II
137909
Braunabel

E-S

ad Med. un. III. 92

Almansor
Nr. 31

II
137909
Incunabel

Almansoris liber Nonus cum expositione Syllani.

K. K. UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK IN WIEN

31 hfg

Prologus.

¶ Incipit nonus liber Almansoris cum expositione eiusdem clarissimi doctoris Syllani de nigris de Papia.

Otus timor dei preueniat ⁊ principiet opera mea felicitabitq; ea. Quia omne quod mouet ab alio mouet: vt Aristoteles qnto physicoꝝ. Ideo causa mouens me Syllanū de nigris de Papia ad scribendum super nono libro Almansoris tractatu de omnibus egritudinibus a capite vsq; ad pedes contingentibus est: vt cōplacerem Illustri principi ac etiam magnifico domino domino Galeatio vicecomiti virtutuꝝ: imperiali vicario comiti generali virtutib⁹ preclarissimo: ⁊ ideo virtutuꝝ comes merito nominatur: ⁊ precordialiter mihi dilectissimo. Quia in libro Almansoris ponitur modus salutis satis breuis in omnibus egritudinib⁹. Ideo būc librum salutis uolō nūcupari. In quo ordo talis seruabitur. Primo quid sit dispositio explicabitur. Secūdo que ⁊ quot sunt cause. Tertio que ⁊ quot sunt signa manifestabitur: ⁊ de ꝓnostico aliquid addetur. Quarto modus salutis ī omnibus egritudinibus applicabitur: quibus omnibus deus felicem terminum imponat.

¶ De cephalea ⁊ emigranea. Capitulū. .i.

In principio huius libri quatuor inquirantur: Primum que ⁊ quot sunt eius cause. Secūdum quis sit libri titulus. Tertiū cui parti philosophie supponatur. Quartum quis sit ordo huius libri ad alios libros. Ad primum dicendum ꝙ cause huius libri sunt quatuor. s. efficiens materialis formalis ⁊ finalis. Causa efficiens fuit Raf. zacharie filius precepto regis Almansoris filij Isaias vel isias: ⁊ sic patet quod fit nomen auctoris. Causa materialis est subiectum huius libri. s. corpus humanum sanabile ab omnib⁹ egritudinibus a capite vsq; ad pedes et egrotabile. ⁊ sic patet que sit intentio libri: quia est determinare de omnibus egritudinibus a capite vsq; ad pedes. Causa finalis est duplex. s. operis ⁊ operatoris. Operis est pfecta cognitio eoꝝ que traduntur in hoc libro. Sed operatoris causa est duplex. s. mediata ⁊ imediata. Causa imediata est per cognitionem eorum que traduntur in hoc libro scire curare omnes egritudines ꝓtingentes a capite vsq; ad pedes. Causa mediata est multiplex. s. exercitij proprij itellectus. Remanentia eius post mortem in fama viuentium propter oblivionem cōtingentem in senectute. Acquisitio honoris. Copia amicorum ⁊ sic patet que sit vtilitas libri. Causa formalis est duplex. s. forma tractatus ⁊ forma tractandi. Forma tractatus est modus quem tenet auctor in libro. s. diffinitiuus diuisiuus ⁊c. Forma tractandi est diuisio libri in tot capitula: quot sunt passiones de quibus determinant. Ad secundum dicendum ꝙ titulus libri est. Incipit nona pars libri almansoris. qz fuit ille cuius precepto fuit factꝰ. ⁊ sic patet quid sit nomen libri. Ad tertium dicendum ꝙ supponitur pbie naturali. Ad quartuꝝ dicendum ꝙ iste liber est nonus in ordine. Sic enim totus liber habet decem partes. In prima determiat de anathomia corporis humani ⁊ mēbrorum. In secunda parte determinat de signis corporis humani ⁊ phyſionomie. In tertia de virtutib⁹ medicinarum simplicium. In quarta de conseruatione sanitatis. In quinta de decoratione. In sexta de preseruatione iter agentium a nocumentis extrinsecis. In septima de chirurgia. In octaua de cura venenoꝝ. In nona de omnibus egritudinibus a capite vsq; ad pedes potentib⁹ accidere. In decima de febribus.

Circa rubricam est notandum primo ꝙ egritudo est duplex. s. generalis vel vniuersalis. et particularis. Uniuersalis dicitur quatuor modis: vno modo via predicationis. ⁊ sic mala cōplexio est egritudo vniuersalis. Similiter dicitur vniuersalis solutio cōtinuitatis. predicatur enim de morbo ⁊ de figura. Secundo dicitur egritudo vniuersalis via occupationis vel cōtinentie. ⁊ sic febris dicit egritudo vniuersalis. Tertio dicitur egritudo vniuersalis via indifferētie: ⁊ sic apostema dicitur egritudo vniuersalis. quia licet apostema sit in vno membro potest tamen fieri in alijs. Quarto dicitur egritudo vniuersalis via virtutis ⁊ inferēs nocumētū toti corpori: ⁊ sic syncopis tremor cordis ⁊ apoplexia dicunt egritudines vniuersales: quia omnes virtutes cadunt sub eis. Sed egritudo particularis dicitur per oppositum quatuor modis. Uno modo ratione predicationis quia non predicatur nisi de vno: ⁊ sic mala cōplexio simplex inducta dicitur egritudo particularis. Secundo egritudo dicitur particularis via occupationis quia solum vnam partem corporis occupat: ⁊ sic apoplexia dicitur particularis capitis egritudo. Tertio dicitur egritudo particularis via indifferentie. quia sic fit in vno membro ꝙ non in alio. ⁊ sic apoplexia est egritudo capitis ꝙ non alterius membri: ⁊ istis tribus modis capitur ab Auicēna: tertio tamen modo a Rasi in isto nono almansoris. Quarto dicit egritudo particularis via virtutis: quia non infert nocumentum toti corpori: ⁊ sic parvus morbus qui non ledit omnem virtutem dicitur egritudo particularis. Secundo notandū circa rubricam capituli cum dicit de cephalea ⁊ emigranea. quia ser sunt nomina quorum quodlibet importat dolorem capitis. s. Cephalea: Emigranea: Quum: Clauus: Monopagia: ⁊ passio galeata. Differunt autez quia Cephalea ē dolor comprehendens totuꝝ caput siue magnus siue parvus siue brevis siue longus. Emigranea est dolor capitis exīs in media parte. s. dextera vel sinistra vsq; ad radicem oculorum. Quum est dolor comprehendens totum caput qđ est multum fortis ⁊ chronicus: ⁊ videtur ꝙ quis percutiat caput cum baculo. Clauus est dolor existens in altera parte determinata capitis vt supercilio: ⁊ apparet ꝙ caput pūgatur cum clauo vel acu. vt aliqui vulgares dicunt ꝙ sunt fascinati aut incantati. Passio galeata est dolor capitis vbicunq; fuerit quando est in vltimitate sue malicie. Et monopagia est dolor existens in quarta parte capitis. Sed vltra reperitur soda: quod idem est quod dolor capitis: ⁊ est nomen generale ad predicta. Ad propositū Raf. per cephaleam ⁊ emigraneam intelligit omnes dolores alios: ⁊ non curauit de nominibus: qz medicina est scientia rerum ⁊ nō nominum seu vocum. tertio de accidenti. Tertio notandū ꝙ dolor capitis proueniens ex sanguine vtplurimū in parte anteriori quia in anteriori parte est rethe mirabile cōtextuꝝ ex venis ⁊ arterijs in quo sanguis retinetur. Sed pueniēs ex cholera est ī parte dextera. nam quia ī parte dextera est liſtis fell' que est cōtentiua cholere a qua cōmunicatur versus partem dextrā cholera vel vapor cholericus. Sed proueniens a mlia est in parte sinistra. Ratio quia ibi est splen cōtentiuus mlie a quo mlia cōmunicatur vel vapor melācholicus versus partez sinistram. Sed pueniens a flegmate est in parte posteriori. Ratio quia pars posterior est frigidior plus aggregans flegma ⁊ dicitur fin plurimum: qz non semper ita est. ¶ Dubitatur vtrum dolente vno ventriculo cerebri omnes alij doleant. Arguitur ꝙ sic. dolente stomacho vesica vel matrice aliquando dolet cerebruꝝ: vt per experientiam patet. ergo ⁊c. consequentia tenet qz maiorem vicinitatem habet vnus ventriculus cum alio cū cerebrum cum alijs membris. ¶ In oppositum arguitur. vna virtute cerebri lesa alie non necessario sunt lese: vt dicit

Cephal emig Quū Clauꝰ Monopagia galea

Gal. tertio de accidenti. ⁊ Ani. prima tertij. ergo ⁊c. tenet consequentia quia virtutes non leduntur nisi ledantur ventriculi. ¶ Dicendum ꝙ non. quia mala complexio potest esse in vno ventriculo faciens dolorem ⁊ non in alio. Item quia vnus ventriculus potest esse fortior alio expellens superfluitates debiliori. Ad rationem negatur consequentia. Ad probationem dicendum ꝙ licet ex parte vicinitatis illud deberet esse: tamen ꝓpter colligentiam maiorem ratione orti neruos inter cerebrum ⁊ alia membra fit plus iste dolor. ¶ Secundo dubitatur quis dolor debet esse periculosior an partis dextre an sinistre. ¶ Probatur ꝙ partis dextre sic paralysis partis dextre est periculosior sicut dicit Auicēna secūda tertij can. c. de paralysi: igitur ⁊c. cōsequentia tenet a simili. ¶ In oppositum arguitur. pars dextra est fortioris virtutis. ergo partis dextre est minus periculosus. cōsequētia tenet: qr virtus est que curat morbos. antecedēs patet: qr in parte dextra est epar qđ est principiū sanguinis ⁊ humorum ergo signum est ꝙ pars dextra est nobilior. ¶ Pro solutione notandum ꝙ morbus pōt dici periculosus quatuor modis. Uno modo ratiōe acuitatis materie ⁊ malicie accidentiuz ⁊ sic dolor auris est periculosior in iuuene q̄ in sene. ⁊ sic dolor dextre partis est periculosior. Secūdo modo quia diuturnior: ⁊ sic dolor sinistre partis ē periculosior. Tertio modo quia fit a fortiori causa. ⁊ sic si dolor dextre partis fiat in disconuenientia particulariū est deterior. Quarto modo ratione debilitatis virtutis ⁊ sic dolor sinistre ptis est deterior sine periculosior. Ad rationem non valet consequentia nec similitudo: qr paralysis fit a materia frigida ⁊ cum fit in parte dextra fit cum disconueniētia particularium: sed non sic est de dolore capitis: quia potest fieri dolor a mala complexione cum materia vel sine materia. s. simili vel dissimili illi parti. ¶ Almansor.

Quando rubedo ⁊ tensio ⁊ grauedo in facie ⁊ oculis cuz istis affuerit ⁊ tactꝰ calidus sentiē ⁊ pulsus fuerit magnus ex cephalica minutio facienda est in parte in qua est dolor vel in qua dolor magis iuuatur. Sylla.

Ista est nona pars libri Almansoris in qua determinatur de omnibus egritudinibus cōtingentibus a capite vsq; ad pedes que diuiduntur in nonagintaquinq; capitula generalia ꝛm ꝙ de nonagintaquinq; dispositionibus determinat. partes patebunt per capitula. ¶ Primum capitulum quod est de cephalea ⁊ emigranea diuiditur i duas partes. ¶ Primo determinat de eis put proueniūt a causa intrinseca. Secundo put proueniunt a causa extrinseca. s. propter multam motam in sole. ibi secunda. (Si autez cephalea.) ¶ Prima diuiditur in duas. ¶ Primo determinat de eis ꝛm ꝙ proueniunt a causa calida. Secundo quando a causa vel materia frigida. secunda ibi. (Nō si cum soda.) ¶ Prima in duas. ¶ Primo quando a sanguine. Secundo quando a cholera. secunda ibi. (Si autem.) ¶ Prima in quinq; quia primo premittit signa quando fit a sanguine: ⁊ ponit curam per flebotomiam. Secundo per vnum locale remedium. Tertio p dietam. Quarto per medicinam solutiuaz. Et qnto iterato ponit curam per quedam alia localia. secunda ibi. (Deide aqua.) Tertia ibi. (Eger vero.) Quarta ibi. (Uēter antē solvatur.) Quinta ibi. (Quod si non.) De prima dicit ꝙ quando apparerent ista signa. primum rubedo in facie ⁊ in oculis. secundū tensio. tertium grauedo. quartū ꝙ sentitur caliditas ad tactuz. quintū quia pulsus fit magnus. His signis apparentibus pro cura oportet facere flebotomiaz de cephalica illius partis in qua est dolor. ¶ Notandū de ratione signoꝝ. Ratio primi est rubedo. quia in tali multus sanguis est in cerebro cuius pars cōmunicatur ad faciem ⁊ ad oculum. ideo ⁊c. Uerificatur scōm quia est tensio rōne multitudinis sanguinis extendentis. Ratio tertij est. qr sanguis est multus ⁊ grauis. Ratio quarti ē. quia sanguis est calide cōplexionis. ideo caliditatem tactui representat. Ratio quinti est. quia ꝓpter multitudinem ⁊ ꝓsentiam sanguinis insurgit necessitas euentādi maior caliditatis cordis. ¶ Dubitatur vtrum sit fienda flebotomia in cephalea in parte in qua est dolor. Arguitur ꝙ non per Gal. tertio regiminis auctoꝝ in cōmento illius partis. Quādo dolor ad spatulas. Ubi vult ꝙ fiat flebotomia de parte opposita. ¶ Probatur ratione. quia per illam fit diuersio materie fluentis ad locū doloris. ergo ⁊c. Tertio in corpore potest esse multa repletio. sed illa stante non debemus incipere a flebotomia cephalice: quia plus attraheret. ergo ⁊c. ¶ Preterea apparentibus signis predictis posset cōiungi aliqua causa prohibens flebotomiam. sicut impregnatio. etas. debilitas virtutis. cōstipatio ventris. ¶ In oppositum est Raf. ¶ Pro solutione rationis est notandum ꝙ dictum raf verificatur. primo ꝓsupposito ꝙ non sit aliqua causa prohibēs flebotomiā. secundo verificatur supposito ꝙ in corpore non sit repletio magna. quia stante illa ordo flebotomie primo debet eē de saphena illius partis. secundo de basilica. tertio de cōmuni. quarto de cephalica. Ratio quia prius debet fieri flebotomia de illa vena que trahit materiam plus ad partem distantem ⁊ cum hoc euacuet. Item verificatur dictum raf. supposito ꝙ materia sit panca fluxa. vel panca sit in fluxu. ita ꝙ plus sit intentio ad euacuandū q̄ ad diuertendum. Et ꝛm hoc patet solutio ad rationes. ~~Ad primam pbat tertiū dictum. Ad aliam pbat primū dictum.~~ ¶ Secundo dubitatur vtruz dolore existente in posteriori parte capitis debeat fieri flebotomia de vena frontis. Nō sic arguitur per hypo. quia particula affirmatiua. ¶ Posteriora capitis dolētia ⁊c. ¶ In oppositum arguitur per raf. qui vult ꝙ flebotomia debeat fieri de parte i qua est dolor. ¶ Huic respōdetur ꝙ vel sanguis faciens dolorez capitis est in fluxu ad caput seu ad partem posteriorem: ⁊ sic debet fieri euacuatio in fronte. quia intentio est diuertere ꝓmissa tū vniuersali. s. de vena brachij dextri. vel posito ꝙ materia sit modice q̄ntitatis. vel sanguis est fluxus ad partem posteriorē. ⁊ sic nō cōuenit. sed debet fieri ventosatio cū scarificatione. quia in parte posteriori nō reperitur vena que flebotomari possit. Secundo principaliter est notandū ꝙ dolor capitis ē accidens sequens malam complexionem vel solutionē continui. vel vtrunq;. ⁊ sic patet ꝙ cause doloris sunt tres. s. solutio continui. mala complexio. vel vtraq;. ¶ Tertio notādum ꝙ diuisiones particulares doloris capitis sūt tredeciz. ¶ Prima est dolor capitis. quidam est a causa extrinseca et quidam intrinseca. Cause extrinsece possunt reduci ad vnū ⁊ sunt tredecim. ¶ Prima est casus vel percussio vel obuiatio. Secunda est caliditas aeris vel ignis. aut dierum cantcularium vel vnguentoꝝ calidoꝝ. ⁊ similia his. Tertia est frigiditas nitis vel aeris vel aquarū. Quarta est nimia siccitas aeris vel vnguētoꝝ. Quinta nimia humiditas aquaꝝ aut pluuiarū aut lacuū aut vnguentoꝝ. Sexta est flatus vētozum: ⁊ maxime meridionalium aut borealium post australes. Septima sunt vapores extrinseci eleuati a rebus, fetidis sicut sunt cadauera assa fetida aut ex aromatibus sicut sunt lilium rose. muscus. aut cum aliquis respicit puteos antiquos. aut cauernas ꝓfundas. Octaua est superfluus motus siue animalis vt impetus ire aut furoris. aut corporalis sicut cursus. labor. coit⁹ superfluus. ¶ Nona causa est sicut somnus nimius aut profundus ⁊ inordinatus ⁊ in tempore non suo ⁊ vigilie superflue. Decima causa balnea superflua ⁊ inordinata ⁊ sulphurea ⁊ similia. Undecima causa est inanitio nimia aut comestio superflua ⁊ crapula. aut receptio ciboꝝ fumosoꝝ. sicut sunt allium. Uinū forte. cepe. fungi fructus. Duodecima causa est terribilis sonus sicut tonitruz. Decimatertia causa est nimia capitis cooptura. Sed cause intrinsece doloris capitis sūt aut sanguis aut cholera aut flegma aut melācholia. aut aquositas vel vētositas vel simplices vel composite vel vermes qui possunt in capite generari. vt dicit Auicēna auctoritate indoꝝ licet sit de raro cōtingentibus. Secūda diuisio principalis doloꝝ capitis. quidam sit a mala cōplexione siue materia. s. calida vel frigida. sicca vel humida. simplici vel composita. quidam sit cum materia que est aut sanguis aut flegma aut cholera aut melācholia vel aquositas vel ventositas. simplices vel

De cepha.et emigra.

compositē. Tertia diuisio dolorum capitis quidaz est morbus per se ⁊ appellatur quando quis nominatus morbus non precessit. licet sm veritatem precesserit mala complexio vel solutio continuitatis. ⁊ ideo ista diuisio non est realis sed vulgaris. Quidam est morbus per accidens ⁊ appellatur quando talis dolor sequitur apostema aut febrem aut alios morbos. Quarta diuisio puncipalis dolorum capitis quidam fit per causam ppriam in cerebro. vt quādo causa coniuncta ⁊ antecedēs est in cerebro non aliunde p̄uenies. Quidam est dolor per cōmunitatem ad aliud mēbrum vt quando vapores ascendunt a stomacho vel matrice epate ⁊ splene. Quinta diuisio puncipalis doloruz capitis quidam est ab intus. ⁊ appellatur quādo morbus est subtus craneum. s. in substantia vel in panniculis vel ventriculis: ⁊ est quidam ab extra. ⁊ est quādo est in partibus cooperientibus craneū ⁊ in locis vicinis exteriorib⁹. Sexta diuisio principalis dolor capitis. quidam cōtinet totum caput. ⁊ vocatur cephalea. aut omnis aut passio galeata. Et quidam cōtinet partem capitis. ⁊ si vnam medietatem dicitur emigranea. si quartam partem dicitur monopagia. si minorem partem dicitur clauus. Septima diuisio doloruz capitis. quidam p̄uenit subito in tēpore sanitatis nullo morbo precedente. ⁊ hoc est ppter multitudinem materie aut ppter ventositatez. Quidā paulatim accidit ⁊ hoc est propter paucitatem discrasie. Octaua diuisio principalis dolor capitis. quidam est debilis sicut est in lethargia. quidaz fortis intantū ꝙ aliquando frangit craneū. ⁊ aliquando inducit spasmum. aliquando accidit pueris aliquando iuuenib⁹. Nona diuisio principalis dolor capitis. quidam est qui signat crisim. quidam non. Exemplum primi vt si in die critico aduenerit dolor capitis cum rubedine faciei cum apparitionibus lampadum significat crisim per fluxum sanguinis narium. ⁊ si veniat cum titulatione labij inferioris cum dolore hypocūdrioz significat crisiz per vomitū. Decima diuisio dolor capitis. quidam est fortis ad quem consequitur alius morbus sicut alienatio spasm⁹ vigilie apostemata. Quidam est ad quem sequitur nullum predictoz. qz debilis ⁊ corpus non est p̄paratum. Undecima diuisio doloruū capitis. quidam est cum reumate. ⁊ est quando aliquid distillat a capite ad partes determinatas. sicut ad aures oculos nares palatum ⁊ pectus aut stomachum. Et quidam est sine reumate ⁊ est quando nullum predictoz apparet. Ad ꝓpositum raſ. solum de omnibus his facit tres diuisiones. quarum prima est doloruz capitis. quidam est recens quidam antiquus. Secunda dolor capitis quidam fit a cā extrinseca. quidā a causa intrinseca. Tertia doloruū capitis. quidam fit per cōmunitatem. quidam per causam ppriaz. Quarto est notandum principaliter de signis dolor capitis. si cause dolor capitis sint extrinsece distingui possunt p iudicia patientis ⁊ astantium ⁊ per visum ⁊ per tactum et per iuuantia ⁊ per nocentia. Sed si cause sint intrinsece statim debemus considerare si dolor est cuz materia. aut sine materia. ⁊ distinguitur sic. Si dolor est cum materia habet signa. Primum grauitas in capite. ⁊ ratio patet. Secūdū si inclinet caput velut si ozet ⁊ subito eleuet si tunc sentit se grauem ⁊ turbatum ⁊ magis doloroſum. tunc est cuz materia. Tertium signum est quando supfluitates plures vadunt ad palatum vel ad nares vel ad oculos. sed si dolor fit sine materia accidunt signa cōtraria p̄dictis. Signa ergo calliditatis sine materia sunt. calliditas ⁊ inflāmatio inuamēti ab infrigidātibus ⁊ priuatio capitis grauitatis. Signa frigiditatis sine materia sunt paruitas colorū ⁊ inflāmationis pancitas extennationis faciei primatio rubedinis ⁊ malicia cogitationis. Signa siccitatis sine materia sunt p̄cessio euacuationum. aut exercitioz supfluoz vigiliarū superfluarū coitus ⁊ angustia. Signa humiditatis sine materia sunt stupor. licet tamen dolor nō fiat ex humiditate sine materia. Sed signa dolor ex sanguine sunt calor ⁊ rubor apparitio venarum inuisibilium in albedine oculoruz. Signa dolor ex cholera sunt punctura. mordicatio. sitis. inflāmatio citrinitas coloris. Signa doloruū a flegmate sunt color vergens ad albedinem. somnus grauis. multitudo superfluitatum. dolor plixus. Signa doloruū a melācholia sunt paruitas coloris. liuor. somnia terribilia. grauitas ⁊ pōdus ⁊ similia. sicut etas consuetudo tempus complexio. Signa a ventositate sunt tinitus motus de loco ad locum. Signa vermium sunt pruritus in naribus anhelitus fetens cōmotio inuoluntaria. sentitur in ventre corrosio. dolor pungitiu⁹ timor. dolor cum quiescit corpus. Signa ꝓpter sensibilitatem sunt quia ꝓpter q̄tūcūq; causam dolet facile ⁊ frequenter. Signa doloruū cuz reumate cognoscunt̄ per distillationem per nares aut oculos aut palatuz. ⁊ per tussim ⁊ similia istis. Signa doloris p̄uenientis ꝓpter cām ppriam in cerebro sunt: quia dolor est cōtinuus sine interpellatione: nocumentum in reliquis operationibus cerebri sicut tenebrositas in oculo: grauis somnus: grauitas capitis cum bonitate dispositionis aliorum membroruz. Signa doloruū per cōmunitatem sunt: quia dolor intēditur ⁊ remittitur sm q̄ accidit membro cōmunicāti ⁊ sic accidit dolor cum interpellatione. Et si a stomacho cognoscitur per grauitatem stomachi per nauseā per vomitum fastidium ⁊ maliciam digestionis. sed si ex cholera molestatur plus ante cibū. si ex flegmate ⁊ melācholia generatur plus post cibum. Intelligendū tamen ꝙ omnis dolor capitis p̄uenies a stomacho a quacunq; causa fuerit est minoz immediate post cibum quia cibus statim impedit elevationē vaporum. sed si fiat a flegmate vel melācolia post breue tēpus magis molestat. ⁊ si ex inanitione longo tempore durauit ieiunium. ⁊ si ex cholera mediocriter. ⁊ ideo apparet multos decrepitos. ⁊ quasi de dolore capitis continue cōqueri habentes repletionis habitudinez post comestionem alleuiari. ⁊ ex hoc credentes dolorem capitis ex inanitione esse cum tamen illa alleuiatio sit mendosa: quia post dolor maior insurgit. Si vero fuerit dolor per cōmunitatez ad epar: discernitur ꝓpter grauitatez in dextro hypocūdrio ⁊ qz dolor erit in parte capitis dextra. quia illa pars sibi magis proportionatur. Sed si dolor fuerit per cōmunitatem ad splenem discernitur ꝓpter grauitatē hypocūdrij sinistri: ⁊ qa dolor est in sinistra parte capitis. Sed si ex ventre fuerit discernitur ꝓpter dolorem in anteriori parte capitis. Et si ex matrice fuerit tunc discernitur ꝓpter grauitatem in margine sincipitis. ⁊ quia plurimum est post partū. aut aborsuz. aut mēstruorum retentionem vel paucitatem. sed si ex renibus ⁊ dorso declinat ad partem posteriorem. Sed sciēdū vbi materia teneatur in mirigis ⁊ cerebro dolor sentiē particulariter in radicibus oculorum ⁊ tensio. si autem fuerit in pānículo tegente craneum sentit grauedinem ⁊ puncturaz ⁊ cōmotionem sub cute in capite. Quinto principaliter notandum de ꝓnostico ꝙ vrina velut subiugalium dolorem capitis p̄sentem aut futurum significat. Ratio quia significat talis vrina ebullitionem in materia ex qua eleuant vapores ad caput. Secundum ꝓnosticum vrina que i febribus acutis cum crisi subito efficitur alba ⁊ tenuis dolorē capitis ⁊ alienationem significat. ratio quia per tale signum significatur ꝙ materia diuertitur ad superiora. Tertiuz ꝓnosticum vrina cum circulo grosso apparente dolorem capitis significat. Ratio quia significat ꝙ in corpore est multa materia ⁊ ventosa ⁊ viscosa que eleuatur ad superiora. Quartum ꝓnosticum: vrina granulosa vtplurimum reuma ⁊ capitis dolorem significat. Ratio quia significat motum in materia ⁊ permixtionem materie cū vrina. Quintum ꝓnosticum omnis dolor capitis potissime cibum auferens ⁊ somnum est mortalis. probatur. quia significat nocumentum maximum in virtute animali rationali. Sextuz ꝓnosticum dolor capitis in febre frequenter crisim significat. Ratio quia significat motum meri ad superiora. vnde fit aliquando crisis per fluxum sanguinis narium. Septimū pronosticum omnis dolor fortis ⁊ acutus potissime capitis omnem operationem medicinalem impedit donec sit curatus vel mitigatus. ratio quia dolor ꝓternit virtutem: ⁊ ideo morbus obliuioni est tradendus. Octauum pronosticum dolor antiquus galeatus inter omnes est pessimus ⁊ difficilioris curationis. ratio quia talis ledit totum ⁊ alterauit totum caput ⁊ cerebrum tempore longo. Nonum

pronosticum dolor acutissimus repentinus cum amissione vocis est pessimus. Ratio quia significat apoplexiaz. Decimum pronosticū dolor capitis cum reumate est deterior. ratio quia significat ꝛ impedit eius rectā curationē. Undecimum pronosticum omnis dolor capitis ad quem sequit spasmus ꝛ apostema fe. occuloꝝ eductio aut nimia subuersio pessimus est ꝛ mortalis. ratio quia significat nocumētū vltimatum in cerebro. ¶ Duodecimū pronosticuz ꝓ ratio sensationis in se. acutis pessimū est. ratio quia significat stuporem ꝛ lesionē mentis. iurta affoxismū secūde particule.

¶ Quicūqz dolētes aliqd corpis. Alman.

¶ Deinde aqua ros. ꝛ oleū ros. ꝛ acetū sumanť ꝛ simul mixta agitenť donec vnū fiant: ꝛ sup niuem infrigidata sup caput fundanť. Sylla.

¶ Hic ponit vnum remedium locale dicens ꝙ premissa flebotomia debet fundi super caput oleū ros. ꝛ aqua ros. ꝛ acetum simul agitando ꝛ infrigidando in niue. Notāduz ꝙ causa partis est tripler. Prima quia ista phibent ascensum sanguinis ꝛ vaporum ad caput cum sint repercussiua. Secunda causa quia cōfortant caput. cum sint stiptica. membrum autem confortatuz potest melius expellere nocumētum. Tertia causa quia alterant cerebrum a mala complexione causata a sanguine in vtraqz qualitate ꝛ ista sunt frigida ficca ꝛ stiptica ꝛ debent misceri. vt vna operatio proueniat ab eis. ꝛ ſm iordanum debet esse tantū de aceto q̄tuz de alijs. sed ſm raſ. debet quarta pars aceti cōmiscerī: et ego hoc idem credo. sed quare debent infrigidari causa est vt ꝓpter frigiditatem quā habent in se ꝛ per acquisitaz cerebrum alteretur a mala cōplexione calida. ꝛ si nō habem⁹ nimem tepeſant illa ꝛ ponanť in puteo. quia tunc frigiditas aque penetrabit per partes rarefactas. Secundo notandū ꝙ si illa nō valerent possent poni alij succi frigidi ꝛ sicci: vt plantaginis: virge pastoris: solatri: semperuine: ꝛ generatorum ꝛ si fortius infrigidare velimus addimus aliquādo opium iusquiamum mandragorum papauer ꝛ similia. Sz intelligendum pro cautela ꝙ narcotica debent phiberi nisi stante magna necessitate ꝛ quasi desperata ꝛc. Tertio notandum ꝙ ad idem valet cerotum hoc. ℞. ceroti al. gal. ʒ. ij. lana lauationibus pluribus cum aceto vel succo plantaginis vel solatri. lini caput: ꝛ suppone capiti folia salicis vel vitis ꝛ miraberis effectum eius. Ad idem valet vnguentum populeon. Ad idem valet embrocatio hec. ℞. ros. violaz folioz salicis nenufaris ꝛ maluarum ꝛ coquanť in aqua ꝛ ex alto fundanť super caput. Ad idem. ℞. violaz siccaruz ordei excorticati seminis cucurbite aut corticuz eius aut corticum papaueris seminis altee lactuce portulace ꝛ ros. coquanť in aqua ꝛ fiat vt supra. Et si virtutez resolutiuā queras tunc melilotū vel camomillā ad omnium pondus addas. Ad idem valet suffumigiū hoc. ℞. sandal. citrinoruz ros. ru. nenufar. añ. ʒ. ij. camphore. ℈. i. spice. ℈. ſ. ponantur in vase eneo stricti orificij cum aqua ros. q̄tum sufficit. obturetur orificium ꝛ bulliat super cinerem. deinde apiať os ꝛ accipiatur eius fumus ꝛ est expertum. Et si resolvere volumus. ℞. sandaloz ligni aloes ros. añ. ʒ. ij. floz camomille. ʒ. iiij. aque ros. quantum sufficit et fiat vt supra. Ad idem valet caput purgiū hoc. ℞. olei violati. ros. nenufarini cuz modico camphore ꝛ naribus iponatur. vel sic. ℞. opij camphore añ. partes equales. dissoluanť in oleo viol. ꝛ distilletur in nasum. vel sic. ℞. olei de semine cucurbite. olei de salice ꝛ ranibus imponať. Ad idem valet odoramētum hoc. ℞. olei ros. cum aceto cōquassatu. istis in vase positis fiat odoramentū. Quarto notandū ꝙ ista cōpetūt actu frigida maxime in corpore multū raro ꝛ calido virtute existente forti ꝛ materia multum calida. ratio patet. Et notandum ꝙ quidam sunt quoz capitibus modica infrigidatio sufficit sicut capita senum ꝛ puerorum mulierum ꝛ eunuchoz ꝛ albor ꝛ humidoz ꝛ aliorum omniuz habentiū caput debile qui de facili incurrunt letargiaz ꝛ dolorem capitis. Quinto notandum ꝙ illa infrigidantia non debent poni super partē posteriorem: quia ibi est nucha a qua oriunť nerui vnde timetur ne nimis ledantur. vnde frigidum inimicum est nervis quinto affoxismoz. Itē q: pars posterior est nimis dura ꝯtum ad os. vnde non penetrant: sed poni debent sup anteriorē partez. ſ. supra frontem vel cōmissuram. quia ibi possunt penetrare ꝛ nō timetur de nervis. Almāsor.

¶ Eger vero a carnibus ꝛ vino abstineat ꝛ comedat adesciam citrinam ꝛ tapsil ꝛ herbas frigidas ꝛ fructus frigidos. Syllanus.

¶ Ponit curam per dietam ꝛ dicit ꝙ eger debet se abstinere a carne ꝛ vino ꝛc. quia multiplicant sanguinē. ¶ Secundo dicit ꝙ debet comedere adesciā citrinam ꝛ tapsil. rō quia contrariantur male complexioni sanguinis cuz sint frigide ꝛ ficce cōplexiōis. ¶ Tertio dicit ꝙ debet comedere olera frigida. ſ. lactucas portulacas cucurbitas cōditas cuz aceto vel agresta vel vino granatoz. ratio quia parum generant de sanguine. ꝛ cum hoc cōtrariant sibi saltez in vna qualitate. valet etiam mica panis iota in aqua frigida cum supponitur vinum de granatis. similiter lentes. ¶ Quarto dicit ꝙ etiam debet comedere fructus frigidos. ſ. pruna pira persica poma cytōia cocta in prunis. ratio quia tales fructus cōtrariant sanguini sola in vna qualitatuz. ¶ Notādū ꝙ adbescia citrina est cibus factus ex lentibus coctis cum aqua quibus additur acetum ꝛ parum croci. sed tapsil est cibus coctus ex lentibus coctis sine alia cōmixtione. ¶ Secundo notandum circa primum dictum ꝙ si patiens esset debilis posset comedere carnes edi vel pulloꝝ cōditas cum aceto vel agresta vel vino granatorum. ¶ Tertio notandum ꝙ potus cōueniens esset aqua decoctionis berberis vel prunorum. vel aqua cocta simplex vel vinū de granatis cum aqua frigida vel vinum debile cum quadruplo aque frigide. Almansor.

¶ Venter autē soluať ex mirabolanis citrinis ꝛ prunis ꝛ tamarindis ꝛ zucbaro albissimo ꝙ si ista nō sufficiunt semina maluauisci in aceto posita agitenť quousqz ad spissedinez ꝓueniant de quibus emplastrum capiti superponať ex psilio quoqz ꝛ aceto emplastrū fieri vtile ē. Syl.

¶ Ponit curam per medicinam solutiuam ꝛ dicit ꝙ euacuatio per recessum debet fieri ex mirabolanis citrinis tamarindis ꝛ prunis cum zucbaro albissimo. Notanduz ꝙ in dolore capitis a sanguine medicina laxatiua ponitur i hac forma. ℞. prunoꝝ damascenoꝝ. ʒ. x. tamarindoꝝ ʒ. i. corticum mirabolanoꝝ infusoꝝ in decoctione predictoꝝ per noctem. ʒ. i. ℈. fricentur de mane fortiter et colētur ꝛ colature addatur zucbari al. ʒ. i. ꝛ ministretur in aurora. ¶ Dubitať quare rasis non docet primo digerere materiam. iurta affoxismum prime particule. Digesta medicari ꝛc. Respondetur ꝙ sanguini non debetur digestio. per Auicē. quarto can. sen. primo tra. ij. c. de cura putridarum in generali. Sed statim diceret aliquis videtur ꝙ non conueniat medicina talis. quia per ipsam non euaporatur nec euacuatur sanguis peccans faciens dolorem capitis. igitur ꝛc. Respondetur ꝙ illa valet in euacuando choleram modo in dolore ex sanguine aliqua eius pars cholericatur. Item quia mundificatur corpus a superfluitatibus cōmunibus in stomacho ꝛ intestinis contentis. (Quod si ista.) Ponit iterato curam per alia localia ꝛ diuiditur in duas ſm ꝙ duo ponit. secunda ibi. (Ex psilio quoqz.) De prima dicit ꝙ si predicta non sufficerint. conuenit vt capiti superponatur emplastrum factum ex semine maluauisci in aceto posito agitando quousqz veniat ad spissitudinem. Ratio quia hoc emplastrum sua frigiditate remouet malā discrasiam calidam. ꝛ quia linitiuum est mitigat dolorem qō non faciebant alia que erāt sicca. ¶ Notanduz ꝙ recepta hui⁹ emplastri potest sic formari. ℞. aceti. quartam. i. ℈. semis altee qō sufficit ad incorporandū fortissime cōquassatu: oia misce ꝛ fiat emplastrū ligdū mediocriter. (Ex psilio q̄qz). Ponit scōm locale ꝛ dicit ꝙ vtile ē si fiat emplm ex psilio ꝛ aceto qm̄ remouet malā discrasiā calidā ꝓueniēte ex sanguine. ¶ Notandū ꝙ psilij dz eē integrū ꝛ non conquassa

De cepha.et emigra.

tum ficut dicebat de altea. Rō q; in centro eſt calidū ſimo cauterizatiuum. vt Aut. 2. cañ. c. de pſilo. ⁊ mucilago eius tollatur ⁊ fiat emplaſtrū. Valet hoc emplm. Rx. ſuccū extremitatum vitis cū naſcūtur ⁊ diſponatur cum farina or dei ⁊ oleo roſ. ponat ſupra frontem ⁊ loco extremitatum vitis pōt poni ſuccus ſempnine ſolatri vel vge paſtoris vl lactuce ⁊ filibus ⁊c. ¶ Almanſor.

¶ Si ät cū iſtis fuerit ī pulſu velocitas ⁊ i tactu ſentitur caliditas: ſz nec in facie neq; in oculis fuerit rubedo nec tēſio. In prīcipio ſoluatur uēter deide fiät ea q̄ dixim⁹ narib⁹ aūt oleū iniiciatur uiolatū. uł oleū cucurbite dulcis: aut nenufaris oleū: aut oleū de flozib⁹ ſalicis: quoz qōlibz ſuper niuē ifrigidatū ſuperfūdatur. Et nutriatur ut pdixim⁹. Eger quoq; odoret cāphorā ⁊ aquaz roſ. et ſalices et uiol. et his ſikā. Nō ſi egritudo multuz inualeſcat ſumatur opiū ⁊ camphore vni uſcuiuſq; q̄ſtū ponderant duo grana ordei que diſſoluta in oleo de ſalicibus mittantur in nares ⁊ aures. ¶ Syllanus

¶ Ponit curam quando cephalea ⁊ emigranea pronenerit a materia colerica ⁊ diuidit in quatuor. Prio ponit curam per medicinā laxatiuam. Scōo p vnctionē. Tertio p dictam. Quarto per odoramenta. Secunda ibi. (Narib⁹ aūt). Tertia ibi. (Et nutriantur vt prediri). Quarta ibi. (Eger vo odoret.) In prima dicit q; in habentibus emigraneā ⁊ cephaleā vbi apparent iſta ſigna. Primū velocitas in pulſu. Scōm q; ad tactū percipitur caliditas. Tertium q; in facie ⁊ oculis non ſentit rubedo nec tenſio argumendū eſt q; dolor ſit a colera. Secundo dicit q; iſtis ſignis apparentibus oz fieri euacuatio per medicinā laxatiuā deinde debēt fieri ea que dicent. ¶ Notandū q; rō dcōz ſic verificat. primū q; colera peccans cū ſit multū calida inducit magnā neceſſitatem euentandi calidū cordis. ergo ⁊c. Secūdū verificatur q; colera cū ſit calida valde taliter ſe repūtat tactui. Verificatur tertiū q; colera non eſt rubei coloris. ideo nō cauſat rubedinē. Itē q; ē pauce q̄ſtitatis nō cauſat extenſionē. Scōm dictū verificat q; per medicinaz laxatiuā euacuat colera. ideo ⁊c. Verificatur quintuz quod ſubdit. q; remedia localia debent ſequi euacuationē regulariter. ⁊ ideo oz expōi. in primis ſoluatur venter. i. i primis ſoluat vel prius ſoluat. deinde ⁊c. nō vt ſonat vocabulū. ¶ Secundo notandū q; digeſtiuū oz precedere q; colera nō oz euacuari ſaltē eradicatiue niſi ipa digeſta ⁊ oz digeſtiuū eſſe tale. Rx. endiuie ſcariole lactuce dulcis nouelle añ M. i. ſummitatū papaueris al. ʒ. ii. quatuor ſe. ffrorū. M. ii. vuaz paſſarū mundatarum. ʒ. ſ. flozū viol. ſandaloruṁ rubeoz oīum añ. ʒ. i. ʒuccari al. lib. i. fiat ſirupus clarificatus vſqz ad q̄rt. v. deſ. ʒ. i. ſ. cū duplo aque tepide ⁊ hoc q̄ colera ē ſubtilis. ⁊ ſi colera eēt groſſa addat radicū acori ⁊ cipi añ. q̄rt. ſ. aniſi feniculi ſeminis baſilicōis oīuz añ. ʒ. ſ. ⁊ nō ponat papauer nec quatuor ſemina ffa. q; nimis ingroſſant. Aliud digeſtiuū ſi colera ſit ſubtilis. Rx. ſirupi endiuie ſirupi viol. ſirupi nenufaris oīum. añ q̄rt. ptē. ʒ. i. ſ. miſce. ⁊ ſi colera eēt groſſa adde orizacare tantundē cōpoſite. Notandū q; lauatiuū pt eſſe tale. Rx. flozū viol. nenufarū añ. ʒ. i. flozū ſticados arabici. ʒ. ii. q; dirigunt reſpiciēdo ad caput. pruno⁹ damaſceoz nūero. x. tamarindoruz. ʒ. ſ. vuarū paſſarū mundatarū ab arill. ʒ. i. corticū mirabolanoz citrinoz bene gūoſorū infuſorū p noctē in decoctiōe pdictoz. ʒ. i. vel. ſ. fricē de māe fortiter ⁊ colenē. ⁊ colature addat caſſie mūde bene piguis. ʒ. i. fiat colatura vſqz ad q̄rt. i. ſ. ⁊ miſtretur in anroza. ⁊ ſi paſſio ē fortis addāt diagridij. gra. iij. aut ponatur diaprunis. ʒ. iii. vel electuarij de ſucco roſ. ʒ. iij. Ad idē in forma cōfectōis. Rx. electuarij de ſucco roſ. vel. diaprunis. ʒ. ſ. malaxet cū ſirupo nenufarino vt dirigat ad caput. vel addat aligd ducēs ad caput vt peonia ⁊ cōficiat cū ʒucbaro in forma dactili. Ad idē in forma pillularū. Rx. renbarbari. ʒ. ii. maſticis. ℈. i. ſcamōnee ʒ. i. fiāt pille cum ſucco rute vel apij vel vino doſ ē. ʒ. i. ſ. cū tenore vtutis. vel. ʒ. i. ⁊ melius. (Naribus āt.) hic ponit curā p iniectionem ⁊ dicit primo q; oz iniitti narib⁹ oleū viol. aut de cucurbitis dulcibus. aut de nenufare. aut oleū de flozibus ſalicis. Scōo dicit q; ſi ēt applicet ab extra fundendo ſup caput infratū ſuper niue iuuat. ¶ Notandū q; rō dictorum eſt. q; olea pdicta ſunt ffa ⁊ humida tō remouent malā diſcraſiā cauſatā a caloze ſiue applicent naribus ab extra approximentur. ¶ Secūdo notandū q; loco iſtorū potes ponere ſuccos ifrigidātes vt ē ſuccus ſolatri ſempnine lactuce dulcis in q̄bus infundat pānus duplicat⁹ vel ſtupa canepia vt magis infrigidēt. Ad idē vz hoc. Rx. lactis mulieris cū albumie ouoz bene agitet ⁊ infundant ſtupe canepie ⁊ ponāt ſupra frontē ⁊ tpa. Ad idē vz embrocatio decoctōis florū violarū. nenufaris ⁊ foliorū ſalicis. Ad idē valet lotio extremitatū ⁊ tibiarū fcā ex decoctione vitis ſalicis nenufaris viol. ⁊ quatuor ſeminū frigidorū. (Et nutriat). hic ponit curā p odoramenta ⁊ diuidit in duas. primo facit hoc q̄ñ eſt debil. ſcōo q̄ñ eſt fortis dolor. ſcā ibi (Nō ſi frigido.). De prima dicit q; patiens oz odorare cāphorā flores ſalicis violas. aquā roſ. ⁊ filia. rō q; talia cū ſint frigida remouēt malā diſcraſiā a colera. ¶ Notandū q; recepta raſ. pōt ſic formari. Rx. florū viol. nenufarū. florū ſalicis añ. ʒ. i. roſ. ru. ʒ. i. cāphore gra. ij. cere q̄ſtū ſufficit ad i corpandū. vel pulueriz̄etur ſubtiliter. miſce oia malaxādo cū aqua roſ. ⁊ fiat pomū in medio pforatū. vł ſine cera ponat puluis in panno lineo ad modū pomi. (Nō ſi egritudo). Ponit curā q̄ñ dolor ē fortis ⁊ dicit q̄ñ dolor ē fortis ſumātur opiū ⁊ cāphore añ. gra. ii. diſſoluant in oleo de ſalicibus ⁊ mittātur in aures ⁊ nares. q; forti egritudini fortis cōuēit medicina. ¶ Notandū q; ſi ex iſtis ſtupefactiuis pcederet nocumentū aliq̄ oz poni in pua q̄ſtitate aliquid eis cōtrīū vt caſtoreū crocus caſſialignea diſſolutis in aliquo oleo calido vt camomille vel tyriaca. ¶ Scōo notandū q; illa olea q̄ñ ponuntur in aure debēt pōi in parua q̄ſtitate vt due gutte ⁊ actu tepida ⁊ parum debent ſtare ne putrefiant. ¶ Almanſor.

¶ Quod ſi cum predictis egritudinibus nihil eorum que diximus affuerit. fueritq; egritudo antiqua: in principio venter cū pillis cochiis ſoluat. quas ego feci. cōfectio pillarū cochiarū. Rx. pulueris pigre. ʒ. x. coloquintide. ʒ. iii. ⁊ tertiaz. ʒ. i. ſcamonee. ʒ. ii. ⁊ ſ. turbit ſticados añ. ʒ. v. fiant pille ex iſtis. ⁊ ſunt doſes. x. ¶ Sylla.

¶ Hic ponit curam cephalee ⁊ emigranee quando fuerit a materia frigida. ſ. flegmatica. ⁊ diuidit in duas: Primo ponit curam per medicinam laxatiuā. ſecundo per localia. ſcā ibi. (Poſtq̄ vo). De prima dicit q; cū ſoda nō fuerit aliq̄ eorum que dicta ſunt de rubedine. ⁊ egritudo ſi cronica ſupple arguendum eſt q; materia ſit ffa. ſcōo dicē q; in tali caſu prius oz fieri euacuatio cū pillis cochijs quarū deſcriptio eſt hec. Rx. yerepigre. ʒ. x. coloquintide. ʒ. iii. ⁊ tertiam. ſcamōee. ʒ. iſ. ſ. turbit ſticados añ. ʒ. v. fiāt pille ex iſtis. ¶ Notandū primo rōne dictorū verificat primū. q; mā frigida non poteſt inducere rubedinem ſilr mā ffa cū ſit difficilis reſolutōis facit egritudinē cronicā ſcōz verificat q; pille cochie euacuāt mām flaticā a capite. ¶ Scōo notādū q; mā ffa facies dolorē capitis ē duplex. q̄dā flegmatica ⁊ quedā melancolica. flegmatica ē duplex q̄dā cū rheumate ⁊ q̄dā ſine rheumate. ¶ Tertio notādū q; mā flatica ſine rheumate añ euacuatōez prius oz digeri rō pz Digeſtiū ē hoc. Rx. radicū acori ciperi. añ. q̄r. ſ. ari. rotū de. ʒ. ii. iteriorū ſgille. ʒ. ii. vtriuſq; ſalnie. cētauree' miſtis maiorāe foliorū lauri bethonice rute añ. M. i. aniſi marathri ſeis ſiſeleos ſemis baſilicōis añ. ʒ. ſ. ligricie vuarū paſſarū mūdatarū ab arill. ʒ. i. vtriuſq; ſticados florū anthoſ añ ʒ. i. aceti. ʒ. i. mell' elci ʒucbari añ. lb. ſ. fiat ſirup⁹ clarificat⁹ vſqz ad q̄r. v. cui adde ſi mā ē ffa miſtū garioſil. cubebarū ſpice pipis añ. ʒ. ii. ad idē q; pauplb⁹. Rx. oximell' ꝓpoſiti ſgl

litici. ʒ.i. aque decoctionis salute vel rosmarini. Ad idē solutiuū in forma pillulaꝝ. ℞. pillularum cochiaꝝ. ʒ.ij. pulpe colloquintide bdelli subtilr pulueriʒati añ. ʒ.ß. misce omnia malaxando cū sirupo de sticados: fiant pille dētur in introitu lecti. Ad idem sub forma decoctōis liquide. ℞. floꝝ sticados arabici floꝝ borags buglose añ. ʒ.ß. vuaꝝ passaruꝫ mūdataꝝ ab arill. ʒ.i. ʒinʒibe. al. seminis basiliconis añ. ʒ.i. turbit mundi bene gūos interius agarici an. ʒ.ß. scorticū mirobalanoꝝ kebuloꝝ infusoꝝ per noctē in decoctione predictoꝝ. ʒ.i.ß. fricentur de mane fortiter ⁊ colētur ⁊ dulcorentur cū. ʒ.i.ß. ʒucchari administrēt colatura in aurora. Ad idē in forma cōfectōis. ℞. ʒinʒib. ʒ.i. . piperis lōgi galāge añ ʒ.ß. croci mastices añ. g. vij. turbit. g. vi. diagridij. g.ij. polipodij. ʒ.i. cubebarū peonie nucis muscate. ℈.ß. sticados. ʒ.i. cū. ʒ. vi. ʒuccari fiat confectio cū vino citonioꝝ ⁊ dosē. ʒ.i. vel ʒ.ij. Sed in materia flatica reumatica digestiuū dꝫ eē tale. ℞. salute foliorꝝ cipressi añ. ℳ. ij. masticis olibani añ ʒ.ß. ligni aloes. ʒ.ij. mell ʒuccari al. añ. lb. ß. fiat sirupꝰ cia/rificatus vsqꝫ ad ptes. v. qꝝ in materia reumatica flā flatica competunt calida stiptica qualia sunt ꝑdicta. ⁊ ꝓpter ista inē tū est diaolibanū. ¶ Quarto notandū ꝙ raſ nō pōit curā dolor capitis a materia mica. i qua digestiuū dꝫ esse tale. ℞. borags buglose radicū accori radicū cypi corticum fenicli. petrosilini añ. ʒ.i. interioꝝ squille q̄r. ß. vtriusqꝫ salute malorane foliorū lauri bethōice melisse. fumiterre añ. ℳ. i. vtriusqꝫ sticados florū anthos añ. ʒ.ß. floꝝ borags buglose añ. ʒ.i. aceti al. ʒ.i. mell. elci ʒuccari albi añ. lib. ß. fiat sirupus vsqꝫ ad. v. Ad idē. ℞. pillulaꝝ de lapide lazuli vel de lapide armēo. vel pillularū indaꝝ. ʒ.i. peonie. ℈.ß. cōficiant cū sirupo de sticados. Ad idē aliud in forma cōfectōis. ℞. yere ruffini vel yerelogodiō. lapidis lazuli abluti añ. ʒ.ij. seis basilicōis. ʒ.ß. pulueriʒentur pulueriʒāda malaxent cū sirupo de sticados ⁊ ministrent in introitu lecti. Aliud ad idē in forma cōfectōis. ℞. diasene. ʒ.i. vel confectionis hamech. ʒ.ij. aliud ad idē in forma liquida. ℞. florum borag̃inis buglose sticados arabici añ. ʒ.iij. liquiricie rase vuaꝝ passaꝝ añ. ʒ.i. thymi epithi folliculoꝝ sene poli podij montani añ. ʒ.ß. semīs basiliconis. ʒ.ij. fiat decoctō in sero caprino ⁊ in decoctione tēperent cortices mirobolanorum indorum bene gūosoꝝ per noctē. ʒ.i. fricent ō mane fortiter dulcorent. cū. ʒ.ß. ʒuchari ⁊ ministrent in aurora ad idē. ℞. pulueris sene. ʒ.ß. cū brodio pulli det. ¶ Quinto notandū ꝙ vbi nō posset patiēs sumere medicinā laxatiuam ꝓpos cōuenit approximatio clysteris vel suppositorii ⁊ materia flegmatica. ℞. decoctōis malue mercurialis ane ti rute furfuris. lib. i. yerepigre pulueris ʒuccari añ. ʒ.ß. salis. ʒ.ij. olei aneti vel rute. ʒ.iij. Suppositorij ad idē. ℞. colloquintide. ʒ.i. fell tauri. ʒ.ij. salis baurach añ. ʒ.i. cōficiatur cū melle. Clystere in materia mica. ℞. decoctōis malue violarū buglose fumiterre furfuris lb. ß. cassie. ʒ.i. sene polipodij epithi. añ. ʒ.i. olei olivarum. ʒ.iij. salis communis. ʒ.i.

¶ Almansor.

¶ Postqꝫ vo vēter solutꝰ fuerit ifūdat caput ex oleo sābacio ⁊ oleo de beē. mittantur i nares Eger quoqꝫ odoret algaliaꝝ ⁊ isufletꝫ muscꝰ naribꝰ. qꝫ si egritudo mītū ifestauerit sumat euforbii ⁊ castorei āborū añ. vi. ps. ʒ. vniꝰ ⁊ dissoluta i pauco oleo sābacio mittat i nares ⁊ aures. In cephalea uero calida ēpt̄z hoc frōti ⁊ tpibꝰ ē iponēdū cꝰ hec ē ꝓfectio. ℞. se. lactucaꝝ sief menthe sandaloꝝ alborum ⁊ rubeorū saufel rosarum opii fiat ex eis emplastrū postqꝫ aceto ⁊ aq̄ rosata conspersa fuerint: frōti iponantur sup qō mittatur pānus aceto ⁊ aqua ro. infusus qui cū calefactus fuerit iterū infundatur ⁊ de sup ponatur. ¶ In mētū uero cephalee frigide. ℞. castoreū euforbiū piper sinapi storacē rutā marubiū que ficcata ⁊ pulueriʒata ⁊ etiam triconiʒata misceantur ⁊ cōspergātur uino ueteri ex quibus fiant trocis. ⁊ desiccent cūqꝫ necesse fuerit ex uno in uino veteri. aut oleo costino uel camomellino dissoluto fiat fronti emplastrū multotiens. hoc n. emplastrū oi antique cephalee confert non solum suppositū ʒ ēt auri iniectū que segtur illud tps postqꝫ in aliquo de ꝑdcis oleis resolutum fuerit. Egro uero uinū uetus ⁊ forte dandū est. Cū autē cephalea per hebdomadā unā pseuerauerit eger in balneū mittēdus ē. ⁊ super caput aqua i qua camomilla ⁊ amaracus et neme et sticados arabicum cocta fuerint simul aut figillati infundenda est. ¶ Dyllanus.

¶ Hic ponit curam per remedia localia. ⁊ diuiditur in sex. Primo ponit curam per inunctionem ⁊ caput purgium. secundo per odoramentum. Tertio per limentum. Quarto per balneum. Quinto per potum. Sexto per embrocationem. Secunda ibi. (Eger quoqꝫ). Tertia ibi. (Linimentum vero). Quarta ibi. (Eger vero). Quinta ibi. (Quum autem cephalea). sexta ibi. (Et supra caput) De prima dicit primo postqꝫ fuerit facta euacuatio per medicinam supra caput debet fundi oleum sambucinum ⁊ oleum de been. ¶ Notandum ꝙ tale locale debet approximari premissa euacuatione. Ratio quia tale cum sit calidū attrahit materiam. sed post conuenit ꝙ remoueat malam complexionem frigidam ⁊ resoluit si parum de materia remanserit. ⁊ hoc vel approximando ab extra supra fontē vel ponendo in naribus. ¶ Secundo notandum ꝙ oleum sambucinum est oleum basilici minoris vel olei florum sambuci. ¶ Tertio notandum ꝙ ad idem valet hoc cerotum. ℞. olei laurini vel nardini. ʒ.ij. addatur castorei euforbii piperis añ. parum cum cera fiat vnguentum vel. ℞. olei de balsamo vel de castoreo. ad idem valet hoc. ℞. triace vel mitridati cum succo mente misce ⁊ superpone. experti est/ (Eger quoqꝫ) hic ponit curam per odoramenta. ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit curam quando dolor est debilis. secundo quando est fortis. Tertio ponit iterato curam sode quando fit a materia calida per emplm. Secunda ibi. (Qō si egritudo). Tertia ibi. (In cephalea). De prima dicit ꝙ patiens debet odorare galliam muscatam secundo dicit ꝙ naribus debet insufflari muscus. Ratio ambozum. quia illa calefaciunt cerebrum. ¶ Notandum ꝙ ad idem valet hoc pomum. ℞. laudani puri. ʒ.ß. ligni aloes storacis calamite ana. ʒ.i. gariofilorum nucis muscate basilice añ. ʒ.ß. pulueriʒentur pulueriʒanda cum pistillo calido misce omnia cum aqua rosata. ⁊ fiat pomum perforatum in medio. ⁊ hoc ꝓ pauperibus ad idem nigella infusa in aceto deinde exiccata in panno lineo odorata. (Qō si egritudo). Ponit curam quando dolor est fortior ⁊ est ℞. euforbii castorei añ. ℈tum est sexta pars. ʒ.i. dissolvatur in oleo sambucino ⁊ mittatur in aures ⁊ nares. Ratio quia fortiter calefaciunt ⁊ forti egritudine fortis. conuenit medicina. (In cephalea). Hic iterato ponit curam cephalee a materia calida ⁊ dicit ꝙ in cephalea a materia calida conuenit hoc emplastrum. ℞. seminis lactucarum fi. ephimithe sandalorum al. ⁊ ru. saufel. rosarum opii aspergant̄ aceto ⁊ aqua ros. ratio ꝑz. (Linimentum vero.) hic pōit curam sode a mā frigida per linimentum. ⁊ dicit ꝙ si vnus trocisc̄us qui ponitur in littera dissoluatur in vino veteri vl in oleo costino vel camomillino ⁊ fronti applicetur. innat. sc̄do dic ꝙ si mittat ō eodē in aure innat. ratio vtriusqꝫ est qꝫ tale remediū calefacit cerebꝝ. ¶ Ꝓpio notādū ꝙ ōscripto trocisc̄oꝝ ē b. ℞. castoreū euforbiū pip sinapi storacez rutā marubiū ficcentur ⁊ pulueriʒentur aspergant̄ vino veteri. ⁊ fiāt trocisci ⁊ exiccēt. ¶ Secūdo notandū ꝙ ad idē valet hoc emplm. ℞. laudāi puri. ʒ.iiii. macis. ʒ.v. miscentur parrum torrefacti. ʒ.i. ß. terbentine. ʒ.i. pulueriʒentur ⁊

De scotomia et vertigine

misce cum oleo camomellino fiat emplm ⁊ applicetur su/per cõmissuram capite raso. ℞. radicis cucumeris asinini absinthij conquassati añ. ℳ. ij. aque dulcis olĩ cõis añ. q̃r tam. i. bulliãt super cineres calidos vsq; ad consumptionẽ debitam fiat emplm ⁊ cũ decoctione fiat embrocatio sup ptẽ dolentem. Ad idez. ℞. emplĩ apostolicon. ʒ. iiij. mala/xetur cum oleo camomillino ⁊ extendat supra cõmissuraz ad q̃titatẽ dolẽtis. Ad idem valet sacculus talis. ℞. bethõi ce sicce. ℳ. i. florũ melliloti milij par tozefacti añ. ʒ. i. flo rum sticados arabici florũ ãthos añ. ʒ. ij. conquassent exce pto millo fiat sacculus ad q̃titatẽ partis dolentis. Ad idem ℞. bethõice sicce rute sicce añ. ℳ. ʒ. florũ anthos florus sticados arabici. añ. ʒ. ß. cõquassent ⁊ fiat pileus ad formã capitis. (Eger vero) ℙõit curã p potũ ⁊ dicit q egro oz dari vinũ potẽs ⁊ antiquũ. Rõ q; tale ẽ calidũ ideo remo/uet malã cõplexionẽ frigidam. Itẽ q; ex ipo restaurant spi ritus aiales. ℂ Notãdũ q vinũ debet dari i pauca q̃titate ne vinũ repleat nimis caput neq; cerebrũ. (Lũ ãt) ℙo nit curã per balneum ⁊ dicit q cũ cephalea steterit p vnaz bebdomadã eger debet intrare balneũ. ℂ Notandum q balneũ est duplex. quoddam ẽ vniuersale quoddã particu lare. Uniuersale ẽ triplex. quoddã aereũ sicut stuphe ⁊ ca lefacit ⁊ excitat. quoddã ẽ balneũ ignis. vt ponere patien/tem in furno calido post remotionẽ panis vel ponẽdo in stu fa sicca. quoddam est balneũ aque calide vt sulphureũ vel partẽ decoquendo herbas calidas. Sed balneum pticula re eẽt suffumigatio facta cũ herbis calidis positis i firupo su pra vel ablutio facta cũ decoctione herbarũ p̃dictarũ supra caput. (Et supra). ℙonit curã per embrocã. ⁊ dicit q su pra caput oz fundi decoctio cãmomille sanfuci sticados ara bici. ratio pz. ℂ Notandũ q ad idẽ valet hec ablutio capi tis. ℞. vtriusqz calamenti origani sanfuci ysopi folioz lauri añ. ℳ. ij. florũ anthos vel ameos vtriusqz sticados añ. ʒ. i. bulliãt in lib. vi. aque vsq; quo redeãt ad lib. iij. ⁊ fortꝰ erit si bulierit in lixiuio facto ex cinere ficuũ vel vitis vel cau lium Ad idẽ. ℞. maiorãe salnie florũ camomille foliorum lauri sticados añ. ℳ. i. bulliãt i aqua vt dictũ est vl lixiuio ⁊ ablnat caput ⁊ fricet. Ad idẽ valet suffumigatõ hec. ℞. thuris sandarace ligni aloes añ. ʒ. ii. ponant supra carbões ⁊ recipiat fumus cũ panno ⁊ fricet caput ante cibũ cũ pã nis calidis ⁊ pectinet. Ad idẽ valet masticatio hec. ℞. ma sticis vel pipis vel piretri vel cubebarum vel zinzib. ⁊ fiat masticatio ⁊ salina expuatur. Ad idẽ valet gargarisma hoc ℞. orimell cũ sinapi vl pipe. vel. ℞. verepigre cũ orimel le squillitico ⁊ distẽperetur cũ aqua decoctionis origani ysopi sicce vel piretri. vel. ℞. verepigre distẽperate cũ deco/ctione salnie. vel orimelle squillitico. Ad idez valet sternu tatio tal. ℞. ellebori al. subtiliter pulueriz ati. ʒ. i. ⁊ naribus attrahat. Itẽ. ℞. castorei vel euforbij vl piretri. Ad idẽ va let caput purgiũ hoc. ℞. aq̃ maiorane. ʒ. ij. ⁊ naribꝰ attra/hat, deinde lauet aqua calida. Ad idẽ valet succus cucume ris asinini ⁊ fortiter aperit Ad idẽ valet confectio dicta au rea alexandrina vel pliriſarcoticon vel dianthos vel tyria/ca vel mytridatum, vel diacastorei, vel diacori vel kebuli conditi. ℂ Almansor.

ℂ Oõ si cephalea quotidie ante comestionẽ iua dat ⁊ post comestionẽ recedat succurrendũ ẽ in firmo ante horã qua venire consueuit dãdo eis bucellas panis in succo granati: aut vue acerbe aut horũ similium infusas. ℂ Syllanus.

ℂ Ponit curã sode ꝓuenientis p cõitatẽ ad stomachũ. ⁊ di cit q si dolor capitis accidit ante comestionem ⁊ recedit pꝰ comestionẽ p cura oz exhiberi bucella panis infusa in vino granatorũ. cum agresta ⁊ silium. ratio q; talis dolor pucit pp fluxum colere ad os stõachi. sed si proucãt exhibendo bucellas panis infusas in succo granatorũ ante horã comu/gando ⁊ stiptigãdo os stomachi prohibet fluxum colere. quare ⁊c. ℂ Notandũ q dolor capitis quidam pucit pp cãm propriam exĩtem in cerebro. ⁊ de hoc supra dixi. qui dam per cõitatẽ ab alio mẽbro ⁊ de isto hic. Sed talis per cõitatem põt ꝓuenire a stomacho vel ab epate vel a splẽ ne. Ad ꝓpositũ intelligẽ de eo q ꝓuenit per cõitatẽ a sto/macho. q; sepius accidit pp maiorẽ colligãtiam. Itẽ tal dolor põt ꝓuenire a materia calida vel frigida. Ad propositũ ras h ponit curã primi. ℂ Scõo nota q in cura doloris ca pitis ꝓuenientis ab alio mẽbro duo regruntur. Unũ ex pte membri mandantis. Secundum ex pte membri recipiẽtis Ex pte mẽbri mandantis requirunt tria. s. euacuatio p ſle botomiam vel per medicinã vel per clystere vel p cauteri uz. Secundo alteratio male cõplexionis. Tertio phibitio ascensus vaporũ ad caput. Ex pte mẽbri recipientis vnuz requirit. s. cõfortatio capitis ⁊ hoc vbi dolor nõ eẽt cretic⁹ q; impedietur crisis ⁊c. ℂ Almansor.

ℂ Si ãt cephalea contingat pp multã i sole mo ram sufficienter ex oleo ro. ⁊ aceto infrigidatis curari poterit. que tamen si ex hoc nõ quieuerit ex aliis infrigidãtibus curãda erit. Si aũt soda ad huc perseuerauerit ⁊ fortior fiat neq; vllo mõ remoueat ⁊ timeatur ne eger visum amittat ⁊ aq̃ ad oculos descendat tẽpoꝛ arterie sunt inciden de ⁊ extrabẽde. hoc tamen qõ nũc loquimur est ꝑter nr̃az intẽtiõez in hoc libro. ℂ Syllanus.

ℂ Ponit curã sode ꝓuenientis pp cãm extrinsecã. s. pro/pter multam moram in sole. Et diuidit in tres ptes q; tria ponit remedia. secũda ibi. (Que tri.) tertia ibi. (Si aut). De prima dicit q si dolor capitis ꝓuenerit ꝓpter multam moraꝫ in sole tunc cura põt fieri ex oleo ros. ⁊ aceto i frigida tis. Ratio q; p hoc remouetur mala discrasia calida inducta a sole. ⁊ hoc si sit sine materia. De secunda dicit q si dolor nõ cessat ex aliis infrigidantibus fortioribus curari oz. Rõ q; fortiter alterabunt. De tertia dicit q si soda pseuerauerit ⁊ fortificet ⁊ sit timor de pditiõe visus. vel q aqua fluat ad oculos. tũc arterie tẽporũ sunt incidende q; talis fit ex ascensu vaporũ. Et subdit q hoc nõ ptinet ad hanc partez sed supra vbi determinat de chirurgia. ℂ Notandũ q ex dictis põt haberi distinctio dolorũ capitis ⁊ cura in gene/rali. Dolor capitis ẽ duplex. Quidã est causatus ex cã extrinseca ⁊ ille ẽ duplex. Quidam causat ex rebus inducẽti/bus malã complexionẽ frigidam ⁊ curatur p calida. qdam causatur a solutione cõtinui ⁊ curat per chirurgiã. Alius ẽ dolor causatus a cã itrinseca. ⁊ talis ẽ duplex. quidã ẽ causa tus p cãm ꝓpriam existẽtẽ in cerebro. qdã per cõitatez ab alio mẽbro. ⁊ talis ẽ duplex. s. cũ materia ⁊ sine mã. Do/lor capitis ꝓuenies a materia in cerebro existẽte. ⁊ nõ p cõitatez curat p euacuãtia ⁊ alterãtia. Sed ꝓueniẽs p cõitatem ab alijs mẽbris phibet per prohibitionẽ ascẽsus vaporum ⁊ euacuãdo hũorẽ ⁊ alterãdo malã cõplexionez Si dolor p ueniens a cõplexione mala sine mã seu per cãm ꝓpriã seu per cõitatem curat per alterantia solum ⁊c.

ℂ De scotomia ⁊ vertigine. Ca. ij. ℂ Syllanus.

Quarta rubrica ẽ notandũ. primo q inter scoto miam ⁊ vertiginẽ ẽ cõuenientia ⁊ differẽtia. cõueniunt. prio quia vtraq; causat ex vapo ribus existentibus in spiritibus visibilib⁹ ⁊ i neruis obticis ex pte anteriori cerebri. Scõo cõueniunt qa vtraq; infert nocumentũ visui sensui cõi ⁊ vtuti imaginatiue. sed dr̃nt. q; scotomia ex va pore grosso fumoso generat. existente in vijs spũs visibil ip rimente similitudine i virtute seu potẽtia visiua. ⁊ ꝓpter hoc vident res extra que non sunt ad similitudinẽ illius rei fin colorem ⁊ similitudinem illi⁹ vaporis. ⁊ illa species ꝛ pressa in illo humore crystalino iprimit in sensu cõi ⁊ i ima ginatiua. quare videt q apparent res extra que nõ sunt. Et dicitur scotomia a scotos qõ est videre. ⁊ mia qõ ẽ mu sca quasi visio muscarũ. sed vertigo est a vapore spumoso existente in vijs spũs visibilis ⁊ venis ⁊ arterijs ptis ante riozis q cũ monetur inducit motũ in spiritibus ꝓpter sub/tilitatẽ vaporis iprimẽtis suam similitudinem sui motus in potentia visiua. deinde in sensu cõmuni ⁊ imagiatiua. ⁊ iõ

videtur ei q̄ res extra que non mouentur moueantur. Ex his patet q̄ homo in scothomia non cadit in terram vel raro. ⁊ in vertigine sic. vel vt in pluribus. ¶ Secundo notā dum quid sit vertigo. est enī vertigo quando homo imaginatur q̄ res moueatur supra ipm ⁊ q̄ eius cerebrum ⁊ eius corpus inuoluantur. quare accidit aliquando vt q̄ nō regat se imo q̄ cadat. ¶ Tertio notandū q̄ vertigo ⁊ scothomia possunt capi dupliciter. primo quantum ad originē suam. ⁊ sic sunt actio lesa corrupti visus. quia primo visus corrumpitur ex illis vaporibus. q̄ visui apparent res que non sunt vel extrema moueri que non mouentur. Secundo possunt sumi quantum ad earum complementum. ⁊ sic sunt actio corrupta virtutis imaginatiue. quia virtus visiua ipsius in imaginatiuam. ¶ Quarto notandum q̄ scothomia ⁊ vertigo magis nocent visui q̄ aliis sensibus exterioribus. Prima cā quia nerui visui sunt propinquiores imaginatiue q̄ organa aliorum sensuum. Secūda cā quia in scothomia ⁊ vertigine est corruptio spirituum ⁊ virtꝰ visiua magis abundat in spiritibus. propter hoc enim nerui obtici sunt ocani: vt pz quarto de accidenti ⁊ morbo. Tertia cā est. vertigo est respiciens motum. quia credit q̄ oia moueantur in gyrū: sed p visum magis motus percipit q̄ p aliū sensum: ideo magis appropriatur visui. ¶ Quinto notandum quāuis scothomia ⁊ vertigo nominent nomine accidentium q̄ sunt actio corrupti visus. quia scothomia dicitur quasi visio muscarū. ⁊ vertigo dicit a verto vertis. possunt tñ dici duplices morbi. vnus consimilis. quia i cōplexione fit ratione male complexionis causate a vaporib⁹ in cerebro. Alius est morbus officialis. quia fit oppilatio in nervis ⁊ vijs spūz i anteriori parte cerebri. ¶ Sexto notandum q̄ apud medicum tres sunt cāe vertiginis. s. primitiua ⁊ añs ⁊ coniuncta. Cā primitiua sunt res nō naturales multiplicantes vapores in cerebro sicut cibi vaporosi. vt alia cepe ⁊ filia. ⁊ fumosa vt legūia ova frixa vinum nouuz mouere circulariter. aspectus ad res luminosas ⁊ hmōi. cā añs sunt quatuor hūores. q̄ ex quolz humore possunt elevari vapores Cause coniuncte sunt vapores elevati ab aliis humoribus. ⁊ si sint grossi fit scothomia. si vero sint subtiles fit vertigo. ¶ Septimo nota de signis scothomie ⁊ vertiginis. Signa qñ fuerit ex revolutione supra ipm. vl ex revolutione rez sensatarū vel ex percussione manifesta sunt ex re ipa inducente. Signa qñ fuerint ex vapore generato vel retento in ipo cerebro sunt añcessio doloruz capitis tinnitus ⁊ tenebrositas longa vel fixa ante oculos. ⁊ in gustu ⁊ odoratu abbrenuatio ⁊ pulsatio in arterijs anterioribus ⁊ spatijs. Signa qñ fiunt a sanguine sunt vene inflate ⁊ facies ⁊ oculi ⁊ caput rubea ⁊ calida ⁊ somnus grauis. ⁊ lassitudo. ⁊ pulsatio in temporibus. ⁊ vrina spissa ⁊ subruffa. Signa ex cholera sūt, vigilie inflammatio absq̄ multitudine grauitatis, imaginationes citrine vel auree. vrina aurea clara vel citrina. Signa ex flegmate sunt grauitas. timor pigritia. multitudo somni. albedo oculorum ⁊ corporis būditatū multiplicatio in toto corpore. vrina idigesta alba spissa. gulositas ⁊ indigestio. Signa ex mlia sunt grauitas non multū intensa. vigilie cogitationes ⁊ imaginationes corrupte. vrina clara subtilis indigesta. capilli nigri. Signa quando veniunt a cerebro. passio continua nō sentiē nocumentum in alijs membris. Signa quando per cōitatem passio non est continua nisi quando ascendunt vapores ⁊ sentitur in alio mēbro nocumentum. Signum pronosticum isti sūt consanguinei ⁊ amici epilepticorū nec non apopleticorum quare si multiplicant malum regimē cadunt in illas passiones ⁊ cetera. ¶ Almansor.

Cum aliquis illud q̄ añ eū ē circulariter moueri viderit: ⁊ oculi tenebrescunt ⁊ cadere voluerit: ⁊ facies ⁊ oculi in eadē hora rubuerint: uene quoq̄ que sunt post aures grosse apparuerint: ex ipis uenis minutio faciendа est. Et uentose in collo ⁊ tibiis sunt ponende Quod si predicte uene non apparuerint ⁊ facies fuerit rubea: sanguis ex basilica erit minuendus: ⁊ uentose ī tibiis sunt ponēde. In hac preterea scothomie spē ⁊ in ea quā añ dixim⁹ caput ex oleo ro. ⁊ aceto est infundendū. Eger quoq̄ calida cibaria uitare dz. Uēter quoq̄ ex apozimate mirobal. citrinorum quod in. c. de cephalea diximus est soluendus. ¶ Syllanus.

¶ Dic Raf. ponit curam scothomie ⁊ vertiginis. Et dividitur in duas. Primo quando fuerint a sanguine. Secundo quando a flate secunda ibi. (Cum autem nec in facie) Prima in duas. Primo ponit curam quando fiunt a materia sanguinea contenta in cerebro secūdo qñ a sanguie cōtento in alio mēbro secunda ibi. (Nō si predicte). De prima dicit q̄ cum apparuerint hec signa. Primū signuz qñ videtur circulariter moueri qō est coram se. secundo quia oculi obscurantur. Tertium q̄ voluerint cadere. Quartū facies ⁊ oculi apparent rubei. Quintum vene que post aures sunt apparent grosse supple ex istis signis arguendum est q̄ scothomia ⁊ vertigo fiunt a sanguine contento in cerebro. secundo dicit q̄ phlebotomia dz fieri ex illis venis. ¶ Notandum pro ratione dictorum q̄ ratio primi ē quia propter pūtiam sanguis in cerebro elevantur vapores monentes spūs visibiles circulariter. ideo apparet illud. scōm verificatur q̄ multi vapores cōicantur ad oculos ⁊ obscurantur. Verificat tertium q̄ propter motū factum in spiritibus cerebri corpus non pōt sustentari: q̄ non est instrm vel organū pportionatū. Verificatur quartū q̄ aliqua ps sanguinis cōicatur ad alias partes ⁊ rubificant. Verificat quintū q̄ p phlebotomiā illarū venarum enacuat sanguis peccans ⁊ divertit. Iz tñ diversio sit panca ex quo sanguine replent vene vt dr in quinto signo. sciendū tñ hic q̄ Raf hic intelligit premissa ⁊ pīsuppposita phlebotomia de cephalica brachij vbi non sit aliud prohibens. ¶ Notandū q̄ dicit Raf in tertio signo. Et cadere voluerit q̄ aliqñ ē i vertigine casus ⁊ aliqñ non. q̄ quando passio est nimis fortis ⁊ est inferens nocumentum in pte posteriori que ē principium virtutis memorative. sic ē casus quare tūc assimilat epilepsie. Iz sit dīa q̄ in epilepsia fit contractio in casu. sed in vertigine nō est cōtractio Iz casus. sed qñ est passio debilis q̄ pancus dolor ⁊ pancus vapor non inferens nocumētū in parte posteriori sic nō est casus. (Et ventose quidem). Ponit curam q̄ ventosas ⁊ dicit q̄ in cura huius debent poni ventose in collo ⁊ in tibijs. ratio q̄ p has divertit sanguis ⁊ enacuat. (Nō si predicte.) hic ponit curam qñ scothomia ⁊ vertigo, pueniunt a sanguine cōicato ab alijs membris. ⁊ dividit in quatuor. In prima ponit curā p. phlebotomiā ⁊ ventosas. secūdo per inunctionem capitis. tertio per dietā. Quarto per medicinā laxativā. secūda icipit ibi. (In hac preterea.) tertia ibi (Eger quoque) q̄rta ibi. (Uēter vero). De prima dicit q̄ si non apparuerint predicta ⁊ facies fuerit rubea debet fieri flebotomia de basilica. ratio q̄ signuz est q̄ sanguis communicatur ab alio membro ⁊ plus ab epe. ideo ⁊c. secundo dicit q̄ ventose sunt ponende in tibijs. ratio q̄ divertunt sanguinem ad loca distantia a cerebro. ¶ Notandum q̄ sicut ventose valent in tibijs divertendo. ita positio pedum in aqua calida valet divertēdo vapores ad inferiora ⁊ sic removet dolorem. dubitat vtruz alio humore a sanguine peccante competat phlebotomia. ratio pz quia si humor esset admixtus sanguini competit. si non tunc competit enacuatio cuz farmaco ⁊c. (In hac preterea) hic ponit curam scothomie ⁊ vertigini s aliunde causate per communitatem ⁊ per iunctionem. ⁊ dicit q̄ in hac passione ⁊ in alia que fit a materia existente in cerebro. convenit vt fundatur super caput oleum ros. ⁊ acetum. ratio quia ista prohibent ascensum vaporum ad caput repercutiendo ⁊ confortando. secundo quia alterat malam complexionem in cerebro. ¶ Notandum q̄ dictū raf. est verum quando passio est in principio vel augmento ⁊ quando materia est in fluxu. sed in statu ⁊ declinatiōe quando materia est fluxa non verificatur dictum. raf. quia

De sco. et vertigine.

tunc competit resolutiuū sicut embrocatio facta ex decoctiõe camomille. folioꝝ lauri ⁊ similiū. ¶ Dubitatur vtrum medicamen dictum repercussiuū ⁊ resolutiuū cõpetat. Arguitur ꝙ non qz supra membrū principale non cõperit ponere repercussiua. Secundo ꝓbatur ꝙ non fit fiendū qz tũc fieret inflãmatio. Ad primū dicendū ꝙ super emũctorium cerebri, vel alterius principalis membri nõ cõueniunt repercussiua. hoc volunt auctores. sed supra cerebruꝫ sic. Ad secundum dicendū ꝙ tale valet in rõne cõiuncte cause. ⁊ malus sequitur iuuamentū q̃ nocumentum. (Eger quoqꝫ.) Ponit curaꝫ per dietaꝫ ⁊ dicit ꝙ eger nõ debet assumere cibaria calida. Ratio qz illa ebullitionem inducunt in sanguine ex qua ascendunt vapores ad caput qui sunt causa istarũ passionum. Secunda causa qz talia nutrientia multiplicant sanguinem ⁊ choleram a quibus isti vapores elevantur. ¶ Notãdũ ꝙ sicut oportet cauere a cibis predictis: ita oportet cauere ab alijs rebus non naturalibus multiplicantibus sanguinem ⁊ choleram ⁊ ebullitionem ⁊ motum inducentibus. sicut a superfluo somno superfluꝫ vigilia ⁊ respicere in fundum a loco alto ⁊ sic de alijs. ¶ Secundo notanduꝫ ꝙ dieta cõueniens est. s. ꝙ debent vti lentibus coctis cum agresta conditis cum vino granatorum pãnico millio ⁊ similibus: aliquando debent comedere carnes hedi pullorum conditas cum agresta vel aceto ⁊ post carnes comedant pirum vel pomũ coctũ. vel comedãt lactucas vel portulacas cum aceto conditas. De potu bibant aquam decoctionis berberis vel granorum granatorum. vel bibant aquaꝫ succhari cum psilio. vel bibant vinũ debile bene lymphatuꝫ. (Uenter vero.) Ponit curam per medicinam laxatiuã et dicit ꝙ euacuatio fiat cum decoctione mirobola. citrinoruꝫ de qua dictum est in ca. de cephalea. Ratio quia per illam euacuatur cholera. ¶ Notandum ꝙ si vertigo ⁊ scotomia fiant a cholera. cura est vt ꝓcedat vomitus cũ sirupo acetoso ⁊ aqua calida vel aqua decoctionis aneti ⁊ seminis atriplicis ⁊ si vomere non posset bibat decoctionẽ hãc. Ry. mirobo. citrinoꝝ. ʒ. i. ℈. pistent ⁊ bulliant in lb. ℈. aque cuꝫ ʒ. i. prunorũ ⁊ accipiantur. ʒ. iij. illius aque. ⁊ i illa aqua addantur. ʒ. iij. sirupi rof. vel viol. detur ante diem. Ad idez valet. Ry. aque casei. lb. ℈. reubarbari. ʒ. i. ℈. dimittant i lb. ℈. aque casei ante diem coleꝫ ⁊ detur infirmo. Ad idẽ. Ry. ʒ. vi. decoctiõis prunorũ. x. tamarindoꝝ. ʒ. i. elũ. de succo rof. ʒ. ij. ℈. Ad idem. Ry. tamarindoꝝ. mane. añ. ʒ. i. dissolvatur cum. ʒ. vi. aque decoctionis prunorum. ¶ Almãsor.

¶ Cum autem neqz in facie rubedo neqz fe. cũ scotomia fuerit: attendendũ ẽ est an sit stomachi subuersio ⁊ nausea: que si affuerint prius vomere cogendus est: deinde de pillulis cochijs dosim vnã sumat: ⁊ a frigidis abstineat cibis. Byl.

¶ Hic ponit curam scotomie ⁊ vertiginis a materia flegmatica: ⁊ dividitur in duas partes. Primo quãdo est per cõmunitatem ad stomachum. Secundo quando est per propriam causam in cerebro. scõa ibi. (Si autem.) Pria in duas. Primo ponit curam per euacuationem. Secundo per dietam. Secunda ibi. (Et a frigidis.) De prima dicit ꝙ vbi tam in vertigine q̃ in scotomia non fuerit in facie rubedo nec fe. oportet considerare an sit stomachi subuersio ⁊ nausea: quia tunc arguendũ est ꝙ sit a materia frigida per cõmunitatem a stomacho. Secundo dicit ꝙ i tali causa debet prius prouocari vomitus: deinde debet fieri euacuatio cum pillulis cochijs. ¶ Notanduꝫ ꝙ nausea est voluntas vomẽdi sine effectu. Subuersio est frequens voluntas vomendi. ideo addit frequẽtiã super nauseã. ¶ Secundo notandum ꝙ si in scotomia non est rubedo in facie nec fe. est signũ ꝙ ꝓuenit a frigida materia. Sed q̃ accidit subuersio ⁊ nausea stomachi: signũ ẽ ꝙ sit ꝓ cõtatẽ ad stomachum. Sed rõ remedij est qz per vomitũ euacuat mã cõtenta in stomacho: ⁊ qz pillule cochie euacuãt materiam flegmaticã a cerebro: tõ ⁊c. Ad idẽ valẽt pillule auree imo plus euacuant a stomacho ⁊ capite. Ad idẽ valet hoc. Ry. terepigre. ʒ. ℈. orimellis cõpositi. ʒ. i. aq̃ decoctõis hysopi vel zedoarie. ʒ. iiij. vel. vi. Ad idem. Ry. pillarũ fetidarum ʒ. ii. vel. ʒ. i. ℈. syrupi rof. ʒ. ii. aq̃ mellis. ʒ. iiij. ⁊ dek in matutinis. (Et a frigidis.) Hic ponit curã per dietã ⁊ dicit ꝙ oz abstinere a frigidis. rõ quia frigida augent materiã flegmaticam. ¶ Notandum ꝙ dieta cõueniens est. primo qz oz cõedere carnes hedi vel castrati parue gallinarũ ⁊ p dictũ sasianorum ⁊ oium auiũ vinentiũ in arboribus ⁊ in pratis ⁊ nõ in aquis ⁊ vtpluꝫ comedat carnes assatas ⁊ nõ elixas ⁊ vitellos ouoꝝ cicera fracta farrũ ⁊ risuꝫ. De potibus vinũ debile ⁊ stipticum qz ꝓpter debilitatẽ nõ ꝑuenit ad caput ⁊ ꝓpter stipticitatẽ cõfortat stomachũ. Bonũ ãt eẽt vt biberet aquã mell' loco vini ⁊ hec dieta etiã esset cõueniens q̃ ꝓueniet a mlia. ¶ Notãdũ ꝙ ⁊ si vertigo ⁊ scotomia possunt esse ⁊ fieri a materia existente in alijs membris vt epate vel matrice. tamen vt plũm ꝓueniunt a materia existente in stomacho. qz hic sunt latiores vie qz materie transeunt ꝑ meri ⁊ isophagum. ¶ Notandum ꝙ medicina vomitiua in tali casu est talis. Ry. radicũ raphani silueſtris. ʒ. i. semis atriplicis assari añ. ʒ. ℈. fiat decoctio i lb. i. aque quousq̃ veniat vsq; ad. ʒ. iiij. colet ⁊ colature addatur olei cõis. ʒ. ℈. croci fortiter cõquassati. ʒ. i. quia fit fortior. aceti. ʒ. i. detꝫ in hora calidiori diei post assumptionem cibi vnctuosi dos. ʒ. ii. ¶ Notandũ ꝙ vbi ꝑ illa nõ sequit curatio tunc fit cauterium ⁊ est tale. Ry. cãtaridaꝝ remotis capitibus ⁊ alijs puluerizataꝝ. ʒ. ij. fermenti. ʒ. ℈. misce malaxãdo cũ aqua ardẽti fiat massa. ponaꝫ sup mẽbrũ ad q̃titatem vnius auellane. ¶ Almansor.

¶ Si autẽ neqz aĩe subuersio neqz nausea fuerint neqz caliditatis signa apparuerit venter ex pillis cochijs multotiẽs soluaꝫ. Cibaria quoqz frigida oino vitet. Et gargarisin⁹ fiat quo flegma depõaꝫ. In narib⁹ quoqz põaꝫ aliqd de bis q̃ narrauimus quo caput calefiat. ¶ Bylla.

¶ Hic ponit curã scotomie ⁊ vertigis q̃ fit a materia frigida ꝓpter cãm ꝓpriã in cerebro. ⁊ dividit in quatuor ptes q̃m primo ponit curã ꝑ euacuationem. Secũdo per dietã. Tertio per gargarisma. Quarto per effusionem in naribus. ibi scõa. (Cibaria quoqz) ibi tertia. (Et gargarismus.) ibi quarta. (In naribus.) De prima dicit ꝙ si subuersio aĩe ⁊ nausea nõ fuerint nec apparuerint signa caliditatis debet fieri sepe euacuatio cũ pillis cochijs. ¶ Notandũ ꝓ ratione dictorũ ꝙ q̃ non apparuerunt signa ꝓdicta. signũ est ꝙ sit a materia frigida ꝑ ⁊ ꝙ materia est in cerebro ⁊ non cõicatur ab alio membro. Ratio quare debet fieri euacuatio cũ pillis cochijs est quia euacuant materiam flegmaticaꝫ a cerebro. ⁊ quare debet fieri sepe euacuatio est: quia morbus factus a tali materia est cronicus. ideo debet fieri sepe euacuatio ꝓpposita indigestione i materia. (Cibaria quoqz.) Hic ponit curam per dietaꝫ ⁊ dicit ꝙ eger debet vitare cibaria frigida. ratio quia multiplicant materiam flegmaticam. ¶ Notandum ꝙ non solum patiens debet vitare cibaria frigida. sed vlr omnia saltem ꝙ aliqꝺ tps vt per duos dies aut per tres. ratio qz calor naturalis nõ replens materiam cibalẽ in quã agit. agit flegma ⁊ sic resolvit vel digerit vel connertit in sanguinẽ. (Et gargarisma.) hic ponit curam per gargarisma ⁊ dicit ꝙ oz fieri per qõ attrahaꝫ flegma. ratio. quia tunc euacuatur flegmatica materia a qua elevantur vapores facientes scotomiam ⁊ vertiginem. ¶ Notandum ꝙ dictum raſ. verificatur in corpe nõ dispposito ad egritudines palmõis vel ad phtisiꝫ ⁊ hoc voluit auicẽ. tertio cañ. fen. prima trac. prio. c. generali de cura egritudinum capitis. ratio quia per ipsaꝫ materia trahitur ad pectus ⁊ ad pulmonem iõ ⁊c. ¶ Secũdo notandũ ꝙ gargarisma trahẽs flegma a capite sic fit. Ry. betonice hysopi. añ. ℥. i. liquiritie rute vnaꝝ passaꝝ mũdataꝝ ab arill'. añ. ʒ. i. piretri radicis treos recentiũ añ quart. i. ℈. seminis finapis. seis stafisagrie zinzib. ai. añ. ʒ. ℈. masticis. ʒ. i. mellis electi quar. i. fiat. sposizma purum ⁊ clarissimum vsq; ad quartas. iii. capiantur duo cocleraria singula vice ⁊ patiẽs teneat in ore diu ⁊ ꝓiciat extra ⁊ fiat

gargarisma

ante prandiū vel ante cenā. Ad idē valet masticatio piretri vel masticis. sed q; piretrū habet mordicare linguā. igitur ponitur in pāno lineo albo ⁊ ponit̄ postea supra dēt̄es. ⁊ sic non sentit̄ tantus dolor ⁊c. (In naribus.) ¶Ponit curā p̄ imissionem in naribus ⁊ dicit q; in naribus debet poni aliquod ō eis que dicta sunt que calefaciūt caput. p̄z. ¶Notandū q; in naribus p̄t poni illud qđ̄ pudcat sternutatiōez vt elleborus albus vel piretrus vel euforbiū vel piper ⁊ tale valet attrahendo fleg̃a a cerebro ⁊ euacuando similiter valet. q; cōmouet cerebrum ⁊ sic calefacit. Et sil'r in naribus p̄t poni aliq̄ō oleū resoluēs ⁊ calefaciens sic oleum de euforbio ⁊ cucumere asinino ⁊ simile. Simil'r p̄t poni pulvis talis ⁊ insufflari nucis muscate vel nigelle. ⁊ p̄ hec intelligenda sunt oia istis similia que debēt approximari p̄missa euacuatione. ¶Scō notandū q; si scotomia ⁊ vertigo fiāt a mā mlica cura d̄z esse talis. q; raf. non ponit. d̄z eē digestiuū tale. ℞. syrupi de epithimo. ʒ. ii. sirupi de fumoterre. ʒ. i. aque boraginis endivie buglose añ. ʒ. ii. vl' sic ℞. syrupi acetosi simplicis. ʒ. iii. ℈ coctionis thimi epithimi boraginis buglose. ʒ. vi. clarificet optime p̄ duabus vicib' Solutiuū in forma pillari. ℞. pillarū de lapide lazuli vel armeno. ʒ. i. vel. i. ſ. Ad idē in forma decoctionis. ℞. dia sene. ʒ. ſ. polypodij. ʒ. i. mirabol. indor. ʒ. i. pistentur oia ⁊ bulliāt in. ʒ. vi. aque donec remaneāt. ʒ. iii. dof. ʒ. ii. detur in mane añ diē. ¶Tertio notādū q; cura scotomie ⁊ vertiginis que fit ex vapore generato ⁊ retēto in ipo cerebro. est cerebrū cōfortare ⁊ facere euaporationē cū aqua decoctōis absynthii ⁊ florum camomille vel melilloti mane rosar. ⁊ facere ip̄m abstinere ab omnibus leguminibus ⁊ acutis vt cepis ⁊ allijs ⁊ specialiter nucibus ⁊ vino potenti. comedat carnes. Comedat post cibū pira cocta vel mespilas vel confandrum preparatum vel confandros confectos. ¶Quarto notandum q; cura eius que fit propter revolutionem eius supra seip̄m. vel ex aspectu eorum que revolvuntur ē quiescere ⁊ abstinere a talibus rebus nocentibus. Uti etiam debet somno ⁊ tranquillitate. ⁊ abstinere a motu forti ⁊ intenso.

¶De phrenesi. ¶Syllanus.

Circa rubricam notandum q; hec passio p̄t quadrupliciter nominari. ¶Primo frenesis. Secundo carabitus. Tertio sirsen. Quarto apostema calidum cerebri. Dicitur frenesis a frenis vel pāniculis refrenantibus vel restringentibus fubam cerebri ne solvat̄ q; vt plurimum h̄z fieri in ip̄is pāniculis cerebri. Dicit̄ karabitus a suo accēte qđ̄ est alienatio. vnde karabitus est nomē accidentis arabicū qđ̄ interpretatur alienatio mētis. Dicit̄ sirsen qđ̄ est apa cerebri vel capitis q; sir in arabico idē est qđ̄ caput in latino. ⁊ sen. i. apa. Sicut birsen ē apa pectoris ⁊ dicitur a bir qđ̄ est pectus ⁊ sen qđ̄ est apa. ¶Secūdo notādū q; frenesis ē duplex. ſ. vera ⁊ non vera. Uera est apa calidū cerebri ad qđ̄ sequitur mentis alienatio. Nō vera est mala cōplexio calida cerebri ad quā sequitur mentis alienatio causata a vapore elevato ab alijs mēbris vel a toto corpore sicut p̄z in fe. cōtinua. Et dicitur pafrenesis a para qđ̄ est iuxta ⁊ frenes quasi propinqua frenesi q; si nō removeret ille vapor fieret vera. ⁊ hoc sepe accidit. ¶Tertio notandum q; si frenesis vera dicatur apa calidum cerebri nō est intelligendum q; sit quodcūq; calidū. ſz solū illud qđ̄ ē p̄ eētiā cal'm. sic illud qđ̄ ē de sanguie vl' de colera ſz i stāte ⁊ melācolia p̄ putredinē aqrat̄ calitas nō tn̄ ē frenesis ſz lethargia. ¶Quarto notādū q; tres sūt cāe frenesis ſm medicos. ſ. primitiua adcedēs ⁊ pūcta. ¶Primitiua sūt res nō nāles multiplicātes sanguinē ⁊ colerā ⁊ marie i cerebro vt cib' calid'. aer calid' magna ināitio. vigilie supflue mot' supflu' q̄ quis sint alie coadiuuantes. vt etas iuuētutis ꝓpter calida. statio ad solē capite discopto. Cā adcedens ē sanguis vel cholera vel vtrūq; simul; nō faciēs apa. Cā cōiuncta sūt illimet būores actu faciētes apostema i cerebro ¶Quito notādū q; cola faciēs frenesiz ē triplex. ſ. adusta ⁊ ex tali fiūt mālaci. Colera ru. ⁊ nō adusta ⁊ colera citrina Ordo i malitia ē. q; pūa ē ōterior scōa. ⁊ scōa tertia. rō p̄z.

¶Sexto notandus q; materia faciens frenesim. ſ. sanguis vel cholera potest cōtineri in pāniculis. ſ. in dura matre. vel pia matre ⁊ in substantia cerebri. Ordo in malicia deterior est illa. ſ. que fit in substātia cerebri. Secundo illa que fit in pia matre. Tertio illa que fit in dura matre. Ratio patet bene speculanti. Septimo notandum q; licet frenesis posset generari in quolibet ventriculo cerebri magis tamen generatur in anteriori quoniam anterior ventriculus est calidior alijs ⁊ in illo magis aggregatur sanguis ꝓpter retiae mirabile ibi existens quod est compositum ex venis ⁊ arterijs: ⁊ ideo in frenesi plus leditur virt' imaginativa imo potest esse lesa ⁊ alie nō. Ut dicit Gal'. tertio de accidenti: ⁊ ideo habet pessimam imaginationem. ¶Notandum tertio q; in frenesi est fortis motus ⁊ sensus debilis. Ratio primi q; in frenesi cerebrum declinat ad calidum ⁊ siccum propter materiam frenesis. ⁊ sic nervi motivi fiunt ficciores ad tactum ⁊ ad motum fiunt velociores ⁊ magis obedientes nisi deveniant ad tantam siccitatez q; corrumpantur: ⁊ causa est ex parte organi. Alia causa quia virt' imaginativa imperat motive ⁊ caliditas excedit multū ideo fortiter movet. Ratio secundi quia nervi sensitivi sunt humidi plus. vt Auicē. prima primi illo ca. Dico q; deus. Ideo in frenesi nimis recedunt a temperamento ideo debilitantur sensus: q; membrum non exercet suas operationes nisi cū temperamēto.

¶Almansor.

Quando aliquem febris conclusa invaserit cum forti capitis ⁊ oculorum gravedine: ⁊ in facie atq; i oculis vehemēs fuerit rubedo ⁊ capitis dolor ⁊ horror luminis affuerit ⁊ in pulsu velocitas ⁊ frequentie superfluitas inveniuntur: signa frenesis certissima iudicabuntur. Nō si lingua nigra aut citrina fiat: ⁊ permisceatur intellectus: ⁊ multum fuerit alienatus: ⁊ vigilaverit multum: iam phrenesis perfecta erit. ¶Syllanus.

¶Dicit Rasis determinat de frenesi ⁊ dividitur in duas. ¶Primo ponit signa. Secundo curaz. Secūda ibi. (Ergo ⁊). ¶Prima in duas. ¶Primo ponit signa pronostica frenesis seu minus certa. ¶Secundo ponit signa demōstrativa seu magis certa. Secunda ibi. (Nō si lingua.) De prima dicit q; inveniunt̄ ista signa. ¶Primuz fe. continua cōclusa. Secundum fortis gravedo capitis ⁊ oculoz. Tertium vehemens rubedo faciei ⁊ oculoz. Quartum dolor capitis. Quintum horror luminis. Sextum velocitas ⁊ frequentia pulsus talia dicuntur signa frenesis certissima. ¶Notādum de ratione signorum verificatur. ¶Primum. ſ. febris quando est continua conclusa. scilicet ratione sanguinis ascēdētis ad caput ⁊ apostematis. Verificatur secūdū per idez. Verificatur tertium quia pars sanguinis ascendentis ad caput cōmunicat̄ ad oculos ⁊ partes faciei ideo rubificant̄. Verificatur quartum. ſ. dolor capitis ratione male complexionis causate a sanguine ⁊ ratione solutionis continui que est in apostemate. Verificatur quintum quod est horror luminis. Ratio que ex lumine magis inflāmatur ⁊ agitatur. Ideo apparet contrarietas ⁊ difficultas. Verificatur sextuz quia propter p̄sentiam sanguinis augetur necessitas magna cordis euitandi. (Quod lingua.) Hic ponit signa demonstrativa frenesis vel magis certa ⁊ dicit q; si apparuerit ista signa. ¶Primum q; lingua fuerit nigra. aut citrina. Secundum permixtio intellectus. aut alienatio. Tertium vigilie superfluae. tunc frenesis est perfecta. ¶Verificatur primum ꝓpter adustionem ⁊ caliditatem multā. Verificat̄ secūdū pp̄ inflāmationē multā factā in ventriculo medio vnde fit permutatio specierū. Verificat̄ tertiū ꝓpter caliditatē que est causa vigiliarum. Notandum q; illa signa sunt quando frenesis est a materia sanguinea. ⁊ preter illa. scilz sunt alia. Repletio venaruz habitudo corporis grossa i qua sanguis est multiplicatus. vsus rerum. ſ. generantium sanguinem abhominatio. ſ. loquele ⁊ pigricia in ea clamor post suum

De frenesi

dormire. extremorum frigiditas ⁊ agitatio ⁊ anhelit⁹. ſ. inordinatus vrina rubea ⁊ ſpiſſa a principio. Ratio patet. Secundo notandum ꝙ iſſfrenesis fiat a colera. Signa ſunt vehemens. caliditas ⁊ acuitas febris continua alienatio mētis vehemens. Tertium vſus ante eam rerum acutarum vt ſinapis albi piperis melꝛ. vini acuti. rei ſalſe ⁊ ſimilium Quartum velocitas pulſus ⁊ ſpiſſitudo. Quintum deſiderium attrahendi aerem vltra ſolitum continue. Sextum citrinitas faciei ⁊ oculorum. Septimum inquietudo. Octauum clamor ⁊ vociferatio. Nonus vrina albificatur. Decimum ſitis vehemens. Ratio ſ omnium patet intelligenti. Sciendum eſt hic ꝙ ſi colera aduratur. ſigna hec omnia intenduntur in ſuo eſſe ⁊ cum hoc diſpoſitio demonij ⁊ rixa ⁊ inquiſitio rerum cum extremis. ⁊ oculi conturbantur valde. Tertio notandum ꝙ ſignorum frenesis. quedam ſignificant frenesim futuram ⁊ ſunt illa que dicta ſunt in prima parte. Et quedam preſentez ⁊ ſunt illa que dicta ſunt i parte ſecunda. Quarto notandum ꝙ ſignorum frenesis quedam ſignificant frenesim ſalubrem vt eſt diminutio malarum imaginationum ⁊ accidentium ⁊ materie euacuatio. ſ. per fluxum ſanguinis narium vel per ſeceſſum. Vnde ſequitur alienatio. Quedam ſignificant frenesim mortalem. vt ſunt vrina aquoſa perſeuerans egeſtionis retentio ⁊ intenſio malorum accidentium. Quinto notandum ꝙ hic eſt ſermo de frenesi in qua eſt permixtio rationis qz differentia eſt inter ſtoliditatem ⁊ amentiam ⁊ permixtionem rationis vel alienationem mentis. qz ſtoliditas eſt actio diminuta virtutis cogitatiue ⁊ fit a frigido. Amentia eſt ablatio virtutis cogitatiue ⁊ ſimiliter fit a frigido vt plurimum licet enim fieri poſſet a calido cum ſuperfluit ⁊ deficit actu p̄ parte virtutis. Sed alienatio mentis eſt actio corrupta. vt quando imaginatur videre muſcas ⁊ alia extra que nō ſūt ⁊ fit a calido excedente quando non deficit actum p̄opriae virtutis. ¶ Almanſor.

¶ Ego igitur anteq̄z predicta compleant accidentia eſt ſubueniendum ex ſanguinis detractione ⁊ ventris ſolone cum ſucco fructuum. Nutrimentum vero eius ſit aqua ordei ſemel aut bis in die ſumpta ſm conſuetudinem quam in tempore ſanitatis habuerit. Caput autem ex oxiro dino infundendum erit. Cō ſi multe affuerint vigilie ſumat violarū ſiccarum. corticum papaueris al. ordei excorticati. ſe. lactucarū. radicis mandragore oīuz añ. ℳ. i. que oīa in cucuma plena aqua tam diu coquant donec aqua rubeſiat. deinde aqua illa dum eſt tepida ab alto ſup caput fundat. ⁊ ſit caput ſuper ciminile in quo aqua colligat: que in cucuma poſita iterum ſup caput fundat. hoc autem omni die multotiens fieri cōuenit. Caput preterea muliebri lacte admixto iungendū erit qō etiam in coto poſitum capiti eſt ſuperponendum. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curā frenesis ⁊ diuidit in quatuor. Prio ponit curam per euacuationem. Secundo per dietam. Tertio per localia. Quarto iterato per euacuationem. Secunda ibi (Nutrimentum vero) Tertia ibi (Caput autem) Quarta ibi (Cum autem eger). De prima dicit ꝙ ergo ē ſuccurrendum anteq̄z predicta accidentia confirment per ſubtractionem ſanguinis ⁊ per euacuationem per ſeceſſuz factam cum ſucco fructuum. ¶ Notandum ꝙ ſi a ſanguine fiat frenesis. tunc fiat ſubtractio ſanguinis flebotomādo cephalicam extrahendo vſq; ad ſincopi excluſiue. vt euacuetur materia peccans ſi virtus cōſtiterit. ⁊ hoc debet fieri anteq̄z confirmetur quod eſt ad tres vel quatuor dies. Si tamen confirmatur. hoc eſt poſt quatuor dies conueniens eſt vt fiat flebotomia de vena frontis vel naſi. qz per hanc magis euacuatur materia peccans i capite. fit ēt ſubtractio ſanguis prouocando fluxum ſanguinis narium. fit etiā ſubtractio per ventoſas poſitas in ſpatulis. ⁊ hoc debet fieri qñ non pōt fieri flebotōia. ¶ Notandū ꝙ ſi frenesis ſit a colera euacuatio dz fieri vel per aſſumpta p os vel p cliſtere. Cliſtere erit tale. ℞. lactucar ūd uncium. ℳ. ij. ordei mundi. ℳ. ſ. folioꝝ malue: mercurialis: violarie añ. ℳ. ij. folioꝝ neufarum. ℨ. i. furfurum pugillū. i. olei violar. qr tam. ſ. caſie fiſtule. ℨ. i. diapruns. ℨ. ß. fiat cliſtere vſq; ad quartas. v. ſtomaco vacuo miniſtretur. Ad idē. ℞. violar. ℨ. ij. maluarum. ℳ. i. pruno:um lb. ſ. bulliant ⁊ in aqua accipiatur ex aqua illa. lb. i. ⁊ diſſoluantur in ea. ℨ. i. tamarindorum. mane. ℨ. ij. zuccari violar. ℨ. ij. olei violar. ℨ. iij. ſalis. ℨ. ſ. facta mixtura omninm coletur ⁊ tepidum impōat. Dz euacuatio ſumpta per os eſt. ℞. tamarindorum. lb. i. bulliantur in lb. ij. aque vſq; quo veniat ad lb. i. ſ. coletur ⁊ ad miniſtrentur. ℨ. v. prio vice. prima valet non ſolū euacuando ſed etiam alterando. Ad idem. ℞. mane. ℨ. i. ſ. diſſolnatur illa cum. ℨ. iiij. aque decoctionis pruno:um colet illa aqua ⁊ detur ante diem. Sed ſi materia fuerit aduſta addatur cum prunis in decoctione aque ſene fumiterre epithi. añ. ℨ. ij. polipodij. ℨ. ſ. ⁊ cum illa diſſoluantur manna ⁊ tamarindi. Ad idem. ℞. mirobolanorum citrinorum. ℨ. i. ſ. pruno:um. ℨ. ij. piſtentur ⁊ bulliant in aqua donec medietas ſit conſumpta. coletur ⁊ colature addatur. ℨ. ij. ſiropi roſ. detur ante diem. Si āt materia fuerit aduſta: loco mirobolanoꝝ citrinorum ponantur cum prunis in decoctō ne. ℨ. ij. mirabolanorū indorum. ⁊ ſuperaddantur cuz boc ſene ⁊ epithi. añ. ℨ. ij. ⁊ cum ſiropo dicto detur vt prius.

Ad idem. ℞. renbarbari. ℨ. ij. aque decoctionis pruno:ꝝ ℨ. iiij. puluerizā renbarbarū. ⁊ pone in illa aqua. tunc addatur cū illis ſiropi vio. ℨ. ij. dimittat totū ſic p. xij. horas colatur ⁊ det ante diem. Si āt materia fuerit aduſta ponat in decoctione cū prunis ſene epithi. polipodii. añ. ℨ. ij. ¶ Tertio nota ꝙ poſt talē enuacuationem ſecure pōt fieri flebotomia de cephalica que eſt in manu in curuatura brachij vel vētoſatio in cruribus vel in ſpatulis vel apertio ſaphēe. p nocatio hemoꝛoidaꝝ. qz iz materia ſit colera tamen p illaz inflāmatur ſanguis. ideo ⁊c. (Nutrimentum vero ⁊c.) Hic ponit curam per dietam. ⁊ dicit ꝙ dieta debet eē talis qz debet ſumere aquam ordei ſemel vel bis in die cum cōſuetudine que erat tempore ſanitatis. Notandum ꝙ ratio predictorum eſt qz frenesis eſt egritudo valde acuta rōne materie. ⁊ accidentium vnde non debet diſtrahi natura a cibo. imo debet eē intenta circa digeſtionem materie. ideo competit dieta ſubtilis. ſicut aqua ordei. Similiter valet qz infrigidat ⁊ humectat. laxat ventrem ⁊ opilationem aperit ⁊ multa inuamenta facit. Simiſr valet ſuccus granatorū vel panis ter in aqua lotus. Notanduz. ſcdo ꝙ patiens frenesim poteſt etiam cibari lactucis ⁊ portulacis conditis cuz aceto vel agreſta vel cum cucurbi. coctis conditis cū agreſta. ⁊ ſi eſſet debilis cum carnibus pullorū vel edi curatis cum predictis herbis. vel cuz papauere ⁊ berberis ⁊ granis granatorū ⁊ agreſta. (Caput autē). Hic ponit curā p localia ⁊ diuiditur in tres ſm ꝙ trina ponit remedia. Secūda ibi. (Cō ſi multe). Tertia ibi (Caput ꝑterea) De prima dicit ꝙ caput debet embrocari cum oxirodino ⁊ medicamine infrigidatiuo in quo ponitur acetum ⁊ oleū roſatū Notandum ꝙ ratio dicti eſt qz tale medicamen eſt infrigidatiuum ⁊ remotiuum male complonis calide inducte a mala materia. qz a colera peccante. Scdo competit qz prohibet aſcenſum vaporū ad caput. ⁊ ideo tale ſolum competit materia exiſtente in fluxu. Secundo notandum ꝙ i materia ſanguinea medicamē ponitur infrigidatiuum tale. ℞. ſucci plantaginis lb. i. aque roſa. quartā. i. aceti. ℨ. i. miſce ⁊ capiantur ſtupe canabine infuſe in iſtis ⁊ compreſſe ponantur in anteriori parte capitis Ad idem. ℞. ſuccum virge paſtoris. vel ſuccū barbe bircine. vel ipoqſticados. vel ſuccū acetoſe. Sed in freneſi a materia colerica infrigidatiuuz debet eſſe humectatiuum. ſ. ℞. ſucci lactuce dulcis quartiſ. v. aque. ro. quartis. v. aceti. ℨ. i. miſce. (Cō ſi multe. hic ponit ſecundum locale conueniens in cura frenesis maxie in-

tendendo ad vigilias ⁊ dicit ꝙ si vigilie fuerint multe sumā
tur viol. ficcarum. corticorum papaueris al. ordei excortica
ti lactuce dulcis seminis eius corticum mādragore añ. M.
i. bulliant in aqua deinde embrocet caput. multū valet hoc
quia prouocat somnū. fiat multotiens vt fortior fiat impres
sio. ¶Notandum ꝙ somnus potest prouocari cum ab extra
applicatis ⁊ ab intra. Sed applicatorū ab extra. quedā ap
plicantur capiti ⁊ quedam collo. quedam testiculis ⁊ que
dam pedib⁹ ⁊ brachijs. Applicata capiti hec. ℞. lactis mu
lieris puellam lactantis quart. i. ʒ. vitella quatuor ouorum
fortiter agitatorum farine papaueris al. quod sufficit misce
ad modum vnguēti fluxibilis. Ad idem. ℞. cassie lignee.
ʒ. i. opij thebaici. ʒ. ii. croci. ʒ. i. fiat pulvis ⁊ incorporetur cuz
modico aque ros. ⁊ aceti ⁊ liniantur tempora ⁊ est forte ⁊
expertum Et applicatur collo. ℞. aque frigide. aque ros.
añ. ʒ. iij. aceti. ʒ. i. ʒ. infundatur pannus lineus duplicatus
hoc facit infrigidando cerebrum applicatum testiculis. ℞.
aque ros. ʒ. v. aceti. ʒ. i. ʒ. infundatur pānus lineus ⁊ appli
cetur testiculis ⁊ mulieribus sub māmillis. ⁊ valet qz illa
mēbra sunt nervosa ⁊ infrigidata infrigidant cerebruz ⁊ sic
prouocant somnū. Applicantia pedibus brachijs ⁊ crurī
bus. ℞. decoctionis herbarum frigidarum sicut foliorum
salicis nenufa. viol. vitis lactucarū abluantur tibie ⁊ bra
chia. Ad idez. ℞. terre sigilla. quar. i. ʒ. malaxetur cū aqua
ros. ⁊ parum aceti ad modum vnguēti vngatur planū pe
dum ⁊ manuum ad intra. Iu forma confectionis applica
te. ℞. conserue viol. conserue nenufarū. ana. ʒ. ʒ. seminis
papaueris albi. iusquiami. añ. ʒ. i. ʒuccari al. quantum suffi
cit. conficiantur ⁊ detur cum aqua ordei vel aqua cocti. ⁊ ē
experimentum alexandri. Ad idem. ℞. seminis lactuce. se
minis papaueris al. añ. ʒ. ʒ. ʒuccari albi. ʒ. 4. fiat targea gros
sa. vel pulvis addatur seminis endiuie seminis portulace se
minis zinzib. seminis iusquiami. ana. ʒ. i. sed additur zinzi
ber. vt virtus medicine melius penetret ⁊ citius Ad idem
℞. diapapaueris. ʒ. ʒ. Ad idem. loc de papauere in forma
potabili. ℞. sirupi de papauere vel nenufarum. ʒ. i. ʒ. cuz
aqua ros. vel aqua ordei. Ad idem. ℞. lactuc. papaueris
al. ʒ. 2. aque ros. vl aq̄ ordei. ʒ. ʒ. (Caput preterea). Po
nit tertium locale ⁊ dicit ꝙ caput debet inungi oleo violato
admixto lacte mulieris puellam lactantis infundendo cor
tum in illis ⁊ supponendo. Ratio qz alterant malam com
plexionem. Et si hoc proiiciatur in nares est mirabile. Ad
idem inunctio facta cum oleo rosa. vel de salice vel de ne
nufare vel de papauere vel de populeon in quo sit aliquid
aceti vel de mandragora vel de iusquiamo. Ad idem. ℞.
olei mandragore. ʒ. i. . opij thebaici. ʒ. . misce ⁊ ponatur
intra nares. Secundo notandum ꝙ predicta marie valent
materia existente in fluxu sed materia existente flura cōue
nit resolutiuum. Et vnum est scindatur catulus lactāſ ⁊ eui
sceretur ⁊ ponatur actu calidus supra anteriorem partem
capitis. Ad idem. ℞. pulmonem arietis calidum ⁊ appli
cetur parti anteriori ⁊ si infrigidatur ponantur in aqua cali
da ⁊ intra manus comprimatur ⁊ iteruz applicetur ⁊ hoc
fit multis vicibus. Aliud ad idem in forma confectionis.
℞. florum camomille aneti maiorane rosa. añ. M. i. bul
liant in aqua ⁊ fiat embrocatio. Ad idem. ℞. viola. an
thos melliloti foliorum lauri añ. M. i. bulliant ⁊ fiat vt p̄
dixim⁹.

Almansor.

¶Cum autem eger in principio huius egritudi
nis in virium fortitudinem permanere inuent⁹
fuerit: minuendus erit nisi super infirmuz tunu
eris. Postq̄z eius egritudo minui ceperit ne
quaquaz minuatur. Nō si eius virtus iaz disso
luta fuerit ex alio regimine preseruetur donec
euadat.

Syllanus.

¶Hic reuertit adponendum curā frenesis per flobotho
miam ⁊ diuiditur in duas. Primo quādo est egritudo in
principio. Secundo quando est in declinatione. Secunda
ibi. (Postq̄z vero). De prima dicit ꝙ vbi eger reperiat
cum fortitudie virtutis i principio debet flobothomari nisi
fit timor de infirmo. ¶Dubitatur vtrum in principio fre
nesis competat flobothomia. Videtur ꝙ non per Auice.
quarta primi. ca. de flobothomia circa principium. dicit eni
ꝙ in principio flobothomia penitus dimittatur. qz humo
res subtiliat ⁊ fluere facit. ⁊ sanguis admiscetur eis. ⁊ est
cum nihil euacuatur ex eo qō euacuari oportet. ¶In op
positum est Raſ. Dicendum ꝙ in aliquibus casibus potest
in principio competere flobothomia. Primus casus est
quando humores peccant sua quantitate. propter hoc ve
rificatur aforismus ille secunde particule. inchoantib⁹ mor
bis ⁊c. Secundus casus est magnitudo morbi vt in apo
stemate sicut in squinantia frenesi pleuresi ⁊ huiusmodi vt
prohibeatur fluxus ad locum apostematum ⁊ per conse
quens augmentatio apostematis. Tertius casus est quan
do materia est furiosa tunc enim non expectatur digestio.
¶Ad ani. dicendū ꝙ intelligit vbi materia peccat non sua
quantitate. vel vbi non est furiosa vl nō fit magnitudo mor
bi ⁊ apostema. vel aliter. ꝙ auic. loquitur ibi de eradicati
ua. hic vero est sermo de minorativa. (Postq̄z vero). hic
ponit curam frenesis in declinatione ⁊ dicit ꝙ si egritudo
fuerit in declinatione non competit flobothomia. Ratio qz
signum est ꝙ natura habet dominium supra materiam in
resoluendo vel in euacuando. Sed natura non indiget au
xilio nisi cum non potest dominari morbo. Secundo prin
cipaliter dicit ꝙ si virtus sit debilitata nō cōuenit flobotho
mia. sed cōuenit preseruatio cum alio regimine. Ratio qz
debilitas virtutis prohibet ab euacuatione. Notanduz ꝙ
dictum Raſ. debet intelligi de vera frenesi absolute. qz si
in frenesi in declinatione essent signa dominij sanguinis vt
repletio venarum. posset concedi flobothomia. Secundo
notandum ꝙ debilitas virtutis est duplex. quedam pueit
ex repletione ⁊ dicitur debilitas virtutis accidentalis. ⁊ hec
non prohibet ab euacuatione. Et alia est debilitas que pro
uenit ab euacuatiōe ⁊ dicitur essentialis ⁊ talis prohibet ab
euacuatione. ad propositum est sermo de secunda debilita
te ⁊ virtutis. ¶De appoplexia. ¶Syllanus.

Nōdū circa rubricaz. Primo. appoplexia sic
diffinit ab auic. prima tertij. appoplexia ē ocio
sitas mēbrorū cum priuatione sensus ⁊ mot⁹
propter oppilationez contingentē in omnibus
ventriculis cerebri ⁊ in curſibus spūs sensitiui
⁊ motiui. ¶Secundo notandū ꝙ appoplexia duo iportat
. s. accidens qō est nocumentū in sensu ⁊ motu qō est pri
uatio sensus ⁊ motus. ⁊ quantum ad hoc dicit ociositas. i.
priuatio sensus ⁊ motus. secundo appoplexia iportat egri
tudinis essentiam que est cā huius accidentis ⁊ ē oppilatio
⁊ quantū ad hoc dixit propter oppilationem contingentē.
Ratio patet quia appoplexia est morbus officialis quia op
pilatio potest dici morbus cōsimil. qa complexio mala fri
gida vel calida sc̄dm ꝙ causa faciens oppilationem causat
malā complexionem calidam vel frigidam ⁊c. ¶Tertio
notandum ꝙ cause applie sunt tres. s. primitiue anteceden
tes ⁊ coniuncte. Primitiue sunt res non naturales materi
am multiplicantes in cerebro. s. sanguineam vel flegmati
cam vt magna crapula. potus nimius vini. superflue vigi
lie. debilitas cerebri. potus aque. aer frigidus ⁊ humidus
pluuie ⁊ venti. Causa antecedens est flegma vel sanguis
non oppilans ventriculos cerebri actu aptus tamen oppi
lare. Causa coniuncta sunt illimet humores qnando actu
oppilant ⁊ tunc est deterius. aliquando non ⁊ tunc est mi
nus malum.

Almansor.

Cum aliquis quasi dormiēs iacet ⁊ sine
somno stertit ⁊ cuz pungitur non sentit
tūc iam patit appoplexiā. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de applia. ⁊ diuidit in quatuor. Pri
mo ponit signa applie. secundo distinguit appliam quantū ad
suas spēs. Tertio determinat de applia quantū ad termi
nationem Quarto psequitur ponendo curā. secunda ibi.
(Est autem). Tertia ibi. (hec quidem passio). Quarta
ibi. (Cum ergo ista). De prima dicit ꝙ quando illa signa
apparent. Primum ꝙ quasi dormiens iacet aliquis. scōz

De apoplexia

q̄ sine somno stertit. Tertium q̄ quando pungitur nō sen tit. arguendum est q̄talis patitur aplīam. ¶ Notandum q̄ ratione dictorum verificatur primum. q; sicut in dormi ente fit oppilatio primi ventriculi vnde cessat sensus ⁊ mo tus. sic in aplīa propter oppilationem p̄hibet ne aer libe re attrahatur vel expellatur ideo facit illum sonū stertorez. Verificatur tertium propter oppilationem perfectā probi betur ne spiritus animalis sensibilis transeat ad membra. ¶ Secundo notandum q̄ signorum aplīe. quedam sunt pronostica. Et quedam demonstratiua. Pronostica sunt. stupor. vertigo ⁊ dolor capitis. tenebrositas visus. inflatio venarum gule ⁊ colli. grauitas ⁊ pigritia. Urina plena re solutionibus multis ⁊ varijs cuius in substantia ē color pal lidus. Demonstratiua sunt que posita sunt. ¶ Tertio notā dum q̄ signorum apoplexie. quedam sunt mortalia ⁊ que daz sunt salubria. Salubria sunt aductus paralif post apo plexiam. Mortalia sunt augmentatio malorum acciden tium specialiter quando cū sternutatorio fortī patiens non sentit nec mouet. ¶ Notandum quarto q̄ differentia ē in ter apoplexiam. epilepsiā. sincopim subeth ⁊ letargiā cuz quibus videtur habere magnam conuenientiaz. Differūt enim apoplexia ⁊ epilepsia. quia epilepsia est egritudo p tis anteriorīs. apoplexia non. Secundo apopleticus d uz cadit clamat. epilepticus vero nō. Tertio quia in epilepsia est motus quia nerui contrahuntur versus cerebruz in apo plexia vero non immo fit relaxatio. Quarto differūt quia i appoplexia apparet plus priuatio anhelitus. q̄ in epilepsia Quinto quia appoplexia tarde terminatur. Epilepsia vero cito. Sed conuenientia est. prima ex parte subiecti q; vtra q; fit in cerebro. Secundo ex parte materie quia vt pluri mum fiunt ex flegmate. Tertio ex parte aduentus q; vtra q; aduenit subito. Sed appoplexia ⁊ sincopis differūt. pri mo quia in appoplexia facies assimilatur faciei hominis vi ui. In sincopi vero facies assimilatur faciei hominis mortui ratione reuocationis spiritus ⁊ sanguinis ad cor. ⁊ ideo est magnum dubium vtrum sint vini vel mortui quia si pun gantur non sentiunt: ⁊ quasi omnes dicunt q̄ non debent sepelirī nisi post. lxxij. horas ⁊ sunt tres dies naturales. Se cundo differunt quia in sincopi deficiunt simul pulsus Et anhelitus. in appoplexia vero vt plurimum reperitur pul sus ⁊ etiam anhelitus. Tertio differunt quia ante aduen tum apoplexie caput erit graue. sed non sic erit ante sinco pim. Sed in hoc conueniunt quia in vtraque passione stant sicut corpora motuorum. Sed apoplexia ⁊ prefocatio dif ferunt in hoc quia in prefocatione matricis cum aduenit ap paret contorsio fortis supra genua. sed in apoplexia nō. Se cundo differunt quia licet habentes prefocationem matri cis non possunt respondere. intelligunt tamen. ⁊ audiunt ea que dicuntur ⁊ post ablationem illius accidentis recor dantur. sed apopletici non. Sed conueniunt in hoc quia in vtraque possione corpus stat sic priuatum operationibus naturalibus sicut corpus mortuum. Sed apoplexia subeth letargia ⁊ congelatio differunt. q; in subeth letargia ⁊ ꝯge latione non est priuatio anhelitus sicut in apoplexia est saltē apparenter. Secundo differunt. quia habentes letargiam subeth ⁊ congelationem sentire possunt sensibilia excellen tia. sed apopletici non propter maiorem oppilationē. Ter tio differunt q; subeth letargia ⁊ congelatio proueniunt paulatim. sed applīa subito. Sed conueniunt in hoc q; in omnibus apparet corpus insensatum ⁊ quasi mortuū. sed subeth seu stupor differt a letargia ⁊ congelatione q; in le targia est febris. ⁊ in subeth non. Secundo letargia est pas sio posterioris cerebri. subeth vero anterioris Tertio quia in letargia est apostema. ⁊ subeth non. ¶ Quarto notandū q̄ ad cognoscendum vtrum apopleticus sit viuus vel mor tuus signa sunt duo. Primum vt sumatur cotum carni natum vel lana bene carpinata ⁊ naribus ⁊ ori apponatur omnibus fenestris clausis si mouet cotum vel lanam ad hunc vinit. si nō signum est q̄ est mortuus. secundum signū sumatur ciatus plenus aqua. ⁊ omnibus in domo quiescē tibus ponatur supra pectus vel cor si aliqualiter mouetur est viuus si non est mortuus. q; si non tunc est signum q̄ cessat motus cordis. ¶ Dubitatur quare apopleticus de beat teneri. lxxij. horas ante q̄ sepeliatur. Dicendū q̄ pas sio est ꝑperacuta ideo si fuerit viuus apparebit quarto die aliquod signum. si non apparebit facies hominis mortui cum egritudo ꝑperacuta terminatur in quarto die. secunda ratio q; in tali tempore complentur motus spiritus ⁊ hu morum in corpore. Tertia ratio q; luna in tribus diebus transit vnum signum de signis zodiaci. ⁊ fm q̄ est in diuer sis signis diuersimode influit. ⁊ ideo in tali permutatione apparebit si sit viuus. Quarta ratio est quia sic expertum per experientiam. ¶ Secundo dubitatur. Utrum magis vel cui magis accidit apoplexia. an pueris vel senibus. Et probatur q̄ pueris q; pueris magis accidit epilepsia ergo ⁊ aplīa. consequentia tenet a fili. q; vt plm fiunt a filī mate ria. Antecedens est Auic. prima tertij tractatus quinto ca. de aplīa. In oppositum est Auicenna in dicto loco. Ad ra tionem negatur consequentia. ⁊ non tenet similitudo. ⁊ cau sa est quia epilepsia fit a vaporibus elenatis a materia fleg matica ad caput ⁊ ad hec requiritur caliditas elenās ⁊ hoc est in pueris. sed apoplexia fit a materia flegmatica vt plu rimum. Et ad hoc non requiritur caliditas elenans. ⁊ hoc plus fit i senibus. q; sunt frigidi nāl̄r ⁊c. ¶ Almansor.

¶ Est autem huius egritudinis quātitas secun dum q̄ fortiter aut debiliter stertit. si autem spu ma ab ore exierit non est ei medicandum. Cum autē parum stertit egritudo est leuior. Hec qui dem passio aut interficit cito aut in paralisim trā sit. ¶ Syllanus.

¶ Hic rasis ponit species apoplexie. ⁊ diuiditur in duas. Primo facit hoc. secundo ostendit per signa cognoscendi que apoplexia sit curabilis ⁊ que non. secunda ibi. (si tamē spuma.) De prima dicit q̄ quantitas huius egritudinis ē secundum q̄ fortiter vel debiliter stertit. ¶ Dubitaf quot sunt species apoplexie. ⁊ videtur q̄ sint quatuor p gal. in commento secunde particule. s. soluere apoplexiā fortem ⁊c. Prima in qua anhelitus est priuatus. secunda ē in qua est angustiosus ⁊ cum stertore tertia in qua anhelitus est sine ordine. Quarta in qua est cum ordine. secundo probaf q̄ sunt due spēs per ypo. in affozismo. soluere apoplexiaz ⁊c. s. fortis ⁊ debil. tertio probatur q̄ sint tres per aui. pri ma tertij. c. de apoplexia. Dicendus q̄ spēs apoplexie pos sūt distingui multipliciter. Primo ex loco cause. q; causa apoplexie faciens oppilationem vel est in vijs que sunt a corde ad cerebrum ⁊ in arterijs apopleticis. Vel in vijs q̄ sunt in cerebro ad alia membra. ⁊ sic sunt due spēs. secūdo possunt distingui ex cā. ⁊ tunc distinguendo generaliter cau sa apoplexie vel est materialis vel immaterialis. s. mala cō plexio sine materia ⁊ sic sunt due spēs. sed specialiter causa apoplexie pōt esse quilibet humor licet sepi⁹ sit sanguis vl flegma. ⁊ sic essent quatuor spēs. Tertio pñt distingui ex manerie. q; appoplexia vel est curabilis vel incurabilis. ⁊ sic sunt due spēs. Quarto pñt distingui ex qualitate. q; vel fortis vel debilis. ⁊ sic sunt due spēs. ⁊ sic distinguit raf. Quinto possunt distingui ex accidentibus circa anhelitum ⁊ tunc fm auic. sunt tres spēs. Prima in qua fit anhelitus valde paruus cū stertore interceptus. secunda in qua ē om nino priuatio anhelitus. Tertia in qua seruatur anhelitus sine magno nocumento. sed scōm Gal. essent quatuor vt dictum est in primo argumento. sed possunt reduci ponen do tres scōm auic. aut quatuor fm Gal. aut duas secun dum ypo. q; aplīa vel est fortis ⁊ non curatur. Vel est de bilis ⁊ curaf nō tamen de facili. sed si fortis. vel talis est in vltimo in qua non apparet anhelitus. sed secundū lilium ex pte accidentium est quadruplex ⁊ distinguitur sic. Prima species est sine omni anhelitu ⁊ voce ⁊ spuma ⁊ cum sen su ⁊ motu. secunda species est quando suspirat cum ma gna difficultate ⁊ est spuma in ore ⁊ vox est sicut strangu latorum. Vel inordinatio anhelitus est magna valde ⁊ dif ficilis. Tertia species est in qua est suspirandi difficultas ⁊ inordinatio ⁊ aliquando quiescit. Quarta species in qua ē

suspirium. sed non est inordinatio ipsorum nec spuma neq; vox strangulatorum. Quinto possunt distingui ex parte repletionis. q; si omnes ventriculi ⁊ meatus sunt repleti vsq; ⁊ omnino tunc est maior species. Sed quando repletio cū quadam varietate tunc est media species. Sed quando repletio est vsq; ad medium est minor species ⁊ sic sunt tres species. ⁊ sic patet ad dubium. (Si aūt spuma). Hic Rasis ostendit quando apoplexie non est medicandum ⁊ sic est incurabilis. Secundo dicit q; habens apoplexiam si parum sternit tunc talis aplia est lenior ⁊ sic potest curari. Notandum q; spuma causatur in apoplexia quando oppilatio est magna in vijs anhelitus. Unde calor cordis ebullit ⁊ facit ebullire humiditatem pulmonis a qua elevatur materia viscosa ad partes oris ⁊ cum aere cōmiscetur ⁊ fit spuma. Secundo notandum pro ratione dictorum Rasis. Verificatur primum. quia tūc significatur maxima oppilatio que non potest remoueri. Verificatur secundum q; tunc significatur q; oppilatio non est tanta. (hec quidem passio.) hic Rasis ponit modos terminationis aplie ⁊ dicit q; aplia aut cito terminat ad mortem. aut ad paralisim. Notandū q; apoplexia cito interficit. q; in ea fit oppilatio magna que est causa suffocandi calidum cordis cito vt patet in illis qui suspenduntur per gulam. Sed aliquādo terminatur aplia ad paralisim. q; materia non est tanta ideo natura pōt expellere ad membra vicina. s. ad nervos imbibendo in illis ⁊ sic fit paralis. Secundo notandum q; paralisis ad quam terminatur aplia fit vtplurimum in parte dextra. Ratio quia pars dextra est calidior. ⁊ rarior in potis vnde est magis apta fluere materia iz pars sinistra sit debilior ⁊ etiam ē deterior ⁊ cetera. Almansor.

Cum ergo ista accidentia visa fuerint attēdendum erit an pacientis facies multum rubere. aut denigrari: aut viridis fieri videatur. quemadmodum contingit cum sanguis in aliquo membro ex coartatione retinetur: tunc. n. sanguis ex duabus gidegui illico extrahendus erit: aut ex duabus cephalicis. Nō si ita non fuerit immo cum aere attrahit auditur in pectore oregmō ex hoc clysteri erit clysterizandus. Cuius hec est confectio. ℞. colloquintide. buchormarie. centauree minoris. archanite. ell. albi: omnium aā. Ʒ. i. coquantur omnia in tribus libris aque: dōec ad vnam redeant. deinde colentur ⁊ ex media libra huius apozimatis fiat enema. quod si cito exierit fiat iterum donec humorum multitudo cum eo exeat. Naribus quoq; condisi ⁊ elleborus albus suauiter insufflentur. Est ingeniandum: vt anacardinum cum idromelle per os ad stomachum multotiens descēdere cogatur quaq; die semel: ex quo vnius aurei pondus in potu sumēdum est: cuius descriptio est in. c. de paralisi. sartago preterea ferrea calefaciēda est. ⁊ capiti multotiens adeo vicinanda. ut patientis capilli aduranturNō si hoc modo non sanatur in medicādo plus laborabitur. Caput namque rademus. ⁊ ex sinapi trito ⁊ castoreo ⁊ fortissimo aceto liniemus. Syllanus.

Sic rasis ponit curam apoplexie. Primo quando fit a sanguine. secundo quando fit a flegmate. Tertio iterato qñ fit a sanguine. secūda ibi. (Nō si ita nō fuerit). Tertia ibi. (In principio aūt huius). De prima dicit q; quando apparuerint signa dicta apoplexie debemus considerare an facies patientis videatur rubere. aut denigrari. aut viridis fieri sicut contingit ex coartatione sanguinis q; supple. arguendum est q; fit a sanguine. secundo dicit q; tunc debet fieri flebothomia duarum venarum guidet vel duarum cephalicarum. Notandum q; ratio dictorum est verificās primum q; sanguine retento causatur color rubeus vel viridis vel niger. Verificatur 2m q; per flebothomiam dictarū venarum euacuatur materia faciens apoplexiam. si et post flebothomiam dictarum venarum fiat flebothomia venarum nasi vel frontis adhuc magis euacuaretur materia apoplexie. Secundo notandum q; sanguis fit niger vel viridis in corpore humano quadrupliciter. Primo per adustionē q; calidum agens in humidum denigrat. vt prima pmi doctrina quarta. c. de humoribus. Et patet ad sensum. quia ignis agens in ligna facit carbones qui sunt nigri. secundo per viam mortificationis sicut patet de frigiditate extrinseca denigrante manus. Tertio quando expellitur extra loca propria sicut pz quando expellitur per intestina vel per veticam. ⁊ q; spūs sunt expulsi a sanguine qui sunt cā illustrationis. Quarto ratione constrictionis. q; spūs suffocantur. Ad propositum in apoplexia est sanguis viridis vel niger tribus vltimis modis. (Nō si ita non fuerit.) hic pōit curam apoplexie quando fit a flegmate ⁊ diuiditur i duas. Primo ponit curam per clystere. secundo per localia. secunda ibi. (Naribus quoq;). De prima dicit q; dummodo non apparuerint signa sanguinis sed cum attrahit aerez auditur in pectore oregmon. i. sonus factus ex humiditate flegmatica oppilante viam anhelitus. supple arguendum est q; apoplexia fit a flegmate. secūdo dicit q; tūc debet approximari clistere tale. ℞. colloquintide bochormarie centauree minoris archanite ell. al. aā. Ʒ. i. coquantur oia in tribus lb. aque donec reducatur ad vnaz. coletur. ⁊ ex media libra fiat clystere. subdit q; si cito exeat clystere fiat iterū donec euacuet multitudo humorum. Notandū q; rasis non ponit curam per digestiuum q; egritudo non dat moram ad digerendū cum sit perperacuta. secundū quia per os non potest assumi propter ablationem sensus ⁊ motus. ⁊ propter hanc causam non posuit curam per euacuātia sumpta per os. Tertio notanduz q; tale clystere conuenit q; per ipsum materia flatica euacuatur facies aplam Loco illius valet hoc. ℞. centauree minoris vtriusq; salvie rute abrotāi origani calamenti. aā. Ʒ. i. anisi maratri seminis fiseleos seminis basilici aā. Ʒ. 5. florum ficicados arabici cinni aā. Ʒ. i. pulpe colloquintide. Ʒ. ii. furfuris pugillum i. mell anacardi olei costini aā. quartam. .salisgēme. Ʒ. i. ie repigre gal. vi. fiat clistere vsq; ad quart. v. Est. n. valde appropiatum in aplia. (Naribus quoq;). hic ponit curā per remedia localia ⁊ diuiditur in quatuor 2m q; quatuor remedia ponit secunda ibi. (Et est ingeniādum). tertia ibi (Sartago preterea). quarta ibi. (Nō si hoc modo.) De prima dicit q; sternutatio debet fieri in sufflando suauiter in naribus elleborum. album. Notandum q; valet istō sternutatorium q; incitat virtutem cerebri ad expellendum materiam flegmaticam ⁊ mordicat miringas cerebri ratione sue acutatis. Notandum q; loco huius valet. pulvis euforbij piretri pipis vel sinapis vel succus radicis treos. vel pulvis seminis nasturcij. Tertio notandum q; pilla sternutatoria debent intelligi alia ptticularia que possunt excitare virtutem animalem. vt ligature in pedibus coxis ⁊ brachijs. fortis fricatio extremorum. duplicatio digitorum compressio nasi: clamor fortis extirpatio pillorum suffumigatio cum galbano ⁊ euforbio (Est ingeniandum) hic ponit curam per aliud locale. s. per sumptionem vnius confectionis ⁊ dicit q; ingeniandum est vt patienti faciant descēdere ad stomachum sepe anacardinum cum idromelle. secundo vult q; debeat sumi semel in die pondus vnius aurei confectionis cuius descriptio ponitur in. c. de paralisi. Notandum q; ratio dictorum est quia hec confectio est magne caliditatis ⁊ ex illa provenit febris ⁊ illa consumit materiam aplie. Dubitatur vtrum talis sit conueniens ⁊ arguitur q; non. q; nulla fortis medicina conuenit i aplia 3m Auicen. in prima tertij ⁊ in. c. de paralisi q; materia est indigesta In oppositum est Rasis. Ideo dicendum q; me

ex flegmate

Clyste nō q; fortis est

De subeth et lethargia

dicina potest dici tripliciter. Primo ratione ℭtitatis. s. qñ datur in magna quantitate ⁊ sic cassia potest dici medicina fortis. secundo ratione qualitatis vt diagridiuz. Tertio ratione vtriusqz. Ad propositum in aplia conuenit medicina fortis in qualitate debilis in ℭtitate ⁊ sic tollitur contrarietas. ¶ Secundo dubitatur vtrum febris contingens in aplia sit bonum signum. Nō non arguitur per Auic. prima tertij c. de apoplexia vbi dicit ꝙ est signum mortale. In oppositum arguitur. febris superueniens spasmo est bonum signum. ergo ⁊c. Consequentia tenet a simili. Antecedens est hypo. secūdo afforismorum. febrē in spasmo ⁊c. Dicendum ꝙ febris in aplia pōt duobus modis ptingere. Primo ratione apostematis qz fit apostema cerebri Et sic est mortale signum. Secundo potest esse febris in aplia sine apostemate vt ex prouocantibus febrem vt ponit rasis hic. ⁊ sic est bonū qz curatur melius aplia qz fe. consumit illam materiam ⁊c. ¶ Tertio dubitatur vtrum in aplia potest contingi fe. Videtur ꝙ non quia aplia est morbus perperacutus sine fe. vt in contento secunde particule afforismorum. Acutorum morborum ⁊c. Secūdo in apoplexia cor infrigidatur aliquando in tantum ꝙ segr̄tur insensatus pulsus ⁊ anhelitus vt dictum fuit ergo ⁊c. Consequentia tenet qz in fe. est cordis iflammatio. In oppositum est rasis implicite. ⁊ Aui. prima tertij. ¶ Dicēdū ꝙ aplia vt plm non est fe. ratio quia vtplurimuz fit ex materia flatica grossa viscosa non putrida oppilante ventriculos cerebri. secundo dicendum ꝙ in apoplexia aliquando potest esse fe. ratio quia potest essē fe. ex materia apostemante vnde accidit putredo vel ex materia calida vt ex forti agitatione facta in humoribus potest superuenire fe. ad primam rationem dicendum ꝙ Gal. intelligit de apoplexia que vtplurimum fit a materia flatica non apostemante Ad secundum dicendum ꝙ cum infrigidatione caloris cordis per viam resolutionis potest stare calor fe. ¶ Quarto dubitatur vtrum apoplexie forti sit aliquid agendum. Videtur ꝙ non quia morituri solis pronosticis sunt dimittendi. vt in cōmento illius afforismi inchoantibus morbis. In oppositum est rasis ⁊ omnes auctores medicine. Dicendum ꝙ in aplia maiori nihil mouere audemus. quia mortale. Sed propter complacere amicis ⁊ cum protestatiōe siue pronostico potest aliquid medicus operari. In minori vero curationis gratia potest medicus aliquid operari. ratio quia talis est possibilis curationis fm ꝙ ponit rasis. ⁊ sic patet ad rationes. (Sartago preterea ⁊c.) Hic ponit curaz per vnum locale exterius approximatum ⁊ dicit ꝙ sartago ferrea debet igniri ⁊ capiti vicinari sic ꝙ capilli vrantur ratio quia ratione magne caliditatis acquisite ab igne cōsumitur materia apoplexie. ¶ Notandum ꝙ talis sartago si sit ad formam capitis est melior. quia melius attingit. Itē non multum dz approximari ad caput quia resolueret cerebrum. Item si abraderetur caput esset melius. quia virtus magis penetraret (Quod si hoc modo) Hic ponit curam per aliud locale ⁊ dicit ꝙ si non curatur apoplexia ex predictis modis adhuc est laborandum ⁊ linimentum debet approximari ex sinapi. castoreo ⁊ aceto fortissimo. ¶ Notandum ꝙ ratio est quia tale linimentum est fortissime caliditatis quasi in quarto ideo consumit materiaz. sed ponitur acetum vt virtus magis penetret. ¶ Notandum secundo ꝙ loco illius valet hoc. ℞. galbani serapini oppoponaci aā. ʒ. ii. sulphuris vini. ʒ. i. ℈. terbentine. ʒ. i. pulueriʒentur pulueriʒanda ⁊ liquefiant liquefienda. misce omnia ⁊ fiat massa ⁊ extendatur supra corium vel fustaneum ad formam capitis. ¶ Ad idem valet hoc vnguentum ⁊ ē artificialius. ℞. radicis accori costi amari aā. ʒ. ℈. siseleos semen basilici aā. ʒ. i. olei nardini. olei camomillini olei de lilio aā. ʒ. ii. vini al. ʒ. iii. misceantur omnia pulueriʒentur pulueriʒanda ⁊ liquefiant liquefiēda ⁊ bulliāt super carbones. vsqz ad consumptionem vini coletur ⁊ colatum addatur cere quantum sufficit ⁊ fiat vnguentum ⁊ vngatur totum caput ⁊ tota spina dorsi vsqz ad anum. Al.

¶ In prima autez huius passionis specie: post flebothomiam stringendum fortiter adiutoria ligando superius parum sub coniunctione ipsorum cuz spatulis ⁊ stringas tibias similiter. Capiti quoque superfundendum est oleum rosa. ⁊ acetū vini ⁊ flebothomia faciēda est prius in pedibus ⁊ postea i nasi extremitate. ¶ Syllāus. ¶ Hic reuertitur ad ponendum curam aplie facte. a sanguine. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam per locale. secundo per flebothomiam. secunda ibi. (Et flebothomia.) Prima in duas. Primo ponit curam per vnum locale. scilicet per ligaturam. secundo per inunctionem. secunda ibi. (Capiti quoqz). De prima dicit ꝙ in aplia facta a sanguine primo flebothomiā conuenit ⁊ fortiter stringere adiutoria superius ligando sub coniunctione. conuēit etiam ligare coxas. ¶ Notandum ꝙ causa dictorum est quia per tales ligaturas attrahitur fortiter sanguis a cereb̄o ad inferiora propter dolorem quia natura currit cum sanguine ⁊ spiritu ad locum doloris. Sciendum tamen ꝙ non debent longo tempore stare imo vna vice fortiter stringere ⁊ statim remouere vt non fatigetur. ¶ Secundo notandum ꝙ ligaturas debemus intelligere fricationes compressiones digitorum gennum nisi aurium. suppositoria clisteria acuta attrahentia materiam ad inferiora vel ventosas cum scarificatione positas in coxis ⁊ plus valent quia inducunt solutionem continuitatis ⁊ aliquid euacuant de materia. (Capiti quoqz.) Hic ponit curam per aliud locale. s. per vnctionem ⁊ dicit ꝙ super caput debet approximari oleum ros. ⁊ acetum vini. Ratio quia tale medicamen est repercussiuum prohibens ascensum sanguinis ad cerebrū ⁊ valet in principio. quia quando materia est fluxa non conuenit quia retinet materiam in cerebro. sed tunc competūt resolutiua (Et flebothomia.) hic ponit curam per flebothomiam ⁊ dicit ꝙ flebothomia primo debet fieri in pedibus. s. in saphena. deinde in venis existentibus in extremitate nasi. ¶ Dubitatur quia videtur ꝙ rasis contradicat sibi ipsi quia supra in apoplexia de sanguie dixit ꝙ debet fieri flebothomia guides vel in cephalicis. hic dicit ꝙ in saphenis vel extremitate nasi. Dicendum ꝙ in apoplexia vltimata debet primo fieri flebothomia ex saphenis deinde in extremitate nasi. Ratio primi est quia fit maior diuersio in illis. Vel non est plectoria. ⁊ tunc primo debet fieri flebothomia ex cephalica vel ex venis guides. ratio qz plus euacuant a loco passionis. ⁊ vltimo ad euacuandum materiam a loco perfecte est fienda flebothomia de venis nasi ⁊ sic tollitur contradictio. De dieta notandum ꝙ rasis non ponit ꝙ talis debet esse contentus aqua ord. vel auene vel spelte. vel aqua cicerum vel brodio pulli ⁊ carniuz bedi ⁊ gallinarum. ⁊ nullo modo bibat vinum. Sed sit coctūs aqua mellis que sic fit. ℞. aque lib. iii. mellis. ʒ. iii. bulliant aliquantulum simul ⁊ colentur.

¶ De subeth. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam ⁊ litteram qz i rubrica ponitur subeth ⁊ de letargia sequitur in littera ⁊ causa fuit. quia proueniunt ex simili materia. s. frigida ⁊ humida ⁊ eadem est cura vtriusqz. Est tamen differentia qz subeth siue somnus profundus. quod idem est. est passio anterioris cerebri. s. sensus communis. sed letargia est apostema posterioris partis. Secundo in letargia ē febris ratione apostematis. in subeth vero non quia non est apa. ¶ Notandum quod subeth differt a stupore. quia in stupore leditur virtus tactiua nernozum. in subeth vero leditur sensus communis. secundo in stupore est diminutio sensus ⁊ motus. ⁊ fit in vigilijs. in subeth autem est ablatio sed non fit in vigilijs. ¶ Secundo notanduz qd sit somnus ⁊ diffinitur ab Auicen. sic prima tertij. trac. quarto. c. primo. somnus est reditus animalis spiritus ab instrumentis sensuum ad suum principium. s. ad cor alias ad cerebz propter quod priuantur organa sensuum a suis operationibus. ¶ Tertio notandum ꝙ somnus est quadruplex pri-

mus est totaliter naturalis vt ille qui venit in tempore sani tatis tempore digestionis cibi ꝛ talis est tripler. scilz fortis mediocris ꝛ debilis ꝛ suauis. ¶Primus fit ex vaporibus prime digestionis. ¶Secundus fit ex vaporibus secunde di gestionis qui sunt medij. ¶Tertius fit ex vaporibus tertie di gestionis. vt in aurora. ꝛ ideo dicunt communiter vulga res ꝙ suaue est dormire in aurora. Aliter est somnus tota liter preter naturam ꝛ est ille qui fit a morbo ꝛ a mala com plexione frigida vel humida cum materia vel sine materia ꝛ iste fit a mala complexione frigida ꝛ humida cum mate ria vocatur subeth ꝛ fortiter oppilat partem anteriorez ce rebri vnde non potest dissolui nisi cum difficultate. Alius ē somnus qui magis appropiquat somno naturali sicut som nus qui venit post euacuationem vel laborem vel exerciti um nimium. Alius est somnus qui magis somno preter naturam appropinquat qualis est ille qui prouenit ex ebrie tate. ¶Quarto notandum ꝙ causa subeth est tripler. ſ. pri mitiua antecedens ꝛ coniuncta. ¶Primitiua sunt res nō na turales multiplicantes humorem flegmaticum frigidum vel humidum in corpore vel vaporem vt cibi ꝛ potus ad uentus paroxismi frigiditas nimia exterior inducta er aere seu vento ex narcoticis interius vel exterius applicatis vt opium mandragora insquiamus ꝛ papauer. Causa ante cedens sunt humores frigidi in cerebro abundantes vl̄ va pores existentes in cerebro per se vel per communitatem anteq̄ inducant dispositionem. Causa cōiuncta sunt illimet hūores vel vapores qui actu causant dispositionē. ¶Quā to notandum ꝙ signa subeth sunt somnus grauis cuz ocu lis clausis. Ratio est propter oppilationem contigentem in primo ventriculo. quare prohibetur ne spiritus animalis transeat ad instrumenta sensuz. ꝛ ideo est cum oculis clau sis. ꝛ si est ex humiditate flegmatica color faciei tunc decli nat ad albedinem ꝛ si ex sanguinea tunc declinat ad rubedi nem. ꝛ si est ab alijs membris tunc cognoscitur ex dolore loci. quia vbi est dolor ibi est egritudo. ¶Dubitatur i qua etatē maxime accidit subeth. Videtur primo ꝙ in puericia quia in puericia maior est humiditas. ergo ꝛc. Secundo spasmus de repletione magis fit in pueris. ergo ꝛc. Conse quentia tenet quia fiunt a simili causa. Antecedens patet. ¶In oppositum est ratio hec letargia magis fit in senibus ergo ꝛc. Consequentia tenet quia non differunt nisi ex par te loci. Antecedens patet per experientiam. ¶Dicendum ꝙ subeth magis fit in senibus. Ratio quia in eis aggrega tur flegma grossum ꝛ innaturale. Ad rationes. Ad primū dicendum ꝙ humiditas in pueris est magis naturalis va porosa ꝛ resolubilis. ergo ꝛc. Ad secundum respondetur negando consequentiam. ꝛ ad probationem dicitur ꝙ li cet fit a simili materia tamen nerui sunt debiliorꝭ virtutis in pueris ideo potest fieri spasmus talis ꝛ nō subeth. Hic possent plurime questiones applicari. Sed quia presens li ber est plus practicus ideo relinquam ꝛ tendaz ad questio nes practicales ꝛ ad practicalia.

¶Almansor.

Cam aliquis quasi dormiens iacet ꝛ ta men sentit ꝛ mouetur. sed oculos secun duz plurimū habet clausos quos tñ dū vocaſ cuz clamore aperit: lz iterū statim claudat iam patitur subeth. ¶Syllanus

¶Hic determinatur de letargia ponendo curam ꝛ diuidi tur in duas. Primo ponit signa. Secundo curam. Secun da ibi. (Qui cum clisteribus.) De prima dicit ꝙ quando apparuerint ista signa. Primum cum dormiens iacet. Se cundum ꝙ cum homo sentit. Tertium ꝙ secundum pluri mum tenet oculos clausos. Quarto ꝙ cum vocatur forti ter aperit oculos. verum post statim claudit eos. ex istis si gnis arguendum est ꝙ talis patitur subeth. ¶Notanduz ꝙ letargia est dupler. ſ. vera ꝛ non vera. Vera est aposte ma flegmaticum. in parte posteriori cerebri. Non vera est apostema compositum ex flegmate ꝛ colera. ꝛ secundum ꝙ predominatur vnus humor vel alter vel equaliter ap parent diuersa signa in facie. de hac non loquitur hic. sed dat intelligere ꝙ morbus simplex indiget medicaminibus simplicibus. ꝛ compositus compositis. ¶Secundo notan dum ꝙ species letargie possunt distingui ex parte materie ꝛ sic sunt due species. ſ. flegmatica ꝛ hoc est proprie letar gia. ꝛ melica. Secundo possunt distingui ex parte par tis in qua fiunt ꝛ tunc sunt tres species quia aut fit in mea tibus substantie cerebri. ꝛ hoc est vt plurimum. Vel in pā niculis. Vel in substātia. sed hoc est raro. qz flegma vel me lancolia non possunt bene penetrare in panniculis propter duriciem nec in substantia cerebri propter viscositatem. In ventriculis autem non fit quia tunc esset apoplexia vel epilepsia. Tertio vero possunt distingui ex parte loci ꝛ tūc vel fiunt in parte posteriori cerebri ꝛ hoc est vtplurimum Vel fiunt in medio vel anteriori ꝛ hoc est raro. Tertio no tandum ꝙ apud medicum cause letargie sunt tres. ſ. primi tiua antecedens ꝛ coniuncta. primitiua sunt quecunque res non naturales multiplicantes humorem flegmaticum vt cibi potus. coadiuuant etiam complexio frigida ꝛ humida ꝛ etas senectutis ꝛ regio frigida ꝛ humida. Causa antece dens sunt humores frigidi abundantes in cerebro anteq̄ faciant letargiam. Causa coniuncta sunt illimet humores quando actu causant letargiam. ¶Quarto notandum ꝙ ratio signorum est quia verificatur primum ꝙ in letargia spiritus animales non possunt discurrere ad organa sen suum exteriorum. Ideo quasi dormiendo iacet. ¶Secunduz signum verificatur quia non est tanta oppilatio quin pos sint causari sensus ꝛ motus ideo sentit ꝛ mouetur. Verifi catur tertium quia non possunt spiritus libere discurrere ad oculos clausos. Verificatur quartum quia non est tan ta oppilatio vt prohibeatur impressio in organo auditiuo si sensibile sit excellens. Ideo cum fortiter vocatur ape rit oculos ꝛ statim post claudit. quia statim post fit oppi latio prohibens transitum spirituum ad oculos. ¶Ulte rius notandum ꝙ preter illa signa sunt alia signa. Pri mum signum est oblivio. secundum signum est somnus profundus. Ratio primi est. quia memoria est medi ante sicco. Sed in letargia materia flegmatica frigida ꝛ humida continetur in parte posteriori cerebri in qua fit re tentio ꝛ memoria. ideo ꝛc. Ratio secundi est quia in le targia nocumentum est magnum in ventriculo posterio ri ꝛ tale communicatur anteriori. ideo ꝛ cetera. ¶Item notandum ꝙ signorum letargie quedam sunt pronostī ca. Ut sunt gravitas capitis. vertigo. scotomia ꝛ som nus profundus ꝛ similia abundantiam flegmatis signifi cantia. Quedam sunt signa demonstratiua vt sunt illa que hic sunt posita. Quedam salubria vt sunt diminutio acci dentium euacuatio materie per nasum ꝛ per fiatum ven tris. Quedam vero sunt signa mortalia vt sunt augmen tatio ꝛ continuatio accidentium vt sudor frigidus reten tio egestionis ꝛ vrine propter oblitionem ꝛ si applicetur sanguisuga super frontem ꝛ non adheret quia significat ꝙ est paucus sanguis ꝛ si applicetur naribus forte sternuta torium ꝛ sternutet.

¶Almansor.

¶Qui cum clisteribus acutis que pauloante nominauimus curandus est. In os quoque ipſi us mittimus hydromel ꝛ laborabimus vt descendat. ipsum enim nutrimentum existit eius.

¶Syllanus.

¶Hic ponit curaz ꝛ diuiditur in tres partes. Primo po nit curā ꝙ euacuationē factā per clisteria. Secūdo ꝙ potuz Tertio ꝙ localia. secunda ibi. (In os quoqz.) Tertia ibi. (Caput ꝑterea.) De pria dicit ꝙ patiens curandus est cū clysteribus acutis de qbus ante dictū est supra. ſ. c. de apo plexia. ¶Notādū ꝙ rō dicti ē quia dicta clysteria incitant naturam ad expellendum materiam: ꝛ attrahunt ꝛleua cuant materiam a cerebro. ¶Secundo notandum ꝙ loco

De congelatione

clysteris conuenit tale suppositorium forte. ℞. salis gême castorei pulverizati. añ. ʒ.i. cõficiantur cum melle et fiat suppositorium. ¶ Tertio notandum q̃ si venter esset valde stipticus conuenit clystere lenitiuum. Deinde clystere raf. Ratio patet. ¶ Quarto notandum q̃ si potest fieri purgatio debet fieri cũ isto solutiuo. ℞. ierepigre. ʒ.ſ. aque mell' ʒ.iij. Ad idem. ℞. pulueris pillularum cochiarum. ʒ.i.ʒ. siropi ros. ʒ.ij. aque mellis. ʒ.iiij. misce. (In os quoq;) Hic ponit curam per potũ et dicit q̃ debet exhiberi idromel faciendo q̃ deglutiat ipsum: quia est nutrimentum. ¶ Notandum q̃ idromel est dupler quoddam est pauce cõmixtionis in quo ponuntur octo partes aque ⁊ vna mellis. Sed tale non conuenit hic. sed in pleuresi conuenit ſm Gal'. ⁊ hypo. i primo regiminis acutorum. Quoddam est multe cõmixtionis in quo ponuntur quatuor partes aque ⁊ vna mellis ⁊ de tali est hic sermo. Ratio quia habet digerere materiã ratione caliditatis mellis ⁊ abstergere. similiter valet via nutrimenti quia cum letargia sit morbus acutus et brevis valde conuenit cibus modici nutrimenti. ¶ Secundo notandum q̃ per idromel debet intelligere alios potus digerentes ⁊ euacuantes mãm capitis de qb⁹ dictũ ẽ supra de cephalea. Ideo recurras illic. ¶ Almãsor.

¶ Caput preterea vsq; ad diatritum primum ordine infundendũ. Post tertium autem diem sternutationẽ vocabimus ex his que nominabimus. Et rademus caput ⁊ liniemus ex sinapi ⁊ castoreo ⁊ aceto. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curaz per localia ⁊ dividitur in tres. Primo ponit curam per locale repercussiuum. Secundo per sternutatorium. Tertio per locale resolutiuum. Secunda ibi. (Post tres vero.) Tertia ibi. (Et rademus.) De prima dicit q̃ vsq; ad tres dies debet fundi medicamen repercussiuum in quo ponitur acetum. ¶ Notandum q̃ si intentio sit ad repercutiendum acetum sit parum. ⁊ si ad euigilandum acetum sit multum ⁊ sic tollitur contrarietas inter Auicen. ⁊ serap. ¶ Notandum q̃ tale repercussiuum est illud in quo ponitur succus plantaginis aqua ros. ⁊ aceuz. ⁊ ratio partis est: quia tale prohibet augmentum apostematis ⁊ ascensum vaporum ad caput: ⁊ hoc vsq; ad tres dies q; vsq; ad tres dies materia est in fluxu. sed post tres dies materia est fluxa: ideo non competit repercussiuum sz resolutiuum. ¶ Notandum q̃ ad idem valent fricationes pedum ⁊ crurum fortes cum sale ⁊ aceto vel sine his et ligature. Ratio quia diuertũt. (Post tres vero.) Hic ponit curam per sternutationem ⁊ dicit q̃ post tertium diem debet prouocari sternutatio cum his que dicta sunt in. c. de apoplexia qualia sunt elleborus albus castoreum piper.

¶ Notandum q̃ ratio dicti est ista quia hec incitant naturam ad expellendum materiam flegmaticam contentaz in cerebro ⁊ dissoluunt ⁊ euacuant dictam materiam. sed nota q̃ non competunt nisi post tres quia ante timendum est q̃ causarent maiorem dissolutionem: quia nihil de materia est digestum nec euacuatum. sed postea non sic timetur.

¶ Secundo notandum q̃ si loco illius pulueris dicti sumatur succus auricule murium: vel succus ficle ⁊ naribus immittatur solus vel mixtus cuz illis pulueribus mirabile est in extrahendo materiam flegmaticam. ¶ Tertio notandũ q̃ per illa sternutatoria intelliguntur omnia que possunt excitare naturam ad expellendum materiam flegmaticam cõtentam ſm caput. vt ligature fortes in brachijs ⁊ cruribus ⁊ fricationes fortes et extirpationes pilorum ⁊ barbe ⁊ pectinis ⁊ aurium ventose dolorose quia sunt in somno grauí ideo oportet vt excitentur. ⁊ habeantur tubicine ⁊ soni fortes ne moriantur dormiendo. ¶ Ad idẽ valet gargarisma factum cum orimelle compositi cum aqua decoctionis feniculi vel hisopi vel orimelle squillitico ⁊ aqua calida. (Et rademus.) Hic ponit curam per locale resolutiuum. Et dicit q̃ raso capite debet fieri linimentum ex castoreo sinapi et aceto. Ratio quia ista sunt calida in quarto gradu. ideo resoluunt materiam flegmaticaz in posteriori parte capitis contentam. ¶ Notandum q̃ loco huius valet emplastruz vel vnguentum dictum in. c. de apoplexia. Ad ideꝛ valent rubificantia locum si fuerint ex sinapi vel aceto vel ex aliis pistatis mixtis cum aceto. Ad idem valet si vngatur locus ex oleo de costo vel de lilio vel de castoreo. Vel si epithimetur cum aqua ardenti vel vite ⁊c.

¶ De congelatione. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam. ¶ Primo quid sit congelatio. Nam congelatio est passio posterioris partis capitis vel cerebri propter quam homo perdit sensuz ⁊ motũ in corpore. ¶ Secundo notandum q̃ apud medicos tres sunt cause congelationis. scilicet primitiua antecedens ⁊ cõiuncta. Primitiua sunt res non naturales inducentes fortem frigiditatem ⁊ siccitatem in parte posteriori cerebri sicut potus aque frigide. multa comestio fructuum frigidorum vel infrigidatorum in aqua frigida. vinum multuz frigidum. vel cibus multum frigidus transiens per loca multuz frigida. Causa antecedens sunt humores frigidi ⁊ sicci anteq̃ inducant dispositionem. Causa coniuncta est mala complexio frigida ⁊ sicca cum materia vel sine materia immobilitans vel ingrossans spiritus ita q̃ non descendunt ad organa sensuum exteriorum vnde causarent sensum ⁊ motum.

¶ Almansor.

Cum aliquis quasi dormiens iacet et non mouetur: ⁊ licet sint oculi aperti: palpebras tamen nõ mouet: stupidus est siue rigidus. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de cõgelatione et dividitur in duas partes. Primo ponit signa. Secundo ponit curam. Secunda ibi. (Curandus vero est.) De prima dicit q̃ quando apparent illa signa. Primuz q̃ aliquis iacet quasi dormiens. Secundũ q̃ non mouetur. Tertium q̃ tenet oculos apertos. Quartum q̃ non monet palpebras. arguenduz est q̃ talis est congelatus. ¶ Notandum q̃ de ratione dictoruz signorum. Verificatur: primum. patiens stat quasi dormiens. quia in congelatione frigiditas est maxime in parte posteriori vnde spiritus reddũtur immobiles ⁊ sic non possunt ire ad organa ideo ⁊c. Verificatur secõm per verificationem primi. Verificatur tertium si oculi stant aperti ratione siccitatis. quia sicut humiditas est causa clausionis: ita siccitas est causa apertionis. Verificatur quartum quia non mouentur palpebre ratione siccitatis quia est causa fixionis ⁊ ideo tales stant in eadem dispositione in qua erant quando adueniebant eis congelatio ⁊ si recti erant stant recti: ⁊ si scribebant stant sicut scribentes: si respiciebant celuz stant in illa dispositione: ⁊ sic de alijs figurationibus. ⁊ ideo vulgares credunt q̃ sint rapti ⁊ loquantur cuz deo ⁊ angelis. ¶ Secundo notandum q̃ reperitur congelatio letargia subeth ⁊ stupor que videntur multum conuenire licet differant. Cõgelatio ⁊ letargia conueniunt. Primo quia vtraq; est passio posterioris partis cerebri vel capitis. Secũdo in vtraq; est ablatio sensus ⁊ motus. Tertio in vtraq; est oblitio. Sed differunt quia in letargia oculi sunt clausi. In congelatione vero aperti. ¶ Secũdo letargia fit a materia flegmatica faciente apostema in parte posteriori capitis vel cerebri. Sed congelatio fit a mala complexione frigida et sicca cum materia vel sine materia. ¶ Stupor ⁊ subeth differunt quia in subeth magis patitur sensus cõmunis cũ sompnus sit passio primi sensitiui. In stupore magis languet virtus tactiua que est in neruis. Secundo quia stupor est diminutio sensus ⁊ motus. ideo potest esse in vigilijs. Sed subeth est ablatio sensus ⁊ motus. et nullo modo potest esse in vigilijs. ¶ Stupor et congelatio differunt quia stupor est in virtute tactiua magis. Congelatio vero in motiua. Secundo in congelatione oculi sunt aperti. In stupore vero non sic. ¶ Subeth ⁊ letargia differunt. quia in letargia est se. et apostema. in subeth nõ. secundo letargia est

congelatus

passio posterioris partis capitis. Subetb vero anterioris. ¶ Cõgelatio ꝛ subetb differũt qa cõgelatio est passio posteriorꝫ partis. Subetb vero anteriorꝫ. Secundo in congelatione patiens est cũ oculis apertis. in subetb vero oculis clausis. Tertio cõgelatio fit a mala complexione frigida vel ficca cum materia vel sine materia. sed subetb fit a mala complexione frigida ꝛ humida. ¶ Almansor.

¶ Curãdꝰ vo ẽ ex medicis subetb. Hyl.

¶ Hic ponit curaꝫ ꝛ diuiditur in duas partes. ¶ Primo ponit cõuenientiam inter letargiam ꝛ cõgelationeꝫ quo ad curam ex parte medicinarum. ¶ Secundo ponit curã quo ad duo localia. Secũda ibi. (Hoc tamen addito.) De prima dicit ꝙ habens cõgelationem debet curari cum medicinis. cum quibus curatur habens subetb. ¶ Notandum ꝙ cura cõgelationis ꝛ letargie cõueniunt ꝛ differunt. Cõuenientia prima est in qualitate quia vtraqꝫ est frigida. ꝛ cũ cura debet fieri per cõtrarium. Secundo in fortitudine qa vtraqꝫ materia est grossa difficilis eradicationis. Tertio in applicatione medicinarum quia supra partem posterioreꝫ applicari debent in vtraqꝫ medicine qꝛ quelibet est passio posterioris partis capitis. Sed differũt quia medicine que cõueniunt in letargia debent esse appropriate humori flegmatico. sed in cõgelatione humori melãcolico. ¶ Secũdo nota ꝙ medicine cõuenientes huic sunt medicine ille de qbus dictum est in primo capitulo in cura cephalee ꝛ emigranee a materia melãcolica. Ideo recurras illuc qꝛ ibi explicantur sirupi cõuenientes ꝛ medicine enacuãtes. ¶ Tertio notandum ꝙ differentia est inter sternutationes que fiũt in letargia ꝛ cõgelatione. Nam sternutatio in letargia fit cũ elleo al. ꝛ in cõgelatione fit cum nigro qꝛ enacuat melancoliam. ¶ Quarto notandum ꝙ in hac cura valet hoc clystere. ℞. borraginis cum tota substantia buglose cuꝫ tota substãtia mercurie. fumiter. aã. ℥. i. thimi epithimi vtriusqꝫ sticados aã. ʒ. i. furfuris pugillũ. i. olei de lilio mellis quart. ſ. salisgẽme. ʒ. i. yererussini vel iregolodion. ʒ. vi. clystere fiat vsqꝫ ad. ʒ. v. plus vel minus ꝛm diuersitates corporum ꝛ virtutis ꝛ in hoc medici errãt qui tantũ dant paruo corpori q̃ntum magno ꝛ ita de sirupo qꝛ plus daꝫ de sirupo vni boi magno q̃ puo. ¶ Almãsor.

¶ Hoc tamen addito vt oleũ sambucinum super caput fundatur ꝛ in omni libra eius sit. ʒ. i. euforbii. Ipsi quoqꝫ caput ex castoreo ꝛ euforbio ꝛ oleo sambucino liniatur. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam p duo localia: ꝛ diuiditur in duas partes ꝛm ꝙ duo sũt localia. Secũda ibi. (Ipsi quoqꝫ.) De prima dicit ꝙ in cura cõgelationis cõuenit fundi super caput oleum sambucinũ sic ꝙ in eo sit euforbium ponẽdo lb. .i. olei. ʒ. i. euforbij. Ratio qꝛ resoluit materiam. ¶ Notãdum ꝙ medicina ab extra que resoluit materiam flegmaticam resoluit ꝛ melãcolicã. ideo potest esse eadem. Sed ab intra approximata alia est medicina que enacuat flegma ꝛ alia que enacuat melancoliam vt patet. (Ipsi quoqꝫ.) Hic ponit curam per aliud locale ꝛ dicit ꝙ caput debet liniri ex euforbio castoreo ꝛ oleo sambucino. Ratio qꝛ dissoluit materiam. ¶ Notandum ꝙ ad idem valet embrocatio facta cuꝫ decoctione borraginis buglose fumiterre sticados thimi epithimi, quia talia habent ꝓprietatem resoluendi materiam melancolicam.

¶ De paralysi graui. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam quid sit paralysis. ¶ Dicendum ꝙ paralysis est mollificatio nerorum cũ ablatione sensus ꝛ motus. ¶ Per hoc ꝙ dicitur mollificatio differt a spasmo: qꝛ in paralysi est prolongatio nerorũ: in spasmo vero est abbreuiatio ꝛm longum q̃us non ꝛm latũ. Per hoc ꝙ dicitur cum ablatione sensus ꝛ motus differt a stupore ꝛ tremore qui dicuntur minor paralysis vt videbitur in processu. ꝛ ideo dicit ī rubrica de paralysi graui. ¶ Notandum ꝙ paralysis est dupler. ſ. vniuersalis ꝛ pticularis. Vniuersalis est que medietatem corporis tenet ꝛm longũ ꝛ aliquando ambo latera excepto capite quia si esset in capite tunc esset apoplexia. Particularis est illa que in vno membro tantum est vt in manu vel pede ꝛ sic de alijs. ¶ Tertio notandum ꝙ cause paralysis ꝛm medicos sunt tres. scilicet. Primitiua. Antecedens: ꝛ Coniuncta. Primitiua est omne illud quod auget humorem flegmaticum in cerebro: vt sunt res non naturales vt sunt cibi flegmatici pisces carnes porcine ꝛ similes eis: magna comestio fructuum. crapula. somnus superfluus: ꝛ etiam coadiuuant cõplexio frigida ꝛ humida: etas frigida. scilicet senectutis: regio frigida ꝛ humida. Similiter sunt alie tres extrinsece vt casus percussio nerorum attractio ruptura ꝛ scissio per transuersum. dissolutio ira timor. nimia frigiditas exterior claudens ꝛ comprimens vias. caliditas exalans. cõstrictio. ligatura ꝛ sic de alijs. Causa antecedens vtplurimum est materia flegmatica imbibita in neruis anteq̃ auferatur sensus et motus. Cum hoc etiam potest esse sanguis vel melancolia. Causa coniuncta est materialis: flegmatica actu imbibita existens in porositatibus neruorum: ratione cuius auferatur sensus ꝛ motus. ꝛ hoc vtplurimum. ¶ Quarto notandum ꝙ inter paralysim ꝛ spasmum est conuenientia et differentia. Conueniunt primo quia in vtraqꝫ passione est ablatio sensus ꝛ motus: ꝛ loquor de spasmo in facto esse. quia in fieri est motus vt patet. Differunt primo. quia in paralysi prolongatur ꝛm longum ꝛ minuitur ꝛm latum. quia materia paralysis est fluida aquosa quia fluit per porositates vt patet de corrigia madefacta. sed in spasmo diminuitur membrum scõm longum vt patet ꝛ augetur ꝛm latum quia materia est grossa viscosa. ideo non fuit per porositates membri. Secundo differunt quia pars mollificata in paralysi sequitur partem sanam ratione prolongationis. in spasmo vero pars spasmata trahit ad se partem sanam ratione contractionis. ¶ Dubitatur vtrum paralysis sit morbus vel accidens. Dicenduꝫ quod paralysis potest dupliciter considerari vel quantum ad causam que potest esse mala complexio vel compositio vel solutio cõtinentis. vel apostema ꝛ sic est morbus. Vel potest considerari ratione eius quod sequitur. ꝛ sic est lesio virtutis motiue vel extensio membri que consequitur et est accidens. ¶ Sed dubitatur statim qualis morbus est primo modo vel consimilis vel officialis. Dicẽdũ ꝙ est morbus officialis semp. licet etiam posset esse consimilis. ¶ Almansor.

Cum aliqs se mouere nõ valet aut vnũ vel plura ex mẽbris mouere non põt atqꝫ eoꝝ sensum amisit ipsum paralysim ipsius membri aut ipsoꝝ mẽbroꝝ incurrisse pronunciamus. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat paralysim et diuiditur in duas. Primo ponit signa. Secundo curam. Secunda ibi. (Cuius curam.) De prima dicit ꝙ cum aliquis non potest se mouere et hoc quantum ad vniuersale corpus. vel vnuꝫ vel plura membra mouere non potest ꝛ hoc quantum ad particulare. similiter perdit sensum eorum: arguendum est illum habere paralysim illius membri vel illorum membroruꝫ. ¶ Notandum ꝙ vltra signa predicta sunt alia signa paralysis. pulsus est occultus debilis frequens inordinatus. vrina est alba et tenuis. aliquando tamen est multum colorata propter renes non potentes segregare. vel ratione doloris vel febris cõmunicantis. latus infirmum est frigidum sicut si esset in glacie. et sanum sentitur calidum valde. oculus aliquando minoratꝫ. Hec sunt signa paralysis absolute. ¶ Signa humorum peccantiũ. si est ex flegmate color est albus in membro. et signa flegmatis in toto corpore. Si ex sanguine pulsus est plenus color corporis est rubeus. vene rẽplete. totum corpus plenuꝫ. ꝛ signa sanguinis ꝑcesserũt. Si ex melãcholia erit membrum liuidum. ꝛ signa melãcolie precesserunt. Ratio signorum paralysis est. quia in paralysi fit oppilatio nerorꝫ in orgnib⁹ ꝛ porositatib⁹ eoꝝ: vnde phibetur transitus spiritus animalis sensibilis ꝛ motiui vnde ꝙditur sensus ꝛ motꝰ in mẽbro vno vel pluribus

De paralysi graui.

fm q̄ paralisis est vniuersalis vel particularis. ¶Tertio notandū q̄ ratione aliox signox. pulsus est occultus ꝓpter frigiditatem: debilis ꝓpter idem. frequens ꝓpter pauitatem. inordinatus ꝓpter debilitatem virtutis. Urina tenuis alba q; materia transit ad cerebrum ⁊ ad neruos. qđ subdit patet. Latus infirmuz est frigidū. ratio q; non transit spūs cuius p̄sentia membrum reddat caliduz. item q; est p̄sentia materie frigide. Latus sanum est calidū valde q; spirit⁹ qui solebant ire ad membrum paralliticatū transeunt ad mē brum sanuz. Oculus aliquādo minorat. Ratio q; in parte paralliticata deficit nutrimentum ideo ⁊c. licet tamen ꝓpter paralisim sine relaxationem apparet magis preeminens sicut manus paralliticata apparet longior sed tamen est plus macra Sed ratio signox fm diuersitatem apparet intuentibus. ¶Quarto notandū q̄ signox paralisis. quedaz sunt pnostica ⁊ quedaz demōstratiua. ¶Pronostica sunt stupor membri ⁊ tremor. Demōstratiua sunt signa posita a Rasi ⁊ alia posita supra. ¶Quinto notandū q̄ signox paralisis. quedam sunt salutifera sicut recuperatio sensus ⁊ motus. Secūdo quando monetur neq; mutatur membrum a calore: quem habebat in sanitate. Signa mortalia sunt continua ablatio sensus ⁊ motus. cōtinua macrefactio mēbrorū mutatio colox ad viriditatem vel macredinez vel nigredinem. ¶Sexto notandus q̄ in membro corporis humani aliquando aufertur motus ⁊ remanet sensus aliquādo aufertur sensus ⁊ non motus. aliquando vtrunq; aufertur. Causa primi q; spūs motiuus est grossior sensitiuo ⁊ maior ḡtitas requiritur ad motū q̄ ad sensum. vnde ꝓpter oppilationē aliquando potest tranſire spūs sensitiuus ⁊ nō motiuus. Causa secundi est q; spiritus sensitiuus aliquādo impellitur per vnum neruum ⁊ motiuus per aliuz. vnde pōt fieri oppilatio in sensitiuo ⁊ non motiuo. Causa tertij: quia potest fieri oppilatio in neruis sensus ⁊ motus si differant per diuersos neruos vel in vno si differantur per vnū neruum. vnde phibetur transitus spūs sensitiui ⁊ non motiui. ¶Notandum septimo de quibusdam signis pnosticis paralisis. vel ad bonum vel ad malum. In sensibus paralisis nunq; vel de difficili curat. ratio ꝓpter debilitatem virtutis ⁊c. Scōm paralisis pueniens ex dislocatione aut nimia neruox cōtractione: aut ruptura aut incisione per transuersum non recipit curam. Ratio patet. Tertium si mēbrum paralliticatum minuetur. aut mutetur colox valde malū est. ratio patet ⁊ sic non est spes curationis. Quartum tremox superueniens paralisi bonum. ratio quia per illum motum calefit ⁊ resolutur materia paralisis. ¶Almansor.

¶Cuius curaz incipiem⁹. pillulas fetidas quas cōposui dando. que. ℞. puluer̄is pigre. ʒ. x. colloquintide interiozis. ʒ. v. euforbii. ʒ. ii. ⁊. ʒ. casto rei. piperis asse fetide serapini oppoponaci. sandaragi indi. sinap. oiuz. vii. añ. ʒ. i. cētauree minoris elacterii amboz añ. ʒ. v. gūme i succo rute: dissoluant: ⁊ alia ex eis ꝓficiant. ⁊ fiāt pillule ⁊ fiant ex eis. x. potiones quarum vnam postq̄z eger sumpserit per tres dies quiescat ⁊ nutriat: tunc cum aqua ciceris ⁊ oleo ⁊ sinapi: deinde bibat aliā potionē: qđ postq̄z ter fecerit p aliquos dies quiescat. ¶Syllanus.

¶Dicit ponit curam ⁊ diuidit in duas partes. Primo ponit curam quādo puenit a causa intrinseca. Secūda quādo fit a causa extrinseca. Secūda ibi. (Qđ si paralisis). Prima in tres. Primo ponit curam per medicinam laxatiuā. Secundo per dietā. Tertio p localia. Scda ibi. (Et nutriat.) Tertia ibi. (Membra quoq;.) Primo dicit q̄ curaz debemus incipere exhibendo pillulas fetidas fm descriptionem que est. ℞. puluer̄is iere. ʒ. x. colloquntide interioz. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. ⁊. castorei piperis asse fetide serapini oppoponaci sectagagi indi sinapis añ. ʒ. i. centauree minoris elacterij. i. succi cucumeris asinini amborum añ. ʒ. v. gūmi dissoluant in succo rute ⁊ alia ex eis cōficiantur ⁊ fiant pillule. Secundo dicit q̄ fiant de istis. x. potiones ⁊ postq̄z vnam sumpserit quiescat per tres dies ⁊ nutriat aqua ciceꝛ oleo ⁊ sinapi deinde debet sumere aliam. Tertio dicit q̄ cuz secerit tribus vicibus. debet gescere p aliquos dies. ¶Notandum q̄ ratio primi dicti est. q; tales pillule euacuāt materiam facientem paralisim. Ratio secundi q; virtus est debilis ideo debet sumere parum ꝓ vice ⁊ similiter debet quiescere post vt virt⁹ subleuet. Ratio tertij patet. ¶Secundo notandū q̄ anteq̄z dētur iste pillule debet precedere sirupus digestiuus materie flegmatice in paralisi ⁊ est talis ℞. radicū acoꝛi quart. i. ⁊. paralisis. M. iij. herbe ipiconis vtriusq; salnie bethonice melliſſe vtriusq; rute foliox lauri añ. M. i. seminis siseleos xilobalsami carpobalsami seminis basilici añ. ʒ. ij. ligricie rase vuarū passax mundatax ab arill. añ. ʒ. i. flox anthos vel ameos vtriusq; sticados. añ. ʒ. i. mell. electi lb. ʒ. fiat sirupus cum aqua pluuiali diligenter clarificatus vsq; ad lb. i. Ad idez. ℞. radicum acoꝛi lb. ʒ. salnie. M. iii. floꝛuz sticados arabici quart. i. mell. electi lb. ʒ. zuccari albi quart. iii. fiat sirupus clarificatus vsq; ad lb. i. ʒ. ⁊ est valde appropriatus ⁊ est melioꝛ qui pōt fieri in hoc casu. Ad idem. ℞. sirupi de sticados arabici. ʒ. iiii. ¶Tertio est notandum qđ solutiuum quo est vtenduz in forma pillularum a principio qđ nō est fic. forte est. ℞. iere pigre gal. ʒ. ii. turbith. bene gūmosi agarici añ. ℈. i. ꝓpe collogntide bdelij añ. ℈. ʒ. zinziberis al. castoꝛei añ. gra. v. puluerizanda puluerizentur misce omnia cuz idromelle facto cum aqua salnie. fiant pilnie ⁊ administrent in introitu lecti. Ad idem valent pillule fetide Rasis. fm descriptionē positam ⁊ debent dari in corpoꝛe fortis virtutis. Ad idem valent pillule de euforbio descriptione mesue. Ad idē valent pillule de serapino descriptione mesue. Ad idem valēt pillule de oppoponaco descriptione mesue. Ad idem valet clystere hoc. ℞. decoctiōis salnie rute sticados cētauree mercurialis malue furfuris. lb. ʒ. addatur ierepigre iere logodion. añ. ʒ. ʒ. salis. ʒ. ij. olei cōmunis. ʒ. iij. ¶Quarto notandum q̄ turbith. ʒ. solum euacuat flegma subtile: sed cum. ʒʒ. euacuat flegma grossum. ⁊ ideo in paralisi ɔ̄ poni parū de. ʒʒ. ⁊ in spasmo multū de zinzibere. ¶Almansor.

¶Et nutriatur carne frustatim incisa ⁊ in sartagine frixa: ⁊ mutagematb in quib⁹ sunt species calide: vt piper ⁊ bis similia. Jn potu vo sumat hydromel. ¶Syllanus.

¶Dic ponit curam per dietam. Et primo per cibuz. Secundo per potum. Secunda ibi. (Jn potu vero.) De prima dicit q̄ eger debet nutriri carne frustatim incisa in sartagine frixa cum qua sunt species calide vt piper. Ratio quia per hanc generatur nutrimentum magis siccum vnde magis consumatur materia paralisis. ¶Notandum q̄ per istam assaturam intelligit alios modos sibi proporuionales vt in vern supra craticulam ⁊ similes. similiter intelligit declinantes ad calidum ⁊ siccum. ¶Secundo notandum q̄ carnes conuenientes in cura paralisis sunt carnes castrati pernicis fasiani turturis columbini ⁊ maxime antique passares turdi. ratio quia ex his generatur nutrimē tum siccum. ¶Tertio notandum q̄ in cura paralisis nihil magis conuenit q̄z fames ⁊ ieiunium vigilie labor cum sudore vel motus fortis. ratio quia illa desiccant materiam flegmaticam in paralisi. ideo ⁊c. ¶Quarto notandum q̄ q̄dā sunt multe species que cōueniunt in paralisi tam similes q̄z compositę vt piper ⁊c. tamen iste pulnis est appropriatus. ℞. interioꝛ cinamomi electi quart. ʒ. coriandri preparati. ʒ. i. gariof. galange piperis cubebe domestice macis nucis mus. añ. ʒ. i. radicum acoꝛi. ʒ. ii. ligni aloes calami aromatici. añ. ʒ. ʒ. grane tinctoꝛum. ʒ. iiij. salnie siccę floꝛum sticados ara. añ. ʒ. croci. ʒ. ij. seminis anisi feniculi añ. ʒ. iiii. ʒuccari albi lb. ʒ. fiat pulnis subtilis ponatur in parapside vel alio modo quo placet. Ad idem. ℞. piperis. ʒ. ii. ʒ. gariofi. ʒ. i. cardamomi piperis longi ʒedoarie añ. ʒ. i. specie macis croci. añ. ℈. i. fiat pulnis ⁊ vtaꝛ. Ad idē valet diacorus vel acorus cōditus vel diacastoreū vel potio sci

pauli. (In potu vero). Hic ponit curā per potum dicens q̄ patiēs paralisim debet sumere in potu idromel.i.aquaz mell. ratio q̄ digerit materiam ⁊ est pauci nutrimenti ⁊ p idromel possumus intelligere quēcunq; sirupum digestiuum materie ⁊ debet administrari loco vini quia vinum non competit in principio maxime in passionibus nernoz vt dicunt auctores q̄ est maxime penetratiū ⁊ facit penetrare cibū crudū ad nervos ⁊ in neruis puertit i aceuz qđ maxime est inimicū nervoz. ¶ Almansor.

¶ Membra quoq; eius ex oleo costino iungā tur. Rō recipit.ʒ.i.pipis.piretri.euforbii oium trium añ.tertiam.ʒ.i.castorei.ʒ.ſ. dissoluantur omnia in media libra olei de cheirim aut de narciso ⁊ vtatur eo. ¶ Gyllanus.

¶ Hic ponit curā per localia ⁊ dividitur in duas. Primo per inunctionē. Secundo per cōfectionem. Secunda ibi. (Diebus vero quibus) De prima dicit q̄ membra paralitica debent inungi oleo costino quod sic fit. Ry. costi.ʒ.i.piperis.piretri euforbij añ.tertiā.ʒ.i.castorei.ʒ.ſ.oia dissolnātur in lib.ſ.olei de keiri: aut de narciso aut oleo laurino qđ melius est. ¶ Notandum q̄ ratio dicti est: quia illud oleū calefacit ⁊ ericcat membra ⁊ confortat nervos ⁊ consumit materiam flegmaticam ibibitam in porositatibus nervoz ⁊ remouet malam complexionem frigidam ⁊ humidam que est in paralisi ⁊ quotidie vtor illo oleo. ¶ Secūdo notandum q̄ ad idem valet vnguentum hoc. Ry. radicum ac cost lilij. costi añ.ʒ.ſ. piperis piretri euforbij castoreo añ.ʒ.ij. salutis ficc.ʒ.iij. florum sticados arabici.ʒ.i.ſ. spice nardi squmāti añ.ʒ.i. succi herbe paralisis facta residentia.ʒ.i. olei de nuce indica olei nasturcij añ.quar.i. vini.ʒ.iij. pulverizanda pulverizentur ⁊ conquassanda conquassentur bulliant simul super cineres vsq; ad consumptionem vini coletur ⁊ colature addatur cere q̄tum sufficit ⁊ fiat vnguentū. Ad idem. Ry. bdelij.ʒ.x. enforbij.ʒ.iiij. castorei.ʒ.iij. serapini.ʒ.iiij.cere.ʒ.xv. olei sambucini vel olei de kerua.ʒ.x. bdelium ⁊ serapinum dissoluantur in aqua rute agrestis sumantur cum aqua calida ⁊ fiat vnguentum. Ad idem valet vnguentum marogon nicolai. Ad idem valet vnguentum marciaton nicolai magnum. Ad idem valet vnguentuz dictum in.c. de appoplexia. Ad idem. Ry. cere.ʒ.iij. isopi humide succi rute añ.ʒ.ij. enforbij piperis armōiaci croci olei balsami castorei glutinis albotin oppoponācis añ.ʒ.ij. sigie.ʒ.ij.ſ. olei quod sufficit. Ad idem olei benedicti olei terbētine añ.quar.i.cere.q̄tum sufficit fiat vnguentum. Ad idez valet inunctio cum oleo de maiorana vel iuniperis vel cum oleo de croco vel de piperibus vel cum oleo de gagate vl cum oleo phōr. ¶ Tertio notandum q̄ loco olei vel vnguenti conuenit talis ablutio. Ry. salutis ficc. Rō.iij. cōquassa ⁊ bulliant in tribus lib. aque pluuialis vsqueqno redeat ad lib.ij. ⁊ in fine decoctiōis bulliat duabus bullitōibus florum sticados arabici quar.ſ. coletur ⁊ collature addatur aque marine lib.i. vini al. lib.ſ. mell electi quar.i. ⁊ ista est bona ablutio in paralisi. Vel loco decoctiōis salutis ⁊ sticados capiantur aque distillate earum. Ad idem valet ablutio membri cum aqua ardenti de aqua vite solum vel mixta cum medietate vini albi ⁊ expertus sum frequenter in doloribus nervoz ⁊ specialiter in vroze domini de beccharia. ¶ Quarto notandum q̄ loco illius valet hoc emplastrum. Ry. succi rute facta residentia. lib.ſ. pulueris sterconis columbini quod sufficit ad incorporandum misce ⁊ fiat emplastrum liquidum ⁊ extendatur supra pannuz ⁊ ponatur supra membrum paraliticatum ⁊ supra nervoū originem Ad idem valet emplastrum competens in appoplexia. Sed addatur gummi rute agres.ʒ.ij. ¶ Quinto notandum q̄ mēbra que debent inungi vel emplastrari sunt duo in paralisi. ſ. membrum paraliticum ⁊ membruz a quo oriuntur nerui ⁊ vl ad illud intendimus. verbigratia si in pede fit paralisis debet inungi pes ⁊ cum hoc spina dorsi quātum ad partem inferiorem iuxta alkatin quia ab illa oriuntur nerui ad pedes. Similiter si manus sit paralitica debet inungi manus ⁊ tota spina colli quia ab illa oriuntur nerui ad manus. Ut vult Auic. secunda tertii. ⁊ Hal. primo de interioribus. vbi recitat de illo qui cecidit de mula. ⁊ medici applicabant medicinam supra partem paraliticam ⁊ non proficiebat. ⁊ ipse posuit medicinam super originibus nervorum ⁊ curatus fuit. ¶ Sexto notandum q̄ talia vnguēta ⁊ inunctiones possunt applicari dupliciter. Primo cum balneo. Secūdo sine balneo. Si sine balneo debent appropriari prius facta enacuatione vniuersali. ⁊ ideo errant vulgares communiter ⁊ vetule que statim cum veniunt; ad infirmum ponunt aliqua remedia particularia supra membrum non precedente enacuatione. Secundo possunt approximari post balneum ⁊ est melius premissa tamen enacuatione vniuersali quia melius penetrant. ¶ Notandum septimo q̄ balneum competens in paralisi est duplex. ſ. naturale ⁊ artificiale. Naturale est balneum aque marine vl sulphuree. artificiale est duplex. vnum quod fit ex herbis superius positis in sirupo cooperiendo balneum ⁊ recipiendo solum fumum. aliud est balneum speciale competēs solum in paralisi. ſ. Ry. aquam decoctionis vulpis integre extractis visceribus cum pelle tota. fiat balneum dum venter patientis sit bene preparatus: quia alr posset esse causa dissolutionis materie. ¶ Octauo notandum q̄ ventose sine scarificatione cum stricto orificio apposite supra capita nervorum multum iuuant. Ratio quia calefaciunt ex ericcant. Similiter fricationes facte in eisdem locis cum sale vl semine vrtice vel sinapi. ratio p3 per idē ⁊ totū post enacuationem fiat diebus aliquot. ¶ Almansor.

¶ Diebus vero quib9 quiescit dāde sunt quaq3 die.ʒ.ii. de anacardio quod. Ry.ʒ3. piretri nigelle costi melanopiperis macropiperis oggii omnium añ.ʒ.i. myrrhe rute ficce fetide aristol. baccarum lauri castorei setaragi indi sinapis gētiane omnium añ.ʒ.v. mellis anacardi.ʒ.v. vngantur cum oleo nucum: ⁊ cum melle cocto conficiantur. hoc.n. medicamen valde confert paralisi: apoplexie torture ⁊ tremori morfee morsibus scorpionis ⁊ omnibus passiōibus frigidis: ⁊ spasmo humido. Que cum sumitur illico prouocat sudorem ⁊ infert febrē. q̄ si sumptum nō affert sanitatem eger ab omni medicamine per .x. dies abstineat excepta dieta. deinde ad ipsius curam redeundum. ¶ Gylla.

¶ Hic ponit curam per aliud locale .ſ. per confectionem sumptam per os ⁊ dividitur in duas. primo facit hoc ostēdendo effectus qui sequuntur ex assumptione. Secundo ostendit quid sit fiendum cum ex assumptione huius medicine nō sequatur sanitas. Secūda ibi. (Nō si sumptū). De prima dicit q̄ in diebus quietis qualibet die debent sumi.ʒ.ii. de anacardino quod sic fit. Ry. piretri.ʒʒ. nigelle costi melanopiperis macropiperis oggi.i. acori omnium añ.ʒ.x. myrrhe rute ficcasse aristologie baccarum lauri secta regi indi castorei sinapis gentiane omnium añ.ʒ.v. mellis anacardi.ʒ.v. vngantur cum oleo nucum ⁊ cum melle cocto conficiantur. hoc enim medicamen confert multum paralisi appoplexie tremori torture albaras morsibus scorpionis spasmo humido Et omnibus passionibus frigidis. Secundo dicit q̄ cum sumitur tale medicamen prouocat statim sudorem ⁊ febrē. ratio est. propter magnam caliditatem. ¶ Notandum q̄ ratio est duplex quare valet hoc medicamen: quia inducendo febrem ⁊ prouocando sudorem consumit materiam flegmaticam ⁊ remouet malam complexionem frigidam inductam in paralisi. Similiter q̄ confortat nervos quia ponuntur multa confortantia nervorum. vt costorenm anacardum ⁊ ita vtimur anacardis. q̄ confortant memoriam confortando nervos. ¶ Tertio notandum q̄ cū medicamē istud sit fortis virtutis non debet

Bestuporeet tremore

approximari in paralisi si p̄cedant alia electuaria magis domestica: ⁊ de illis est illud quo communiter vtebatur gerardus. ℞. pulueres pliris sine musco. ʒ. 5. iteriorum cinamomi electi. ʒ. i. ligni. aloes storacis calamite nucis muscate cubebe domestice añ. gra. v. macis grane tinctorum añ. ℈. i. seminis anisi seminis feniculi coriandri p̄parati añ. ʒ. 5. conserue acori. ʒ. 5. corticum citri. conditi. ʒij. conserue anthos vel adianthos conserue sticados arabici añ. ʒ. ij. aque salvie. ʒ. v. aq̄ rosacee. domestice quart. i. zucchari albi lib. i. fiat electuarium in bolis diligenter. ¶ Quarto notandum q̄ ista electuaria ⁊ vnguenta que dicta sunt in paralisi competunt quando tam causa antecedens q̄ coniuncta sunt frigide: quia si essent calide nullo modo conuenirent. ¶ Dubitatur vtrum illa die qua dantur medicine competat electuarium illud. Dicendum q̄ non quia medicina solutiua trahit ad interiora. sed hoc electuarium trahit ad exteriora. Secundo quia medicina solutiua euacuando debilitat: sed hoc electuarium quia fortis est virtutis causando febrem debilitat ⁊ sic adderetur debilitas debilitati quod non est faciendum. (Nō si sumptum). Hic ostendit quid est faciendum. quando ex assumptione huius medicine non sequit sanitas: ⁊ dicit q̄ debet abstinere ab omnibus medicinis per. x. dies excepta dieta. ratio vt virtus sublenet. Scōo dicit q̄ post redeūdū est ad eius curam. Ratio q: virtus tā sublenata erit potens ad sustinendum fortitudinem huius medicaminis. ¶ Almansor.

¶ Nō si paralisis ex percussione aut casu euenerit ⁊ acciderit subito: taliter permanebit: nunq̄ enī sanabit. q̄ si nō repente ex p̄dictis sed paulatim ⁊ molliter inuaserit: loco percussionis emplastrū hoc est apponēdū. Nō. ℞. farinaʒ fenugreci semē been semen mabalep. semē resin bdelium amoniacū adipē anatis cerā oleum yrinū. ex his fiat empl'm ⁊ supponatur. ¶ Sylla.

¶ Hic ponit curaʒ paralisis facte a causa extrinseca. s. casu vel percussione: ⁊ diuiditur in duas partes. Primo ponit seu ostendit quō se habet ad curam quando talis p̄uenit subito. Secūdo quādo paulatine. Secūda ibi. (Nō si nō). De prima dicit q̄ si paralisis ex casu vel percussione p̄uenit subito talis est incurabilis cū sic permaneat. ¶ Notandum q̄ dictum rasis habet verum nisi ex tali casu vel percussione inducente subito paralisis cāret dislocatio: q: tunc sufficit reducere membrū ad locū: quia p̄opter illud fit ablatio sensus ⁊ motus. ¶ Secūdo notādum p̄o rōne dicti quia signū est q̄ p̄uenit a cā multum forti cānte apa vel oppilationē in neruis. (Nō si nō). hic ponit curam qñ paralisis venit paulatine ⁊ dicit q̄ si illa paralisis est ex casu vl ex percussione ⁊ fiat paulatim in loco p̄cussiōis ōbet poni hoc emplastrum. ℞. farine fenugreci semen been semē malabaep semen resin. i. semen pentadactali bdelium amoniacum adipē anatis ceram oleum de lilio er his fiat emplastrum. ¶ Notandū q̄ ratio dicti est quia hoc est mitigatiuum dolorum confortat nernos ⁊ resoluit. ¶ Secundo notanduʒ q̄ empl'm ponitur in forma sic. ℞. farine fenugreci bdelij armoniaci añ. ʒ. i. piperis al. seis resin. añ. ʒ. ii. adipis anatis. ʒ. 5. olī de lilio vel irini. ʒ. ii. pulueriʒentur: pulueriʒāda liquefiant liquefienda misce omnia ⁊ fiat emplastrum extendatur supra pannum ⁊ ponatur supra locuʒ percussuʒ. Ad idē. ℞. myr. oppopo. añ. ʒ. v. castorei. ʒ. iii. enforbij. ʒ. ij. olei de lilio olei de narciso añ. ʒ. ii. cere. ʒ. v. pulueriʒentur pulueriʒanda ⁊ liquefiant liquefienda: misce ⁊ extendatur supra pannum ⁊ ponatur supra locum. ¶ Tertio notādum q̄ in paralisi ex casu vel percussione aliud est ponendum supra locum percussum ⁊ aliud in parte superiori iuncta nerum percussum ponendum est quod est dictum: sed in parte superiori debent poni repercussiua. ⁊ si materia fluens sit calida ponenda sunt frigida stiptica qualia sunt mūmia bolum ar. sumac. añ. ʒ. ii. cum oleo mirtio fiat empl'm ⁊ superpone. si vero materia sit frā ponantur calida stiptica: qualia sunt nux cipressi olibanum ⁊ incorporentur in vino stiptico. ¶ Quarto notandum quia in quassatione que apparet in toto corpore valet induere pellem ouis calidam recenter excoriatam. Dicit gerardus. recolo q̄ habebaʒ quandam vicinum conquassatum totum ⁊ debilem ⁊ non potuit flebotomari quia senex. lxx. annorum. feci q̄ haberet pellem multonis ⁊ inuolutus in eam: erat liberatus in crastinum. ¶ Dubitatur vtrum in paralisi sit incipiendum cum fortibus. q̄ sic patet per Rasim qui incipit curam cuʒ fortibus. sicut cum pillulis fetidis. Secundo sic. In apate dum timemus suffocationem incipimus a p̄n. cuʒ fortib⁹. ergo in paralisi. tenet p̄ña: quia paralisis aliqua potest suffocare per p̄uatiōem motus lacertorum pectoris ⁊ diafragmatis. ¶ In oppositum est mesue aūcte gal. ca. ō paralisi. Dicendum q̄ regulariter in paralisi ⁊ in passionibus neruorum non est festinandum cum fortibus a principio. Ratio quia talia agitant materias ⁊ deiciūt virtutes si sunt euacuantia non inuenientia materiam apertam. Secundo dicē dum q̄ coacte vbi materia paralisis vel spasmi. minaret mortem subito ꝓpter membrorum anhelitus nocumentū possumus incipere a fortibus. Ad rationes. Ad primam dicendum q̄ rasis itelligit p̄missis lenibus medicinis: vel q̄ illud quod dicit rasis non est principiū cure nisi coacte. Ad secundam ꝓbat secundum dictū. ¶ Dubitat secundo cuius lateris paralisis sit difficilioris cure an ōtri: vel sinistri ꝓ batur q̄ sinistri. quia virtus in eo est debilior. p̄ña tenet: q: curans principaliter est virtus. Secundo tremor lateris sinistri est difficilioris cure. ergo ꝛc. añs patet per Auicē. secunda tertij. ca. de tremore. ⁊ p̄ña tenet a simili. ¶ In oppositum arguit. paralisis dextri lateris fit a fortiori cā. ergo ꝛc. p̄ña tenet per aforismuʒ secunde particule. In morb. minus pticitātur egrotātes. añs patet. quia latus dextrum est calidius sinistro. sed paralisis fit a frigida mā. Dicenduʒ q̄ paralisis totius lateris dextri cuius p̄incipium icipit a cerebro ⁊ nuca est difficilioris cure. Prima ratio quia fit cuʒ disconuenientia particularium. Secunda ratio quia per illam debilitatur fons caloris ⁊ nutrimenti. s. epar quod situatur in latere dextro. Tertio ratio quia paralisis dextri lateris colligit maiorem partem materie quia dextra pars est rarior ⁊ magis suscipiens māʒ. Scōo dicendum q̄ paralisis particularis vnius mēbri tantū vt manus vel pedis dextri lateris in qua seruātur illesa epar cor cerebruʒ ⁊ nucha pōt esse facilioris cure. Ad rationes. Ad primā dicendū q̄ aliis paribus paralisis dextri lateris est difficilioris cure. Ad secundam ⁊ tertiam patet solutio per secundum dictum.

¶ De stupore ⁊ tremore. ¶ Syllanus.

In Notādū circa rubricā. Primo q̄ stupor ē diminutio sensus tātū si differat sensus p vnū mēbr ⁊ motus p aliū: sed si ambo p vnū nerū. stupor ē diminutio sensus ⁊ mot⁹. ¶ Scōo notādū q̄ stupor ē duplex. qdā est stupor mētis. ⁊ sic est actō diminuta virtutis imaginatiue. q: iperfecte imaginat. nō aūt loqtur ⁊ videt q̄ imaginet. ⁊ talis vtplurimū fit a frigiditate. Et qdaʒ est stupor corporis vel mēbri. ⁊ talis est actio ~~diuina~~ sensus tactus ad quē vtplurimū sequtur diminutio motus. Ad ꝓpositum de scōo ē sermo. ¶ Tertio notādū q̄ stupor differt a somno inaturali dolore ⁊ paralisi. Differt ꝓmo a somno inaturali. q: stupor fit in vigilia. sed somnus inaturalis nō. Dicēdum etiā q̄ differt stupor a dolore. q: stupor est actio lesa diminuta sensus tactus. ⁊ dolor nō. ītē stupor est nocumētuʒ in tactu. somnus aūt inaturalis nō. ⁊ in stupore non est dolor. sed differt stupor a paralisi q: in paralisi est ablatio sensus ⁊ motus. in stupore vō ē diminutio sensus ⁊ mot⁹. ¶ Quarto notādū q̄ causa stuporis est triplex. s. ꝓmitiua añs ⁊ pīcta. vel aliter causa in generali est omne illud qō ipedit trā situ spūs ad neruos. Sed in spāli est duplex causa. vna paucitas sanguinis ⁊ spūs. vt in senibus. Alia pōt esse supflua frigiditas exterior seu iterior odēsās spūs ⁊ oppilās nernos Alia cā pōt esse pūctura alicuius aialis venenosi. vel tactus cuiusdā piscis q̄ vocat narchon. Alia causa pōt esse supflua caliditas resolues spūs. sicut est febris ardēs. aut mora supflua in sole aut in balneo aut supflua siccitas corrugās ner-

nos. ¶Potest similiter esse strictura ligatura vel cōpressio sicut accidit qñ vnū membrum stat supra aliud. Alia causa potest esse oppilatio facta in neruo a quolibet humore sine sit sanguis oppilans sua multitudine sine flā ratione viscositatis. vel melancolia ratione grossitiei seu colera admixtione aliorum. vtplurimum tamen est flā. ꝛ de hoc prosequitur rasis. ¶Circa tremorem notandum ꝙ tremor est duplex. quidam tremor est passio neruorum ꝛ est particularis. s. factus in manu tantum vel in pede vel in capite. Alius est qui non est passio neruorum: ꝛ iste quādoq; accidit in febribus ex materia mala sparsa super musculos. ꝛ tūc virtus expulsiua vult expellere ꝛ fit tremor: ꝛ sic est operatio virtutis expulsiue. quandoq; accidit ille a causa extrinseca vt ab aqua frigida sparsa super membro subito: ꝛ dicitur vniuersalis tremor. ꝛ de isto vtroq; nō loquitur rasis hic: sz in. x. almāsoris vbi tractat de febribus. Sz tremor qui est passio nerui de quo loquitur rasis hic. diffinitur sic. Tremor est motus prerer naturaz compositus ex motu virtutis ꝛ motu morbi. vnde ꝗtum virtus elevat tantū morbus deprimit. Alr. diffinitur sic. Tremor est dispositio in qua est bellum contentiue virtutis voluntarie ad superiora mouentis ꝛ morbi inuoluntarie ad inferiora deprimentis. Alr. tremor est diminutio motus sicut stupor est diminutio sensus. ¶Secundo notandum ꝙ causa tremoris ē omne illud qđ debilitat virtutem aut instrumentum aut vtrū qz. Sed in speciali vna causa est debilitas sanguinis ꝛ spūs sicut accidit in conualescentibus ꝛ in patientibus etbicā. vñ virtus non potest regere membrum. Alia causa est accidētia anime sicut cum aliquis est in alto ꝛ perspicit in fundum ꝛ cum aliquis est coram principe terribili sicut fuit nero. vl cum est in aspectu leonis vel ira vel gaudium superfluum Aliter causa est triplex. primitiua. añs. ꝛ coniuncta. ¶Primitiua sicut ligatura frigiditas extrinseca. accidentia anime. ira. gaudium superfluum. vel cum quis est in pñtia domini terribilis vel fere vel aspectus ad locum profundum. potus vini vel aque frigide paucitas spūs vel sanguinis. Alie cause patent. Causa antecedens est humor flegmaticus paratus imbibi in porositatibus membrorum. Alia cā. s. coniuncta potest esse materia flegmatica ibibita in porositatib⁹ membri. ꝛ de tali loquitur rasis. Et qr stupor habet eādem causam quā hz tremor. Ideo simul determinat ō cura stuporis ꝛ tremoris. Alia cā pōt esse oppilatio i membro sine vicio humorum. vt ex frigiditate condensata vel forti ligatura. ¶Dubitatur quare tremor magis accidat capiti ꝗ alijs membris. ꝛ post caput manibus vtpz ad experiētiā. Dicendum ꝙ causa est. qr cerebrum est mēbrum flegmaticum in quo abundat multum flā. ꝛ qr multe superfluitates cōmunicantur capiti ab alijs membris. Ad secūdā dicēdum ꝙ manus sunt propinque capiti ꝛ sunt mēbra rara satis apta vt ibibatur in eis materia. alia causa qr sunt mēbra multum distantia a fonte caloris. Itez quia sunt plus occurrentia extrinsecis alterātib⁹ qr sunt discoopta. ¶Almāsor.

De tremore

Diffinitio

Cum aliquis sentit aliqō suoꝝ mēbroꝝ sicut est dispositio pedis cuz fit stupid⁹: dicemus in illo membro stuporem esse: quapropter eius cura non est differēda: quādo cuiz prolongatur tempus huius egritudinis ꝓducit ad paralisim. ¶Syllanus.

¶Dic determinat de stupore ꝛ tremore ꝛ dividitur i duas. ¶Primo determinat de stupore. scōo de tremore. Secunda ibi. (Tremor aūt). ¶Prima in duas. prio facit hoc. Scōo ifert ꝙ cura non ē differenda assignādo cāz. Scda ibi. (Quapropter). De prima dicit ꝙ cū in aliquo mēbrū est diminutio sensus sicut suplet. cū pes est stupidus signū est ꝙ illic est stupor. ¶Notādū ꝙ cū in mēbro aligs sentit sic pūctuaꝝ acus vel formicaꝝ vel qđ mēbruz sit ob dormitatū tūc est signū stuporis. Rō pz ex dcis. ¶Notādum ꝙ ras. nō ponit signa tremoris qr patent ad visum. ¶Dubitat ꝗre in pedibus sit maior stupor ꝗ in alijs mēbris. Dicendum ꝙ cā est qr sunt magis remoti a fonte caloris ꝛ a mēbro a quo prouenit nerui sensitiui. iō minus habere debent sensationem. Et hec est causa quare leprosi reperiuntur magis infiati in pedibus ꝛc. Secunda causa ē quia pedes magis sunt ordinati ad motum ꝗ ad sensum. (Quapropter). hic infert ꝙ cura stuporis non est differēda. Et dicit ꝙ causa est. qr cū prolongatur stupor ad paralisim trāsit qr paralisis fit ex eadem materia cum stupore. sz est maioris quantitatis. ex hoc patet ratio. ¶Notandū ꝙ stupor proueniens a cerebro si continuauerit pronosticatur apoplexiam vel epilepsiaz. Si stupor in nucha pronosticatur paralisim vel spasmum. ꝛ ita in alijs membris ꝛ aliquādo tremor in alijs membris. sed stupor in facie pronosticatur torturam in facie. ¶Almansor.

¶Curatur aūt hec passio ex aliqua parte medicinarū paralisis ꝛ cū dieta. ꝛ vnctiōe ex oleo costino. ꝙ si inueterauerit passio :eger ex pillulis fetidis purgandus est. ꝛ cōplexio equāda exsīa cardino ꝛ dieta. ¶Syllanus.

¶Dic ponit curā stuporis ꝛ dividitur in duas. ¶Prio ponit curā in generali remittendo nos ad curam paralisis. Secundo in speciali. secunda ibi. (Quod si inueterauerit). de prima dicit ꝙ curatur stupor. sicut ꝛ paralisis ex aliqua pte medicinarū ꝛ cuz dieta ꝛ cum inunctiōe ex oleo de costo. ¶Notandum ꝙ stupor curatur ex aliqua parte medicinarum sicut paralisis. ratio quia fiunt ex simili materia. iō ꝛc. Sed non curatur ex toto cū eisdem quia fortiores medicine requiruntur in paralisi ꝗ in stupore. nā forti egritudini fortis debetur medicina sm gal'. in cōmento illius aforismi. Elleborus periculosus est carnes sanas habentibus. Similiter in stupore cōuenit fortis dieta sicut in paralisi. s. declinans ad calidum ꝛ siccum. rō quia talis dieta contrariatur materie stuporis que est frigida ꝛ humida. Similiter competit iunctio ex oleo costino quia calefacit ꝛ consumit materiā stuporis. (Qō si inueterauerit). hic ponit curam stuporis in speciali. Et dicit primo ꝙ si passio inueterauerit cum pillulis fetidis eger est curandus. rō quia ex his euacuatur materia flegmatica a corpore que facit stuporē: Secūdo dicit ꝙ complexio est rectificanda cum anacardina confectione. ¶Almansor.

¶Tremor autem ex eisdem curatur ex quibus sanatur stupor. ¶Syllanus.

¶Dic ponit curā tremoris ꝛ dividit i duas. ¶Prio ponit curam in generali. remittendo nos ad curam stuporis. Secundo ponit curā in speciali. secunda ibi. (Sed si ex). Alter potest dividi in tres. ¶Primo ponit curam tremoris facti a materia frigida ꝛ remittit nos ad curam stuporis Secundo ponit curam quando fit ex potu aque frigide ꝛc. ꝓtes patebunt. De prima dicit ꝙ tremor curatur ex eisdem ex quibus curat stupor. ratio quia habent similes causas licet fortiores sint in stupore. ¶Notandum ꝙ licet ex eisdē medicinis possunt curari tremor ꝛ stupor. tamē aliqua sūt appropriata in stupore. ꝛ similiter in tremore ꝛ paralisi. ō numero quorum aliqua sunt herbe. aliqua sunt olea. aliq̄ sunt cibaria aliqua sunt gūme. ¶Herbe appropriate sunt. sicut trifolium eupatorium ꝛ sticados arabicum. ꝛ ideo de istis debet fieri baſ in omnibus receptus clisteriorū ꝛ aliorum. Olea sunt sicut oleum cucumeris asinini. oleū de aneto. oleum de andacocha alio nomine ō sulphure herba mirabilem habens proprietatem in tremore. Cibaria sunt cerebrum leporis assatum inter omnia. secunda tertij. c. de tremore. Gume sunt castoreū. licet valeat cum hoc in oibus passionibus neruoꝝ. ¶Secundo notandū ꝙ i tremore clistere cōpetens est tale. Ry. centauree minoris vtriusqz salvie rute primule veris ipericōis. mercurialis añ. M. i. cartami mūdati. z. i. feis rute seminis rileos seminis basilici añ. ʒ. ſ. agarici electi. ʒ. v. vtriusqz sticados añ. ʒ. ſ. fursaris pugillū vnū mell' electi olei de lilio añ. quantū sufficit. salis gēme pilulaꝝ cochiarū añ. ʒ. ſ. fiat clistere vsqz ad q̄r. v. ꝛ similiter valet in paralisi ꝛ stupore. ¶Notandum tertio ꝙ signa tremoris facti a casu virtutis sunt. quia patiens

De tortura oris

deficit in quocunq; labore ⁊ motu ⁊ relenatur ex omni re nutribili: ⁊ ꝙ nullo modo famem pati potest quoniam sin copizat ⁊ tunc tremor augetur. Signa tremoris propter vsuz vini sunt: qz potus aque confert ⁊ abstinere a vino ⁊ potus vini de granatis vel de agresta multum confert. Signa tremoris facti propter dominium humoruz frigidi super membrum sparsi sunt albedo ⁊ mollities corporis: pigrities ⁊ ebetudo sensuum. ratio patet. Signa tremoris facti ab alijs causis vt ex frigiditate extrinseca ⁊c. habẽtur ex relatu infirmi. ¶Almansor.

¶Sed si ex superflui vini potu euenerit eger ab ipso erit abstinendus. Similiter si aquã que ex niue dissoluitur bibendo hanc incurrerit passionem ab ipsa abstineat. ⁊ balneuz calidissimũ ingrediatur in qua tam diu moram faciat donec sudet. a quo cum egressus fuerit in sole assidue moretur. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam tremoris in speciali. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curaz quando fit ex superfluo potu vini. secundo quando ex potu aque. secũda ibi. (Similiter si). De prima dicit ꝙ si tremor ptingat ex superfluo vino sum pto eger debet se abstinere ab illo. ratio quia remota causa: remouetur ⁊ effectus. ¶Notandum ꝙ vinuz facit tremorem: quia est maxime penetrationis ⁊ percutit nernos ⁊ conuertitur in acetum in eis. (Similiter si ⁊c). Hic ponit curaz tremoris facti ex potu aque: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam per abstinentiam aque. Secundo p balneum. secunda ibi. (Et balneum). De prima dicit ꝙ si quis incurreret tremoreꝫ ex potu aque pro cura debet abstinere ab ipa. ratio qz remota cã remouetur effectus. (Et balneum). Hic ponit curam per balneuz ⁊ dicit primo ꝙ patiens tremorem debet ingredi balneum calidissimuz: ⁊ debet in eo tantum contrahere moraz ꝙ sudet. ratio qz tũc aquositas per porositates nernorum expellitur per sudorẽ. Secũdo dicit ꝙ talis debet assidue morari in sole. ratio qz consumitur ⁊ exiccatur humiditas membrorum que erat causa tremoris. ¶Notandũ ꝙ trocisci de sticados valent contra omnem tremorem a proprietate ⁊ contra paralisim ⁊ torturam. ℞. sticados. ʒ. i. isopi. ʒ. ij. peonie. ʒ. iij. fiãt trocisci cum mucillagine dragaganti ⁊ melle ros. ⁊ fit vnusquisq; aurei vnius ⁊ detur in auroza cum aqua decoctionis sticados ⁊ mellis. ¶Notandum ꝙ rasis non ponit curam si tremor fiat a debilitate virtutis regentis membra. Pro cura nutriatur carnibus assatis nutribilibus ⁊ aliquando elixatis vt carnibus pullorum hedi arietis annualis caponuz perdicum fasianorum omnium auium viuentium in arboribus ⁊ pratis ⁊ non in aquis. ⁊ vitellis ouorum. de herbis posset comedere feniculum borraginem ⁊c. Confortetur cerebrum ⁊ cor cũ electuarijs dictis in. c. de mlia. De potibus potetur ex aqua mellis ⁊ aliquando potest bibere vinum optimum odoriferum in quo sit tñ de aqua quantum de vino vel plus de aqua. ¶Tertio notandum ꝙ cura tremoris facti a letargia fit letargiam remouendo sed facti a frigiditate sine materia fit per calefacientia. sed facti ab accidentibus anime fit remouendo illa accidentia.

¶De tortura oris. ¶Syllanus.

Notandum circa rubricam ꝙ tortura oris ẽ morbus officialis figuram ⁊ formam naturalem faciei corrumpens. Aliter tortura oris est inclinatio oris ⁊ labiorum ad partem dextram vel sinistram cuz impotentia claudendi alterum oculorum. ⁊ cum exufflatione ex latere vno cuz precipitur vt exufflet aerem vehementer. ¶Secundo notandum ꝙ causa torture oris est duplex. vna ẽ paralisis partis faciei. alia ẽ spasmus ex repletione vel inanitione vtpluriumũ tñ ẽ spasmꝰ de repletiõe. ¶Almansor.

Quam bominis os contorquetur ⁊ vnũ de oculis suis claudere non valet ⁊ si precipitur ei vt sufflet flatus ab vna tãtum parte exire videtur: ipsum tunc contorsionem pati dicimus. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de tortura oris ⁊ faciei. ⁊ diuiditur in duas. primo ponit signa. secundo ponit curã. scõa ibi. (Cuius curaz). De prima dicit ꝙ cum in aliquo apparent isti signa. Primum ꝙ os hominis contorquetur. Secunduz ꝙ non potest claudere vnum oculum. Tertiuz si precipiatur vt sufflet flatus videtur exire ex vna parte. tunc dicimꝰ ꝙ talis patitur torturam oris. ¶Notandum de ratione signorum. verificatur primum ꝙ ibi est paralisis vnius partis faciei vel spasmus. Sed in paralisi pars infirma cadit supra sanam. in spasmo vero pars infirma trahit ad se sanã. verificatur secundum. quia in altera parte faciei est spasmꝰ vel paralisis in quibus est ablatio sensus ⁊ motus. ideo nõ potest claudere oculum illius partis verificatur tertium qz pars infirma est debilis. ideo non potest claudere bene labia. ¶Secundo notandum ꝙ signum torture propter paralisim prouenientis sunt debilis motus propter materiaz fluidam relaxantem. turbatio sensus ꝓpter materiã aquosam fluentem ad viscera sensuũ. multiplicatio saliue ⁊ sputi propter multitudineꝫ materie aquose. in paralisi sentitur in cute ex vtraq; parte lenitas. ratio ꝓpter materiam aquosam que causat mollitiem. non sentitur extensio. patet per ideꝫ. palpebra inferior oculi que est in parte gibbosa est diuersa. ratio qz ꝓpter relaxationeꝫ cadit inferius pellis frontis ex parte gibbosa. ſ. per quam sputi ⁊ sufflat. ⁊ extensa absq; rugis. quia ibi est relaxatio que remouet rugas. Laret motu vsuali. qz in paralisi aufertur motus. apparet ꝙ meditetur homo ⁊ aspiciat ad inferiora. causa qz per similia relaxatur ad inferiora. Sed signa torture propter spasmuz sunt sensus turbati quodammodo. qz in cerebro est materia flegmatica grossa que licet perturbet non tamen sicut fluida. Extensio cutis qz destruuntur ruge. Sed contra qz in spasmo fit corrugatio. Dicitur ꝙ destruuntur merito numeri qz alias fuerunt plures. vel destruuntur qz earum fundamentum non apparet sed latet occultuz sub cute spatura lacerti faciei duri. ratio propter spasmũ qui est causa contractionis. Minoratur saliua. rõ qz in spasmo facto a materia est maxilla ingrossata. sed in spasmo facto ex inanitione patet declinatio cutis ad ptem colli. rõ qz ibi sunt principia multoꝝ nernoꝝ faciei. si i spasmo monent nerui ⁊ cõ trahuntur versus principia. ¶Almansor.

¶Cuius curam incipiemus cuz solutione ventris ex pillulis fetidis. Nutrimentuz vero eius atq; ipsius potum ordinabimus ut in ca. de paralisi diximus. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam torture prouenientis ex repletione. secundo ponit curã prouenientis ex inanitione ⁊ excusat se. secunda ibi. (De tortura vero). Prima in duas. Primo ponit curam per euacuationeꝫ ⁊ remedia per localia. Secundo ostendit qd faciendum quando predicta facta non conferunt secunda ibi. (Quod si passio). Prima in tres. Primo ponit curã per euacuationem. Secundo per dietam. Tertio per localia. secunda ibi. (Nutrimentũ vero). Tertia ibi. (Egritudini preterea). De prima dicit ꝙ in cura torture debemus incipere faciendo euacuationem cum pillulis fetidis. ¶Notandum ꝙ prius incipiendum est ab euacuatione. qz raro medicamina localia debent approximari. nisi prius fa euacuatione vt dictum fuit supra. sed ratio dicti est quia predicte pillule euacuant materiam flegmaticam facientes spasmuz vel paralisim q̃ sunt cause torture ideo ⁊c. ¶Secundo notandũ ꝙ anteq; detur medicina laxatiua vel euacuatiua debet precedere sirupus digestiuus appropriatus in tortura ⁊ est. ℞. radicũ accori. lb. ſ. zinzib. al. nu. mus. aã. ʒ. i. mell. elect quart. iij. fiat sirupus clarificatus vsq; ad lb. i. ⁊ detur cum aqua decoctionis saluie. Ad idem valet sirupus competens in paralisi ⁊ in spasmo. ¶Tertio notandum ꝙ medicina laxatiua debet esse talis. ℞. pillularũ cochiarum. ʒ. ij. pulpe. colloquintide bdellij pulueriz aã.

ʒ.i.si patiens est fortis misce malaxando cuʒ idromelle fcō cum aqua accoꝛi.fiāt pillule ad quātitatem cicerum. ¶ Ad idē valent medicine solutiue in cura paliſis ꝛ spasmi. (Alu trimentum vero.) Hic ponit curā per dietā dicens ꝙ nutrimentum.i.cibus ꝛ potus debent esse sicut dictum est in cura paralisis: verbi gra comedat carnes ouium bonaruʒ: auium degentiuʒ in arboꝛibus ꝛ pratis ꝛ non in aquis gallinas gallos annuales: pullos gallinaruʒ assatos. carnes bedoꝛum ꝛ castratoꝛum assatas. comedat cibaria oꝛdei anene spelte ꝛ farris ꝛ condiantur cum puluere qui sic fit. ℞. nucis muſca.ʒ.i.piperis longi castoꝛei galange añ.ʒ.i. zedoarie.ʒ.i.ſ. terantur ꝛ cribellentur. de potibus sumat aquam mell'rō patet. ¶ Almansoꝛ.

¶ Ergo ꝓterea quotidie in mane anteq̄ʒ comedat finapi cum sirupo ~~aceroſo~~ retoſo gargariʒare faciemus ꝛ mittemus eum in domum obscurā ꝛ precipiemus vt vnam nucem muscatam in parte oris que torta est teneat. naribus quoq̄ʒ tunc insufflabimus condisi vt sternutatio prouocet. Spondiles quoq̄ʒ colli eius ꝛ faciē eius ꝛ frontem ex oleo costino inungere conuenit. est quoꝛidie de anacardino vnius aureꝛ pondus sumendum. ꝛ si passio hoc modo soluta non fuerit ad ventris solutionem ꝛ egri preseruationem redeundum est. De tortura vero que non repente: sed paulatim accidit non loquimur: ipsa nanq̄ʒ non contingit nisi in frenesi pernitiosa morte iaʒ imināte ꝛ est ex siccitate. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curā per localia. ꝛ diuidit in ſer. ¶ Primo ponit curā per gargarisma. Secundo per māsiones ostendēdo in qua domo debet stare. Tertio per vnum qō debet tenere in oꝛe. Quarto p sternutatoꝛiuʒ. Quinto p inunctionem. Sexto p confectioneʒ. ptes patebunt. ¶ De prima dicit ꝙ debemus facere gargariʒare egruʒ ante comestionem cum finapi ꝛ sirupo acetoso. ¶ Notanduʒ ꝙ anteq̄ʒ competat istud gargarisma due conditiones requiruntur. ¶ Prima ꝙ coꝛpus sit euacuatum euacuatione vli qꝛ coꝛpore existāte pleno fieret attractio maioꝛ materie peccātis ad facie. Secundo conditio est ꝙ materia sit fluxa ꝛ hoc post tres vel quatuoꝛ dies. qꝛ anteq̄ʒ mā esset fluxa fieret maioꝛ attractio materie ꝛ fluxus materie maioꝛ. ꝛ rō quare valet tūc est. qꝛ tale gargarisma subtiliat materiā torture cū boc eā euacuat. ¶ Secundo notādum ꝙ gargarisma raſ. pōt sic formari. ℞. seminis finapis quartā.i.ſ. aceti.al. quartā ſ. mell' elci quartaʒ.i. fiat decoctio clarificata vsq̄ ad. lb.i. Ad idem vʒ hoc. ℞. radicum accoꝛi quartā.i. aceti. ſ.i. fiat decoctio parum clarificata vsq̄ ad.lb.i. Ad idem valet gargarisma factum ex oꝛimelle squillitico ꝛ aqua decoctionis nucis muſca. sticados ꝛ piratri. (Et mittemus eum.) Hic ponit curā p māsionem ostendendo in qua domo debet stare. ꝛ dicit ꝙ debet eē domus obscura. qꝛ virtus visiua est debilitata. qꝛ non bʒ nisi vnum oculum. sed p domum luminosam āplius debilitaret ꝛ p obscurā iuuaret qꝛ aggregant spiritus. rō qꝛ i domo luminosa aspicit ad diuersas ptes. ꝛ in obscuro non. ideo ꝛc. ¶ Notādum ꝙ p cura torture dʒ iuberi vt patiens aspiciat in speculo de calibe vt p aspectum ad ptem contrariā rectificet eius facies ꝛ non solum valet speculum de calibe. vel etiam quodlibet aliud. (Et precipimus.) Hic ponit curā p vnuʒ quod dʒ tenere in oꝛe. ꝛ dicit ꝙ multum valet tenere in pte oris que est torta vnā nucem mus. ¶ Notandum ꝙ ratio dicti est qꝛ subtiliat sua caliditate mām ꝛ qꝛ confoꝛtat neruos ꝛ rōne stipticitatis confoꝛtat membrum. ¶ Notāduʒ ꝙ ad idem valent tales trocisci. ℞. radicum accoꝛi quartā.i. ſ. ʒinʒib.al.ʒ.i.nucis muſ.ʒ.v.puluerizāda puluerizentur ꝛ quaſſanda conquaſſentur ꝛ infundātur in aqua saluie p duos dies ꝛ condiātur cum melle eleō quod ſufficit pro formatione trocisci ponderis.ʒ.i.ſ. ꝛ teneatur in oꝛe. ꝛ si vnꝰ eoꝛum trāsglutiatur non est vis. imo est melius. (Naribꝰ quoqʒ.) Hic ponit curā p sternutationem dicens ꝙ conueniens est vt naribus insufflet condisi vt prouocet sternutatio. Condisi est herba similis spatule fetide. ¶ Notanduʒ primo ꝙ ratio partis est qꝛ per sternutationeʒ expellit mā conuncta torture. ideo ꝛc. ¶ Secūdo nota ꝙ loco huius valent sternutatoꝛia dicta scilicet elleboꝛus albus piretrum euforbium castoreum ꝛ similia. ¶ Ad ideʒ. ℞. succi auriculе muris fcā resideniia.ʒ.i. oppoponacis castoꝛei puluerizati añ.ʒ.ſ. misce ꝛ administretur cum raſcali. (Spondiles.) hic ponit curā per inunctionem dicens ꝙ ē conueniens vngere spondiles faciem ꝛ collum cum oleo costino. ¶ Notāduʒ ꝙ debemus vngere spondiles colli. qꝛ origo neruoꝛum ad faciem venientium est in parte supioꝛi nuche in qua est nocumentum principaliter in tortura. sed valet hec vnctio qꝛ confoꝛtat neruos ꝛ cōsumit mām. ¶ Secundo notādum ꝙ loco huius valet tale vnguentum. ℞. radicis accoꝛi quarta.i. ʒinʒib.al.nucis muſ.añ.ʒ.iij. olei costini.ʒ.iiij. vini al.ʒ.ij.ſ. puluerizāda puluerizentur ꝛ cō quaſſanda conquaſſentur ꝛ buliant super cineres calidos vsq̄ ad consumptionem vini.coletur ꝛ colature addatur cere quātum sufficit ꝛ fiat vnguentum ꝛ est speciale in tortura. ¶ Ad idem valet hoc. ℞. oppoponacis quarta.i. radicuʒ accoꝛi.ʒ.iij. ʒinʒib.al.nucis muſ.añ.ʒ.i. trebentine.ʒ.ij. puluerizent puluerizāda liquefiāt liquefienda misce omnia simul fiat massa. postea extēdatur supra alucā vel supra pānuʒ de būbice ꝛ applicetur partibus supioꝛibus colli.ſ. spondilibus. ¶ Notāduʒ tertio ꝙ in tortura cāta a paralisi possunt applicari olea resolutiua dicta vnguenta resolutiua ablutiones resolutiue ꝛ similia. dato ꝙ non precedāt mollificatiua. ratio qꝛ mā est satis fluida subtilis ꝛ nō timetur ꝙ resoluatur subule ꝛ remoueat grossuʒ. Sed in tortura fcā a spasmo de repletione anteq̄ʒ applicentur resolutiua dicta mollificatiua conueniunt. ratio qꝛ mā in spasmo est grossa. ideo ꝛc. Et in hoc cōmuniter est magnus erroꝛ medicoꝛ. ¶ Quarto notādum ꝙ vnguentum mollificatiuum competens in tortura cāta a spasmo est. ℞. mucilaginis seminis lini fenu greci añ.ʒ.ij. butiri sine sale.ʒ. ſ. pinguedinis añ.ʒ.i. olei amigdalarum dulcium.ʒ.ij. olei de lilio. quarta. ſ. cere modicuʒ. liquefiāt liquefienda. misce omnia ꝛ fiat vnguentū ꝛ est valde bonū. (Et est quotidie.) ¶ Hic ponit curā p confectionem dicens ꝙ eadem die est sumendum pondus aureꝛ vnius de confectione anacardina. ꝛ dʒ dari cuʒ decoctione accoꝛi. ratio remedij est qꝛ tale electuarium prouocat sudoꝛem ꝛ febrem. ꝛ ideo consumit mām torture ꝛ est vltime virtutis ꝛ non competit nisi quādo nō valent remedia. ¶ Notāduʒ ꝙ ad idem valet hoc. ℞. nucis muſ.ʒinʒi.al.añ.ʒ.iij. conserue accoꝛi quarta.i. ʒucchari al. quantum sufficit ꝛ fiat electuarium fcā puluis vniuersalis euacuatione. detur.ʒ.i. quolibet mane. Ad idem valet iera hermetis. (Et si passio.) Hic ostendit quid sit faciendum quādo predicta remedia non conferunt qꝛ non remouent torturā: dicens ꝙ redeundum est ad euacuationem ꝛ preseruationem egri. Ratio qꝛ signuʒ est ꝙ remāsit de mā antecedente. ideo preseruādus est ne cadat in pelus. ¶ Vltimo notādum ꝙ vltimum remedium est cauterium vnū i occipitio. aliud in venis post aures vel in radice mādibule in pte torta. (De tortura vero.) Hic ponit curā torture facte a spasmo de inanitionibꝰ excusans se ꝛ dicit ꝙ non vult dicere hic de tortura que aduenit paulatine ꝛ non subito ꝛ cām adiungit qꝛ talis non fit nisi in frenesi mortali. ratio qꝛ mors iā est proxima cum talis tortura fiat a siccitate humidi radicalis ꝛ resolutōne caloris nālis ꝛ spirituum. sed morituri solis signis pronosticis sunt dimittendi. ¶ Notāduʒ ꝙ signum distinctiuum quādo tortura fit a spasmo de repletione vel de inanitione est. qꝛ a spasmo de repletione fit subito. ꝛ a spasmo de inanitiōe fit paulatine. ꝛ precesserūt signa aliqua vt febres vigilie inanitio. ꝛ cum hoc facies est corrugata. ¶ Dubitatur que ps faciei in tortura sit permutata a figura. an pars egra que bʒ spasmum vel paralisim. an ps sana. ꝛ per cōsequens cui parti debent approximari

De spasmo

remedia: an parti que apparet male figurata an parti que non apparet male figurata. Dicendum primo q̄ si tortura fiat a paralisi pars sana appet male figurata. ratio q̄ pars egra paralitica cadit supra partem sanam: ideo facit in parte sana malam figuram ⁊ in tali remedia debent approximari super parte que apparet bene figurata. Secundo dicendum q̄ si tortura fiat a spasmo pars egra apparet male figurata. Ratio q̄ illa contrahitur ⁊ contrahit ad se partem sanam ideo facit in parte egra malam figuram: ⁊ in tali remedia debent approximari super partem que est male figurata ⁊c.

De spasmo ¶ Gyllanus.

Quandum primo circa rubricam quid sit spasmus secundū Auic. secunda tertij. c. proprio. Spasmus est egritudo nervosa qua mouentur lacerti ad sua principia: ⁊ inobedientes sunt in dilatatione. ¶ Secundo notandum q̄ spasmus est duplex. Quidam proportionatus ad materiam. ⁊ talis est duplex. s. de repletione ⁊ inanitione: ⁊ quidā est non proportionatus ad materiam. Appellatur enim spasmus proportionatus ad materiam quādo fit propter presentiam materie: vel propter absentiam materie naturalis. s. humidi radicalis. Sed appellatur spasmus non proportionatus ad materiam quando fit propter speciem nocumenti cerebro cōmunicatam. vnde fit contractio dato q̄ non fit propter nervorum repletionem vel eorum inanitionem. ¶ Notādum tertio q̄ causa spasmi de repletione est triplex. s. primitiua antecedens ⁊ coniuncta. Primitiua sunt res non naturales cōmunicātes vel multiplicātes humiditatem in cerebro humano. s. flegma vel melācholiā vel sanguinem licet vtplurimum flegma. vt cibi flegmatici potus superfluus crapula somnus superfluus quies. ⁊ sic de alijs rebus nō naturalibus. Coadiuuātes sunt complexio frigida etas ⁊ regio frigida. Antecedens ē humor imbibitus in nervis anteq̄ faciat cōtractionem ⁊ vtplurimum est flegma licet ēt posset esse melancolia vel sanguis vel colera licet raro. Cā coniuncta sunt illimet humores imbibiti in porositatibus nervorum qui actu faciunt spasmū. ¶ Quarto notādum q̄ cā spasmi non proportionati ad materiaz est dolor cātus in nervo vel propter pūcturā cū stilo vel acu vel similibus. vel propter pūcturā scorpionis vel similibus. vel propter frigiditatem congelātem nervum vel lacertum ex quibus contrahitur nervus versus cerebrum. ¶ Sexto notāduz q̄ differentia est inter spasmum epilepsiā ⁊ singultum paralisim thethanum ⁊ cuzez. Et differunt spasmus. ⁊ epilepsia. q: in epilepsia est cōtractio omnium nervorum in spasmo vero vnius membri. ⁊ q: non contingit ex nocumento cerebri. sed ex nucha ⁊ fm q̄ fit in alia ⁊ alia parte ita fit contractio in alio ⁊ alio membro. Secundo differunt q: licet in epilepsia fit contractio sicut in spasmo. postea tamē fit dilatatio. mā consumpta. sed in spasmo non fit dilatatio nisi fiat euacuatio. Tertia differūt q: epilepsia est egritudo paroxismalis. spasmus vero non. Differunt spasmus ⁊ singultus q: n singultu qui est passio stomachi quānis prius fiat cōtractio stomachi. post remouetur per expulsionem materie sine sit flegma sine vētositates vel vapor elenatus ad os stomachi. sed in spasmo non nisi veniat ad curā. Secundo differunt q: singultus nō est passio nervorum sed la certorum ipsius stomachi sed spasmus est passio nervorū. Differunt spasmus ⁊ paralisis q: in paralysi est membri elongatio i spasmo fm longū abbreuiatio. ratio q: mā spasmi est grossa dilatās nervos ⁊ per consequens abbreuiās fm longum sed in paralisi est mā fluida aquosa subtilis relaxans. Differunt spasmus ⁊ thethanus q: thethanus est egritudo officialis prohibens virtutem motiuam a contractione nervorum de quorum aptitudine est vt contrahantur propter nocumentum in nervis ⁊ lacertis. ⁊ spasmus est egritudo qua mouentur lacerti ad sua principia ⁊ inobedientes sunt in dilatatione. Secundo differunt q: thethanus est proprie quādo lacerti interiores ⁊ exteriores equaliter tenduntur ⁊ sic membrum est tensuz. sed spasmus dicitur fieri quando nervi vel lacerti contrahuntur solum ad vnaz partem tātum ⁊ sic membrum stat contractum. Conueniunt tamen q: fiunt ex eisdē causis. Differunt spasmus thethanus ⁊ cuzez fit a ventositate grossa dilatāte nervos ⁊ lacertos. s: thethanus ⁊ spasmus fiunt a mā humorali. ⁊ cuzez non est nisi spasmus particularis. s. in oculo vel palpebra ⁊ talis appellatur grāphus. tamen solet cuzez seu alcuzez sumi prout est idem quod spasm⁹ vel thethanus. Septimo notādū q̄ in spasmo possumus considerare vel motum malum contractiuum ⁊ sic est accidens vel malā figuram que consequitur ex tali motu vel oppilatione ⁊ sic est egritudo. Et ideo aliqui auctores dicunt q̄ est accidens. alii q̄ est egritudo. non est cura de hoc. ¶ Dubitatur in qua etate magis accidit spasmus. Dicendum primo q̄ in pueritia. Prima cā est multitudo humiditatis existentis i pueris vnde potest libere fluere ad nervos. Secunda cā ē raritas nervorum ⁊ mollicies vnde facilius recipiunt materiā. Tertia cā est malicia reginiinis vnde generatur humiditas flegmatica ⁊ ibibitur i nervis. ¶ Dubitatur virū sicut in spasmo aufertur motus ita auferatur sensus. Dicē dum q̄ non quia maior quantitas spirituum requiritur ad sensum q̄ ad motum. ideo ⁊c. ¶ Almansor.

Cum aliquod mēbrū alicuius ptrahit ⁊ ad suā redit originē aut plura ex mēbris sic disponunt ipsa spasmata cē p nunciabimus. spasmus autem subito aut paulatim inuadit. ¶ Gyllanus.

¶ Hic determinat de spasmo ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit signa. Secundo notificat species spasmi. Tertio ponit curā. Secunda ibi. (Spasmus autē.) Tertia ibi. (Ex spasmo.) De prima dicit q̄ quādo aliquod membrū contrahitur ⁊ redit versus suum principiū. s. versus cerebrū. vel si plura membra sic disponātur dicendum est q̄ fit spasmus. ¶ Notandum cā quare fit contractio in spasmo est propter mām grossam contentā in nervo que dilatat nervum ⁊ abbreuiat fm longum. ¶ Secundo notādum q̄ signa spasmi de repletione sunt. q: talis aduenit subito ⁊ apparēt signa repletionis. Ex signa spasmi de inanitione sunt. q: fit paulatim ⁊ ex successiōe egritudinum euacuātium. ⁊ successione euacuatōnis facte per medicinā vel per se. ⁊ sic de alijs causis. ¶ Tertio notādum q̄ signorum spasmi. q̄ dam sunt pronostica ⁊ quedā demonstratiua. Pronostica sunt vt tremor ⁊ stupor membri. diminutio motus per longum tempus. Demonstratiua sunt vt actualis contractio nervorum versus suā originem cum ineptitudine dilatatiōis. Quedā sunt signa salutis vt receptio motus membri ⁊ dilatatio eius. (Spasmus autez.) Hic ponit species spasmi dicēs q̄ spasmus quidā fit subito quidā paulatim. ¶ Notāduz q̄ spasmus diuiditur dupliciter. Primo penes figurā ⁊ sic est triplex. Primus in quo nervi cōtrahūtur versus partem domesticā vel āteriorem. ⁊ est quādo nocumentum est in partibus anterioribus ⁊ vocatur antistonus. Secundus est in quo contrahuntur nervi versus partem posteriorem vel siluestrem ⁊ est quādo nocumentum est in nervis partis posterioris ⁊ vocatur prostonus. Tertio est in quo contrahūtur ex vtraq̄ parte ⁊ tunc mēbrum stat erectum. ⁊ est deterior ⁊ difficilioris curē ⁊ vocatur thethanus. ⁊ pro tāto auctores faciūt capitula distincta. Secūdo modo diuiditur spasmus fm cām. ⁊ sic sunt tres species spasmi. Una est ex repletōne. s. ex humore imbibito in porositatibus nervorum vtplurimum flegmatico ⁊ aliquādo ē dispersus ⁊ aliquādo aggregatur in vna pte

& fit apostema. Secunda species ē ex inanitione & fit ex trā sumptione humiditatum substātialium membrorum paulatim. Tertia species est a rebus inducentibus nocumentum in mēbris subito & dicitur non proportionatus ad materiā & tunc in generali sunt quatuor. Prima est fortis frigiditas introducta in nervis & reducitur ad spasmū de inanitione. Ratio qr illa frigiditas cōdensat humiditatem nervorum & sic eā minorat. & similiter etiam in illa condensatione aliquid de humiditate exprimitur & fluit ad extra & sic minorat. Aliqui tamen reducunt ad spasmum de repletione. Secunda causa illius spasmi sunt vermes mordicantes os stomachi inducendo nocumentum vnde virtus sentiens contrahitur & ille reducitur ad spasmum de inanitione qr ratione contractionis aliquid effluit. Tertia causa ē morsus animalis venenosi & reducitur ad spasmum de repletione: qr humiditas mala causata ab illo animali imbibitur in nervis. Quarta vero cā est dolor: qr virtus sentiens nocumentum contrahit nervos & talis reducitur de per se ad spasmum de inanitione: qr cuz nervi contrahuntur: tūc pp dolorem aliquid effluit de humiditate nervorum sed p accidens reducitur ad spasmū de repletione. ratio qr ad locuz doloris humores ibibunt i nervis. ¶ Almansor.

¶ Spasmo autem subito euenienti eadem preparanda est cura quam in paralisi conferre diximus. In eo tamen fricatione manuum & inunctiōe ex oleo costino plꝰ vtimur. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam spasmi. Primo de repletione. Secūdo de inanitione. Secunda ibi. (Spasmus vero.) De prima dicit ꝙ in spasmo de repletōne. primo convenit cura talis qualis convenit in paralysi. Secundo dicit ꝙ in cura spasmi dicti debemus vti plus fricatione manuum & vnctione ex oleo costino. ¶ Notādum ꝙ ratio primi dicti est: qr eadem est quasi materia vtriuscz scilicet flegma imbibituz in porositatibus. Ratio secundi dicti est: qr materia spasmi est grossa: ideo tarde resoluitur ideo idiget medicinis fortibus. ¶ Secundo notandum ꝙ spasmus de repletione & paralisis conveniunt in cura: quantum ad ea que approximantur ad intra: qr eadem sunt medicine digestiue & solutiue. Sed differunt quantum ad ea que applicantur ad extra. qr in paralisi solum conveniunt resolutiua. qr materia ē fluida subtilis: & nō timetur ꝙ remaneat grossum & remoueat subtile. Sed in spasmo de repletōne: quia materia est grossa & viscosa. primo vtendum est mollificatiuis. deinde resolutiuis. qr si econtra fieret. resolueretur subtile & remaneret grossum & putresceret. ¶ Tertio notandum ꝙ vnguentum mollificatiuum competēs in cura spasmi est. ℞. mucilaginis. fenugreci. seminis lini. añ. ʒ. ij. butiri sine sale. assungie anatis añ. ʒ. i. cere modicū. liquefiant liquefienda. Et misce & fiat vnguentum resolutiuum dictum in capitulo de paralisi ita ꝙ vtatur per duos dies vnguento mollificatiuo deinde vnguento resolutiuo per duos dies. & sic vadat continuando donec materia sit resolutiua. Ad idem valet cerotum isopi. ¶ Ad idem cerotum diateseron. ¶ Isto tandum quarto ꝙ vnguentum resolutiuum competens ē vnum mesue quod incipit Cerotum aliud fortissimuz eiusdem virtutis ad dissolvendū articulorum duricies. ¶ Ad idem vnguentum aragon descriptione nicolai. ¶ Ad idez vnguētum marciaton descriptione nicolai. ¶ Ad idem vnguentum de bdellio mesue. ¶ Ad idem vnguentum filagrij mesue. ¶ Quinto notandum ꝙ emplastrum mollificatiuum competens in cura spasmi est. ℞. emplastrum ceroneum descriptione nicolai quod sufficit ad quantitatem membri. mollificat enim multum duriciem splenis. malaxetur cū oleo sisamino. sed apparet mihi ꝙ hoc emplastrū fit resolutiuum vt vult nicolaus. ¶ Ad idem ad mollificandum valet emplastrum de melliloto. ¶ Ad idez valet diaquilon. ¶ Ad idem valet ablutio hec. ℞. seminis fenugreci seminis lini seminis aneti añ. quartam. i. sumitatum malue bismalue barbe ireine añ. M. i. conquassentur. fortiter bulliant in lb. iiij. aque donec redeāt ad lb. ij. coletur & de cotatura fiat ablutio membri. & postea fiat ablutio resolutiua dicta in. c. de paralisi vel vno die mollificatiua alio die resolutiua. ¶ Sexto notādum ꝙ eodem modo potest fieri de balneo qr cōuenit primo mollificatiuum factum de herbis predictis. sed in pluri q̄titate. deinde resolutiuum dictum in. c. de paralisi. ¶ Ad idem valet hoc quod est secretum resolutiuum. ℞. seminis aneti conquassati lb. iiij. caniculuz vulpis euisceratum vnum. buliat in sufficiēti q̄titate aque vsqz ad ossium separationem. fiat balneum in illa aqua vel ablutur membrum. ¶ Septimo notandum ꝙ pinguedines maxime appropriate in cura spasmi sunt arungia vulpis leonis. ¶ Octauo notādum ꝙ in cura spasmi de repletione valet pellis vulpis portata. ¶ Almansor.

¶ Spasmus vero qui nō repente sed suauiter accidit post febrem aut post multam ventris solutionē: aut multū vomitū: aut sanguinis fluxū malus & est vix curabilis. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam spasmi de inanitione. & dividitur i duas. Primo ostendit quomodo se habet ad curandum spasmum de inanitione. Secundo prosequitur ponēdo curā. secunda ibi. (Quicqd tamen.) De prima dicit ꝙ spasmus. qui non fit subito sed paulatim succedens ad febres vel ad euacuationes per secessum vel per vomitum vel per fluxum sanguinis talis est malus & vix curabilis. ¶ Notandum ꝙ spasmus de inanitione potest considerari dupliciter. Uno modo in suo principio. & sic est curabilis cum remediis applicatis. Ratio qr virtus in nervis adhuc nō est debilis sicut & ethica in principio ē facilis curationis vt auic. prima quarti. Secundo potest considerari spasmus de inanitione quātum ad processum. & sic non est curabilis. ratio qr consumpta est humiditas naturalis & facta est etiam resolutio caloris naturalis & spiritus. vnde virtus ē nimis debilitata. Ad propositū hic intelligitur secūdo modo. ¶ Secundo est notādum ꝙ spasmus sequens ad febrem est duplex. Quidam est de inanitione vt quando febris consumpsit humiditates substantiales membrorum. Quidam est spasmus de repletione vt quādo febris est solum potens ad dissolvendum humiditates & non ad resolvendum. sicut sol agens in glaciem dissoluit ipsam. Ad propositum hic intelligitur primo modo. ¶ Almansor.

¶ Quicquid tamē accidit ei mederi incipiem⁹. Egro nāqz ordei aquam & iura vnctuosa & mollia ministrabimus: & in aquam dulcem tepidam ipsuz mittemus: & inungemus ex oleo viol. tepido & oleo de seminibus cucurbite: & pcipue neruorum radices in quibus spasmus existit. In tina quoqz diu moretur & ex oleo viol. inungant. De vino bibat patiens parū: quod tamen multum habeat aque admixtionez & cibis nutriatur humidis. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam spasmi de inanitione quando est curabilis. & dividitur in quinqz partes. Primo ponit curā per potum aque ordei & per iura vnctuosa. Secundo per balneum. Tertio per vnctionem. Quarto per balneuz & vnctionem iterato. Quinto per dietam ptes patebūt. ¶ De prima dicit ꝙ in cura debemus incipere dare aquaz ordei & iura vnctuosa & liquida. ¶ Notandum ꝙ ad nutrimentum competens spasmo de inanitione quinqz conditiones requiruntur. Prima ꝙ sit facilis digestionis. qr virtus est multum debilis. Secūda ꝙ sit facilis penetrationis qr vie sunt multum stricte propter defectum humoruz & spirituum. qr ibi ē oppilatio attenuatoria. Tertia ꝙ sit multi nutrimenti. qr scā ē deperditio humiditatis substātialis. Quarta ꝙ tale nutrimentum sit alteratiuum. qr in membris est maxima siccitas & vtplurimum caliditas. & ideo debet eē vtplurimum infrigidatiuum & humectatiuum. Quinta ꝙ sit consolidatiuum vt fiat melioz adherētia in partibus mēbri & si non habeat has totaliter saltem habeat aliquas vel

plures. ¶ Secundo notādum q̄ ex isto patet quare aqua ordei cōpetat. ratio q̄ est subtilis penetrationis ⁊ facilis digestionis. similiter est alteratiua q̄ est frigida ⁊ humida. ⁊ si coquātur in ea cancri fluuiales vel testudines nemorales vt vocēt auctores bene ablati erit boni nutrimenti ⁊ sic erit nutrimentum mirabile ⁊ perfectum q̄ hic sunt quinq̄ cō ditiones dicte. Sed quare cōpetunt infra vnctuosa: q̄ sunt facilis digestionis cito penetrātia ⁊ boni nutrimenti ⁊ multi vt aqua carnium ⁊ similia. ¶ Tertio notandum q̄ quānis sint multi liquores humidi qui conueniūt in spasmo de inanitione tamen inter cetera sunt quatuor que specialiter cōpetunt. prima ova sorbilia: q̄ sunt facilis digestionis ⁊ facilis penetrationis subtilis substantie ⁊ multi nutrimenti: ideo quasi totum conuertitur in nutrimentum. Secundus conueniens est vinum multum lumphatus: q̄ facilis digestionis facilis penetrationis multi nutrimenti ⁊ alteratiuū: ⁊ ideo valet in syncopi. q̄ cito regenerat spiritus ⁊ relenatur virtus. Tertius conueniens est aqua carnis que sic fit. Rp. gallinam minutim incisam. pone in vase vitreo ⁊ duo cochlearia aque ros. ⁊ vini. ⁊ claudatur illud vas ne possit exire fumus nec aliquis vapor. ⁊ ponatur i cacabo in quo bullit aqua ⁊ dpelli dz gallina vt tota substantia ⁊ remonea tur. Aliter potest fieri in debilitate valde magna. Habeat capo ⁊ assetur ad partem. ⁊ cum carnibus porcinis lardetur ⁊ cōtundatur multum cum torculari apothece ⁊ exprimatur. illud quod exibit aqua carnis dicitur. ⁊ si misceat cum aqua carnis ⁊ detur cum illa aqua est magis confortatiua. Similiter ⁊ melius. Ponatur capo in vino per diem ⁊ conteratur vt dictum est ⁊ ponatur in alembico ⁊ distilletur ⁊ illa aqua est multum confortatiua. ⁊ quando patiens est debilis addatur vnus vitelus oui ⁊ est res mirabilis. Aliter cum filo suspendantur membra pulli non multū pinguis in vase vitreo lato ⁊ claudatur optime orificiū vasis vt aqua bulliens non possit itrare ⁊ tunc dimittatur per tres horas vel circa. deinde aperiatur ⁊ succus q̄ egressus est coletur propter vnctuositatem. ⁊ tale dicitur distillatus ⁊ si ponantur florenī aurei. x. vel plures erit melius adhuc q̄ est magis cordialis aqua illa. Quartum conueniens est lac ⁊ inter alia est lac mulieris. deinde asininum. deinde caprinum. causa q̄ est facilis digestionis facilis penetrationis ⁊ subtilis nutrimenti consolidatiuum ratōne caseitatis. ⁊ si est possibile sumatur ex vbere ⁊ vas in quo ponitur lac ponatur in aqua calida ne corrumpatur propter aerē. ⁊ si eēt fluxus ventris lapides igniti vel calibs extinguant in ipso. ¶ Quarto notandum q̄ ad idem valet restauratiuum de carnibus cum speciebus quod cōmuniter fit per medicos Rp. carniū pulli vel hedi elixatarum vsq̄ ad quantitatem sufficientem. pistentur optime cum brodio ⁊ zucharo quibus addantur species infrascripte. Rp. cardamomi garioflorum cubebarum galange zinzib. nucis mus. dragaganti gūmi arabici añ. ʒ. i. macis croci añ. ℈. ij. ⁊ addantur cum istis speciebus. videlicet. Rp. amidi liquiricie vuarum passarum pinearum amigdolarum dulcium ⁊ mundatarum sebesten fisticorum seminis cucurbitarum melonum cucumerum papaueris al. seminis lactuce portulace añ. ʒ. ij. penidiarum ʒ. iiij. aque bugulose que sufficit ad infundendum zucharum. addatur melisse bugulose spodij sumach corticum citri dactilorum añ musci parum. conficiantur optime ⁊ ponantur in scatula ⁊ deaurentur. ¶ Aliud restauratiuum nicolai. Rp. liquiricie ros zucharī añ. ʒ. ij. dragāti gūmi arabici. añ. ʒ. ij. sandalorum alborum ⁊ ru. añ. ʒ. i. ℈. seminis papaueris al. ʒ. iiij. succi liquiricie amidi seminis lactuce scariole spodij añ. ʒ. i. garioflī. ʒ. ℈. seminis cinami zinzib. storacis añ. ʒ. ℈ croci. ʒ. ii. penidii. ʒ. iiii. seminis citrullorum cucumeris melonis cucurbite añ. ʒ. ℈. seminis citoniorum. ʒ. vi. penidiarum amigdalarum sebesten añ. ʒ. i. conficiantur cum firupo quantum sufficit zucharī. ℔. xii. (Et i aqua.) Hic ponit curam per balneum ⁊ dicit q̄ conueniens est vt balneetur in aqua tepida dulci. ¶ Notanduz q̄ ratio dicti est q̄ tale balneum humectat per viaz irrorationis vnde prohibetur resolutio humidi radicalis. Secundo q̄ dilatat poros. vnde nutrimentum potest melius venire ad membra. ¶ Secundo notandum q̄ mora in balneo debet esse quousq̄ vene incipiunt tumefieri ⁊ non vltra. q̄ tunc fieret resolutio ⁊ ideo medicus tunc debet esse presens. ¶ Secundo notandum q̄ loco balnei dulcis aque te pide competunt alia balnea. Primum est aque dulcis balneum in quo bulliant res frigide ⁊ humide vt flores nenufaris violarum ⁊ salicum. ⁊ si est nobilis ponantur res in sacculo ad decoquendum ne detur petur. Secundum balneum appropriatum est balneum lactis ⁊ est mirabile. q̄ sicut valet ab intra valet ab extra. Tertium balneum cō olei cōmunis ⁊ prevalet duobus balneis precedentibus. canēdum est tamen a caliditate ipsius. (Et inungemus.) Hic ponit curam per vnctionem dicēs q̄ debemus vngere radices nervorum ex oleo violato tepido vel ex oleo seminibus cucurbite ⁊ per illud intellexit sibi similia. vt oleum de seminibus ⁊ oleum de salicibus. ratio q̄ talis inunctio prohibet exiccationem. ¶ Notandum q̄ ad idem valet hoc vnguentum. Rp. assungie galline assungie anatis medulle vituli añ. ʒ. ℈. mucillaginis psilii mucilaginis dragaganti gūmi arabici añ. ʒ. iii. olei violarum olei nenufarum olei de salicibus añ. quartam. ℈. cere quantū sufficit. liquefiant liquefienda. misce omnia. fiat vnguētum quo vngatur tota spina dorsi licet possint vngi alia membra. (In tina.) Ponit iterato curam per balneum ⁊ vnguēta vt dictum fuit supra. (De vino.) Hic ponit curam per dietam dicens q̄ parū debet bibere de vino. quod tamē sit mixtum multa aqua. ratio patuit supra. Secundo dicit q̄ debet nutriri ex cibis humectantibus. ratio patet. ¶ Notandum q̄ aqua debet misceri vino anteq̄ patiens bibat per longum tempus vt fiat bona cōmixtio. ⁊ illa aqua debet esse bullita. deinde infrigidata. q̄ erit melior. ¶ Secundo notandum q̄ vinum potest fieri debile duob⁹ modis. vno modo per admixtionem aque. Secundo infundendo panem calidum in vino. ⁊ pro tanto per experiētiam reperitur aliquis qui non vellet bibere vinum in quo infunditur panis assatus. ¶ Tertio. Notandum q̄ rasis non ponit curam si sit spasmus proportionatus factus est punctura nervi. ¶ Curatur sic. ponatur desuper quasi fervens oleum de euforbio. ⁊ fiat emplastrū de euforbio oppoponaco piretro ⁊ castoreo ⁊ aperiatur locus ⁊ cauterizetur euacuatōne vniuersali precedēte. Si vero spasmus est proportionatus ad materiam fiat ex scorpionibus. aut animalib⁹ venenosis. detur tiriaca aut mitridatum aut alia medicina que valeat cōtra venenum. vt saluia aristologia rotūda zizania bacce lauri ⁊ similia. Si spasmus non proportionatus sit ex vulnere ⁊ dolore curari potest ponendo super locum ea que mitigant dolorem vt oleum de camomilla calidum oleum aneti ⁊ oleum de semine lini. ¶ Ad idem valet emplastruz de semine lini farina fenugreci florū camomille semine aneti ⁊ radice malvauisci ⁊ debet condiri cum oleis predictis ⁊ farina ordei. ⁊ debet poni actu calidum super locum ⁊ cē.

De epilepsia. ¶ Syllanus.

Notādum primo circa rubricam q̄ hec passio diuersis nominibus appellatur. aliquando. n. dicitur epilepsia ab epi quod est supra. ⁊ lesis lesio. quasi lesio partis superioris. s. capitis. Aliquādo dicitur morbus caducus q̄ facit cadere ad terram. Aliquando dicitur morbus lunaticus. q̄ quidam paroxismant secūdum motum lune. Aliquādo dicitur passio vel morbus infantilis q̄ cōmunicatur multum infantibus ⁊ pueris. Aliquando dicitur morbus herculeus propter sui fortitudinem ad similitudinē illius hominis qui hercules appellabatur. Aliquando dicitur morbus diuinus. vel q̄ a deo creditur fieri. vel q̄ locum diuinum possidet. s. caput. Aliquando dicit morbus pedicon ab impedita pedū operatione. q̄ in epilepsia pedes inordinate mouentur. Aliquādo dicitur ieranotbon a iera quod est sensitiuum. ⁊ notbos quod est nocens quasi nocens sensitiuis partibus. s. cerebro quod est membrū sensitiuum propter virtutes animales. Aliquando dicitur morbus cōmensalis. q̄ frequenter venit in conuiuiis plus ex inordinatione in cibis diuersis ⁊ vinis. vnde elevantur vapores ad caput facientes paroxismum epilepsie. ¶ De

De epilepsia

cundo notandum q epilepsia est egritudo prohibens mē/bra animata a sensa ⁊ motu ⁊ erectione non integre ꝓpter oppilationem contingentem in vētriculis cerebri ⁊ in meatibus spiritus animalis ita Auic. ait prima tertij. Aliter epilepsia est morbus officialis cerebri offendēs sensum ⁊ erectionem totī corpori cum perturbatione motus maxima ꝓpter oppilationem in ventriculis cerebri: nō principalibus. ¶ Tertio notandum q epilepsia dupliciter fit. Quedam est per causam propriam in cerebro ⁊ dicitur propie epilepsia. Quedam per cōmunitatem ad stomachum ⁊ dicitur analepsia. vel per cōitatem ad aliqd aliud extremoꝝ ⁊ dicitur catalepsia. ¶ Quarto notandum q epilepsie tres sunt cause scilicet primitiua antecedens ⁊ coniuncta. ꝓprimitiua sunt res non naturales multiplicantes materiaꝫ malam in corpore vel in cerebro. vel excitantes materiam malam vt cibi ⁊ potus. vel multitudo ciborum ⁊ potuum vt crapula ⁊ ebrietas: multitudo ciborum fumosorum vt cepe ⁊ allia ⁊ fructus: ⁊ dieta declinans ad frigidum ⁊ humidum: superflua quies: multus somnus. ⁊ alie res flegmaticum humorem multiplicantes. quia vtplurimum causa est flegma. sed etiam causa primitiua potest esse mala qualitas horribilis ⁊ fetida vētus australis dissoluendo ⁊ borealis cōprimendo. similiter suffumigatio galbani vel apij vel cornu caprini ⁊ sic de alijs rebus excitantibus. coadiuuāt etiam regio frigida ⁊ humida ⁊ etas scilicet infantie ⁊ complexio similis. Causa antecedēs est flegma vtplurimum. deinde melancholia. deinde sanguis. deinde colera licet raro. Causa coniuncta est malus vapor elevatus ab illis materia inducens nocumētum in capite. ratione cuius virtus sentiens nocumentum contrahitur ⁊ contrahuntur nerui. Et signum q causa coniuncta sit vapor est. quia paroxismus est breuis. quia si causa ꝓiuncta esset materia humoralis paroxismus duraret longo tempore quia humor non posset resolui nisi tempore longiori ⁊ hoc vtplurimū. ¶ Dubitatur vtrum epilepsia sit morbus vel accidēs. Dicendum q si in epilepsia cōsideramus malum motum spasmosum sic est accidens. sed si consideramus causaꝫ illius motus que est oppilatio ventriculorum vel viarum sic est egritudo. ¶ Et si queratur que egritudo dicatur. respondetur q est egritudo viarum ⁊ receptaculorum. ⁊ sic est morbus compositionalis licet posset dici cōmorbus similis considerando malam complexionem quam inducit materia faciens epilepsiam. ¶ Dubitatur secundo vtrum in epilepsia ex toto auferatur sensus ⁊ motꝰ. Arguitur q sic per Gal. tertio de interioribus. vij. c. sic dicentem. ⁊ alia huius passionis. s. signa ⁊ accidentia. qz compatiuntur nec vident nec audiunt nec aliquo sensu sentiunt neq memorantur neq intelligunt. Confirmatur per experientiam. qz videmus epilepticos esse sine sensu ⁊ motu. ¶ In oppositum est Auic. prima tertij. ⁊ Gal. in cōmento aforismoꝝ secunde particule. epilepticorum inuenibus. ꝓbatur p rationem. in epilepsia non est perfecta oppilatio nec cōpleta ergo non ex toto auferuntur sensus ⁊ motus. ꝓsequentia ē euidens in diffinitione. non integra oppilatio. ¶ Dicendū q prohibitio sensus ⁊ motus cōsideratur dupliciter. Uno modo in se. ⁊ sic quibusdā accidit ablatio sensus ⁊ motus. quibusdam est diminutio. ratio qz videmus aliquos epileptos ex pranitate paroxismi facere sine omni motu ⁊ sensu. vnde videmus aliquos nō recordari habuisse nocumētum. sed aliquos videmus habere leuem paroxismuꝫ vnde intelligunt ⁊ recordantur. ¶ Secundo modo prohibitio. sensus ⁊ motus epilepticorum consideratur in comparatione ad suam causam comparando ad appoplexiam. ⁊ sic sensus ⁊ motus i omni epileptico curabili a paroxismo est non integre prohibitus. ratio qz in epileptico nō est perfecta oppilatio. ¶ Sed diceret aliquis. quomodo ergo in aliquo epileptico sensus ⁊ motus esset ex toto ablatus. Dicendum q si oppilatio non sit integra. tamen illud parum quod est de spiritu sensitiuo ⁊ motiuo vadit ad membra. ⁊ illud quod est in ventriculis propter malitiam paroxismi non potest exercere operationes suas sensus ⁊ motꝰ vt patet. ¶ Sed statim diceret aliquis de quodam paroxismo apoplexie similiter dicetur. ¶ Dicendum q non. qz adhuc minus transit de spiritu in appoplexia q̄ in epilepsia ⁊ difficilius remouetur in apoplexia oppilatio q̄ in epilepsia ideo sensus ⁊ motus sub hac consideratione dicuntur magis lesi. ¶ Ad argumētum patet solutio. ¶ Dubitatur tertio vtrum humor anteq̄ conuertatur in ventositatem vel vaporem posset facere epilepsiā. Arguitur q non per auerois tertio quoli. vlti. ca. ¶ Et probatur per rationem suā qz si sic tunc epilepsia nō cito accideret ⁊ cito dissolueretur. consequens est falsum per experientiam. probatur ratione qz humor saltem flegmaticus non sic cito dissoluitur. Secunda ratio sternutatio non fit ex materia flegmatica nisi cōuertatur in ventum. ergo nec epilepsia. ꝓsequēs est Gal. in cōmento aforismoꝝ septime particule. sternutatio fit. consequētia patet. qz sternutatio est epilepsia parua. ¶ In oppositum est Gal. tertio de interioribus. c. vii. de epilepsia. ⁊ illud quod dictum fuit assignando causas epilepsie. ¶ Dicendum q fm plurimum humor non facit epilepsiam nisi cōuertatur in vaporem vt probat auerois. ⁊ alii doctores idem volentes. ¶ Secundo notandum q humor potest aliquando facere epilepsiam dato q non conuertatur in vaporem. ratio qz humor pōt stimulare virtutez cerebri ad expellendum. vel per qualitatem vel per quantitatem. ergo pōt esse cā vt cerebrum contractiue moueatur. ⁊ sic erit causa epilepsie, Ad auctoritatem auerois patet q vult fm dictum. Ad rationes. ad primam negatur consequentia. ¶ Ad argumentum dicendum q humor viscosus ⁊ grossus in membro latarum viarum pōt cito colligi ⁊ cito dissolui per viam eliquatōnis. casus enim flegmatis potest cito fieri ad ventriculos. similiter eius expulsio per palatuꝫ ⁊ nares potest cito fieri ⁊ cōmunicari nernis ⁊ terminari ad paralisim licet hoc fit raro. Ad secundam negat antecedens. Ad probationem dicendum q Gal. ibi erranit vel q intellexit fm plurimum. ¶ Dubitatur quarto. vtrum epilepsia fiat in senibus. probatur primo q sic per auerois tertio quolibet. c. vlti. dicit enim q qui patiuntur hanc egritudinem sunt calidi ⁊ humidi. sicut pueri. aut frigidi ⁊ humidi sicut senes. Secundo. in senibus ꝓtingit frequenter apoplexia. ergo ⁊c. consequentia tenet per simile antecedens est hypo. v. aforis. sexte particule. apoplexia maxime fit ⁊c. Tertio in senibus est materia grossa potēs facere oppilationem. ergo ⁊c. ¶ In oppositum ē auic. prima tertii. c. de epilepsia. ⁊ haliab. nono theorice. c. ꝓprio. ¶ Dicendum q epilepsia raro fit in eis. s. senibus ratio qz in eis est parum calor incitans ad expellendum materiaꝫ. vel ad colliquandum quod requiritur in epilepsia. ¶ Ad rationes ad primam negatur auerois. vel dicenduꝫ q loquitur de melancholia ⁊ nō facta oppilatiōe a materia flegmatica. Aliter q loquitur de epilepsia contractiua facta a vaporibus malignis que sepe fit in senibus ⁊ nō de epilepsia facta ab humoribus. Ad secundam rationem negatur consequentia. ratio qz ad appoplexiam nō requiritur calor motiuus. sed ad epilepsiam sic. Ad tertiam dicendum q non fit a materia grossa tantum. sed requiritur motor illius materie. s. calor ⁊ ille non est in senibus. ¶ Almansor.

Cum aliquis cadit in terraꝫ ⁊ torquetur ⁊ commouetur ⁊ intellectum amittit: dicimus ipsum epilepticum fore. Nō si spuma exit per os aut se cōmingit aut sperma egreditur aut egestio: passio tunc est grauior ⁊ vehementior. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de epilepsia. ⁊ diuiditur in tres. ꝓprimo ponit signa. Secundo ostendit per signa quando epilepsia est difficilis. Tertio ponit curam. secunda ibi. (Nō si spasmus.) Tertia ibi. (Si autem.) De prima dicit q cū apparent ista signa. ꝓprimum q quis cadit in terram. Secundum q contorquetur ⁊ mouetur. Tertium q perdit intellectum arguimus ibi esse epilepsiam. ¶ Notandum q signorum epilepsie. quedam sunt pronostica. ⁊ quedaꝫ demonstratiua. ꝓnostica sunt vertigo scotomia incubus.

De epilepsia

Demonstratiua sunt illa que ponit raf. Verificatur primū qz in epilepsia prohibetur spiritus ne descendat ⁊ transeat ad membra vnde spiritus non potest regere corpus. Secunda causa est nocumentum subito eueniens in cerebro. quare virtus sentiens nocumentum fugit. ideo cadit i terram. Verificatur secundum. in epilepsia corpus contorquetur propter nocumentum aduenies subito cerebro. ⁊ qz non est facta oppilatio totalis. Verificatur tertium. qz illa passio infert magnum nocumentū cerebro propter malos vapores. vnde virtus animalis interior non potest suas opationes exercere. ¶ Secundo notandum ꝙ vltra signa dicta sunt alia signa. Primuz est citrinitas lingue ⁊ viriditas venarum sub lingua. sub lingua fit viriditas propter infrigidationem vel mortificationem sanguinis partium capitis. ⁊ qz pars grossior sanguinis continetur sub lingua apparet ibi magna viriditas que dicit citrinitas. ⁊ potest tamen verificari de citrinitate. Aliter qz in epilepsia propter nocumentum in anhelitu fit aliqualis inflammatio in spiritibus ⁊ sic colericatur ibi. vnde lingua sic tingitur. Secundum signum qz antecedit eum vt plurimum mutatio corporis a complexione sua. ideo qz ex hoc ipsa fit. Tertium est grauitas in capite scilicet cum est materialis ⁊ propter cuz irascitur. ratio qz ira cōmouet materias ⁊ facit eas magis ledere. Quartum est coartatio in motu lingue idest impedimentum in loquela. ratio propter nocumentum cerebri. Quintum somnia mala propter idem. Sextum obliuio propter frigiditatem complexionis cerebri vel propter humiditatem. Septimum panor de preteritis ⁊ timor de futuris propter paucitatē caloris ⁊ spiritus. vnde non sunt audaces. Octauum est constrictio pectoris propter nocumentum cerebri. Nonum est ira ⁊ acutas ire. ⁊ ita non propter seruorez sanguinis. sed qz est paucitas sanguinis ⁊ caloris ⁊ si fiat a flegmate ratione humiditatis faciliter fit impressio. qz quadam vilitate animi propter paucitatem caloris existimant se parupendi. ideo appetunt vindictā ⁊ ista cum signis rasis dicantur. ¶ Tertio notādum ꝙ signa epilepsie sunt fm diuersitatem causarum. Signa quando fit a sanguine sunt. Primum inflatio venarum que sunt in collo ⁊ gula. Scōm dispositio quasi prefocationis antecedit. Tertium signum grauitas ⁊ laxitas. Quartum multiplicatio saliue dulcis. Quintum signum rubedo cum fuscedine quadam in oculis ⁊ facie. Sextum vapor calidus sentitur in facie ⁊ capite. Septimum vrina videtur spissa ⁊ rubea. aliquando subrussa. Ratio patet intelligētibus. ¶ Signa quando fit a flegmate sunt vrina in qua apparet frequenter aliquid simile vitro liquefacto. Scōm salina spumosa multa ⁊ grossa. Tertium est panor ⁊ timor. Quartum albedo oculorum ⁊ corporis. Quintum pigritia ⁊ grauitas. Sextum obliuio: sed somnus quies etas complexio regio vsus rerum in preterito sunt notanda: qz iuuant ad significandum super materiaz egritudinis. ratio patet. ¶ Signa quando a melancholia sunt vrina pallida subtilis: turbatio sensus: furia desipientia color faciei ⁊ oculorum fuscus. sicitas lingue. paucitas humiditatuz regimen sine dieta multiplicatiua melancholie. tempus autumnale. Signa quando fit a colera sunt color citrinus in facie ⁊ in oculis. salina citrina. soliditas cum furia ⁊ motu. vrina rubea subtilis ⁊ acuta. siccitas lingue ⁊ fortis agitatio per lectuz. paroxismꝰ breuior. ¶ Signa quādo fit a vapore. sunt qz infirmus sentit tinnitum ⁊ motum elenationis vaporum ex aliquo mēbro ⁊ in mulieribus maxime immundis in matrice propter menstruum retentum presertim in monialibus viduis ⁊ virginibus ⁊ habilibus ad coitum. ¶ Signa quando sunt a vermibus sunt signa vermiū. scilicet concauitas oculorum odor qui sentitur ex eis. fricatio narium. obtenebratio faciei ⁊ oculorum palpitatio eorum. ¶ Notandū quarto ꝙ epilepsia quando venit propter causam propriam. signa sunt qz paroxismus aduenies non presentitur. continuus dolor capitis. grauitas ⁊ perturbatio sensuum. ratio patet. ¶ Signa quando per cōmunitatem sunt. qz presentitur paroxismus dolor sentitur in loco in quo est materia passionis. Et si est propter cōmunitatem ad miracb cū vētositate. si ab epate cum grauedine partis dextre. si a splene cum grauedine partis sinistre. si a renibus polluit se in paroxismo. si a vesica secum mingit. si ab intestinis emittit egōnes. si a matrice menstrua sunt retēta. ⁊ ita de alijs proportionabiliter. ¶ Quinto notandum ꝙ signorum epilepsie q̄dam sunt signa salutis. quedam sunt signa incurabilitatis. ¶ Signa salutis sunt parosismi presensatio. Si paroxismatus recordatur ⁊ verecundatur post paroxismum. sed raro aduenit paroxismus. si epilepsia proueniat ante iuuentutem. si proueniat ex malo regimine. ¶ Signa incurabilitatis sunt quando non p̄sentitur paroxismus. ⁊ quando multum durat paroxismus. quando non verecundatur nec recordatur post paroxismum. quando prouenit post etatem iuuentutis. quando sepe aduenit. quādo parentes sunt epileptici. (Qō si spuma.) Hic per signa ostendit quādo epilepsia est difficilis. ⁊ dicit ꝙ si spuma exit per os ⁊ secum mingit. i. emittit vrinam in actu paroxismi vel sperma vel egōnes tunc signum est ꝙ passio est praua ⁊ difficilioz. ratio qz tunc cogitur virtus expellere violenter tales superfluitates ⁊ sic euacuat eas irregulariter. ideo ⁊c. ¶ Notandū ꝙ in epilepsia fit spuma qz ibi fit difficultas in anhelitu. vnde dissoluuntur alique humiditates propter inflammationem que fit in membris spiritualibus quibus admiscetur aer ⁊ sic expellitur ad os. ¶ Almansor.

¶ Si aūt eger ante accessionē sentit quasi aliqō ex aliquo suorū membrorū eleuari ⁊ ascēdēdo caput petere: ⁊ deinde syncopizatur ⁊ cadit: tūc oportet in hora qua sentit illud ante q̄z illud accidat mēbrū qō p̄dixim⁹ a quo ꝓcedit fortiter ligare: ꝓhibebit nāq; hoc accessionē venire. In tpe vero getis corpus multotiens erit euacuā dum cum pillulis cochiis. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam. quando fit per cōmunitatem. Secundo quando fit propter causam propriam. secunda ibi. (Qō cuz epilepsia.) Prima in duas. primo ponit curam quando est per communitatem non determinando ad aliquod membruz. Secundo quando est per cōmunitatem ad stomachum. secūda ibi. (Eger vero.) Prima in duas. primo ponit curaz quando est in tempore paroxismi. Secundo quando in tēpore quietis. secunda ibi. (Tempore vero quietis.) De prima dicit ꝙ si eger ante accessionem sentit aliquod ex aliquo suorum membrorum eleuari ⁊ ascendere ad caput ⁊ cadit ⁊ syncopizatur. tunc oportet anteq̄z accidat illud mēbrum a quo fit illa cōmunicatio fortiter ligare. ratio qz hoc prohibet ascensionem. Secundo qz per ligaturaz fit diuersione vapores ascendant inducendo dolorem cum sanguine ⁊ spiritu currente ad locum doloris. ⁊ p ligaturā intelligit sibi filia. vt cōpressionē digitoz manuū vel pedū. fricationes ventosas super collū sine scarificatione. (In tpe vero quietis.) Hic ponit curā qñ est in tpe quietis ⁊ diuidit in duas. Primo ponit curā p euacuationē. scōo p localia. scōa ibi. (Et locus a quo.) ¶ De prima dicit ꝙ tpe getis corpus est sepe euacuādū cū pillis cochijs. Ratio qz tales euacuāt mām flegmaticā a cerebro faciētē epilepsiā sed dz fieri sepe. qz est egritudo cronica. ideo dz fieri paulatim ⁊ sepe. ¶ Notādū ꝙ in epilepsia p cōtinuatez ad aliqō mēbrū non solū est euacuādū cū pillulis cochijs imo dz admisceri cū eis medicina appropriata illi membro a quo cōicat illa materia. Verbi gratia si ꝓueniat a renibus vel vesica cum pillulis cochijs debet admisceri benedicta vt euacuet materia non solū a mēbro recipiente sed ēt a mādante. ⁊ si ꝓueniat ab epate apponat⁹ rubarbarum. si a splene lapis lazuli epithimum ⁊ sic de alijs. ¶ Secundo notandū ꝙ ante illas medicinas debent precedere sirupi digestiui cōpositi ex medicinis respicientibus membrum cui cōmunicatur. verbi gratia si ꝓueniat a matrice ex retētiōe mēstruoz debēt apponi appropriata ꝫ retētionē mēstruoz. vt rubea tinctoz ⁊ filia. ⁊ appropriata cerebro vt polū montanum

byssopus. Si a remb⁹ cõpetit saxifragia pipinella millefolij pentafilon ꝛ silia. ꝛ sic de aliis mẽbris. ¶Almansor.

¶Et loc⁹ a quo exorit passio ex sinapi ꝛ pipe ꝛ euforbio ac melle anacardi erit epithimād⁹: ꝛ ꝛ epithima dimittēdū erit donec vesicet ꝛ vesice rūpant: ꝛ aqua q̄ i eis ẽ collecta effluat: ipse quo qz nõ cito sunt ꝓsolidāde gnimmo dimittende: vt qđ in eis colligit emanet: deinde ꝓsolident: hoc enim huius egritudinis oĩno existit salus. Ad vltimū vero ventosas cū pua scarificatio ne supponere vtile est. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam per localia: ꝛ diuiditur in duas. Primo ponit curam per vnum. s. epithima. Secundo per alid locale. s. per ventosas. secunda ibi. (Ad vltimū vero.) De prima dicit ꝙ locus a quo oritur passio dz epithimari ex sinapi pipere euforbio melle anacardo. Secūdo dicit ꝙ tale epithima debet dimitti super locum quousqz vesicetur ꝛ vesice rumpātur ꝛ aqua egrediatur. Tertio dicit ꝙ tales vesice non sunt cito consolidāde vsqueqo aqua egrediatur ꝛ vltimo debeñt consolidari: qz est certa cura egritudinis. ¶Notandum ꝙ in forma ponitur emplastrum sic ℞. seminis sinapis piperis euforbij subtiliter pulverizatorum añ. ʒ. i. mellis anacardi quantum sufficit ad incorporādum. misce omnia ꝛ fiat emplastrum liquidus vel massa. Secundo notandum ꝙ debet poni supra membrum ad quantitatē orobi vel fabe. Causa partis est causa corodendi vel cauterizandi locum ex quo sequitur euacuatio materie que erat causa huius passionis. ¶Tertio notandum ꝙ per illud cauterium raſ. intelligit alia cauteria siue actualia siue potētialia: ꝛ vnum in forma potest sic poni. ꝛ hoc ponunt ꝛ cõmuniter vtuntur practicantes. ℞. cantaridarum remotis capitibus ꝛ alis. ʒ. ij. mellis anacardi fermẽti añ. ʒ. i. aceti fortissimi quod sufficit ad incorporādum. pulverizanda pulverizentur. pone modicum supra membrum in mane donec fiat ampulla ꝛ postea perforentur cum acu ꝛ filo. ꝛ filum remaneat vt aqua possit exire ad placitum. ¶Ad idem. ℞. saponis nigri liquidi calcis viue pulverizate añ. ʒ. ij. misce. Ad idem ꝛ fortius. ℞. cantaridarum veterum calcis pulverizatarum añ. ʒ. i. succi affodillorum. q. sufficit ad incorporādum. misce omnia ꝛ fiat massa. Cauterium actuale fit cuz ferro vel auro exterius ignito. ꝛ per decem dies teneatur locus apertus vt materia expellatur perfecte sic ꝙ ponatur circuitus. ¶Quarto notandum ꝙ causa quare dz dimitti super locum donec vesicetur est. qz agens non inducit actionem in quocunqz spacio temporis. ideo debet stare loco ꝛ tempore sufficienti. ¶Notādum quinto ꝙ consolidatiuum cõmune est tale. ℞. aristologie rotunde radicum ireos sicce myrrhe olibani sarcocolle añ. ʒ. i. cerusse lote litargirij. per noctem infusi in aceto añ. ʒ. ß. olei ros. ʒ. iiij. cere. quod sufficit. pulverizanda pulverizentur. misce omnia ꝛ fiat vnguentum. (Ad vltimum.) Hic ponit curam per aliud locale. s. per ventosas ꝛ dicit ꝙ etiam vtile est super locum ponere ventosas cum leui scarificatione. Ratio qz euacuatur sanguis a membro ne fiat cõmunicatio ad cerebrum. sed debent poni ventose cum scarificatiõe panca. qz multum debilitaret membrum ꝛ post ventosas debet confortari. ¶Almansor.

¶Eger vero si ante accessionē nauseā aut tristiciaz aut cordis tremorē sentit. ꝛ deinde egritudinis accessio sequit: cogendus est multotiens vomere ex aliquo vomitu. Deinde pigraz in potu sepe accipere conuenit. Stomacho quoqz emplastrum ex spica ꝛ ros. ꝛ mastice ꝛ cortice thuris cum vino odorifico ponenduz est. Nutrimẽtuz vero eius totū taliter statuendum est vt paucarū fit superfluitatū: sicut caro frixa in sartagine: ꝛ caro cocta i gazol. ꝛ cibus q fit de aue quadaz que hz i palato dentes ꝛ vocat taguid ꝛ caro ō volatilibus ꝛ bedia. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam epilepsie per cõmunitatem ad stomachum. ꝛ diuiditur in duas. Primo ponit curaz per medicinas. Secundo per dietam. secūda ibi. (Nutrimentū.) Prima in duas. primo ponit curam per euacuationem. secundo per locale. secunda ibi. (Stomacho quoqz.) Prima in duas. primo ponit curam ꝑ euacuationē ꝑ vomituz. deinde ꝑ secessum. secunda ibi. (Deinde.) De prima dicit ꝙ si eger sentiat nauseam ante accessionem seu tristiciā aut tremorem cordis. deinde sequitur accessio egritudinis dz cogi vt sepe faciat vomitum. ¶Notādum ꝙ vbi eger ante accessionem sentiat nauseam. arguit ꝙ epilepsia est ꝑ cõstitatem ad stomachū ꝛ tunc ratio partis est. qz ꝑ vomitū euacuat stomach⁹ a mala materia a qua vapores mali ad cerebrū eleuant. ¶Scđo notandum ꝙ medicina vomitiua pōt esse talis. ℞. radicū raphani siluestris in qua fit virtus elli. ʒ. ij. ꝛ sic fit. perforetur radix raphani ꝛ postea ponatur vnū frustum elli al. ꝛ stet ꝑ duos dies aut ꝑ tres. ꝛ deinde removeatur elleborus. qz tūc radix raphani retinet virtutem elli. ℞. ergo radicis raphani sic preparati. ʒ. ij. seminis atriplicis seminis rape añ. ʒ. i. assari. ʒ. ß. conquassentur ꝛ buliant in. lb̃. ß. aque redeat ad quartam. ꝛ coletur ꝛ addatur colatura zucheri. ʒ. ß. corticum sambuci rasi versus ꝑtem superiorem. ʒ. i. qz quando radix versus partē inferiorē ꝓuocat fluxuz ventris olei sisami. ʒ. ß. vel olei cõis loco eius aceti. ʒ. i. accoti. ʒ. i. misce ꝛ administratur in calidioi hora diei ꝛ sit tepidus ꝛ si ponatur in eo casu elli gra. v. erit fortior. ¶Tertio notandum ꝙ si vomitus non posset ꝓuocari qz materia declinat ad partem inferiorem stomachi. vel qz ẽt os stomachi sit forte. competit tale clistere ℞. radicis ireos. ʒ. ij. arist. rotunde. ʒ. ß. centaureē minoris mente abſinthij salute rute isopi polipodij montani manue mercurialis añ. M. i. seminis siseleos ameos seminis anneti dauci carui seminis basilici añ. ʒ. i. seminis peonie. ʒ. i. furfuris pugillum. i. mell elli quar. ß. salis cõis. ʒ. ij. hyerepigre. ʒ. vi. sicle. ʒ. i. fiat clistere vsqz ad quar. v. (Deinde.) Hic ponit curam per secessum ꝛ dicit ꝙ conueniens est in potu sumere pigraz. Ratio qz euacuat humores malos existẽtes in stomacho sine lesiõe vt anic. xiiij. tertij tract. v. de cura hydropis. quod nõ inuenitur i alia medicina iō est vtilis hydropicis. ¶Notandū ꝙ anteq̄ detur illa medicina laxativa debet precedere sirupus digestivus materie. ℞. radicis ireos radicis peonie corticum radicum feniculi añ. quar. ß. aristologie rotunde. ʒ. i. ß. interiox squille. ʒ. i. mente abſinthij añ. M. i. ß. polij montani isopi visci quercini vtriusqz salute vtriusqz rute añ. M. i. anisi marathri seminis peõie mũde añ. ʒ. i. seminis siseleos seminis basiliconis añ. ʒ. ß. liquiricie rase vuarum passarum mundatarum ab arillis añ. ʒ. i. flozum sticados arabici. ʒ. i. succi fumiterre vl̃ aque. ʒ. ii. mellis electi lb̃. ß. zucheri al. quar. iii. fiat sirupus sufficienter clarificatus vsqz ad. lb̃. i. ß. ¶Secundo notandum ꝙ pigra. Gal. ẽ valde debilis in euactione sua. ideo potest dari talis medicina post sirupuz. ℞. hyerepigre gal. ʒ. ii. ß. pulpe colloquintide bdelii añ. ℈. ß. ꝛ si patiens sit fortis. ℈. i. masticis. gra. iii. pulverizāda pulverizentur misceantur omnia malaxando cum succo abſinthii ad quantitatem cicerum detur in introitu lecti vel iam cena precedente. ¶Notandum tertio ꝙ post medicinam competit tale electuarium. ℞. margaritarum electarum ʒ. ß. galange interiorum cinamomi añ. ℈. ii. zedoarie. ℈. ß. coriandri preparatri coralli rū. añ. ʒ. i. nucis muscha. gariofi. cucube domestice grane tinctorum seminis anisi seminis feniculi añ. gra. xv. sandali aromatici masticis añ. gra. v. diaptami visci quercini seminis peonie munde añ. ℈. ii. corticum citrini conditi. ʒ. ß. candi. ʒ. v. carnium vuarum passaruz bene pinguiū. ʒ. ß. ꝑserue ros. rū. ꝑserue sticados arabici añ. ʒ. iii. aq̄ ros. ō damasco. q. ſ. zucheri albi. lb̃. ß. fiat electuariū ꝑ morsellos. Ad idē. ℞. pulueris diamẽte plueris diagalãge pulueris rosate nouelle añ. ʒ. i. ß. plueris pli

De epilepsia

ris fine muſco. pulueris diamargariton corãdri preparati corallii ru. añ. ʒ. ſ. corticũ citri cõditi. ʒ. ſ. candi. ʒ. v. carniũ vuaꝝ paſſarũ bene pinguiũ. ʒ. i. cõſerue roſ. ru. pſerue ſticados arabici añ. ʒ. ij. aque roſ. de damaſco quar. i. ʒucha. al. ib. i. ⁊ fiat electuarium. Ad idem ⁊ eſt ſecretum Gerardi quod facit ieiuno ſtomacho ⁊ p̃cedente purgatione. In aqua calida diſſoluãtur. ʒ. ij. maſticis electi miniſtret abſq; eo quod coletur totum tepidum. q; iter omnia ſtomachũ confortantia maſtix eſt elegantius. (Stomacho quoq;.) Hic ponit curam per vnum locale approximatum ſtomacho. ſ. per emplaſtrum. ⁊ dicit q; ſtomacho debet approximari emplaſtrum factũ ex ſpica roſ. maſtice corticе thuris cum vino odorifero. ratio q; confortat ſtomachum ratione ſue ſtipticitatis ⁊ prohibet aſcenſum vaporum ad caput. ſimiliter remouet malam complexionem frigidam ſiccam ⁊ humidam. ¶ Notãdum q; emplaſtrum in forma poteſt ſic poni: ℞. maſticis quar. i. ſpice nardi roſ. ru. olibani añ. ʒ. i. conquaſſentur conquaſſanda. miſce omnia malaxãdo cum modico vini odoriferi fiat emplaſtrum tenue ad modum ſcuti extendatur ſupra corium ⁊ ponatur ſupra ſtomachum. Ad idem quo Jordanus cõmuniter vtitur. ℞. laudani puriſſimi maſticis añ. quar. ſ. olibani. ʒ. ij. galange zedoarie ameoſ añ. ʒ. i. ſ. roſ. ru. ſandal. al. ⁊ ru. añ. ʒ. i. mente ſicce ematibilis añ. ʒ. ij. terbentine. ʒ. i. pulueriʒanda pulueriʒentur conquaſſanda conquaſſentur cum pi ſtello calido omnia malaxando cum ſucco abſinthij fiat emplaſtrum ad modum ſcuti ⁊ dictum eſt. (Nutrimentum vero.) Hic ponit curam per dietam: ⁊ dicit q; nutrimentum debet eẽ paucarum ſuperfluitatum ſicut eſt caro aſſata in cartagine vel in caſſula vel in veru. ¶ Notandum q; carnes conuenientes ſunt ſicut caro caſtrati perdicum faſianorum ⁊ omnium autum viuentium in arboribus ⁊ p̃atis ⁊ non in aquis condite cum pipere longo galanga zedoaria ⁊ croco. ratio q; per has non augmentatur materia morbi. ſ. flegma cum detur nutrimentum ſiccum. De potibus notandum q; debet eſſe aqua decoctionis peonie. ſ. radicis peonie in qua ponitur mel. ¶ Secundo notãdum q; idem quod dicitur de nutrimento. ſ. q; debet eſſe calidũ ⁊ ſiccum debet intelligi de alijs rebus non naturalibus q; debent tendere ad calidum: ⁊ ſiccum: mutando de ſomno ad vigiliam. ⁊ mutatio de quiete ad motum. ¶ Dubitatur. q; videtur q; carnes aſſate non conueniãt: q; ſunt difficilis digeſtionis: ergo ⁊ c. cõſequentia tenet: q; virtus i epilepſia eſt debilis propter malitiam materie. Dicendum q; debet dari in modica quantitate q; tunc eſt facilis digeſtionis. ¶ Almanſor.

¶ Qõ ſi cum epilepſia ſenſuum affuerit ⁊ debilitas nec aliqua de predictis ſignificationibus i ueniatur ergo pillule cochie multotiens ſunt tribuende. Et eius conſeruatio ſubtilianda ⁊ ciba ria que diximus danda. ¶ Byllanus.

¶ Ponit curam epilepſie quando fit propter cauſam p̃priam in cerebro: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curã quando fit a flegmate. Secundo quãdo fit a ſanguine. Secunda ibi. (Si quis autem.) Prima in tres. Primo ponit curam per euacuationem. Secundo per dietam. Tertio per localia. Secũda ibi. (Et eius.) Tertia ibi. (Et gargariſmus.) De prima dicit q; ſi cum epilepſia fuerit debilitas ſenſuum ⁊ non inueniatur aliquod de ſignis predictis ſupra: tunc arguendum eſt q; fit propter cauſam propriam in cerebro. Secũdo vult q; egro dãde ſunt pillule cochie. ¶ Notandum q; ad cognoſcendũ q; epilepſia fit propter cauſam p̃priã in cerebro ſunt illa ſigna que ponit Raſis: ⁊ que poſita ſunt in notabilibus ⁊ patet. Sed ratio remedij eſt q; pillule cochie euacuant materiam flegmaticam a cerebro. Sed quare ſepe ratio eſt: q; egritudo eſt longa ⁊ vna vice non poteſt euacuari materia. quia virtus non tolerat. ¶ Secundo notandum q; ante exhibitionem iſtarum pillularum debet exhiberi talis ſirupus. ℞. ireos radicuʒ accori radicum peonie radicum ciperi interiorũ ſquille añ. quar. ſ. ariſtologie rotunde. ʒ. ſ. iſopi. vtriuſq; ſaluie rute maiorane polij montani tormentille viſci quercini añ. M. i. aniſi maratri ſeminis ſiſeleos ſeminis baſili. añ. ʒ. i. ſeminis peonie munde. ʒ. ij. liquiritie raſe vuarũ paſſarum mũdatarum ab arik. añ. ʒ. i. florum anthos florũ vtriuſq; ſticados añ. ʒ. i. ſucci fumiterre vel aque ei⁹. ʒ. ij. ʒuchari al. quar. iij. mell elci. ib. ſ. fiat ſirupus diligenter clarificatus vſq; ad. ib. ſ. ¶ Notandum tertio q; pillule cochie quas ponit raſis poſſunt vigorari ſic. ℞. pillularum cochiarum ʒ. ij. pulpe colloquintide bdelij añ. ℈. ſ. vel. ℈. i. ſi patiens ſit fortis. feminis peonie munde. ʒ. ſ. pulueriʒanda pulueriʒentur ſubtiliter. miſce omnia cum ſucco rute ⁊ fiant pillule multum enim eſt appropriatus ille ſuccus. Ad idẽ valent iſte pillule. ℞. pulpe colloquintide ſticados caſtorei omnium añ. ʒ. i. iere. ʒ. iij. agarici. ʒ. ij. turbith. ʒ. i. terantur ⁊ conficiantur. doſ eſt a. ʒ. ſ. vſq; ad. ʒ. i. ¶ Quarto notandum q; cum predictis eger debet preſeruari ante tempus in quo debet venire paroxiſmus ⁊ vtplurimum in vere ⁊ autumno ⁊ ſemel in hieme ⁊ ſemel in eſtate. (Et eius cõſeruatio.) Hic ponit curam per dietam. ⁊ dicit q; dieta eſt ſubtilianda ⁊ cibaria de quibus dictum eſt. ſupra ſunt danda. Ratio q; per dietam ſubtilem natura redditur magis intenta circa materiam flegmaticam ad reſoluendum eaʒ. Ratio ſecundi eſt dicta ſupra. q; debet dieta declinare ad calidum ⁊ ſiccum ita etiam intelligendum eſt de aere ⁊ alijs ſimilibus. ¶ Notandum q; ſi tempus eſſet pluuioſum debet patiens ſtare in domo facta ſicca per artificium. quia in domo ponantur herbe appropriate epilepſie. vt ruta polium montanum iſopus peonia ⁊ ſi ex his componatur puluinar ⁊ ponat ad caput valet. ⁊ formatur ſic. ℞. iſopi vtriuſq; ſticados rute peonie polij montani florũ anthos añ. M. i. vel añ. ʒ. i. conquaſſentur ⁊ fiat puluinar ad quantitatem vnius palme ⁊ medie ex vtraq; parte ⁊ teneat ſub capite de nocte. ¶ Almanſor.

¶ Gargariſmus quoq; fieri dꝫ. Et ſternutatio ex his q̃ dixim⁹, puocãda: ac narib⁹ peonie puluis ſubtiliſſimus q; ſit ſimilis alcopbol inſufflandus. Si qs aũt cũ epilepſia i facie ⁊ oculis rubedinẽ habuerit: ⁊ venaꝝ groſſitiẽ: fleboromãd⁹ erit a ſaphena. Dãguis ãt ex carnoſitate tibiaꝝ cũ vẽroſis erit extrahẽd⁹. Capiti preterea oleũ roſ. ⁊ aceti ſupfundatur. Et abſtineat a vino ⁊ a cepis ⁊ alliis ac ſinapi ⁊ porris ⁊ apio ⁊ fabis: ⁊ cauẽbit poſtremo ab oĩbus fumũ caput aſcẽdẽtem ⁊ repletõꝝ generãtibus. Cõfectio electuarii qõ oi ſpẽi epilepſie remediũ affert. lix. piretri ſiſeleos ſticados oĩũ añ. ʒ. x. agarici. ʒ. v. cordumeni recentis ⁊ acuti aſſefetide optime ariſtologie rotunde oĩum añ. ʒ. i. ſ. deinde extrahatur ſuccus ex ſquila mixtus cuʒ pari quãtitate mell: coquat ⁊ cõficiat ex eo ſpẽs ⁊ fiat electuariuʒ ex quo patiẽs quotidie ſumet et caueat ſibi a cibis groſſis. Electuarium hoc oĩb⁹ epilepſie ſpẽb⁹ excepta vna ſãguinea quaʒ Gal. noiauit ⁊ nos ẽt iã fecimus mẽtionẽ: opitulat: cui dixit ꝓferre fleboromiã ex ſaphena pri⁹ ⁊ poſtea ex baſilica deinde cui⁹ regimẽ ſit ex his q̃ ſãguinẽ i corpore minuũt ⁊ ipm infrigidãt. ¶ Byllanus

¶ Hic ponit curã per localia ⁊ diuiditur in tres ſm q; ponit tria localia. Secunda ibi. (Et ſternutatio.) Tertia ibi. (Et naribus.) De prima dicit q; in cura epilepſie competit gargariſmus. ¶ Notãdum q; gargariſma competens eſt. ℞. radicis ireos radicis peonie ſquille añ. quar. ſ. iſopi polij mõtani añ. M. i. piretri. ʒ. ij. ſeminis ſtaphiſagrie

mastices añ.ʒ.i. elli al.ʒ.ij. seminis peonie mũde.ʒʒ. al.añ. ʒ.v. vnarum passarum sine arill.ʒ.ij. aceti.ʒ.ſ. mel. electi quar.i. fiat decoctio clarificata vsq; ad. lb.i. ¶ Notãdum q; ratio remedij est. q; euacuat materiam flegmaticã existentem in cerebro causantem epilepsiaz: & debet fieri precedente euacuatione vñ. sicut & alia remedia particularia ne agitetur plus materia & attrahatur. (Et sternutatio.) ¶ Ponit curam per aliud locale. ſ. per sternutationem: & dicit qõ dz fieri sternutatio cum his que diximus. ſ. i cura lethargie & applie. ratio q; per hoc incitatur virtus ad expellendam materiam flegmaticã in cerebro contentã. ¶ Notandum q; hoc sternutatorium potest esse tale. ℞. corticis mediani sambuci succi sicle succi maiorane facta residentia añ.ʒ.ſ. ellebori al. euforbij castorei seminis peonie pulverizatorum añ. gra. v. misce omnia & cum nassali injiciatur i nares ieiuno stomacho. (Ac naribus.) ¶ Dic ponit curam per aliud locale. ſ. per insufflationem in naribus: & dicitur caput purgium: dicens q; pulvis peonie subtilissimus vt alcophol dz insufflari in nares. ¶ Notandum q; alcophol est pulvis qui ponitur in oculis. ¶ Notandum q; ratio dicti est: q; pulvis peonie valet ratiõe qualitatis prime: & est calidus: silr ratione qualitatis secunde: q; subtiliat: & ratione qualitatis tertie que est a forma specifica. ¶ Secundo notãdum q; si iste pulvis dissolvatur cum succo rute & naribus injiciatur erit melius: q; ruta dz proprietatem mirabilem in epilepsia. ¶ Tertio notãdum q; per illas injectiones intelligit similia habentia proprietatem circa epilepsiaz qualia sunt balnea odoramẽta fomentationes capitis suffumigia. collo suspensa quedam orationes & similia. Odoramentum. ℞. rute pulverizate subtiliter. ʒ.i. ponatur in pãno lineo forme rotunde & odoret. Ad idem valet hoc. ℞. pulveris peonie. ʒ.i. ponatur in panno vt supra. Ad idem ℞. succi gummi rute agrestis. ʒ.i. farine ordei. ʒ.ſ. aceti q. sufficit ad incorporandum fiat vt supra. Fomentatio capitis debet fieri cum decoctione omnium herbarum positarum in pulvinari in magna quãtitate. Balneum de his etiam potest fieri in magna quantitate corpore prius mundificato: & post exitum debet dari mitridati. ʒ.ſ. cũ aqua peonie. vel tiriace alexãdrine: vel yere hermetis in aurora vel alia hora. ſ. in sero vel in mane ad quantitatem duarũ auel lanarum. Suffumigiuz ex radice peonie vel semine valet. Ad collum suspensa. ℞. lignum crucis: q; tale non permittit cadere & expertus sum in filio bassani de laqua. Ad idez corallius vel smaragdus collo suspensus. At peonia scilicet semen vel radix iuvat collo suspensus. ¶ At peonia. ſ. semen vel radix iuvat collo suspensa. Orationes sicut cum ali quis est in paroxismo. si aliquis ponit os super aurem patientis & dicat ter istos versus. Gaspar fert myrrhaz: thus Melchior. Belthasar aurum. Hec tria qui secuz portaverit nomina regum. Solvitur a morbo xpi pietate caduco. Statim surget & probatum est. & dicitur si scribãtur & portantur ad collum q; perfecte curatur. ad idem alia oratio & dicitur q; si pater & mater vel patiẽs vel amicus ieiunat tribus diebus & postea vadant ad eccleſiã & audiant missam & postea sacerdos fidelis dicat sibi supra caput illud evangelium quod dicitur in ieiuniis quatuor temporum. & in vigiliis post festum sancte crucis. Ubi dicit. erat spumans & ardens. & hoc genus demonij non ejicitur nisi cum oratione vel ieiunio. & postq; ille sacerdos devote legerit supra caput quod scribat & ponatur ad collum curatur perfecte. Zona facta ex corio lupi a capite vsq; ad caudã valet. Ad idez si fit de corio asini. Masticatio. ℞. piretri. ʒ.i. ſ. staphisagrie. ʒ.ij. salis aromatici. ʒ.ſ. cum mastice & cera partibus equalibus misce & fac formulas sicut auellanas. & mastice tur in ieiunio. Ad idem. ℞. piretrum cum mastice & cera in convenienti quantitate cõmixtum & masticatum valet. Ad idem valet vnctio cum oleo de mastice vel spica supra caput. Ad idem pectinatio. (Si quis.) ¶ Dic ponit curam epilepsie facte a sanguine. & dividitur in duas. ¶ Primo per euacuationem. Secundo per dietam. Secũda ibi. (A carne preterea.) ¶ Prima in tres. ¶ Primo ponit curã per euacuationem. Secundo ostendit a quibus debet abstinere. Tertio iterato ponit curam epilepsie facte a materia frigida & hoc per vnã confectionem. Secunda ibi. (Et abstineat.) Tertia ibi. (Electuarium.) ¶ Prima in duas: quoniam primo ponit curam per euacuationem. Secũdo per vnum locale. Secunda ibi. (Capiti.) prima in duas. quoniam primo ponit curam per euacuationem factã per flebotomiam. Secundo per ventosas. Secunda ibi. (Sanguis.) De prima dicit q; si quis habuerit ista signa. ſ. rubedinem in oculis & facie & grossitiem venarum debet fieri flebotomia de saphena. ¶ Notandum q; vbi in corpore fit plectoria. primo debet fieri flebotomia de saphena. ita intelligit Raſ qui dixerit ad partem magis distantem. deinde de cephalica. deinde de vena frontis vel nasi. deinde de venis que sunt sub lingua. q; euacuant imediatius materiam contentam in cerebro. (Sanguis.) ¶ Dic ponit curam per ventosas ponendo eas in tibijs & coxis. Ratio q; per eas fit euacuatio sanguinis & diversio. ideo &c. ¶ Notandum q; per istas intelligit ventosas positas in spatulis & in locis carnosis que magis distrabũt. (Capiti.) ¶ Dic ponit curam per vnum locale dicẽs q; super caput debet poni oleum ros. & acetum. ¶ Notandum q; quãtitas debet esse tres partes olei & vna aceti. & tunc ratio remedij est q; est repercussivum frigidum & siccum. vnde prohibet ascẽsum sanguinis ad caput & alterat malam complexionem i pressam a sanguine & competit illud euacuatõne premissa. (Et abstineat.) ¶ Dic ostendit a quibus debet se abstinere. q; a vino cepis alleis sinapi porris aplo canabit. i. canibus imperialibus caput habẽtibus & vniversaliter ab omnib9 vaporosis que possunt replere caput. Ratio patet. ¶ Notandum q; cũis ab omnibus istis sit generaliter abstinendum tamen est specialiter abstinendum a quinq; que a tota specie cõmonent epilepsiam. primum est cornum capre par. cornu. Unde epileptici cornu caprino suffumigati statim cadunt. Secundum est galbanum ita q; non teneatur nec odoret nec fiat suffumigium. Tertium est myrrha vnde non fiat suffumigium. Quartum est apium. vnde recitat Gerardus q; vidit vnuz qui epilepticus erat. qui cũ cito vidit apium quod in orto erat statim cecidit epilepticus. Quinto ossa odorata suffumigata &c. (Et electuarium.) ¶ Ponit iterato curam epilepsie facte a materia frigida per electuarium. dicens q; in tali competit electuariũ hoc. ℞. piretri siseleos sticados. añ.ʒ.x. agarici.ʒ.v. cordumeni recentis & acuti asse optime aristologie rotunde & lon. omnium añ.ʒ.i.ſ. deinde extrahat succus ex squilla & misce cũ pari quantitate mell. coquantur & fiant ex eis species & de hoc sumat quotidie patiens. ¶ Notandum q; ratio dicti ẽ q; hoc electuarium calefacit. & resolvit materiam epilepsie & confortat caput & est vltimate virtutis. Ad idẽ. ℞. margaritarum electarum. ʒ.i. gariofil galange nucis muſ. cucube domestice añ.ʒ.ſ. florum cinamomi. ʒ.ij. grane tinctoruz ligni aloes storacis calamite añ. ʒ.ſ. sandali calami aromatici dozonici romani añ. gra. v. seminis peonie munde viſci quercini diptami añ.ʒ.i. carnium vnarum bene pinguium. ʒ.i. conserve anthos. conserve sticados. conserve borraginis añ.ʒ.ij. aque ros. damaſ. zucbari albi añ. lb.i. fiat electuarium. Ad idem. ℞. plvris sine muſco diamargariton añ. lb.ſ. Sed si esset bene dines loco diamargariton ponatur diambre fiat electuarium. Ad idez. ℞. piretri fortis quar.ſ. dividatur in fruſtra parua remolliatur deinde conficiatur cum zucbaro &. ʒʒ. Sumatur vnus bolus stomacho ieiuno & ante cenam: piretrum enim cõditum per se valet inter omnia electuaria. Ad idem. ℞. cõserue squille facte ad solem vel supra carbones cum zucbaro albo & fic fit. habeatur squilla & removeatur pellis exterior que ẽ dura. & sicca pisteꝫ fortiter i mortario & pulvis zucbari cõmixtus fiat pserua sicut fit pserua ros. vel de viol. ponat i vase mũdo ad solẽ p quatuor dies. comedat ieiuno stomacho de mane vel ante cenã. vel fiat supra carbones calidos si non possum9 expectare. Ad idẽ. ℞. siseleos aureos tres bachaz lauri. ʒ.ij. aristologie rotũde radicis peonie añ. au. ij. castorei trocis. squille. añ. au.i. pficiãt cum melle dispumato: & da omni die cũ aqua mellis vel cũ secanabin facto cũ

De incubo

aceto squillitico. Ad idem. ℞. piretri fiseleos sticados añ. ʒ.x. agarici. ʒ. v. coxdumenti asi. aristol. ro. affrodill. liquiritie carpobalsami fiat vt supra. Ad idez. ℞. peonie. ʒ.i. macis spice croci corallorum ru. margaritarum non perforatarum añ. ʒ.ʒ. cinamomi nucis. mus. gariofil. ʒʒ. pipis lon. cardamomi melegete añ. ʒ. ij. liquiritie. ʒ. v. anacardi. ʒ. i. ʒ. musci ambre añ. gra. vij. terantur optime ⁊ conficiatur cum melle dispumato bene cocto vel sirupo bene cocto facto cum. lb. viij. zucbari. hoc enim conditum valet ad epilepsiam paralisim ⁊ spasmum de repletione ⁊ conservat memoriam ⁊ remouet oblivionem sensus ebentes curat. Datur ad modū nucis in aurora ⁊ post illud bibitur aqua mell' potest etiā dari volenti ire ad dormiendum. ¶ Tertio notandus q̄ loco huius electuarij potest dari pulvis talis. ℞. interiorum cinamomi electi gariofil. galange nucis mus. macis gubebe domestice añ. ʒ. ij. omnium generum piperis cardamomi. seminis anisi feniculi. seminis peonie munde. isopi sicce. diptami. visci quercini añ. ʒ. i. croci. ʒ. ij. candi. ʒ. v. fiat pulvis ponatur in sacculo de aluta. vtatur in salsamentis cum omnibus rebus. ⁊ si detur ante digestionem confortat caput. Ad idem. ℞. peonie. ʒ. ij. pentafilon oppoponacis añ. ʒ. i. lapidū qui inveniuntur in primo ventriculo irundinis cum inciditur quorum vnus est vnius coloris ⁊ alter est diversorum colorum. ʒ. ij. terantur omnia ⁊ detur. ʒ. i. cum vino decoctionis primule veris vel eius radicis. vel cum melle squillitico. ⁊ detur semel vel bis in bebdomada. Ad idē. ℞. seminis gallitrici. ʒ. ʒ. visci. quercini. ʒ. i. tormētille. ʒ. i. ʒ. fiat pulvis de quo dentur. ʒ. ij. ante aduentum paroxismi cum aqua decoctionis peonie valet enim a proprietate. Ad idem. ℞. ossium anteriorum partis capitis hominis combustorum seminis peonie munde añ. ʒ. ʒ. tormentille visci quercini añ. ʒ. ij. fiat pulvis ⁊ valet a proprietate. Ad idem. ℞. pulveris cornu cervi detur cum vino. Ad idem. ℞. pulveris lecoris milui. Ad idem sanguis agni dicit gerardus. Ad idem vesica apri cuz tota vrina exiccetur in furno ⁊ detur singulis diebus ad modū fabe cum oximelle. ¶ Notandum quarto q̄ in cura epilepsie comedere ova cornorum mirabiliter iuvant. Idem faciunt carnes irundinum comeste. Ad idem cor lupi datuz multū iuvat. Ad idē caro vulpis iuvat valde. ¶ Quinto notandum q̄ in cura epilepsie succus rute facta residentia cum modico asse fetide iuvat valde ⁊ optime valet. Ad idem sanguis muscelle cum vrina pueri multuz valet. Ad idem sanguis edi bibitus vt dicit serapio. c. ō sanguine. Similiter sanguis testudinis nemoralis valet. Ad idem valet vngula asini combusta ⁊ in pulverem redacta ⁊ cum aceto forti linire caput. Serapio ō extremitatibus animalium. Ad idem valet omne coagulum dissolutum in aceto ⁊ datum in potu: ⁊ specialiter coagulum leporinum: vt dicit serapio de mente aliorum. c. de coagulo. Ad idem valet epar asini quando comeditur stomacho ieiuno vt Serapio. Ad idem valet fel vrsi quando ex eo fit cobol. Serapio. c. de felle. ¶ Almansor.

¶ A carne preterea ⁊ vino abstineat ⁊ bibat rob acetosorum fructuū. Capiti quoqz suppona nt ea q̄ ipm infrigidant. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam epilepsie facte a sanguine dicēs q̄ debet se abstinere a carne ⁊ vino. Ratio est quia multiplicat sanguinem. Secūdo dicit q̄ debet sumere succum fructum acetosorum. s. citri limonis agreste ⁊ granatorum. ratio q̄ repugnant sanguini vtraqz qualitate. Tertio vult q̄ capiti debeant apponi infrigidantia. ratio. q̄ prohibent ascensum vaporum ⁊ alterant malam complexionem calidam. ¶ Notandum q̄ si ea que dicta sunt non iuvant recurrendum est ad vltimum remedium quod est cauterium in parte posteriori. si non valet fiat in cōmissura. ¶ Notandum secundo q̄ si epilepsia fiat a melancolia licet raro contingat. ⁊ q̄ raro contingit. ideo Raſ non ponit curam. proceden dum est hoc modo. Digeratur primo mā cum sirupo dicto supra in cura doloris capitis provenientis a melancolia boc addito q̄ apponantur illa que a tota specie respiciunt epilepsiam. vt isopus ruta. polium montanuz peonis. Deinde fiat evacuatio cuz medicinis positis loco dicto. Si vero epilepsia fiat a colera quod etiam est raro. ⁊ ideo Raſ non ponit curam. Digeratur primo materia cum sirupis dictis in. c. de cura doloris capitis provenientis a colera boc addito q̄ in sirupis ponantur medicine dicte epilepsiam respicientes. deinde fiat evacuatio cuz medicinis dictis in predicto. c. de evacuantibus coleram. Si vero epilepsia fiat a vermibus curāda est cura vermium de qua dicetur in. c. determinato.

¶ De incubo. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam q̄ incubus idem est q̄ strangulator. Vel ē egritudo qua homo sentit cum ingreditur. somniū fantasma grave super se cadēs. ⁊ comprimit ipsum ⁊ angustiatur eius spiritus ⁊ intersecatur vox ipsius. ⁊ eius motus ⁊ fortasse prefocatur propter porozum oppilatiōem ⁊ cum ab illo separatur excitatur subito. Ita ponit Auic. prima tertij trac. quarto. c. de icubo. Aliter diffinitur sic. Incubus est egritudo vel fātasma corpus aggravans motum ⁊ loquelam impediens. ¶ Secūdo notandum q̄ sin medicinam tres sunt cause incubi. s. primitiva antecedens ⁊ cōiuncta. Primitiva est frigiditas adveniēs posteriori parti cerebri que comprimit eam per quam prohibetur spiritus ad inferiora descendere. Similiter somnus factus sup repletione cibi ⁊ potus: vnde ascēdunt fumi grossi ⁊ mali qui non possunt consumi a calore naturali oppilantes cerebrum. Causa antecedens sunt humores habundantes in cerebro ⁊ alijs partibus a quibus possunt elevari vapores grossi oppilātes cerebrum: ⁊ possunt esse sanguis colera flegma vel melācolia. causa coniuncta sunt ipsi vapores in cerebro existentes actu ledentes: q̄ causantes oppilationem in parte posteriori cerebri ratione cuius prohibetur descensus spirituum ad inferiora membra: ⁊ q̄ primo deficiunt in extremis. ideo primo videtur patienti q̄ illud fātasma incipiat descendere a pedibus: deinde paulatim occupat totum corpus sin q̄ vapores plus occupant ⁊ ideo loquitur mugiendo petens auxilium: ⁊ ē perterritus totus ⁊ pavidus propter fumum corruptum. Aliquādo dicitur q̄ causa incubi est demon sin vulgum. Aliquando dicunt q̄ est vetula calcans ⁊ comprimens corpora. ¶ Notandum quarto q̄ hec egritudo sive dispositio magis fit in somno q̄ in vigilia q̄ i vigilia sunt pori aperti. ⁊ i somno sunt oppilati ideo ⁊c. ¶ Dubitatur quare accidit multum incubus supine iacentibus. Dicendum q̄ cā est: q̄ talis modus iacendi est causa oppilationis faciendo materiam ad posteriora descendere. Unde tertia primi. c. de somno ⁊ vigilia dicitur q̄ resupine iacere est malum ⁊ ad malas preparandas egritudines. s. epilepsiam appliam frenesim incubum: quoniam superfluitates facit ad posteriora declinare. ¶ Almansor.

Cum qs i somno quasi rē grauē aliqd super se cadere senserit incubū pati nūciandus est. In ipsius itaqz cura nō ē tardanduz. ipse. n. epilepsie preambulus est. ipsam nanqz precedit. Syllanus.

¶ Hic determinat de incubo. ⁊ dividitur in tres. Primo ponit signa. Secundo ponit causam pronosticam quare cura non est tardāda. Tertio ponit curā. Secunda ibi. (¶ Ipsius.) Tertia ibi. (Eger quoqz.) De prima dicit q̄ cum qs sentit in somno q̄si rē grauē cadere sup se dicim⁹ talē pati icubū. ¶ Nōdū q̄ i sōno sentit̄ illa granitas pp oppilationē cōne cui⁹ nō pōt virtus regere mēbra. ¶ Secōo notādū q̄ signa passionis distinguunt̄ p iudicia patiēs ꝛ signa humoz frequenter dcā sunt. (In ipsius.) Hic ponit cām pnosticā ⁊ cām quare cura nō ē tardāda: q̄ pnosticat epilepsiā vel subeth vel appliam vel spasmuz vel paralisim aut mortē subitā. Rō pz. ¶ Secōo notādū q̄ si icubus p̄ueniat i vigilia ē deterius. rō pz q̄ fit a fortiori cā: ⁊ si post excitationē sudet sudore frigido ⁊ sit cum tremore cordis ē pessimum. ratio patet. ¶ Almansor.

De melancolia

¶ Eger quoq; si in colore rubeus fuerit ⁊ venas bñerit plenas: ex sapbēa erit minuendus. Et ventose in carnositate tibiaꝝ ponēde sunt. Eger ꝓterea a potu vini ⁊ reꝝ dulciū comestiõe abstinēdus erit ⁊ precipue ab omni re q̄ multū generat sanguinem. Syllanus.

¶ Hic ponit curam ⁊ diuiditur in duas. Primo ostendit curā quando fit a sanguine. Secundo quando fit a flegmate. Secunda ibi. (Nō si huic). Prima in duas. primo ponit curam per euacuationem. Secundo per dietaz. Secūda ibi. (Eger ꝓterea). Prima in duas. Primo ponit p flebotomiam. Secundo per ventosas. Secunda ibi. (Et ventose). De prima dicit q̄ si eger fuerit rubeus in colore ⁊ habuerit venas grossas debet fieri flebotomia de saphena. ratio qz signum est q̄ in corpore est plectoria: ideo vt fiat diuersio dz fieri talis flebotomia. deinde post de cephalica: deinde post de vena frontis vel nasi vt venarum sublingua: licet tamen Rasis non dicat in littera. De secūda dicit q̄ ventose cuz scarificatione debent poni in parte carnosa tibiarum. ratio patet vt supra in. c. precedenti ⁊c. (Eger ꝓterea). Hic ponit curam per dietam dicens q̄ eger debet se abstinere a potu vini ⁊ a comestione rerum dulciuz ⁊ precipue ab omni re multiplicante sanguinem: ratio qz talis dieta diminuit sanguinem. Almansor.

¶ Nō si huic ꝓtrariū accidit venter ex pillulis cochiis multotiēs erit soluēdus. Et eiꝰ regimē subtiliandū. Exercitio quoq; utendū erit ⁊ mēbra inferiora erūt fricanda. Syllanus.

¶ Hic ponit curam quando prouenit a flegmate ⁊ diuidit tur in tres. Primo ponit curam per euacuationem. secundo per dietaz. Tertio per exercitium ⁊ fricationes. Secūda ibi. (Et eius regimē). Tertia ibi. (Exercitio quoq;). De prima dicit q̄ si appareat contrarium eius quod dictū est. qz non fit rubedo ꝫ potius albedo ⁊ non fit repletio venarum: sepe debet fieri euacuatio per secessum cum pillulis cochijs. Ratio patet. ¶ Notandum q̄ ante exhibitionē pillularum debet precedere sirupus digestiuus flegmatis dictus in. c. de epilepsia. (Et eius regimen). Hic ponit curam per dietam ⁊ dicit q̄ eius regimen debet diminui: ratio vt cōsumatur materia flegmatica ⁊ debet declinare ad calidū ⁊ siccum sicut i dieta epilepsie. (Exercitio quoq;). Hic ponit curam per exercitium ⁊ fricationes: dicens q̄ i cura vtendus est exercitio. Ratio qz resoluit ⁊ exiccat materiam flegmaticam. Secundo dicit q̄ membra inferiora sunt fricanda. ratio qz per hoc diuertitur materia a partib⁹ capitis. ¶ Notandum q̄ per exercitia ⁊ fricationes debēt intelligi omnia illa que excitant virtutē vt clamor magnus: ideo talis debet habere socium dilectum qui statim cū audit ipsum lamentantem excitet eum sine cuz fricatione fortī siue aspersione faciei cum aqua ros. ¶ Secundo notandum q̄ si incubus fieret a magna frigiditate capitis debet i ungi caput cum oleo costino laurino vel rutaceo ⁊ similib⁹ ⁊ si fuerit a nimia repletõne stomachi fiat vomitus clistere ⁊ similia. ¶ Tertio notandum q̄ in cura incubi cōuenit vt confortetur cor ⁊ cerebrum cuz electuario quod sic fit. Rx. corallorum ossis de corde cerui margaritarum non perforatarum añ. ʒ. ʃ. sirici combusti. ʒ. ʃ. galange cardamomi mellegete mirtillorū piperis longi gaz nucis mus. peonie añ. ʒ. i. ʃ. cinamomi. ʒ. i. macis croci añ. ʒ. i. zuccari albi. lb. iij. fiat electuarium durum: ⁊ potest fieri cū melle melius in hieme. Sumatur mane ⁊ sero ad moduz nucis ⁊ bibatur post illud aliquid aque decoctionis peonie. Ad idez valet diacameron. Similiter ⁊ diambra. Ad idem valet si sumatur bis in hebdomada ꝓ qualibet vice in aurora. ʒ. ʃ. tiriace cum ʒ. iij. aque decoctionis peonie ⁊ videbitur mirabile. ¶ Notandum quarto q̄ in tali posset ēt fieri cauterium in anteriori parte capitis i loco cōmissure coronalis specialiter post purgationes factas. ¶ Quinto notādū q̄ modus cure istius egritudinis est sicut epilepsie. qz materia est eadem. Naz incubus non est aliud q̄ parua epilepsia.

¶ De melancolia. ¶ Syllanus.

Notandum primo circa rubricaz q̄ melancolia potest dupliciter sumi. Uno modo pro humore melancolico. Secundo modo pro quadam passione cerebri sic nominata. Ad propositum hic sumitur secundo modo. ¶ Secundo notandum q̄ melancolia secundo modo dicta capitur dupliciter. Uno modo generaliter. ⁊ sic ē nomen generale ad maniam caninam ⁊ lupinam siue demoniacam ⁊ ad melancoliam proprie dictam. Secundo modo capitur pro melancolia proprie dicta solum. ¶ Tertio notandum quid sit melancolia proprie dicta. nam melancolia est mutatio extimationum ⁊ cogitationum a cursu naturali ad corruptionem ⁊ timorem ⁊ ad malitiam propter complexionem melancolicam facientem siluestrem spirituz in vijs cerebri ⁊ facientem ipsum timiduz propter tenebras ipsius. sicut tenebre extrinsece solitarium timere faciunt secundus q̄ complexio frigiditatis ⁊ siccitatis contrariantur spiritui debilitans ipsum ⁊ sic in eo videtur esse lesio plurium virtutum. ¶ Quarto notanduz q̄ apud medicū tres sunt cause melancolie. s. primitiua antecedens ⁊ cōiuncta. Primitiua sunt res nō naturales multiplicantes melancoliam vt cibi melancolici sicut lentes ⁊ fabe ⁊ alia legumina carnes antique caseus cantes carnes bouine leporum cuniculorum: vinum grossum panis azimus timor ⁊ tristicia ⁊ complexio frigida ⁊ sicca. similiter ⁊ regio frigida ⁊ siccaetas senectutis ⁊c. Causa antecedens est humor melancolicus antecq̄ actu inducat corruptionez in virtute estimatiua vel imaginatiua. Causa coniuncta est humor melancolicus existens in cerebro vel in alio membro inducens corruptionem in virtute imaginatiua vel estimatiua. ¶ Quinto notandum q̄ differentia est inter maniam caninam ⁊ melancoliam proprie dictam. qz mania canina causatur ex melancolia generata ex sanguine q̄dū remanet in materia causa adurens. ⁊ sic in paroxismo garrulant ⁊ gaudent ratione sanguinis ⁊ tristantur ratione melancolie. Mania autez lupina vel melancolia lupina causatur ex melancolia causata ex adustione colere: ⁊ in tali fit rixa furia ⁊ agitatio: ⁊ a vulgaribus dicitur q̄ demon intrauit corpus eius: ⁊ est passio difficilis ad curandum. Melancolia proprie dicta causatur ex melancolia naturali buliente in cerebro. ⁊ aliquādo causatur a mala complexione frigida ⁊ sicca sine materia licet raro ab illa. vel ex melancolia causata ex adustione aliorum humorum duz tamen caliditas sit separata ab illa materia. ¶ Sexto notandum q̄ melācolia potest considerari dupliciter. Primo modo quantum ad sui originem vel apprehensionez. ⁊ sic est actio corrupta virtutis imaginatiue. vel quantum ad sui complementū. ⁊ sic est actio corrupta estimatiue. ¶ Septimo notandum q̄ melancolia potest fieri dupliciter. vel per causam propriam in cerebro vel per cōmunitatem. vt qz vapor melancolicus cōmunicatur cerebro a membris inferioribus. vt a corde stomacho ypocondrijs splene renibus. ⁊ a retentionibus meſenteriorum vel hemorroidarum. ¶ Octauo notandum q̄ species melancolie sunt quasi infinite. Quidam enim timēt casum celi supra se. Quidam timent q̄ terra absorbeat eos. Quidam timent latrones. Quidam ne lupus aggrediatur eos. Quidam imaginantur res coraz oculis suis que non sunt vere. Quidā imaginātur se factos esse reges. aut lupos. aut demones. aut aues. aut instrumenta artificialia. Quidā ridēt quidā plorāt. quidā abhorrent aquā. Quidā etiā melancolici illiterati fiunt literati. ⁊ litteraliter loquuntur. Quidā ꝓphetizāt. ⁊ hoc non videtur reducibile in cās rationales nobis notas. ⁊ sunt plures alie species quas o mitto propter multitudinem earum. Almansor.

Quz alicui cogitatões male sine cā accīderit: ⁊ timor ⁊ tristitia i eo ꝓualuerint mlte principiū in eo ē. Cū aūt res ad hoc deuenerint vt ēt ea q̄ cogitare cepit ore promat vba sua atq; actus ꝓmisceat: tūc melancolia

De melancholia

perfecta est. Cui ergo be male cogitatões ⁊ tristicia ⁊ tribulatio accidunt anteq̃ prevalere incipiãt succurrendus est: quia si prevaluerint cura est difficilis. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de mlia. ⁊ dividitur i tres. Primo ponit signa. Secũdo reddit causam quare cum apparent male cogitationes non est differenda cura. Tertio ponit curã. secunda ibi. (Cui ergo be.) Tertio ibi. (Q̃ó si cũ mlia.) Prima in duas. Primo ponit signa mlie quãdo est in pncipio. Secundo quando in sui complemento. secunda ibi. (Cum autem res.) De prima dicit q̃ quãdo in aliquo apparent ista signa. Primo q̃ male cogitationes accidũt sine causa. Secundum q̃ timor ⁊ tristicia in eo prevalent. tunc dicimus q̃ mlia est in sui pncipio. ¶ Notandum q̃ mlie tres sunt gradus. primo quando false imaginantur vel estimant q̃ imaginantur illud quod non imaginãdum vel estimant quod non est estimãdum. Secũdus gradus est quãdo ore proferunt quod mente concipiunt. q̃ loquuntur fatue. Tertius gradus est quãdo complent opere quod mẽte conceperunt sicut aliqui mlici qui non definunt ire nunc huc nunc illuc. ⁊ nesciunt quo vadãt. ⁊ dicitur cutubuth. ¶ Secundo notandum de ratione signorum. Verificatur primum q̃ humor mlicus repugnat spiritibus sui substãtia ingrossando spiritus ex sui qualitate q̃ frigidus ⁊ siccº. Verificatur 2m q̃ sicut homo existens in membris timet ⁊ tristatur. sic spiritus per mliam ⁊ vapores melãcolicos obtenebrãtur. ⁊ ideo est timor ⁊ tristicia ⁊c. (Cum autem res.) Hic ponit signa mlie quando est in suo complemento dicens q̃ quãdo res provenit ad hoc quod patiens proferat ore que mente cõcipit. Similiter verba ⁊ actus suos permiscet. signũ est q̃ melia est in suo cõplemento. ¶ Notandum q̃ supra Raf. in precedenti parte posuit primum graduz mlie qui est male cogitare ⁊ false imaginari nunc in hac parte ponit 2m gradum mlie qui est proferre ore quod mente concepit. ¶ Secundo notandũ q̃ signa mlie sunt duplicia. quedam sunt pronostica ⁊ quedam demonstrativa. pronostica sunt timor pusillanimitas. estimatio mala. timor sine causa. velocitas ire. dilectio solitudis. tremor ⁊ vertigo ⁊ sonitus ppue in miracb. Demonstrativa sunt quando predicta sunt cõsummata. ¶ Tertio notandum q̃ ratio signorũ est. Primo timor ⁊ pusillanimitas propter tenebrositatem melancolie vel vaporis melancolici obtenebrãtis spiritus estimatio mala rõne mlie impedimẽtis speciem tenebrosam. Timor ⁊ velocitas ire q̃ talis incipit esse solitarius ⁊ si quis illum a suo proposito diverterit irascitur. ⁊ q̃ imaginatur ab omnibus parvipendi est dilectio solitudinis propter obscuritatem mlie que movet vt sit solitarius ⁊ non conversetur cum aliquo. ⁊ fit aliquãdo tremor ex vaporibus ascendẽtibus ad caput ⁊ sonitus ⁊ tinnitus proprie in miracb propter idem q̃ ibi elevantur mali vapores est fastidium propter multitudinem vẽtositatis sub levantis cibum. ¶ Quarto notandum q̃ signa melancolie cerebralis sunt hec superfinitas cogitatõis assiduatio solitudinis importunitas ad aliquam rem vt ad terram. antecessio insomnietatis egritudines cerebri antecedens ⁊ non apparent in membris cerebro cõmunicantibus nocumenta. Accidentia sunt valde magna ⁊ continua. ratio patet intelligentibus. Signa melancolie per cõmunitatem per totum corpus sunt nigredo totius corporis ⁊ arefactio ⁊ retentio eius quod cõsuevit enacuari a splene ⁊ a stomacho ⁊ hemorroidibus ⁊ menstruis. vehemens nigredo pilorum. antecessio ciborum melãcolicorum. Antecessio febrium putridarum cronicarum ⁊ diversarum. ratio patet. Signa mlie propter cõmunitatem ad splenem sunt multitudo appetitus propter effusionem mlie ad os stomachi. Paucitas digestionis stomachi ꝑter frigiditatem mlie multitudo rugitus lateris sinistri. Inflatio splenis propter ventositates. ⁊ hoc non separatur ab eis. quandoq̃ est febris quartana. Natura est levis propter indigestionem. Signa mlie propter cõmunitatem ad stomachũ sunt nauseatiua sacietas cum indigestione ⁊ repletione in hora digestionis. Multiplicatio doloris apud comestionez qui quiescit apud digestionem. Signa mlie propter cõmunitatez ad miracb. sunt gravitas in miracb. ⁊ attractio ad superiora: nausea inseparabilis. ⁊ corruptio digestionis. Eructatio acetosa. Sputum humidum. Rugitus ⁊ exitus ventositatis. ⁊ inveniunt invamẽtum. dolor est in stomacho aut inter vtraq̃ spatulas proprie post cibum anteq̃ digerat. Signa quando mlica passio fit a sanguinea melancolia sunt q̃ patiens est cum gaudio ⁊ risu propter proprietatem sanguinis. non est tristicia vehemens. oculi sunt rubei. Vene sunt plene. cibi multiplicantes sanguinem precesserunt. Signa mlie quãdo est a colera sunt. q̃ est cum saltu ⁊ cum furore ⁊ cum lippinositate ⁊ cum terribili aspectu. ⁊ appellatur a quibusdam demonium. Signa melancolie quãdo fit a flegmate est cum pigritia paucitate caliditatis ⁊ cum quiete. Signa quando fit a melancolia est cogitatio plurima. audacia minor q̃ in alijs odium cuius non obliviscitur ⁊ cetera. (Cum ergo.) Hic reddit causam quare cum be male cogitationes apparent cura non sit differenda. ⁊ dicit q̃ cum accidunt male cogitationes tristitia ⁊ turbatio succurrendum est antequam incipiant prevalere. Reddit causam. q̃ si confirmentur ⁊ prevaleãt cura est difficilis. Pronosticatio: fluxus vel varices quãdo veniunt habentibus melancolicam passionem est bonus. ¶ Notandum q̃ ratio huius dicti est q̃ si confirmetur signum est q̃ facta est fortis impressio in membro principali. s. in cerebro. Item q̃ talis egritudo fit ab humore melancolico. ⁊ talis repugnat curationi ratione substãtie: q̃ est humor grossus: ⁊ ratione qualitatis q̃ est humor frigidus ⁊ siccus vnde cõtrariatur calori naturali qui curat morbos. Unde quartana curatur difficiliter. ¶ Almansor.

¶ Q̃ó si cuz melancolia fuerit dolor ventris et inflatio: ⁊ malus color. et digestiõis corruptio: et vomitus acetosus: et excreatõnis multitudo: incipienda est cura cum flebotomia ex basilica: aut saluatella sinistre manꝰ. Et si sanguis visus fuerit niger dimittatur egredi in multa quantitate: subtilis autem et rubeus si fuerit restringendus erit illico. Eger vo ex rebus linientibus est nutriendus vt sunt alesfidabegi que sunt ex carne edina ⁊ aretina et mittendus est in balneuz in quo non diu moretur. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam melancolie ⁊ dividitur in duas. Primo ponit curam melancolie provenientis a splene. ¶ Secundo a capite. Secunda ibi. (Si autem.) Prima in quatuor. Primo ponit curam p enacuationez. Secundo ostẽdit quibus est vtendum post enacuationem. Tertio ostendit a quibus est abstinendũ. Quarto ostendit circa que medicus habet attendere in cura talis melancolie provenientis a splene. Scõa ibi. (Deide tribus.) Tertia ibi. (Eger vero.) Quarta ibi. (Et studẽdũ.) Prima in duas. Primo ponit curam per enacuationem factam. per flebotomiam. Secundo per enacuationem factam per secessuz. Secunda ibi. (Post hoc autez.) Prima in tres. Primo docet facere flebotomiam. Secundo docet curaz per dietã. Tertio per balneum. Secunda ibi. (Eger vero.) Tertia ibi. (Et mittendus.) De prima dicit q̃ si cum melancolia fuerint ista signa. s. dolor ventris ⁊ inflatio: malus color corruptio digestionis ⁊ vomitus acetosus: debemus incipere curam faciendo flebotomiam ex basilica. aut saluatella manus sinistre. Secundo dicit q̃ si sanguis fuerit niger debet dimitti fluere seu diminui in quantitate multa. sed si fit subtilis rubeus debet statim restringi. ¶ Notandum q̃ ⁊ si in melancolia possit esse ꝑ cõmunitatẽ ad alia membra. s. ad cor: q̃ generat spiritum vitalem turbidum ⁊ grossum: vel ad epar. vel ad sꝑ'nẽ. vel ad matricem. hic tamen ponit curam eius que est per cõmunitatem ad splenem: quia sepius accidit ex quo splen est receptaculum melancolie ⁊

illa cura curantur alie. ¶ Notandum secundo de ratione signorum melancolie prouenientis a splene. primo est dolor ventris: q; propter abundantiam humorum in splene: ⁊ propter colligantiam splenis ad stomachum debilitatur virtus digestiua stomachi: ⁊ sic generantur ventositates que sunt causa doloris ⁊ inflationis stomachi: ⁊ sic verificat primū. Verificatur secundum: q; malus color est propter malitiā digestionis. Verificatur tertium. s. corruptio digestionis ꝓpter malitiam melancholie abundantis in splene. Verificatur quartum. s. vomitus acetosus q; melancolia prosiluit ad stomachum ⁊ corrumpitur conuertendo ad acetosum. Verificatur quintum: q; fit multum sputum propter malitiam digestionis ratione cuius generatur multum de flegmate viscoso in stomacho. ¶ Tertio notandum ꝙ ratio remedii est. q; per euacuationem factam ex basilica vel ex salua tella manus sinistre vel brachii euacuatur sanguis melancolicus qui peccat in splene ⁊ si sit niger debet dimitti egredi. q; sanguis melācolicus est niger ⁊ grossus ⁊ sic euacuatur materia peccans. si sit subtilis restringatur q; tunc talis sanguis est colericus qui est sicut frenum melancolie ⁊ sic non euacuatur materia peccans. ¶ Dubitatur in habentibus passionem melancolicā peccato melancolie. quare competat flebotomia cum non peccat sanguis. Dicendum ꝙ melancolia magis conuenit cū sanguine. q; est fex sanguinis. ⁊ q; melancolia nō est sic separabilis a sanguine. Sed si dicetur ꝙ sanguis magis contrariatur in complexione melancolie cū flegmati. Dicendū ꝙ licet ex parte complexionis ita sit. tamen ex parte multiplicationis non q; fiunt ab eodē calore. Aliter licet sic sit. tamen ex parte euacuationis non ē simile. q; flegma propter viscositatem adheret. ⁊ non segtur sanguinem in euacuatione. sed melancolia non. immo egreditur cū sanguine. ⁊ ideo posuit flebotomiā. ⁊ Auic. etiam quarta primi capitulo. xx. de flebotomia dicit ꝙ homines melancolici debent sepe flebotomari. ⁊ in flegmaticis prohibet. (Eger vero.) Hic ponit curam per dietam dicens ꝙ eger debet nutriri ex carne edina ⁊ arietina. Ratio q; ex ea generatur sanguis bonus ⁊ multe quantitatis qui resistit melancolie. ⁊ ex quo fit refūptio corporis ⁊ specialiter conuenit hoc. q; splenetici sunt macri propter indigestionem in epate. ¶ Notandū ꝙ per illa iura debemus etiam intelligere alia iura vt gallinarum pullorum vitellos ouorum ⁊ similia humectantia ⁊ sanguinem multiplicātia. De herbis vero boraginem ⁊ bugulosam comedat. (Et mittendus.) Hic ponit curam per balneum. dicens ꝙ patiens debet poni in balneo ⁊ in eo parum morari. ¶ Notandum ꝙ ratio primi dicti est. q; balneum aque dulcis humectat corpus. nam ibi peccat materia per frigiditatem ⁊ siccitatem. Ratio secundi est q; si diu staret in balneo. magis resolueret materiam subtilem ⁊ sic exsiccaret. ⁊ ideo q dam bonus curabat quartanam paucis diebus. ipse enim administrabat balneum omni die bis vt materia melancolica citius expelleretur in paroxismo. ⁊ sic infra mensez curabat quartanam. Alia causa est q; balneum inducit leticiā sed in passione mrica est tristicia tē. ¶ Almansor.

¶ Post hoc autē decoctione de epithimo quā ego cōposui vtat cuius hec est ꝓfectio. ℞. miro balanoꝝ indorū. ʒ. x. polipodii. ʒ. v. sene. ʒ. viiii. turbith. ʒ. iiii. sticados. ʒ. x. passulaꝝ enucleatarū. ʒ. x. epithimi cretensis. ʒ. x. oīa excepto epithimo i tribus. lb. aque coquēda sunt donec ad vnā libram ⁊ mediā redeāt. cū ꝙ hoc factuz fuerit addat epithimū ⁊ illico ab igne remoueant ⁊ dimittant donec ifrigidari ceperit. Cū ꝙ ifrigidata fuerint manibus fricata colentur. Deinde sumant agarici due tertie. ʒ. i. aloes. ʒ. i. sal indi. ʒ. ʃ. elli nigri quartā. ʒ. vnius. ⁊ cōficiant cū melle aut cū iulep. ⁊ fiant ex eis pillule q̄ p tres horas ante decoctōis exceptionē sumēde sunt. postea sumat decoctio. Deide tribus diebus gescat. In bis aūt diebus qbus quiescit nutriat ex eis q̄ precepimus. ⁊ i potu sumat vinū subtile ⁊ clarū ⁊ bene odoriferū. Post hoc quoq; ite; sol uēdus ē vt prius. hoc vo ita vt ꝓdiximus terno iterandū est. quarta quoq; potio ei dāda. Eger vo ab oībus q̄ colerā generāt nigrā abstinēdꝰ ē: vt sunt carnes siluestres oēs ⁊ caro vaccina ⁊ caprina uetuste ⁊ fabe. ⁊ caro salita ⁊ caseus uetus ⁊ lentes et ꝓcipue lentes et oīa hūefactiua. Vinū ꝓterea grossuz labores et uigilias euitet. nec patiat famē nec sitim. uino vo subtili i potu utat. et ꝓcipiēdū est ut dormiat. Et est studendū in splenis curatiōe ex bis q̄ i sequētibus i capitulo de splenis curatōne dicturi sumus q̄ augmētat. Os quoq; stomachi cōfortandus est. et precipue ex medicinis quarum mentionez in sequentibus facturi sumus cū egritudines stomachi nominabimus. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam per euacuationem factā per secessuz. Primo per decoctionem. Secundo per pillulas. Secunda ibi. (Deinde sumatur.) De prima dicit ꝙ post flebotomiam conuenit decoctio de epithimo que est. ℞. miro balanoꝝ indorum ʒ. x. polipodij. ʒ. v. sene. ʒ. viiij. turbith. ʒ. iiij. sticados. ʒ. x. passularum enucleatarum epithimi cretensis añ. ʒ. x. omnia excepto epithimo coquantur in lb. ij. aque donec ad. lb. i. 5. reddeant. Cūq; hoc factuz fuerit addatur epithimum: ⁊ omnia ab igne remoueātur illico ⁊ dimittantur donec incipiāt infrigidari ⁊ cum infrigidata fuerint manibus fricata colentur. De secunda parte ponit de scriptionem pillularū: ⁊ est. ℞. agarici duas tertias. ʒ. vnius aloes. ʒ. i. salis indi. ʒ. 5. elli nigri quartam. ʒ. vnius conficiantur cum melle: aut cum iulep: ⁊ fiant pillule. Subdit ꝙ tales sumende sunt per tres horas ante assumptionem potionis vel decoctionis. ⁊ debet complete recipi vsq; ad dies. xvi. ⁊ qualibet die anteq̄ detur decoctio. pillule omnes que fiunt in recepta sunt sumende per tres horas añ. ¶ Notandum ꝙ ratio dictorum est. q; talis pillule ⁊ talis decoctio euacuāt flegma grossum aggregatum ratione debilitatis epatis propter colligātiam cum splene ⁊ melancolia a qua fit principaliter illa passio ⁊ quare debēt sumi per tres horas ante decoctionem q; pillule non possunt operari in tam breui tempore. ideo aduenīente decoctione pillule dissoluunt ⁊ similiter pficiunt vnam operationē. ¶ Tertio notandum ꝙ hora assumptionis cōueniens non dz esse in die agitationis ⁊ cōmotionis materie sicut in die paroxismi. q; in illa die non debet esse assumptio alicuius medicine. Ut Auic. prima quar. c. de cura putridarum in generali. Sed in hora quietis. q; virtus est fortis magis apta euacuationi. ¶ Notandum quarto ꝙ anteq̄ detur medicina dz precedere sirupus digestiuus materie existentis in splene ⁊ est talis. ℞. radicum feniculi petroselini accon radicis ciperi añ. quar. 5. radicis rafani radicis apij añ. ʒ. i. radicuz corticis capparorum mediam tamariscī frassini ⁊ genestre añ. ʒ. 5. eupatorij calamenti absinthij capil. vene. endiuie scariole. añ. M. i. anisi maratri cuscute seminis portulace seminis melonis indi. añ. ʒ. i. liquiritie rase vuaꝝ passarum sine arill añ. ʒ. i. succi boraginis succi fumiterre depuratorum añ. ʒ. ij. florum boraginis bugulose fortū sticados arabici añ. ʒ. i. melli elect. q. uj. zucchari alb. lb. 5 temperentur cortices in aceto forti per noctem. fiat sirupus perfecte clarificatus vsq; ad. lb. i. 5. administretur cum decoctione boraginis florum tamariscī florum sticados arabici añ. ʒ. 5. thimi epithimi folliculorū sene polipodij quercini añ. ʒ. 5.

De melancholia

anisi. ʒ. iij. liquiritie rase vuarum passarum sine arill. ʒ. vi. fiat decoctio in sero caprino. ⁊ in decoctione temperentur per noctem cortices mirabolanorum bene gũmosorũ. ʒ. i. ſ. fricentur de mane fortiter ⁊ colentur. ⁊ colature adda tur. ⁊ administretur si est delicatus cuʒ. ʒ. i. ʒucchari al. vel cãdi dulcoretur. Ad idem valent tales pillule. ℞. yere ruf fini. ʒ. iij. lapidis lazuli puluerizati subtiliter. ʒ. i. misce ma laxando cum modico sirupi fumiterre fiant pillule ad quã tratem cicerum. Ad idem pro debilibus valet diasene. ʒ. ſ. Ad idem confectio amech. Ad idem puluris sene. ʒ. ſ. cum aqua lactis. (Deinde tribus.) Hic ostendit quomo do est procedendum post euacuationem dicẽs ꝙ post pri mam euacuationem debet quiescere tribus diebus. Ra tio qr virtus confortatur per nutrimẽtũ que virtus fuit de bilitata per medicinam ⁊ iterato posset laxari. Secundo di cit ꝙ in bis tribus diebus dʒ vti dieta de qua dictum est. Ratio patet. Tertio dicit ꝙ in potu debet dari vinũ subti le clarum odoriferum. Ratio qr generat bonum sanguinẽ ⁊ spiritus claros qui cõtrariãtur spiritibus grossis in mlia. Quarto dicit ꝙ iterato post dʒ euacuari vt pri⁹. ⁊ sic quo usqʒ quarta potio sit exhibita. Ratio qr materia mlica est difficilis euacuationis. ⁊ ideo paulatim dʒ fieri euacuatio. Sed intelligendum est ꝙ semper dʒ premitti digestiuum qr in cronicis egritudinib⁹ dʒ fieri paulatim digestio ⁊ pau latim euacuatio ⁊c. (Eger vero.) Hic ostendit a quibus est abstinendũ. dicens ꝙ eger dʒ se abstinere ab omnibus generantibus mliam. Ut sunt carnes siluestres omnes. ⁊ vaccina caro ⁊ hyrcina ⁊ magnarum caprarum fabe caro salita caseus antiquus lentes precipue. Similiter olera nisi fint humectatiua qualia sunt borago bugulosa ⁊ similia. Secũdo dicit ꝙ dʒ abstiere a vino grosso qr aggregat mli am ⁊ spiritus turbidos. dʒ abstinere a labore ⁊ vigilijs qr exiccant. Tertio dicit ꝙ nõ dʒ pati famem nec sitim. ratio qr in talibus dispositionibus corpus exiccatur. Quarto di cit ꝙ dʒ vti vino subtili. ratio qr generat spiritus subtiles ⁊ claros qui contrariãtur melancolie. Quinto dicit ꝙ dʒ dor mire. ratio qr celebratur melior digestio ⁊ humectat cor pus. ¶ Nota ꝙ studentes non debent vti carnibus salsis nec alijs generãtibus mliam. nec vino grosso qr ex his ge neratur nutrimentum grossum ⁊ spirũ grossi humidi tur bidi. vnde cerebrum non disponitur ad speculari ⁊ stude re. (Et est studendum.) hic ostẽdit circa que medicus ha bet intẽdere in curatione mlie prouenientis a splene. dicẽs ꝙ debemus attendere in curatiõe ad splenem cum bis de quibus dicetur in. c. de curatõne splenis. Ratio qr hec pas sio principaliter dependet a splene. ideo si splen est durus dʒ mollificari. Tertio dicit ꝙ debemus attendere ad sto machũ ꝓfortãdo os stomachi cũ bis ꝙ dicẽt i. ca. de dispo sitione stomachi. rõ qr a splene ad os stomachi cõmunicat mlia ꝙ infrigidat ⁊ debilitat os stomachi. lõ ꝓfortari dʒ vt ꝓhibeat receptio melancolie. ¶ Almansor.

¶ Si aũt cũ mlia ea ꝙ notauim⁹ nõ fuerit ⁊ acci derint post frenesim vel lõgã morã sub sole. aut percussionez in capite. flebotomia ex cephalica facienda est. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam melancolie cerebralis. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam quando fit a materia calida vel a mlia cãta per aduſtionem colere vel sanguinis. Secũdo ponit curã qñ fit a mlia naturali. Secunda ibi. (Si aũt.) Prima in duas. Primo ponit curã ꝙ flebotomiã. Scdo ꝙ localia. Scda ibi. (Et capiti.) De prima dicit ꝙ si cum mlia nõ fuerit ea ꝙ dicta sunt. ſʒ sequat⁹ post frenesim. vel longã morã sub sole. vel post repercussionẽ i capite. suple ar guim⁹ mliam esse in capite. vltimo cerebria a principio dʒ fieri flebotomia ex cephalica. Rõ qr ꝙ ipsam euacuat mã ꝙ ẽ cã añs ⁊ de illa ꝙ ẽ pũcta. ¶ Notãdũ ꝙ ibi capit mlia vt ẽ cõtis ad maniã. ⁊ ß capitur mania cãta ex mlia cãta ex aduſtione sanguinis vel colere q̃diu cã adurẽs tenet i mã ⁊ sic venit post frenesim. qr frenesis cãtur ex sanguie ⁊ co lera. ⁊ qñ venit aduſtionẽ generat mliam vel maniã. ⁊ q̃ diu remanet calidꝰ tãdiu remanet mania. Siꝫ ꝙ non gam morã sub sole aduruñ humores ⁊ puertunt ad mli am: ⁊ q̃diu stat calidꝰ tãdiu stat mlia. Siꝫ ꝙ percussio nem capitis sanguis ⁊ spiritus rõne doloris ascendit ⁊ fit i flãmatio ⁊ aduſtio. ideo ⁊c. ¶ Notãdum ꝙ in passiõe cã ta a materia mlica cõpetit et medicina: ⁊ qñq̃ sirupus cõ petit: ⁊ sirupus cõpetẽs in mania est. ℞. lactuce scariole ai tee añ. ℥. i. flox viol. nenufaris ros. ru. añ. ʒ. i. succi bora ginis succi fumiterre succi pomox acetosox añ. ʒ. ij. accet. squillitici. ʒ. i. ꝙ cã ꝓiuncta ʒucchari al. quar. iij. fiat sirupus clarificatus vsq̃ ad. lb. i. Laxatiuum debet esse tale. ℞. flo rum borazinis florum viol. florum nenufaris añ. ʒ. ſ. vua rum passarum mundatarum ab arill. ʒ. v. epithimi follicu lorum sene añ ʒ. i. anisi. ʒ. iij. fiat decoctio in sero caprino. ⁊ in decoctione temperẽtur cortices mirabolanorum indorũ vel citrinorum. ʒ. i. ꝓ cã antecedente corticis mirabolano rum indorũ. ʒ. ſ. Pro cã ꝓiuncta fricent de mane fortiter ⁊ colent ⁊ colatura de mane det. ¶ Almansor.

¶ Et capiti studium adhibendum ex reliquo re gimine quod diximus proprie. Aqua preterea tepida ab alto loco super caput fundenda ẽ. Deinde oleum ro. cũ aceto vini capiti infundatur: ⁊ lac muliebre desuper mulgeatur. Naribus ẽt oleum de seminibus cucurbite dulcis. ⁊ lac mu liebre iniiciatur. In balneum quoq̃ sepe mittẽ dus est. ⁊ multum ex aqua tepida capiti est super infundendum. Eger etiam omnia que odorife ra frigida sunt odoret. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam per localia. Primo in generali remit tendo se. Secundo in speciali. Scdã ibi. (Aqua ꝓterea.) De prima dicit ꝙ circa caput est attendendum cũ bis que diximus supra in cura frenet. ¶ Notandum ꝙ q̃uis erũt ponenda multa supradicta: vt i ꝓdicto. c. de cura frenet: tñ sunt due ablutiones spãles i mania. vna est ablutio capitis cũ decoctiõe pedũ ⁊ capitis montonis ⁊ seminis papave ris albi. Scda ẽ decoctio foliox sene: ⁊ aliq̃n cũ seminibus ⁊ floribus boraginis ⁊ bugloſſe. (Aqua ꝓterea.) Hic po nit curã p localia i speciali: ⁊ diuidit i q̃ꝫ ꝓtes fm ꝙ qui qʒ localia ponit. ꝓtes patebũt. De prima dicit ꝙ aqua tepi da dʒ ab alto sup caput fundi. Rõ qr talis humectat. dein de qr reuertitur ad frigiditatẽ infrigidat ⁊ sic prohibet adu stionem materie. (Deinde oleũ.) hic ponit aliud locale: di cens ꝙ oleuʒ ros. cũ aceto dʒ fundi supra caput. Ratio qr est frigidũ ⁊ stipticũ: ⁊ sic ꝓhibet ascensum vapox ad ca put ⁊ aduſtionẽ i materia. Siꝫ lac mulieb̃re dʒ mulgeri su pra caput. Rõ qr frigidat ⁊ humectat. (Naribꝰ.) hic po nit curã p aliud locale dicẽs ꝙ naribus dʒ imitti oleũ de se mine cucurbite oleũ de salicibus ⁊ lac mulieb̃re. Rõ qr al terant ⁊ ꝓhibent aduſtionẽ in materia: ⁊ ista debent fieri i principio vel in augmento qñ non est intentio resolutionis. (In balneũ.) hic ponit curã p aliud locale. dicens ꝙ pati ens dʒ sepe poni in balneo. ⁊ dicit ꝙ dʒ in eo morari multũ ⁊ fũdi ex aqua tepida supra caput. ratio qr ꝓhibet aduſtio nem materie pp suã humiditatẽ ⁊ resoluere facit pp calidi tatem vel saltem humectando disponit illã ad resolutionẽ. (Eger etiam.) hic ponit curam per aliud locale dicens ꝙ eger etiam dʒ odorare frigida. vt sunt rose sandali viol. rõ qr prohibent aduſtionem materie. ⁊ qr sunt aromatica. cõ fortant caput. ⁊ pro recepta recurrat supra. c. de cephalea ⁊ emigranea. ⁊ ibi patet. ¶ Almansor.

¶ Si aũt cũ melãcolia nihil fuerit eox q̃ diximꝰ i principio. matrix vena dextri brachii apienda erit: ⁊ sanguis ꝓfiderãd⁹. ⁊ vt ꝓdiximꝰ faciẽdũ erit ⁊ regẽdũ. ⁊ postq̃ hoc regimẽ infirmo adbi bueris ꝙ aliquot dies gescere dimittẽdus ẽ. de inde vt prius in cura eius incipiendum donec sanitatis fiat restitutio. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curaz mlie cerebralis facta a mlia naturali ⁊ diuiditur in duas. ¶Primo ponit curam per euacuationē. secundo ostendit quid fiendum sit in diebus quietis. secunda ibi. (In diebus vero.) ¶Prima i duas. primo ponit curam per phlām. secundo p medicinā laxatiuā. ſ. p pillas. secunda ibi. (Pille.) ¶Prima in duas. primo ponit curā p flebotomiā. scdo ostēdit circa qd dz esse intentio in cura mlie. scda ibi. (Studiū.) primū i duas. primo facit qđ dictū ē. scdo ondit qd fiendū post flebotomiā. scda ibi. (Et postq̄.) De prima dicit ꝙ cū in mlia ūibil fuerit ex his q̄ diximus in principio dz fieri flebotomia de vena cōi q̄ dr vena matrix brachij. ſ. dextri. scdo dicit ꝙ dz ꝓsiderari sanguis ⁊ dz fieri vt dictū ē. q̄z si esset grossus dz dimitti egredi. si subtilis dz restringi. ¶ Notandū ꝙ qñ non est aligd eoz q̄ diximus vel que dicta sunt. signum est ꝙ proueniat a mlia naturali. ⁊ cuz hoc non sit in capite nisi q̄z cōicatur ab epate vel corde dz fieri flebotomia toti⁹ corporis. ſ. de vena cōi q̄ respicit partes superiores vt caput ⁊ inferiores vt cor ⁊ epar. Sed quare dz fieri flebotomia ē pp cōmixtionem cum sanguine. ⁊ sic euacuatur fex eius q̄ est materia peccans. Sed quare dz inspici sanguis. quia si videatur niger in magna quantitate dz euacuari q̄z euacuatur materia peccans. sed si sit subtilis dz restringi q̄z non euacuatur materia peccans. (Et postq̄.) Hic ostendit quid fiendum sit post flebotomiam dicens ꝙ post hoc regimen dz quiescere pluribus diebus. Ratio vt virtus subleuetur. deinde ē ꝓcedendū in cura donec fiat restitutio sanitatis. Ut ex hoc velit ꝙ restitutio dz fieri paulatine ⁊ sepe. q̄z materia mlica est difficilis euacuationis. ¶ Almansor.

¶ Studium vero totum quod erga melancolicos est obseruandum est vt impinguentur ⁊ carnosi fiant. ex quo enim pingues ⁊ carnosi fuerint illico sani erunt. ¶ Dyllanus.

¶ Ostendit circa qđ cadit tota intentio medici in curatione melancolie. ⁊ duo facit. primo p̄mittit hoc. Secundo ostēdit quibus perficitur. Secūda ibi. (Sibi autem.) De prima dicit ꝙ tota intentio medici in curādo melancolicos est vt fiant pingues ⁊ carnosi. q̄z si sic. cito fient sani. Ratio q̄z remota est mala complexio frigida ⁊ ficca que faciebat illam passionem. ¶ Almansor.

¶ Cibi aūt q̄ illis ꝓgruūt sūt caro arietina ⁊ edina ⁊ gallinacea ⁊ panis de simula: opirus aūt panis nullo mō ē eis ꝓgru⁹: vinū quoq̄ subtile ⁊ clarū eis ꝓueniēs ē: vinū vo grossuz nō ē eis bonū nec nigrū: lac aūt recēter ab vberib⁹ extractū dū adhuc calet eis ꝓfert ⁊ pisces recentes ⁊ sisami de zucharo fci ⁊ oleo amigdalino. ¶ Preterea audire cātilenas ⁊ gaudere ⁊ bre aīa se res delitiosas ⁊ dormire plurimū ꝓfert eis: econtrario vo cogitare et solus morari et vigilare maxime nocet eis. ¶ Pillule q̄ colerā nigrā expellunt de q̄bus dat̄ bis q̄ decoctōez sumere nequeūt. ℞. epithimi cretēsis. ʒ. xx. polipodii agarici amboz aā. ʒ. x. elli nigri salis indi amboz aā. ʒ. v. sticados. ʒ. vii. pulueris ierepigre. ʒ. xv. bibat ex eis. ʒ. iii. In diebus vo q̄bus qescit eger dz sumere electuariū qđ uocat letificās. qđ. ℞. mellis se corticum citri gariofil. gallie muscate masticis croci oriētalis nucis mus. cinamomi cardamomi nebeč. misch. bebema albi et rubei zedoarie doronici: seminis ozimi maioris seminis ozimi gariofil. oīum aā. ꝑtes equales musci. q̄ztū ē decima pars. ʒ. unius. deide sumāt Rebuli. xx. et embl. xx. et teranť et i trib⁹ libris aque coquā tur donec ad unā redeāt et colent. i colatura uero addať mell. lb. i. deinde bulliant donec aqua ꝓsumpta sit: post ex hoc melle ꝓficiant spēs pdicte qđ tñ in pondere sit triplum ad spēs de quo cū necesse fuerit ad magnitudinem auellane sumendum est. hoc enim medicamē letitiam et coloris pulchritudinem et digestionis bonitatem operatur et retardat canos. ¶ Dyllanus.

¶ Hic ostendit qbus ꝓficiať dicta itentio. ⁊ diuidit in duas. ¶Primo explicat cibū ⁊ potū ꝓueniētes ⁊ discōuenientes. Scdo explicat q̄s alias res nō nāles. Scda ibi. (De terea audire.) De prima dicit ꝙ cibi ꝓuenientes sunt caro edina arietina gallinacea ⁊ panis de simula. ſ. farina frumēti. Rō q̄z generat sanguinē laudabilez ꝑtū mlie. Scdo dicit ꝙ panis opirus. ſ. azimus nō ꝓuenit. Rō q̄z ē oppilās. ⁊ sic generat malū sanguinē melicū. Tertio dicit ꝙ vinuz clarū ⁊ subtile erit ꝓueniēs. q̄z generat spūs subtiles claros ꝑtios mlie. Quarto dicit ꝙ vinū grossuz nō ē bonū. Rō. q̄z est oppilatiuū generans mlam. Quinto dicit ꝙ lac recēter extractū ab vberibus dū ē calidū ē bonū. rō q̄z bñ nutrit ⁊ humectat. Sexto dicit ꝙ pisces recētes. ⁊ sisamū de zucharo factū ⁊ oleū amigdalinū ꝓferūt. rō q̄z humectāt. Ꝺe scdo dicit ꝙ audire cantilenas dulces ⁊ gaudere ⁊ bre res delitiosas in sui pñtia ⁊ dormire ꝓferūt. rō q̄z delectāt aīam ⁊ clarificāt spūs ⁊ somnus humectat. Scdo dicit ꝙ cogitare ⁊ solus morari ⁊ vigilaꝛ maxime nocēt. rō q̄z ericcat corpus ⁊ sunt cā multiplicatōis melie. (Pille.) ponit curā p medicinā. dicēs ꝙ nō valentib⁹ sumere decoctionē ꝓueniunt pillule euacuātes mlam q̄ sunt. ℞. epithimi cretensis. ʒ. x. polipo. agar. āboz aā. ʒ. elle. nig. salis indi. aā. ʒ. v. ambo. sticados. ʒ. vi. ierepigre. ʒ. xvi. ꝓficiant cuz ydromelle vel sirupo ꝺ fumoterre ⁊ sumāt ex eis. ʒ. iij. ¶ Notandū ꝙ aā exhibitionē illaz pillularz cōpetūt sirupi digestiui dicti i. c. de cura doloz capitis a mā mlica. ideo recurrat illuc. ¶ Scdo notādū ꝙ post euacuationē ꝓueniūt oia pticularia dicta loco allegato supza. ſ. fricatiōes facculi fomentatōes sternutatoria ⁊ sīlia. ꝙz fomētatio ꝓueniens ē. ℞. folliculoz sene thyz epithimi boraginis bugulose aā. ʒ. i. ꝓquassent ⁊ bulliāt in duabus ebullitionibus in quatuor. lb. aque in qua decoctione caput fomentet. Ad idē fiat fomentatio cū succi boraginis succi fumiterre aā. lb. ß. ⁊ iste sunt spāles q̄s tz Gerard⁹. Sternutatoriū cōpetēs ē. ℞. lactis mulieris. ʒ. i. elli nigri pulueriz ati. ʒ. i. misce ⁊ fiat inunctio i nares ⁊ si iste pulvis distēperet cū succo ficle erit fortissimū valde. ¶ Tertio notādū ꝙ loco pillularz pōt dari sirupus laxatiuus ta⁹. ℞. floz boraginis bugu. sticados arabici aā. ʒ. v. polipodij querc̄ini agarici elci aā. ʒ. ß. seminis basilici aā. ʒ. ij. succi boraginis succi fumiterre depuratoz aā. ʒ. i. zucchari al. lb. ʒ. fiat sirupus paz coctus ⁊ parū clarificatus vsq̄ ad quar. ij. dissolnať i sirupo diagridij. ʒ. ʃ. ⁊ sepe ponit in medicinis: ad excitandū virtutes aliarū medicinarz succ⁹ roſ. recentiū masticis aā. grā. iij. Ad idez valet talis colatura q̄ ꝑsernat a passiōe mlica. ℞. epithimi quar. ʃ. anisi. ʒ. ij. ꝙquassa ⁊ ebulliāt fiť vna bullitiōe i. lb. i. seri capr̄ini colent ⁊ colatura admistreť. Ad idē. ℞. mira bolanoz idoz. ʒ. i. ʃ. pistent ⁊ bulliāt cū. ʒ. i. pruno⁹ siccoz i. ʒ. viij. aque donec medietas aque sit ꝓsumpta colet ⁊ cū illa colatura addant mane. ʒ. x. (In dieb⁹ vo.) Hic oñdit qd fit fiēdū i dieb⁹ getis. dicēs ꝙ i dieb⁹ getis dz sumere ꝺ electuario qđ dr letificās. ℞. mellisse corticis citri gariofil. gallie mus. masticis croci oriētalis nucis mu. cinamomi cardamomi. nebere. misch. been. al. ⁊ ru. zedoarie doronici seminis ozimi maioris se. ozimi. gariofil. oīum aā ꝑtes eq̄les musci q̄ztū ē decima ps. ʒ. vnius. deide sumant Rebuli xx. emblici. xx. terant ⁊ i lb. trib⁹ aque coquant donec ad vnā redeāt colent ⁊ i colatura mittat mell. lb. i. deide bulliat donec aq̄ ꝓsūpta sit postea ex illo melle ꝓficiant spēs pdicte qđ tñ i pōdere sit triplū ad spēs ꝺ quo cū necesse fuerit

Electum hemipsaq vide aliud electm. & de gumbo in co marko

De catarro

ad magnitudinem auellane assumendū est hoc. ℞. medicamē letitiā ⁊ coloris pulchritudinē ⁊ digestōis bonitatē operatur ⁊ retardat canos. Et ex his ꝑ ꝛō ꝙre hoc electuarium seu medicamē in passione melancolica valet: qz ꝓfortat cor ⁊ alterat malā complexionē melancolicā: ⁊ qz euacuat flā q̄ō multiplicat ꝑ idigestionē ꝑ mirabolanos kebulos ⁊ retardat canos. qz canicies causatur a flegmate putrido in cerebro. ¶ Notandū ꝙ loco huius valet hoc. ℞. margarita rum electarū ʒ.ß. iacinthi smaragdi dozonici romani beenal. ⁊ ru. añ. ʒ.i. floꝝ ciamomi galāge nucis mus. macis. ää. añ. ʒ.ß. garioſ. piperis longi. cubebe domestice ligni aloes storacis calamite seminis basilice añ. ʒ.ß. croci. ʒ.i. muſci boni ambre electe añ. gra. v. corticū citri ꝓditi. ʒ.ß. liquricie rase. ʒ.ij. cādi. quarum passaꝝ sine arill' bene pinguiū añ. ʒ.iij. succi pomoꝝ dulciū bñ depurati. ʒ.i. ꝓserue bugloſe boraginis añ. ʒ.ij. aq̄ roſ. ʒ.i. ⁊ zuchari al. ib.i. fiat electuariū Ad idē. ℞. letitie Gal. diaboraginati pliris cū musco añ. quar. i. misce. Ad idē valet diamargariton. Ad idē diarodon lilij. Ad idem. ℞. serici combusti. ʒ.i. corallorum ru. ʒ.ß. ossis de corde cerui. ʒ.ij. margaritarum non perforatarum. ʒ. iij. cardamomi. ʒ.ß. prunorum mundatorum liquiritie rase isopi añ. ʒ.ij. nucis muſce. garioſil'. pipis longi. cubebe galāge añ. ʒ.i. ß. cinamomi. ʒ.v. macis. croci. añ. ʒ.i. zuchari. ib. vi. in hieme vero cōficiantur cum mellis dispumati ⁊ cocti ib. ij. ⁊ addantur i fine mus. ʒ.ij. Sumat mane ⁊ sero ad quantitatem nucis magne. ⁊ post bibatur aliquid vini al. clari odoriferi. hoc enim electuariū vltimū ē ad confortādum cor ⁊ cerebrum ⁊ animam gaudere facit ⁊ visum rectificat ⁊ remouet malas cogitationes. rectificat memoriam ⁊ confortat digestionem ⁊ multiplicat humiditatem naturalem in toto corpore. ¶ Notandum vnum cōmune in cura passionis melācholie ꝙ apertio hemoꝛroidarum ⁊ venarum ani vel prouocatio sanguinis menstruorum ⁊ apertio saphenei pede prouocatio varicum in cruribus maxime valet in cura. ¶ Secundo est notandum aliud cōmune ⁊ vltimum remedium post exhibitionem medicinaꝝ ꝙ fiat vnū cauteriū in parte anteriori. ⁊ duo in coꝛib⁹ posteriorib⁹ capitis ꝓfūdādo vsq̄ ad os: si ē possibile dimittatur loc⁹ apertus vsq̄ ad dies. x. ꝓ posse ⁊ sic gratia ꝺei finitur egritudo melancholica.

¶ De catarro. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam ꝙ catarrus potest sumi tripliciter. ſ. ꝓprie magis ꝓprie ⁊ cōmuniter. Cōmuniter sumitur ꝓ reumate: seu ꝓ fluxu materie ab vno membro ad aliud vndecunq̄ fluat: ⁊ ideo dicitur reuma quasi ruens materia. Sed ꝓprie sumitur ꝓ fluxu materie a capite ad tria membra maxime ad nares ad fauces ⁊ ad pect⁹: iꝫ posset materia fluere ad neruos ad stomachum ⁊ ad alia membra. magis ꝓprie sumitur ꝓ fluxu materie a capite ad pectus ⁊ sic distinguitur ꝓtra coꝛizā ⁊ branchum qz in coꝛiza fluit materia ad nares. in brācho ad fauces. in catarro ad pectus. Ut patet in his versibus. si fluit ad pectus dicatur reuma catarrus. Ad fauces branchus. ad nares esto coꝛiza. Ad ꝓpositum hic sumitur secundo modo catarrus. ¶ Secundo notādū ꝙ catarrus potest fieri tripliciter. primo per viam dissolutionis vt a sole vel a balneo/vel ab alijs rebus vaporosis assumptis vt allijs cepis sinapi pipere ex quibus dissoluitur materia in capite siue calida siue frigida. Secūdo potest fieri per viam compressionis vel constrictionis: sicut a frigiditate extrinseca cōstringente. vt patet in spongia madefacta si cōstringatur fluit aqua. Tertio potest prouenire ex multitudine materie siue sit colera siue flegma siue ab alio extriseco agente. ¶ Notādum ꝙ apud medicum tres sunt cause catarri. ſ. primitiua antecedens ⁊ coniuncta. Primitiua sunt res extrinsece dissoluentes vel comꝑimētes: sicut aer frigidus vel calidus. Balneum. moꝛari ad solem. ⁊ ventus australis vel boꝛealis. Similiter causa ꝓmitiua sunt res non naturales multiplicantes materiam colericam vel flegmaticam. Causa antecedēs sunt humoꝛes colerici vel flegmatici anteq̄ cadant fluxum a cerebro ad nares vel ad fauces vel ad pectus. Causa ꝓiuncta sunt illi humoꝛes qnā do fluunt a cerebro ad membra inferiora. ¶ Dubitatur ꝙ homines facilius incurrunt catarruꝫ an habentes caput calidum: an frigidum. Dicendum ꝙ habentes caput calidū citius incurrunt catarrum a causis extrinsecis q̄ habentes caput frigidum qz habent poꝛos amplos ⁊ laꝛgos: ideo frigiditas extrinseca citius penetrat. Secundo dicendum ꝙ habentes caput frigidum citius incurrunt catarrum ⁊ facilius a causis intrinsecis. Ratio. qz in ipsis poꝛi sunt clausi: ideo nō faciliter patiuntur a causa extrinseca: sed a causis intrinsecis: qz habent cerebrū debile: vñ nūtrimentū venies ad ipm nō debite ꝓuertit in substantiā cerebri: ⁊ sic aggregant materiā p indigestionē. ideo non est mirū si mulieres vadunt capite discopto magis q̄ viri qz hāt caput magis frigidū ⁊ sic poꝛos hāt clausos. ¶ Almansor.

Quum caput alicuius in egressione balnei discopertū fuerit aut post exercitiū aut post aliud: fuerit q̄z aer frigidus ⁊ vēt⁹ septētrionalis ⁊ accidit i narib⁹ ⁊ palato prurītus ⁊ cōmotio ⁊ sternutatio. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de catarro. ⁊ diuiditur i duas. Primo ponit signa. Secundo ponit curam. Secunda ibi. (Pannus tunc.) De prima dicit ꝙ vbi caput alicuius i egressione balnei. aut post exercitium vel aliud fuerit discopertuz. ⁊ fuerit aer frigidus. ⁊ ventus septentrionalis. si in narib⁹ ⁊ palato veniant prurītus cōmotio ⁊ sternutatio significamus supra catarrum. ¶ Notandum ꝙ causa partis est. qz in egressione balnei vel post exercitium caput est rarefactū ⁊ in poꝛis apertum. vnde aer frigidus vel ventus septentrionalis supeꝛueniēs capiti discoperto caput penetrat ⁊ cō primū humiditates cerebri. vnde dissolute inducunt prurītum cōmotionem ⁊ sternutationem ⁊ per consequens inducunt catarrum. ¶ Notandum secundo ꝙ signa catarri ex causa calida sūt subtilitas ⁊ acutas materie catarri. inflāmatio rubedo in facie. asperitas nariuz. caliditas vehemēs prurītus. ⁊ amaritudo cum acutate que sentitur i gula. Signa catarri ex materia frigida sunt eminentia oculoꝛum cū albedine ⁊ palloꝛe faciei. oppilatio nariuz viscositas ⁊ grossities materie fluentis in potentia attrahendi aerem per nasum destructio olfatus rerum ⁊c. Ratio patet. ¶ Notandum tertio ꝙ signoꝛum catarri. quedam sunt signa tātum. quedam sunt signa ⁊ cause. Signa catarri calidi que sunt signa tantum. sunt qz caput sentitur calidum ad tactum. quādo humoꝛ descendit pungit ⁊ moꝛdicat. facies videtur rubea vel citrina. Sed signa que sunt signa ⁊ cause sunt cibi assumpti calidi vt cepe allia poꝛri aer calidus complexio calida etas iuuētutis. Signa catarri frigidi que sunt signa tantum. sunt qz caput sentitur frigidum ad tactum. quādo humoꝛ descendit nō moꝛdicat facies apparet palida vel alba. Signa que sunt signa ⁊ cause. sunt res extrinsece multiplicantes flegma aquosum vel res comꝑimentes vel dissoluentes sicut multiplicatio aeris frigidi. complexio frigida. etas frigida tempus frigidum. ¶ Almansor.

¶ Pannus tunc calefaciendus est ⁊ capiti superponendus in quo tamdiu moretur donec eger calorem in capitis profunditate sentiat penetrasse. Deinde nigellam odorare incipiat. Et prouocetur sternutatio: ⁊ caueat ne supinus iaceat ⁊ comedat parum. A vino quoq̄ omnino abstineat. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curaz catarri frigidi vbi materia fluit ad pectus. Secundo ponit curam coꝛizie vbi materia fluit ad nares. Secūda ibi. (Si quid.) Prima in duas. primo ponit curam catarri prouenientis sine febre. Secūdo ponit curam catarri prouenientis cum febre. Secanda ibi. (Ō si neqz.) Prima in duas. primo ponit curam quando passio ē debilis. secundo quando passio est fortis. Aliter primo ponit curam quando passio sit a materia frigida. secundo quā do fit passio a materia calida. secunda ibi. (Ō si passio.)

De catarro

Prima in quinqz. Primo ponit curam per appositionez panni calidi supra caput. Secundo per odoramētum. Tertio per sternutationem. Quarto per decubitum. Quinto per dietam. partes patebunt. De prima dicit q debet pānus calefieri ⁊ superponi capiti ⁊ debet tantum morari q eger sentiat caliditatem penetrare vsqz ad profunditatem capitis. Ratio q: pannus per suam caliditatem consumit materiam ⁊ remouet malam complexionem inductam in cerebro. Notandum q loco illius pānī calidi possunt apponi alia calida resoluentia vt saccus de milio ⁊ sale torefactis. ⁊ potest poni sic in forma. ℞. milij. ʒ. iiij. salis communis. ʒ. ß. torrefiant simul in sartagine vel in tegula ⁊ saculus ad quantitatem vnius palmi fiat ⁊ applicetur capiti. ratio patet. Ad idem valet sal in magna quātitate ponatur in vino ⁊ pannus fortiter compressus ponatur supra partem capitis ⁊ est experimentum arnoldi de villa nona. ratio quia deficcat. Ad idem valet hoc vnguentum. ℞. sterconis columbini gūme ru. agrest. castorei seminis sinapis añ. ʒ. i. euforbij. ʒ. ß. olei ru. quar. i. cere quod sufficit. pulueriʒanda pulueriʒentur ⁊ conquassanda cōquassentur misce omnia ⁊ fiat vnguentum curibile. vngatur cōmissura in parte anteriori raso capite. ⁊ est vltime virtutis ⁊ valde exiccatiuum. Ad idem valet canterium factuʒ in occipitio primo. deinde in cōmissura si fit necessitas canterij. ratio patet. Ad idem valet emplastrum dictum in cura doloris capitis facti a materia frigida. Notandum q catarrus potest curari quatuor modis. Primo modo per diminutionem materie vt per medicinam laxatiuam ⁊ resolutiuam. Secundo per alterantia ⁊ ingrossantia materiam q: in catarro materia primo est fluida ⁊ liquida sicut in principio. deinde incipit fieri grossa sicut in augumento. deinde venit ad mediocritatem quando materia est bene digesta sicut i statu. Tertio curatur per prohibentia illuʒ fluxum vt si fluit ad pectus per gargarismata prohibentia illum fluxum ⁊ per illas pillulas sub lingua. Quarto curatur per distractionem materie ad partem contrariaʒ. verbi gratia. si materia fluit ad pectus distrahatur materia ad nares. vel per canterium factū in parte posteriori colli vel nuche. ⁊ si materia fluit ad nares distrahatur ad os dando gargarismata trahentia materiam ad os. Notandum q si catarrus fiat a materia frigida debet fieri igrossatio per stiptica calida vt sunt mastix olibanum nux cipressi ⁊ similia. Ad idem valet talis sirupus. ℞. salvie folioꝝ cipressi añ. ʒ. i. ligni aloes. ʒ. ij. melis electi ʒucbari al. añ. lb. ß. fiat sirupꝰ vsqz ad quar. v. Notandum q post ingrossationem materie cōpetit euacuatio cuʒ pillulis cochijs que fiunt. ℞. pulueris pigre. ʒ. x. colloquintide. ʒ. iij. ⁊ tertiam scamonee. ʒ. ij. ß. turbith sticados añ. ʒ. v. fiant pillule grosse ad modum ciceruum cum succo rute vel apij dosis est. ʒ. ij. Notandū quinto q post purgationem conuenit dare patientibus cū vadunt dormitum de confectione. ʒʒ. que fit sic. ℞. ʒʒ. mūdati non cocti neqz exiccati. ʒ. iiij. liquiritie mūde. ʒ. ß. mel legete gariofil. nucis mus. cardamomi añ. ʒ. ij. fiat electuarium cum sirupo facto ex lb. iiij. ʒucbari sumatur ad modum nucis: ⁊ post bibatur vinum limphatum calidū actu ⁊ potest sumi de mane. Similiter hoc electuarium etiam administratur in introitu lecti. ⁊ sic administratum impedit cursum catarri ⁊ lenit asperitatem ⁊ facit totum quod de flegmate in gutture continetur. pectore expellere atqz expuere sine difficultate ⁊ superfluum digestum bona expulsionis inuenitur. hoc etiam electuarium confortat stomachum ⁊ omnia membra nutritiua. vt ait Guilielmus placentinus. (Deinde nigellam.) Hic ponit curam per odoramenta dicens q debet odoriare nigellam. Ratio q: cum sit calida ⁊ stiptica habet consumare materiam ⁊ alterare malam complexionem cerebri ⁊ prohibere fluxum. ⁊ debet torrefieri ⁊ poni in panno lineo in forma rotunda quia virtus magis attinget. Notandum q per nigellam intelligit omnia alia calida ⁊ stiptica. vt est puluis talis. ℞. ligni aloes storacis calamite añ. ʒ. i. ß. nucis muscā. nucis cipressi olibāi costi ficci. añ. ʒ. i. nigelle torrefacte. ʒ. ij. fiat puluis ⁊ ponatur in panno lineo in forma rotunda. Ad idem i forma rotunda perforetur pomum ⁊ impleatur pulnere olibani ⁊ coquatur pomum sub cineribus calidis ⁊ odoretur. ⁊ illo cōmuniter vtebatur Gerardus. Ad idē. ℞. landani puriſſimi prassij añ. ʒ. i. ligni aloes storacis calamite añ. ʒ. i. ß. nucis mus. nucis cipressi olibani garioſil. añ. ʒ. i. ambre electe. ʒ. ß. pulueriʒanda pulueriʒentur ⁊ subtiliter misce omnia cum aqua ros. malarando ⁊ fiat pomum perforatum in medio. vt possit penetrare chorda per quā teneatur. Sed pro pauperibus fiat sine ambra. (Et procef.) Hic ponit curam per sternutationem dicens q in cura catarri. ſ. in materia frigida debet prouocari sternutatio. Ratio. q: per eaʒ euacuatur materia catarri ⁊ diuertitur q nō fluat ad pectus. Sed que prouocant sternutationem dicta sunt supra sepe. Vt elleborus albus piretrum euforbiuʒ. ⁊ sic de aliis. Dubitatur vtrum sternutatio conueniat i cura catarri. Probatur q non per Galienum secundo p nosticorum. illa parte. sternutatio vero cum reumate. Secundo per Auicennam quinta tertii. capitulo de catarro ⁊ corriza. vbi dicit q est nociua. In oppositum est Rasis. Dicendum primo q sternutatio ante digestionez materie ⁊ euacuationem in catarro est nociua. hāc probant auctoritates allegate. ⁊ ratio. q: cum sternutatio sit fortis motus attrahit materiam aliunde. ⁊ ponit materiam in fluxu. Secundo notandum q sternutatio post digestionē materie ⁊ euacuationem est laudabilis. hoc intelligit Rasis. probatur etiam per rationem quia significat virtutis expellentis fortitudinem ⁊ non malitiam materie. (Et caueat.) Hic ponit curam per decubitum: dicens q patiens debet cauere ne iaceat supinus. Ratio q: timetur ne per illum decubitum materia fluat ad partem posteriorem. ⁊ tunc cuʒ pars posterior non habeat manifestos meatus per quos materia fluat. timetur ne fluat ad nernos ⁊ faciat spasmuʒ ⁊ paralisim. ⁊ ideo patiens debet stare cum capite alto. vt precipitur in actu practico propter causam dictam. ⁊ q: timetur suffocatio ⁊c. (Et comedat.) Hic ponit curaʒ per dietam dicens q patiens debet comedere parum. Ratio q: natura non habens materiam cibalem in quā agit in materiam catarri ⁊ consumit eam. Secundo dicit q debet abstinere omnino a vino. ratio q: est vaporosum ⁊ cum sit tale calidum dissolvit materiam ⁊ auget catarrum. Notādum q in cura catarri conuenit abstinere a somno diurno. precipue post cibum. q: maior fit euaporatio ⁊ retentio in capite. Similiter non debet stare ad solem nec ad ignem. Ratio q: dissolvendo materiam augent catarrum. Similiter bonum est abstinere a vociferatione ⁊ clamore ⁊ a loquela secundum possibilitatem. Secundo notandum q cibi conuenientes sunt carnes edine arietine castratoruʒ animalium ⁊ pullorum ⁊ auium degentium in arboribus ⁊ pratis ⁊ non in aquis assando ⁊ aliquando elixando: ⁊ vitelli ouorum. Sed potus conueniens est vt bibat aquam mellis vel aquam decoctionis liquiricie isopi ⁊ mellis. vel vinum album debile in quo ponatur dupluʒ eius de aqua Tertio notandum q post cibum ⁊ potuʒ debet accipere aliquid clandens os stomachi prohibens ascēsum vaporum. vt coriandros preparatos panem assatum ⁊ citoniuʒ coctum. Almansor.

Qō si passio ex appositione panni calidi alleuiata non fuerit nec minuitur per ipsam fiat flebotomia ex cephalica: ⁊ soluatur natura ex rebus que non exasperant sicut hec decoctio quā in potu sumere debet qui tussim patitur ⁊ in pectore asperitatem habet ⁊ indiget ventris solutione que. ℞. iuiubas. xx. sebesten. xxx. passularum enucleatarum. ʒ. x. violarum siccarum. ʒ. iiij. radicis liquiricie fracte. ʒ. v. fic⁹ citrinas. x.

coquantur in tribus libris aque donec redeant ad.i. & colentur & in colatura dissoluãtur cassie ʒ.vi. tereniabin.ʒ.x. ¶Hyllanus.

¶Dic ponit curam quãdo passio est fortis. Vel aliter potest dici q ponit curam quando catarrus fit a materia calida. & dimittitur in duas. Primo ponit curam per flebotomiam. Secundo per medicinam. Secunda ibi. (Et solvatur.) De prima dicit q si passio non fuerit allenata vel diminuta. scilicet catarrus per appositionem panni calidi debet fieri flebotomia de vena saphena: aliqui dicunt q de vena cephalica. ¶Dubitatur vtrum flebotomia sit conveniens in cura catarri. arguitur q non. quia est causa fluxus humorum. ergo & cetera. Antecedens patet. quarta primi. capitulo de flebotomia. & consequentia satis patet. ¶In oppositum est Rasis. Dicendum primo q si catarrus fit a causa frigida quantum est ex parte materie nullo modo convenit flebotomia. ratio quia per talem flebotomiam infrigidatur caput augetur & materia catarri. Secundo dicendũ q in casu premisso sit repletio in toto & materia catarri sit digesta vnde non sit timor de fluxu humorum convenit flebotomia ratione repletionis. Ratio patet. aliter non. quia augetur fluxus. Tertio dicendum q si catarrus fiat a materia calida & fluat ab intus ad extra scilicet ad nares vel ad os. vel linguam vel ad palatuz non cõpetit flebotomia. ratio quia distrahit materiam & trahit eã ad intra. quod non est fiendum. ¶Quarto notandum q si catarrus fiat a materia calida & materia fluit ab extra ad intus sic competit flebotomia. quia per illam fit evacuatio illius materie. & hoc sequitur magis iuuamentum cũ nocumentum. & sic patet dubium. ¶Notandum q antequaz fiat flebotomia prohibeatur fluxus. vnde dicit Hordonius q catarrosi flebotomati perpetuo fiunt rauci. & fluxus prohibetur per gargarismata & per pillulas retentas in ore & est secretum in cura catarri. Gargarisma prohibens fluxum materie calide. ℞. sirupi de papavere diamoron añ. ʒ.iij. aque ros. aque dulcis añ. quar.i. vini mali granati. ʒ. ß. misce. gargarizetur actu calidum. ¶Pillule prohibentes fluxum materie calide possunt esse tales. ℞. seminis papaveris albi. seminis portulace seminis lactuce añ. ʒ.i. diadragaganti gummi arabici croci añ. ʒ. ß. & ponitur crocus ad refrenandum opium. amidi penidi. añ. ʒ.i. opij gra. v. pulverizanda pulverizentur. misce omnia simul cum sirupo de papavere. fiant pillule compresse ad quãtitatem parue fabe retineantur in ore. Ad idez. ℞. gummi arabici diadragaganti amidi: succi liquiricie seminis citoniorum pfilij añ. fiant pillule grosse ad modum fabe cum mucillagine pfilij & teneantur sub lingua. Ad idem. ℞. fuceti liquiritie zuchari albi. añ. ʒ.x. amilli dragani amigdalarum dulcium excorticatarum añ. ʒ.v. fiant pillule grosse cum mucillagine seminis citoniorum & teneantur sub lingua. inspissant. n. catarrum acutum. & leniunt asperitatem catarri & dicũtur pillule bichichie & c. (Et solvatur.) ¶Ponit curam per medicinam dicens q debet solui venter cum rebus non exasperantibus: qualis est hec decoctio. ℞. iuiubas. xx. sebesten. xxx. passularum enucleatarum. ʒ.x. violarum ficcarũ ʒ.iij. radicis liquiritie fracte. ʒ.v. ficus citrinas. x. coquantur in tribus. lb. aque donec redeat ad vnam. coletur & in colatura dissolvãtur casse fist. ʒ.xij. tereniabin. ʒ.x. ¶Notandum q medicina Rasis valet in catarro causato a materia calida: qz illa que ponit in recepta evacuant coleram. ¶Secundo notandum q talis medicina potest apprximari sine digestione precedente: qz est medicina lenitiua & evacuat coleram & removet tussim & asperitatem. Ratione lenitatis & evacuationis. ¶Tertio notandum q si detur medicina fortis debet precedere sirupus digestivus talis. ℞. ordei mundi. ʒ.iij. seminis papaveris albi quar.i. iuiubarum sebesten añ. numero. xx. florum violarum. florum nenufarum ros. ru. añ. ʒ.i. zuchari al. quar. iij. fiat sirupus clarificatus vsq ad lb. ß. detur cum aqua decoctionis ordei. Ad idez. ℞. sirupi de papavere. lb.i. & detur cũ aqua decoctionis ordei. vel cum aqua decoctionis iuiubarum vel sebesten. Medicina laxativa post sirupum ẽ hec. ℞. florum violarum nenufarum añ. ʒ.i. prunorum damascenorum. x. tamarindorum electorum. ʒ.i. fiat decoctio in aqua in qua dissoluantur cassie fist. mũde bene pinguis. ʒ.i. electuarij de succo ros. vel diaprunus. ʒ.iij. fiat colatura vsq ad quar. v. detur in aurora. Ad idem. ℞. decoctionis prunorum. ʒ.iiij. & sit fervens. deinde addantur reubarbari. ʒ.ij. dimittãtur simul per horas. xij. adminus. postea coletur & in illa colatura addantur sirupi ros. ʒ. ii. & detur in aurora frigidum in estate. tepidum vero i hyeme. Ad idẽ in forma pillularum. ℞. mirabolanorum citrinorum abscq nucleis. ʒ.ß. reubarbari. ʒ.i. aloes scamonee añ. ʒ. v. mastices liquiricie. añ. ℈.i. fiant pillule cum mucillagine pfilij vel seminis citoniorum. dosis sit. ʒ.i. Ad idem. ℞. electuarium de succo rosarum. ʒ.ß. malaxetur cuz modico sirupi nenufarum. fiant pillule ad quantitatem cicerum & administrentur in introitu lecti. ¶Notandum quarto q post evacuationem non potest exhiberi hoc electuarium. ℞. diapapaueris diadragaganti frigidi añ. quar.i. zuchari ros. ʒ.ii. penidiarum candi subtiliter pulverizati añ. ʒ.i. & si est delicatus addatur foliorum auri. xx. misce. Ad idem. ℞. diadragaganti frigidi. ʒ.ß. pulveris diapapaueris. ʒ. ii. conserue ros. ru. nenufarum añ. ʒ.iii. candi. ʒ.i. penidii quar.i. aque ros. electe. quar.i. zuchari albi quar. iii. fiat electuarium. Ad idem diapapauer. Ad idem diaradion. Ad idem loch de papavere. ¶Notandum quinto q odorare sepe aquã ros. & attrahere per nares est valde vtile. Ad idem odorare camphoram sepe. Ad idem odorare sandalos vel ros. Ad idem valet pomum vel pulvis dictus in cura doloruz capitis a materia calida: ideo recurratur illuc. Ad idem valet vaporatio facta ex aqua decoctionis viol. sic. & ordei ex cortic. & papa. al. & camomille. recipiat in os sine instrumẽto. vel cum instrumento quod dicitur embotum. & est instrumentum quo ponitur vinum in vegete. post vaporationem vngantur nares cum oleo viol. ¶Notandum sexto q in catarro a calida causa dicta competẽs est q comedat succum ordei farri anene & spelte in quo succo semper ponantur penedii. Comedat cibaria facta ex spinachijs cucurbitis attriplicibus portulacis & similibus. & si esset debilis comedat carnes hedorum & pullorum alteratus & conditas cuz portulacis cucurbitis & similibus. Si vero sit cũ fe. sine sine fe. potus conveniens est aqua ordei vel aqua decoctionis liquiricie vel zuchari. vel aqua frigida in qua fit sirupus ros. vel viol. vel vinum album debile agresta cum duplo eius de ante frigida. ¶In cura catarri de materia frigida. Gargarisma prohibens fluxum materie frigide. ℞. myrrhe olibani añ. ʒ.i. nucis cipressi nucis muscha. masticis añ. ʒ.ß. fiat pulvis & bulliat in lb.i. vini stipti donec redeat ad lb.ß. coletur & cum colatura fiat gargarisma. ¶Pillule ad idem. ℞. masticis nucis muscate nucis cipressi añ. ʒ.ß. storacis calamite olibani añ. ʒ.i.ß. carnium vuarum passarum bene pinguium penidiarum añ. ʒ. ii. pulverizanda pulverizentur & conquassanda cõquassentur. misce omnia cum hydromelle fiant pillule compresse ad quantitatem fabe teneantur sub lingua de die & de nocte. Sirupus digestivus. ℞. radicum ireos radicis enule campane añ. ʒ.i. ysopi capillorum ven. recentium añ. M. i. liquiricie rase vuarum passarum sine arillis añ. ʒ. ß. ista valent pro pectore & capite. Ad prohibendum fluxum catarri. ℞. masticis olibani añ. quar.ß. nucis muscha. nucis cipressi. añ. ʒ.ß. mellis rosati. quar. iii. fiat sirupus clarificatus vsq ad lb.i. administretur cum decoctione liquiricie. Medicina laxativa. ℞. pillularum cochiarum. ʒ.i.ß. agarici electi pulpe colloquintide añ. ℈.i. salisgemme. gra. iii. pulverizanda pulverizentur subtiliter misce omnia malaxando cum hydromelle facto cum aqua salvie. fiant pillule ad quãtitatem cicerum. dentur in introitu lecti. Electuarium. ℞. interiorum cinamomi. ʒ.i.ß. nucis muscate storacis calamite añ. ʒ.i. zuchari albi. lb.i. fiat electuarium. Ad idem pro pauperibus transglutiantur tria grana olibani. i. tiburis albi. omni nocte & valet loco electuarii.

¶Almansor.

¶ Qñ si neque flebotomia profuerit neque vẽtris solutio ⁊ inde ad pectus descenderit ⁊ superuenerit tussis ⁊ febris illico fiat flebotomia: ⁊ patiens a carne abstineat ⁊ vino ⁊ in potu sumat aquam ordei ⁊ muraba violatum quãdiu calor firus perseuerauerit ⁊ tussis fuerit sicca ⁊ aspera. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam catarri prouenientis cum febre ⁊ tussi ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam per flebotomiam. Secundo per dietam. secunda ibi. (Et patiens.) De prima dicit ꝙ si in cura catarri a materia calida non profuerit flebotomia nec solutio vẽtris ⁊ materia fluat ad pectus vnde sequatur febris ⁊ tussis: statim debet fieri phlebotomia. ¶ Notandum ꝙ potest esse ꝙ flebotomia ⁊ solutio non profuerint propter multitudinem materie: sed qñ superuenit febris signum est ꝙ materia est intra venas ⁊ tũc competit flebotomia ⁊ hoc quando materia est a colera.

¶ Notandum secundo ꝙ in isto casu vbi materia fluit ad pectus ⁊ faciat mala accidentia. vtile est distrahere materiam ad partem oppositam versus nasum: ⁊ potest fieri sic. ℞. armoniaci. ʒ. ſ. piretri subtiliter pulverizati. ʒ. ij. misce malaxando cum succo radicis ireos. fiat massa ⁊ cum gladio accipe modicum ⁊ calefac ad ignem ⁊ pone in narem ⁊ videbis aquam continue distillare ⁊ est speciale remedium. Ad idem. ℞. succi radicis ireos facta residentia quar. i. piretri staphisagrie añ. ʒ. i. misce bombacem in predictis infusionibus ⁊ ponatur in naribus tepidum ⁊c. (Et patiens.) ponit curam per dietam dicens ꝙ patiens debet abstinere a carnibus ⁊ vino. ratio qꝛ augent febrem. secundo dicit ꝙ in potu debet sumere aquam ordei ⁊ muraba. i. sirupum viola. donec calor infirus perseuerauerit ⁊ tussis fuerit sicca ⁊ aspera. ratio qꝛ infrigidat ⁊ humectat ⁊ lenit pectus ⁊ ingrossat materiam ⁊ hoc in materia calida. ſz in materia frigida debet bullire cum aqua ordei aliquid capil. vene. vel isopi vel liquiricie. ¶ Notandũ ꝙ tussis potest esse sicca dupliciter. prima propter malam complexionem pectoris sine materia vt in ethica. secundo ratione indigestionis materie qꝛ est liquida subtilis nõ obediens virtuti expulsiue. Ad propositum est secũdo modo ⁊ ideo oꝫ ꝙ reducat ad mediocritatẽ cuꝫ sirupo violarum. vel aqua ordei ⁊ sic de aliꝭ similibꝫ. ¶ Almansor.

¶ Sed postq̃ calor quieuerit ⁊ tussis mollificata fuerit ⁊ screare inceperit huius decoctio quaq̃ dic cuꝫ muraba violato danda est donec pectus mundificetur ⁊ tussis sedetur ⁊ vox clara reddatur. Que. ℞. ficus citrinas. v. iniubas x. sebesten. xx. passularum albarum enucleatarum. ʒ. x. liquiricie excorticate. ʒ. v. coquantur vsq̃ ad dissolutionem ⁊ colentur deinde ⁊ dentur omni die. ʒ. iii. cum muraba violato. ʒ. v. si uero tussis inueterauerit diuq̃ permanserit tũc ostendemus qualiter curanda sit cum de tussis cura tractabimus. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam catarri prouenientis cum se. ⁊ tussi quando est in processu plus. cuius signum est qꝛ calor remittitur ⁊ tussis apparet humida qꝛ incipit screare. ⁊ diuiditur in duas. primo facit hoc. secundo ponit curam tussis quando inueterata est. non sic remittit nos alibi. secũda ibi. (Si vero tussis.) De prima dicit ꝙ postq̃ calor remissus fuerit ⁊ tussis mollificata. qꝛ iam icipit screare debet dari omni die donec pectus mundificetur ⁊ tussis sedeꝭ ⁊ vox clara redeat decoctio que talis ẽ. ℞. ficus citrinas. v. iniubas x. sebesten. xx. passularum albarum enucleatarum. ʒ. x. liquiricie excorticate. ʒ. v. coquantur vsq̃ ad dissolutionez. dentur ex hac colatura omni die. ʒ. iij. in potu cum muraba. i. sirup. violꝰ. ʒ. v. ¶ Nota ꝙ iste potus conuenit quando materia est calida ⁊ quando est facta digestio. ratio patet. Si tamen materia esset frigida indigesta debet addi in ista decoctione capill. vene. ⁊ vue passe ⁊ non sirupus violarum. (Si vero tussis.) Hic pro cura tussis remittit nos ⁊ dicit ꝙ si tussis fuerit antiqua ⁊ diu permanens ostendemus qualiter sit curanda cum tractabimus de cura tussis. ¶ Notãdum ꝙ tussis potest dici antiqua duobus modis. Uno modo ratione multitudinis materie fluentis cõtinue. Secundo ratione debilitatis membri mandãtis vt cerebri ⁊ recipientis vt pectoris. ¶ Almansor.

¶ Qñ si coriza in naribus diu perseuerauerit ⁊ non fuerit calor: fluxus erit restringẽdus suffumigãdo nares p traiectoriũ. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam corize quando fluxus materie est a cerebro ad nares ⁊ dividit in duas. Primo in generali quãdo fit a materia frigida. Secundo in speciali. Secunda ibi. (Qñ si quid per nares.) De prima dicit ꝙ si fluxus in naribus perseuerauerit ⁊ non fuerit calor. fluxus restringendus est suffumigando nares per traiectorium. ratio est qꝛ per illaꝫ prohibetur fluxus materie ad nares ideo qꝛ ingrossant materiam facientem coriza. ¶ Almansor.

¶ Et si qñ per nares effluit subtile ac acutuꝫ ⁊ citrinũ fuerit suffumigatio fiat ex sulphure priꝰ in aceto infuso ⁊ postea siccato aut ex fabis aut ordeo excorticatis ⁊ in aceto prius infusis ⁊ postea siccatis: aut ex zucharo albo ⁊ sãdalo albo. Qñ si neq̃ calor neq̃ rubor i facie fuerit suffumigatio fiat ex costo aut thure: hec nanq̃ suffumigatio fluxũ restringit. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curam corize in speciali. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curaꝫ quando materia fluens est calida. Secundo quando materia fluens est frigida. Secunda ibi. (Qñ si neq̃.) De prima dicit ꝙ si illud quod fluit per nares sit subtile acutum citrinum debet fieri suffumigatio ex sulphure prius infuso in aceto deinde exiccato. aut ex fabis aut ordeo exiccatis ⁊ excorticatis ⁊ prius in aceto infusis. aut ex sandalis al. ⁊ zucharo. Ratio partis est. qꝛ quamuis sulphur sit calidum. tamen acquirit frigiditatem ratione infusionis in aceto ⁊ cũ sulphur de se sit siccum ⁊ ratione aceti quod est siccum ingrossat materiam ⁊ prohibet fluxum humorum ad nares. Similiter fabe ⁊ ordeum excorticate valent quando ponũtur in aceto qꝛ acquirunt maiorem frigiditatem ⁊ exiccationez vnde prohibent fluxum. qꝛ ingrossant materiaꝫ. Similiter potest dici de zucharo albo. ⁊ de sandalis. qꝛ infrigidando ingrossant. ideo ⁊c. ¶ Notandũ ꝙ si per illas suffumigationes Raſ. intelligit sibi similes. Una est vt sulphur grossum buliat in aceto rubeo ⁊ fumꝰ acciptatur per nares. Ad idez valet suffumigatio aceti prędicti positi supra lapidem ardentem. Ad idem valet suffumigatio facta ex decoctione ordei nenufaruꝫ ⁊ seminis papaueris albi ⁊c. (Qñ si neq̃.) Hic ponit curaꝫ corize in speciali quãdo fit a materia frigida dicẽs ꝙ si nec calor nec rubedo fuerit i facie. fiat suffumigatio ex costo ⁊ thure. Et verificatur semper qꝛ talis restringit fluxum. Ratio qꝛ ista sunt calida ⁊ stiptica ⁊ materia fluens est frigida ideo ⁊c. ¶ Notandum ꝙ per istam suffumigationem intelligit alias similes. Ut est suffumigatio nigelle posite super tegulaz ardentem aspersam vino ⁊ fumus recipiatur. Ad idez suffumigatio facta cum ligno aloes olibano ⁊ mastice positis supra prunas ita ꝙ pulverizẽtur omnia excepto olibano ⁊ patiens recipit fumum illum. Ad idem suffumigatio viuꝰ illoꝝ trũ. Ad catarrũ descendentẽ a capite. lutũ armenũ pulverizatũ ⁊ sumptũ. serapio de luto ar. ⁊ Auicen. prima tertij de asmate. Ad idẽ decoctio facta ex isopo ruta ficubus ⁊ melle si sumak in potu. serapio. c. de isopo. Ad catarrum frigidũ valet olibanũ ⁊ myrrha. Si. n. teneat in ore abscindit fluxũ. mesue in practica. c. de catarro. Ad idẽ valet spica retenta in ore ⁊ est verificatũ ⁊ innumẽtũ sublime ⁊ p̃d

De optalmia

pne spica nardi. Ad fluxuz catarri calidi valet suffumigatio facta ex sandaraca triturata ⁊ posto puluere in aceto. ⁊ postea superfundetur lapidi ardenti. mesue in practica.

¶ De optalmia. ¶ Syllanus.

Dicendum circa rubricā in generali. ¶ Primo qd sit oculus. nam sic diffinitur. Oculus ē membrū instrumentale visus. cuius complexio est humida in forma rotunda cum quadam planitie ex septem tunicis cum tribus humoribus perfecte compositus. Dicitur membrum instrumentale qz est videndi instrumentū. Dicitur cuius complexio est humida. qz in eo dominat aqua: vt patet per Aristoti. in ii. de sensu ⁊ sensato. ⁊ ratio patet. qz terra non est a dominio in oculo cum sit grossa. multum n. impediret tranſitum specierum visibilium. nec ignis nec aer propter eorum subtilitatem qz de facili resolnerentur. Dicitur cuius forma est rotūda. ratio patet vt esset magis remotus ab extrinsecis alterantibus. s. nocumentis. Illam forma rotunda est remotior a lesione quacunqz alia forma vt Auero. secundo colliget. c. de iuuamentis virtutis motiue. vnde ponitur qd antiquitus castellani faciebāt turres rotundas. vt machina non posset eis nocere. Dicitur cū quadam planicie non ex toto rotunda vt species visibilium in oculis habeant fixionem: qz si esset ex toto rotunda species visibiliū non magis haberent fixionem in angulis q̄ in alio loco. Dicitur ex septem tunicis ⁊ tribus humoribus perfecte compositum. ⁊ per hoc differt ab oculo cui deficit ali quod illorum vt ē in oculo ceci: qz licet componatur ex his non tamen perfecte vt oculus sani. ¶ Secundo notandū de anathomia oculi. Circa quod sciendum qd in oculo sunt septem tunice/⁊ tres humores situati inter predictas tunicas. ¶ Prima versus intra est sclirotica que continguitur immediate cū craneo ⁊ oritur a dura matrice. Secunda post illam est secundina ⁊ oritur a panniculo subtili dicto pia matre. Tertia post illam ē retina ⁊ dicitur talis qz facta ad modum rethe porosa vt possit melius extendi ad retinendum humorem vitreum ⁊ chrystallinum ⁊ oritur a rethe mirabili cerebri. Quarta est aranea subtilis ⁊ diaphana vt non impediatur receptio specierum visibilium in humore chrystallino ⁊ oritur a rethina ⁊ sunt sicut due scutelle quādo continguntur secundum orificia includentes in se duos humores. s. vitreum ⁊ chrystallinum. Quinta est vnea ⁊ est perforata ⁊ eius foramen dicitur pupilla. ⁊ est perforata vt species visibiles melius possint pertranſire ad humorem chrystallinū ⁊ oritur a tunica secundina ⁊ recte se habent sicut due scutelle magne que cōtinguntur ⁊ includūt omnia illa predicta. Sexta est cornea per quam videmus ⁊ est ad modum cornu lucidi ⁊ oritur a tunica sclirotica ⁊ similiter habent se sicut due scutelle ꝑm orificia contuncte. ⁊ exemplum est de hoc sicut de cepe in quo est tunica superior maior ⁊ consequenter alia minor ⁊ sic quousqz veniatur ad fundum. Septima ⁊ vltima est coniunctiua que est alba ⁊ dicitur coniunctiua. qz contingit totum oculum ab ante cum partibus faciei ⁊ oritur a panniculo immediate cooperiente craneum. ⁊ dicitur zinzia mater. humores antē sunt tres. s. albugineus vitreus ⁊ chrystallinus. Situs eorum est. Nam inter tunicam rethinam ⁊ araneam continetur humor vitreus ⁊ chrystallinus est in medio sicut rex in medio regni ⁊ cor in medio corporis ⁊ est principalis pars oculi. qz plus hz de dispositionibus requisitis ad visionez. qz plus clarus ⁊ diaphanus. ¶ Post chrystallinum versus cerebrum est vitreus qnutritur ex eo qz vitreus preparat nutrimentum chrystallino. Modo inter nutritiones ⁊ nutritum non debet cadere medium. Albugineus vero humor continetur inter tunicam araneam ⁊ vueam. qz est superfluitas chrystallini. ⁊ propter hoc fuit posita vnea tunica in medio vt non lederet humorem chrystallinū. ¶ Tertio notandum circa rubricam qd optalmia est apostematio siue inflatio que accidit in palpebris oculorum vel in oculis donec aliquando cooperiat totam rotunditatem oculi. Aliter diffinitur sic. optalmia est apa calidum coniunctiue oculi naturaliter quando fit a sanguine vel colera accidentaliter est vel propter putrefactionem quando fit ab humoribus frigidis. vel propter attractionem humor sanguinis ⁊ spiritus ad oculuz vnde calefiunt humores oculi. ¶ Quarto notādū qd cā optalmie vel est extrinseca vel intrinseca. Extrinseca pōt esse. aut a sole fumo vel puluere. Causa intrinseca pōt esse ex fluxu alicui⁹ humoris simplicis. s. a sanguine flegmate colera vel melancolia. vel ab humore cōposito ex his. Aliter pōt dici qd cā optalmie est triplex. s. primitiua antecedens ⁊ coniuncta. ¶ Primitiua sunt res non nāles multiplicātes aliquē humorē in corpore vt cibi ⁊ pot⁹. Similiter pōt esse res extrinseca vt sol fumus ⁊ puluis. Cā antecedens sunt ipsi humores in corpore multiplicati apti currere ad oculos. Causa coniuncta sunt ipsimet humores qñ actu faciūt. s. apostema in oculis. ¶ Notāduz qd optalmia est duplex. s. vera ⁊ non vera. Vera est que cātur a fluxu humor ad oculū q ibidunt in pozositatibus coniunctiue cāntes apostema. Iſtō vera est que cātur ex cā extrinseca sine fluxu humor ad oculum vt a fumo vel puluere. qz rarificatur humiditas ibi que rarificata occupat maiorē locuz q̄ ante atqz videtur qd ibi sit apa cū non sit ⁊ talis faciliter curatur. qz remota cā extrinseca. ¶ Dubitatur i quibus oculis magis fiat optalmia. an in magnis an in paruis. Dicendum qd in magnis. ratio qz ad eos plures superfluitates delegantur a ceteris partibus qz habent latiores vias. ⁊ quia spiritus magis dispergunt̄r. ⁊ propter hoc pelus vident. ¶ Dubitat secundo. in qua etate magis accidat optalmia. Dicendum qd in puericia. ratio propter eorum ingluiem ⁊ eorum molliciem ⁊ eorum tenebrositatem ⁊ humiditatem. ¶ Dubitat tertio in quo tpe ānī magis accidat optalmia. Dicendum qd in vere ratione caliditatis ⁊ humiditatis. Ratione caliditatis. s. dissoluentis humores cōgelatos in hyeme. ⁊ qz aperiūtur pori. vnde humores sunt magis apti nati fluere ad oculum. ¶ Almansor.

Quam ea que in oculis alba sunt/in rubedinē mutata fuerint/fluxerint/qz lachryme/⁊ i angulis oculoz lachrymalibus lippitudo collecta fuerit: dicemus tūc egrū pati optalmia. Et q̄zto plus synthomatū vehemētia: aut ipsoz affuerit minoratio tanto plus erit optalmie fortitudo/aut ipsi⁹ debilitas/deterior aūt optalmia ē/cū alba oculoz videnť iflata ⁊ adeo eleuata vt oculorum cooperiant nigredinem/⁊ palpebre iuersetur. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de optalmia ⁊ diuiditur in duas. ¶ Primo ponit signa optalmie. Secundo curam. Secunda ibi. (In principio.) ¶ Prima in tres. ¶ Primo ponit signa absolute. Secundo ponit signa fortitudinis ⁊ debilitatis optalmie in generali. Tertio ponit signa quādo optalmia est vltimate malitie. Secūda ibi. (Et quāto.) Tertia ibi. (De terior autem.) De prima dicit qd quando apparent ista signa. ¶ Primum qd alba oculorum sunt mutata ad rubedinē. Secundum qd lachryme fluunt ab oculis. Tertium qz in angulis oculoz fuerit collecta lippitudo tunc dicimus egrū pati optalmiam. ¶ Notandum qd de ratione signorum. ¶ Primo alba oculorum mutantur propter fluxum sanguinis ad coniunctiuā. ratio secundi pp multitudinē superfluitatis descendētis ad oculū. Ratio tertij causat lippitudo vel ex parte materie aquose fluxu ad oculū que non pōt puerti i nutrimentū ⁊ ibidē ingrossat vel causat ex parte debilitatis virtutis nutritiue non potentis puertere nutrimentū in substantiā oculi. ⁊ significat mortē. ⁊ de hac nō loquit̄ rasis. ¶ Secundo notandū qd signa optalmie pp sanguinem sunt vehementia rubedinis aperitio venarum in oculis: ⁊ in fronte. inflatio magna adueniens cū dolore ⁊ grauedine multitudo lachrymaz cum lippitudine. ratio patet. Signa eius que fit a colera sunt dolor cū pūctura in modum acus vel spine. inflatio cū rubedine trahentur ad citrinitatē. cursus lachrymaz adurentiū ⁊ excorticantiū loca que tangunt lippitudo ⁊ inflatio ⁊ tensio minor q̄ in sanguine. ratio pz. Signa eius que fit a flegmate sunt grauitas non cū ardore

apparuno

vndatio magna absq3 rubedine que tamē si tangitur cedit tactui ⁊ fit in loco impressio cum digito. multitudo lachrymarum aquosarum cum lippitudine nō digesta: habitudo corporis humida. ratio patet. Signa eius que fit a melancolia sunt paucitas inflationis absq3 rubedine. diminutio lachrymarum ⁊ lippitudinis. nigredo corporis extenuata. dolor cum quadam grauedine ⁊ fractione loci. ratio patet intelligenti. Signa eius que fit ex causa extrinseca discernuntur iudicio patientis ⁊ reuelatione ipsius infirmi. (Et quāto.) Hic ponit signa fortitudinis ⁊ debilitatis optalmie in generali. ⁊ dicit q̄ quāto fuerit maior intensio vel remissio accidentium tanto erit optalmia intensior vel remissior. Ratio ~~ma~~ accidens insequitur egritudinem velut vmbra corpus. vt dal. tertio de accidenti. ergo quanto egritudo est fortior tanto sunt accidentia fortiora ⁊ econuerso ⁊c. (De terio⁹ autem.) Hic ponit signa optalmie quando optalmia est vltimāte malitie. ⁊ dicit q̄ deterior optalmia ē vbi alba oculorum videntur inflata ⁊ eleuata vt cooperiant nigredinem oculorum ⁊ palpebre inuersentur. Ratio q⁹ significat multitudinem humorum vnde prohibetur transitus specierum visibilium ad humorem crystallinum apostema calidum quod fit a palpebris donec cooperiat duas orbitas cum totalitate sua. Notandum secundum serapionē capitulo de optalmia q̄ species optalmie sunt tres. videlicet. Prima inflatio ⁊ eleuatio facta i oculo a causa extrinseca. vt a sole pulnere vel fumo ⁊ quiescit quādo quiescit causa extrinseca. Secunda species eleuatio que accidit i oculo quando currit aliquid de materia ad coniunctiuaz p pter debilitatem membri recipientis. s. oculi ⁊ virtutem mēbri repellentis. s. cerebri. ⁊ ista ē deterior prima. Tertia species est apostema calidum quod fit in palpebris donec forsan cooperit duas orbitas cum totalitate sua sicut corium ⁊ sequitur inflatio ⁊ dolor duricies ⁊ rubedo que apparent in oculis ⁊ replentur vene valde cum coopertura palpebrarum ⁊ forsasse inuersantur ad exteriora: ⁊ fit difficilis motus earum ⁊ est albedo oculorum altior nigredine ipsius ⁊ illa est deterior. Alinanso⁹.

In pricipio vero curatōis optalmie cephalica est flebotomāda ex manu vel ex brachio partis ꝓtrarie in qua est oculus infirm⁹ nisi leuis fuerit optalmia ⁊ qūto fortior fuerit optalmia tāto plus est minuēdū de sanguine. Deide vēter exiraboł. citrinis ⁊ tereniabin ⁊ succo fructuum soluēdus ē. Eger a carne ⁊ a vino ⁊ a reb⁹ dulcib⁹ abstinere dz ⁊ cibū minuere. Syllanus.

Hic rasis ponit curam: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam per enacuationem. secundo per dietam. Secunda ibi. (Et eger.) Prima in duas. Primo ponit curaz p flebotomiam. secūdo per medicinam. Secunda ibi.) De inde venter.) De prima dicit q̄ in pncipio curatōnis optalmie debet eger flebotomari ex cephalica manus vel brachij partis contrarie in qua est oculus infirmus. Secundo ponit exceptionem nisi optalmia sit leuissima. Tertio dicit q̄ quanto optalmia fuerit fortior tanto de sanguine debet enacuari plus. Notandum q̄ in optalmia ad hoc vt fiat flebotomia de parte contraria duo requiruntur. Primuz q̄ in corpore sit magna plenitudo licet aquosis ⁊ aniceē. prē cipiant in hoc casu fieri flebotomiam de saphena eiusdem partis, deinde de basilica eiusdem partis. Secundo requiritur q̄ materia sit in fluxu q⁹ materia existente fluxa nō cōpetit flebotomia de brachio contrario. vnde non competit diuersio sed enacuatio materie peccantis que fit per eandē partem. ⁊ sic patet ratio primi dicti. Ratio secundi dicti est q̄ si optalmia sit parua per collyria ⁊ aquas potest resolui materia optalmie: ideo nō competit flebotomia. Ratio tertij q⁹ quanto optalmia est fortior tanto fit a pluri quantitate materie ideo plus de materia est enacuandum. Notandz secundo q̄ vena cephalica que est vena capitis potest capi vel in brachio vel in manu inter pollicem ⁊ indicem. Si in manu vel est vna vena inter pollicem ⁊ indicem. vel in brachio in curuatura: ⁊ si ambo sint infirmi de vtroq3 brachio fiat flebotomia. Tertio notandum q̄ post flebotomiam cephalice partis contrarie vel eiusdem competit flebotomia frontis que est in angulis oculorum: vel de venis que sunt retro aures imo i optalmia antiqua aliquādo scindūtur artarie temporuz a chirurgicis. Ratio q⁹ per illas imediatius enacuatur materia optalmie. Quarto notādum q̄ loco flebotomie competit ventosa posita in posteriori parte capitis ⁊ in parte superiori colli cuz incisione vel supra spatulas. Notandus q̄nto q̄ optalmia habet quatuor tempora sicut alia apostemata. s. principium augmentum statum ⁊ declinationem. Principium eius est quando lippitudo est aquosa ⁊ subtilis in oculis. Augmentum est quando talis lippitudo incipit ingrossari ⁊ dealbari. Status est quando est ingrossata ⁊ dealbata ⁊ multa claudens oculos. Declinatio est quando talis lippitudo incipit diminui ⁊ consumi. (Deinde venter.) Hic ponit curam p enacuationem factam per medicinam dicens q̄ post flebotomiam venter debet curari. i. enacuari cum mana mirabolanis ⁊ succo fructuum solubilium. Notandum q̄ dictum rasis habet veritatē quando optalmia causatur a materia calida vt a sanguine vel colera q⁹ ille medicine enacuant coleraz: ⁊ si contingeret q̄ esset maximus dolor potest fieri enacuatio sine digestione precedente q⁹ est materia furiosa ratione accidentium: sed si sit paruus dolor potest precedere digestiuum ⁊ tale digestiuum ⁊ enacuatiuum posita sunt supra. c. de dolore capitis proueniētis a colera. recurratur ergo illuc. Sed si sit a flegmate competunt digestiuum ⁊ enacuatiuum posita supra. c. de dolore capitis proueniente a materia flegmatica. Sed si a melancolia prouenit: quod raro contingit: competunt digestiuum ⁊ enacuatiuum posita supra in dolore capitis proueniente a melancolia. sic tamen in digestione ponātur herbe appropriate oculis que sunt bethonica verbena eufragia celidonia ruta fiter montanus feniculus. (Et eger.) Hic ponit curam per dietam dicens q̄ eger debet a carnibus se abstinere ⁊ vino ⁊ rebus dulcibus. Ratio. q⁹ talia multiplicāt humores qui sunt apti descendere ad oculum maxime quando optalmia fit a materia calida. Secūdo dicit q̄ patiens debet minuere cibum. Ratio q⁹ calor redditur magis intētus ad cō sumendum materiam. Notādum q̄ in optalmia a materia calida dicta conuenientes est vt comedat lactucas portulacas cucurbitas conditas cum agresta. vel succum farine ordei auene similiter ⁊ spelte conditis cum lacte amigdalarum vel agresta vel portulaca. Si autez patiens fuerit debilis poterit comedere carnes pullorum ⁊ hedi elixatas cū cucurbitis vel portulacis vel lactucis conditis cum agresta vel vino de granatis. De potu. Bibat vsq3 ad finez aquā ordei vel aquam decoctionis berberis vel prunorum vel aquam mixtam cum agresta vel vinum de granatis. In fine aūt pōt bibeř vinū albū debile limphatū cū triplo eius de aqua. Sz in optalmia de materia frigida dicta sit vt patiens comedat aquā cicerū vel farrū vel farinaz ordei vel auene. ꝺdiant cū pulneř q̄ sic fit. Ry. cinamomi. ʒ. ij. carda momi. ʒ. ij. croci. ʒ. i. fiat pl'uis cribrat⁹. Post dies. v. pōt comedeř carnes edi pullor castrati elixatas cū feniculo boragine ⁊ petrosi. ⁊ de potib⁹ bibat aquā mellis vsq3 ad dies. viij. vel aquaz decoctōis inbubaz mellis post vō dcm tps pōt bibere vinū albū limphatū. Alinanso⁹.

Nō si ista non suffecerint fiet album in lacte iuuēcule puellā lactantis fricandus est ⁊ in oculis distillandus. Syllanus.

Hic ponit curam per ea que approximātur ab extra. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curā que debet obseruari ante declinationem. Secundo ponit curā quando est in declinatōne. Secunda ibi. (Si autē oculus.) Prima in tres Primo ponit curam per vnum approximandū oculo. ⁊ ē collirium. Secundo docet remouere lippitudinez. Tertio ponit curam per quedam alia q̄ competunt in cura. Secūda ibi. (Et lippitudinis.) Tertia ibi. (Et eger.) De pma

De optalmia

dicit ꝙ si predicta non sufficerent in cura: tunc fief albuz debet fricari in lacte mulieris lactantis puellam ⁊ distillari in oculum. Ratio est qz abstergit ⁊ mundificat. ¶ Notandū ꝙ fief est collirium vel trocischus vnus dissolutus in aliquo liquore ex quo fit collirium. ¶ Secundo notandum ꝙ alia conueniūt in principio. alia in augmento. alia in statu: ⁊ alia in declinatōne. naz in principio competunt repercussiua habentia duas proprietates. Prima ꝙ non sint nimis fortia ne condēpsent humorē in oculo ⁊ ne nimis infrigident oculum ⁊ alterent. Secunda vt sit doloris mitigatiua: ⁊ ideo non competunt ficca nec aspera: sed in augmento ⁊ statu competūt partim repercussiua ⁊ partim resolutiua ⁊ nun maturatiua: qz tūc sanies corroderet tunicas. non enim est hic sicut in alijs membris. sed in declinatiōe totaliter cōpetunt resolutiua. ¶ Tertio notandū ꝙ in optalmia a materia calida repercussiua a que competunt in principio: quedam sunt simplicia ⁊ quedam composita. Simplicia sunt duo. vnum albumen oui fortiter agitatum ex quo vna gutta in oculis distilletur. secundum est lac mulieris puellam lactantis statim ab vbere mulsuz ponatur in oculis. Composita sunt primum. ℞. aque ros. electe albumen oui fortiter agitatum ⁊ dispumatum misce ⁊ fiat collirium ⁊ vna gutta vel due ponantur in oculo vel in ambobus si fuerit dolor. Ad idem. ℞. mucilaginis seminis citoniorum vel psilij vel dragaganti. ʒ. ij. albumen vnius ouj fortiter agitatuz ⁊ dispumatum lactis mulieris puellam lactantis. ʒ. i. ſ. misce ⁊ fiat collirium. Et si est dolor magnus fiat mucillago i aqua decoctionis seminis papaueris. Et si dolor est in vltimo addatur in collirio opij gra. iij. ⁊ est valde exptum. Ad idem. ℞. cerusse lote. ʒ. viij. gūmi arabici. ʒ. iiij. opij dragaganti añ. ʒ. i. terantur fortissime: misce cum albumine ouj. fiat collirium ⁊ ponatur in oculo. Ad idem. ℞. foliorum solatri florum camomille ros, ru. parum pistentur ⁊ bulliant ⁊ incorporentur cum farina ordei fiat emplastrum ⁊ ponatur tepidum supra oculum. Ad idem coquātur tria poma in igne vel in primis mundentur post coctionem cum quibus vitella trium ouorum misceantur ⁊ tepidum ponatur supra locum. Alia que conferunt in augmēto ⁊ statu optalmie sunt. Primum. ℞. lac mulieris ab vbere electum abstergit. n. mundificat ⁊ repercutit ⁊ mirabiliter cōmendatur. Ad idem. ℞. mucillaginis dragagāti añ. ʒ. ij. lactis mulieris quod sufficit ⁊ fiat collirium. Ad idem. ℞. cerusse lote sarcocolle nutrite in lacte asine opij dragaganti añ. ʒ. ſ. fiat pulis subtilissimus icorporetur cum aqua pluuiali ⁊ sufficit distemperetur cum lacte mulieris fiat collirium ⁊ est secretum. Ad idem. ℞. cucie bene preparate cāphore subtiliter pulueriʒate añ. ℈. i. aqua ros. ʒ. i. vini albi. ʒ. ſ. misce ⁊ vna gutta ponatur in oculo. ⁊ valet in dolore oculoz. ¶ In declinatione vero optalmie de materia calida. ℞. camomille melliloti añ. parū. fiat decoctio ⁊ iponatur spongia ⁊ expressa ponatur supra oculum. Ad idem fiant ablationes manuum ⁊ faciei sepe cum aqua decoctionis melliloti florum camomille ⁊ ros. ru. ¶ In optalmia vero de materia frigida competentia in principio sunt hec. ℞. ros. ru. florum camomille añ. ʒ. ſ. conquassentur ⁊ fiat saccus infundatur i vino quod sit actu frigidum ⁊ bene expressus ponatur supra locum. ¶ In augmento ⁊ statu. ℞. mucilaginis gūmi arabici. mucilaginis fenugreci añ. ʒ. ij. sarcocolle infuse in lacte mulieris myrrhe aloes cinamomi castorei subtiliter pulueriʒati añ. ℈. ſ. fiat collirium. Ad idez ex farina fenugreci ⁊ mucillagine eius ⁊ floribus camomille mixtis fiat emplastrum ⁊ ponatur calidum supra oculum. Ad idem. ℞. camomille melliloti añ. ʒ. ſ. pistentur ⁊ icorporentur cum mucillagine fenugreci dragaganti: ⁊ vitellis duorum ouorum ponatur supra oculum. Item in declinatione debet poni patiens in balneo seu in stufa. Ad idē. ℞. sarcocolle. ʒ. x. licij aloes añ. ʒ. ij. spume maris croci añ. ʒ. i. ſ. succi celidonie. ʒ. iij. terantur subtilissime vt alcobol vel bulliant in vino albo ⁊ aqua ros. ⁊ coletur liquidum ⁊ mittatur in oculum ⁊ substantia grossa super oculum. Ad idē ℞. absinthij viridis. M. i. licij. ʒ. ſ. farine fenugreci. ʒ. ij. sarcocolle. ʒ. x. succi celidonie. ʒ. ſ. aloes. ʒ. ij. spume maris croci añ. ʒ. i. misce fiat ⁊ fiat i forma emplastri. ponat calidū supra oculū. vel extrahat succ⁹ vel aqua ⁊ oib⁹ pistatis ad inicē colet ⁊ ponat ītra oculū. Ad idē fiāt ablutiōes manuum ⁊ pedū ⁊ faciei sepe ex aqua calida decoctionis absinthij melliloti florum camomille. ¶ Almansor.

¶ Et si lippitudinis multitudo fuerit in oculis collecta radius coto ſuoluat ⁊ madefiat in aqua ⁊ cū eo oculus ab illa lippa mūdetur: deide puluis albus aſpgat ⁊ ſupponēdo oculis aliqd vt cotū ſuauiter eleuet ſuſtētetur ⁊ ligetur. Et eger in domū tenebroſaz mittatur: ⁊ ingeniandū quātum possibile est vt somnus ꝓuocetur. Caueat tamen ne super oculuz infirmū dormiat ⁊ ne caput depreſſum fit ſed ſuperius eleuatū. Nec veſtimentorum capitia ſint ſtricta nec in faciem ſe diu proiiciat. ¶ Byllanus.

¶ Hic docet remouere lippitudinem. ⁊ diuiditur in duas ꝑtes ꝙ per duo docet remouere. Secunda ibi. (Deinde puluis.) De prima dicit ꝙ si multa lippitudo fuerit in oculo collecta cum radio inuoluto cum coto infuso in aqua mūdificetur oculus. Ratio qz talis aqua habet virtutem leuitatiuam ſuperfluitatum. (Deinde puluis.) Hic ponit curam cum alio dicens ꝙ post ablutionem factā puluis albus debet aſpergi ſuper oculo ⁊ ōbet ſuauiter ſupponi aliquid vt bombix vel aliud. ſ. tenta ſuper oculo ⁊ ligari. Ratio qz talis puluis cōſumit ſuperfluitates ⁊ abſtergit. deſcriptionē vero illius pulueris ponit infra. ¶ Notandum ꝙ illud qō ſupponitur ⁊ ligatur ſicut tenta vel cotum debet ſtatim remoueri ne puluis cum ſit ſiccus noceat oculo. debet etiam remoueri vt dicit gordonius cum lacte mulieris. ratio ꝑz. (Et eger.) Hic ponit curā per quedaz alia dicens ꝙ eger debet mitti in domum tenebroſam. Ratio qz de ratione lucis est attrahere. vnde fieret maior fluxus humorū ad oculum: ⁊ ratione luminis ſpiritus diſpergūtur ⁊ reſoluunt: vnde debilitatur oculus. Secundo dicit ꝙ ingeniandum ē ꝙ prouocetur ſomnus. Ratio qz calor reuocatur ad intra ⁊ fortificatur ⁊ poteſt digerere ⁊ conſumere materiam: ſz hoc debet eſſe de nocte ⁊ non de die. Tertio dicit ꝙ patiens debet cauere ne dormiat ſupra oculum infirmuz ⁊ nō ſtet cum capite diſcoperto: aut depreſſo ſed potius eleuato. Ratio vtriuſq; qz fluerent humores ad oculos. ideo si optalma fuerit in oculo dextro debet iacere ſuper ſiniſtruz ſi in ambobus debet iacere ſupinus: ⁊ ideo tenentes caput curuum vtplurimum habēt oculos humidos. Quarto dicit ꝙ capitia ſeu veſtimenta capitis non debent eſſe ſtricta. Ratio quia propter ſtricturam fieret dolor circa oculos ⁊ ſic plus attraheretur de materia. Quinto dicit ꝙ patiēs nō debet ſe diu proſternere ſuper faciem: qz fieret maior fluxus ad oculos. ¶ Almanſor.

¶ Si aūt oculus leuior fiat ⁊ dolor ſedet ac lachryme minuātur flebotomia iam facta ⁊ vētre ſoluto. Balneū multotiēs ingrediat. ex hoc. n. paſſionis relige diſſoluētur. ¶ Byllanus.

¶ Hic ponit curam quando eſt in declinatione: ⁊ diuiditur in duas. Primo facit hoc. Secundo reuertitur iterato ad curam optalmie quando predicta non ſufficiunt. Secūda ibi. (Quod ſi in oculo.) De prima dicit ꝙ ſi oculus fiat leuior ⁊ dolor remittatur ⁊ lachryme minuantur. flebotomia ꝑmiſſa ⁊ ſolutione ventri patiens debet ingredi balneum. Verificat ſe qz ex hoc materia que remanſit reſoluetur. ¶ Notandum ꝙ loco huius balnei ſpongia infuſa i aqua decoctiōis camomille ⁊ melliloti expreſſa ⁊ poſita ſuper oculum multum valet. ¶ Almanſor.

¶ Mō ſi i oculo humoroſitas ⁊ grauedo remāſerint puluis citrinus eſt imittēdus. Ex his aūt que habēti optalmiā multū ꝓferūt eſt ut frons ⁊

palpebre ex hoc liniant epithimate. Quod. ℞. sief memithe ro. aloes licij sandali ru. faufel. croci orientalis omnium añ. partes equales fiant ex eis pillule: cunque necesse fuerit resoluatur vna ex eis in succo coriādri aut in succo endiuie aut in aqua rosacea: ⁊ liniatur cum eo si deus voluerit. ¶ Syllanus.

¶ Hic reuertit ad curā optalmie qñ p̄dicta deficiūt ⁊ dividit in duas. Primo facit hoc. Scdo ponit descriptiões q̄rūdā medicinaꝝ de qb⁹ fecerat mētionē. Scda ibi. (Sief albū.) Prima in duas. Primo explicat vnū qō valet ī declinatõe. Scdo vnū qō valet in p̄ncipio. Scda ibi. (Ex his aūt.) De prima dicit qō si remāserit humiditas ⁊ graūedo pulvis citrinus erit mittendus in oculū. Descriptionē ponit statim. Ratio q: hꝫ virtutē absterſiuā ⁊ ꝓsumpti uam non tñ dꝫ diu dimitti ne exsiccet oculus. ¶ Notādū q̄ ad idē valet aqua cuiusdā bdelij cū aqua lucrabat panē suū ⁊ est. ℞. lapidis calaminaris. ʒ. ſ. tutie quinques ignite ⁊ quinquies extincte in aque ros. electe. ʒ. ſ. garioſi. numero. xxx. terantur cum. ʒ. ij. melt. vini albi. ℔. iiij. pulverizanda pulverizentur ⁊ cribellent subtiliter misce omnia. si esset necessitas magna adde camphore. ʒ. ſ. (Ex his autem.) Hic ras explicat vnum quod valet in principio: dicens q̄ ex his valent habenti optalmiam. ſ. in principio est vt frons ⁊ palpebre liniant ex hoc epithimate. ℞. sief memithe ros. licij aloes faufel sandal. ru. croci orientalis omnium añ. partes equales. fiant pillule ⁊ cum fuerit necessitas dissoluantur cum succo coriandri aut aqua ros. aut celidonie. ¶ Notandum q̄ remediꝫ rasis hꝫ veritatē observatis. Primum q̄ optalmia fit in principio. q: illa sunt stiptica prohibentia fluxum ad oculum. Secundo vbi materia sit calida. q: illa que ponūtur in epithimate sunt frigida stiptica. Tertio q̄ optalmia fiat ex fluxu humorum ad oculos descendentium per venas exteriores. q: si per intrinseas non valeret. q: virtus non profundaretur. sed tunc magis valerent odoramenta ⁊ alia dicta in. c. de catarro ⁊ dolore capitis. ¶ Secundo notandum q̄ loco huius epithimatis valet tale emplm quo cōmuniter vtitur Gerardus in materia calida. ℞. acatie sanguinis draconis. añ. ʒ. i. bolar. ʒ. ij. fiat pulvis ⁊ incorporetur cum albumine ouī agitato. fiat emplastrum ⁊ applicetur supra tempora. ¶ Notādum q̄ in materia frigida competit tale repercussiuum ab extra. ℞. aloes myrrhe myrti acatie añ. ʒ. i. mastices oliba ni añ. ʒ. ſ. fiat pulvis ⁊ incorporetur cum albumine ouī bene agitato quod sufficit fiat emplastrum ⁊ ponatur supra frontem ⁊ tempora. ¶ Almansor.

¶ Sief album. ℞. ceruse ablute. ʒ. x. sarcocolle grosse. ʒ. iii. dragagāti. ʒ. i. opij. ʒ. ſ. fiāt ex eis pillule forme lentis sikes. Pulvis citrinꝰ. ℞. sarcocolle grosse. ʒ. x. aloes. ʒ. ii. croci. ʒ. ii. mirrhe. ʒ. i. licii. ʒ. ii. ⁊ bis optime tritis īmittat pulvis cuius opus fuerit. Pulvis albꝰ. ℞. sarcocollā albaꝝ ⁊ pinguē q̄ mittat in lac mulieris qō melius ē cū alicuius iuuēcule fuerit ⁊ dimittat ī vmbrā donec siccet ⁊ terat optime ⁊ oibus. ʒ. x. ipsius addat de sief memithe. ʒ. ii. q̄ itez optie trita reponāt ⁊ cū opꝰ fuerit ī oculū mittant. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit Ras descriptionem medicinarum de quib⁹ dictum est. ⁊ dividitur in tres p̄s q̄ tres ponit descriptiones. Secunda ibi. (Pulvis citrinus.) Tertia ibi. (Pulvis albus.) De prima dicit q̄ sief albuꝫ in forma ponatur sic. ℞. ceruse ablute. ʒ. x. sarcocolle grosse. ʒ. iij. dragagāti ʒ. i. opij. ʒ. ſ. fiant ex his pillule similes lenti. ¶ Notanduꝫ q̄ illud collirium valet in augumēto ⁊ statu optalmie ⁊ nō in p̄cipio. ratio dicta fuit supra. (Pulvis citrinus.) Hic ponit secundam descriptionem ⁊ dicitur citrinus. ℞. sarcocolle. ʒ. x. aloes. ʒ. ij. croci. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. i. licij. ʒ. ij. ex his optime tritis mittatur pulvis cum opus fuerit. (Pulvis albus.) Hic ponit tertiam descriptionem ⁊ dicitur pulvis albus. ℞. sarcocollam albam ⁊ pinguem que mittatur in lacte mulieris iuuencule dimittatur in vmbra donec exiccetur ⁊ teratur optime ⁊ omnibus. ʒ. x. ipsius addat sief memithe. ʒ. ij. que itez optime trita reponantur ⁊ cum opus fuerit in oculum mittatur ad remouendum lippitudinez: ⁊ est de quo fecit mentionem supra ras.

¶ De vlceribus oculorum. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam q̄ vlcus capitur dupliciter. Uno modo per solutionem continuitatis sine sit cum sanie siue sine sanie. ¶ Secundo notandum q̄ causa vlceris oculoꝝ est duplex. ſ. itrinseca ⁊ extrinseca. Extrinseca vt casus ⁊ percussio. Intrinseca est humor calidus acutus salsus corrodens tunicas. ⁊ fit aliquando ex successione bothor. Aliquando propter percussionē. ¶ Tertio notandū q̄ p̄ncipiū vlceris aliq̄n est iterius ⁊ disrūpit exterius idest disrūpēdo p̄cedit. Aliq̄n p̄ncipiū vlceris est ab extra: ⁊ disrūpendo p̄cedit ab intra. ⁊ de istis primum est deterius ceteris. ¶ Almansor.

Cum in oculis fortis dolor ⁊ punctio nociua ac pulsus sentiuntur ⁊ lachrymarum fluit multitudo ⁊ cū palpebrē eleuant ⁊ oculi apiunt loca q̄ sunt ī albis ipsoꝝ iueniunt rubea. aut cū totū fuerit rubeū: vn⁹ locus magis rubere iuenit aut ī nigredine loc⁹ aliqs albus appet pustula iam ī oculo exorta est. Ad hāc vo curādā passionē necessarius ē medicus valde istructus ī curis oculoꝝ: nos tñ curationis ipsi⁹ sūmas ⁊ aggregatiões dicem⁹. Dicim⁹ itaqꝫ q̄ vlcera q̄ ī p̄incipia nascunt hoc ē in albis oculoꝝ nō adeo sunt timēda vt ea q̄ ī cornea hoc ē ī oculi nigredine fiūt. Deteri⁹ vo vlcerū ē illud qō ī nigredine sub pupilla existit: eminētia nāqꝫ ad istū ē velociter. Syllanus.

¶ Hic ras determinat de vlceribus oculorum: ⁊ dividitur in quatuor. Primo ponit signa. Secūdo ostendit qualis medicus sit necessarius ad curationem vlceris oculoꝝ. Tertio ostēdit quod vlcus oculorum est deterius. Quarto ponit curam: Secūda ibi. (Ad hanc vero.) Tertia ibi. (Diximus.) Quarta ibi. (Horum autez.) De prima dicit q̄ quādo in oculo apparent hec signa. Primo fortis dolor ⁊ punctio nociua ⁊ pulsatio sentitur. Secūdum lachrymarum multitudo fluit ⁊ cum palpebrē eleuantur ⁊ oculi aperiuntur alba oculorum apparent rubea ⁊ si totum fuerit rubeum vnus locus inuenitur magis rubere q̄ alius. Tertiuꝫ q: in nigredine oculi. ſ. in cornea apparet locus albus istis signis arguere debemus q̄ ī oculo est vlcus siue pustula ad quā de necessitate sequitur vlcus. Ratio signorum est prima primi. q: ex materia calida pungitiua causatur dolor ⁊ punctio nociua: sed pulsatio fit propter generationem ⁊ augmentationem sanei. in cuius generatione fit ebullitio ⁊ pulsatio. Ratio secundi q: propter dolorem est fluxus humorum. vnde fit fluxus lachrymarum ⁊ multitudo. Ratio tertij q: ratione doloris fit attractio sanguinis ad coniunctiuam vnde alba oculoꝝ apparent rubea. Ratio quarti q: corpus diaphanum dum condensatur fit albū vt apparet de aqua cōgelata ⁊ de albumine ouī cocto. q: fit dealbatio. sed cornea est corpus diaphanum ⁊ propter generationem vlceris condēsatur ⁊ sic dealbatur. sed quando fit vlcus in coniunctiua fit color rubeus. q: fit extēsio in venis q: attrahatur sanguis cū coniunctiua fit corpus hūs venas ideo apparet color rubeus. (Ad hanc vero.) Hic ostēdit qualis dꝫ esse medicus ad curationem vlcerū oculorum dicens q̄ ad curationem necessarius ē medicus valde instructus. Secundo dicit q̄ ostēdit sūmas ⁊ aggre

gationes curatõie. ¶Notãdum q cã pmi est qr medicꝰ. errãs i ista passione causat nocumentũ magnũ.ió ꝛc. (Di dimus ita).hic ostendit qõ vlcus oculoꝝ sit deterius diceꝫ q vlcera que sunt in conjunctiua.qr in albo oculoꝝ nõ sũt sic timenda sicut illa que sunt in cornea. ¶Rõ qr talia vlcera plus distant ab humore crystalino ꝛ a pupilla que sunt pn cipaliora in visione. ¶Scõo dicit q deterius vlcerum ẽ qõ est in nigredine sub pupilla. ¶Ratio qr est magis ppinquũ humoꝛi crystallino. ¶Almansoꝛ.

¶Horũ autem vlcerum curã cuꝫ flebotomia incipere debemus.ꝛ sanguinis extrabere multitudinẽ fm q possibile fuerit. ¶Cõsequẽter autez venter soluendus est. ¶Et eger sibi cauere debet a carne ꝛ vino dulci ꝛ esse cõtentus herbis frigidis ꝛ in potu sola aqua vti. ¶Syllãus.

¶Hic ponit curam vlcerum oculorum.ꝛ diuiditur in duas. ¶Primo facit hoc. ¶Secundo ponit curaꝫ vestigij remanentis post consolidationẽ vlceꝝ.scõa ibi. (Cum autem.) ¶Prima in tres.primo ponit curã per euacuationẽ. secũdo per dietam. ¶Tertio per localia que applicant ab extra.secũda ibi.(Et eger). ¶Tertia ibi. (In oculo vẽro)prima in duas.primo ponit curam per flebotomiam. secundo per medicinam.secunda ibi. (Cõsequenter). ¶De prima dicit q debemus incipere curãm vlcerum oculoꝝ per flebotomiam extrahendo multitudinẽ sanguinis fm q fuerit possibile. ¶Notandum si fit magna repletio cõpelit flebotomia de saphẽa eiusdez pris. deinde de basilica. deinde de cephalica.ꝛ si non sit magna repletio sufficit de basilica.rõ predictoꝝ est qr per flebotomiã phibetur fluxus hũorum ad oculos.qui fit in vlceribus oculoꝝ. ¶Scõo notanduꝫ q ad idem valent ventose posite supra spatulas ꝛ in collo cũ scarificatione. (Cõsequenter aũt).hic ponit curam per euacuationẽ per medicinas.dicens q post flebotomiã vẽter debet euacuari. ¶Nota q illa euacuatio debet fieri cum mirobolanis mãna ꝛ succo fructuꝫ solubiliũ.qr materia vlcerum est acuta mordicatiua. ¶Ad idem valet euacuatio facta cũ clisteri. ¶Notandũ secundo q post euacuationẽ vniuersaleꝫ est cõueniens euacuatio per gargarisma ꝛ sternutationẽ facta. (Et eger)hic ponit curam p dietaꝫ ꝛ dicit primo q eger debet cauere sibi a carne ꝛ vino dulci. ¶Ratio qr multiplicãt humores maxime calidos ꝛ acutos qui multiplicati de facili currunt ad locũ ꝛ augent vlcus.secundo dicit q debet eẽ cõtentus herbis frigidis. ¶Ut sunt spinachia lactuca portulaca cucurbita ꝛ endiuia.rõ qr remittunt acuitatẽ generando humorẽ frigidũ. ¶Tertio dicit q in potu deꝫ vti sola aqua.qr vnũ est vaporosum ꝛ eẽt cã dissolutõis humoꝝ in loco vicez. ¶Almansoꝛ.

¶In oculo vero initio sieph albũ cũ lacte mulieris emittendũ.ꝛ si pulsus iam alleuiari ꝛ sedari videtur sperandũ est q egritudo soluaꝫ sine saniei collectione. ¶Nõ si pulsatio post sanguinis extractionem ꝛ ventris solutionez ac sieph albi imissionẽ quiescere nõ videtur parua fiducia in hoc qõ diximus est habenda. ¶Sylla.

¶Hic põit curã vlceris oculi p remedia localia que appꝛximant ab extra ꝛ diuidit in duas.primo ponit curam qñ pustula fiunt parua.scõo qñ fiunt magna.scõa ibi. (Quãdo fuerit).prima in duas.primo ponit vnũ locale qõ conuenit in generatione saniei:secundo ponit aliud qõ cõuenit qñ materia cõuertit ad saniẽ.scõa ibi (Est itaqꝫ).prima i duas.primo facit qõ dictũ est.secũdo põit signa quibꝰ deꝫ cognoscere quando egritudo remouebit sine collectiõe saniei.ꝛ quãdo nõ.secunda ibi.(Nõ si pulsus). ¶De prima dicit q in oculo a principio est mittendum sieph albũ cum lacte mulieris.rõ qr repercussiuum ꝛ sic phibet fluxum materie ad locum vicerũ. (Nõ si pulsus).hic ponit signa ꝛ docet cognoscere qñ egritudo remouebit sine collectiõe saniei vel qñ non.primo dicit q si pulsatio videt alleuiari ꝛ remitti sperandũ est q egritudo terminabit sine collatiõe saniei. ¶Secundo dicit q si pulsatio videt alleuiari ꝛ remitti melius ꝛ si nõ remittit primo p flebotomiã ꝛ solutionẽ ventris ꝛ missionẽ sieph albi habenda est pua fiducia .rõ predictoꝝ est qr pulsatio causat rõne generatiõis saniei p pter bullitionem humorũ acutoꝝ.sed si pulsatio remouea tur signũ est q sanies nõ generatur. ¶Almansoꝛ.

¶Est itaqꝫ tunc sieph de olibano mittendũ in oculum ꝛ pila aliqua oculo superponenda ꝛ cũ ligatura stringenda.añ vero qꝫ hoc eũciat oculus suauiter est ligandus ꝛ sine superpositõe pile ꝛ non cesses in oculuꝫ de sieph de thure sepe distillare donec sanies in pila videat.ex quo enĩ hoc uisum fuerit sieph de plumbo uti necesse est usquequo profunditas fiat plana ꝛ tota caro generetur.ea tamen que diximus tũc sunt faciẽda cũ pustula non est magna. ¶Sylla.

¶Ponit curã per aliud locale qõ cõuenit qñ mã conuertit ad saniẽ ꝛ diuidit in duas. ¶Primo ponit p mundificatiua. ¶Secũdo per carnẽ generantia. ¶Secunda ibi(Ex quo enĩ) ¶De prima dicit q qñ sanies generatur tunc sieph de olibano debet mitti in oculum secundo dicit q pila oculo ẽ superponenda ꝛ cũ ligatura stringẽda. ¶Tertio dicit q tu nõ debes cessare mittere vel distillare sieph in oculo donec sanies apparet in pupilla. ¶Notãdũ q vlcus oculi põt mundificari tripliciter.ꝛ ita quodlibet vlcus.s.primo cũ absterſiuis vt idromelle facto cũ aq pluuiali ꝛ melꝛ rosꝝ. colato.ꝛ q ponat pannus duplicatus supra oculũ.secũdo cã attractõnis saniei sicut cũ collirio rasis colato ꝛ q ponat amoniacũ qõ maxime attrahit imo fm auctores trahit sagittam a corpore. ¶Tertio cũ deiccatiuis vt cũ pulnere trichie dicto supra ꝛ iste tertius modus est periculosus. ¶Ad ppositũ capitur.scõo mõ ꝛ ponitur vt supra. (Ex quo enim).hic põit curã per carnẽ generantia.ꝛ dicit q postq̃ hoc visum fuerit erit necesse vti sieph de plumbo quousq̃ pfunditas fuerit plana ꝛ tota caro generet.rõ pz qr tale sieph est generatiuũ carnis ꝛ vnitiuũ qr est deiccatiuũ non supfluę ꝛ boc cõuenit in generando carnẽ ad deiccandũ humiditatẽ supfluã membri que impediret generationẽ carnis. ¶Secundo dicit q ea que dicta sunt.sunt faciẽda cũ pustula.nõ est magna rõ.qr in vulnere magno regrit fortius vnitiuum qõ non est in illo collirio. ¶Almansoꝛ.

¶Quoniã cuꝫ magna fuerit.fuerit q̃ iuxta pupillam.aut inferius.est tũc necesse vt cũ cleyſir medicet ne vuea egrediat.ad pile quoqꝫ suppositionem ꝛ ligaturã est redeundũ.eger preterea semper supinus iacere debet ꝛ a forti motu abstinere. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curã qñ pustula fuerit magna ꝛ diuidit i duas. ¶Primo ponit curã per vnũ locale. ¶Scõo ponit p q̃daz alia.secunda ibi. (Eger ꝓterea). ¶De pria dicit q vbi fuerit pustula magna circa pupillam vel inferius tũc erit necesse vt in cura apꝛorimet eleyſir.i.quoddã medicamen ne vnea egrediat.rõ qr fortiter exicat hoc collirũ ꝛ fortiter ẽ vnitiuum vt patet per ingredientia. ¶Scõo dicit q redeundum est ad suppositionẽ pile vel ligature.rõ pz(. (Eger ꝓterea). hic põit curã p quedã alia localia.ꝛ dicit q eger deꝫ iacere supinus.rõ vt humores fluant ad ptẽ cõtrariã oculoꝝ.s.ad ptẽ posteriorẽ. ¶Scõo dicit q deꝫ abstinere a forti motu.qr talis dissoluit humores qui dissoluti fluũt facilius ad oculum. ¶Almansoꝛ.

¶Cũ autez caro i loco ulceris pfecte generata fuerit.uel locus apostematis carne repletꝰ fuerit remanebit ibi in oculo albedo.q si ulcꝰ prosundum fuerit:albedo erit grossa.ꝛ si in supficie tñ cornee fuerit erit subtilis:ulcus quoqꝫ si a pu-

pilla fuerit remotū et steterit separatim p se ue/stigiū illō qō redimet nihil mali faciet. si āt iuxta pupillā qñqz fuerit post ulceris curatiōez uesti/giū remanēs, phibebit uisionē. ¶Sylla.

¶Hic ponit curam vestigij remanētis post cōsolidationē vlcerum seu vulnerū. ⁊ diuidit in tres. ℙrimo ponit vel docet cognoscere quando albedo remanens est grossa vel subtilis. secundo docet cognoscere quando vestigiuz rema/nens non impedit visionem ⁊ quando sic. Tertio ponit cu/ram. secunda ibi. (Ulcus quoqz). Tertia ibi. (Quapro/pter). De prima dicit ꝙ cum caro fuerit in loco vlceris p/fecte generata remanebit in oculo albedo. rō q: pp cōdēp/sationem factā in membro habēte diaphaneitatē fit albedo ⁊c. ¶Secūdo dicit ꝙ si vlcus fuerit profundum albedo erit grossior. rō q: fit maior cōdēsatio. ⁊ si vlcus fuerit sup/ficiale albedo erit subtilis. rō q: non fiet tanta condēpsatio. ¶Notādū ꝙ post curā vlcerū oculoz tria pñt remānere. ℙrimū est cicatrix que non pōt perfecte curari in mēbro spmatico. sed palliari. Secōm est color albus ⁊ talis pōt re/cipe curā vel magnā palliationē. Tertiū est albugo ⁊ q̄daz superfluitas vue que non est pfecte curata seu remota i cura ⁊ est sup corneam ⁊ vocatur pānus seu tela. ⁊ de hoc de/terminabitur infra. (Ulcus quoqz). hic docet cognoscere qñ vestigiū remanēs nō ipedit visionē. ⁊ qñ sic. ℙrio dicē ꝙ si vlcus fuerit remotū a pupilla ⁊ steterit sepatū tūc ve/stigium remanēs non ipedit visionem. Scōo dicit ꝙ si vl/cus fuerit iuxta pupillam tūc vestigium remanēs post cu/rationē ipedit visionem. Rō q: poterit coopire ⁊ restrige/re foramen pupille. vñ non poterunt recipi spēs visibiles i crystallina. ¶Almansor.

¶Quapropter tūc utendū est reb⁹ ⁊ medicinis qbus vestigiū qō diximus abstergi ⁊ deleri pos/sit. sieph de thure. ℞. armōiaci sarcocolle āboz añ. ʒ. v. thuris. ʒ. x. croci. ʒ. ii. cōficiant ex mucila/gine fenugreci ⁊ fiat ex eis sieph. sieph de plūbo. ℞. plūbi usti antimonii tutie ablute. calcuce cumenon gūmi arabici dragaganti oīum añ. ʒ. viii. opii. ʒ. ſ. terant ⁊ cū pāno siricio qui sit sub/tilissimus cernant ⁊ cribellent ⁊ cōspergant ex aqua pluuiali ⁊ fiat ex eis sieph. sieph. ex quo ca/ro i ulceribus oculoz generat ⁊ vuee egressio. phibet ⁊ uestigiū subtiliatur. ℞. clymie ablute tutie ablute ceruse antimōii thuris oīuz. añ. ʒ. ii. myrrhe. ʒ. i. sarcocolle grosse. ʒ. i. ⁊ ſ. sanguis dra. aloes opii. añ. ʒ. i. fiat ex eis sief. Eleyfir quo ē utendū cū timet ne ex ulcere vuee seqtur egres/sio. ℞. antimonii ematitis āboz añ. ʒ. x. acatie. ʒ. iii. aloes. ʒ. i. terrātur ⁊ fiant ex eis sieph. ⁊ ad/ministrentur apud necessitatē. ¶Sylla.

¶Hic ponit curā ⁊ diuidit in duas. ℙrimo ponit curaz in generali. secūdo ponit descriptionē quarundā medicina/rum. s. collirioꝝ de quibus supra fecit mentionē. Secūda ibi. (Sieph). De prima dicit ꝙ iam utendū ē medicis quibus vestigiū remanēs possit abstergi ⁊ deleri. (Sieph) hic rasis ponit descriptionem quarundam medicinarū. s. collirioz de quibus fecit mentionē. ⁊ diuiditur in q̄tuor ꝑz ꝙ quatuor ponit descriptiones. ℙartes patebunt. De pri/ma dicit ꝙ ponit descriptionē sieph de thure que talis est. ℞. armoniaci sarcocolle añ. ʒ. v. thuris. ʒ. x. croci. ʒ. i. aſp/gant ex mucilagine fenugreci ⁊ fiat ex eis sieph. ⁊ istō co/lirium est mūdificans per viam attractionis. vt dictuz fuit supra ⁊ ꝺz dispēsari q̄libet vice cū lacte mulieris. (Sief). ℙonit descriptionē sieph de plūbo ⁊ est talis. ℞. plumbi adusti antimonij thutie ablute calcucecumenon gūmi ara/bici dragagāti oīum. añ. ʒ. viii. opij. ʒ. ſ. terant ⁊ cū pāno subtilissimo de sirico attamin̄ent ⁊ cōspgātur ex aqua plu/uiali fiant ex eis sieph. ⁊ tale est carniū generatiuū ⁊ cōsoli/dativum in vlcere parvo. (Sieph). ℙonit descriptionez alterius sieph ex quo caro in viceribus oculorum genera/tur ⁊ vue egressio phibet ⁊ vestigium subtiliat ⁊ est. ℞. clymie ablute tutie ablute ceruse antimonij thuris omniū an. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. ſ. sarcocolle grosse. ʒ. i. ſ. sanguis dra/conis aloes opij oīum. añ. ʒ. i. fiat ex eis sieph cū aqua plu/uiali ⁊ valet ad generandū carnē in vulnere magno. quia multū cōsumit hūiditatem. secūdo qz valet ad phibendū egressionē vuee qz est forte vnitiuū ꝓpter eius stipticitatez (Eleyfir). ℙonit descriptionem sieph dicti eleyfir ⁊ est tale. ℞. ematibit. antimonij amborz añ. ʒ. x. acbatie. ʒ. iii. aloes. ʒ. i. fiat ex eis sieph ⁊ administretur apud necessita/tez eius ⁊ valet ne sequatur egressio vuee ꝓpter eius sti/pticitatem. ¶Almansor.

¶De bis que extrinsecꝰ cadūt i oculis

Amatur resina ⁊ per oculū trabatur ⁊ extrabit illō qō i oculo cecidit. ¶Syl.

¶Hic rasis docet remouere ea que cadunt in oculis. vt pi/lus vel palea dicēs ꝙ ꝺz sumi resina. i. gūmi pini ⁊ trahit p oculum. qz extrabit qō cadit in oculū. rō dicti ē. qz resina rō ne sue gūmositatis est cā vt ea que cadunt in oculis adhe/reant ⁊ exeāt cū ea. ¶Notādū ꝙ loco illius docent auctō/res lauare oculum cū aqua calida dulci. Ad idē valet sepe mittere lac ab vbere in oculū. ¶Scōo notanduz ꝙ si non valent predicta elevatur palpebra supior ⁊ extrabatur cū vngula parua vel corigia graciti vel tenaculis ⁊ inuersetur palpebra superior.

¶De albugine que fit in oculo. ¶Sylla.

Notandū circa rubricā ꝙ ser sunt passiones ocu/lorū que inter se hāt q̄nientiā ⁊ dr̄iam. s. nu/bes tela albugo pānus macula ⁊ vngula. Cō/ueniunt in hoc qz pñt fieri ex hūore eodem. ⁊ vtplurimū flatico. sed differūt in grossitie ⁊ subtilitate in pfunditate ⁊ superficie. qz nubes sit ex pauca mā exīte in supficie cornee. Albugo fit ex grossiori materia q̄z tela. iō apparet ibi color albus. Macula ex grossiori ⁊ pluri mā q̄z albugo. ⁊ iō semp magis pfundat ad intra. ℙānus fit ex grossiori ⁊ pluri mā q̄z aliqua dictarum ⁊ fit vt plurimum in coniunctiua. ⁊ est ad modū carnis addite. ras pōt solus cura albuginis ⁊ vngule qz eadē est ⁊ mā ⁊ cura aliarum maculārū ⁊ ex eisdem curatur. ¶Almansor.

Albugo que in oculis ꝓtingit est uestigi/um post ulcex curatōem remanens qñ ꝓsolidārur que cū in oculis puerox fit leuior ē ad curādū q̄z cū in senib⁹. Cū. n. fit i se/nibus fortasse ad sanādū ipossibile est nisi sub/tilissima fuerit. ¶Syllanus.

¶Hic ras determinat de albugine oculi. ⁊ diuidit i tres. ℙrimo ponit qd sit albugo. secūdo ostendit qñ est facilis curatōis ⁊ qñ difficilis. Tertio pōit curā. secūda ibi (Que cum). Tertia ibi (hec aūt). De prima dicit ꝙ albugo que contingit in oculo est vestigiū remanēs post cōsolidatio/nem vlcerum qñ cōsolidanē. (Que cum). hic ponit curā qñ est facilis curationis ⁊ qñ difficilis ⁊ dicit ꝙ vbi albugo fit in oculis puerorū talis ē leuior ad curandū q̄z quādō ꝓ/uenit in ꝓcessu etatis. ℙatio qz humores ad oculū ꝓuenie/tes sunt magis resolubiles ⁊ tunice oculorum sunt rario/res magis susceptibiles alterationis. Secūdo dicit ꝙ si al/bugo fiat in etate post puerilem. vt in iuuentute vel in se/nectute talis est impossibilis curatōis nisi fuerit subtilissima rō qz humor faciens albuginem est grossior ⁊ tunice oculo/rum sunt duriores. Nō subdit ꝑz qz ꝓpter facilitatē ⁊ sub/tilitatem reddit facilis resolutionis. ¶Notādū ꝙ signum remanens post consolidatōem vlceris primū est cicatrix ⁊ de hoc non est sermo. qz non potest durari. secundū ē que/daz infectio causata a flate i cornea ⁊ vocatur albugo ⁊ de

De sca. palpe. et sebel

tali est sermo. ¶ Notandū secūdo ꝙ albugo curat velocius in pueris ꝯ in iuuenibus ⁊ senibus ⁊ fit in iuuenib⁹ ꝯ in senibus. ratio est dupler. Prima q⁹ in pueris hūores sunt subtiliores ꝯ in iuuenibus ⁊ senibus. ⁊ spāliter senibus. Iz virtus sit debilior in senibus quare sunt magis apti resolutioni. Secōa cā est q⁹ in pueris oculorū humores sūt clari ⁊ tunice rariores ꝯ in iuuenibus ⁊ senibus. vnde maior potest fieri ⁊ velocior alteratio ⁊ per consequens curatio. ¶ Almansor.

¶ Hec aūt passio ex dis medicaminibus curanda ē postq̄ eger balneū īgressus fuerit aut faciē sup vaporē aq̄ calide quousq; rubea sit rēuerit si tamē ex hoc medicamine in venis rubedo oculi ⁊ dolor ,puenerint. ꝙ aliquos dies ab eo gescē dū donec oculus gescat ⁊ post ad idē remouendū. Medicamē valde vtile ad albuginē remouēdā ⁊ cito eradicādā ego quoq; nō vidi quod melius aut eq̄le eēt ad albuginē remouendā. ℞. massacumie spume maris. stercoris magni lacerti baurach zuchari hygeri oīum añ. partes eq̄les. deinde sumant acori celidonie oīum añ. ʒ. ℈. coquantur in lib. i. aq̄ donec ad quar. redeat ⁊ colet ⁊ ex hac aqua imbibantur spēs quas diximus ita ꝙ cōficiant ex ea ⁊ siccent in vmbra. deinde iterū terāt ⁊ cōspergant vt prius ⁊ siccent. ¶ Quod postq̄ quater factū fuerit siccēt ⁊ terant ⁊ ī oculis mittant. hoc enim medicamē nulli vt pdiximus cōpar existit ī remotōe albugis remouet enī hoc medicamē grossam albuginez etiā ex oculis animalium. ¶ Syllaus.

¶ Hic ponit curā per vnū locale. s. ꝙ balneū ⁊ vaporatiōnem. Secundo ꝙ aliud locale. s. ꝙ collirium. Secūda ibi. (Medicamen). De pria dicit ꝙ hec passio est removenda faciēdo egrū balneari. vel faciendo faciē egri supra vaporē teneri aque calide vsq; quo rubescat. Secūdo dicit ꝙ si ex his puentat rubedo ⁊ dolor in oculo gescēdū ē. ⁊ post ad idem redeundū. ¶ Notādū ꝙ anteq̄ pdicta cōpetant regrit debita purgatio corpis per flebotomiā ꝙ medicinas per gargarismata ꝙ sternutatoria ⁊ sīlia de quibus dictus est supra. rō pz. q⁹ fieret maior dissolutio. ¶ Notāduz de rōne dictorum ⁊ primo primi dicti ꝙ albugo fit ex mā flegmatica grossa. iō indiget mollificatione ⁊ subtiliatiōe vt disponat ad resolutionem. sed hoc facit balneum ⁊ suffumigatio aque calide. ⁊ idem facit si in aqua coquat malua bismalua palea ordei ⁊ anene. fīr aq̄ decoctiōis fenugreci expta est. rō secundi. q⁹ si balneū ⁊ evaporatio sint cause rubedinis ⁊ doloris eoz dimissio oz ee cā mitigatōis qō subdit q⁹ est redeundū. rō vt fiat bene mollificatio ⁊ subtiliatio ⁊ preparatio ad resolutionē. (Medicamen). hic ponit curam per aliā medicationē seu ꝙ aliud locale. s. collirīū dicens ꝙ medicamē valde vtile ad remouēdū albuginē cito quo non repitur melius nec eq̄le est. ℞. massacumie. i. aq̄ nitri. ⁊ oz aq̄ vasoz viridiū spume maris stercoris magni lacerti. baurach zuchari hygeri oīum añ ptes equales. Deinde sumātur acori celidonie amboz añ. ʒ. ℈. coquantur in lib. i. aque donec redeant ad quartam colet ⁊ ex aq̄ imbibas spēs quas predixi ita ꝙ cōficiātur ex ea ⁊ siccentur in vmbra. deinde iterum terant ⁊ aspergāt vt prius ⁊ exiccent. ⁊ postq̄ quater factū fuerit siccent ⁊ terant ⁊ in oculum mittant. ⁊ removet hoc medicamē grossam albuginem etiam in oculis aīalium. ¶ Notandū ꝙ rō dicti est q⁹ hoc medicamen est absterssiuum ⁊ consumptiuū. vt pz ꝙ materialia īgredientia que nō sunt corrosiua ⁊ sic est extra periculum. ¶ Notandū secō ꝙ albugo vel macula aut est recēs aūt antiqua. si recens cōpetunt spāliter quatuor collīria. Primū ꝙ injiciat sine injectet lac mulieris frequenter ⁊ postea pulvis subtilissimus ossis sepie. secundū collirium valet. ℞. succi foliorū papaueris rubri. succi centaureē minoris facta residentia. añ. ʒ. i. mell. ʒ. ii. misce. Ad idem valet succus herbe passerine ⁊ est herba cū qua passeres recupant sibi visum. Tertiū est. ℞. stercoris birūdinis subtiliter pulverizati. ʒ. ℈. faui mell. qō sufficit ad incorporandū misce ⁊ incorporent cuz aq̄ acori. vel eufragie fiat collirīū ⁊ est mirabile. Quartū est quo vtitur gerard⁹ cōiter. ℞. spume maris. ʒ. ii. zuchari albi. ʒ. i. fiat pulvis subtilissimus. sed si albugo sit antiqua oz prio mollificari albugo cū lacte ⁊ aqua decoctionis fenugreci. vel malue bismalue palee ordei vel anene postea poterunt collīria. Primū est raz quod est summe bonum. secundum est collirium corticū ouorum recentiuz modicū cōbustoz stercoz lacerte viridis spume maris sarcocolle nutrite in aqua celidōie: cerose lote añ. ʒ. i. lapidis calamīaris thutie bñ pparate serapi galbani añ. ʒ. ℈. ossis sepie. ʒinzib. al. añ. ℈. i. fellis vituli. ℈. ij. pulverizāda pulverizent subtilr misce cū aqua celidonie. Tertium est secretū ⁊ est aqua rosmarini facta sub terra. ⁊ fit hoc mō hēatur olla vitrea munda ⁊ ipleat floribus rosmarini ⁊ ponatur sub terra in estate calida p. xl. dies. Aqua illa vocatur aqua rosmarini. Quartū est. ℞. floreris. ʒ. i. thuris. ʒ. ij. vitrioli viridis de quo fit ēcaustum. ʒ. ℈. spume maris celidonie rute rosmarini añ. ʒ. xii. illa quamor. s. celidonia ruta ros. rubea. ⁊ acori, pistent tādiu donec medietas sit cōsumpta colet ⁊ cū illa colatura misceat pulvis aliarū rerum. siccentur in vmbra ⁊ post exiccationē terant ⁊ ex super marmore ⁊ fiat hoc quater. in fine autez optime teratur ⁊ cribellet ⁊ cū pēna ponatur super albula hoc medicamen confortat visum ⁊ delet albuginem absq; dolore ⁊ angustia. ¶ Notandum tertio ꝙ vltimum remedium est ꝙ removeatur albugo per chirurgicū cū acu ⁊c. ¶ De scabie palpebrarū ⁊ sebel. ¶ Almansor.

Notandum circa rubricam ꝙ sebel est morb⁹ officialis causatus ex repletione venarū oculi ⁊ maxime conjunctive. ¶ Notandum secundo ꝙ in illo casu seu morbo possunt esse quinq; morbi officiales. Primo in via quia oppilatio. Secundo figura quia illud qō debet esse gibbosum in oculo est planum. vel ecōtra. Tertio in quātitate q⁹ est additio rei preter naturam. Quarto i numero q⁹ est aliquid pter naturā supra conjunctivaz. Quinto in situ q⁹ est in superficie illud qō oz ee in profundo. ¶ Notandum tertio ꝙ repletio potest ee per venas extrinsecas ⁊ tunc est magna in facie rubedo. ⁊ quandoq; pervenit p venas intrinsecas ⁊ tunc non apparet tanta rubedo. ¶ Nota quarto ꝙ scabies est asperitas pua cum rubedine accūs post obtalmiā ⁊ vicera ⁊ existit in intrinseca parte palpebre. assimilatur enim palpebra cum invertatur ⁊ specialr cronica ficui sicce scisse vel divise. ¶ Notandum qnto ꝙ causa huius egritudinis est plurimum vt egritudo antecedens vt optalmia vel vicus. sed cā eam tenens est carnositas generata a materia salsa derivata a cerebro per venas ad oculum. ¶ Notandum sexto ꝙ simul Raz determinat de sebel ⁊ scabie in eodem capitulo. quia per easdem medicinas removetur. Dixit tamen Gerardus ꝙ nunq; vidit ꝙ sebel curaretur nisi cum ferro. ¶ Notandum septimo ꝙ signa huius passionis ⁊ vtriusq; hītur ex visu ⁊ extactu ⁊c. ¶ Almansor.

Quam palpebra inversaī ⁊ interius appareret rubea ⁊ aspa. scabies adest. Et cum super alba oculorū ⁊ super nigredinez videtur similitudo panniculi ex venis rubeis ⁊ grossis testis adest passio que vocaī sebel. Hic vero due passiōes sunt graues ⁊ chronice ⁊ vix curabiles. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de scabie ⁊ sebel ⁊ dividitur ī tres. primo ponit signa. Secundo ostendit quomodo he passiōes se habent ad curationem. Tertio ponit curā. Secūda ibi.

(Hic vero due). Tertia ibi. (Patiens). Prima dividit in duas. Primo ponit signa scabiei. Secõ põit signa febel Secunda ibi. (Et cũ sup). De prima dicit q cũ palpebrã inersatur ⁊ interi' apparet rubea ⁊ aspera tunc ẽ scabies. (Et cum super.). Hic ponit signa febel ⁊ dicit q cũ super alba oculoꝝ ⁊ super nigredinem videt similitudo pãniculi ex venis rubeis ⁊ grossis textis tunc est febel. (He vero due). Ostendit quomodo se hñt ad curã. dicẽs q he due passiões sunt graues ⁊ chronice ⁊ quasi incurabiles. Ratõ q̃ materia est multa ⁊ valde grossa. quare est difficilis ad remouendum. ideo aliquando oportet facere incisionem cum ferro. ¶Almansor.

¶Patiens tamen dum sanus est flebotomia ex brachio ⁊ fronte ⁊ uentris solutione uti õbet Et i comestiõe uitare dactylos ⁊ sisamos ō mel le ⁊ uitet ebrietatem. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam ⁊ dividit in duas. Primo põit curaz q̃ iste passiones sunt recentes. Secõ q̃ sunt chronice. secunda ibi. (Nõ si passiones). Prima in tres. Primo ponit curã per euacuationẽ. Secõ per dietam. Tertio p illa que approximant ab extra. secunda ibi. (Et in comestiõe) Tertia ibi. (Et q̃ non). De prĩa dicit q patiens dz uti flebotomia facta ex brachio ⁊ fronte ⁊ solutõe vẽtris. ¶Nota tandũ q̃ anteq̃ ponat medicamẽ i oculo cõpetit flebotomia ⁊ solutio vẽtris ad phibẽdũ fluxũ humoꝝ ad oculũ. (Et in comestiõe). hic ponit curã p dietã ⁊ dicit q̃ i comestione dz euitare dactilos ⁊ sisamos de melle. rõ q̃ ex istis multiplicat mã ⁊ ponit apta ad fluxũ ad oculos. Secũdo dicit q̃ dz euitare ebrietatem. ratio q̃ replet cerebrum ⁊ oculos. ¶Almansor.

¶Et quando non est plenus sepe ingredi balneum est ei utile. ¶Syllaus.

¶Ponit curã per ea que approximant ab extra. ⁊ dividit in duas. Primo ponit p balneũ. secundo p collíria. secũda ibi (Et frequenter). De prima dicit q̃ q̃ corp⁹ nõ est plenũ. sepe ingredi balneũ ẽ vtile. rõ q̃ subtiliat et mollificat materiã ⁊ disponit eam ad resolutionem. ⁊ dicit q̃ corpus nõ est plenum q̃ in corpe pleno fieret maior fluxꝰ ad locũ. ideo ⁊c. ¶Almansor.

¶Et frequenter ũnittere oculo sieph rubeu similiter confert. sieph rubeũ. ℞. ematitis colcothar cõbusti ambaꝝ añ. ʒ. iii. eris usti. ʒ. ii. myrrhe croci amboꝝ añ. ʒ. i. pipis lõgi. ʒ. ſ. conspergant ex uino ueteri ⁊ fiat ex eis sieph. His preterea egritudib⁹ cõfert sieph uiride. cui⁹ descriptio in capꝰo de ungula cõtinet. ¶Sylla.

¶Hic ponit curã p collíria ⁊ dividit i duas ꝑs q̃ duo ponit collíria. scõa ibi. (bis preterea). De prima dicit q̃ sepe mittere in oculũ sieph rubeũ est vtile. rõ q̃ tale est abstersiuũ ⁊ consumptiuũ. Secundo ponit descriptionem sieph p̃dicti ⁊ ẽ tal. ℞. ematitis colcothar combusti añ. ʒ. iii. eris usti. ʒ. ij. myrrhe croci. añ. ʒ. i. pipis lõgi. ʒ. ſ. cõspergantur vino veteri ⁊ fiat ex eis sieph ⁊c. (bis preterea). hic põit curã per aliud sieph dicens q̃ i his ãbabus egritudinibus cõfert sieph viride. Descriptio ponit in capitulo de vngula. ℞. ziniar. ʒ. iij. colcothar usti. ʒ. vi. arsenici rubei. spume maris baurach oĩum añ. ʒ. i. salis amoniaci. ʒ. ſ. ãmoniaci ʒ. ii. armontiacũ cũ succo rute dissolvatur ⁊ spẽs ex eo conspergant fiat ex eis sieph est. n. mirabile. rõ q̃ corrodit illas venas parnas. ¶Notandũ q̃ vltra collíria predicta sũt alia valde vtilia. Primũ est. ℞. cortices vnius ouí cum de gallina oritur infundatur in aceto forti per dies. x. ⁊ postea desiccent pulverizent subtiliter ⁊ ponat pulvis in oculoꝝ Scõm collirĩũ. ℞. salis amoniaci infusi per noctẽ in succo rute postea siccati. stercoris muꝝ zucbari albi subtiliꝫ pulverizati añ. ʒ. ii. fiat collirium cum aqua eufragie aut cum lacte mulierum. ¶Almansor.

¶Quod si passiones iste uetuste fiant scabies fricatione indigebit ⁊ febel extractione non tamen mensure huius libri conuenit ut de his tractemus. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curã quando p̃dicte passiones sunt antiq̃ dicens q̃ si ille passiones fuerint antique ⁊ chronice. scabiei indigebit fricatõe cum ferro. ⁊ febel indigebit incisione. Secundo dicit q̃ ad hunc liberũ non pertinet hic modus cure. ſz supra ad septimũ vbi determiat õ chirurgia. ¶Illo tandũ q̃ scabies põt curari cũ zucharo albo. vel cũ sale armoniaco vel cũ spuma maris. vel cum ferro cũ quo vẽto satores faciũt plagas ⁊ fiat talis fricatio q̃ sanguis ide exeat ⁊ cũ eo ẽt aliquid de illa carne aspersa ⁊ scabiosa remoueatur ⁊ est melior modus remotionis malicie. post abrasionẽ cum ferro. abluatur locus cũ aqua calida ⁊ aliquãto aceti. ⁊ distellet super fricatione ciminũ masticatũ in pane in ortu solis. ponat supra locum rasum ⁊ scabiosum pulvis citrinus qui sic fit. ℞. sarcocolle. ʒ. x. succi celidonie ficci ʒ. iii. licij aloes añ. ʒ. ii. croci. ʒ. i. ſ. spume maris. ʒ. ſ. terantur in mortario ⁊ super marmore cribellẽtur ⁊ fiat pulvis ¶Secundo notandum q̃ febel oportet suspendi cũ vncinis. deinde incidi cum rasorio ⁊ hoc non bene fit nisi per illum qui vsus est in operibus istis. deinde ponatur supra locum liaqua cimini masticati in pecia. vel vitellus ouí cũ albumine postea pulverizet locus cũ pulvere citrino dicto. vel cũ collirio viridi vel rubeo supradictis.

¶De lachrymalibus cum pruritu. ¶Sylla.

Notandũ circa rubricam q̃ lachrymale ẽ duplex s. maius ⁊ minus. Maius sunt duo anguli iuxta nasum. Sed minus sunt duo alij anguli extrĩ seci. ¶Notandum scõ q̃ licet in qualibet parte oculi possit fieri pruritus rõne humoris acuti ⁊ salsi. tamẽ in lachrymalibus interioribus magis fiunt propter superfluitates acutas ⁊ salsas descendentes ad ipsa lachrymalia ex multitudine viarũ existentiũ in ipsis maioꝝ. ¶Almãsor.

Ad iuua tenera sumat ⁊ terat ⁊ fiant ex ea magdaleões parui ⁊ ex oleo uiolato inungantur ⁊ oculis superponant. et in hora dormiẽdi ligent. rosatum tamẽ melius est et citius ꝓfert. Et si hoc nõ suffecerit lentes absq̃ corticibus et sumach et ro. ru. et granati carnositas sumãt et ꝓtrita ex careno ꝓspergant et more emplastri superponant. Nõ si nõ suffecerit prius flebotomet patiens ex cephalica. deinde ex uena frontis et ex uenis que sunt in lachrymalibus angulis. uenter quoq̃ frequẽter ſoluat et multoniẽs balneũ ingrediatur. ¶Syllaus.

¶Hic determinat de pruritu apparente in lachrymalib⁹ oculoꝝ ⁊ dividit in tres. Primo ponit curam per vnuz locale. Secundo per aliud. Tertio ponit aliam curam quando primum non sufficit. secunda ibi. (Et si hoc non(. Tertiã ibi. (Quod si non sufficeret). De prima dicit q̃ volendo remouere pruritũ lachrymalibus endiuia tenera debet sumi ⁊ conteri ⁊ ex ea debent fieri magdaleones parui ⁊ iungi ex oleo viol. ⁊ superponi oculis ⁊ in hora dormiendi superligari. Ratio remedij q̃ ipsum alterat malam complexionem calidam cum sit frigidum ⁊ sic remouet acuitatem humoris facientis pruritum. Secundo dicit q̃ oleuz ros. est melius q̃ viol. ⁊ citius confert. q̃ est magis repercussiuum ⁊ sic repercutit materiam quod non facit violatum. (Et si non) ponit curam per aliud locale quando primum non sufficit ad curam. ℞. lentes sine corticibus sumach ros. ru. ⁊ carnositatem granati ⁊ contrita cum careno quod est magis frigidum ⁊ stipticum. ¶Notandum q̃ carenum al' rob. i. vnum coctum cõmuniter accipitur p vino cerueso. sed spãliter sumitur pro quolibet succo ispissato vsq̃ ad tertiam partem. ⁊ de isto loquitur raſ. (Nõ si non). hic ponit curam per quedam alia remedia quãdo

De vngula

predicta non sufficiunt dicens primo q̄ si predicta nō sufficiant patiens debet flebotomari ō cephalica. rō quia diuertit a capite ⁊ ab oculis humores acutos. deinde competit flebotomia ex vena frontis. ⁊ ex venis que sunt in lacbrymalibus. rō q̄ immediatius fit euacuatio materie acute facientis pruritus. Secūdo dicit q̄ venter dz̄ sepe euacuari cū medicina. i. per quā euacuatur humor acutus vt colera, vl̄ flegma salsum. Tertio dicit q̄ cōueniens ēt est vt ingrediatur balneū. rō q̄ remittit acuitatē humorū. ¶ Notandus q̄ in cura pruritus licet rasi posuerit curam mō p̄dicto est p̄cedendū. Primo; euacuādo cū flebotomia vel cū medicina. deinde cōueniunt p̄dicte medicine frigide approximate ab extra. deinde cōueniunt balneū vel spōgia sepe ifusa in aqua tepida. Ultimo cōuenit ablutio oculi cū aqua celidonie v̄bene eufragie vel feniculi coniunctim vel diuisim.

¶ De vngula. ¶ Syllanus.

Notandū circa rubricā q̄ vngula est excrescentia media inter carnosam ⁊ neruosam. Unde vngula est macula alba in nigredine oculi tendens versus pupillam animalis cuius figura ē ad modum vngule. ¶ Notandū scōo q̄ vngula ē ex frigida materia cogulata ⁊ condensata in loco que distillat a cerebro. ¶ Notandū tertio q̄ vngula est duplex quedā tenuis ⁊ subtilis nō plurimū p̄hibēs visionē. quedā grossa ⁊ chrōica p̄hibēs visionē. ¶ Notādū quarto q̄ queda fit incipiendo. vt quando causatur sine alio morbo precedēte a materia grossa flegmatica. quedam fit per viam sequele ad alium morbum ⁊ dr̄ accūs. vt q̄ sequitur vicus cuz oculus nō pfecte mūdatur a mā. ¶ Almansor.

Quum aliqd pāniculo simile ex angulo q̄ est ex parte naris oriri videt ⁊ albū oculi cooperire ⁊ peruēit vsqz ad nigredinē generatur passio que dicitur vngula. Cuius nocumentū tunc soluendum est peius cum peruenit vsqz ad nigredinis partem que est iuxta pupillam. ¶ Syllanus.

¶ Hic rasi determinat de vngula. ⁊ diuidit in tres ptes. Primo ponit signa. Scōo docet cognoscere quādo ē qua Tertio pōit curam. scōa ibi. (Cuius nocumentū) tertia ib (hec igitur). De prima dicit q̄ cū aliquid simile pāniculo intrinseco pāniculo oculi videt oriri ⁊ albū cooperire ⁊ cōuertat vsqz ad nigredinem signū est q̄ vngula ē in oculo ⁊ hoc ex visu medici pōt cognosci qñ est parua hec passio dicens q̄ qñ hec passio puenit ad nigredinē iuxta pupillā. tunc talis passio non est pua. rō q̄ sua grossitie phibet trāsitum spērū ad cryſtallinū. ¶ Almansor.

¶ Hec igitur passio dum subtilis est cum sieph viridi ⁊ sieph de calcanto est medicanda. Si autem vetusta fiat ⁊ grossa cum ferro est euellenda. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curā. ⁊ diuidit in tres. Primo ponit curam quando est vngula recēs ⁊ subtil. Scōo qñ ē antiq̄ ⁊ grossa. Tertio q̄ mētionē fecerat de sieph de calcāto ⁊ de sief viridi ponit descriptionē illoz. scōa ibi. (Si aūt vetusta). Tertia ibi. Sieph. De prima dicit q̄ qñ vngula est subtil ⁊ recens curat cum sieph viridi. ⁊ cū sieph de calcāto. rō q̄ talia sunt abstersiua fortiter corrosiua ⁊ consumptiua materie. ¶ Notandū q̄ ante approximationē taliū dz̄ purgari caput cū pillulis cochijs. ⁊ cū alijs euacuantibus flegma ¶ Notandū secundo q̄ añ predicta collyria sūt approximāda alia debiliora. Primū. ℞. stomachū passerū excoriatarū. ʒ. ſ. olei amigdalax seis bōbicis. q̄ sufficit. misce ad modū vnguēti. Scōm. ℞. viride eris vitreoli salis armoniaci eris adusti añ. ℈. ſ. trium generū pipis fragmentoz scintelle terre viridis serapini galbani añ. ʒ. i. fellis bircini. ʒ. ij. pulueriz̄entur subtiliter cum succo maiorane ⁊ modico mellis. fiat collirium. Si autem vetusta. Ponit curam in antiqua. dicens q̄ si vngula est antiqua ⁊ grossa est remouenda cum ferro. rō quia non posset remoueri cum medicinis propter eius duritiem adherentiam ⁊ grossitiem. ¶ Notandum q̄ talis vngula antiqua debet suspendi cuz vncinis ⁊ incidi cum rasorio. deinde confortari locus cum albumine ouj ⁊ vitello ⁊ oleo ros. mixto deinde super locum potest poni collirium album vel rubeum ſm descriptionem que statim ponetur. Collirium album. ℞. cerusse lote. ʒ. x. opij. ʒ. i. pſilij. ʒ. i. amili. ʒ. ij. mistis cū lacte mulieris vel cum aqua ros. Collirium rubeum. ℞. eris vsti. ʒ. ii. florum eris. ʒ. iii. myrrhe croci. añ. ʒ. i. piperis. ʒ. ſ. terantur ⁊ mistis cum vino albo ⁊ distilletur per alēbicum. vel terantur oia quater ⁊ super marmore ⁊ infundātur in vino quater exicentur ⁊ in fine cribellentur cum petia ⁊ fiat sieph vel pulus ⁊c. ¶ Almansor

¶ Sieph viride qō cōfert sebei ⁊ scabiei ⁊ vngule ⁊ albugini. ℞. ziniar. ʒ. iii. colcothar vsti. ʒ. vi. arsenici rubei baurach: spume maris omnium añ. ʒ. i. salis armoniaci. ʒ. ſ. āmoniaci. ʒ. ii. armoniacū in succo rute dissoluat ⁊ spēs ex eo conspergant ⁊ fiat ex eis sieph. est enim mirabile. sieph de calcāto qō ꝓfert vngule. ℞. eris vsti calcāti amboz añ. ʒ. v. ziniar. ʒ. ii. salis armōiaci. bauracb arsenici sublimati oīuz añ. ʒ. i. terant ⁊ per hebdomadā vnā dimittant. deinde fiāt ex eis sieph ⁊ fricet ungula cū eis. ¶ Sylla.

¶ Hic ponit descriptionem sieph viridis. ⁊ diuidit in duas. Primo ponit descriptionem sieph viridis. scōo sieph de calcāto. secunda ibi. Sieph. De prima dicit q̄ sieph viride qō confert scabiei ⁊ sebei vngule ⁊ albugini ponit sic in forma. ℞. ziniar. ʒ. iii. colcothar vsti. ʒ. vi. arsenici rubei baurach. spume maris oium añ. ʒ. i. salis armoniaci. ʒ. ii. armoniacum cū succo rute dissoluat ⁊ spēs ex eo cōspergantur ⁊ fiat sieph. Sieph. Ponit descriptione: sieph de calcanto quod confert vngule. ℞. eris vsti calcanti amborum añ. ʒ. i. ziniar. ʒ. ij. salis armoniaci baurach arsenici sublimati omnium añ. ʒ. i. terantur ⁊ per vnam hebdomadam dimittantur ⁊ fiat ex eis sieph. deinde fricetur ex eis vngula ⁊ cetera.

¶ De macula rubea vel alia re in oculo. ¶ Syllan⁹

Notandū circa rubricam q̄ macula in oculo rubea nō est aliud nisi sanguis rubeus adherēs cōiunctiue. ¶ Scōo notandū q̄ cā huiu⁹ē duplex ſ. extrinseca ⁊ intrinseca. Extrinseca vt percussio. Intrinseca vt multitudo sanguinis rōne cui⁹ resudat sanguis extra vēas i albedie oculi. ¶ Almansor.

Quum in oculo ex pcussione aut ex re alia punctum rubeum fieri cōtingit sanguis qui ibi est dissoluēdus est. postqz estuatio quieuerit. ¶ Syllāus.

¶ Hic determinat de macula rubea ⁊ diuiditur in duas. Prio ponit curā in generali. Secūdo in speciali. secunda ibi. Sumatur. De prima dicit q̄ si contingat fieri punctuz rubeum ex percussione vel ex re alia. q̄ sanguis ibi existēs est resolvendus. secūdo dicit q̄ resolutio debz fieri postq̄ estuatio quiuit. Rō pz q̄ in tpe estuatōis fieret maior attractio sanguinis ad locum ⁊c. ¶ Almansor.

¶ Sumatur igitur arsenici rubei olibani armoniaci myrrhe oīum añ partes equales ⁊ fiant ex eis sieph q̄ in succo coriādri fricent ⁊ in oculo distillentur. Quādiu tñ dolor perseverat albumē ouj sumēdū est ⁊ oleo ros. cōmiscēdū ⁊ coctū ex eis iuolutū oc ko ē supponēdū. ¶ Sylla.

¶ Ponit curā in speciali. ⁊ diuidit in duas. prio pōit vnū medicamen resolutiuum. Secundo ponit curam ītēdēdo ad dolorem. secūda ibi. Quādiu tñ. De pria dicit q̄ debet

sumi arsenici rubei olibani myrrhe armoniaci oium añ. p/tes equales fiat ex eis sieph fricentur in succo coriandri ⁊ p oculum distillentur. ¶ Notandum q̄ in macula rubea q̄ materia est in fluxu conuenit primo flebotomia diuersiua vt flebotomia cephalice partis contrarie vel ventosatio in spatulis ⁊ collo. deinde debet liniri venter. deinde oportet transire ad localia repercussiua ⁊ ex eis primum est. ℞. al bumínis ouí bene agitati ⁊ vna gutta in oculum distilletur ⁊ lac mulieris puellam lactantis. Ad idem. ℞. petias infusas in succo solatri mixto cum albumine ouí ⁊ oleo ros. Ad idē fundantur petie in aqua decoctionis coriādri in qua dissoluatur bolum ar. ⁊ psilium. ad idem. infundatur bōbix i al bumine ouí ⁊ oleo ros. ⁊ superponatur oculo. Si aūt materia sit fluxa intentio est ad dissoluendū sanguinem in oculo existentem. Et ex eis vltr est istud primum. Sanguis recens colūbi vel turturis si capiat sub ala ⁊ distillet in oculum ⁊ fuit erptus multis vicibus. Ad idē. ℞. olibāi salis gēme añ. ʒ.i. pulverizent ⁊ distillent in lacte mulieris ⁊ fiat collirium. ad idē. ℞. aquam raphani distillatā ⁊ est mirabilis q̄ dissoluit lapidem in renibus. ad idem valent emplastra. Primum fit de foliis raphani vnis passis mundatis ab arūl' ⁊ stercore columbino. Scōm fit ex foliis salicis solum ⁊ est specialissimum. ad idem valet suffumigatio facta cum aqua decoctionis hysopi origani ⁊ similium. (Quāuis tamen). hic ponit curā intendendo ad dolorem dicens q̄ q̄n dolor pseuerat albumē ouí cū oleo ros. debet misceri ⁊ superponi. Ratio quia repercussiuum est ⁊ doloris mitigatiuum.

¶ De lachrymis oculorū. ¶ Syllanus.

Notandū circa rubricā q̄ lachryme sunt duplices. s. voluntarie ⁊ inuoluntarie. voluntarie sūt duplices. Prio pp ratificationem meatuū oculi. vt in gaudio. Secundo ex constrictiōe vt in tristicia. Inuolūtarie fiunt duplr. Primo ex magna debilitate tōtentiue oculoꝝ. ⁊ de istis non est sermo. Secūdo fiunt ex multitudine superfluitatum descendentiū a cerebro ad oculos. vt in habentibus cerebrum humidū ⁊ de istis loquitur raſ. ¶ Secundo notandū q̄ causa lachrymarum pōt esse incisio vngule vel alterius infirmitatis in oculo existentis. que cuꝫ ferro ab oculo remouet. q̄nqꝫ pt esse multiplicatio hūoris acuti aut salsi. aut humidi nō acuti. ¶ Tertio notandum q̄ signa lachrymarū ꝓuenientium ab humore acuto vel salso sunt pruritus vel ardor vel ilsatio in loco quem lachryme tangūt ⁊ q̄ stomacho ieiuno ⁊ tempore calido ⁊ hora calidiori magis leduntur ⁊ q̄ vsus rex calidarum acutarum ⁊ salsarum infestat patientem. ratio signorum pꝫ. signa lachrymarum que non fiunt a materia calida sunt multitudo lachrymarum specialiter in hyeme ⁊ tempore frigido ⁊ post cibum multiplicantur. ⁊ nō sentit dolorem nec inflammationem nec punctura in oculis nec in partibus quas tangunt. similiter vsus rerum humidarum ⁊ nimius potus vini eas multiplicat. Ratio signorum patet. ¶ Almansor.

Quam lachrymales oculoꝝ anguli sp humidi videnť patiens quotidie ieiunꝰ in gredíať balneū. Et in oculis istud alcochol mittat. ℞. thutie. ʒ.x. coralli ru. mirabol. citrini. fricati aloes oiuꝫ añ. ʒ.ii. pipis. ʒ.ʒ. fiat ex eis pluis q assidue mittať in oc'o. ¶ Sylla.

¶ Hic ponit curam lachrymaꝝ ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam per balneum. secundo per collirium. Secūda ibi. (Et in oculis). De prima dicit q̄ vbi anguli lachrymarum oculorum fuerint humidi patiens omni die dꝫ ingredi balneum. Ratio q̄ balneum educit materias ad extra ⁊ consumit eas ⁊c. ¶ Notandum q̄ dictum raſ. verificatur premissa enacuatōe vl aliter nocent. (Et in oculis) Ponit curam per collirium dicens q̄ in oculis dꝫ pulvis poni qui sic fit. ℞. thutie. ʒ.x. coralli rubei mirabolani citrini fricati oium añ. ʒ.ii. pipis. ʒ.ʒ. fiat ex eis pulvis q assidue mittať in oculum. Rō q̄ est pulvis multum desiccatiꝰ.

¶ Notandus q̄ lachryme possunt remoueri quattuor modis. primo cum repercussiuis. secundo cum attractiuis materie ad partem contrariam. Tertio cū enacuatiuis. Quarto cum consumptiuis materie. primo cū repercussiuis sic. ℞. corticū granatoꝝ lentiū excorticataꝝ añ. M.i. pistent ⁊ incorporent cū mucillagine dragaganti. ad idez. ℞. aloes achatie pulueris glandiū licij boli ar. gūmi arabici añ. ʒ.i. ī fundāť in albumine ouí vl cū mucillagine dragagāti pōatur super oculos ⁊ frontē. ad idē ponāť petie infuse i succo sempuine vel solatri mixto cū agresta ⁊ cū pulvere glādis myrrhe boli ar. ad idē. ℞. nucis cipressi mumie sanguis draconis masticis dragaañ. ʒ.ii. pulverizent ⁊ incorporētur cū albumine ouí vel cū mucilagine dragagāti. ad idem abluāť sepe oculi cū aqua pluuiali ꝺcoctōis gallaꝝ myrrhe boli ar. nucis. cipres. sit aq̄ ablutionis semp calida. Sed cuꝫ attractiuis curanť lachryme ⁊ si de materia calida cum flebotomia vl cū ventosis. si sint de materia frigida curantur cum gargarismatibus ⁊ cū medicis trahētibus mām adnares de qbus supra dictū est vel cū cauterio facto in occipitio vel in loco vbi terminatur digitus medius cum cōponitur radix palme supra radicē nasi. pfundādo vsq̄ ad os ⁊ fit cuꝫ ferro. posset tñ fieri potentiale cū cantaridibus. ⁊ dimitti debet locꝰ apertus vsq̄ ad. xl. dies. sed cum enacuatiuis curanť lachryme cum flebotomia ex cephalica quando materia fuerit calida vel cū medicinis enacuātibꝰ mām a capite q̄les sūt pille cochie ſerapigra ⁊ ea que posita sūt supra. c. de soda ꝓueniēte ex flegmate. si materia sit frigida. sed cū ꝓsumptiuis curanť lachryme ⁊ exiccatiuis ⁊ de bis primū tbutia cū aqua mirti in lachrymalibus ponatur. ad idem pulvis ossium mirabolanoꝝ kebuloꝝ modicū cō bustoꝝ cum aqua myrti. ad idē. ℞. thutie ablute i aq̄ myrti. ʒ.i. corall ai. ⁊ ru. mirabolanoꝝ kebuloꝝ ꝓbustorū modicū sumach gallaꝝ masticis olibāi aloes opii oiuꝫ añ. ʒ. . pulverizent subtiliter misce cum aqua infusionis dragagāti ⁊ gummi arabici dissoluantur cum aqua myrti ⁊ fiat collirium. Ultimū remediū est scindere aliqs venas tēporū. sed timendum est de defectu nutrimenti ⁊c.

¶ De debilitate visus. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam q̄ debilitas visus potest causari dupliciter. Prio ex nocumento causato in organo. scilicet in oculo vel in partibus eiꝰ Secundo ex nocumento causato in instrumēto vt in spiritibus visibilibus. Primo modo fit ex egritudinibus contingentibus in oculo vt accidit ex optalmia ⁊ similibus. Secundo modo fit quinq̄ modis. Primo modo per rectificantia nimis ⁊ disgregantia vt lux magna albedo ⁊ cetera. Secundo per spirituum densitatē vt sunt colores nigri tenebre ⁊c. Tertio per consumptiua ⁊ resoluentia vt vigilie ⁊ abstinentie. Quarto per prohibentia transitum spirituum ad oculos vt sunt humores flegmatici opilantes vias ⁊ neruos opticos. Quinto per offuscantia ⁊ obtenebrantia vt sunt vapores ⁊ fumi grossi. Ad propositum determinat hic raſ de debilitate visus proueniente ex nocumento in instrumento. scilicet in spiritibus tribus vltimis modis dictis. Secundo nota q̄ tripler ē actio lesa visus. s. diminuta corrupta ⁊ ablata. Diminuta est qñ obiectum cōprehenditur eo mō quo est sed diminute seu imperfecte. Corrupta est quando obiectum comprehenditur aliter q̄ est vt patet in scotomia vt quādo corrumpitur debita proportio potentie ad obiectum vt pꝫ in apprehendendo rem nimis splendidam. Actio ablata est quando nihil apprehenditur vt pꝫ in cecis. Ad propositum primo ⁊ secundo modo sumitur. ¶ Almansor.

Si cū debilitate visus humiditatis signa apparuerit manifesta que i tempore famis ⁊ exercitii parū per dissoluanť pillule cochie multonēs erūt tribuēde. Nutrimētuꝫ quoq̄ patiētis deficcatiuū eē dꝫ. Et eger semp cogēdꝰ ē vomere. Pulueres etiā ꝺsiccatiui oculis sūt imittēdi. ¶ Syllanus.

De debilitate visus.

¶ Hic determinat de debilitate visus. ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit curam debilitatis visus quando prouenit ex repletione. Secundo quando puenit ex inanitione. Tertio explicat quedam localia. s. collyria valētia in debilitate visus ex repletione puenīente. secunda ibi. (Nō si cuz p̄dicta.) Tertia ibi. (Confectio alcochol.) Prima in duas. Prio ponit curam per euacuationez. Secundo per localia. s. per iniectionem pulueris in oculum. secūda ibi. (Pulueres.) Prima in duas. Primo ponit curam per euacuationem per secessuz. secundo per vomituz. secūda ibi. (Et eger.) Prima in duas. primo ponit curam per secessum. secūdo per dietā. secūda ibi. (Nutrimentū.) De prima dicit. si cū debilitate visus fuerint signa humiditatis manifeste tūc pillule cochie sunt tribuende. ¶ Notandum ꝙ signa debilitatis visus p̄opter humiditatez a cerebro ad oculos currētē sunt ꝙ multiplicat̄ post comestionem ⁊ somnuz. ⁊ facitez nauseam p̄opīe: ⁊ ꝙ ante oculos videntur quedam humiditates aliquando in modum aque descendentis vel in modum nebule oculi humidi apparent. ⁊ emittunt lippitudinem indigestam post somnum specialiter. Ratio signoꝝ patet. Signa debilitatis visus que est p̄opter stomachum absq; eo ꝙ in cerebro sit humiditas. vel aliqua talis infirmitas. q; infirmitas cessat ⁊ non fit semp ideo fortificatur euz est repletio nauseatiua: ⁊ destruitur cum fames adest ⁊ ieiunium ⁊ sobrius citius sentit alleuationem medicaminis mundificantis quādo est ex stomacho q̄ quādo est ex alijs causis. ratio patet. ¶ Secundo notandum ꝙ pillule cochie sunt p̄uenīētes q̄n materia peccat in cerebro. ¶ Tertio notandum ꝙ anteq̄ dentur dicte pillule competit tale digestiuum. ℞. radicis accoꝛi coꝛticuz radicū fenículi dauci carui seminis fyleris añ. ʒ.i. roſ. ru. vuarū passarū ab arillis mūdatarum. añ. ʒ.i. florum sticados arabici. florū anthos añ. ʒ.ß. aque celidonie. ʒ. v. zuchari al. mellis electi añ. lb. ſ. fiat siruꝑus clarificatus vſuz ad q̄r. v. ¶ Quinto notandum ꝙ si debilitas visus venit ꝑpter stomachum vtplurimuz cōtingit. q; a stomacho elevantur fumi grossi. quia digestio prima fit in stomacho. tunc digestiuum debet esse oximel compositum vel squillitic̄ū cum aqua decoctionis fiseleos hysopi ⁊ feniculi. euacuatio fieri debet cum pillulis aureis vel stomaticis vel cum pigra. ¶ Notanduz sexto ꝙ si debilitas visus p̄uenīret a materia melācholica in cerebro oꝛ esse tale digestiuum. ℞. buglose boraginis coꝛticum radicis feniculi ana q̄r. ſ. maioꝛane. M. ij. verbene eufragie rute ſicce fileris mōtani fumiterre añ. M. i. cuſcute seminis feniculi añ. ʒ.i. seminis sebasici añ. ʒ.i.ſ. ligrute rase vuarū passaꝝ sine arillis. añ. ʒ.i. tbimi epithimi folioꝝ sene añ. q̄r. i. aque boraginis aque fumiterre añ. ʒ. v. mellis electi zuchari albi añ. lb. ſ. fiat siruꝑ clarificat̄ vſq; ad q̄r. v. Medicina laxatiua est talis. ℞. yerelogodion. ʒ.ſ. malaxetur cum aqua feniculi fiant pillule. (Nutrimentū.) Ponit curam per dietam dicens ꝙ nutrimentū debet esse deſiccatiuum. Ratio vt humiditates exiccent̄ ⁊ consument̄. ideo cōuenit caro assata. s. castrati pullorum turturum perdicum ⁊ fasianoꝝ. De potibus vero vtatur aqua mellis q; melioꝛ est vino. ¶ Notanduz ꝙ vſus feniculi in omnibus suis comestionibus ⁊ ante cenam ⁊ post est valde vtilis. ⁊ idem est de fiseleos. (Et eger.) Ponit curam per euacuationem dicens ꝙ infirmus est cogendus ad vomitū. ⁊ maxime quando est debilitas visus ꝑpter stomachū. Ratio q; maxime exiccat ⁊ cōſumit materiam facientem ipſaz ⁊ mundificat stomachuz ab humiditatibus superfluis. (Pulueres.) Hic ponit curam per localia. s. per puluores oculis ꝑponēdos dicim⁹ ꝙ in oculis debēt poni puluores exiccatiui. s. positi supra. Ratio ꝑ q; exiccant ⁊ ꝑsumunt materiam facientem debilitatem visus. ¶ Almansoꝛ.

¶ Nō si cum predicta egritudine affuerint siccitas ⁊ coꝛporis macies nutrimentum erit augēdum ⁊ vinum in potu est tribuendū ac super caput ipſius aqua tepida fundēda ⁊ incuruatio super eam facienda. Balneum preterea ingrediatur in quo tamen nō multū sudet. naribꝰ quoq; oleum de amigdalis dulcibus atq; auribus est imittenduz. oculis vero lac adolescentis quaq; die est iniciendum. quod etiam frequenter fieri conuenit. Hec quoq; debilitatis visus species fortioꝛ fit in tempore famis: ⁊ cum venter vacuus fuerit. ¶ Hyllanus.

¶ Ponit curam per localia ⁊ diuiditur in quatuoꝛ ſm ꝙ quatuoꝛ localia ponit partes patent. De prima dicit ꝙ sup caput aqua est fundenda ⁊ incuruatio super ea est fienda. ratio quia humectat per viaz irroꝛationis substantia oculi. igitur ⁊c. (Balneum.) Ponit curam per balneum dicēs ꝙ patiens debet ingredi balneuz non tamen in quo multū sudet. ratio quia humectat totum coꝛpus. rationem subdit quod non debet multum sudare. quia esset causa exiccationis. (Naribus.) Ponit curam per aliud locale dicens ꝙ in naribus ⁊ auribus debet mitti oleum de amigdalis dulcibus. ratio qꝛ habet humectare cerebruz. ⁊ per cōſequēs oculos. ideo ⁊c. (Oculis.) Ponit curam per aliud locale dicens ꝙ in oculis debet poni qualibet die sepe lac mulieris adolescētis. ratio qꝛ habet humectare substantiam oculoꝝm. (Hec quoq;.) Hic docet per signa hanc debilitatē visus cognoscere ex inanitione dicens ꝙ hoc cognoscit ex duobꝰ. primū qꝛ fit fortioꝛ tempore famis. Ratio quia fit maioꝛ resolutio spirituū. Secūdo quia fit fortioꝛ q̄n stomachus est vacuus. potest tamen poni vnicū signū. ¶ Notādum ꝙ signa debilitatis visus ex inanitione sunt quia alleuiantur tempore somni ⁊ post comestionem. hoꝛa aūt famis fit fortis. oculi quasi ficci videntur. sentiē puritus hoꝛa ieiunij specialiter. ratio signoꝝm patet. ¶ Almansoꝛ.

¶ Confectio alcochol quod valde acuit visum qui causa humoꝛis debilitatur. ℞. thutie ablute ⁊ siccate. ʒ. xx. deinde extrahatur succus sanſuci viridis ⁊ per noctem vnam residere dimittatur ⁊ coletur ex quo thutia conſpersa dimittat quouſq; siccetur: postea teratur: deinde sumant. ʒ. piperis nigri macropiperis celidonie omnium añ. ʒ. ii. salis armoniaci. ʒ.i. cum thutia fuerit. ʒ. xx. post hec omnia terantur ⁊ ex succo teneri feniculi conſpergantur ⁊ siccata iterum terantur ⁊ reponant ⁊ cū neceſſe fuerit oculis imittantur: ad hoc preterea valde ꝓfert sief de fellibꝰ Hyl.

¶ Hic explicat quedam alia localia cōferentia in debilitate visus ex repletiōe ⁊ diuiditur in duas ſm ꝙ duo explicat. secūda ibi. (Ad hoc preterea.) De prima ponit descriptionem cuiusdā puluꝛis. ℞. thutie ablute exiccate. ʒ. xx. deinde extrahatur succus sanſuci viridis ⁊ per noctē vnā residere dimittat et coleꝛ ex quo thutia cōſpersa dimittat quouſq; exiccetur deide terat̄. postea sumat̄ piperis nigri. ʒ. macropiperis oīuz añ. ʒ.ij. salis armoniaci. ʒ.i. cum thutie fuerint. ʒ. xx. pistentur hec oīa ⁊ terant̄ ⁊ de succo feniculi aſperganꝫ ⁊ exiccent̄ ⁊ iterū terantur ⁊ reponant̄ ⁊ cum neceſſe fuerit oculis imittant̄. ⁊ dicit̄ confectio alcochol qđ valde acuit visum qui debilitatur causa humoꝛuz. ¶ Notandum ꝙ in cura debilitatis visus prouenientis ex repletione valent plura alia. Primum semel in hebdomada recipere tyriace. ʒ.i. vel. ſ. cum vino vel cum aqua rute vel feniculi ⁊ est de melioꝛibus rebus in debilitate visus ⁊ cōſeruatione et cetera. Ad idem. ℞. bethonice celidonie eufragie hyſopi pulegij omnium ficcoꝛum añ. ʒ.ſ. seminis feniculi fileris montani aniſi coꝛiandri p̄parati seminis maioꝛane seminis basilici cardamomi ana. ʒ.ſ. interioꝛum cinamomi. ʒ.ß. galange nucis muſca. añ. ʒ.ſ garioſ. piperis longi ligni aloes polij. masticis spice nardi ana. ʒ. .coꝛticis citri conditi. ʒ.ij. conſerue boraginis conſerue anthos ana. ʒ.ij. aque roſate. aque feniculi anā. ʒ. v. zuchari albi

De tumore palpebraz.

quantū sufficit. fiat electuarium in bolis. Ad idem mirabolani kebuli conditi mirabiliter valent. Ad idez electuarium serpentinū est enis speciale qz pellit superfluitates a cerebro. ideo valet in lepra. paratur enis sic remoueat caput ꝛ canda ꝛ coquat in vino: post conficiatur. Ad idem vsus ramorum rute in vino hora comestionis iuuat ꝛ est expertum. (Ad hoc ꝓterea.) Hic exemplificat fm locale: dicens ꝙ in cura debilitatis visus ex repletione valde confert fief de felibus. ratio qz subtiliat. ¶ Notandū ꝙ fella omnia abstergunt oculum ꝛ visum clarificant. Ex animalibus ꝓceligāt fel hirci gazel bouis lepozis apri vsi testudinis vulpis hedi capze. Ex volatilibus aquile vulturū austuris accipitris: ꝛ omnium viuencium de rapina. hirundinū passeruz galli ꝛ perdicū. Ex piscibus: fel fabze ꝛ porci marini ꝛ sūt iuuamenti. ¶ Notandus ꝙ per ista intelligit alia. Primus aqua celidonie distillata verbene eufragie feniculi: rute singulariter ꝛ cōiuncti. Ad idem iniectio balsami. Ad idem liquoz qui currit ex epate porci quando assatur ꝛ larde ꝛ cuz pipere longo. ꝛ valet specialiter comestū ꝛ oculos suffumigando. ꝛ hoc faciebat gerardus de solo. Ad idē. ℞. fileris montani maiozane rute celidonie eufragie feniculi: añ. ʒ. i: ʒ. 33. al. spice nardi pipis longi gariofil. tbutie ꝓparate sarcocolle bene nutrite in lacte ligni aloes añ. ʒ. ʒ. pulueriz̄ada pulueriz̄ent cōquassanda cōquassent liquefiant liquefīēda ꝛ misce in estate calido sole existēte agitando quotidie sicut zucha. rosa. in hyeme vero super cineres calidos reseruet in vase mundo ꝛ in oculis distillet ꝛc.

¶ De tumore palpebraz. ¶ Syllanus.

Notandū est circa rubricā ꝙ causa tumoris palpebrarum est duplex. Una est extrinseca vt cā sus percussio ratione cui⁹ fit fluxus humoz ad palpebras. Alia est causa intrinseca. ꝛ talis pōt esse materia calida. ſ. sanguis vl cholera ꝛ materia frigida. ſ. flegma ꝛ melācolia. ¶ Secundo notandū ꝙ signa tumoris sunt eadem cum signis dictis ſ. c. de optalmia que fit ex sanguine cholera flegmate ꝛ mlia. ¶ Almā.

Epithimetur ex epithimate quod in capto ō optalmia noiauim⁹. ¶ Syl.

¶ Hic determinat de tumore palpebrarum a causa extrinseca vt a casu vel percussione in cuius cura competit emplastrū doloris sedatiuum vt est emplastrum de vitell' ou cuz oleo rosato factum. ratio patet. In cura tumoris palpebraz a sanguine vel cholera cōuenit predictum emplastrum: ratio quia ꝓhibet fluxum mitigat dolorē ꝛ alterat malam complexionem. In cura quando ꝓuenit ex ventositate competit emplastrū factuz ex farina milij ꝛ aqua feniculi ꝛ semine cymini. In cura quando ex flegmate ꝓuenit cōpetit emplastrum factū ex tyriaca: vel ex trifera magna ꝛ aloes cū modico aque feniculi ꝛ aceti. In cura quando ex melācolia ꝓuenit cōpetunt primo mollificantia. deinde resolūtiua: ꝛ post emplastrum vel cerotuz mollitiuū cum oleo amigdalarum dulcium.

¶ De pilis inuersis. ¶ Almansor.

Notandum circa rubricam ꝙ triplex est pilorum seu in pilis palpebrarū nocumentū. Primus est multitudo pilorum. Secundū est paucitas. Tertium est ꝓlongatio eorū vnde aliquando intrant oculum. Ad ꝓpositum de tertio itelligitur. Secundo notandū ꝙ causa multitudinis pilox palpebrarum est fortitudo causarū generantiū pilos vt fortis caliditas cōuertens materiā in fumosos vapores ꝛ multitudo materie vt fumosorum vaporum ꝛ raritas palpebrarū ꝛ paucitas pilorum. Causa paucitatis est debilitas causarū generantium eos. vt paucitas caliditatis non potentis conuertere materiam in fumos paucitas materie ꝛ densitas palpebrarum. Sed causa ꝓlongationis pilorum est multitudo materie. ¶ Almansor.

Si pilus fuerit vnus aut duo alius pilis palpebraz cum mastice sunt annectēdi aut oleo seni vel radicitus euellantur et loca a quibus euulsi sunt cū ferro acuto aut acu adurantur. si autem multi fuerint necesse est vt caro palpebre incidatur loqui tamen de hoc nostri libri mēsura pretergreditur. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de pilis cōuersis ponendo curam. ꝛ diuiditur in duas. Primo ponit curā quādo pilus fuerit vn⁹. Secundo ponit curam quando pili fuerint multi. ibi scōa. (Si autē multi.) De prima parte dicit. si pilus fuerit vn⁹ aut multi quia duo intrantes oculum. Modus cure est duplex. Unus vt cum mastice aut cū oleo de kerui annectat alijs pilis. Secundus modus est vt radicitus euellantur ꝛ ꝛ loca a quibus sunt diuulsa cauterizentur cuz ferro ignito aut acu. ¶ Notandū ꝙ cura huius est remotio. ꝛ modus remouendi est duplex. Unus vt remoueantur cum forficibus ꝛ misceantur cum pilis palpebrarum vt cum aliqua gūma adhereant vt est mastix gumma pini ꝛc. Secundus modus est vt eradicentur ꝛ postea eius generatio ꝓhibeatur. Et ꝓhibet. primo generatio cū cauterio actuali vt cum acu cauterizentur poꝛus per quez transit ille pilus. Ad idem fiat inunctio cum vnguento facto ex oleo mādragore ꝛ mucilagine psilij ꝛ modico aceti ꝛ camphore. Ad idem opium dissolutum cum mastice. si in foramine post eradicationem ponatur confert. Si autem. hic ponit curaz quando pili fuerit multi dicens primo ꝙ quādo multi fuerint necesse est vt caro palpebre incidat. Secundo dicit ꝙ loqui de hoc non pertinet ad hunc libū: sed ad. vij. in quo determinat de chirurgia ꝛc.

¶ De aqua descendente in oculis. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricaz quid sit cataracta. Est enim morbus officialis. ſ. oppilatio causata ex aqua sitnata inter humorem albugineuz ꝛ coꝛneam tunicam. ¶ Secundo notandū ꝙ cataracta fit ex materia flegmatica vel melancholica descēdente a cerebro ad oculos existente aliquando inter vueam ꝛ coꝛneam. ¶ Tertio notandū ꝙ cataracta fit aliquādo ex vitio cerebri: quia vapozes venictes a cerebro per neruos vsq; inter humorem albugineum ꝛ coꝛneam tunicam ibi condensantur ꝓpter frigiditatem oculi: vnde conuertunt in aquam sicut patet de pluuia quando a sole elenantur vapores vsq; ad mediam regionem aeris: ideo in principio videtur homini ꝙ videat muscas ꝛ similia. ¶ Quarto notandum ꝙ cataracta diuersificatur in quantitate. qz aliquando est magna oppilans pupillam. ꝛ tunc ꝓhibet visum. Aliquando est parua solum vnam partem occupans ꝛ sic nō ꝓhibet visum ex toto. Vel occupat solum partem inferiozem vel superiozem vel mediam. sicut in medio. ꝛ tunc omnia videnē sic perforare. ¶ Quinto notandum ꝙ spēs cataracte sunt tres distinguēdo ex parte substantie. ſ. subtilis grossa ꝛ mediocris. ꝛ vocat cataracta subtilis in principio quando aqua est multum liquida. ꝛ talis nō potest remoueri acu. sed medicinis ab intra applicatis ꝛ ab extra. Vocatur quandoq; grossa quando est antiqua ꝛ aqua est congelata multum ꝛ talis non curatur acu nec medicinis. ꝛ ꝓpter adherentiam ad partes oculi non potest curari acu. Vocatur aūt media quando talis aqua nō est multum liquida nec cōgelata ꝛ talis potest curari cum acu. ¶ Notandū sexto ꝙ signa ad cognoscendū ꝙ cataracta sit in media dispositione. Primus est sumptum ex parte coloris vel albi: vt margaritaz. Scōm signū ē si patiēs pōt diminute respicere claritatem loci. Tertium si claudatur oculus infirmus ꝛ fricetur palpebra aliquando ad finistrā ꝛ frequēter aperiatur post. si illa aqua dilatetur ꝛ post redeat ad dispositionem primaz. Quartū si claudatur oculus sanus ꝛ pupilla oculi infirmi apparet ꝙ dilatat. ¶ Septimo notanduz ꝙ spēs cataracte diuersificanē ex parte loci. qz q̄daz fit ꝓpter oppilationē nerui. q̄ substātia oculi ꝛ color eius nō variat ꝛ vocat gutta serena. Quedā fit ꝓpter oppilationē factam ex mā in tunicis oculox. ꝛ hec est duplex. Quedā fit ex aq̄ descēdēte q̄ nō ē ꝑfirmata aliqñ ꝛ aliqñ est ꝑfirmata. Quedam fit ex materia simili aque descēdēti. ꝛ est plus grossuz generatū in tunicis oculox ꝛ dicit albaminat. ¶ Octauo

De aqua descendente in oculis

notandū q̄ signa aque incipientis descēdere sunt q̄ ante oculos videt volare aliquid in modū muscarū. rō q̄ mā que p̄sentatur chrystalline faciens illas species ē subtilis et rara. ideo ⁊c. Signa cronice ⁊ cōfirmate sunt. q̄ prohibet visum. Ratio ꝓpter grossitiem materie. Secundo videt pupilla cum aspicitur oppilata. Ratio ꝓpter materiā grossam. Tertio videt aliqd esse rei extranee in modū tele vel pānī hñs colorē extraneū a cornea ⁊ vuea i pupilla ⁊ modi illius sunt plures. q̄ quedā est clara. quedā ad modū puris: Signa eius que in modū puris sunt. Primo q̄ñ medicus cōmouet caput infirmi cōmotiōe forti videt manifeste pus ad inferiora descēdere. Ratio ꝓpter fluxibilitatē ⁊ q̄ñ medicus experit cum acu de eleuatiōe si fit cataracta cōfirmata descendit ad inferiora. si nō eleuatur ꝓpter spissitudinem suam absq̄ cōglutinatione substantie puris. ⁊ hec est dr̄ia manifesta inter pānum ⁊ pus. Signa eius que est pp oppilationem nerui optici ⁊ dicit gutta serena. sunt primo q̄ñ antecessit dolor frontis ⁊ oculor. Ratio patet. Secūdo in substātia oculi nō apparet aliq̄ macula imo vident clari. Ratio quia oppilatio est in neruis ⁊ non i substantia oculi.

¶ Almansor.

Quandoq̄ videt alicui q̄ ante se bēat cimices vl̄ alia pua corpa subtilia ⁊ radiosa. Nō aliq̄n cā stomachi aliq̄n ex proprio nocumēto ipsi⁹ oculi cōtingit: ideoq̄ differētia iter hec duo cōsiderāda est: neq̄ ꝑ quo est babēdū cuj hoc accñs euenerit. Ex eo nāq̄ qō cā stomachi accidit. nō ē multū timēdū q̄ oculo nocumētū iferat. Ex eo vero qō ex ꝓprio vitio oculi cōtingit valde timēdū est hoc. n. aque prīci piū exīstit. Hec āt passio dū recēs ē ⁊ i principio cū medicinis curabilis est sed cū iā ad pfectionē deuenerit sanari nō pōt nisi cū icisione ⁊ fortasse etiā incisio prodesse non poterit. ¶ Byllanus.

¶ Hic determinat de cataracta vel aqua descēdēte in oculum. ⁊ diuidit in q̄tuor. Primo ponit signa cataracte incipientis. Secūdo docet cognoscere q̄ñ hec passio est curabilis ⁊ q̄ñ nō. Tertio docet cognoscere q̄ñ hec passio ꝓuenit vitio stomachi ⁊ q̄ñ vitio cerebri vel oculi. Quarto ponit curam eius que ē ꝓpria oculo. scōa ibi. (Hec aūt passio.) tertia ibi. (Quapropter.) Quarta ibi. (Cū aūt.) Prima in q̄tuor. Primo ponit curā cataracte. Scōo ponit diuersitatez ex parte cause. Tertio ostēdit q̄ hec passio q̄ñ accidit nō est parui pēdēda. Et quarto ponit que fit deterior cataracta an facta ex vitio stomachi an ex vitio oculi. Scōa ibi. (Nō aliq̄n.) Tertia ibi. (Neq̄ pro pauco.) Quarta ibi. (Ex eo nāq̄.) De p̄ma dicit q̄ aliq̄n alicui apparet q̄ hz ante se pulices. aut alia corpa parua subtilia ⁊ supple. hoc est signum cataracte. ratio q̄ tūc inter corneā ⁊ albugineuz sunt vapores ſm quorū grossitiē ⁊ subtilitatē. videntur ab extra diuersa que nō sunt. (Nō aliq̄n.) Ponit diuersitatē ex parte cause dicens q̄ hec passio aliq̄n contingit ex vitio stomachi: aliq̄n ex ꝓprio nocumento oculi. subdit q̄ iō hec differētia est cognoscēda inter ipsam. ratio p̄z. (Neq̄ pro pauco.) Hic ostendit q̄ hec passio dum accidit nō est parui pendēda. ratio q̄ ꝓpter ipsam seq̄t maximū nocumētū in visu. s. ablatio. ⁊ deinde toti corpori. (Ex eo nāq̄.) Hic ostēdit que est deterior an facta ex vitio stomachi vel oculi dicens q̄ si accidat ex causa stomachi nō est multū timēdū. ratio quia ad mundificationē stomachi sequit mundificatio illius ⁊ remotio illius. sz si accidat ex ꝓprio nocumēto oculi est valde timenduz. Ratio q̄ talis ꝓprie dicit cataracta. et nō ita faciliter remouet. (Hec aūt passio.) Hic ostēdit q̄ñ hec passio est curabilis cū medicinis ⁊ quādo nō. Primo dicit q̄ q̄ñ hec passio est recens. q̄ nō est cōfirmata. sed in principio tunc est curabilis cū medicinis. Secundo dicit q̄ quādo est chronica tunc nō potest curari nisi cū depositione cum acu. aliquando non. Ratio est dicta supra. ¶ Notandum q̄ cura cum acu sic fit. Corpore mūdificato tempore veris vel autumni. recipiat acus rotundi capitis ⁊ ꝑforet cornea a parte lachrymali minori versus inferius ⁊ volue do acum sit fones in tunica cōiunctiua ⁊ transit illa acus iter tunicam vueam ⁊ corneam ⁊ caput illius acus ascidit versus superius ⁊ trahit versus inferius. ⁊ quando est tracta parum quiescat ⁊ postea trahat acuz. deinde ponat emplastrum super locum ex vitellis ouī ⁊ oleo ros. Alij addunt crocum ⁊ patiens stet in loco obscuro septem diebus oculis clausis. ¶ Almansor.

¶ Quapropter dr̄ia iter hec duo p̄dicta diligēter est iuestigāda q̄ ē, put dicem⁹. Q̄ñ imaginationes vident vtriq̄ apparere oculo estimādū est hoc cōtingere ex vitio stomachi ⁊ ecōuerso. Et cū imaginatiōes i hora fastidii ⁊ i hora male digestiōis ꝑa solito vident: hora aūt famis ⁊ laboris pauciora apparēt: existimādū ē ēt hoc ex stomacho eē. ⁊ si ex quo iste imaginatōes accidērūt duo ꝓterierūt menses aut plures ⁊ i pupilla nō fuerit visa cōturbatio: existimādū est hoc ex stomacho eē: q̄ñ aūt iste imaginatōes sibi aggregate fuerint pillulas cochias in potu tribue. ⁊ si passio oīno remouet: iam existimationes p̄dicte certificate erūt. si aūt vni tm̄ oculo apparuerint ⁊ vno modo in horis oib⁹ p̄māserint existimādum ē utriū aque adesse precipue cū i pupilla nō fuerit obfuscatio: nanq̄ si fuerit in pupilla dubitatio iam tunc erit sublata. ¶ Byllanus.

¶ Hic docet cognoscere primo quando hec passio proueniat vitio stomachi. Secundo quādo vitio oculi. secūda ibi. (Si autem.) De prima dicit q̄ differentia est cognoscenda inter predicta. De secundo dicit q̄ si apparent ista signa. Primum si imaginationes predicte appareant ſm vtrūq̄ oculum. Secundū ⁊ cum hec in hora fastidij ⁊ male digestionis appareant plus solito ⁊ pauciores in hora famis et laboris. Tertium postquā ille imaginationes apparuerūt si pretereant duo menses vel tres ⁊ in pupilla non fuerit aliqua conturbatio visa. Istis signis arguendum est hanc passionem esse vitio stomachi. patet ratio signorum bene intuēti. ¶ Notandum q̄ vltra predicta signa additur aliud signum. si aliquando alleuiatur ⁊ granatur tunc est ex stomacho. ratio patet. (Si autem.) Hic docet cognoscere quando hec passio est ex vitio oculi: dicens q̄ si predicte imaginationes accidāt ſm vnum oculum tantuz ⁊ permaneant in tempore equales. si in pupilla non appareat obscuratio arguendum est ibi esse vitium aque. Subdit q̄ si fuerit obscuratio in pupilla tunc non erit dubium. ratio huius patet. ¶ Almansor.

¶ Cum aūt passio in oculo ꝓpria fuerit prohibendū est infirmo ne cū uentosis minuat sanguinem nec ex brachio: nec comedat pisces nec oīa que humectare possunt. ¶ Byllanus.

¶ Ponit curam eius quando est ex vitio oculi: ⁊ diuiditur in duas. Primo ostendit a quibus est abstinendum. Secundo prosequitur ponendo curam. secunda ibi. Venter quoq̄. De prima dicit q̄ si hec passio fuerit in oculo propria prohibendum est, ne fiat euacuatio sanguinis cum ventosis vel per flebotomiam ex brachio. Ratio quia hec passio est ex materia frigida et remouendo sanguinem magis infrigidaretur ideo et cetera. Secundo dicit q̄ patiens non debet comedere pisces nec alia humectantia: quia ex eis magis augeretur materia cataracte. ¶ Notandum q̄ dictum rasis verificatur nisi quis vellet ingrossare cataractam vt acui subijciatur. ideo tunc competunt pisces sed assati. ¶ Almansor.

De noctilopis.

¶ Venter quoq; frequenter soluendus est ex pillulis cochiis. Et eger ex calefactiuis ⁊ deficcatiuis nutriendus est. hydromel preterea ī potu est ei tribuendum. ¶ Syllanus.

¶ Prosequit ponendo curam ⁊ diuiditur in tres. Prio ponit curam per euacuationez. Secundo per dietā. Tertio p localia. Secunda ibi. (Et eger.) Tertia ibi. (Et oculis.) De prima dicit q caput est purgandū sepe cum pillulis cochiis. ratio quia cum illis materia flegmatica euacuat a capite faciens cataractam. Ad idez valent pillule lucis mee. Ad idem valent pillule fine quib⁹ esse nolo nicolai. Ad idem pillule de iera magna. ¶ Notandū secundo q ante exhibitionem pillularuz competit sirupus digestiuus dict⁹ in. c. de debilitate visus ⁊c. (Et eger.) Ponit curam per dietam. Et primo dicit q eger debet nutriri ex cibis calefactiuis ⁊ deficcatiuis. Ratio patet. Secundo dicit q ī potu est dandum hydromel. Ratio quia vinum est nimis vaporosum ⁊ hoc debet esse tempore sue curationis. ¶ Notādum q cibi cōuenientes sunt carnes castratoz pullorz perdicum fasianoz turturū columboz ⁊ oīuz auium viuentiū in pratis ⁊ non in aquis: ⁊ plus assata q̄ elixata. comedat se niculum ⁊ semen eius. condiantur eius cibaria cuz pulvere qui sic fit. ℞. piperis longi. ʒ. ſ. cinamomi. ʒ. ſ. cardamomi. ʒ. iii. croci. ʒ. ii. vel. i. ſ. ¶ Almansor.

¶ Et in oculis fief de fellibus mittēdus. fief de fellibus qdē ꝑficit aque in principio ⁊ dilatatiōi pupille ⁊ eis qui post occasum solis non vident ⁊ tenebrositati visus que est ex humore. ℞. fellis gruis fellis sabot fellis byrcini fellis accipitris fellis aquile fellis perdicis oīuz siccoz vnū aut plura. sumantur quoq; de omnibus. ʒ. x. istoz siccoz euforbii collogntide serapini oīuz añ. ʒ. v. trita aggregent ⁊ conspergant ex succo feniculi teneri ⁊ mittatur in oculum. ¶ Syllanus.

¶ Dic ponit curaz per localia: ⁊ diuiditur i duas. Primo in generali: secundo in speciali ponendo descriptionem q̄ndam fief de fellibus. secunda ibi. (Fief.) De prima dicit q in oculis mittendum est fief de fellibus. Ratio q; habet virtutem subtiliandi ⁊ consumendi materiam specialiter fel auium de rapina viuentium vt aquile. (Fief.) Dic ponit descriptionem fief de feminibus ⁊ proficit in principio aque ⁊ dilatationis pupille ⁊ eis qui post occasum solis nō vidēt ⁊ debilitati visus que ex humore est. ℞. fellis gruis: fellis sabothi piscis fellis vsi fellis accipitris. fellis aquile: fellis perdicū. omnium siccorum vnum aut plura sumant pro omnibus. ʒ. x. istorum siccoz collogntide ferapini euforbij. omnium añ. ʒ. i. trita aggregentur ⁊ cōspergant ex succo feniculi teneri ⁊ mittantur in oculum. ¶ Notandus q loco huius valet collirium hoc. ℞. balsami fellis accipitris añ. ℥. ij. electuarij albi. piperis añ. ℥. i. conficiantur cuz aqua raphani fiat collirium ⁊ oculis instilletur. deinde odoret maioranam frequenter. Ad idem. ℞. fel capre gruis aquile vulturis. aut aliquod ex istis ⁊ ī scutella vitreata misce cum. ʒ. i. tutie. ʒ. ſ. amoniaci. ⁊. ʒ. ß. floz eris. ⁊. ʒ. i. salis ru. ⁊. ʒ. ſ. spume maris que omnia trita ⁊ cribellata fint in qua mixtione addant succi celidonie feniculi rute añ. ʒ. iiii. vini albi libram. i. hoc totum distilletur per alembicū vel dimittatur hoc totum ad solem per. xl. dies. postea coletur ⁊ iterum ponatur in vase vitreo ad solem per dies q̄tuor ⁊ reseruetur. Si autem non ponatur vinuz: exiccatur hoc totum ad solez ⁊ fit pulvis ex omnibus qui teritur sup marmore in fine dierum. xl. quatuor ⁊ ponitur in oculo. hec pulvis delet mirabiliter cataractam. ¶ Secundo notandum q rasis ponit si egritudo provenit a stomacho curatur cum exhibitione oximellis squillitici vel compositi. ʒ. ſ. aque decoctionis feniculi hysopi. ʒ. iiij. deinde cum euacuatione facta cuz pillulis cochiis vel fetidis vel aureis de octauo in octauum cum dieta ficca ⁊ cū potu aque mellis.

¶ De noctilopis. i. ō illis q post occasū sol' nō videt. Syl. Circa rubricam est notandū q; alig sunt q bene vident de die ⁊ male de nocte. ⁊ aliqui q male vident de die ⁊ bene de nocte. Ratio vtriusq; est. nam quando spiritus sunt valde subtiles ⁊ clari bene vident de nocte ⁊ prope noctem. s. prope occasum solis. q; spiritus aggregant ⁊ cōdensantur aduenīente nocte. precipue est verum in habentibus spūs subtiles ⁊ paucos. sed male vident de die q; ratione luminis diei spiritus magis sparguntur vt pz in cattis. ſz spirit⁹ quādo sunt grossi valde bene vident de die ⁊ male i nocte. quia in nocte ingrossant nimis. in die vero subtiliantur ratione lucis diei. ¶ Secundo notandum q aliqui sunt bene videntes a longe ⁊ male de prope ⁊ illud quando spiritus sunt grossi ⁊ multi. ⁊ causa est q; tales spiritus indiget multo lumine ⁊ magno motu: ⁊ hoc est in re que videt de longe ⁊ non in re que videt de prope. Alij sūt qui bene vidēt prope ⁊ male longe. ⁊ hoc est quando spiritus sunt pauci ⁊ subtiles: q; non sustinent magnum motum nec magnuz lumen: ideo ⁊c. Alij sunt qui male vident a longe ⁊ a ꝓpe ⁊ illud est quando spiritus sunt grossi ⁊ pauci. q; rōne paucitatis nō possunt sustinere magnum lumen nec magnum motum qō requiritur si res a longe debeat videri: ⁊ ratiōe grossitiei indigent subtiliatione que fit per magnū motum ⁊ magnum lumen. ⁊ hoc non potest esse si res videatur de prope. Alij sunt qui bene vidēt a longe ⁊ de prope. et illud est quando spiritus sunt clari multi subtiles: quia rōne claritatis ⁊ subtilitatis non indigent subtiliari: ⁊ si nō indigent multo lumine nec motu. ⁊ per cōsequens bene vident de ꝓpe. sed rōne multitudinis possunt sustinere magnū lumē ⁊ motum: ⁊ ideo bene vident longinqua. ¶ Almansor.

Ad hoc vtile existit epar bircinum scindere ⁊ ponere super vnam sectionē piper longum ⁊ cooperire ipsum ex alia sectione pipere longo in medio existente: deinde ponere ipsum in furno ⁊ dimittere ipsum donec assetur ⁊ deficcetur ⁊ nō comburatur quo facto piper longum quod in medio erat sumatur ⁊ bene teratur cum pauco musco. deinde ex liquore qui ex epate assato expressus fuerit conspergatur ⁊ siccetur ⁊ in oculum mittatur. aut fel capri num cum melle mixtum in cucuma super ignem coquatur: deinde radius in eo illinitus ī mittatur in oculum. Quod autem magis valet ad hoc est vt fief de fellibus in oculum mittatur. Si autez hec non suffecerint venter soluatur ⁊ sanguis ex duabus cephalicis ⁊ ex fronte minuatur ⁊ regimen subtilietur. ¶ Syllanus.

¶ Dic determiat de noctilopis q̄ntū ad curā: ⁊ diuiditur in duas. Prio ponit curā p q̄dā localia. Scōo ostendit qd fiendū q̄ñ p̄dicta nō sufficiūt. scōa ibi. (Si aūt hec.) Prīa in tres ꝑs q tria localia ponit. scōa ibi. (Aut fel.) Tertia ibi. (Nō aūt magis.) De prīa dicit q valde vtile ē facere qō ponit i lra. s. scindere epar capr̄inū ⁊ ponere sup vnam sectionē pip lōgū ⁊ ip̄m cooprire cū alia sectōe pipe i medio exīte. deide ponē ip̄z i furno ⁊ dimittē ip̄m donec exiccet q̄ fcō pip qō i medio erat sumat ⁊ bñ terat cū pauco musco deinde ex liq̄re q ex epate assato exp̄ssus fuerit cōspgat ⁊ siccet ⁊ i oculū mittat. ¶ Notādū q rō remedij ē q; subtiliat pp pip lōgū ⁊ valz q; epar bircinū iuuat a tota ꝓpetate q̄cūq; mō sumat. (Aut fel.) Dic pōit aliud locale dicens q fel capr̄inū cū melle mixtū i vase sup ignē misceat deide radi⁹ eo linit⁹ mittat i oculū. Rō remedij ē q; fel hz virtutē sbtiliādi ⁊ mel hz vtutē abstergēdi ⁊ acuēdi. ió ⁊c. (Nō aūt.) Ponit curā p aliud locale dicēs q illud plus valet. s. fief de fellib⁹ i oculis missuz. ¶ Notādū q p illud itelligit oīa que dicta sunt in. c. de debilitate visus. ideo recurratur.

De dilatatione pu. ⁊ fistula lacrymalis

ad illud ⁊c. (Si autem.) Hic ostendit quid fiendū qñ p̄dicta nō sufficiūt. Et dic primo q̄ si p̄dicta nō suffecerit ꝺbet fieri enacuatio p̄ secessum. Ratio vt enacuet materia flegmatica a capite que causat grossitiem in spiritibus ⁊ turbulentiam. Secundo dicit q̄ sanguis ex duabus cephalicis et ex fronte debet diminui. Ratio ad remouendū plenitudinem in corpore si sit. vnde cōmunicant multi vapores ad oculum. Tertio dicit q̄ dieta debet subtiliari. ratio patet.

¶ Notandum q̄ de cura illius qui de die videre nō potest est vt regatur dieta ipinguatiua generatiua sanguinis grossi ⁊ spissi vt sunt extrema porcelloꝝ ⁊ animalium ⁊ agnoꝝ ⁊ bibat vinum rubeum nō dulce limphatum. ponat i oculo aquaz rosar. mixtam cum succo solatri ⁊ gūmi arabico ⁊ dragaganto ⁊ psilio q̄ inspissant spiritū clarum ⁊ subtilem ⁊ tunicas raras ⁊ oculoz reddunt robustum. Aperire illos tales in hoc casu sepe in aqua vetrigoris est valde vtile. ratio patet de se.

¶ De dilatatione pupille. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam q̄ pupilla idem est quod foramen tunice vuee. ¶ Notanduz secundo q̄ in pupilla fit duplex nocumētū. Vnū est dilatatio. Aliud est constrictio. Dilatatio est duplex. s. naturalis ⁊ accidētalis. Naturalis ē a principio generatōis. Accidētalis fit post generationē: ⁊ talis fit a causa extrinseca vt a casu vel percussione. Uel a causa intrinseca ⁊ hoc dupliciter vel ex inanitione ⁊ hoc ex humoribus malis deficcantibus vueam. vel ex repletione scilicet ex humoribus aquosis relaxantibus tunicam vueam: de hac est plus sermo. Sed constrictio est duplex. s. naturalis ⁊ accidentalis. Naturalis semper est ad bonum: quia in eo virtꝰ est vnita. Accidentalis est duplex: vt ex inanitione. s. cū tunica est exiccata in omnibus partibus qz tunc partes cōtrahuntur. Uel ex repletione. s. ex humore grosso existente inter tunicam vueam ⁊ corneam cōprimentem vueā ab intra. Rasis solum ponit curam de nocumento quod est dilatatio: quia eadē est cura dilatationis ⁊ cōstrictionis quādo fuerit a repletione. ¶ Tertio notandum q̄ signa dilatationis ex humiditate sunt. Primum q̄ ipsa pupilla videt dilata. Secundū qz humiditates fluunt per oculum nares et palatum. Tertium quia apparent signa humiditatis communia in facie capite ⁊ in oculis. Quartum quia fit subito ⁊ non paulatim. Ratio patet. Signa eius que fit a siccitate sunt arefactio oculorum ⁊ frontis. Secundū quia hūiditates nec apparent nec fluūt ab oculis naribꝰ ⁊ palato. Tertium quia paulatim fit ⁊ nonsubito. ratio patet. Signa eiꝰ que fit a dolore aut percussione manifesta sunt ex variatiōe lucis. ¶ Almansor.

Cum pupilla adeo dilatari videtur vt vndiqz pertingat ad albedinem: fueritqz hoc post vehementem cephalee dolorem: parua est habenda fiducia in eius cura. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de dilatatione pupille. ⁊ diuiditur in duas. Primo ostendit quando dilatatio pupille est incurabilis. Secundo ponit curam eius que est curabilis. secunda ibi. (Sed si.) De prima dicit q̄ vbi pupilla. i. foramen vuee dilatetur sic q̄ pueniat vndiqz ad albedinez ⁊ ptingat post vehementem dolorem tunc parua fiducia est habenda in cura. ¶ Notandum q̄ ratio dicti est qz signum est q̄ prouenit ex superflua inanitione. vnde exiccate sunt humiditates ⁊ tunice oculoꝝ. Ratio patet. ¶ Secundo nota q̄ si dilatatio ꝓueniens ex dolore esset in pricipio ⁊ non esset multum dilatata curatur ponendo super oculum lentes excorticatas pistatas ⁊ mixtas cum bolo ar. ⁊ cum puluere mirtilozum ⁊ aqua ros. ⁊ vino granatorum ⁊ succo berberis. Ad idem. ℞. solatri temperatiue plantaginis misce infundantur in eis ⁊ ponantur super oculis sepe die ⁊ nocte. Ad idem infundantur petie in aqua ros. in qua dissoluta sit tucia: ponantur super oculum. Ad idem valet cauterium positum in posteriori parte capitis. s. in occipitio ⁊ in anteriori profundando vsqz ad os ⁊ specialiter post purgationem cum pillulis de iera conuenientibus ad dolorem capitis. ¶ Almansor.

¶ Sed si dilatatio parua fuerit: tunc assidua solutionez ventris ex cochijs multotiens: ⁊ fief de fellibus in oculos est mittendus. ¶ Syllanus.

¶ Ostendit quando dilatatio est curabilis ponendo curam ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam eius que fit a cā intrinseca. Secundo ostendit quomodo se habet dilatatio pupille proueniens ex percussione quantum ad curam. scōa ibi. (Quid si pupillam.) De prima dicit q̄ si dilatatio pupille est parua pro cura oportet assiduare ventris solutionē cum pillulis cochijs. ratio patet. Secundo dicit q̄ in oculo debet poni fief de fellibus. ¶ Notandum q̄ anteq̄ pillule cochie dentur debet premitti digestiū. ¶ Almansor.

¶ Nō si pupillam post percussionē dilatari cōtingat non est inde timendum: quia remouebit. Fiat itaqz emplastrum ex farina fabarum ⁊ camomilla ⁊ e uisco cū vino ⁊ aqua. ¶ Syllanus.

¶ Hic ostendit quomodo se habet dilatatio pupille proueniens a causa extrinseca scilicet ex percussione q̄tum ad curam. ⁊ diuiditur in duas. Primo facit hoc. Secundo ponit curam. secunda ibi. (Fiat itaqz.) De prima dicit q̄ si cōtingat dilatari pupillam post percussionez non est timendū ⁊ rationem assignat quia curabitur. (Fiat itaqz.) Ponit curam dicens q̄ debet fieri emplastrum ex farina fabarū camomilla mixtis cum aqua ⁊ vino. ¶ Notanduz primo q̄ hoc magis cōpetit in processu quia abstergit ⁊ mundificat. ¶ Notandum secundo q̄ hoc emplastrum repercussiuz competit in principio. scilicet tale. ℞. farine fabaruz farine ordei añ. z. ij. olei ros. z. s. vnum vitellum oui bene agitatū: cum succo endiuie misce quantum sufficit. fiat emplastrū. Ad idem aqua ros. ⁊ succus solatri vel semperuine cuz albumine oui ponatur super oculum. ¶ Tertio notandum q̄ in principio debet flebotomari ex cephalica partis contrarie. Ratio patet.

¶ De fistulis que in angulis lachrymalibus fiunt. ¶ Syllanus.

Notandū est. circa rubricam q̄ fistula est vicus sordidum concauum exterius strictū ⁊ interiꝰ latuz cum callositate in fundo. ¶ Secundo notandum q̄ fistula causatur ex humoribus male qualitatis fluxis ad oculum in lachrymali q̄ humores ad oculos fluxi corrodunt carnē lachrymalis. anguli ⁊ vicerant. deinde generatur callositas. Uel potest fieri fistula propter apa cerebri nō pfecte curatum. ¶ Almāsor.

Cum angulus lachrymalis resudat ⁊ cū premitur sanies ⁊ virus ab eo egrediat fistulam pati intelligitur. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de fistula lachrymali: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit signa. Secundo curam. secunda ibi. (Que cum cauterio.) De prima dicit q̄ quando illa signa apparuerint. Primum q̄ angulus lachrymalis resudat. Secūdum cum premitur sanies ⁊ virus ab eo egreditur. arguimus ibi esse fistulam lachrymalem. ¶ Notanduz q̄ ratio signoꝝ est. Uerificatur primum quia in fistula est concauitas interius ⁊ strictura exterius. ideo nō egreditur virus ⁊ sanies que generatur in fistula. nisi fiat compressio cum digito. ¶ Almansor.

¶ Que cuz cauterio curatur. de hoc tamen loq plus est q̄z huic nostro libro attineat. ¶ Sylla.

¶ Hic ponit curam fistule. ⁊ diuiditur in duas. Ponit primo curam per cauterium. Secundo per medicinam. scōa ibi. (Nos tamen.) De prima dicit q̄ fistula lachrymalis curatur cuz cauterio. Subdit q̄ loquī de hoc non pertinet hic. ¶ Notandum q̄ in cura illa nihil est melius q̄ cauterium potentiale. ratio statim apparebit. ¶ Almansor.

¶ Nos tamen iam ei adinuenimus medicamen quod si adhibitum fuerit: ipsam per multos mẽses adeo tardare facit vt eger sanus videatur. Medicamen autẽ illud est. ℞. aloes thuris sarcocolle sanguinis draconis balaustie antimonii alumnis omniũ añ. partes equales. ziniar q̃ztũ est quarta pars vnius fiant ex eis sief. Cunq; necesse fuerit fistula in tantum p̃matur vt qcqd saniei in ea continetur egrediatur. deinde infirmus super latus in quo nõ est fistula iaceat ⁊ de predicto sief aliquid dissoluatur in aqua de qua in angulo lachrymali tres gutte aut quatuor intillarizentur magno existente interstitio inter proiectionem vnius gutte ⁊ alterius: quo facto eger per tres sic iaceat horas. In mane quoq; sequẽti die similiter fistula bene prematur ⁊ fiat eadez cura quod per hebdomadam vnam fieri cõuenit ⁊ etiam tamdiu donec a fistula nihil egrediat cum premitur. Ex hac nãq; cura locus multis mensibus siccus permanebit. De curis oculoꝝ q̃ntuz huic loco necessarium esse putauimus iuz satis dictum esse credimus. Alia vero que sunt de curis que per ferrum exercentur dimittam⁹: quia multis indigent medicaminibus. Sunt aũt quedam ex eis que in locis in quibus de decoratione tractabimus ⁊ sanitatis custodia continẽtur.

Syllanus.

¶ Ponit curam per medicinaz ⁊ diuiditur in duas. Primo facit hoc. Secundo imponit finem. secunda ibi. (De curis oculorum.) De prima dicit q̃ in fistule cura inuentũ est medicamen quod approximatũ sic curabit vt videatur sanus. Secundo ponit descriptionez. ℞. aloes thuris sarcocolle sanguinis draconis balaustie antimonij alũis oĩum añ. partes equales ziniar quantum est quarta pars ipsius. fiat ex eis sief ⁊ cum necesse fuerit fistula in tantũ prematur vt quicquid saniei in ea cõtinetur egrediatur. deinde infirmus super latus in quo non est fistula iaceat ⁊ de dicto sief aliquid dissoluatur in aqua de qua i angulo lachrymali tres gutte vel quatuor ꝓiciantur. Tertio dicit q̃ hoc debet fieri per hebdomadã sic tamen q̃ fiat omni die ⁊ q̃ inter vnã guttam ⁊ aliam cadat spacium. ratio remedij quia consumit cõsolidat ⁊ carnem generat. ¶ Notandum q̃ cura fistule est duplex. quedam vera ⁊ quedam non vera. ꝛ blãditia ⁊ fit consolidando superiora quod fit per deficcatiua. ⁊ de his esset medicamen rasis. Cura vera perficitur quatuor intentionibus. Prima intentio est aperire foramen. Secunda est mundificare fistulam. Tertia est remouere callositatez que est in fundo. Quarta est regeneratio carnis ⁊ consolidatio. Prima intentio perficitur implendo foramen cum gentiana vel cum medulla sambuci. Secunda intentio cum hydromelle facto cuz melle ros. colato ⁊ aqua rute ⁊ vino stiptico ⁊ si non habetur vinum stipticum per se bulliant in eo ros. ⁊ si sentiretur ardor ex mundificatione fistule distilletur intra fistulam albumen oui. Ad idem fomentetur locus cũ spongia infusa in aqua decoctionis gallarum ⁊ sumach ⁊ modico mellis. Tertia intentio potest perfici cum cauterio. s. ferro. Similiter potest perfici cum medicinis. ⁊ ꝛ possint esse multe tamen fiant specialiter aliqua. Prima est. ℞. ammoniaci attramẽti viridis eris cantaridarum. remotis capitib⁹ ⁊ alis salis ammoniaci auripigmenti calcis viue alũis añ. ʒ. i. subtiliter pulverizentur ⁊ incorporentur cum vrina pueri virginis in vmbra ⁊ deiccentur ⁊ ponatur modicum in fistula quolibet mane. Ad idez ℞. foliorum rute celidonie agrimonie añ. M. 5. cõquassentur ⁊ bulliant in tribus libris aque ardentis quousq; rede ant ad quar. l. 5. coletur ⁊ colatura seruetur ⁊ vna gutta vel due imponantur. ⁊ talis fit per gordoniũ. Ad idez. ℞. 33. al. ʒ. ii. ⁊ pulverizẽtur subtiliter ⁊ bulliãt i vase i quo sit dissolutum mell. ʒ. 5. vsq; quo veniat ad spissitudinez vnguenti. Ad idem. ℞. olei vetustioris quod possit reperi aceti vini boni veteris ⁊ electi añ. lb. ij. litargirij subtiliter pulverizati ⁊ cribellati. lb. i. coquant̃ illa simul in cazola p̃ diez vnam integram donec nigrum ⁊ relucens fiat. deinde de illo fiant tente ⁊ ponant̃ in fistulis. De ꝓprietate enim eradicat fistulam ⁊ deiccat. Quarta intentio que est regeneratio carnis ⁊ cõsolidatio perficitur sic. ℞. aloes olibani sarcocolle nutrite in aqua feniculi subtiliter pulverizatoꝝ añ. ʒ. ij. olei ros. ʒ. ij. cere quantũ sufficit ⁊ fiat vnguentum. Ad idem. ℞. pulueris radicis ireos. ¶ Secundo notandum q̃ vltra duo predicta sunt alia duo singularia in cura fistule. primũ est potio. ℞. foliorum agrimonie foliorum rute foliorum oliue. añ. M. ij. cõquassentur ⁊ buliat in lb. iij. vini albi ad cõsumptionem vnius lb. coletur ⁊ colatura administretur. Ista etiam potio curat omnem fistulam cõtinuata in quocũq; loco fuerit. Ad idem. colligatur agrimonia cuz oratione dñica ponatur ad collum ⁊ curat fistulam. (De curis.) De curis oculoꝝ quãtũ fuerit necessariũ dictũ est. Secundo dicit q̃ alia que debent curari per ferrum ⁊ per chirurgiã hic dimittant̃. Tertio dicit q̃ quedã ex eis sunt que continentur in his que dicta sunt de decoratione ⁊ de cõseruatione sanitatis. ¶ Notandum q̃ ꝛ Rasis nõ dicat de dieta debet tñ abstinere a salsis acutis ⁊ in'icis ⁊ flegmaticis ⁊ vino forti ⁊ aceto. ratio patet.

¶ De dolore qui fit in aure. ¶ Syllanus.

Circa rubricam est notandum q̃ tripler est nocumentum q̃ fit in aure. siue actio lesa auris est triplex. s. diminuta ablata ⁊ corrupta. Diminuta est quando percipitur sonus sicut est ꝛ diminute ⁊ est quando non audit nisi fortiter clamantem. Ablata est quando nullus sonus percipitur: et vocatur surditas. Corrupta est quando p̃cipitur son⁹ extra qui non est. ⁊ sic percipitur obiectũ aliter q̃ est. vel quãdo corrumpitur bona proportio ad obiectum vt in sono horribili. vel quando corrumpitur bona compositio membri vt bona complexio vel bona vnio. ¶ Secundo notandum q̃ causa doloris auris est duplex. s. mala complexio ⁊ solutio cõtinuitatis. Mala complexio est duplex. quedam est cuz materia ⁊ quedam est sine mã vt caliditas frigiditas ⁊c. Mala complexio cũ materia faciens dolorem auris ẽ duplex. quedam a causa extrinseca vt frigore vel vento. q̃daz causatur a causa intrinseca: ⁊ hec est duplex. q; quedam est cum apostemate. ⁊ quedam sine apostemate. Sine apostemate potest fieri ex quolibet humore. s. ex sanguine cholera flegmate ⁊ melancolia ⁊ similiter cum ventositate. Sed cum apostemate vel calido vel frigido. sed solutio cõtinuitatis est duplex. quedam causatur a causa extrinseca vt a casu vel percussione. quedam a causa intrinseca. ⁊ ẽ est duplex. q; quedam causatur ex ventositate ibi existente: vt in tinitu vel sonitu: quedam a malo humore cor rodẽte. Tertio notandum q̃ signa doloris auris ꝓuenientis a causa extriseca habentur ex relatione infirmi. Signa doloris auris ex caliditate sine materia sunt. quia primo sentitur calor. secundo quia leditur a calidis. tertio est lenitas. Ratio patet. Signa quando fit a frigiditate sine materia sunt: quia primo sentit frigiditas. secundo quia leditur a frigidis. Tertio est lenitas auris. ratio patet. Signa quando fit a sanguine sine apostemate sunt rubedo faciei grauitas capitis. ⁊ frontis pulsatio vehemens. inflatio venarũ temporũ ⁊ frontis. sensatio saporis rei dulcis in lingua sine presentia eius. Signa q̃ fit a cholera sunt dolor acutus mordicatiuus. citrinitas faciei ⁊ loci: amaritudo lingue. ⁊ vomit⁹ cholericus. Ratio patet. Signa quando fit a flegmate sine apostemate sũt dolor remissus grauitas capitis: fuscedo ⁊ albedo faciei ⁊ loci ⁊ insipiditas lingue. ratio patet. Signa quando fit a melancolia sine apostemate sũt dolor capitis aggrauatiu⁹: fuscedo

De dolore auris

facies ⁊ loci insipiditas lingue. ratio patet. Signa quando fit ab apate sunt dolor subito aduenies ⁊ febris ratio p atet. Signa quando fit ab apostemate cholerico sunt dolor intolerabilis producens aliquādo ad phrenesim ⁊ puncture cū mordicatione ⁊ vigilijs. inquie tudo ⁊ mala tolerantia patientis. bilis ⁊ febris acuta. Signa quādo vēit ab apate flegmatico sunt febris lēta dolor granatiuus dolor remissus. ratio patet. Signa quando fit a solutione continentis sunt gaudenit cum puncura ⁊ mordicatione dolor aurium fortissimus. ratio patet. ¶ Almansor.

SI cum dolore qui fit in aure fuerit in facie inflatio ⁊ pulsatio. ex cephalica erit minuendus. ⁊ oleum ro. ⁊ oleum de floribus salicis tepidum cum pauco aceto est imittendum. lac quoque ira calidum vt ex māmilla egredit imittendum erit multotiens. Ueter preterea ex mirobal. citrinis ⁊ scamonea ⁊ aloe vebemēter solnatur. qō hoc modo fit. ℞. mirobal. citri. ʒ.xx. ⁊ puluerizate in duabus lib. aque coquantur donec ad duas tertias vnius lib. redeant. ⁊ colentur. post hoc sumantur aloes. ʒ.i. scamonee. vi. pars. ʒ. vnius. aggregentur cū rob ō citoniis ⁊ fiant ex eis pillule que per duas horas ante decoctionem sumantur deinde bibatur decoctio. ꝙ si dolor nō quieuerit parum opii in oleo ros. resoluti in aurem mittatur. ¶ Syllan⁹.

¶ Determinat de dolore q fit in aure ⁊ dividit in duas. Prio ponit cura eius q fit ab humorali materia. Scō ei⁹ qui fit ex vētositate. secūda ibi (Si āt cum). Pria i duas. prio ponit curam eius qui fit a materia calida. scō eius q fit a materia frigida. scda ibi (Cū āt dolor.) Pria in duas. primo ponit cura a materia calida puenīente sine apate. secundo pōit cura eius qñ fit cū apate. secunda ibi (Et si pulsatio). Prima in duas. prio pōit cura qñ dolor ē debilis. scō qñ dolor ab apate calido est fortis. secūda ibi. (Nō si dolor). Prima in duas. q prio ponit cura p flebotomiaʒ scō per medicinā laxatiuā. secunda ibi. (Ueter pterea). Prima in duas. prio facit hoc secūdo pōit cura p localia. scda ibi. (Et oleū ros.) De prima dicit prio ꝙ si cū dolore qui fit in aure appareant illa signa. Primū inflatio. secūdum pulsatio. argūtū est ꝙ sit a sanguine. Secūdo dicit ꝙ in tali casu dz fieri flebotomia a cephalica. ¶ Notandū ꝙ ratio signorū pz. sed nō remedii ē q; per flebotomiā facta ex cephalica euacuatur sanguis faciēs malā cōplexionē sine dispōnē. ⁊ dz fieri flebotomia ex cephalica eiusdē partis qñ intētio est euacuatio. sed de cephalica cōtrarie partis qñ intentio est diuersio. (Et oleū.) Hic ponit cura p localia ⁊ prio dicit ꝙ oleū ro. ⁊ oleū de salicibus cū pauco aceto in aurē est mittendū. Secūdo dicit ꝙ lac calidū vt extra bitur de māmilla sepe auribus est instillandū. nō vtriusq; pz q; habent remouere malā cōplexionem calidam. ⁊ per consequens sedare dolorē. quare ⁊c. ¶ Notandum ꝙ ad idem valet iniectio albumīs ouī bene agitati. Ad idē valet oleum vios. cū modico camphore. ¶ Secundo notandū ꝙ ad iectionē que fit in aure requiritur. Primo ꝙ illud qō injcitur non sit frigidū. q; omne frigidū est inimicū nature. Itē ꝙ nō sit calidū q; resolueret ⁊ calorē ⁊ aerē cōnaturalē auri. Secundo requiritur ꝙ injciat in parua quantitate qō est ne remaneat aliquid intra. Tertio ꝙ stet modico tpe q; non debet stare vltra tres horas ne illa būiditas corrumpatur. Quarto ante cq̄ vnū injciatur aliud expellat. Quinto ꝙ ad hoc vt illud qō injcitur in aurem mozet patiens iaceat supra partem sanam. ¶ Tertio notandū ꝙ ante cq̄ aliquid injciatur corpus sit mundificatū bene dicit p̄pter periculū ⁊ cōiter fit oppositū ⁊ potius p̄cedendū est cū suffumigationibus ⁊ emplastris. (Uenter.) ponit curā per medicinam laxatiuā dicens ꝙ dz fieri euacuatio cū mirobal. citrinis cum scamonea ⁊ aloe. Secūdo ponit descriptionem que talis est. ℞. mirobal. citrinorum. ʒ.xx. pulueriget in lib. ii. aque coquantur donec redeat ad duas tertias vnius lib. colentur postea sumatur aloes. ʒ. i. scamonee sexta pars vnius. ʒ. corrigatur cū rob de citonijs ⁊ fiant ex eis pillule que per duas horas ante potionem sumanē. verum est ꝙ talis practica non est in vsu. ¶ Notandū ꝙ dictum Rasis maxime verificatur qñ materia est calida colerica. Ratio est quia hec medicina euacuat colerā. ¶ Secundo notandū ꝙ ad idē valet euacuatio facta cū aqua decoctionis prunorū tamarindorū mane ⁊ similium. vel cuz aqua decoctionis prunorum ⁊ rewbarbari. Tertio ad idē valent clysteria lenitiua ⁊c. (Quod si dolor.) ponit curam qñ dolor est fortis dicens ꝙ nisi dolor quieuerit parū opii in oleo ro. dissoluti debet poni in aure. Ratio quia stupefacit ⁊ remouet dolorem quia remouet sensationem ⁊ ē cura periculosa. ¶ Almansor.

¶ Et si pulsatio redierit ⁊ tribus diebus perseuerauerit oleum sisaminum in quo anatis aut galline adeps fuerit resolutus in aurez sepe mittatur. ibi namq; est pustula que maturatione indiget. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam proueniētis ex apostemate calido. ⁊ dividitur in duas. primo facit hoc. secundo docet cognoscere quando est generata sanies. secunda ibi. (Cum autem dolor.) De prima dicit ꝙ si pulsatio redierit ⁊ duraverit tribus diebus oleum sisaminum in quo adeps galline fit dissolutus vel anatis sepe in aurem injciatur. Uerificat se q; ibi est pustula que indiget maturatione. ¶ Notandum ꝙ in dolore auris ex apostemate sanguineo primo conuenit euacuatio per flebotomiā ex cephalica in brachio vel manu. vel ventosatio in collo ⁊ in spatulis. deinde euacuatio cum medicis statim dictis. ¶ Secundo notandum ꝙ medicine apostematum auris differunt in duobus a medicis aliorum apostematum. Primo in repercussiuis. non enīz competunt repercussiua ne materia repercutiatur ad cerebrum. Secundo in maturatiuis quia maturantia aliorum debent esse calida ⁊ humida potentia. sed illud auris debet esse parum siccum cum caliditate ⁊ humiditate secundum Galenuz sexto de igenio sanitatis secūdo capitulo. ¶ Notandum tertio ꝙ quando est pulsatio signum est ꝙ ibi est generatio sanei. nam in generatione sanei fit ebullitio ⁊ p consequens pulsatio ⁊ pro tanto competit medicamen maturatiuum dictum. ad idem potest fieri hoc emplastrum. Recipe farine subtilis frumenti quartam. ʒ. mucilagīnis seminis lini fenugreci. ana. ʒ. ʒ. pinguedinis anguille dū assatur litargirj cerusse olibani an. ʒ. ʒ. pulueriz entur. aceti ʒ. i. ʒ. olei sisamini quantum sufficit pinguedinis anatis. ʒ. i. ʒ. fiat emplastrum mediocriter liquidum ⁊ potest applicari ad extra ⁊ potest poni in aure. ad idem. ℞. radicis malue nauisci numero. vii. decoquantur ⁊ extrahuntur ab eis lignum quod in medio existit ⁊ incidatur frustatim. postea contundantur cum pilo ⁊ incorporentur cum farina fenugreci ⁊ seminis lini ⁊ butiro ⁊ seminis aneti. ⁊ flore camomille ⁊ fiat emplastrum. ¶ Ad idem. ℞. mucilaginis malue nauisci seminis lini seminis fenugreci an. ʒ. iii. incorporent cum cepe lilij cocto ⁊ cum. ʒ. i. seminis aneti ⁊ cuz. ʒ. ii. floruz camomille. ⁊ lib. ʒ. butyri ⁊ fiat emplastrum ⁊ ponat supra aurem calidum. ¶ Quarto notandū ꝙ si fuerit apa frigidum quia rasis non ponit curam. primo cerebrum debet purgari cum pillulis cochijs. ⁊ si corpus fuerit plenum post purgationem fiat phlebotomia de cephalica vel ventosatio in spatulis intra aurem ponatur oleum de spica calidum vel oleum de amigdalis amaris supra aurem pōatur emplastrum quod sic fit. ℞. capita allij cocta numero quatuor ⁊ cepas coctas in prunis vel in igne quatuor pistētur perfecte postq̄ mundate fuerint ⁊ incorporentur i. r. vel. v. vitellis. quoruz ⁊. ʒ. iiii. butyri vel axūgie porcine. ¶ Ad idem. ℞. absinthij cocti ⁊ contusi. lib. ʒ. ⁊ incorporentur cum mucilagine seminis lini ⁊ fenugreci cum. ʒ. iiii.

mellis ⁊ cum capitibus quatuor allij cocti ponatur super aurem est enim bonum. ¶Almansor.

¶Cum autem dolor quieuerit putredo iaz tūc collecta erit. ideoqz plus subito ex insperato de aure egreditur. ¶Syllanus.

¶Docet cognoscere qñ sanies est generata dicens qꝫ vbi dolor quieuerit tunc sanies est generata. ⁊ signum ē qꝫ postea subito egredietur de aure. ¶Notandum qꝫ facta sanie remittitur dolor: quia remittitur ebullitio in materia ⁊ solutio continuitatis non sit magna ⁊ propter hoc dicit aphorismus secunde particule. ¶Circa generationē sanies dolores ⁊ febres magis accidunt ⁊c. ¶Almāsor.

¶Cum autem dolor in aure fit post fastidiosaz satietatē. aut post ventos frigidos oleum ī quo ruta aut cepe cocte fuerint in aure distilletur. ⁊ si hoc nō suffecerit oleū in quo turbith coctū fuerit distilletur. aut oleum de lilio sumatur ⁊ cuiqz ʒ. i. ex ea misceatur euforbii recentis. ʒ. i. ſ. castorei. ʒ. i. ¶Syllanus.

¶Ponit curā doloris facti a materia frigida ⁊ diuidit in duas. primo ponit curā per localia. Secundo per euacuationē. secunda ibi. (Sed si hoc. prima in tres ꝑtes qꝫ tria localia ponit. secunda ibi. (Et si hoc. Tertia ibi. Aut oleum.

¶De prima dicit qꝫ vbi dolor proueniet in aure post fastidiosam satietatem. aut ventos frigidos oleum in quo ruta aut cepe cocte fuerint distilletur in aurē. ratio quia calefacit ⁊ consumit materiā ⁊c. (Et si hoc. ponit secundum locale dicens qꝫ si predictū non sufficiat oleum in quo coctuz fuerit turbith debet distillari in aurem. rō qz non solum consumit immo ēt euacuat materiam. (aut oleum). Ponit tertium locale dicens qꝫ sumatur oleum de lilio ⁊ vnciqz ʒ. i. de eo misce euforbii recētis. ʒ. i. ⁊ castorei. ʒ. i. rō qz resoluit ⁊ consumit materiam. ¶Notandum qꝫ inter alia succus fraxini ita qꝫ ponatur in vna pella magna supra ignem ⁊ quod distillabit valet. ¶Ad idem succus rute cū modico mellis. ¶Ad idem oleuz coloquintide vz. Almā.

¶Sed si hoc non suffecerit venter ex pillulis cochiis soluatur. patiens quoqz balneum ingrediatur in quo sudet. vinum quoqz vetus ⁊ forte ei tribuatur. ¶Syllanus.

¶Ponit curā ꝑ euacuationem ⁊ diuiditur in tres. primo ponit curam per euacuationem. secūdo per balneū. Tertio per potum. secūda ibi. (patiens quoqz. Tertia ibi (Vltimum quoqz. De prima dicit qꝫ si p̄dicta non sufficiant. venter cum pillulis cochijs debet euacuari. Ratio qz signum est qꝫ ibi sit materia que non potest consumi cuz predictis. sed pillule cochie euacuant predictam materiam. ¶Notādum qꝫ ante apporimationem dictarū pillularum debet apporimari diffestinum dictum in cura doloris capitis ꝑ nentientis a phlegmate. (patiens. ponit curam per balneū dicens qꝫ vinum forte ⁊ antiquum debet exhiberi. ¶Notandum qꝫ hoc conuenit facta euacuatione. rō quia resoluit tunc ⁊ consumit residuum materie remouet malam complexionem frigidam sed ante euacuationem non conueniret quia dissolueret materiam in capite. sed tunc competit aqua mellis. ¶Almansor.

¶Si autem cum dolore auris sonitus ⁊ tinnit⁹ fuerint atqz ventositas panicum siue milium in sartagine torrefactū calidum multoriens super ponatur. Auris quoqz super vaporem aque in qua sint cocta mentastrum ⁊ sticados arabic⁹ ⁊ sansucus teneatur. ¶De castoreo preterea ⁊ euforbio in oleo sambucino dissoluts quorū vnū quodqz quatuor. gra. ordei ponderis in aurez mittatur. ¶Syllanus.

¶Ponit curam quando dolor auris proueit a vētositate ⁊ diuiditur in tres ꝑtes qꝫ tria ponit localia. secūda ibi. auris quoqz. Tertia ibi. (De castoreo. De prima dicit qꝫ si cuz dolore auris sit sonitus ⁊ tinitus ⁊ ventositas. tunc panicū vel milij affatuz in sartagine super aurem dz poni. ¶Notandū qꝫ panicū vel milij affatur vel torrefit vt aliqua humiditas resoluatur. ⁊ tunc ratio remedij est quia hoc calefactorium est exiccatiuū. ideo ⁊c. ¶Ad idem valet calefactorium ex furfure ⁊ sale mirtis ⁊ calidis. ¶Ad idem valet sacculus factus ex bethonica ficca. (auris quoqz. ponit localia dicens qꝫ auris debet poni supra vaporem aque in qua cocte sint mentastrum sticados arabicum ⁊ sansucus. ratio qz talis suffumigatio est causa resolutionis ventositatis. (De castoreo. ponit curam per aliud locale. dicens qꝫ de castoreo ⁊ euforbio quantum ponderāt quatuor grana ordei debent poni in oleo sambucino ⁊ dissolui ⁊ in aurem poni. ¶Ad idem oleum de aneto in quo castoreum sit dissolutum aut euforbium. ¶Ad idem oleum nardinum ⁊ omnia ista olea. ſ. oleum sansuci. oleum de ruta. oleum camomille. oleum de amigdalis amaris. oleum anetinū. oleum laurinum. oleum de psillo. oleum de narciſco. oleū de perficis. oleū de crhysomill'. oleum de ben. oleum de keruna. oleum pugillinum. oleum de cinamomo. oleum de nucibus ⁊ cetera.

¶De vlcere quod fit in aure. ¶Syllan⁹.

Notandum circa rubricam qꝫ causa ulceris est tripler. Una est apostema ex quius ruptura sanies remansit in aure ⁊ per consequens vlcus Secunda est humiditas superflua descendēs a cerebro ad aurem que digeritur a natura ⁊ ī saniem conuertitur. Tertia est debilitas virtutis imutatiue auris non potentis conuertere nutrimentum in sui naturā ⁊ remanet humiditas ⁊ fit sanies. ¶Secundo notandum qꝫ signa vlceris in aure sunt dolor acutus cum acutate ⁊ grauedine ⁊ fetor ⁊ quod sanies egreditur a loco. ratio patet. ¶Almansor.

Quum plus ab aure egreditur hydromel tepidum multoriens in vna die in aure ē distillandū. Deinde boc medicamen optime faciens ad boc est imittendum. qꝫ recipe sarcocolle aloes ⁊ sanguinis draconis thuris squame ferri ziniar. omnia in aceto dissoluantur ⁊ in aurem mittantur aut licinium melle illinituz ī predictis intinguatur. ⁊ sic imittatur. patiēs ita qz ex boc medicamine ⁊ hydromelle medicetur donec sanus sit. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de vlcere auris ponendo curam. ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam per medicamen mundificatiuum. Secundo per medicamen consolidatiuum. secunda ibi. (Deinde hoc.) De prima dicit qꝫ vbi sanies egrediatur ab aure multoriens hydromel tepidum in vna die est auribus instillandum. ¶Notandum qꝫ auris potest mundificari a sanie dupliciter. primo cum applicatis ad intra. primum est hydromel. Secundum est succus foliorum olive cum melle. ⁊ dicit auice. qꝫ est vltimum. Tertium est aqua decoctionis piscium salsorum. Quartuz est vinum decoctionis betbonice. Quintum est succus serpētarie cum melle. ¶Secundo potest mundificari cum applicatis ad extra trahentibus saniem. Et vna descriptio est hec. ℞. galbani. ʒ. ii. armoniaci terebētie cere añ. ʒ. ſ. sera pini. ʒ. ii. succi cepe. ʒ. i. ſ. in yrrhe castorei ana. ʒ. i. pulueri zanda pulueriz entur misce omnia malaxando cuz oleo laurino ad modum ceroti. (Deinde hoc. Hic ponit curā per medicamen consolidatiuum dicens qꝫ post mundificationem debet fieri tale medicamen. ℞. sarcocolle aloes sanguinis draconis squame ferri. ziniar: thuris: omnia in ace-

De sonitu et tinnitu

to dissoluantur ⁊ in aurem mittantur. aut licinium melle il linitum in predictis imergatur. ¶ Notandum ꝙ si sanies ⁊ vicus puentiãt a materia calida cõpetit tale cõsolidatiuũ. ℞. squame ferri frixe in sartagine extincte quinquies i ace to acetum innouando. ʒ. ii. olei ros. quartaz. i. aceti. ʒ. vii. ce re. q. sufficit. fiat vnguentum ⁊ tenta infusa auri iponatur. vel bulliat in oleo ros. ⁊ modico aceti ⁊ de colatura mitta tur in aurẽ vna gutta in die. ¶ Si materia fuerit frigida cõ uenit tale consolidatiuum. ℞. myrrhe. ʒ. ii. castorei aloes aã. ʒ. ʃ. olei laurini quartaz. ʃ. aceti. ʒ. v. cere quantum suf ficit ⁊ fiat vnguentum. ¶ Si aũt fit facta fistula in aure pij ciatur fel thauri cum vrina pueri virginis. vel vinum de coctõis olibani albi. ⁊ illud expertuz est. ℞. vini rubei mel lis aa. ʒ. ʃ. elli. al. ʒ. i. ʃ. misce ⁊ tenta in eo infusa in aurem mittatur vel ea que dicta sunt in fistula oculi valẽt. ¶ Se cundo notandũ ꝙ sepe purgare vicus auris omne siue no uum siue antiquum fuerit cuz vnguento apostolox iuuat.

¶ De sonitu ⁊ tinnitu. ¶ Syllanus.

QVarta rubricam est notandum ꝙ instrumentuz auditus est duplex. quoddam est descendens a cerebro ad aurẽ spũm deferens animalem. ⁊ dicuntur nerui auditiui. Quoddam est recipiens ⁊ est auris cũ aere existente cõnaturali i ea. ¶ Secũdo notandum ꝙ sonitus ⁊ tinitus est cõmotio aeris cõnaturalis in aure existente ⁊ est corrupta actio audi tus. quia percipitur extra esse quod non est. ¶ Notanduz tertio ꝙ causa sonitus ⁊ tinitus aut est exterior aut interior. si exterior sic est oẽ illud quod monet aurem violenter ⁊ cũ ipetu sicut ventus reclusus vomitus cursus laborioſus cir cũuolutio crapula ebrietas multiplicatio ciborum indigesti bilium casus fames angustia ⁊ similia. ¶ Si causa sit intri seca causa est ꝓpinqua aut remota. si remota. sic ẽ crisis aut humores ascendentes a stomacho aut a toto corpore. si ꝓ pinqua aut est propter claritatem sensus quia spũs ẽ siccus ⁊ nervus. aut ꝓpter debilitatem capitis aut corporis aut p pter vaporem grossum ⁊ ventosum qui percutit aerẽ ge neratuz in aere. ¶ Quarto notandum ꝙ signa sonitus ⁊ tinit⁹ a causa extrinseca sunt nota ex iudicio patientis. ¶ Si gna quando prouenit a causa remota. vel per cõtatem sũt quia venit cum interpollatione ⁊ sentitur alteratio a mẽbro cõicante. Ratio patet. ¶ Signa vero per causam propriã ⁊ propinquam sunt quia venit continue ⁊ in alijs mẽbris non est nocumentum. ¶ Signa quando fit ꝓpter debili tatẽ nerui auditiui vel capitis sunt qz omnis sonus ledit ifir mum ⁊ non audit nisi sonos bene fortes ⁊ distictos. ¶ Si gna quando fit ex acutate sensus auditus sunt quia fortifi catur ⁊ infestat plus tempore ieiunij ⁊ post repletionẽ mi nus ledit ⁊ quelibet causa parua occurrẽs sentit. ¶ Signa eius qui fit a ventositate sunt quia sentitur ascensus ⁊ de scensus sicut cum bullit mustum. ⁊ si ventositas vergat ab humiditate videtur sibi ꝙ pluat. ⁊ si vergat ad grossitiez videtur sonus vnius molendini. si ad siccitatem videtur si bi quasi sonus arborum cum franguntur. ¶ Signa eius q fit ex repletione capitis sunt qz accidit post strictura ventris ⁊ post repletionẽ nauseatiuã. Rõ ꝑz. Est granitas capitis ⁊ debilitas auditus. ¶ Almansor.

HEc fortasse quandoqz contingit ex sub tilitate sensus audit⁹ ⁊ eius claritate cu ius signum est ꝙ in tempore famis au getur ⁊ in hora satietatis ⁊ ebrietatis minuitur que propria non indiget cura nisi superfluitatẽ obtineat. Tunc enim de opio dissoluto in oleo immittendum est q̃ztum duo grana ordei pon derant. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de sonitu ⁊ tinnitu vel tremitu. ⁊ diui ditur in duas. Primo ponit curaz quando puenit ex sub tilitate auditus. Secundo quando ex ventositate. secunda ibi ¶ Si autem. Prima in duas. primo ponit signũ distin ctiuum quando prouenit a subtilitate auditus. secundo po nit curam. secunda ibi. ¶ Tunc enim. De prima dicit ꝓio ꝙ sonitus ⁊ tinitus aliquando contingunt ex debilitate sen sus auditus ⁊ claritate. Ratio qz quelibet parua cã occur rens sentitur. Secũdo ponit signum distinctiuum dicẽs ꝙ tempore famis augetur. Ratio qz tunc non impeditur ꝓ pter fumositatem sed tempore repletionis diminuitur. rõ qz tunc aliqui vapores ascendentes reddunt organum au ditus magis obtusum. Tertio dicit ꝙ talia non indigent ꝓ pria cura nisi superfluant. ¶ Tunc enim. Hic ponit curam quãdo ꝓio venit ex acutate sensus dicens ꝙ de opio quan tum põderant duo grana ordei in oleo est ponendũ ⁊ in au rem mittendum. rõ qz ingrossat spũm auditus ⁊ remouet sensum membri huius hoc tñ est periculosum. ¶ Notanduz ꝙ loco dicti remedij valet hoc. ℞. opij. gra. i. castorei. gra. i. misce in aceto ⁊ due gutte ponãtur in aurẽ. ¶ Ad idẽ oleũ coctũ cum semine papaueris ⁊ myrtillorũ distilletur in au rem. ¶ Notandum secundo ꝙ dieta in tali est vt comedat lactucas portulacas ⁊ cucurbitas farruz farine ordei ⁊ a uene conditum cum agresta ⁊ rizum. De potibus est vi nuz lymphatum cuz aqua decoctionis berberis vel aqua granatorum vel aqua decoctionis sumach ⁊ agresta. Al.

¶ Si autem hec cum grauedine capitis et audi tus debilitate affuerint oleum de semine raphani et oleum de amigdalis amaris et oleum ros. in quo castoreum fuerit resolutum sunt imittẽda. auris quoqz superponenda est vapori aque in qua sansucus sticados arabicum absinthiũ men tastrum origanuz cocta sint. Et vẽter multotiẽs ex pillulis cochiis ẽ soluẽd⁹. Et cibaria minuen da et vinũ dimittẽdũ. ¶ Syllanus

¶ Hic ponit curam quãdo fit a ventositate ⁊ diuiditur in tres. primo ponit curam per localia. Secundo per euacua tionem. Tertio per dietam. secunda ibi. ¶ Et venter. Ter tia ibi. ¶ Et cibaria. Prima in duas. Primo ponit curam per iniectionem in auribus. Secundo per suffumigationẽ Secunda ibi. ¶ Auris quoqz. De prima dicit ꝙ si sonitus cum grauedine capitis ⁊ debilitate auditus oleuz de semi ne raphani oleum de amigdalis amaris oleum ros. i quo castoreum sit dissolutum sunt imittenda. Ratio quia capi te purgato illa olea habent resolnere ventositatem. ¶ No tandum ꝙ per illa possumus intelligere sibi similia. vt inie ctio aque raphani olei laurini. ¶ Ad idem iniectio succi ser pentarie cum melle. ¶ Ad idẽ iniectio olei de been. ¶ Ad idem succus cepe. ¶ Ad idem aqua rute posita in aure cũ bombice. ¶ Ad idem oleum de amigdalis amaris in quo dissoluta sit ruta vel aliquid euforbij. ¶ Ad idem oleuz de spica in quo dissoluatur opium castoreum ⁊ euforbium. ¶ Ad idem si distilletur acetum decoctionis elli nigri me sue. ¶ Auris quoqz. Ponit curam per vaporationem dicẽs ꝙ auris dz poni supra vaporẽ aque in qua cocta sint sansu cus sticados arabicum mentastrum ⁊ absinthium. Ratio quia talis vaporatio est cã dissoluendi ventositatem ⁊ de bet recipi per cannam vel per aliud instrm. ¶ Ad idez vi num decoctionis bethonice ⁊ est experimentuz gordonij bonum. ¶ Et venter. Ponit curam per euacuationem cuz pillulis cochijs. Ratio quia euacuatur flꝫa a cerebro a quo elevatur ventositas que est causa sonitus ⁊ tinnitus. ¶ Et ci baria. Hic ponit curam per cibaria dicens ꝙ cibaria sunt minuenda. Ratio quia calor redditur magis intentus circa materiam ad resoluendum eam. Secundo dicit ꝙ vinum est dimittendum. rõ quia tale est vaporosum ⁊ cõmouet ventositates ⁊ vapores ideo ꝛc. ¶ Notandum ꝙ debet abstinere a potis leguminibus nucibus⁹ ⁊ similibus omni bus, vaporosis ꝛc.

¶ De grauedine auditus. ¶ Syllanus.

NOtandum circa rubricam ꝙ nocumentũ in au ditu. aut prouenit a natiuitate. aut post. Si post aut prouenit per viam crisis aut per crisim vel si ne crisi. Si sine crisi. aut ẽ ab intra aut ẽ ab extra

Si ab extra sic est casus vl̃ percussio tonitruũ pulnis pulices vel alie res cadẽtes in aurẽ. Si ab intra aut est ꝓpter nocumentũ in instrumẽto auditus. aut ꝓpter cõpassionẽ aliorũ membrorũ. Si ꝓpter cõpassionẽ aliorũ mẽbrorũ sicut sunt passiones capitis aut dentium. aut retẽtio fluxus ⁊ filia. Si ꝓpter nocumentũ instrumẽti auditus hoc est aut ꝓpter spũ qui ꝓuenit a cerebro p nerũ ⁊ ossa. aut ꝓpter nocumẽtũ qđ est in foramine. Si ꝓpter spũ aut rõne q̃titatis diminute. aut rõne qualitatis sue .q. est nimis calidus vel nimis frigidus vel nimis grossus. Si ꝓpter nerũ ⁊ ossa hoc est ꝓpter tria. aut ꝓpter malã cõplexionem calidã vel frigidã humidã vel siccã simplicẽ vel cõpositam cum materia vel sine materia. Aut ꝓpter morbũ officialẽ. sicut est duricies oppilatio nerui optici apostema. aut ꝓpter morbũ cõmunem sicut est solutio continuitatis. ¶ Secũdo notandũ ꝙ de signis si ꝓuenit nocumentũ auditus a natura vel causis primitiuis vel alijs egritudinibus capitis vel aliorũ membrorũ vel ꝓpter crisim. signa sunt manifesta volenti considerare. Signa si fuerint ꝓpter nocumentũ qđ fit in foramine. ponat in loco lumoso ⁊ erit manifestum visui. Signa si fuerint ꝓpter nocumenta intrinseca in neruo aut osse aut alijs vbi est per se iudicium de auditu si est cũ materia est cũ grauitate capitis ⁊ loci. Secũm signũ sumit a lunatibus ⁊ nocẽtibus. q; ois discrasia leditur a simili ⁊ iuuatur a cõtrario. ⁊ ex hoc multum ꝓuenit in cognitionẽ discrasie. licet oporteat aliquas cõditiones attẽdere quas nunc omitto. si discrasia fuerit calida sentitur ab intra calliditas ⁊ ledit a calidis. si fuerit frigida. sentitur ab intra frigiditas. ⁊ leditur a frigidis ⁊ iuuatur a calidis enacuatiõe facta. si fuerit sicca adsunt vigilie vtoluntũ. lenitas capitis. si fuerit ab humiditate est tumor i facie ⁊ de facili incurrit reuma ⁊ est cũ grauitate. si fuerit ab apostemate est semper dolor magnus ⁊ pulsatio ⁊ calor ⁊ febris saltẽ effimera. si fuerit ex vlcere est ibi pũctura mordicatio ⁊ dolor. ¶ Tertio notandũ ꝙ ad sciendũ experimẽtum. vtrũ i aure sit humiditas aut aquositas. aut sanies. aut alia res. Ꝛ. spongiã ⁊ calefiat igne ⁊ pãnus lineus duplicatus calidus superponat spõgie ⁊ applicetur auri ⁊ dormiat desuper. Si inueniat pãnũ maculatũ est ex illis: si vero non tunc passio auris nõ est ex hũiditate nec sanie nec aqua sitate. sed ex alia re. ¶ Notandũ quarto ꝙ surditas audit9 est duplex. quedã est cãta ex lesione organi a principio generatõis. et talis est incurabilis. Surditas vero accidentalis est duplex. Quedam est noua ⁊ illa est curabilis. ⁊ q̃dã est antiqua. ⁊ est post q̃ trãsit duos annos. ⁊ talis est incurabilis. ¶ Notandũ quinto ꝙ hic capiẽ grauedo auditus vel p actõe diminuta vel ablata auditus. ¶ Alman.

QUm i auditu ꝓtigit grauitas ꝓsiderãdũ ẽ an sit ibi sordities q̃ vocat cerã q̃ fit in aure q̃ si inueterauerit mũdet cũ medicinis ꝓm ꝙ ꝓdixim9 aut cũ cura mãus. ¶ Sylla.

¶ Hic determinat de grauedine auditus ⁊ diuidit i quatuor. Primo ponit curã qñ ꝓuenit ex sordicie que vocatur cera. Secũdo qñ ꝓuenit ex repletõe ⁊ vẽtositate. Tertio ponit curã qñ ꝓuenit ex inanitõe. Quarto ponit curam qñ ꝓuenit post frenesim. ⁊ remittit nos. Secũda ibi. (Si autez sordes). Ibi tertia. (Si aũt auditus.) Ibi quarta. (Qñ si post). De prima dicit ꝙ si in auditu ꝓuenit grauitas cõsiderandũ est. an sit ibi sordities que vocat cera in aure. Secundo dicit ꝙ si fuerit inueterata dz euacuari cũ medicinis ꝓm ꝙ dictum est. Aut cũ operatione manuali. ¶ Notandum ꝙ sordities auris aut est in superficie. ⁊ sic potest remoueri cum operatione manuali. Vel est in profundo ⁊ sic potest remoueri cuz medicinis mundificatiuis ⁊ aperitiuis de quibus dictum est. ¶ Almansor.

¶ Si ãt sordes nõ affuerit. ⁊ euenerit hoc post satietatẽ fastidiosam que eã precessit. aut egritudinẽ acutã auris ponẽda est sup vaporẽ aque in qua ea que prediximus cocta fuerint traiectorio iterposito quousq; vapor ascẽdat. qđ hoc mõ fieri ꝓuenit. Res aũt iste i cucuma bite os acutũ coquant deinde traiectorũ ori cucume superponat. ⁊ ne vapor egredi possit pãnis inuoluat ⁊ auris sup os traiectorii ponat. Istud ꝓterea sieph in aurẽ mittat. Rđ. Ꝛ. colloquintide. z.i. baurach tertiã. z. vni9 castorei aristo. ro. succi absinthii oium añ. z. 5. costi quartã. z. vni9. euforbii sextã. z. vni9. felꝫ vaccini q̃ztũ sufficit ad ꝓdicta cõficiẽda. fiat ex eis sieph. Cũq; necesse fuerit sumat vnũ i oleo de amigdalis amaris resolutũ ⁊ imittat auri. hoc. n. valẽ vtile existit dolori phlatico ⁊ uentositati ⁊ sonitui ⁊ tinnitui q ex grosso fuerit ⁊ surditati que est ex grossis humoribus. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã qñ ꝓuenit ex repletiõe ⁊ vẽtositate. ⁊ diuidit in duas. Primo ponit curã per vaporationẽ. Secõ p imissionẽ in aurẽ. Secũda ibi. (Istud preterea. De prima dicit ꝙ si in aure nõ fuerint sordes. sed grauitas auditus fiat post satietatẽ vel repletionẽ que ꝓcessit vel ꝓpter egritudinẽ acutã. auris dz poni supra vaporationẽ aque in qua ea q̃ dicta sunt. s. fanfuecus absinthiũ sticados mentastrũ origanũ cocta sint. Secõ ponit modũ quo recipi dz vapor. q; res debent coq in instrumẽto. Cui vase ⁊ post circũponi debz vas ne vapor egredi possit ⁊ auris super orificio poni dz. Rõ q; hic sumus cõsumit materiã ⁊ resoluit ventositatẽ. ¶ Notandũ ꝙ anteq̃ approximet hoc locale vel aliud dz ꝓmitti euacuatio cũ pillulis cochijs ⁊ ante exhibitionẽ pillularũ dz ꝓmitti sirupus supradictus. (Istud ꝓterea.) Ponit curã p iniectionẽ in aurẽ. dicens ꝙ in aure dz poni istud sieph. Ꝛ. colloquintide. z. i. baurach tertiã partẽ. z. vnius castorei aristol. ro. succi absinthij oium añ. z. 5. costi q̃rtã ptẽ. z. vnius euforbij sextã ptẽ. z. i. felis vaccini q̃tũ sufficit ad cõficienda ꝓdicta. fiat ex eis sieph. Cũ fuerit necesse vnũ in oleo de amigdalis amaris resolutũ in aurẽ mittat. Secõ explicat inuamenta eius dicẽs ꝙ vtile ẽ dolori phlatico ⁊ sonitui ⁊ tinnitui ꝓuenientibus ex ventositate grossa ⁊ sorditati que ẽ ex humoribus grossis. ¶ Notandũ ꝙ cã remedij est. q; cõsumit ventositatẽ ⁊ materiã que est cã grauitatis auditꝰ. Ad idẽ. Ꝛ. baccarũ lauri. z. 5. terãtur ⁊ bulliant ⁊ misce cũ oleo de lilio ⁊ ponant in aurem ⁊ valẽt. ad idem. Ꝛ. oleũ laurinũ in quo fit bullitũ spolũ serpẽtis. ad idẽ oleũ iuniperis. oleũ balsami. oleũ amigdalarũ amararũ Ad idem valent dicta in. c. precedenti de sonitu ⁊ tinnitu. ¶ Secundo notandum ꝙ per illa localia intelligere possumus alia. s. gargarismata sternutationes caputpurgia ⁊ mastications. ¶ Almansor.

¶ Si aũt auditus debilitas post ieiunium uigilias q; cõtingit fueritq; facies extenuata ⁊ oculi concaui eger balneũ sepe ingrediatur. Et largiori cibo ac potu utat. Et i sõno fiat, pfũdior. Super caput quoq; aquã tepidam cũ oleo fundat donec sanet. Qđ si post frenesim cõtingat ex medicinis primis curetur. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curã qñ ꝓuenit ex ianitõe ⁊ diuidit i q̃tuor. Primo ꝓmittẽdo signa ponit curã p balneũ. Secõ p dietam. Tertio p sõnũ. Quarto p embrocationẽ. Secũda ibi (Et largiori.) Tertia ibi (Et in sõno. (Quarta ibi (Super caput.) De prima dicit ꝙ si debilitas auditus ꝓuenerat post

iesunium aut vigilias ⁊ cū hoc fuerit facies extēnata ⁊ oculi cōcauī p cura dz sepe īgredi balneū. ¶ Notandū q si appareant p̄dicta signa significat multa cōsumptio spūum. talis aūt est cā grauitatis auditus. Sed rō remedij est qz i talibus itēsio ē humectatio pp siccitatē fcāz. sed hoc facit balneum p viā irrozatōis. (Et largiozi.) Ponit cura p dietā dicēs q dz vti dieta i cibo ⁊ potū in maiozi q̄titate. Rō ga ex hoc generat magis de sanguie ⁊ de spū ⁊c. (Et i sōno) Ponit cura per somnū dicēs q dz plus dormire q̄ aī qz somnus bonificat digestionē ⁊ humectat corp⁹. (Super caput.) P̄ōit cura p embrocationē dicēs q dz fundi aq tepida cū oleo supra caput. Rō pz. (Nō si post.) Ponit cura qñ venit post phrenesiz ⁊ remittit nos. dicēs q si vēiat post frenesim debet curari cū medicinis primis. ¶ Notā dū q post frenesim pōt puenire debilitas auditus dupl'r. vel p cōitatē materie colerice facietis frenesim ad aures sin thomatice vel p viā crisis ⁊ dz curari cū medicinis dictis i c. de soda in principio libri. Uel pōt fieri ex pte ventositatis ⁊ sic cōpetūt medicine ꝓsumptiue vētositatū. ¶ Secundo notandū q cura grauitatis auditꝰ ex additōe carnis ē vt mū dificet cū vnguēto viridi qđ sic fit. Ry. aluminis zucharini florū eris aī: ʒ. ſ. mellis. ʒ. ſ. icorporentur sīl. deide mundificet cū vnguento aplorum qđ sic fit. Ry. cere albe resine aī. ʒ. xiiii. oppoponaci florū eris aī. ʒ. ii. armoniaci. ʒ. xiiii. aristol'. longe thuris mūmie aī. ʒ. vi. myrrhe galbani aī. ʒ iiij. bdellij. ʒ. vi. litargiri. ʒ. viii. infundat bdellū i aceto vini postq̄ frustatim incisum fuerit cōficiat fic. dissoluant oēs gūme cum bdellio ⁊ cera ad ignē in oleo ⁊ postq̄ oīa dissoluta fuerint pfecte colet totum ⁊ tūc addatur pulvis aliaꝝ rerꝝque possunt cōteri ⁊ cribellari ⁊ agitetur continue cuz spatula donec infrigidatū fuerit. ¶ De vermibus auris ⁊ paruis animalibus in ipsam ingredientibus vt sunt pulices ⁊ similia. ¶ Syllanus.

Notandū circa rubricā q vermes p̄nt ee i carne dupl'r. p̄mo ab extra sicut pulvis pulex vel lapis. Scōo ab itra ex mā putrefacta in aure cōuertitur a caloze naturali ꝛ putrefactio fiat a calore accidentali. ⁊ ꝛ vt plurimū vermes generēt ī ite stinis pnt in gñari i aure ⁊ aliis locis. ¶ Scōo notādū q signa vmiū sūt titillatio pruritꝰ ⁊ dolor ⁊ casus vmium ab aure ⁊ q medicꝰ aspiciat itra aurē ad solē. tūc. n. certe potest iudicare de vermibus. Ratio pz. ¶ Almansor.

Quam i aure fuerit titillatio ⁊ pruritus ⁊ dolor. deinde ceciderint vmes ab aure īmittat auri succꝰ mētastri. aut de foliis pficorū aut oleū de nucleis ipsoz. aut aloes i aq̄ dissoluat ⁊ īmittat: hec. n. vermes auris ⁊ pua animalia ingrediētia ipsam aut que in vlceribus nascuntur interficiunt. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de vermibus ⁊ aliis aialib⁹ puis i aurē dicēs q vbi in aure fuerit titillatio pruritus ⁊ dolor. ⁊ ceciderit vermis ab aure tūc arguendū est q i auribꝰ erūt vermes. scōo dicit de cura q in auribus dz pōi succꝰ mētastri vel succus de foliis pficorū. vel aloes in aq̄ dissolutū vel oleū de nucleis pficorū. verificat se qz hec posita i auribꝰ interficiūt vmes ⁊ alia aialia parua aurē ingrediētia. ¶ Notā dū q p̄dicta interficiūt vmes rōne amaritudinis sue. ¶ Se cūdo notādū q vltra p̄dicta ad interficiēdū vmes valet. succus absinthij. succus lupinoꝝ succus centauree. succꝰ cappis. succus radicis mozi. succus radicis cozādri. nā sibi iest ꝓpietas mirabil'. Distillatō elix facta cū vio oīa fella. euforbium. ⁊ hec sunt simplicia. Cōposita sunt aloes. ʒ. ſ. collo gntide agarici. aī. ʒ. ſ. terant ⁊ pulverizentur. misce cū aq̄ feruēti ⁊ distillet in aurē. ¶ Tertio notādū q educētia vermes sunt primū q vas i quo sit lac applicet auri ⁊ patiens decubat supra illā aurē. qz vmes descendēt ꝓpter illā dulcedinē lactis. Ad idem. Ry. vini. ʒ. ii. mell'. ʒ. iii. olei ros. ʒ. iii. misce cū albumine duoꝝ ouoꝝ ⁊ lana infundat in predicus ex q̄ repleat auris. ⁊ patiēs decubat supra illaz aurē ⁊ subito lana extrahat qz vermis exibit extra. ad idē lana i fusa i melle ponat in aure ⁊ subito extrahat. Ad idē applicetur auri vētosa. qz extrahit vermes. ad idē distillet i aurē boza post horā oleū tepidū. deinde sternutet cū cōdisi ello albo ⁊ retineat os ⁊ nares vt spūs ferat ad aures. nā cum ipetu exibunt vmes. ad idē si pulex vel aliud tale aurem in grediatur mittatur in aurem capillus vel filum firici duplicatum applicabitur vermis vel animal ad filum ⁊ sic libere extrahetur.

¶ De his q̄ extrinsecus cadūt i aurē. ¶ Syllanus.

Circa rubricā est notandū q eoz q̄ ingrediūt aurē ab extra q̄dā sunt i solida suba. vt cicer lapis ⁊c. q̄dā i suba ligda vt aligs liquoz vt aq̄. ¶ Secūdo notādū q si aligs istoz ītrat aurē ab ītrinseco māifestū ē medico p narrationē infirmi ⁊ p aspectū in aurē cā exponit ad radiū solis. ¶ Almā.

Quz aligd i aurē figit olcū tepidū ē īmittēdū ⁊ patiēs balneū ingrediatur ibi morā faciēs dōec corpꝰ eiꝰ mollificetur. deinde naribꝰ isufflet ur ꝓdisi. ⁊ teneat anbelitꝰ ut sternutatio sequatur. forsitā. n. sic egreditur. si autē fuerit difficile ⁊ non exierit erit necesse ut cuz ferro auri immisso extrabatur. Quod etiam in naribus est faciendum si quid eas ingressuz fuerit qđ extrahi non possit. ¶ Syllanus.

¶ Ponit cura eoz q ingrediunt in aurē ⁊ diuidit in duas. P̄mo facit hoc. secūdo ostēdit q cura nō est differēda. secūda ibi. (Neqz hoc.) Prima in duas. p̄mo ponit cura qñ illud qđ ingredit in aurē ē in suba dura. scōo qñ est in suba ligda. vt aq̄. secūda ibi. (Si autē.) Prima in duas p̄mo. ponit cura per iniectionē olei in auribus. scōo p iniectionē i naribus. scōa ibi. (Deinde.) De prima dicit q qñ aligd figit in aure oleū tepidū ē īmittēdū. Rō qz ē cā mollificatiōis. vñ res melius possit egredi. scōo dicit q patiēs ingrediēs balneū dz ꝓtrahere morā donec mollificet. rō pz supra. (De inde naribus.) ponit cura p iniectionē in naribus dicēs q in naribꝰ debēt isufflari cōdisi ⁊ retineri anbelitus vt sequat sternutatio. qz sic egredief. rō qz p illā sternutationē ꝓmouet natura ad expellēdū superflua ⁊ cū nō possit exire vētus p nares ⁊ os sic illa res egredit. ¶ Si aūt fuerit. Hic ponit cura p opationē manualē. dicēs q si fuerit difficile egredi cū p̄dictis erit necessariū vt cū ferro posito i aure egrediat. scōo dicit q si gd i nare ingrediat quod nō possit egredi idem est faciendum. ¶ Almansor.

¶ Nō si aqua aurē ītrauerit capite ad ptē auris illius iclinato saliat eger. Nō si nō exierit, puocetur sternutatio ut dixim⁹ deīde oleū tepidū multoties īmittatur. Neqz hoc p paruo ē habēduz ⁊ p̄cipue si res malā bñs qualitatē ingressa fuerit ex ea nāqz grauis sequtur dolor. ¶ Syllat.

¶ Ponit cura quando illud qđ ingreditur est aq̄ aut substantia liqda. ⁊ primo dicit q si aqua ingrediatur in aurē capite ad aurem inclinato saliat eger ⁊ saltet. rō quia causa est vt egrediatur per motū ⁊ saltum. secūdo dicit q si nō exierit dz puocari sternutatio vt dictū est supra. Tertio dicit q oleum tepidum sepe est imittendum in aure. ratio quia est causa lubricationis. ¶ Notandum q hec aqua in aure pōt remoueri mundificando aurem cū stilo innoluto in coto vel pēna subtili munda. ad idem ponatur in aure cum filo vt possit extrahi spongia marina vel lana que reperitur in conchis marinis. Uel frustum medulle sambuci. ad idez ponatur cānula in aurē ⁊ aliqua persona extrahat per illaz cum anbelitu ⁊ exibit aqua ne detur vacuū ⁊ est et modus attrahendi vermes. Ad idem ponatur cāna in aurē ⁊ in cāna ponatur ygā ignita qz consumit illam aquā. Ad idē fiat suffumigatio ad aurē ex dissoluentibus vt camomilla anisum ⁊ silibus coctis in vino. ¶ Neqz hoc. Ostendit quō hec cura nō est differenda dicēs q qñ in aure cadit aliquid extra/

neū nō est differenda cura neq; pro paruo habēdū pcipue si ingrediat res hās prauū q̄litatē. Uerificat se. qz ex ea seq̄ tur grauis dolor ⁊ p ois sequitur grauis egritudo.

Otādū q̄ fluxus sanguinis nariū aliq̄n est arterialis aliquando venalis. Aliquando venit post febres acutas ⁊ post apparitionē signorū digestionis ⁊ dē ereticus. Aliq̄n ante apparitōem signorū digestionis in febribus acutis ⁊ nō acutis. Aliq̄n absq; febre fit corpe sano ⁊ ppter acutatē vel eī mīs titudinē vel a casu vel a pcussione. ¶ Scōo notandū q̄ fluxus sanguis nariū. puenit pp apertionē orificiorū venaruq̄ que sunt i naribus. ⁊ hoc pp tria. aut rōe mēbri. aut virtutis. aut humorū. si pp mēbrū cū est rarū ⁊ larū si pp virtutē. vt qz expulsiua est fortis ⁊ cōtētiua ē debilis. sed pp humorem. aut qz multus. aut qz acut⁹ aut qz aquosus ⁊ subtilis ⁊ iste sunt cāe communes i oī eo quod egredit. vt vult Gal'. in sexto de accidenti ⁊ morbo. ¶ Tertio notandum q̄ fluxus sanguinis nariū. aut est ab extrīseco aut ab intrīseco. Si ab itrīseco. aut cū crisi. aut sine crisi. sicut i frenesi aut pleuresi. aut apostemate epatis aut splenis aut synocha aut tertiana. aut in variolis ⁊ morbilis ⁊ filibus. si sine crisi aut pueīt a capite aut ab epate. aut a splene. ¶ Quarto notandū de signis. Signa distinguentia inter sanguinē venalē ⁊ arterialē sunt qz sanguis arterialis exit a loco cū inundatione ⁊ motu tortuoso. sed venalis nō. Itē sanguis arterialis ē valde. subtilis ⁊ magis rubeus q̄ venalis. Itē ad fluxum sanguis arterialis quasi semp sequitur syncopis in venali ät nō. Itē arterialis non sic ex oī medicina restringit de leui sicut venalis. Itē res que ponūtur super epar nō sic cōferūt in fluxu sanguinis arterialis. quēadmodū res que ponunt super cor ⁊ toracē. In venali vero satis cōferūt. Ratio pz Signa fluxus sanguis cretici sunt qz fit post febres ⁊ post alias egritudines ⁊ post appitionē signorū digestionis i superfluitatibus ⁊ in die aliqua cretica ⁊ q̄ dolor corpis precesserit ⁊ habitudo satis carnosa existit ⁊ colerica vrina visa fuerit citrina ⁊ ante oculos apparuerit res rubee vt ignis ⁊ post fluxū sentit se alleuiatū manifeste. rō pz. Signa eī⁹ qui fit ex acutate sanguinis sunt claritas ⁊ subtilitas sanguinis qui egredit ⁊ cū egredit sentit caliditas vehemens ⁊ q̄ erit paulati ⁊ nō subito. Signa eius qui fit pp multitudinē sunt qz corpus valde repletū videtur rubedo faciei ⁊ totius corpis ⁊ q̄ subito emittit in quantitate magna ad quā sequit syncopis multotiēs ⁊ q̄ ante fluxū visum ē patienti vti rebus multiplicatibus sanguinez ⁊ q̄ abstinuit a coitu ⁊ flebotomia longo tpe. ⁊ q̄ dolor capitis vehemēs antecessit. Signa quando fit fluxus sanguinis a membris determinatis. si a capite significat ex dolore vehementi. si ab eē significat q̄ sanguis fluit a nare dextra. si a splene sanguis fluit a nare sinistra si ab vtraq; fluit ab vtraq;. Signa quando a causa extrinseca. vt casu. vel percussione fūt manifesta ex relatione infirmi. ¶ Quinto notandum de pronostico fluxus sanguinis. qz si prouenit propter retbe cerebri vir aut nunq̄ curabitur. fluxus sanguis nariū q ertēdit se vltra quatuor lib. malē ē si vltra octo pessim⁹. ⁊ si extēdit se vsq; ad. xx. vel. xxiii. nūq̄ viuere pōt. Et fluxus sanguinis vsq; ad colorē palidū dacēs vel fuscū viridē vel linidū pessim⁹ est ⁊ mortalis. Fluxus ät ducēs ad sincopi ē mortalis. fluxus ois subito veniēs ⁊ cū ipetu est mortalis. fluxus ois cū alleuiatione infirmi est bonus. ¶ Almansor.

EX his que sanguinis de naribus fluxuz retinent est succus albedarogi cū camphora in eo dissoluta naribus immissus confert. n. ei qui banc passionem incurrere solitus est ante eam iniectus aut in bora egritudinis. aut sumātur gypsuz cinis carte de panno galle sanguinis draconis calx gezi. ⁊ puluerizata naribus insufflentur aut licinium in eis intinctum mittatur in nares aut alumē iameni pulueriz̄atum vt alchool cum amilo eiusdem quantitatis naribus insuffletur. Quod si frequēter ad huc manauerit superiores brachiorū ptes apō ascellas cū instita ⁊ coxe apud inguina ligētur ⁊ testiculi sunt ligādi filr. ¶ Syllāus.

¶ Hoc ponit cura fluxus sanguinis nariū ⁊ diuidit i duas primo ponit cura q̄ fluxus sanguinis nō est multū magn⁹ Scōo q̄ excedit. Ibi scōa. (Si vero passio.) Prīa i duas Primo ponit cura per quedā localia. Scōo per diuertētia scōa ibi. (Nō si adhuc.) prima i tres fm q̄ tria ponit que restringunt fluxus sanguinis nariū. primū est succus basilici maioris in quo dissolua cāphora ⁊ iniiciatur naribꝫ. rō qz cāphora cū sit frigida ingrossat sanguinē. ⁊ succ⁹ basilici valet a pprietate. secundo dicit q̄ valet gypsum cinis carte panni galle. sanguis draconis calx gezi. i. calcantū pulueriz̄ata naribus insufflentur. aut licinū in eis intinctū naribus iponatur. rō qz generat crustā qz est medicamen causticū. Tertio dicit q̄ si alumē iameni pulueriz̄atū subtilissime cū amilo eiusdē q̄titatis naribus insuffletur. valet. rō. qz ē cō glutinatiuū stipticū. ⁊ iuxta hoc dicit Gherardus q̄ q̄daz mulier patiebatur fluxū mēstruoꝝ ⁊ fuerūt ei applicata diuersa remedia ⁊ nō poterat restringi ⁊ post ea fuit factum balneū de alumine ⁊ statim fuit curata. ¶ Notandum q̄ fluxus sanguinis nariū restringitur sex modis. prīo cū frigidis vt sunt lactuca lemperuina solatrū plantago aq̄ frigida aqua ros. acetū succus salicis semē insgami albi opium sanguinaria cauda egna v̄micularis cāphora bursa pastoris rō qz talia infrigidando sanguinē ingrossant vñ nō ē aptus ad fluxuz. ⁊ iō bonū est fundere aquā frigidam ab alto super caput. filr manutergiū infusum in aq̄ frigida vel in aq̄ ros. ⁊ aceto ⁊ expressuz alligetur collo. Valet ēt mirabiliter si super spatulas aqua frigida ab alto fundatur cū aqua ros. mixta cū modico aceti donec tremat. Valet ēt epithia er p̄dictis positū supra ptē a qua venit fluxus. Uel emplz tale. ℞. succi solatri. lib. ſ. aque ros. q̄r. ſ. farine ordei. q. sufficit. fiat emplr̄m applicetur epi si fluit ab illo. Secundo fluxus sanguinis restringitur cū stipticis. sicut sunt acatia corallus rubeus. mumia aloes alumen indicū cauda egna karabe lapis emathitis hypoquistidos bolus ar. terra sigill'. balaustie lētes galle sumach. sanguis draconis ⁊ fructꝰ oium arboꝝ stipticaꝝ. sicut sunt pira sorbe nespula citonia ⁊ succus foliorꝝ ipsaꝝ virga pastoris olibanū ⁊ hoc de simplicibus. De compositis aūt trociscī de karabe trociscī ō terra sigillata. rō qz illa sunt stiptica ⁊ claudunt orificia venaꝝ Valet ēt hoc emplr̄m positū sop. a frontē. ℞. succi plātaginis aq̄ ros. de stipitibus si possit haberi añ. q̄rt. i. ℈. aceti. ℥. i. albumina duorū ouorū terre sigill'. vel locco eius argille qō sufficiat. misce ⁊ fiat emplastrū mediocriter ligdū pōatur supra frontē ⁊ tēpora. Ad idē. ℞. sanguis draconis gūmi arabici assi amili assi gūmi rute ros. acatie hypogstidos spodij balaustie boli ar. terre sigillate lapidis emathitis coralli ru. karabe añ. ℥. i. ℈. seminis papaueris. seminis portulace añ. ℥. i. opij. ℥. ſ. pulueriz̄anda pulueriz̄entur subtilr̄ ⁊ incorporentur cū succo plātaginis. q. sufficit ⁊ fronti. ⁊ tpibus applicetur. Ad idē. ℞. mumie ⁊ teratur ⁊ misceat cū tela aranee. ⁊ albumine ouī ⁊ ponatur cū tenta in naso. Ad idē. ℞. aloes cū albumine ouī ⁊ iponatur in naribus. Ad idē. tenta infusa in succo plantaginis in quo sit puluis coralli ru. vel lapidis emathitis vel karabe. Ad idem succ⁹ cande egne. ad idē fiat emplr̄m cū p̄nere boli ar. albumie ouī ⁊ succi sanguinarie ⁊ tpib⁹ applicet. Tertio restrigitur cū glutinatiuis sic dragagātū gūmi arabicū pulvis thuris farina volatilis molēdini albumē ouī ⁊ filia. rō qz faciūt adherere partes adinuicē ⁊ vtr̄imū misce cū stipticis. Quarto restrigitur cū cauterizātib⁹. sic atramētū arsenicū calx viua sal armoniacum vitreolū ita q̄ insuffletur pulvis i nares. rō qz cānt crustā fz ē piculū. qz si fluxꝰ nō remouetur fit malꝰ fluxꝰ. iō nō ē libēter vtēdū. Quito restrigitur cū bis q̄ a tota spē hoc faciūt hoc ē succ⁹ basilici. sterc⁹ asini vel porci si odoret. vel fiat tēta ⁊ si ponat i narib⁹ vl fiat emplr̄m. vñ dicit gerard⁹ q̄ ipe restrigit fluxū sanguis mēstruoꝝ cū emplastro fcō ex dictis posito supra pectē. ⁊ ita si pōat i collo

De vlceribus narium.

matricis. Secūdo restringit cū diuertēt⁹ ⁊ trahentibus ad partē ⁊trariā sanguinē. ⁊ hoc fit dupl⁹. Primo p flebotomiā saphene vel basilice. vel per vētosas positas in ... uribus ⁊ spatulis cū scarificatione. Secūdo fit sine euacuatōe vt cū ventosis positis supra mēbrū a quo fluit sanguis sine scarificatione ⁊ est remediū forte. Vel cuz ligatura restringendo partes inferiores. s. coxas vel testiculos vel mamillas vel fortis tractio aurium. (Nō si adhuc.) ¶Ponit curā per diuersionem dicens ꝙ si cuz ꝓdictis remedijs sanguis adhuc fluat ex narib⁹: brachia vsqz ad ascellas ⁊ coxe vsqz ad ignina cum fascia sunt ligande: ⁊ similiter testiculi. ratio qz fit dolor ratione cuius currit sanguis ⁊ spūs ad locum doloris. ⁊ sic diuertitur. ¶Notandum ꝙ ligatura illa non debet multum stare: sed debet frequenter fieri ⁊ fit maior dolor. ¶Almansor.

¶Si vero passio inualuerit flebotometur cephalica eiusdem partis de qua fluit sanguis. Si autem nec hoc modo strictus fuerit magne ventose superponant ventri ab ea parte de qua fluit sanguis. Medicamen quod vehementer valet ad sanguinem cōstringendum. Sumak calx alba ⁊ leuis qua vtuntur aurifices ⁊ sepe naribus insuffletur sine interpollatione ⁊ licinium albumine oui illinitum ea inuoluatur et naribus immittatur. ¶Syllanus.

¶Hic ponit curam qñ fluxus excidit ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit curam per euacuationē. s. per flebotomiam. Secūdo p diuersionē. s. per ventosas. Tertio explicat vnū locale. scōa ibi: (Si autez.) tertia ibi: (Medicamen.) De prima dicit ꝙ si fluxꝰ creuerit debet fieri flebotomia de cephalica eiusdē partis per quā fluit sanguis. Ratio qz p flebotomiā talem euacuat sanguis ⁊ diuertit ad aliū locuz ⁊ est remediū optimū. (Si autem.) Ponit curam per ventosas. s. per diuersionem ⁊ dicit ꝙ si fluxus per flebotomiā nō restringit tunc ventose magne sine scarificatiōe debent poni supra ventrez ab ea parte a qua fluit sanguis. ratio qz talis vētosa attrahit ad partez ⁊trariaz ⁊ diuertit licet nō sequatur euacuatio. ¶Notandū ꝙ omnes auctores laudant has vētosas in omni fluxu vnde posita ventosa magna sub mamillis curat fluxum menstruoz iuxta assonsmū quarte particule. Mulieri si velis menstrua. Et posita sup epar curat fluxum sanguinis puenientez a nare dextra. ⁊ similiter supra spatulas curant fluxum sanguinis narium. Similiter si ponant supra vmbilicū curant vomitū ⁊ hoc remedium fecit magnū honorez ⁊ laudem in dña Ursina de becharia vroze dñi Gozi. (Medicamen.) Hic explicat vnuz locale naribus applicandum dicens ꝙ sumatur calx alba ⁊ leuis qua vtunt aurifices ⁊ sepe naribus insuffletur sine interpollatione. Secundo dicit ꝙ licinium illiniatur in ea ⁊ naribus immittatur. ratio qz cauterizat ⁊ facit crustam.

¶De vlceribus narium. ¶Syllanus.

Notandū circa rubricaz primo ꝙ hic capit vlcus pro vulnere: ⁊ est dupler. s. siccū ⁊ humidum. Siccū dicit qñ facit crustam. Humidū qñ fluit humiditas. de vtriszq determinat hic Rasis.

¶Secūdo notanduz ꝙ vlcera fiunt in naribus a mā acuta vel salsa vel adusta currente ad nares ⁊ descēdēdo vlcerat ⁊ vlcera facit in parietibus nasi: ⁊ sic fiunt a causa extrinseca.

¶Tertio notandū ꝙ signa vlcerū que fiūt a causa itrinseca sunt: qz infirmus sentit pruritū ⁊ ardorē ⁊ acuitatez in naso ⁊ cum fricant partes intrinsece nasi exit sanguis ⁊ escara ⁊ aliqñ post escaram exit subtile aquosum croceum vel viride vel nigrum. Sed signa quando fiunt a causa extrinseca sunt nota ex relatione infirmi ⁊c. ¶Almansor.

Cum in naribꝰ fuerit vlcera cera ⁊ oleū ⁊ adeps gallinaceꝰ eis immittat ⁊ aquā calidam naribus in mane multotiens per aliquot dies odoret. Cūqz pustule egredi cepe-

rint licinium aceto forti infusum in quo sal sit positum naribus immittatur ac super eas acetū ⁊ sal similiter ponantur. Siccabunt enim ex hoc ⁊ nō plongabit earū moza. Nō si vlcera ibi affuerit vnguento de cerusa curent. ¶Syllanus.

¶Ponit curam vlcerum narium. ⁊ diuiditur in tres. primo docet remouere escaram seu crustam. Secundo docet remouere pustulas cum incipiūt egredi. Tertio docet remouere vlcera. Secunda ibi. (Cunqz pustule.) Tertia ibi. (Nō si.) Prima in duas fin ꝙ per duo docet remouere. Secunda ibi: (Et aqua.) De prima dicit ꝙ vbi sunt in naribus escare vel crusta cera oleum ⁊ adeps gallinaceꝰ debent poni in naribus. Secundo dicit ꝙ etiam conueniēs est vt semper per aliquot dies de mane fugat aquā calidaz naribus. Ratio quia illa mollificat crustaz. ideo ⁊c. ¶Notandum ꝙ ad idem valet vnguentum tale. ℞. medulle vituli gūmi arabici añ. ʒ. ij. olei fisamini quar. ſ. cere q̄ntum sufficit fiat vnguentum. Ad idem valet butyrum ablutum sine sale. Ad idez aqua decoctionis malnauisci: aut aqua decoctionis solatri ⁊ malue. (Cunqz pustule.) Hic docet remouere pustulas narium. dicens ꝙ cum pustule inceperit egredi licinium forti aceto infusum in quo sal ponatur naribus imittatur ⁊ super eas similiter acetum cum sale ponatur. Verificat se. quia exiccabuntur ex hoc. ¶Notandū ꝙ hoc medicamen competit quando croste sunt multe adherentes: quia tunc competunt mozdicantia inter nares: quia natura tunc illas expellit. (Quod si vlcera.) Docet remouere vlcera. dicens ꝙ si in naribus fuerint illa vlcera debent remoueri cum vnguento de cerusa. ¶Notanduz ꝙ in vlceribus cadit dupler intentio. prima est mundificatio cum bis que dicta sunt. in capᵒ de cura vlcerum aurium. Secunda intentio est consolidatio: ⁊ hec fit cum vnguento de cerusa. quia consolidat. Ad idem valet hoc vnguentum ℞. cerusse myrrhe litargyrij calcecumenon galle parum cō buste aluminis añ. ʒ. i. olei ros. quartam. ſ. cere q̄ntum sufficit pulverizanda pulverizentur subtiliter misce fiat vnguētum quia consolidat ⁊ desiccat. Ad idem valet vnguentuz de mumia thure ⁊ mastice naribus insufflum. Ad idem valet lotio cum vino calido decoctionis myrrhe ⁊ thuris.

¶Secundo notandum ꝙ cum talia vlcera fiant vtplurimum a reumate cerebri. in talibus ante localia dicta cōuenit purgare cerebrum cuz pillulis cochijs vel picra vel decoctione appropriata premittendo digestiuam. ¶Tertio notandum ꝙ si vlcera nasi fuerint a causa extrinseca cura est vt statim fiat flebotomia vel ventosatio in spatulis ⁊ ponatur super vulnus albumen oui mixtum cum puluere camphore. deinde consolidetur cuz predictis.

¶De apostematibus narium. ¶Syllanus.

Notandum est circa rubricam ꝙ tria apostemata fiunt cōmuniter intra nares. s. hemorroides polypus ⁊ cancer. Hemorroides sunt quando intra nares caro mollis oritur ⁊ ex eis humores fluxerunt ⁊ si nares stringuntur inueniuntur molles si sanguinem temporaliter emiserit. si vero sanguinem non emiserit vocatur caro mollis si autem pedem vel infistulationē habuerit cum quadā duritie non vltimata appellatur polypus. si vero duritiem ⁊ soliditatez habuerit appellatur fucus vel cancer. ¶Secundo notandum ꝙ caro mollis est ex materia humida ⁊ descendente a cerebro que est cōnersa in carnem per viaz putrefactionis. similiter ⁊ hemorroides. polypus vero fit ex materia melancholica mixta cum flegmate que in formam illam ⁊ carnem conuertitur a caloze accidentali innata per putrefactionem ⁊ corruptionez. Cancer vero fit ex melancholica materia adusta vel indurata currente per venas ex cerebro ad partes nasi ⁊ cōuertitur in carnem ⁊ duritiem a caloze accidentali in membro illo et partibus nasi. vltimo infiltratur ⁊ inseritur.

¶Tertio notandum ꝙ signa carnis mollis vel hemorroidarum sunt mollities ⁊ ꝙ nulla solidities ibi reperitur: et humores ab eis manant tēporaliter ⁊ tactus narium etiam

mollis est cū strinctiē a medico. signa polypi sunt oppilatio meatus nasi ⁊ grossities que appareat in parte posteriori ⁊ q̄ figura ei⁹ est sicut figura ficus ⁊ est ibi duricies aliqua ⁊ feto⁹. Signa cancri sunt q̄ apparēt in naso vene nigre plene sanguine melācholico ⁊ duricies ibi quasi vltimata repliē: ⁊ fetor itolerabilis est illic: ⁊ fetēs vir⁹ a loco emanās viride aut nigruz aut liquidū currens vt acetū: ⁊ sentiē calor i loco cum pulsatione ⁊ aliquo dolore. ¶Quarto notādū de p̄nostico q̄ si caro mollis in naso seu hemorroides nasi fuerit infiltrata q̄ nō curaē absq; recidiuatiōe q⁹ radices eoz per chirurgiam remoueri non possunt. Cancer si fuerit in carūculis curā nō recipit per chirurgiam: sed potius augetur in qualitate malitia: aut q̄titate. ¶Almāsor.

Cum intus in naribus caro supflua mollis ⁊ quasi dissoluta rubea: aut alba exorta fuerint ⁊ nares ingrossari ceperint ac ex carne predicta repleri cephalica prius erit fleboromanda. ¶Syllanus.

¶Determinat de polypo ⁊ alijs: ⁊ diuidit in tres. Prio ponit curā carnis mollis polypi ⁊ hemorroide. Scōo ponit curam cancri q̄n est possibilis. Tertio docet cognoscere quando passio nō est curanda ferro vel acuto medicamine ⁊ quando est curanda cū p̄dictis. Scōa ibi: (Nec cācer.) Tertia ib: (Sed cū nares.) Prima in duas. Primo ponit curā per medicinā. Secūdo per ferrū. scōa ibi: (Nec preterea.) Prima in duas. primo ponit curā per euacuationē .s. p̄ flebotomiā. Scōo per localia. scōa ibi: (Deinde liciniū.) De prima dicit q̄ vbi caro superflua mollis fit i naribus ⁊ quasi dissoluta seu rubea ⁊ albo orta fuerit ⁊ nares inceperint ingrossari ⁊ repleri carne p̄dicta flebotomia debet fieri de cephalica. Ratio q⁹ remouet multitudinē ⁊ p̄hibet fluxum humoz ad nasum ⁊ eodem modo competit medicina. ¶Almansor.

¶Deide liciniū ex vnguēto viridi q̄ō i. c. ō corrodēnt⁹ carnē noīauimus liniēdū ⁊ narib⁹ erit imittēdū. Si vero illud nō suffecerit medicamē acutū q̄ō ibi descripsimus apponaē donec ex toto mundificetur. ¶Syllanus.

¶Ponit curam per localia ⁊ diuidit in duas fm q̄ duo ponit. scōa ibi: (Si vero illud.) De prima dicit q̄ post flebotomiā liciniū cū vnguento viridi de quo dictuz est in ca. de corrodentib⁹ carnē. s. septimo hui⁹ narib⁹ est imittēdū. Ratio q⁹ corrodit. Ad idez. ℞. arsenici citrini calcanti floz eris aā .lb. ʒ. argenti viui lb. salis armoniaci lb. i. terant subtiliter ⁊ infundant in aqua que vocaē aqua prima. i. aqua calcis. Ad idē. ℞. aluminis zucharini floz eris aā .ʒ. ʒ. melis. ʒ. ij. cribellent ⁊ incorporent simul. Ad idez sepe in die abluaē cū aceto sqllitico calido in quo dissoluaē sal ⁊ alumē zucharinū. Ad idē infundaē tenta in aceto ⁊ prius involuaē in puluere q̄ sic fit. ℞. pulueris affodilloz. ʒ. ʒ. racalgar. i. lozofigar. ʒ. i. misce ⁊ ponant intra nares supra egritudinē. (Si vero.) ponit curā per aliud medicamē: dicēs q̄ si medicamen p̄dictū nō suffecerit debet poni medicamē acutum descriptū septimo almā. c. dicto. donec ex toto mūdificetur. Ratio p⁹: q⁹ est fortius corrodens. ¶Alman.

¶Nec preterea passio quandoq; curatur cum ferro radicitus omnino incidendo. Medici tamen quandoq; in hoc errant. vnde ex eoz cura eger maximū incurrit nocumētū: in hoc nāq; loco cancer plurimūq; exoriē. ¶Syllanus.

¶Ponit curam per ferrū et diuidit in duas. primo facit hoc. secūdo ponit cāñ. circa hoc. secūda ibi: (Medici ꝛc.) De p̄ma dicit q̄ hec egritudo aliq̄n curaē cū ferro incidendo totū radicitus. Secūdo dicit q̄ medici in hac cura sepe errāt. q⁹ ex cura eoz generaē sepe cācer. ⁊ sic fit maximuz nocumētū. Rō q⁹ habet radices multū fixas in naso: ideo nō p̄t remoueri radix nisi de substantia nasi remoueatur.

¶Notandū q̄ si medicus locū lesum ⁊ radices cum stilo ferreo inflāmato cauterizaret esset valde vtile ⁊ supremū remediū. ⁊ post vstionē ponere butyrū ⁊ albumē ouī intra nasum ⁊ extra hoc cauterizationis cooperimentū totā faciez ⁊ nasuz cū pānis ifusis in aq̄ ⁊ aceto vt aq̄ rosacea. ¶Almā.

¶Nec cancer q̄n in hoc nascit loco nec tolerat acutas medicinas: nec incisionē que cū ferro fit: imo indiget vt suauiter tractetur ⁊ medicaminibus lenientibus ⁊ flebotomia ⁊ ventris solutione curetur. Cognoscitur aūt an illud accidēs sit cancer: q⁹ ē durus ptingens q̄nq; vsq; ad palatuz. Sed cū res sicce sint ⁊ dure nec fit in eis alīqua humiditas supflua sūmope cauēdū ē ne hec egritudo aut similis: ferro aut acuto medicamīe tangaē. Si aūt q̄ō in naribus exoriē caro ē mollis fluxerint q; ex eis humores ⁊ cū nares stringunt iueniunt molles ⁊ cū tāgunt tactus nō sentiē solidus non est timēdū q̄n ex medicaminib⁹ acutis ⁊ ferro mederi possint. ¶Syllanus.

¶Ponit curaz cancri quando nascitur in naribus. Et primo facit hoc. Secundo ponit signa cancri. secūda ibi: (Cognoscitur.) De prima dicit q̄ quando cancer nascitur i hoc loco non tolerat acutam medicinam. aut incisionem que cū ferro fit. Ratio patet. Secūdo dicit q̄ p̄o cura indiget medicinis lenientibus ⁊ euacuatione per medicinam euacuatiuam ⁊ per flebotomiam. Ratio q⁹ remittunt dispositionē ⁊ p̄hibent augmentum. ¶Notandum q̄ in cura cōuenit sepe purgare caput in omnibus istis egritudinib⁹ decoctione que sic fit. ℞. mirobalanoz indoz. ʒ. i. ʒ. sene epithimi aā. ʒ. ij. penidij. ʒ. iij. bulliant in. ʒ. ix. aque tādiu q̄ medietas sit consumpta. postea coletur ⁊ in colatura dissoluatur māne tamarindoz aā. ʒ. i. ⁊ detur ante diē semel in hebdomada. Ad idem purgetur, cum pillulis stomaticis alkindi vel fetidis. Cōfortetur locus bis in die vel pluries cū oleo rosarum mixto cum camphora vel cum vnguento facto ⁊ ponant super locum petie infuse in succo solatri. Abstineat a leguminibus caseo ⁊ carnibus ⁊ ab omnibus rebus generantibus melancholiam. ⁊ tota intentio sit in multiplicatione diete humide. Bibat vinum lymphatuz. (Cognoscitur.) ponit signa cancri dicens q̄ illud accidens cognoscitur an sit accidens cancri vel cancer quoniā est durū pertingēs q̄nq; ad palatum. (Si cum nares.) Hic ostēdit q̄n nō est medicandū cum ferro nec cum medicinis acutis ⁊ quādo sic dicens: q̄ quando nares fuerint ficce ⁊ dure ⁊ nō fuerit in eis humiditates alique: cauendū est ne hec egritudo tangatur ferro: aut medicina acuta. Ratio patet. Secundo dicit q̄ illud q̄ō oritur in naribus si est caro mollis ⁊ fluit humiditas ⁊ si nares cōstringaē inueniunt molles ⁊ ad tactum non sentiē duricies: tunc potest fieri cura cum medicinis acutis ⁊ ferro. Ratio patet.

¶De diminutione olfatus. ¶Syllanus.

Notandū circa rubricā q̄ triplex est actio lesa olfatus. s. diminuta quādo odores p̄cipiunt sicut sunt: sed imp̄fecte: ⁊ hoc est cōmuniter in hōminis respectu alioz animaliuz. ppter multā cerebri humiditatē: nam in organo odoratus dñaē ignis vt dicit Aristoteles in libro de sensu ⁊ sensato: ideo alia bestia cerebrū siccū bene odoraē. Alia est actio ablata ⁊ est quādo nullus odor p̄cipiē. Alia est actio lesa corrupta: ⁊ est quādo p̄cipiē odor aliter q̄ fit: vt res fetide si p̄cipiantur odorifere vel econtra. ¶Secundo notandum q̄ causa diminutionis odoratus est multa humiditas cerebri. Causa amissiōis est p̄ter eius oppilationem ex humoribus supfluis ⁊ de illa loquiē raſ. Causa corruptionis est humor malus corrup⁹ in organo odoratus vt in carūculis quando res odorifere p̄cipiunt fetide. sed quando res fetide p̄cipiunt odorifere causa est p̄hia dulce in loco exñs. ¶Tertio notāduz q̄ si-

De diminutione olfatus

gna p̄inationis odoratus sunt ꝓhibitio anhelitus ⁊ vocis impfectio ⁊ appareat oppilatio in naso manifesta cuz in naso aspicit ad radium solis ⁊ in somno manet cum ore aperto. ¶ Quarto notandū ꝙ p̄inatio olfatus que est per naturā: aut cronica multū nō curat. si vero nō fuerit p̄ naturaz. aut chronica aliquādo curat aliquando non. ¶ Almansor

Cum sensus quo odoranda p̄cipiuntur missus fuerit nec in narib⁹ caro supflua euenerit ⁊ aer ita leuiter vt prius attrahatur ⁊ oculi ac sensus naturalr existūt naribus erit insufflāndus puluis adeo subtilis vt alcohol qui fiat ex ydisi ⁊ artemisia ⁊ sale armoniaco. Egro quoqz p̄cipiat vt nares vapori ex aceto calido ꝓcedenti multotiēs apponat. ¶ Sylla. ¶ Ponit curā amissionis odorat⁹ ⁊ dividit in q̄tuor. sm ꝙ q̄tuor ponit remedia. Scōa ibi. (Egro quoqz.) Tertia ibi (Si aūt.) Quarta ibi: (Et hoc gdē.) De p̄ma dicit ꝙ vbi sensus odorat⁹ fuerit amissus ⁊ nō creuerit in naribus caro supflua ⁊ ita leuiter aer attrahat vt prius ⁊ oculi ac sensus naturalr existunt: narib⁹ debet insufflari puluis subtilissim⁹ factus ex ydisi ⁊ arthanita ⁊ sale armoniaco. ratio qz alterat malā cōplexionē ⁊ aperit oppilatiōes ⁊ vias ⁊ ꝓuocat sternutationem. ¶ Notandū ꝙ ex eo qō nō est caro in narib⁹ signū est ꝙ nō ꝓuenit ex hemorroidib⁹ vel polypo vel cācro sed ex humoribus vel ex frigiditate in meatibus cerebri. (Egro quoqz.) Ponit curā per aliud locale dicēs ꝙ egro debet p̄cipi vt recipiat per nares vapores ex aceto calido ꝓueniētes ⁊ hoc sepe. ratio qz hoc medicamē est mordicativuz ⁊ inducit sternutationē. Ad idē fugat per nares multotiēs in die aquā calidā decoctiōis melliloti hysopi ⁊ sticados aut aquā fumiterre assari ⁊ sambuci. Ad idem odoret nigellā pulverizatam ⁊ sepe recipiat fumū nigelle posite supra carbones. Ad idez prouocet sternutatio cuz elleo albo: aut piretro. aut euforbio ⁊ similibus. ¶ Almansor.

¶ Si autez hec nō sufficerit narib⁹ insufflet̄ puluis quē noiabim⁹ cuius descriptio est. ℞. nigelle fellis gruis collogntide ellū al. oīuz añ. partes eq̄les pulverizent ⁊ ponant in vrine cameli arabici q̄ntitate tanta ꝙ cooperiri possint ⁊ ponantur ad solē donec siccent. deinde fiant ex eis sieph. cuiqz necesse fuerit vnuz ex eis lentis habens magnitudinem in oleo sambucino intinctū naribus imittatur. optimuz enim ad hoc existit. Si autez ex eo qō naribus imittit fortis sequat̄ dolor oleum de semine cucurbite eis imittatur ⁊ aqua calida sup caput fundat̄ ⁊ fortiter calida ea que humectant vt ptisana ⁊ qō fit de aqua furfuris ⁊ de farina ⁊ similia. Et hoc quidē est medicamen ad amissionem olfatus ꝓbatissimuz qō sic cōficit. Nigella pulverizat̄ donec fiat vt puluis ⁊ misceat̄ cū oleo veteri. deide eger implens os suuz reclinet caput retro q̄nto plus poterit ⁊ tūc ex predicto medicamine aliquāte gutte naribus distillent̄. Egro quoqz p̄cipiat vt quātū ei possibile est aerem extrinsecus interius attrahere nitatur qō in tribus diebus ⁊ tribus vicibus fieri ꝓuenit. Si autez mordicatio supuenerit fiat hoc qō predirimus. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam per aliud locale: ⁊ dividit in duas. primo facit hoc. secundo docet succurrere quando sequitur dolor ex eo qō in naribus infusuz est. secūda ibi. (Si aūt ex eo.) De prima dicit ꝙ si nō sufficiat hoc qō dictū est insufflet̄ in naribus hoc medicamē. ℞. nigelle fellis gruis collogntide ellū oīum añ. partes equales. pulverizent ⁊ ponant i vrina cameli arabici tante q̄titatis ꝙ ea possint cooperiri. ponant ad solem ⁊ siccent. fiat sieph ad magnitudinē lentis ⁊ cum fuerit necesse ponat vnuz in oleo de sambuco ⁊ in naribus imittatur: qz est optimū in hoc casu. ¶ Notandum ꝙ loco eius valet attractio succi radicuz ireos in quo puluis piretri fit infusus. Ad idē fit iniectio olei nardini in quo euforbium castoreum ⁊ muscus pulverizent subtiliter ⁊ dissoluant. (Si aūt.) Docet succurrere dolori ex iniectionib⁹ dictarū rerū dicens ꝙ oleū de semine cucurbite in narib⁹ imittat ⁊ aqua calida sup caput fundat. Ratio qz talia remittūt caliditatem ⁊ acuitatez reruz predictarū. ¶ Notādū ꝙ ad idē valent omnia que infrigidant ⁊ humectant ⁊ approximant ab intra vel ab extra. ideo valet pānus infusus in oleo viol. ⁊ applicat⁹ naso ⁊ aqua ros. iniecta in nares. Et hoc gdē. ponit curam per aliud locale dicens ꝙ in amissione odoratus medicamen ꝓbatissimū sic fit. nigella pulverizet donec fiat puluis. misce cum oleo veteri deinde eger implens os suum aqua inclinet caput suū retro q̄nto plus poterit. ⁊ tūc ex predicto medicamine aliquāte gutte in narib⁹ instillant. Ratio qz nigella est apitiua ⁊ ponit in oleo veteri ad sedandum dolorem ⁊ implet os aqua frigida ne medicina itret in os. ⁊ ideo errant qui sic non faciunt: qz quando medicina intrat in os non operat. Secundo dicit ꝙ egro debet p̄cipi vt q̄nto est possibile aerem exteriorem interius attrahat ad sternutationem ⁊ sic facit ad apitionē. Tertio dicit ꝙ si ante mordicationē supueniat fiat vt dictū est statim. ¶ Notādū vbi peccans materia videret in capite debet fieri enacuatio cum pillulis cochijs vel cum pigra. ⁊ similibus.

De dolore dentium. ¶ Syllanus.

Circa rubricā notandū est primo ꝙ dentium est multiplex diuersitas. Nam qdaz sunt incisiui et sunt octo. s. q̄tuor iferiores ⁊ q̄tuor supiores capitis qui generant ex subtiliori supfluitate ossiū capitis. Alij sunt canini ⁊ sūt q̄tuor ⁊ generant ex supfluitate mediocri. alij sūt molares ⁊ sūt. xx. s. x. i pte supiori ⁊ x. in pte iferiori ⁊ generant ex supfluitate grossa. ¶ Scōo notandū ꝙ dentes hñt inuamētū in masticando ⁊ sic ꝓparant ad meliorē opationē. s. ad digestionē stomachi ⁊ hñt inuamentū ad loquelā aerē retinēdo: hñt etiā inuamētū ad decorem. ¶ Tertio notandū ꝙ dentes patiunt multas dispositiones: quoniā patiunt dolores: aut in se. aut in suo ligamēto. apata corrosiones pforatiōes vermes cōmotionē ogelationē. ⁊ fedā eoz colorationē. ¶ Quarto notandū ꝙ cā doloris dentiū est mala ꝓplexio ⁊ solutio ꝓtinuitatis ⁊ ista vel ab extrinseco cāta. s. a casu vl̄ pcussiōe: vel a vēto vl̄ a comestione rei nimis calide vel frigide. vel a potu. vl̄ si qs vellet frāgere res nimis duras. vel comederet res duras cū melle cōfectas. Vel causant̄ ab intrinseco tūc aut a cerebro. vt qz reuma descēdit ad dētes vl̄ giginas. aut a nervis venientib⁹ ad dentes ⁊ cāt ibi corrosiones vermes vel fistulā cancruz apata ⁊ fistia. Vomit⁹ etiā multū nocet ⁊ potissime cū fuerit acetosus fumosus acut⁹ aut putrid⁹ corrupt⁹. ¶ Quito notandū de signis si fuerit ex causis extrinsecis hoc pōt fieri ex indicio patientis. aut assistentiū ⁊ a capite discernit̄ p dolorem capitis ⁊ per grauedinē eius ⁊ per reuma qz frequēter fit ex illo. Si ex dentib⁹ ⁊ gingiuis manifeste apparet. ⁊ si nō pōt distinguere ex quo dente incipiat dolor: primo inflicare incipiat cū vno dente. postea cuz alio donec venerit ad illū vbi erit dolor intensior ⁊ manifestior in eis. Si fuerit a nervo discernit̄. qz in alijs nihil apparet ⁊c. Si fuerit a stomacho discernit̄ p grauedinē ⁊ dolorē loci. Signa diuersitatis materie. Si fuerit a sanguine discernit̄ p tumorē calorem ⁊ ruborē. Si ex cholera discernit̄ p pūctura ⁊ mordicationē. Si ex flegmate p albedinē ⁊ dolorē remissū. Si ex melia discernit̄ p humorē duritiē ⁊ tumorē. si ex būditate discernit̄ p grauedinē ⁊ faliua m̄ta. si ex siccitate discernit̄ ex ariditate ⁊ siccitate m̄ta. Si ex vētositate discernitur per pulsationē ⁊ motū. Signa ꝓnostica liuor viriditas ⁊ nigredo i dētib⁹ i se. pessimū. In dētib⁹ limositas i se. lōgitudinē

egritudinis significat. In febribus ꝓtinuis si dentes fuerint aridi sicut lignum pessimū est ⁊ mortale. ¶Almāsor.

Si gingiua cum dolore dentiū fuerit sanguinolenta ⁊ apostemosa ⁊ rubea fuerit qz apostematio cū pulsatione extrahat sanguis cū ventosis flebotomia ex cephalica prius facta. ¶Byllan⁹.

¶Primo ponit curā qñ ꝓuenit a mā calida. Scdo qñ ꝓuenit a mā frigida. scda ibi: (Gingiua.) ¶Prima in duas. ¶Primo ponit curā ꝑ euacuationē. Scdo ꝑ localia. ibi scda: (Deinde in ore.) De prima dicit ꝙ si apparuerit ista signa. ¶Primū est gingiua cū dolore dentiū fuerit sanguinolēta ⁊ apata seu tumefacta. Scdm ꝙ fuerit rubea. Tertium ꝙ talis tumefactio fit cū pulsatione supple istis signis arguēdum est ꝙ talis dolor fit a sanguine. Scdo dicit ꝙ pro cura debet extrahi sanguis cū ventosis ꝓmissa flebotomia de cephalica. ¶Tertio notandū ꝙ ratio signoꝝ ꝑz. Sed ratio remedij est: qz primo ꝓuenit flebotomia ex cephalica quia euacuat sanguinez a capite ⁊ diuertit a loco doloris ⁊ post flebotomiā vniuersalem dictā cōuenit flebotomia particularis de labijs inferioribus vel de venis sub lingua ⁊ communiter fit: sed ventose cōpetunt in collo vel sub mento ad distrahendum materiā ⁊ euacuandum. ¶Almāsor.

¶Deinde in ore aliquādiu acetū ⁊ oleum ros. teneat postqz eiecerit hoc idē iterū fiat: post hoc oleum ros. in ore teneat. Et si ex hoc non euaserit fuerit qz pulsatio vehemens ⁊ cū inflāmatiōe camphora ⁊ piretrū terant ⁊ in radicib⁹ dentiuz ponant. Cunqz dissoluta fuerint iterū mittatur: cotū quoqz oleo ros. illinitum supponat. Nō si dolor aliqn augmētetur ⁊ vehementior fiat opij sexta pars. ʒ. vnius in oleo ros. dissoluat ex quo cotum illinitū radici dentis dolētis adhibeatur. si autem nōduz sedet scalpellandus est locus ⁊ sanguisuge supponende sunt. ¶Byllanus.

¶Primo ponit curā per localia ⁊ diuidit in duas. primo facit hoc. secūdo ponit per chirurgiā. scda ibi: (Si autē.) ¶Prima in tres fm ꝙ tria localia ponit. Ibi scda: (Et si ex hoc.) Ibi tertia. (Nō si dolor.) De prima dicit ꝙ patiens debet aliqnto tpe sumere acetū ⁊ oleū ros. i ore. deinde ⁊ iterato sumere ⁊ teneat i ore oleū ros. ⁊ acetū: ꝓhibēt enim fluxum mitigant materiā ⁊ humorē ⁊ expellūt malā complexionez humoꝝ ⁊ mēbri: ⁊ ꝓportio sit vna pars aceti ⁊ tres olei. ¶Notandū ꝙ si fuerit apatio gingiue manifesta ꝑforet cū flebotomo ⁊ post ꝑforationē abluat ter in die cū vino ⁊ aceto decoctionis. alaminis zucharini vel salis vel myrrhe fiat omni die ab extrinseco sup mādibula emplastrum de farina seis lini floꝝ camomille radicū maluauisci ⁊ butyro ⁊ farina fenugreci misce. ʒ. iiij. olei de aneto vel camomilla. De ꝓprietate sedat omnē dolorē maturat ⁊ finaliter resoluit. ¶Scdo notandū ꝙ loco remedij Rasis. valet si patiēs teneat aquā frigidā in ore vel acetū cuz aqua ros. vel vino granatoꝝ. Vel valet succus rex frigidarum: sicut solatri vermicularis plātaginis sempuiue portulace ⁊ cucurbite. Ad idē valet vinū decoctiōis gallaꝝ. ab extra ponatur supra maxillā lana succida infusa in oleo ros. vl viol. vel de salicibus. Ad idē valet saculus de ros. infusus i aceto vel bullitus in aqua ⁊ aceto ⁊ expressus. (Et si ex hoc.) ¶Ponit curā ꝑ aliud locale dicens ꝙ si ex hoc dolor nō cessauerit ⁊ fuerit inflāmatio ⁊ pulsatio camphora ⁊ piretruz debet teri ⁊ in radicib⁹ dentiū debet poni ⁊ cum dissoluta fuerint iterū ponant. Ratio qz piretrū ꝓuocat sputū ⁊ resoluit materiā. Sed camphora sedat doloreꝝ ⁊ debēt miscere equalr: ⁊ est expertū. Scdo dicit ꝙ cotū oleo ros. illinitum debet supponi. Ratio qz mitigat dolorē. (Nō si dolor.) ¶Ponit curaz per aliud locale dicēs ꝙ si dolor augeat dz dissolui sexta ps vnⁱ⁹. ʒ. opij cū oleo ros. ⁊ cotū illinituz radici dētiū dz ꝑponi. Nō qz stupefacit ⁊ remouet ab eo sēsum. ¶Notādū ꝙ olea stupefactiua valēt loco opij sic sūt mādragora hyusqam⁹ papauer filonij. atrā addat cuz bis aliqd reꝓmēs malitiā vt croc⁹ cassia lignea ⁊ camomilla. (Si aūt.) ¶Ponit curā ꝑ chirurgiā siue ꝑ opationē manna lem. dicēs ꝙ si dolor nō removeat loc⁹ ē scarificād⁹. Scdo dicit ꝙ sanguisuge sunt apponende. Nō vtriusqz est: qz ex eis euacuat sanguis a loco a quo fiebat dolor. ¶Notandū ꝙ si dolor fiat a materia cholerica ꝓ⁹ debet purgari caput cum decoctione ꝓrunoꝝ manne ⁊ reubarbari: cōuenit etiā clystere lenitiuum. deinde localia dicta. ¶Almansor.

¶Gingiua vero si non sanguinolēta fuerit nec apostemosa nec dolor est cū pulsatione nec in facie fuerit iflatio: aut dolor acciderit post fastidiū ex satietate ⁊ post cenā comederitqz ex cibo frigido multum ~~egre~~ soluendus est ex pillulis cochijs. ¶Byllanus.

¶Ponit curā qñ dolor dentiū ꝓuenit a mā frigida ⁊ diuidit in ꝙtuor. primo ponit curā per euacuationez. Scdo ꝑ medicinas locales. Tertio ꝑ dietā. Quarto ꝑ opationē manualem. s. ꝑ ferrū. scda ibi. (Et dolentiū.) tertia ibi: (Preterea.) quarta ibi: (Si aūt.) De prima dicit ꝙ si apparuerint illa signa. primū ꝙ gingiua non fuerit sanguinolēta nec apata. Secundū ꝙ dolor nō est cū pulsatione. Tertiū ꝙ in facie nō est inflatio. Quartū ꝙ dolor accidit post fastidium satietatē ⁊ cenā. Quintū qz comedit de cibis frigidis multū supple. Istis signis arguendū est ꝙ talis dolor sit a materia frigida qz flegmatica. Scdo ꝑ cura vult qđ fiat euacuatio cum pillulis cochijs. ¶Notandum ꝙ ratio signoꝝ patet. sed ratio remedij est quia pillule cochie euacuant materiaz flegmaticā a capite etiā dolenti. ¶Almansor.

¶Et dolentiū dentiū radices ex hoc medicamine fricande sūt ꝙ sic fit. ℞. piretrū finapi setaragi indi bauracb piper. ʒʒ. ⁊ ex eis puluerizatis dentium fricent radices. cotū quoqz in eis illinitum sup dentiuz radices ponatur. postquā eger os ex aceto in quo piretrū ⁊ mētastrū ⁊ origanū fuerint cocta colluerit. Aforis preterea panicū siue miliū in sartagine torrefactū sup maxillā est ponendum. Aut ex piperis puluere melli commixto dens ⁊ eius radix fricet. Et si hoc non suffecerit in dentis radicib⁹ hec cyriaca ponat. que ℞. castorei assi pipis. ʒʒ. storacis opij oīum añ. partes equales. ꝑficiant cuz melle ⁊ administrētur. Eger ꝓterea per aliquātulū tpis a comestione abstineat maneatqz famelicus ⁊ ingrediatur balneū ⁊ vtat motu. si autez nec sic gescat ferruz ignitum radici dentis multotiens apponat: aut eradicet. si vero dens corrosus fuerit repleatur ex medicaminib⁹ que nominauimus ⁊ que sunt corrosiua aut extrabatur. ¶Byllanus.

¶Ponit curā ꝑ medicinas locales: ⁊ diuiditur in ꝙtuor. Secūda ibi: (A foris ꝓterea.) Tertia ibi: (Aut ex pipis.) Quarta ibi: (Et si hoc.) De prima dicit ꝙ radices dolentium sunt fricande ex hoc medicamine. ℞. piretrum finapi setbaragi indi piper bauracb. ʒʒ. puluerizent. Secundo vult ꝙ cotum eis illinitum super radices dentiuz ponatur. Tertio vult ꝙ eger ꝓ⁹ abluat cum aceto in quo piretruz mētastrū ⁊ origanū cocta sūt. nō qz illa cōsumunt māz flegmaticā exītez i gigiuis. ¶Notādū ꝙ in cura doloꝝ dētiū a mā frīa ītētio ꝓma est purgatio capitis. deide ⁊ scdo ꝓhibitio fluxꝰ ⁊ ꝑficit sic. ℞. mastices. ʒ. i. salutie. ℳ. i. ꝙisent

De medicamine dentium

ꝛ bulliāt i lb. ſ. aceti vl vini. ſi mā ſit mlt̄ fria vl vtriuſqz egs partib⁹ quouſqz redeat ad q̄r. i. colet̄ ꝛ ex colatura os abluat̄. Ad idē valet nux muſcata nux cupreſſi. deinde ītēto eſt reſolutio ꝛ pficit̄ cuz eo qō ponit raſis in ſra. Ad idē. ℞ vuaz paſſaz mūdataz ab arill̄ dorſoz alliox. M. i. bulliāt vt p̄dicta. Ad idē valet acetū decoctionis ſpolij ſerpentis. ꝛ h⁹ valet a ꝓpetate. ſil̄r emplm factū ō eodē. ſil̄r valet acetū decoctionis collogntide. Ad idē valet vinū decoctionis hedere. Ad idē collutio oris ex decoctione radicis aſparagi. ſerapio. c. de aſparago. ſil̄r collutio ex decoctiōe foliox tamariſci. ſerapio. Ad idem collutio oris cum decoctione radicis capparoz cū vino vel aceto ꝛ maſtice. Ad idē fricatio dētiū cum radice paſtinace valet ad imenſum dolorez. Ad idem radix diptami bene trita tollit dolorez dentiū ꝛ collutio oris cū eo ex vino. Ad idem ſi dens hoīs mortui tangit dentem dolentē tollit dolorez ſine dubio. ad idez maſticatio piperis vel piretri vel radicis diptami vel ſtafiſagrie ꝛ talis valet a ꝓpietate. ad idem collutio oris ex aceto decoctionis helli. Meſue. ad idem collutio oris ex decoctiōe rane in aceto et aqua. ſerapio. ad idē coquant lumbrici in oleo ꝛ diſtillet̄ ex eo in aurem oppoſitā dentis dolentis. ſerapio. ad idē decoctio corticū pini cū aceto qñ colinit̄ os cū ea. ad dolorē dentium anic. ad idem coquat̄ in aceto ſtafiſagria ꝛ colluat̄ os. anic. Ad foris ꝓterea. Ponit curā p aliud locale ab extra approximatū dicens ꝙ millū i ſartagine tozrefactū ab extra debet poni ſupra maxillā. Ratio q̄ exiccat ꝛ ꝓſumit. Aut ex pipis. Ponit curam per aliud locale dicēs ꝙ conuenit vt radix ꝛ dens fricent̄ ex puluere pipis cōmixto cum melle. Ratio q̄ abſtergit ꝛ mūdificat radices dentis ꝛ gingiuas. a materia. ¶ Notandū ꝙ loco huius valet hoc. ℞. piretri ſtafiſagrie puluerizatoz añ. ʒ. i. cere al. ʒ. ij. miſce ꝛ cū modico illi⁹ cere dens inolnat̄ ꝛ expertum eſt. ad idem valet ſemen de ſtafiſagria poſitū ſupra dentē. vel ſtafiſagria ipſa. ad idem valet epar lacerte viridis: fructus tamariſci radix cucumeris aſinini tithymalli radix ariſtol. radis collogntide ꝛ illud qō adheret parietib⁹ alnearij apum ꝛ oia illa a ꝓpietate ſine cā ſit calida ſine cā ſit frigida valent. ꝛ hoc ſuffumi gando vel vaporādo vel gargariz̄ando vel ſubaz eorz ſup maxillā ponendo valde ꝓfert ꝛc. Et ſi hoc. Ponit curā per aliud locale dicēs ꝙ ſi p̄dicta nō ſufficiāt: radicib⁹ dētiū debet imponi tiriaca que ſic fit. ℞. caſtorei aſſe piperis. ʒꝫ. ſtoracis opij. añ. partes equales ꝑficiant̄ cū melle roſ. ratio pz. ad idē valet mitridatū approximatū ab ītra ꝛ ab extra. Eger ꝓterea. Dic ponit curā per dietā dicēs ꝓmo ꝙ eger debet aliq̄nto tpe abſtinere a cibo ꝛ ſtare famelicus. Ratio q̄ calor naturalis vertit ſe ſupra mā. Secūdo dicit ꝙ eger debet ingredi balneū ꝛ itelligit ſtufam. Ratio q̄ conſumit materiā. Tertio dicit ꝙ eger debet vti motu. Ratio pz p idem. Si aūt. ponit curā per opationē manualē: dicēs ꝙ ſi dolor nō geſcat ex p̄dictis: radici dentis ſepe dz apponi ferrum ignitū cū cānula erea vel ferrea. Ratio q̄ conſumit materiam. Scō dicit ꝙ ſi non aliter p̄t fieri debet eradicari. Si vo dens. ponit curā dētis corroſi ꝛ putridi: dicens ꝙ ſi dens ſit corroſus ꝛ putridus debet impleri ex medicaminibus que ſtatim dicent̄. Ratio q̄ ꝓhibēt corroſionē. Scō dicit ꝙ ſi non: debet extrahi q̄ hoc eſt vltimū remedium. ¶ Notandū ꝙ in cura putrefactiōis ꝛ corroſionis corpus mundet̄ ſicut oportet ꝛ diſtrahat̄ materia ꝛ cōfortet̄ membrū mādans. deinde abluat os cū vino decoctiōis vtriuſqz calamēti ꝛ piretri. deinde ocanitas ipleat̄ cū puluere galle viridis raſis. aluminis ꝛ nitri ꝛ fiat ſibi caſſula de galla viridi ꝛ reſina ꝛ terbētina. ad idē in foramine ponat̄ vna gutta aque ardentis. ¶ Notandū ſcō ꝙ curatio vermis in dēte eſt: vt ſuffumigēt̄ dēs vbi eſt vermis cū opio caſtoreo ꝛ ſemine cepe. Vel cum hyuſgamo ꝛ ſemine ſinapi ꝛ fiat caſſula denti. ad idez. ℞. auripigmenti radicis capparis radicis collogntide equal̄ ꝛ ex eis fiat ſuffumigatio. aut decoquant̄ in vino ꝛ vinū teneat̄ in ore. Vel puluis in dente ponatur. ad idē. ℞. myrrhe aloes ſtoracis calamite. fiat puluis de qua portio intus mittat̄. ad idem ſuffumigatio de ſemine porri cū alkitrā deiicit ꝛ interficit vermes. ad idez ſtorax interficit vermes ꝛ cōfert pulſationi ꝛ corroſioni dētiū.

Serapio. ¶ Notandū ꝙ cura corroſionis dentis. ſi cā ſit calida fit per frigida ſtiptica qualia ſūt galle ſumach balauſtie acatie ſandali roſe coralli hypoquiſtidos bulliant in aceto et fiat gargariſma. aut puluis deſuper aſpergatur: aut fricatio fiat cum iſtis. aut caſſula. aut emplaſtrum. ꝛ ingeniet̄ ois modus quo virtus medicaminis poſſit applicari denti dolenti. Si vero cauſa eſt frigida. cura eſt per calida qualia eſt maſtix vernix nux muſcata. nux cupreſſi folia ipſius ſtoraz calamita ambra alumen ſal cōmune ciminum aniſum aſſa ſpica nardi myrrha ruta laudanum. fiat gargariſma cuz vino. Vel puluis deſuper aſpergatur ꝛ ita de alijs modis. Ad idem ligentur dentes commoti cum filo vel lino cum dentibus qui non mouentur infiltrando filum cum dentibus ad modum ſepis ꝛ omni die abluantur dentes cuz vino calido ne remaneat ſuperfluitas ꝛ poſt cōtinue ponatur ſupra gingiuas et dentes puluis factus de corallo ꝛ maſtice equaliter. ad idem cornu cerui aduſtum. Dieta fit q̄ abſtineat a rebus duris maſticalibus ꝛ a rebus nimis calidis: quia diſſoluunt ligamenta dentiz ꝛ reſoluunt ſpiritus dentium ꝛ abſtineat a rebus frigidis: quia mozificant. Utatur ſorbilibus. ¶ Quarto notandum ꝙ cura fit quando in dentibus feda colozatio eſt. ℞. tartari vel greppule vegetis in qua ponatur bonum vinum. ʒ. ij. teratur ꝛ cribelletur poſtea fricent̄ ex iſto omni die dentes ꝛ poſt frictionem abluantur cum vino calido in hyeme ꝛ frigido in eſtate. Ad idem. ℞. ſalis gemme ſpume maris aluminis zucharini. añ. ʒ. i. fiat pulnis cum quo fricentur dentes. ad idem ſpuma maris per ſe vel pumex vel os ſepie vel conche maris al. vel ariſtologie ro. vel radix canne vſte: vel cornu vſtuz: quia quodlibet ſumme clarificat dentes. ¶ Quinto notandum ꝙ cura difficilis exitus dentis eſt vt fricetur gingiua cum butyro vel cum oleo de lilio vel cum pinguedinibus. ad idem cerebrum leporis valet a ꝓpietate. ad idem lac catule valet a ꝓpietate. ꝛ ſic fiat fricatio.

¶ De extrabēdis dentib⁹ ꝛ cōſtringēdis. ¶ Syllanus.

Circa rubricam notandum ꝙ dentes poſſunt extrahi cum medicinis aut cum ferro. Sed cum medicinis non videtur poſſe fieri licet a multis ponatur. ¶ Almanſor.

Medicamen qō cum in dente corroſo ponitur ipſius ſedat dolorem aut ipſuz cōſtringit. Sumaꝫ cheb̄lrengi ꝛ piper et trita ex alcburano conſpergantur ꝛ impleantur ex eo. ¶ Syllanus.

¶ Hic docet extrahere dentes ſeu ponit curam extractionis dentium. et diuiditur in duas. primo ponit medicamen quod frangit dentes. Secundo docet et explicat medicamina extrahentia dentes. Secunda ibi: (Medicamen.) De prima dicit ꝙ medicamen quod cum ponitur in dente corroſo ſedat dolorem ipſius ac etiam frangit. eſt. ℞. kelios. i. herba portulace ſimilis que cum frangitur lac emittit ꝛ piper ꝛ trita ex alkitrano conſpergantur ꝛ impleantur ex eo. ¶ Almanſor.

¶ Medicamen qō dentes debiles ac dolentes qui ſunt extrabendi eradicat. ℞. cortices radicū celſi ꝛ radicum capparis ꝛ piretrum ꝛ lac tithymalli atqz lac anabule ꝛ arſenicuz ru. ꝛ rad. collogntide. ſumantur ꝛ trita ex tanto aceto quod eis ſufficiat conſpergantur. acetum quoqz per hebdomadam vnaz ſemel in die vt prius addaꝫ. poſt hoc dentes in circuitu ſcalpent̄ ꝛ ex p̄dictis decies in die epithimient̄ donec ad mouendū ſint faciles ꝛ poſtea extrabātur. Aut fiat epithima ex fece aceti acutiſſimi per mltos dies ꝛ poſtea extrabantur. Aut rane fluuiales in oleo coquant̄ donec diſſoluantur. Cūqz neceſſe fuerit dentiz

radices scalpellent ⁊ ex oleo isto multoties inungant donec facile moueri possint. postea cū instrumento euellendi dentes euellant. ¶ Syllanus.

¶ Explicat medicinas extrahētes dentes: ⁊ diuidit in tres ꝑs ꝙ tres explicat medicias. scōa ibi: (Aut fiat.) tertia ibi: (Aut rane.) De prima dicit ꝙ medicine extrahētes debiles qui sunt extrahēdi sunt he. ℞. cortices radicis mori. cortices caparis piretrū ⁊ lac titimalli lac anabule. i. esule arsenicum rubeum ⁊ radicē colloquintide. sumant ⁊ trita ex tāto aceto ꝙspergant qō eis sufficit ⁊ dimittant per hebdomadam ⁊ acetum omni die addat. Secūdo dicit ꝙ dentes in circuitu debent fricari decies in die ex istis ꝓdictis ⁊ debent epithimari donec sint faciles ad mouendū ⁊ ita extrahant. Ratio qr cōsumit ⁊ corrodit ligamentū cū quo ligat dens cum ginginis. (Aut rane.) Explicat alias medicinas dicēs ꝙ rane sinuiales in oleo decoquāt donec dissoluant ⁊ cuz fuerit necesse radices dentium scarificent ⁊ ex isto oleo vngant multoties donec possint remoueri. deinde extrahant cum instrumēto extrahendi dentes. ¶ Notandū ꝙ ad idē facit hoc. ℞. piretri scamonee elli al. euforbij. ʒ. ij. tere ⁊ dimittant in aceto ⁊ cum eis tangat multoties dens in die postq̄ fuerit multoties scapellatus. Ad idē valet semen vrtice radix mori ⁊ radix celidonie vt dicunt quidā. Ad idem si ꝺz extrahi scapellet: deinde leuiter tangat cū puluere euforbij in quo nō est deceptio: qr eradicat a ꝓprietate: deide leuiter extrahat cū ferro ⁊ sine dolore ꝓ posse ⁊ post abstractionē ablual locus cū vino decoctiōis myrrhe ⁊ videbis mirabile ⁊ quasi statim ꝙsolidabit loc⁹ ⁊ dolor pfecte remouebit. (Aut fiat.) Exemplificat aliud medicamen dicens ꝙ fiat epithima cū fece aceti acutissimi ꝑ multos dies deinde extrahat. ratio ꝓz. ¶ Notandū ꝙ emplastrū ꝓueniens ad omnē dolorē dētiuz ex quacūq̄ cā fiat qō ponatur extra sup mādibulā doloriferaz sic fit. ℞. xii. radices malue pisci coquant bene ⁊ pfecte ⁊ post decoctionē scindantur ⁊ extrahat ab eis lignū ⁊ incidant frustatim ⁊ post pistentur ista ꝙ post pistationē in modū assungie ꝙtantur cum eis misce res istas. ℞. farine fenugreci seminis lini aneti florū camomille añ. ʒ. i. farine ordei. ʒ. iij. olei de aneto vel de lilio vel de camomilla. ʒ. iij. ponat actu calidū supra locum. sedat omnes dolores a ꝓprietate ⁊ maturat omnē materiā ⁊ ipse resoluit ⁊c.

¶ De dētiū ꝙgelatōe ⁊ stupore sine malitia. ¶ Syllanus.

Notandū circa rubricā ꝙ stupor dētiuz ꝓuenit ex comestione rerū acetosarū vel rerū habentium stipticitatem vel ponticitatem vel acerbuz saporem ⁊ similium. ¶ Almansor.

Portulaca ⁊ amygdale amare masticentur: aut his similia. Aut fiat fricatio cuz sale, Et masticet cera. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā ⁊ diuidit in tres ꝑs ꝙ tria ponit remedia. scōa ibi: (Aut fiat.) tertia ibi: (Et masticet.) De prima dicit ꝙ si portulaca ⁊ amygdale amare masticent remouent dentiū ꝙgelationē ⁊ stuporē. ¶ Notandū ꝙ portulaca cuz amygdalis amaris est cā huiꝰ qr in portulaca est multa humiditas ⁊ ibi est frigiditas cū aliqua stipticitate: ⁊ ī amygdalis ē cū siccitate. cū ergo miscent masticādo tēperies nascitur que remouet mortificationē mēbri vinificādo locum et multū iuuat admixtio salnie cū eis in qua est caliditas actualis cū salsedine ⁊ acutate ⁊ nitrositate. ¶ Scōo notandū ꝙ qōlibet per se facit ad curā ſz portulaca a ꝓprietate nō a cōplexione. sed amygdale amare faciūt illud per ꝙplexionem que est calida ⁊ sicca: qr caliditas ꝙfortat calorē in dentibus ⁊ remouet frigidū ꝙgelās. Sed siccitas ꝙsumit humidum supfluū ad qō iuuat frigidū ꝙgelās ⁊c. (Aut fiat.) ¶ Ponit ꝑm remediū dicēs ꝙ ꝓuenit si fiat fricatio cū sale. Ratio qr cōsumit humiditates que erant in dentib⁹ cā stuporis. (Et masticet.) ¶ Ponit tertiū remediū dicens ꝙ ꝓuenit vt masticet cera. rō qr ꝓpter viscositatē remouet ꝙglutinationez. ¶ Notandū ꝙ vinū calidum si teneat in ore aliquātulum ad idē valet: ⁊ si masticēt sex grana pipis boza stuporis dētiū ⁊ post ablual os cū vino calo stati remouet stupor ⁊c.

¶ De mortificatiōe dētiū seu ifrigidatōe. ¶ Almansor.

Circa rubricam est notandum ꝙ cum res frigida tangit dentes extinguendo paruam caliditatem quā in dentibus inuenit ledit ⁊ eos ad mortificationez aperit ⁊c. ¶ Almansor.

Oleum calefactū in pāno desup est ponē dum aut vitellus oui assat⁹ calidus multoties masticet. Aut calidū panē multoties mordeat. Aut fricatio er balsamo: aut oleo de lilio siluestri. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam. ⁊ diuiditur in qnatuor: ꝑm ꝙ quatuor remedia ponit. secūda ibi: (Aut.) tertia ibi: (Aut.) q̄rta ibi: (Aut.) De prima dicit ꝙ oleum calefactū in pāno est desuper ponendū. Ratio qr oleum de natura sua mitigat dolorem ⁊ sua actuali caliditate remouet frigiditatez. (Aut.) ¶ Ponit secundū remediuz dicens ꝙ si vitellus oui calidus sepe masticet iuuat. Ratio patet per idem. (Aut.) ¶ Ponit tertium remedium dicens ꝙ si patiens sepe mordeat panem calidum iuuat. Ratio patet per idem. (Aut.) ¶ Ponit quartum remediū dicens ꝙ si fiat fricatio er balsamo: aut oleo de lilio siluestri iuuat. Ratio patet. Ad idē fricatio olei de balsamo. Vel de spica iuuat. Ad idez, retinere in ore vinum calidum solum. vel vinum decoctionis cubebarum. Ad idem si mastix masticet dentibus ⁊ abluatur post illud vino calido confortat valde.

¶ De cola idest pustulis que nascuntur sub lingua. ¶ Syllanus.

Circa rubricā est notandum ꝙ passio ipsaruz fit aliqñ a mā calida acuta vel nō acuta: vl a flegmate putrefacto: aliqñ fit a putrefactiōe in ore ⁊ in dentib⁹. Secūdo notandū de signis. Signa pustularū ꝙtigentiū in ore a mā calida vl acuta sunt rubedo in ore acuitas ⁊ fortis feruor cū excoriticatiōe palati ⁊ lingue ⁊ multitudo pustularū in locis: ⁊ ꝙ infirm⁹ rem acutā ⁊ calidam masticare nō pōt. Signa qñ a flegmate putrefacto ⁊ marcido sunt albedo pustulaz ⁊ latitudo ipsarū. inflatio labiorum ⁊ ginginarū multitudo saliue cum salsedine de calore. Signa quando fiunt a corrosione ⁊ putrefactione sunt corrosio ⁊ putrefactio lingue ⁊ ginginaz ⁊ multiplicatio saliue cum fetu aque. ¶ Almansor.

Si pustule fiant rubee sumant anthere amili spodij lentiū excoriataz seminis portulace coriādri sicci. seminis sene de mecha oiuz ꝑtes equales camphore parum. ex his puluerizatis fiat fricatio. ⁊ cū aceto mixta et oleo ros. ⁊ aqua ros. teneant. Et sanguinis minutio cum ventosis fiat. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam pustulaz in ore vel in lingua: ⁊ diuidit in duas. primo ponit curam qñ fiunt a materia calida. Scōo qñ fiunt a materia frigida. secūda ibi, (Albe vero.) prima in duas. primo ponit curā per localia. Scōo ꝑ euacuationē secūda ibi: (Et sanguinis.) ¶ Prima in duas ꝑm ꝙ duo localia ponit. secunda ibi: (Et cum aceto.) De prima dicit ꝙ si pustule fuerit rubee. ℞. anthere. i. seminis ro. aſ. balaustie amili spodij lentium excoriatarum seminis portulace coriandri sicci seminis sene de mecha omniū añ. partes eq̄les camphore modicū. ex omnib⁹ istis puluerizatis fiat fricatio. Ratio ꝓz. (Et cū aceto.) ¶ Ponit scōm locale dicens ꝙ predicta cum aceto mixta ⁊ oleo ro. ⁊ aqua ro. teneant in ore. Ratio qr ꝙsolidant ⁊ remouent malam cōplexionē. ¶ Notandū ꝙ vlcera oris vel fiunt cum corrosiōe vl sine. si cū corrosione debet consumi materia faciens corrosionē. Medicamen ē tale. ℞. arsenici rubei calcis vive aluminis gallaz flor eris subtiliter puluerizatorum añ. ʒ. i. infundantur in aceto modico per vnam hebdomadam ⁊ exiccentur deinde ponat supra locū. ʒ. ſ. per boraz vnā postea iungat

De gingiuis sanguinolentis

locus cum oleo viol. vel ros. ad sedandum dolorem. Si vlcera sint sine corrosione ⁊ sint magna. primo cōuenit mū dificatio cuz hydromelle colato vel vino in quo sint bullite ros. secundo competit consolidatio ⁊ potest fieri cum pul uere quem ponit raf. B vel cum vnguento tali. ℞. cerusse lote amidi calcis viue lote litargyrij pulueriz ati añ. ʒ. ij. ico poreatur simul cū mucillagine dragaganti ⁊ gūmi arabici: ⁊ si scissura sit parua sufficit pulis dragaganti ⁊ gūmi arabi ci: ⁊ si sit excoriatio valet pulus ligni putrefacti ⁊ est mira bilis in excoriatione vbicūq; sit. ¶ Secundo notandum q vbi pustule p̄dicte sint in principio vel in augmento conuenit vt patiens gargarizet aquā ros. per se vel mixtaz cū aceto. aquā pfilj vel p̄nox per se vel cum aceto. Ad idem. ℞. gallarū. ʒ. i. aque ros. lb. ʒ. aceti quar. ʒ. bulliant ⁊ fiat ablu tio. ratio patet. Ad idem teneatur in ore medicamen qō sic fit. ℞. rosarū spodij coriandri sumach lentium excoriata ruz seminis portulace seminis cucumeris cucurbite añ. ʒ. ʒ. pistentur ⁊ simul misce ⁊ in fine aliquid camphore adda tur. ablnatur post illud os cum aliqua dictarū aquarū ⁊ cū aceto. Ad idez fiat fricatio cum pulnere boli ar. sed vbi pu stule sunt in processu cōuenit hoc medicamen. ℞. alumnis zucharini. ʒ. ʒ. sirupi compositi. ʒ. ij. aceti. ʒ. i. aque. ʒ. iij. bu liant simul ⁊ colent. fiat gargarisma vel collatio oris ⁊ erit valde vtile ⁊c. (Et sanguis.) ¶ Ponit curam per euacu ationem dicens q in talibus debet fieri euacuatio sanguinis cum ventosis ⁊ debent poni sub mento. vel saltē circa col lum. Ratio patet. ¶ Notandum q etiam vtile esset si fie ret flebotomia de cephalica. ¶ Almansor.

¶ Albe vero si fuerint pustule: cum sale ⁊ melle fricentur. sirupus acetosus aut almuri in ore te neatur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam quando fuerit materia frigida ⁊ dividit in duas ꝑs q duo localia ponit. Secūda ibi. (Et sirup⁹.) De prima dicit q si pustule fuerint albe debent fricari cuz sale ⁊ melle ros. colato: quia dissoluunt fiegma ⁊ absterg unt. Secūdo dicit q sirupus acetosus: aut almuri debet poni seu teneri in ore. Ratio quia mundificat ⁊ abstergit. Ad idem valet collatio oris cum melle ⁊ alumine vel vi triolo de quo fit encaustum vel atramentū vel cum ori melle composito mixto cum aqua ros. vel aqua p̄nocū. Ad idē teneat in ore mirabolanos citrinos ⁊ piretrū mixtū cum iulep. Ad idem valet si ablnatur os cum aqua calida i qua sit oximel ⁊ alumen zucharinū ⁊ post illam ablutionez gargarizet mel ros. mixtū cum aqua pfilj vel cum aqua decoctionis p̄nocū. ¶ Notandum q ante cōuenit vt fiat purgatio cuz pillulis cochijs. cum pigra. vel cum medica mine de turbith. ¶ Secundo notandum q cura pustulaz que sunt in lingua ⁊ in ore ex corrosione ⁊ putrefactione est vt anteq̄ fiat purgatio plus approximet medicamen qō sic fit. ℞. aluminis zucharini flox erif mellis añ. ʒ. ii. misce ponatur hoc medicamen super locū corruptum. dimittat aliq̄tulū postea locus ablnat cum aceto ⁊ aqua frigida. hoc ꝑbatimus longo tempore. facta mundificatione ⁊ re mota putredine ponat supra locum mundificatum pulis qui fit ex mastice thure ⁊ corallis albis ⁊ in aurora ablnat os cum vino calido ⁊ sic locus cōsolidabit ⁊ ꝑfirmabitur.

¶ De gingiuis sanguinolentis. ¶ Syllanus.

Qrca rubicam est intelligendum q fluxus sanguinis gingiuarum potest fieri a causa extrinseca. scilicet ex casu vel percussiōe. Uel a causa intrinseca ⁊ hoc dupliciter. Uel ex multitudine sanguinis vel ex materia mala acuta puniente a cerebro per modum remanentis corrodentis gingiuas ⁊ venas: vt a fiegmate salso ⁊ cholera. ⁊ quando anti quat fit vtplurimū cācer ⁊ sepe cadūt dentes. Ad ꝓpositum hic loquit̄ sc̄o modo. ¶ Sc̄o notandū q signa sunt manifesta visui ⁊ per relationem patientis. ¶ Almansor.

Qm ex gingiuis sanguis subtilis continue manauerit. vtriusq; arsenici. s. ru. ⁊ citrini calcis gallarum alumnis omniuz partes sumantur equales ex quibus pulueriza tis ⁊ cum aceto mixtis parui formentur trocisci. cunq; necesse fuerit ex eis pulueriz atis sumatur quantum sexta pars. ʒ. vni⁹ fricentur ex eo opti me ⁊ permaneat sic parū. deinde teneatur oleuz ros. in ore: est enim hoc mirabile ad banc egritu dinem curandam ⁊ putredinem ⁊ herpestiome num qui est in ore. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam illius fluxus dicens q cū ex gingiuis san guis subtilis emanauerit valet. ℞. vtriusq; arsenici rubei ⁊ citrini calcis aluminis ⁊ gallarum omnium partes equa les ex quibus pulueriz atis et cum aceto mixtis fiant parui trocisci ⁊ cum necesse fuerit ex eis sumatur pulueriz atis q̄ntum est sexta pars. ʒ. vnius ⁊ fricentur ex eo gingiue op time. Secundo dicit q debet sic permanere parū. deinde tenere oleuz ros. in ore. Subdit q hoc est mirabile ad hāc egritudinem remouendam ⁊ putredinez ⁊ herpestiome num qui est in ore. ¶ Notanduz q in fluxu sanguinis can sato a corrosione gingiuarū quatuor requiruntur. Primo remouere illud totum quod est corruptum in gingiua. Se cundo bona mūdificatio. Tertio bona ꝯsolidatio. Quarto bona confortatio gingiue ne vlterius mala materia fluat ad gingiuam. Prima intentio perficitur cum eo quod Rasis ponit. Ad idem fricentur gingiue cum pulnere affodillor. mixto cum pulpere granati. scilicet corticum eius. dimittat per horam. deinde ablnantur gingiue cum vino calido vel aceto. Ad idem fiat talis decoctio. ℞. foliox oline. M. i. ʒ. radicis ireos piretri añ q̄r. i. ʒ. ʒ. masti. añ. ʒ. ʒ. mellis electi añ. ʒ. ii. fiat decoctio clarificata vsq; ad quar. iii. cum qua gingiue ablnantur: Secunda intētio sic perficitur. ℞. aque calide. ʒ. i. mellis ros. ʒ. iij. cum pannis infusis in predictis ablnantur gingiue cum vino etiam decoctionis ros. ficca rum. Tertia intentio perficitur sic. ℞. olibani. aloes sarco colle sanguinis draconis añ. ʒ. i. subtiliter pulneriz entur et misce. ponatur modicū inter gingiuas. Ad idem. ℞. lan dani mastichis añ. quar. ʒ. camphore subtiliter pulueriz ate gra. xv. misce malaxādro cum aqua ros. fiat massa exten datur supra pannum lineum ⁊ ponatur supra gingiuam. Ad idem. ℞. mastichis thuris ⁊ corallorum fiat pulus et ponatur supra gingiuas ⁊ consolidat ⁊ indurat ⁊ firmat gi giuas. Ad idem valet pulus ossis sepie et pulus qui deal bat dentes abstergendo. Quarta intētio perficitur sic. ℞. decoctionis foliorum cipressi ⁊ pannus infusus in ea pona tur super gingiuas.

¶ De casu vuule. ¶ Almansor.

Qrca rubicā est notandū q radices linguē sūt quinq;. Prīo due amygdale generantes salīuā. Secūdo est trachea arteria p quā exit aer. Ter tio est hysophagus p quē itrat cib⁹. Quarto ē guttur ⁊ ē spatiū mediū iter tracheaz ⁊ hyso phagū. Quinto est vuula ⁊ est quedaz pellicula coopiens viā anhelit⁹ ⁊ aliqñ viā cibi. Secūdo nota q vuula facit duo iuuamēta. vnū qz defendit ptes pectorales a nocumētis ex trisecis vt a vēto vl ab extrinsecis vt a remmate: ideo illi q bus absciudit sūt ptbifici. Sc̄m iuuamētū est: qz facit ad formādū vocē. Tertio notādū q casus vuule fit aliqñ a mā calida currēte ad locū: aliqñ fit a frigida ⁊ humida deriuata a cerebro i modū catarri. ¶ Quarto notanduz qō signa ca sus vuule sunt qñ aliqs sentit i gutture qō nō ꝯsuenit sen tire. Uel in radice linguē ⁊ tunc medicus p̄cipit aperre os et linguā attrahere ⁊ extrahere dz vt videat vuula oblōga ta ⁊ mollificata: tūc dicēdū ē illū pati casū vuule. Signa qñ fit a mā calida sunt tumor ⁊ rubedo loci ⁊ qñ ifirm⁹ sentit in saliua sua q̄ndā dulcedinē ⁊ ei⁹ facies ē tota rubea ⁊ cali da ⁊ vene oculox ⁊ frontis apparēt ⁊ sūt replete ⁊ cū api tur os ifirmi videt p̄dēs rubea cū quadā grossitie i sumi tate ei⁹ plus solito. Signa q fit a mā frigida: sūt multitudo humiditatis ⁊ q̄ sentit catarrū descēdēte ⁊ vox ei⁹ rancha audit ⁊ color vuule est albus ⁊ tota facies cū oculis trahit

ad albedinem ⁊ cum in ore infirmi aspiciatur videtur elongata ⁊ pendens vltra debitum. ¶ Almansor.

Cum eger senserit aliqd radici sue lingue ⁊ sistere aut gutturi ⁊ cuz iubeť apire os ⁊ extrabere liguā videť vuula eiº iaz eē flura ⁊ elōgata: ramecb ⁊ sal armoniacus sumā tur ⁊ bene puluerizata cū instrumēto isufflandi super vuulam insufflentur ⁊ ex eis in sūmitate predicti instrumēti aliqd ponať ⁊ radici vuule cum eo dirigatur ⁊ ipsa instrumento parū exterius extrabatur. Aut granatum acetosum cum pulpa sua teratur ⁊ fiat ex ea gargarismus. Qō si diu permanserit taliter ⁊ elōgata fuerit eiusqz pars superior subtiliata ⁊ caput eius rotunduz fuerit tunc radicitus erit incidenda. Cauenduz tamen ne anteqz ita vt predixim⁹ sit dispositā icidať: ex hoc. n. seqret qīqz sanguinis fluxus q restringi nō pōt. Syllanus

¶ Dic ponit curam casus vuule ⁊ diuiditur in duas. Primo explicat vnam medicinam. Secundo aliam. scōa ibi. (Aut granatum.) Prima in duas. Primo ponit curam per medicinam. secundo per opationem manualem. Secunda ibi. (Qō si diu.) De prima dicit ꝙ vbi eger aliqd sentit in radice lingue existere: aut in gutture ⁊ cum ei precipitur aperire os ⁊ extrahere lingam videtur vuula eiº eē elongata pro cura ramich ⁊ sal armoniacū sumanť ⁊ bene puluerizata cum instrumēto insufflando super vuulam insufflentur ⁊ in sūmitate nasi aliquid ponatur ⁊ radici vuule dirigatur ⁊ valet quādo fit a materia flegmatica. Ratio qz resolvit materiam flegmaticā facientez descendere vuulā. ¶ Notandum ꝙ cura casus vuule quādo fit a materia frigida est vt purgetur primo caput cum pillulis cochijs aut cum pigra. aut cum medicamine de turbith. Conueniunt etiam clysteria acuta ⁊ lenia. De localibus. Primo ponit gargarisma decoctionis mastichis ⁊ nucis cipressi. Ad idem valet gargarisma cum rob de nucibus vel cum eius syrupo cum aqua calida. In processu vero gargarizet oximel compositum cum decoctione balaustiaruz vel ros. Ad idē valet decoctio sinapis cum modico mellis ⁊ aceti. Ad idez dissoluatur vitriolum cum quo fit encaustum qō vocatur zegi in aqua decoctionis balaustiarū aut ros. fiat gargarisma. ℞. alūis zucharini. ʒ. ß. oximellis. compositi. ʒ. ij. fiat gargarisma cuz aqua decoctionis balaustiaz aut ros. (Aut granatuz.) Ponit aliud medicamen quando fit a materia calida dicens ꝙ granatuu acetosum cum pulpa sua terať ⁊ fiat gargarisma. Ratio patet. ¶ Notandum ꝙ cura casus vuule a materia calida est vt fiat flebotomia. primo de cephalica manus dextre vel ventosario in spatulis ⁊ collo. fiat etiam clistere lenitiuum de quo dictum est in cura frenesis. De localibus a principio fiat gargarisma cum aceto ⁊ aqua ros. Ad idem valet decoctio seminis rosaruz ⁊ vocatur antbera cum succo barbe bircine ⁊ modico mellis. Ad idem diamargariton cum decoctiōe ros. vel balaustiarum fiat gargarisma ex illo puluere coclear vnum approri mando vuule suauiter. Ad idem fiat gargarisma cuz aceto ⁊ melle ⁊ ros. (Qō diu.) Ponit curam per operationez manualem: ⁊ diuiditur in duas. Primo facit hoc. secūdo docet euitare errorem. Secunda ibi. (Cauendum.) De prima dicit ꝙ si vuula diu remanserit ⁊ fuerit subtiliata et pars superio: elongata ⁊ caput eius rotundum fuerit tunc debet incidi. ¶ Notandum ꝙ vuula potest incidi multis modis. primo cum flebotomo. Secundo cum acu ignea transeunte per cānulam. Tertio cū medicamine corrosiuo. ¶ Secundo notandum ꝙ post incisionem debet fieri gargarisma cum aqua ros. ⁊ aceto. vel cum aceto ⁊ aqua decoctionis balaustiarum. Ad idem fiat gargarisma cuz aqua decoctionis ireos liquiritie mellis ⁊ parum aceti.

¶ De sanguisugis q̄ ingrediūť gutť. ¶ Almā.

Cum aliqs i gutture suo titillationē senserit ⁊ sāguis sōtilis ide manauerit ex i stimādū ē tūc sāguisugā i ore esse ⁊ pci pue si aquam loci in quo sanguisuge fuerint biberit. Syllanus.

Hic determinat de sanguisugis que ingrediunť os ⁊ guttur: ⁊ diuidit in duas. Primo ponit signa. Secūdo curā. ibi secūda. (Os ergo egri.) De prima dicit ꝙ cum quis senserit in gutture suo titillationem ⁊ sanguis subtilis inde manauerit. arguendum est ibi sanguisugam esse: ⁊ precipue si biberit aquam loci in quo sanguisuge sint. ¶ Notandum ꝙ ratio signorū est: quia ibi est mordicatio ꝓpter motum ⁊ corrosionē quā faciunt ibi ⁊ exit sanguis: quia sanguisuge corrodunt ⁊ solvunt cōtinuo. ¶ Almansor.

¶ Os igitur egri est aperiendum ⁊ lingua extrabenda ⁊ inferius premenda ⁊ guttur in sole est aspiciendum ⁊ si sanguisuga in loco propinquo pendere visa fuerit cuz forficibus quibus sagitte educuntur extrabenda erit qō hoc modo fiet caput a quo pendet est stringendum ⁊ sic extrabitur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curaz quando sanguisuga est manifesta. Secundo quando est occulta. secunda ibi. (Qō si non.) De prima dicit ꝙ os egri est aperiendum ⁊ lingua extrabenda ⁊ inferius premenda ⁊ guttur in sole inspiciendum. Si fuerit visa sanguisuga pēdere in loco propinquo erit extrabenda cum forficibus cuz quibus sagitte extrahuntur stringendo caput a quo pēdet vel cuz vncinis. ¶ Almansor.

¶ Quod si non fuerit manifesta eger multotiēs gargarizet sinapi cuz aceto. quia de loco in quo est mouebiť aut fiat gargarismus ex aceto ⁊ assa ⁊ sale. Nigella preterea ⁊ sinapis trita insufflentur gutturi. fiat etiam gargarismꝰ ex succo cepe. Si autem post eius casum remanserit egro sanguinis desudatio fiat gargarismus ex apozimate in quo cortices granati ⁊ balaustie ⁊ sumach cocta fuerit ⁊ gutturi isufflet pīhis ex balaustiis ⁊ thure ⁊ sanguie draconis ⁊ amido. ¶ Sylla.

¶ Ponit curam quando est occulta ⁊ diuiditur in duas. Primo facit hoc. Secundo ponit curam fluxus sanguinis remanentis post extractionem. secūda ibi. (Si autē post.) Prima i gnōs fin ꝙ gnōs remedia ponit partes patebūt. De prima dicit ꝙ si sanguisuga fuerit occulta eger dz gargarizare sinapi cū aceto. De scōa dicit ꝙ etiā valet gargarisma cū aceto ⁊ assa. De tertia dicit ꝙ etiā valet gargarisma cum aceto ⁊ sale. De quarta dicit ꝙ nigella ⁊ sinapis trita insufflentur gutturi. ratio patet. De qnta dicit ꝙ etiaz valet gagarisma ex succo cepe. Ad idem valet aqua decoctionis alliorum. (Si autem.) Ponit curam fluxus sanguinis remanētis post casum sanguisuge dicens ꝙ si remā serit fluxus sanguinis debet fieri gargarisma cum decoctione balaustiarū. ratio patet. Secūdo dicit ꝙ etiā valet gutturi dz insufflari pulis ex balaustijs thure ⁊ sanguine draconis ⁊ amido añ. ʒ. ij. Ad idem aqua decoctionis balaustiarum ⁊ aluminis zucharini. restringit enim sanguinem. ¶ Almā.

¶ Si autez sanguisuga stomacho annexa fuerit medicamina quibº vermes expelluntur i potu sumantur. Ex his etiam que sanguisugam exire faciunt est vt eger balneuz ingrediatur ⁊ morek in eo donec magnam patiatur sitim ⁊ tunc aquā

De grauedine lingue

infrigidatam in niue frigidissimã. s. in ore aliquã diu teneat. cũqz tepefieri ceperit eam expellat ⁊ aliam sumat. sanguisuga enim quandoqz venit ad os frigiditatem querendo. ¶ Syllan⁹.

¶ Ponit curam qñ est in stomacho ⁊ diuidit in duas ꝑtes ꝙ duo ponit remedia. secũda ibi. (Ex his.) De prima dicit ꝙ si sanguisuga fuerit annexa stomacho debẽt sumi medicine quibus expelluntꝫ vermes. Ad idez valet aqua decoctionis allioꝝ absinthij lupinoꝝ asse fetide ⁊c. (Ex his.) ¶ Ponit aliud remediũ dicens ꝙ eger debet intrare balneũ ⁊ morari donec patiat̃ sitim magnã ⁊ demuz tenere in ore aquã frigidã imo frigidissimã ⁊ dũ inceperit calefieri dz eã expuere ⁊ aliã recipe: qz sanguisuga querens frigiditatem veniet ad os. Ad idem comedat patiẽs allia ⁊ teneat aquã frigidam in ore qz sanguisuga fugit. Ad idem. ℞. farine lupinoꝝ turbith sticados polij seminis nigelle añ. ʒ. ii. incorporentur cum succo absinthij ⁊ fiant trocisci ⁊ sit. vnusqsqz .ʒ. vnius detur stomacho ieiuno cum aqua decoctionis nigelle ⁊ videbis bonum iuamentum.

¶ De his que ingrediuntur guttur siue sint spine siue aliud extrinsecum. ¶ Almansor.

Cum aliquid quod guttur ingreditur: et infigitur in eo aut merifuerit bolus magnus aut ei simile de bis que nõ habent frusta scissa cõtenta in eis: aut acuta: cõfert plerũqz percutere egrum in collo posterius et multotiens: ⁊ aquaz sepe traiicere. fortassis enim descendet inferius. Eger quoqz balneum ingrediatur ⁊ oleuz multotiens traiiciat. quod postqz factum fuerit magnos deglutiat bolos ꝙ si non descenderit instrumentũ quo illi simile inferius duci cõsueuit in os mittatur. Est autẽ instrumẽtum illud de plumbo qõ cũ sit reti simile est longum gibbositatem in se habens. ¶ Syllanus.

Hic ponit curã. ⁊ diuidit in tot ꝑtes quot remedia ponit. Secunda ibi. (Et aquã.) Tertia ibi. (Eger.) Quarta ibi. (Põ postqz.) Quinta ibi. (Põ si nõ.) De prima dicit ꝙ si illud qõ ingreditur guttur ⁊ infigit̃ fuerit bolus magn⁹ vel sibi simile de bis que nõ hñt frusta ficca ⁊ acuta: ꝓcutere posteri⁹ i collo iuuat. rõ qz ex hoc mouet̃ res infixa ⁊ sic ꝓparat̃ ad expulsionem vel descensuz. (Et aquã.) Ponit scõm remediuz dicens ꝙ trahẽ sepe aquã est cõueniens ⁊ multotiens trahere oleum ros. ratio qz mollificat ⁊ dilatat guttur ⁊ oleũ lubrificat: quare forte descendet causa lubrificatõis. (Eger quoqz.) Ponit tertiũ remediũ dicens ꝙ eger dz multotiens ingredi balneum. (Põ postqz.) Ponit quartuz remediũ dicẽs ꝙ eger dz trãsglutire magnos ⁊ duros bolos ꝑmissis istis. rõ qz ꝑmentillud cui obuiabũt ⁊ sic facient de secẽdere. Ad idẽ ponat̃ cãdela dura in meri vl̃ gutture ⁊ cũ ea impellat̃ res inferi⁹ aut fiat hoc cũ tenta subtili plũbea. ¶ Notandũ ꝙ si res illa posset videri captat̃ cum vncinis vel tenaculis ⁊ extrahat̃. (Põ si nõ.) Ponit qntũ remedium dicens ꝙ si nõ descẽderit in os dz mitti instrumentũ cũ quo ꝙsueuit duci inferius: ⁊ est instrumentuz de plũbo pforatum simile rei longam habentem gibbositatem in se. ¶ Notandum ꝙ hoc remediũ valet quando illa res i gutture fuerit scissa vel inuersa vel fuerit frustata eo qz tũc aliquid illius rei poterit tranfire per illud foramen ⁊ sic extrahetur. Ad idem valet si deglutierit patiens aliquaz partem spongie marine ligatam cum filo ⁊ cum deglutierit violenter extrahatur. Ad idem valet gargarisma cuz oleo calido ⁊ orimelle composito vel squillitico mixtis ⁊ remouẽt res infixa. ¶ Syllanus.

¶ De grauedine lingue.

Circa rubricaz est notandũ ꝙ grauedo lingue est duplex quedam a natiuitate vel quasi ⁊ dicit̃ antiqua ⁊ talis nõ curatur. quedã vero nõ est a natiuitate ⁊ per cõsequens causata a causa accidẽtali: vt a mala materia imbibita in neruis ⁊ lacertis lingue: ⁊ talis potest curari. ¶ Secũdo notandũ ꝙ causa grauedinis est vel materia frigida imbibita in neruis vl̃ lacertis lingue vel mala cõplexio vel mala cõpositio sequens propter febrem. vnde fit aspitas in lingua ⁊ fit exiccatio ⁊ ꝓpterea debilitatur virtus motiua ⁊ hoc est signũ in febribus acutis significãs mortem ⁊ hoc vidi in plurib⁹ qui fuerũt mortui in tertia die. vel causa est brevitas ligamẽti existẽtis sub lingua. vel causa est ranula que est sub lingua ⁊ nascitur ad modum carnis habentis figuram ad modũ lingue parue. ¶ Tertio notandũ de signis. signa grauedinis lingue ex materia frigida imbibita in neruis ⁊ ligamentis lingue sunt impedimẽta in loquela ⁊ prolatio mala in dictionibus in quibus cadit r. ⁊ ꝙ audit⁹ ⁊ alij sensus sunt turbati. ⁊ ꝙ ex prolatione sua cum vult loqui subito aut fortiter proferre aliqd vltra voluntatem suam emittit salinam ⁊ humiditatez ab ore ⁊ est signum paralysis vniuersalis. Signa grauedinis lingue ex se. sunt diminutio loquele ⁊ ꝙ infirmus volens attrahere linguam suam nõ ꝓt. ⁊ adustio cũ nigredine et aspitate. Signa grauedinis lingue ꝓpter brevitatem ligamenti sunt ꝙ eius lingua adheret parti inferiori ⁊ non ꝓt extra os emittere. Signa eius que fit ꝓpter ranulam sunt ꝙ cum elevatur lingua apparet ibi esse glandula manifeste atqz apparet ꝙ ibi fit alia lingua parua ⁊ inflatur ⁊ emittit sub mento cũ amygdalis cũ augmentabit̃. ¶ Almansor.

Cum lingua absqz aliis mẽbris grauedinem fuerit passa ⁊ eger neqz febrẽ neqz acutaz egritudinem incurrerit sal armoniacuz ⁊ piper ⁊ ,ȝȝ. ⁊ sinapi album ac piretruz ⁊ stafisagria ⁊ baurach atqz origanum ⁊ sal idi. ⁊ nigella ⁊ sansucus siccus sumantur ⁊ in aqua coquantur ⁊ fiat ex eis gargarisinus. cancat tamen patiens ne ex eo aliquid traiiciat: aut eger ieiunus multis dieb⁹ gargarizet almuri nabati: aut fiat gargarismus ex aceto ⁊ piretro. postqz vero gargarizare cessauerit sumantur salis armoniaci piretri piperis sinapis omnium partes equales ⁊ ex bis bene puluerizatis ligua diuꝰ fricetur. Põ si cũ lingue grauedine auditus aut reliquoꝝ sensuũ grauitas fortis affuerit fiat egri curatio ꝑm doctrinã qua paralysis curat̃. Syl. ¶ Determinat de grauedie ligue: ⁊ diuidit i tres. ꝓmo ponit curã grauedis ligue ꝓuenietis a mã frigida. scõo ꝓuenietis a febrib⁹. tertio ꝓuenietis ex ꝑte ligamẽti. scõa ibi. (Si aũt loqla.) tertia ibi. (Et si diu.) Pña i duas. ꝓmo ponit curã grauedis ligue absqz aliis mẽbris. Scõo ponit curã grauedis cuz aliis mẽbris sensibilib⁹. scõa ibi. (Põ si cũ ligue.) Prima in ãtuor ꝑm ꝙ ãtuor localia ponit. scõa ibi. (Aut eger.) Tertia ibi. Aut fiat. Quarta ibi. Postqz. De prima dicit ꝙ cũ lingua absqz mẽbris aliis passa fuerit grauedinẽ ⁊ nõ icurrit febrẽ nec acutã egritudinẽ sal armoniacũ ⁊ pip ⁊ sinapi al. ȝȝ. ⁊ piretrũ ⁊ stafisagria ⁊ baurach ⁊ sansucus sicc⁹ sumant̃ ⁊ coñt̃ ⁊ fiat gargarisma ex eis. Rõ ꝓz. qz cõsumit mãm flegmatica. Subdit ẽt ꝙ patiẽs caueat ne de dicto medicamie traiiciat: ratio ꝓz. Aut eger. Ponit scõm medicamẽ dicẽs ꝙ eger dz multis dieb⁹ gargarizare alumen nabati. rõ qz abstergit ⁊ exiccat. Aut fiat. Hic ponit tertiũ locale dicẽs ꝙ fiat gargarisma ex aceto et piretro. Rõ ꝓz. Postqz. Ponit quartuz locale dicens ꝙ postqz cessauerit gargarizare sumat̃ salis armoniaci pipis piretri sinapis oinz ꝑtes eqles ⁊ eis bñ puluerizatis diuꝰ fricet̃. rõ ꝓz. Ad idẽ fiat gargarisma cũ decoctione salsule et acoti ⁊ facit log pueros. ¶ Notãdũ ꝙ añqz approximẽtur

localia predicta dz ꝑcedere euacuatio cū pillulis cochijs vl fetidis vel cū pigra. vel cū medicamine de turbith. possūt etiā fieri clysteria lenia ⁊ acuta. (Qđ si cū.) ¶Ponit curam gravedinis lingue cū gravitate alioꝝ mēbroꝝ ⁊ sensuuꝫ dicens ꝙ si cū gravedine ligue fuerit gravitas audit⁹ ⁊ alioꝝ sensuū dz curari fm ꝙ curat paralysis. Rō pz. ¶Almā.

¶Si autē loquela in acutis febribus aggrauata fuerit ⁊ videris ipsam cū gravitate in loquela extenuatā ⁊ abbreviatā ⁊ spasmatā aq̄ calida ab alto sup spōdiles dorsi ⁊ auris principia fundat ⁊ cū oleo fricent. (Eger quoqz oleū tepidū i ore tenere debet. Et si diu est ex quo loquela sua minui nō cessauerit vel etiā semp ꝓsiderandū ē an ligamētū quo iferius lingua cōnectit maior sit q̄z debeat. Qđ si ita fuerit ex eo parū est incidendū ⁊ .zz. puluerizatum imittendū. Syllanus.

¶Ponit curā gravedinis ligue ꝓuenientis ex febre. ⁊ dividit in duas fm ꝙ duo remedia ponit. secūda ibi. (Eger quoqz.) De prima dicit ꝙ si loquela in febrib⁹ acutis fuerit grauata ⁊ apparet lingua extenuata ⁊ ꝓtracta dz ifundi aqua calida ab alto supra spondites colli. ⁊ principia auris. ratio q: mollificat ⁊ humectat illas partes vnde sequit humectatio ⁊ mollificatio in ligua. (Eger dez.) ¶Ponit aliud remediū dicens ꝙ oleū tepidū dz teneri i ore. rō q: humectat linguā ⁊ mollificat. ⁊ hoc oleū pōt eē ros. viol. onphacinum vel de salicibus. Ad idē valēt cādi retenti in ore. Ad idē mucilago psilij vel seminis citonioꝝ i ore retēta. Ad idē abluat os cū aqua calida aceto vl melle ros. ⁊ iulep mixtis si fuerit vlcerositas in lingua. Ad idē pruna sicca in ore retēta: similiter succus ligritie. Ad idē tamarindi aut māna. Ad idē fricet lingua cū cāna plicata humectādo sepe cuz aqua zucchari calida vel cū aqua dragaganti. (Et si diu.) ¶Ponit curam gravedinis lingue ꝓuenientis ex parte ligamēti dicēs ꝙ si diu sit ꝙ loquela sit impedita debet ꝓsiderari an ligamentū quo inferius lingua ꝓnectit sit maius. q: si sic: ex eo parum debet poni. Ad idem valet alumen ⁊c.

¶De lingua que adeo crescit vt os egrediat. ¶Syllan⁹

Circa rubricā est notandū ꝙ cā magnitudinis lingue est materia sanguinea vel flegmatica. ⁊ vt plurimū tales materie descēdūt a capite. ¶Secundo notādū ꝙ signa magnitudinis lingue sūt magnitudo multiplicata fm omnes diametros. retētio sputi vel saliue in ore ⁊ ꝓhibitio eius ⁊ difficultas rō pz. Sed signa diuersitatis materie sunt fm diuersitatem materie. s. sanguinis ⁊ flegmatis. patet supra. ¶Almansor.

Cum cōtingit linguā adeo inflari vt pre magnitudine os egrediat fricāda est ex cepe aut ex citri acetositate aut cū ribes aut ex granato acetoso donec saliua multa ab ea fluat: hoc nāqz modo detumescit ⁊ ad primam redibit mēsuram. Si autem non sufficit fiat fricatio ex sale ⁊ aceto. ⁊ si nondum sufficit fiat minutio ex vtriscz cephalicis prius: ⁊ postea ex venis sub lingua. ¶Syllanus.

¶Hunc ponit curam ⁊ dividit in duas. Primo ponit curam quando fit a materia frigida. Secūdo quādo fit a materia calida. secūda ibi. (Et si.) Prima in duas fm ꝙ duo ponit remedia. secūda ibi. (Si aūt.) De prima dicit ꝙ qñ ꝓtingit linguam inflari vt ꝓpter magnitudinē egrediat os. lingua est fricanda ex cepis. aut ex acetositate citri aut ex ribes aut cū granato acetoso donec saliua egrediat. Ratio q: talia incidunt materiā flegmaticā. (Si aūt.) Ponit secūm remedium dicens ꝙ si hoc non sufficiat fiat fricatio ex sale ⁊ aceto. ratio patet. Ad idē fiat gargarisma ex ormelle squillitico ⁊ aqua decoctionis castorei seu cū aceto decoctiōis rute ciperi ⁊ pipis. ¶Notandū ꝙ ante cōuenit purgatio cuz pillulis cochijs fetidis aut pigra. (Et si nōdū.) ¶Ponit curam qñ fit a materia calida dicens ꝙ si nō sufficit qđ dictuz est: dz fieri flebotomia ex vtriscz cephalicis primo. deinde ex venis que fiunt sub lingua. rō q: fit euacuatio sanguinis. ¶De glādula q̄ sub ligua nascit ⁊ dr ranula. ¶Syllan⁹.

Circa rubricam est notādū ꝙ hec passio fit a materia humida que in carnē cōuertit ⁊ aliquādo acquirit in loco qui est sub lingua forma lingue parue. ⁊ tūc vocat ranula ⁊ acqrit aliqñ figuraz rotundā: ⁊ tūc vocat nodus vel grossities. ¶Secūdo notandum ꝙ ranula vel est magne q̄titatis vl parue. ⁊ illud est fm multitudinē vel paucitatem materie. ¶Tertio notandum ꝙ signa ranule sunt q: ab vtraqz parte ligue videt quedā eminētia habens formā lingue. Signa modi sunt q: videt circa ligamētū lingue ad modum anellane ⁊ ꝙ ipedit elenationem ad palatū ⁊ loquelā ⁊ comestionē. pz. ¶Al.

Cum sub lingua glandula nociua fuerit in principio ex sale armoniaco ⁊ gallis fricanda est. ¶Syllanus.

¶Ponit curam ranule qñ est parue q̄titatis. ⁊ dividitur in duas. Primo ponit curam qñ est in principio. Secūdo qñ est antiqua. secūa ibi. (Si aūt.) De prima dicit ꝙ qñ sub lingua fuerit glandula nociua debet fieri fricatio ex sale armoniaco ⁊ gall'. et debet intelligi facta scapellatione ratio patet. ¶Almansor.

¶Si autē vetusta fiat ex medicamine gingiue sanguinolente fricanda est. qđ est medicamē acutum. Eger āt acetū ⁊ salē i ore teneat. ¶Sylla.

¶Ponit curaz qñ est antiqua: ⁊ dividitur in duas fm ꝙ duo ponit remedia. secūa ibi. (Eger aūt.) De prima dicit ꝙ si fuerit antiqua debet fieri ex medicamine gingiue sanguinolēto qđ ē medicamē acutū ⁊ tale fit ex melle alumine zucharino ⁊ flore eris eq̄liter. De secūa dicit ꝙ eger debet tenere in ore acetum ⁊ sal. rō pz. ¶Notandū ꝙ si ranula fit magne q̄titatis cura ē vt leidat ⁊ extrahat ꝙ posse. postea fricet cū zegi. i. cū alūine secū ⁊ aq̄ calida secuz mixta.

¶De apostemaribus ligue. ¶Almāsor.

Ysta ex eisdē sunt curanda ex quib⁹ curātur alcola que nouimus ⁊ sinantia sanantur. ¶Syllanus.

¶Dic prō cura apostematū accidētiū in lingua rab. remittit nos ad curā apostematū ⁊ pustularū que fiunt in lingua ⁊ dicunt alcola. ⁊ de hoc dictū est superius ad plenū. nam cōuenit in signis causis ⁊ curis.

¶De squinantia. ¶Syllanus.

Circa rubricā est notandū primo ꝙ versus radices lingue sunt duo meatus quoꝝ vn⁹ est via cibi: ⁊ alter est via anhelitus: ⁊ vocat trachea arteria ⁊ caput eius vocat epiglotis. via cibi appellatur meri siue hysophagus. via media iter istos duos appellatur guttur: sed lingua que est stans sup istos duos meat⁹ ad modū digiti appellat vuula: sz quedā caro addita in radice ligue appellat due amygdale. pars iterior colli appellat gula. ⁊ est ꝓpria gula via anhelitus. Pars autez posterior colli qua transit meri appellat cervix. ¶Secūdo notandū ꝙ squinantia appellat apostema gutturis ⁊ pruz vicinarū ipedies viā anhelit⁹ ⁊ viā cibi. ¶Tertio notādū de causis ꝙ cause squinātie vel est extrinseca. ⁊ tūc potest eē sanguis cholera flegma vel melācolia ⁊ ordo ē vtplurimū a sanguine. deide a cholera. deide a flegmate. demū a melancholia. ⁊ raro valde. Aliq̄ tñ dicūt ꝙ primo a sanguine. secūo a flegmate. tertio a cholera de mā mixta ⁊c. vel est extrinseca vt casus vel percussio insufflatiōes ventoz vl frigiditas comestio q̄rūdā fungorū vl venenorū. ¶Quarto notandū ꝙ spēs squinātie sunt tres. Una in qua rubor apparet eē i collo ⁊ est lenior i qua mā declinat ad exteriora. Alia est in qua apparet rubor ⁊ tumor intra ore apto ⁊ est deterior: prima. Alia est in qua nō appet rubor neqz tumor nec intra nec extra ⁊ talis est mortalis qr mā est ītus occulta et

De apostematibus lingue.

suffocata. ¶Quinto notandū q̄ squinantia pōt tripliciter terminari. Primo per insensibilē resolutionē q̄n materia ē pauca ⁊ subtilis. ⁊ illius signū est alleuiatio ⁊ illa terminat infra q̄tuor dies. Secūdo p̄ puersionē ei⁹ i sanie. vt q̄n materia est grossa. cuius signū est. q: magis coopiat coopimēta. ⁊ cū sanies est generata alleuiat magis. Itē q: fit maior dolor ⁊ febris ⁊ cū facta est remittit. Tertio p̄ mutationē materie ad aliū locū cui⁹ signum est diminutio ⁊ resolutio absq; apitione ad exteriora. ⁊ tunc materia pōt ad neruos pmutari vel ad partes colli. cui⁹ signū est dolor ⁊ aggrauatio vel tortura: vel pmutari pōt ad pulmonē. cui⁹ signū est tussis dolor: pectoris difficultas anhelitus. vel pmutari pōt ad cor. cui⁹ signū est tremor cordis syncopis occupatio pulsus. vel pōt pmutari ad stomachū cui⁹ signū est nausea vomitus dolor stomachi. ¶Sexto notanduz de signis. signa q̄n fiunt de sanguine sunt rubedo faciei ⁊ oculoz̄ tēsio corporis totius repletio tumor loci ⁊ dolor aggrauatiuus: dulcedo salīe carnositas manifesta corporis: comestio ciborū generantiū sanguinē: difficultas trāsglutiēdi cibū vel aerem anhelandi equaliter vel inequaliter. Signa q̄n ex cholera sunt sicut inflatio dolor acutus: punctura ⁊ mordicatio: color citrinus salīua amara habitudo corporis magis extenuata q̄ carnosa: antecessio ciborū generantiū sanguinē choleri cum ⁊ multitudo eorū. Signa quādo sunt ex flegmate sūt multitudo cursus salīne rancedo vocis paucitas doloris cū grauedine albedo loci ⁊ facies. habitudo flegmatica ⁊ humida. mollities tumor antecessio ciborū generantiū humorem flegmaticum. Signa m̄lie sunt duricies liuor tarditas afflictionis ⁊ duratio morbi. Signa q̄n fit a causis p̄missis sunt manifesta per indicia patiētis ⁊ per ea que p̄cesserunt. Signa p̄nostica ad bonū sunt somnus quies alleuiatio doloris bonitas anhelitus facilitas transglutiēdi. ⁊ breuiter signoz̄ malorū p̄uatio. Sed signa p̄nostica ad malū sunt quando squinātia venit in febribus acutis seu cōtinuis in die cretica syncopis vehemēs difficultas anhelitus: difficultas trāsglutiendi sic q̄ reijciat potū ad nares: vox catulina ita q̄ videt loqui cū naribus: spūa in ore: emissio lingue: color liuidus ⁊ niger i ligua oculis ⁊ labijs: frigiditas extremitatū: ptractio colli sic q̄ non possit facere supra dorsum: ¶Dubitat quot sunt species squinantie. ⁊ pbat p̄ rationo cōtinētis q̄ sunt due. secundo probat q̄ sunt tres p hypo. iij. pnosticorū Bal. ⁊ Auic. Dicēdū spēs squinantie possunt distingui speciali distinctione ⁊ sic sunt due: q: cum apostemate vel sine. ⁊ sic logt rasis dicēdo q̄ sunt due. vel possunt distingui ex parte accidētiū ⁊ sic sunt tres species. vel possunt distingui ex parte materie ⁊ sic sūt quatuor: vt sunt quatuor humores. vel possunt distingui ex parte musculorū ⁊ sic sunt plures species sm̄ q̄ loca tam intrinseca q̄ extrinseca sunt diuersa. ¶Almansor.

Cum in deglutiēdo sentit angustia adest passio que squinātia vocat. Et ei⁹ gravitas aut leuitas sm̄ angustie q̄ztitatez deprehendi potest. ¶Syllanus.

¶Hic determinat de squinātia ⁊ diuidit in tres. Primo ponit signa squinantie. Secūdo docet distinguere q̄n est debilis ⁊ quando est fortis. Tertio ponit curam. secunda ibi. (Et eius gravitas.) Tertia ibi. (Cūq; trajciēdi an.) De prima dicit q̄ si in transglutiēdo sentitur debilitas siue angustia signum est q̄ ibi est passio que dicit squinantia. ¶Notandum q̄ vltra illud signum est cōstrictio anhelitus. ⁊ rō vtriusq; est q: rōne materie existētis in vijs anhelitus ⁊ deglutionis cibi fit ꝓstrictio in illis: vnde fit difficultas in eis. Aliud signum q: os remanet apertū vt cōtinue aliquid de aere possit attrahi per viam anhelitus. (Et ei⁹ gravitas.) Docet distinguere quando est fortis vel debilis squinātia dicens q̄ fortitudo vel debilitas squinantie possit distingui sm̄ diuersitatez angustie. verbi gratia si angustia est fortis squinantia est fortis. si debilis: debilis. ratio quia angustia ē signum squinātie. modo sm̄ diuersitatem signorum appet diuersitas in dispositionibus. ¶Almansor.

¶Cūq; traiciēdi angustia fuerit i facie ⁊ oculis rubedo ⁊ repletio: i p̄cipio curatōis cephalica flebotomet ⁊ gargarismus ex succo granati muzi cū carnositate sua fiat. aut ex rob mali maciani acetosi. aut ex rob mori de sceni. ¶Sylla.

¶Ponit curā ⁊ diuidit in duas. q: primo ponit curaz q̄n squinātia fit a materia calida. Secūdo q̄n fit a frigida. scōa ibi. (Si aūt.) De prima dicit q̄ si i facie ⁊ oculis fuerit rubedo ⁊ repletio. istis arguendū est signis q̄ squinātia est a sanguine. De secūda dicit q̄ in principio debet fieri flebotomia de cephalica. rō pz. ¶Notandū q̄ si in corpore fuerit repletio oz̄ primo fieri flebotomia de saphena eiusdem partis vel lateris si virtus consentit. Deinde de venis que sunt sub palato inferioz̄: vel que sunt sub lingua. rō pz ex supradictis sepe. Ad idē ventose posite in spatulis. ¶Il.

¶Et post hoc fiat gargarismus ex aqua ros. in qua sumach fuerit infusuz. qō postq̄z p̄ tres dies sic factū fuerit: ⁊ vēter ex succo fructuū: sicut prunoz̄ tamaridoz̄ casie fist. ⁊ tereniabī solut⁹ fuerit fiat gargarism⁹ ex apozimate ficuū citrinarū ⁊ passularū aut ex medulla casie fist. cum hydromelle. q: si passio īueterauerit ex gargarismis et insufflatione fortium medicaminū que dicturi sumus curanda erit. ¶Syllanus.

¶Ponit curā per localia: ⁊ diuidit i duas. Primo ponit curam in p̄cipio. secūdo i p̄cessu. scōa ibi. (Qō postq̄.) De prima dicit q̄ in principio cōpetit gargarismus factus ex succo granati acetosi cum carnositate sua. vel cum succo pomi maciani acetosi. vel cū succo mori de sceni. Secundo vult q̄ post competat gargarismus de aqua ros. in qua sumach sit infusum. Ad idem valet gargarismus ex aqua de coctionis coriandri sumach gallarū hypoquistidos ⁊ mali granati. Ad idem valet gargarismus fact⁹ ex diamoron ⁊ aqua ordei. ad idē valet gargarism⁹ ex lacte: q: repercutit ⁊ mitigat dolorē. ad idez valet gargarismus ex sy. de papauere diamoron añ. ʒ. i. aque ros. ʒ. iij. ¶Notandū p̄ ratione dictorū q̄ intentio in principio est repercussio ⁊ prohibitio fluxus materie ad partē gule. sed hoc pficit cū gargarismis dictis qui sunt frigidi ⁊ stiptici. ⁊ hoc tempus durat circa tres dies. (Qō postq̄.) Hic ponit curaz per localia in processu ⁊ diuidit in duas sm̄ q̄ duo ponit localia. Secūda ibi. (Qō si passio.) De prima dicit q̄ postq̄ factum fuerit p̄ tres dies q: dictū est de gargarismis ⁊ p̄missa fuerit euacuatio ex succo fructuū solubiliū: sicut tamaridoz̄ prunoz̄ casie ⁊ māne cōuenit vt fiat gargarisma ex decoctione ficuū siccarū citrinarū ⁊ vuis passis: aut ex medulla casie fistule cuz hydromelle. rō pz: q: isti gargarismi digerūt ⁊ materiā maturāt. iō ⁊c. (Qō si passio.) Ponit scōm locale ⁊ pz. ¶Notandū q̄ per illa gargarismata intelligit sibi similia de ḡbus est primū. ℞. liquiritie passularum mundatarū ab arillis dactyloz̄. añ. ʒ. ʒ. seminis pfilj seminis citonioz̄ se. papaueris al. añ. ʒ. ʒ. ordei mūdati q̄r. ʒ. mellis. ʒ. iij. fiat decoctio parum clara vsq; ad quar. iij. ad idē. ℞. ligritie hysopi myrrhe añ. ʒ. iiij. terant ⁊ misce cū melle ros. Sed ad maturandum ad extra valet tale vnguentū. ℞. vnguenti de althea quar. ʒ. mucilaginis seminis pfil. mucila. seminis citonioz̄ añ. ʒ. ij. medulle casie fistule butirt sine sale añ. ʒ. ʒ. fermēti dactyloz̄ pinguiū. añ. ʒ. ʒ. olei viol. ʒ. ij. misce ⁊ fiat vnguentū. Ad rumpendū apostema cōpetit oximel diureticū cū decoctione caricarū fenugreci squille ⁊ fiat gargarisma: aut rumpatur cū digito aut vngue aut cū ferro. Si post ruptura fiat gargarisma cum melle ⁊ vino. ¶Secūdo notanduz q̄ in squinātia de materia cholerica primo solua⁹ vemer cum decoctiōe q̄ sic fit. ℞. medulle casie fist. ʒ. i. māne tamaridorū añ. ʒ. ʒi. dissoluant oia in. ʒ. vi. aq̄ decoctiōis prunoz̄. Ad idem. ℞. māne. ʒ. i. rendabarbari. ʒ. ij. in aqua fermētati dissoluatur in

decoctione prunoꝝ siccatoꝝ. sic dimittatur per horaꝫ po/stea coletur. sit q̄titas aque. ℥. vi. Ad idem clystere put di/ctum fuit in cura phrenesis. deinde fiat flebotomia de ce/phalica que est in manu: aut fiat ventosatio i spatulis ⁊ col/lo. ¶ His premissis fiat gargarisma in principio cū aqua decoctionis prunoꝝ vel vino de granatis. vel cū oriza cara vl̄ cū his de quib⁹ est dictū supra. In processu fiat gargarisma. ℞. decoctiōis prunoꝝ. ℥. vi. casie mane. ℥. i. dissoluant cū predicta aqua ⁊ ab extra fiat emplastrū. ℞. farine fenugre/ci seminis lini añ. ℥. i. seminis maluauisci malue florū camo/mille hysopi añ. ℳ. i. olei de camomilla olei de lilio añ. ℥. ij. bulliant simul vsq; ad spissitudinē in aqua cum oleis pre/dictis ⁊ pone calidum super locum. ¶ Almansor.

¶ Si aūt i facie nō fuerit rubedo fluxeritq; ab ore saliue multitudo ⁊ eger fuerit humectat⁹: in principio soluatur venter ex cochijs. Et fiat ene/ma cum clysteri acuto: quod in capitulo de apo/plexia nominauimus. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā squinātie qñ fit a materia frigida: ⁊ diuidit in duas. ¶ Primo ponit curā per enacuationē. secūdo p lo/calia. secūda ibi. (Cū passio trī.) ¶ Prima in duas. ¶ Primo ponit curā cū medicina laxatiua. secūdo cū clysteri. secūda ibi. (Et fiat.) De ꝓma dicit q; si signa illa apparuerit. ¶ Pri/mum q; i facie nō sit rubedo. Scōm q; fluxerit multitudo saliue ab ore. Tertiū q; eger fuerit habitudine frigide vel humide. supple arguēdū est q; fit a materia frigida. rō pz. Secūdo dicit q; ꝓ cura dz fieri enacuatio cuz pillulis co/chijs: qr enacuant materiā flegmaticā. Intelligendus trī q; debet premitti digestiuuz meri flegmatice. rō pz. Ad idez valent pillule fetide. Ad idē hierapigra. vel pillule ō biera. Ad idē medicamen de turbith. (Et fiat.) ¶ Ponit curā per enacuationē factā per clystere dicens q; debet fieri clystere acutum qō ponit in. c. de apoplexia. ¶ Almā.

¶ Cum passio tamen inceperit fiat gargarism⁹ ex syrupo acetoso. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam per localia ⁊ diuidit in duas. ¶ Primū in principio. Secūdū in ꝓcesso. secūda ibi. (Aut cuz hydro/melle.) De ꝓma dicit q; cū squinantia de materia frigida fuerit in principio fiat gargarisma de syrupo acetoso. Ad idem valet gargarisma supradictū factū ex diameron. vel ex rob nucū viridiū. Ad idē valent pillule iste. ℞. masticis thuris vuarū passarū mundatarum ab arillis storacis cala/mentum añ. ℥. ij. terantur ⁊ conficiantur cū melle ⁊ teneā/tur in ore. ¶ Almansor.

¶ Aut cū hydromelle ⁊ pipere ⁊ oximelle de/inde ex almuri nabati fiat etiaz gargarismus ex hydromelle ⁊ sinapi: De his preterea que male squinantie cōferunt: est vt ex venis que sunt sub lingua fiat minutio ⁊ ventose absq; scarificatiōe in collo ponant. Et epubimet collum ex melle anacardino donec vesice in eo generent. ⁊ fiat gargarismus cuz sinapi. ⁊ fiat gutturi insufflatio ex hoc medicamine qō sic fit. Sinapis sal armo/niacus piretrū nitrū assa piper mētastrū sumant ⁊ ex eis cū hydromelle fiat gargarism⁹. ¶ Syl.

¶ Ponit curam per localia in ꝓcessu. ⁊ diuidit in tot par/tes quot localia ponit. partes patent. De prima dicit q; gar/garisma factū ex hydromelle ⁊ pipe ⁊ oximelle. ⁊ deinde ex almuri nabati valet. Ratio qr incidit materiā attrahit et enacuat. De secūda dicit q; valet gargarisma factū ex hy/dromelle ⁊ sinapi. Ratio vt supra. ¶ Notandū q; ad ma/turandū materiaz valet tale gargarisma. ℞. radicis ireos hysopi capillorꝝ vene. añ. ℳ. i. ligritie rase vuaruz parum mundatarū caricarū añ. ℥. ſ. seminis lini seminis fenugre/ci añ. ℥. ſ. ordei mundi quar. ſ. mellis. ℥. ij. fiat decoctio pa/rum clarificata vsq; ad quar. iij. Ad extra. ad idez. ℞. dial/thee q̄r. ſ. mucilaginis semis lini se. fenugreci añ. ℥. ij. me/dulle casie fist. butiri sine sale añ. ℥. ſ. fermēti dactiloꝝ pin/guiuz añ. ℥. i. olei amygdalarū dulciū. ℥. ij. fiat vnguentuz. Ad idem rumpendū cōpetit oximel squillitic⁹ fiat garga/risma ⁊ rumpatur cum ferro vel cum digitis. (De his.) ¶ Ponit curam per flebotomiā dicens q; de his que conue/niunt in cura squinantie est vt fiat flebotomia de venis que sunt sub lingua. rō patet. Secūdo dicit q; ventose ponte in spatulis ⁊ collo sine scarificatione cōueniunt: qr diuertunt a loco: ideo ⁊c. (Et epithimet.) ¶ Ponit curaz per aliud lo/cale dicens q; collū debet epithimari cū melle anacardino donec vesice generent in eo. ratio est qr per illud aperit⁹ lo/cus ⁊ sequit⁹ diuersio ⁊ enacuatio materie. (Et fiat.) ¶ Po/nit aliud locale dicens q; fiat aliud gargarisma ex sinapi. rō qr attrahit materiā flegmaticā. (Et gutturi.) ¶ Ponit aliud locale dicens q; gargarisma fiat ex sinapi sale armoniaco pi/retro nitro: mētastro ⁊ pipere cū hydromelle. ¶ Notādū q; in vtraq; materia valet gargarisma decoctionis morsus diaboli vel masticatio ex eodez. Ad idem gargarisma ster/coris canis albi ossa comedētis vel irūdinis vel lupi: vel fiat pulvis ex eis ⁊ insufflet vel misce cū melle ⁊ fiat linimētuz super gulam ⁊ collū. valent a ꝓpinquitate. Ad idem sumant fila ⁊ propie tincta in murice ⁊ est cōchilū marinuz cuius sanguine fit tinctura prefocetur cū eo vipera: deinde circū aptet collū eius qui habet apostema in gutture: qr confert mirabiliter. ¶ Notandū q; vltimū remediū est vt aperiat gula incisione facta inter annulum cāne pulmonis vt possit inspirare ⁊ respirare ⁊ cum squinantia fuerit remota tunc consolidetur ⁊c.

¶ De tussi. ¶ Syllanus.

Circa rubricam est notanduz q; tussis est motus expulsiue naturalis pulmonis coadiuuatus per virtutē animalem sensibilem ⁊ motiuam lacer/torum pectoris ꝓpter nocumentū expellendū. ¶ Secūdo notanduz q; de numero motuū qui nō sunt in ꝓfecta sanitate. quidaz est pure nālis vt singultus quidā est voluntari⁹ purus: vt motus de latere in latus in febribus. quidā partim nālis ⁊ partim voluntari⁹ vt tussis. ⁊ de nu/mero istorū qdā est in quo nālis supat volūtariū vt i tussi. qdaz ecōtra vt i egestione. ¶ Notandū q; motuū nāliuꝫ qdaz sunt simplices ⁊ fm nām: vt est mot⁹ progressiuus. qdaz sunt cōpositi ⁊ ꝓter naturā vt sternutatio. Et sciendū hic q; tussis est motus appropriat⁹ pectori. sternutatio cere/bro ⁊ singult⁹ stomacho. ¶ Quarto notandū q; tussis est dupler. qdā ē ficca ⁊ qdā humida. ficca hz gnaz cās. Una est mala cōplexio exñs in pulmone calida vel frigida: qr lz ibi nō vt materia cogit nā ⁊c. Scōa cā ē cōplexio diafrag/matis. qr dum pulmo nō pōt pfecte dilatari ⁊ cōstringi vt in apostemate gibbi epatis vel in casu vl̄ percussione. vel pp frigiditatez aeris ꝑstringentē. Tertia cā est materia grossa viscosa adherēs vijs cāne pulmonis ⁊ in ꝓtib⁹ pectoralib⁹ rōne cuius nō possit expelli. Quarta cā est nimia subtilitas materie quā refugit natura qr nō pōt eam expellere seu ap/prehendere taliter vt possit eaz expellere. Quinta causa est debilitas virtutis nō potētis expellere materiaz. sed tussis humida fit a materia existēte in pectore ⁊ pulmone descē/dente vplurimū a capite ad pectus per modū reumatis: licet possit ꝓuenire ab alijs mēbris. ¶ Quinto notandū q; causa tussis in generali potest esse illud qō in canna est actu aut in cānalibus inducit nocumētū actu. sed in speciali hoc nocumentū pōt ꝓuenire vel a causis exterioꝝib⁹. sicut sunt pulvis cibus acetosus aut acut⁹ aut salsus aut venenosus vel in potione sumptus inducens nocumentuz gutturi: vt aer corruptus vel pestilētialis. Vel pōt ꝓuenire a causis in/trinsecis ⁊ hoc dupliciter vel per cōmunitatē. ſ. cuz reuma descendit a capite ad partes pectoris vel a stomacho quia mali fumi vadūt ad cānā pulmonis: qr cōpūmunt mēbra spūalia pp repletionē stomachi: vel ab epate eodē mō. vl̄ a splene vel a matrice ⁊ sic de alijs. vel pōt ꝓuenire pp cām ꝓpriā. ſ. ꝓpter nocumētū partiū pectoralium ꝓpriū ⁊ hoc ē p malā cōplexionē calidā vel frigidā humidam vel siccam simplicez vel cōpositā cū materia vel sine materia. sicut est

De tussi

sanguis vel colera vel mꝛia. vel potest prouenire propter apa pleure vel pectoris. sicut est pleuresis vel periplemonia. aut sanies vel vicus. ¶ Sexto notandum ꝙ signa cassarum exinsecarum sunt vel indicio aliarum vel egri vel per se. Signa quando prouenit a capite sunt grauedo capitis sputum cū screatu ⁊ sentitur aliquid descendere ad cannam. Signa quando prouenit a stomacho vel ab epate a splene vel ab alijs membris sunt loci dolor ⁊ grauedo ⁊ signa suarum passionum indicentur suo loco. signa quando venit aut prouenit propter malam complexionez. si ꝓpter caliditatem est cum calore ⁊ punctura. ⁊ leditur a calidis ⁊ iuuatur a frigidis. si ꝓpter frigiditatem signa sunt contraria si propter siccitatem est tussis sicca cum priuatione sputi ⁊ cum ariditate ⁊ asperitate. si ab humiditate est cum quadā humiditate ⁊ mollitie. signa quando prouenit propter apa aut saniem. signa propria sunt que dicentur suo loco. signa quando prouenit a sanguine sunt sputum rubeum dulcedo in ore ⁊ alia signa sanguinis. si a colera sputum citrinum oꝛis amaritudo ⁊ alia signa colere. si a phlegmate sputi multitudo sputū viscosum ⁊ alia signa flegmatis. si a mꝛia sputum vergit ad liuorem ⁊ grossitiem cum acetositate stiptica ⁊ alia signa mꝛie. ls raro fiat a mꝛia. signa prognostica tussis ydropisis venīs propter hydropē est signū perditionis. qz significat materiam hydropisis esse auctā adeo ꝙ cō primat diafragmā ⁊ spūalia eorum. Tussis in senibus ⁊ decrepitis si diu duranerit est molesta. rō qz eorum virtus est debilis. Tussis nimia ⁊ diu perseuerans est mala. rō qz ducit ad ptisim vel ethicam vel rupturam vene i pectore ⁊ ad sputum sanguinis ⁊ sanei. Tussis omnis cum remanente si duranerit ē mala. ratio qz ē causa ptisis ꝓpue si mā descendens fuerit calida ⁊ acuta tussis omnis auferēs somnum ⁊ cum aggranatione ⁊ molestia ⁊ cum alijs conationibus multis ad expulsionem ⁊ cum rubedine oculorum ⁊ cum pauca eductione est mala. rō qz inducit rupturam. tussis omnis cum modico conatu ⁊ alleuiatione ⁊ veloci ⁊ magna expulsione ⁊ sine labore optima. rō qz significat fortitudinem virtutis expulsiue ⁊ mundificationē pectoris ⁊ digestionem materie ⁊ obedientiam eius ad exitum. tussis est maioꝛ in nocte q̄ in die. ratio qz in nocte poꝛi clauduntꝰ ⁊ fit decursus materie ad interiora. sed in die poꝛi sunt apti ⁊ vaporat materia sicut in vigilijs ⁊ exercitio ⁊ precipue post somnum longum. ¶ Almasor.

QUam tussis acciderit fueritq; aspera ⁊ sicca ⁊ cum rubedine ⁊ calore. egro mꝛab viol. ⁊ ptisana tribuenda erit. fabas quoq; excorticatas ⁊ spinachias cum oleo de amygdalis dulcibus in comestione accipiat. In ore vero semper tenere debz pillulas bichichi. Aque autem quā bibit sirupus viol. est āmiscēdus. Pillule bichichie. ℞. succi ligritie zucbari albi amborum añ. ʒ. x. amili draga. amigdalarum dulcium excorticatarum añ. ʒ. v. ex his cū mucilagine se. citoniorum consperſis informentur pillule. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de tussi. ⁊ diuiditur in duas. Prio ponit curā qñ prouēit a caliditate ⁊ siccitate. Scōo qñ fit a mā flegmatica. scōa ibi. (Rō si cū.) Pria in q̄tuor. prio ponit curā p dietā. secundo p pillulas tenēdas i ore. tertio p potū. Quarto ponit descriptionē pillularꝝ q̄ dicunt bichichie. secunda ibi. (In ore). Tertia ibi. (Aque aūt) Quarta ibi (Pillule bichichie). De prima dicit ꝙ si tussis acciderit ⁊ fuerit aspera ⁊ sicca ⁊ cum rubore ⁊ calore egro dz dari zucbarū viol. ⁊ ptisana. rō qz hūectat. scōo dic ꝙ dz comedere fabas excorticatas ⁊ spinachias cū oleo de amigdalis dulcib⁹. rō pz. Ad idē cibet cum cucurbita endiuia lactuca portulaca carnibus bedi ⁊ pullorū alteratis cū p̄dictis lacte farine amidi dragaganti. Ad idem valet balneū aque tepide soli⁹ vel decoctōis violarꝝ maluarꝝ maluauisci. rō patet. Ad idē valet electuariū. ℞. diapapaueris. ʒ. i. diadragagāti frigidi diapenidion fine speciebus zucbari viol. añ. ʒ. iij. diatris. ʒ. ʒ. misce. ad idē diadragagantū frigidū. ad idē diapapauer. Ad idē. diapenidiō sine cinamomo. ad idē cādi de optimo zucbaro. ad idē loch ō papauere. ad idē loch de amygdalis dulcibus. ad idē zucbarum viol. vel pēdij. (In ore). ponit curā p pillulas tenēdas i oze dicēs ꝙ i oze debet tenere semp pillulas bichichias qz leniūt ptes pectoris. ⁊ sciēdū ē ꝙ si dissoluant cū aliquo sirupo hūectatiuo ⁊ bibant valent multū. (Aque aūt). pōit curā p potū dicēs ꝙ aq̄ quā bibere dz misceri dz sirupus viol. ratio pz. Ad idē valet aqua ordei sola ⁊ si in ea coquant cancri fluuiales vel testudines nemorales valet amplius. ad idem sirupus viol. ad idem sirupus de papauere ad idem sirupꝰ de intubis. ad idē sirupus de mirto aut sirupus de cucurbita. (Pillule bichichie). Ponit descriptionē pillularꝝ q̄ dicūt bichichie. ℞. succi liquiritie zucbari al. añ. ʒ. amidi dragaganti amigdalarꝝ dulciū excorticatarꝝ oīuꝫ añ. ʒ. v. ex eis cū mucilagine seis citoniorꝫ cōsperſis informent pillule. ad idem. ℞. liquiritie. ʒ. x. seminis cucurbite vel citrulli seminis portulace añ. ʒ. v. conficiantur cum mucilagine psilij vel albumine oui fiant pillule ad modū cicerū teneant⁹ ore. ¶ Notandū ꝙ in tussi sicca ab extra cōpetit tale vngūētū. ℞. mucilaginis dragaganti gūmi arabici añ. ʒ. ij. assungie galline medulle vituli añ. ʒ. ʒ. olei violarum olei āmigdalarū dulcium añ. quar. ʒ. cere quantum sufficit fiat vnguentuꝫ. ad idem. ℞. olei viol. ʒ. iiij. cere albe quantum sufficit extēdatur super panno de fustaneo ad quantitatem vnius palme ⁊ duorum digitorum in longitudine ⁊ vnius palme in latitudine ⁊ ponatur supra pectus. ¶ Scōo notandū ꝙ in cura tussis proueniētis a materia calida descendente a capite ad pectus competunt ea que dicta sunt supra in. c. de catarro qui fit a mā calida siue sint sirupi. siue electuaria siue pillule siue gargarisma. ō recurrat illic. ¶ Almasor.

¶ Quod si cum tussi multum affuerit sputum quod cuz expuendo expelli non potest nocumētum infert. sed neq; febris neq; vehemens ventris solutio concomittantur ex his troc. danduz erit infirmo. quod. ℞. seminis feniculi. seis apii succi liquiritie capilli veneris. amygdalarū oīum partes equales. ex his cum mucilagine seminis lini consperſis informentur trociſci ex quibus. ʒ. iii. tribuantur. ¶ Decoctionem autem qua i hac egridine vtendum est in. c. de catarro iam descripsimus. cui tñ. ʒ. v. capilli veneris sunt addende. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam quando prouenit a materia frigida ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam quando tussis nō est antiqua. secundo quando est antiqua secunda ibi. Decoctionem. De prima dicit ꝙ si cū tussi multum affuerit sputum. quod cum expelli non potest inferat nocumentum ꝙ si non sequatur febris. nec solutio ventris infirmo dādi sūt trociſci. qui sunt ℞. se. feni. se. apij succi liquiritie capilli veneris amigdalarum dulcium omnium partes equales ex his cum mucillagine seminis lini cōsperſis formēt trociſci ex quibus. ʒ. ni. dentur. ¶ Notandum ꝙ isti trociſci debent distemperari cum aqua decoctionis capillorum veneris vel hysopi. ⁊ tunc ratio partis est quia trociſci subtiliāt materiam ⁊ preparant eam expelli ⁊ non permittunt eam inherere pectori. Decoctionem. Ponit curam per decoctionem dicens ꝙ iam dixit decoctionem qua est vtenduz in. c. de catarro. subdit ꝙ. v. ʒ. capilli vene. sunt addende. Ratio patet. ¶ Notandum ꝙ in tali tussi valet iste sirupus. ℞. radicis hireos radicis enule campane añ. quartam. ʒ. hysopi capillorum vene. recentium añ. M. ii. calamenti pimpinelle praſſij origani añ. M. ʒ. seminis lini assi. ʒ. i. ordei mundi quartam. ʒ. liquiritie rase vuarum passarum mundatarum ab arill. añ. ʒ. ii. mellis ⁊ zucbari albi.

añ. lib. ʒ. fiat sirupus vsq3 ad lib. v. ⁊ vt sit delicatus pre-
valet mel. Ad idem. ℞. sirupi liquiritie vel, de hysopo. ad
idem valet sirupus capill' veneris aut aqua scabiose vel aq̃
capillorum veneris. Ad idem aqua bethonice. Post siru
pum vel aquas laxetur venter cum pillul' de agarico que
fiunt sic. ℞. radicis lilij prassij añ. ℥. ii. agarici. ℥. ii. turbit. ℥.
ʒ. pulpe coloquintide sarcocole añ. ℈. i. ierepigre. ℈. ʒ. pul
nerizentur pulverizanda cõquassentur conquassanda ⁊ mi
sce omnia cum sirupo capill' veneris fiant pill'e. Ad idem.
℞. cassie. ℥. i. agarici. ℥. i. ʒ. turbit. ℈. i. ʒ. salis gẽme. ℥℥. añ.
gra. iii. cum decoctione capillorum veneris hysopi liquirit
tie scabiose viol' distẽperentur. Ad idem valet ab extra ta
le vnguentum. ℞. mucillaginis seminis fenugreci mucilla
ginis seminis lini añ. ℥. ii. butiri sine sale. ℥. i. olei amygdala
rum dulcium quar. ʒ. cere q̃tum sufficit fiat vnguentum:
Ad idem dialtea ad intra valet ⁊ confectio dicta diamsum.
Ad idem diapenidon cũ cinamomo. ad idez diadragagã
tum calidum. Ad idem diacalamentum. ad idem loch de
pino. valet etiam loch sanum ⁊ expertum. Ad idem loch
squille. ad idem ficus ficce asse ⁊ comeste dactili pẽdij pas
se pinee. ¶ Secundo notandum q̃ in cura tussis proueni
entis a materia frigida descendente a capite ad pectus com
petunt illa que dicta sunt in. c. de catarro qñ fit a materia fri
gida. ⁊ ideo recurrat illic. ¶ Almansor.

¶ Nõ si tussis antiqua ⁊ nociua fuerit adeo vt
egrũ i nocte dormire nõ pmittat pillule storacie
sunt dande que. ℞. myrrhe storacis opij olium
añ ptes eq̃les iforment ex eis pill'e ad lupinorũ
similitudinem ex qbus vna aut due patiẽti tribu
ant. In potu vero sumat sirupũ de papauere
⁊ comedat semen albi papaueris cum zucharo.
Qui hanc pterea patit egritudinẽ vitet in come
stiõe acetosa salsa põtica acuta atq3 amara. fumi
giũ ad antiquã tussim ⁊ sputũ fetidũ. ℞. aristol.
myrrhe storacis galbani omnium partes equa
les arsenici rubei ad pondus omnium. omnia
pulverizata ex butyro vaccino cõspergantur:
ex quibus magdaleones ad pillule parue simi
litudinem informentur ⁊ cum necesse fuerit in ie
iunio ex vno eorum per traiectorium suffumi
getur eger. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam quando tussis est antiqua ⁊ diuiditur in
duas. Primo ponit curam per pill'as. secundo per suffu
migium. Secunda ibi. (suffumigium). Prima in tres.
Primo facit hoc. Secundo iterato ponit curaz tussis a ma
teria calida per sirupum. Tertio ostendit a quibus debet
se abstinere patiens tussim: secunda ibi. (In potu). Ter
tia ibi. (Qui hanc). De prima dicit q̃ si tussis fuerit antiq̃
⁊ nociua sic q̃ egrũ nõ permittat dormire de nocte egro
debent dari pill'e de storace que sunt. ℞. myrrhe storacis
opij omnium añ. partes equales. formentur ex eis pill' ad
similitudinẽ lupinorũ ex quibus vna aut due tribuant. rõ
quia prohibent fluxum materie distillãtis a capite ad pect⁹.
(In potu). Ponit curam a materia calida per sirupũ di
cens q̃ in potu dz sumere sirupum de papauere ⁊ come
dere semen papaueris albi cum zucharo. ratio qz ingrossat
materiam ⁊ prohibet fluxum ⁊ descensum. (Qui hanc.)
hic ponit a quibus dz se abstinere patiens tussim dicens q̃
dz euitare acetosa salsa pontica acuta aerea atq3 amara rõ
qz nimis percutiunt pectus atq3 restringunt (suffumigiũ)
Ponit curam per suffumigium ad antiq̃ tussim ⁊ ad spu
tum fetidum. ℞. aristol. ro. storacis myrrhe galbani oiuz
partes equales arsenici ru. ad pondus omniuz. omnia pul
nerizentur ⁊ butyro vaccino conspergãtur ex quibus mag
daleones ad similitudinem pillule formentur. ⁊ cum neces
se fuerit in ieiunio vno eorum suffumigetur eger. ¶ Notã
dum q̃ hoc suffumigium plus valet quando est sanies ⁊
quando non est valet hoc. ℞. hysopi. ℳ. i. liquiritie rase
uarum passarum añ quar. i. ʒ. seminis fenugreci se. lini añ
quar. ʒ. conquassentur ⁊ bulliant in lib. iiii. aque. quousq3
redeant ad lib. ij. ʒ. fiat suffumigatio ita vt patiens apiat os
⁊ cooperiatur olla bene ⁊ fiat aliquod foramen per quod
patiens recipiat fumum. Pro pauperibus valet suffumi
gatio liquiritie ⁊ vuarum passarum. ¶ Notandum q̃ ga
tussis est passio communis situs. volo explicare medicinas
que valent contra tussim in causa calida. ⁊ sunt viole sebe
sten dragagantum gũmi arabicum amilum semen papaue
ris albi mũbe mora celsi ordeum mucilago psilij ⁊ citonio
rum. semina quatuor communia frigida mundata. semen
malue endiue scariole lactuce portulace cucurbite melões
auenatum ordeatum cãdi amygdale penidij oleuz violi ne
nufaris ⁊ similia. In causa vero frigida hysopus liquiritia
radix ireos capilli vene. squilla lilium prassium scabiosa be
thonica sarcocolla serpillum calamentum origanum oro-
bus fenugrecum semen lilij assum piper assa sulphur se-
men vrtice passule ficus dactyli enula mel zucharum. Igi
tur discretus medicus iudicet formas, vel per modum si-
rupi vel conditi vel pillularum vel trociscorum vel vngũ
torum. vel gargarizando vel emplastrando. accipiat ergo
vnum vel multa mixta conuenientia particularium. Et sci
endum hic q̃ tres sunt passiones que curantur cum eisdez
materiebus. s. raucedo tussis ⁊ asma.

¶ De asmate. ¶ Syllanus.

Circa rubricam est notandum q̃ tres sunt speci-
es difficultatis anhelitus. Una in attrahendo ae
rem ⁊ hoc fit qz villi longitudinales pectoris sũt
debiles ⁊ vocantur disnia. ⁊ dicitur q̃ est diffi-
cultas anhelandi sine sonitu. secunda species dif
ficultatis anhelitus est in expellendo aerem. ⁊ hoc est quã
do villi latitudinales pectoris sunt debiles. propter quod
non expellitur aer ⁊ vocatur asma ⁊ dicitur q̃ est difficul-
tas anhelitus cum sonitu vnde dicitur in versu. Disnia se
celat, canit asma morbumq3 revelat. Tertia species diffi-
cultatis anhelitus est quantum ad vtrumq3 ⁊ hoc est quan
do villi longitudinales ⁊ latitudinales pectoris sunt debi-
les. ⁊ vocatur orthomia. vt patet in versu. Orthomia quo
q3 morbo vexatur vtroq3. Modo hic capitur asma vt est
nomen generale tribus egritudinibus supra dictis. ¶ Se
cundo notandum q̃ asma sine difficultas anhelitus habet
tot causas ⁊ easdem quot ⁊ easdem causas habet tussis, ʒ
sunt fortiores in asmate q̃ in tussi absolute. ideo pro his re-
curratur ad capitulum precedens. Dicit tamen raſ. ponit
curam asmatis sine difficultatis anhelitus causati ex multi
tudine flegmatis viscosi existentis in concauitate pectoris
vel in porositatibus pulmonis vel venarum vel arteriarũ
pulmonis qz vtplurimum fit ex illa causa. ¶ Notandum
tertio q̃ signa asmatis ꝑm diuersitatem causarum possunt
haberi ex signis diuersitatis tussis dictis in. c. precedenti. iõ
pro illis recurratur illic. signa pronostica. asma in senibus
nunq̃ curatur. aut cum magna difficultate. Ratio quia vir
tus eorum est debilis. ⁊ causa vtplurimuz est humor flegmaticus viscosus multum difficilis eradicationis. secun-
dum asma quando multum antiquatur non recipit curatio
nem. Tertium quando in asmate anhelitus est parvus tar
dus ⁊ frigidus est signum mortis propinque. ratio patet.
Quartum in asmate anhelitus tremulus ⁊ pulsus maluz.
ratio quia significat q̃ vene pulmonis sunt plene. Ideo ti-
metur de suffocatione. Quintum in asmate tussis ⁊ sinco-
pis pessimum est. Sextum in omni difficultate anhelitus in
quo patiens sepe ad anhelandum cogitur ad anhelitum su
scipiendum mortale. patet quia talis anhelitus est prefoca
tus. Septimum si asma venit propter dislocationem spon-
dilium vix aut nunq̃ curatur. ratio nanq3 patet. Octauuz
asma si prouenit propter catarrum ⁊ caput est debile natu
raliter nunq̃ curatur. sed intelligendum est hic q̃ asma ⁊
difficultas anhelitus sunt egritudines cronice ⁊ mouentur
pessimaliter. ¶ Almansor.

De asmate

Quam aliquis assidue patitur tussim: ⁊ aerem attrahit sicut fit post cursum aut p⁹ vehementem motum. ⁊ cum iacet supinus est ei deterius: sed cum sedet est ei melius. Decoctio ei danda est. que. ℞. ficuum citrinoꝝ ʒ.x. dactylorum multam humiditatem habentium. seminis apij feniculi capilli veneris liquiritie hysopi prassij omnium añ. ʒ.v. coquantur in tribus lib. aque dulcis donec redeant ad vnam ⁊ coletur. De hac vero decoctione tribus diebus egro in potu tribuatur cum pondere duoꝝ aureorum huius confectionis que. ℞. succi liquiritie hysopi capilli vene. omnium añ. ʒ.x. cordumeni piperis amigdalarum amararum aristol. ro. seminis vrtice omnium añ. ʒ.v. melꝫ dispumati. q. sufficit. hec. n. confectio superfluitates q̄ sunt in pectore mirabiliter expellit ⁊ est optima. Danda itaq; est per hebdomadam vnam continuo. Deinde eger postquā comederit sinapi ⁊ mel vomere cogendus est ⁊ venter ex his pillulis soluendus. que. ℞. agarici gra. ordei. xviii. coloquintide interioris grana ordei. vi. elacterii gra. iiii. succi liquiritie. ʒ.ʒ. fiant ex eis pillꝫ. ⁊ sufficit ad dosim vna. post hoc quoq; iterum redeat ad confectionem ⁊ decoctionem sumendā ⁊ postremo ad vomitum ⁊ ventris solutionem vt prius: hoc sepe faciendum est donec eger sanitati restituatur. Interiz tñ a cibis grossis et stipticis acetosis abstineat. ¶ Sylla.

¶ Ponit curam asmatis ⁊ dividitur in quatuor. Primo ponit curam per decoctionem ⁊ confectionem. Secundo per enacuationem Tertio ostendit a quibus oportet egrū abstinere. Quarto ostendit quid sit fiendum post enacuationem. secunda ibi. (Deinde eger). Tertia ibi. (Post hoc) Quarta ibi. (Interim tamen). De prima dicit q̄ cū apparent ista signa. Primo q̄ patitur tussiz. Secundo q̄ attrahit aerem vehementer. sicut fit post cursum aut fortē motum. Tertium cum iacet supinus est ei deterius. ⁊ cū sedeat est ei melius supple arguendum est q̄ talis patitur asma. Secundo dicit q̄ pro cura debet dari decoctio que est. ℞. ficuum siccarum ʒ.x. dactiloꝝ multam humiditatem habentium semis apij seis feniculi capillorū veneris liquiritie hysopi prassij omnium añ. ʒ.ii. coquanꝫ i lib. iii. aque dulcis donec redeant ad vnam. ⁊ ʒ dari egro de ista decoctione tribus diebus cum pondere anri huius cōfectionis que est. ℞. succi liquiritie hysopi capillꝫ vener. añ. ʒ.x. cordumeni pipis amigdalaꝝ amararuꝝ seis vrtice añ. ʒ.v. melꝫ dispumati. q. sufficit. Hec enim confectio superfluitates que sunt in pectore mirabiliter expellit ⁊ ē optima ⁊ dari ʒ per vnam hebdomadam continue. ¶ Notandum pro ratione signoꝝ in asmate est tussis. ratio q: in mēbris spūalibus est res nocua quā natura tentat expellere ⁊ sic fit tussis. secundum verificatur q: in asmate propter nocumentū in mēbris anhelitus cogitur ad sepe anhelandum. ideo attrahit aerem sicut fit post cursum. Verificatur tertium q: in asmate cum patiens iaceat supinus ē deterius q: fit constrictio maior cāne pulmonis ⁊ sic aer non potest ita bene attrahi ⁊ exire sed stando melius intrat aer ideo ⁊c. Sed rō remedij est q: talis decoctio est rerū incidentium materiam grossam ⁊ subtilliantium ⁊ sic ipam disponentium ad enacuationem. ¶ Notandum q̄ per ista intelligit eis silla. vt sirupum dictum in. c. de tussi addendo sglle. ʒ.i. Ad idem valet brodiū galli antiqui cocti cū hysopo liquiritia vuis passis mūdis ab arillis ⁊ semie vrtice ⁊ semie fenugreci. Ad idem valet pomū granatum dulce coctum in cineribus cum modico zucchari cādi sic q̄ scindat ⁊ ponatur pulvis zucchari candi ⁊ involuatur in petia pānis madefacta ⁊ pax dimittatur in cinere calido ⁊ grana in cacia ponantur ⁊ comedantur ⁊ valet mirabiliꝫ. Ad idē aqua distillata enule cāpane. Ad idem si comedantur duo boli ō solijs sglle cū ficubus vel zucchario cando quolz mane. Ad idem valet pulmo vulpis siccus propzie. ʒ.ij. dentur cū eo quod conuenit de potibus. est res mirabiliꝫ. Ad idē valent omnia dicta in. c. de tussi cāta a materia flegmatica. Ab extra vero conuenit tale emplin. ℞. dactiloꝝ pinguiū caricarum pinguiū añ. ʒ.ii. ramoꝝ malue bismalue añ q̄r. ʒ. conquassa fortiter ⁊ bulliant deinde. ℞. stercoris colūbarum terbentine refine añ. ⁊ misceant omnia cū mucilagine fenugreci ⁊ seis lini. q. sufficit. fiat emplin ⁊ ponatur supra pectus. Ad idem. ℞. cerotū hysopi superponendo lanam calidam. ad idem vnguentum dialtee. Ad idem valet inunctio facta supra pectus de oleo de lilio ⁊ de oleo de ireos vel ex oleo laurino vel ex oleo de aneto ⁊c. (Deinde eger.) ponit curam per enacuationem dicens q̄ postq̄ comederit sinapim ⁊ mel ʒ vocari ad vomitū ⁊ hoc ʒ veritatem quando materia est in stomacho. Ratio q: sinapis ⁊ mel solvunt materiam ibi existentem ⁊ p̄parant ad vomitū. sed vomitus valet q: enacuatur materia illa. secūdo dicit q̄ ʒ enacuari cum pillulis que sunt. ℞. agarici q̄ tum ponderant. xviii. grana ordei coloquintide interioꝝ q̄tū ponderāt sex grana elacterij gra. iiii. succi liquiritie. ʒ. ʒ. fiāt ex his pillꝫ ⁊ sufficiūt ad vnam vicem. rō ptis q: enacuant mām a pectore ⁊ est intelligenduz q̄ in enacuatione multiplicatio melior est pillularū de agarico cuius descriptio stat sic in forma. ℞. agarici. ʒ.iii. coloquintide. elacterij amborum añ. q̄rt. iii. vnius succi liqritie añ. ʒ. ʃ. fiāt ex eis pillꝫ. ¶ Notandū q̄ medicine mūdificantes pectus ⁊ pulmonē ab humoribus grossis aut etiam putridis sunt hysopus ſm oēm mōz administrationis ⁊ serapinū ppzie cū vino ⁊ sglla ⁊ vtica ⁊ se. eius ē multū iuuās. educit enī hūores grossos sepultos in pectore ⁊ pulmone ⁊ ppzie sorbitiones decoctionis eius in aqua melꝫ ⁊ ordei ⁊ ficuꝫ ficcis ⁊ radix alfesere ſm omnē modū administratōis ei⁹ est mirabilis ⁊ decoctio volubilis cum melle ⁊ filꝫ ireos expellit enim omnem materiā ab eo ⁊ mundificat pect⁹ efficaciter ⁊ plures alie poni possent. (post hoc). Ostendit qd sit fiēdum p⁹ enacuationē dicēs q̄ iter ʒ redire ad sumenduz decoctionē ⁊ cōfectionē dictā vel ad enacuādū p vomituz donec restituatur sanitas per secessum vt prius subdit q̄ sepe ʒ fieri. (Interim tamen). Ostendit a quibus cibis ʒ abstinere dicēs q̄ ʒ abstinere a cibis grossis ⁊ stipticis ac acetosis. rō qz retinent ⁊ restringunt materiā in stomacho. ¶ Notandum q̄ non solum ʒ evitare predicta imo multa alia. vt oia ventosa ⁊ omnia alia multiplicantia flegma. Eviter etiam balneum ⁊ somnum super repletionem presertim in sero. vitet superfluū motū tristitiā ⁊ solicitudinem. ¶ Et notandū q̄ inter cetera coitus est sibi mortal. Ligat panem bene coctum fermentatum ⁊ pisatū cū anis. croco cinamomo ⁊ feniculo carnes sint vtplurimum volatilium vsualium non viventium in aquis. caro vulpis ⁊ bericij nemoral ⁊ potissime pulmones quōcunq; sumantur. De fructibus ficus ficce ⁊ calefacte ad ignem vue passe phistici dactili pinee amigdale dulces. De oleribus borago buglosa feniculus petrosili. origanū calamēthz nasturtiū serpillum hysopus. De potibus. aqua melꝫ. vinū claꝝ antiquum odoriferū bene maturū. sed pauce quantitatis. ¶ Scdō notandum q̄ post medicinas dictas valent suffumigia de quibus est primum. ℞. sulphuris citrini arsenici añ. ptes eq̄les. fac formas similes auelānis cū adipe renum caprarum aut vacce ⁊ ponaꝫ supra carbones ⁊ recipiatur fumus ad os p traiectoriū. ad idez ex croco myrrha costo aristol. casia ⁊ arsenico. fiāt formule cū adipe caprino. Ad idē ex arsenico ⁊ aristo. cum adipe. fiāt formule vt prius. Ad idem valet sulphur per os sūdetur cum ouis sorbili.

bus. vel ſulphūr ⁊ arſenicum cum ouis ſorbilibus ⁊ melle. Aut arſenicum cum aqua mell'. aut pillule cum arſenico ⁊ gūma pini. ¶ Tertio notandum ꝙ ſi aſma contigerit a ſanguine competit flebotomia de baſilica. ⁊ ſi contigerit propter retentionem hemorroidarū aut menſtruorum prouocatio eorum eſt inuatiua. Sed ſi aſma fieret propter materiam deſcendentem a capite cura eſt intendenda ad caput cum confortantibus ⁊ prohibentibus fluxū de quibus dictum eſt in. c. de catarro. ⁊ cura eſt intendenda ad materiam retentam in pectore cum his de quibus ſtatī dictum eſt ſupra ad capitulum precedens.

¶ De pleureſi. ¶ Syllanus.

QUIrca rubricam eſt notandū ꝙ duplex eſt pleureſis. ſ. vera ⁊ non vera. Vera ē vt apa diafragmatis ⁊ mediaſtini. ¶ Non vera eſt duplex. Una eſt apoſtema exiſtens in lacertis pectoris ſeu carne coſtarum exteriorum. alia eſt que fit a vento ſitate. ad propoſitum hic intelligit de vera. ¶ Secundo notandum ꝙ pleureſis quedam fit a latere dextro. quedā in ſiniſtro. vt plurimum fit in dextro. ſed que fit in latere ſiniſtro eſt periculoſior ⁊ citius terminatur propter proquintatem ad cor. ¶ Tertio notandum ꝙ pleureſis cauſa poteſt eſſe exterior vt nimius calor nimium frigus ſuperfluꝰ motus ventus boreal' quando venit poſt auſtralem. ſuperfluus potus aque frigide vel vini. Vel eſſe interior. ⁊ tunc cā antecedens eſt repletio capitis ⁊ totius corporis. Cauſa cōiuncta vt plurimum eſt cholera. deide ſanguis. deinde flegma. deinde mlia. iꝫ raro. Ventoſitas etiam poteſt eſſe cauſa licet pleureſis non vere. ¶ Quarto notandum ꝙ pleureſis poteſt terminari quinq; modis. Primo per reſolutionem inſenſibilem. vt per calefactoria quādo materia ē pauca ⁊ ſubtil'. Secundo per enacuationem ſenſibilem ſeu excreationem vt per ſputum quod fit communiter Tertio p conuerſionem eius in ſaniem ſicut quando materia ē groſſa ⁊ talis eſt periculoſa. qꝫ tales vt plurimum fiūt pthiſici ⁊ empici vt patet in aforiſmo quinte particule. Quicunque pleuretici facti ⁊c. Quarto per cōuerſionem eius ad ſcyroſim ⁊ hoc fit raro. ⁊ hoc fit per medicinas calidas reſolventes materiam ſubtilem ⁊ groſſam dimittentes quādo ſunt nimis calide. Quinto per mutationem materie ad alias partes. ſicut aliquando ad cerebrum ⁊ fit frenetis. Aliquando ad neruos. ⁊ fit ſpaſmus. Aliquando ad vias vrinales per venas magnas. ⁊ aliquando ad inteſtina. ¶ Quinto notandum ꝙ pleureſis ſalubris habet quatuor tempora .ſ. principium in quo nihil expultur. Augmentuꝫ in quo incipit expuere ⁊ apparent ſigna digeſtionis. Statuꝫ quādo ſputum eſt album bene digeſtum ⁊ faciliter expultur cum facili tuſſi ⁊ alleuiatione. Declinationem quando iſta incipiunt minui ⁊ febris ⁊ alia accidentia. ⁊ illa tempora aſſignāntur diſtinguendo tempora ex parte digeſtionis materie. ſꝫ alia aſſignantur diſtinguendo ex parte accidentium ⁊ illa cū illis non coincidunt. qꝫ principium quo ad digeſtionem materie comprehendit augmentum principium ⁊ ſtatuꝫ quo ad difficultatem accidentium. ⁊ declinatio quo ad accidentia comprehendit augmentum ſtatum ⁊ declinationē quo ad materie digeſtionem. ¶ Sed notandum ꝙ ſigna propria vere pleureſis ſunt quinq;. Primum dolor lateris pungitiuus. qꝫ ibi eſt mala complexio ⁊ ſolutio continuitatis. ſunt autem hec cauſa doloris. Eſt autem pungitiuus propter ſenſibilitatem loci ⁊ ex parte materie. qꝫ calida natura liter vel accidentaliter. Secundum ſignum eſt febris continua qꝫ materia eſt putrefactiua in locis propinquis cordi. Tertium ſignum eſt difficultas anhelitus. qꝫ propter apa ſequitur compreſſio pulmonis. Quartum eſt tuſſis concomitans. qꝫ aliquid reſudat a loco apatis ad cānales pulmonis. ideo ⁊c. Quintum ſignum eſt pulſus frinus qꝫ motibus ſeu apa eſt in membro duro neruoſo. ſ. panniculo coopericnte coſtas. vnde fit extēſio ⁊ duricies ⁊ fit pulſus ſerrinus. Signa materie peccātis ſi ſit cholera. vrina citrina ⁊ intenſa ⁊ ſubtil'. pulſus durus velox ⁊ frequēs. dolor acutus pungitiuus multuꝫ. citrinus color. ⁊ alia ſigna cholere diſcurrendo per res naturales non naturales ⁊ preter naturam. ſigna ſi ſunt a ſanguine ſunt vria rubea ⁊ ſpiſſa. ſputum rubeum ⁊ pulſus plenus. dolor non ſentitur ſic cum punctura ſed cum quadam grauedine. repletio venarum: anteceſſio rerum multiplicantium ſanguinem. ſigna ſi cauſa fuerit flegma ſunt. vrina apparet calida vel remiſſa. pulſus paruus ⁊ mollis ⁊ alia ſigna flegmatis. ſigna ſi fuerit mlia licet raro ſint ſputum liuidum ⁊ paucum. dolor non eſt intenſus nec acutus. vrina eſt remiſſa. ⁊ alia ſigna mlie. ſigna prognoſtica ad malum ſunt ſi ſigna predicta pleureſis ſunt intenſa multum ⁊ laborioſa mortem ſignificant. ſicut dolor vehemens proſternens virtutem difficultas anhelitus addens ad caliditatem. ⁊ caliditas ad frequentiam tuſſis multum laborioſa impediens ſomnum ⁊ cibum. febris fortiſſima. ſputum liuidum nigrum viſcoſum cum laborioſa tuſſi. ſimiliter ſi medicus recte operetur per vlia ⁊ partilaria ⁊ patiens per medicinam non alleuietur vel non liberetur ſed potius aggrauetur eſt ſignum peſſimū ⁊ mortale. ſigna prognoſtica ad bonum ſunt ſputuꝫ album leue ⁊ equale cum modica tuſſi ⁊ alleuatione patientis quod cito appareat in principio. ⁊ continuetur procul dubio ſignificat ſalutem ⁊ precipue ſi alia ſigna conueniunt. ſicut eſt bonitas ſomni ⁊ appetitus ⁊ bona toleruntia ⁊ egeſtio non ſit frequens. ſed iuncta ⁊ equalis ⁊ hora conſueta. ⁊ vrina vergat ad rubedinem ⁊ quandam mediocritatem ⁊ cito incipiat facere bonam reſidentiam. ¶ Notandum ꝙ vrina in egritudinibus epatis ⁊ venarum certam habet ſignificationem ſi ſit bona ſine mala. ſed in egritudinibus alijs que ſunt extra venas. ſi vrina eſt laudabilis bonum ſignum eſt ſed non certum ſalutis. quia ex alijs poteſt periclitari. ſed ſi vrina fuerit mala ⁊ indigeſta ⁊ ita de alijs ſignis malis. certum ſignum eſt ꝙ eger tendit ad mortē. qꝫ poſtq̄ digeſtio deficit in radice deficit in ramis. ¶ Almanſor.

QUam aliqs ſub coſtis ſuis dolorē ſentit pūgitiuū: ⁊ ꝓprie qñ ſiccā patit tuſſim ⁊ febrē: expedit vt ſi dolor ſup partē coſtarū ⁊ furculam tendit: fiat minutio ex baſilica eiꝰ partis i qua ē dolor niſi totū corpꝰ multo ſanguine repletū fuerit: tūc eni ex latere cōtrario ſāguinis detractio faciēda ē. egritudo quoq; ſi iā p aliquos dies ſi feſtauerit egr a pricipio ſui flebotomia a parte dolente faciēda eſt. ¶ Syrila.

¶ Determinat de pleureſi ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam. ſecundo manifeſtat ipſam quantum ad nomen ſecunda ibi. (hec paſſio.) ¶ Prima in duas. primo ponit curam pleureſis vere. ſecundo non vere. ſecunda ibi. (ſi autem exterius.) ¶ Prima in duas primo ponit curam. ſecundo docet prognoſticari de pleureſi ſecunda ibi. Quod ſi in principio.) ¶ Prima in duas primo ponit curam obſeruandam anteq̄ incipiat excreare. ſecundo quando incipit excreare. ſecunda ibi. (Cunq; ſcreare). ¶ Prima in duas. primo ponit curam per enacuationem ſecundo per dietaꝫ ſecunda ibi. (Quod ſi eger). prima in duas. primo oſtendit quomodo enacuatio fit fienda per flebotomiam. ſecundo per medicinam. ſecunda ibi. Quod ſi dolor). De pria dicit ꝙ quando aliquis ſub coſtis ſuis ſentit dolorem pungitiuum ⁊ patitur febres ⁊ ſiccam tuſſiꝫ. ⁊ dolor tendit ſupra partem coſtarum ⁊ furculam. debet fieri flebotomia de baſilica illius partis cuius eſt dolor. ſecundo ponit exceptionem dicens ꝙ hoc totum debet intelligi niſi corpus totum fuerit repletum multo ſanguine. quia tunc flebotomia debet fieri ex latere contrario. Tertio dicit ꝙ ſi egritudo infeſtauerit egrum per aliquos dies a principio ſuo debet fieri flebotomia de eadem parte dolente. ¶ Notandum ꝙ ſi in pleureſi corpus fuerit plectoricum debet fieri flebotomia ex parte contraria doloꝛi. quia ſi ex eadem fieret traheret materia ad locum vel ex ſaphena eiuſdem partis. qꝫ diuerſio fit ad locū ſatis diſtantē a loco doloris. ſi vero corpus nō ſit plectoricū vel materia eſt i fluxu: ⁊ ſic flebotomia debꝫ fieri de parte contraria. vl materia eſt fluxa

ꝛ sic dꝫ fieri de eadem parte. rō qꝛ prima intentio est ꝙ p bibere fluxum. secunda vero est euacuatio. ꝛ sic ex his verificatur textus. Raſ. ¶ Secundo notandum ꝙ si pleuresis sit a sanguine debet fieri flebotomia vt dictum ē. ¶ Post flebothomiam vngatur locus cum oleo de camomilla ꝛ oleo de aneto mixtis simul ꝛ actu calidis. ꝛ ponatur super vnctionē empl'z. qō sic fit. ℞. radicis altee. i. malvaniſci cocte ꝛ p̄parate. ʒ. iii. viol'. flox camomille añ. ʒ. ii. farine ordei. ʒ. vi. incorporent ꝛ misce cū oleo de camomilla ꝛ oleo viol'. q. ſufficit ad faciēdū empl'm ꝛ calidum ponat ſupra locum. Si venter infirmi esset siccus, fiat oi die suppositorium vel clystere lenitiuum ꝛ esset melius. ꝛ posset aliquibus diebus mundificari cum hac medicina. ℞. manne. ʒ. ii. aque decoctiōis viol'. ꝛ mirabarum. ʒ. iiii. Ad idē. ℞. caſſie fiſt. ʒ. ii. aque decoctionis p̄dicē. ʒ. iiii. coletur ꝛ det ante diem in matutinis. ¶ Almanſor.

¶ Qō si dolor iferiꝰ ad ptez costaꝝ posteriorē tēdit: vēter ex decoctiōe quā i. c. de reumatiſmo deſcripſimꝰ ē soluēdus. Deliꝰ tñ ē vt flebotomia fiat: deide aqua ordei cū zucharo assidue tribuat. ꝛ si videris tussiz eiꝰ vehemētis siccitatis da ei i diluculo oi die iulep: deide da ei in potu aquā ordei. ꝙ si eger fuerit debil' nutriat cū pāe ꝛ zucharo. si autem fortis fuerit aqua ordei usqz ad diem quartum sufficiat. ¶ Syllanus.

¶ Hic ponit curā pleuresis qñ dolor tendit inferius ad p̄tem costarum posteriorꝫ. ꝛ dꝫ uidit in duas. Primo facit hoc. Secundo ponit curam per potū. secunda ibi. (Dein de aqua). Prima in duas. Primo facit hoc. secundo cōpat flebotomiā ad farmaciā. secūda ibi (Melius tñ). De prima dicit ꝙ si dolor tendit inferius ad partem costaꝝ iferiorū. venter dꝫ euacuari cū decoctione quā deſcripſimus c. de catarro. ſō recurrat illic. rō qꝛ materia talis satis apta est euacuari per talē medicinā laxatiuā. ¶ Notādū ꝙ i materia colerica ante solutionē cōpetit tale digestiuum. ℞. endiuie scariole lactuce epatice diptami capillorum veneris recentium añ. M. i. quatuor seminum frigidorum seris mali ne bismalue semis borraginis mundati añ. ʒ. ſ. ordei mundi. ʒ. i. liquiritie raſe vuarū paſſarū ab arillis mundatarum iuube sebesten. añ. ʒ. i. violarū florū nenufaris añ. ʒ. ſ. zucchari albi. lib. i. fiat sirupus vsqz ad quart. v. Ad idē sirupꝰ de iuubis. Ad idē. ℞. sirupi viol'. ʒ. vi. sirupi papaueris sirupi capil. veneris añ q̄rt. i. misce. Medicina laxatiua pōt esse talis. ℞. florum violarū borraginis bugloſe añ. ʒ. ſ. prunorū damascenorum iuube sebesten añ. ʒ. x. spice nardi. ʒ. ſ. ligritie raſe vuarum paſſarum añ. ʒ. v. fiat decoctio i q̄ dissoluat caſſiefiſt. ʒ. i. renbarbari infusi in modico aque ordei. ʒ. ſ. vel. ʒ. i. Si patiens sit fortis fiat colatura vsqz ad quart. i. ſ. detur in aurora. deinde post euacuationem pōatur ſpongia infusa in aqua decoctionis camomille violis vel aneti. Ad idem ſpongia infusa in aqua calida ſolū ꝛ exp̄ſſa. Ad idē fiat calefactorium cū vaſe eneo inuoluendo pannū lini i p̄lendo vas aq̄ calida. Ad idem valet vesica plena aq̄ calida ꝛ loco applicata. ¶ Secō notandū ꝙ in mā flegmatica cōpetit tale sirupus. ℞. hyſopi capil. veneris. añ. M. ii. liquiritie raſe vuarum paſſarum mundatarum ab arillis añ. ʒ. i. ordei mundi ʒ. ii. quatuor seminū frigidorū mundatorū seris brusci seris ſparagi seris limi seris fenugreci añ. ʒ. i. aceti albi. ʒ. ſ. ponit ad incidendum mell' electi q̄rt. i. zucchari al. quart. iii. fiat sirupus clarificatus vsqz ad quart. v. ꝛ iſte cōpeteret si esset colera groſſa. Ad idem sirupus de liquitia sirupus de hyſopo ꝛ sirupus de capillo veneris. Medicina laxatiua. ℞. florū viol'. borraginis bugloſſe añ. ʒ. i. liquritie raſe vuaꝝ paſſaꝝ mundatarum ab arillis añ. ʒ. ii. caricarum. ʒ. ſ. agarici. ʒ. ſ. fiat colatura vsqz ad quar. i. ſ. deide post euacuationem vngatur locus cum oleo de camomilla vel de aneto vel de lilio vel de ireos. inde fiat calefactorium ex floze camomille ꝛ melliloto. ꝛ pōt fieri humidum decoquendo in aqua. vel siccum faciendo ſaccū de predictis. Ad idē valet ſaccus talis. ℞. ordei ozobi aſſ. quar. ſ. furfuris pugillum. i. conquaſſent ꝛ fiat ſaccus ad q̄titatem palmi ab vtraqz parte bullat in aqua ꝛ modico aceti expreſſus ſupponat lateri. ad idem valet ſaccus ex milio ꝛ ſale ꝛ plus valet si materia esset vētoſa. ¶ Tertio notandum ꝙ si materia esset mixta. licet raro. accidat debet dari cum predictis p̄ dirigendo succus borraginis cū tota radice bugloſa cum tota radice añ. M. i. Et medicina laxatiua potest fieri cū ello nigro vel cū thimo epithimo polypodio sene ꝛ similibus. Deinde procedendum est cū predictis localibus. (Melius tamen). Cōparat flebotomiam dicens ꝙ melius est vt fiat flebotomia q̄z vt detur farmacia. rō qꝛ melius remonetur materia a loco. qꝛ farmacia nō sic attingit ad pāniculos sicut flebotomia. ſz quantuz est ex parte materiei peccantis cōpetit farmacia. (Deinde da). Ponit curam per potū dicens ꝙ aqua ordei cū zucharo dꝫ dari cōtinue in potu. rō qꝛ infrigidat hūectat ꝛ laxat vētrem. Secundo dicit ꝙ si videris tuſſim vehemētis siccitatis competit dare oi mane in potu iuleb vel aquam ordei. Tertio dicit ꝙ si virtus patientis fuerit debilis dꝫ nutriri cū pane ꝛ zucharo. si fortis sola aqua ordei sufficit vsqz ad quartū diem. ¶ Notandū ꝙ in pleuresi a materia calida potus potest esse aqua ordei vel aqua fontis cum pane zucchari vel succus malorum granatorum dulcium cū multa aqua fontis. ꝛ vbi esset sitis ſomnietas ꝛ ariditas lingue si rupus violatus. vel nenufarinus vel papaueris cum aqua ordei aut fontis. ꝛ iſte potus valet loco cibi quando virtus est fortis. si esset debilis pōt vti brodio pulli parui decocti in aqua fontis cum lactucis aut ſeminibus frigidis ſine ſale coquatur vsqz ad oſſium ſeparationez potest etiam vti ptiſana ordei ꝛ farina tritici p̄parata cum lacte amygdalarum ꝛ ſpinachijs. ꝛ potest vti paſſulis mundatis iamygdalis cucurbitis iuubis violis. ꝛ pane loto cum aqua seu vino aquoſo debili. ſed in materia frigida potest potus esse aqua mellis vel aqua multum zucharata. de cibis ptiſana ꝛ ſimilia. ¶ Almanſor.

¶ Lūqz ſcreare cepit decoctionē quā. i. c. ō reumatiſmo noiauimꝰ quotidie ſumat ꝛ ante aq̄z ordei bibat donec ſanet. Si aūt febriſ ꝛ acuitas ꝑseueret. ꝛ eger i excreatiōe difficultatē patiat det decoctio quā in. c. ō aſmate nominauimus: qō ſiſtr est faciēdū cum ſaniei fit excreatio. Qō si i p̄cipio paſſionis qō excreatur nigz aūt uelut citrinū apparet ꝛ sic p̄māſerit ꝛ ſe. n̄ qeuerit nec calor usqz i diē. vii. timorosuz ē. ꝛ si cū boc toto aeris attractio nō alleuiat ꝛ in pectore affuerit oregmon: aut in maxillis rubedo ꝛ in oculis labor est morti propinquuſ. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam quando patiens incipit ſcreare ꝛ est egri tudo in augmento: ꝛ diuiditur in duas ſecundum ꝙ duo ponit remedia. secunda ibi. (Si autem). De prima dicit ꝙ cum inceperit ſcreare debet quotidie ſumere decoctionem quam diximus in. c. de catarro antequam aquam ordei bibat. quia mundificat pectus. De secūda dicit ꝙ si febris ꝛ acuitas perſeueraverint. ꝛ eger patiatur difficultatem in ſcreatu debet dari decoctio quam diximus. c. de aſmate ꝛ idem est faciendum cum est excreatio ſaniei. ratio talis abſtergit ꝛ pectus mundificat. (Quod si in principio). Hic docet pronoſticare in pleuresi dicens ꝙ si in principio paſſionis illud quod ſcreatur apparuerit nigrum ꝛ citrinū ꝛ sic continuauerit ꝛ non quieuerit febris vsqz ad diem septimum. est ſuſpicandum de malo. Secundo dicit ꝙ si cū boc toto non fiat alleuiatio in attractione aeris in pectore ꝛ fuerit ſonus qui dicitur oregmō. ꝛ in maxillis rubedo. ꝛ in oculis liuor. est p̄orimus morti. Ratio prima quia ſignum est quod ſit ex malitia materie ꝛ ſignificatur debilitas virtutis ſuccumbentis. ꝛ sic verificatur ſecundum dictum. ¶ Almanſor

¶ Si autem exterius in latere apparuerit rubedo aut apostematio ⁊ cum premitur locus dolet. ponatur desuper ventosa aut emplastrū ex sinapi ⁊ ficubus ⁊ dimittatur ibi donec locus vlceretur. De his vero que ex errore stolidoruꝫ ad augmentum nocumenti accidunt hanc egritudinem patientibus est cum dolor sentitur in principio sub costis existimant grossam fore ventositatem. ideoqꝫ electuarium diamuscum aut ei similia egro tribuunt: eūqꝫ interficiunt. Hec passio vocatur birsen cuius causa est apostema qō oritur iterius ex costis hypocūdrioꝝ. ¶ Syl.

¶ Ponit curam pleuresis non vere. ⁊ diuiditur in duas. Primo facit hoc secundo ponit errorem quorundā. secūda ibi (. De his vero). De prima dicit ꝙ si apparuerint i latere exterius rubedo. aut apostematio ⁊ cum locus premitur dolet. signum est ꝙ est pleuresis non vera facta ex materia contenta in costis extra. Secundo vult ꝙ ꝙ cura ꝺz superponi ventosa. rō qꝛ attrahit materiaꝫ ad extra plꝰ. Tertio vult ꝙ etiam competit emplastrum ex sinapi ⁊ ficubus ⁊ dimittatur donec locus vesicetur. ratio qꝛ tūc materia exhibit. ¶ Notandum ꝙ in tali nullo modo competunt repercussiua: rō qꝛ repercuteret materia ad intra ad loca mobilia immo nec in pleuresi vera competunt. ⁊ si illō esset maxime esset in principio principiante. si quis presens esset ⁊ deus dedisset talem gratiam ꝙ principium principians cognosceretur ⁊ ꝙ portaret in manu vel in bursa medicinam repercussiuam. sed non videtur quando talia posſunt concurrere. ideo mirandum quomodo bonus ebdomesue dormiuerit. ¶ Notandum ꝙ in pleuresi vera non competunt maturatiua nisi quando egritudo prolongatur ⁊ non videmus aliam viam. qꝛ sanies est periculosa. (De his vero). Ponit errorem quorundam dicens ꝙ quidaꝫ stolidi medici in cura huius passionis errabant ꝙ cum dolor sentiebatur sub costis in principio egritudinis existimabant grossam fore ventositatem. vnde dabant electuarium diamuscū ⁊ sibi similia calida. ⁊ sic augebāt nocumētum. ⁊ egrū interficiebāt. ratio patet. (Hec passio). Ostēdit denominationem huius passionis dicens ꝙ hec passio vocatur birsen. cuius causa est apa qō oritur interius in costis hypocūdrioꝝ. vnde sicut birsen dicitur apa panniculoꝝ cerebri. ita birsen dicitur apa panniculorū pectoris.

¶ De peripneumonia. ¶ Syllanus.

Quia rubricam est notandum ꝙ peripneumonia est apostema pulmonis. ¶ Secundo notandum ꝙ peripneumonia potest termiari quinqꝫ modis. primo ꝙ resolutionem insensibilem. Secūdo ꝙ euacuationem sensibilem vt ꝙ sputum ⁊ hoc est vt plurimum. Tertio ꝙ conuersionem eius in sanguinem. ⁊ talis est periculosa. qꝛ cum rumpitur apa fiūt ptysici. Quarto ꝙ solitosim vt cum resolui subtile ⁊ remāet grossum. Quinto ꝙ transmissionem materie ad aliud locum. ¶ Tertio notandum ꝙ pipneumonia qñqꝫ est egritudo ꝙ se. aliquando est sequens aliam egritudinem vt pleuresim ⁊ fluxum catarri. ¶ Quarto notandum ꝙ causa ꝓpneumonie potest esse quilibet humor. sed sicut pleuresis vtplurimum fit de colera ita pipneumonia vtplurimum fit de flegmate. ⁊ hoc flegma vel fluit ad pulmonem ꝙ venas vel distillat a capite. ¶ Quinto notandum ꝙ signa ꝓpneumonie quando est egritudo ꝙ se. ⁊ fiat a materia calida sunt febris continua acutissima. rō ꝓpter ꝓpinquitateꝫ materie putrescentis ad cor ⁊ caliditatem materie. ⁊ pulsus est vndosus. qꝛ apostema est in membro molli colligēte de materia multum subtili. vnde pulsus est plēus ⁊ vndosus. difficultas anhelitus cum suffocatione ita vt videat infirmo ꝙ peat prenūtia suffocatione. rō ꝓz. quia propter apa oppilant vie pulmonis quibus attrahit aer ad euentā dum caliditatem cordis. rubedo maxima in maxill'. quia a pulmone eleuant vapores retinentes colorem pulmonis qui cōmunicat pōis maxillaꝫ. dolor in anteriori pte pectoris ⁊ in medio duaꝫ spatulaꝫ. ⁊ talis est aggrauatiuus rō ne panniculi suspendentis quia pulmo est membrum isensibile de se. ratio patet qꝛ pulmo continet in medio pectoris. ⁊ in omni pipneumonia est materia aggrauans ⁊ tussis multa. qꝛ in pectore est mala materia que decidit a mēbro spongioso in quo continet multus aer ⁊ miscet cum illo vrina rubea ꝓpter se. ⁊ materiam. asperitas lingue cuꝫ nigredine. quia eleuant multi vapores ⁊ continent in lingua ⁊ adurunt. ⁊ sic fit nigredo in lingua. signa eius qui fit a materia frigida sunt cōstrictio anhelitus cum sonitu in pectore absqꝫ aliquo dolore sensibili. lingua est multotiēs absqꝫ nigredine. In principio pulsus est mollis ⁊ rarus. ratio signoꝝ ꝓz. signa quando pipneumonia sequit alia egritudinem sunt signa dicta que apparere incipiunt post egritudinem precedentem. ¶ Almāsor.

Quam homini supuenerit fe. ⁊ anhelitu tantā patitur constrictionem vt se prefocari putet. ⁊ in maxillis ita vehemēs sit rubedo vt tincte videantur. ⁊ anterior pars pectoris dolet ⁊ tussis adest ⁊ quod cum screatione emittitur existit spūosum ⁊ in pectore sentitur grauitas sine punctiōe ⁊ sine calore. cui omnia hec accidunt acutuꝫ in pulmone patitur apostema ⁊ vocatur hec passio peripneumōia. In principio igitur curationis eius basilica est inuenda. deinde eger ex his quibus medicatur pleuresis est curandus. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de pipneumonia. ⁊ diuidit in duas. ꝓmo ponit signa. secundo curam. secūda ibi. (In principio) De prima dicit ꝙ ad hoc sunt ista signa. primū. ꝙ febris secundum ꝙ est constrictio anhelitus vt putet se suffocari Tertium in maxillis vehemens rubedo vt videant tincte. Quartum dolor pectoris in pte anteriori. Quintum tussis sextum quod emittit ꝙ screatuꝫ est spumosum. septimuꝫ in pectore est grauitas sine punctione ⁊ sine calore. cū apparent hec signa omnia. signum est ꝙ patit acutum apostema ⁊ vocat pipneumonia. Ratio signoꝝ patet ex dictis. (In principio) ponit curā dicens ꝙ in principio deberi fieri flebotomia ex cephalica. Ratio qꝛ prohibet fluxū ad locum. secundo dicit ꝙ post flebotomiam eger debet euacuari cum his cum quibus exit pleuresis. Ratio qꝛ fiunt a simili loco. quasi ex consimili materia. ideoqꝫ recurrat illic. ſ. ad. c. precedens. ⁊ ita fit in cibis ⁊ potib⁹ sicut dictum est ibi.

¶ De sanguinis proiectione cū sputo ⁊ sine vomitu ⁊ sine rascatione. ¶ Almansor.

Quia rubricam est notandum ꝙ exitus sanguis ab ore potest ꝓuenire a pluribus locis. primo a cerebro ꝙ viam stillicidij ⁊ maxime illis qui sūt soliti pati fluxum sanguinis narium. secundo a gingiuis. Tertio a palato. Quarto a gutture. Quinto a trachea arteria. sexto a pulmone. septimo a pectore. Octauo a stomacho ⁊ ab aliis membris inferioribꝰ vt ab epate splene ⁊ matrice. secundo notandum ꝙ signa distinctiua quando ꝓuenit a dictis locis sunt quando a cerebro est dolor ⁊ grauitas capitis ⁊ cōsuenit exire ꝙ nares signa distinctiua quando a gingiuis sunt qꝛ gingiue sūt sanguinolente vel vlcerate. ⁊ cum fricantur sanguinant ⁊ ꝙ aduenit absqꝫ rascatione ⁊ tussi ⁊ similibus: signa quando a palatu sunt quia venit cum modica rascatione ⁊ modica tussi ⁊ ꝙ sanguis est clarus ⁊ spumosus ⁊ sine dolore ⁊ in maxillis apparet alteratio coloris ad rubedinem. signa qñ a pectore sunt qa venit cum magna tussi ⁊ magno dolore ⁊ sanguis est plenus grossus ⁊ non sic spumosus signa qñ a stomaco vel ab aliis membris inferioribus sunt quia venit cū vomitu ⁊ dolore loci vel mēbri vel ex retentiōe ali-

cuius euacuatõnis ꝓsuete. vt sanguinis mẽstrui vel hemorroidalis. Signa qñ ꝓuenit ex ruptura vene. qr venit cum magna quãtitate. si venit ex excoriatione cũ parua. ¶ Tertio notandũ de signis ꝓnosticis. Si sputũ apparet subrubeum in pleuresi vel pipneumonis bonũ. Omne sputũ sanguinis cum tussi qõ diu durat ducit ad ptisim. Sputũ sanguinis quod subito venit si vadit ad cor cito interficit propter nimiam suam euacuationem. Omne sputum sanguinis ex excoriatione vix aut nunq̃ curatur. Sputum ex parte fistularum prouenciens frequẽter reiteratur. patet. Sanguis quando venit cum vomitu si notabilis quantitatis ꝛ cum se. fuerit mortale ꝛc. ¶ Almansor.

QAm sanguis cũ rascatiõe aut paruo sonitu qui fit sine tussi egredit nõ ẽ egro i de timendũ. poterit. n. sanari gargarizãdo ea que in. c. de sgnãtia nominauimus ꝛ regimen subtiliando. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de exitu sanguinis ab ore ꝛ diuiditur i tres. Primo determinat de sputo sanguinis cũ rascatiõe. Scõo de exitu sanguinis cũ vomitu. Tertio de exitu sanguinis cũ tussi. Scõa ibi. (Cũ vomitu.) Tertia ibi. (Nõ si.) Prima in duas. Primo docet pnosticari ex tali sputo sanguinis cũ rascatione. Scõo ponit curã. scõa ibi. (Poterit enim.) De prima dicit q cũ sanguis exit cũ rascatiõe. aut paruo sono qui fit sine tussi: non est timendum ex eo. Ratio qr signuz est q fit a partibus propinquis. vt a gula trachea arteria ꝛ palato. vnde medicina consolidatiua poterit faciliter applicari. (Poterit enim.) Ponit curaz dicẽs q sputum sanguinis dentium poterit curari gargarizando ea que diximus in. c. de sguinantia. Ratio qr talia medicamina constringunt ꝛ prohibent fluxuz sanguinis. pro bis recurratur illic. Secundo dicit q curatur subtiliando regimen. Ratio qr natura redditur potens ad retinendum fluxum sanguinis. ¶ Almansor.

¶ Cum vomitu quoq̃ si exit sanguis non magnum affert timorem. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã vomitus sanguinis. ꝛ diuidit in duas. primo docet pnosticari. Scõo ponit curã. Scõa ibi. (Curat nãq̃.) De prima dicit q si sanguis p vomitũ egrediat nõ est multũ timendũ. ¶ Notãdũ q vomit⁹ sanguinis cãtur dupliciter. primo ex superfluitate sanguinis. Scõo rõne male qualitatis sanguinis ꝛ tũc si venit ante signa digestõis ꝛ i die crisis non est timendũ. Ad ꝓpositũ Rasis loquitur de primo vel de secũdo. ¶ Almansor.

¶ Curat nãq̃ hec flebotomãdo. ¶ Syllan⁹.

¶ Ponit curam ꝛ diuiditur in duas. primo facit hoc. Secundo ostendit in quibus non est operandũ. Secunda ibi. (Quibus autem.) prima in duas. primo ponit curam per flebotomiam. secundo ostendit curam per assumptionem p os. Scõa ibi. (Et si comederit.) De prima dicit q si fiat flebotomia talis fluxus curatur. Ratio qr p flebotomiã sanguis diuertitur ab illo loco ꝛ operatur p aliũ locuz. Ad idem valent ventose posite in naribus. Ad idem prouocatio emorroidarum vel menstruorum. ¶ Almansor.

¶ Et si comederit stiptica sicut sumach ꝛ succũ vue acerbe. In potu preterea sumat ex boliarmeni gummi arabici balaustie sanguinis draconis thuris omniuz añ. partibus equalibus. detur ex eo. ʒ. iii. cuz rob simplici de citoniis. Quibus aũt solet accidere sanguinis exitus cũ interpollatione ex quo nullũ sentit nocumentũ: ideoq̃ sic est dimittendus. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã p assũpta p os. ꝛ diuidit i duas ꝑs q duo ponit remedia. Scõa ibi. (In potu.) De prima dicit q talis vomitus sanguinis curat comedẽdo stiptica q̃lia sunt sumach ꝛ succus vue acerbe. Rõ ꝑz. ¶ Notãdũ q cib⁹ cõueniens est farina tritici amidũ faba fracta lentes cicera fracta ritzũ costus recens panis azimus pdices turtures colũbi. De fructib⁹ vtat stipticis qualis sunt nespule sorbe citonia pruna corna pira. (In potu.) ponit scõm remediuz dicens q in potu ꝺz sumi boli arm. gũmi arabici balaustie sanguinis draconis thuris omnibus partibus equalib⁹ denẽ. ʒ. iij. cũ rob de citoniis. Rõ ꝑz. Ad idẽ lac coctũ cũ lapidib⁹ fluuialibus. Ad idẽ aqua pluuialis vbi ferrũ ignitum fuerit extinctũ. Ad idẽ vinũ grossum. Ad idez bibat sepe sirupũ de papauere cum aqua decoctionis seminis citoniorũ vel mirtilorũ. (Quibus aũt.) Ostendit in quibus non est operandum dicens q in aliquibus solet accidere exitus cum interpollatione ex quo sequitur alleuiatio ꝛ non nocet ꝛ in talibus non est operandum. ¶ Almansor.

¶ Quod si cũ tussi superueniat sanguinis egressio: est timorosoruz. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de exitu sanguinis cũ tussi ꝛ diuidit in duas. primo docet pnosticari. Scõo ponit curã. Scõa ibi. (Et tñ.) De prima dicit q si cũ tussi egrediat signũ ẽ suspectũ. rõ qr signũ ẽ q̃ q̃ uenit a partibus distantibus vt a pulmone vel pectore. vnde timor est de ptisi. Itẽ qr remedia nõ possunt sic attingere ad locũ. ¶ Almansor.

¶ Est tamen incipiendum in curatione egri cũ flebotomia ex basilica. Deinde ex trocisis istis in potu est tribuendum. Qui. ℞. thuris sanguinis draconis amborum añ. ʒ. iii. ꝛ tertiam ℞ karabe. ʒ. ỿ. ematitis terre sigillate amboruz añ. ʒ. x. aluminis. ʒ. ii. ꝛ. ʒ. balaustie. ʒ. iii. opii. ʒ. ii. ra uetseni. ʒ. ii. ex bis omnibus fiant trocisci. x. de quibus quotidie vnus in potu sumatur cuz succo ocimi maioris aut portulace ꝛ si egritudo vehemens fuerit alius circa noctem dandus est. Adiutorium quoq̃ ac coraruz partes superiores sunt ligande ꝛ extremitates fricãde. pectus etiã precipue si fuerit in eo locus dolens ex predictis trocisciis ex aqua ꝛ aceto epithimet. Eius preterea cibaria succum vue acerbe ꝛ sumach ꝛ eis similia admixta habeat. Et patiens supinus iacẽs de terra sigillata aliquid paulatim comedat. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã ꝛ diuidit in duas. primo ponit curã p flebotomiã. Scõo per alia localia. scõa ibi. (Deide ex trocisciis.) De prima dicit q i cura ẽ incipiẽdũ faciendo flebotomiã ex basilica. rõ qr pp flebotomiã sanguis diuertit a partibus pectoris. Ad idẽ fiat flebotomia de saluatella. Ad idẽ ventose posite in natibus. Ad idẽ flebotomia de saphena. (Deide ex trocisciis.) ponit curã p alia localia ꝛ diuidit in quoz fm q quoz ponit remedia localia. ptes patẽt. De prima pte dicit q i potu tribuẽdũ ẽ de istis trocisciis. ℞. thuris sanguinis draconis amboꝝ añ. ʒ. iij. ꝛ tertiã karabe. ʒ. ỿ. ematitis terre sigillate añ. ʒ. x. alumis. ʒ. ij. ʒ. balaustie ʒ. iij. opij. ʒ. ij. ranethseni. ℈. reubarbari. ʒ. ii. ex oib⁹ istis fiant trocisci. x. de q̃bus quotidie vnus i potu sumat cũ succo portulace. Subdit q si egritudo ẽ fortis alius trocisc⁹ est dandus circa noctẽ. Ad idẽ trocisci de karabe: trocisci ỏ terra sigillata. Ad idẽ. ℞. mumie mastices boli ar. sanguis draconis añ. ʒ. ʒ. terant ꝛ ꝓficiant cũ succo solatri vel plantaginis. fiãt trocisci. ʒ. vni⁹ cũ succo portulace. Ad idẽ. ℞. ꝓserue rosar. viol. añ. ʒ. ℈. triasandali q̃rt. ℈. corralli rn. seis portulace seis plãtaginis añ. ʒ. ij. ꝓficiant adiuicẽ cũ aq̃ ro. fiat electuariũ. Ad idẽ. ℞. pulueris diadragãti frigidi. ʒ. ʒ. karabe corralli rn. lapidis ematithis boli ar. añ. ʒ. ʒ. sanguinis draconis gũmi arabici añ. ʒ. ℈. seis plãtaginis sempuiue añ. ʒ. ʒ. mastices olibani añ. gra. iij. carniũ vuaꝝ passaꝝ bñ piguiũ. ʒ. ℈. aq̃ ro. aq̃ portulace añ. ʒ. ℈. zucbari al. q. sufficit. fiat electuariũ. Ad idẽ pulvis lapidis ematithis distempat⁹

cum succo portulace paulatim trāsglutiat. Ad idē. ℞. gra nox mirthi seminis plantaginis subtiliter pulverizati añ. 3. i. misce cū aqua portulace ⁊ paulatim trāsglutiat. ad idem pulvis terre sigillate. ad idē pulvis boli ar. ad idē cauda eq. ad idē se. mirtillox. ad idē sirupus papaveris vel ō inubis vel mirtillox cū aqua decoctionis seis citonioꝝ vel mirtillox. ad idē valet masticatio portulace ⁊ succus ⁊ corpus ⁊ semen ⁊ suꝫ exptus ꝙ valet a ꝓpietate. ad idē succus plātaginis potatus cū modico opij ⁊ est vtilis remediū. Ad intorium. ponit sm locale dicens ꝙ partes brachioꝝ ⁊ coraꝫ superiores sunt ligande ⁊ extremitates fricande. rō qꝛ ex his diuertitur sanguis ad cōtrariū rōne doloris. ¶ Pectꝰ ēt. ponit tertiū locale dicens ꝙ pectus dꝫ epithimari ex troiscis predictis cū aceto ⁊ aqua. rō qꝛ ꝓstringunt ⁊ phibēt fluxum. ad idem. ℞. olei ros. olei mirtillini olei amigdalarum dulciū añ. 3. i. succi citonioꝝ. 3. i. cere q̄tuꝫ sufficit. fiat vnguentū. ad idē. ℞. pulueꝛe thuris cum albumine ouī ⁊ suppone. ¶ Notandū ꝙ iꝫ ꝑdicti trociſci valeant ex parte sanguinis nocent tñ ex parte tussis. qꝛ ꝓstringunt: ⁊ in hoc errant ponentes ab extra pure stiptica. ideo conuenit vnguentū dictū. Eius preterea. ponit curā ꝙ alia localia dicēs ꝙ cū cibariis dꝫ misceri sumach ⁊ succus vue acerbe. rō patet. ad idē terra sigillata in cibis sumpta ⁊c. Et patiens. ponit curā ꝑ aliud locale dicens ꝙ patiens iacens supinus debet paulatim sumere de terra sigillata. qꝛ stiptica cōsolidant partē a qua fluit san. ad idem valent pilule iste posite sub lingua. ℞. dragaganti seminis portulace mucilagi assati gūmi arabici añ. 3. ſ. lapidis ematbitis antbere boli ar. terre sigillate. karabe corralli ru. añ. 3. i. mucillaginis psilii. 3. i. ſ. pulverizanda pulverizētur subtiliter. misce omnia cum aqua portulace ⁊ mucillagine psilii. 3. i. fiāt pilule comprēſe ad quantitatem fabe. ad idem fiāt pilule ex pulvere boli ar. gūmi arabici ⁊ penidil cū aqua ordei in infusione dragagāti. teneanē sub lingua vt dissolute trāsglutiant ⁊ trāseant ad spumalia. ¶ Notandū ꝙ si vena ꝓsolidata remaneat sanguis in ꝓcauitate pectoꝛis cōpetūt mundificatiua ⁊ inter oia tiriacha antiqua valet cū aqua decoctionis liquiritie ⁊ capilli veneris. ¶ Secundo notādum quod in exitu sanguinis a pectore: competit modica locutio. vitet balneum ⁊ exercitium salsa acuta ⁊ acetosa. Ratio patet.

¶ De phthisi. ¶ Syllanus.

Circa rubricam est notandum ꝙ phthisis est vlcus pulmonis cum ꝓsumptiōe totius corporis. Scōo notādū ꝙ cā huius passiōis sunt oia q̄ vlcerāt pulmonē ⁊ vna cā pōt eē materia reumatica decurrens a capite sive fuerit sanguinea sive acuta colerica sive flegmatica salsa corrosiua: vnde sic̄ gutta cauat lapidem sua frequentatione sive frequentia. ita stillicidiū reumaticum pulmonem vlcerat. Secūda cā pōt esse apa oris cum rumpitur ⁊ vadit ad pectus ⁊ non mundificat. Tertia cā pñt esse passiōes que sunt iuxta clibanū pectoris ⁊ nō mūdificant bene sicut ē i pleuresi pipneumonia sputū sanguinis ⁊ sanies in pectore aggregata vt in ēpimate. Quarta cā pōt esse retentio menstruorum ⁊ emoꝛroidarū ⁊ vapoꝛ coꝛruptus ascendēs ad pulmonem. Quinta cā potest esse nimia caliditas exterioꝛ ⁊ frigiditas rūpens venas aer ventus ⁊ longa mora in cauernis mineraliū ⁊ iuxta fornaces vbi funduntur metalla ⁊ operari cum argento vino ⁊ similia que stringunt pectus ⁊ pulmonē ledūt. sicut aer autumnalis casus ⁊ pcussio. ¶ Tertio notādū ꝙ signoꝝ quedam significant preparationē ⁊ dispositionē ad phthisim ⁊ possūt dici signa ꝓnosticātia phthisim. q̄dā significāt phthisim actu ⁊ dicunē demonstratiua. Signa significantia preparationem ad phthisim sunt habere collum longū eminētiam epiglotti humeros elevatos pectus strictum ⁊ debile cerebrū reumatizans actu. Signa vero q̄ significant phthisim actu. sunt se. ethica lenta. laborant ⁊ aggrauanē magis post cibū. tussis ⁊ difficultas anbelitus rubedo maxillarū sputum sanioſum. pulsus subtilis ⁊ strictus. vrina subtilis nō multum tincta oleaginea. ⁊ prope mortem apparet curuitas vnguium. casus capillorum. fluxus ventris ⁊ retentio sputi. Ratio signoꝝ qꝛ in phthisi pulmo ē vlceratus vnde non pōt debite euentare caloꝛ coꝛdis. vnde calefactū esse ponit in coꝛde ⁊ in oibus mēbris. ⁊ talis est ethica cū ꝓsumptione coꝛporis. Verificat sm qꝛ in phthisi est ethica. si in tali semp sentitur calefactio ⁊ aggrauatio post cibum ⁊ hoc est qꝛ ois arida caliditas cū irroraē pniciosem ostendit caliditatē. Verificat tertiū qꝛ i phthisi est materia nocina i pectore que facit tussim ⁊ qꝛ phibet attractionē aeris facit difficultatē in anbelitu. Verificat quartū. qꝛ i phthisi est vlcus in pulmone vnde a pulmone eleuant mali vapores ad maxillas habentes colores pulmonis. Verificat quintū. qꝛ in phthisi est sanies in pulmone que expulsa facit sputū sanioſum. Verificat sextum qꝛ in phthisi est debilitas virtutis. ⁊ sic fit pulsus subtilis ⁊ ꝓuatio humiditatis naturalis ⁊ sic fit strictus pulsus. Verificatur septimuꝫ. qꝛ in phthisi est consumptio totius coꝛporis. ideo vrina subtilis est ⁊ non multum tincta. qꝛ pauca colera admiscetur ꝓpter debilitatem expulsiue ⁊ ꝓuationem digestionis contingentem ex debilitate virtutis. apparet ēt oleaginea ex liquefactione pinguedinis membroꝝ que cum liquefit currit ad epar ⁊ cum vrina miscetur. Verificatur octauum ꝓpe mortem ꝙ est curuitas vnguium ⁊ sic incurnātur ⁊ fit casus capillorum ꝓpter ꝓsumptionem humiditatis naturalis: vnde radices pilorum non possunt conseruari. fit fluxus vētris ꝓpter multam virtutis digestiue debilitatem vel naturalis ⁊ retētio sputi ꝓpter vltimam debilitatem virtutis expulsiue. ¶ Sed notandum circa quintum signū sumptum a sputo ꝙ experimētum ad cognoscendū vtrū sputum est sanioſum. Primo quia si puciatur super carbones ⁊ fetet est sanioſum. Secundo proiciatur in aqua i aliquo vase: si descenderit ad fundum est sanioſum ⁊ ista signa sunt multum notanda in actu practico ⁊ ego multotiens expertus sum ⁊ verum inueni. ¶ Quarto notandum de signis ꝓnosticis. phthisis antiqua non recipit curā. prima causa est qꝛ vlcus est tam fistulatum ⁊ profundū. Secunda cā ē qꝛ pulmo ē in ꝑpetuo motu. Tertia cā qꝛ vlcus nō pōt mūdificari cū tussi ⁊ in tussi ē fortis motus: ideo facit ad dilatationē vlcꝛ. Quarta cā est: qꝛ vlcus est in ꝓfundo ⁊ virtus medicinaꝝ non pōt attingere ⁊ si attingit hoc ē cū modica virtute. Quinta cā pōt esse carentia reꝛ ꝓueniētium qꝛ si medicamina sint calida febris augmentabit cum semp ethica cōcomitet: ⁊ si frigida non poterit penetrare virtus. si sint sicca deseccabitur coꝛpus ⁊ consumetur: cum sicca sint cōsumptiua. si sint humida oppillant ⁊ putrefiūt. Lauendum tamen est in ꝓnosticatione phthisicoꝝ: qꝛ loquendo moꝛiuntur. ¶ Notādum etiam ꝙ phthisis pōt longo tempoꝛe palleari. ſ. in pueris ⁊ in senibus ⁊ pinguibus ⁊ carnosis specialiter in mulieribus. Secūdum signū est quando sputum phthisici cadit super carbones ⁊ fetet ⁊ est casus capilloꝝ incurnatio vnguium prostratio appetitus retentio sputi: fluxus vētris: tūc phthisicus appꝛoximat morti ⁊ est expeditus. ¶ Almansoꝛ.

Cum aligs diminutionē pati videt post tussim ex chronica passione ⁊ sputo sanguinis aut saniei, pcedente lac asininū i potu tribuatur. Qō si inueniri nō poterit caprinum cum pauco zucharo dandū est cuꝫ quo etiam panem sepe comedat: ipsumq̄ quāto plus pōt loco aque in potu sumat. Vinū tamen subtile ⁊ temperatum aliquando est tribuendū. Nutrimentū quoq̄ egri sit ex carnibus auiū ⁊ bedina. Eger ꝓterea ante comestionē ⁊ post balneū ingrediatur qō non sit calidū sed tepidū ⁊ in semicupio moram faciat. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de phthisi: ⁊ dividit i duas. primo pōt curā ꝑ ipm lac. Scōo ostendit qd fiendū qñ ex lacte febris generat. scōa ibi. Qō si lac. prima in duas. primo facit qō dictū est. Scōo ponit canonē obseruandū. scōa ibi. Summo opere. prima in duas primo ponit curam per dietam se

eundo p balneum. secunda ibi. (Eger.) Prima in duas. prio ponit curā p lac asininū. scdo p vinū. Tertio p cibū. secunda ibi. (Vinū tū.) Tertia ibi. (Nutrimentum.) De prima dicit q cū aliqs habuerit ꝓsumptionem carnis pulmentē ex tussi cronica cū sputo sanguinis. aut sanies. supple hoc signū est phthisis. in potu ꝺz dari lac asininū. scdo dicit q si lac asininū non reperit est dandū caprinū cū panco zucharo cum quo ēt pōt comedere sepe panē. Tertio dicit q ipm ꝺz sumi in potu loco aque quantum plus possibile ē. De scda parte principali dicit q vinū subtile ⁊ temperatuz aliqñ in potu est tribuendū. De tertia dicit q nutrimentū egri ꝺz esse auiū ⁊ hedox. ¶ Notandū q eox q̄ valent in cura phthisicox: q̄dā sunt q̄ hēnt naturā cibi ⁊ potus. q̄daz sunt q̄ hñt naturā cibi ⁊ medicine. q̄dā sunt q̄ hñt naturam medicine. Ea q̄ hñt naturam cibi ⁊ potus sunt tria. s. lac vinū ⁊ ptisana. primo dicamus de lacte. In phthisi. n. sunt tria. s. vicus sanies ⁊ ꝓsumptio. vicus indiget ꝓsolidatiuis: sanies mūdificatiuis. ꝓsumptio nutrimentis resumptiuis. nūc añt sūmus deus creauit oia ista in lacte. In lacte enim est pars serosa per quam abstergit. ⁊ ibi ē pars casealis p quam consolidat. ⁊ ibi est pars butirosa per quaz nutrit ⁊ resumit. Lac tamen mulieris magis conuenit. deinde asinarum. deinde lac caprinum ⁊ sicut animalia nutrita in locis altis ⁊ siccis. ⁊ nutrimentum sit ordeum bethonica fenuculum petroselinum agrimonia. ⁊ aduertaūs q si fit asina non fit nimis larga nec nimis ꝓstipata nec nimis in ocio nec nimis in labore. Modus autem assumendi sit ab vbere. ⁊ si non sit possibile habeatur scutella ablata aqua calida ⁊ sit vacua ⁊ stet super aliam scutellam plenam aqua calida ⁊ mulgeatur ⁊ forbeat statim. lac enim citissime corrūpitur. ⁊ si times corruptionem bulliatur ad ignem. ⁊ ponatur parum salis ⁊ mellis ⁊ forbeantur. ⁊ proiiciantur in lacte lapides igniti fluuiales. aut ferrum ignitum. ⁊ consideret medicus q bene digeratur. ita q post consumptionē non sentiat tortiones nec dolores nec eructationes fumosas. aut acetosas. quoniam sicut cum digeritur facit magnum iuuamentum. ita cum non digeritur facit magnum nocumentum. Sciendum est hic q in toto illo tempore quo lac est ī stomacho nō debet sumi vinum. quoniam vinum facit coagulare lac in stomacho. vnde transit in naturam veneni. ⁊ ꝓpter hoc vinum non datur pueris purus. Cauendum est etiam a lacte quando est fe. putrida. Secundum quod habet naturam potus ⁊ cibi est vinum. quoniam abstergit mundificat ⁊ nutrit. ⁊ velociter conuertit in spiritus ⁊ sanguinem. sit ergo vinum album clarum non nouum cum multa aqua pluuiali. vitetur tamen si sit fe. putrida ⁊ cum sumitur lac vt dictum est. Tertium autem quod habet naturam cibi ⁊ potus est phtisana ordei: vel aqua ordei. ipsum enim abstergit mundificat ⁊ nutrit ⁊ infrigidat. ⁊ potest dari omni hora seruata debita quantitate. Ea autem q̄ habent virtutem cibi ⁊ medicine sunt quatuor scilicet zucharum mel de ros. cancri fluuiales ficus ficce ⁊ multi alij fructus. De melle intelligēdum est q abstergit nutrit mūdificat ⁊ penetrat. ideo ē vehiculum aliaruz medicinarum que valēt ad spiritualia. Si autem esset febris putrida. aut calor fortis posset fieri idromel aquaticum. secūdum est zucharum ros. antiquum ⁊ quidam nutriūt eos cum tali solum ⁊ prolongant eos in vita. ⁊ hoc dicit Auic. decima tertij capitulo de phthisi. ⁊ si ꝓpter ros. acciderit aliqua constrictio. vtatur sirupo facto de hysopo. ⁊ si ꝓpter hysopum accidat calefactio vtatur trocisci de camphora ⁊ diadragaganto frigido. Tertium est cancri fluuiales de quibus notandum q sunt medicina benedicta vt volunt omnes sapientes. decoquantur ergo in aqua dulci donec possint mundari ⁊ abiectis interioribus ⁊ extremitatibus fortissime abluantur cum lixinio facto cum aqua cineris vitium. ⁊ post coquantur vsq; ad perfectionem in aqua ordei ⁊ comedatur substātia ⁊ potetur aqua decoctionis. Quartum ē ficus ficce ⁊ similes fructus. sicut pinee phistici vue passe munde sebesten iuinbe. Ea autem que habent naturam medicine. quedam sunt simplices ⁊ quedam compositе. Simplices sunt radix ireos aristologia capill⁹ veneris recens hysopus orobus semen bombacis semen papaueris fenugrecuz ⁊ similia. Sed composita sunt diuersa. Si rupus. primo. Ry. radicis ireos hysopi añ. ʒ. i. capilli veneris recentis. M. iij. quatuor seminum frigidorum mundatorum seminis endiuie seminis scariole seminis lactuce seminis portulace seminis coriandri seminis papaueris albi seminis malue bombacis fenugreci orobi liquiricie munde uuarum passarum ab arillis mūdatarum. caricarum in iube sebesten phisticorum pinearum mundatarū amigdalarum excorticatarum ordei mūdi añ. ʒ. ii. decoquantur lento igne lignis siccis de iunipero cum aqua dulci fontis sine fumo. addatur mellis. ros. lb. ſ. zucbari albi. lb. ii. fiat sirupus ⁊ clarificetur. Valet enim phthisicis ethicis ⁊ consumptis in tussi ⁊ asmate. quoniam abstergit mūdificat lenit nutrit ⁊ consolidat ⁊ ad saniem spēdam virtutem fortificat. Sapiens enim medicus potest accipere vnū vel plura ex istis vel potest facere sirupum vel electuariuz vel pillulas vel troci. vel emplastrum iuxta conuenientiam particularium. Ad idem. Ry. radicis ireos. ʒ. ii. capilli veneris recentis hysopi añ. M. i. ordei mūdi quartam. i. ſ. quatuor seminum frigidorum maiorum ⁊ minorum mundatorum seminis malue bismalue seminis fenugreci orobi iuinbe sebesten añ. ʒ. ſ. liquiritie rase uuarum passarum mūdatarum añ. ʒ. i. mellis electi quart. i. zucbari albi quart. iii. fiat sirupus perfecte clarificatus cum aqua pluuiali. ⁊ si in aqua extinguatur ferrum est bonum ⁊ fiat vsuz ad quar. v. Electuaria calida que mundificant ⁊ abstergunt sunt hec. diabyris diabysopus ⁊ diaprassium diacalamentum diasquilla loch de squilla. Electuaria frigida sunt hec zucharum rosatum zucharum violatum diadragagantum frigidum. Vel electuarium resumptiuum diapenidion sine speciebus calidis diarodon abbatis. similiter trocisci de camphora. Componta sunt. Ry. zucharum rosatum. veteris karabe margaritarum non perforatarum ossis de corde cerui sanguinis draconis añ. ʒ. ſ. misce. sumat mane ⁊ sero ad moduz nucis. Ad idem bethonica data cum melle. ad idem radicis hyreos recentis infuse per noctem ī sirupo rosato. ʒ. ii. diadragaganti frigidi. ʒ. i. candi pendiarum añ. quar. ſ. zucbari albi lb. i. fiat electuarium totum album. ad idem. Ry. carnium testudinis nemorum bene preparatarum. ʒ. i. misce. ad idem. Ry. diabyris diapenidion añ. lb. ſ. ad idem. Ry. conserue ros. ru. quar. ſ. pulueris diagaganti frigidi. ʒ. v. pulmonis vulpis. ʒ. i. seminis feniculi pulueriz ati. ſ. ſ. zucbari albi. q. sufficit misce. ab extra fiat emplastrum. Ry. sūmitatum aneti fenugreci orobi se. lini ordei dactilorum pinguium caricarum aristol. ro. añ. ʒ. ii. conquassentur ⁊ bulliant in aqua. si est calor fortis misce cum oleo viol. si debilis cum anetino fiat emplastrum ⁊ extendatur supra pectus. ad idem valent vnguēta resumptiua dicta in. c. de spasmo ⁊ alia que competunt in ethicis sicut vnguentum album Sal. ⁊ vnguentum populeon. ¶ Nota de cibis phthisicorum carnes sint vsualium volatilium viuentium in pratis arboribus ⁊ nō in aquis hedine ⁊ vituline lactantis carnes pullorum vtatur testiculis vulpis ⁊ pulmone: q mirabiliter conferunt. cibus de farina cocta. cibus de colatura furfurum de simula de farina ordei ⁊ farina fabarum lentium. riz o spelte cicerum auene ⁊ amidi conficiantur cum lacte amigdalarum. aut caprinarum aut cum brodio pulli coquantur. Fin diuersitatem particularium secundum q volumus conglutinare abstergere vel nutrire. Interdum potest vti spinachijs borragine feniculo petrosil. lactuca portulaca melonibus ⁊ cucurbitis. ⁊ si non esset febris putrida vtatur ouis sorbillibus. ⁊ fructibus dictis supra. Panis sit debite fermentatus cum debita quantitate salis bene coctus. (Eger preterea.) Ponit curam per balneum dicēs q eger ante comestionem ⁊ post comestionem debet ingredi balneum quod sit tepidum. valet ad humectandum ante cibum per viam irrorationis: sed post valet. quia attrahit nutrimentum ad membra. Secundo dicit q in vase debet contrabere moram quousq; apparet inflationem venaruz fieri.

¶ Almansor.

De tremore cordis

¶ Cūmore vo cauēdū ē ne vēter soluat. Cui tñ si solut⁹ fuerit ex hui⁹ pulueris bibitōe succurrendum est. Rec. ℞. gummi arabici spodii boli ar. ana seis mirtini oiuz añ. ʒ. i. fiat ex eis puluis de quo i die. ʒ. iii. cū sirupo de papauere al. aut rob mirtino denī: hui⁹ quoqz pulueris bibitio oib⁹ ventris constrictione indigentibus q tussim patiunt remediū affert cui pīmūqz addunt xiloca racte ō siria ⁊ bdeliū ō mecha. Qō si lac egro febrē generauerit auferēdū ē ei lac ⁊ ptisana quousqz se. recedat dāda. deide lac ei ōnuo tribuat ⁊ si febris iterꝝ redierit remoto lacte ptisana ē dā da. post cuius recessionem vt prius ad lac est redeundum. hoc autem semper est faciendum cū necessitas vrget ⁊ venter summe cauendum est ne soluatur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit canonem obseruandū ⁊ diuiditur in duas. prio facit hoc. Secundo docet succurrere fluxui ventris. Secūda ibi. Cui tñ. De prima dicit q valde est cauendum ne fiat fluxus ventris. De secūdo docet succurrere fluxui ventris. dicens q si fiat fluxus ventris est dandum de hoc puluere. ℞. gūmi arabici spodii boli ar. seminis mirti. añ. ʒ. i. fiat ex eis puluis de quo omni die. ʒ. iii. cū sirupo de papauere al. cū rob de mirto dentur. Subdit q aliqñ addatur xilocaracte de siria ⁊ bdeliū de mecha. Ratio patet. Qō si lac. Scōo ostēdit quid sit fiendū qñ ex lacte fit febris. dicēs q si lac generauerit se. ptisana quousqz se. cessauerit dāda est. secundo dicit q post recessum se. lac est tribuendum ⁊ sic est faciendū qñ necessitas vrget. Tertio dicit q custodiendū est valde ne fiat fluxus ventris. rō pz. ¶ Notanduz est q licet i peripleumonia rūpatur apa ⁊ sit ibi sanies ⁊ vicus non tñ propter hoc necesse est ptisis pro tanto. qz in peripleumonia apa est magis i velamine pulmonis qz in substantia sui cū vicus non est magnū ⁊ cū hoc sanies non est propter putrefactionē in substantia pulmonis. sed apatis. i ptisi aūt putrescit pars substantie pulmonis. ¶ Scōo notandū q rasis non fecit mentionē de ēpimate qō est dispositio satis ꝓpinqua ad ptisim qō empima est sanies in ꝯcauitate pectoris existens. ¶ Tertio notandū q causa empimatis est vel catarrus descendens a capite ad ꝯcauitatem pectoris ⁊ non expellit nec ꝑ tussim mundificat. vnde i saniem transmutatur. vel qz apa rumpitur ⁊ ad concauitatez pectoris fluit materia sicut in squinantia pleuresi vel pipleumonia vel qz humores fluunt a toto corpore ad concauitatez pectoris. ¶ Quarto notandū q signa empimatis sunt feb. lenta. sed plus de nocte qz de die supercalefactio manuum ⁊ pedum. tussis cum falsa quiete. Signa ad cognoscendum in qua parte sit sanies sunt duo. primum q si sanies sit in parte dextra ⁊ iacet supra sinistra parte maior dolor ⁊ maius pondus sentitur. Qō si iacet super pte dextra non potest ire ad sinistram. ideo in tali decubitu iacet super panniculum mediastinum diuidentem pectus per medium ⁊ sic sentitur maius pondus qz econtra. Secundum signuz intingatur filum in bolo ar. ⁊ circūcingatur pectori ⁊ vbi citius exiccabitur ibi erit sanies ⁊ si in vtroqz latere fuerit vtrobiqz verificantur ea que dicta sunt. Signa pronostica. primum sanies post sputum sanguinis malum. Secundum sanies pectoris si sit multa ⁊ virtus fortis poterit expelli pars per trachearn siue per sputum. pars per vias occultas transit ad stomachū ⁊ expellitur per vomituz. pars transit ad epar etsi ad concauum epatis ad intestina expellitur. si vero ad gibbū ad vias vrine. si sanies sit multa ⁊ virtus debilis suffocat vel qz materia vadit ad cor vel ad vias anhelitus. Si materia fuerit pauca ⁊ virtus debilis mundificari potest in. xl. diebus ⁊ si vltra maneat transit ad ptisim. Tertium signum si materia saniosa sit viridis aut nigra: malum est sed expellitur cum laboriosa tussi ⁊ se. non cessat molestum est. Quartum signum. si sputuz fuerit alene cum modica tussi ⁊ alleuiatione se. ⁊ bonitate appetitus ⁊ fortitudine virtutis est signum salutis. contrariuz vero est signum mortis. ¶ Sciendum hic q sanies in concauitate pectoris existens deludit medicum. quia vtplurimū iudicantur ptisici ⁊ incurabiles ⁊ sanie mundificata euadūt quod est medico vituperium. Considerentur ergo predicta superius de ptisi hec significātia. ¶ Quinto est notandum q cura empimatis satis conuenit cum cura tussis applicando modo emplastra modo sirupos modo electuaria modo pillulas modo trociscos mō gargarismata. De istis omnibus dictuz est supra. ideo recurratur illic.

¶ De tremore cordis. ¶ Syllanus.

Circa rubricam est notandum q tremor cordis est motus tremulus preter naturas. ¶ Secundo notandum q causa tremoris cordis potest esse extrinseca vel intrinseca. Si extrinseca sicut superfluus calor subito superfluum frigus. inanitio superflua. ⁊ accidentia anime cum sint in processu venenuz sumptum morsus animalium venenosorum. febris pestilentialis. vermes ⁊ omnia que in excessu de virtute cordis. Si causa sit itrinseca sic potest esse ex malitia membrorum habentium vicinitatem. aut colligantiam cum corde. vt propter passionem stomachi cerebri epatis pulmonis splenis ⁊ matricis. Similiter potest esse propter ventositatez: aut propter nimium sensum: aut vaporem sanguinis corrupti venientis ad cor. aut a calore flegmatis: aut melācholie. aut propter malam complexionem calidam aut frigidam cum materia vel sine materia cum apostemate vel sine apostemate. ¶ Tertio notandum de signis causarum. Signa causarum extrinsecarum habentur ex iudicio patientis. Si ex passionibus aliorum membrorum discernitur per passiones ⁊ signa illorum. Si venit ex vermibus plus affligitur ante cibum. si ex sensu ⁊ raritate aduenit ex quacunqz facili causa. si ex ventositate cito aduenit ⁊ cito recedit. si ex caliditate pulsus ⁊ anhelitus sunt veloces frequentes ⁊ inordinati. Signa si ex sanguine est tremor cordis vrina est grossa ⁊ pulsus spissus facies rubea calor i parte cordis fitis regimen precedens multiplicans sanguinem. si fuerit letus ⁊ liberalis. Signa si ex colera. Urina citrina ⁊ tenuis pulsus velox ⁊ frequens fitis nimia color intēsus regimen precedens multiplicās coleram si inuenis animosus. qz cucurrerit ⁊ laborauerit. Signa ex flegmate. Urina est remissa spissa pulsus parvus tardus ⁊ inordinatus somnolentus ⁊ pusillanimus regimen multiplicās flegma. non sit flegmaticus ⁊ in hyeme. Signa si melancholia. Si fuerit melancholicus timidus ⁊ extenuatus i autumno ⁊ similibus. Signa ꝓnostica si tremor cordis diu duraverit significat mortem Secundum signum. si post tremorez aduenīat vomitus prassinus ⁊ tremor nō crescat significat spasmū ⁊ mortem. Tertiū signū si apa aduenit cordi. si magnū ⁊ calidū interficit eodem die. si puū sicut pustula interficit quarto die. Quartū si vulnus aduenit cordi ⁊ si in dextra pte statim interficit si sit magnū. si sit puum eodē die. si in sinistra eodez die siue sit magnū siue sit parvum. ¶ Almansor.

Si cuz cordis tremore fuerit pulsus velocitas ⁊ febris eger ex basilica est minuendus. ¶ Syllanus.

¶ Determinat ō tremore cordis. ⁊ diuidit in duas. Primo ponit curam quādo prouenit a causa calida. Secundo qñ fit a cā frigida. Scōa ibi. (Si aūt.) Prima in duas. primo ponit curā per flebotomiā. Secundo p localia. Fa ibi. (Et trociscl.) De prima dicit q si cum tremore cordis fuerit velocitas pulsus ⁊ febris tunc arguendū est q fit a causa calida. Scōo dicit q pro cura cōpetit flebotomia de basilica. s. si fuerit a sanguine. pz. ¶ Almansor.

¶ Et trociscl cāphorati cū succo maloz acetosorū i potu sūt tribuēdi. Qō. ℞. spodii seis cucumeris citrulli endiuie lactuce portulace rosaruz sandali albi oium ptes equales ⁊ ꝑ vno quoqz

pōd⁹ aur. vni⁹ ex eis sumant triū. gra. cāphore ordei pōdus: ex qb⁹ cū succo marianoꝝ ꝓfectis fiāt trocisci de qb⁹ i potu quotidie vni⁹ aurei pond⁹ quaqꝫ die tribuat qō ꝑ duas hebdomadas fieri ꝓuenit. Si aūt hec nō suffecerit lac de quo butirū sit extractū ad bibēdū det. Ipse vo nutriat ex pillulis cū aceto ⁊ succo vue acerbe ⁊ ex acetoso. Sirupum preterea acetosuꝫ de zucharo factum bibat. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam per alterantia ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam per trocis. scōo p dictaꝫ. scōa ibi. Ipse vero. prima diuidit in duas. primo facit qō dictū est. scōo ponit curā p aliud assumptuū p os. scōa ibi. Si aūt. De primo dicit ꝙ in potu sunt dandi trocisci de camphora cum succo malorum acetosorum qui sunt. ℞. spodij seminis cucumeris citrulli endiuie lactuce portulace rosarum sandali al. omnium partes equales p̄o vnoquoqꝫ sit pondus aurei vni⁹. ex bis sumatur camphore ad pōdus granorum trium ordei ex quibus cum succo macianorum cōfectis fiant trocisci de quibus detur omni die ad pondus aurei vnius. ⁊ hoc ꝺꝫ fieri ad duas hebdomadas. ¶ Notādum ꝙ in tremore cordis ex causa calida competunt aromatica frigida quorum quedam sunt simplicia ⁊ quedaꝫ composita. simplicia sūt sicut viole nenufar rose sandali oēs coralli margarite camphora os de corde cerui iacintus smaragdus rasura eboris karabe coriandrum lutū figillatū acetum agrestum succus acetose succus granatoꝝ succ⁹ acetositatis citri limonum citrangulorꝝ aqua rosaꝝ fructⁱ⁹ aromatici sicut citonia pira poma lac acetosum. Cōposita sunt ille ꝓfectiones que sunt ex bis diamargariton diarodon abbatis sine specieb⁹ diaboraginatū zucharꝫ ros. aut viol. diadragātum triasandali aqua ros. manus ꝓpi cū plis ⁊ mixtura cum bis p̄dictis facta qua cōmuniter vtunt medici ꝓfectio ex acetosis De sue trocis. de viol. trocis. de cāphora. Ad idē valet hec ꝓfectio. ℞. ꝓserue ros. ru. ℥. ꝙ. ꝓserue bugloſſe. ℥. ij. cōserue nenufaris. ℥. ij. electuarū margaritaꝝ. ℥. i. iacintoꝝ saphiroꝝ smaragdoꝝ seminis citri seminis acetose corallu ru. añ. ℥. i. oīum sandaloꝝ coriandri ꝓparati spodij romani been al. ⁊ ru. añ. ℥. ß. ossis de corde cerui infusi in aqua ros. ℥. ß. limature auri ⁊ argenti. ℈. ij. pānoꝝ auri numero. xv. zucbari al. quar. ß. pulverizētur subtiliter in vase marmoreo fine igne ⁊ aspergantur aqua ros. Ad idem. ℞. corallorꝝ perlarum iacintorum ⁊ smaragdoꝝ añ. ℈. i. subtilissime pulverizentur ⁊ in potu detur parum p̄o vice. (Si autē. ponit curā p aliud assumptum p os dicens ꝙ si trocisci nō sufficiunt lac ex quo butirum sit extractum ꝺꝫ dari ad bibēdum. ratio qꝛ nutrit ⁊ alterat. Ipse vero. pōit curam per dietam dicens: ꝙ patiens debet nutriri cum aceto ⁊ succo vue acerbe conditis ratio qꝛ alterant ⁊ restaurant. Sirupum. ponit curam per sirupum dicēs ꝙ patiens debet bibere sirupum acetosum factum cum zucharo. ratio patet. ¶ Notandum ꝙ multi alij sirupi conueniunt ad idem. sicut sirupus de succo limonū sirupus ꝺ ribes sirupus ros. sirupus viol. sirupus nenufarinus. sirup⁹ acetosus de succo eius. sirupus de acetositate citri. sirupus acetos. de pruнis. sirupus acet. de succis fructuum. sirupus de agresta iulep ros. iulep viol. Ab extra fiat tale epithima. ℞. aq̄ ros. aq̄ acetose añ. ℥. iij. aq̄ bugloſſe. ℥. ß. corallī ru. sandal. ru. ros. rube. añ. ℥. i. muſci ambre añ. gran. iii. croci. ℈. i. aceti ℥. i. ß. misce. Ad idē valent odoramenta dicta in. c. de dolore capitis a causa calida proueniente. ¶ Almansor.

¶ Si aūt cū tremore cordis nō fuerit fe. troci. mus. i potu sumant. Nō. ℞. masticis spice xiloaloes cinamomi gariofil. gallie mus. nuc. mus. cubebe cardamomi maioris tubeleth. corticū citri oiuꝫ añ. pōd⁹ vni⁹ aur. muſci sertā. ℥. vnius ex bis oib⁹ cū vino bñ redolēte ꝙspis fiāt trocis. ꝓferūt syncopi ⁊ tremori cordis. ¶ Electuariū damuscū ꝑciosū qō ē ad syncopi ⁊ tristitiā cordisqꝫ tremorē ⁊ tepidū facies. ℞. masticis cinamomi se. ozimi maioris se. ozimi gariofilati se. melisse se. sisimbrii se. sāsuci macropipis oīum ptes eq̄les ex qb⁹ oīb⁹ pulverizatis. ℥. ß. sumāt margaritaꝝ minutaꝝ coralli ru. cubebe sete crude ℔ karabe beē al. ⁊ ru. folii oīum añ. ß. muſci tubapitici puri. ℥. ß. ꝓficiant melle de mirabo. chebul. ℔ n. electuariū ad frigiditatē stōi ⁊ digestiue egritudinem optimum existit. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam tremoris cordis facti a causa frigida: ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam per trocis cum. Secundo per electuarium. secunda ibi. (Electuarium.) De prima dicit ꝙ si cum tremore cordis non fuerit fe. tunc arguēdum est ꝙ fiat a causa frigida. Ratio patet. Secundo dicit ꝙ p̄o cura trocisci debēt dari qui sunt. ℞. masticis spice xiloaloes cinamomi gariofil. gallie muſca. cucube. cardamomi maioris tobeleth. i. minoris corticum. citri omnium añ. pondus anſ. vnius muſci sertam partem. ℥. vnius ex bis omnibus cum vino bene redolenti conspersis fiant trocisci de gallia muſcata. ratio patet. (Electuarium.) ¶ Ponit curam per electuarium dicens ꝙ ad triſtitiam syncopim ⁊ tremorem cordis. valet electuarium damascum pretiosuꝫ quod est. ℞. masticis cinamomi se. ozimi maioris se. ozimi gariofilati se. melisse se. sisimbrii se. sansuci macropiperis omnium. añ. partes equales ex quibus omnibus pulverizatis. ℥. ß. sumantur margaritarum minutarum coral. ru. karabe sete crude been al. ⁊ ru. folii omnium añ. ℥. ß. muſci tubapitici. ℥. ß. conficiantur cum melle de mirabolanis kebulis. Subdit ꝙ etiam ad frigiditatē stomachi ⁊ debilitatem digestiue optimum existit. ¶ Notandum ꝙ in cura tremoris cordis a causa frigida competunt aromatica calida. ⁊ istorum quedam sunt simplicia ⁊ quedam composita. Simplicia sunt ambra muſcus crocus lignum aloes storax calamita. gariofil. cortex citri ⁊ citrangulorum nux muſcata. cinamomum. semen maiorane ⁊ basiliconis folium. enula. melisſa bugloſſa borago been album ⁊ ru. dozoni cum zedoaria. cardamomū. rosmarinus xiloaloes. ozimū. ex bis possunt fieri electuaria: vel pulueres. aut trocisci vel sirupi. aut sacculi. ⁊ potest cum eis rectificari aer. Composita sunt diambra. dianthos. diacarmeron. Julii potio. gallia muſc. electuarium letificās. aromaticum muſca. electuarium de gēmis. diadoronici confectio de muſco. confectio de xiloaloes. confectio de citro. electuariū plinij arceticon cortices citri conditi conditum de citro conditū de bugloſa. Ad idem valet sirupus de corticibus citri. Ad idem iulep tale. ℞. aque melisse aque bugloſe añ. ℔. ß. zucbari albi. quar. iii. ⁊ fiat iulep vsqꝫ ad ℔. i. Ad idem. ℞. aque bugloſe cum gariofil. ⁊ est mirabilis. Ab extra valet tale epithima. ℞. succi melisse succi bugloſe facta refidētia añ. quar. iii. aceti. ℥. ij. gariofil. ℈. i. ß. muſci. ℈. i. pulverizanda pulverizentur. misce omnia fiat epithima super mamillam sinistram. Ad idem valet tale emplastrum. ℞. ladani quar. i. gariofil. corticū citri añ. ℥. i. muſci. ℈. i. terbentine. ℥. ß. pulverizanda pulverizentur cōquassanda conquassentur cum pistillo calido misce omnia malaxando cum aqua bugloſe ⁊ fiat emplastrum ad medietatem medii palmi ꝑ vtraqꝫ parte ponatur supra mamillam sinistram. Ad idem potest fieri sacculꝰ cordialis. ℞. florum boraginis florum bugloſe añ. M. i. beē. al. ⁊ ru. añ. ℥. i. croci. ℥. i. de grana. ℈. i. gariofil. cinamomi añ. ℈. i. ß. pulueris corallorꝝ ru. ros. ru. añ. ℥. ß. ossis de corde cerui grani muſci ambre parum fiat sacculus in sindone ru. ⁊ cōspergantur aqua bugloſe. Sacculus i causa calida. ℞. florum boraginis viol. bugloſ. añ. M. i. sandalorum ⁊ corallorum al. ⁊ ru. ros. ru been al. ⁊ ru. omnium añ. ℥. i. croci. ℥. ß. sete gra. xv. ossis ß corde cerui. ℈. i. spodii. ℥. ß. camphore muſci ābre añ. parum ⁊ fiat

facculus in sindone.ru. Et q; raſ non dixit de syncopi q̄ ſatis appropinquat tremori cordis. ideo circa materiā syncopis ē notandū: ꝙ syncopis est ablatio sensus ⁊ motus i toto corpore ſm maiorē ptē ꝙ debilitatē. ¶ Scōo notandū ꝙ cause syncopis ꝓñt esse due. ſ. oē illud qō facit exalationē caloris ex corde ⁊ omne illud quod facit ad pculcationem caloris in corde ⁊ ille ꝓñt esse itrinsece ⁊ extrinsece sicut dictū fuit assignādo cās tremoris cordis. q; non differunt nisi ſm magis ⁊ minus. q; in tremore cordis sunt remissiones ꝯ in syncopi. ¶ Tertio notādū ꝙ signoꝝ syncopis quedam sunt ꝓnostica seu ꝓnosticantia syncopim futurā. q̄dā demōstrantia actu syncopim. ꝓnosticantia sunt: tremor cordis actu ⁊ ꝓmutatio coloris faciei in non naturales colores. ꝓmutatio pulsus ad tarditatē ⁊ pritatē ⁊ frigiditas extremitatū. Signa demōstratiua sunt ablatio sensus ⁊ motus pulsus fortificans ⁊ mortificatio faciei. rō ꝑz. signa ſm diuersitatē cārum patent ſm ꝙ dictū fuit de signis tremoris cordis. Signa ꝓnostica. primū si aliqs longo tpe patiatur tremorem cordis ⁊ subito veniat syncopis expeditū ē negociū. Scōm signū si aliqs patiaſ longā syncopim ⁊ color faciei mutatus fit in luorē. vel viriditatem. vel nigreditatem. nunq̄ calcabit terrā. Tertium si subito veniat syncopis sine cā manifesta ⁊ syncopis fuerit longa consumatum est. Quartuz si alicui syncopizanti datum fuerit sternutatorium sicut elleborus ⁊ non sternutauerit dum fuerit ei intectus in naribus nullum valet consiliū nisi ꝙ crur ⁊ turribulum ꝓtetur. ¶ Quarto notandum ꝙ in syncopi que non est mortalis est operandum. primo fricentur extrema cum manibus ⁊ pānō aspero: aut cum sale ⁊ aceto ⁊ ꝙ fiant fricatōes ⁊ ligationes extremitatum cum dolore. Secundo quoꝝ ponantur in aere claro ⁊ vocentur ꝓprio nomine in aure voce alta plurib⁹ vicibus. Tertio aspergaſ facies aqua ros. muscata ⁊ aqua frigida ab alto cadente. Quarto applicent naribus aromata calida in frigida syncopi ⁊ frigida in cā calida: ⁊ pulneres aromaticuz naribus insufflare nisi syncopis esset ꝓpter prefocationē matricis. ⁊ tunc ponatur glabanum aut assa fetida ad nares ⁊ inferius ponantur aromatica. Quinto adhibendū est vinum cum musco. Sexto aperiatur os cū cultello ligneo ⁊ fricentur dentes ⁊ lingua cū tyriaca ⁊ potione muſc. Septimo ponantur sternutatoria in naribus. ⁊ si sternutet bonum est. si vero non est maluz. In paroxismo non existēs si timet in syncopim aut paroxismum fe. aut q; velit facere flebotomiam ⁊ alias non fecerit. aut q; patitur tremorem cordis ⁊ de similib⁹: debet sumere aliquod aromaticum. Sumat ergo bonum panem intinctum in aqua cuniorum: aut succo eorum aut vino granatorū. aut aqua ros. aut aqua acetose aut citri: aut brodio carniū: aut sumat aliquid de diambra vel potione muscata vel zucharo ros. ⁊ ita de alijs secundum conuenientiam particularium. In alijs partibus ꝓcedendū est ſcōm ꝙ dictū est de tremore.

¶ De cholirica passione. ¶ Syllanus.

Circa rubricā est notandū ꝙ passio colirica est in qua hō sit in eadē hora eijcit ꝑ vomitū ⁊ ꝑ fecessuz humores ⁊ cibaria ⁊ nihū retinet. ¶ Scōo notādū ꝙ hec egritudo aliq̄ fit ab humoribus frigidis ⁊ aquosis in stomacho ⁊ itestinis multiplicatis debilitātibus virtutē retētiuā in ꝓte supiori stomachi ⁊ i ꝓte i feriori. Aliq̄ fit ex multiplicatiōe colere rubee in intestinis ⁊ stomacho mordicātis itestina ⁊ stomachū: vnde excitat vomitū eadē hora ⁊ secessum. ⁊ hec ē peior. ¶ Tertio notandū ꝙ signa collirice passionis a cā frigida sunt anteceſſio nausee ⁊ fastidij: multiplicatio ventositatū in ventre ⁊ i intestinis ante egritudinē ꝑ aliquot dies ⁊ ꝙ icipit cū dolore vmbilici ⁊ pūctura eius. deide aduenit solutio plurima cū vomitu flegmatico anteceſſio ciboꝝ flegmaticoꝝ facientiū nausea ⁊ fastidiū. Signa colirice passionis ex effusione colere rubee ad stomachū. ⁊ itestina sunt nausea vehemēs. sitis assidua ⁊ cū bibit aquā frigidā sedaſ nausea donec cale fit in stomacho. deide euomit eaz ⁊ est solutio ventris: ⁊ q̄q̄z supfluit donec faciāt syncopim ⁊ cadit pulsus eius. ⁊ est ibi eo estuatio ⁊ mobilitas ⁊ iflāmatio magna ⁊ multotiens perturbatio mentis. ¶ Almansor.

Cum punctio ⁊ tristitia alicui superuenerit affuerintq̄z cū ea vel post eā vomitus vel vētris solutio: aqua calida multotiens in potu tribuatur: ⁊ si adhuc pseueraverit vomitus ⁊ ventris fluxus: aqua calida iteruz detur: sedabitur enim passio. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de colirica passione ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit signa colirice passionis. Secundo ponit curam. ⁊ illa diuiditur in duas. q; primo ponit curam quādo passio est debilis. Secundo quando est fortis. secunda ibi. (Nō si.) prima in duas. Nam primo ponit curam ante declinationem. Secundo in declinatione. Secunda ibi. (Cum autem egritudo.) De prima dicit ꝙ cum alicui accidit punctura ⁊ tristitia ⁊ fit cuz ea vomitus vel post ⁊ solutio ventris. tunc arguendum est ꝙ est colirica passio. Secundo ꝓ cura dicit aqua in potu sepe debet dari. ratio q; lauat ⁊ mundificat stomachum a materia peccante. Tertio dicit ꝙ si vomitus ⁊ fluxus ventris ꝓuenerint iteruz dz dari aqua calida. q; remouetur hec passio. ¶ Notandū ꝙ per illam intelligere debemus omnia illa que mundificant stomachum a materia faciēte illam punctionē. ⁊ ideo si materia ē flegmatica conuenit medicina mūdificatiua flegmatis. Si colerica ꝓuenit medicine euacuatiue colere. q; vomitus curat vomitū ⁊ fluxus fluxū. ⁊ hoc cā euacuādi materiā faciētē vomitū vel fluxū. ¶ Almansor.

¶ Cum autem egritudo quieuerit balneum ingrediatur eger in quo per vnius hore spatium moretur. Egressus autem de balneo leni alatur nutrimēto: deide dormiat. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā in declinatiōe ⁊ diuidit in duas. primo ponit curā ꝑ balneū. Scōo ꝑ dietā ⁊ somnū. Secunda ibi. (Egressus aūt.) De prima dicit ꝙ colirica passio vbi fuerit remissa vel generit eger dz igredi balneū i quo dz morari ꝑ spaciū vnius hore. Rō q; resoluit materiā vel trahit ipsaz ad extra ⁊ si diuertit ab euacuatione ⁊c. (Egressus aūt.) ponit curā ꝑ dietā dicēs ꝙ dz nutriri post balneū nutrimento facilis digestionis. Rō q; stomachus ē debilitatus. Scōo dicit ꝙ deinde eger dz dormire. rō q; fortificat digestiuā ⁊ retentiuā stomachi ⁊ ꝓhibet sensationē male materie ⁊ ꝑ tanto in euacuationibus restringendis somnus cōmendatur ꝓterq̄ in sudore. ¶ Almansor.

¶ Nō si vomitus ⁊ vētris solutio vehemēs fiāt sinthomata terrefacientia supueneſit nō timendū est timendū imo cum medicaminibus q̄ ego noīabo succurrēdus. In principio itaq̄z trociſci de olibano cū aqua ⁊ niue ⁊ rob granatorum dentur semel q̄ itez sunt ēt dādi si vomitus nō cessauerit. Duo quoq̄z adiutoria ⁊ core i supremis ꝓtib⁹ ligent. Et aqua niue i frigidata super crura ⁊ pedes fundaſ ⁊ i ipsam ēt mittanſ. Venter quoq̄z ex sādalis ros. cāpbora gallia aqua ros. ꝓspis epithimeſ. Et pānus aqua ros. i niue ifrigidata ifusus desup ponaſ q̄ post q̄z tepefactus fuerit est remouendus ⁊ alius vt prius desup mittendus. Ad notandū aūt paulatim tribuatur vnū vetus tēperatū cū rob granatoꝝ ⁊ quando vō muerit iteruz tribuatur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā q̄n passio ē fortis. ⁊ primo facit hoc. Scōo ponit descriptionē quarūdā medicinaꝝ de gb⁹ fecerat mētionez. Tertio ponit curā vomitus supfluī ſa ibi. (Trociſci.) Tertia ibi. (Si aūt vomit⁹.) prima i duas. primo ponit curā intendendo ad vomitū retinēdū. Scōo ponit curā vomitus post ceſſationē vomit⁹. ſa ibi. (Postq̄z vero.)

De debilitate stomachi

Prima in tot quot remedia ponit. ptes patet. De prima dicit. primo q si vomitus & fluxus fuerint vehementes & accidentia inducentia timore non est tunc recedendum a cura imo succurrendum cum medicaminib⁹ q sequunt. Secdo dicit trociscos de olibano semel sunt dandi cum aqua & nive & succo granatoz. Ro qz pfortat stomachi retentiua. Tertio dicit q tales trociscos itez sunt dadi si vomitus no cessauerit. (Duo quo qz.) ponit vz remediu dices q adiutoria & core debet ligari pulsib⁹ supremis & ro. qz humores distrahunt p ligaturā. (Et aqua.) ponit tertiu remediu dices q aqua frigida & nive oz fundi sup crura & dnt pedes poni i ea. ro qz talis aqua ingrossat humores: & sic no sunt apti ad fluxu. secda ro qz ex hoc fortificat calor i interioribus pp revocationē. Vel ter quoqz. ponit quartu remediu dices q veter oz epithimari ex sadalis ros. cāphora & gallia & yspgi aqua ros. ro qz infrigidat & alterat malā cōplexionē & sua stipticitate pfortat & io valet i mā colerica & no i mā flegmatica. Nota dū q loco illi⁹ valet hoc. Re. ladani mastichis añ. ℥r. ʒ. olibani. ʒ. ʒ. sandalis albi & ru. coral. ru. sumach añ. ʒ. i. anthere acatie ypogistidos psidie balaustie añ. ʒ. i. terebentine. ʒ. i. pulverizāda pulverizēt malaxāda malaxent misce oia malaxando cū oleo ros. & fiat emplm ad modū scuti ad ℔tita tem medij palmi qui ab vtraqz pte. & si vomitus fit fortis fiāt duo ēpla. vnū ante: aliud vero retro. Ad idē. Re. succi plantaginis aq ros. de stipitib⁹ añ ℥r. i. aceti. ʒ. ʒ. mastichis olibani añ. ʒ. ʒ. farine lentiu. q. sufficit. pulverizāda pulveri zent misce & fiat emplm. Ad idē vngat stomach⁹ cū oleo de mastice & oleo de ros. & aliquāto aceti. Et pān⁹. ponit quintū remediū dices q pānus in aqua ros. & i nive frigidatus ifusus desupponat. Secdo dicit q cū calefact⁹ ē remouēd⁹ ē & alt⁹ supponēd⁹. ro remedij qz oz infrigidare & sua stipticitate pfortare stōm & valet qñ fit a colera. Ad potandum. ponit sextum remedium dicens q paulatim in potu oz sumere vinum antiquum temperatum cum succo granatorum. ro qz pfortant stomachum. Secdo dicit q qñ vomuerit itez oz dari. ro pz.

Almansor.

Panē quoqz in succo granatoz ifusū cogē d⁹ ē sumere cū vio & comedere: q si vomuerit itez dād⁹ ē ei donec qescat. Od si syncopis supuenerit muscū cū vino dare pueniens est & succus carnis hedine & pulline cū pauco citoniorū succo & vio mixt⁹ i potu ē tribuēd⁹. Pulli ptes rea assandi & añ nares ipsi⁹ discerpēdi sūt. thus ēt dādū ē vt masticet ipm & paulatim trahat & postremo bolū corascentū pditū cū cāphora tri buat. Quicqd aūt ō bui⁹ passiōis cura nūcvsqz dixim⁹ donec vomit⁹ sedeat & stomach⁹ cibū recipiat fieri conuenit.

Gyllanus.

Ponit septimū remediū & pōt diuidi i duas. pmo facit hoc. secdo docet succurrere syncopi supuenienti. Pulli. Od si syncopis. De prima dicit q patiēs ē cogendus sumere panē ifusum i succo granatoz cū vino. ro qz infrigidat os stōi & sua stipticitate pfortat retentiua & phibet fluxum humoz ad stōm spāt colere. Secdo dicit q si itez vomuerit itez ē dād⁹ donec qescat & retineat. Od si syncopis. Docet succurrere syncopi dices q si syncopis supuenerit pueniet dare muscū cū vino. Ro qz vinificat virtutē vitalē. secdo dicit q ēt oz dari succus carnis hedine & pulline cū pauco succo citonioz. Ro qz generat spūs & stomachū pfortat. Pulli. ponit octauū remediū dices q pulli sūt assandi & añ nares dismembrandi. ro qz sua aromaticitate & odore cōfortant. (Thus.) ponit nonū remediū dices q thus est dandū vt masticet & paulatim deglutiat. Ro qz est stipticū & calidū. & ideo valet in materia frigida plus. secdo dicit q ēt oz tribui bolus ar. cū cāphora. ratio qz ē frigidū & stipticū. ideo valet in materia calida. Tertio dicit. qd dictū ē de cura huius passionis vsqz nunc docet vt vomitus sedetur & vt stomachus possit cibum recipere.

Almansor.

Postqz vero stomach⁹ ipsi⁹ recipe poterit: nutriēd⁹ ē eger & pax vini veteris i potu sumat bñ redolētis & dormire incipiat. Trociscī ō olibano ad vomitū dādi. Re. boli corascēti thuris amboz añ. ʒ. x. cubebe cardamomi āborū añ. ʒ. ii. & ʒ. ʒ. cāphore gallie gar. oiuz añ. vi. ʒ. vni⁹. fiant trociscī pōdere aur. vni⁹. bi. n. vomitui multū pferūt. Rob ō malis granatis succ⁹ maloz granatoz acetosoz sumāt & p noctē vnā aut āpli⁹ dimittant donec qd grossiuz ē i fundo resideat & deinde coquat & dispumet donec iulep sillitudinē bēat i quo ab igne dispositō: adhuc cū calido mēte viridis stipites mittant & i ipo pmanere p mittant quousqz infrigidet. Cū qz infrigidatū fuerit extrahāt ad cui⁹ sillitudinē sirup⁹ de citonis & sirup⁹ de malis macianis fieri quenit. Si autē uomit⁹ bora aliqua ualuerit nimis & supfluerit magna uētosa stō supponat.

Gyllanus.

Ponit curam post cessationem vomitus dices q post q vomitus cessauerit & potuerit eger recipere cibum: oz eger nutriri vt subleuet virtus. Secdo dicit q pax vini veteris bene potētis i potu recipe oz. Ro qz restaurat spūs. Tertio dicit q oz icipe dormire. (Trociscī.) ponit descriptionē quarūdā medicinaz de qb⁹ supra fecerat mentionē. & dividit i duas secdm q ponit descriptiōe duaz medicinarū. secda ibi. (Rob de malis granatis.) De prima dicit q trociscī de olibano ad vomitū dandi sunt. Re. boli corascent thuris āboz añ. ʒ. x. bi. n. vomitui multū pferūt. (Rob ō mal granatis.) ponit descriptionē rob de granatis & fit sic. sumat succus granatoz acetosoz & sic p noctē dimittat donec qd grossum ē in fundo resideat. deinde coquatur & dispumetur donec bēat sillitudinē iulep i quo ab igne depositō in calido mente stipites virides mittantur & in ipso permanere dimittantur quousqz infrigidetur & cum infrigidatum fuerit extrahantur. Secundo dicit q ad similitudinez huius pōt fieri sirupus de citonis vel ō macianis. Ad idē valet sirupus de agresta: vel sirupus ō granis myrti. Si aūt vomitus. ponit curā dicens q si vomitus aliqua bora nimis supfluerit oz superponi stomacho magna ventosa.

Notādum q in fluxu ventris oz poni supra stomachū magna ventosa. Ro qz diuertit ad superiora & oz esse sine scarificatione & recolo in vna de sancta christina pro restringendo vomitum poni supra umbilicum vnam ventosam magnam & totā fuisse repletā pinguedine. vnde mortua ē.

De debilitate stomachi. Gyllanus.

Circa rubricam est notādum q stomachus pōt pfortari qnqz modis. primo p viā alterationis. vt si sit calidus p frigida & econuerso. Secdo per viā vnionis partiū & fit p stiptica siue calida siue frigida. Frigida sunt vt citonia pira nespula prunia prunelli & sorbe. calida sunt vt mastix olibanū & absinthium. Tertio p viā mūdificationis eius a malis humoribus. & hoc facit medicine diuerse secdm diuersitatem humorū. Quarto p viā nutricationis: vt p cibos facilis digestionis & boni nutrimenti. Quinto p ea q pueniunt a pprietate: vt absinthiū mastix & galanga. Ad ppositū Raf in hoc. c. docet cōfortare stomachū primo & sō mō. Secdo notādū q debilitas stomachi & nomen dispositionis stomachi qñ nō bñ digerit & pturbat eū cibus vehemēter. Tertio notādū q debilitas stomachi pōt puenire pp cās in insecas aut extrinsecas. Cause extrinsece sunt accidētia aīe vt ira. solicitudo. & tristitia. & filia accidētia. quātitas cibi & potus. addita vel diminuta. mala qualitas. vel ventositas. aut cibus inordinate sumptus qz grossum pponit subtili & similes cause. Si vero fuerit pp causas intrinsecas. aut hoc est pp stomachū aut pp alia membra. aut ppter passiones cerebri sicut

est renma: aut ꝓpter passiones cordis. sicut est tremor ⁊ similia aut ꝓpter passiones epatis. vt qꝝ nimis sibi mittit coleram. Aut ꝓpter passiones splenis. vt qꝝ nimis sibi mittit mꝫiam supfluam. aut ꝓpter passionem matricis. ⁊ sic de alijs mẽbris q̃ ꝑt mittere supfluitates ad stomachuꝫ. ℔i pp stomachũ. aut rõne male cõplexionis calide vel frigide: humide vel sicce. cum materia vel sine materia. ℔t si cũ materia vel cũ apate vel sine apate. aut rõne male cõplexionis. s. ꝑuitatis vel magnitudinis ⁊ male texture vel situs ⁊ solutionis ꝯtinẽtis. ¶Quarto notãdũ ꝙ signa debilitatis a causis extrinsecis hãtur ex relatiõe infirmi ⁊ assistenti um ⁊ medici industria. Signa si fuerit debilitas ex passionibus aliox mẽbrox a stomacho hãtur ꝯsiderando subtiliter oia mẽbra corpis qꝝ notitia nõ latebit. Signa õbilitatis stomachi pp malaꝫ cõplexionẽ calidã sunt qꝝ sentit calorꝫ i stomacho ⁊ sitis ⁊ male digerunt cibaria frigida ⁊ innata frigidis. ⁊ ledit a calidis. ⁊ si est cũ humoris vitio adest pondus aut aggranatio ⁊ oris amaritudo ⁊ vomitus. Signa si fuerit pp malã cõplexionẽ frigidã sentit frigiditas i stomacho ⁊ paucitas sitis. digerit male res difficilis digestiõis ⁊ vtplurimũ ẽ appetitus intẽsus: innata calidis ⁊ ledit a frigidis. ⁊ si ẽ cũ humoris vitio. adest pondus aggranatio inflatio extẽtio nausea multiplicatio sputi velocitas descẽsus cibi absqꝫ eius nimia alteratione ⁊ eructatio acetosa ⁊ hoc ũ sit flegma. ℔i vero ẽ mꝫia ẽ pondus ⁊ aggranatio ⁊ vomitus faciẽs ꝓgelationẽ i dctib⁹ appetitus plurim⁹. magni tudo splenis sollicitudo tristitia inflatio magna. Signa ñ sũt pp ficcitatẽ sunt sitis vehemens exiccatio linguę supflua exiccatio corꝑis. innamẽtũ cũ cibis humidis nocumẽtũ vero cũ ficcis. Signa pp humiditatez sunt paruitas sitis. ledi ab humidis. iuuari a ficcis. mꝫitudo saliue ⁊ sputi. Signa cõpositaꝫ hãtur ex simplicibus. Signa qñ sit pp raritatez texture sunt qꝝ nõ inuenit signũ male cõplexionis nec signũ ꝑtis ⁊ nõ iuuat ciboꝫ ꝑmutatio. Signa qñ pp apa dicentur i. e. sequẽti. Signa ꝓnostica sũt. primũ ois idigestio stomachi ẽ mala ⁊ potissime cerebro: rõ ꝑmi qꝝ non rectificat ꝑ aliã digestionẽ. rõ ℔i. qꝝ ẽ radix fere ⁊ origo oium egritudinuꝫ. sicut epilepsie diſenterie idropisis ⁊c. ℔m. si aliqs in qualescẽtia patit idigestionẽ ⁊ bẽat os acetosum: cauẽdũ ẽ de reciditua ⁊ ꝙ materia putreſiat. tertiũ ẽterior: debilitas stomachi ẽ q̃ ꝓuenit a raritate texture stomachi. ¶Dubitat q̃ malaꝫ cõplexionũ stomachi sit deterior tã simpliciuꝫ q̃ cõpositaꝫ ⁊ qs sit ordo. ℔rio cuius solutione ẽ notandũ ꝙ ille male cõplexiones cõparant vel q̃tũ ad alterationez vel lesionẽ opatõis principalis mẽbri. s. stomachi vel q̃tũ ad curationẽ. ℔i ꝑmo mõ sic ẽ frigida cõplexio iter simplices deterior. scõ ficca. tertio calida quarto humida. ℔t inter eas cõpositas. ℔rimo calida ⁊ ficca. secundo frigida ⁊ ficca. Tertio calida ⁊ humida. ¶Almansor.

¶Cum stõi debilitas cũ pauca siti ⁊ tarda cibi de stõ descẽsiõe ⁊ accido ructu fuerit: fuerit qꝫ oia accidẽtia hec parua nec fuerint vetusta: stõach⁹: ex trociscis de ros. ẽ curãd⁹ ỏ qb⁹ eger quotidie i mane põd⁹ aur. vni⁹ ⁊. ℈. cũ. ʒ. i. ỏcoctõis ỏ semib⁹ sumat. ¶Decoctio aũt de seib⁹ hec ẽ. sumãt cimini nabati ⁊ ameos bulliãt i mina donec aq̃ fiat rubea. ỏ q̃ postea cũ troci. de ros. vt ꝓdictũ ẽ in potu tribuat. Troc. vo de ros sũt q. ℞. pulueris ro. ru. ʒ. iii. xiloaloes spice mastic. xilocassie sgnãti cinamomi abſinthii oium. ʒ. i. ꝙspgãt ex vino veteri ⁊ iformẽt. troc. Nutriat vo ex bis q̃ cito digerunt ⁊ paucox sũt hũox ac paucaꝫ supfluitatũ q̃ ẽt ex reꝺolẽtib⁹ ⁊ seib⁹ sũt ꝓdita fic sũt calagie ⁊ mutagenat. Ipse quoq; añ comestionem multo vtat exercitio ⁊ aquã inin⁹ solito ⁊ bibat ⁊ p⁹ cõestio nẽ mꝫtũ dormiat ỏ vio quoq; veteri ⁊ puro paꝫ bibat. totãqꝫ nutricatõnẽ minuat. ¶Sylla.

¶Determinat ỏ debilitate stomachi ⁊ diuidit i tres. ℘imo ponit curã qñ ꝓuenit a frigiditate. scõ qñ a caliditate. tertio qñ a ficcitate. ℔a ibi. (Nõ si digestiue.) Tertia ibi. (Si aũt cũ hoc.) ℘ria i duas. ꝑmo ponit curã qñ debilitas stomachi ẽ nona. ℔o qñ ẽ antiqua ℔a ibi. (Nõ si hec accidẽtia.) ℘ria i duas. ꝑmo ponit curã ꝑ medicinas alterantes. scõ ꝑ dietã. ℔a ibi. (Nutriat.) prima i duas. ꝑio ponit curã ꝑ trociscos de ros. ⁊ ꝑ decoctionẽ de seminib⁹. scõ ponit descriptionẽ decoctionis de seminibus ⁊ troci. de ros. scõa ibi. (Decoctio aũt.) De prima dicit ꝙ vbi ỏ bilitas stomaci fuerit cũ pauca siti tarda descensione cibi de stomacho ⁊ eructatione acetosa cũ istis signis arguẽdũ est ꝙ debilitas stomaci venit a frigiditate. rõ ꝑ. secundo dicit ꝙ vbi predicta signa sunt parua ⁊ non antiqua stomachus debet curari dando in potu trociscos de ros. quotidie de mane pondus auꝝ. i. ℈. cum. ʒ. i. decoctiõis de seminibus. Ratio. qꝝ sunt calidi ⁊ stiptici. Ad idem valent trociſci de ligno aloes. Ad idem trociſci de capparis. Ad idem trociſci de diarodon. (Decoctio.) ponit descriptionem decoctionis de seminibus ⁊ troc. de ros. ⁊ primo ponit primã. ℔o secundam. secunda ibi. (Troc. vero.) De prima dicit ꝙ decoctio de seminibus ẽ. ℞. cimimum nabati ameos ⁊ bulliant in mina donec aqua fuerit rubea de qua tribuatur cũ trociſcis. secundo ponit descriptionem trociſci de ros. que est. ℞. ros ru. ʒ. iij. xiloaloes. mastic. spice. xilocassie. squinanti absinthij omnium aã. ʒ. i. conſpergantur vino veteri ⁊ fiant troc. Ad idem si detur aque vite. ʒ. i. in potu ꝓ vice. ¶Nutriatur. ponit curam per dietam dicens ꝙ patiens ꝺz nutriri ex his q̃ cito digerunt. Rõ qꝝ virtus digestiua ẽ debilis. scõ dicit ꝙ illa qb⁹ nutrit debent esse paucaꝫ supfluitatũ. Tertio dicit ꝙ talia debent esse ꝺdita cũ spẽbus re doletibus qualia sunt galãga. ⁊ alie spẽs stomatice vt pip. ⁊. 33. gariof. ameos ⁊ silia. Quarto dicit ꝙ etiã ante comestionẽ ꝺz vti exercitio forti vel multo. rõ. qꝝ reficit ⁊ calefacit. Quinto dicit ꝙ ꝺz bibere aquã minus solito. rõ qꝝ ifrigidat ⁊ relaxat stomacum. sexto dicit ꝙ post comestionez ꝺz multum dormire. rõ qꝝ innat comestionem digestionẽ confortãdo calorem ꝑ eius renocationem. septimo dicit ꝙ de vino veteri puro ꝺz bibere parum. qꝝ calefacit stomachum. Octauo dicit ꝙ ꝺz sumere de cibis minus cõsueto. rõ qꝝ virtus non esset sufficiens digerere magnam quantitatem cibi. ¶Notãdum ꝙ cibi conuenientes sunt carnes arietum. hedorum. pullorum. auium. volatilium vt ꝑdicũ. fasianorum. pullorum. columborum. qualearũ. vel coturnicum ⁊ similium ⁊ plus assatas q̃ elixatas conditas cum speciebus ona sorbilia ⁊ similes cibi. ¶Almansor.

¶Nõ si hec accidẽtia vetusta fuerit electuariũ diacimini ⁊ diaolibani ãboꝫ añ unius aur. pondus cũ. ʒ. i. ueteris uini puri in potu sumat. Regimen aũt eius sit ut ꝑdiximus. ¶Syllanus.

¶Ponit curam quando forent hec accidentia antiqua ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam per ea que approximantur ad intra. s. per confectiones. secũdo per ea que approximantur ab extra. s. per emplastra ⁊ vnctiones. secunda ibi. (Emplastrum.) prima in tres. primo ponit curam ꝑ confectiones. secũdo per dietam. Tertio ponit descriptionem illarum ꝓfectionũ. ℔a ibi. (Regimẽ.) Tertia ibi. (Electuariũ.) De prima dicit ꝙ si hec accidentia fuerint antiqua electuarium diacimimum diaolibanũ añ. pondus auꝝ. vni⁹ cum. ʒ. i. vini veteris puri in potu sumantur. rõ qꝝ illa sunt calida ⁊ stiptica. ¶Nota ꝙ ad idẽ valent alia vt diatrionipipereon diagalanga dianisum diamenta gariofilatum aromaticum ros. aromaticum gariofilatum aromaticum nardinũ electuariũ aromaticũ confectio de seminibus ꝓfectio de cinamomo electuarium de citro rosata nouella diacitronitem cum speciebus. stõaticum calidum zinzib. cõditum cortices citri conditi tragea optima. Ad idem. ℔x. interiorum cinamomi electi. ʒ. iij. galãge. ʒ. i. aq̃ ros. de damasco

De debilitate stomachi

℔.i. fiat electuarium. Ad idem. ℞.33.al.3.i.garioſil. interiorum cinamomi galange añ.3.ſ.zedoarie piperis lon.coriādri preparati.ℨ.i.ſeminis aniſi feniculi ameos ſpice nardi cardamomi macis añ.gra.v.corticum citri conditi vnaruz paſſaz bene pingnīū.ʒ.i.aque roſ. de damasco quar.ſ.ʒucbari al.℔.i. ⁊ fiat electuariū. Ad idē. ℞. coriādri ppparati iteriorum cinamomi electi añ.ʒ.ſ.triū generū pipis gaz. galāge.33.al.añ.ʒ.i.ſeminis aniſi feniculi añ.ʒ.iij.croci.ℨ.i.ʒucbari al.℔.i.fiat electuariū. Ad idē. ℞. p̄dicta oia ⁊ fiat pulvis ⁊ eo vtat. Ad idē. ℞. ciamomi electi.ʒ.ſ. macis ſpice añ.ℨ.i.granoruz paradiſi.ʒ.i. pipis lon.ʒ.i. cardamomi.ʒ.ſ.floz cinamomi.ʒ.i.ʒucbari al.ʒ.ij.miſce ⁊ fiat pulvis. Ad idē. ℞. garioſ. macis cinamomi piperis ciperi añ. (Regimen autem.) ¶Ponit curam per dietam dicens q̄ dieta dz eſſe vt dictum eſt ſupra. ¶Almanſor.

¶Electuarium diaciminum. ℞. cimini carmeni.ʒ.c.33.ʒ.xx.pipis.ʒ.x. foliozrute baurach: ʒucbari albi añ.ʒ.x. hec oia cū melle diſpumato confician tur ⁊ detur de boc electuario ſi venter ſtrictus fuerit. ¶Syllanus.

¶Ponit deſcriptionem electuariorum dictorum.⁊ diuidit in duas. ¶Primo ponit deſcriptionem diacimini oſtēdendo quando debet exhiberi. Secundo ponit deſcriptionem diaolibani oſtendendo quando dz exhiberi. Secūda ibi. (Quam ſi ſolutus.) De prima dicit q̄ electuariuz diaciminum eſt. ℞. cimini carmeni.ʒ.c.33.ʒ.xx. piperis.ʒ.x. foliorum rute baurach ʒucbari al.añ.ʒ.x. hec omnia cum melle diſpumato ſimul conficiantur. Secundo dicit q̄ debet dari de boc electuario ſi fuerit vēter ſtipticus. ratio q̄ ciminum ſi teratur groſſo modo laxat ventrem. Si ſubtiliter pronocat vrinam ⁊ eſt pulchrum probl. Ad iſtud proble. ita reſpondetur ſi ciminum teratur groſſo modo ratione groſſicie non poteſt tranſire niſi per inteſtina ⁊ ideo tunc laxat ventrem. ſed ſi teratur ſubtiliter tunc melius poterit tranſire per venas meſaraicas ad epar ⁊ tunc trāſit ad vias vrine ⁊ bene pronocat vrinam. Solutio non placet: q̄ fortius debet pronocare ſeceſſum q̄ vrinam cum ſubtiliter tritum debet magis ⁊ melius tranſire per inteſtina q̄ per vias vrinales. ¶Almanſor.

¶Nō ſi ſolut⁹ fuerit venter electuarium diaolibanū ē dādū cuius deſcriptio in.c.de ventris ſolutione continetur. ¶Syllanus.

¶Ponit deſcriptionem diaolibani oſtendēdo q̄n dz exhiberi.⁊ diuidit i duas. ¶Primo facit hoc. Scōo oſtēdit qd faciendum q̄n hec non ſufficiunt. ſcōa ibi. (Si autē hec.) ¶Primo dicit q̄ ſi venter fuerit fluxibilis dz dari diaolibanum.rō p̄z q̄ ſua ſtipticitate ſtringit fluxuz. Scōo dicit q̄ eius deſcriptio q̄netur in.c.de fluxu ventris. Ad idē valet maſtix ⁊ eſt bonū p̄ pauperibus ⁊ dz transglutire tria gra.de nocte ⁊ valet in reumate. ¶Almanſor.

¶Si aūt hec nō ſuffecerint ſquama ferri cū vino tribuat: ſcorie aūt ferri p̄fectio hec ē. ℞. ſeminis apij.ſeminis feniculi aniſi cimini ameos amidi origani Keſi carui ſeminis coriādri melano pipis macropipis cinamomi thuris ſpice gar. nucis muſ.ciperi zinzi. oīum añ. pondus aur. vnius. ſcorie aur.x. oībus ſexcuplū vini addat ⁊ coquant donec ad medietatē redeant ⁊ colet: deinde eger de boc ſirupo poſtq̄ colabit pondus.ʒ.xxx. quotidie ſumat ⁊ nutricationē alleui et. q̄ per tres bebdomadas faciat. Caueat ſibi ab acetoſis ⁊ a fructib⁹ recētib⁹ ⁊ aqua frigida vinū vo mēſurate bibat. ¶Syllanus.

¶Hic oſtendit quid fiendum quando predictum remedium non ſufficit. Et primo facit hoc. Secundo oſtendit a gbus dz cauere. Fa ibi. (Caueat ſibi.) De prima dicit q̄ ſi boc nō ſuffecerit ſquama ferri cū vino dz tribui. rō q̄ calefacit ſtomachū ⁊ p̄fortat ⁊ ſtipticū reddit. Scōo ponit deſcriptionez que eſt. ℞. ſe. apij. ſe. feniculi aniſi ameos cimini amidi origani keſim ſeminis coriādri carui melanopiperis macropipis ſpice cinamomi thuris garioſ. nucis muſ. ʒ.cipi oīum añ. pondus auſ. vni⁹ ſcorie.x. auſ. oib⁹ ſexcuplūz vini addat coquat donec ad medietatē redeat colet. Deide de boc ſirupo poſtq̄ colabit pondus.ʒ.xxx. bibat quotidie. Tertio dicit q̄ dz alleuiare dietā. rō p̄z. Quarto dicit q̄ boc ē faciendū p tres bebdomadas ⁊c. (Caueat.) Q̄ndit a gb⁹ dz cauere ⁊ dicit q̄ ab acetoſis. rō q̄ augerēt fluxū cōp̄mēdo. ſcōo a fructib⁹ recētib⁹ q̄ lubricāt ⁊ augent diſcraſiā. Tertio ab aq̄ ſſa. rō p̄z. ¶Almanſor.

¶Emplm q̄ ſtomachū p̄fortat ⁊ calefacit. ℞. ſtoracē ſpicā ſquinātū abſinthiū calamū aromaticū maſticē ex bis cū vino veteri ⁊ ſucco citonio rū cōſpſis emplm ſup ſtōm ponat. Ad hoc preterea p̄fert vt ſtomach⁹ fricādo inungat ex oleo quod fit ex ſpica nardi ⁊ cipero: vt lana carminata i p̄dicto oleo calefacto inuoluta ſup ſtomachū ponat ⁊ cū pāno liget. ¶Syllanus.

¶Ponit curā q̄ ea q̄ approximāt ab extra. ¶Primo facit hoc. Scōo iterato ponit curam p ea q̄ approximant ab extra. ſcōa ibi. (Eger quoq;.) ¶Prima in duas. primo ponit curā p emplaſtrū. Scōo p vnctionē. ſcōa ibi. (Ad hoc.) De prima dicit q̄ pueniēs plurimū calefaciēs ⁊ p̄fortans ſtomachū eſt tale. ℞. ſtoracis calamite ſpice ſquanti abſinthij calami aromatici maſticis ex bis oībus cū vino veteri ⁊ ſucco citoniox cōſperſis fiat emplm ⁊ ſupponat ſtomacho. Ad idē. ℞. maſticis quar.i. galange ameos zedoarie añ.ʒ.ſ. mente ſicce abſinthij ſicci ⁊ viridis añ.ʒ.i. terbentine.ʒ.ſ. pulverizanda pulverizent q̄uaſſanda cōquaſſent cū piſtillo calido miſce oia malaxando cū oleo de maſtice ⁊ fiat emplm ad modū ſcuti ex vtraq; pte ⁊ extēdatur ſup̄a ſuſtanez. Ad idē ſacculus. ℞. mente ſicce abſinthij ſicci. añ. M.i. pulueris gaz. ameos cinamomi añ.ʒ.i. aſpgatur ſacculus cū aqua abſinthij ⁊ mente facta reſidentia añ. ʒ.i. olei maſticis quar.i. cere.q. ſufficit ⁊ fiat vnguētū. Ad idem. ℞. laidani. ʒ.iij. maſticis cinamomi garioſil. nucis muſ. galange ſpice. añ.ʒ.ij. ſtoracis calamite.ʒ.i. olei nardini. olei maſtic. añ.ʒ.i. cere.ʒ.ſ. fiat cerotum ponatur ſupra cozium. Ad idem valet ſi ſuper latere calido vel imbrice calido aſperſo ſup bono vino ponatur petia lini ⁊ ſup ea ponat maſtix electus ⁊ diſſolvatur ⁊ calidus applicet ſtomacho ad modum emplī. Ad idē. ℞. garioſil. maſticis. ſpice galange piperis longi añ.ʒ.ij. cere laidani armoniaci añ.ʒ. i. fiat emplm cū oleo de ſpica. (Ad hoc.) ¶Ponit curam p vnctionē dicens q̄ p̄fert vt ſtomachus fricando vngat cū oleo q̄ fit de ſpica nardi ⁊ cipo. Uel q̄ lana carminata in dicto oleo infuſa ponat ſupra ſtomachū ⁊ cū panno liget. Ad idē valet inunctio facta cū oleo maſticis vel de abſinthio vel de coſto vel laurino vel de ennla vel ō cinamomo vel pulegio vel de ſanſuco vel de ruta. Ad idem valet vnguētum. ℞. olei maſticis olei abſinthii olei ſpice añ.ʒ.i. pulueris gaz. maſticis ameos añ.ʒ.i. cere.q. ſufficit ⁊ fiat vnguētum. Ad idem valet amplecti infantem nudum bene complexionatum. ſed precipue ⁊ longe melius eſt amplecti antiquam vetulam.xii. vel.xiii. annorum vel catulum parū bene pinguē. Uel tenere ſupra ſtomachū manū calidā vel fricatio ſtomaci ab extra cū aqua vite ⁊ ſepe ſum erpius. Uel iſuſio pāni in p̄dicta aqua ⁊ ſupponat ſtomacho. Ad idē panis frumēti calid⁹ bñ cōpreſſus i pulvere mēte abſinthū maſticis cū optimo vino puro. ¶Almanſor.

¶Eger quoq; vinū vetus bibat: aut minū aut idromel. Minua aūt ℔ mō ſit. ſucc⁹ citoniox muzox ſumat ⁊ p̄ diē ⁊ noctem vt reſidere poſſit dimittat ⁊ colet: deinde ei⁹ q̄ clax eſt partes due

sumant: zucchari ps vna vini veteris. i. ⁊ icipi at coq suauiter ⁊ dispumari donec i iuleb simili tudinē transeat: postea ꝑ vnaquaqz. lb. ex toto sumat. 33. spi. cinamomi gar. oium añ. z. i. masti cis. z. ii. oia pulverizata i pāno ligent ⁊ itus dū calefactū est mittant ⁊ cū infrigidari ceperit pā nus extrabatur ⁊ exprimatur: deide sirupus re condatur. ¶ Gyllanus.

¶ Ponit curā ꝑ approximatōnē ab ītra ⁊ dividit i duas. ꝓo facit hoc. Scdo ponit descriptōnem mine. Scda ibi. Mina. De pria dicit ꝙ eger dz bibere vinū antiquū. aut minā. aut idromel. Rō pz. Scdo ponit descriptionē mine. Sumat succ⁹ citoniox muzox ꝑ die ⁊ noctem dimittat vt residere possit. deide ei⁹ qd clax ē due ptes sumant zucha ri ps vna vini veteris ps vna. ⁊ icipiat coq suauiter ⁊ de spumari donec iuleb hēat spissitudinē. postea ꝑ vnaquaqz lb. ex toto sumāt. zinzib. spice cinamomi garioffil. oiuz añ. z. i. masticis. z. ii. hec oia pulverizata i pāno ligent ⁊ dū est calidū dimittat ⁊ cū infrigidari cepit pān⁹ extrahat ⁊ dispu met. deide sirup⁹ recodat. q̄re valet. pz q: sit ex reb⁹ ꝓfor tantibus stomachū. Ad idē valet oximel cōpositū vel squil liticū. Ad idē sirupus de mētha. ad idē sirup⁹ de absinthio vel de corticibus citri. ad idē aqua vite in potu sumpta. ad idē claretū ꝑ stomacho frigido ⁊ vocat stelladia. ℞. cina momi gar. añ. z. i. piperis melegete galange. añ. z. i. ʒ. car damomi. z. i. zucchari vl mell. q. sufficit ad lb. ii. vini fiat cla retum vel stelladia. ¶ Almansor.

¶ Qō si digestiue debilitas fuerit cū m̄ra siti ⁊ pancox ciboxꝫ appetitu ⁊ fetido ructu sirup⁹ ace tosus de citōio bibat. Sirup⁹. ℞. succi citōioxꝫ acetosoxꝫ ptē. i. zucchari al. ptē. i. aceti clari q̄rta ps vni⁹ coquāt oia sil donec ispissent. Est aūt sirup⁹ iste stōachi ꝓfortativ⁹ ⁊ ad suas pagēdas opatiōes iuuativ⁹ ⁊ vehemētia icēsiōis ⁊ inflatiōnē q̄ ē i stomacho sedat. Egri vero nutricatio fit res i q̄ simul ꝙgregāt acetositas ⁊ stipticitas vt ē caro cū succo vue acerbe cocta ⁊ cū malis macianis similiter cocta cū ribes ⁊ facta ex alule beri ⁊ almosi ⁊ illis similia ex cibis. De isto ꝑte rea det pulvere vt trāsglutiat q. ℞. ros. ru. z. x. spodii. z. iii. seminis coriandri. z. v. dosis ei⁹ sint z. ii. cum succo granati muzi ⁊ cum sirupo de ci toniis acetosis. ¶ Gyllanus.

¶ Ponit curā debilitatis stomachi qñ fit a cā cal̄a. ⁊ divi dit i tres primo ponit curā ꝑ sirupū. scdo ꝑ dietā. Tertio ꝑ pulverē. Scda ibi. (Egri vero.) Tertia ibi. (De isto.) prima ponit i duas. primo ponit curā ꝑ sirupū acetosuz de citoniis. Scdo ponit descriptionē ei⁹. Pā ibi. (Sirupus.) De prima dicit ꝙ si fuerit debilitas. digestiue cū siti multa ⁊ quo appetitu ciboꝝ ⁊ eructatione fetida. tunc ex istis si gnis argūdū ē ꝙ debilitas stomachi ē ex caliditate. Scdo ꝑ cura dicit ꝙ bibat sirupus acetosus de citoniis. Rō q: i frigidat ⁊ sui stipticitate ꝓfortat stomachū calidū. Ad idez valet sirupus de agresta. Ad idē valet sirupus de piris vel de pisicis. Ad idē sirupus de berberis vel de ros. Ad idem sirupus acetositatis citri. Ad idez sirupus de granis mirti. Ad idē sirupus de granatis vel orizachara. Valet ēt sirup⁹ acetosus de succi vel aquis fructū. Desue. Ad idē iuleb rosatū. (Sirup⁹.) ponit descriptionē sirupi acetosi. ℞. suc ci citoniox acetosorum partes. ij. zucchari ptem. i. aceti clari quar. pris. i. coquant oia simul. donec inspissent. scdo dicit ꝙ ille sirupus ē ꝓfortativus stomachi sedās iflāmatōnē seu sedans vehemētiā iflāmatōis. (Egri vero.) ponit curā ꝑ dietā dicēs ꝙ eger dz nutriri rebus in ḡbus ē acetositas ⁊ stipticitas. vt est caro ꝓdita cū agresta ⁊ succo eius. Vel cū succo granatorum vel cum alijs acetosis. Ad idem valent arantia. limones. granata. pruna damascena. lactuca cocta. portulaca cocta. condita cum aceto vel agresta vel phusa na ordei. pira cocta. citonia cocta ⁊ amarene. (De isto pre terea.) ponit curam per pulverem dicens ꝙ detur de isto pulvere. ℞. ros. rube. z. x. spodij. z. iij. coriādri. z. v. dos. est. z. iij. cum succo granati acetosi. Vel sirupo de citoniis. Ad idez diacitoniten fine speciebus calidis tria sandali dia rodon abbatis electuarium de perficis acetosis. vel confe ctio de acetosis: vel confectio de fructibus. Ad idem troc. de spodio. Trocisci diarodon abbatis troci. ō sandalis tro ci. de camphora troci. de berberis. Ab extra ēpl'm. ℞. suc ci plantaginis aque ros. añ. lb. ʒ. aceti. ℥. i. sandali albi ⁊ ru bei coralli rubei coriandri preparatri añ. z. ij. seminis cito niorum seminis acetose añ. z. i. farine ordei quantum suffi cit. pulverizanda pulverizentur. fiat emplastrum mediocri ter liquidum applicetur ori stomachi. Ad idem vnguentum ℞. omnium sandalorum coriandri preparati seminis cito niorum seminis acetose seminis berberis añ. z. ij. succi cito niorum. z. i. olei ros. z. iiij. pulverizāda pulverizentur. bul liant simul super cineres calidos vsqz ad consumptionem coletur ⁊ addatur colature cere. q. sufficit ⁊ fiat vnguentū. Ad idem vnctio facta cum oleo ros. vel oleo citoniorū vel oleo myrtillorum. Ad idez. ℞. ros. ru. sandal coral. al. ⁊ ru. seminis citri. añ. z. i. coriandri preparati. z. i. ʒ. cōquassa tis fiat sacculus ꝓ stomacho. ¶ Almansor.

¶ Si autem cū hoc quod diximus fuerit in cor pore extenuatio ⁊ inflatio: egro lac ⁊ aqua ordei danda sunt. Ipse quoqz ex herbis humectanti bus nutriēdus est: vt sunt lactuce malue cucur bite carnes hedorum ⁊ agnorum lactantium ⁊ pisces recentes. Balneum preterea anteq̄z co medat ⁊ postq̄z comederit ⁊ tinam quotidie in grediatur. Et vinum clarum valde temperatū bibat ⁊ assidue vtatur quiete ⁊ motum ⁊ exercitī um vitet: sitq̄z totuz eius regimen sicut eius qui corporis grossitiem adipisci desiderat. Et si cū hac dispositione inflāmatio fuerit ⁊ incensio ve hementissima stomachus ex rebus frigidis est li niendus ⁊ aqua ordei danda sitq̄z eius regimen sicut ethicam habentis. ¶ Gyllanus.

¶ Ponit curam debilitatis stomachi quando fit a siccitate ⁊ dividitur in quinqz. Primo ponit curam per lac ⁊ aquā ordei. Secundo per dietam. Tertio per balneum. Quar to per potum ⁊ quedam alia. Quinto per linimentum ab extra. Secunda ibi. (Ipse quoqz.) Tertia ibi. Balneuz. Quarta ibi. Et vinum. Quinta ibi. Et si cum hac. De pri ma dicit ꝙ si cum his que dicta sunt fit corporis extenuatio supple arguendum est ꝙ sit ex siccitate. scdo ꝓ cura vult ꝙ detur lac ⁊ aqua ordei. ratio q: infrigidat ⁊ humectat ⁊ lac statim resumit corpus. Ipse quoqz. ponit curam ꝑ die tam dicens ꝙ ipse debet nutriri ex herbis infrigidantibus ⁊ humectantibus. vt sunt lactuce malua cucurbita ⁊ citrul li ⁊ ex carnibus que sunt agnorum hedorum lactantium ⁊ ex piscibus ratio est que infrigidant ⁊ humectant ⁊ aliqua infrigidant ⁊ aliqua restaurāt corpus cito. Ad idem valent ova cum vino cocta ⁊ rupta ⁊ dicitur sambaglonz. quod mirabiliter restaurat corpus. Ad idem ius pulli alteratum cum infrigidantibus. ad idem distillatum. ad idem restau ratiuum quo vtūtur practici de carnibus. Ad idem restau ratiuum quod dicitur marciapā. Balneum. ponit curaz ꝑ balneum ante comestionem vt fiat irroratio ⁊ humectatio ꝑ viā irroratiōis ⁊ post comestionē nō tñ immediate vt attra hat nutrimentū ad membra. Et vinū. ponit curā ꝑ potū ⁊ q̄dā alia. dicens primo ꝙ dz bibere vinū clarū tempatū rō q: humectat ⁊ restaurat spirit⁹. scdo dicē ꝙ dz vti q̄te: rō

De dolore stomachi

qz quies humectat corpus. tertio dicit q debet vitare motum ⁊ exercitium. rō qz hñt exiccare. sic dz vitare coitum. Quarto dicit q regimē eius dz esse sicut illius q vult ipinguari. Et si cū. Hic ponit curā p linimētū ab extra dicēs q si cū hac dispositiōe fuerit iflāmatio ⁊ incensio vehemens patiens debet liniri cum oleis frigidis sicut ex oleo ros. vel viol. ⁊ similibus. Scō dicit q aqua ordei dz dari. rō pz. Tertio dicit q regimē illi⁹ dz esse sicut hēntis ethicam ⁊c. ¶ De dolore ⁊ apostemate stomachi. ¶ Syllanus.

Circa rubricā est notandū de dolore. pmo q dolor est sensibilitas rei ōrie subito ⁊ fortiter ipaimentis. ¶ Scō notandū q cā doloris stomachi ē duplex. s. mala cōplexio ⁊ solutio ptinuitatis. Mala cōplexio pōt esse calida vel frigida cū mā vel sine materia cū apate vel sine apate. Sed solutio ptinuitatis pōt esse ex vētositate extendēte i stomacho existēte. Ad p positū raō determinat ō dolore stomachi ex mala cōplexione cū materia cū apate vel sine apostemate ⁊ non ex mala cōplexione sine mā: qz de illo dixit in. c. p̄cedenti. ¶ Notā dū q signa doloris causati a mala cōplexione cū materia sine apate. d. sunt in. c. p̄cedēti. Signa doloris causati ab apate stomachi si fuerit a colera sunt dolor acutus q sentitur in ore stomachi se. ptinua ⁊ amaritudo oris citrinitas coloris situs maxia vrina rubea subtilis. pulsus velox spissus ⁊ durus. ⁊ si fuerit apa in ore stomachi destruit appetitus ⁊ apparet eminentia in pte posteriori. si aūt fuerit i aliis ptibus stomachi nō apparebit eminētia nec nimis magnū nec multum eminēs. rō signoz pz. Signa si fuerit a sanguine sunt dolor gravis se. ptinua sitis rubedo oculoz iflāmatio venarū. vrina rubea spissa: pulsus velox spissus ⁊ mollis ⁊ alia sīlia vt in predicto. c. d. est. Signa si fuerit a flegmate sunt dolor modicus cuz gravedine ⁊ se. lenta plus. color albus mollities in tactu cum infrigidatiōe multitudo sputi pulsus parvus mollis ⁊ spissus. vrina non multū tincta ⁊ spissa. Signa si fuerit a mīa sunt dolor cū pondere febris occulta duricies loci: fuscedo in colore. Vrina glauca pulsus parvus ⁊ subtilis strictus ⁊ durus cogitationes male supra se ipsum insomnietas mala ⁊ inordinata. ¶ Almansor.

Si cū dolore stōaci adsunt turbatio ⁊ angustia ⁊ nausea: egro aqua tepida i potu est tribuenda ⁊ vt vomat p̄cipiēd ū Et si hoc non suffecerit vēter ex hierapicra solvat. Mō. Ry. p'ueris ros. ru. spice masti. xilobalsami carpobalsami: cinamomi xilocassie asari oīum añ. ʒ. v. aloes scotrensis duplū oīum qō bene tritū misceas cū medicinis tritis ⁊ cū pāno sericino subtilissime cribellatis quaz trituratio cū aloe scō itereť cuius doſ sit a pondere duoruz auř. vsqz ad. ʒ. ii. Egro quoqz quotidie deť panis in vno ⁊ succo maligranati infusus ⁊ in firupo acetoso de citoniis. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de dolore stomaci pueniēte a materia sine apate ⁊ dividit in duas. Primo facit hoc. secundo ponit documentum quoddā obiernādū. scōa ibi. (Ad dolorē.) Prima in duas. primo ponit curā p evacuationē. scō per dietā. scōa ibi. (Egro quoqz.) Prima in duas. primo ponit curā p evacuationē p vomitū scō p secessum. secunda ibi. (Et si hoc.) De prima dicit q si cū dolore stomaci adsit turbatio ⁊ nausea sup. arguendū est q sit a materia calida. scō dicit q pro cura dz sumi aqua tepida i stomacho. Rō qz lenigat i stomacho ⁊ lavat ipm ⁊ sic disponit ad vomitū. ⁊ si non valet misceat paz de oleo. Ad idē fiat decoctio aneti viol. se. atriplicis cū firupo acetoso. Ad idem fiat medicina vomitiva. (Et si hoc.) Ponit evacuatiōem per secessum dicens q si non sufficit hoc dz fieri evacuatio per secessum cum hierapicra cuius descriptio est. Ry. pulveris ros. ru. masticis spicis xilobalsami carpobalsami ciamomi xilocassie assari añ. ʒ. v. aloes scotrensis ad duplum omnium quod bene tritum cum alijs misceatur medicinis bene tritis ⁊ cum panno serico subtilissimo cribellatis quaruz trituratio cum aloe duplo itereťur. Dosis. est pondus aureorum. ij. Ratio remedij est. quia tales medicine evacuant coleram ratione aloes ⁊ simili ratione flegma. ratione aliarum medicinarum secum mixtarum. Ad idem. Ry. florum viol. florum boraginis. añ. ʒ. 5. prunorum damascenorum. x. tamarindorum electorum. ʒ. i. vuarum passarū ʒ. ij. corticum mirabolanorum bene gūmosorum infusorum per noctem in decoctione predictorum. ʒ. i. fricentur de mane ⁊ colentur ⁊ collature addatur cassie fist. ʒ. 5. detur in aurora. ¶ Notandum q ante debet precedere firupus digestivus talis. Ry. ordei mundi. ʒ. ij. endivie scarole. añ. M. i. quatuor seminum frigidorum mundatorum añ. ʒ. i. florum viol. ro. ru. añ. ʒ. i. vini mali granati. ʒ. i. zucchari albi. iii. quar. fiat firupus clarificat⁹ vsqz ad lb. i. Ad idem valet orizacara cum aqua ordei vel endivie vel cum aqua frigida. (Ergo quoqz.) Ponit curam per dietaz dicens q egro debet dari panis infusus in succo malorū granatorum ⁊ firupo acetoso de citoniis. Ratio qz ratione stipticitatis confortant stomachum: ⁊ ratione frigiditatis alterant cōplexiōem calidam. Ad idem valet succus ordei vel avene. ⁊ si esset nimis debilis patiēs detur aqua pullorum vel hedi decocta cuz portulacis lactucis cucurbitis endivie agresta ⁊ vinum de granatis. Bibat julep vel firupuz ro. vel viol. vel vinū de granatis vel agrestā cū aqua decoctionis lactucaruz endivie portulace. ¶ Almansor.

¶ Mō si cū dolore ructuū multitudo ⁊ extensiō atq; singultus: egro electuariū diaciminū ⁊ diacalamentū ⁊ alie ꝓfectiones q̄ ventositatem dissoluunt quas in. c. de colica noiabimus danda erunt. Cibaria quoqz ei⁹ sunt calagie ⁊ mutagerat cū se. Vini veteris puri parū bibat ⁊ vtatur motu ⁊ ingrediatur balneū. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā doloris stomachi sine apate facti in materia frigida specialiter qñ fit a frigiditate ⁊ dividit in quatuor. ¶ Primo ponit curā p ꝓfectionē. Scō p dietaz. Tertio per motum ⁊ balneum. Quarto per unctionē. Scōa ibi. (Cibaria quoqz.) Tertia ibi. (Et vtatur.) Quarta ibi. (Stomach⁹.) De prima dicit q si cū dolore fit multitudo eructationis ⁊ singultus arguēdū est q dolor stomachi fit a ventositate. rō signoz pz. Scō dicit q pro cura dz dari diaciminū elec. de calamēto ⁊ alie ꝓfectiones dissolvētes vētositatē. supple quales sunt dianisum diagalāga diatrion pipereon ꝓfec. de seminib⁹ elec. de baccis lauri. Ad idez valet thyriaca antiqua ardēs. Ad idez valet aqua ardēs sola. Ad idez valet ab extra sacculus de sale ⁊ millio torrefactis. Ad idē vētosa sine scarificatiōe posita supra stōm. Ad idez valet vnguētū. Ry. rute. M. i. castorei. ʒ. ij. anisi. ʒ. i. aristolon. ʒ. ii. vini ru. ʒ. iii. olei laurini. ʒ. iiii. cōquassanda cōquassent bulliāt sup cineres calidos vsqz ad ꝓsumptionē vini. colent ⁊ colature addat cere q̄tū sufficit ⁊ fiat vnguentū. Ad idē valet unctio stomachi facta cū oleo de ruta vel de ennula: vel de pulegio vel de aneto vel laurino: vel de spica vel de kerua Vel fricatio cū aqua vite ⁊ suz exp⁹. ¶ Notandū q si dolor ꝓveniat a mā flegmatica añq; dent elec. cōpetit talis firup⁹. Ry. mēte absinthij hyssopi capill. vene. recētiū añ. M. i. corticis radicis feniculi petroselini: añ. q̄r. 5. maratri ameos. añ. ʒ. i. ligritie rase vuaz passarum mundatarum ab arill'. añ. ʒ. i. aceti al. ʒ. i. mell' electi. ʒ. i. zucchari al. añ. lb. 5. fiat firupus clarificatus vsqz ad quar. v. Ad idem valet oximel simplex squillitic̄. Medicina laxativa ē talis. Ry. florum boraginis buglosse. añ. ʒ. i. anisi. ʒ. ij. liquiritie rase vuaz passaz mundataz ab arill'. añ. ʒ. v. polipodij querci ni. ʒ. 5. cortic. mirabolanoz bene gūmosoz infusoz p noctē in decoctione p̄dictoz. ʒ. i. fricent de mane fortiter ⁊ colent: ⁊ colature addat turbith bene gūmosi mūdi interius ⁊ exterius. ʒ. i. ʒ. ʒ. i. det i aurora. Ad idē valet diarod cū turbith dent. ʒ. ij. vel. ʒ. 5. si patiens sit fortis. Ad idem diacitoniten solvens flegma. Ad idem diafinicomis. ʒ. iij. Ad

idē elec. ādi. ʒ. iij. Si vero dolor stomachi ꝓueniat a mꝛia cōpetit talis sirup⁹. ℞. boraginis cū toto cortice radicis fe/niculi petrosil. añ. q̄r. ʒ. iterior sqlle. ʒ. i. mēte hysopi scolopendrie capill. vene. recctiū. añ. M. i. ani. maratri cuscute añ. ʒ. i. ligritie rase vuaꝝ passaꝝ sine arill' añ. ʒ. i. aceti al. ʒ. i. mell' elci ʒucbari elci añ. lb. ʒ. fiat sirup. clarificatus vsq; ad q̄r. v. Ad idē valet oximel sqlliticū cū decoctiōe boraginis ⁊ bugulose. Medicina laxatiua tal' ē. ℞. flox boraginis bugulose añ. ʒ. i. anisi. ʒ. ij. rase vuaꝝ passaꝝ mūdataꝝ ab arill' añ. ʒ. i. thimi epithimi polypodij q̄rcini añ. ʒ. ʒ. corticis mirabolanox indox bene gūmosox infusox i decoctōe ꝑdicto rū ꝑ noctē. ʒ. i. colet ⁊ colature addat lapidis ar. ʒ. i. det i auroza. Ad idē ꝓfectōis amech. ʒ. iij. vel. ʒ. ʒ. Ad idē diaci tonitē soluens mꝛiam mesue. Ad idē diasene. ʒ. ʒ. (Cibaria vero.) ponit curā doloris stomachi facti a materia frigida dicens ꝙ cibaria debent esse cū speciebus ꝑdita. rō ꝑz. Secōo dicit ꝙ oz sumere parum vini veteris. Rō q: stomachum calefacit ⁊ c̄. (Et vtatur.) ponit curam per motum ⁊ balneum dicens primo ꝙ oz vti motu. Rō q: motus calefacit ⁊ exiccat. Secūdo dicit ꝙ oz ingredi balneum. Ratio ꝑz q: calefacit ⁊ confortat digestionem ⁊ consumit materiam que remansit ⁊ c̄. ¶ Almansor.

¶ Stomachus quoq; ex oleo ō nereidē. ut dixi m⁹ i pāno iuoluto uaporet. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam per vnctionem dicens ꝙ stomachus debet vngi cum oleo de spica. ¶ Almansor.

¶ Si autem cū dolore stomachi fuerit fe. ⁊ apa manifestū: ⁊ cū tāgitur sentit caliditas. eger prius ex basilica flebotomet ⁊ loco dolenti duo superponāt sandali ⁊ ro. ⁊ cāphora cū aqua ros. ⁊ succo citoniox. Nutrimentū uero eius nō sit nisi sola ordei aqua ⁊ custodiat a carne ⁊ uino ⁊ ꝓfectōibus q̄ de melle fiunt ⁊ bibat succū granatox muzorux ⁊ rob de fructib⁹ frigidis. Cū q; caloris uehementia sedata fuerit: egro cassefist. cū succo endiuie dissoluta ac bullita ⁊ dispumata ad bibēdū det. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā doloris stomachi ꝓuenientis ab apostemate: ⁊ diuidit i duas. primo ponit curā qñ ꝓuenit ab apate calido. Secōo qñ ꝓuenit ab apate frigido. Secōa ibi. (Cū ät.) prima i duas. primo ponit curā apostematis calidi nō ꝓuersi i duritiē. Secōo ponit curā apatis cal. ꝓuersi i duritiē. Secōa ibi. (Cūq; aut egro.) prima i q̄tuor. primo ponit curā p flebotomiā. Secōo p vnū locale. Tertio p dietā. Quarto p medicinā laxatiuaz. Secōa ibi. (Et loco.) Tertia ibi. (Nutrimētū.) Quar. ibi. (Cūq; caloris.) De prima dicit ꝙ si cū dolore stōi fuerit apa manifestū. cū tāgit sentit eger calid⁹ ⁊ supple arguēd⁹ ē ꝙ apa sit a sanguine vel colera. Secōo dicit ꝙ p cura cōpetit flebotomia fcā ex basilica. Rō ꝑz: q: ꝑ flebotomiā euacuat mā sanguinea directe: si apa sit sanguineū: vel colera idirecte si apa sit colericū. q: refrigerat. Et loco. ponit curā p vnū locale dicēs ꝙ sup loco debili. ſ. stomacho oz supponi epithima de sandalis ros. cāphora aqua ros. ⁊ succo citoniox. ¶ Notādum ꝙ epithima pōt poni sic i forma. ℞. aq̄ ros. lb. ʒ. succi citoniox quar. ʒ. sandal. al. ⁊ ru. añ. ʒ. ij. cāphore. ʒ. i. pulueriz̄ād pulueriz̄ēt misce oia ⁊ valet a principio: q: ē frigidū stipticū repercussiuum. Ad idē valet emplastrū de sandalis. ro. farina ordei oleo ros. ⁊ aceto. Ad idē vngat locus cū oleo ros. puro ⁊ aceto parū. In augmento vero valet vngnētū hoc. ℞. folioꝝ malue maluauiscbi añ. M. i. ordei mūdi. ʒ. i. assungie galline anatis ⁊ anseris: añ. ʒ. i. dactiloꝝ pinguiuꝝ quar. ʒ. mucillaginis seis lini mucillaginis fenugreci añ. ʒ. i. ꝙuassanda ꝙuassent ⁊ misce oia fortiter ⁊ fiat empl'm. Ad idē empl'm factū ō farina fenugreci seis lini ⁊ malauiscbo ⁊ oleo de camomilla ⁊ vitellis ouoꝝ. Ad idē. ℞. farine fenugreci seminis lini aneti camomille. ſ. florū eius añ. ʒ. iij. pinguedinis anatis anseris galline añ. ʒ. i. malauiscbi cocti ⁊ bene mundati a ligno intrinseco bene pistati lb. i. incorporentur simul ⁊ si ingrere[t] in spissatio incorporent cū farina frumenti vel siliginis ⁊ ponantur. ʒ. iij. mellis ⁊ ponatur calidum sup apa. Nutrimentum. ponit curam ꝑ dietaz dicēs ꝙ nutrimentum non sit nisi sola aqua ordei. rō q: infrigidat ⁊ lenit ⁊ ꝑparat. Secundo dicit ꝙ oz cauere a carnibus vino ⁊ confectionibus de melle. ratio q: calefaciūt ⁊ augent materiam apostematis. Tertio dicit ꝙ oz bibere succum granatorum acetosorum ⁊ succuz de fructibus frigidis vt pirorum citoniorum. Ratio q: infrigidant ⁊ sua stipticitate solum confortat. Cūq; caloris. ponit curam per medicinam laxatiuam dicens ꝙ si calor nō intensus imo remissus fuerit ⁊ per ꝓsequens egritudo fuerit in declinatione egro debet exhiberi cassiafist. dissoluta in succo endiuie. causa ē q: non debet dare medicinam fortem quando est apostema in stomacho q: non purgaret materiam peccantez: sed agitaret. ideo conueniunt lenitiua dicta superius. quia non inducunt dolorem. ¶ Notandum ꝙ post euacuationem in tali tempore trocisci de ros. si recipiantur cum iulep vel firu. ros. valent: ¶ Almansor.

¶ Cū aūt egritudinis dies elongati fuerint ⁊ calor oīo qeuerit si remāserit apostēa cū duritie ex ℔ ēplo epithiet loc⁹ q. ℞. viol. ficcaꝝ. ʒ. x. rorum. ʒ. v. spice odorifere. masticis amboꝝ añ. ʒ. iii. cipi sqnāti calami aromatici oīum añ. ʒ. ii. farine fenugreci. ʒ. xx. floꝝ camomille seis maluauisci. al. farine ordei oīuz añ. ʒ. x. cōspgant oia ex mucilagine se. lini. deinde locus ex oleo de neriden tepefacto iunctus emplastret ex ꝑdictis ꝑ quattuor horas anteq̄z cōedat. Et postq̄z cib⁹ fuerit digest⁹ ⁊ stomach⁹ fuerit euacuat⁹ ex oleo ō nereidē: cū lana vt diximus uaporet. Cōfectio olei nardini simplicis. ℞. olei de ben. lb. i. spice. ʒ. ʒ. masticis costi cipi sqnanti calami aromatici oīum añ. octaua. ʒ. i. oīa hec pulueriz̄ata i ꝑdcō oleo posita ad solē ꝑ hebdomodā unā uasis ore clauso dimittant: deinde colent ⁊ exprimant feces ⁊ scofe q̄ i manib⁹ remāserint empl'is admisceant: optime. n. erunt. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam apostematis calidi conuersi in duritiem: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam per emplastruz Secōo ꝑ vnctionē. Secōa ibi. Et postq̄z. De prima dicit ꝙ si egritudo fuerit ꝓlongata ⁊ calor cessauerit si remanserit apa cum duritie supra stomachum oz poni emplastrum. ℞. viol. ficcarum. ʒ. x. ros. ru. ʒ. v. spice odorifere mastices amboꝝ añ. ʒ. iij. ciperi sqninanti calami aromatici. ʒ. ii. farine fenugreci. ʒ. xx. floꝝ camomille seis malnauisci. al. farine ordei. añ. ʒ. x. ꝙspergant oia ex mucillagine seminis lini. postea locus ex oleo de spica tepefacto inunctus emplastretur ⁊ hoc ante comestionem ꝑ quatuor horas. Ad idem valet emplastrum de melliloto. Ad idē empl'm diaquilon. Ad idem cerotū hysopi descriptione Gal'. vel descriptione philagrii. ¶ Notandū ꝙ apa calidū pōt ꝓuerti i duritatē dupliciter. primo ꝑ ea q̄ ab extra applicant: vt sunt olea fortissima resolutiua ptis subtilis ⁊ remanet grossum: ideo cessat febris. Secūdo ex heterogeniate materia. Quia primo resolvitur materia subtilis: ⁊ ideo valet emplastrū dictum: q: mollificat ⁊ resolvit ⁊ oz poni ante cibationem vt cibus non impediatur in digestione. Et postq̄z. ponit curam per iunctionem: ⁊ diuiditur in duas. primo facit hoc. Secundo ponit descriptōnem olei de spica. Secunda ibi. Confec. olei ⁊ c̄. De prima dicit ꝙ postq̄z cibus fuerit digestus ⁊ stomachus euacuat⁹ vngi oz cum oleo de spica cum lana vt dictum est: q: facta mollificatione tale oleū resolvit. Ad idem valent olea ⁊ vnguenta. d. in. c. de confortantibus stōm. Confectio. ponit descriptionē olei nardini:

qđ sic fit. ℞. olei de been. lib. i. spice. ʒ. ß. masticis costi cipi squinanti calami aromatici omnium añ. octauã partez. ʒ. i. hec oĩa pulverizata in oleo dicto posito ad solẽ per hebdomadã ore vasis clauso dimittantur. deinde colentur ⁊ extrahant feces ⁊ scofe que in manibus remãserint oleis misceantur quia erũt optime. ¶ Almansor.

¶ Cum autem apa in stõ inueterauerit troci. de spica erunt dandi. Qui. ℞. florũ squinanti xilo cassie rauedseni chalami aromatici spice omniuz añ. ʒ. iii. croci myr. anisi costi piperis omniũ añ ʒ. i. bdelii varii. ʒ. iii. masticis. ʒ. ii. armoniaci. ʒ. i. informentur troc. quorum vnusquisqz põderet aur. i. de quibus vnus quotidie cũ vino cocto detur. Empl'm quoqz istud fiat qđ. ℞. bdelii mollis. ʒ. x. armoniaci. ʒ. v. se. been se. apii amborum añ. ʒ. x. spice masti. nigri amborum añ. ʒ. v. cere. ʒ. iii. olei de neridẽ. ʒ. xv. gũme ĩ vino dissoluantur. deinde omnia coniungant ⁊ fiat ex eis emplastrum. Ad dolorẽ tñ stõi ⁊ epatis curandum medicus valde eruditus est necessarius qui ipsorum diligenter attendat dispositiones. Nos tamen aggregationes ⁊ summas ad hoc ꝓferentes iam diximus. licet in quantũ potuim⁹ in hoc abbreuiaremus sermonẽ. ¶ Sylla.

¶ Ponit curã apatis frigidi. ⁊ primo per trociscũ. secundo per emplastrum. secunda ibi. (Empl'm). De prĩa dicit q vbi apa in stõ inueterauerit trocisci de spica sunt dandi qui sunt. ℞. florũ squinanti xilocassie rauedseni chalami aromatici omniũ añ. ʒ. iii. croci mirre costi anisi pipis oĩum añ. ʒ. i. bdelij varij. ʒ. iii. masticis. ʒ. ii. armoniaci. ʒ. i. formẽtur trocisci quorũ vnusquisqz põderet aur. i. omni die detur vnus cũ vino cocto. Rõ qr subtiliant incidunt ⁊ resoluunt materiã. (Empl'm). Ponit curam per emplastrũ dicens q dz fieri hoc emplastrum. ℞. bdelij molr. ʒ. x. spice masticis nigri amborũ añ. ʒ. v. cere. ʒ. iii. olei de neridẽ. ʒ. xv. gũme in vino dissoluant deinde oĩa coniungant ⁊ fiat emplastrũ ex eis. Ad idem fiat emplastrũ ceroneon quar. i. ß. malaxet cũ oleo amygdalarũ dulciũ extendat supra corium ad quantitatẽ medij palmi ex vtraqz pte. Rõ qr mollificat subtiliat ⁊ resolvit. (Ad dolorẽ). Ponit vnũ documentũ dicẽs q ad dolorẽ stomachi ⁊ epatis remouendus necessariũ est bñe medicũ pituz qui diligenter inuestiget dispositiones. Rõ qr ex errore cõmisso in istis mẽbris sequitur error in alijs cũ in istis fiãt digestiones ex quibus nutriuntur alia mẽbra. secũdo dicit q aggregationes ⁊ summas ad hoc conferentes iam dixit ista abbreuiauerit sermonem in quantum fuerit possibile. ¶ Notãdum q in stomacho ex apate stomachi potest cãri vicus. Jõ sciendũ prio q vicus est solutio cõtinuitatis cũ sanie. ¶ Secũdo notandũ q vicus stõi fit aut pp rupturam apostematis stõi. aut ex mã venenosa vel acuta vicerãte substãtiã stomachi. aut fit a cã extrinseca. ¶ Tertio notandũ q signa significãtia sup vicus stõi sunt dolor stõi in loco in quo vicus existit ⁊ q est fortior si comedat res acutas ⁊ acetosas ⁊ in egestione atqz vomitu apparet sanies atqz ructus eius vel sanies vel vetositas eius que exit ab ore fetet ⁊ post digestionem alleniat a grauitate ⁊ dolore. Rõ signoz pz bene iteligẽti. ¶ Quarto notãdũ q vlceris cura qđ fit in stõ est vt mũdificet bñ cum aqua decoctionis ordei que dz dari in aurora vel ante vesperas vel mundificet cum aqua decoctionis gũmi arabici ⁊ liquiritie aut aqua casei. ⁊ hoc in estate sed in hyeme eisdem horis sumat decoctionẽ mellis aut ordei aut aquaz decoctionis hysopi squinanti ⁊ mellis vel mel ros. colatuz cum aqua cali. Et sit quantitas cuiuslibet qualibet hora. ʒ. iiii. vel. vi. post mundificationẽ per duas horas ante comestionẽ sumat medicamen quod sic fit. ℞. ro. balaustiarum karabe añ. ʒ. ii. bolt ar. ʒ. iii. fiat pulvis de quo sumat bis die. ʒ. ii. cũ ʒ. iiii. succi citonioz vel sirupi cum aqua decoctiõis sumach aut mirtyloz vel portulace ab extra ponat supra locũ emplastrũ qđ sic fit. ℞. bolt. ar. mũmie mirre masticis aloes añ. terantur ⁊ incorporent cum. ʒ. ii. picis nauallis aut refine fiat emplastrum.

¶ De singultu. ¶ Syllanus.

Circa rubricã ẽ notandum q singultus ẽ motus expulsiue virtutis naturalis stomachi incitati a virtute sensibili ꝓpter nocumentũ expellendũ. ⁊ dicit quasi spasmus stomachi. ¶ Secundo notandum q singultus est duplex quidam ẽ de repletõe. qdã est de inanitõe sicut spasmus. ¶ Tertio notandum q singultus ⁊ spasmus differũt ⁊ cõueniunt. Cõueniunt primo qr ambo possunt causari ex inanitõe ⁊ repletione. Secũdo qr sicut spasmus ẽ ptractio neruoz versus suã originẽ ita singultus est cõtractio stõi ⁊ ptiũ eius versus suã originẽ. Sed differũt qr in singultu est contractio villorum. ⁊ in spasmo cõtractio neruorum. qr spasmus ẽ passio nerui ⁊ singultus est passio villorũ stomachi. secundo differunt qr in spasmo est ita contractio q post modũ nõ ẽ dilatatio nisi curet. sed in singultu quãuis primo fit cõtractio tñ postea sequitur dilatatio. sed in singultu ẽ cõtrariũ qr ꝓ cõstrictio segtur. ¶ Quarto notãdũ de causis singult⁹. cãe aut sunt intrinsece. aut extrinsece. si extrinsece sunt sicut frigiditas aeris. ⁊ hoc patet. quare cum pũerorũ stomachus nimis infrigidatur de facili incurrunt singultum. aut nimia repletio cibi ⁊ potus. corruptio in stõ. aut assumptio rerũ acutaz. sicut piperis ⁊c. Et specialr qñ post vinũ sumitur qr facit q inuiscent pipi. si vero singultus fit pp causas itri secas. aut hoc ẽ ꝓpter stõm. aut ꝓpter alia mẽbra. aut propter apa capitis. aut casum aut percussionẽ. aut fracturam cranei. aut ꝓpter apa epatis. aut hũores mordicantes acutos pungitiuos aut acetosos delegatos a toto corpe ad stõz si vero fuerit ꝓpter stomachũ. aut hoc est ꝓpter hũores frigidos inuiscatos. aut calidos pungitiuos. aut ꝓpter aposthema. aut vlcera. aut ꝓpter nimiũ sensum. aut pp nimiaz inanitionem: ¶ Quinto notandum de signis singultus. Si fuerit ꝓpter causas extrinsecas manifestat ex iudicio patiẽtis. si fuerit pp causas aliox mẽbrorũ aut totius. silr pz ex iudicio patientis. signa si veniat ex inanitione sunt. qr venit post febrem ⁊ post longã corporis afflictionẽ ⁊ post labores ⁊ post abstinentiam ⁊ post enacuatões lõgas p secessum vel per vomitũ. ⁊ nõ fit subito ʒ paulati. signa si fuerit ex repletõe sunt. qr fit subito ⁊ absqz alia egritudine pcedente lõga. ante cibũ bene se bz ⁊ post male. qr sic stetit in lõga gete ⁊ se replenit. signa si fuerit pp hũores frigidos i stõ inuiscatos sunt qr iuuat a calidis ⁊ sentit frigiditas i stõ signa si fuerit pp hũores calidos sunt qr iuuat a frigidis ⁊ sentit calliditas punctura ⁊ mordicatio in stõ. signa si fuerit pp nimiũ sensum stõi sunt qr patitur a qualibet re facili singultũ. Signa si fuerit ꝓpter apostema stomachi sunt febris dolor ⁊ nausea ⁊ alleniatur infirmus post vomitus ⁊ affellationem magnam. signa si fuerit propter vlcera sunt qr cũ sumunt acuta ⁊ pungitiua tunc sentitur dolor ⁊ aggrauatio in stõ. signa prostica. Primus si singultus in crisi bonis signis apparentibus bonum qr significatur crisis p vomitum. si vero signa mala appareant malũ. qr significat spasmus. Secundum singultus eueniens post quãcunqz enacuationem superfluã siue naturalẽ siue artificialẽ malũ est signũ. Tertium si post vomitum singultus non sedat neqz minuatur. sed potius augeatur malum. Vel apostema stomachi vel inanitio sequitur tunc malum est prognosticandum ⁊c. ¶ Almansor.

Cum singultus post grossi cibi cõestionẽ aut vini valde tẽperati bibitionẽ superuenerit aqua calida in qua ciminũ ⁊ mentha ⁊ mẽthastrum ⁊ parũ turis bulierit multotiens in potu est sumẽda. Et egro vt dormiat est precipiendum ⁊ venter vaporandus ⁊ ieiũ-

nandum est ei. Cum autē per multos dies a cōe
stione abstinuerit iubendū est balneū sepe igre-
di. Deinde paucis cibis. desiccantib⁹ tñ est alē
dus sicut sūt galagie ⁊ mutagenat cū seminibus
⁊ vini parum puri in potu tribuendū. Et si hec
nō suffecerint trociſci isti dādi sunt qui dicūt de
thure. ℞. thuris. ʒ. v. enule. ʒ. iii. mēstri folioꝝ
rute ficce amborū añ. ʒ. ii. seminis fisimbrii. ʒ. iii.
ʒ. informentur trociſci ex eis pondere auř. vni⁹
ex quibus vnus in die cum apozimate cinamo
mi tribuatur. ¶ Syllanus.

¶ Hic determinat de singultu ⁊ dividit in duas. ¶ Primo
ponit singultū de repletōe. Scōo de inanitiōe. secunda ibi
(Nō si singultus). ¶ Prima in quatuor. ¶ Primo ponit cu-
rā p decoctionē quandā. secundo per somnū euaporatio-
nē ⁊ abstinctiā. Tertio per dietā. Quarto per trociſcos. se
cunda ibi. (Et egro). Tertia ibi (Deinde). Quarta ibi.
(Et si hoc) De prima dicit ꝙ vbi singultus prouenit post
comestionē cibi grossi. aut potū vini valde mixti aque argu
endū est eē ꝓpter repletionem a materia frigida. Secūdo
dicit ꝙ ꝓ cura debet dari aqua calida in qua ciminū ⁊ men
tastrū ⁊ parū turis bullierit. Rō. qr dissoluit ventositatez ⁊
materiā frigidā. Ad idem valet si infundat̄ spongia ⁊ exp̄ſ
sa leniter applicet̄ stomaco. Ad idē valet hoc. ℞. diptami
subtil̄ pulverizati. ʒ. tiriace el'cē. ʒ. i. vini al. cal. ℥. ʒ. misceā
tur ⁊ ministrent̄ i potu. ⁊ valet ēt ad dolorē stōi fortissimū
puenientē a materia vētosa. Ad idē diptamus. ad idē valz
aq̄ ardens aut olea ⁊ vngā ⁊ sirupi dicti supra ca. de dolo
re stomaci. Ad idē cōfectiones dicte supra sicut diatrionpi-
peon diaciminū. ¶ Notādū ꝙ in singultu de repletiōe aī
predicta prius dz fieri euacuatio cū vomitu ⁊ ꝓuocatio cū
orimelle cōposito ⁊ aqua radicis rafani fortis ⁊ seſi anet i ⁊
sinapis ⁊ atriplicis ⁊ cepaꝝ vel fiat euacuatio per secessum
cū pillis stomacis vel cū pigra. (Et egro) ¶ Ponit curā per
somnū ⁊ plura alia. dicens primo ꝙ precipiendum ē egro
vt dormiat. Ratio qr somnus revocando calorē ē cā disso-
lutionis ventositatū. Secūdo dicit ꝙ venter est euaporan
dus. Ratio p⁹. Tertio dicit ꝙ est abstinendus a cibo. Rō
qr calor vertit se supra materiā frigidā in stomaco existen-
tem ⁊ cōsumit eam. Quarto dicit ꝙ cū fecerit abstinentiā
multis dieb⁹ debet ingredi balneū. rō patet. qr cōplete ⁊ p
fecte cōsumit materiā frigidā facientē singultū. ¶ Notan-
dū ꝙ loco euaporatiōis facte supra stomachum fricatio stōi
valet cū aqua ardenti facta. Simil'r sacculus factus cū ab
sinthio ⁊ menta siccis ⁊ pulvere ciminī aut ex millo ⁊ sale
torrefactis. ad idē fiat suffumigatio ex thure mastice ⁊ ligno
aloes ⁊ pannus infumigatus stomaco applicet̄ ⁊ ē optimū
¶ Notādū ꝙ cibi cōuenientes sunt carnes silvestres vsua
les pullorū colūborū ⁊ similes plus assate q̄ elixe. ⁊ si eli-
xe sint ꝓparent̄ cū speciebus ⁊c. (Et si hec). ¶ Pōit curā p
trociſcos dicens ꝙ si hec non sufficiant debēt dari trociſci ō
thure. rō qr sunt calidi dissoluentes ventositatē. secūdo po
nit descriptōez eoꝝ. ℞. thuris. ʒ. v. enule. ʒ. iii. mēstri fo
liorum rute amboꝝ añ. ʒ. ii. seis fisimbrij. ʒ. iii. ʒ. iforment̄
ex his trociſci pōderis auř. vnius. ⁊ detur vnus in die cuz
decoctione cinamomi. ad idem electuarium de baccis lau-
ri diaciminum dianisum dingalanga diatrionpipereon. sed
inter omnia valent gartofil'. confortando stōm ⁊ consumē
do materiam. ¶ Almansor.

¶ Nō si singultus post fe. acciderit fueritqz cū
eo tribulatio. aut nausea: aut sitis: aut in ore ficci
tas. aqua calida egro multotiēs tribuēda erit nō
tamen repente sed paulatim. Et si sedatus non
fuerit aqua ordei cū oleo de amigdalis dulcib⁹
detur, spondiles quoqz colli ⁊ dorsi ex oleo tepi
do inungantur ⁊ fricentur. Et mucillago psiliu
cum iulep ⁊ succo granati in potu tribuantur sin
gultui ꝑterea ⁊ sternutationi conferunt retinere
anhelitum. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā singultus cū inanitione ⁊ primo facit hoc.
Secundo ponit curā ⁊ revertit̄ ad ponēdū curā singultus
de repletione. secunda ibi (singultui.) ¶ Prima in quatuor
fm ꝙ q̄tuor ponit remedia. secunda ibi (Et si ledat⁹.) Ter
tia ibi. spondiles. Quarta ibi. Et mucilago. De prima dicit
ꝙ si singultꝰ ꝓueniat post febrē ⁊ cū eo fuerit turbatio. aut
nausea aut sitis. aut in ore siccitas tunc est arguendū ꝙ sin-
gultus sit de inanitōe. rō p⁹. Scōo p cura dicit ꝙ aq̄ calida
sepe ē dāda infirmo nō tñ subito. ſz paulati. rō qr ḥz hume
ctare. Et si sedatus. ¶ Pōit curā p fm remediū dicens ꝙ si
singultus nō fuerit remot⁹ dz dari aqua ordei cū oleo amig
dalarū dulciū rō p⁹. ad idē valet succus ordei cōditus cum
lacte. ad idē lac calidū fm qō extrabit̄ ab vbere. ad idē iu-
ra carnū pullorū. ad idē vitella ouorum sorbillum. ad idez
vinum dulce debilis mixtōis. Spōdiles. ¶ Ponit tertiū re
mediū dicēs ꝙ valet si fricēt̄ spōdiles colli ⁊ dorsi cuz oleo
cōi vel violato tepi. rō qr humectat. ideo plus valet si vn-
gatur totū corpus ⁊c. Et mucillago. ¶ Ponit quartū reme-
diū dicens ꝙ mucillago psilii cum iuleb ⁊ succo granati ḍz
dari in potu. ratio p⁹. Singultui. ¶ Pōit curā iterato singul
tus de repletōe dicēs ꝙ in tali ḍz ꝓuocari sternutatio. ratio
qr ipa est motus fortis. ꝫ cōfortat virtutē expulsiuā stoma
chi. Secūdo dicit ꝙ valz retentio anhelitus. rō qr ex hoc
cōfortat calor in interioribus. qr est plus potēs ad resolnē-
dum materiā singultus: ¶ Notādū ꝙ ad idē valent acciden-
tia aie subito inducta ex ipromiso vt timor magn⁹ ira gaudi
um magnū. ratio qr diuertit̄ mens virtutis aialis sensibilis
que cōcurrit in singultu. ad idē ventose supra stōm ⁊ spon
diles sine scarificatōe. rō qr resoluunt ⁊ diuertūt. ad idem
fortes fricationes in extremitatibus facte.

¶ De appetitu canino. ¶ Syllanus

Quia rubricā ē notādū ꝙ quadruplex ē appeti-
tus. ꝑter naturā vel inaturat. qdā. n. vocat̄ ap-
petitus caninus. quidā bolismus vel vaccinus.
qdā sincopalis. ⁊ quidā vocat̄ appetitus corru-
ptus. ad ꝓpositū raſ loquit̄ de primo. sed seq̄r
de oibus vt placebit. ¶ Scōo notandū ꝙ appetitus cani-
nus est appetitus insatiabil' derivatus a canibus. qr sic ca-
nes nunq̄ satiantur donec reuertunt̄ vsqz ad vomituz. ita
patiens hūc appetitū nō poterit satiari. ¶ Tertio notandū
ꝙ cā huius est duplex. s. caliditas resolutēs ⁊ inanies sicut ē
calitas aeris cursus labor vigilie supflue fe. precedēs resol
uens euacuationē superflua caliditas stōi ⁊ totius corporis
vīnes exītes in stō ⁊ itestinis denozātes cibū reuma de-
scendens ad stōm debilitās cōtentiuam faciēs cibū cito de
scendere. debilitas ꝓtentiue ⁊ fortitudo expulsiue. Omnes
iste cause pōt reduci ad inanitionē ⁊ resolutionē. secunda cā
principalis est frigiditas cōprimens que agit actionē simile
fuctioni. ⁊ sic iducit cōtractū ⁊ sensationē ⁊ ꝫ qui habēt ori
ficiū stomachi frigidū habent appetitū intensum. ⁊ ꝫ quā
to est frigiditas tāto appetitus est intensior nisi ad tactū ḥne
riat ꝙ mortificet ⁊ deijciat virtutē. Tertia cā principalis p̄t
esse humor acetosus in orificio stomachi existens sicut flez
ma acetosum vel mlia suscitās appetitū ⁊ hoc abstergēdo
hūores grossos viscosos in ore stōi impedientes appetitū
⁊ debilitantes digestiuā. ¶ Quarto notāduin de signis si
fuerit appetitus caninus ex inanitōe fcā ex caliditate aeris
vel laboris. vel vigiliꝫ. vel cursu. vel febribus p̄cedētib⁹
scit ur ex iudicio patientis vel astantium. si pp vermes scit
qr apparent signa vermium. si pp caliditatem stōi vel toti
us corporis tunc est sitis. ⁊ tunc cum hoc plurimum ē con
stipatus ⁊ pilosus ⁊ musculosus ⁊ similia. Et si ꝓpter reu
ma vel ꝓpter debilitatem contentiue. vel ꝓpter fortitudi-
nem expulsiue est fluxus ventris ⁊ scitur. Quia cibus exit
quasi indigestus. signa si fuerit caninus appetitus pp secun-
dam cām. s. pp frigiditatē sunt fluxus vētris paucitas sitis
inflatōes ventositates. rō p⁹. signa si fuerit propter tertiam
cām. s. pp humorē acetosum sunt paruitas sitis euacuatio

vel eructatio acetosa pura cū multa būiditate. ⁊ si fuerit ex mīa ẽ cū pontícitate ⁊ q̄dā ficcitate. rō patet. ¶ Almansor.

QUam aliquis famem assidue patitur ⁊ cibus post comestionem adeo grauat aut vt vomere. aut per inferiorem regionē ipz eiicere cogatur. rizi dandū est ei qō cū coquitur ex liquore qui fluit ab agno qui i furno assat im pinguatur. ⁊ cauda ⁊ ei similia: nec non ex omni cibo qui vnctuosus est. Et vinum vetus purū dandum est de quo quantum poterit bibat. Deinde precipiendū ẽ ei vt euomat ⁊ hoc regimē ei cōseruandū est donec sanetur. ¶ Sylla.

¶ Determinat de appetitu canino: ⁊ dividit i duas. Primo ponit curā eius qñ fit a materia frigida. Secdo qñ fit pter caliditatē resolutē. Secda ibi (Qō si) Prima in tres pz ⁊ tria ponit remedia. Secūda ibi (Et vinū vetus) Tertia ibi. (Deinde p̄cipiēdū) Dicit ergo ⁊ cū qs assidue appetit ⁊ sic post cōestionē cibus grauat eū vt cogat eū cibuz vomere. aut expelliere p̄ secessum. tūc p̄ cura ꝓuenit exhibere rizū qō dum coqtur ipinguat ex liquore qui fluit ab agno q assat in furno. ⁊ sit cibet ex oi cibo vnctuoso. rō qz talia vnctuosa supernatāt ⁊ relaxāt os stomachi ⁊ fastidiū inducunt. Ad idē valet oleū viol. potatū cū sero caprino p plres dies. (Et vinū vetus) Ponit secundū remediū dicens ꝙ vinū antiquū purū quātū est possibile dz sumi. rō qz ꝓuocat vomitū in magna q̄titate natando in ore stomachi ⁊ sic destruit appetitū ⁊ sic dz dari cū cibo vel post cibū. qz melius ꝓficit illud. si tñ ītētio eēt resolutio dz dari ante cibū ⁊ i pua quātitate. (Deinde p̄cipiēdū) Ponit tertiū remediū dicēs ꝙ ẽ p̄cipiendū vt fiat vomitus. ⁊ sic cū hoc regimine custodiat donec sanetur. ¶ Almansor.

¶ Qō si nec cibus eū grauat nec ipsum euomit nec per secessum expellit carnes vaccine sūt dā de ⁊ frumentum coctum vt puls ⁊ rizi cum lacte. ⁊ aquam frigidam in potū sumat ⁊ in aere frigido moretur. Hac autem egritudine laborans nihil acetosum ⁊ stipticū nec acutū comedat. sed dulcibus ⁊ vnctuosis solū vtatur. ¶ Sylla.

¶ Ponit curā quādo fit ꝓp caliditatē resoluentē. Primo facit hoc. secundo explicat quedā a qbus oportet cauere. Similiter explicat quedā que cōueniant. Secda ibi. (Hac aūt) Dicit ergo primo dicit ꝙ si nō aggravat patientē nec ipsuz expulit per vomitū nec per secessum tūc debēt exhiberi carnes vaccine ⁊ frumentū coctū vt puls ⁊ risum cū lacte vel vinū cū lacte. ratio qz talia sunt difficilis digestionis replent stomachū ⁊ nō cito dissoluuntur. Secundo dicit ꝙ dz i potu sumere aquam frigidam. Ratio qz alterat malam complexionē calidam que sic resolvit ⁊ inanit stomachū. Tertio dicit ꝙ dz morari in aere frigido. Ratio pz per dictam. (Hac autē). Explicat quedam a quibus debet cauere ⁊ q̄dam conuenientia. primo dicit ꝙ patiens hanc dispositiōez nō dz comedere aliquod acetosum nec ponticū nec stipticum nec acutū. ratio qz talia augent appetitum. secundo dicit ꝙ debet solū vti vnctuosis. Ratio qz deficiunt appetitū. ¶ Circa appetitū p̄ter naturalē qui dicitur bolismus est primo notandum ꝙ bolismus est fames membrorū cum destructione appetitus in stomacho ⁊ talis saciatur vno solo bolo. ¶ Secundo notandum ꝙ bolismus fit ex frigiditate aeris accidentis itinerantibus qui exprimit materiā venarum ⁊ mēbrorum ad stōm ⁊ replet ipsum vnde mēbra remanent famelica ⁊ stomachus repletur ⁊ sic destruitur appetitus similiter talis frigiditas mortificat oēm virtutem stomachi. vel fit ex caliditate dissolūte materiā venarū ⁊ humoz tū ꝙ humores dissoluunt ⁊ mēbra expellunt ad stōm ⁊ destruunt attractionē ⁊ appetitū stomachi vt accidit febrientibus ⁊ laborantibus. ¶ Tertio notādū ō signis bolismi. signa eius cōmunia sunt antecessio frigoris aeris ⁊ p̄sertim cū quis in itinere vel alibi in toto corpe sustinuerit magnā frigiditatē. ⁊ post habuerit desiderium comedēdi ⁊ ipsum in breui tpe amittit ⁊ exiccatio mēbroꝝ. Signa si bolismus fuerit ex aeris frigiditate ⁊ materia i ore stomachi fuerit frigida apparebunt talia. s. fastidiū satietas ⁊ vomitus flegmaticus ⁊ viscosus ⁊ ructus acetosus vel insipidus saliua trahit ad insipiditatem vel ad acetositatē. ⁊ cum hoc sustinuerit frigus in stomacho ⁊ in oibus membris vt color totus corporis sit pallidus. aut terreus ⁊ vrina trahēs ad albedinē vel palliditatem. ⁊ pulsus ē debilis parvus ⁊ frequēs ⁊ egestio mollis viscosa ⁊ alba ⁊ aliquando dura qz nihil comedit. signa si bolismus fuerit ex dissolutione vel labore hora vel tēpore calido ⁊ fuerit in concavitate vel in ore stomachi colera. apparebunt talia. s. amaritudo oris ardor cum exiccatione lingue ⁊ asperitate ⁊ sentiet caliditatē in stomacho ⁊ in oibus mēbris alijs vrina subtilis cum citrinitate eructatio fumosa color corporis trahens ad citrinū. ¶ Quarto notandum ꝙ cura si fuerit ex frigiditate aeris cum cura ex presentia materie frigide in stomacho ē vt sumatur bis oi die oximel cōpositū vel squilliticum cū aq̄ decoctionis galange. deinde purgetur per vomitū vel per secessum cum pillulis fetidis vel stomaticis vel cum decoctione facta ex mirabolanis kebulis emblicis ⁊ belliricis. Est enim melior purgatio qz removet materiam ⁊ stomachum confortat ⁊ stipticat ⁊ corrugat. ⁊ sic excitat appetitum. deinde comedat electuarium de musco ⁊ diambra ⁊ diatrion pipereon ⁊ galangā. Ab extra vngatur locus ante prandium ⁊ ante cenā cū oleo de mastice ⁊ de spica simul mixtis. Balneetur in aqua decoctionis absinthij melilloti camomille sumach. ⁊ tiriaca aliquando ⁊ specialiter ꝓpurgationem cum vino odorifero. Cibaria sint assata vt plurimū. Condiantur cū speciebus odoriferis ⁊ bonis. Bibat vinum clarū odoriferū parū stipticum puz. Si bolismus fiat ꝓpter dissolutionē ⁊ laborem hora ⁊ tēpore calidis cū presentia materie colerice in stomacho ⁊ in ore eius sumat sepe vinum de granatis. vel oxizacaraz vel agrestam vel aquā frigidam. deinde purget cum mirabolanis citrinis. aut rubarbaro aut tamarindis dissolutis in aqua decoctionis pruno. deinde balneetur infirmus cū aqua decoctionis ros. mirtillorū ⁊ endivie. ⁊ post balneum vngat stomachus ⁊ totū corpus cū oleo de mirto ⁊ oleo ros. mixtis in quibus sit aliquid aceti. ꝑñt etiam irrorari mēbra ⁊ cōfortari cū aqua ros. vel aqua frigida. Comedat carnes elixas conditas cum agresta vel sumach. vel berberis. Confortent oia cibaria sua cū rebus odoriferis ⁊ rebus acetosis. Bibat vinū odoriferū clarū bene limphatū vel vinum de granatis cū aqua frigida. Circa appetitū qui fames sincopalis dicitur notandū ꝙ talis appetitus dicitur. qz tale accidens sequitur qō est sincopis. ¶ Secundo notandū ꝙ cā huius appetitus est quando quis habet os stomachi ita debile ⁊ sensibile ꝙ non potest tolerare sciunuz. vnde in hora famis si careat cibo de facili incurrit sincopim. ¶ Tertio notandum ꝙ signa sunt quando quis non tolerat ieiunium immo si tolerat cadit in sincopim. ¶ Quarto notandū de cura si tales sint actu in sincopi fricentur extrema fortiter ⁊ ligentur ligatione dolorosa ⁊ aspergatur facies aqua ros. Ratio pz quia omnia trahunt calorem ab extra. Sed si non sit actu sincopis. sed timor sit de casu vtatur pane infuso in vino ⁊ brodio carnium. Circa appetitum qui dicitur corruptus. notandum ꝙ appetitus talis dicitur enormis ⁊ irrationalis. vt cum quis appetit comedere res extraneas humane speciei. vt cretam vel carbones gypsum lutuz glandes. pisces ⁊ carnes crudas. ¶ Secundo notandum ꝙ talis appetitus accidit ꝓpter humores corruptos pessime melancolicos existentes in stomacho inficientes stomachum. ⁊ sic causantes appetitum. ⁊ fit in pregnantibus ex materia menstruali ad os stomachi redundante que cū sit multiformis ⁊ diversa secundum plurimum diversimode inficit ⁊ variis modis conturbat locum appetitus. Sed in alijs non pregnantibus fit: vel quia menstrua retinentur ⁊ ad os stomachi redundant. vel quia epar ⁊ splen

De dolore epatis.

oppillantur ⁊ redundat humor melancolicus ad locuz appetitus. vel quia in stomacho generantur mali humores melancolici per adustionem vel etiaz in venis sicut fit in ẽgritanis vel flegmaticis de flegmate salso ⁊ redundant ad locum appetitus ⁊ inficiunt ⁊ diuersimode turbant. ¶ Tertio notandum ꝙ signa huius dispositionis super causas trahuntur ⁊ verificanꝫ ex modo appetendi diuerso. ¶ Quarto notandum de cura. Si appetitus sit corruptus in pregnãte. cura est vt comedat sepe diacitonitẽ cum speciebus non laratiuis. aut electuariũ de cardamomo vel diagalanga. Et vomat quibusdam horis post comestionem ⁊ inducat vomitum leuiter prout fuerit possibile cum aqua tepida ⁊ sirupo acetoso. Ungatur os stomachi continue cum oleo de mastice ⁊ spica mixtis ⁊ addatur aliquid aceti. Et de carnibus comedat. vt hedi pullorum assatas ⁊ gallinarum perdicum ⁊ aliarum auium siluestriuz ⁊ aliquando comedat de cerebris hedi ⁊ arietis assatis ⁊ elixatis. Bibat vinum odoriferum clarum purum. Si vero appetitus corruptus est in nõ pregnante muliere vel viro sumat ieiuno stomacho oximel compositum cum aqua decoctionis ciperi vel cardamomi. Uel. ℞. oximelꝫ squillitici. ʒ. i. ʒ. deinde fiat vomitus cum oximelle ⁊ aqua decoctionis sinapis seminis atriplicis seminis aneti cepaz ⁊ radicis rafani. acuti deinde sumat electuariuz de cardamomo vel de musco vel diambra. vngatur stomachus ⁊ os eius cuz oleo de mastice ⁊ ŏ spica mirtis simul ⁊ addatur aliquid aceti. Sumat cibaria delectabilia. vt carnes castratorum hedorum perdicum fasianorum pullorum caponum. Bibat bonum vinum odoriferum ⁊ amenum ⁊c.

¶ De dolore epatis. ¶ Syllanus.

Quarca rubricam est notandum ꝙ epar potest dupliciter considerari. Uno modo quo ad suã substantiam. ⁊ sic non patitur dolorem. quia substãtia epatis de se non sentit. Secundo potest considerari quo ad panniculum ⁊ sic patitur dolorem aggranationũ ratione multiplicationis materiei. ¶ Secundo notandum ꝙ causa doloris epatis est vel mala complexio calida epatis vel frigida ⁊c. vel solutio continuitatis vel apostema vel oppilatio in epate. ¶ Tertio notandum de signis. signa si fuerit ꝓpter malam complexionem caldam sunt. Urina est colerica. egestio tendens ad citrinum. appetitus in potu est augmentatus ⁊ in cibo est diminutus pulsus est velox ⁊ leditur a calidis ⁊ iuuatur a frigidis. ⁊ accidit aliquando vomitus diuersorum colorum modo citrinus modo liuidus modo viridis. coadiuuant etiam illa scilicet complexio calida etas iuuentutis cibaria calida tempus calidum. Signa si fuerit propter malam complexionẽ frigidam sunt color faciei ⁊ totius corporis albus vel pallidus vel liuidus. vrina alba vel liuida. pulsus tardus. paucitas sitis. paucitas bone digestionis. egestio liuida declinãs ad albedinem pauci fetoris. iuuatur a calidis ⁊ leditur a frigidis. coadiuuat etiam complexio frigida regimen preteritum multiplicatiuum materie frigide ⁊ similia. signa male complexionis ficce sunt siccitas oris ⁊ lingue. ariditas corporis. sitis. egestio ficca. pulsus. durus vrina subtilis. signa male cõplexionis humide sunt vrina spissa egestio humida paruitas sitis pulsus mollis. inflatio faciei ⁊ oculorum mollities carnis ⁊ ipocondriorum. signum prognosticum. omnes iste passiones male in caceſiam ⁊ idropisim si diu durauerint finaliter terminantur. ¶ Almansor.

Quam quis male fuerit coloratus. ⁊ cum hoc malam habuerit formam. habuerit qz dolorez in dextro latere apud costas posteriores ⁊ fuerit eius malus color citrinus ⁊ fuerit cum hoc in ore siccitas ⁊ sitis vehemens aqua ordei ⁊ succi herbarum vt endiuie ⁊ solatri ⁊ cuscute cum sirupo acetoso de zucharo al. facto in potu tribuatur. Emplm quoqz ex duob⁹ sandalis ⁊ roſ. ⁊ camphora ⁊ aqua roſ. cum pã no lineo loco superponatur. Quod hoc mõ fiat pannus in predictis inuolutus superponatur cũ qz repere ceperit remoueatur ⁊ alius loco eius apponatur. In potu preterea sumat granatorũ succum ⁊ robub qui infrigidare consueuerunt. Hic quoqz a vino ⁊ a confectiõibus que de mele fiunt sibi caueat ⁊ a cibis calefaciẽtibus. Et sumat trocis. de berberis. Quod. ℞. succi berberis. ʒ. x. se. endiuie. seminis citruli portulace omnium añ. ʒ. iii. roſ. ʒ. ii. rauetseni. ʒ. i. spice. ʒ. ſ. ĩformentur trocisci pondere auſ. vnius ex quib⁹ detur vnus cum sirupo acetoso de zucharo aut cum succo granati. Uenter quoqz si necesse fuerit cuz succo fructuũ soluatur. vt sunt pruna ⁊ tamarindi ⁊ zucharo albo. ¶ Syllanus.

¶ Determinat primo de dolore epatis. secundo pro cura apatũ epatis remittit nos alibi. secũda ibi. (Si aũt). ¶ Prima in duas. primo ponit curã epatis qñ fit a calliditate. secũdo quando fit a frigiditate. secũda ibi. (Qñ si malus) ¶ Prima in duas. primo ponit curã per alterationẽ. secũdo per euacuationẽ. secunda ibi. (Uenter quoqz) ¶ Prima in quatuor primo ponit curam per sirupum. secundo per epithima. Tertio p euacuationem. Quarto p trocisc̃os. secunda ibi. (Emplz). Tertia ibi (In potu.) Quarta ibi (Et sumat) De prima dicit ꝙ vbi appareant ista signa. Primo ꝙ fuerit male coloratus. secundo ꝙ habuerit malam habitudinẽ Tertio ꝙ habuerit dolorem in latere dextro apud costas posteriores. Quarto si color eius fuerit citrinus. Quinto ꝙ in ore ipsius fuerit siccitas. sexto ꝙ fuerit sitis supple arguendum est ꝙ fit a calliditate. rõ ꝓz. Secundo ꝓcura dicit ꝙ aqua ordei ⁊ succi herbarũ. vt endiuie solatri cuscute cũ sirupo acetoso facto ex zucharo in potu detur. ratio qa talis sirupus deoppilat epar ⁊ infrigidat. Ad idẽ valet sirupus digestiue materie calide epatis. ℞. endiuie novelle nõ sicce. Q. i. lactuce dulcis rostri porcini vtriusqz epatice añ. Q. quatuor. seminũ frigidorũ sandalor̃ al. ⁊ ru. añ. ʒ. i. vini mali granati. ʒ. i. zuchari albi. lib. ſ. fiat sirupus clarificatus vsqz ad. lib. Ad idẽ valet oriza cacare sirupi violar̃. añ. ℥r. i. sirupi endiuie. lib. i. misce. si colera sit parũ grossa addat in ꝓpio sirupo aceti brusci añ. quar. ſ. vel aceti. ʒ. i. Ad idez ℞. sirupi acetosi simplicis sirupi endiuie añ. lib. ſ. misce ⁊ si venter sit cõstipatus adde sirupi violar̃. ʒ. ii. si vero colera sit adusta addat in sirupo boraco ⁊ fumiterre. Medicina laratiua materie calide epatis. ℞. florũ violar̃. boraginis. añ. ʒ. ſ. prunor̃ damascenorũ tamaridor̃ añ. ʒ. ſ. spice nardi. ℈. i. fiat decoctio in aqua in qua dissoluatur cassiefi. bene pinguis. ʒ. i. reubarbari infusi in modico aque endiuie. ʒ. i. fiat colatura vsqz ad quar. i. ſ. vel loco reubarbari põatur electuarij de succo roſ. ʒ. iii. vel ʒ. . si patiens sit fortis. ad idẽ. ℞. sirupi violar̃. ʒ. ſ. aqua ordei ℥r. i. reubarbari infusi in modico aque endiuie. ʒ. i. pilorũ spicenardi gra. iii. electuarij de succo rosarũ. ʒ. ii. misce detur totum decidũ i aurora absqz eo ꝙ colet. ⁊ his duobus modis vtunt cõtinuo practicantes. ⁊ si colera sit grossa valet ꝙ ponat in predicta colatura loco reubarbari agarici electi ⁊ reubarbari electi añ. ʒ. ſ. ad idem diarob cum reubarbaro. ad idem pillule de reubarbaro. ¶ Notandum ꝙ ad oppilationem valet. ℞. sirupi de bisancijs. ʒ. ii. mellis roſ. colati. ʒ. i. aque endiuie aque feniculi aque absinthij añ. ʒ. ii. fiat iulep ꝓ duabus vicibus detur in aurora. (Emplastrũ. ¶ Ponit curã p epithima ex duobus sandalis roſ. camphora ⁊ aqua roſ. in panno lineo superponatur epati. secundo dicit ꝙ cum calefit pannus debet remoueri. ratio remedij quia infrigidat ⁊ epar calefactum confortat. ¶ Notandum ꝙ epithima potest sic formari. ℞. aque ro. ʒ. vi. sandal̃. al. ⁊ ru. ⁊ roſ. ru. añ. ʒ. i. cãphore. ʒ. v. pulneriz̃entur omnia ⁊ misceant̃ cum. ʒ. i. aceti. ad idem valent succi lactuce succi solatri aq̃

endiuie añ.lib.5.aqua ros.qlar.5.aceti al.3.i.sandal.al.ʒ vn.seminis citri pulueriʒatorum añ.3.i.misce.ad idez emplastrum. ℞.ros.ʒ.5.seminis papa.al.quar.5. succi absinthij facta residentia quar.i.succi solatri.lib.5.aceti.ʒ.i.farine ordei.q.sufficit pulueriʒanda pulueriʒentur misce oia ⁊ fiat emplastrum mediocriter liquidum. ¶Sed hic sciendum ꝙ ista valent corpore mundificato quia aliter incunia rent materiam. Ad idem sumatur cucurbita ⁊ incidatur ⁊ frustum eius super epar ponatur. Ad idem cerotum sandaloꝝ mesue est bonum. (In potu) ¶Ponit curam per potum dicens ꝙ in potu debet sumere succum granatoꝝ ⁊ succos infrigidantes. ad idem valet iuleb ros. cum aqua endiuie. ad idem vinum crispinum. ad idem. ℞. aque buglosse aque capilloꝝ veneris aque endiuie añ.lib.i.5. vini mali granati.ʒ.i.ʒucchari albi quar.iii.fiat iulep. (Hic quoq;) hic ostendit a quibus dꝫ se abstinere. ⁊ primo a vino. ratio quia calefacit. secundo dicit ꝙ debet se abstinere a cõfectionibus de melle propter idem. Tertio dicit ꝙ a cibis calefacientibus. ¶Notandum ꝙ dicta debet esse talis. comedat succum ordei vel auene vel spinachia vel cucurbita cum agresta vel acetoendiuia portulaca perfica pruna acetosa. Si patiens esset debilis comedat carnes edi pulloꝝ ⁊ similia alteratas cum endiuia lactuca vel agresta vel vino de granatis vel succo berberis vel acetose. (Et sumat) ¶Ponit curam per trociscos dicens ꝙ debet sumere trociscos de berberis. ratio quia sunt infrigidantes. secundo ponit descriptionem que est. ℞. succi berberis. ʒ.x. seminis endiuie seminis citrulli seminum portulace omnium añ.ʒ. v.ros.ʒ.ii.ranedseni.ʒ.i.spice.ʒ.5.informentur trociscipõdere.ʒ.vnius ex quibus detur vnus cum sirupo acetoso ꝫ ʒucharo aut vino de granatis. Ad idem trociscidecampho ra ⁊ de spodio ad idem trociscidesandalis. ¶Notanduꝫ ꝙ confectiones ad idem valentes sunt tria sandali diarodõ abbatis stomaticum frigidum ʒucharum ros. ¶Secũdo notandum ꝙ medicine simplices infrigidantes epar calidũ sunt endiuia lactuca viole sandali rose solatrum spodiũ camphora .quatuor semina frigida maiora scilicet melonum cucurbite.cucumeris ⁊ citrulli acetuꝫ aqua ros.aqua endiuie aqua solatri ⁊ aqua fontium. (Venter quoqꝫ) Ponit curam per euacuationem dicens ꝙ venter debet solui cuꝫ succo fructuum solubilium. ¶Almansor.

¶Qꝫ si malus color qui est cum dolore epatis fuerit albus medius videlicet inter eum qui est cum fluxibilitate ⁊ eum qui est cum tumore fueritqꝫ cum eo ventris solutio ⁊ palpebrarũ atqꝫ extremitatum tumor trociscideravedseni cum sirupo acetoso de melle in potu dandi sunt quod ℞.spice masticis succi eupatorii succi absinthii seminis feniculi anisi omnium añ.ʒ.ii.ravedseni ʒ.x.informentur trociscipondere auř. vnius ex quibus vnus in potu omni die tribuatur. Sumantur preterea mastix spica ciperi squinantum chalamus aroma.crocus myrrha.deinde myrrha ⁊ mastix in vino dissoluta cum aliis misceantur. Et ex eis emplastrum epati superponatur. Eger vero a cibis frigidis ⁊ grossis abstineat. ¶Syllanus.

¶Ponit curam doloris epatis puenientis a frigiditate ⁊ diuiditur in quatuor. Primo ponit curã per trociscos. secundo per emplm. Tertio ostendit a quibus se cauere dꝫ Quarto docet quedam alia qñ predicta nõ sufficiũt. secũda ibi (Sumant.) Tertia ibi (Eger. Quarta ibi. (Si autẽ hoc). De prima dicit ꝙ si ista signa appareant. i. ꝙ malus color cũ dolore epatis fuerit albus. Secũdum ꝙ fuerit fluxus ventris. Tertiũ ꝙ fuerit tumor palpebrarũ ⁊ extremitatum. supple arguendum est ꝙ dolor epatis sit a frigiditate. rõ patet. Secundo pro cura dicit ꝙ trociscirauedseni cũ sirupo de melle sunt dãdi in potu. rõ qꝫ calefaciunt epar ⁊ incidunt materiam frigidam epatis ⁊ ipsum confortãt. tertio ponit descriptionem trociscorum de ravedseni. ℞. masticis spice eupatorij añ.ʒ.5. succi eius seminis feniculi anisi omnium añ.ʒ.ii.ravedseni.ʒ.x. informentur trociscipondere.ʒ.vnius de quibus in potu vnus in die detur. ad idẽ trociscidebsinthio trociscidesupatorio. ad idem trociscidereubarbaro mes. ad idem diacostum mesue. ad idem confectiones. s. diacalamentum dianisum diacimimum ⁊ similes. (Sumant.) Ponit curam per emplastrum dicens ꝙ sumantur masticis spice ciperi squinanti calami aromatici croci myrre añ. deide myrrha ⁊ mastix in vino dissoluti cum aliis misceantur ⁊ ex eis emplastrum epati superpõatur. Ratio qꝫ calefacit epar. ad idem emplm ceroneon nicolai. ad idem valet epithima tale. ℞. succi eupatorij.lib.i. aceti.ʒ.5. vel.ʒ.iii. spicenardi.ʒ.i.5. tepefiat ⁊ infundat pãnus ⁊ superponat epati. ¶Notandũ ꝙ anteꝫ applicent predicta dꝫ premitti talis sirupus digestivus materie flegmatice. ℞. radicis feniculi petrosi. añ. quar.5. radicis apij ʒ.i. eupatorij capill. vene. recentiũ añ. ℳ.i. scolopendrie. ℳ.i. macis cuscute añ.ʒ.ii. liquiritie rase vuaꝫ passarum mundatarũ ab arillis añ.ʒ.i. aceti al.ʒ.i. mellis electi ʒucchari al. añ.lib.5. fiat sirupus clarificatus vsqꝫ ad quar. v. ad idem sirupus de eupatorio. ad idem sirupus acetosus diarodõ. ad idem sirupus de bisantijs. silr ⁊ sirupus acetosus compositus. ad idem secaniabin de keysin. aut senantabin de colo. ℳedicina laxativa. ℞. florum boraginis buglosse añ.ʒ.iii.33. al.ʒ.5. pilorum spice. ℑ.i. agarici electi polypodij quercini añ.ʒ.5. fiat decoctio in qua dissoluatur tur bith bene gũmosi mundi iterius ⁊ exterius.ʒ.i. fiat colatura vsqꝫ ad quar. v. detur in aurora. ad idem valet diarob cũ turbith.ʒ.ß. ¶Eger vero. Ostendit a quibus debet se abstinere ⁊ dicit ꝙ a cibis grossis ⁊ frigidis. ratio patet. ¶Notandum ꝙ cibi convenientes sunt sicut sunt carnes pullorum hedorum columborum perdicis fasianorum ⁊ aliaruꝫ avium similium. ratio qꝫ sunt facilis digestiõis ⁊ boni nutrimẽti ⁊ calidi ⁊ pñt condiri cũ speciebus. ¶Almansor.

¶Si aũt hoc nõ sufficerit trociscidelacca cum apozimate de radicibus sunt dandi. Trociscidat de lacca sunt qõ. ℞. lacce ravedseni amboꝝ añ. ʒ.iii. spice se. apii ameos masticis sgnãti se. iuniperi amigdalaꝝ amaraꝝ costi amari rubee succi eupatorii assari aristol. ro. gentiane oĩum añ.ʒ. i. ⁊ 5. informent ex bis trociscicum pondere.i. auř. Apozima õ radicibꝰ. ℞. corti. radicis apii feniculi amborum añ.ʒ.x. se. apii se. feniculi floris squinanti ameos omnium añ.ʒ.v. rosarum rubearum spice odorifere amborum añ.ʒ.iii. coquantur in lib.i. aque donec ad tertiam redeant ⁊ det in potu cũ predictis trociscis. Si aũt apãta in epate fiant. eorum cura erit vt apatũ que in stomacho generantur. ¶Syllanus.

¶Ponit curam per aliud quando predicta non sufficiunt Primo facit hoc. secundo ponit descriptionez illarum medicinarum: ibi Trociscidesupatorio. De prima dicit ꝙ si illa non sufficiant debent dari trociscidelacca cum decoctione de radicibus. ratio qꝫ deducunt materiam flegmaticam ⁊ calefaciunt epar ⁊ provocant vrinam. ad idem valent dialacca. similiter. ⁊ diacurcuma ⁊c. Trociscidesupatorio. Hic autor ponit descriptionem trociscorum de lacca. secundo ponit descriptionẽ decoctionis de radicibus. secunda ibi. apozima. De prima dicit ꝙ trociscidelacca sunt. ℞. lacce ravedseni amborum añ.ʒ.iii. spice seminis apij ameos masticis squinanti semis iuniperi amygdalarum amararum costi amari rubee ficci eupatorij assari aristol. ro. omnium añ.ʒ.i.5. informentur ex bis trociscipondere.ʒ.vnius. apozima. Ponit descriptionem decoctionis de radicibus. ℞. corticis radicũ apij

feminis fenicull flox squinanti ameos añ. ʒ. v. rox. ru. spi/ce odorifere amborũ añ. ʒ. iii. coquant in lib. i. aque donec ad tertiã partem redeat. (Bi aũt). hic p cura apatis epatis remittit nos dicẽs q̃ ii fiant apata in epate talia curant sicut apata stomachi. ⁊ illa est causa quare raf nõ ponit curam. Aliter pót dici q; vtplurimũ est mortale. ¶ Notanduʒ circa apata epatis q̃ quedam sunt in concauo. quedam in gibbo. quedam in lacerto qui est supra epar. ¶ Secundo notanduʒ q̃ cause apostematis epatis: aut sunt interiores aut sunt exteriores. Interiores sunt crapula indigestio stomachi debilitas digestiue epatis malitia mudificationis chimis fellis ⁊ splenis aggregatio hũorum in epate. siue humor sit sanguis siue colera siue flegma siue melancolia. ¶ Tertio notandum q̃ signa cõia apatis epatis sunt se. continua dolor dextri hypocũdrij grauitas ⁊ malitia decubitus supra vtrunq; latus. ⁊ ideo decũbũt supra dorsum malitia coloris ⁊ habitudinis. Signa si apa sit in gibbo sunt quia hic sentit grauitas illic sentitur tensio apud suspensoria ⁊ ad tactũ pcipitur tale apa ⁊ precipue in excarnato. tussis sicca malitia anhelitus ꝓpter cõitatẽ diafragmatis ⁊ pulmonis in nocumento. minorat vina ⁊ qñq; retinetur anhelitus cuʒ apa fit magnũ ⁊ apparet in figura lunari. Sed apa factũ i lacertis sup epar apparet in figura oblonga in figura stili. ⁊ per hoc apparet differentia inter vnum ⁊ aliud. Signa si aposthema epatis sit in concauo sunt grauitas minor ꝓpter sui sustentationẽ supra stomachum ⁊ non est tussis ⁊ constrictio anhelitus de quibus est curandum ⁊ non tñ cadit sub tactu ⁊ cõicat meseraicis ⁊ stomacho vtplurimum. ⁊ ideo appet singult⁹ ⁊ nausea. Signa apatis calidi sanguinei sunt vina rubea ⁊ spissa pulsus magnus latus ⁊ mollis color faciei rubeus mixtus fuscedini dolor sub costis aggranatiu⁹ cum pulsatione ⁊ motu. habitudo carnosa sanguinea regimen precedens multiplicatiuum sanguinis. dulcedo in ore apostematis colerici signa sunt. vina ru. acuta pulsus velox ⁊ durus color faciei ⁊ totius corporis citrinus oris amaritudo ⁊ vehemẽtia sitis. signa apatis flegmatici sunt vina pallida ⁊ spissa. pulsus parvus ⁊ mollis. color totius corporis albus vel linidus. habitudo pinguis ⁊ mollis. regimẽ precedens multiplicatiuũ flegmatis. ⁊ non sentitur cũ duritie. Signa apatis melancolici sunt q; vina est clara subtilis pulsus parvus strictus ⁊ durus. color faciei ⁊ totius corporis fuscus ⁊ cinericius ⁊ sentitur res dura. ¶ Pronosticatio siue⁹ ventris cum apate epatis est mortalis. omne apa epatis generat oppilationem. oppilatio indigestionẽ. indigestio aquositatem ⁊ aquositas idropisim ⁊ sic aposthema epatis pronosticatur idropisim. aposthema durũ epatis nisi velociter medicetur a principio pessimum est ⁊ incurabile. aposthema gibbi terminatur tribus modis per sudorem p vinã ⁊ p fluxum sanguinis narium. aposthema ẽt qõ est in cõcauo eũ terminatur tribus modis. s. per sudorem per fluxũ ventris ⁊ per vomitum. apa gibbi est deterius q̃ apa qõ est in concauo ipsius epatis. Cura apatis in eodem ẽ eadeʒ cura cũ aposthemate stomaci ⁊ pnenit cuʒ cura male discrasie epatis pendentis a materia que cura fit per flebotomiã per digestiuum per solutiuum per epithima per confectiones per emplastra ⁊c.

¶ De ictericia. ¶ Syllanus.

Circa rubricam ẽ notandũ q̃ ictericia ẽ vniuersalis cutis defedatio absq; ipsius inequalitate. ¶ Secundo notanduʒ q̃ ictericie tres sunt species. s. citrina viridis ⁊ nigra. Citria fit ex expulsione colere citrine vel rubee ad ipsam cutim. sed viridis causatur ex expulsione colere prassine ad ipam cutiʒ. q; ipa colera est viridis ⁊ ambo sunt vitio epatis. Nigra fit ex expulsione colere nigre ad cutim. ⁊ hec põt fieri vitio splenis ⁊ hoc est vtplurimũ. siꝝ põt fieri vitio epatis. ¶ Tertio notandum q̃ ictericia citrina vel viridis potest fieri vel ꝓpter malã complexionẽ epatis calidã. vnde multiplicat colera in multa ẽtitate. vel pp oppilationem vie chimis fellis s. illius per quã trahit colera. vel illius p quã ad intestina mittitur. vel illius per quã mittitur ad stomachũ ⁊ ex istis cãis fit vtplurimũ. ⁊ lõ dixi eas. sed ictericia nigra fit ꝓpter splenẽ. s. ꝓpter oppilationẽ facta i meatu per quẽ attrahit melancoliã ab epate. vel per quẽ expellit ad stomachũ. vel ad intestina. vel ꝓpter caliditatẽ superfluã epatis vel venaruʒ adurentem sanguinẽ sicut contingit in febribus aliquando contingit per viam crisis. aliquando vt sinthomatis contingit. ¶ Quarto notandum q̃ signa ictericie ꝓpter multitudinem colere sunt macies totius corporis. grauedo partis dextre ⁊ expellitur vomitu colera vel secessu ictericia manente in eodẽ statu. ⁊ vina manet ru. ⁊ spissa. signa si fuerit oppilatio pori fellei transeuntis a chimi fellis ad intestina sunt q; egestio subito fit alba. difficultas exitus fecis vt apparet aliquando vomitus colere ⁊ oris amaritudo ⁊ sitis ⁊ si epar sit debile in expulsione superfluitatũ ad alia loca vina remanet tincta ⁊ spissa. signa si fuerit ꝓpter oppilationem pori vadentis a chimi fellis ad stomachũ sunt q; vina ⁊ egestiones sunt grosse substantie rubee sicut tutũ armenum pp effusionẽ colere ad intestina ⁊ vias vinales ⁊ q̃ infirmus est absq; omni amaritudine oris ⁊ sine vomitu colere oĩo. signa ictericie nigre ꝓpter splenem sunt durities splenis ⁊ grauedo eius ⁊ magnitudo ⁊ aliqñ sunt egestio ⁊ vina nigra. signa si fuerit ꝓpter epatis caliditatem ⁊ venarum adurentium sunt nocumenta manifesta in epate ⁊ non in splene nisi in processu fiat communicatio. Pronostication in ictericia. egestio crocea in colore ⁊ remissio vine sine aliqua alleuiatione ⁊ insomnietas ⁊ ablatio appetit⁹ sunt signa mala valde ⁊ contraria sunt signa bona valde. In ictericia si epar sit durum malũ est. rõ pz. Ictirici valde nõ fiunt inflati propter caliditatem coleram resoluentem. ⁊ si fic est signum mortale.

¶ In ictericia hemorroides innate bonum.

¶ Almansor.

Si cuʒ ictericia fuerit febris: succus endiuie ⁊ solatri ⁊ aqua ordei egro i potu tribuat. Ipse quoq; ex cucurbita ⁊ crisolocana ⁊ citrullis ⁊ bis similibus herbis frigidi rati attinentibus nutriẽdus ẽ. Et sirupum aceto sũ ex fortissimo aceto i potu sumat. Epati ꝓterea emplastrũ ex duob⁹ sandalis ẽ supponẽdũ. Et venter ex succo prunox ⁊ zucharo soluẽd⁹. Oõ si nõ sufficerint trocisci de cãphora cũ succo granatox dãdi sunt. Trocisci de cãphora. ℞. zucbari spodii rosax rubearũ oĩum añ. ʒ. iii. seis endiuie seis citrullox cucurbite lactuce portulace seminũ ex oĩbus sandalis ru. oĩum añ. ʒ. i. iformẽtur ex bis trocisci põdere. ʒ. ii. ex qbus quotidie vn⁹ cũ sexta. ʒ. i. de cãphora det. Si aũt eger venas habuerit plenas fuerit q; diu ex quo minut⁹ nõ fuerit flebotomet.

¶ Syllanus.

¶ Determinat de ictericia. Primo ponit curam eius quãdo fit a febre. secundo quando fit sine febre. Tertio reuertitur ad ponendum curam ictericie quando fit cum fe. secunda ibi. (Quod si). Tertia ibi. (Ictericie preterea). Prima in duas. primo ponit curam per medicinas alteratuas ⁊ euacuatiuas. Secundo ponit curam per flebotomiam ostendendo quando debet fieri cura per flebotomiam. secunda ibi. (Si autem). Prima in ser. primo ponit curam per potum. secundo per dietam. Tertio per sirupum. Quarto per epithima. Quinto per medicinam laxatiuam. Sexto per trocisc⁹. partes patebunt per se. De prima dicit q; si cum ictericia fuerit se. in potu debet dari succus lactuce solatri ⁊ aqua ordei. ratio quia alterant malam complexionem calidam ex qua fit ictericia ⁊ cetera. (Ipse quoque.) Ponit curam per dietam dicens q; patiens est cibandus ex cucurbitis chrisolocanna citrullis ⁊ similibus herbis frigidis. vt sunt endiuia

De hydropisi

nouella lactuca scarriola condite cum agresta vel vino granatorum. Ad idez succus ordei. Ad idez valent carnes pullorum vel hedorum condite cum dictis herbis frigidis vel agrestis vel vino granatorū: bibat vinum limphatum valde debile album clarum et cetera. (Et sirupū.) ¶Ponit curam per potum dicens q debet sumere in potu sirupū acetosum ex fortissimo aceto. Ad idē valet sirupus de endiuia vel de portulaca. Ad idē valet talis sirup⁹. ℞. endiuie scariole lactuce cicoree melliloti añ. M.i. scolopēdrie capillor veneris. añ. M.i. prima numero. xx. seminis melonis cucumeris cucurbite citrulli ciperi capparis acori. añ. ʒ.i. pistētur ⁊ bulliant in lb.iij. aque donec medietas sit cōsumpta. coletur ⁊ in colatura addantur. lb.ij. zuchari vel mellis reducatur ad ignem ⁊ coletur ⁊ postea sirupizet ⁊ valet maxime si sit ictericia de oppilatione. (Epati preterea.) ¶Ponit curam per epithima dicens q epithima ad epar ex duobus sandalis est approximandum supple cuz aqua endiuie ⁊ aqua ros. ⁊ ponit i forma. ℞. aque endiuie ⁊ aque ros. añ. ʒ.iij. sandalor al. ⁊ rub. añ. ʒ.i. misce. (Et vēter.) ponit curam per medicinā laratiuā dicens q venter est euacuandus cum succo prunorū ⁊ zucharo. ratio patet. Ad idē valent medicine laratiue dicte in. c. de dolore epatis. ideo recurratur illic quia euacuant materiam colericaz ab epate. (Nō si non.) ¶Ponit curam per trociscos dicens q si non sufficiant que dicta sunt trociscī de camphora cū succo granatorum sunt dandi. ratio patet. Scōo ponit eorūz descriptionem. ℞. zuchari spodij ros. ru. oiuz añ. ʒ.iij. seminis endiuie seminis citrulloz cucurbite portulace seminum ex omnibus sandalis. ru. omniz añ. ʒ.i. informentē ex his trociscī ponde. ʒ.ij. ex quibus quotidie vnus cuz vino. ʒ. vn⁹ detur. Ad idem triasandali diarodon abbatis. (Si autem eger.) ¶Ponit curam per flebotomiam dicens q si eger habuerit venas plenas ⁊ fuerit longuz tempus ex quo nō fuerit flebotomatus tunc debet fieri flebotomia ex basilica ratio patet. ¶Almansor.

¶Nō si icteritia fuerit sine fe. vēter ex his pillulis soluat. q. ℞. aloes. ʒ.i. scamonee quartam. ʒ. vni⁹. ex his cū succo endiuie ꝓfectis fiāt pillule ⁊ sufficiēt ad dosim. i. deinde dent trociscī de laccha cum apozimate de radicib⁹. ¶Syllanus.

¶¶Ponit curā icterticie sine fe. ⁊ dividit in duas. primo facit hoc. scōo ponit curā intendēdo ad defedationē remanētez in oculis. Scōa ibi. (Si aūt ictericia.) ¶Prima in duas. primo ponit curaz p euacuationē. scōo p trociscos. Scōa ibi. (Deinde dent.) De prima dicit q si sine fe. fuerit ictericia dz fieri euacuatio cum pillulis istis. ℞. aloes. ʒ.i. scamonee quartā vni⁹. ʒ. agarici partes. ij. ʒ. vnius. succi endiuie patoxij tertiam. ʒ. vnius. ex his cū succo endiuie ꝓfectis fiant pillule ⁊ sufficiūt ad dosim vnā. Ad idē valēt pillule de reubarbaro. ¶Notāndū q si sit sine fe. signū est q sit a materia mixta. s. colera ⁊ flegmate: ⁊ tales pillule euacuāt colerā ⁊ flegma. ¶Secūdo notandū q ante euacuationē est conueniens premittere sirupū acetosuz cōpositum: vel sirupum qui est de bisantijs. Deinde dentur. ¶Ponit curam per trociscos dicens q post euacuationē debent dari trociscī de laccha cum decoctione de radicibus. Ratio q aperiunt vias vrine ⁊ prouocant vrinam ⁊ sic euacuant coleram ⁊ flegma. Ad idē trociscī de reubarbaro. Ad idem dialacca. Ad idem aqua raphani distillata. Ad idem comestio eupatorij. Ad idē. ℞. succi arthanite. ʒ.iiij. dissolue cum zucharo ⁊ coque vsqz ad ʒ.iij. ⁊ est expertum ⁊ prouocat sudorem. ¶Almansor.

¶Si aūt icteritia in oculis remāserit eger fortissimū acetū paulatiz olfaciat: ⁊ balneū ingrediat. ei⁹ quoqz oculis q icteritiā cū febre patit aq̄ ros. imittēda ē. Ictericie ꝓterea valde ꝓfert vt eger per. iii. hebdomadas serū bibat. ¶Syllanus.

¶¶Ponit curaz defedationis cutis remanētis in facie et in oculis: ⁊ dividitur in tres ꝑtes q ponit tria remedia. Scōa ibi. (Et balneū ingrediat.) Tertia ibi. (Ei⁹ quoqz. De prima dicit q si defedatio remāserit in oculis eger debet odorare fortissimum acetū paulatim. Ratio quia ratione mordicationis quaz inducit in cerebro incitat virtutem expulsiuam cerebri ad expellendum. Item quia subtiliat materiā et preparat ipsam ad expellendum. Et balneum ingrediatur. ¶Ponit curam per balneum dicens q debet ingredi balneum. Ratio quia resolvit materiam illam. Ad idez valet lauare oculos cum aqua decoctionis camomille. Eius quoqz. ¶Ponit curam per aliud locale dicens q in oculis patientis ictericiam debet poni si sit cum fe. aqua ros. ⁊ valet in principio maxime. Ratio quia infrigidat ⁊ prohibet fluxum materie ad oculos. (Ictericie.) Reuertitur ad ponendum curam ictericie cum fe. dicens q valde confert vt patiens per tres hebdomadas bibat serū. i. aquam lactis. Ratio quia mundificat sanguinem a cholera adusta: ⁊ pro tanto valet similiter in scabiosis. ¶Notandum q cura ictericie nigre perficitur sicut cura doloris splenis cum sirupis ⁊ medicinis euacuantibus melancholiam de quibus infra dicetur ⁊ cum clysteribus ⁊ flebotomia.

¶De hydropisi. ¶Syllanus.

Circa rubricam est notandum q hydropisis est egritudo materialis cui⁹ causa est materia exuberans frigida membra ingrediens ⁊ crescunt per eam: anatomia membra manifesta: aut loca quasi partium in quibus fit regimen nutrimenti ⁊ humorum. Aliter diffinitur sic. Hydrops est error virtutis nutritiue in toto corpore sequens imitationem virtutis digestiue in epate. ¶Secundo notandum q species hydropisis sunt tres. s. ascites tympanites et hyposarca. ¶Tertio notādum q cause hydropisis sunt aut extrinsece aut intrinsece. Extrinsece sunt sicut percussio casus nimia caliditas nimia frigiditas fluxus sanguinis superfluus: aut ventris ⁊ similia. Cause intrinsece aut sunt ab alijs membris. aut ab epate. Si ab alijs membris tunc sunt ista quibus cōpatitur epar. vel cum quibus habet colligantiam. vt propter passiones stomachi meseraycarum vel matricis vesice renum splenis diafragmatis pulmonis ⁊ sic de alijs. si ab epate aut ꝓpter morbos consimiles sicut sunt mala complexio calida vel frigida et cetera. Aut propter morbos officiales: sicut sunt oppilatio apostema ⁊ similia: aut propter morbum cōmunem sicut est solutio continuitatis. et hoc in generali. cause hydropisis ascitis in speciali sunt due. scilicet antecedens et coniuncta. Causa antecedens est debilitas digestiue epatis non potentis convertere chilum in debitos humores ⁊ cōuertit ad aquositatem. ⁊ hec debilitas fit a frigiditate ⁊ a caliditate resolvente calorem naturalem. Causa coniuncta est aquositas in epate generata effusa per porositates ad concauitatē que est inter syphac ⁊ intestina. Causa hydropisis tympanitis est duplex. scilicet antecedens et cōiuncta. Causa antecedens est debilitas virtutis digestiue membrorum: vnde nutrimentum vel chilus conuertitur in ventositatem ⁊ potest fieri a frigiditate et a caliditate resolvente calorem naturalem: et hec debilitas est minor ea que generat aquositatem. Causa coniuncta est ventositas contenta inter syphac ⁊ intestina. Causa hydropisis hyposarce est duplex. scilicet antecedens et coniuncta. Antecedens est debilitas virtutis digestiue membrorum: vnde nutrimentum conuertitur ad naturam flegmatis et non potest debite vniri membris. Causa coniuncta est materia flegmatica sparsa per membra que non potest adhere re et coniungi cum membris. ¶Quarto notandum q signa que significant hydropisim futuram sunt. ¶Primo quando superfluitates que solent expelli per tempus solitum longo tempore retinentur: sicut est sudor: egestio: vrina: emorroides: menstrua et similia. Secundum signū est cazesua. ideſt inflatio faciei. Tertium est mala coloratio faciei preter solitum. Signa communia hydropisiscentis sunt inflatio pedum et oculorum: tumor ventris dolor in latere dextro. sitis: diminutio appetitus cibi. mala coloratio. Signa ascitis sunt granitas in ventre sensibilis ⁊ cū percutitur venter auditur sonus sicut sonus aque commote. etiam quando mutatur de latere in latus. ⁊ tactus eius

Tractatus hydropisis

est sicut tactus vtris pleni aqua ⁊ non magnificanť mẽbra oia sicut in hyposarca. s. collũ ⁊ extrema alia prẽter pedes. imo extenuanť. pulsus est parus frequens declinans ad duritiem extensione velaminis aliquando declinat ad mollitiem ex leuitate humiditatis superflue. vrina colorata. q̃ non fit sequeť ratio superfluitatis. Signa tympanitis sunt egressio vmbilici plurima ⁊ tensio mirach in modũ tympani ⁊ corde ⁊ mẽbroꝝ arefactio ⁊ cũ percutitur manu venter sonat quasi vter inflatus non sicut vter plenus aqua. et patiens eructatione per illam alleviať ⁊ per exitum ventositatis. pulsus velox frequẽs ⁊ durus. vrina est subtilis nõ multũ tincta habens ampullas magnas. Signa hyposarce sunt vniuersalis inflatio oiuꝝ membroꝝ ⁊ faciei ⁊ cũ digitis p̃mitur in omni loco corporis apparet pressura ⁊ remanet vestigiũ ⁊ nõ inflatur venter nec vmbilicus vt in tympanite ⁊ ascite. ⁊ plerunq; sequiť fluxus ventris ⁊ leuitas nature tendens ad albedinem. ⁊ fit pulsus vndosus ⁊ lať ⁊ lenis. Pronosticatio omnis hydropisis i acuta febre malum. fluxus ventris supuenies hydropico sine alleuiatione est mortalis. fetor anhelitus ⁊ sputi ⁊ egestionis ⁊ sudoris signum est mortis quando in hydropico est egestio sicut est lotura carnis vel sanguinis coagulati proximus est morti. Urina bicolor sicut cum est russa inferius ⁊ liuens superi⁹ vel ecõuerso. vel rubea superius ⁊ nigra inferius est mortalis. Si hydropico supereniat disnia ⁊ difficultas anhelitus ⁊ fluxus ventris infra tres dies morietur. hydrops in cõplexione calida ⁊ sicca est valde mala. hydrops que prouenit ab epate est peior illa que puenit a splene vel ab aliis mẽbris. hydrops ascites est iter omnes alias peior deinde tympanites: deinde hyposarca. ¶ Almansor.

Cum venter post epatis dolorem ⁊ fe. augumentari ceperit ⁊ quod est ab vmbilico vsq; ad femur exterius ꝓminuerit ⁊ cutis que est ibi subtiliari ⁊ albere visa fuerit ⁊ cum venter mouetur auditur sonus quasi aque in vase non pleno mote ⁊ si cum his vrina fuerit rubea: parua est habenda fiducia ⁊ ꝓprie si virtutis non affuerit fortitudo. ¶ Dylla.

¶ Determinat de hydropisi: ⁊ diuiditur in tres. q̃ primo determinat de ascite. Secũdo de hyposarcha. Tertio de tympanite. Scõa ibi. (Nõ si palpebre.) Tertia ibi. (Si vero venter.) Prima in duas. Primo determinat de hydropisi ascite quando est cum fe. Secũdo quando est sine fe. Secunda ibi. (Si autem cum hac.) Prima in duas. primo docet pronosticari. Secũdo ponit curam. Secũda ibi. (His tamen.) De prima dicit ꝙ si appareãt ista signa. Primũ quando venter ceperit augeri post dolores epatis ⁊ fe. Secundũ quando illud q̃ est ab vmbilico vsq; ad femur ꝓminuerit. Tertia ꝙ cutis ibi visa fuerit albẽ. Quartum cum venter mouetur auditur sonus q̃si aque cõmote in vase non pleno. Quintum quia vrina visa fuerit rubea: istis signis apparentibus parua est habenda fiducia in hydropisi ascite ⁊ precipue si fuerit debilitas virtutis. Ratio signoꝝ patet. ¶ Almansor.

¶ His tamen si uirtus fortis fuerit ⁊ uenter uehementer siccus pil. de rauedseni que recipiunt mezereon dande sunt. Que. ℞. rauedseni succi eupatorii seminis endiuie omniuꝝ añ. ʒ. iii. agarici. ʒ. v. mezereon. ʒ. x. fiant ex his pillu. quarũ dos. sit. ʒ. ii. ⁊. ʒ. ex qb⁹ quaq; bebdomada dosis una sumatur. Nõ si uirtus fuerit debilis trociſci de mezereon dandi sũt. Nõ. ℞. seminis endiuie. ʒ. x. mezereon. ʒ. i. ⁊ duas tertias agarici. succi eupatorii similiter tãtũdẽ: rosaruꝝ seminis citrulloꝝ amboꝝ. ã. ʒ. ii. ⁊. ʒ. ex his oib⁹ fiãt trociſci. x. de qb⁹ unus in die cũ sirupo acetoso de zucharo dandus est. ¶ Dyllan⁹.

¶ Ponit curã hydropisis ascitis. ⁊ diuidiť in duas. primo ponit curã qñ vẽter est stiptic⁹. Scõo qñ est fluxibilis. Secũda ibi. (Si aũt.) Prima in duas. primo ponit curã per euacuationẽ ꝑ medicinã laratiuã qñ est fortis virtus. Scõo qñ virt⁹ est debilis per trociſcos. Scõa ibi. (Nõ si virt⁹.) De prima dicit ꝙ si virt⁹ fuerit valde fortis ⁊ vẽter fuerit valde stipticus pillule de raued. in qb⁹ ponit mezereon sũt dande. ratio q̃ euacuãt aquositatẽ ⁊ cõfortãt epar ne amplius generet aquositas. Scõo ponit descriptionẽ pillularꝝ de raued. ℞. raued. succi eupatorij seminis endiuie oium añ. ʒ. iij. agarici. ʒ. v. mezereon. ʒ. x. fiãt ex his pillule quarꝝ dos. sit. ʒ. ij. ⁊. ex qb⁹ vnaquaq; bebdomada dos. vna sumatur. Ad idẽ pillule de mezereon. Ad idẽ succ⁹ cucumeris asinini. Ad idem. ℞. seri caprini. ʒ. iii. radicis ireos recẽter ꝙuassatis mũdatis ab exteriori cortice. ʒ. ʒ. bulliant simul lẽto igne vsquequo redeãt ad quar. colenť ⁊ colatura administretur cũ modico zucchari albi. Ad idẽ. ℞. succi radicum ireos facta resistẽtia. ʒ. i. bibať crude vel per se vꝫ cuꝫ zucha. vel cũ oxo fozibili vel cũ modico sero caprino ⁊ mirabiliter ostendiť ab oib⁹ ⁊ ꝑculdubio omnẽ hydropi. curat dumtã ꝓtinetur. educit. iii. vel. iiii. sellas aque citrine. ad idem. ℞. floꝝ laureole sicce pulverizate subtiliter. ʒ. ʒ. infundať per. ii. dies nãles i succo citoniꝝ ⁊ aceto. postea incorporeť cum sirup. ros. ⁊ fiat massa. de qua põt dari põdus. v. gra. ordei. ⁊ erit vna pillula parua ⁊ erũt pillule ex pte Sber. ⁊ solus potus gra. ordei facit assellare rusticuꝝ vicibus. x. ¶ Notandũ ꝙ sirup⁹ digestiu⁹ in hydropisi ꝑ uenieñte a caliditate ꝺz p̃cedẽ tal. ℞. endi. ℳ. iiii. scolopẽ. capill. veneris recẽtiũ añ. ℳ. i. se. feni. petrosil. cuscute añ. ʒ. ʒ. spic. nardi. spic. celtice. añ. ʒ. ii. zuch. al. lib. ʒ. fiat sirup. clarificať vsq; ad q̃r. v. (Nõ si virt⁹.) Ponit curã qñ virtus est debilis dicẽs ꝙ si virt⁹ est debilis trociſci de mezereon sũt dandi rõ q̃ euacuãt aquositatẽ ⁊ ꝓfortãt epar. Secũdo ponit õscriptionẽ. ℞. se. endiuie. ʒ. iiii. duas tertias. ʒ. i. agarici succi eupatorii siĩr tantũdẽ ros. se. citrulloꝝ amborum añ. ʒ. ii. ʒ. ex his oib⁹ fiant tro. x. ex qb⁹ vn⁹ in die cũ sirũ. acetoso de zucha. ẽ dãd⁹. ad idẽ tro. de renbar. ¶ Al. ¶ Si autem uenter fuerit solutus: dent trociſci de berberis cũ sirupo acetoso. Eger quoq; nutriatur ex zibergi. et bibat sirupũ acetosum de citoniis: ⁊ si uentris solutio uehemens fuerit citoniꝝ rob solum dandum est. ¶ Dylla.

¶ Ponit curam ascitis qñ venter est fluxibilis ⁊ diuidit i tres. primo ponit curam per trociscos. Scõo per dietam. Tertio per sirupum. Secũda ibi. (Eger quoq;.) Tertia ibi. (Et bibat.) De prima dicit ꝙ si venter fuerit fluxibil⁹ debẽt dari trociſci de berberis cũ aceto. rõ q̃ alterãt malã ꝯplexionẽ calidã. q̃ sunt frigidi ⁊ q̃ stiptica sũt ꝓfortãt epar ⁊ restrigũt fluxũ. ad idẽ trociſci de spodio cuꝫ seie acetose mes. ad idem de sandalis mes. Eger quoq;. ponit curam per dietam dicens ꝙ eger debet nutriri ex zibergi ⁊ ẽ modus cibarii facti ex brodio carnis cũ ouis. ¶ Notanduꝫ ꝙ hic cib⁹ est cõueniẽs qñ venter est stipticus: q̃ est satis fluxibilis. Et bibat. ponit curã ꝑ sirupũ dicẽs ꝙ patiẽs ꝺz bibere sirupũ de citoniis. rõ q̃ ifrigidat ⁊ sua stipticitate ꝓstringit. Scõo dicit ꝙ si fuerit vehemẽs solutio vẽtris sol⁹ succ⁹ citoniꝝ est dandus. Ratio q̃ plus cõstringit. ad idem valet succus plantaginis. ¶ Almansor.

¶ Si autem cum hac passione non fuerit urina rub. nec calor. pillule iste dande sunt. Que. ℞. mezereon serapini amborum ana. ʒ. ʒ. salis indi fimi columbini amborum ana sextam. ʒ. unius. pillule enim iste aquam uehementer descendere faciunt. Trociſci preterea de laccha cum apozimate de radicibus dandi sunt. Emplastrũ

De hydropisi

ascliti ꝓueniens. ℞. farine ordei ciperi stercoris ouini veteris baurach boli ar. oiuz partes equales. ex his omnibus tritis fiat epithima sup vẽtrem: huius nãqz ꝓprietas est aque magnã partem exiccare. ¶ Hyllanꝰ.

¶ Ponit curam ascitis qñ est sine fe. ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit curã ꝑ pillulas. Scõo per trociscos. Tertio per empl̃z. Scõa ibi. (Trociscí.) Tertia ibi. (Empl̃z.) De prima dicit ꝙ si cũ ascite nõ fuerit vrina licta nec calor debẽt dari pillule que sunt. ℞. mezereon serapini añ. ʒ. ß. salis indi fimi colũbini añ. sertã ptẽ. ʒ. vnꝰ. Verificat hꝝ: qz pillule iste faciũt descẽdere aquã vehemẽter de vẽtre. Ad idẽ pillule de alsebã. Ad idẽ pillule de mesereon mes. Ad idẽ vnguentũ de arthanita ⁊c. (Trociscí.) Dicit ꝙ trociscí de laccha cũ decoctiõe de radicib⁹ sunt dandi. Rõ qz ꝓuocant aquositatẽ per vrinã. ¶ Notandũ ꝙ sicut hydrops curat ꝑ medicinas laxatiuas: ita etiã curat ꝑ medicinas vrine ꝓuocatiuas. Et inter alia explicabunt quedã. ꝓima. ℞. feri capini. ʒ. iij. spice nardi pulueriz̃ate. ʒ. iij. bulliant simul lento igne vsqz quo redeãt ad. ʒ. iij. colet ⁊ colatura ieiuno stomacho det. Ad idẽ. ℞. succi calamẽti facta residẽtia. ʒ. i. Ad idem vrina caprina in qua bulierint spice nardi. Ad idẽ vrina pueri in potu sumpta. Ad idẽ vinũ albuz decoctionis foliorꝫ vel florꝫ anthos. Ad idez troc. mesue. Silir valet dia laccha. Ad idẽ diacurcuma. Valet ẽt ꝓfectio de mezereon mes. ¶ Notandũ ꝙ ad idẽ valẽt ea que valẽt ad dolorem epatis in causa frigida supradicta. (Emplastrum.) ¶ Ponit curam per emplastrum dicens ꝙ emplastrum ꝓuenies est ℞. farine ordei ciperi stercoris ouini veteris baurach boli ar. omniũ añ. partes equales. Ex his oibus tritis fiat emplastrũ supra ventrẽ. Verificat se. qz eius ꝓprietas est exiccare magnã partẽ aque. Ad idem emplastrum de stercore bouino vel caprino cum vrina infantis. Ad idem. ℞. carcarũ pinguiũ quar. i. stercoris colũbini. ʒ. iij. mastices spice nardi añ. ʒ. ß. pulueriz̃ada pulueriz̃ent conquassanda conquassent. misce oia cũ vrina caprie ad modũ emplastri. Ad idem emplastrum ceroneon Nicolai. Ad idem emplastrũ relatũ ad aristarchũ qõ ponit mesue. Ad idem. ℞. spicarũ allii. mundatarꝫ. ʒ. iij. ß. storacis bdelij. añ. ʒ. iij. terbentine. ʒ. iij. assungie porcine recẽtis adipis anseris añ. ʒ. v. mastices olibani añ. ʒ. i. ß. eufozbij. ʒ. i. croci. ʒ. ß. cere citrine. ʒ. xij. olei nardini ⁊ vini odoriferi q̃tũ sufficit. Ad idẽ emplastrum de baccis lauri cũ stercore vaccarũ vt caprarũ. ⁊ est operationis mirabilis. Ad idem emplastrum factũ de stercore vaccino baccis lauri ⁊ ireos. Ad idez stercoris vaccini. ℔. i. ⁊ bulliat cum aqua ⁊ sale. deinde supra ipsuz pulueriz̃etur sulphur ⁊ ponat supra ventrẽ. Ad idez baurach emplastrum cũ ficubus. vt Auicẽ. scõo cañ. c. de baurach. Ad idem fiat emplastruz de ostrachis otritis vel cum ochillis suis. Ad idem vnguentũ agrippa Nicolai ⁊ est mirabile. Ad idem vnguentũ arthanite. ¶ Notandum ꝙ si hydrops fiat a cã frigida emplastra ꝓdicta possunt poni supra vẽtrez ⁊ supra epar. Sed si fiat a causa calida tunc emplastra debent poni supra ventrem ⁊ supra epar debet poni epithima frigidum. ¶ Almansor.

¶ Qñ si i palpebris ⁊ extremitatib⁹ fuerit apostema molle ⁊ testiculi apostemãt: facies quoqz ac totuz corpus mollicie quadã teneat erit tunc hydropisis spẽs q̃ hyposarcha vocat. ¶ Syl.

¶ Ponit curaz hyposarce: ⁊ diuidit in duas. Primo ponit signa. Scõo ponit curam. Secunda ibi. (Egro itaqz.) De prima dicit ꝙ si apparuerint ista signa. Primo ꝙ i palpebris ⁊ in alijs extremitatib⁹ fuerit apostema molle. Secundo ꝙ testiculi inflant. Tertium ꝙ facies ⁊ totum corp⁹ mollitie tenet arguendũ est ꝙ sit hydropisis que dicit hyposarca. ¶ Notandũ ꝙ ratio signoꝝ verificat. primuz ꝙ in hyposarca materia que cõmunicatur ꝓ nutricatione ad mẽbra fit incõuenies ꝓ nutricatione ⁊ ibi remanẽs causat tumorem ⁊ mollitiem. s. in palpebris ⁊ mẽbris extremis. Verificatur scõm quia in hyposarca multa materia fluida flegmatica cõmunicatur ad testiculos. Et tertium verificat sicut primum. ¶ Almansor.

¶ Egro itaqz hac spẽ laborãti trociscí de laccha cum apozimate de radicib⁹ sunt tribuendi: ⁊ vẽter quaqz hebdomada ex pillulis de reubarbaro est soluendus: ⁊ patiens in arena calida est sepeliendus: ei quoqz est ꝑcipienduz vt exercitio vtatur ⁊ famẽ ⁊ sitim sepe patiat. ¶ Hyllanus.

¶ Ponit curam hyposarce: ⁊ diuidit in tres. Primo ponit curam per trociscos. Secũdo per medicinas laxatiuas. Tertio per quedã alia. Secunda ibi. (Et venter.) Tertia ibi. (Et patiẽs.) De prima dicit ꝙ patiẽti hyposarcã trociscí de laccha cũ decoctione de radicibus sunt dandi. ratio quia incidunt ⁊ subtiliant ⁊ euacuant materiã flegmaticã que est causa hyposarce. (Et venter.) Ponit curam per medicinam laxatiuã dicens ꝙ venter est euacuandus cum pillulis de reubarbaro omni hebdomada. Ad idem valent medicine laxatiue posite in cura ascitis. ¶ Notandũ ꝙ ante cõuenit sirupꝰ digestiuꝰ dictꝰ i. c. ß dolore epatis a mã flegmatica. Et patiẽs. ponit curã ꝑ q̃dã alia dicẽs. ꝓ ꝙ patiẽs ẽ sepeliẽdus i arena calida. rõ qz deficcat. Scõo dicit ꝙ patiẽs ꝺz vti exercitio. rõ qz resoluit ⁊ exiccat. Tertio dicit ꝙ patiens ꝺz tolerare famẽ ⁊ sitim. rõ qz calor acuit ⁊ redditur magis potẽs ad resoluendũ materiã flegmaticã. ad idẽ valent balnea naturaliter calida. ad idẽ stufa sicca. ad idẽ valet ꝙ ponatur patiens in furno calido. ad idez valet calor solis sic ꝙ teneat ventrem discopertum ad solem vbi non sit vẽtus ⁊ ꝙ fricetur fortiter. ¶ Almansor.

¶ Si vero venter inflatus fuerit ac tensus ⁊ cuz ꝑcutiẽ sonũ reddit vt timpanũ. hydropisis spẽs adesse significabit q̃ timpanites dicit. ¶ Syl.

¶ Ponit curam timpanitis ⁊ diuiditur in duas. primo ponit signa. Secundo ponit curam. Secunda ibi. Quam qui patitur. De prima dicit ꝙ si appareant ista signa. primum ꝙ venter appareat inflatus et tensus. Secundum ꝙ percussus venter reddit sonum vt timpanum. arguendum est ꝙ ibi sit hydropisis timpanites ratio signoꝝ patet quia in timpanite est ventositas extendens ⁊ causans sonum clarũ vt timpanum. ¶ Almansor.

¶ Quam qui patitur a comestione olerum abstinere debet atqz eoꝝ omniuz que uentositatis sunt generatiua. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam ⁊ diuiditur in duas. primo ponit a quib⁹ debet abstinere. Secundo ponit curam. Secunda ibi. Vẽter quoqz. De prima dicit ꝙ patiens timpanitez debet abstinere a comestione olerum ⁊ generantium ventositatem ratio quia talia augent morbum. ¶ Almansor.

¶ Vẽter quoqz omni die ex panico est uaporãdus: ⁊ vẽtose sup vẽtrez ponẽde: ⁊ medicamina tumorẽ dissoluẽtia danda sunt ut diacinuz ⁊ electuariũ de laccha lauri qõ in. c. de iliaca nostauimus. eger preterea exercitio uti assueſcat ⁊ famẽ pati ⁊ ex coliriis que vẽtositatez dissoluũt: quoꝝ faciemus mentionẽ: sibi subiiciat. Vẽter quoqz cum mandili donec icipiat rubere fricetur: ⁊ ex oleo rutaceo clysterizetur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curaz: ⁊ diuiditur in tot quot remedia ponit partes patent. De prima dicit ꝙ venter est omni die cum pãno fricandus siue enaporandus. ratio quia resoluit ventositatem. ad idem valet sacculus de milio et sale tostefactus et supra ventrem positus. (Et ventose.) ponit curam per ventosas dicens ꝙ ventose sunt ponende super ventrẽ sine scarificatione. rõ qz ꝑ calidꝫtatẽ actualem resoluunt ventosi

De dolore splenis.

tatē. (Et medicina.) ponit curā pfectiões ꝓsumētes vētositatē vt diacinū electuariū de baccis lauri de quo dicit in.c. de passione iliaca ⁊ per has itelligit alias. (Eger ꝓterea.) Ponit curā per abstinētiā ⁊ exercitiū dicens ꝙ eger debet assuescere exercitio. Ratio q; resoluit. Scōo dicit ꝙ debet pati famē. ratio q; est causa resolvēdi ventositatem. (Et ex colirijs.) Ponit curā per suppositoria dicēs ꝙ debēt poni suppositoria dissolutīa ventositatē de quibus dicet infra in c. de colica. Ad idē. ℞. salis gēme flor vel folioꝝ rute añ. ʒ.ii. vel.ʒ.ſ. castorei euforbij seminis vtrice añ.ʒ.ii. mellis q̄tum sufficit ⁊ fiant suppositoria. Ad idem. ℞. cimini baurach se. rute añ.ʒ.ii. mellis q̄tuꝫ sufficit fiant suppositoria. (Venter quoq;.) Ponit curam per fricationes vētris dicens ꝙ venter dꝫ fricari cū mātilli donec incipiat rubere. rō q; est cā exiccatiōis ⁊ resolutiōis vētositatis. Ad idez valet exponere ventrē soli vbi nō sit ventus. Adidē valet fricare ventrem cū oleis calidis resolutīb⁹ ventositatē vt oleū anetī oleū rute oleū laurinū oleū de kerua oleū de costo oleuꝫ de mezereon. (Et ex oleo.) Ponit curā per clystere dicēs ꝙ patiēs timpanitem debet clysterizari ex oleo rutaceo. rō pꝫ. Ad idez. ℞. radicis ireos.ʒ.i. hysopi apii abſinthii brā/ce vrine añ. ℥.i. anisi maratri ameos granoꝝ lauri añ.ʒ. ſ. vel.ʒ.i. Si patiens sit fortis mellis electi olei rute q̄r.ſ. salis gemme.ʒ. fiat clystere vsq; ad quar.v. (Et nota hic vnum de hierapicra ꝙ hierapicra est mirabilis: q; euacuat solū malos humores ⁊ bonos dimittit. (Notandū secūdo ꝙ in hydropisi si oia alia remedia deficerēt valent duo. Primū est ꝓtinua comestio epatis lupi vel pulverizando vel aliter: valet enim q̄libet a ꝓprietate. Secūdū est facere canteriū sub vmbilico per duos digitos vel tres ita ꝙ pforetur pāniculus mirach sed debet prius trahi pellis sursum vt orificia amboꝝ pāniculoꝝ sibi nō obueniant. ſꝫ exterior cooptat interiorē ⁊ omni die extrahe de cānula parnaz q̄titatem aque. ⁊ hoc notabile debet poni in fine partis de cura ascitis.

(De dolore splenis. (Syllanus.

Circa rubricā est notandū ꝙ splen potest ꝓsiderari dupliciter. Uno modo q̄tū ad sui substantiam ⁊ sic in eo nō est dolor nisi grauatiuus rōne multitudinis materie. Secūdo pōt ꝓsiderari ratione pāniculi ipsum regentis: ⁊ sic bene in ipso est dolor. (Scōo notandū ꝙ dolor splenis pōt fieri a mala complexione vel a solutione ꝓtinuitatis vel ab vtrisq;. Et si a mala cōplexione vel sine materia. ſ. calida ⁊ frigida ⁊c. vel cū materia. ſ. flegmatica vel melācholica vel ventosa ⁊ hoc cum apostemate vl̄ sine apostemate. (Notādū tertio ꝙ splen est membrū a natura ordinatū ad mundificandum sanguinem a melācholia: ideo quando corpus est bene mundatū ⁊ bñ dispositū bene stat: ⁊ pro tanto splen ridere facit ⁊ quando male aduenit tristitia ⁊ multe alie passiones male. quoniā si splen ꝓpter debilitatē deficiat in attrahendo generat icteritiam. Sed postq̄ attrarit si deficiat in retinēdo causat̄ fluxꝰ vētris. Si vero deficiat in quertēdo nutrimētū tūc causatur durities oppilatio vel apa ⁊ hoc est vtplurimū. ideo dicit̄ in verſib⁹. Cor sapit: primo logit: fel cōmouet irā. Splen ridē facit: cogit amare fecur. i. stomachꝰ vl̄ epar. (Quarto notandū ꝙ cause durities vel sunt extrisece vel intrisece. Si extrisece: sic est multiplicatio ciboꝝ ⁊ potuū melācholicoꝝ sicut est caseus, caules caro salita legumina ⁊ filia ⁊ similiter timor. Si intrinsece vel ꝓuenīt ab epate multiplicante melācholicū humorē. vel a splene cū icurrit malā cōplexionē calidā vel frigidā debilitantē splenē. (Quinto notandum ꝙ signa duritiei oppilationis ⁊ ꝙapostematis splenis sunt vrina remissa ⁊ tenuis. durities notabilis in splene. difficultas anhelitus fedus color faciei ⁊ totius corporis. trifticia somnia terribilia timor ⁊ filia ptinētia melācholie. Sꝫ differētia qñ splen apostemat⁹ est. est q; durities ⁊ tumor est in altera parte tantū. sed in duritie sine apostemate ⁊ oppilatione est p totā regionē. pronosticatio vrina alba tenuis si continuauerit in passionibus splenis multum malus est. fluxus sanguinis per inferius est bonum signum in passionibus splenis. Si alicui splenetico ꝓpria adhibeantur medicamina et non alleniatur malum significat: passio etiā splenis in principio satis faciliter potest curari. sed cum inueteratur. aut nunq̄ aut valde difficulter curatur. Durities et oppilatio et apostema splenis inducit maciem in toto corpore. ⁊ hoc ideo quia leditur digestiua epatis. vnde ideo generantur mali humores quibus non bene nutritur totuꝫ corpus. Splen indiget fortiori medicamine cum oppilat. quia fit oppilatio fortior ⁊ plus distat ⁊c. (Almansor.

Si cū dolore splenis fuerit calor: ⁊ vrine rubedo ⁊ calor: eger ex his trociscis sumat. Trociſci de agno casto. ℞. seminis agnicasti seminis tamariſci amboꝝ añ.ʒ.r. seminis endiuie. seminis portulace amboꝝ añ.ʒ.v. ex his fiant trociſci de quibus det quotidie vnꝰ cum syrupo acetoso de zucharo cuius pondus sit.ʒ.iii. Eger vero si repletus fuerit ex saluatella que ē i sinistra manu flebotomet. Splen quoq; ex frusto filtri aceto calido infuso embrocetur: ⁊ obseruetur a rebus dulcibus ⁊ cibis grossis. Quod si cū predicta egritudine non fuerit calor egro trociſci de capparis dandi sūt. Oō. ℞. corticis radicis capparis se. agnicasti amboꝝ añ.ʒ. r. scolopendrie.ʒ.vii. aristol. lon. folioꝝ rute. se. nasturcii acori nigelle omnium añ.ʒ.iii. armoniaci.ʒ.iii. armoniacum in aceto dissoluatur ex quo cetera conficiantur ⁊ informentur ex eis trociſci ponderantes.ʒ.ii. ex quibus vnus cuꝫ syrupo acetoso de melle ⁊ apozimate de radicibus i potu sumantur. Si autem splen tensus fuerit ⁊ cuꝫ premitur auditur sub eo rugitus: ex predictis trociſ. cum apozimate de radicibus est danduz: ⁊ vinum vetus tribuendum ⁊ potus aque minoretur q̄to plus possibile fuerit. Emplastruz ad duritiem ⁊ ventositatez que est sub splene. ℞. foliorum rute.ʒ.i. baurach mentastri ficci amboꝝ añ.ʒ.iii. armoniaci.ʒ.vii. armoniacū in vino veteri dissoluatur ex quo cetera cōficiant. ⁊ fiat ex eis emplastruz qō loco supponat. (Syllanꝰ.

(Hic ponit curam doloris splenis. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam doloris splenis. Secundo ponit curam duritiei splenis. Secūda ibi. (Emplastrum. Prima in duas. primo ponit curam doloris splenis prouenientis a materia melancolica. Secundo quando prouenit a ventositate. Secunda ibi. (Si autem splen.) prima in duas. primo ponit curam doloris splenis quando est cū fe. Secundo quando est sine fe. Secūda ibi. (Oō si.) prima in quatuor. primo ponit curam per trociſcos. Secundo per flebotomiam. Tertio per vnum locale ab extra. Quarto ostendit a quibus est abstinendum. Secūda ibi. (Eger vero.) Tertia ibi. (Splen quoq;.) Quarta ibi. (Et obseruet.) De prima dicit ꝙ si cum dolore splenis fuerit calor ⁊ vrina rubea ⁊ fe. eger sumere debet trociſ. de agno casto. ratio quia confortant splenem ⁊ remittunt calorem materie putrefacte i splene ⁊ debent dari cum sirupo acetoso ⁊ zucharo. ⁊ pondus sit.ʒ.iii. (Notandum ꝙ ante competit sirupus digestiuus qui est. ℞. corticis radicis capparis mundi. corticis radicis tamariſci fraxini genestre añ.ʒ.i. endiuie scariole portulace silueſtris capillo. veneris recentium añ. ℥.i. quatuor se. frigidorum passularum mundatarum ab arillis añ.ʒ.i. mellis electi quartam. i. zucchari albi quar.iii. temperentur per noctem cortices in aceto ⁊ fiat sirupus clarificatus vsq; ad quartam. v. ℥edicina laxa

De illaca et colica pas.

tina. ℞. prunorum damascenorum tamarindorum florum boraginis bugloſe. añ. ʒ. ſ. vuarum paſſarū. ʒ. ſ. aut. ʒ. iij. polipodij quercini thimi epithimi añ. ʒ. ſ. corticū mirabolanorum indorum bene gūmoſorum infuſorum per noctē in decoctiõe predictor. ʒ. i. fricentur de mane fortiter ⁊ de colatura detur in aurora. vel loco mirabolanorum diſſolua ī colatura diaſene bierepicre añ. ʒ. ij. (Eger vero) Ponit curam per flebotomiã dicens ꝙ ſi eger fuerit repletus debet fieri flebotomia de baſilica in parte ſiniſtra quãdo intẽtio eſt plus euacuatio. Sed ſi intentio eſſet plus diuerſio dz fieri flebotomia de ſalnatella ſiniſtre manus que eſt inter annularem ⁊ auricularem. ratio patet. (Splen quoq;) Ponit curam per vnum locale ab extra dicens ꝙ dz epithimari ſplen infundendo fruſtum filtri in aceto calido. ratio quia materiam ſubtiliter preparat ad euacuationẽ. (Et obſeruetur.) Oſtendit a quibus eſt abſtinendum dicens. ꝙ debet abſtinere a rebus dulcibus et cibis groſſis. Ratio quia generant talia melancholiã ⁊ oppilant ſplenem. (Nõ ſi cum.) Ponit curam doloris ſpleuis quando eſt ſine febre dicens ꝙ ſi cum dolore non eſt febris debent dari trociſci de capparis: quia ſunt calidi ſubtiliatiui materie melancholice nondum putrefacte. Secundo ponit deſcriptionẽ. ℞. corticis radicis capparis ſe. agnicaſti amborum añ. ʒ. x. ſcolopendrie. ʒ. vij. foliorꝝ rute ariſtol. lon. ſeminis naſturtij acori nigelle omnium añ. ʒ. iij. armoniaci. ʒ. iij. armoniacum in aceto diſſoluatur ⁊ ex ea cetera conficiantur. inforamentur trociſci. ʒ. ij. ex quibus vnus cum ſyrupo acetoſo de melle ⁊ cum decoctione de radicibus ſumatur. ¶ Notandum ꝙ ante cõenit ſyrupus digeſtiuus materie melancholice talis. ℞. radicis ireos radicis feniculi petroſi. añ. q̄r. ſ. interiorum ſquille. ʒ. i. corticis capparis fraxini generis añ. ʒ. i. capillis veneris recentium ſcolopendrie gariof. camedreos camepitheos anthos añ. M. i. aniſi maratri cuſcute aſſari ſeminis portulace añ. ʒ. i. liquiritie raſe vuarũ paſſarum mundatarum ab arillis añ. ʒ. i. florum tamariſci boraginis bugloſe añ. ʒ. ſ. mellis electi. lb. ſ. ʒucchari al. q̄r. iij. fiat ſyrupus clarificatus vſq; ad quar. v. Vel vſq; ad lib. i. ſ. Medicina laxatiua. ℞. florum boraginis bugloſe florum tamariſci añ. ʒ. ſ. aniſi cuſcute añ. ʒ. ij. thimi epithimi agarici electi añ. ʒ. ſ. vuarum paſſarum mundatarum ab arillis. ʒ. i. fiat decoctio ī qua diſſoluunt bierepicre ruffini. ʒ. ij. lapidis lazuli abluti. ʒ. ſ. fiat colatura vſq; ad q̄r. ⁊ detur in aurora. Ad idem. ℞. bierepicre hiere ruffini. ʒ. ij. lapidis lazuli abluti. ʒ. ſ. vl lapidis armeni pulueriʒati. ℞. i. miſce malaxando cum ſyrupo ſcolopendrie. fiant pilule ad q̄titatem cicerum. Ad idem capparorum ſcolopendrie aſſari lupinorum cuſcute ciperi endiuie añ. ʒ. ij. epithimi. ʒ. i. ordei prunorum tamarindorum violarum. fiat decoctio ⁊ in fine decoctionis addantur epithimum ⁊ ſene. deinde bulliant predicte res vſq; ad conſumptionem tertie partis deinde decoctio predicta coletur ⁊ de colatura ſumant. ʒ. iij. ſ. ⁊ diſſoluantur in ipſa decoctione medulle caſiefiſtu. ʒ. ſ. pulueris pilluraruꝝ de lapide lazuli. ʒ. ſ. Ad idem bulliat ruta in aceto forti ⁊ filtrum in eo infuſuꝝ bene compreſſum applicetur actu calidum ſupra ſplenem. Ad idem. ℞. pilularum de lapide lazuli. ʒ. i. Ad idem. ℞. pilularuꝝ de lapide armeno vel pilularum indarum. ¶ Notandum ꝙ poſt euacuationem valent cappares conditi cũ aceto. Idez faciunt radices apij in aceto cocte cuꝝ aneto. Ad extra oleuꝝ de fraxino oleum de capparis. (Si autem.) Ponit curã doloris ſplenis dicens quando fuerit ꝓpter ventoſitatez dicens ꝙ ſi ſplen fuerit tenſus ⁊ cum premitur auditur rugitus ſub eo ſignificat ventoſitatem ⁊ de trociſcis de capparis eſt dandum. Ratio patet. Secundo dicit ꝙ vinum antiquum eſt bibendum. Ratio quia reſolvit ventoſitatem. Tertio dicit ꝙ debet minorari potus aque q̄tum eſt poſſibile. Ratio quia generat ventoſitatem. ¶ Notandum ꝙ ſi potat aquã debet eſſe aqua in qua ferrum ignitum ſit extinctum. Similiter valet aqua decoctionis rute coſti cinamomi aniſi ſpicenardi ſquinãti. Ad idem bullat ruta in aceto forti ⁊ filtrum in eo infuſum bene compreſſum ponatur actu calidum ſupra ſplenem. (Emplaſtrum.) Ponit curam duritiei ſplenis per emplaſtrum. dicens ꝙ ad duritiez ſplenis ⁊ ventoſitatem valet hoc emplaſtrum. ℞. foliorũ rute. ʒ. x. baurach mentaſti ficci amborum añ. ʒ. iij. armoniaci. ʒ. vij. armoniacum in veteri vino diſſoluatur ex quo cetera cõficiant. fiat emplaſtrum qõ ponatur ſuper locum. Ratio quia mollificat reſolvit ⁊ cõſumit ventoſitatem. Ad idem. ℞. armoniaci bdelii picis nauallis añ. quar. ʒ. trociſci capparoꝝ ſeminis ſinapis ſulphuris allij ſilueſtris ſtercoris vaccini añ. ʒ. i. mucillaginis ſeminis fenugreci: mucillaginis ſeminis lini añ. ʒ. ii. pulueriʒanda pulueriʒent ſubtiliter et gummi in aceto fortiſſimo diſſoluant miſce omnia malaxando cum oleo laurino ⁊ fiat emplaſtrum. Ad idem emplaſtrum de melliloto meſue. ad idem. ℞. ſucci arthanite viſcoſitatis que mulgetur ex radice ſilicis. añ. lb. i. ſucci tamariſci. ʒ. ii. olei irini. lb. ii. hyſopi humide. ʒ. xv. aceti. ʒ. i. fiat decoctio completa. ad idem vnguentuꝝ tale. ℞. radicũ malue biſmalue radicis lilii cepe ſgille ſeminis lini ſeminis fenugreci caricarum pinguium vuarum paſſarũ pinguiuꝝ añ. ʒ. ſ. conquaſſent fortiter ⁊ infundant in aceto forti per noctem. bulliant poſtea in aqua ⁊ iterum conquaſſent. deinde. ℞. vnguenti diatithee. ʒ. ii. aſſungie anatis medulle vituli. butiri ſine ſale añ. ʒ. i. olei amygdala. dulcis. ʒ. iiii. cere q̄tum ſufficit fiat vnguentum ⁊ multum valet. ad idem cerotum hyſopi deſcriptione filagril. ad idez vnguentũ marciaton vnguentũ nicolai. ad idem qñ ſpleneticus bibit vrinam ſuam omni mane vſq; ad dies aliquot ſanat ſplenem. ¶ Notandũ ꝙ medicinalia que habent aſpectum ad ſpienem ſunt ireos acorus ariſtol. gentiana lilium apium petroſi vtriuſq; tribuli cappares agnus caſtus fraxinus geneſtra tamariſcus ⁊ mediane cortices iſtorum. Similiter ebuli ſambuci iupuli. vitis abſinthium capilli veneris recens hyſopus ſquilla ſcolopendria eupa. cuſcute calamẽtũ centaurea bethonica aſſarum camedreos camepitheos panis porcinus aniſum maratrum ameos ſpica nardi ſquinantũ xilobalſamũ. Valent etiam a ꝓpietate pulmo vulpis. veſpertilionis ſplen aniſi ſilueſtris: ſplen pulli equini ſiccent ⁊ pulueriʒentur: accipiat vnus ex his vel plures.

¶ De illaca ⁊ colica paſſione.

¶ Syllanus.

Circa rubricam eſt notandum ꝙ inteſtinoꝝ q̄dã ſunt ſubtilia ſeu gracilia. quedã groſſa. Subtilia ſunt tria. ¶ Primũ eſt duodenũ: qđ cõtinuat cuꝝ ſtomacho. Secundũ ē ieiunũ qđ dicit ieiunum q; ſunt ibi multe vene meſaraice ſugentes ipſum. Tertiuꝝ eſt ileon: ⁊ in tali fit illiaca paſſio ⁊ alio nomine dicit gratiee ⁊ inuolutũ. q; habet multas reuolutiones. vt ſi aliqd benignum moretur de chilo attrahatur per meſarayeas. Inteſtina vero groſſa ſunt tria. ¶ Primum dicit orbus ſiue ſacc⁹ ſine monoculũ. Scõm dicit colon: ⁊ in tali fit paſſio colica. Tertium dicitur rectum ⁊ continuat cum anno. ¶ Scõo notandum ꝙ colica paſſio eſt paſſio inteſtini colon doloroſa cum difficultate exitus ſtercoris per inferiora. ſz illiaca paſſio eſt paſſio ileon cum cõſtipatione ventris ⁊ frequenti vomitu ⁊ dolore vehementi ac ſi inteſtina terebello pforarẽtur. ¶ Tertio notandum ꝙ iſte paſſiões. ſ. colica ⁊ illiaca cõueniunt in ſignis cauſis ⁊ ꝓnoſticis ⁊ curatione aliqualiter licet ſit differentia multiplex vt patebit inferi⁹. Cauſe ergo iſtarum paſſionum aut ſunt extrinſece aut intrinſece. Si extrinſece ſunt ſicut ſuperfluus pot⁹ aque frigide: aſſumptio ciborum groſſorum ſtipticorum ſicut caſeus durus carnes bouine leguminoſa neſpula ſorbe pira prunelle coctana ⁊ omnia que coartant ⁊ corrugant ⁊ oppilant inteſtina caſus percuſſio ruptura: ſuperfluus calor aeris exiccans et reſolues ſubtile. ſuperflua frigiditas aeris conſtringens: ſicut ventus boreales: ſuperfluum exercitium: labor ſuperfluus: relaxatio ſiphac et caſus inteſtinorum in burſam: aſſumptio venenorum. Si cauſe intrinſece hoc eſt vel ꝓpter alia membra. ſcilicet apoſtema epatis vel meſarayearum vel renum aut veſice vel ꝓpter inteſtina. Si ꝓpter inteſtina hoc eſt ꝓptet ſex cauſas. Prima eſt ꝓpter apoſtema yleon vel colon calidum vel frigidum. Secũda eſt humor frigidus inuiſcatus. Tertia eſt ventoſitas incluſa. Quarta eſt fex indurata in inteſtinis.

Quinta ē vmes inuoluti i itestinis. Sexta debilitas virtutis sensitiue ⁊ debilitas expulsiue. ¶Quarto notādū ō signis si fuerint he passiones ex causis extrisecis cognoscit ex iudicio patiētis. Si vo fuerit ꝓpter alia mēbra bñt alia signa. s. dolorē locoꝝ ⁊ si p signa illarū passionū. Si fuerint ex apostematib⁹ intestinoꝝ calidis. signa sunt febris ꝓtinua dolor sitis grauitas pulsatio. Si fuerit ex apostematib⁹ frigidis oīa sūt remissiora cū grauitate ⁊ mollicie ⁊ inflatione: et ga ꝑcesserunt frigida ⁊ humida sicut lac pisces ⁊ fructus. Si fuerit ex fecib⁹ induratis est dolor grauis ⁊ videtur sibi ꝙ scindant intestina et ꝑcessio causarū indurantiuz feces sicut caliditas interior vel exterior. vētus vel vsus rerū exiccantium humiditatē in fecib⁹. Si vero fuerint ex vētositate inclusa mutat dolor de loco ad locū cū tortione ⁊ rugitu ⁊ videtur sibi ꝙ acus sint inclusē in intestinis ⁊ ꝙ itestina pforentur terebello. Si fuerint ex flegmate inuiscato est cū frigiditate ⁊ grauitate ⁊ ꝑcesserūt ea ℞ multiplicāt flegma. ℞one etiā doloris aliqñ fit ibi calor. ⁊ rubedo ⁊ sitis ⁊ homines iudicāt ꝙ hec cā sit calida ⁊ nō est. Si aūt fuerit ꝓp vermes dicent signa verminz in suo loco: ⁊ ex his cognoscetur. Si fuerit ex debilitate sensus tūc longe egritudines ꝑcesserūt. ¶Quinto notandū ꝙ colica ⁊ iliaca differunt in pluribus: qz in iliaca est maior dolor ⁊ citius iterficit ꝓpter sensibilitatē intestini subtilis maiorē. Secūdo qz in iliaca dolor est magis ambulās versus dextrū ⁊ sinistrū ꝓpter circūuolutiones itestini ileon. Tertio qz iliaca passio est magis ab vmbilico superi⁹. rō ꝓp situz intestini. Quarto qz iliaca remediat magis per assumpta per os. collea vero ex clysteri. ratio patet. ¶Sexto notandū de differētia que est inter colicā ⁊ lapidē renū qz multi practici peccāt in hoc nō distinguētes bene. Prima dīa est sumpta ex q̄titate doloris qz dolor renalis est parvus quasi acutus. sed colicus dolor est magnus. ¶Secūda dīa sumit ex loco. qz dolor colicus icipit a ꝑte iferiori dextri lateris: ⁊ tēdit ad supiora sinistri. ⁊ est versus anteriora ⁊ pectinē declinior q̄ fit ad posteriora. ⁊ renalis incipit a superiorib⁹ ⁊ descēdit paulatim vsq; ad locū vbi cōfirmatur ⁊ est declinior ad posteriora. Tertia differētia sumit ex tpe. qz renalis est fortior tpe vacuitatis ⁊ colicus alleniat in ea ⁊ forte sumit aligd. Itē colica incipit subito ⁊ in breui tpe. renalis vo paulatim. Quarta dīa sumit ex inuātib⁹. qñ clystere ⁊ exit⁹ vētositatis et fecū alleniāt dolorē colicū. sed nō alleniāt dolorē renalē alleuiatione de qua sit curandū. Itē medicine frangētes lapidē alleniāt dolorē renalē. sed non colicū. Quinta dīa sumit ex his que adherent vrine. qz in renali precessit vrina arenosa ad modū sabule vel arene deinde fit subtilis. deinde apparent arene. sed in colica nō. Pronosticatio passio colica est horribilis ⁊ detestabilis eo ꝙ stercus emittit ꝑ supiora et aduenīūt accidētia terribilia ⁊ detestabilia. sicut sincopis spasmus frigiditas extremitatū ⁊ desipientia. ⁊ sunt signa mortalia si ꝓtinuēt. ⁊ si accidētia minorent. ⁊ medicina sumpta per os si descēdat ad inferiora bonū est signū. si i colica supuenit vomitus malū est signū. qz significat ꝙ inferior pars est oppilata ⁊ stercora nō possunt exire per inferiora. timet ergo ne egrediat ꝑ superius: similiter aduentus malorū accidentiū est malum signum. ¶Almansor.

Si cū dolore vētris fuerit ipsi⁹ ostrictio ⁊ nausea: sed nec calor nec fe. affuerit ea egro dāda sunt que vētrē sine vomēdi desiderio soluāt: vt ē electuariū de gallia. qō. ℞. masticis gar. ʒʒ. melanopipis macropipis cinamomi nucis mus. gallie mus. oīuz añ. ʒ. x. scamonee. ʒ. x. postea exprimant citonia acetosa ⁊ recētia ⁊ succ⁹ eoꝝ cū eiusdē q̄ntitatis melle misceat ⁊ coquatur vsq; ad spissitudinē paulatim ⁊ conficiatur ex eo medicamen quod tamen eiusdem quantitatis sit cuius species sunt. cuius dosis sit a. ʒ. ii. vsq; ad. ii. ⁊. ʒ. ¶Byllanus

¶Hic determinat de colica ⁊ iliaca passione. ⁊ diuidit in quatuor. Primo ponit curam quando prouenit a materia flegmatica. Secūdo qñ fit a materia ventosa. Tertio qñ fit a caliditate: ⁊ per ꝓsequēs a duricie fecū. Quarto qñ fit ab epat. ibi. (Qō si.) Tertia ibi. (Si āt.) Quarta ibi. (Si aūt.) Prima in duas. primo facit hoc. secūdo docet cognosticari. ibi. (Hec preterea.) prima in duas. prio ponit curā quando cū dolore vētris est ꝓstrictio ⁊ nausea. ⁊ nō febris nec calor: per electuariū solutiuū. Secūdo ponit curā quando nō est timor de nausea vehemēti per euacuationē p vomitū ⁊ p pillulas. ibi. (Qō si nausea.) De prima dicit ꝙ si cū dolore ventris fuerit stipticitas vētris ⁊ nausea: sed neqz febris neqz calor. supple argnēdum ꝙ sit a materia flegmatica. tūc debēt dari egro euacuantia nō inducētia appetituz ad vomitū. sicut est electuarium de gallia. secūdo ponit descriptionē. ℞. masticis. gar. ʒʒ. melanopipis macropiperis cinamomi nucis mus. gallie oium añ. ʒ. x. postea exprimant citonia acetosa ⁊ recentia ⁊ succ⁹ eoꝝ cū eadē q̄ntate mellis misceat ⁊ coquat paulati vsq; ad spissitudinē. cōficiat cū eis medicamen. solut ⁊ cōfortat stomachum rōne specieꝝ. Ad idē diacitonireon solutiuum cū speciebus descriptōe mesue vel Nicolai. Ad idē brodiū antiq galli in quo cocta sint polipodiū quercinū semen aneti anisi vsq; ad ossium separationē. Ad idē medicina dicta cade dolore stomachi a materia frigida. Ad idez cōfectio delectabilis laxatiua. Ad idem diarob cum turbith. Ad idem electuarium idum. ¶Almansor.

¶Qō si nausee vehemētia non fuerit nec eger medicinas vomuerit: pillule iliace sunt dande. Que. ℞. colloquintide serapini amboꝝ añ. ʒ. x. scamonee. ʒ. iii. ⁊ tertiā. iformēt pillule de qb⁹ vnius aurei pondus est dandum: velociter eniz passionem dissoluunt iliacam. ¶Byllan⁹.

¶Ponit curam per euacuationē per pillulas qñ nō est timor de vomitu. Et primo facit hoc. secūdo ponit remedia alia. secūda ibi. (Si aūt passio.) De prima dicit ꝙ si nō fuerit vehemētia nausee ⁊ eger nō vomuerit pillulas vel medicinas debent dari pillule iliace. rō qz euacuant materiam flegmaticā. Secūdo ponit descriptionez. ℞. colloquintide serapini amboꝝ añ. ʒ. x. scamonee. ʒ. iij. ⁊ tertiaz. formēt pillule de quibus pondus. ʒ. vni⁹ est dandū. qz cito dissoluunt dolorē iliacū. Ad idē medicine dicte in dolore capitis a mā frigida. Ad idē hierapicra. Sūr valet bñdicta. ¶Al.

¶Si aūtē passio iliaca difficilis fuerit nec medicamina uētris solutiua eis ꝓtulerint hoc suppone colliriū. Qō. ℞. salis panis. ʒ. x. colloqntide interiozis scamonee amboꝝ añ. ʒ. ii. ⁊. ʒ. fiāt ex eis collīria longa ⁊ supponant. Et si non cōtulerint ex enemate leni clysterizet. qō. ℞. ficus citrinas. v. furfuris q̄tum una manu capi pōt malue uiscī. M. i. hec in pāno ligato ⁊ sicle folia. x. i duabus lb. aque coquant donec ad unā redeāt. deinde coletur ⁊ ponat sup eaz baurach pōdus unius aur. olei fisami. ʒ. i. ⁊ fiat clystere ex eo. Si aūt quis forti⁹ ⁊ acuti⁹ facere uoluerit pondus aur: unius de collirio qō pri⁹ diximus admisceat. Clystere uehemēter soluens quo tunc utendū est cum medicamina nō cōferunt nec uētr soluitur. ℞. colloqntide interioris. ʒ. x. centauree. ʒ. v. buchozmarie artbanite amboꝝ añ. ʒ. ii. oīa in trib⁹ lib. aque donec ad tertias duas redeant: coquant ⁊ colent: deinde dissoluant in ea alcbitrā mellis amboꝝ añ. ʒ. iii. castorei: sera-

De iliaca et colica.

pini oppoponaci collirii qō predixim⁹ omniū añ. ʒ. ii. misceantur omnia ⁊ dum est tepidum fiat ex eo enema ⁊ si squibale exierit iteretur clystere donec exire videtur. hoc nāq; clystere ad ministrari debet cuius res fortissima est ⁊ pessima ⁊ incolica mala ⁊ est illa in qua sit nausea valde vehemens ⁊ infirmus nō egerit. Huic preterea egritudini quandoq; fetida superuenit eructatio ⁊ plerūq; stercus per os egreditur. quod cū accidit sepe mortē ptendit. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam per alia remedia. ⁊ diuidit in duas. Primo ponit curam per suppositoria. Secundo per clysteria. Secunda ibi. (Et si non.) De prima dicit q; si passio iliaca fuerit difficilis: ⁊ medicine ventris solutiue non conferunt: debet supponi suppositorium tale. ℞. salis. ʒ. ɣ. interiorum colloquintide scamonee añ. ʒ. ij. ſ. fiant suppositoria longa ⁊ superponantur. ratio q; dolor descendit in inferioribus intestinis. vnde suppositoria plus attingūt ad locum. Ad idē fiant suppositoria cum modico salisgēme esula ⁊ melle: ⁊ fiant longa ⁊ plus attingāt ad partes superiores. (Et si non.) Ponit curam per clysteria ⁊ primo ponit curam per clystere lenitiuum. secundo per clystere acutum. secunda ibi. (Si autem.) De prima dicit q; si non contulerint suppositoria dicta debet fieri clystere lenitiuum. ratio q; mollificat ⁊ relaxat. vnde materia est plus apta ad enacuatiōem. Secundo ponit descriptionem. ℞. ficus citrinas. v. furfuris quantum potest capi vna manu. malvauisci. M. i. hec i pāno ligata ⁊ folia ficle. x. coquant i lb. ij. aque. donec ad vnā redeat. deide colet. ⁊ ponatur baurach pondus aurei vnius olei fisamini. ʒ. i. fiat clystere. (Si autem.) Ponit curā per clystere acutum. primo vnum. secundo aliud. secunda ibi. (Clystere.) De prima dicit q; siquis vellet facere clystere acutius ⁊ fortius pondus auī vnius de collirio quod prius diximus administretur. ¶ Notādum q; clystere lenitiuum ponitur alicubi sic in forma. ℞. malue bismalue mercurialis branche vrsine añ. M. i. caryocarum pinguium numero. x. seminis fenugreci. se. lini. se. anesi. ʒ. i. furfuris pugill. i. olei fisamini. mell. añ. quar. ſ. salisgēme. ʒ. i. vel sales cōis. ʒ. ij. cassie bene pīguis. ʒ. i. bierepicre. ʒ. vi. fiat clystere vsq; ad quar. v. (Clystere.) Ponit aliud clystere fortius quo est vtendū qñ medicamina alia non proferunt. ℞. interiorum colloquintide. ʒ. x. buccbormarie arthanite ambo rū. añ. ʒ. rute mentastri origani. añ. M. i. oia in tribus lb. aque coquant donec redeāt ad duas tertias. deide colet ⁊ dissoluat i ea alkytrā mell. añ. ʒ. ij. castorei serapini oppo ponaci collirii quod diximus oium. añ. ʒ. ii. misce oia ⁊ dū est tepidū fiat enema. Secūdo dicit q; si squibale non exierit iteret clystere. q; debent iterari cuius res est fortissima ⁊ mala. Ad idē. ℞. paritarie centauree minoris origani calamenti montani añ. M. i. anisi cimini cartami mundi. añ. ʒ. i. polypodii quercini turbith bene gūmosi seminis raphani añ. ʒ. ſ. pulpe colloquintide. ʒ. ii. furfuris pugill. i. mell. olei rute añ. quar. ſ. salisgemme. ʒ. i. succi ficle. ʒ. i. fiat clystere vsq; ad quar. v. (Huic preterea.) Docet pronosticari dicens q; in hac egritudine aliquando accidit eructatio fetida ⁊ aliquando stercus per os egreditur. Secundo dicit q; cum accidunt ista pronosticantur mortem. ratio q; significant defectum virtutis. ⁊ hoc maxime accidit quando apostema est in intestinis. ¶ Almansor.

¶ Cū si cū dolore ventris nō fuerit ipsius strictura. sc; inflatio ⁊ rugitus ⁊ tensio in ventre existunt: Cōfectio ō baccis lauri dāda est: que. ℞. foliorum rute ficcor. ʒ. x. ameos cimini nigelle cheisim origani carui alexādri amygdal. amararum melanopiperis macropiperis mentastri dauci acori baccarum lauri castorei oiuʒ añ. ʒ. ii. serapini ʒ. iiii. oppoponaci. ʒ. iii. ꝓficiant cū melle eiusdē pōderis: cui⁹ dosis sit vt auellana vna aut nabacha. multis vicib⁹. ʒ. i. vini calefacti: aut cū apozimate de radicib⁹: huic cōfectioni in remouēda ventositate ⁊ dissoluēda nihil equiparat. Hoc preterea suppositorii subiiciat q; sit ventositatis dissolutiuū. ℞. cimini folior rute viridis amborum añ. M. i. buccbormarie arthanite amborum añ. ʒ. iii. baurach. ʒ. i. cōficiant ex melle ⁊ supponatur cū spongia vel lana: hoc enim dissoluit uētositatem inferi⁹ ⁊ expellit. Uenter quoq; assidue ex pāno calido uaporādus est. ⁊ eger i tina mittendus. Et aūt hec nō sufficerit uētosa cum igne ponēda est: ⁊ locus donec rubere inceperit fricādus. Post hoc iterato fieri cōuenit ex oleo rutaceo ⁊ ex aliis oleis calidis ⁊ ex eis clysterizādus est eger. post q; cis admixta fuerint castorei euforbii amborum añ. ʒ. ſ. Hanc uero solitus pati egritudinē dum sanus est caueat ne uinuʒ aqua mixtum bibat: nec etiā sumat uinū nisi puruʒ et forte: nec aquā multā bibat. ⁊ abstineat ab herbis ⁊ lacte: ⁊ oibus inflatiuis, Filoniuʒ faciens ilios cuʒ maximo coartantur dolore: ⁊ timet ne syncopis superueniat: uentositatem carminat ⁊ somnū prouocat. ℞. piperis ameos foliorum rute mentastri castorei baccarum lauri cimini omnium añ. ʒ. i. opii mādragore iusquiami oium añ. ʒ. ſ. conficiantur cum melle eiusdem q̄titatis detur ex eo pondus auī. unius. huic quoq; electuario additur plerūq; scamonee. ʒ. i. ⁊ fit tunc medicamen uentris solutiuum. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam colice qñ fit a ventositate: ⁊ ita iliace. ⁊ diuiditur in tot quot sunt partes: ⁊ quot remedia ponit. partes patebunt. De prima dicit q; si cum dolore ventris non fuerit strictura sed inflatio ⁊ rugitus ⁊ tensio in ventre dz dari ꝓfectio de baccis lauri. rō q; dissoluit ⁊ enacuat ventositatem. Secundo ponit descriptionem. ℞. foliorum rute ficcor. ʒ. x. ameos cimini nigelle keysim. i. lenisticū origanū carui alexādrini amygdalarum amararum macropipis mentastri dauci melāopipis acori baccharum lauri castorei oiuʒ añ. ʒ. ii. serapini. ʒ. iiii. oppoponacis. ʒ. iii. ꝓficiant cū melle eiusdem ponderis. dosis sit q̄tum vna auellana cū. ʒ. i. vini calefacti. aut cū decoctione cū radicibus. Tertio dicit q; huic ꝓfectioni p ventositate remouenda nihil equipat. Ad idez valet diaciminū diatrion pipeon. Silr valet comestio cimini torrefacti mediū cochlear de mane. ⁊ si nō det ante cenā: ⁊ istud est secretū ⁊ valet p pauper⁹. (Hoc preterea.) ponit curā p suppositoriū dicēs q; dz subiici ei hoc suppositorium. ℞. cimini folior rute viridis. añ. M. i. buccbormarien. i. ciclamis arthanite amborum añ. ʒ. ij. baurach. ʒ. i. cōficiant cū melle ⁊ supponant. q; dissoluūt uētositatē ⁊ expellunt p inferi⁹. Ad resoluēdū uētositatē valet aq̄ vite in q̄ bullierit ameos ⁊ castoreū ⁊ aristol. lon. Itē oleū rute ⁊ aneti. Itē tiriaca antiqua p os ⁊ p extra. Item emplm de granis lauri descriptiōe mesue. Itē spōgia infusa in decoctiōe rerū carminātiū vbi addat oleū rute ⁊ aneti. añ. ʒ. i. ſ. bierepi. añ. ʒ. i. ſ. vel. ʒ. i. diafinicōis. ʒ. ij. vel. ʒ. ſ. casie. ʒ. i. Super stomachū ponat oleū de spica vel de costo i q̄ bullāt gar. ameos ⁊ mastix. Itē suppositoria cōia vbi addant salgēma agaric⁹ ⁊ pulvis bierepicre. (Uenter quoq;.) Ponit curam p enapozationē factā ad uētrē dicēs q; uēter est vaporandus pāno calido. Ratio q; actuali caliditate resoluit uē/

tositatē. Ad idē valet sacculus de pānico ⁊ sale torrefactis. (Et eger.) ¶Ponit curā per balneū dicēs ꝙ eger dz ītrare balneū. ratio patet. ¶Notandū ꝙ balneū qđ approximat vel est balneū aque dulcis calide vel frigide. ⁊ tūc valet solum ad mitigandū dolorē. qz anodinū. vel est balneuz aque dulcis naturaliꝫ calide vt sulphureū ⁊c. Et plus valet dissoluendo. vel est balneū artificiale. in quo coquunt res resolutes ventositatē vt herbe vel semina. De herbis: vt ruta antheos feniculū calamentū pulegiū camedreos camepitheos. De seminib⁹. semē anisi feniculi cimini rute carui ameos aneti. Ad idē valet spōgia infusa in decoctiōe predictarū herbarū expressa ⁊ suppositā ventri. ⁊ hoc fiat sepe. Ad idē pān⁹ calidus in quo ponant dicte herbe cocte. Ad idem vesica impleta aqua decoctionis herbaꝝ predictarū. Uel vas eneum plenū aqua predicta circūuolutū pāno calido. Ad idē valet stupha. Silr valet suffumigiū factū ex tre mastice ligno aloes ⁊ vernice. Ad idem. ℞. seminis lini torrefacti lb. ß. cimini parū torrefacti. ʒ.i. furfurū grossū. pugillū. i. cōquassa. ⁊ fiat sacculus vn⁹ palmi largi ab vtraq; parte. bulliat in aqua vel vino. ⁊ fortiter expressus ponatur supra ventrez. ⁊ debet coqui donec vadat pīguedo supi⁹. (Si aūt.) ¶Ponit hic curā per vētosam dicens ꝙ si nō sufficit qđ dictū est dz poni ventosa cuz igne sine scarificatione supra ventrē. rō pz. qz caliditas actualis resolvit vētositatē. (Et locus.) ¶Ponit curā per fricationē dicens ꝙ locus est fricandus quousq; incipiat rubere. (Post hoc.) ¶Ponit curam per inunctionē dicēs ꝙ dz fieri inunctio vētris ex oleo rute ⁊ alijs oleis calidis. sicut sunt oleuz de aneto oleum de kerua oleū laurinū oleū de enula oleū nardinū oleū de pulegio. rō pz. qz oīa talia dissoluūt ventositatez. Ad idez emplastrū de granis lauri. (Et ex eis.) ¶Ponit curaz per clystere dicens ꝙ eger debet clysterizari cuz p̄dictis addendo castorei suforbij. añ. ʒ.ß. rō pz. (Hāc vero.) ¶Ostēdit a qb⁹ sit abstinendū dicēs ꝙ ꝙsuet⁹ pati hanc egritudinē dum est sanus dz abstinere a potu vini mixti aqua. rō qz generat vētositatem. ſz dz sumi vinū antiquū purū. rō qz est caliduz ⁊ siccū resolvens ventositatē. secundo dicit ꝙ dz abstinere ab herbis lacte ⁊ alijs inflatiuis. (Filonij.) ¶Ponit curam per filonij dicens ꝙ filonij valet illiacis cum coartant maximo dolore. ⁊ cū timet ne sincopis supueniat egro ⁊ vētositatez resolvit ⁊ maxime ꝙuocat somnū. Secundo ponit descriptionē. ℞. pipis ameos foliox rute mentastri castorei baccarū lauri cimini oīuz añ. ʒ.i. mandragore seminis iusquiami añ. ʒ.ß. cōficiant cū melle eiusdē q̄titatis detur ex eo pondus. ʒ. vn⁹. Subdit ꝙ huic electuario aliquando additur tertia. ʒ. scamonee. ⁊ efficit solutiuū. Ad idē valet farrace. ¶Notandum ꝙ stupefactiua non debent exhiberi nisi qñ non conferunt alia. ⁊ debent dari in parua quantitate ⁊ parum morari. ¶Almāsor.

¶Si autem cum dolore fe. affuerit cassiafistula in succo endiuie bullito ⁊ dispumato dissoluta egro est danda: ⁊ sirupus vio. in potu est tribuēdus: ⁊ nutriēd⁹ est ex taphea cū oleo de amygda. dulcibus condita: ⁊ ex leui clysteri clysterizandus. ¶Hyllanus.

¶Ponit curam colice quando fit a caliditate febrili. ⁊ dividitur in quatuor. ¶Primo ponit curam per medicinā laxatiuam. Secūdo per sirupū. Tertio per dietam. Quarto p clystere: Secūda ibi. (Et sirupus.) Tertia ibi. (Et nutriēdus.) Quarta ibi. (Et ex leni.) De prima dicit ꝙ si cū dolore etiaz fuerit fe. debet dari cassiafistula dissoluta in succo endiuie bullito ⁊ dispumato. Ratio qz ē lenitiua ⁊ euacuatiua cholere si ibi sit. ⁊ qz remollit feces duras factas ꝑpter fe. Ad idem valet manna data. Ad idem decoctio prunox ⁊ tamarindox cū zucharo. Et sirupus. ¶Ponit curam per sirupū dicens ꝙ sirupus vio. est dandus in potu. rō qz infrigidat ⁊ lenit ⁊ sic valet cōtra fe. Et nutriendus. ¶Ponit curam per dietam dicens eger est nutriendus cum taphea cū oleo de amygdalis dulcibus. ratio qz est cibus lenitiu⁹. Ad idem valent spinachia. Et ex leni. ¶Ponit curam ꝙ clystere dicens ꝙ eger debet clysterizari ex clysteri lenitiuo. Ad idem. ℞. olei mūdi. quar. i. sumitatū malue bismalue herbe viola. añ. M. i. prunox damascenox sebesten añ. numero. x. se. meloniꝫ. mūdati. se. portul. se. cucurbi. añ. ʒ.i. furfurū pugillū. i. olei ros. olei viola. añ. ʒ.ß. cassiefistule bñ pinguis. ʒ.i. electuarij de succo ros. ʒ.v. fiat clystere vsq; ad quar. v. ¶Almansor.

¶Cuz aūt locꝰ doloris ī vētre apparuerit grossus ⁊ eger habens apostema in principio flebotomet: deinde cassiafist. cū succo herbarū sepe dāda est. Et sit cibus eius cui hic dolor ex ꝓsuetudine accidere solet taphea vnctuosa cū zucharo ⁊ oleo sisamino: ⁊ abstineat a stipticis ⁊ acetosis ⁊ a cibis grossis ⁊ ventrem stringentibus. Qui aūt cū hoc dolore vētositatē pati solitus est: cibetur cum calagie ⁊ muragenat conditis cum seminibus ⁊ abstineat ab olerib⁹ ⁊ lacte ⁊ oīb⁹ que inflant. Et bibat vinū forte ⁊ non viciatum. aut hydromel cū specieb⁹ que pro cōdito ponent: vt piper: quas dicem⁹. Hec est ꝓfectio eius. ℞. melk mūdi. lb. i. aque. lb. vi. misceant ⁊ coquant diu ⁊ spumentur bene donec fiat ad spissitudinē iulep. Cunq; hoc factū fuerit in vnaquaq; lib. ex eo mittatur. ʒ.ii. puluerizati pipis in panno ligati donec appropinquet finis decoctionis eius: ⁊ cum infrigidatur extrahatur pānus ⁊ exprimatur et cū necesse fuerit ꝑpinet. Cōfert etiam cui hec passio ex vētositate et grossa supfluitate accidere solet oleū de cherua cum apozimate de seminibus sumptū. Cōfectio apozimatis de seminibus hec est. ℞. amcos cimini cheisim carui ozigani nigelle oīuz añ. pugillū unū. Istis ät admisceant lb. iii. aq̄ et coquant donec ad lb. i. et. ſ. redeant. de hoc itaq; apozimate sumant. ʒ.ii. qb⁹ ʒ. iii. olei de cherua addant et multis diebꝰ bibātur. Sed si cui dolor iste cū calore superuenerit pruna. xx. et ficus citrine. v. et passularū enucleatarum. ʒ.v. sumant et coquant et colent. deinde cassiafistu. in eo dissoluta colet cui oleū amygda. admisceat et sumat. Et ex apozimate qđ in cade reumatismo dirim⁹ in potu tribuat. Uenter uero si multo fuerit siccus p̄dicto apozimati addantur polypodii et turbith amboz ana. ʒ.ii. et coquant cū eo et detur donec uēter soluat: cum aūt solutus fuerit remoueat polypodiuz et turbith. Cōfectio electuarij qđ uentrez soluens destruit vētositatē et grauedinē. ℞. turbith albi fricati et puluerizati. ʒ.xx. zucbari. ʒ.xxx. ʒʒ.ʒ.x. buiꝰ puluer. ʒ.iii. ad bibendū tribuant. ¶Pillule de qb⁹ cū qs uentrē soluere uoluerit unam sumere debet q̄ et appetitū excitāt et inflationez resoluūt et grauedinē et cibū digerūt. ℞. mastices. ʒʒ. cinamomi gar. nereſmic et melanopipis macropipis scamonee zucbari uiolaz oīuz añ. ʒ.i. fiāt ex eis pillule ad magnitudinem ciceris et sumat una. mouebit eniz semel aut bis. ¶Syl.

De fluxu ventris.

¶ Ponit curam colice quando fit ab epate. ⁊ diuiditur in quatuor. primo facit hoc. Secūdo reuertit ad ponendū curam qñ fit a ventositate. Tertio qñ fit a caliditate. Quarto qñ fit a frigiditate. Secūda ibi. Qui aūt. Tertia ibi. Sed si cui. Quarta ibi. Uenter vero. prima in tres. primo ponit curam per flebotomiā. Scdo p medicinā laratinā. Tertio per dietam. scda ibi. Deinde. Tertia ibi. Et sit cibus. De prima dicit q vbi locus doloris apparuerit grossus ⁊ habuerit apostema a principio debet fieri flebotomia. rō qz phibet fluxum materie ad locū apostematis ⁊ debet fieri a basilica. ¶ Notandū q potest apparere apostema si ponatur digitus in ano. vel illud instrumentū qō ponunt chirurgici medici ⁊ dicit speculū. Deinde casiafistu. ponit curam per medicinā laratinā dicens q debet dari casiafistu. cum succo herberum. rō qz lenit ⁊ euacuat ⁊ ampliat intestina. Ad idem. ℞. aque decoctionis endiuie folioꝝ althee malue ⁊ cusute humide q̄tū sufficit medulle casiefist. ʒ.i. olei amygdalarū dulciū. ʒ.i. Ad idē vngatur locus cū oleo camomille ⁊ aneti. Et sit. ponit curā per dietā dicens q cibus debet eē taphea vnctuosa cū zucharo ⁊ oleo fisamino. rō pz qz est cibꝰ lenitiuus. Scdo dicit q dz se abstinere a cibis stipticis acetosis ⁊ grossis stringentibus ventrē. ratio qz claudūt ⁊ stringūt intestina ⁊ oppilant. ¶ Notandū q clystere qō valet ad mundificandū est. ℞. lactis vaccini. lib. casiefist. ʒ.i. fiat clystere. ⁊ sic factū fuit in vna dña que non asselauerat per. x. dies. Qui aūt. Reuertit ad ponendum curam doloris ventris a ventositate. ⁊ dividit in tres. primo ponit curam per cibum. Secundo per potum. Tertio per quoddā aliud sumptum. secunda ibi. Et bibat. Tertia ibi. Confert etiam. De prima dicit q ꝯsuet pati hāc egritudinem debet cibari cum calagie ⁊ mutagenath conditis cum seminibꝰ. rō qz tales cibi dissoluunt ventositatē. Scdo dicit q debet abstinere ab oleribꝰ ⁊ lacte ⁊ omnibꝰ inflatiuis. ratio pz. Et bibat. ponit curam per potū. dicens q dz bibere vinum potens non mixtum aqua. rō patet. Scdo dicit q debet bibere hydromel cuz spēbꝰ que ponunt pro cōdito vt piper. Et ponit descriptionē hydromell. ℞. mellis mūdi. lb.i. aque. lb.vi. misceant ⁊ coquant diu ⁊ spumentur bene donec fiat ad similitudinē iulep. ⁊ cuz hoc factum fuerit in vnaquaqz lb. ex ea. ʒ.ii. pipis pulverizati mittatur ligati in pāno donec appropinquet finis decoctōis eiꝰ ⁊ cum infrigidat extrahat pānus ⁊ exprimat ⁊ cū necesse fuerit approximet. rō remedij pz: qz dissolvit ventositatē. Ad idez valet aqua ardens. Ad idē valet tyriaca dissoluta in vino calido. Cōfert etiā. ponit curam per aliud locale dicens q in tali ofert oleū de kerna recenti sumptū cuz decoctione de seminibus. rō qz resolvit ventositatē. Scdo ponit descriptionez decoctionis de seminibus. ℞. ameos cimini keisim carui origani nigelle oīum añ. partē. i. istis admisceatur aque lb.iij. coquant donec redeat ad lb.i.ʒ. Tertio ponit dosim dicens q sumant. ʒ.iij. decoctiōis ⁊ ʒ.iij. olei de kerna ⁊ sumat multis vicibus. Sed si cui. Reuertitur ad ponendū curam qñ fit a caliditate. primo p vnā medicinaz. Secūdo per aliaz. scda ibi. Et ex apozimate. De prima dicit q si dolor ventris supuenerit cuz calore detur medicina laratina talis. ℞. pruna. xx. ficus citrinas. v. coquant ⁊ colent. deinde casiafist. in eo dissoluta colet: cui oleū amygdalarum misceat. rō pz. Et ex apozimate. ponit curam p aliā medicinā dicens q in potu detur de apozimate de quo dictum est in. c. de catarro. ratio qz euacuat leniēdo materiaz calidam. Uenter vero. ponit iterato curā qñ dolor ventris fit a fleginate: ⁊ dividit in tres. primo ponit curam p decoctionem solutiuam. Secūdo per pulverē. Tertio per pillulas. Scda ibi. Cōfectio electuarij. Tertia ibi. Pillule. De prima dicit q si uenter fuerit multū siccus cū pdicta decoctione addantur polypodij turbith amboꝝ añ. ʒ.ij. coquantur cum eis ⁊ dentur donec uenter solvatur ⁊c. Confectio electuarij. ponit curam per pulverem dicens q pulvis nētrem solvens ⁊ inflationes dissoluens ⁊ granedinem. ℞. turbith al. pulverizati. ʒ.xx.ʒ.ʒ.r. zucharī. ʒ.xxx. dos fit. ʒ.ij. detur in potu. posset tamen fieri in forma confectionis. Pillule. ponit curam per pillulas dicens q cum quis voluerit soluere ventrem debet sumere pillulas istas que appetitum excitant ⁊ inflationes reprimunt ⁊ granedinem et cibum digerunt. ℞. masticis gaf. ʒʒ. nereymich. i. seminis peonie anisi melanopipis. scamonee violar. omnium. añ. ʒ.i. fiant pillule ad q̄titatem ciceris. ⁊ sumatur vna quia mouebit semel aut bis. ¶ Notandum q hec tragea cōsumit ventositatem. ℞. ʒʒ. al. ʒ. ʒ. anisi. ʒ.ij. coriandri preparati et conditi q̄r. ʒ. macis galange cucube domestice nucis mus. subtilissime pulverizate añ. ʒ.i. gaf. in partes divisorum numero. xxx. liquiritie. ʒ. v. zucheri al. q̄ntū sufficit. fiat tragea grossa ⁊ de ipsa detur patienti ad comedendum ⁊c.

¶ De fluxu ventris. ¶ Sylanus.

Circa rubricam est notandum q fluxus ventris est triplex. s. lienteria dissinteria ⁊ diaria. Lienteria est fluxus cibalis in eadem qualitate ⁊ q̄titate in qua fuit assumptus. Diarria est fluxꝰ humoralis vndecūq; fit sine excoriatione intestinoꝝ. Dissinteria est fluxus humoralis cū excoriatione intestinoꝝ. Unde notandū q fluxus ventris vel puenit ppter causas intrinsecas vel extrinsecas. Si ppter causas extrinsecas aut propter malitiam ciborum aut malum ordinem. aut propter qualitates venenosas. aut ppter naturam temporis ⁊ cōstitutionem talem. Si vero fuerit ppter causas intrinsecas sic aliquando puenit a capite per vim reumatis. aliquādo a stomacho. aliquando ab intestinis superioribꝰ vel inferioribus. aliquando a venis meseraicis aliquando ab epate. aliquando a splene. aliquando a toto corpore. aliquando a repletione. aliquando ab inanitione. vt in phthisi ⁊ ethica. ⁊ aliquando in febribus pestilentialibus ⁊ hoc aliquando ratione complexionis naturalis vt in traulis. aliquando ex permutatione etatis. vt in affoxismo secūde particule. Qui buscūq; inuentibus existentibus ventris ⁊c. ¶ Tertio notandum de signis distinctiuis. Si fuerit ppter causas extrinsecas ⁊ puenit a capite. Signa sunt quia puenit plus post somnum longum ⁊ est cōseruans primos ⁊ cum eo sunt signa catarroꝝ ⁊ lesionis cerebri. si fuerit a stomacho signa sunt. qz nō seruant ordinem nec porismū certum ⁊ puenit magis de die q̄ de nocte ⁊ est granitas vel lesio stomachi ⁊ doloꝝ ⁊ egestio indigesta. si fuerit ab intestinis signa sunt qz non seruat ordinem ⁊ puenit magis de die q̄ de nocte: ⁊ est doloꝝ intestinoꝝ. si vero venit a venis meseraycis distinguitur. qz fluxus est chilosus qz non potest transire chilus per meseraycas ppter oppilationem ipsarum si vero fuerit ab epate fluxus est periodicalis precipue si est ex oppilatione. ⁊ talis accidit frequentius. ⁊ talis magis deludit medicos. Tertium signum. qz talis magis accidit de nocte q̄ de die precipue in hyeme. Aliud signū est coloris varietas. Aliud est fedus doloꝝ in dextra parte versus hypocūdria. si autem fuerit a splene distinguit qz est granitas splenis ⁊ fluxus magis melancholicus. si fuerit a toto corpore ex oppilatione poꝝ exterioꝝ. vnde superfluitates non possunt exire distinguitur ex indicio patientis. qz stetit in aere frigido ⁊ sic de similibus causis. sed si fuerit in corporibus inanitis. vt in phthisicis ⁊ ethicis distinguit. qz fluxꝰ est liquefactiuus ⁊ apparet pinguedo in tali fluxu. Sed si fuerit in corporibus repletis. vel fit per viam mundificationis totiꝰ corporis vt in bona crisi. vel per viam sinthomatis vt i mala crisi distinguitur. quia sequitur allenatio vel aggravatio infirmi si fuerit ratione complexionis naturalis vt in traulis distinguit ex traulisatione ⁊ ex causis fluxibilitatis ventris que ponuntur in cōmento aforismi. Quibuscūq; inuentibus existentibus ⁊c. ¶ Quarto notandū de causis lienterie in speciali. qz sunt vel extrinsece vel intrinsece. si extrinsece vel ppter naturam ciborum qui sunt lubrificati. vel ex superfluitate assumpti. vel ppter malum ordinem in assumptione ipsoꝝ. vel qz cibi venenosi. vel ppter casum ⁊ percussionem. Si cause sint intrinsece aut sunt propter stomachum ⁊ intestina. aut ppter alia membra. si ppter alia membra cognoscitur ex lesione illorum. si ppter stomachum et intestina. causa est triplex. Prima est humor fleguaticus adherens superficiei stomachi inducens lubricitatez. vnde cibus egreditur indigestus. secūda est cholera pūgitiua

ꝛ mordicatiua pungens ꝛ mordicans stomachū vnde excitatur virtus ad expellendum. Tertia causa est viceratio stomachi. vnde cibus supueniens stomacho inducit mordicationem: vnde excitat virtus sensibilis sentiens nocumentū ad expellendum. Signa lienterie in speciali si fuerit a causis intrinsecis si fuerit ab alijs mēbris a stomacho habent ex lesione illoꝝ mēbroꝝ. Si vero fuerit a stomacho. si causa fuerit humor flegmaticus cognoscit. qz cū eructatione acetosa ꝛ leditur a frigidis. sed si humor est cholera est amaritudo oris sitis mordicatio ꝛ calor ꝛ ledit a calidis. Si causa sit vicera stomachi sentit mordicationē ꝛ puncturam specialiter ex cibi assumptione precipue acuti vel acetosi. Prognostication. si lienteria venerit post dissinteriam mortale. Inlienteria extremia supuenies plus nō existens signum bonum. ¶ Notādū gnto de signis et causis diarie in speciali. Cause enim diarie possunt variari fm modū materie. vel ex parte locoꝝ a qb⁹ venit talis materia. si ex parte materie sic cause sunt quatuor. s. sanguis. cholera. flegma. ꝛ melancholia. qz glibet humor pōt facere diariam. Si ex parte locoꝝ a qb⁹ venit talis materia que causat diariā sic venit aliqñ a capite ex reumate, descendente. aliqñ ab epate: vel a splene. aliqñ a matrice vel a stomacho. aliqñ a toto corpore. Signa diarie diuersificate ex parte materie sūt. si materia sit cholerica sentit in ano ardorē ꝛ punctura ꝛ colorē eius qō egredit est citrinus. substantia eius sit fluida non viscosa. fitis. amaritudo oris. vrina citrina subtilis. ꝛ si plūgant habitudines corporis cholerice cōplexio cholerica ꝛ etas iuuentutis erunt magis certa. Si vero materia flegmatica fuerit in ano non sentitur ardor nec punctura. colorē eius qō egredit est alb⁹. substantia non multum fluida nec multuꝝ viscosa. priuatio sitis ꝛ amaritudinis. vrina alba ꝛ subtilis. si plungant habitudo ꝛ complexio flegmatice. ꝛ regimē plurimū multiplicatiuum flegmatis magis erunt certa. Si vero materia sit melācholica colorē eius qō egredit erit niger substātia grossa nō viscosa: ꝛ si plungant habitudo ꝛ cōplexio melancholice. ꝛ regimē ꝑteritū multiplicatiuū melācholie signa erūt magis certa. Si aūt materia sit sanguinea: colorē qō egredit erit rubeus substantia mediocris nō viscosa. ꝛ si plungant complexio sanguinea ꝛ habitudo ꝛ regimē multiplicatiuū sanguinis signa erunt magis certa. Signa diarie diuersificate ex parte loci ex quo venit materia talis diarie. si sit a capite sunt signa catarri ꝛ aduenit post somnū longuꝝ. Et si fuerit ab epate ꝛ ꝓpter oppilationē epatis. signū est qz est cibulosus ꝛ vniformis fluxus. si ꝓpter debilitatem virtutis digestiue signū est qz fluxus est similis loture carnis recētis. si fuerit ꝓpter multitudinē sanguinis signū est. qz est plurimus ꝛ nō semp ꝓtinuus ꝛ sine dolore. ꝛ venit post egestionem cū modica ꝑmixtione. si venit a splene ꝛ cum duritie splenis verget ad nigredinē ꝛ apparent signa melancholie. si fuerit a matrice erit grauitas matricis ꝛ dolor. si fuerit a stomacho erit dolor in stomacho ꝛ egestio chilosa indigesta. si fuerit a toto corpore cognoscet: qz precessit repletio cibi ꝛ potus: vel qz precessit retentio euacuationis ꝙsuete: vl qz corpus parum excitatur ꝛ resolui ꝛ pōt venire p viaz crisis bone ꝛ hoc cum virtus sit fortis vel per viaz sinthōatis ꝛ hoc i mala crisi. qz materia est mala ꝛ virtus debilis. Prognosticatio nullus fluxus creticus est restringendus: qō cognoscit qz ꝙfert ꝛ bene fertur ab infirmo. Omnis fluxus ventris qui venit subito ꝛ repente post longam egritudinem est mortalis. Omnis fluxus ventris ꝓuenies a melancholia que proiecta supra terraz ebullit ꝛ habet odorem acetosum est mortalis. ¶ Sexto notandum de causis dysenterie ꝛ signis i speciali. Cause dysenterie aut sunt exteriores aut interiores. Exteriores sunt aer corruptus cibaria acuta penetrātia sicut allia cepe acetum ꝛ similia: ꝛ medicina vt est diagridiuz aloes: aut pulpa colloqntide ꝛ similia. Interiores sunt: vel cholera acuta pungens mordicans et vicerans: vel flegma salsum aut alius humor acutus adustus. vel aperitio alicuius apostematis. ꝛ tunc illa materia potest ꝓuenire a diuersis vt dictum est in diaria. et cognoscitur a quo mēbro veniat per signa dicta. Signa si dissenteria fuerit ex causis extrinsecis habentur ex relatione infirmi. si fuerit a causis intrinsecis ꝛ fuerit a cholera vel flegmate salso ex cōsideratiōe eius qō egreditur ꝛ colore ꝛc. Sed si fuerit ab humore vel alio mēbro cognoscitur. vt supra fuit dictum de diaria. Signa si diaria fuerit in superioribus intestinis vel in inferioribꝰ sunt. Si fuerit in supioribꝰ tunc est ibi dolor ꝛ grauitas supra vmbilicū ꝛ egestio ē sicut lotura quedā. aut rasura ꝓpter subtilitatē intestinoꝝ ꝛ sanguis est plus mixtus cum egestione ꝛ clysteria non multum confert. sed assumpta per os. Si fuerit in inferioribus intestinis est dolor sub vmbilico ꝛ grauitas ꝛ egestio est cuz quibusdam ꝓtentis furfuribus ꝛ squamosis. ꝛ hoc ꝓpter duritiem intestinoꝝ illoꝝ ꝛ sanguis nō est sic mixtus cū egestione et clysteria plus cōferunt q̄ assumpta per os. Prognosticatio mutatio coloris in dissenteria est malū. Si in dysenteria post aurem sinistram appareat pustula similis orobo cum magna siti infra. xx. dies morietur. In dissenteria i ꝓncipio fluxus est ad modum loture carnis. ꝛ postea sicut rasura pergameni. ꝛ postea sicut quedaz frustula carnis. ꝛ si fuerit in intestinis superioribꝰ expeditus est. ꝛ si in inferioribus adhuc potest curari. Omnis fluxus vētris post egritudinem manente egritudine. si fit cum mala tolerantia est mortalis. Omnis fluxus cum vomitu ꝛ singultu ꝛ cū alienatione est mortalis. In omni fluxu casus appetit⁹ est malum signum. Et si in intestinis subito maiuz. fluxus sanguinis vel sanguinolētus in hydropisi est malus ꝛc. ¶ Almā.

Cum cibus in stomacho more solito nō morat imo citius egredit non mutatus nisi paz ꝛ fuerit cum hoc mordicatio ꝛ dolor i vētre ꝛ sitis cū quo etiā plurimū q̄z adest vētris fluxus in quo ante comestionē inueniē purulentus: detur egro rob de succo vue acerbe: aut de succo ribes aut de succo granatoruz cum spodii ꝛ ros. amboꝝ aā. z. i. Trocisci quoq̄z de spodio constrictiui in idem tribuant. Nutriatur vero ex adesia citrina ꝛ pullis cum aceto coctis ꝛ assatis ꝛ cū succo vue acerbe positis. In potu vero sumat sumach cū aqua ro. deinde nutriat ex cibo cui admiscet sumach qui vocat sumachia: totū q̄z eius regimen ad hoc perducatur ut infrigidare possit ꝛ ꝑstringere. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de fluxu ventris et diuiditur in quatuor. Primo ponit curam lienterie. Secūdo diarie. Tertio dysēterie. Quarto tenasmonis. scda ibi: (Si vō cib⁹.) tertia ibi: (Cū si ex fluxu.) q̄rta ibi (Trocisci quoq̄z.) De prima dicit q̄ si cibus nō moratur in stomacho imo citi⁹ egreditur q̄ sit digestus ꝛ alteratus. supple tunc est lienteria. Secundo dicit q̄ si appareant ista signa. Primo q̄ fuerit mordicatio ꝛ dolor in stomacho. secundū est sitis. Tertiuz q: aliquando ante cibum est fluxus supple purulentus. arguendum est q̄ lienteria est ab humore cholerico. ratio suorum patet. Tertio dicit q̄ pro cura egro debet dari rob de succo granatoꝝ cum spodij ro. aā. z. i. Ratio q: est frigidum ꝛ stipticum. vnde ꝓhibet ne cholera inducat tantam mordicationem vnde stimulat expulsiuam ad expellendum cibum ante tempus. Ad idem rob de agresta. rob de berberis. rob ō ribes. rob de sumach. rob de citonijs. ¶ Notandum q̄ in tali casu conuenit euacuatio materie cholerice ꝛ debet fieri cū medicinis dictis de dolore stomachi a materia calida ꝓuenīte. et curat vt supra. (Trocisci quoq̄z.) Ponit secundam medicinam dicens q̄ trocisci de spodio etiam constrictiui debent dari. Ratio quia ratione frigiditatis alterant malam complexionem calidam. ꝛ ratione stipticitatis cōstringunt ventrem ꝛ debent dari premissa euacuatione. qz nūq̄z stiptica debent dari ante euacuationez: qz icrudescerēt ꝛ cōstringerent materiam. Ad idem. Rz. bolli ar. terre sigill. corall sandali sumach berberis seminis citonioꝝ ꝑsidie: balaustie gallaꝝ accatie hypogistidos murtiloꝝ

De fluxu ventris.

sanguinis draconis ros. añ. ʒ.i. pulverizent ⁊ misce cū succo plantaginis ⁊ succo absinthij: fiant trocisci: ⁊ cum vti voleris distemperet vnus cū lacte vaccino vel ouino in quo lapides ardentes sunt extincti. ¶ Notandum q̄ si ex cholera q̄eniat viceratio in stomacho. sicut quando sanies apparet: mundificandus est cuꝫ hydromelle ⁊ aqua or. ita q̄ bibantur tria cochlearia aq̄ melius cuꝫ tribus cochlearib⁹ aque ordei. deinde cōpetit tale ꝓfectuī. ℞. dragaganti gūmi arabici mastices thuris karabe añ. ʒ.i. pulverizent subtiliꝫ ⁊ ꝓficiant cum succo absinthij ⁊ fiant pillule ⁊ capiat duas ieiuno stomacho. Ratio remedij est: q; hꝫ consolidare ⁊c. (Nutriat.) Ponit curam per dietam dicens q̄ patiens lienteriam ex cholera debet nutriri ex adhesiua citrina. ⁊ per hoc intelligit cibos frigidos acetosos: ⁊ ꝓpter hoc debet etiam nutriri pullis cum aceto coctis ⁊ assatis ⁊ cōditis cū egresta. ratio pꝫ. Secūdo dicit q̄ in potu debet sumere sumach cum aqua ro. Tertio dicit q̄ etiam debet nutriri ex cibo qui vocat sumachia. i. in quo ponit sumach. Quarto dicit q̄ totuꝫ regimen debet esse infrigidans ⁊ cōstringēs. ratio pꝫ. q; illa faciunt descendere choleram ad intestina ⁊ eam restringūt. Ad idē. ℞. sumach q̄r. ʒ. cū lacte amygdalarū. Ad idem lac capre inspissatum in decoctione cum risotorefacto. Ad idem ordeum torrefactū cū lacte amygdalarum: ita q̄ ex eis fiat ordeaceum. ¶ Almansor.

¶ Quod si non fuerit cum eo in ventre mordicatio neq; quod egreditur pus habet admixtuꝫ sed est viscosuꝫ ⁊ adest inflationis paucitas ⁊ ructus acidus ⁊ pauca sitis. egro ficla ⁊ sinapis et pisces saliti tribuant. Deinde cogat ea vomere sumendo salem ⁊ mel ⁊ anetum coctum. Que si non suffecerint medicamen qō expellit flegma tribuatur: qō. ℞. aloes. ʒ.i. collognitide interioris. ʒ.iiii. salis indi. ʒ.iiii. turbith. ʒ.i. ex bis fiant pillule ⁊ sufficiunt ad dosim. i. Vomitu preterea sepe vtatur. Et cibaria quibus vtitur in almuri per se intingant ⁊ comedat sulcida que sale condiunt ⁊ acrimoniam habent que appetituꝫ prouocare ꝓsueuere. ¶ Hyllanus.

¶ Ponit curam lienterie qñ q̄enit ab humore flegmatico: ⁊ diuiditur in duas. Primo facit hoc. Secundo ponit curam qñ materia est euacuata. scōa ibi: (Si aūt cū hoc.) Prima in tres. Primo ponit curam per ꝑparantia materiam ⁊ incidentia. Secundo per euacuationeꝫ. Tertio per dictaꝫ. scōa ibi: (Deinde cogat.) tertia ibi: (Et cibaria.) De prima dicit q̄ si cum lienteria non fuerit mordicatio in ventre: vel stomacho ⁊ qō egreditur nō est sanies sed materia viscosa: ⁊ est pauca iflatio ⁊ pauca sitis ⁊ eructatio acetosa supple arguendum est q̄ est a materia acetosa flegmatica. Secūdo pro cura dicit q̄ egro debet dari ficla sinapis ⁊ pisces saliti. ratio q; incidunt materiā flegmaticā ⁊ abstergunt ⁊ ꝑparant ad euacuationem. (Deinde cogat.) Ponit curam per euacuationē: ⁊ diuiditur in tres. Primo per vomitum. Secundo per secessum. Tertio ponit cañ. circa euacuationes per vomitū. scōa ibi: (Que si nō.) tertia ibi: (Vomitus ꝑterea.) De prima dicit q̄ eger debet cogi ad euacuandū dando ei sal ⁊ acetum ⁊ mel coctuꝫ. ratio quia vomitus diuertit ab euacuatione per secessum. ꝓpterea q; per talem vomitum euacuatur materia faciens lienteriaꝫ. Ad idem valent medicine vomitiue de quibus supra dictū est ⁊ specialiter ille que euacuant flegma. (Que si non.) Ponit curam per euacuationē que fit per secessuꝫ dicens q̄ si nō sufficit qō dictū est cōuenit medicina euacuans per secessum. Secundo ponit descriptionem. ℞. aloes. ʒ.i. collognitide interioris. ʒ.iij. salis indi. ʒ.iiij. turbith. ʒ.i. ex bis fiant pillule. Ad idem valent medicine solutiue posite supra .c. de dolore stomachi q̄enīte a flegmate. (Vomitu.) Ponit canoñ. circa euacuationem per vomituꝫ dicens q̄ sepe debet vti euacuatione per vomitum. ratio pꝫ. (Et cibaria.) ponit curam per dietam dicens q̄ cibaria quibus vtitur debent intingi in almuri qō est quoddā genus salsamenti. debent etiā comedere sulcida cum sale condita que bñt acetositatē. vñ prouocāt appetitū sicut sūt cappares ⁊ olive. rō q; icidūt abstergēdo mām flegmaticā. ¶ Almāsor.

¶ Si autē cuꝫ hoc qō diximus nihil egredit̄ superfluū neq; qō expellit̄ aliquid pulverulentuꝫ vel flegmaticū hꝫ admixtum: egro vinuꝫ forte ⁊ puꝝ tribuēdū est ⁊ diaolibanū dādum. ℞. olibani. ʒ.x. piperis ameos spice cheisim anisi nigelle omniū añ. ʒ.ii. balaustie. ʒ.x. mellis dispumati. q. sufficit ad ꝓficiendū detur ex hoc in potu q; stomachuꝫ calefacit ⁊ vehemēter desiccat. Apozima quoq; qō in. c. colice passionis nominauim⁹ detur ⁊ assuescat in potu sumere vinuꝫ puꝝ. Si vero cibus nō egredi̇et: sed res subtilis alba ⁊ aquosa cū qua sunt ea que epatis significant debilitatē: egro tribuatur id qō fit de scoria ⁊ diaolibanū. ⁊ electuariū diacalamētū ⁊ trocisci calefacientes epar quos nominauim⁹ ⁊ electuariuꝫ diacalamentū: qō. ℞. foliorum rute foliorum calamēti siccorꝫ ameos carui cheiliꝫ. ʒʒ. cinamomi macropiperis omniū partes equales cōficiātur cuꝫ melle cocto ⁊ dent̄ alia medicamina que nominauim⁹ in. c. epatis de bis que ipsaꝫ calefaciunt ⁊ confortāt. Si autē cum predicta egritudine non fuerit significatio debilitatis epatis: imo qō egredit̄ subtile est ⁊ albuꝫ ⁊ fuerit in stomacho grauitas: pulvis de malis granatis ad trāsglutiendū dādus est: cuius ꝓfectio. ℞. oſſiū granatorꝫ acetosorum ⁊ citrinorꝫ vt alcobol. ʒ.c. carui se. coriandri aceto acerrimo infusorꝫ: ⁊ postea assatorum añ. ʒ.xx. xilocaracte sumach balaustie omniuꝫ añ. ʒ.x. pulverizentur optime ⁊ misce ⁊ detur ad trāsglutiēdum. Electuariuꝫ quoq; qō dicit̄ chāzi detur: qō. ℞. arillorꝫ passarum trītorum vt alcobol lb̄. j. mirtillorꝫ siccorꝫ pulverizatorꝫ vt alcobol lb̄. ʒ. xilocaracte nabati balaustie se. tamariſci ameos omniū añ. ʒ.x. cōficiant cum melle de canna aut cum melle apuꝫ optime dispumato ⁊ electuariū sumatur. Si autem qō egreditur citrinū fuerit ⁊ anuꝫ mordicat egerq; sitim patiat ⁊ febreꝫ: trocisci constrictiui de spodio ⁊ aqua sauic ⁊ ordei dentur. Trocisci cōstrictiui de spodio. ℞. rosaruꝫ ru. spodij añ. ʒ.x. se. acetose sumach balaustie gūmi arabici omnium añ. ʒ.v. iformētur troci. pōdere. ʒ.ii. quorꝫ vn⁹ cum. ʒ.i. rob citoniorꝫ simplici sumatur. Aqua vero sauich ordei ita fit: ordeum fractū in aqua ipsuꝫ cooperīte bulliat donec aqua insp̄issetur: deide coletur ⁊ bibant̄ ex eo. ʒ.iii. cuꝫ. ʒ.iii. spodii ⁊ gūmi arabici eadē quātitate. ¶ Hyllanus.

¶ Ponit curā lienterie qñ q̄enit a mala cōplexiōe frigida sine imā: ⁊ diuidit̄ in tres ꝑs q̄ tria remedia ponit. secūda ibi: (Et diaolibanū.) tertia ibi: (Apozima.) De prima dicit

q̄ si in lienteria nihil egrediat de mā flegmatica: tunc egro debet dari vinū purū ⁊ potens: vt malvasia vel romania. ratio q̄ calefacit stomachū ⁊ exiccat ⁊ ꝓfortat neruos ⁊ vir tutem. Ad idē valet aqua ardens ⁊ stelladia. (Et diaolibanum.) ¶Ponit scōm remediū dicēs q̄ in tali casu dz fier diaolibanū. Et ponit descriptionē ei⁹. ℞. olibani. ʒ.x. piperis albi ana ʒ.ij. balaustie. ʒ.x. mellis spumati. q. sufficit ad ꝓficiendū. Scōo verificat se q̄ calefacit stomachū ⁊ valde exiccat. Ad idem valet diamēthe diagalāda diazinzi. diatrionpipereon diacitonitē cuz speciebꝰ. Ad idem valet trāsglutire tria grana olibani vel mastices ⁊ hoc de nocte in itroitu lecti. (Apozima quoq;.) ¶Ponit tertiū remediū dicēs q̄ debet dari ꝺcoctio de seminibus de qua dictū est supra in.c. de cura colice. Rō q̄ calefacit stomachū ⁊ exiccat. Scōo dicit q̄ debet assuefacere ad assumēdū vinū purū ʒ.j. rō ꝑ. (Si vero cibus.) ¶Ponit curam diarie ⁊ diuidit in duas. ¶Primo ponit curā q̄ꝫ prouenit ab epate. Scōo q̄ꝫ a stomacho. scōa ibi: (Si autē.) De prima dicit q̄ si nō egrediat cibꝰ sed res subtilis al. ⁊ aquosa significat debilitatē epatis ꝓuenientē a frigiditate tūc egro dz dari cōfectio de scoria ferri diaolibanum ⁊ trociscī calefacientes epar de qbꝰ supra dictū est. (Et electuariū diacalamētū.) Scōo ponit descriptionē diacalamēti. ℞. foliorum calamēti foliox rute siccox ameos carui keisini. ʒʒ. cinamomi macropipis oīuz aā. partes equales. ꝓficiant cuz melle cocto. Tertio dicit q̄ debēt dari medicamia alia que dirim⁹ in.c. epatis que calefaciūt ⁊ cōfortāt epar. ¶Notandū q̄ rasis ponit curā fluxus vētris ꝓuenientis ab epate dupl'r. ¶Primo q̄ꝫ ꝓuenit ab oppilatione epatis. q̄ꝫ in tali ꝓuenit diacalamētū qđ est aperitiuū ⁊ ducit nutrimentū ad mēbra. similiter valet aqua ciceruz ⁊ petrosilī. Valent ēt medicamina alia aperitiua vt diagalāga. diacinamomū. Scōo ponit curā fluxus vētris ꝓuenientis ab epate ꝓpter debilitatem ꝓtētine epatis: ⁊ hoc per medicamina stiptica vt diaolibanū ꝓfectio de scoria ferri. ⁊ valēt q̄ꝫ debilitas ꝓuenit a frigiditate. si vero ꝓuenit a caliditate ꝓueniūt frigida stiptica vt est trisandalū. Ad idem valet pulvis triasandali pulvis diapenidion aā. ʒ.ij. coralli rubei coriandri ꝑparati aā. ʒ.ß. sc. citoniox sc. acetose sc. arillox. aā. ℥.i. interiox cinamomi olibani aā. gra. v. ꝓserue rosar. rū. facte ex rosis siccis ʒ.i. aque ros. ʒ.ij. zucchari al. quar. iij. fiat electuariū in bol'. Ad idez. ℞. zucchari ros. facti ex rosis siccis triasandal'. aā. quar. i. diacodion sine speciebꝰ cōditi cum pane zucchari aā. quar. ß. ⁊ si est delicatꝰ addant panni aur'. xx. Ité in forma potabili valēt pulvis mirtillox datus cū aqua plutiali vl' cū aqua plātaginis. Ad idē. ℞. aque plātaginis aq̄ ros. facte ō stipitibus aque endiuie aā. quar. iij. fiat iulep. vsq; ad ℔. Ad idez. ℞. aque plātaginis quar. ß. cū pulvere sc. ros. vl' anthere. ʒ.i. (Si autē.) ¶Ponit curā diarie ꝓuenientis a stomacho: ⁊ diuidit in duas. primo ponit curam q̄ꝫ ꝓuenit a flegmate. scōo q̄ꝫ a cholera. scōa ibi. Si autē. De prima dicit q̄ si cū diaria nō fuerit signū debilitatis epatis ⁊ illud qđ egredit fuerit subtile album ⁊ fuerit grauitas in stomacho supple arguendū est q̄ fit a stomacho ꝓpter mālam flegmaticam. rō ꝑ. scōo dicit q̄ pulvis de granatis ꝓ cura dandus est in potu. rō q̄ ꝓfortat digestiuā retētiuā ⁊ consumit materiā flegmaticā. Tertio ponit descriptionē. ℞. ossiū granatox acetosox assatox tritox. vt alcohol. ʒ.i. sc. carui coriandri amborum in aceto fortissimo infusox ⁊ post assatox aā. ʒ. xx. ℥locarate balaustie sumach aā. ʒ.i. pulverizent optime ⁊ misceant ⁊ det̄ pulvis ꝓuenit enacuatio materie flegmatice ⁊ medicina laxativa est talis. ℞. corticū mirobal'. kebulorum modicū cōbustox supra tegulā calidā. ʒ.ij. mirtillox aque or. fiat massa ⁊ distemperet cū sirupo myrtillox lymphato cū aqua plutiali. Electuariū. ponit curā per aliud remediū dicēs q̄ cōuenit remediū aliud. s. electuariū dictum canzi. qđ fit sic. ℞. arillox passulax tritox. vt alcohol. lib. i. mirtillox siccox pulverizatox. vt alcohol. lb. ß. ℥locaracte nabati balaustie sc. tamarisci ameos omniū aā. ʒ.x. ꝓficiant cū melle apum despumato ⁊ fiat electuariū. rō q̄ cōsumit materiā flegmaticā derelictā post enacuationē. Ad idez valent alia electuaria calida stiptica dicta supra vt diaolibanuz diagalāga. Ad idē valet anisuz assuz aut elane asse. (Si autē) ¶Ponit curaz diarie ꝓuenientis a stomacho ab humore cholerico ⁊ diuidit in duas. ¶Primo ponit curaz. Scōo ponit descriptionē medicinarū de quibus facit mentionē. Scōa ibi. Trocisci. De prima dicit q̄ si illud qđ egredit fuerit ci trinū inducēs mordicationē in ano ⁊ eger patiatur sitiz ⁊ fe. supple arguēdum est q̄ diaria fit a stomacho ꝓpter cholerā i eo existētem. rō patet. Scōo dicit q̄ ꝓ cura debent dari trocisci de spodio ꝓstrictiui ⁊ aqua sauich ordei. ratio patet: q̄ ꝓstringūt ⁊ ifrigidāt. Sed diceret aliquis aqua ordei laxat ventrē. Dicendū dupl'r. ¶Primo q̄ valet euacuādo cholerā lauando. Aliter q̄ ordeuz dz esse tostefactuz ⁊ assum: q̄ tunc fit illa aqua stiptica. ¶Notādum primo dz dari talis medicia cholere euacuatiua. ℞. corticū mirobal'. citrinox bene gūmosorūz reubarbari modicū cōbusti sup tegulaz calidā aā. ʒ.i. cubebe boli ar. aā. ℈. ß. dragāti gūmi arabici modicuz tostefacti aā. ℈.i. fiat pulvis ⁊ incorporetur cum sirupo mirtillox ⁊ fiat massa ⁊ administret' vt dictum est in alia medicina. Trocisci. ¶Ponit descriptionē. ¶Primo trocisconū de spodio. Secūdo aque ordei. Scōa ibi. Aqua vero. De prima dicit q̄ trocisci de spodio cōstrictiui sic fiūt ℞. ros. ru. spodii aā. ʒ.x. seminis acetose sumach balaustie gūmi arabici omniū aā. ʒ.x. informētur trocisci pōdere ʒ.ij. quorūz vnus cuz ʒ.i. de rob citonior simplici sumat'. Aqua vero. ¶Ponit descriptionē aque ordei dicens q̄ sic fit ℞. ordeuz cum aqua ipsuz cooperiēte bulliat donec ispisse tur aqua. deinde coletur ⁊ bibant ʒ.iiij. ex ea cuz ʒ.iiij. spodii ⁊ gūmi arabici in eadē quātitate ⁊c. ¶Almansor.

¶Qđ si ex fluxu vētris euenerit excoriatio pulmonis de bo. ar. ad trāsglutiendū det̄. Qui. ℞. pfilii ʒ.xx. seminis plātaginis. ʒ.x. gūmi arabici boli ar. amborum aā. ʒ.iii. pfiliū assetur ⁊ gūmi ⁊ bolus pulverizent ⁊ cōmisceant ⁊ sumant ī potu ex eo in mane. ʒ.iii. cū rob de citoniis ⁊ circa noctem tāqđez. Cibꝰ vero ei⁹ sit pulmētuz factuz cum granis granatox ⁊ passis cū aq̄ ⁊ aceto ⁊ cibꝰ factus cū succo vue acerbe ⁊ sumach ⁊ raphea cui admiscetur succus sumach ⁊ bis similia cibaria. ¶Syllanus.

¶Ponit curam dysenterie ⁊ diuidit in tres. primo ponit curā per pulnerē. Scōo per dieraz. Tertio per trociscos. Scōa ibi. Cibus vero. Tertia ibi: Trocisci. De prima dicit q̄ si ex fluxu ꝓuenerit ventris excoriatio dz fieri pulvis boli ar. ad trāsglutiendū. ratio q̄ infrigidat ⁊ constringit: ⁊ ideo valet si excoriatio fiat a materia cholerica. Secundo ponit descriptionē pul. de bo. ar. ℞. pfilii. ʒ.xx. seminis plantaginis. ʒ.x. gūmi arabici boli ar. amborūz aā. ʒ.iii. pfilium assetur ⁊ gūmi ⁊ bolum pulverizētur ⁊ cōmisceātur ⁊ sumantur de eo in potu de mane. ʒ.iii. cum rob de citoniis ⁊ circa noctem tantūdem. Cibus vero. ponit curam per dietam dicens q̄ cibus eius debet esse pulmentum factuz de granis granatorum ⁊ passulis cum aqua et aceto. Et sūmiliter succus factus cum vuis acerbis. i. cibus factus cum ipsis ⁊ sumachia. i. succus sumach ⁊ similia. ratio patet. Secundo ponit descriptionem trociscorum de balaustijs. ℞. gallarum siliquarum seminis tamarisci nabati olibani balaustie omnium aā. partes equales gūmi arabici opii amborum aā. partes equales informentur trocisci ponderis. ʒ.ii. de quibus vnus cum vino sumatur. Si non fuerint calor neq; se. ⁊ si se. fuerit tunc cum rob de citoniis aceto/sis. ¶Notandum q̄ cura dysenterie perficitur: vel cum medicinis vel cum dieta. Si cum medicinis vel tales approximantur ab intra vel ab extra. si ab intra vel per superius. s. per os. vel per inferius. s. per anum. hec sunt clysteria quox quedā sunt lauatiua tm. quedā lauatiua ⁊ abstersiua quedā ꝓstrictiua. ⁊ quedā ꝺsolidatiua: ⁊ qđā sūt supposita ab extra. Appꝛoximata sūt dimersa: sicut ligare extrema superius. fricare mēbra extrema. sessio in decoctōe rex

De fluxu ventris.

stipticarū. emplastrū factū supra ventrem positum. vento se fine scarificatione supra ventrē posite. ablutio pedum ⁊ tibiarū ex decoctione radicis salicis. de oībus discutiam inciplēs a dieta. Dieta ergo sit q̄ debet vti cibis stipticis constrictiuis de quibus sunt omnes cibi assati specialiter i veru ⁊ pulli perdices turtures fasiani pullus coct⁹ in aqua in qua ponitur citonium in vētre pulli vel grana sumach vel rizū tostefactum vel myrtillox ⁊ decoctū cum lacte. ⁊ similiter fiat ex milio. Itē lentes cocte in duabus aquis ⁊ postea in aceto. Itē fabe cocte cum aceto. Itē lac in quo lapides candentes ⁊ ardētes extinguūt. similiter chalybs. Itē caseus recens sine sale. Item caseus antiquus valet multū dū fuerit bullitus in pluribus aquis dulcibus donec salsedo cessauerit. ⁊ de istis pōt vti quōcunq; vel per se ⁊ vidi assari ali qualiter. vel triturando ⁊ ponendo cū rizo in rafiolis vel similibus cibis. De potibus vinū nigrum stipticū aqua ferrata. aqua sumach. s. decoctionis vel mirtillorū. Sequitur nunc de medicinis. ⁊ primo de his que approximantur ab intra. Et primo per inferius. vt de clysteribus. Clystere lauatiuū solū fit cū aqua decoctionis ordei. Clystere lauatiuū ⁊ abstersiuū fiat cum aqua decoctōis ordei ⁊ melle ros. colato vel cū puluere zucbari. Clystere cōstrictiuū sic fit cum stipticis. s. cū succo plantaginis cū succo tasi barbasi cū succo acacie. i. prunellorū paruorū addendo de cinere papiri cōbusti. ⁊ vitellos duorū ouorū assatos duros. posset etiaz addi pulvis trociscorū de balaustijs vel trociscis de achacia vel de hypoquistide: vel de terra sigillata. vel fiat ex succo plantaginis cum bolo armeno. Clystere consolidatiuuz sic fit. ℞. gallarū non perforatarū sumach boli armeni aā. ʒ. ß. sepi renū caprarum quar. ʒ. vitellos duorū ouorū coctos succi plantaginis facta residentia. ʒ. i. fiat clystere cum aqua pluuiali vel cum aqua decoctōis sumach. ⁊ teneat ipsuz patiens. ad idem. ℞. lentium excorticatarum milij vel pānici excorticati ros. balaustie gallarum omnium aā. M. ß. bulliāt in tribus lib. aque donec veniat ad consumptionē medietatis. deinde coletur ⁊ sumaṅ ex ea. ʒ. x. infundaṅ in ea olei ros. ʒ. i. cineris papiri. ʒ. i. adipis hyrci. ʒ. ʒ. vitellum vnius ouī assati. Deinde medicine que approximātur ab intra sunt suppositoria ⁊ talia fiunt ex stipticis. ⁊ quādo q3 adduntur stupefactiua. de quibus. ℞. se. inquiami albi. opij papaueris spodij balaustiarum ⁊ thuris partes eq̄les. valent. q3 ingrossant materiam ⁊ prouocant somnum qui est melioz res que sit. q3 aufert sensationem. ad idē. ℞. thuris seminis lini croci aā. ʒ. i. fiant licina cum filis. Sequitur de medicinis que approximantur superius. s. p os. Si rupi sunt. sirupi. de citonijs. sirupus de piris. sirupus pro talibus. ℞. zucbari. lib. v. aque pluuialis vel ros. lib. ʃ. in qua coquātur mirtilli. ʒ. i. ros. sumach achacie hipoquistidos balaustiarum spodij aā. ʒ. ß. sorbax non maturarū. x. nespilorū viridū. v. prunorū imaturatorū. x. liquiricie draganti gummi arabici aā. ʒ. ʃ. terenda terantur ⁊ bulliant donec ad lib. i. redeant. postea colet ⁊ iterū ponatur supra ignem cum predicto zucbaro donec ad spissitudinē veniat ⁊ fiat sirupus. Ad idem commisce pulverem boli ar. cum succo plantaginis ⁊ detur per os. Rob sunt rob. de citōijs rob de sumach rob mirtillorum rob de piris. Succi sunt. succus solatri. succus plantaginis succus achacie ⁊ similiuz stipticorum. De pulueribus pulvis de granis mirti. pulvis sumach pulvis de granis granatorum ⁊ de terra sigillata. ⁊ similium rerum stipticarū ex quibus potest fieri pulvis. De trociscis. Trociscī balaustiarum. troc. de kara. tro. de terra sigill. tro. de hypoquist. trocis. de achacia. trociscī de spodio. troci. de opio. tro. de papauere muscati. De confectionibus. confectio diacitonitē fine spēb⁹ ⁊ debet dari vn⁹ bolus ante prandium ⁊ ante cenā zucbarū ros. antiquū tri sandali electuarium de granis mirti mesue. electuariuz de ros. eiusdem. confectio talis. ℞. trocis. de karabe pulveri zatorū. ʒ. iii. lapidis ematitis. ʒ. i. sanguinis draconis boli ar. aā. ʒ. ʃ. seminis plantaginis seu enduie aā. ʒ. ʃ. zucbari q̄ tum sufficit fiat confectio. Item parū tiriace none vel filonij vel athanasie. ¶ Sed notandum circa approximationē stupefactiuorum q̄ non debent approximari nisi quando alia nō iuuant. sed in approximatōe ordo debet eē ab extra primo. secundo ab intra. ⁊ primo per inferius. scōo per superius. s. per os. De pillulis vero pillule stiptice nicolai. itē ℞. balaustiarū phidie mirtillorū simphiti. sanguinis draconis. boli ar. achacie ros. tartari vl cartami hipoquistidos sumach. croci gallie muscate. galle cinamomi spodij macis gummi arabici aā. ʒ. i. opij thebaici. ʒ. ß. ʃ. temperentur cū succo cimarum mirti ⁊ plantaginis fac pillulas in modum orobi da. ix. vel. xi. Ad idem pillule de opio. pillule de sandaraca pillule de mādragora. Sequitur de approximatis ab extra De ligaturis ad extrema superiora. Ad brachia etiaz fiunt que diuertunt de fricationibus membrorum exteriorum. s. cum pānis patet. q3 trahunt ad extra. ⁊ sic diuertunt. De balneo in quo debet sedere vsq; ad vmbilicum. ⁊ dicit sessio ⁊ fit cum decoctione rerum stipticarum. s. foliorū citoniorum piroruz nespulorum sorbarum ⁊ cornulorum sumach galle mirti cupule glandium rose ficce ⁊ similia. De epithimate. Epithima ad ventrem potest fieri ex decoctione predictarum rerum fundendo petias ⁊ ponendo supra ventrem: Item ex succis constrictiuis. vt plantagine ⁊ sili um vel decoctione sumach vel mirtillorum addendo de puluere trociscorum de terra sigill. ⁊c. De vnctōe potest fieri ex oleis predictis vel omnibus similibus. Ad idez. ℞. olei mirtillorum olei citoniorum olei mastichis aā. ʒ. ʃ. gallarum ros. balaustiarum mirtillorum boli ar. sanguinis draconis mastichis aā. parum. cere q̄tum sufficit. fiat vnguētū De ventosis sine scarificatione supra ventrem positis ponendo vnam supra vmbilicū. ⁊ duas a lateribus patet ga diuertunt ad exteriora ⁊ debent dimitti q̄tum est possibile. ⁊ hoc testatur auicē. decimasexta tertij de fluxu omniuz modorum dicens q̄ fuit expertus. q̄ si dimittantur q̄tuor horis restringunt. De ablutione pedum ⁊ tibiarum fiat cū radice filicis. ⁊ si fiat cum decoctione rerum stipticaruz nō est malum. De emplastris supra ventrem. emplastrū de gallia mesue quod est duplex. Unum. s. cum fluxus est cū signis frigiditatis. Aliud vero cum est cum signis calliditatis. Ad idem emplastrum diasmiconis alexandri quod ponit mesue. ⁊ medicus industriosus potest formare alias ꝑz intentiones diuersas. Ad idem fiat emplastrum cum puluere boli armeni albumine ouī. ⁊ modico aceti. Addenda sunt hec duo. Primum est coagulum lepporis ⁊ est spēcialissimum. detur. ʒ. i. cum succo plantaginis ante prandium ⁊ ante cenam. Secundum specialissimum est somnus. ¶ Notandum hic vltimo q̄ si fluxus ventris venit a calliditate debent dari frigida stiptica. quorum quedam sunt simplicia. ⁊ quedam composita. Si vero fluxus venerit a frigiditate debent dari calida stiptica ⁊ illorum quedā sūt simplicia. quedam composita. Simplicia frigida sūt balaustie galle sumach acacie ros. berberis semen citoniorum cortices citoniorum cortices granatorum lutum sigillatum. lutum armenum. spodium hipoquistidos semen acetose semen plantaginis grana vuarum succus hipoquistidos grana granatorum fructus stiptici. vt mora imaturata prunelli imaturi sorbe mespila cornula. Composita vero sunt dicta supra. vt triasandali diacoridon zucbarum ros. vetus. Simplicia calida sunt nux muscata poma cipressi ⁊ folia thus mirra ⁊ laudanum storax calamita ambra ameos. cinamomum assum. ⁊ anisum assam ⁊ similia. Composita vero calida sunt vt diacolibanum diamenta diacinamomū ⁊ his similia. ¶ Alinā sor.

¶ Trociscī quoq; de balaustiis q̄ cū nimie ꝑsē rant diarie dandi sunt cū fluxus fuerit supfluus siue habeat sanguinē admixtū siue nō. ℞. gallax filiq̄x nabati se. tamariscī olibani balaustie oīuz partes equales. opij gūmi arabi. amboz aā. partem. ʃ. iformētur trocisci pōdere. ʒ. ii. ex q̄b⁹. i. cū vino sumaṫ. si neq3 calor affuerit neq3 febris ꝛz si fe. affuerit cū rob de citonijs acetosis sumaṫ q̄ tūc dādi sūt cū vētris fluxꝰ supfluꝰ fuerit. Cō

fectio de trociscis ad tenasmonē qui tūc dādi sūt cum caloris absentia fuerit ⁊ ventositas erit nociua ⁊ sonitus. ℞. seminis iusquiami al. se. aneti. se. feni. omniū añ. ʒ. v. ameos. ʒ. ii. ⁊. ʒ. opii. ʒ. iii. se. apii. ʒ. x. fiant trociſci de quibus pōdus. i. aur̄. in potu sumat̄. ¶ Confectio electuarii de storace que antiquo fluxui ventris confert ac tenasmoni cū neq3 febris neq3 calor affuerit sed aderit ventositas nociua danda erit. ℞. castorei opii assari storac. liquide myrrhe se. iusquiami nigri thuris omniū3 partes equales mellis. q. sufficit ad spēc̄ confectionem cuius dosis sit. ʒ. ii. vl̄. iii. ℔ Si aūt post q3 tenasmon. x. transierit dies nō visa fuerint medicamina conferre ⁊ eger super pectinem sentit dolorem redeūdū ē ad clystere. qō ℞. panici excorticati rizi excorticati lentium ex corticatarū ros. siccarū balaustie cupularū glandiū omniū añ. ℔ M. i. omnia in trib⁹ libris aque coquant̄ donec ad. i. ⁊. ʒ. redeant. deinde colēt: deinde sumant̄ ceruse cineris papiri amboʒ añ ʒ. i. boli ar. ʒ. ʒ. vitelli oui vnius assati duri. olei ros. ʒ. ʒ. ex bis omnib⁹ i predicto apozimate fricādo dissolutis clysterizetur eger semel aut bis. ¶ Qō si tenasmon fuerit longi tēporis in quo nō egredit̄ sanguis. sed rasura alba mucilagini similis. medicamē putredinis qō in. c. putridarū gīgiuarū nominauimus dādū est ex quo in apozimate eorum que nominauimus fricato ⁊ dissoluto clystere semel aut bis fiat ¶ Qō si ex vētris fluxu in ventre vehemens pūctio secuta fuerit eliste re fiat ex oleo ros. tepido. si āt nullo mō mordicat clysteri ex illo medicamine addatur multotiens donec sanetur. ¶ Epithima de quo venter cū fluxus vehemēs est ⁊ virtus debilitata liniēdus est. ℞. gallie achacie ciperi mirte gallarū cipressi thuris añ. ex oibus bis vino veteri. aut succo citonioʒ ꝓsperſis liniat̄ venter. huic quoq3 quā doq3 addit̄ panis coctus de syria. si aūt cū hac egritudine fuerit calor. epithima fieri cōuenit ex duob⁹ sandalis ⁊ ros. ⁊ bolo ar. ⁊ faufel. ⁊ gall̄ ⁊ pane biscocto cū succo macianoʒ aut citonioʒ aut mirtino. ¶ Qō si eger vehementer patiatur tenasmō ⁊ sepe uadit ad sellā ⁊ nihil ex egredit̄ colliriū istud subiiciat̄. ē. n. mirabile ad sedandū tenasmoēʒ. ¶ Colliriū. ℞. turi licii croci gūmi arabici añ. ʒ. i. opii. ʒ. ii. informentur collyria ⁊ suppo nantur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam tenasmonis. ⁊ dividit̄ in tres. Primo facit hoc. secundo reuertitur ad ponendum curam fluxus ventris. Tertio ponit curam tenasmonis per collyriū. secunda ibi ¶ Qō si ex. Tertia ibi. ¶ Collirium. Prima in tres. primo ponit per trociscos. scō per confectiones. Tertio per clystere. secūda ibi. ¶ Confectio. tertia ibi. ¶ Si autē. De prima dicit ꝙ si tenasmon fiat a ventositate ⁊ non sit ibi calor ō bēt dari trociſci tales, ℞. seminis iusquiami al. se. aneti se. feniculi omnium. añ. ʒ. v. ameos. ʒ. ii. opii. ʒ. iii. se. apii. ʒ. x. fiāt trociſci de quibus pondus aurei vnius impoti sumat̄: rō ga dissoluunt ventositatē ⁊ aliqualiter stupefaciunt. ¶ Cōfectio Ponit curam per confectionem dicens ꝙ in tenasmōe cū non est fe. nec calor nec cum fluxu ventris antiquo ꝓfectio conuenit de storace ⁊ ponit descriptionem. ℞. castorij opij assari storacis liquide se. iusquiami nigri myrrhe ⁊ thuris omnium añ. partes equales mellis. q. sufficit ad speciem confectionem dosis sit. ʒ. iii. vel. ii. vt in trocis. ¶ Si autē. pōit curam per clystere dicens ꝙ post3 tenasmon transierit. x. dies ⁊ non vila fuerint medicamina conferre ⁊ eger sup pectinem dolorem sentit redeundū est ad clystere constrictiuum. qō est. ℞. pānici excorticati rizi excorticati lentium excorticatarū ros. siccarum balaustiarū copularū glādium añ. ℔ M. i. in lib. iii. aque coquantur donec redeant ad lib. i. ꝙ. coletur. deinde sumatur ceruse cineris papiri amboʒ añ ʒ. i. bo. ar. ʒ. . vitellus vnius ouj assati ⁊ duri olei ros. ʒ. ʒ ex bis oibus in predicto apozimate fricando dissolutis clysterizetur eger semel vl̄ bis. rō remedij pz. qz mitigat dolorē ⁊ constringit fluxum. ¶ Qō si tenasmō. pōit curam tenasmonis antiqui dicēs ꝙ si tenasmō fuerit longi tpis i quo non egrediat̄ sanguis sz rasura al. filis mucilagi dz dari medicamen dcm̄ in. c. de cura gingiuarū putridarū dissoluendo in decoctōe rerum predictarū ex bis faciendo clystere semel aut bis. Rō qz cōsolidat. ¶ Qō si ex ventris. Reuertitur ad ponendum curā fluxus ventris. Et diuidit̄ in tres primo ponit curam per clystere. scō per emplastrum qō valet sine fiat acā frigida sive calda. Tertio p epithima qō valet qñ fluxus fit a cā calida. secūda ibi ¶ Epithima. Tertia ibi ¶ Si aūt cum hoc. De prima dicit ꝙ si ex fluxu ventris sequatur in ventre mordicatio vehemēs dz fieri clystere ex oleo ro. tepido. rō qz mitigat mordicationē. secundo dicit ꝙ si nō sit mordicatio ex illo medicamine multotiens est addendū donec sit sanitas ¶ Epithima. ponit curā p epithima qō valet in vtraq3 causa. s. calida ⁊ frigida dicēs ꝙ si fluxus ventris superuenerit ⁊ virtus fuerit debilitata vēter debet liniri epithimate quod est. ℞. gallie achacie ciperi mirte gallarū cipressi thuris oium añ. partes equales ex bis oibus vino veteri. aut succo citoniorū cōspſis liniat̄ vēter. Rō qz cōfortat ⁊ cōstringit subdit ꝙ aliquādo huic addit̄ panis biscoct⁹ de syria. ¶ Si aūt. ponit curā p epithima qñ fluxus fit a cā calida dicens ꝙ si cū hac egritudine fuerit calor cōuenit epithima factū ex duobus sandalis ⁊ ros. ⁊ boloar. faufel gall̄. ⁊ pane biscocto cū suco citoniorū ⁊ macianorum ⁊ mirtino. qz infrigidat ⁊ ꝓstringit. ¶ Qō si eger ponit curam tenasmonis p collirū dicens ꝙ si eger valde patiatur tenasmonem ⁊ sepe vadat ad ascellaz ⁊ nihil egrediatur debet supponi collirium tale. ℞. licij thuris croci gūmi arabici oium. añ. ʒ. i. opii. ʒ. ii. informentur collyria ⁊ mirabilia sunt. ratio qz sunt valde stiptica. ad idem. ℞. acha/cle thuris balaustie gūmi ara. sanguinis dra. boli ar. añ. ʒ. i. terātur ⁊ conficiantur cū succo plantaginis vel solatri ⁊ fomentur ad modum ossis dactili. ¶ Notandum circa tenasmonem ꝙ tenasmon est voluntas nimia egerendi cuz modico vel nullo effectu. ¶ Secundo notandum de causis tenasmonis ꝙ est multiplex. Una est mala complexio frigida inducta in intestino recto. ⁊ hoc pōt fieri sedendo super res frigidas. vt super lapides frigidos ⁊c. secunda causa ē ventositas existens in intestino recto inclusa. tertia est hūor calidus ibibitus in intestino recto Quarta cā est hūor flegmaticus viscosus ibibitus i porositatibus intestini recti. quarta cā est apostema illius intestini. ¶ Tertio notandum de signis tenasmonis in generali. signa tenasmonis sunt frequētia assellationis paucitas emissionis. pssio magna cū appetitu assellandi. dolor etiā circa anū. signa tenasmonis propter malā complexionem frigidam factam a causis predictis extrinsecis habentur ex indicio patientis ⁊ revelatione eius. signa si fuerit propter ventositatem sunt rugitus inflatio ⁊ extensio. signa si fuerit propter humorem calidum iciusq3 sūt dolor mordicativus pungitivus arsura ⁊ punctura ⁊ innatur a frigidis ⁊ ledit a calidis. signa si fuerit ꝓpter hūorē flegmaticū ibibitū sunt qz sentit frigus ⁊ iunat̄ a calidis ⁊ ledit a frigidis ⁊ expellit humor mucillaginosus. signa

De difficultate vrine

si fuerit ꝓpter vicus intestini recti sunt. qz ibi est maximus dolor cum aliquid intromittit ⁊ exitus sanies ab intestino. Signa si fuerit ꝓpter apostema sunt qz sentitur si tangit cū digito tumor notabilis. Et ita si ē ꝓpter hemorroides. pōt etiam contingere propter feces duras. ⁊ scitur. qz diu ē ꝙ non affellauit. Potest etiam contingere propter medicias laxatiuas ⁊ scitur ex relatione patientis. Pronosticatio. Te nasmō si diu duranerit perducit ad colicā ⁊ illacam ⁊ ad insomnietatē ⁊ debilitatē virtutis ⁊ ad passionē capitis ⁊ malitiam tolerādi. ¶ Quarto notandum de cura ſm diuersitatē cārum. Si tenasmon fuerit a mala complexione frigida inducta a causis intrinsecis. cura est vt sedeat in balneo aque dulcis calido ⁊ vngatur locus cū oleo laurino ⁊ similibus calidis aperitiuis. ad idem valent pānicalidi positi ad anū similr spongia infusa in decoctione camomille. si vero fuerit a ventositate inclusa in intestio recto. cura est ꝓ troc. ⁊ confectiones de quibus dixit rasis parū ante. Ad idē valet balneū in quo sedeat si i eo fuerit bullitū anthos hysop⁹ origanū calamentū anetum semen anisi semen feniculi. Ad idem valet clystere factum ex oleo rutaceo. vel ex decoctione ꝑdictarū rerum carminantium ventositatem cū oleo rutaceo. Ad idem valet spongia infusa in decoctione ꝑdictarū rerū ⁊ calida posita supra anū ⁊ omnia valentia in colica ex ventositate. Si fuerit ex humore calido ibibito in intestino recto cura est vt purgetur cū clysteri dicto in. c. de colica. ⁊ postea infundatur filtrū in aceto calido ⁊ fortiter expressus applicetur ano ⁊ circuitus ani vngatur oleo ros. ⁊ albumine ou. Et valet etiam vnguentum aut emplastrus aut sarcellatio facta ex rebus frigidis calidis tamen actu. Ad idē bulliat furfur cum aqua in aceto ⁊ vino per equales partes ⁊ exprimatur ⁊ desuper ponatur. Uel spōgia infundatur vel pānus ano applicetur. ad idem fiat balneū vbi sint rose camomilla. Uel ex his fiat sacculus factus ex furfure ⁊ millio torrefactis. Ad idem vngatur ex oleo ros. ⁊ assungia galline. Si fuerit ab humore mucillaginoso purgetur cum clysteri dicto in. c. de colica quando pronenit ab hūore flegmatico. deinde infundatur spongia in vino decoctionis seminis fenugreci seminis lini ⁊ caulium rubeorū ⁊ applicetur ano post expressionē fortem. Ad idem sacculus factus ex his super quo patiens sedeat. ad idem fiat sacculus ex sale ⁊ millio vel de furfure bullitus in vino rubeo puro vel fiat cum anisso ⁊ maratro. ad idem filtrum balneatum in vino puro ⁊ aspergatur puluere rute anisi maratri pōatur ītra crura ita ꝙ comprehendat anchas. ad idem fiat unctio cum oleo laurino ⁊ de caltoreo ⁊ de ruta ⁊ potest fieri emplastrum de his. ad idem fiat fomentatio vel cataplasma ex tassobarbasso ita ꝙ ponatur succus ⁊ herba simul. Ad idem fiat balneum vbi sit hysopus antheos calamentum olibanum veteres ficados. ⁊ postea terant illa dicta ⁊ fiat emplastrum. ad idem suffumigatio facta cū pinea confracta super carbones vel cum sulphure ⁊ subito sunatur aut cum thure aut vernice aut myrrha. ad idē cortex arboris pini quando ponitur sicut emplastrum curat ⁊ nil melius eo. Serapio. Si fuerit ex vicere intestini recti. cura est vt mundificetur prius cum vino ⁊ melle. deinde consolidetur cum vnguento facto ex oleo ros. dragaganto gūmi arabico aloe loto mastice thure ⁊ cera noua. Si fuerit ab apostemate calido cura est vt supponatur a principio tenta de bōbice. vel de pāno lini mollis infuso in oleo ros. ⁊ albumine ou. In augmentum iuuatur si fiat vnguentus ex pinguedine galline mucillagine seminis lini oleo amigdalarū dulcium. ad idem fiat vnguentum ex assungia galline farina recēti volatili molēdini ⁊ modico mell. Si fuerit ex apostemate frigido cura est vt in principio fiat hoc medicamē. ℞. succi apij succi caulium aā .ʒ.i. olei camomille olei rosacei. aā .quar. ſ. misceantur ⁊ tenta infusa superponatur sed in augmento addatur ad maturandum seminis lini fenugreci aā. ʒ. ſ. ⁊ semper administrentur calida. Si vero est ꝓpter hemorroidas cura est cura hemorroidū ⁊ de ista dictum fuit supra. si vero sit ꝓpter duritiem secū. prīo fiat clystere lenitiuum ⁊ mollificatiuum factus ex decoctione malue bismalue olei viol. deinde fiat clystere addantur bilites bierapigra. ¶ Notādum hic ꝙ infrascripta valēt in tenasmone a quacunq; cā fuerit. ℞. se. fenugreci se. lini bis malue melliloti camomille summitatis caulium. aā .ʒiiii. conquassa ⁊ bulliāt simul in aqua ⁊ spongia intingat in illa aqua ⁊ exprimatur ⁊ super locum ap plicetur. filtr si fit sessio in predicta decoctione ad idem emplastrum factum de vitello ou camomilla aitea mucilagine seminis lini fenugreci. ad idem alia bulita per modum emplastri superposita ano. ad idem pomum elixatum cum butyro vaccino oleo ros. ⁊ panca cera fiat vnguentum ⁊ superponatur. ad idē collirium ros. quod dictum fuit supra ⁊ ponitur quando alia non conferunt.

¶ De difficultate vrine. ¶ Syllanus.

Circa rubricam est notandum ꝙ triplex est nocumentum in emissione vrine. ſ. actio lesa diminuta corrupta ⁊ ablata. Vocatur actio lesa diminuta quando vrina non potest expelli nisi diminute ⁊ in longo tempore ⁊ per intervalla ⁊ dicitur dissuria. Sed ablata est quando nullo mō pōt expelli ⁊ vocatur suria. sed corrupta est quando expellitur guttatim ⁊ vocatur stranguiria. vnde versus. Egruz guttatim strā guiria ingere cogit. Impedit iad tempus dissuria. suria sp ⁊ sic ꝑz ꝙ dissuria est inuoluntaria retentio vrine. ¶ Secūdo notandum ꝙ cā retentionis vrine quedam est naturalis ⁊ quedā inaturalis. Naturalis sicut in sudore vel flxu vētris. sed innaturalis vel prouenit a causa intrinseca vel extrinseca. si ab extrinseca aut propter flatum venti boreales aut propter potum aque frigide vel balneum vel quia sedit longo tempore super marmore. aut lapide frigido. aut ꝓpter frigida applicata super vmbilicum sicut narcotica ⁊ similia. aut casus ⁊ percussio. si prouenit a cā intrinseca vel ab alijs membris aut a vesica. si ab alijs mēbris tunc constringitur vrina ⁊ retinetur inuoluntarie. aut propter passiones matricis aut pp passiones testiculorū aut propter intestina. aut qz feces sunt nimis indurate aut propter passiones renū. sicut est apa lapis ⁊ similia. aut ꝓpter passiones epatis vt cacesia hydropisis. aut propter passiones cerebri sicut est mania mlia vbi obliuisceretur mingere. aut ꝓpter passiones neruorum cuz sunt mollificati. aut spasmati. aut fit ꝓpter passiones totius corporis sicut est febris acuta febris liquefactiua que sit desicans ⁊ corrugans. si prouenit a vesica aut est ꝓpter passiones animales aut naturales. si animales ⁊ cum hoc aliquis est in loco nobili ⁊ non vult remouere se. ⁊ tunc repletur vesica ⁊ superius dilatatur ⁊ constringitur inferius. ideo cum est in loco non venerabili nihil potest exire propter coarctationem foraminis. si propter passiones naturales vesice hoc fit tripliciter. aut propter morbos consimiles sicut mala complexio calida ⁊ sic ca in se. ⁊ hoc fit raro. vel mala complexio frigida ⁊ hoc fit frequenter. aut fit propter morbos officiales sicut oppilationes prouenientes ab humore vel sanie vel lapide aut vē tositate aut carne superflua. aut verruca vel similibus. aut fit propter morbum commune sicut in vlceribus. ¶ Tertio notandum de signis. signa difficultatis emissionis vrine sūt manifesta. sed signa cārum habentur per hunc modum. si .n. cause sint extrinsece habentur ex iudicio patientis. si intrinsece ⁊ fuerint ab alijs mēbris distinguuntur ex signis passionum alioꝝ mēbrorum que precesserunt ⁊ postea sequitur stranguiria. si vero fuerit a vesica discernitur per dolorem loci. qz vbi dolor ibi egritudo. sed si fuerit ꝓpter passiones animales habentur ex iudicio patientis. sed si fuerit propter passiones naturales vesice. ⁊ si ex mala complexione calida iz raro tunc discernitur qz est febris ⁊ ardor. si ex frigida tunc est ibi frigus ⁊ primatio ardoris. si est propter morbos officiales ⁊ si ex apate ⁊ tunc est ibi tumor ⁊ febris si ex lapide precesserunt arenule. signa si ex ventositate dolor est extensiuus ⁊ inflatiuus. si ex humore precesserit vrina turbida ⁊ humorosa ⁊ grossa ⁊ sic de alijs cautis considerando pōt sapiens medicus venire ad cognitionem. si ꝓpter morbum cōem. ſ. ex vicere cognoscitur. qz precessit sanies ⁊ punctura. Pronosticatio ablatio vrine si diu duranerit mortem significat. ¶ Almansor.

Quam vrina minuitur ⁊ ex toto retinetur nec tumor apparet in femore nec grauitas nec dolor in renibus sentit. succurrendum est ex medicaminibus vrine ꝓuocatiuis que nominauimus quorū vnius confectio. ℞. seis apii nitri rubee tinctorum seis olisatri seminis iuniperi assari ameos spice amigdalarū amararū añ. ʒ. xx. se. melonis. ʒ. x. cantaridarū quarum capita ⁊ ale abscisa fuerint. ʒ. i. armōiaci. ʒ. iii. armoniacum in vino dissoluatur ⁊ alie spēs ex eo conspergantur ex quibus fiant pillē magne ex quibus sumat ab. i. ʒ. vsq; ad tres. boc. n. medicamen valde confert corpori cū dissolutionem ⁊ laxationē patitur ⁊ hyposarce ad expellēda oīa accidentia cā quorum corpus desiccari oportet ꝙ si contingat mingendi difficultas ex casu vel percussione in femore vel in ano vel in eorū cirsuitu eger ex basilica minuatur. deinde aqua calida loco sepe superfundat ⁊ vsq; ad spatiū medii diei ex oleis fricet. Egro quoq; precipiatur ut urinam expellere nitatur. ¶ Gyllanus.

¶ Determinat de difficultate vrine ⁊ diuiditur in quinq; Primo ponit cura quando ꝓuenit ex debilitate expulsiue. Scōo quando ꝓuenit ex casu ⁊ percussione. Tertio qñ ꝓuenit ex oppilatione. Quarto quando ꝓuenit ex lapide Quinto ostendit que generalr competūt in difficultate vrine. secunda ibi. (Quod si contingat. tertia ibi. (Si autem. Quarta ibi. (Si aūt. Quinta ibi. (ad difficultatem. De prima dicit ꝙ qñ vrina minuitur aut ex toto retinet ⁊ non apparuerit in femore tumor neq; granitas neq; dolor in renibus sentitur fupple arguendum est ꝙ sit ex difficultate expulsiue. rō p;. ꝓo cura dicit ꝙ est succurendum cū medicaminibus vrinā ꝓuocantibus. rō qr talia iuuant virtutē expulsiuā ad expellendum. tertio ponit descriptionem vnius medicaminis. ℞. seminis apij nitri rubee tinctorū olisatri seminis iuniperi assari ameos seis feniculi spice amigdalarū amararū oium añ. ʒ. xx. se. melonis. ʒ. x. cātaridarū quarū capita ⁊ ale absciſe fuerint. ʒ. i. armoniaci. ʒ. iii. armoniacū in vino dissoluat ⁊ alie spēs ex eo conficiantur ex quibus fiunt forme anellanis siles ex quibus sumatur añ. ʒ. vsq; ad iii. (hoc enim. ponit iuuamenta medicaminis dicēs ꝙ valde confert corpori habenti dissolutionē ⁊ laxationē ⁊ hyposarcam ⁊ ad expellendum oīa accīa cā quorum contingit corpus exiccari. ad idem valet electuarium ducis dētur. ʒ. ii. in ieiunio ⁊ postea bibat vinum albū vel brodiū cicerū. Qō si contingat ponit curam difficultatis vrine quando ꝓuenit ex casu vel percussione dicēs ꝙ si contingat difficultas mingendi ex casu vel percussione in femore. aut i ano. aut partibus circūstantibus dz fieri flebotomia de basilica. rō qr dicit sanguinē ne fluat ad locū. Scōo dicit ꝙ aqua calida loco sepe supfundat. rō qr est cā dissolutionis sanguinis in loco coagulati. tertio dicit ꝙ dz fricari ex oleo vsq; ad spaciuz medij diei. rō qr talia olea. s. cal'a resolūt. Quarto dicit ꝙ egro est precipiendum vt nitatur mingere. ad idez valet emplastrum de mastice ⁊ myrrha. ad idez sacculus de absinthio bullitus in vino fortiter compressus valet multū in percussione. ¶ Almansor.

¶ Si autem mīgendi difficultas cōtingat uehca existēte plena ⁊ extensa. ⁊ sit boc post sanguis uel puris micturn. medicamia que trumbos sanguinis uel puris qō in uesica generatur soluere ⁊ eliquare consueuerunt danda sunt. Confectio medicaminis sanguinis uel puris trūbos qui in uesica fiūt dissoluētis. ℞. cordumeni myrrhe rubee de qua tingit. semis iuniperi armoniaci asse feride añ. armoniacum dissoluatur ⁊ informētur pillule ex eis: ex aliis speciebus ex eo ꝓfectis de quibus quater in die sumatur cū apozimate de seminibus qō nominauimus: sirupus etiā acetosus ex forti aceto factus multotiēs det. Per siringam preterea imittatur aqua in uesicam in qua dissolutus fuerit sal aut aq̄ cineris. Et ista ē ꝓfectio aque que fit de cinere. ℞. cinerez de glādibus cinerem de uitibus cali. calcem bis oīb⁹ admisceatur tm̄ aq̄ ut ex ea coopiri possint ⁊ dimittant sic per tres dies. deinde colet ⁊ per siringam iniiciatur i uesicā. Herba quoq; croci borrulani ⁊ sula cocta suppoantur. Tinā ꝓterea assidue ingrediatur i q̄ sit aq̄ i q̄ cocta sit camomilla sticados arabicus sansucus fisimbriū: vel i qua extremitates cauliū ⁊ sula ⁊ simus colūbin⁹ cocta fuerint ⁊ sedeat i ea q̄ diu poterit. Et ex herbis istis sic coctis fiet empl'm siue epithima sup femur ⁊ ptes ei circūadiacētes. Et dū i tina morat sumat ea in potu q̄ vrinā ꝓuocāt. Et si hec oīa non ꝓfuerint ad instrumentum quo vrina ꝓuocat redeūdū ē. Si aūt mīgēdi difficultas post lapidis signa affuerit eger supius iaceat ⁊ pedes ei⁹ diu ⁊ diuersis modis ⁊ fortiter q̄tiēdi sūt. Et si vrina nō egressa fuerit oportebit vt cū istrocureť ꝑ qō mēbro imissuz fit ipulsio. cauēdū tm̄ ē ne vge imittat cū ē apa. Ad difficultatē vero urie ualō ꝓfert sepe igredi tinā ⁊ vngere locū ex oleo ⁊ medicamia urinā ꝓuocātia i potu sumere ⁊ abstiere a nutriētib⁹ acetosis ⁊ grossis. ¶ Sy.

¶ Ponit curam quando difficultas vrine ꝓuenit ex oppilatione. ⁊ diuiditur in tot partes quot remedia ponit partes patent. De prima dicit ꝙ si difficultas mingendi contingat vesica existente plena. ⁊ extensa sit ⁊ boc post micturn sanguinis ⁊ fainei debent dari medicamina que consuenerunt liquare aut dissoluere trumbos sanguinis. aut pus qō in vesica fuerat. Ratio patet. secundo illius medicaminis ponit descriptionem. ℞. cordumeni rubee de qua tingitur seminis iuniperi armoniaci añ partes equales. armoniacū dissoluatur ⁊ informentur pillule ex alijs spēbus ex eo confectis de quibus quater in die sumatur cū decoctione de seminibus de qua dictū est supra. ¶ Notandū ꝙ vesica ꝓt impleri tribus primo ex vrina qñ homo moriatur iter nobiles ⁊ in hoc ꝓualet vt hō decūbat supra ventrem ⁊ supra pectinē ⁊ ꝙ sic fricet qō vrina vadat per inferius ⁊ vie inferiores dilatētur. secūdo pōt ipleri ex humoribus ⁊ vtplurimū ex flate descendente quānis pōt esse sanguis vel colera licet raro. ⁊ tunc competit medicamen raſ. tertio pōt impleri ex lapide ⁊ de illo determinat inferius. (sirupus. ponit curam per sirupum dicens qō detur sirupus frigid⁹ Ratio qr aperit ⁊ dilatat vias. ad idem vinum decoctiōis radicis filipendule datum in potu est valde expertum. ad idē. ℞. semi. feniculi capillu ueneris scolopendrie seminis cucurbite melonis cucumeris lactucarū endiuie cicoree añ pistentur ⁊ bulliant in aqua ⁊ dulcoretur cum zucharo ⁊ fiat sirupus valde aquosus. ad idem diacalamentum mesue dentur. ʒ. ii. vel. ʒ. i. cū vino. ad idē valent alij pot⁹ ꝓuocati vrine. quorū vnus ē oximel squilliticum administratum cum aqua cicerū ru. ⁊ seminis melonum. ad idē. ℞. pilo; spice nardi. ʒ. ii. cantaridarū remotis capitibus ⁊ alis. ℈. ʒ.

De lapide vesice et renum

fiat pulvis subtilis ⁊ detur cum decoctione cicerũ ru. ⁊ semine melonũ. Ad idem aqua rafani si potetur. ⁊ similiter omnes potus qui conferunt in fractura lapidis qui infra dicentur. (Per siringam) Ponit aliud medicamen dicens ꝙ per siringam debet poni in vesica aqua in qua dissolutũ sit sal. vt aqua cicerũ. q; mordicativa erit ⁊ incitat expulsiuã ad expellendum. Secundo ponit descriptionẽ illius aque ℞. cinerem de filice. cinerem de vitibus. cali ⁊ est herba qua vtuntur tinctores. calcis. his omnibus admisceatur tãtum aque. vt ex ea cooperiri possint ⁊ dimittantur per tres dies. deinde colentur ⁊ per siringam in vesica ponantur ⁊ injiciantur. ad idem valet si per siringam injiciatur oleum scorpionum in quo carnes sunt dissolute ⁊ colate. (Herba quoq;). Ponit aliud remediũ dicens ꝙ herba crocibotulani ⁊ sula. i. herba arthetica. cocte debent superponi. ratio q; tales herbe sunt aperitive. Ad idem. ℞. foliox rute M.D. ii. conquassa ⁊ torrefiant parum in patella cũ oleo amigdalarum amararum vel scorpionum ⁊ superponant̃ peciti. ad idem lapacium decoquatur in vino vel aqua vl̃ fri xum in patella cum oleo amigdalarum vel scorpionum. ad idem. ℞. paritarie senaonum saxifragie diptami. an. M. i. seminis feniculi artisi añ. ʒ. ſ. bulliant in aqua vel vino albo. deinde predicte res exprimantur ⁊ involuantur panno lineo ⁊ apponantur pectini. deinde spongia infundat̃ in predicta decoctione ⁊ expressa ponatur supra locuꝫ ⁊ si ex predicta decoctione impleatur vesica ⁊ loco applicetur multũ valet ⁊ ex his potest fieri balneum. (Tinam). Ponit aliud remedium dicens ꝙ patiens debet ingredi tinã in qua sit aqua decocta cum camomilla fiticados arabico fanfnco fisimbrio vel aqua in qua extremitates caulium ⁊ sula ⁊ fimus columbinus cocte fuerint ⁊ debet sedere in dicta decoctione. ad idem balneum aque decoctionis apij petrosparitarie ⁊ herbe marine ⁊ communiter patati vtunt̃ isto (Ex herbis) Ponit aliud remedium dicens ꝙ ex herbis dictis coctis fiat emplastrum super femur ⁊ partes circunstantes. ad idem. ℞. assungie catuli assung. catti añ. ʒ. i. armonia. ʒ. ſ. olei de lilio. ʒ. ii. olei scorpi. ʒ. i. cere modicum fiat vnguentum cum quo vngatur pectẽ ⁊ loca circũstantia ad idem fiat vnguentum ex oleo balsami ⁊ oleo ros. ⁊ cera. ad idem fiat inunctio ex oleo de scorpionibus vel ð amigdalis amaris vel de lilio vel de his similibus. Vel ex oleo de cerasis vel oleo balsami. vel de granis citri ⁊ citrangulorum vel de piperibus. ¶ Notandum ꝙ ista particularia debent fieri premissa enacuatione per clystere ⁊ per medicinam cum benedicta ⁊ hiera ⁊ similibus. ¶ Secundo notandum ꝙ sunt duo que in om ni casu vrinam consuenerũt pronocare. Unum est assungia cuniculi. ⁊ pellis eius supra pectinem ⁊ virgam applicata. Secundum est cimices sine viui sive mortui ponantur supra caput virge ⁊ ponãtur in sacculo ⁊ sacculo induatur virga. Et dum. ponit aliud remedium dicens ꝙ cuꝫ patiens morat̃ in tina debet sumere pronocantia vrinam. ratio patet. (Et si hec. põit iterato vnum remedium dicens ꝙ si predicta non sufficiant ẽ reuertendum ad supra dictum cum quo vrina pronocatur ſ. siringam. Si autem. ponit curam difficultatis vrine quã do prouenit ex lapide. Et primo facit hoc. Secundo põit cañ. obseruandum Secunda ibi. Cauendum tamen. De prima dicit ꝙ si fuerit difficultas mingendi post signa lapidis eger debet iacere supinus ⁊ pedes eius diu ⁊ diuersis modis sunt còntrahendi vel concutiendi fortiter. ratio quia est causa. vt lapis descendat. Secundo dicit ꝙ si vrina non fuerit egressa oportebit ꝙ cura fiat cum instrumento p qđ immissum in membro fiat expulsio. ¶ Notandum ꝙ i tali cura tria sunt iuuantia. primum est vt digitus longus ponatur in ano ⁊ ꝙ vesicam compunnat sic ꝙ eradicetur lapis a collo vesice. Secundum est vt patiens stet supinus ⁊ eleuentur eius anche ⁊ crura concutiantur ante ⁊ retro quousq; lapis descendat. Tertium est cum instrumento dicto. Cauendum. ponit cañ. obseruandum dicens ꝙ cauendum est ne siringa ponatur in membro cum sit ibi apa. ratio q; induceret magnum dolorem ⁊ sic attraheret materiam ad locum. ad difficultatem. Ostendit que generaliter competunt in difficultate vrine dicens ꝙ valet sepe ingredi tinaz. secundo inungere sepe loca ex oleis. Tertio sumere in potu pronocantia vrinam. Quarto abstinere a cibis acetosis ⁊ ponticis ⁊ grossis. Ratio patet. ¶ Notandum ꝙ loco horuz ciborum valent radices bene cocte de petrosilino.

¶ De lapide vesice ⁊ renum. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam ꝙ lapis est morbus officialis in numero addito pter naturã. ¶ Secundo notandum ꝙ lapis aliquando generatur in vesica. aliquando in renibus. aliquando in cõcauitatibus licet raro. vt in pulmone. ¶ Tertio notanduꝫ ꝙ causa generationis lapidis in renibus vel i vesica est duplex. quedam materialis quedam efficiẽs. Materialis sunt humores flegmatici grossi viscosi existentes in renibus vel vesica. Causa efficiens est duplex quedam est immediata. vt caliditas renum ⁊ vesice agens in materiã grossam resoluendo subtile ⁊ remanet grossum ⁊ petrificatur. Quedam est mediata ⁊ talis est duplex. quedam intrinseca. vt debilitas stomachi ⁊ epatis ratione cuius generantur humores grossi. quedam extrinseca. sicut potus ⁊ cibus grossi aer turbidus repletio. omnis res non naturalis generans humores grossos. ¶ Quarto notandum ꝙ differentia est inter lapidem renum ⁊ vesice q; lapis vesice est albior durior ⁊ maior ⁊ generatur plus in etate puerili. Lapis vero renum est rubicundior mollior ⁊ minoris quantitatis ⁊ generat̃ plus in senibus ⁊ inuẽtibus. ¶ Quinto notandum ꝙ signa lapis existentis in vesica sunt illa que ponit raſ. primum ꝙ eger fricat sepe virgã ⁊ manu tractat Secõm ꝙ erigitur vga. Tertiũ ꝙ vrina egredit̃ cũ difficultate ⁊ dolore. Quartum ꝙ interdum rectum aliquando egreditur. signa lapidis existentis in renibus sunt que ponit Raſ. primuꝫ quia cum difficultate mingendi sentit dolorem vehementem in renibus ⁊ emunctoriis. secundum q; habet nauseam. tertium q; hz stipticitatem ventris. silr sentit dolorem in spina dorsi ⁊ in anchis. similiter videt̃ sibi ꝙ pungatur. pronosticatio. cum vrina est spissa turbida cum arenis multis ⁊ cito efficit̃ tenuis cũ dolore illax partium proculdubio significat lapidem generari. si post generationẽ lapidis aduenant multe arene cũ vrina spissa significat dissolutiõez lapidis. lapis renũ ⁊ vesice ẽ morbus hereditarius. silr ⁊ lepra ac podagra ⁊c. ¶ Almansor.

Cum eger virgaz sepe fricat ⁊ manu tractat ipsa quoq; frequenter erigit ⁊ subtiliat ⁊ via indifficiliter ⁊ cũ dolore egreditur in qua egritudine fortasse et longaon exit: lapis in vesica esse significatur. si autem eger cũ difficultate mingendi sentit vehementem dolorem in renibus et in inguinibus et nauseam et ventris constrictionem in renibus lapis esse mõstratur. ¶ Syllanus. Inſſicaliter

¶ Determinat de lapide ⁊ diuidit in duas. primo ponit signa lapidis vesice ⁊ renũ. secundo ponit curã. secũda ibi. (lapidi). prima in duas. primo ponit signa lapidis vesice. secõ renũ. secõa ibi. (si aũt eger). De pria dicit qđ cũ lapis est in vesica apparent ista signa. primũ qđ eger fricat sibi sepe virgã. ſ. radicẽ ⁊ manu sibi tractat eam. Ratio q; talis lapis hz aspitatẽ ⁊ inducit prurituꝫ ⁊ titillationem in radice virge. ſm virga aliqñ erigitur. Rõ q; calor vesice ẽ debilis ⁊ aggregat vtositatẽ que est cã erectõis virge. tertiũ q; vrina distillatur difficiliter ⁊ cum dolore egredit̃. rõ primi q; ppter oppilationẽ. Rõ scõi q; pp aggranatõez fcãm a lapide in locis illis. ſ. in pectie. Quartũ aliquãdo exit intestinũ rectũ dum assellat patiẽs. rõ est cõpressio egri pp nocumẽtũ lapidis. Si aũt eger. ponit signa lapidis in renibus dicẽs ꝙ si lapis sit in renibus apparent illa signa. primũ q; difficulter mingit. rõ pp oppilationẽ venarũ gbus trãsit vrina. scõm est dolor in renibus ⁊ emunctoriis pp oppilatõez factã in locis illis. Unde si sit in dextro rene ascendit dolor

ad epar. si sit in sinistro dolor descendit plus inferi⁹. Ꝙa hui⁹ pōt ee. qr ren in parte dextra plus ascendit ꝯ in pte sinistra ⁊ hoc pp colligātiā. tertiū signū est nausea. rō qr cōpatitur stomachus. Quartum signū est constrictio ventris. rō p̄pter constrictionem intestinorum. ¶Almansor

¶Lapidi vero q est in vesica ꝑfectio hec vtilis existit ⁊ est optima ad frangēdū lapidē cuz fuerit vetustus. Ego quoqz tam fregi cū eo magnū lapidem in minori spatio q̄z. xl. diex. Qō. ℞. carpobalsami seminis raphani se. olixatri cortic. radicis oppoponaci. corticum radicum capparis amygdalaz amararū dāpno cochie squinanti ciperi spice inde casie lignee sacculo cōdrion. barmel. gentiane aristol. ro. assari cozdumeni armoniaci serapini bdelij piperis acozi añ. gūme dissolute sufficiēti balsamo malaxentur ⁊ ex eis alie species cōspergant ex quibus informent pillule ⁊ sumant ex eis inde. z. i. cū apozimate de seminibus. Qñqz septima pars vnius. z. de cinere scorpionū cū eis datur. Finis vero de scorpionibus hoc modo fit. scorpiones sumantur ⁊ in ollam nouam positi os habentē oppilatum sup laterculū in furno mittant in quo non sit nimius calor neqz vehemens ⁊ sint ibi vi. horaz spacio. deinde extracti puluerizent ⁊ reponant. Eger vero nutriat ex aqua ciceris ⁊ calagie ⁊ mutagenat: ⁊ abstineat a lacte ⁊ caseo ⁊ ab aliis nutrientibus grossis. ⁊ ingrediatur rinā ubi sit aqua in qua cocta sint folia caulium ⁊ sula barēgerief ⁊ mentastrū et fimus columbinus et medulla croci ortulani. Femur etiaz sepe inungatur ex oleo scorpionis et imittatur uirge. Quod. ℞. aristo. ro. gentiane ciperi cortic. radic. capparis añ. z. i. hec omnia in lib. i. olei de amygdalis amaris posita ad solem per bebdomadam unam dimittantur et colentur et pro unaquaqz. lib. ex eo adiungantur ei scorpiones. x. et totuz in uas cuius os oppilatum fuerit missum ad solem per duas septimanas moretur. deinde colatum reponatur. Est. n. optimū et mirabile de quo guttatim quotidie in uirga mittendum est postq̄z eger egreditur de tina. Quod si lapis magnus fuerit non inuenitur aliud remedium nisi ut cum incisione extrabatur. de hoc tamen loqui huius nostri libri modum excedit. ¶Syllanus.

¶Ponit curam lapidis ⁊ dividit in duas. Primo ponit curam lapidis existentis in vesica: Secō i renibus. Secōa ibi. (Cū ār.) Prima in duas. Primo ponit curā qñ lapis non est magnus. Secundo ponit curā per chirurgiā quando lapis est magnus. Secōa ibi. (Qō si lapis.) Prima in tres. primo ponit curā per medicinas assumptas per os. Secō per dietam. Tertio per ea que exterius approximātur. Secunda ibi. (Eger vero). Tertia ibi. (Et ingrediatur.). Prima in duas pīm ꝙ duas ponit medicinas. Secunda ibi. Qñqz. De prima dicit ꝙ in lapide vesice oz dari ista confectio que dicet que est vtilis ad frangendū lapidem cū lapis fuerit magnus ⁊ antiquus. Secō testatur se fregisse lapidē in minori tpe. xl. diebus. Tertio pōit ō scriptionē. ℞. carpobalsami se. rafani danci oxilatri. i. se. macedonici. corticū radicū oppoponacis corticū radicum capparis amygdalarū amararū dano cochie. i. sartifragie squinānti ciperi spice inde casie lignee saculo condrion. i. scolopēdrie barmel gentiane aristol. ro. cozdumeni armoniaci serapini bdelij assari accozi oium añ. partes equales gūme sufficiēti balsamo dissolute malaxent ⁊ ex eis alie spēs cōspergantur ex quibus informent pillule ⁊ sumat ex eis in die. z. i. cum apozimate de se. Qñqz. Ponit medicinā aliā dicens ꝙ qñqz oz dari cuz ꝑdicto medicamine. vi. pars. z. i. de cinere scorpinū. Secōo ponit descriptionem cineris scorpionis qui sic fit. ℞. scorpiones ⁊ in olla noua positi būte os oppilatū sup laterculū in furno ponantur vbi nō sit vehemens ignis stent ibi per spatiū. vi. horarum. deinde extracti puluerizent ⁊ reponant. ratio istius est. qr incidunt ⁊ subtiliat lapides in vesica. ad idē. ℞. crete marine milij solis cicerū añ. z. i. ß. sanguinis birci bene preparati. z. ii. lapidis spōgie lapidis tudaici añ. z. i. se. melonū mundatorū. z. i. sartifragie z. i. zucheri al. q. sufficit fiat electuariū. ad idem comedant duo boli crete marine quolibet mane made facte aceto in quo sit vinū albū ⁊ cū isto fregi lapide in quadaz mulliere. ad idem valent si comedētur omni mane tres rotule radicis raphani siluestris. ad idez valet anis que dicitur canda tremula quocunqz modo comesta vel in puluere si assetur vel elixata vel assata. Eger vero ponit curā per dietā dicēs ꝙ eger oz nutriri ex aqua ciceruū ⁊ calagie ⁊ mutagenat ⁊ sunt cōdimenta facta ex speciebus. Ratio qr cōprimunt ⁊ dilatant. Secōo dicit ꝙ oz abstiere a lacte ⁊ caseo ⁊ ab aliis cibis grossis. Ratio qr augmētant mām flegmaticā que est cā augmenti lapidis ⁊ oppilatōis viarū vrine. Et ingrediatur. Ponit remedia ab extra ⁊ dividitur in duas vel tres. primo ponit curam per balneū. secōo per iunctionem. Tertio per iniectionē in virgam. secōa ibi. femur etiam. tertia ibi. Et immittat. De prima dicit ꝙ eger oz ingredi tinam in qua sint cocta folia caulium ⁊ scicla ⁊ berēgesif. i. vna species abzotani ⁊ mentastrū ⁊ fimus colūbinus ⁊ medulla seminis croci ortulani. Rō qr mollificat lapidē subtiliat ⁊ incidit ⁊ apit vias. ad idē vz balneū decoctōis mal. bismalue abzotāi pitarie celte marie se. altee fenug. ⁊ se. li. istō. n. mollificat sedat ⁊ apit. ⁊ frāgit lapi. femur et. pōit curā p iunctionē dicēs ꝙ femur ⁊ pectē debent vngi ex oleo de scorpio. qr valet p qualitates ꝓprias ⁊ apprietate ⁊ ꝑualet si fiat qñ exit a balneo. ¶Notandum ꝙ antequā fiat vnctio ex oleo scorpionū valde vtile est mollificare cum emplastro qō sic fit. ℞. malue bismalue seminis althee se. lini caryocarū pinguium butiri recentis añ. quar. ß. olei amygdalaruz dulcium quar. i. conquassa fortiter ⁊ extende supra pannum ⁊ ponatur supra locum ⁊ postea inungatur cum oleo de scorpionibus. (Et imittat.) Ponit curā p imissionē in virgaz ⁊ cū eger egrediat balneū. Rō patet. Secōo ponit descriptionem olei de scorpionibus. ℞. aristol. ro. gentiane ciperi corticū radicis capparis oium añ. z. i. hec oia in lb. i. olei amygdalarum amararum ad solem posita per bebdomodaz dimittant ⁊ colent ⁊ exprimant ⁊ p vnaquaqz lb. ex eis addant. x. scorpiones ⁊ totū in vase cuius os sit obturatum positū ad solem per duas ebdomadas mozetur deinde coletur ⁊ reponatur. est. n. optimuz ⁊ mirabile de quo quotidie inungatur. (Qō si lapis.) Ponit curā p chirurgiam dicens ꝙ si lapis est magnus non reperitur aliud remediū nisi p incisionē extrahēdo lapidē. Subdit tamen ꝙ hoc nō ptinet hoc dicit determinare: sz ad chirurgicos exptos. ¶Notādum ꝙ lapis aliqñ ē ad magnitudinē oui colūbe ⁊ vidi plures ⁊ ē cinericius durus cūiaspitate. Et sciendū ꝙ scisio oz fieri intra anū ⁊ virgā in collo vesice ꝙ ē carnosum deinde oz consui. ¶Almansor.

¶Cum autem in renibus fuerit lapis eger frequenter ingrediatur balneum. Et renes ⁊ ilia ex oleis inungantur ⁊ ea que calefaciunt locum de super cum panno ponantur. ut sunt ea que nominauimus. In potu quoqz sumantur ea que lapidem frangunt. ¶Syllanus.

De apostemate renum vel vesice

¶ Ponit curā lapidis existentis in renibus ⁊ primo antequā lapis descendat in virgam. Secundo ponit curam eius quando est in virga. Secūda ibi (Si aūt) Pria in quatuor fin q ponit quatuor remedia. Secunda ibi. (Et renes) Tertia ibi. (Et ea que). Quarta ibi. (In potu.) De pria dicit q cum lapis fuerit in renibus eger dz sepe ingredi thalamum. Ratio q tale balneum virtute herbarū aperit vias ⁊ dilatat. De secunda dicit renes ⁊ illa vngant oleis. De tertia dicit q super locum ponant ea que locum calefaciūt de quarta dicit q in potu dent ea que frangunt lapidē. ¶ Notandum q curatio lapidis est triplex quedam preseruatiua quedam mitigatiua doloris ⁊ quedam vere curatiua. preseruatiua fit cū bona dieta qua prohibetur generatio materie grosse viscose flegmatice que est materia lapidis. fit etiā cum euacuationibus factis per vomitum ⁊ per secessum ⁊ pius per clystere in quo sit benedicta. Cura mitigatiua dolorum est vt vtatur balneo in quo sit malua bismalua semen altee semen lini tribuli marini ⁊ campestris anisi cimini omnium añ lib.ß. ⁊ embrocetur locus frequenter ⁊ cadat aqua supra pectinem ab alto. ⁊ post exitū a balneo vtatur qualibet vice tiriaca vsq; ad ʒ.i. cum brodio cicerum ⁊ fit tyriaca nona. Ad idem emplin qō ponatur supra pectinem. ℞. malue bismalue seminis altee seminis lini carthami pinguiz butyri recētis. añ. ʒ.i. fiat emplin. ⁊ si nō mitigatur dolor procetur vomitus cum semine rafani ⁊ semine attriplicis aut cum mediano cortice sambuci. aut cū nuce vomica aut fiat clystere in quo sit hiera pigra. Cura lapidis vere curatiua est per ea que approximant intra ⁊ ab extra. Si ab intra. aut i forma dactyli vel pulueris vel confectōis. Si ab extra vel in forma balnei vel embrocatiōis vel emplastri vel vnctionis vel de similibus. Ego incipiaz ab his. ⁊ primo que approximant ab intra in forma pot⁹ sirupus. ℞. asparagi bruscī graminis añ quar.ß. scolopendrie cuz radicibus crete maxime capilli veneris tribuli marini saxifragie pimpinelle millefolij. añ. ℥.i. cicerum ru. ʒ. ii. aceti squillitici. ʒ.i. zuchari albi mell. electi añ lib.ß. fiat sirupus clarificatus vsq; ad quar. v. Ad idem. ℞. aque saxifragie. ʒ.ii. aque lupini aque rafani aque feniculi aque pētasilon añ. ʒ.i. dulcorent cū zucharo ⁊ ponat sanguis hirci cinamomi electi milij solis. añ. ʒ.i. pulverizentur ⁊ agitent cum predictis aquis. fiat colatura ⁊ clarificetur in modum stelladie. Ad idem. ℞. aque saxifragie aque paritarie aq̄ pentafilon aque senationum aque feniculi aque raphani aq̄ capilli veneris. ad idem. ℞. aque macedonici milij solis seminis apij petrosilini añ: ʒ.ii. seminis genestre. ʒ.iii. anisi feniculi añ. ʒ.ii. pistentur simul ⁊ in duabus quar. vini bullant vsq; ad consumptionem tertie partis. Ad idem. ℞. radicis graminis pentafilon radicis saxifragie origani pulegij paritarie senacōnū oīum añ. ptes.ii. dauci radicis apij radicis se. ra. asparagi radicis bruscī radicis endiuie capilli veneris ana partem.i. camedreos camepitheos lenistici omnium añ. partē. ß. dimittantur bullire in tina cuz musto deinde dimitte exire mustum ⁊ fit dos. omnium simul i vna brenta vini. ℧.i. bonum ⁊ quando exiuit cum eo mustū misce species infrascriptas ⁊ accipe omnes in vna pecia. ⁊ post pone in vno vecticulo ⁊ dimitte sic bullire in vino. ℞ florum cinamomi. ʒß. gaf. melegete galange nucis muscate. cardamomi spice ameos anisi feniculi seminum communium frigidorum omnium añ. ʒ.iii. pulverizanda pulverizētur omnia ponantur in saculo ⁊ hoc dicitur vnum artificiale appropriatum. Ad lapidem renum in pulueris forma ⁊ est puluis regine. ℞. reubarbari costi xilobalsami reponticī carpobalsami. añ. ʒ.ß. spice. ʒß. acori cinamomi pencedominon melanopiperis saxifragie. añ. ʒ.ii. garlosil. cipiri dragagāti alexandrie camedros ameos asparagi basiliconis vtrice se. citri seminis genestre quatuor seminum frigidorum mandragore añ. ʒ. v. cassie lignee politi croci squinānti bdelij lenistici masticis amomi bireos nasturtij. añ. ʒ.iii. granorum milij solis seminis feniculi petros. sileris montani cardamomi cinamomi anisi euforbij añ. ʒ.ii. ℥.i. epatis leonis balsamite sanguinis hirci pentafilonis añ. ʒ.i.ß. cantaridarum. ʒ.ß. piretri pimpinelle lingue auis pulegij añ. ʒ.iii.ß. liquiritie. lib.ß. bisonie fragarie turbith se. malue at triplicis aristo. ro. centauree maioris foliorum lauri añ. ʒ.i. ⁊ gra. v. leucopiperis saxifragie añ. ʒ.i. litargirij graminis siseleos aristo. lon. hermodactilorum añ. ʒ.ß. lapidis lincis lapidis gagatis armeni spongie ⁊ lazuli. añ. ʒ.i. dos est. ʒ.i. cum vino subtili. aut aqua diuretica. Ad idem lapis spōgie iudaicus cinis scorpionis pulverizatus cinis leporis combusti cinis ouorum galline postq̄ euacuate sunt a pull. cinis auicule que vocatur caudatremula sanguis hyrci bene preparati lingue serpentis. ß. illa que valet contra venenū pulueris lumbricorum terrestrium cum exiccantur ⁊ omnia ista valent a proprietate ⁊ additur aqua raphani que valet a proprietate. ⁊ potest dari quilibet per se vel mixtus ⁊ hoc cuz brodio cicerum ru. vel cum aqua raphani vel cuz aqua appropriata. In forma confectionis dentur instini. ʒ.ii. cum rubola vel malvasiffia vel cum vino in quo sit coctū millium solis ⁊ saxifragia. Ad idem filoātropos hiera tripen. ad idē nefre catarticum. i. renes purgans Nicolai. Ad idem adrianum Nicolai. Ad idem electuarium de cineribus Nicolai ad idem. ℞. cineres scorpionum. ʒ.ii. cātaridarum abscisis capitibus ⁊ alijs. ʒ.i. sanguinis hyrci exiccati. ʒ.ii. cineris vitri caulium non trasplantatorum cineris leporis cineris auis c audetremule cinerum ouorum ex quibus exiuerunt pulli añ. ʒ.iii. lapidis iudaici lap. inuenti in felle bouis spongie piperis dauci caruise. altee gummi arabici se. saxifragie milij solis siseleos carpobalsami xilobalsami spice nardi capillis veneris recentium quatuor. seminum frigidorum añ. ʒ.i. conficiantur cum melle ros. q. sufficiat ⁊ fiat conditum ⁊ vtatur eo ad q̄titatem quarum auellanarum mane ⁊ sero cum aqua decoctionis cicerum ⁊ tribuli marini. ab extra approximata fiat inunctio in renibus ⁊ pectine cū oleo de scorpionibus vel de lilio vel de amigdalis amaris vel de cera sis vel de granis citri ⁊ citrangulorum vel de piperibus. Balneum embrocatio emplastrum fiat sicut in cura difficultatis vine. ¶ Almansor.

¶ Si autem lapis ceciderit ⁊ in virga obstaculum fecerit aqua calida ab alto distillando ei supfundatur donec rubere videatur. deinde oleum tepidū guttatim superiniiciatur ⁊ si necesse fuerit fugatur ⁊ ex hoc mouebit lapis ⁊ exibit. Qō si magnus ⁊ angulosus fuerit necesse vt virga in ferius incidatur ⁊ extrabatur. ¶ Syllāus.

¶ Ponit curam lapidis quando descendit in virgam. Et dividitur in duas. Primo ponit curam qñ lapis non ē multum magnus quando posset egredi per virgam. Secūdo ponit curam qñ lapis est valde magnus qñ nō posset egredi per virgam. Secōa ibi. (Qō si magnus). De prima dicit q si lapis descendat in virgam aq̄ calida distillando fundatur ab alto donec videatur rubere. Ratio pz per idem. Tertio dicit q si necesse fuerit dz fugi per foramen virge. Nō q ex tali successione fit fortis atractio lapidis. (Quod si magnus). Ponit curam qñ lapis descendit in vga ⁊ est magnus dicens q si lapis est magnus ⁊ non potest descendere necesse est vt virga inferius incidatur: ⁊ sic extrahat ⁊ postea consolidetur.

¶ De apate qō fit in rēibus vel vesica. ¶ Syllāus.

Otandū circa rubricā qd sit apa renū vel vesice ¶ Secundo notandū q cā intrinseca apatū renū ⁊ vesice aliquando est calida ⁊ aliquādo est frigida scōm q materia diuersa pōt fluere ad renes vel vesicam vel ibi congregari. Bz cā extrinseca pōt esse casus vel percusio vel inepta equitatio ⁊ similia. ¶ Tertio notandum q signa apostematis renū sunt q: dolor est in diverso aggravatiuus ⁊ impeditur mine transitus se. pmixta cuz qua est rigor ⁊ horripilatio. Signa apatis vesice sunt q: apparet tumor manifestus in pectine. ⁊ dolor intensus sicut mulieris puerperantis maxime si materia sit calida qō declarat se. ⁊ dolor acutus. Si vero materia sit frigida dolor ⁊ se. sunt remissiores ⁊ mins ⁊ mingit cū difficultate. Signa si apa sit in rene dextro. dolor ascendit

De apostemate renum vel vesice.

vsq; ad epar. ℞ in sinistro descendit vsq; ad vesicā. ℣ Dio nosticatio talia apata in renibus sunt difficilia ad curandū ⁊ possunt terminari tripliciter. ℣ Primo in sensibiliter. vt quā do materia est panca. Secōo per cōuersionē materie in sani em. Tertio per conuersionē eius ad clyrosim cuius signuz est se. erratica ⁊ frequēs mictus vine ⁊ qñ monet videt ꝙ hēat aliqd suspensum in illis locis. Apostema renū indi cat hidropisim si non cito curatur. ¶ Almansor

HOC apostema quod fit in renibus ⁊ uesi ca cōcomitat febris permixta que non est uehementis caloris cum qua est horripilatio ⁊ rigor ⁊ frequēs mictus ⁊ dolor i infe rioribus costis ⁊ grauitas ⁊ cum impellitur uide ꝙ aliqd ibi sit suspensum. ¶ Syllāus.

¶ Determinat de apate qō fit in renibus ⁊ vesica. ⁊ diui ditur in duas. Primo ponit signa. Secōo curam. Secōa ibi. (Cum itaq; hec signa). De prima dicit ꝙ apata que fiunt in renibus ⁊ vesica sequuntur hec signa. Primū est febris pmixta que nō est multū calida in qua est horripilatio ⁊ ri gor pp materiā putrescētē in loco apostematis si ē pmixta q; fumi nō cōtinuant semp ad cor pp nimiam distantiā. sz nō est vehemētis caloris. q; materia putrescit in loco sa tis distante a corde. ⁊ si sit in vesica pp frigiditatē membri sz ē horripilatio ⁊ rigor rōne male materie pinguine a qua ele uant fumi pinguitui supra dorsum. Sm signū est frequens mictus. Rō pz. Tertiū est dolor in inferioribus dorsi. Ra tio pz. Quartū cū monet ⁊ pellitur videt egro ꝙ aliqd sit suspensum ibi. Ratio patet. ¶ Almansor

¶ Cum itaq; hec signa uisa fuerint eger ex ba silica minuatur eius partis in qua grauedinem ⁊ dolorem sentit. Loco quoq; emplastra infrigi dantia superponāt. ⁊ si egritudo sic dissoluta fue rit bonum erit. Si autem febris ⁊ dolor ⁊ grau itas perseuerauerint ⁊ urina nimium ⁊ frequen ter egrediatur. significat ibi pus colligi. Empla strum igitur est tunc super dorsum ponendum ex camomilla se. lini oleo sisamino furfuris con sperſis. Est ergo precipiendus ut in tina sedeat Si autem eger minxerit pus semina que nomi nabimus in. c. de ardore urine sunt danda dōec pus minuatur deinde trocisci dētur quos in. c. de mictu sanguinis ⁊ puris nominabimus. apo stema uero quod fit in uesica debet concomitari se. conclusa ⁊ difficultas mingendi ⁊ dissuria ⁊ fe moris ⁊ uirge dolor. ⁊ tunc eger ex basilica mitu endus est ⁊ fiat huius egritudinis cura quemad modū prediximus. Est autē quandoq; ꝙ renū apostema non peruenit ad saniem immo transit in duritiem cuius grauitas in renibus sine febre perseuerat. Est ergo clysterizādus ex mucilagi ne fenugreci ⁊ seminis lini ⁊ apozimate camomil le ⁊ caulium ⁊ melliloti et maluauisci et furfuris. Et uomat frequenter. Renibus quoq; suppo natur emplastrum ex his que nominauimus. ⁊ si urina minui uidetur urinam prouocantia den tur. Hoc quoq; pro paruo nō ē habēdū. q; ex eo puenit ad hydropisiz. ¶ Syllanus

¶ Ponit curam ⁊ diuidit in duas. primo facit hoc. Secū do ponit cañ. obseruandū. Secōa ibi (hoc quoq;). Pria i qua tuor. primo ponit curam apostematis renū a principio añ conuersionem materie in saniē. Secōo pōt curā in processu qñ materia cōuertitur ad saniem. Tertio ponit curā apatis ve sice. Quarto ponit curam apatis renū qñ materia cōuertit ad duritiem. Secōa ibi. (Si aūt fe.) tertia ibi. (Apa. Quar ta ibi. (Est aūt. primas in duas. primo ponit curā per fle botomiā. Secōo p vnū locale. s. emplm in secunda ibi. (Loco quoq;.) De prima dicit ꝙ vbi nō fuerit signa p̄dicta eger dz flebotomari ex basilica illius ptis in qua sentit dolorez ⁊ grauitatem. rō q; phibet augmentum apatis diuertendo materiā ⁊ euacuādo. sed quare ab eadē pte q; sufficit vna diameter. s. ab inferiori ad superius. (loco quoq;.) ponit curā per vnū locale. s. per emplm dicēs ꝙ loco debēt sup poni empla infrigidātia. Rō q; phibent fluxum materie ad locū a principio. Secūdo dicit ꝙ si egritudo dissolnatur sic erit bonū signz. ¶ Notandū ꝙ si apostema sit calidū emplm dz ee tale. ℞. ros. ru. ʒ. i. semis portulace seis pa paueris al. añ. ʒ. ʒ. olei q̄r. i. aque ros. ʒ. ʒ. farine ordei. q. sufficit pulnerizanda pulnerizent. misce oia ⁊ fiat emplm mediocriter liquidū. Sed si materia fuerit frigida a princi pio competit emplm tale. ℞. succi absinthij lib. ʒ. olei ros. camomille añ quar. ʒ. farine ordei. q. sufficit. misce omnia ⁊ fiat emplm. (Si aūt. Ponit curā quando generat sani es ⁊ diuidit in tres primo ponit signa generationis saniei. Secōo ponit quoddam emplm qō facit ad generationē sa nei. tertio ponit curā post generationem saniei. Secōa ibi. (Est ergo. tertia ibi. Si autem eger. De prima dicit ꝙ si febris ⁊ dolor ⁊ grauitas perseuerauerint ⁊ urina minutiz ⁊ frequenter egrediatur ar. est supra generationem saniei. ratio q; in generatione saniei plus agit calor in materiam ⁊ agit ⁊ commouet ⁊ fit maior febris ⁊ dolor ⁊ grauitas. sz quare minutim ⁊ frequenter egreditur urina. Ratio pa tet quia in generatione saniei fit maior acuitas in materia ⁊ plus stimulat. (Est ergo. ponit emplastrum maturatiuz ⁊ generatiū saniei dicens ꝙ debet poni emplastrum su pra dorsum factum ex camomilla se. lini furfuribus oleo sisamino cōsperſis. ad idē emplm maturatiū i apate calo ℞. mal. bisinal. añ. M. ʒ. caricarū pinguiū q̄r. ʒ. medulle cerui vel vituli. ʒ. i. vel. ʒ. i. ʒ. olei ⁊ farine tritici. q. sufficit. conquassanda cōquassentur fortiter misce ⁊ fiat emplastrum. maturatiuum in apate frigido. ℞. caryocarū pinguium. ʒ. ii. radicis lilij quar. ʒ. mucilaginis fenugreci mu cilaginis semnis lini. añ. ʒ. ʒ. olei sisamini quar. i. hydromel lis pauce cōmixtionis q̄r. i. ʒ. farine tritici. q. sufficit. conquassanda conquassentur fortiter misce ⁊ fiat emplm. Si autē eger. ponit curā per ea que debent approximari post gene rationem saniei dicens ꝙ si eger minxerit saniē debēt ei da ri semina que dicent. c. de ardore vrine donec minuat. di cit secundo ꝙ deinde debent dari trocisci de quibus infra dicetur. c. de mictu sanguinis ⁊ saniei. Ratio q; illi mundi ficant vias vrinales a sanie ⁊ remittunt acuitatem (Apa vo ponit curam apatis qō fit in vesica. primo premittit signa. Secūdo ponit curā. Secōa ibi. (Est aūt. De prima dicit ꝙ apostema vesice sequuntur illa signa. primū est se. conclu sa. secūdū est difficultas mingendi ⁊ dissuria. tertiū ē dolor virge ⁊ femoris. Ratio pz. Et tunc dicit ꝙ eger dz flebo tomari ex basilica. ratio patet vt supra. Secūdo dicit ꝙ alia cura. s. per localia debet ee vt victū est de cura apostematis renum. rō patet per idem. Est aūt. ponit curam quando apostema cōuertitur ad duritiem. ⁊ diuiditur in duas. pri mo premittit signum. secundo ponit curā. Secunda ibi. Est egro. De prima dicit ꝙ apostema renū aliquando conuer titur ad duritiem. ⁊ signū distinctiuū est. quia grauitas pse uerat in renibus sine febre. Ratio pz. q; resolutū est quod erat subtile euaporabile ⁊ remansit grossum. Est ergo. po nit curam ⁊ diuiditur in tres. primo ponit curā per clyste re secundo per euacuationem per vomitū. tertio p empla strum. Secunda ibi. Et vomat. tertia ibi. Renibus quo qz. De prima dicit ꝙ eger debet clysterizari cū mucilagi ne seminis lini ⁊ fenugreci ⁊ decoctione caulium camomil le melliloti ⁊ maluauisci ⁊ furfuris. rō q; tale est mollifica tiuum. Et vomat. ponit curā per vomitū dicens quod dz vomere frequenter. rō q; diuertit a loco. Renibus quoq;

De ardore vrine

Ponit curam per emplastrum dicens q̄ renibus debet superponi emplastrum ex bis que dicta sunt. s. ex mollificatiuis. ratio patet. Secundo dicit q̄ si vrina apparet minui debent dari prouocantia vrinam. Ratio patet q̄ ex ea peruenitur ad hydropisim. q̄ tale apostema debilitat renes. vnde non possunt trahere aquositatem ab epate ⁊ sic remanens resudat ad concauitatem ventris ⁊ causat hydropisim ⁊ cetera.

¶ De ardore vrine. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam quid sit ardor vrine: patet q̄ est acutas ⁊ mordicatio quedam ipsius vrine. ¶ Secundo notandum q̄ causa ardoris vrine est duplex. Una est permixtio humorum calidorum cuꝫ substantia vrine ⁊ est cholera vel flegma salsum quando transit per vias renum vel vrine. Alia causa est vlcus existens in vijs vrine. vnde cum vrina transit per loca inducit ardorem. Ad propositum primū capitur hic. ¶ Tertio notandum q̄ signa ardoris vrine habentur ex iudicio patentis pronosticato. talis pnosticat̄ super vlcere in vijs vrine seu vrinalibus propter excoriationem quā inducit vrina acuta. ¶ Almāsor.

Quam eger dum mingit sentit ardorem ⁊ punctionem in virga a salsis acetosis ⁊ acutis abstinendus est ⁊ nutriendus est ex tapheis lenibus ⁊ zibrebezi ⁊ eoruꝫ similib⁹ Hec quoq; medicina danda est ei. ℞. se. melonis excorticati. ʒ. xxx. citrulli cucurbite portulace papaueris albi seminuꝫ añ. ʒ. iii. seminis biusquiami albi. ʒ. ii. zuchari albissimi ad pondus oīum puluer̄is horum quotidie. ʒ. iii. in māe alie. iii. circa noctem cum. ʒ. i. sirupi viol. aut iuleb sumantur. Hec ergo egritudo non est paruipendenda quia cum sit mansiua ⁊ perseuerans proueniunt ex ea in vesica ⁊ in instrumentis vrinalibus vlcera. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam ardoris vrine. ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam. Secundo ponit cañ. pronosticum. Secunda ibi. ¶ Hec ergo. Prima in duas. primo facit quod dictum est. Secundo ponit curam per medicamen. Secunda ibi ¶ hec quoq;. De prima dicit q̄ si eger i emissiōe vrine sentit punctionem ⁊ dolorem debet abstinere a salsis ⁊ acutis ⁊ acetosis. Ratio quia augent ardorez in vrina ⁊ debet vti cibis humidis. vt ptisana non colata spinachia lactuca ⁊ portulaca ⁊ similibus. Ratio quia remittunt acuitatem. ¶ hec quoq;. ponit curam per vnum medicamen dicens q̄ debet dari vnum medicamen quod est. ℞. se. melonis excoticati. ʒ. xxx. se. citrulli se. cucurbite se. papaueris albi omnium añ. ʒ. iii. se. biusquiami. ʒ. ii. zuchari albissimi ad pōd⁹ omnium. de puluere horum quotidie in potu sumat i mane. ʒ. iii. ⁊ totidem in nocte vel circa cum. ʒ. i. sirupi viol. vel iuleb. Ad idem. ℞. seminum communium frigidorū. ʒ. iiii, se. portulace biusquiami papaueris albi liquitie passularum añ. ʒ. i. zuchari. ʒ. i. ʒ. fiat tragea. ad idem lac amigdalarum cum aqua decoctionis se. melonis. ad idem valet in iectio per siringam albuminis ouī bene agitati. ad idez. ℞. mucilaginis se. psilij se. citoniorum añ. ʒ. i. lactis mulierum vel asine in virgaz per se proiecti. ab extra valet emplastrū hoc. ℞. sandali al. ⁊ ru. sumach spodij myrtillorum añ. ʒ. ii. acacie hipoquistidos añ. ʒ. i. ʒ. succi plantaginis aq̄ ros. añ. ʒ. i. farine ordei. q. sufficit. pulueriz̄anda pulueriz̄etur. misce omnia ⁊ fiat emplastrum mediocriter liquidum. possent etiam addi duo albumina ouorum. ad idem valet pannus duplicatus infusus in albumie ouī bene agitati ⁊ lacte mixtis ⁊ positis supra locum. ¶ hec ergo. ponit cañ. obseruandum dicens q̄ hec egritudo non est paruipendenda. quia cum antiquatur proueniunt vlcera in vesicam ⁊ instrumēnis vrine.

¶ De mictu sanies vel sanguinis. ¶ Syllanus

Notandum circa rubricam q̄ sanguis apparēs in vrina. aliquando prouenit ab epate. aliquando a renibus. aliquando est purus aliquādo impurus. aliquando cum sanie aliquando sine sanie. ¶ Secundo notandum q̄ causa mict⁹ sanguinis est aliquando interior. aliquando exterior. si exterior est sicut casus percussio superfluus coitus exercitium nimium superfluum ciborum ⁊ potus repletio. dimissio alicuius fluxus soliti sicut menstruorum ⁊ hemorroidum ⁊ mutilatio membri. Si vero causa sit interior hoc est propter habundantiam humorum aut propter acuitatez aut propter aquositatem vel ventositatem. vel vlcus vel apostema vel propter debilitatem renum ⁊ vesice ⁊ sic de alijs. aliquando prouenit per viam crisis ⁊ mundificationis. aliquando per viā sinthomatis. ¶ Tertio notandum de signis distinguentibus si prouenit ab epate ē sine dolore quia epar non sentit ⁊ est purus nisi sit ex debilitate epatis ⁊ est mixt⁹ cuꝫ vrina si a vesica tunc est dolor in pectine ⁊ est trumbosus separatus ab vrina. si prouenit multus ⁊ subito significat ruptura vene. ⁊ quando paulatim significat corrosionem vel resudationem vel paruam apertionem. Si prouenit sicut lotura carnis recentis significat debilitatem epatis. si propter repletionem prouenit discernitur ex habitudine. si prouenit propter acuitatem humorum discernitur ex ardore. si vero prouenit ex alijs causis cognoscitur ex signis apostematum renum ⁊ vesice dictis supra. si prouenit per viam mundificationis tunc discernitur ab alleuiatione. si per viā sto. tunc discernitur ex grauitate. pronosticatio. ois fluxus sanguis rubei ⁊ mundi si fit multus est malus. fluxus sanguis ex vesica tardius curatur q̄ ab alijs membris. sanguis apparens in vrinam longo tempore pessimus est: q̄ significat vicera fraudulenta in corpore. ¶ Quarto notandum de mictura saniei q̄ mictus saniei est propter vicera i renibus existentia ⁊ vesica. Vel est a membris superioribus. sicut propter rupturam pleuresis ⁊ pipleumonie vel apatis epatis ⁊ sic de alijs. si vero pp vicera in renibus vel in vesica sic est cā vel iterior vel exterior si exterior est sicut percussio plaga casus coitus superfluus medicine acute ⁊ nimis diuretice ⁊ similia. si cā sit interior est. vel pp apa male curatū ⁊ male mundificatum. vel pp humorū abundātiam: vel pp malā q̄litatē. vel pp grossitiem ⁊ ventositatez vel viscositatē vnde adheret. vel pp lapidem cū ibi dissolui nō. ¶ Quinto notandū q̄ si sanies veniat a mēbris superioribus discernit̄ p lesionē illarū ptiū. si a renibus ⁊ vesica discernit̄ ex loco doloris. si a renibus dolor est i renibus ⁊ dorso. si a vesica dolor ē in pectine. sed si sit a cā intrinseca discernit̄ ex relatōe infirmi. si ab intrinseca faciliter discernit̄ bene cōsideranti: pronosticatio. Vlcera renū faciliuꝰ curant̄ q̄ vlcera vesice. ga ren mēbrū ē carnosum ⁊ vesica ē membrum non carnosum. Vlcera renū ⁊ vesice diuturna nunquā curantur ga fistulata sunt. in istis a vanis pmissionibus desistamus. ¶ Almansor.

Quam aliquis pp casum vel percussionē sanguinem minxerit ex basilica minuat̄ et trocisci qui dicuntur trocisci de Karabe tribuantur. Mui. ℞. Karabe gūmi tremule arboris añ. ʒ. v. balaustie hypoquistidos añ. ʒ. ii. et. ʒ. olibani. ʒ. ii. se. apii opii añ. ʒ. i. formētur trocisci pondere aur. i. ex quibus unus in die cū apozimate sumach tribuatur. ad comedendum uero tribuantur carnes cocte cuꝫ sumach et carnes cocte cum succo vue acerbe. Abstineat a nutrientibus acutis et salsis. Loco uero percussiōis superponatur emplastrū ex bolo armeno et acacia et aloe et litio cōfectis cū aceto et aqua. si aūt sanguinis mictus euenerit post cōcussionē ciboꝝ

acutorum. aut potum uini acuti flebotometur eger. trociscos de Karabe i potu sumat et eodē quod dirim⁹ gubernet regimīe. Pus vo si mixerit egro trociscī isti dādi sūt. Qui. ℞. seis melonis citrulli cucurbite absq3 corticib⁹ oiuz añ. xx. boli ar. gūmi arabici thuris pinguis sanguis draconis oium añ. ʒ. x. opii. ʒ. iii. se. apii. ʒ. ii. in formentur trociscī pondere. ʒ. ii. ex quibus oi die vnus cū firupo de papauere. ʒ. i. in potu tri buatur. Virge quoq3 ex isto collirio imittatur. Collirīū de ceruſa. ℞. ceruſe ſarcocolle olibani gūmi arabici opii ſanguinis draconis oium partes equales. fiant ex eis colliria ⁊ p firigā prius fiat iniectio ex hydromelle ⁊ mingat eger ⁊ post eius egressionē fiat itez iniectio istius collirii dissoluti in lacte asine. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de mictu sanguinis ⁊ saniei. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam mictus sanguinis qñ puenit a causis extrinsecis. Scōo saniei. Secūda ibi. (Pus vero. Pria in duas. primo ponit curam mictus sanguinis qñ p uenit a causis extrinsecis. Secūdo qñ puenit pp cōestionē ciboz acutoz vel potū vini antiqui. Scōa ibi. (Si autem. Pria i quatuor. primo pōit curā per flebotomiā. Scō p trocī. Tertio per dietā. Quarto p emplīm. Sa ibi. (Et trociscī. Tertia ibi. (Ad comedendū. Quarta ibi. (Loco vo. De prima dicit ꝙ qñ qs miserit sanguinem pp casuz vel per cussionē dz fieri flebotomia de basilica. Ro qz diuertit ma teriā ne fluat ad loca renū vel vesice. (Et trociscī. ponit cu rā per trociscos dicēs ꝙ debēt dari in potu trociscī de kara be. rō qz sunt frigidi ⁊ stiptici ⁊ a ꝓpuletate restringūt san guinē. So ponit descriptionē. ℞. karabe gūmi tremule ar borū amborū añ. ʒ. v. balaustiaz hypoquistidos amborū añ. ʒ. i. fomentur trociscī pōderis aur. vnius. ex qbus oi die cū decoctōe sumach tribuat. ad idē valēt trociscī de ka rabe posiū supra. c. de sputo sanguinis ⁊ administrenē cuz aq̄ plātaginis. (Ad comedēdū. Ponit curā dicēs ꝙ ad co medendū debēt dari egro cocta cū succo vue acerbe. rō qz ingrossant sanguinē ⁊ remittūt ebullitionē. So dicit ꝙ ōbet abstinere a cibis acutis ⁊ salsis rō pz. (Loco vero. Pōit cu rā per emplīm dicēs ꝙ loco pcussionis dz supponi emplīm factū de bolo ar. achacia aloe ⁊ litio cōfectōis cū aceto ⁊ aq̄ ros. Ratio pz. qz ē stipticū ⁊ cōsolidatiuū. ad idē emplz fa ciū ex foliis plātaginis portulace ⁊ semperuine cōqualsatis. (Si at sanguis. Ponit curā mictus sanguinis puenientis post cōestionē ciboz acutoz. aut potū vini antig. dicēs ꝙ si mictus sanguinis fiat mō dicto dz fieri flebotomia. rō quia sunt frigidi ⁊ stiptici. So dicē ꝙ eger dz regi vt dictū ē supra ¶ Notandū ꝙ mictus sanguinis quidā est nouus ⁊ tūc suf ficit qō est dictū p raſ. Alius ē antiquus ⁊ tunc sufficit mū dificare vias vrinales a sanguine. ⁊ tunc medicina mundifi catiua vesice ē. ℞. capill. veneris. ℞ iiii. ligritie rase. ʒ. i. seis melonis q̄r. ſ. ʒucbari albi mellis electi añ. q̄r. iii. fiat si rupus clarificatus vsq3 ad lib. i. administretē cū decoctōe se minis melonis. ad idē. ℞. folioz pētafilon. ℞. iiii. ʒucbari albi. q̄r. iii. fiat sirupus clarus vsq3 ad q̄r. i. vel. lib. i. ⁊ admi nistretē cū decoctōe folioz plātaginis. mūdificat. n. ⁊ cōsoli dat ⁊ est. ℞. Gerardi ⁊ nunq3 inuenit defectū. Ad idē pro pauperibus sufficit comedere lib. ii. pentafilon. de mane. (Pus vero. ponit curā mictus saniei ⁊ diuiditur in duas. prio ponit curā per trociscos. Scōo p collirīū qō dz inittī p firigā. scōa ibi. (Virge quoq3. De pria dicit ꝙ si eger mingit sanē debēt dari trociscī isti. ℞. seminū melonum ci trulli angurie cucurbite oium absq3 corticib⁹. ʒ. xx. boli ar gmēi arabici thuris pinguis sanguinis draconis oium añ. ʒ. x. opij. ʒ. iii. seis apij. ʒ. ii. informentē trociscī pōderis. ʒ. ii. ex qbus omni die vnus cū firupo de papauere. ʒ. i. tribua tur. Rō qz tales trociscī alterant malā cōplexionē qualitati ue que est in vlcere. mūdificant vlcus ⁊ cōsolidāt ⁊ hoc in vlcere renū requirit. ¶ Notandū ꝙ in vlcere renū ⁊ vesi ce. aliquando administrantur mundificantia ⁊ consolidātia per se. aliquādo simul. ℞ Mundificatiuum. ℞. se. melonis mundati se. alte se. solatri añ. ʒ. iiii. amigdal. amararum se. citrulli capilli veneris recentium radicis ireos liquiritie ra se. ʒ. i. ʒ. se. baucie se. apij añ. ℥. i. ʒucbari albi. lib. i. fiat ele ctuarium per bolos. ⁊ de istis potest fieri firupus si cōple tur quantitas. ⁊ talis firupus administretur cū decoctōe se. melonum. Ad idem sunt aqua ordei hydromel aqua ficu um decoctio hysopi prassij capilli veneris recentium ⁊ lac. Consolidatiuum est. ℞. consolide maioris ⁊ minoris añ. ʒ ii. sanguinis draconis thuris masticis boli. ar. añ. ʒ. i. reubar bari assari acacie myrri. ʒ. ſ. spice nardi. ℥. ſ. ʒucbari albi. q. sufficit. fiat electuarium per bolos. ⁊ de istis potest fieri sirupus si dupletur quantitas. Ad idem. ℞. liquiritie rase. ʒ. ii. capilli veneris recentium foliorum arnoglose. i. planta ginis añ. ℞. ii. cucumeris cucurbite citrulli indi. añ. ʒ. i. se. papaueris albi se. altee mucilaginis se. citōioz añ. ʒ. ſ. dra gāti gummi arabici. ʒ. iii. reubarbari. rosſ. ru. añ. quar. ſ. ʒucbari albi quar. iii. fiat sirupus clarificatus vsq3 ad lib. i. Ad idem cauda equina sumpta intus ⁊ extra. Sed simpū cia sunt bolus ar. sanguis draconis mirra spodiū rose cau da egna ⁊ simitia. ⁊ inter omnia valet potus lactis caprini. Nam valet loco cibi ⁊ potus ⁊ medicine. (Virge quoq3. ponit curā per collirīū quod iponitur per siringā. dicēs ꝙ per siringam debet poni collirium de ceruſa. Ratio qz con solidat. scōo pōit descriptionē. ℞. ceruſe ſarcocolle gummi arabici olibani opij sanguinis draconis oiuz añ. ptes eq̄les. fiāt ex his colliria. Tertio dicit ꝙ dz prius fieri iniectio per siringā ex hydromelle. deinde dz migere eger. post egres sionem dz fieri iniectio illius collirij dissoluti in lacte asinino ¶ Notandū ꝙ dz medicus mō cū cōsolidatiuis mō cum mundificatiuis modo cū mitigatiuis procedere ⁊ sic retē rare quousq3 fuerit cura completa.

¶ De fluxu vrine. ¶ Syllanus.

Notandū circa rubricam ꝙ diabetica passio ē im moderata vrine emissio vel effusio. ¶ Secūdo notandū ꝙ cā huius passionis. vel est superflua caliditas renū attrahens aquositatē ab epate ⁊ epar a stō. ⁊ hoc est vtplurimū. Vel cā ē frigidi tas renū ⁊ totius corporis mortificās ⁊ paraliticans vnde nō pmittit cōtineri vrinā. ¶ Tertio notandū ꝙ signa hui⁹ passionis sunt manifesta qñ vrina mingit i magna quātita te ⁊ frequenter. Signa vo sm diuersitatē causaz variant. Si fiat a caliditate sentit caliditas in renib⁹ ⁊ dolor ⁊ pūctu ra ⁊ magna sitis. si ex frigiditate sentitur frigiditas in rēib⁹ ⁊ extremitatibus ⁊ ledit a frigidis ⁊ iuuat a calidis. prono sticatio. si hec passio cōtinuauerit macerat corpus ⁊ debi litat ⁊ deducitur ad perditionem. ¶ Almasor.

Cum eger multū vrine emittit ⁊ i emissio ne ardorē nō sentit aut mingit in somno suo nec patit siti nec corpis extenuatio nē incurrit: ea que vrinā ꝓstrigūt dāda sūt. Ne dicamē retinēs vrinā. ℞. gladiū. ʒ. i. olibani. ʒ. xxx. seminis coriandri sicci boli armenii gummi arabici añ. ʒ. x. fiat ex eis pulvis de quo in māe. ʒ. iii. ⁊ circa noctē totidē ad transglutiendū dent Nō si cū hac egritudine sitis fuerit validissima clamosa ⁊ aqua que bibitur cito egrediat aqua ordei cū psilio det. Et nutriat cū succo vue acer be ⁊ sumach ⁊ similibus boz nutrientiū. et cū ci bo q fit de sila ordei et masal et rob acetosum da ei in potu et, phibeat a labore et cuz muliere cōcūbere. Isti quoq3 trociscī in potu sumantur ℞. spodii. ʒ. x. lactuce se. portulace añ. ʒ. xv. co riandri sicci. ʒ. i. se. rosſ. ru. boli armeni añ. ʒ. v.

De vermibus

balaustie. ʒ. ii. cāphore. ʒ. ʒ. sumant in potu cum succo granati acetosi. Herbe ēt frigide terant et sup renes ponant. Et caueat sibi a cibis calidis et vino et ab oībus q̄ vrinā puocāt. Illud aūt qō ex nimio stolidox errore puenit ē. qz dant i hac egritudie medicinas calidas. vnde illico ducunt ipsum ad phthisim. ¶ Syllanus.

¶ Pōit curā fluxus vine. ꝛ diuidit in duas. primo pōit curā qñ puenit a frigiditate. Secūda ibi. ¶ Nō si cum. De prima dicit ꝙ si eger emittit multā vrinā ꝛ in eius emissione nō sentit ardoꝛē vel migit in somno ꝛ nō patit sitim nec extenuationem corpis. supple arguendū est ꝙ fit a frigiditate ꝛ hūiditate relaxāte villos vesice. Secōo dicit ꝙ p cura debent dari restrigētia vinam. ꝛ tūc ponit vnū medicamē qō est. ℞. glādiū. ʒ. i. olibani. ʒ. xxx. se. coriandri sicci boli ar. gūmi arabici añ. ʒ. x. fiat de his pulis dent. ʒ. iii. de mane ꝛ tantūdē circa noctez Ad extra valet empl'm. ℞. laudani mastices añ. ʒ. ii. ligni aloes storacis calamite galāge se. citoniorū añ. ʒ. i. terbēthine ʒ. i. pulueriz̄ada pulueriz̄ent cōquassanda conquassentur cū pistillo calido. misce oia malaxando cū succo mēte ꝛ fiat empl'm tenue ad quātitatē medij palmi ab vtraq; pte extendat supra coxū ꝛ applicet pectini. ad id ē. ℞. succi mēthe. li. i. olibani mastices. añ. ʒ. ʒ. nucis cipressi. ʒ. ii. galange ligni aloes añ. ʒ. i. pulueris cinamomi. q. sufficit ꝛ fi est pauper valet pulis cimini assati ꝛ fiat empl'm. Ad idē vngant loca femoris ꝛ virga ꝛ ptes adiacētes cū oleo de lilio vel ō costo in quo dissolūat castoreū bolū armenū mastix mumia myrra. ¶ Nō si cū. ponit curā fluxus vine qñ puenit a caliditate. ꝛ diuidit i duas. prio facit hoc. Secōo pōit erorē quorūdā stolidox. scōa ibi. ¶ Illud āt. pria i tres. prio ponit curā p ea q̄ approximant ad intra. scōo p ea q̄ approximāt ad extra. tertio ostendit a qbus dz abstinere. scōa ibi. ¶ herbe ēt. Tertia ibi. ¶ Et caueat. pria in tres. prio pōit curā p potū. Secōo p dietā. ſ. p cibū ꝛ q̄dā alia. Tertio p trociscos. Secūda ibi. ¶ Et nutriat. tertia ibi. ¶ Iti quoq;. de prima dicit ꝙ si cū fluxu vine fuerit fortissima sitis ꝛ aqua que bibitur cito egredit credēdū ē ꝙ fit a caliditate. Secōo dicit ꝙ p cura debet dari aq̄ ordei cū psilio. Ratio qz remittit caliditatē renū. Ad idē valet sirupus viol. vel iuleb vil. cū aqua frigida. ¶ Et nutriat. ponit curā p dietā dicens ꝙ debet nutriri cū succo vue acerbe ꝛ sumach ꝛ filibus ꝛ cibo facto de sila ordei ꝛ similibus cibis frigidis. Silr valz lac acetosū masal. ¶ Nō qz oia illa infrigidāt ꝛ alterāt malā cōplexionē calidā. ꝛ p hos itelligit similes cibos ꝛ fructus frigidos ꝛ stipticos vt sunt mespila sorbe prunelli ꝛ cornule. ꝛ caueat a labore ꝛ coitu. Nō qz talia calefaciunt renes Citis quoq;. pōit curā per trociscos dicēs ꝙ debent sumi trociscī isti qui sant. ℞. spodij. ʒ. x. seis lactuce seis portulace añ. ʒ. xx. coriandroꝝ siccorū ros. ru. boli armeni oiz añ ʒ. v. balaustiaꝝ. ʒ. ii. cāphore. ʒ. ʒ. sumant in potu cū succo granati acetosi. Ratio qz sunt frigidi. Ideo alterāt complexionē calidā. ꝛ stiptici: iō claudunt vias vine. ad idē tria sandali. ad idē diarodon abbatis. ¶ herbe ēt. ponit curā per ea q̄ approximant ab extra. dicens. ꝙ herbe frigide terant ꝛ super renes ponant sicut sunt lactuca portulaca solatꝝ sempuina ꝛ filia. ad idē folia vitis folia salicis cucurbita ꝛ fructus q dicit anguria silis cucurbitis p frusta incisus. ad idē ℞. vnguenti populeon quar. i. olei ros. olei mandragore. añ. ʒ. ʒ. mucilagis psilij. ʒ. ii. aceti. ʒ. i. cere paꝝ. fiat vnguētum. ad idē. ℞. succi lactuce dulcis suc. solatri. añ q̄r. i. ʒ. aqua ros. quar. i. aceti. ʒ. ʒ. papaueris albi. q. sufficit: misce oia ꝛ fiat empl'm mediocriter liquidū. ad idē petia plūbi i multis locis pforata ifundat in aceto per noctē ꝛ ponatur super renes. Valet religiosis ꝛ continentibus qui non affectant coitum. ¶ Et caueat. Ostendit a quibus debet cauere dicens ꝙ debet abstinere a cibis calidis ꝛ a vino ꝛ ab oīnibus vinam generantibus. Ratio quia augent fluxū vine. ¶ Illud aūt. ponit errorē quorundā stolidorū. dicens ꝙ aliqui stolidi in cura huius passiōis dant medicinas calidas vnde egrū perducūt ad phthisim ꝛ ethicam ꝛc.

¶ De vermibus qui generantur in ventre. ¶ Syllāus.

Circa rubricam est notandum ꝙ vermis generatur ex putredine in corpore hūano sicut et generant vermes ꝛ musce ꝛ alia aialia sibi similia ꝛ sic patet que sit causa efficiens. ¶ Secūdo notandū ꝙ cā efficiēs vmīū est duplex. scilicet remota ꝛ imediata. Remota est oē illud qō generat hūoꝛē crudum sicut repletio nauseatiua coitus superfluus post cōestionē multa repletio fructuū ꝛ sic de aliis. Cā imediata est materia flegmatica cū putrescit i itestis supioribus generātur vermes lōgi ꝛ rotundi ꝛ appellant lūbrici si in longatione vel recto generant gdam parui ꝛ rotundi sicut sunt vermes qui repiuntur in caseo. Sed in intestis medijs generātur vermes curti ꝛ lati ꝛ vocant ascarides vel cucurbiti qō idem est. ¶ Tertio notandum de signis ꝙ signoꝝ vermiū quedā sumunt a somno quedā a vigilia. a somno primo qñ garriunt in somno ꝛ patiunt sudoꝛē ꝛ mastīcāt sicut si haberēt i oze cibū ꝛ habēt ēt somnia terribilia. ꝛ excitant exterribiliter ꝛ cū inquietudine. Signa sumpta i vigilia sunt qz patiūtur fricationē ꝛ mordicatiōem nasi ꝛ oculoruꝝ cōcauitatē ꝛ alienatiōez ꝛ doloꝛē in vētre ꝛ clamoꝛē ꝛ emissionē saline egredit lingua ꝛ exiccat os plus de die q̄ d nocte ꝛ habent anhelitū fetidū ꝛ amaꝝ. aliqñ ejiciuntur p nares os ꝛ p iferiora. Iō dī ꝙ aliqñ pforant intestina ꝛ exeunt extra ꝛ ē stupoꝛ audire si vex est ꝛ cōsueuerūt seq terribilia accidentia sicut est mania epilepsia appetitus canin? ꝛ bolismus sincopis iliaca passio ꝛ colica ꝛ epatis passiōes ꝛ sunt cū stipticitate vētris vtplurimū. Et si sunt in intestis supioribus ascēdit doloꝛ ꝛ in lōgitudine sentiunt quendam pruritū q̄si cōtinuū sicut si formice essent in ano. Si sunt in tenuinis medijs causat ibi doloꝛ in medio loco. pronostication. Vermes frequentius generantur i pueris aut i gulosis ꝛ circa autumnū. Vermes in febribus. aut sunt in principio aut in medio aut i fine. si i principio aut sunt vivi aut mortui. si vivi malum signum est qz significant fe. pestilentiales ꝛ malam corruptōem. si mortui bonū signū est qz significat mundificationem. si i fine appparent ꝛ sunt vivi bonū est signū qz veniunt tunc rōne mundificatōis. si vero mortui malum est signū. qz significat hoc esse ex malitia materie. Si vero apparent in medio semper malum est signum sine vini sine mortui appareant: quoniam febris comitans vermes semper est malum. quia consumit nutrimentum vermium ꝛ auget putredinem ex qua generātur vermes ꝛ ita angustiantur ꝛ magis mouent sic patiens magis molestatur. ¶ Almansor.

Qui hoc nocumēto solit? est ledi a cibis grossis ꝛ vnctuoſ sibi cauere dz. ꝛ quotidie anteq̄ comedat sumat bucellas sali quas cū sinapi ꝛ almuri. hoc. n. ipsos generari, p bibet. Si vero eos generari cōtingat nō quenit nisi vt expellant. Medicamē ascarides expellēs burūgi excorticati cū valde famelic? est eger. ʒ. vii. sumant. Medicamē magnū expellēs lumbricos. ℞. burūgi excorticati turbith se. nil. oīum partes eq̄les lupinoꝝ nasturtii cambil. añ. p tem mediā sumāt ex eo i potu. ʒ. vii. prius iñ bibat eger lac mox vt mulctū fuerit p tres dies. ꝛ deinde die q̄rta dietet se. ꝛ de predicto medicamine i laete adbuc calido vt est mulctū dissoluto aceto dū est valde fame licus bibat. Vermes vominuti qui in ano fiunt pro quibus generāt pruritus in eo. ꝛ iō cū fricat anus expelluntur cū coto qō ex oleo abluto inuolutū imittat. aut imittatur cū oleo de cbri so mil. aut succo mēthastri aut inuoluatur ex pua q u ātitate aloes ꝛ felle vacci-

no ⁊ superponaur. ¶ Gyllanus.

¶ Determinat de vermibus. ⁊ diuidit i duas. ꝓmo docet preseruare a vermibus. Scdo ponit curā qñ sunt generati. Ibi. (Si vero eos. De prima dicit ꝙ ille qui est ꝓsuetus ledi a vermibus dz cauere a cibis grossis ⁊ vnctuosis. rō qz talia generāt materiā vermiū. Scdo dicit ꝙ añ cōestionē dz sumere bucellas aliqs cū finapi ⁊ almuri. rō qz icidūt ⁊ cōsumūt flegma qđ est materia generatiōis vermium. (Si vero eos. Pōit curā qñ vermes sunt generati. ⁊ diuidit in duas. Nā ꝓmo ponit curā generatōis vermiū qui generāt i itestis suprioribus ⁊ medijs. Scdo qñanc i lōgatōne. Scdo ibi. (Vermes vo. Prima i duas ꝑtes ꝙ duo ponit remedia Ibi. (Medicamē. De prima dicit ꝙ si contingat vermes generari nō cōuenit aliud nisi ꝙ expellant. ⁊ tunc pōt vnū medicamē dicēs ꝙ eger sumat. ʒ. vii. burūgi excorticati cū ē valde famelic⁹. Burūgi ē quoddā semē nigrū sile pipi qđ asportat de fenī. De Ia pōt aliud remediū. Ry burūgi excorticati turbith nil. oīum ptes eqles. lupinor⁹ nasturcij cābil. oīum añ. ptes equales. sumant ex eis in potu ʒ. vii. Scdo dicit ꝙ pu⁹ dz bibere lac p tres dies deiñ qñ die q̄rta de ꝑdicto medicamie cū lacte dissoluto bibat. Rō pz. ¶ Notādū ꝙ cura vermiū ꝑdictor⁹ ꝑficit ꝑ simplicia ⁊ ꝑ cōpositā. Simplicia q̄dā sunt calā q̄dā sūt fria. Simplicia calā. q̄dā sūt que interficiunt. trā. q̄dā sūt q̄ interficiūt ⁊ educūt extra. Simplicia calā q̄ interficiūt sūt absinthiū folia lauri nucle⁹ ꝑsici ruta mētastrū cost⁹ amar⁹ cētaurea prassium lupini amari mēta radix enule gra. lauri exiccata abrotanuʒ anisum. semē apij nigella assarū cimīnū nasturtiū amigdale amare diptamū pulegiū aliū fella alaliū. Simplicia vo calida q̄ interficiūt ⁊ educūt extra sunt aloes succus treos succus cucumeris asinini agaricus pulpa colloquintide cartamus succus enule recētis. ⁊ Aui. c. de cura vermiū dicit ꝙ si sumāt. ʒ. iii. extrahit eos sine nocumento ⁊ est mirabile. Simplicia fria i vermibus sūt semē cozādri sumac hypogistidos. lutū sigillatū lotū magra ⁊ ē spēs terre mirabil. se. portulace endiuie amare lactuce amare. se. salicis. se. caulū tribuli arōglossa ficca se. atriplicis oleū onfacinū i mixta q̄titate sumptū interficit eos pp magnā amiritudinē ⁊ educit extra pp viscositatē ⁊ ē vtendū istis diuersimode. Si ē se. vtēdū est frigidis. ⁊ si non est febris vtendū ē calidis ⁊ sūt materia cōpositar. Cōposita que approximant quedā interficiūt ⁊ educunt extra. ⁊ alia approximant vel ab extra vel ab intra. Si ab extra vel in forma potus vel pulueris vel cōfectōis vel pillular vel suppositorij vel clysteris. Si ab extra vel in forma vnguēti vel empli vel epithimatis vel sacculi vel ꝺ ꝑticulis de singulis discurrā. Et ꝓmo i forma potus. Sirupus acetosus simplex cū aqua absinthij vel alicuius decoctionis simplicis calī vel frigidi valet. ad idem fit aqua mirabilis cōtra vermes. Ry. sumach terre sigill. hypoquistidos acatie oīum añ. ʒ. ii. ⁊ bulliāt in aq̄ vsq; ad cōsumptionē medietatis ⁊ de ea sumant i potu ⁊ ita de alijs pōt fieri decoctio cū vino. ad idē. Ry. vini albi. lib. i. ſ. absinthij. ʒ. i. nigelle. ʒ. i. cōquassata nigella ⁊ absinthio tm̄ bullians ꝙ veniāt ad medietatē. deide colet. dosis fit. ʒ. i. ʒ. pro vice. ad idem. Ry. radicis graminis sumach fiat in aq̄ decoctio ⁊ vtat illa. In forma pulueris. Ry. coriandrorū ꝑparatorū seminis apij preparati. añ. ʒ. i. ʒ. ossis de corde cerui cōbusti. ʒ. vi. corallor⁹. ʒ. i. cinamomi electi. ʒ. ʒ. croci. ℨ. i. agarici. ℨ. ʒ. florum boraginis ⁊ bugloſſe añ. ʒ. i. ſ. ligni aloes ʒ. i. calami aromatici. ℨ. ʒ. margaritarum. ʒ. ſ. diptami armoniaci limature eboris serici cōbusti añ. gra. ii. foliorum lauri numero. viii. ʒuchari. ʒ. vi. ex his fiat pulvis subtilissimus. Ad idē. Ry. cornu cerui combusti. ʒ. i. seminis peonie seminis apij seminis coriandri seminis caulinz nigelle semi nis plātaginis añ. ʒ. ʒ. seminis endiuie. ʒ. i. diptami. ℨ. i. sandali corallorū margaritarū añ. gra. vi. ʒuchari pondus omniū ⁊ fiat pulvis subtilissimus. ad idem. Ry. rasure cornu cerui parū torrefacti. ʒ. ii. coriandrorū preparatorum ʒ. i. ſ. diptami. ʒ. i. ℨ. ʒ. terre sigill. ʒ. i. fiat pulvis subtilissimus. Ad idem. Ry. cornu cerui adusti. ʒ. i. seminis coriandrorum ℨ. ſ. aloes. ℨ. ſ. terantur subtilissime ⁊ dentur in potu cū sirupo acetoso. ad idem apium pulverizatū. est valde bonum. ad idem rasura cornu cerui data in potu excludit vermes. serapio. In forma cōfectionis. Ry. cornu cerui cōbusti. ʒ. i. seminis peonie seminis coriandri preparati seminis apij seminis caulium nigelle seminis plantaginis seminis endiuie añ. ʒ. ſ. diptami. ℨ. ʒ. herbe marine. ʒ. i. sandali corallorum rubeorum margaritarum añ. gra. v. ʒuchari. ʒ vi. fiat confectio. ad idem tyriaca. Ad idē bierepicra ⁊ cū hoc simul educit extra. Ad idem aloes cū melle datū. ad idem succi enule. ʒ. iiii. In forma pillularum. Ry. pillularū communium ꝑm diuersitates corpor⁹ aliquando vnam aliquā do. ii. aliqñ. iii. ꝑm diuersitatem ⁊ sic vltra ⁊ sunt mirabiles qz vermes interficiūt ⁊ educūt. In forma clysteris. ꝓmo fiunt clysteria acuta cū hierapi. ⁊ filibus. In forma suppositorij. fiant suppositoria ex melle ⁊ aloe vel ex carne salsa. vt lardone. Ab extra approximata in forma vnguēti. Ry. aloes absinthij olei ꝓsicorū olei amigdalar⁹ amarar⁹ olī masti cis olei spice. añ. ʒ. ſ. ʒ. ii. acatie hypoquistidos terre sigill. lupinorū añ. ℨ. i. aloes bierepigre añ. ʒ. ſ. nigelle gal. mus. abrotani fell. tauri ligni aloes añ. ℨ. i. cornu cerui cōbusti. ʒ ii. se. endiuie. ʒ. i. cum cera fiat vnguentū ꝑ stō. Ad idē. Ry. olei de absinthio olei mirtillorū añ. ʒ. ſ. pulueris aloes enatici coriandror⁹ ꝑparatorū terre sigill. nigelle oīum an. ʒ. v. vini citonior⁹ fell. vaccini cere parū: fiat vnguentū ad idem Ry. olei absinthij olei ꝓsicorū olei mirtillorū ros sumach corallorū aloes gallie mus. añ. parū cū panca cera fiat vnguētū ⁊ est mirabile. ad idē. Ry. rute cū farina lupinorū absinthij aloes fell bouini añ. ʒ. i. bulliāt in aceto ⁊ oleo amigdalarū amararū. ⁊ oleo rute oīum añ. ptes eqles. cere. q. suf ficit fiat vnguentū. Ad idē. Ry. vnguenti agrippa. Nicolai ⁊ iungue ventre ⁊ est mirabile. De oleis valet oleum ꝓsicorū oleū amigdalarū amarū oleū de absinthio: in forma empli. Ry. mente absinthij añ. ʒ. ii. centauree minoris agarici añ. ʒ. ſ. aloe. ʒ. ii. aceti. ʒ. ii. aque ro. ʒ. i. farine lupinorū ad pondus oīum fiat empl'in ⁊ pōat supra stōm. ad idē. Ry. farine lupinorū succi absinthij succi ꝓsicarie. succi mēte. succi foliorū ꝑsici ⁊ succi seu vini citoniorū añ. ʒ. ii. pulveris terre sigill. coriādrorū ꝑparatorū nigelle farine lupinorū masticis mirtillorū aloes epatici. añ. ʒ. ſ. fell vaccini. ʒ. i. corallorum. ru. ʒ. i. misceantur cum modico vini ru: odoriferi. ad idem. Ry. mēte absinthij farine cicerū ru. aloes fell vaccini añ. ʒ. iii. bullant in aceto ⁊ oleo amigdalarum amarar. infundant pelle ⁊ ponant supra stōz añ ⁊ retro in forma sacculi. Ry. mente plegij absinthij mentastri ru. abrotani ros arnogloſſe añ. M. ſ. terantur grosso modo. ponātur in sacculo ⁊ apponantur stō ⁊ ventri. in forma odoramenti. Ry. panē assum ⁊ assatum ⁊ infundat in aceto fortissimo ⁊ odoretur. ad idē nigella odoretur. (Vermes vero). ponit curā vermiū q sunt in longatione. vel intestino recto. ⁊ dicit ꝙ vermes minuti q fiunt in ano cuius signū est qz generatur pruritus in ano. vñ cū fricat anus expelluntur. tūc coitū ex oleo abluto involutū imittatur aut ex oleo de crisomill aut succo mētastri vel involuatur ex parua q̄titate aloes ⁊ felle voccino ⁊ supponatur. ad idē valet suppositorū de carnibus salsis. qz incitatur expulsiua. ad idē suppositorū de melle. sed subito extrahatur. ad id ē clystere cū lacte in quo sit lac cū hierepigra vel cassia qz dulcis. ad idez. Ry. abrotani absinthij añ. M. i. se. cicute se. cimini assi. se. apij añ. ʒ. i. se. alexandrini. ʒ. ii. furfuris. p. i. mell ꝓsicorū amarorū añ. quar. ſ. salis cōis. ʒ. ii. bierepi. ʒ. v. succi foliorū porri. ʒ. i. fiat clystere vsq; ad q̄r. v.

¶ De hemorroidib⁹ fistul⁹ ⁊ ragadijs q i ano fiūt. ¶ Sy.

Notandū circa rubricā ꝙ hemorroides q̄dā sunt mānifeste sicut q̄ apparent in orificio ani ad oculū q̄dā sunt occulte iter anū que nō ꝑnt videri nisi digiti ponantur interius. Et istarū ābe sūt duplices. vt qñ sanguis emanat ab eis ⁊ a vulgaribus ꝑprie dicūtur hemoroides. quedā sūt surde. vt qñ nihil emanat ab eis. ¶ Scdo notādū ꝙ triplex ē gen⁹ hemorroidarum q̄dā dicūt vucales ⁊ sūt extrisece existētes i ano q̄dā dicūt morales qz bnt similitudinē cū moro ⁊ sūt extrisece i ano cāte a sanguie. alij addūt aliā spēz dicētes ꝙ alie sūt sic vesice ⁊ fiūt a flate lz raro. alie dicūtur vucales ⁊ bnt colorē vue

bene mature causate a sanguine mlico. ⁊ sic pz cā ītrinseca ipsaꝝ hemorroidaꝝ. fz cā extrinseca est sicut acceptio medicine acute pūgitiue ⁊ filia. ¶ Tertio no. q̄ signa hemorroidum extrinsecarū sunt manifesta ad visuz. q: eminētes extra ⁊ ad tactū. Signa earū que sunt ꝓfunde sunt dolor ⁊ grauitas intra anuz ⁊ difficultas egerēdi. ⁊ veri⁹ signū est inuersare longationē cū vētosa magna absq; incisione. ⁊ tūc aspectus itestini inuersati indicabit veritatē imediate supra egritudinē. Signa qñ sūt ab humorib⁹ frigidis: q: sentiē dolor ⁊ ꝓturbatio ⁊ grauitas in ventre. Si sint ex humorib⁹ calidis sentiē pūctura circa anuz ac si pateret tenasmonē ⁊ cō/ sueuerūt post illa accidētia cōsequi discoloratio faciei ⁊ grauitas corarū. ¶ Pronosticatio fluxus hemorroidarū si est tēp⁹ ꝓseruat a multis egritudinib⁹ mūcis factis ex humoribus adustis sicut est filia mlia lepra hydropisis morfea malum mortuū q̄rtana passio splenis. Cuz hemorroides ꝓsueuerunt fluere ⁊ nō fluūt. imo oino cessant: sunt cā hydropisis ⁊ ptisis. Omnes hemorroides sunt difficilis curatiōis. primo q: illa pars est enormis ⁊ rugosa ⁊ nō pōt sic inuestigari causa. Scōo q: illa pars ē multū sensibilis. Tertio q: talis est semita multaꝝ superfluitatū ⁊ āsi ꝓmuarū. Quarto q: est mēbrū frigidū nō hās virtutē. ¶ Ulteri⁹ notandum de fistulis ani. Prīo q̄ fistula est vicus strictū superi⁹ latū inferi⁹ sordidū ⁊ callū cū callositate in mēbro. ¶ Secūdo notandū de fistulis ani q̄ quedā sunt penetrātes ⁊ quedaz non. ¶ Tertio notandū q̄ fistula in ano causat ex mā melancholica venenosa adusta decurrēte ad intestinū lōgatiōe que ipsuz corrodit ⁊ vlcerat ⁊ parit per tūs fistulaz in loco. causātur etiaz ꝓpter aēa hemorroides ⁊ filia. ¶ Quarto notandū q̄ signa fistule penetrātis sunt q: feces exeunt per fistulā ⁊ vētositates manifeste ⁊ manifestat cirurgico cū imiserit tentā in fistulā ⁊ tractauerit eam inuenit tentā ꝓfundari vsq; ad longationē ⁊ si digitus ponat in ano nō poterit bene ꝓstringi vndiq;. Qñ fistula penetrauerit itestinū oino incurabilis est. ⁊ si ē curabilis tūc dū est valde de larcato. ¶ Ulteri⁹ est notandū p̄cipaliter de ragadijs ani q̄ ragadie ant sunt fissure in ano sine tumore. ¶ Scōo est notandū de causis. Causa ragadiarū pōt esse q̄ncupler. Prīma dysenteria. Scōa cā pōt esse feces dure que trāseūtes p anuz inducunt magnuz dolorē ⁊ scissurā ⁊ solutionē ꝓtinui. Tertia cā pōt esse caliditas ⁊ siccitas oficij ani scindentis anuz. Quarta cā pōt esse aēa ani ⁊ hemorroides qñ rumpunt. Quinta pōt esse aligd exteri⁹ scindēs ⁊ rumpēs. ¶ Tertio notandū de signis ragadiarū ani. Signa sunt dolor ⁊ ardor cum scissuris apparētibus ⁊ q̄ ex eis emanat virus nigrū: aut rubeum: aut fetens valde ⁊ viride. ¶ Pronosticatio. Ragadie sunt difficilis ꝓsolidationis ⁊ curatiōis pp causas superi⁹ allegatas de hemorroidibus. ¶ Almansor.

QUam sanguis recēs sine dolore p iferiorē fluit regionē iterpollato tū tpe nō est ꝓstringēd⁹ nisi patiēs debiliteť. a mltis enī passionib⁹ exide liberať. Si aūt ex eo debiliteť ⁊ idiget ꝓstrictōe: trociſci de charabe cū succo sumach denť. In comestione quoq; sumat sumachiā ⁊ cibū q cū succo vue acerbe fit et bis filia de illis q̄ nutriēcia sunt. Si vero multū debiliteť nutriať cū succo carnis cui plurimuz admiscetur succus citonioꝝ ⁊ vinū. Vinū quoq; bibat stipticū. Et sup epar ponat emplm de spica qō in. c. de epate nominauim⁹. Et si ista nō sufficerit: cōfectio de scoria ferri deť. Mō. ℞. miro balanoꝝ indoꝝ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ oīuz añ. z. v. spice sgnanti cipi. zz. pipis olibani ameos oīum añ. z. ii. scorie ifuse i aceto p ebdomadam vnam ⁊ postea torrefacte. z. xv. cōficiant oīa cū melle dispumato qō fuerit coctū cuz apozimate emblicoꝝ sicut in ca. de melancholia nosauim⁹ de quo quotidie ad nucis magnitudinez sumať. hoc nāq; hemorroidum ⁊ mēstruoꝝ sanguinez ꝓstringit. fluxui quoq; vētris lōgi tēporis remedium affert. Si aūt i ano oriť aligd ꝓminēs extra ex quo magn⁹ ꝓuenit dolor nec ab eo fluit aliquid: succ⁹ cepe cū pauca lana: aut fel vaccinuz supponať. Suppositoriū quoq; longū de cicla mine subiiciať qō patiēs per totā tenear noctez: ⁊ si ptingat egredi remittatur donec infrigidet: ⁊ egrediať sanguis. Cū āt dolor vehemētissim⁹ fuerit ⁊ apostema magnū i ano flebotomeť eger ⁊ emplm hoc supponať: sedat enim hemorro. dolorem cū adest aēa cū eis. Mō. ℞. mellilotū camomillā que tādiu in aqua coquanť donec dissoluanť. deinde sumať ex aqua decoctōis earuz q̄ztū vna manu capi pōt. vitellus ouj assati vn⁹ croci. z. i. opii. z. ii. se. lini triti fenugreci maluauiscī oīuz añ. Ms. i. ꝓficiant oīa ex rob i quo bdelli. z. iii. fuerint dissolute ⁊ folia supposita: post q̄z superficies ex oleo sisammo i quo adeps gallinaceus fuerit dissolut⁹ aut anatis iuncta fuerit more emplō supponať dū adhuc sit tepida. Alia cōfectio dolorē ⁊ aēa sedās. Cepe albū optime coctum teratur ⁊ cū butyro vaccino misceatur vt mollefiat ⁊ tepefactū ano i quo est aēa supponātur: hec enim dolorē sedāt vehemēter. ¶ Sylla.

¶ Determinat de hemorroidib⁹ fistulis ⁊ ragadijs ani. et diuidit in tres. Prīo determiat de hemorroidib⁹. Scōo de ragadijs. Tertio de fistulis. scōa ibi: (Cuz vō in ano.) tertia ibi: (Fistule vō.) Prīa i tres. Prīo ponit curam qñ hemorroides sunt fluētes docendo restrigere. Scōo ponit curā qñ sunt surde nō fluētes docendo aprire. Tertio docet sedare dolorē. scōa ibi: (Si aūt i ano.) tertia ibi: (Cū antez dolor.) Prīa in duas. Prīo ponit curā qñ hemorroides fluūt ⁊ nō sūt restrigēde. Scōo poit curā qñ idigit restrictione. scōa ibi: (Si āt.) De prīa dicit q̄ cū sanguis recēs fluit p anū cū interpollatiōe talis nō ē restrigēdus nisi patiēs debiliteť. ⁊ verificat se. q: patiēs liberať ⁊ ꝓseruať a mltis egritudinibus melancholicis de quibus dictū ē. Ratio pz. (Si autem.) Ponit curā qñ indiget restrictione. ⁊ diuidit in quatuor. Primo ponit curā ptrocisc⁹. Scōo p dietā. Tertio p emplm. Quarto p cōfectionē. Pa ibi. (In comestione). Tertia ibi. (Et sup epar). Quarta ibi. (Et si ista). De prīa dicit q̄ si ex fluxu hemorroidum patiēs debiliteť debēt dari trociſci de charabe cū decoctione sumach. Rō q: sunt frigidi ⁊ stiptici ⁊ cōsolidant a ppietate restringentes sanguinē. Ad idē pillule de bdellio. Ad idē pillule de sandaraca. (In comestione). Ponit curā p dietā. Et primo dicit q̄ i comestione dz sumere sumachiaz ⁊ cibū q̄ fit ex succo vue acerbe ⁊ cōsilia. Rō q: tales cibi sunt stiptici ⁊ igrossant sanguinē ⁊ claudūt vias ⁊ cōstringūt. Secūdo dicit q̄ si patiēs multū ōbiliteť dz vti succo carnis cui additū git succ⁹ citonioꝝ ⁊ vinū. Rō q: magis sblenat virtutē ⁊ cōstrigit. Tertio dicit q̄ dz bibere vinū stipticū. Rō pz. (Et sup epar). Ponit curā p emplm dicēs q̄ sup epar ē ponē dū emplm de spica de quo ē dictū. ca. de epate. Rō q: stipticū ē ꝓfortat epar ⁊ phibz fluxū ab epate. ¶ Notādū q̄ sup ānū dz pōi hoc emplz. ℞. aloes succotrini sāguis dra conis pilox leporis subtilr pulueriz atorū. ā. z. ij. tele aranee z. ij. albuminis ouj bñ agitati. q. sufficit ad incorporādum ⁊ extēdat sup pāno ⁊ applicet ano. Ad idē. ℞. succi plātag. z. ij. aq̄. ros. z. v. pulueris sumach. q. sufficit ad icorporādū.

Nō de adipe anseris nostri.

Dolze se. Stat

misce oia ⁊ fiat empl'in mediocriter ligdū. Ad idē p pauperib⁹ vngat ex oleo ros. vl' mirtio vl' pulnis sumach sumat cū oleo ⁊ applicē ano. Ad idē sedeat in aq̄ decoctōis gallaꝝ balaustiaꝝ sumach myrtillorꝝ ⁊ fitium. Uel fiat decoctio in vino stiptico. vel fiat fomētatio ex tasso barbasso decocto in vino. Et si ista. Ponit curā p ꝓfectionē dicēs q̄ si ista non suffecerint dz dari ꝓfectio de scoria ferri. Scōo ponit descriptionē. ℞. mirobal'. ido. belliricoꝝ emblicoꝝ aā. ʒ. v. spice sgnāti cipi. ʒʒ. ameos piperis olibani oiuz aā. ʒ. ii. scorie ferri ifuse i aceto p ebdomodā vnā ⁊ tonefacte postea. ʒ. xv. conficiant misce cum melle dispumato qō sit coctuz apozimate emblicoꝝ sicut dictuz est in ca. de mlia. Tertio ponit inuamētū dicēs q̄ hoc electuariū restrigit sanguinē hemorroiduz ⁊ menstruoꝝ. Silr restrigit fluxū vētris antiquuz. ℞ō ꝑz. Si aūt in ano. ponit curā quādo hemorroides fūt surde docēdo apire eas. ⁊ diuidit in duas ꝑtes q̄ duo ponit remedia. secūda ibi. Suppositoriuz. De ꝑma dicit q̄ si in ano hemorroides fuerint appentes. ſ. extra pminentes ⁊ nō sinit aliqd tunc succ⁹ cepe cuz pauca lana dz supponi aut fel taurinū: rō q: talia apiūt hemorroidas vl' venas hemorroidales vbi est materia retēta. Suppositorium. ponit aliud remedium dicēs q̄ dz supponi suppositorium lōguz de cyclamine qō patiēs dz tenere tota nocte. Ro dicit q̄ si ꝓtingit egredi debet remitti donec scidat ⁊ egrediat sanguis. Ad idē. ℞. succi cucumer asinini stafisag. aā. ꝓficiant cuz melle fiāt suppositoria. Ad idē. ℞. pulpe colloqntide. ʒ. iii. amigdalaꝝ amaraꝝ. ʒ. iiii. fiāt licinia lōga. Ad idē. ℞. olei ꝓticoꝝ amaroꝝ q̄r. ſ. medulle cbrisomiloꝝ dorsorū alliiꝝ aā. ʒ. i. fiat vnguētū cū cere. q. suffic̄ ⁊ supponat cū tēta. Ad idem suppositō fcā ex radice ireos apit ozificia hemorroidū. De sue. Ad idē panis porcin⁹. Ad idē iūctio cuz oleo ꝓsoruz vel de crisomilis. vel de amigdal' amaris. Notādum q̄ hemorroides possunt apiri cū foliis ficus ⁊ fricet locus ex eis a pte aspa donec lac egrediat. vel cum succo cyclamis vel cepe. Silr valet si fricet loc⁹ cuz lana vel pāno ifuso in medicamie qō ē. ℞. aloes succotrini subtilr pulueriʒati. ʒ. iii. folioꝝ lenistici. ʒ. i. misceant. Silr possunt aperiri cum ſlomo. ⁊ vt non claudant vngat locus cum vnguēto time diate dicto. Silr possunt apiri cum sāguisugis appositis ad hemorroidas cū vna cāna ꝓcaua ne vadāt ad aliū locū ⁊c. Cum āt dolor. Docet sedare dolorē hemorroidū. ⁊ diuidit tur i duas. primo docz p flebotomiā. Scōo p empl'z. De ꝑma dic qō q̄n apa fuerit vehemēs ⁊ magnum i ano dz eger flebotomari. ℞ō q: diuertit ne; mā fluat ad locū. Et empl'm. pōt seu docet sedare p ēpl'z. ⁊ diuidit i duas scōz q̄ duo ponit. ſa ibi. Ad dolorē. De ꝑma dicit q̄ ad sedādum dolorē hemorroidū dz supponi ēpl'm q̄ est. ℞. melli lotum cāomillā diu coctā in aq̄ donec dissoluat. deinde sumat ex aq̄ decoctiōis eaꝝ quātū vna mānu teneri pōt. vitelus ouī assati croci. ʒ. i. opii. ʒ. ii. seis lini triti seis fenugreci maluauisci. aā. M. i. ꝓficiant oia ex rob i quo sint bdelii. ʒ. iii. dissolute ⁊ folia supposita postq̄ eoꝝ sup̄icies ex oleo fisamino in quo adeps anatis mixta fuerit more empl'i supponant dum sint tepida. rō q: resoluunt pp camomillam. stupefaciunt pp opiū. mollificāt ⁊ maturāt pp assūgiā anatis cum bdelio. Ad idē. ℞. mucillagis seis lini aā. ʒ. ii. butiri sine sale sepi renuz capraꝝ aā. ʒ. ſ. vitellum vni⁹ ouī ros. xii. cere modicū fiat vnguentū. Ad idē. ℞. florū malue camomille aā. ʒ. ii. seis fenugreci seis lini aā. q̄r. ſ. q̄ssa sil' ⁊ bulliāt oia i aq̄ in q̄ patiēs teneat anchas aut spōgia fortiter cōpressa ifusa in pdicta aq̄ applicet ano. vel ex pdictis fiant sacculi lōgi ⁊ stricti ⁊ supponant. Alia ꝓfectio. ponit aliud sedās doloreꝝ dicens q̄ cepe album optime coctum terat ⁊ cuz butiro vaccino misceat. ⁊ molleſiat ⁊ tepefactū ano supponat q: resoluit vehemēter dolorē. Ad idē pozzum eli ratum ꝓfectum cum butiro. Ad idē. ℞. limacias cū testa ⁊ cōbure in fornace ⁊ pulnerizata aspgant q: statim dolor sedat. Ad idē valet suffumigatio facta cuz bdelio ⁊ adipe ziri bi camelini. Ad idem vnctio fcā cum oleo seis lini de pscis vel chrysomil' valet. Notādū q̄ inter oia folia caulium sedant dolorem. Ad idem vnctio cum adipe anatis est maximi inuamenti.

Cimanſor.

Cū vero i ano ragadias habuerit patiēs q̄ eū ledūt cū ipsi⁹ vēter sicc⁹ est pillis de bdelio vtat. q̄. ℞. mirobal'. ni. chebul'āboꝝ aā. ʒ. x. serapini. ʒ. iii. nasturtii. al. ʒ. ii. bdelii al. mol'. ⁊ piguis. ʒ. xv. dissoluat bdeliū i succo porroꝝ ⁊ ex eo ꝓficiant alia ⁊ iformentex eis pille ⁊ sumat ex eis freq̄nter ab. ʒ. i. vsq̄ ad. ʒ. iiii. Loc⁹ vero si adustionē patiat ex vnguēto ō ceruſa iungatur. si āt nō sentitur i eo adustio ungatur ex unguēto q̄ fit ex adipe q̄ i gibbo cameli iuenit ⁊ bdelio qō sic fit. ℞. cere citrine olei sisamini adip. anat̄ medulle cruris uaccini adipis q̄ est i gibbo cameli bdelii oiuz ptes equales. bdeliū pri⁹ mucillagie seleni dissoluat: deide oia misceātur: boc enim optimum existit. Si autem eger ragadias in ano habuerit ꝓfundas a quibus fetens virus fluxerit medicamen acutum qō in. c. de vulneribus descripsim⁹ ei supponatur qō eger per duos dies patiatur. Et si in eis aliqd remaneat qō resudet medicamen iterum apponat qō eousq̄ fiat donec locus siccetur ⁊ nō resudet. Qō si ea que ibi fiunt eminētia extra ⁊ pendentia fuerint in tantū vt arescāt ⁊ nigrescāt butyrū tepidū multotiēs supfundat donec nigredo ab eo remoueat. Si autem resudatio reuersa fuerit acutū medicamē itez ibi apponat: ⁊ si non resudauerit ex vnguēto de ceruſa curetur. Et etiam q̄n eminentes hemorroides extra curant cuz ferro cauterizādo: loquī tamē de boc plus est q̄z buius nostri libri modus requirat. Fistule vero generant in ano velociter: quoniā figura ei⁹ facit esse illud necessarium. Que sunt vtriq̄z penetrātes: aut non penetrātes. Cū aūt pforate fūt vtriq̄z stercus egredit ex eis ⁊ vētositas. Si aūt nō egreditur stercus neq̄z vētositas nō ē penetrās ab vtraq̄z pte. Log vero de ei⁹ cura pfecte plus est q̄z bic noster liber expectat. ſz q: oēs fere boies semp maximū icurrūt errorē i cura ei⁹: vñ ⁊ maximū incurrūt nocumētū: nos excitabim⁹ eos ad boc qō buic egritudini ꝓgruū erit: ⁊ ostēdem⁹ qualr a pdicto errore se custodiant. ⁊ dicim⁹ q̄ fistula vtriq̄z pforata cuz ab vno remota fuerit nullo modo ferro tangenda est: incisione enim ferri cōstringitur sterc⁹ iuolūtarie egredi. Est etiā aliud quare fistula ab vtraq̄z pforata ferro tangi non dz: qa toto tpe vite egri sic pmanere poterit nō magnū faciēs nocumētū neq̄z ꝓuenit ex ea aliud nisi resudatio ⁊ flux⁹. Si qō ab ea fluxerit: acutum fuerit ⁊ mordicatiū ⁊ fetidū habuerit odorē cui⁹ ēt q̄ntitas quotidie augeatur: erit fistula putrida ⁊ cū boc herpestiomeno cui ex medicamie acuto ⁊ ex eo qō cōplet oia succurrēdū est antequā dillatetur ⁊ magnificetur. Cū āt resudauerit nisi paz neq̄z quātitas quotidie augeat neq̄z

tium

malus odor

De hemorroidibus

magnificet neqz ~~odo~~ ibi augumẽtat⁹ fuerit nõ est in ea aliqd qõ sit timẽduz nisi resudatio ⁊ fluxus que medicari põt donec ficcet ⁊ detumescat ⁊ non resudet per longũ tempus. Si aũt resudatio redierit medicamẽ pdictũ adhibeat. Et hoc modo poterit blandiri per totuz tẽpus vite egri ⁊ non nocebit. ¶ Modus adhibendi huic egritudini medicamẽ ex collirio qõ i.c.de fistula oculi noiaum⁹. sumat ⁊ optime terat ⁊ fistula pmat donec qcqd in ea cõtinet egrediat ⁊ si radi⁹ eaz ingredi poterit inuoluat coto:deinde ex predicto medicamine postquã mollificatũ fuerit tinctus in fistulã imittat. Si vero in ea minime radi⁹ ingredi poterit dissoluat medicamen in aq̃ ⁊ subleuetur coxa egri suppositio puluinari ⁊ eo supino iacẽte pdictũ medicamẽ distillãdo sup fistulã fũdat ⁊ fiat hoc i mane ⁊ circa noctẽ p tres dies et sedeat i aq̃ de curcuma ⁊ lauet ex ea. ¶ Sylla. ¶ Ponit curã ragadiarũ que fiũt in ano ⁊ dividit i duas: primo facit hoc.secũdo reuertit ad ponendũ curã hemorroidarũ maxime quando fuerit putredo. secũda ibi: (Qõ ũ in ea.) ¶ Prima in duas.primo ponit curam ragadiaz qñ nõ sunt pfunde nec saniose.scõo qñ sunt tales.secunda ibi: (Si aũt.) ¶ Prima in duas.primo ponit curaz per euacuationem qñ venter est stipticus.secũdo per localia. scõa ibi: (Locus vero.) De prima dicit ꝙ qñ patiens habuerit ragadias in ano ledentes eaz cuz vẽter est stipticus debet vti pillulis de bdello que sunt. ℞. mirobal. nigroz kebulorũz embilicoz.aã.ʒ.x.seraphini.ʒ.iij.nasturtij.al.ʒ.ij.bdelij mollis ⁊ albi.ʒ.xv.dissoluat bdelium in succo porrozum ⁊ ex eo pficiant alia informent pillule ⁊ ex eis sumat frequẽter ab ʒ.i.vsqz ad.ʒ.iij.nõ qz iste pillule ꝓpter mirobalanos euacuant ⁊ cõsolidãt ꝓpter bdelium. ¶ Notandũ ꝙ melius esset si darent medicine laxatiue vel fierẽt clysteria qz mirobalani ꝓstringũt post laxationẽ. deinde cõsolidet locus cum vngũcto ꝓsolidatiuo ⁊ ceruſa dicta superi⁹ sepe. ⁊ sic facit Gherard. (Locus vo.) ¶ Ponit curã qñ i loco fit adustio. scõo qñ in loco nõ est adustio.scõa ibi. (Si autez nõ.) De prima dicit ꝙ si in loco fuerit adustio dz fieri inunctio cũ vnguento de ceruſa.nõ qz est infrigidatiuũ ⁊ cũ hoc ꝓsolidatiuum. (Si aũt nõ.) ¶ Ponit curã qñ in loco non est adustio dicẽs ꝙ dz inungi cũ vngũcto qõ fit ex adipe que in gibbo cameli inuenit ⁊ bdello ⁊ sic fit. ℞. cere citrine olei fisamini adipis anatis medulle cruris vaccini adipis que est i gibbo cameli bdelij ciuz añ partes eq̃les.bdelĩ prius i mucillagi ne se.lini dissoluat deinde misceant qz hoc optimũ existit. ¶ Notandũ ꝙ loco adipis que i gibbo cameli repit valet sepũ caprarũ vel assungia galline ⁊ inungant scissure. eodẽ modo valet i scissuris manuũ. Ad idẽ. ℞. dragagãti gallaz añ.pulnerizent cum sepo caprino vel bouino ⁊ pauco olei ros.misce ⁊ fiat vnguentũ. Ad idẽ suffumigatio facta cum bdello ꝓfecto cũ adipe. Ad idẽ terbẽtine.ʒ.ii. adipis anatis olei viol.añ.ʒ.ii.mucillaginis dragagãti.ʒ.i.cere citrine.ʒ. i.dragagãti pulnerizati.ʒ.ii.fiat vnguẽtũ ⁊c. (Si ãt eger.) ¶ Ponit curã ragadiarũ qñ sunt pfunde ⁊ saniose dicens ꝙ si eger habuerit i ano ragadias pfundas a quibus egredit virus fetẽs dz supponi medicamẽ acutũ qõ scripsit in.c. de vlceribus oculoz ⁊ de polypo.nõ qz corrodit. ideo ꝓsumit mãm sanioſaz vel furioſaz.scõo dicit ꝙ si in eis aliqd remanet qõ resudat.iterũ dz poni medicamẽ. ⁊ hoc fac donec locus exiccet ⁊ nõ resudet. Ad idẽ valet cerotũ viride positũ in eodẽ.c. deinde locus cõsolidet cuz vngũento de ceruſa. (Qõ si ea.) ¶ Ponit iterato curã hemorroidum specialiter.et dividit in duas.primo ponit curã per medicinã. Scõo per chirurgiã.scõa ibi: (Est ẽt.) De prima dicit ꝙ si hemorroides fuerint extra pinẽtes ⁊ pẽdentes ⁊ fetẽtes in tantuz ꝙ arescũt ⁊ nigrescũt dz sepe supponi butiz tepidũ donec nigredo remoueatur. Scõo dicit ꝙ si resudat virus fetens medicamen acutuz ibi ponat. Tertio dicit ꝙ si nõ resudat virus fetens curetur cum vngũento de ceruſa.nõ qz cõsolidat. (Est etiam.) ¶ Ponit curam per chirurgiaz dicens ꝙ curat aliqñ cauterizando cũ ferro. Secũdo dicit ꝙ hoc nõ pertinet ad istum locũ:sed ad septimũ almansoris. ¶ Notandum ꝙ hemorroides possunt remoueri per incisionem earũ ita ꝙ totaliter incidant quando sunt antique cuz ferro .s.cuz forficibus. Secũdo possunt incidi sine dolore cũ filo de serico vel cũ pilis equi ⁊ infundant in aqua in qua camphora fuit dissoluta. vnde nõ sentit dolor superfactẽdo mẽbrum. ⁊ post incisionẽ ponatur emplastrũ factũ ex vitellis ouoz ⁊ oleo ros.ad sedandũ dolorez. postea cõsolidentur vngendo locũ cum vnguento ꝓsolidatiuo qõ fit cuz ceruſa lota aloe mastice thure sanguine draconis oleo ro. ⁊ cera. (Fistule.) ¶ Ponit curã fistularũ que fiunt in ano. ⁊ dividit in tres.primo pmittit qũo se habent fistule ani q̃ntũ ad generationẽ. Secundo diuersitatem fistularũ. Tertio ꝓsequit ponẽdo curã.secũda ibi: (Que aũt vtriqz.) tertia ibi: Log vero. De prima dicit ꝙ fistule i ano cito generant ⁊ discernitur ex figura eius. Que autẽ vtriqz. ponit diuersitatem earuz dicens ꝙ tales aut sunt penetrãtes aut nõ. Secũdo dicit ꝙ penetrãtes distinguunt ex eo ꝙ egredit de loco fistule stercus ⁊ vẽtositas:sed si nõ sunt penatrãtes tunc non egredit ab eo nec stercus nec ventositas. Loqui vo. prosequit ponendo curã fistulaz ani. ⁊ dividit in duas.primo ponit intẽtionẽ suaz.secũdo ꝓsequit eam.scõa ibi: Et dicemus. De ꝑma dicit ꝙ loquẽdo de cura fistule ꝓfecte trãsit metas hui⁹ libri. De secũda dicit ꝙ fere omnes hoies maxĩmũ incurrũt errorez in cura huius passionis. vnde maximum sequit nocumẽtũ. Et hic ipse intendit excitare nos illud explicãdo qõ est cõgruum in cura huius ꝓpter quod possim⁹ cauere a dicto errore. Et dicemus. ¶ Prosequit et dividit in duas.primo pmittit documentũ obseruandũ in cura fistule penetrãtis.secũdo ponit curam illius per medicinas ibi. Si autẽ illud. De prima dicit ꝙ fistula penetrans ab vtraqz parte si fuerit distans ab ano nõ est tangenda aliquo modo ferro ⁊ rationẽ assignat.qz ex incisione facta cuz ferro cõtingit stercus egredi inolũtarie. ℞ qz lacertus cõstringens ⁊ dilatans est incisus.secũda causa qz talis fistula toto tẽpore vite.s.egri sic pmanere põt nõ inducẽs magnũ nocumentũ nec puenit ex eo aliud nisi resudatio ⁊ fluxus. Si aũt. ¶ Ponit curam fistule sanioſe. ⁊ dividit in duas.quia primo ponit curã in generali.scõo in speciali.scõa ibi: Modus. ¶ Prima in duas.primo ponit in generali qñ fistula est sanioſa ⁊ ꝓfunda.scõo qñ est pauca.scõa ibi: Cum aũt nõ. De prima dicit ꝙ si illud qõ egredit a fistula fuerit mordicatiuũ et acutũ ⁊ fetidum ⁊ q̃ntitas cõtinue augeat talis fistula erit sanioſa ⁊ cũ herpestiomeno. Scõo dicit ꝙ i cura tali succurrendũ est cũ medicamine acuto ⁊ cũ eo qõ ꝓficit intẽtiones omnes anteq̃ dilatet. De scõa dicit ꝙ si fistula nõ resudat nisi parũ ⁊ q̃tas nõ augeat quotidie nec malus est odor:tũc dz medicari cũ medicamine exiccatiuo donec exiccet ⁊ detumescat ⁊ nõ resudet aliqd lõgo tpe. Tertio dicit ꝙ si resudatio reuertat dz exhiberi medicamẽ acutuz ⁊ sic blandiri toto tempore egri. ¶ Modus. ponit curam in speciali. ⁊ dividitur in duas.primo explicat medicamen ponendo modũ approximationis. scõo ostẽdit quid fiendum quando non põt approximari modo predicto. scõa ibi: Si vero. De prima dicit ꝙ dz exhiberi medicamẽ factum ex collirio. de quo dictuz est in cura fistule oculi: ⁊ hoc dz fieri donec egrediat qõ in fistula cõtinet. secũdo dicit ꝙ si tenta põt ingredi inuoluatur radius coto ex predicto medicamine inuncto ⁊ mittat in fistulam. De secũda dicit ꝙ si radi⁹ nõ põt ingredi in eam dissoluat medicamen in aqua ⁊ debet subleuari coxa egri suppositio puluinari: ⁊ ifirmo supino iacente predictũ medicamen debet infundi super fistulã distillãdo ⁊ dz fieri de mane ⁊ circa noctẽ p tres dies. Dicit ẽt ꝙ dz sedere i aq̃ de curcuma ⁊ lauari ex ea. ¶ Notã duz ꝙ cura fistule penetrãtis ẽ vt totũ corp⁹ mũdificet cũ pillis fetidis.aut ex decoctõe mirobal.idoz cebuloz sene

epithimi fumiterre dulcorata cuꝫ zucharo roſ. veteri. deinde tota fistula mundificet vſqꝫ ad longationē cū vnguēto viridi facto ex melle roſ. ⁊ aluminе zuchotrino ⁊ flore eris mixtis ⁊ tritis equaliter: aut ex puluere affodilloꝝ ⁊ dilatetur os fistule cum tenta de ſpongia. aut cū medulla cāne mellite aut cum teneritate aristologie rotunde. ⁊ cū factū fuerit cauterizet locꝰ vſqꝫ ad ꝓfunduꝫ. deinde remoueat crusta cum butiro. deinde icarnet illud cū puluere thuris minuti rotundi ⁊ in fine cōſoliđet cuꝫ puluere nucis cypressi ⁊c. Cura fistule nō penetrantis est vt mundificet locus cū vnguento viridi dicto vel cum puluere affodilloꝝ ⁊ dilatetur os vt dictum est ⁊ posset cauterizari. q; cauteriuꝫ omnem remouet malā cōplexionē mēbri ⁊ dissoluit materias corrumptas cōtentas in mēbro ⁊ stringit fluxū sanguinis. ¶ Medicamen valde bonum ad fistulam ani. ℞. aceti vini fortissimi clari olei vetustioris qđ posset inueniri añ. lb. i. litargirij pulverizati ⁊ cribellati. lb. ſ. coquant̄ ista donec nigrū ⁊ incens fiat. deide ex eo fiāt tente. hoc enim valde exiccat absq; mordificatione ⁊ ꝺsolidat plagas recētes ⁊ vulnera ⁊ vlcera antiqua cōſolidat ⁊ mundificat. Ad idem. ℞. aloes sarcocolle thuris sanguinis draconis aluminis zucharini añ. ʒ. i. flox eris. ʒ. ii. fiant ex eis sief cū ſucco fumiterre ⁊ reponant̄ tādiu ꝙ indurescant ⁊ cū necesse fuerit ponatur vnuꝫ in fistula ⁊ ponat̄ omni die vſqꝫ ad. vii. dies mundificat. n. de ꝓpietate fistulam ⁊ finaliter cōſolidat.

¶ De egressione ani ⁊ matricis. ¶ Syllanus.

NOtandū circa rubricam de exitu ani ꝙ causa exitꝰ ani est dupler. Una est relaxatio lacerti seu musculi retinētis feces. hec ab humore relaxāte lacertū. Alia causa est apostema intestini faciens ipsuꝫ descendere. ¶ Secundo notandū ꝙ signa exitus ani ꝓpter relaxationē sunt. q; per imissionē cum digito pōt ingredi anus sine dolore. Signa exitus ani ꝓpter apostema sunt ꝙ intestinū nō ingreditur nisi impellat̄ cum digitis. dolor loci cum eminentia manifesta ⁊ cum duritie. ¶ Tertio notandū circa rubricam de exitu matricis ꝙ exitꝰ matricis est dupler. ſ. cā extrinseca ⁊ intrinseca. Extrinseca est sicut casus ⁊ percussio ſupfluus coitus sessio sup lapidē frigidum vel statio in aqua frigida vel vactio cuꝫ vnguentis frigidis. Causa intrinseca est vel apostema matricis ⁊ sic exit extra. vel relaxatio vel mollificatio sine ꝑalysis. hoc vel ab humore imbibito in cōcauitate matricis vel ꝓpter fluxum humiditatis aquose ab alijs mēbris ad matricē. ¶ Quarto notandum ꝙ signa exitus matricis ad extra ꝓpter relaxationē sunt multitudo humiditatis fluentis a vulua mollitis membrorum ⁊ laxitas. Signa exitus ꝓpter apostema sunt dolor intrinsecus ⁊ aliquando febris. ⁊ aliquādo duricies.

¶ Prognosticatio exitus matricis extra nunqꝫ vel difficulter curatur. ¶ Almansor.

QUm anꝰ extra egredit̄ carēs apate ⁊ ita disponit̄ ꝙ si ipellat̄ ingredit̄: ceruse balaustie gallaꝝ aluminis antimonii oīuꝫ partes fumant̄ equales ⁊ in puluerē rediganꝫ: ⁊ sup locum ex oleo roſ. calefacto inunctum pulverizent̄ ⁊ anus intromittat̄ ⁊ cōſtringat̄: qđ nō fieri conuenit postq̄ eger a sella reuersus fuerit ne eum cito ad sellam surgere sit necesse. Sumātur etiam galle balaustie cupule glandium folia myrti ⁊ coquant̄ in aqua donec rubea fiant ⁊ sedeat in ea ⁊ lauetur ex ea. Qđ si anus qui aposteмosus est ingredi minime pōt: eger aquā calidā frequēter ingrediatur ⁊ in ea sedeat ⁊ vngat anū ex cera et oleo camomillino: aut anetino donec ingrediat. Cūq; itromissus fuerit ex his q̄ noīauimus curetur. Vulua preterea si egressa fuerit similiter erit medicanda. Est tamē necesse vt fortiter ligetur et vt egra semp supina iaceat et coxa superius eleuetur. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de exitu ani ⁊ matricis: ⁊ diuidit̄ i duas. primo ponit curam exitus ani. secūdo matricis. secūda ibi: (Vulua preterea.) Prima in duas ꝑtes ꝙ duo ponit remedia. ſcda ibi: (Sumant̄.) De prima dicit ꝙ cū anus extra egredit̄ ⁊ sine apostemate cuiꝰ signū est. q; si digitus ipellit ingredit̄ tūc debet anus supspargi puluere tali. ℞. ceruse balaustiaꝝ gallaꝝ antimonij aluminis oīuꝫ añ. ꝑtes eq̄les. puluerizent̄. ⁊ sup anū ꝓmus oleo roſ. talis inunctū ponantur. deinde anus intus mittat̄ ⁊ stringat̄. rō q; talis pulvis est stipticus. sed oleo inungat̄ vt melius retineat̄ pulvis sup anum. Ad idem. ℞. sumach. ʒ. ſ. gallaꝝ anthere nucis cypressi myrrhe olibani añ. ʒ. i. fiat pulvis cum quo ſmapizetur intestinū: sed ꝓmus inungat̄ oleo roſ. Sumant̄. ponit aliud remediū dicens ꝙ sumant̄ cupule glandiuꝫ galle balaustie folia myrti. coquant̄ in aqua donec fiant rubea ⁊ sedeat in ea ⁊ ex ea lauet̄. ratio q; sunt stiptica. Ad idem fiat balneum de foliis nucis cypressi. Ad idem valet sessio si fiat in decoctiōe achatie vel semis myrti tassi barbassi vel caude equine. ¶ Notandū ꝙ in cura perfecta debet ꝓcedere balneū. deinde inunctio. deinde pulvis. Qđ si anꝰ. ponit curam exitus ani qñ fit ꝓpter apostema cuius signuꝫ: q; non pōt ingredi ꝓpter cōpressionē digiti eger dꝫ ingredi aquaꝫ calidā ⁊ sedere in ea. Secūdo dicit ꝙ debet inungere anuꝫ ex cera ⁊ oleo camomille vel aneti. ratio q; illā mollificāt et sedant doloreꝫ. ¶ Notandū ꝙ balneū eoꝝque cōpetūt in exitu ani est eoꝝ qui mollificant. vt malua bisbalma fenugrecū semen lini ⁊ anetum. Similiter solum balneuꝫ aque dulcis valet in hoc casu. Vulua ꝑterea. ponit curam exitus matricis dicens ꝙ si matrix egrediat extra eodē modo est curanda. Secūdo dicit ꝙ tamē est necesse vt fortiter ligetur ⁊ egra iaceat supina ⁊ coxa superius eleuet̄. ratio primi. q; eadē videt̄ causa exitꝰ ani ⁊ matricis. Ratio secundi q; in tali situ matrix melius ascendit ad locū suū. ¶ Notanduꝫ ꝙ ad exitū matricis ad extra ſer per ordinē requiruntur. primo ventose. secūdo ſuffumigatio. tertio balneū. quarto vnguētum. quinto ſuppositoriū. ſexto emplastrū. Modus est vt dicetur de oīb⁹ per ordinē. Ventose sint tres. Una ponat supra vmbilicū. sed alij dicunt sub mamilla. ⁊ vna ab vtroq; latere ⁊ fit vt matrix ascēdat ad locū suuꝫ vel ad superiora. Suffumigatio. bēat ollam parvā in qua sint carbones ignitū ⁊ supponat̄ pulvis talis. ℞. camomille achatie radicis bistorte añ. ʒ. iij. ꝑsidie balaustie añ. ʒ. ii. asse fetide. ʒ. i. masticis olibani galbani añ. ʒ. ii. ſ. nucis cupressi gallaꝝ foliorꝝ myrti añ. ʒ. v. ⁊ cū istō ꝺꝫ recipi fumꝰ circūtegēdo pānis ollaꝝ ne fumꝰ ascēdat ad nares. ſꝫ ꝺꝫ tenere aliqđ odoriferꝝ ante eas. ⁊ tūc rō remedij est q; ex fetidis est cōpositū faciētibꝰ matricē ascēdere ⁊ stipticis ꝓhibētibꝰ descensuꝫ. ⁊ ꝺꝫ fieri vētositas exītibꝰ. Balneū sit tale. ℞. ro. ru. q̄r. ſ. myrti radicis tassi barbassi añ. M. i. tormētille radicis bistorte ātherе masticis olibani añ. M. i. succi mſicarie succi lanēdule añ. quar. ſ. asse fetide q̄r. i. ꝙquassent̄ ⁊ i sacculo ponant̄. bulliant i modico vini stiptici ⁊ submergat̄. rō ꝑ idē vt supra. Unguētū cū quo ꝺꝫ iungi orificiū mſicis vel vulue intus ⁊ extra ⁊ renes. ℞. olei myrtini olei de lilio olei mastricis añ. ʒ. ii. ſ. asse fetide radicis bistorte tormētille añ. ʒ. iii. cere. q. ſufficit fiat vnguētū vt supra. Suppositoriū vel pessarium in dura ſuba positū in collo mſicis. ℞. asse fetide. ʒ. i. pulverizent̄ pulverizāda misce malarādo cum oleo myrtino. fiat massa de qua fiat suppositoriū. rō vt supra. Emplin qđ immediate ꝺꝫ poni sup vulvā ne iterū accedat. ℞. gūmi pini ʒ. ii. turis masticis añ. ʒ. i. nucis cypressi. ʒ. ſ. liquefiāt i olla nova cū oleo de mastice fiat emplin. Ad idē. ℞. masticis q̄r. i. olibani. ʒ. ſ. nucis cypressi gallaꝝ myrtilloꝝ añ ʒ. i. ꝑsidie balaustie añ. ʒ. ſ. terbētine. ʒ. i. ꝓpulverizanda pulverizētur cōquassanda ꝙquassent̄ cū pistillo calido. misce ꝺa fiat malarando cum oleo. fiat emplin tenue ad quātitatez vnius palmi parui in longitudine ⁊ medij in latitudine extēdatur supra pānum. ¶ Ultimo notandum ꝙ in cura huius passionis valet vomitus qui trahit ad superiora.

De superfluitate menstruor.

¶ De supfluitate mẽstruor ꝓfrigẽda. ¶ Syllan⁹.

Circa rubricam est notandũ ꝙ mẽstrua fluũt naturaliter qualibet revolutiõe aut renovatiõe lune sol. Fm ꝙ cõvenit etati mulierũ ⁊ aliis particularibus. ⁊ durat a diebus tribus vsq; ad. vij. Fm diuersitates cõplexionuz. ⁊ quãdo mẽstrua currunt in ẽntitate qualitate ⁊ ordine. tunc sunt mulieres sane caste et fecunde. quando autez illa mutant tũc sunt egrotatiue incõtinctes ⁊ steriles. ⁊ si generant imbecilles ⁊ morbidos generant pueros. supfluũt ergo aliqñ ꝑter naturaz ⁊ sũt cã morboz. ¶ Secundo notandũ ꝙ causa supfluj fluxus aut est intrinseca aut extrinseca. Si extrinseca sicut casus ⁊ percussio aborsus partus innaturalis magnitudo nimia virge. ragadie in vulua mulierũ. Si cã intrinseca aut ꝑter virtutem aut ꝑter mẽbra. aut ꝑter humorẽ. Si ꝑter virtutem hoc est ꝑter virtutez expulsiuaz ⁊ mundificationem totius ⁊ sic est ad bonũ q̃tuz est ex hoc aut est ꝑter virtutis debilitatez ꝓcliue ⁊ hoc est malũ. Si fuerit ꝑter mẽbrum hoc est qz mẽbrũ est rarum molle laxum mollificatiuum latum ⁊ apertum. Si fuerit ꝑter humorez hoc est qz peccat rõne nimie q̃titatis ⁊ nõ potest cõprehẽdi in vasis. aut rõne qualitatis male. vt qz nimis subtilis calidus venenosus salsus acutus mordicatiuus putridus aut frigidus aquosus ⁊ subtil. ¶ Tertio notãdũ de fignis si fuerit a causis extrinsecis habetur ex iudicio patientis si diligens inquisitor velit esse medicus. Si vero fuerit ꝑter causas intrinsecas ⁊ fuerit cum virtute forti tunc est cum bona coloratione tolerantia ⁊ allenatione. Sed si fuerit ex debilitate virtutis tunc mulier est discolorata ⁊ debilis ⁊ male tolerat. ⁊ si fuerit ex mẽbro cognoscitur ex habitudine corporis. si est pilosa extenuata macilenta ⁊ de facili passibilis. si fuerit ex humorum quãtitate cognoscit ex plectoria qz vene sũt plene. si fuerit ex humoris peccantis qualitate. s. caliditatis sue est calor sitis mordicatio ⁊ cognoscitur ex colore. si fuerit ex sanguine color mẽstruor cõuertit ad albedinem. si ex cholera tendit ad citrinitatem. si ex flegmate ad albedinez. si ex melancholia ad linorem et nigredinez. ⁊ est optimũ signuz ad distinguendus. ¶ Pronosticatio fluxus mẽstruor superfluus ducit ad egritudines cõsumptiuas. s. ad hydropisiz: pthisim: ethicam: dolorem dorsi: ⁊ passiones stomachi. s. debilitatem digestiue ablationẽ appetitus ⁊ similia. Confectio ꝓ retentione menstruor. ℞. zucbari ros. ʒ. ij. lapidis emathitis trocis. de carabe trocis. de terra sigill. ⁊ trocis. de spodio añ. ʒ. i. misceant ⁊ ponant in scutella parua ⁊ deauretur. Unguentum ad idem. ℞. olei masticis olei absinthij añ. ʒ. ʒ. olei mirtillor. ʒ. i. pulueris masticis. ʒ. i. pꝰ troc. de carabe troc. de terra sigil. boli ar. lapidis emathitis añ. ℈. ʒ. cere parũ. fiat vnguentũ. addas aceti. ʒ. ¶ Alman.

Pro supfluis menstruis cõstringẽdis p trocisci de carabe per hebdomadã vnã sunt dandi: qꝝ si non cõtulerint cõfectio de scoria detur. Et fiat minutio ex basilica. Ventose quoq; ad mamillas apponant. Et in comestione cibis vtatur stipticis. Et hoc medicamen egra sibi subiiciat. Oõ. ℞. olibani balaustiarum gallaz antimonii achatie aluminis omniuz partes equales. puluis boz optime tritoz cuz pauca lana subiiciatur. Femur vero ⁊ dorsum ex epithimatibus que in. c. de fluxu ventris noiauim⁹ epithimet. Et sedeat in aqua de curcuma. Oõ si ista nõ cõtulerit ex alio pessaro acuto fiat imissio ⁊ maneat in vulua. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã qñ menstrua supfluũt. ⁊ dividit in tot quot remedia ponit. partes patebũt. De prima dicit ꝙ pro supfluis mẽstruis restringẽdis debẽt dari trocisci de charabe p vnã hebdomadã cũ aqua plãtaginis. Ratio qz sũt frigidi. Ideo alterant. ⁊ sunt stiptici. ideo restringunt vias ⁊ a forma specifica restringunt sanguinẽ fluentẽ. Ad idez valet potare. ʒ. i. coralloz cum. ʒ. i. aque plantaginis ante prandium ⁊ tantũ de nocte. Ad idẽ pillule facte ex trocis. stipticis ⁊c. (Oõ si nõ.) ¶ Ponit aliud remedium dicens ꝙ si non contulerit debet dari ꝓfectio õ scoria ferri. ratio patet. (Et fiat.) ¶ Ponit aliud remedium dicens ꝙ conuenit flebotomia facta de basilica. Ratio qz diuertit ⁊ euacuat aliunde. ⁊ tũc si peccet sanguis competit flebotomia directe. si alius humor conuenit flebotomia indirecte. (Ventose quoq;.) ¶ Ponit aliud remedium dicens ꝙ ventose debent poni ad mamillas. s. sub eis. ratio qz ꝑter colligantiam mamillaz cũ matrice diuertunt ad superiora materiaz ⁊ est remediũ forte ⁊ familiare ⁊ sepe expertus sum. Ad idem valet ligare brachia. qz etiam diuertit materiaz ad superiora. (Et in comestione.) ¶ Ponit aliud remedium. s. per dietam dicens ꝙ in cibo debet comedere stiptica sicut risum lentes far coctum carnes assatas vinum grossum stipticuz. rõ ꝑz. (Et hoc.) ¶ Ponit aliud remediuz dicens ꝙ debet subici talis puluis. ℞. olibani balaustie gallarum antimonij achatie aluminis omnium añ. partes equales pulueriẽtur subtiliter ⁊ cuz lana supponatur. Ad idem. ℞. foliorũ plantaginis. M. ʒ. cõquassa ⁊ supponatur. Ad idem succi plantaginis. lb. ʒ. troc. charabe. ʒ. ʒ. misce ⁊ coletur ⁊ excoletur ⁊ ex colatura mittatur in matricem. Ad idem suppositoriuz ex achatia ⁊ succo sanguinarie ⁊ supponatur. Ad idem ⁊ est secretuz iniectio stercoris asinini ⁊ valet a ꝓprietate. (Femur vo.) ¶ Ponit aliud remediuz dicens ꝙ femur debet epithimari ex epithimate de quo dictuz est supra. c. de cura fluxus vẽtris. ratio patet qz constringit. Ad idez fiat epithima ex succo plantaginis ⁊ trocisci de charabe ⁊c. Ad idẽ valet emplastrum de stercore asini recenti factum. Ad idẽ. ℞. succi plãtaginis. lb. i. aque ros. quar. i. aceti. ʒ. ʒ. coralloz rubeorum charabe lapidis emathitis boli ar. myrtilloz cupulaz glandium olibani ℈. ʒ. ij. terre sigil. q. sufficit pulverizanda pulneriẽtur misce omnia sicut duo emplastra vnuz ante ⁊ aliud retro. ratio patet. (Et sedere.) ¶ Ponit aliud remedium dicens ꝙ debet sedere in aqua de curcuma. ⁊ est balneum factum ex radice rubee tinctoz ⁊ est radix cum qua tinguntur panni. Ad idem valet aqua myrti ⁊ corticis radicis vlmi ⁊ corticis radicis quercus. ⁊ aliorum stipticorum sicut sunt cortices granatoz balaustiaz glãdes lentes folia nespuloz citoniorũz pirorũz. Ad idem valet balneuz aque decoctionis aluminis pulnerizati ⁊ est experimentum vetularum infallibile. ¶ Notandum ꝙ predicta remedia valent multum quando fluxus est de sanguine colerico. vnde si predictus sanguis sit aquosus competit balneum ⁊ alia emplastra facta per res calidas ⁊ stipticas vt olibanum mastix nux cipressi vernix laudanum myrrha storax calamita anisum affum ⁊ his similia. ⁊ hec sunt simplicia calida ⁊ stiptica. Sed frigida stiptica sunt camphora achatia spodium coriandrum sanguis draconis sandali lapis emathitis hypoquistidos bolus ar. cupule glandium sumach galla myrtus balaustia plantago quinqz semina frigida sanguinaria ⁊ similia. (Oõ si non.) ¶ Ponit aliud remedium dicens ꝙ si predicta non sufficiant: debet dari pessarium aliud acutũ. ⁊ diu teneri in vulua. Ratio patet.

¶ De prouocatione mẽstruor. ¶ Syllanus.

Circa rubricam notandum ꝙ menstrua currunt naturaliter ab anno. xiij. vsq; ad quadragesimũ gnatum. vel qnquagesimũ. vel sexagesimũ. aliqñ citius. aliqñ tardius. Fm diuersitatem cõplexionum ⁊ aliorꝝ particularitũ. Sed retinent aliquando natura liter vel infra annum. xij. ⁊ vltra. lx. aliquando retinentur ꝑter naturaliter vt in temporibus mediis. Et sciendus ꝙ menstrua plus deficiunt in mulieribus q̃ sperma in viris. ¶ Secundo notandum ꝙ menstrua fluunt fm etatez iuuene. puellis fluunt in prima quadra. iuuenibus in secunda. Sed illis que magis processerunt in tertia quadra et aliis in vltima. set ex hoc possumus percipere ꝙ iuuenes debent flebotomari in nona luna ⁊ senes in antiqua. quoniaz ars imitatur naturam ⁊ ideo bene dicitur. Luna vetus veteres. iuuenes nona luna requirit. ¶ Tertio notandum

De prouocatione menstruoꝝ.

ꝙ menstrua retinentur ꝓter naturam ꝓpter causas extri secas. aut intrinsecas. Si ꝓpter extrinsecas. aut ꝓpter ni mium exercitium famē accidētia animē nimiā pinguedinez febriez ptisim hydropisim cicatricem in vulua ⁊ bis filia. Si propter causas intrinsecas vel ratione virtutis hoc est ꝓpter aliquā de malis complexionibus debilitantibus vir tutem. vt mala cōplexio calida cum excedit. aut frigida hu mida vel sicca. vnde debilitat expulsiuam ⁊ nō expellit sup fluum. aut ratione membri. aut quia os strictum corrugatū oppilatum clausum. sicut est matrix ⁊ orificia venaruꝝ. Si ꝓpter humorem vel ꝓpter q̄ntitatez. vel qualitatez humo rum. vt q̄ sanguis erit nimis grossus viscosus frigidus ⁊ sic de alijs. Si ꝓpter causas itrinsecas rōne virtutis discer nitur. ¶ Quarto notandū de signis. Si fuerit retentio mē struoꝝ ꝓpter causas extrinsecas faciliter cognoscit ex indi cio patientis. Si ꝓpter causas intrinsecas ratione virtutis discernitur ex signis malarū cōplexionū. ꝙ si fit mala com plexio calida ibi est sitis pulsus velocitas vrina intēsa ⁊ alia signa caliditatis. Si vero sit mala cōplexio frigida mulier est discolorata: somnolēta. cum pancitate sitis. pulsus tardi tas. vrina remissa. Si ratione mēbri cognoscitur ex habitu dine. s. si est pinguis superflue vl nimis extenuata. si ꝓpter apostema vel cicatricē in matrice. Si rōne humoꝝ discer nitur ꝓpter qualitatem. vt quia sanguis est viscosus gros sus frigidus ⁊ cognoscit ex habitudine superflue pinguis. vel ex regimine preterito multiplicante humores grossos ⁊ viscosos causantes oppilationem. Prognosticatio si men strua retinent ꝓter naturam medicus potest ꝓgnosticari al teram ex his passionibus aut malta. s. mania melācholia ca ligo ⁊ epilepsia. Et hoc quantuz ad cerebrū. sed quantum ad spiritualia mēbra ptisis tussis suffocatio. sed quantū ad naturalia nausea hydropisis: ⁊ quantum ad membra infe riora podagra. ¶ Almansor.

Cum ex retētione menstruoꝝ magna se quit passio: trocis. de myrrha dētur: qō ℞. myrrhe. ʒ. iii. lupinoꝝ optime tritoꝝ. ʒ. v. folioꝝ rute mētastri pulegii ceruini ru bee de qua tingit asse serapini oppoponaci om niū añ. ʒ. ii. informētur trocisci pōderantes. ʒ. ii. ex quib⁹ detur i die vn⁹ cū aqua i qua semē iuni peri coctū fuerit. hoc nāq; medicamen adeo ve hemēs existit i ꝓuocādis mēstruis vt ēt fetū ex cutiat si qua eo sepe vtatur. Uentose quoq; sub curuature poplitis sunt ponende ⁊ flebotomia ex saphena facienda est. postremo quoq; vētose femori sunt superponende. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam retentionis menstruorum: ⁊ diuiditur in tot quot remedia ponit. partes patebunt. De prima dicit ꝙ cum ex retentione menstruoꝝ sequit magna lesio tūc de bent dari trocisci de myrrha. Ratio patet q: incidunt ma teriam viscosam subtiliant aperiunt. ⁊ mundificant matri cem ⁊ sic etiam cōfortant expulsiuam. Secundo ponit de scriptionē. ℞. myrrhe. ʒ. iii. lupinoꝝ optime tritoꝝ. ʒ. v. fo lioꝝ rute. mentastri pulegij. cerunni. rubee de qua tingit serapini asse oppoponacis oīuz añ. ʒ. ii. informent trocisci ponderis. ʒ. ii. ex qb⁹ detur vnus in die cum aqua decoctio nis iuniperi. Tertio dicit ꝙ hoc medicamen est ita potens in ꝓuocatione menstruoꝝ. q: etiā valet ad extrahendum fetum. ¶ Notandū ꝙ in ꝓuocatione menstruoꝝ quedaz approximant per superi⁹ quedā per inferi⁹: ⁊ quedaz ab extra. Approximata per superi⁹ sup os. ℞. rubee tinctoꝝ maioris. ʒ. ii. lenitici asparagi graminis radicis cipi añ. q̄r. ʒ. siseleos. ʒ. ii. melliſſe. ℥. ii. artemisie: sanine: valeriane: pulegii calamēti añ. ℥. i. xilobalsami carpobalsami añ. ʒ. i. spice nardi. ʒ. ʒ. liquiritie rase vuaꝝ passaꝝ mundataꝝ añ. ʒ. i. floꝝ anthos floꝝ sticados arabici añ. ʒ. i. mell electi. lb. zucbari al. quar. iii. fiat sirupus clarificatus vsq; ad lb. i. ʒ. detur cum brodio cicerum. Ad idem. ℞. sanine pulegii. et rubee maioris añ. partes equales fiat decoctio cum vino albo subtili detur ad bibendū. Ad idem. ℞. trifere rubee maioris añ. ʒ. ʒ. seminis siseleos. ʒ. iij. se. fenugreci saseolo rum rubeoꝝ cicerum nigroꝝ añ. partē mediā. coquant in lb. ʒ. aque quousq; redeat ad partez. i. colet ⁊ colatura cū modico zucbaro administret et multū aperit. Ad idem va let aqua distillata rubee maioris ⁊ est multū fortis. Ad idē valet vsus trifere sine opio quolibet mane cū aqua ciceruz vel cū vino albo. Ad idē. ℞. casie lignee. ʒ. ii. troci. casie añ. ʒ. i. pulverizent subtiliter ⁊ detur ad bibendū cum vino in quo bullierit sanina ⁊ subito ꝓuocat. Ad idem pulvis casie lignee cum vino datus. Ad idem. ℞. myrrhe castorei sto racis. oīuz añ. aur. i. sanine cinamomi amboꝝ añ. auř. ʒ. cō ficiant cū melle. dos. est aur. ij. si detur cuz vino est melꝰ. Ad idē. ℞. sanine. ʒ. ii. asse armoniaci rubee añ. ʒ. i. ʒ. fiant pilule ⁊ sunt auř. Ad idem croci. ʒ. ii. vel. i. detur ad biben dum. Similiter diacalamēti. ʒ. i. Valet etiā diacinamomuz cum rubea tinctoꝝ. Ad idem cozdumenti trit. ʒ. i. Approri manda per inferius. s. per vulvam sunt suffumigia. ℞. col loqntide q̄tuz vis cuius recipiat fumū super carbones po nendo cum instrumēto ⁊ statim ꝓuocat. Ad idem fiat sup positoriū cū assa serapino ⁊ euforbio. Ad idez supponatur euforbiū cū aceto ⁊ statim prouocat. ad idem fiat suppositorium ex assa fetida armoniaco ⁊ serapino vel ex sola assa. ad idem suppositoriuz ex trifera magna ⁊ pulvere aloes et mastice. ad idem intingat cotum in opobalsamo ⁊ suppo natur. ad idem. ℞. radicis gētiane pulegii regalis añ. ʒ. ii. n gelle. ʒ. i. carniū ficuū caryearū. q. sufficit ad incorporandus pulverizanda pulverizent misce oia cum succo maioziane ⁊ fiat massa ⁊ liget in vltimo cū filo vt possit extrahi. sed hoc pessariū infert dolorem in collo matricis: ⁊ Oberar. eo val de vtebatur. ad idem. ℞. radicis gētiane. ʒ. ii. seminis sta fisagrie colloqntide nigelle añ. ʒ. i. ʒ. carniū ficuū siccarū. q. sufficit ad incorporandū oia misce cū succo mercurialis fiat massa ⁊ pōt fortificari cū ellō vel euforbio. ad idem. ℞. be nedicte. ʒ. ʒ. stafisagrie colloqntide nigelle pulverizatarum añ. ʒ. i. ʒ. misce malaxādo cuz succo cucumeris asinini. ʒ. i. succi mercurialis quar. ʒ. misce ⁊ fiat suppositoriū de bom bice infuso supponat. ad idem. ℞. radicis ru. maioris radi cis ciperi añ. q̄r. ʒ. succi arthemisie hysopi sanine calamenti pulegii mōtani añ. ℥. i. semis siseleos. ʒ. i. nigelle. ʒ. ii. pul pe colloqntide. ʒ. ʒ. mell olei de lilio. añ. q̄r. ʒ. succi arthe misie. ʒ. i. benedicte. ʒ. vi. fiat pessariū. Uel injiciat i matri cem ad modū clysteris duab⁹ vicib⁹. ad idem galbanū. ad idem vngula asini vel stercus asini. Uel oculi piscium salito rum a ꝓpletate valent. ad idez buccbormarie. id est panis porcin⁹. ad idem supponat radix serpentarie. Ab extra ap priorimāda per balneum. ℞. arthemisie sanine añ. ℥. iii. malue bismalue. brance vrsine añ. ℥. i. seis feniculi. seis petros. asini aneti assari dauci. añ. ʒ. ʒ. floꝝ camomille floꝝ sambuci floꝝ anthos vtriusq; sticados. añ. ʒ. i. fiat sacculus sup quo sedeat in balneo ⁊ illud aperit vias ⁊ mollificat. ad idem vnguentum. ℞. mucillaginis se. lini se. fenugreci añ. ʒ. i. butiri sine sale. ʒ. ii. arungie galline anatis ⁊ anseris me dulle vituli. añ. ʒ. ʒ. olei sisaminī olei amygdalarū dulcium añ. ʒ. v. fiat vnguentū quo vngatur ante ⁊ retro. Ratio q: mollificat ⁊ dilatat ⁊ debent p̄cedere alia remedia. (Uentose quoq;.) Ponit aliud remediū dicens ꝙ ventose sunt ponende in curuatura poplitis. Ratio q: trahit sanguinē ad inferiora. Ad idem ligature dolorose in coxis ⁊ fricationes fortes. (Et flebotomia.) Ponit aliud remediuz dicens ꝙ flebotomia est fienda de saphena. Ratio q: ꝓpter colligā tiaz quā habet cū matrice trahit sanguis ad inferiora ⁊ hoc faciunt monales ⁊ alie nolentes ipregnari. (Postremo.) Ponit aliud remediū dicens ꝙ vltimo valent ventose si superponant femori. Ratio patet. ¶ Notandū ꝙ in prouocando mēstrua primo debet fieri purgatio cōmunis mu lieri sm exigentiam humoꝝ peccantiū. deinde approxima re diuretica ⁊ prouocatiua menstruoꝝ. Simplicia materialia sunt rubea maior arthemisia origanū calamentum di ptamus anisum maratrū ciminū siseleos spicanardi squinā tum calamus aromatic⁹ myrrha assa oppoponacū piretrū

Beragadiis vulue

cuscute castoreum fella nigella muscus serapinum collogn ida pipera assarum. sanina. iuniperus. radix apij brusci semē asparagi. scolopendrie. ⁊ ista sunt calida. Sed frigida materialia sunt ista sim plicia scariola semina quatuor cōmunia frigida. s. melonis cucurbite cucu. ⁊ circuli semen endiuie semen lactuce semen scariole. Et ex his potest fieri pessarium emplastrum vnguentum. puluis. oleum potio. vel balneum. vel quodcunq; aliud consimile.

¶ De ragadiis vulue. ¶ Syllanus.

Circa rubricam est notandū q; ragadie sunt quedam scissure cum quibusdam eminentijs carnosis a quibus cum fricatione cum virga non per se emanat sanguis. ¶ Secundo notandum q; causa ragadiarum matricis aut est extrinseca aut intrinseca. Si extrinseca vt casus ⁊ percussio. ⁊ partus innaturalis ⁊ grossities virge viri impositio medicaminis acuti. sicut est nigella ⁊ similia. Sed intrinseca est sicut ruptura apostematis humores acuti corrosiui ⁊ sanies que egredit. ¶ Tertio notandum q; causa ragadiarum si sunt extrinsece signa habentur ex inditio patietis. Si intrinsece ⁊ sunt ex ruptura apostematis cognoscitur ex sanie q̄ egreditur ⁊ que p̄ cesserunt signa apostematis matricis que dicentur. si autez sunt ex humoribus acutis corrosiuis ē ibi calor dolor ⁊ pūctura mordicatio ⁊ inquietudo ⁊ si sint ex exterioribus de facili discernit ex exeūtibus ⁊ ex dolore ⁊ ex ipositione speculi in vulua. q; tūc apparēt si fuerint ragadie vel vlcus vel verruca. ¶ Pronosticatio. ragadie vulue sunt difficilis curationis ⁊ spāliter si sint ex pfundo. ¶ Almansor.

Dē curande sunt ex medicamine de ragadiis ani. Pessariū quoq; ex adipe anatis ⁊ hysopo ⁊ ceroto ⁊ medulla cruris ceruini mixtis cum cera dissoluta in oleo de lilio aut narcisino subiiciat si neq; febris neq; acuitas affuerint. Nō si illud fuerit cuz calore ⁊ acuitate oleum ros. adhibeatur. Ex vnguento quoq; de ceruſa similiter fiat pessarium. si aūt calor fuerit vehementior: sumatur succus portulace semperuiue lactuce aut mucillago psilij ⁊ fiat tabula de plumbo similis marmori in qua terūtur colores habens in circuitu labium paruum ⁊ ponat in ea aliquid de predictis succis ⁊ cum pistillo plumbeo adeo sup ipsam moueat vt de plumbo predicto liquori multuz misceatur ⁊ inspissetur succ⁹ ex quo fiat pessariū postq̄ oleū ros. ei admixtum fuerit ⁊ supponatur. boc enim medicamen cancro vulnerato q̄ ē in matrice optimū existit ⁊ aliis ei similib⁹. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam in generali. Secundo in speciali. Secunda ibi. (Pessarium.) De prima dicit q; ragadie matricis sunt curande sicut ragadie que fiunt in ano. Ratio q; eadez est causa ⁊ loca sunt propinqua. (Pessarium.) ponit curam in speciali ⁊ diuidit in duas. primo ponit curam quando non est acuitas. secundo quando est acuitas ⁊ fe. sine calor. secūda ibi. (Nō si.) De prima dicit q; dz subijci pessarium factuz ex adipe anatis hysopo croco ⁊ medulla cruris cerui mixtis cum cera dissoluta cum oleo de lilio. aut narcisco. posito q; non sit febris neq; acuitas. Ratio q; glutinant scissuras: ⁊ non timetur de caliditate. (Nō si.) ponit curam quando ē calor ⁊ acuitas. Et primo dicit q; si ragadie sint cum dolore ⁊ acuitate oleum ros. debet approximari. Ratio q; remittit calorem ⁊ acuitatem. Secūdo dicit q; pessarium debet fieri ex vnguento de ceruſa. ratio patet. quia alterat malaz complexionem ⁊ consolidat. Tertio dicit q; si calor fuerit maior debet sumi succus portulace vel mucilago seminis psilij que fuerit dissoluta super plumbo. sic q; de plumbo dissoluatur aliquid admiscendo oleum ros. quia magis alterat ⁊ consolidat. Subdit q; hoc medicamen valet etiam cancro vulnerato qui est in ventre. ¶ Notandum q; ragadie si sunt extra valet vnctio solum. Si sint ītra ponatur tenta. Si vero sunt in concauo vulue ponatur pessariū. ¶ Secundo notandum q; ad remouendum ardorem valet sup positorium de bombice infuso in aqua ros. vel in aqua plantaginis. Ad idem valet ablutio cum aqua calida solum. Ad idem balneum decoctionis rerum frigidarum. vt myrtillorum ros. lentium ⁊ similia. Ratio patet. Tertio notandum q; ante consolidationem valet decoctio hysopi cum melle. aut hydromel cuz radice vreos. Consolidatiuum in forma vnguenti potest esse tale. ℞. dragaganti gūmi arabici infusorum i aqua ros. aloes cerusse lote olibani loti sanguinis draconis añ. ʒ. i. litargirij. ʒ. ſ. olei ros. ʒ. ij. cere. q. sufficit. pulueriz̄ada pulueriz̄entur subtiliter. misce omnia simul ⁊ fiat vnguentum consolidatiuum. Ad idem in liquida substantia ad injciendum in matricem potest esse tale. ℞. cerusse lote aloes olibāi sanguinis draconis. boli. ar. añ. ʒ. ij. conquassentur ⁊ buliant in lb. ſ. lactis caprini donec redeat ad quar. i. colētur ⁊ colatura injciatur in matricem.

¶ De apate quod fit in matrice. ¶ Syllanus.

Circa rubricam notādum q; causa apostematis matricis est duplex. s. exterior sicut casus ⁊ percussio superfluus coitus abortus inaturalis obstetrix cum est indocta ⁊ similia. Aut causa est interior sicut est retentio mēstruorum retentio spermatis retentio humoris acuti ad locum descendētis. sicut ē sanguis colera flegma vel melancholia vētositas vel aquositas simplicia vel composita. ¶ Secundo notandum q; signa apostematis calidi in matrice sunt se. dolor vehemēs inter vmbilicum. ⁊ pectinem renum ⁊ iliorum vigilie ⁊ inquietudo difficultas vrine ⁊ egestionis ⁊ frequētia pulsus dolor capitis ⁊ oculorum propter continuitatem ⁊ colligantiam. difficultas anhelitus dolor stomachi ⁊ nausea. signa apostematis frigidi. omnia accidentia sunt remissa. si apostema sit conuersum ad duritiem cognoscitur. quia reuertitur feb. quia resolutuz est subtile ⁊ granitas ⁊ durities in pectine. Pronosticatio omne apostema matricis est difficilis consolidationis ⁊ specialiter quanto magis appropinquat ab intra. ¶ Almansor.

Si cū apatibus istis adest calor ⁊ febris fleboromia ex cephalica fiat. Et patiēs aqua ordei nutriatur. Et liniātur renes ⁊ femur ⁊ ilia ⁊ sumē ex epithimate apostematis calidi ⁊ infrigidetur locus quantū possibile est. Si vero postq̄ febris ⁊ acuitas quieuerit ⁊ remanserit ex apostemate calido aliquid exit: vnctionibus liquidis curetur: ⁊ mulier in buiusmodi liquidis sedeat donec mollescat ⁊ maturetur. Pessarium mollificans dura apostemata matricis: ⁊ conferens doloribus in ea factis ⁊ paulatim ea quiescere facies. ℞. adipis anatis medulle cruris cerui vt medulle cruris vaccini bdelii molli croci vitelli oui assati fecis olei de semine bus: fecis olei de lilio oīum añ. partes equales dissoluant in vino aut rob ⁊ fiat ex eis pessariū. est enim optimum ad sedādum dolorem ⁊ mollificandum duritiem matricis. Patiens preterea sedeat in aqua in qua acoquātur fenugrecū ⁊ camomilla ⁊ melilotū ⁊ caulium extremitates singillatim aut omnia simul. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam apostematis matricis. Et primo quando est calidum. secundo quando est conuersum ad scirosim ⁊ duritiem. Secunda ibi. (Si vero. prima i tres. primo ponit

curam per flebotomiam. Secundo per dietam. Tertio p vnum locale. scđa ibi. (Et patiens.) Tertia ibi. (Et liniatur.) De prima dicit q̄ quando cum apate matricis sit calor ⁊ febris dz fieri flebotomia de basilica. Ratio q̄ prohibetur fluxus trahendo materiam aliunde ⁊ euacuādo eā. De secūda dicit q̄ patiens dz nutriri aqua ordei. Ratio q̄ remittit caliditatem ⁊ fe. De tertia dicit q̄ debent liniri ⁊ epithimari femora ⁊ renes ⁊ alia ex epithimate apatis calidi ⁊ infrigidari locus inquantum est possibile ratione ardoris. ¶ Notandum q̄ in cura apatis matricis quantum ad localia a principio extrabatur succus plantaginis ⁊ coletur. ⁊ tepidus injciat in matricem ⁊ frequēter. Deinde aqua decoctionis gallarum lentium balaustiarum sumach ros. ⁊ sandalis. injciatur in matricem. deide mundificetur matrix cum decoctione hysopi absinthij mell. ros. vini al. ⁊ lacte coletur ⁊ colatura injciatur per pessarium. Deide vtatur isto vnguento. ℞. dragaganti gūmi arabici infusorum cerusse lote litargirij amidi sanguinis draconis boli ar. ro. ru. añ. ʒ. i. corticis eris. ℥. ij. olei ro. ⁊ cere. q. sufficit. Et si vnguentum non posset attingere locum decoquantur omnia ista in lacte cum oleo ro. coletur ⁊ colatura per pessarium injciatur. deide si carnem volueris regenerare fiat vnguentum de aloe myrrha ⁊ thure sarcocolla sanguine draconis litargirio ⁊ tbutia lota cū oleo ro. ⁊ cera. fiat vnguētum coquatur in lacte ⁊ coletur ⁊ injciatur cum instrumēto. Si vero. ponit curam apatis matricis quando est conuersum ad duritiem ⁊ diuiditur i duas scōm q̄ ponit duo remedia ibi. Patiēs preterea. De prima dicit q̄ post q̄ acuitas quieuit ⁊ remanfit duricies dz esse cura injciendo i mrīc̄ aliq̄ ligda mollificatiua. fō pōit descriptōnē vnius pessari qō ē. ℞. adipis ana. medul. cruris cerui medulle cruris vaccini bdellij moll' croci vitelli oui assati fecis olei de lilio añ. partes equales dissoluantur in vino rob ⁊ fiat pessarium. ⁊ causam assignat: q̄ sedat dolorem ⁊ mollificat duritiem matricis. Patiens. ponit aliud remedium dicens q̄ patiens debet sedere in aqua in qua sint cocta fenugrecum semen lini camomilla mellilotum extremitates caulium: quia mitigat dolorem ⁊ mollificat. Ad idem balneum de lilio conquassato.

¶ De vlcerib⁹ q̄ fiūt i mrīce ⁊ ei⁹ cancro. ¶ Syllanus

Circa rubricam est notandum q̄ vlcus matricis est solutio facta in matrice cum sanie: sed cancer est apostema durum melancholicum. ¶ Secūdo notandum q̄ cancer fit a materia melancholica adusta infiltrata ⁊ inserta in venis circundantibus locū que expirant superfluitates melancholicas. ¶ Tertio notandū q̄ signa cancri sunt q̄ incipit ad modum ciceris vel fabe ⁊ vene apparent circa locum sue natiuitatis nigre vel livide ⁊ fit ptinue augmentatio cū duritie ⁊ calore ⁊ pulsatione in loco quousq̄ in loco vlceretur. tpe vero vlcerationis emanat ab eo virus viride vel nigrū fluens vt acetum vel aqua ⁊ fetet fetore exēte a cadauere qō ē i via putrefactionis ⁊ facit deambulationē ptinuā. pronosticatio. vlcera matricis possunt curari. Sed cancer in matrice ipossibilis est cure vel difficillime. ¶ Almansor.

Cum a vulua fluxerit sanies spissa: aut virus tenue: si ex propinquo manat loco: neq̄ fuerit ibi ꝓfunditas: fetida neq̄ putrida: sumēda sunt aloes: ⁊ myrrha: ⁊ sanguis draconis: ⁊ sarcocolla atq̄ olibanum: ⁊ loco superponenda donec consolidetur. Si autē ex loco manauerit remoto: ex pessario qō nominauimus in capitulo de sanguine ⁊ sanie fiat prodisma. Si autem quod fluxerit est fetidum odorem habens malum. ex pessario secundo acuto fiat iniectio postquam locus mundificatus fuerit ex aqua ⁊ melle iniectis p instrumentum eneum. Si uero cum boc quod fluit fuerit punctio. ⁊ dolor est apostema durū quod tactu discernitur summopere cauendum est ne aliquo acutomedicamine tangatur. Sed fiat iniectio ex confricatione plumbi quā diximus: aut ex vnguento de ceruſa. Et flebotbometur ex basilica. ⁊ custodiatur ab omnibus q̄ colerā nigram gignūt ⁊ seminibus ⁊ speciebus que pro condimento admiscentur cibis. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curam vlceris matricis ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam quando est in extremitatibus. Secundo quando est in interioribus. secunda ibi. Si autē. De prima dicit q̄ cum a vulua vel matrice exit sanies spissa vel virus subtile si fuerit in loco propinquo debet superponi aloes sanguis draconis myrrha sarcocolla ⁊ olibanum. Ratio q̄ est consolidatiuum. Sciendum tamen quod debet premitti mūdificatiuum cum hydromelle factum. Si autem. ponit curam quando est in interioribus: ⁊ diuiditur i tres. primo ponit curam quando illud quod fluit non est multum fetidum. Secundo quando est multum fetidum. Tertio quando est multum durum. secunda ibi. Si autem. Tertia ibi. Si vero. De prima dicit q̄ si sanies fluat ex loco remoto ⁊ profundo debet fieri iniectio cum eo quod nominauimus in. c. de sanie ⁊ sanguine. secundo dicit q̄ si illud quod fluit est fetidum habens malum odorez debet fieri ex pessario acuto iniectio premissa euacuatione vniuersali ⁊ premissa mundificatione loci cum hydromelle. ratio patet. Si vero. ponit curam quando apostema ē durum ⁊ per consequens cancer. Et primo dicit q̄ si cum eo quod fluit fit punctio ⁊ dolor: est apostema durum qō discernitur ad tactum. ⁊ primo cauēdum est ne aliquo medicamine acuto tangatur. ratio q̄ auget malitiam. secundo dicit q̄ debet fieri iniectio cum fricatōne plumbi de qua dixit: aut ex vnguento de ceruſa. ratio q̄ remittit acuitatem. Tertio dicit q̄ debet fieri flebotomia ex basilica. Ratio q̄ diuertit ne materia fluat ad locum. Quarto q̄ dz cauere ab omnibus multiplicantibus melancoliam ⁊c.

¶ De prefocatione matricis. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricam q̄ prefocatio matricis est ascēsio matricis ad superiora vsq̄ ad diafragma. ¶ Secundo notandum q̄ cause prefocationis matricis sunt humores ventosi existentes in matrice qui accidunt ex spermate retento. ⁊ hoc accidit potissime viduis que consueuerant coire ⁊ modo non coeunt ⁊ puellis adultis que carent viris vel etiam accidit ex corruptione humorum in matrice. ¶ Tertio notandus de signis quando mulier debet incurrere prefocationē matricis patitur scotomiam ⁊ vertiginem ⁊ dolorem capitis ⁊ sentit res ascendentes ad superiora ⁊ sentit supra ventrē manum compressam ⁊ tenet genua fixa. ⁊ si vocetur prono nomine bene audit ⁊ intelligit. sed non potest respondere ⁊ post paroxismus de omnibus recordatur. Differt ab epilepsia. q̄: hic non est spuma in ore. Differt etiam ab apoplexia. q̄: hic non est tanta difficultas anhelitus. Differt a litargia. q̄: hic non est febris. pronosticatio licet species prefocationis matricis sint multe tamē illa que ducit ad difficultatem anhelitus est pessima. ⁊ si cui hoc paroxismus est longus frequenter mouentur. ⁊ hoc iam vidi. Vtrum in prefocatione sit mortua actu discernitur sicut in apoplexia ⁊ cyato pleno aqua posito supra pect⁹ ⁊ ex coto carminato supra nares. ¶ Almansor.

Cum mēstrua p longū spacium tēporis retēta fuerit. aut mulier a cōmixtione viri diu abstinuerit licet ualde affectauerit ⁊ euenerit grauitas ⁊ dolor i iferiorib⁹ partib⁹ femoris ⁊ senserit q̄si aliq̄ō sursū trahi a parte sumis fortasse post ista superuenit ei syncopis ⁊ q̄si mortua cadet. ꝓpēdi quoque uix poterit q̄ ipsa

De mola matricis

attrahat aerē uel hēat pulsuz ⁊ forsitan ꝓfocabit ⁊ morietᵉ ⁊ fortasse sanabit laboriose tñ. Hec ita qz passio illico ut euenerit curāda ē: cuiꝰ cura est ut pedes fortiter fricentᵉ ⁊ ligentᵉ ⁊ uētosa magna sūmini suppōatur ⁊ obstetrici quoqz ꝑcipiatur ut digitū oleo bñ redolente inungat ⁊ ī circuitu oris uulue dū ē ius bñ cōmoueat. Naribꝰ preterea cōdifi i sufflētur ⁊ circa aures ipsiꝰ uoces clamādo ꝓferātur ⁊ nihil qō bñ redoleat olfaciat imo redolētia ⁊ algalia remoueātur et pecten et eiꝰ īferiora ex eis epithimētur et naribꝰ malū reddētia odorē applicētur ut stercus castoreuz et sulfur. Cum aūt sanitati restituta fuerit ex hoc medicamine curetur ne egritudo redeat. Qō si hec egritudo post menstruoꝝ uenerit restrictionem: ea dentur que mēstrua prouocant et in pedibus fiat minutio et uentose in eis apponātur. Si autem post longam uiri disiunctionem contingat ex quo etiam sepe accidit incipiat uiri consuetudinem habere: aut obstetrix ueret illud qō sepe diximus in omni pauco tēpore: aut medicamina q̄ minuunt spma dētur q̄ predixim⁹ et dentur troci. de myrrha quos ī. c. de menstruis prouocādis nominauimus. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de prefocatione matricis: ⁊ diuidit in tres. Primo ponit signa ꝑfocationis matricis. scdo ponit unuz documentum. Tertio ponit curam. secunda ibi. (Et forsan.) Tertia ibi. (Cuius cura est.) De prima dicit ꝙ quādo apparent ista signa. Primum ꝙ menstrua fuerint longo tpe retenta uel talis mulier abstinuit a coitu lz valde affectaret. Scdm est grauitas ⁊ dolor in pte inferiori suminis. Tertium qz sentit quasi aliquod furfum elenari a parte suminis ⁊ postea supuenit syncopis ⁊ cadit quasi mortua. unde uix pōt ꝑpendi ꝙ habeat anhelitum uel pulsum: arguere debemus sup. ꝑfocationez matricis. rō signoꝝ pz. (Et forsan.) ponit unum documētum dicens ꝙ cū hec passio aduenit subito est curanda. uerificat se qz uel prefocabitur ⁊ morietur. uel de difficili sanabitur. Ratio qz non pōt stare longo tempore sine anhelitu. (Et eius cura.) ponit curam ⁊ diuiditur in tres. primo ponit curam quando est in actu prefocationis. Secundo docet preseruare quando ꝑuenit ex retentione menstruorum. Tertio docet preseruare quando prouenit ex abstinentia uiri ⁊ affectet enim. secūda ibi. (Cum autem.) Tertia ibi. (Si autem.) prima in tot quot remedia ponit partes patēt. De prima dicit ꝙ cura est ut pedes fortiter fricentur ⁊ ligentur. ratio qz fit diuersio ad inferiora. Secūdo dicit ꝙ debet precipi obstetrici ut inungat digitum oleo bene redolenti sicut est oleū de lilio ⁊ ipsum cōmoueat in circuitu oris uulue: ratio qz inducit titillationem in loco ⁊ hoc facit aliqualem diuersionez ⁊ incitatur matrix ad descendendum inferius. Quarto dicit ꝙ debet prouocari sternutatio ponendo in naribus pulueres elli albi. ratio qz in sternutatōne fit fortis motus. unde fit compressio ad inferiora. Quinto dicit ꝙ debēt proferri uoces magne fortiter clamando iuxta aures. ratio qz exergefactio ⁊ motus spirituz ad exteriora fit. Sexto dicit ꝙ non debet odorare aliquod odoriferum. sed pecten ⁊ inferiora debent ex eis epithimari. Septimo dicit ꝙ debēt naribus applicari reddentia malum odorem. qualia sunt assa fetida galbanum castoreum furfur pluma combusta ⁊ sole solutarium combustoruz ⁊ capilli cōbusti. Secunda ratio quia matrix currit ad aromatica ⁊ fugit fetida ⁊ in collo matricis debent poni aromatica. ¶ Notandum ꝙ odorifera que ponuntur in collo matricis sunt muscus ambra ⁊ ille puluis. ℞. storacis calamite lig. aloe. gar. aā. ʒ. i. muscī ambre aū. ʒ. i. ſ. fiat puluis ⁊ ponatur in pāno lineo ⁊ supponatur. ⁊ si ista non sufficerint supponantur suppositoria acuta dicta in. c. de prouocatione menstruorum. quia talia trahunt ad inferiora. Cum autem. Hic docet preseruare mulieres quando prefocatio prouenit ex retentione menstruorum dicens ꝙ cuz mulier fuerit restituta sanitati ubi timor sit de aduentu post retentionez pro ꝑseruatione dentur prouocantia menstruorum. Secundo fiat flebotomia in pedibus. qz de saphenis. Tertio apponantur ventose i coxis. ratio qz omnia prouocant mēstrua ut dictum fuit superius. Si autem. Docet preseruare mulieres quādo ꝑuenit ex abstinentia uiri dicens ꝙ si contingat prefocatio ex abstinentia uiri longo tempore iciat uti uiro. ratio patet. Secūdo dicit ꝙ obstetrix debet fricare orificium uulue cū digito inuncto ut dictum fuit ⁊ hoc sepe fiat. ratio quia incitat ad expulsionem superfluitatum. Tertio dicit ꝙ debet dari medicina que minuit sperma ut ruta agnuscastus ⁊ si milla. Quarto dicit ꝙ dētur troci sci de myrrha. ratio quia mirabiliter prouocant menstrua ⁊ sperma. ¶ Notādum ꝙ rasis non facit mentionem de precipitatiōe matricis. precipitatio ergo matricis est. qz matrix declinat versus alterā partem. si ad superiorem dicitur prefocatio. si ad inferiorē casus ut dictum est. ¶ Secundo notandum ꝙ precipitatio matricis accidit propter causas extrinsecas ut est casus percussio nimius coitus sessio super lapidem frigidum. uel in aqua frigida uel iniectio ex aliquo frigido. Uel accidit ꝑpter causas intrinsecas. ⁊ tunc accidit aut a paralisi uel mollificatione neruorum ⁊ lacertorum ⁊ concursu aquosaruz humiditatum versus matricem uel propter humiditatem aqueam. Tertio notandum ꝙ signa precipitationis matricis sunt qz extenditur dolor in altero laterum ⁊ granedo. ⁊ si passio fuerit occulta obstetrix debet ponere digitum in collum matricis. ⁊ si foramen intrinsecum matricis est ex directo alterius manus intrinsece nulla est precipitatio ⁊ si est tortuosum tunc est precipitatio uel dislocatio. prognosticatio si diu steterit dislocata matrix de difficili curaī aut nūq̄ ⁊ pessime si exit extra. Cura si prouenit ex repletione prius purganda est matrix. deinde est ponenda ventosa in latere contrario que sit magna precedente balneo aque dulcis tepide. Ratio quia mollificat ⁊ ventosa trahit ad medium. Deinde ponatur alia ventosa super umblicum cum reducta sit ad locum naturalem. deinde fiat suppositorium factum ex cera longum ⁊ grossum ad quantitatem sex digitorum ad modum uirge ⁊ ungatur ex oleo de lilio. ut sustineat corpus matricis. ponatur emplastrum stipticum supra matricem dictum in capitulo de prouocatione menstruorum. Balneum constrictiuz matricis. Recipe folia querci folia nespilorum folia sorbe summitates bedeguar folia cipressi in quantitate. Ꝺ. i. pro quolibet summitatum myrti ualeriane nepite ana. Ꝺ. ij. fiat sacculus super quo sedeat in balneo. Ad idem ualet suppositorium illud. Recipe nucis cipressi gallarum non perforatarum querci florum squinanti florum cameleunte uel camomille ana. ʒ. ſ. rosꝰ. rubearum. ʒ. ij. pilorum leporis. ʒ. ſ. fiat puluis ponatur in panno lineo raro ad longitudinem unius digiti ⁊ eiꝰ grossitiem. infundatur in uino decoctionis florum camomille calido ⁊ supponatur.

¶ De mola matricis. ¶ Syllanus.

Notādum circa rū. ꝙ mola matricis est duplex. quedam uera ⁊ est frustum carnis enormis ⁊ quasi sine figura. sed non uera est quedam ventositas aggregata in matrice uel aquositas inducens inflationem. ¶ Secundo notandum ꝙ mola causatur ex multitudine sanguinis menstrui mulieris quādo currit in matricem cum carentia seminis uiri ⁊ posito ꝙ esset semen uiri ⁊ non esset potens unde nō posset fieri embrio sed generatur quidam globus enormis ⁊ credunt mulieres se esse pregnantes ⁊ tamen non sunt. ¶ Tertio notandum ꝙ mola assimilatur impregnationi propter multa. primo qz menstrua retinentur. Secundo qz uenter est tumefactus. Tertio quia sentur in otus sicut in pregnantibus.

Quarto q; mãmille indurantur. Quinto q; cadit appetit⁹. Sexto discoloratur mulier. ⁊ hec omnia sunt in pregnantibus. Sed distinguentia inter impregnationẽ ⁊ molaz sunt q; non est ordinatus motus in mola sicut in pregnatione: q; res inanimata. Secũdo q; venter est durior in mola nec sic trabibilis sicut in pregnatione. Tertio q; non fit motus delatere in latus nisi cũ cõpressione ⁊ violentia. sed in pregnãte non sic est: q; mola est res ĩanimata. Quarto in mola pedes ⁊ manus sunt molles valde ⁊ apparẽt digiti breues: in pregnante vero non. Quinto in mola non est mulier ita habilis ad mouendũ sicut in vere pregnante. Sexto q; vt plurimũ in nouẽ mensib⁹ discernitur fetus. sed in mola nõ est ips determinatũ. ¶Pronosticatio. ¶Mola vniuersaliter est difficilis cure. nã aliquando stat quatuor annis. aliquando stat vsq; ad terminũ vite ⁊ non recipit curã. Aliquãdo vero egreditur quoddam frustum carnis. aliquando sanguis mult⁹. aliq; ventositas multa pz. ⁊c. ¶Almansor.

Mulieribus plerunq; accidit passio ex q; in pregnantiuz dispositionis similitudinẽ incurrunt: venter nãq; crescat ⁊ discolorate sunt ⁊ retinent menstrua. motus tũ q est in hac egritudine non est vt motus infantis licet q;q; de suo mouetur loco cũ duriter tangit. ad vltimũ vero cũ angustia ⁊ dolore frustum carnis informe ac si pareret emittitur. plerũq; vero solummodo vẽtositas ⁊ humoz multitudo emittunt ⁊ deide minuit venter ⁊ remouentur accidentia. ¶Post q; vero tẽpus ꝓterierit i quo scitur puez debere moueri si adesset: trociscꝰ de myrrha dandi sunt ⁊ apozima de seminibus ⁊ oleũ de resina ad bibendũ. ⁊ pessariuz ex ruta ⁊ mentastro ⁊ alia pessaria ꝑdicta in. c. de alleuiatione partus sunt inittẽda. doses quoq; de pillulis fetidis frequenter tribuende sunt: cuz hoc enim cito euadunt. ¶Syllanus.

¶Determinat de mola ⁊ diuidit in duas. ¶Primo ponit conuenientiã quã habet mola cũ fetu ⁊ differentiã. secundo ponit curã secunda ibi. (¶Post q; vero.) ¶Prima in duas. primo ponit conuenientiam secundo differentiã. secunda ibi. (¶Motus.) ¶Pe prima dicit q; in mulieribus aliquando accidit passio habens similitudinẽ cuz ipregnatione. ⁊ hoc q; venter tumescit ⁊ sunt discolorate q; retinentur mẽstrua sicut in pregnantibus. ¶De secunda ponit differentiã dicens q; motus quando fit in hac egritudine non est sicut motus infantis. q; solũ mouetur dũ duriter fit cõpressio sed fetus mouetur ad vtranq; differentiã per se. Secunda differentia est q; in mola ad vltimũ egreditur frustũ carnis nõ figuratũ cũ angustia ⁊ dolore. ⁊ aliquãdo sola ventositas. ¶Deinde minuitur venter ⁊ remouẽtur accidentia. ratio patet. (¶Post q; vero.) ¶Ponit curã mole ⁊ diuiditur i tot quot remedia ponit. partes patẽt. ¶De prima dicit q; postquam sentitur tps in quo fetus dz moueri transiuisse vsq; ad decem menses ⁊ non mouetur. tunc trociscꝰ de myrrha sunt dandi ratio q; purgant ⁊ aperiunt. ¶De secunda dicit q; ẽt conuenit decoctio de seminibus. rõ q; aperit subtiliat ⁊ purgat. ¶De tertia dicit q; oleũ de balsamo est dandũ ad bibendũ. ¶De quarta dicit q; dz fieri pessariũ ex ruta ⁊ mẽtastro. Similiter valent alia pessaria dicta in. c. de alleuiatione partus. ¶De quinta dicit q; de pillulis fetidis frequenter est tribuendũ. ratio q; sunt valde fortes in hoc. ¶Notanduz q; predicta ẽt valent ad extrahendũ fetum siue sit mortuus siue viuus ⁊ vicera ꝑdicta. sunt alia primuz suffumigatio facta ex vngula asini ⁊ valet a ꝓpietate. Ad idem suffumigatio facta ex laudano. vel ex myrrha galbão ⁊ castoreo. Ad idẽ suppositoriũ. ℞. ellẽ nigri stafisagrie aristologie ro. pulpe colloquintide armoniaci añ. ʒ. ij. fellis bouini. ʒ. i. puluerizanda pulueriz̃entur dissoluãtur in succo artemisie. misce ⁊ fiat suppositoriũ. ex istis posset fieri pessariũ in forma liquida ⁊ mittere in matrice. Ad idẽ pessariũ factũ ex oppoponaco ⁊ aristol. ro. cũ succo artemisie ⁊ extendat̃ super alutam ad quantitatẽ vnius palmi ⁊ duoꝝ digitoꝝ. Ad idez ℞. succi rute. ℔. ʒ. myrrhe pulueriz̃ate. ʒ. ij. pulpe colloquintide quantum suffi. misce oia ⁊ fiat emplm̃ mediocriter liquidũ ⁊ ponatur supra ventrem calidũ. Ad idez. ℞. galbani. ʒ. ij. infundãtur cũ lacte caprino. ʒ. i. ſ. ⁊ statim exprimatur. ⁊ hoc ad difficultatem partus. ¶Secundo notãdum q; omnia predicta valent ad difficultatez partus. ⁊ vltra hoc valent alia approximata ab intra. ⁊ quedam approximata ab extra. Ad intra approximata. ℞. pulueris corticis cassiefistule. ʒ. vi. cum vino albo ⁊ cum brodio cicerum rubeorum. Ad idẽ. ℞. myrrhe costi storacis calamite añ. ʒ. ſ. armoniaci electi sauine añ. ℈. i. ſ. fiat pulvis. Ab extra primũ est agrimonia cũ radice ⁊ radix ponatur versus matricem ⁊ cum pepererit remoueatur ne matrix descendat ⁊ exeat. Ad idem magnes alligatus coxe. Ad idem coralius rubeus alligatus coxe cum radice versus matricẽ. Ad idem radix serpentarie. Ad idem smaragdus alligatus coxe. Ad idem cyclamen si fuerit alligatum super femur parturientis facit cito parere. Serapio. similiter caput aquile. Ad idem. ℞. assari castorei subtiliter pulueriz̃atorum añ. ʒ. i. detur cum decoctione cicerum rubeorum. Ad idem pulvis fiseleos.

¶De sterilitate mulieris ⁊ phibitiõe ipgnatiõis. ¶Syl.

Notandũ circa rubricã q; sterilitas idẽ est qđ prohibitio ipregnationis. ¶Ulterius notanduz de causis sterilitatis. q; sterilitas aut accidit ex parte mulieris aut ex parte viri aut ex parte vtriusq;. Si ex parte mulieris. aut accidit propter causas extrinsecas aut intrinsecas. Si propter extrinsecas aut q; mulier potauit aquam in nimia quantitate vel q; continuat cibaria nimis acetosa vel mala vel accidit propter accidẽtia anime. vt sunt ira timor ⁊ similia. vel accidit cum post coitu saltat vel nimis velociter mouetur. vel est mulier malitiosa que cepit aliqua sterilitatem facientia. Si autez est propter causas intrinsecas tunc accidit propter mẽbra generationis vel propter totũ corpus. Si propter totũ corpus hoc est vel propter passiões notas ⁊ mãifestas cerebri cordis epatis splenis vel stomachi q; mẽstrua sunt retenta. vel q; nimis fluunt. vel q; nimis pinguis. vel q; puella est vel vetula. Si autem fuerit propter mẽbra generationis mulieris vel propter matricẽ tunc accidit illud vel propter morbos cõpositionales vel consimiles sicut est mala complexio calida vel frigida humida vel sicca vel composita ex bis. vel propter morbos officiales. vt verrucas hemorroides. aut pigmedo in orificio intrinseco. aut strictura aut nimia laritas. aut amplitudo aut oppilatio aut tortura aut propter solutionẽ continui vel vicus. Si fiat sterilitas ex parte viri vel accidit propter causas extrinsecas vel intrinsecas. Si propter causas extrinsecas sunt sicut superfluus coitus potus aque frigide vel nimia frequentia ⁊ vsus ciborum acetosorum vel alterius male qualitatis. vel q; est puer vel decrepitus vel crapulator vel ebriosus vel q; vtitur superfluo coitu vel propter accidentia anime vel q; fascinatus vel q; sumpsit quedam sterilia. si propter causas intrinsecas aut propter totũ corpus aut propter mẽbra generationis virorum. si propter egritudines mẽbroꝝ principaliũ aut nobiliũ vel eis adiacẽtiũ. sicut cor cerebrũ epar stomachus splen. vel q; ben iuueniles vel guidez post aures sunt incise. vel q; nimis pinguis vel nimis extenuatus. si propter mẽbra generationis tunc accidit. vel propter morbos consimiles. sicut propter malã cõplexionẽ spermatis ⁊ testiculoꝝ calidã vel frigidã humidã vel siccã vel ex bis cõpositã. vel accidit ex morbis officialibus. vt quia virga est nimis longa vel nimis brevis vel q; mollificata vel spasmata ⁊ testiculi similiter vel q; testiculi non sunt aut foramen virge est tortuosum. Uel accidit propter morbũ cõmunẽ. sicut propter solutionẽ continuitatis vel vicus. si autem fuerit sterilitas propter vtrumq;. q; ambo conueniunt in malitia cõplexionis vel q; discõ

De sterilitate mulierum

uenient ⁊ malitia est nimis intensa. quare semina non possunt se contemperare vel corrigere adinuicez. vel qz vnus anticipat emissionē seminis ante aliū. qz simul debent emitterc semina. Uel accidit sterilitas propter mēbra quoniam non sunt proportionata. vt qz matrix est nimis ampla ⁊ cō cana ⁊ virga est nimis brevis. ¶ Secundo notandū de signis. signa sterilitatis propter causas extrinsecas sunt manifesta ex inditio patientis. Signa sterilitatis propter egritudinem totius corporis vel membri principalis sunt nota ex signis aliarum egritudinum que precesserunt. Et signa sterilitatis ex malitia complexionis calide sunt qz vrina est intensa ⁊ circa genitalia est multitudo pilorum calor ⁊ punctura ⁊ appetitus ad coitum. vel velox emissio seminis. delectatio nimia: menstrua citrina ⁊ sunt calida tactu. ⁊ sunt anmose. pulsus velox sitis velocitas in motibus ⁊ in omnib⁹ suis actionibus. Signa sterilitatis ex malitia complexionis frigide sunt opposita. qz vrina est remissa: paucitas pilorū: paucitas desiderij ad coitum paucitas menstruorum ⁊ eorum albedo. tarditas emissionis seminis. modica delectatio in coitu pulsus tardus paucitas sitis: pigritia ī motibus. Signa sterilitatis ex mala complexione sicca: mulier est extenuata. parum vel nihil emittit de semine in coitu. vrina pauca tenuis: tabia vulue arida ⁊ sicca. Signa ex mala complexione humida sunt matrix humida ⁊ post menstrua remanet humida. ⁊ quasi semper exit a matrice quoddam liquidum aquosum ⁊ fluidum ⁊ non delectatur in coitu: ⁊ matrix est humida ⁊ liquida sic ꝙ non potest retinere semen. ⁊ hec causa plurimum coniungit frigiditati. Signa ad cognoscendum vtrum mulier sit parata ad concipiendum. ¶ Primum est. suffumigetur mulier inferius cum aromatibus ⁊ tunc si penetrat odor vsqz ad nares parata est concepcioni: ⁊ si non penetrat: tunc est ibi oppilatio prohibēs trāsitum suffumigij: ⁊ hoc experimentum valet in vermibus. Secundum experimentum supponat mulier dorsum allij aliqualiter conquassatum ⁊ consideret si inuenit saporem ⁊ odorem eius in ore: qz tunc est parata conceptioni. alis nō: ⁊ hoc est ad sciendum vtrum in ea est oppilatio. Tertium experimentum. ꝙ proiciantur duo spermata in aqua ⁊ qō cunqz natat in aqua ex parte illius est defectus. Quartum proiciantur due vrine super lactucam ⁊ ex eo est defectus cuius vrina exiccat. Quintum experimentū. sumantur quinqz grana frumenti septem ordei ⁊ septem fabarum. ponantur in vase terreo ⁊ mingat super ea vnus amborum ⁊ dimittatur septem diebus tunc si grana nascuntur non est sterilitas in illo ⁊ cō. Sextum sumatur aristol. auī. i. teratur ⁊ conficiatur cum melle ⁊ superponatur cum lana succida a mane vsqz ad meridiem in ieiuno. si tūc dulcescit salua ei⁹ concipiet masculum. si amarescit est concipiens femina. ⁊ si non alteratur non est concipiens neqz pregnans ⁊c. Signa sumpta ab vrina sunt. vrina in principio est habens colorem citrinum clara declinans ad albedinem vel ad colorem yreos ⁊ super ipsam apparet aliquid simile nubibus ⁊ quodcunqz sit in ea apparet: sicut cotum carminatum ⁊ etiam cum eo sunt granula ascendentia ⁊ descendentia: sed in fine impregnationis apparet rubedo: ⁊ quādo monetur vrinale vrina pregnantis conturbatur. Sed alia signa impregnationis sumpta ab alijs sunt: qz retinentur menstrua ⁊ prosternitur appetitus. Discoloratur mulier. māmille indurātur. venter tumidus fit. ⁊ vltimo sentitur motus embrionis. Signa masculinitatis. mulier cō melioris coloris ⁊ plurime leuitatis ⁊ agilitatis ⁊ mundioris faciei ⁊ melioris appetitus ⁊ quietiorum accidētium ⁊ sentit granitatem lateris. ⁊ quādo monetur fetus masculus mouetur a latere dextro ⁊ mamilla dextra prius ingrossatur ⁊ prius fluit lac ab ea. ⁊ lac eius est grossum ⁊ viscosum. ⁊ fit pulsus eius dexter plenus vehementior ⁊ frequentior. ⁊ quando monetur a loco mulier prius mouet pedem dextrum ꝙ̄ sinistrum. ⁊ cum egreditur sustentatur prius supra manū dextraz. ⁊ est oculus eius dexter leuior velocioriqz motus. ¶ Prognosticatio mulier fecunda magis viuit sana. sed citius canescit ⁊ antiquatur. ¶ Mulier sterilis magis conservat iuuentutem suam sed est magis egrotativa ꝙ̄ que nō est sterilis. (Cura.) ¶ Notandum de cura sterilitatis ex malitia cōplexionis male calide si particularia conueniant. In primis fit flebotomia de basilica. deinde de saphena. deinde vtaf de sirupo ros. vel viol. vel de endivia. deinde purgetur cū trifera sarracenicha ⁊ reubarbaro. deinde fiat stufa cū herbis frigidis. deinde vtatur rubea trocis. deinde vtatur zucharo ros. triasandal. ⁊ diadragaganto frigido. deide odoret ros. camphoram sandalos aquam ros. deinde pessarium fiat de stercore ⁊ de matrice leporis ⁊ semen mercurialis cū modico melle ros. ⁊ continuet ordeatā ⁊ panē ordei non solum per dies. sed etiā per menses ⁊ per ānos ⁊ si fuerit necesse vtatur piscibus squamosis de aquis mundis. vtatur coriandris ⁊ salsamento ⁊ vtatur lacte acetoso ⁊ ordinentē sex res non naturales in gradu opposito donec calor ex predictis ad tēperatū sit reductus. Sed si sterilitas prouenerit propter frigiditatē ⁊ humiditatē eius cura ē vt digeratur materia p hūc modū. ℞. rubee maioz artemisie sanine añ. lb. ß. folioz mente folioz absinthij fumitatiz origani calamenti añ. ʒ. ij. squinanti spice nardi calami aromatici añ. ʒ. ij. anisi maratri ameos fiseleos añ. ʒ. iij. mellis ro. lb. ij. fiat sirup⁹. Et materia digesta cū tali solutiuo euacuet. ℞. benedicte theodoricon emperisticon añ. ʒ. iij. esule mastichis añ. ʒ. i. ß. misce ⁊ fiant pillule. Ad idē pillule sequentes. Deinde fiant stufe ⁊ in stufa ponant ea que in sirupo ponunt ⁊ in exitu stufe detur aurea alexandrine metridati añ. ʒ. i. misce ⁊ fiat multis vicibus. deide mundificet matrix. ℞. sirupū cū aqua decoctionis absinthij myrrhe colloquintide ⁊ misce ⁊ proiciant. ʒ. iii. in matricē ⁊ deinde vtatur isto electuario. ℞. pulueris trifer magne fine opio. pulueris stomaticon confortativi conserue cytrangulorū añ. ʒ. i. ligni aloes ambre grese añ. ʒ. ii. muscati. ℈. ii. zucchari albi. quantum sufficit fiat electuarium. Ad idē si non fuerit fecūda. Recipe testiculum dextrum verris si vult masculuz ⁊ sinistrum si vult femellam ⁊ desiccetur in vmbra ⁊ pulueriz̄etur ⁊ ℞. limaturaz eboris seminis fiseleos matricis leporis ⁊ coagulj eius ana. ⁊ fiat pulvis ⁊ vtatur illo pulvere mane ⁊ sero cum brodio cicerum aut carnium aut vino albo potest poni pulvis ligritie aut zucchari. Et si sterilitas ē ex humiditate lubricante ⁊ lubricitate matricis. cura est vt purgetur cuz pillulis factis ex pulpa colloquintide turbith hermodactilis. ⁊ ʒ. iij. mixtis ⁊ incorporatis cū vino in quo sit mastix dissolutus. vtatur vomitu facto ex aqua decoctionis radicis raphani acuti feminis aneti seminis atriplicis. ⁊ sinapis similiter ⁊ ceparum in qua. ʒ. i. oximellis compositi dissolvatur. Recipiat fumum factū ex pipere euforbio storace vel ex similibus fiat pessarium tale. ℞. myrrhe aloes mastichis thuris olibani nucis cipressi ⁊ folioz⁹ eius blance bisancie ligni aloes galange zedoarie nucis muscate aluminis sumach cupularum glandium ana. ʒ. i. conficiantur cum oximelle squillitico. fiant pessaria ⁊ supponantur ⁊ teneantur vna hora. Ordinentur sex res nō naturales gradu opposito donec humiditas ⁊ lubricitas ad temperamentū redeant. Si sterilitas prouenit ex siccitate vtatur isto pessario. ℞. cerebri cerui ⁊ vituli butiri vaccini sine sale ⁊ adipis caprarum cere ⁊ mellis quantum sufficit fiant pessaria ⁊ supponantur. Ad idem tange sepe os matricis cum adipe anatis anseris ⁊ galline mixtis ad inuicem ⁊ liquefactis fiant ex his pessaria ⁊ inistiatur in matricem sepe. Et quasi omni die sedeat in balneo decoctionis malvanisci florum camomille fenugreci malue borraginis ⁊ lingue bonine. Vtatf electuariis restauratiuis ⁊ impinguantibus. Sumat iura gallinarum ⁊ auium pinguium cum vitello ouj ⁊ pulvere cardamomi ⁊ croci. Dormiat ⁊ quiescat ⁊ sic de aliis humectantibus sicut in letitia ⁊ gaudio. Si sterilitas sit ex ventositate vtatur lauatione facta ex decoctōe ameos anomi caruj cimini pulegij calamenti fiseleos ⁊ vtatur pulvere istarum specierum misce cum pipere longo. Et apponentur ea que consumunt ventositatem per medū emplastri ante ⁊ retro. ¶ Pessaria suppositoria emplastra suffumigia clysteria ⁊ balnea ex his fiant in qbus sit ruta ⁊ semē eius nasturtium anisum ciminum anetum castoreum agnuscastus ⁊ similia. sumat sepe electuaria calida ⁊ diagalāga dia

ciminum. ℞ tangat sepe os matricis cum oleo de costo vel spica ℞ oleo balsami. ℞ est melius in quo ponatur aliquid si seleos ℞ pulueris peonie. Si autē sterilitas fit propter pinguedinem matricis tunc pessarizetur cum aurea alexandrina ℞ tyriaca ℞ sale ℞ millio ℞ nuce cypressi ℞ nitro. torrefiāt ℞ fiāt pessaria ℞ saccellationes. Fiat letuarium ℞ dieta subtilis ℞ pauci nutrimenti ℞ exiccatiua: ℞ cōpent ira tristitia solicitudo vigilie plurime durus decubitus ℞ similia. Si vero sterilitas fit propter strictura orificij matricis balneetur sepe cū decoctione bismalue palee ordei ℞ anene. Fiāt pessaria ℞ paulatine ingrossentur de apio anisso cymino ℞ melle. Et si furit necessariū fiāt multa pessaria de stagno quedam parua: ℞ quedam magna ℞ inuolnātur in lana ℞ aragon ℞ supponātur. ℞ sint ita grossa ꝙ fiat quasi quedā violentia. Si sterilitas fit propter nimiā amplitudinē orificij matricis balneetur in aquis stipticis. vt sunt caude equine plantaginis sumach myrtillor nucis cypressi mastices thuris galle boli ar. cupulaꝝ glādiū ℞ similiū: ℞ ex istis potest fieri pessartū. Ad idē abluat os vulue ℞ sedeat per horā in aqua calida decoctionis gallaꝝ nucis cypressi ℞ gūmi arabici ℞ immediate remoueatur ℞ exiccet os vulue cū petia linea mūda ℞ ponatur circa ipsam vulnā ℞ circa os eius petia lini in re que sic fit. ℞. galle nucis mus. añ. ʒ. iij. gar. ʒ. i. vini stipti ci aliquātulū. ℞ ad ignē calefiāt. ¶ Notādū ꝙ ea que valēt a proprietate ad conceptionē ℞ preparāt mulierē ad concipiendam sunt semen baucie quādo teritur ℞ potatur cuꝫ vino odorifero ℞ eius radix comeditur. ℞ hoc continue vsq; ad duos menses. Ad idē detur in potu vrina elephātis valet. n. a proprietate ℞ mirabilis est ad impregnationeꝫ. Ad idē bibat mulier de rasura eboris. qꝫ est marimi inuamenti. Ad idē semen fiseleos ℞ est expertum. ℞ datur mulieribus fecundia in potu. vt multiplicat generationē. Ad idē in forma pessarij. ℞. ameos teratur ℞ misceatur cū medulla ossis cerui. aut vituli ℞ supponatur cū licinio vel lana ante horā coitus die primo vel tertio post purgationē mēstruorum. Ad idē coagulus leporis quādo miscetur cū butyro cocto ℞ supponatur. Ad idē stercus leporis cū oleo ros. mixtum ℞ supponatur cuꝫ licinio. Ad idē supponatur succus peonie femine vel masculi ℞ misceatur cū pulnere seminis eiusdē ℞ ē mirabile. Ad idē fiat suppositorū de felle gazelli masculi ℞ supponatur cū eo aliquid de testiculis vulpis ℞ stercoris eiusdeꝫ. Ad idē suppositio fellis vulpis ℞ leporis ℞ leonis añ. pondus tertie. ʒ. vnius. Ad ideꝫ suppositio stercoris leporis. Et notādū ꝙ omnia illa que supponūtur in vulua cā impregnationis plus valent in die quarto post purgationē cū̄ aliis tēporibus quāuis in omnibus valeant tēporibus. Optimū pessartū ē illud quod fit de oleo de ben ℞ de oleo balsami ℞ oleo de lilio. Collyriū bonū fiat de mastice myrrha galla castoreo ℞ oleo nardino. Experimētum quod faciebat Guilielmus tēpore suo. mundificabat mulierē ante menstruationē cū aqua mirobal. kebulorum ros. ru. ℞ dulcorabat ipsaꝫ cū zucharo ros. veteri ℞ dabat de illa aquaꝫ ʒ. iiij. vel cū vino stiptico rubeo añ die per horaꝫ ℞ faciebat semel vel bis anteq̄ menstrus accideret ℞ post purgationē menstruoꝝ mulieribus omnibus diebus v. primis per vnā horā sedeat in aqua decoctionis ros. ru. gallarū balaustie ℞ radicis peonie pistatis grosso modo. ℞ cū exibat de aqua intrabat lectū ℞ exiccabat eius vulnā cū pāno lineo mundo ℞ statim imediate supponebat cū cāde la vel licinio ō balsamo cū pulnere peonie. ℞ omni die per mensem in ortu solis. vel stomacho ieiuno comedebat de semine fiseleos. ʒ. ij. vel per se vel mixtas cū ameos. Et in hoc inuenit miracula plus alijs. Experimentuꝫ quod fecit domina de la turre tēpore quo fuit cū domino martino de la turre ℞ bene successit sibi. Primo faciebat tale balneuꝫ. ℞. myrtillor ro. añ. lb. ʒ. corticis mandragore lb. ʒ. corticū galle vel valeriane lb. iij. bulliāt omnia ista aliquātulum postq̄ fuerint pistata grosso modo cū duabus situlis aque in qua ferrarij extingunt ferrū ignitū ℞ in illa cū fuerit tepida sedeat cōtinue mulier cū fuerit purgata a suis menstruis per dies. ix. omni sero cū vadit dormitū cū intrauerit lectū. supponatur sibi cādela intra os matricis que sic fit. ℞. olei ro. ʒ. i. muscī gra. vi. ambre pōdus granoꝝ. xx. pulnis corticis mādragore pulueriʒate cū petia lini. ʒ. ʃ. misceanē oia ista. Ultima vero die sui menstrui in aurora diei sumat trifere magne. ʒ. ʃ. cū vino rubeo calido. ℞ hoc faciebat ō quarto in quartū. omni tamen mense donec impregnabatur. qꝫ absq; dubio si fuerit possibile habere filios cum tali homine impregnabitur. Experimentū aliud probatū per ipsum si possibile fuerit ꝙ medicina ad impregnationē poterit prodesse hec pdent. ℞. corticis mādragore peonie. agnicasti ro. ru. piperis longi cassie lignee añ. ʒ. ʃ. pistētur grosso modo ℞ bulliant in vino rubeo odorifero quod sit lb. vi. tā diu ꝙ resoluātur lb. ij. coletur ℞ de illo vino bibat mulier in aurora diei. ʒ. iiij. ℞. ʒ. ß. trifere magne de quarto i q̄r tuꝫ preter q̄s in diebus in quibus habet menstrua. deinde omni sero cū vadit dormitū preter q̄s in tēpore menstruorū sedeat in aqua que sic fit. ℞. lb. ij. aque ferrariox in qua extinguūt ferrū ignitū ℞ in ea bulliāt hec. ℞. artemisie papaueris al. corticū mādragore agnicasti ro. ru. peonie ℞ cassie lignee añ. lb. ʃ. pistentur grosso modo. omni sero faciēs ipsam tepidā ℞ semper herbe dimittātur i aqua.

¶ De hernia eminentia ℞ ruptura. ¶ Hyllanus.

Circa rubricā est notādum ꝙ hernia ē duplex. quedaꝫ inguinalis: ℞ quedā testiculorū. ℞ hec ē multiplex. qꝫ quedā est ventosa quedā varicosa: quedā intestinalis: ℞ quedā humoralis. Inguinalis est tumor apparens in inguine. Sed hernia testiculox est tumor apparens in testiculis. ¶ Secundo notandū duꝫ de cā hernie aut crepature: qꝫ aut fit propter causas extrinsecas: aut intrinsecas. Si cause fuerint extrinsece vt sunt casus ℞ percussio aut labor exercitiū coitus vox alta: ℞ hoc post nimiā repletioneꝫ. tunc de facili rūpitur sifac. similiter propter cursum laboriosum ℞ tussim laboriosam. Si propter cām intrinsecam tunc fit inguinalis propter relaxationem sifac. vnde intestina vel ziis bus descēdunt ℞ cātur emi nentia in loco. sed hernia testiculox cātur ex ventositate in bursa testiculox ℞ aquosa ex aquositate ℞ carnosa ex carnositate addita testiculis ℞ verrucosa ex sanguine melācolico replente venas ℞ fiunt varices grosse. sed intestinalis fit ex descensu intestinox in bursam testiculox. sed humoralis fit ex descensu humox flegmaticox. ¶ Tertio notādū de signis. si hernia est ventosa est rugitus ℞ monetur ventositas de vna parte ad alia: ℞ est lenitas respectu aliaꝫ ℞ fit sonitus ad modū tympani. si est aquosa est molilities aquosa ℞ cito cedit tactui. si est carnosa videtur testiculus tumefactus sine dolore cū duritie. si vero fuerit varicosa ē dura oblongata ad modū varicū vel rugarū. si fuerit intestinalis reuertitur satis de facili si iaceat supinus. si fuerit humoralis discernitur: qꝫ corpus ē repletū sine dolore ēt ℞ cedit tactui ℞ est mollis media inter carnosam ℞ aquosam. Sed differentia inter relaxationē ℞ ruptura ē qꝫ cū aliquis ē supra pedes suos ℞ impellit anhelitum versus inferiora. si de facili ad impulsionem anhelitus descendit est ruptura. si non est relaxatio. ¶ Prognosticatio. omnis ruptura de facili curatur a principio precipue in pueris. varicosa est difficilis curationis. sed intestinalis postq̄ est antiqua videtur incurabilis nisi per chirurgiam ℞ licet multa promutantur pauca a medicis attendūntur. ¶ Almansor.

Cam aliqs in mirach ventris būerit eminentiā q̄ cū supinus iacuerit ℞ cū leuiter digitis locus cōpressus fuerit remouet ℞ cū sederit redibit. passio adest que ruptura dr. Qui hoc itaq; patitur sibi cauere dꝫ ne post comestioneꝫ moueatur neq; comedat fabas ℞ hoc precipue faseolos neq; lentes neq; olera neq; aliquem cibum ℞ inflatiuum. Studere ēt dꝫ vt eius venter semp sit mollis. Hoc nāq; regimie possibile ē ipsum euadere dolorē. loco preterea aliquod semp ponendum est obstaculuꝫ. ℞ strin

De hernia et eminentia

gendus ⁊ ꝓprie cū se mouere voluerit. Grossus quoqꝫ si fuerit ⁊ ventrem habuerit grauez non dꝫ vti motu: nisi venter prius sub umblico ampla cingatur fascia. Emplastrū ad rupturaꝫ. ℞. gallaꝫ cypressi partes. ii. myrrhe cypi sanꝫ suci gallaꝫ acbacie olibani gūmi arabici: oīum añ. partē vnā. gūme prius in vino soluant ⁊ aggregentur cū eis reliqua: ⁊ sup ruptura egro supino iacente ponantur ⁊ stringatur locus ⁊ non soluatur vsqꝫ ad tres vel quatuor dies. postea egro supino iacente soluatur. ⁊ illo electo de eodē emplastro supponatur ex boc. n. ꝓhibet amppliari. In ruptura aūt testiculoꝝ pellis ossei augumentat: qō fit aut ꝓp vētositatē aut pp aquā que ibi ꝯgregat: aut qꝫ itestina descendūt ad locū illū. Si vero pp intestinoꝝ descensum ꝓtingat: erit grauis ⁊ doloros ⁊ sentiet dolorē cū tāget. Taliter itaqꝫ patiens sicut p̄diximus regendus est ⁊ emplm predictū supponēdū est ⁊ locus ligatura assidue stringendus est. Ruptura. n. cū nō stringit dilatat ⁊ augumentat semp. Si aūt cā aque fiat locus apparet lucidus ⁊ tersus. huic itaqꝫ ꝓfert epithimari epithimate qō i c. de idropisi nominauimus. Aqua vero in hac egritudine plerūqꝫ petit iferiora ⁊ fluit inde: vnde eger per aliquod tempus sanus efficitur sed postea redit egritudo. postqꝫ ergo aqua fluxerit curandus est eger ex cauterio ⁊ medicamine acuto. ex boc. n. prorsus curabitur nec redibit egritudo. de boc tū loqui plus est qꝫ hic noster exigat liber. Cum autem hec egritudo ventositatis causa ꝓtingat. locus fricādus est ⁊ ex oleo sambucino in quo castoreū ⁊ euforbiū dissoluta fuerint inungendus: ⁊ ex eodem intus in virgā guttatim distillandū est. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de hernia ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit signa. secundo curā. secunda ibi. (Qui hoc itaqꝫ.) De prima dicit ꝙ si aliquis habuerit eminentiā in miracb ventris ⁊ cū sapinus iacuerit ⁊ locus digitis pressus fuerit remouebitur: ⁊ cum sederit redibit passio: arguendum ē ꝙ est ruptura ⁊ per consequens hernia. (Quo hoc itaqꝫ.) Ponit curā primo in generali. secundo in speciali. secunda ibi. (In ruptura.) Prima in duas. primo ostendit a quibus debet se abstinere. secundo ponit curā in generali. secūda ibi. (Loco preterea.) De prima dicit ꝙ habēs hernia debet se cauere ne post comestionem moueatur. ratio pz. Secundo dꝫ sibi cauere ne cibum comedat inflatiuum vt fabas faseolos lētes ⁊ similia. ratio patet. (Loco ꝓterea.) Ponit curam in generali ⁊ diuiditur in duas. primo facit hoc. secundo applicat vnum remediuꝫ. secunda ibi. (Emplastruꝫ.) De prima dicit ꝙ loco dꝫ supponi aliquod obstaculum vt bracale ⁊ constringi ⁊ propter cum vult sermonem facere ⁊ proferre. ratio qꝫ prohibet descensuꝫ. De secunda explicat vnum remedium. s. emplm. ⁊ ponit descriptionem. ℞. gallarum cypressi partes. ij. myrte cyperi sanꝫ suci gallarum acbacie olibani gumi arabici partem vnam. gūme prius dissoluantur in vino ⁊ aggregentur cuꝫ eis reliqne medicine ⁊ sup ruptura egro iacente supino ponatur ⁊ stringatur locus ⁊ nō soluatur vsqꝫ ad tres vel quatuor dies ratio patet. boc emplm ē stipticum ⁊ vnitiuum partium. Ad idem. ℞. gluminis pisicium. ʒ. ij. colofonie. ʒ. i. ℈. picis nauālis armoniaci añ. ʒ. i. incidantur per frusta ⁊ infundantur per diem ⁊ noctez in. ℥. iij. aceti albi. ⁊. ʒ. ij. olei de mastice. liquefiant in patella: colentur ⁊ colature addat mastices thuris boli ar. sanguis draconis mūmie gumi arabici seminis fenugreci subtiliter pulueriz atoꝝ añ. ʒ. iij. misce diu agitando fiat emplm. Ad idem. ℞. corticum triuꝫ consolidarum visci quercini añ. ʒ. ℈. mastices olibani aloes añ. ʒ. ij. sanguinis draconis boli ar. gallarum nucis cypressi dragaganti subtiliter pulueriz atoꝝ. ʒ. ij. misce diu agitādo fiat emplastrum. Ad idem. ℞. radicum trium consolidarum añ. ʒ. ℈. mastices. ʒ. ij. acacie balaustie añ. ʒ. ℈. piloꝝ leporis. ʒ. iij. visci quercini. ʒ. i. picis nauālis. ℥. ij. cere noue. ʒ. v. pulueriz anda pulueriz entur liquefienda liquefiant misce omnia malaxando cū oleo rosato. fiat emplastrū ⁊ ponatur super loco ruptore ⁊ postea brachale desuper ligetur vt supra. ¶ Notandū ꝙ in ruptura ista sumpta pos os valent. Primum ꝙ patiens sumat quolibet die de mane in potu. ʒ. i. pulueris radicis valeriane cum vino. Secūdum est nasturtium integrum administratum cum vino. Tertium est radix barbe pastoris minutissime incisa administrata cum vino. Quartum est vinum cuꝫ decoctione nucis cyp. bibitum. Quintum est pes columbinus ⁊ pes cameleonte pulueriz entur ⁊ potentur. Sextum est scrofularia in potu sumpta. Septimum est pulvis vtriusqꝫ consolide datus in potu. Octauum est pulvis cande equine ⁊ succus eius. In rup. Ponit curaꝫ in speciali. primo ponit curam inflationis testiculoꝝ. secundo ponit curam secundum vnam diuersitatem. secunda ibi. Si vero ꝓpter. De prima dicit ꝙ in ruptura pellis ossei augmentatur vel ꝓpter ventositatem vel aquā vel ꝓpter intestina quando descendunt. Si vero ꝓpter. Ponit curaꝫ quando ꝙ uenit ꝓpter descensum intestinoꝝ. secundo quando ꝙ uenit ꝓpter aquositatem. Tertio quando est ꝓpter vētositatem. Fa ibi. Si autem. Tertia ibi. Cuꝫ autem. De prima dicit ꝙ si contingat inflamatio testiculoꝝ ꝓpter descensum itestinoꝝ: erit grauis ⁊ doloroza ⁊ sentiet dolorem cū tāgetur pp sensibilitatē intestinoꝝ. Fo dicit ꝙ patiens ē regendus sm ꝙ dictū ē i ponēdo emplastrū supra locū. deinde constringendo cū brachali. ratio qꝫ si non ꝓstringitur dilatatur ruptura. prius tū debent introduci itestina. ratio patet. Si aūt. Ponit curā quādo ē ꝓpter aquositatem dicens ꝙ si fiat pp aquā locus apparet lucidus. rō pz. Fo dicit ꝙ in talibus ꝙuenit epithima dictuꝫ in capitulo de hidropisi. Tertio dicit ꝙ aliquādo aqua petit iferiora ⁊ cō uenit vt fiat cauterizatio. ratio vt aqua non redeat iterum. ¶ Notādū ꝙ in hernia aquosa primo ꝙuenit emplm vel fomentatio talis. ℞. fiseleos cimini añ. ʒ. i. floꝝ camomille melilloti añ. ʒ. i. conquassentur ⁊ buliant in ℔. iij. aque quousqꝫ redeat ad. ℔. ij. coletur. ⁊. cum colatura tali fiat fomentatio. deinde facta fomentatione competit tale emplm stipticum in radice testiculoꝝ. ℞. mastices quart. i. nucis cypressi. ʒ. ℈. dragaganti gumi arabici añ. ʒ. ij. pulueriz ada pulueriz entur. conquassanda conquassentur. misce omnia malaxando cum pistillo calido ⁊ cuꝫ oleo rosato. fiat instrumentum perforatum in medio quod possit intrare per virgam ⁊ ponatur in radice testiculoꝝ qꝫ prohibet ne materia fluat ⁊ illa debent poni post cauterium. Cum autem. ponit curā quādo ē ꝓpter ventositatem dicens ꝙ locus ē fricādus cum oleo sambucino in quo castoreum ⁊ euforbium fuerint dissoluta. ratio qꝫ dissoluit ventositatem ⁊ resolui t. Secundo dicit ꝙ de eodem ē distillandus in virga guttatim ⁊ ponatur in radice testiculoꝝ. ratio per idem patet. Ad idem valet sacculus de fur fure ⁊ cimino bulitus in vino albo. ratio qꝫ resolvit. Ad idē emplm boc. ℞. succi ebuli vini al. añ. quar. ℈. farine fabaꝝ. q. sufficit fiat emplz. Ad idem fiat emplm ex ruta cimino agnocasto calamento baccis lauri sansuco ⁊ storace. ratio patet. Ad idem sedeat i aqua decoctionis p̄dictaꝝ rex. Cura hernie carnose qꝫ rafis nō ponit ē. vt in primo mollificet cum emplastris ⁊ gūmis ⁊ pinguedinibus. deinde applicētur emplastra ⁊ vnguenta resolutiua dicta. Hꝫ alio modo pōt curari ꝙ chirur-

gia sic scindendo pellē cū rasorio ⁊ excarnādo ipsaz a carnositate ⁊ tunc elevetur tota carnositas cum suis radicibus ꝙz ꝙ fuerit possibile. ⁊ postea cōsuatur pellis cum sutura ⁊ conforetur locus ⁊ consolidetur. Cura hernie humoralis est sicut cura aquose ⁊ ventose ⁊ satis dictum est de illis.

¶ De podagra ⁊ sciatica ⁊ artetica. ¶ Syllanus.

Notandum circa rubricā ꝙ inveniuntur ista nōla gutta artetica podagra ciragra ⁊ sciatica. Gutta est nomen generale ⁊ ita artetica ad omnez dolorem factum in iuncturis sive pedis sive manuum sive anchārum. ¶ Podagra dicitur quando materia est compulsa in ligamentis ⁊ lacertis pedum. Chiragra vero quando materia est compulsa in ligamentis ⁊ lacertis manuum. Sciatica vero quando materia fluit ad loca anchārum in loco qui appellatur vertebrum. licet etiam sciatica posset fieri ex mala complexione. ¶ Secundo notandum de causis harum passionum ꝙ cā aut est interior aut exterior. Si exterior sicut est caliditas nimia dissolvēs. aut nimia frigiditas condensans. aut ocium nimiuz. aut retentio alicuius quod consuevit fluere. aut niminum exercitium post saturitatem. aut coitus nimius precipue post repletionē. aut crapula vel nimia repletio cibi ⁊ potus. Si cā fuerit interior vel provenit ex abundātia humorum sicut sanguinis flegmatis colere mlie. sive sint simplices sive compositi. Aut ex pte membri qz rarum lapsum amplū dilatatum in vijs suis aut foraminibus. Aut ex pte virtutis vt qz membrum est debile ⁊ hoc a natura vt qz filiꝰ podagrici ⁊ hoc per accidens. ¶ Tertio notāduz de signis. si dolor arteticus fuerit sine gravedine est mala complexio sine materia. Si autem cum gravedine. est mala complexio cum materia. Signa cum provenit a sanguine sunt color rubeus dolor magnus intensivus extensivus ⁊ pulsatiꝰ. vrina spissa rubea pulsus magnus plenꝰ quod magis tēpore matutinali affligitur. cōplexio sanguinea. etas adolescentie. vite suavitas. tempus veris. ⁊ precessit gaudium ⁊ regimen sanguinem multiplicās. signa tamen debiliter sumuntur a colera quādo materia est intus profunda. Signa qñ provenit a colera sunt dolor acutus penetrativus multū intensus. color citrinus. vrina colorata ⁊ tenuis egestiones colerice. pulsus velox tactus calidus ⁊ precipue pticula patiens ⁊ est colericꝰ invenis qui cucurrit ⁊ laboravit ⁊ tēpus est caliduz. s. estas ⁊ pcessit regimen multiplicās colerā ⁊ magis affligitur hora motꝰ colere. s. hora diei. Signa quādo provenit a flegmate sunt dolor modicus ⁊ color nō est mutatus de quo sit curandum vrina remissa vel spissa. egestio mucillaginosa ⁊ ē tactu frigidus ⁊ ē flegmaticus ⁊ senex. tempus hyemale ⁊ pcessit regimen multiplicativū flegmatis ⁊ ē homo mali regiminis ⁊ dines. Signa qñ provenit a mlia licet raro cōtingat sunt dolor modicus. patiēs extenuatus. vrina remissa ⁊ tenuis ⁊ ē mlicus in complexione. tempus autumnale ⁊ processit regimen multiplicativum mlie. Signa quando provenit a ventositate sunt dolor extensivus sine gravedine ⁊ pcessit regimen multiplicativū ventositatis. ¶ Sciendū circa predicta ꝙ in cognitione cause decipiuntur medici plusqz in alijs verbi gratia passio iuncturaruz erit a materia frigida ⁊ approximabimus frigida. ⁊ innabunt. s. stupefaciendo membrū ⁊ dolorē sedādo. ⁊ ex his credimus ꝙ cā sit calida licet sit frigida. similiter aliquādo erit econtra s. cā erit calida ⁊ approximabimus calida ⁊ innabunt exalando. si corpus fuerit plectoricuz. Et ex hoc credimus ꝙ cā sit frigida. licet sit calida. ⁊ sic sumus decepti. Secunda deceptio provenit alicui qz multa materia fluit ad iuncturas ⁊ tunc inducet dolorem magnum ⁊ fiet attractio colere. ⁊ sanguinis ad locum ⁊ apparebit rubedo ⁊ caliditas exterius ⁊ creditur ꝙ materia sit calida cū tamen sit frigida. consideretur ergo locus quo ad tactum. ⁊ si complexio cōvenit cum tuto ⁊ etas ⁊ aer ⁊ tempus anni cōveniunt in caliditate ꝙ babile esse videtur ꝙ materia sit calida ⁊ sic per oppositum ꝙ materia sit frigida. ¶ Pronosticatio. omnes iste passiones plurimum sunt hereditarie ⁊ precipue podagra. Urina spissa multum velut subingalium aut vertices sunt cura huius egritudinis. Sciatica ⁊ podagra cum sunt curate de facili propter modicam occasionem revertuntur propter frigidum membri ⁊ latitudinem meatuum ⁊ in alijs iuncturis non fit. Dolor artheticus non inducit spasmum qz non est in cordis ⁊ nervis sed est in ligamentis. Eunuchi non podagrizant necz calui fiunt. s. quantum ex parte coitus sz ex alijs sic. Inter omnes dolores iuncturaruz sciaticus dolor est maior. licet alij dicant ꝙ podagricus. qz flurus humoruz sit maior. ⁊ coartatio ⁊ compressio maior. Dolores artethici ducunt in membro maciem ⁊ tenuitatez. Dolores iuncturarum frequentius accidunt in vere propter humores qui tunc moventur qui fuerunt aggregati in hyeme. Secundo plus fiunt in autumno propter inordinationem temporis ⁊ regiminis. ¶ Almansor.

Cum i iuncturis fuerit dolor ⁊ āpa: ⁊ locus cū tāgif fuerit tactu calidus ⁊ color rubeus: eger si dolet i dextro pede ex dextra manu flebotometur. ⁊ si i sinistro ex dextra est flebotomandus: ⁊ locus ex boc medicamine ē leniēdus. Epithia. ℞. ros. ru. sandali fau fel sief memite boli armeni opii omnium ptes equales. ex istis i aqua ⁊ aceto dissolutis fiat epithima. pfiliū quoqz aceto i fusum in carta missū superponatur ⁊ cum tepuerit mutetur ⁊ loco eiꝰ aliud superponatur. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de passionibus iuncturaz. ⁊ anteqz deveniatur ad tertū. notāda sunt quedā generalia observāda in cura hāz passionū. Nā si passio sit ex mala complexione tūc tum conveniunt solū alterātia. ⁊ si ex materia tūc digeratur prius deinde materia evacuetur. ⁊ si materia ē simplex pōnatur simplicia. ⁊ si materia ē cōposita cōpōnatur. ⁊ diversimode secundū diversitatē cōponentiū. deinde consideremus an materia sit frigida ⁊ tunc non ponemus nimis calida qz materiā traherent ad iocū ⁊ resolveretur subtile. Si materia sit calida non ponātur nimis frigida. qz cōdensant materiā nimis. ⁊ hoc nisi cogeret nos vehementia doloris ⁊ tunc ponātur repressa ⁊ parū morentur. Deinde consideretur de flebotomia. qz non convenit a principio qz redit humores fluxibiles nisi materia esset sanguinea. ⁊ alia particularia conveniunt. Deinde considerentur medicine laxative. quia non dentur fortes a principio. sed si dentur sit hoc in parua quantitate. Deinde considerentur balnea aque dulcis. sed in declinatione possunt fieri sulphurea et ex aqua marina. Deinde considerentur cauteria unguenta ⁊ emplastra quia nullum remedium locale fiat nisi corpore mundificato ⁊ bono regimine supposito. nisi malitia accidentis nos cogeret ad hoc. quare stupefacientia ponantur. Deinde confortetur membrum mandans vt non mittat materiam. ⁊ membrum cui mandatur vt non recipiat. Deinde diuretica considerentur quia non competunt a principio. quia faciunt materiam fluere ad locum. Deinde considerentur medicamina que imutari debent. Deinde considerentur vomitus. quia mirabiliter iuvāt ante cibum ⁊ post. Deinde considerentur cibaria que debent declinare ad grossitiem ne humor de facili currat ad locum. ¶ His generaliter visis rasis determinat de podagra sciatica ⁊ artetbica. ⁊ dividitur in duas. ¶ Primo ponit curam quando fit a caliditate. secundo quando fit a frigiditate. secunda ibi. (Cum autez.) ¶ Prima in duas. ¶ Primo ponit curā passionis quādo est presens. Secūdo docet prevenire ne adveniat. secunda ibi. (In tempore.) ¶ Prima in duas. ¶ Primo ponit curā quādo materia est in fluxu. secūdo quādo est fixa. secunda ibi. (Cum autez.) ¶ Prima in quatuor. ¶ Primo ponit curam per flebotomiam. Secundo per localia. Tertio per medicinam laxativam. Quarto per dietam. partes patebunt. De prima dicit ꝙ quādo in iuncturis dolor affuerit ⁊ apostema vel inflatura ⁊ locus ad tactum fuerit calidus ⁊ color rubeus arguendum est ꝙ sit a materia calida. Ratio signorum pz. secundo pro

De podagra sciatica et artetica

tura dicit q̄ si dolor fuerit in pede dextro dz fieri sleboto/mia de bracbio dextro. ⁊ si in sinistro de sinistro. ratio pa/tet. qz probibet fluere sanguinē ad locū enacuādo ⁊ diuer tendo materiā. ¶ Notandū q̄ in podagra non cōuenit sle botomia nisi in sanguinea. aliter enim subtiliat humores ⁊ eos facit fluere per corpus. (Et locus.) ponit curā per lo calia ⁊ diuiditur in duas ꝑtes q̄ duo localia ponit. secunda ibi. (Pfilū.) De prima dicit q̄ locus est epitbimandus ex boc medicamine. ℞. rof. rub. sandal'. faufel sief memi te boli ar. opij añ partes equales. ⁊ istis i aceto ⁊ aqua diſ solutis fiat epitbima. ratio qz probibet fluxū repercutiēdo. De secunda dicit pfilū in aceto infusum ⁊ in pannis linis/sum superponatur. Ratio qz alterat malaz cōplexionem. ¶ Notandū q̄ in podagra calida reperit duplex empl'm. Unū quod ponitur circa locū ad ꝓbibendū fluxū ⁊ dz ee totaliter stipticū. Aliō qō ponit supra locū. erit aūt partim dolorū sedatiuū. primū empl'm. ℞. mirtillo⁹ sumach boli ar. añ. ʒ. ſ. sandali albi ⁊ ru. acacie. pſidie balaustie gallarū añ. ʒ. i. aque rof. plantaginis añ. quart. i. olei rof. quart. ſ. aceti. ʒ. i. farine ordei aut lentiū. q. sufficit. pulneriz̄ada pul uerizent'. miſce oia ⁊ fiat empl'm mediocriter liquidū. Ad idez. ℞. sandal'. al. ⁊ ru. amidi. cerusse lote añ. ʒ. ij. ſe. papa neris. ʒ. ſ. cāphore. ℈. i. olei ro. quart. i. butiri sine sale q̄r. ſ. mucillaginis se. pſilij. ʒ. i. ſ. vitelli duo⁹ ono⁹ agitati pul uerizāda pulueriz̄ent'. miſce oia ⁊ fiat empl'm. Ad idē. ℞. olei rof. quart. i. aceti. ʒ. i. agitent' fortiter adinuicē. vngat' enim locus. qz multū dolorē mitigat ⁊ probibet fluxū hu mo⁹. Ad idē. ℞. pulueris insquiami paruz calefacti supra tegulā ⁊ calidus superponatur. Ad idē fricetur locus cum aceto tantū. Ad idem lac mulieris muisum supra locū vel cum petia valet. Ad idem. ℞. lactis vaccini. lb. ſ. opij. pul uerizati. ʒ. ſ. panis siliginis fortiter conquassati. q. sufficit. fi at emplastrum mediocriter liquidum. Ad idem si liniatur cum sanguine menstruo tollit dolorem. Serapio. Ad idez vngatur locus ex oleo rof. vel de mirto vel de nenufare. Ad idem epitbimetur locus cum succo solatri vel semper uiue vel plantaginis vel omnib⁹ simul. ¶ Almansor.

¶ Venter ꝑterea ex apozimate mirobal'. ⁊ ber/modactil'. soluat'. Apozima. ℞. mirobal'. citri. ʒ. xv. pulueris turbith fricati: polipodii amboꝝ añ. ʒ. iii. sene ſe. fumiterre. añ. ʒ. iii. bermodactili al. ſe. enduie ſe. apij rof. oiz añ. ʒ. ii. coquā. i tri bus libris aque donec ad vnā redeāt deide ma nibus fricent' ⁊ colent' ⁊ bibantur cū zucbar. ta barzet. ʒ. x. Si qs aūt apozima fastidiuerit pil/lulas istas sumat q̄ in lecto iacētes surgere ⁊ ice dere faciūt ⁊ pedibus ambulare. pill'. q̄ non va lentes incedere faciūt surgere. ℞. aloes. ʒ. i. ſca/monee quart. ℈. i. rosa. ru. tritaꝝ sextam. ʒ. i. ber modactili albi. ʒ. ſ. iforment' ex eis pille q̄ erunt dof. i. Eger vero nutriat' ex cibis frigidis ⁊ sti/pticis ⁊ abstineat a vino ⁊ ꝓfectōibus q̄ ex mel le fiunt ⁊ carne. Cū aūt apatis calor quieuerit ⁊ eius inflāmatio: ex bis q̄ calidorum apatū resol uunt reliqas cureť. Quoꝝ vnū. ℞. cerā in oleo de lilio resolutaz cui admisceatur mucilago fenu greci ⁊ se. lini. deide terantur simul donec vnian tur ⁊ fiat ex eis epitbima. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā per medicinā laxatiuā. ⁊ diuiditur in duas secundum q̄ duo ponit. Secunda ibi. (Si quis aūt.) De prima dicit q̄ venter debet solui ex decoctiōe mirobalano rū ⁊ bermodactiloꝝ. Et ponit descriptionē. ℞. mirobal'. citrinoꝝ. ʒ. xv. pulueris turbith fricati polipodij. añ. ʒ. iij. bermodactili albi feminis enduie feminis apij rof. ana. ʒ. ij. sene feminis fumiterre. añ. ʒ. iiij. coquant' in. iij. lb. aque donec ad vnam redeant. deinde manibus fricētur ⁊ biba/tur cum zucbaro tabarzet. ʒ. x. qz euacuat coleram. De se cunda dicit q̄ si quis non valet sumere medicinā predictaz in forma decoctionis sumat pillulas q̄ faciūt surgere ⁊ am bulare non valentes. Et ponit descriptionē. ℞. aloes. ʒ. i. ſcamonee quar. ptē. ʒ. i. ro. ru. tritaꝝ. vi. ptē. ʒ. i. bermoda ctili albi. ʒ. ſ. ꝓficiant' ex bis pillule q̄ erunt dof. i. pilla. rō vt supra. ¶ Notandū q̄ si peccet colera sine alio humore cōpetit prius digestiuum boc. ℞. endiuie. M. uj. rof. ru. quart. ſ. oīum sandal'. ʒ. i. zucbari al. lb. i. fiat firu. clarifica tus vsq̄ ad quart. v. Pōt fieri laxatiuū tale. ℞. electuarij de succo rof. ʒ. v. vel. ʒ. ſ. qō est appropriatum iuncturis. Ad idē. ℞. caricaꝝ pinguiū ℈. i. vel. ʒ. ſ. vuaꝝ passaꝝ mun dataꝝ. ʒ. v. cortic. mirobalano. citrinoꝝ infusoꝝ per noctē i decoctione predictoꝝ. ʒ. i. fricentur de mane fortiter ⁊ co/lentur ⁊ colature addātur electuarij de succo rof. ʒ. ij. fiat colatura vsque ad quart. i. ⁊ det' in aurora. (Eger vero.) Ponit curā per dietā dicens q̄ eger debet nutriri ex cibis frigidis ⁊ stipticis. Ratio qz ratione stipticitatis clandūt vi as ⁊ ratione caliditatis reprimunt coleram. Secundo dicit q̄ debet abstinere a vino ⁊ confectionibus de melle ⁊ car ne. ratio qz talia multiplicant coleram. ¶ Notādum q̄ po tus potest esse aqua ordei vel aqua decoctionis prunorum vel aqua frigida cum vino granatorum. (Cum autez apa tis.) ponit curam quando materia est fluxa dicens q̄ vbi calor remissus fuerit tunc administrentur ea que resolunt: ratio qz signum est q̄ materia est fluxa. Eo ponit descriptio nem. ℞. ceram in oleo de lilio resolutam cui admisceatur mucilago fenugreci ⁊ se. lini. deinde terantur simul donec misceātur. fiat inunctio. Ratio qz mollificat ⁊ resolut. Ad idem. ℞. flozum camomille melliloti añ. quart. ſ. rof. ru. ʒ. i. se. fenugreci se. lini añ. ʒ. ij. furfuris pugillū. i. ꝯquasſe tur ⁊ bulliant in lb. ij. aq̄ donicis quousq̄z redeant ad quart. iij. colet' ⁊ colature addat' aceti albi. ʒ. ſ. ⁊ fiat fomentatio. Ad idē empl'm factū ex semine fenugreci seie lini aneti ma stichis ireos pozati cū maluauisco decocto ⁊ mundificato a li/gno iterioꝝ ⁊ pistato cū bis addant'. ʒ. ij. vnctuositatis vel pinguedinis anatis anseris ⁊ galline. bec enim sedant dolo rē ⁊ resolunt absque attractione. ¶ Almansor.

¶ In tpe aūt sue icolumitatis ⁊ ꝓprie circa tps in quo egritudo euadere ꝓsuevit ⁊ q̄z maxime i vere assuescat flebotomie ⁊ ventris solutioni ⁊ ex bis q̄ coleraz expellunt ru. Et a potu vini ab stineat. ⁊ a comestione eorum q̄ ex melle ꝓficiun tur ⁊ a carne. ⁊ sint eius cibaria acetosa ⁊ stiptica ⁊ bis similia ex bis que infrigidant. Membra aūt q̄ banc ꝓsueuerunt incurrere passionē min⁹ solito laborem pati assuescant: ⁊ precipue cuz tē pus inuasionis timetur ⁊ cum corpus fuerit ple num ⁊ vene plene ⁊ fuerit diu ex quo neq̄z mi/nutus neq̄z solutus fuerit. ¶ Syllanus.

¶ Docet preseruare a podagra vt nō eueniat. primo per euacuationem. Secundo per dietam. Secunda ibi. (Et a potu vini.) De prima dicit q̄ tempore sue sanitatis ⁊ pre/cipue illo tempore quo cōsueuit egritudo sua venire ⁊ ma xime in vere debet vti flebotomia ⁊ euacuatōne per secef sum cum eis que euacuant coleram. ratio qz cum istis ma teria euacuatur: que si retineretur faceret podagram. (Et a potu.) Docet preseruare per dietam dicens q̄ debet ca uere a vino ⁊ confectionibus de melle ⁊ similiter a carne. ratio qz multiplicant materiā que esset causa podagre. Se cundo dicit q̄ cibaria debent esse acetosa ⁊ stiptica infrigi/datiua. Ratio qz non sunt apta ad fluxum. Tertio dicit q̄ membra que consueuerunt incurrere egritudinē banc de/bent fatigari minus solito ⁊ precipue cum cōiungitur tem pus inuasionis ⁊ cum corpus fuerit plectoricū ⁊ vene ple ne. ⁊ diu fuerit q̄ nō fuerit flebotomat⁹ nec euacuat⁹. Rō qz motus calefacit illa membra. ¶ Almansor.

¶ Cū aūt cū dolore iunctura⁊ neq3 calor neq3 rubor ī colō fuerit: fueritq3 eger frigide cōplexionis ⁊ locus tactu sentiē frigidus: in pricipio curatōnis eius pillule maiores de hermodac. satirion melsabara oīuz añ. ʒ. v. hierapi. ʒ. r. colloqntide cētau. mi. ābo⁊ añ. ʒ. v. euforbii. ʒ. ii. turbith. ʒ. x. sectarigi idi. ʒʒ. finapis pipis castorei oīm. ʒ. i. īformenē er eis pillule ex qbus a duabus. ʒ. ⁊. ſ. aut. iii. sumaē. be nāq3 pillule valde ꝓferūt. qz nō valentes surgere īcedere faciunt. ¶ Epithima ad podagrā frigidaz. ℞. castorei storacis liqde euforbii myrrhe aloes acatie oīuz ꝑtes eq̄les ex his oīb⁹ vino veteri admixtis fiat epithima. ¶ Cū itaq3 dolor queriē succurraē patiēti er distillatiōe multe aq̄ calide ab alto ⁊ inunctio fiat ex oleo de lilio. ¶ Et ēpl'm de bdelio molli ⁊ storace ac fenugreco ⁊ seie lini ⁊ armoniaco supponaē. ¶ Ꝺ̄ ℔ mō ꝓficiaē. armoniacū ⁊ bdelium ī vino veteri resoluanē ⁊ alia oīa eis admisceantur ex qbus fiat ēplastrū ⁊ supponatur. ¶ Hec nāq3 egritudinis spēs ē q̄ ī lapidis duritiē trāsit ⁊ reddit mēbra ⁊ iūcturas fungis similia. ¶ Qua ꝓp hanc habens passionem a fastidio ⁊ ab aqua frigida ⁊ a cibis grossis abstineat ⁊ a frequenti ebrietate cūstodiatur: eiq3 p̄cipiendū vt dum sanus ē motu vtaē: ⁊ a coitu abstineat precipue cū satur fuerit neq3 balneū ī grediaē neq3 exerciteē post comestionē. vinū preterea uetus ⁊ purum bibat: eis quoq3 dū sanus ē utaē que urinā prouocare consueuerunt. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā podagre puenientis a mā frigida ⁊ diuidit ī duas. ꝓio pōit curā ꝑ medicinā. Scēo ꝑ dietā. scēa ibi. (Hec nanq3.) ꝓia ī duas. ꝓio ponit curā ꝑ euacuationē. scēo ꝑ localia. Scēa ibi. (Epithima.) De prima dicit ꝙ vbi cū dolore iunctura⁊ nō fuerit calor neq3 rubor ⁊ eger fuerit frigide cōplexiōis ⁊ ad tactū sentiē frigus. arguēdū est ꝙ a frigiditate. scēo dicit ꝙ ꝑ cura debent dari pill'e de hermodactil' maiorib⁹ q̄ fiunt. ℞. hermodactilos satirion melsabara ⁊ ē spēs tintimali. añ. ʒ. v. hierepi. ʒ. r. coloquintide centauree minoris añ. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. turbith. ʒ. r. sectaragi idi. ʒʒ. finapis pipis castorei añ. ʒ. i. formenē pill'e ⁊ dos. cuius ē a. ʒ. ij. vsq3 ad. ʒ. iij. ponit iuamentū qz he pill' faciūt surgere nō valentes ambulare. ℞ō qz euacuant mām flegmaticā. ⁊ cū hoc hāt stipticitaē ⁊ claudunt vias ne hūores possit descēdē. ¶ Scēo notādū ꝙ anteq̄ fiat talis euacuatio ꝙenit digestiuum hoc. ℞. salnie ꝓmule veris ꝙe añ. Ꝺ. i. ʒucchari albi. ℔. i. fiat sirupus clarificatus ꝑfecte vsq3 ad quar. v. ⁊ ꝙenit materia existente in fluxu. ℈ mā existente flura ecōueniūt sirupus talis. ℞. acori gentiane añ. ʒ. ij. aristol'ro. ʒ. i. ypericon salnie ꝙe ꝓmule veris herbe artheticē foliō⁹ lauri camedreos camepitheos. añ. Ꝺ. i. anisi maratri se. peonie añ. ʒ. i. seis basiliconis cinamomi añ. ʒ. ſ. ligritie rase vuaz passaz mūdataz añ. ʒ. i. vtriusq3 sticados florū anthos añ. ʒ. i. aceti squillitici. ʒ. i. melt. ℔. ſ. ʒucchari q̄rt. iij. fiat sirupus clarificatus vsq3 ad ℔. i. ſ. ſz laxatiuū fit tale. ℞. turbith bene gumosi interius ⁊ exterius. ʒ. ſ. hermodactilo⁹ el'cō. ʒ. ij. diagridij. ʒ. ſ. masticis. ℈. ſ. ʒucchari. ʒ. i. fiat pulis ⁊ deē quart. ps pulueris vna vice. ⁊ pōt fieri ī pillis. Ad idē. ℞. pill'az arteticaz. añ. ʒ. i. misce ⁊ formenē pill'e ad q̄ntitatē cicer ⁊ denē ʒ. iij. in introitu lecti. Ad idem puluis hermodactilo⁹ alborum mūdato⁹. ʒ. ij. turbith. ℈. i. diagridij. gra. iiij. ℈. ij. ʒucchari. ʒ. ij. ico: ponentur ad inuicem. (Epithima.) ponit curam ꝑ localia. Et primo ponit vnū locale qñ materia est in fluxu. scēo administrat localia materia iā fluxa. scēa ibi. (Cū itaq3.) De prima dicit ꝙ ad podagrā frigidā valet epithima hoc. ℞. storacis liqde castorei euforb. myrrhe a oēs oīuz añ ꝑtes equales: ⁊ er eis oibus cū vino veteri mixtis fiat epithima. ¶ Notandū ꝙ in podagra fria cōpedit duplex empl'm. ꝓmū ꝺ̄ poni circa locū doloris ⁊ ꝺ̄ esse emplastrū stipticū. ℞. nucis cipressi myrrhe masticis thuris añ. ʒ. ſ. gūmi arabici dragaganti añ. ʒ. iij. aque salnie. ℔. ſ. aque ros. ʒ. i. aceti. ʒ. ſ. farine nucis cipressi. q. suffi. misce oia ꝓius tū pulueriz̄ata ⁊ fiat empl'm mediocriter liquz ⁊ pōt poni supra locū facta euacuatione. Aliud empl'm ꝺ̄ poni supra locū qō ē mitigatiuū sedatiuū ⁊ resolutiuū. ℞. mucillaginis fenugreci se. lini añ. ʒ. i. butiri sine sale quart. ſ. olei sisamini olei ros. añ. ʒ. ij. cineris radicis caulin. ʒ. ſ. cere. q. suffi. fiat emplastrū vel vnguentū. Ad idē valet sacculus ex semine lini ꝙuassato q̄ sacculus sit bullitus ī aqua ⁊ fortiter cōpressus. Ad idē vz emplastrū de stercore vaccino recenti. ⁊ ē exprimentū rusticoz. Ad idē. ℞. fenugreci ꝙuassati. ʒ. ſ. aceti. quar. i. bulliant ꝺiu simul ⁊ i fine decoctionis addaē melt quar. ſ. ⁊ fiat emplastrū ex radice serpentarie melle ⁊ stercore capraz. Ad idem quatuor vitella ouoruz bñ agitata puluerib⁹ hermodactili. ʒ. iij. misce ⁊ fiat ēplastrū. (Cū itaq3.) Ponit curā q̄ñ mā ē flura dicēs. ꝓimo ꝙ cū dolor fuerit remissus fiat distillatio ab alto cū aq̄ calida. rō qz resolut ⁊ mollificat. Scēo vz inunctio fcā ex oleo de lilio. Tertio dicit ꝙ vz ēplastruz de bdelio molli ⁊ storace ⁊ se. fenugreci ⁊ se. lini ⁊ armōiaco ⁊ fiat hoc mō. armoniacū ⁊ bdelium ī vino veteri dissoluaē ⁊ cuz eis alia misceaē ⁊ fiat ēplastrū. Ad idē. ℞. armoniaci oppoponas galbani distēperatoz in aceto añ. ʒ. i. picis nauallis q̄rt. ſ. misce malaxando cū oleo costino fiat emplastrū ⁊ extendatur supra coxiū. Ad idē vz fomentatio aque dulcis cum decoctione vulpis integre. Ad idez valet fomentatio aque sulphuree naturaliter vel artificialiter talis. Ad idē. ℞. folioz maiorane rute ana. Ꝺ. i. flo⁹ anthos flo⁹ camomille vtriusq3 sticados añ. ʒ. i. ꝙuassentur ⁊ bulliant in aqua cū qua fiat fomētatio. Ad idē oleū vulpinū. oleū costinū oleū viperaz. Ad idē. ℞. diaculō quar. i. malaretur cū oleo costino ⁊ extendatur supra coxium. Vel ℞. fecis olei de semine lini mucillaginis fenugreci piguedinis anatis medulle cruris vituli olei de radice cucume. asni. pinguedinis galline armoniaci oīum añ. paz dissoluatur armoniacū cū aliquo oleoz ⁊ cū cera qō sufficit. fiat vnguentū. Ad idē balneū si decoquaē vulpis ī oleo. Ad idē enaporatio cū decoctione de sticados. Sciendū ꝙ oīa valēt euacuata materia cū clysteribus medicinis ⁊ vomitu q̄ multū valet ī hoc casu. (Hec nāq3.) Ponit curā ꝑ dietā dicens ꝙ ꝺ̄ abstinere a fastidio ⁊ ab aqua frigida ⁊ a cibis grossis ⁊ frequenti ebrietate. rō qz augent materiā. Secundo dicit ꝙ dū est sanus ꝺ̄ vti exercitio. rō qz exiccat ⁊ resolut. Tertio dicit ꝙ ꝺ̄ abstinere a coitu. rō qz debilitat iuncturaz ⁊ facit lubricare materiā ⁊ ipsam reddit aptaz ad fluxū. Quarto dicit ꝙ non ꝺ̄ ingredi balneū. rō qz dissolut. Quinto dicit ꝙ non ꝺ̄ se excitare post comestionē. rō ꝺ̄. Sexto dicit ꝙ vinū ꝺ̄ esse puz ⁊ antiquū. ratio qz calefacit ⁊ exiccat ⁊ resolut ⁊ ꝺ̄ fieri in declinatione. Septimo dicit ꝙ ꝺ̄ vti prouocantibus vrinā. Ratio qz superfluitas reumatica expellitur per vrinam. ¶ Almansor.

¶ Dolor vo q̄ sciatic⁹ uocaē ē q̄ ab ancha ꝑ coxam totā usq3 ad genu ī longitudinē ꝓtēdit. qñ qz ēt ī longitudie ad uirge similitudinē extēsus: ꝑ crus usq3 ad pedē descēdit: ⁊ tūe si ī cōplexione dñatus fuerit calor ⁊ ī urina tinctura ex basilica manus eiusdem partis prius minutio facienda est deinde ex sciatica. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā sciatice passiōis. ⁊ diuidit ī duas. ꝓio facit hoc. scēo docet ꝑseruare a tali passione. scēa ibi. (Caliter ꝑierea.) ꝓma in duas. ꝓio ponit curā qñ fit a materia ca

De gibbositate

ūda. secūdo qñ fit a materia frigida. secūda ibi. (Si autē.) De prima dicit q dolor sciaticus ē ille qui ab ancha per coxam totam vsq3 ad longitudinem extēditur per crus vsq3 ad pedes per similitudinem virge. Secundo dicit q si fuerit in complexione dominium caloris ⁊ vrina tincta. arguē dū ē q fit a caliditate. Tertio p3o cura dicit q primo d3 fieri flebotomia de brachio eiusdem partis. deide d3 fieri ex sciatica. Ratio q3 flebotomia prima plus diuertit q̄ enacuet ⁊ secunda plus enacuat. ¶Almansor.

¶Si aūt egri cōplexio frigida fuerit ⁊ color fuscus sepe ꝓuocādus ē vomit⁹ ex apozimate rafani cū sirupo acetoso. Coxa quoq3 ac pedes. ⁊ crus ex oleo i quo castoreū ⁊ euforbiū ⁊ storax sint resoluta iungant assidue. ¶Syllanus

¶Ponit curā qñ fit a mā frigida. diuidit in duas. primo ponit curā p medicinas. Secō p canteriū. secūda ibi. Si egritudo. prima i duas. primo ponit curā qñ dolor non est māsiuus. secō qñ ē māsiuus. scda ibi. Dolor in coxa. prima in duas. primo ponit curā p vomitū. Secō p vnū locale. scda ibi. Coxa quoq3. De prima dicit q si complexio egri fuerit frigida ⁊ color fuscus arguendū ē q fit a frigiditate. Rō p3. Secō dicit q p cura d3 vomitū ꝓuocare cū decoctione rafani ⁊ sirupo acetoso. Rō q3 diuertit materiam. ⁊ enacuat multū ideo valet in passionibus mēbroꝝ inferiorū ⁊ d3 fieri enacuatio cū pillulis fetidis ⁊ hermodactil. Coxa quoq3. ponit curā p vnū locale dicens q coxa ⁊ crus debent inungi cū oleo in quo castoreū euforbiuz ⁊ storax sint dissoluta. Rō q3 resolvit materiā sciatice passionis. Et sciēdum q solum ꝓuenit materia existente fluxa ⁊ nō qñ materia est in fluxu. ⁊ prius cōpetunt mollificatiua vt fit apta materia ad resoluendum. Ad idem vngatur locus ex oleo de lilio vel de spica vel de costo vel de vulpino. vel de laurino. Ad idem emplastretur locus vel ancha cū emplastro facto ex malvauisco ꝑparato ⁊ farina fenugreci ⁊ seminis lini mixtis ⁊ incorporatis cum butiro ⁊ cum pinguedinib⁹ auium. Ad idez vngatur locus melle ⁊ puluerizetur semē nasturcij. q3 aufert dolorem. serapio. ¶Notādum q materia existente in fluxu d3 inungi locus oleo ros. vel mirtino vel de absinthio fortiter calido tangendo locum cum pēna suauiter. Ad idem locus epithimetur cum succo solatri ⁊ semperuine ⁊ absinthij. Ad idez emplastretur locus cū eisdem herbis decoctis et pistatis et incorporatis cū farina seminis fenugreci seminis lini et ordei cuz aliquo predictorum oleorum. Ratio patet. ¶Almansor.

¶Qō si dolor i cora māsiu⁹ fiat: eger ex alnuri nabati ⁊ baurach clisterizet ⁊ ex enemate acuto qō i. c. ō apoplexia noiauim⁹. Colliriū quoq3 ex cyclamie ⁊ cologntida fcm̄ supponat. q eo vsq3 fieri ꝓuēit donec eger excoriationē icurrat: ex ea enī dū accidit plerūq3 ꝓseqūt sanitas. si aūt passio iueterauerit: sinapis sumat ⁊ cū fimo colūbino eiusdē quātitatis terat ⁊ ex apozīate fi cuū cōficiat ex qb⁹ coxe empl'm supponat: qō tā diu dimittat donec in loco vesice plene aq̄ fiant ⁊ scidant ⁊ fluat aqua q̄ i eis ē ⁊ vaporet locus cū aqua calida. deiñ eger p aliquot dies quescere dimittat: ⁊ si nondū sanitati restitutus fuerit ad hāc eandē curā redeundū ē. Qō si egritudo valde māsiua fuerit ⁊ lōgi tpis ⁊ timet ne vertebrū resiliat. aut egressus fuerit. locus ex instrō qō rote assimilat cauterizādus ē: ⁊ intendat cuz coctura sup caput anche apud coxe principium ponēda. huius ide rei sermocinatio istius nostri opis metas trāscēdit. Taliter ꝓterea patiēs i tēpore sospitatis vomere ꝓsuescat ⁊ soluere. Ventrē ⁊ regimē subtiliare ⁊ a cibis grossis ⁊ frequē ti ebrietate abstinere. ¶Syllanus.

¶Ponit curā qñ dolor ē mansiuus. prīo facit hoc. Secō qñ est antiquus. scda ibi. (Si aūt. ¶Prima i duas. primo ponit curā p clisteꝛ. secō p suppositoriū. Scda ibi. (Colliriū quoq3.) De prima dicit q si dolor in cora fuerit mansiuus eger d3 clisterizari. ex almuri nabati ⁊ baurach ex clysteri acuto de quo dictū est in capitulo de appoplexia. Ratio q3 talia clisteria distrahunt ⁊ enacuāt materiam flegmaticam grossam. De secunda dicit q d3 supponi collirium factum ex ciclamine ⁊ coloquintida ⁊ debent talia fieri donec eger incurrat excoriationem. qñ aliquando sequitur salus. (Si aūt.) ¶Ponit curā quando hec passio est antiqua dicens primo q si hec passio fuerit antiqua d3 sumi sinapis cū fimo columbino eiusdem quantitatis ⁊ teri ⁊ ꝓfici cum decoctione ficuum ⁊ fieri emplastrum ⁊ supponi. Tertio dicit q taz diu debent dimitti donec vesice sint i loco ⁊ aq̄ ipleant ⁊ scidant ⁊ fluat aqua. rō p3. (Qō si egritudo.) ponit curā p canteriū dicens q si egritudo fuerit māsiua ⁊ longi tpis ⁊ timetur ne vertebrū egrediat foras. aut fuerit egressuz locus est cauterizandus cū instrō qō similatur rote ⁊ ponatur supra ancha. q3 ꝓsumit materiam existētem inter vertebrum ⁊ pixidez. Et subdit q hoc non pertinet ad hunc locū. (Taliter. Docet preseruare a dicta passione dicens q existentes in tpe sanitatis debent vti enacuatione p vomitū ⁊ p fecessum ⁊ subtiliare regimen ⁊ abstinere a cibis grossis ⁊ a frequenti ebrietate. Ratio patet.

¶De gibbositate. ¶Syllanus.

Notandū circa rubricā q triplex est gibbositas. q̄dam fit versus ptē interiorē q̄dā versus partez posteriorē seu exteriorē qō ꝓtingit vtplurimū. q̄dā fit versus vtrāque. s. anteriorē ⁊ exteriorez dextrā ⁊ sinistrā. ¶Secō notandū q cā gibbositatis ē duplex. s. intrinseca ⁊ extrinseca. Extrinseca. vt casus ⁊ pcussio. Intrinseca fit qñ ligamenta spondiliū colli ⁊ spatularū relaxant. aut iplenē a materia currēte illuc. Vel pp apa natum in loco. vel pp ventositatē mouentem ⁊ iplentem ipa ossa ⁊ facientē resilire de loco vel pp spasmū. de inanitōne. ¶Tertio notanduz q signa gibbositatis pp relaxationem sunt gravitas ⁊ mollificatio corporis ⁊ regimen ꝓteritum. Signa qñ fit pp apa sunt dolor in dorso sine in loco antecedens cū febribus acutis. ⁊ magnitudo pulsus. Signa pp ventositatē sunt q3 infirmus sensit cōmotionem ⁊ tensionē p longū tpis in dorso anteq̄ veniat gibbositas. Signa quā do pp spasmū de inanitione sunt q3 apparet in corpore consumptio ⁊ extenuatio. ¶Dronosticatio. gibbositas post eiꝰ ꝓfirmationē a quacunq3 cā ꝓtingat non pōt curari. Sed in principio sic. Si gibbositas venit pp asma ⁊ tussim interficit ante inuentutem iuxta affozismū sexte particule. quicunq3 ex asmate gibbosi fiunt. Gibbositas que fit versus inferius est mortalis. ¶Almansor.

Cum gibbositas fieri incipit pill'e maiores bermodactilis dāde sunt ⁊ oleū de rasim cū apozīate de semib⁹ sepe sumēdū. loc⁹ quoq3 ex oleo sābucio i quo storax liqda ⁊ castoreū ⁊ euforbiū resoluta sint frequēter inungendus ⁊ a cibis frigidis ⁊ grossis abstinēdū. Aqua ēt calida i q̄ cocta sunt mētastrū ⁊ sanguc⁹ ⁊ sticados arabic⁹ ab alto sup locū distillāda ē. deiñ frequēs fricatio ⁊ iunctio ex oleis calidis faciēda ē. Qō si is q hāc patitur egritudinē puer fuerit balneū solūmodo ⁊ inunctiones sufficiunt ex his que diximus. ¶Syllanus.

¶Pōit curā gibbositatis q̄ fit pp relaxationē. Secō pōit curā eiꝰ q̄ fit pp apa. Scda ibi. Si aūt. ¶Prīa in q̄tuor. primo ponit curā laxatiuā. secō p iunctionē. Tertio p dictam

Quarto per embrocationem ⁊ vnctionem. partes patent. De prima dicit ꝙ cum gibbositas incipit debent fieri dari pillule de hermodactilis. Ratio qꝛ euacuant materiam flegmaticam que est causa relarationis. Ad idem pillule fetide vel cochie. De secunda dicit ꝙ est sumendum oleū de pentadactilis cum decoctione de seminibus. (Locus.) ponit curam per vnctionem dicens ꝙ locus est vngēdus ex oleo sambucino in quo stoꝛax liquida ⁊ castoreum ⁊ euforbium sint dissoluta. Ratio qꝛ talia dissoluūt ⁊ subtiliant materiam flegmaticam. Ad idem emplastrum qō fit de bdellio oppoponaco armoniaco ⁊ serapino dissolutis i vino mixtis ⁊ incoꝛporatis cum pinguedinibus animū ⁊ farina fenugreci ⁊ seminis lini. (Et a cibis.) ponit curam per dietam dicens ꝙ est abstinendū a cibis frigidis ⁊ grossis. rō pꝫ. (Aqua ēt.) ponit curam ꝑ embrocationem ⁊ inunctionē dicens ꝙ aqua in qua decocta sunt sansucus mentastrū sticados arabicū dꝫ distillari ab alto supra locū. ratio qꝛ ca lefacit ⁊ resolvit. Secundo dicit ꝙ post dꝫ fieri fricatio fortis ⁊ frequens inunctio ex oleis calidis. Tertio dicit ꝙ si ille qui patitur hanc egritudinem fuerit puer balneum solū ⁊ vnctiones ex his que dicta sunt sufficiūt sepenumero absqꝫ aliis medicinis. ¶Almansor.

¶Si aūt cū gibbositas incipit affuerit febris a p̄dcō regie oīo abstinēdū ē. ſꝫ apozia ex herbis fcm cū cassiaſ. i potu ē tribuēdum. Flebotomia quoqꝫ ex basilica faciēda ē. ⁊ empla vehemētia loco superponenda sunt. ¶Syllanus.

¶Ponit curā quando fit ab apate vel quando est febris. ⁊ diuiditur in duas. primo ponit curam in generali. Secūdo in speciali. secunda ibi. Sed apozima. De prima dicit ꝙ si fuerit febris qñ gibbositas incidit ⁊c. est abstinendum a predicto regimine qꝛ calefacit. Sed apozima. ponit curam in spāli. ⁊ diuiditur in tres. primo ponit curam ꝑ medicinam. secō ꝑ flebotomiā. Tertio ꝑ vnum locale. secunda ibi. Flebotomia. Tertia ibi. Et empla. De prima dicit ꝙ dꝫ dari in potu cassiafist. cū decoctione herbaꝝ frigidaꝝ. rō pꝫ: qꝛ euacuat leniendo ⁊ alterādo. De secunda dicit ꝙ dꝫ fieri flebotomia ex basilica. rō qꝛ diuertit ⁊ euacuat. De tertia dicit ꝙ emplastra sunt superponenda loco.

¶Notandū ꝙ in principio dꝫ vngi locus ex oleo roſ. vel mirtino ⁊ emplastrari locus ex roſ. mirtis sandal. ⁊ farina ordei ⁊ similibus. In declinatione vngatur locus cuꝫ oleo de camomilla vel aneto vel de lilio ⁊ ponatur supra locum emplastrum factum ex malvauisco preparato farina fenugreci ⁊ se. lini pinguedinibus animū. s. anseris anatis ⁊ galline. ⁊ vltimo possunt addi ꝓp maiorem resolutionez ⁊ fortificationem loci armoniacbum bdelioꝫ oppoponacū dissoluta in oleo de camomilla ⁊ mixta cum aliis rebus deinde confortetur spondiles posteriores ⁊ ossa pectoris cum ligaturis plumaceolis ⁊ subtētaculis factis ex stupa madefacta ⁊ pecijs involutis in albumine ouī positis ⁊ locatis sup emplastrum dictum. ponātur postea astelle fortiter cō presse vt bene teneant ne spōdiles possint amplius dislocari. ¶Secundo notandum ꝙ si gibbositas fiat a ventositate. cura est vt a principio procedatur cum rebus carminantibus ventositatem ⁊ specialiter post purgationem: vel cū pillulis fetidis vel de hermodactil. supra locum ponātur emplastrum factum ex pulegio calamēto origano carui cimino farina lupinoꝝ semine lini ⁊ fenugreci mixtis ⁊ incoꝛporatis simul. similiter armoniacum cum oleo de costo vel de lilio bene mollificatum perfecte operatur in hoc: qꝛ resolvit ventositatem ⁊ ossa suis propijs locis firmat exicando loca lesa. Vltimo ponat empl'm qō fit ex sinapi sterco columbino ⁊ ficubus siccis ⁊ incoꝛporatis simul ⁊c.

¶De varicibus. ¶Syllanus.

Notandū circa rubricā ꝙ varices sunt vue grosse virides vel nigre plene sanguine melancolico inolute sup crus apparētes ⁊ hoc fit cā varicū. signa sunt manifesta ad sensuꝫ. ꝓnosticatio. Vlarices nō bene recipiunt curam. ¶Almansor.

¶Cum vene grosse ⁊ plene ⁊ diuerso mō curuate ⁊ viridēs i crure appuerit egritudo q̄ varis vocaī adesse significatur. Hec aūt egritudo frequētiꝰ accidit bis q̄ multū pedibꝰ laborare ꝓsueuerūt ⁊ q̄ cibaria q̄ colerā nigrā generant sepe sumunt. ¶Syllanus.

¶Determinat de varicibus. ⁊ diuiditur i tres. primo docet cognoscere varices. Secūdo ostendit a quibus magis accidunt. Tertio ponit curam. secūda ibi. (Hec autem.) Tertia ibi. (In principio.) De prima dicit ꝙ vbi vene grosse ⁊ virides plene ⁊ diuersimode curuate in crure apparuerint. signum est ꝙ sunt varices. De secūda dicit ꝙ hec egritudo frequentius accidit consuetis itinerare vel ferre onera ⁊ frequenter vtentibus cibarijs multiplicātibus melancoliam. ¶Almansor.

¶In principio itaqꝫ curatōis huiꝰ passiōis basilicā minuere ꝓuēit. Et vētrē ex his q̄ colerā educūt nigrā soluere quoꝝ mētionē fecimus i. c. de mīa. hec aūt sepe faciēda sūt. Et ab oībꝰ a qbꝰ mīam patiētes custodiunt i hac egritudine abstinēdū. Postqꝫ vero hoc regimen diu adhibitum fuerit ex venis quas i crure appuisse dixīmus minutio fiat. a qbꝰ sanguis tā diu fluere dimittat donec qcquid i eis ē euacuet. Deide buiusmodi patiēs colerā nigrā expellentibus vtat ⁊ ex basilica minuat ⁊ caueat sibi ab oibus q̄ coleram generant nigram. ¶Syllanus.

¶Ponit curam varicū. Et primo qñ sunt i principio. Secō qñ sunt i declinatiōe vel in ꝓcessu. secūa ibi. (Postqꝫ vo) prima in tres. primo ponit curā ꝑ flebotomiā. secō ꝑ medicinā laratiuā. Tertio ostendit a quibus est abstinēdū. secūa ibi. (Et venter.) Tertia ibi. (Et ab omnibus.) De prīa dicit ꝙ in principio ꝓueniens est facere flebotomiā de basilica. rō qꝛ ꝓhibet ne fluat sanguis ad ꝑtes inferiores. De secūa dicit ꝙ ꝓueniens est ſolnere ventrē cuꝫ euacuantibus ſoluentibus meliam de qbus dictū est supra. c. de melia. Subdit ꝙ ista sepe sunt tienda. ratio pꝫ. (Postqꝫ vero.) Ponit curā qñ est in ꝓcessu dicens ꝙ si passio sit in ꝓcessu fiat flebotomia ex venis q̄ sunt i carne trū ꝙ euacuetur totum qō est ꝓtentū in eis. rō qꝛ materia existente flura ꝓuenit euacuatio ⁊c. Secō resumit quoddā dictum dicens ꝙ patiens vtatur euacuantibus mīam ⁊ fiat flebotomia a basilica ⁊ abstineat a multiplicātibus in mīam. ¶Notandum ꝙ aliqui sunt vtentes cauterio. Sed si fiat dꝫ fieri in vena superiori a qua omnes alie oriuntur ſm longum. deide dꝫ empl'z stipticū supra cauterīū poni ⁊ supra alias venas cō venit empl'm factum ex farina lupinoꝝ cum aqua decoctionis tamariſci: aut empl'm de fimo caprino ⁊ vino ⁊c.

De elefantia. ¶Syllanus.

Notandum circa rubricā ꝙ elefantia est duplex: quedam est large dicta: vt qdā inflatio manuꝫ vel pedum a quacunqꝫ re causetur: sive a percussione: sive a casu. sive a fluxu humoꝝ. ⁊ de tali non determinat qꝛ de facili curatur. Alia ē elefantia proprie dicta ⁊ cāta ab humore multū grosso flegmatico vel melancolico viscoso ibibito i porositatibus pedū vel manuū ⁊ sic pꝫ cā. ¶Secō notandū ꝙ signa elefantie ex sanguine melancolico grosso sunt caliditas loci ad tactum tenebrositas i colore. aspitas loci ⁊ aliqd ex eminētijs ⁊ eritus sanguinis nigri ex locis cruris vel pedis. vria spissa ⁊ tenebrosa ⁊ vsus rerum generantium sanguinem grossum. Signa elefantie ex flate vehemēter grosso sunt grossitudo cruris ⁊ pedis absqꝫ rubedine ⁊ intensa aspitate loci ⁊ tactus loci videtur frigidus absqꝫ calliditate ad minus intensa ⁊ nō hꝫ eminentes pustulas vt supior. pronosticatio postqꝫ fit vt ansina nō curat sed in principio bene pōt curari. ¶Almansor.

De vlceratione renum.

Hec passio postq̃z mansiua fuerit incurabilis est. Cum autem incipit: si ei subueniatur ⁊ vt debet medicata fuerit aut sanatur aut manet sic nihil addens. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de elephãtia ⁊ diuidit in duas. Primo ostendit qñ ẽ curabilis ⁊ qñ incurabilis. Secõ ponit curaz. scõa ibi. (Cũ ergo.) De prima dicit q̃ postq̃z hec passio fit mãsiua: ẽ incurabilis. Rõ qz. pp antiqtatẽ illius morbi debilitatus ẽ calor naturalis pedũ q̃ erat debilis. Similiter qz talis passio fit ex humoribus grossis infiltratis nõ de facili remouibilibus. Secõ dicit q̃ si fuerit in principio ⁊ medicetur vt dz vel curatur vel phibẽt eius augumẽtatio. rõ qz tunc vtus ẽ fortis ⁊ iuuaf̃ p medicinas. ¶ Alman.

¶ Cũ ergo pedis grossities augeri videt ⁊ color obfuscari: vene quoq̃z que vites vocañ apparere ceperit. eger quotidie cogẽd⁹ ẽ vomere ⁊ custodiẽdus ab ambulatiõe ⁊ statione ⁊ vẽter vomitu p̃cedẽte ex pillis maiorib⁹ de hermodactilis soluẽdus est deinde ad vomitũ redeunduz post illud quoq̃z mltotiẽs fieri oz. Eger p̃terea a cibis grossis est abstinẽdus: ⁊ tibia a calcaneo incipiẽdo sursuz vsq̃z ad genu stringẽda: añ tñ cõstrictionẽ epithimãda ẽ ex aloe ⁊ myrrha ⁊ acbatia ⁊ hypoqstide ⁊ alumine cum aceto forti dissolutis. ex basilica quoq̃z man⁹ contrarie partis minutio faciẽda est. neq̃z erect⁹ stet nisi pes strictus ligat⁹ fuerit neq̃z epithima vllo modo dimittat. vomitu quoq̃z frequẽter vtañ. Cõ si parum intercesserit spatiũ a p̃cedẽti vomitu ⁊ appetit qescere vapora ipsuz cũ seminib⁹ cauliũ et sticados arabico cinere de uitibus et lupinis et mẽrastro et stercore caprino et farina fenugreci et liniañ ẽt ex aqua cineris p spatiũ vni⁹ dici: aut duoz. Ipse eniz bui⁹ egritudinis maximã resolut partem atq̃z leuiorẽ reddit. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curã ⁊ diuidit in sex. primo ponit curã p vomitũ. Secũdo p fleccssum. Tertio p dietã. Quarto p ligaturã. Quinto p flebotomiã. Sexto p vaporatiões. ptes patebũt. De prima dicit q̃ vbi grossities pedis videt augeri ⁊ color obfuscari ⁊ vene q̃ dicunt varices apparere ceperit. tunc eger cogendus ẽ vomere. rõ pz. Secõ dicit q̃ dz cauere a deãbulatione. rõ pz: qz ẽ cã fluxus humoz inferius. De secũda dicit q̃ dz fieri solutio vẽtris cũ pillulis de hermodactilis maioribus ⁊ hoc facto prius vomitu. rõ quia euacuãt materiã flegmaticã ⁊ melicã grossam. De tertia dicit q̃ eger dz se abstinere a cibis grossis rõ pz. De quarta dicit q̃ tibia a calcaneo icipiẽdo vsq̃z ad genu stringenda est. ratio est. qz phibet ne humores descendãt. Subdit q̃ ante strictionẽ ⁊ ligaturã dz epithiari ex aloe myrrha acbatia hypoquistie d⁊ alumie vel bolo ar. cum aceto forti dissolutis. rõ qz strictionẽ ⁊ phibet fluxũ materie ad inferiora. De quinta dicit q̃ est fienda flebotomia man⁹ ptrarie partis ⁊ hoc qñ est in principio. ⁊ sit a sanguine melãcolico. Jõ qz dimerit. secũdo dicit q̃ nõ debent stare sup pedes rõ qz humores descendũt. Tertio dicit q̃ dz vti frequenter vomitu. rõ pz. De sexta dicit q̃ euaporatio dz fieri cũ decoctõne cauliũ sticados arabico cinere de vitibus ⁊ lupinis ⁊ uitro ⁊ stercore caprino ⁊ farina fenugreci. ⁊ liniañ ẽt ex aq̃ cineris p spatiũ vnius diei vel duoz. rõ qz resoluit ⁊ exiccat. Ad idẽ valet si pes vel crus frequenter teneañ in stufa ficca facta ex lenibus resoluentibus: sicut sunt ebulus laurus ruta ⁊ similia.

¶ De vlceratiõe renũ q̃ exterius fit i cute. ¶ Syllanus.

Notandũ q̃ vlcera renũ sunt duplicia. q̃dã intrinseca facta in substantia renũ vel i lacertis eoz q̃ vocañ lumbi ⁊ de istis dictũ ẽ supza. Alia sunt extrinseca ⁊ sunt manifesta sensui ⁊ de istis prosequitur talis. ¶ Almansor.

Cum aliqs lõgo tẽpore supin⁹ sup dorsum iacet loca renuz plurimũq̃z rubent ⁊ mala ibi fiũt vlcera. ¶ Syllan⁹.

¶ Notandum q̃ raf̃ hic determinat de vlceribus exteriorib⁹ renũ. ⁊ diuidit in duas. primo assignat causas generationis eorum. Secundo ponit curã. secunda ibi. (Cuz ergo.) De prima dicit q̃ cũ aliquis longo tempore iacet supinus supza dorsum loca renum fiunt rubea ⁊ fiunt ibi vlcera. ratio patet. ¶ Almansor.

¶ Cũ ergo loca ista rubere cũ augmẽto visa fuerit miliũ siue panicũ aut folia salicis sub eo sternenda sunt: ⁊ ipse i die multotiẽs est eleuãd⁹. loca quoq̃z q̃ rubẽt aqua ros. sup̃ niuẽ infrigidata rorãda sunt ⁊ flabellãda. Cõ si calor pseuerauerit iponañ epithima de alubrati qõ i. c. de apãtibus noiauim⁹. Et si vesice ⁊ vlcera ibi exorta fuerit ex vnguẽto de ceruſa curenf̃. ¶ Syllan⁹.

¶ Ponit curã ⁊ diuidit in duas. primo ponit curã ruboris apparentis añ vlcerationez. Secõ ponit curã vlcerationis. Fa ibi. (Et si.) De prima dicit q̃ vbi loca apparuerint rubere miliũ vel panicũ vel folia salicis sunt sub ea sternenda. rõ qz alterãt malã cõplexionẽ. De fa dicit q̃ loca p̃dicta sunt roranda cuz aqua ros. ⁊ flabellanda. pz. secũdo dicit q̃ si calor pseueranerit dz apponi epithia dictũ in. c. de apãtib⁹. pz. Ad idẽ vz vngtñ al. gal. vel vngtñ populeõ. vel folia vitis infusa i aqua ros. vel folia salicis. ad id̃ frusta cucurbite similiter ⁊ lamina plumbea pforata. (Et si. põit curã vlcerationis dicens q̃ si vesice ⁊ vlcera sunt orta debent curari cum vngtõ de ceruſa. ratio pz quia consolidat. ¶ De dolore qui fit in mẽbris manifestis. ¶ Syllanus.

Notandũ circa rubricã q̃ dolor i extremitatibus .s. manibus vel pedibus pót cãri vel a cã exteriori vel interiori sicut a causa vel percussione ⁊ similibus. si ab interiori vel a mala cõplone cuz materia vel sine materia. Cũ materia vel calida vl frigida. Cũ apate vel sine apate vel a solutione cõtinuitatis. ad p̃positũ raf̃ ponit curaz qñ sit dolor a materia cala vel fria. Secõ nota q̃ doloris prouenientis a materia cala signa sunt rubedo calor: p̃uritus ⁊c. Et si sit cũ duritie ⁊ tumore loci apa calidũ futurum significat. sed signa qñ fit a causa frigida sunt p̃uatio rubedinis ⁊ caliditatis ⁊ stupor ⁊ fuscedo granitas ⁊ formicatio. Hec cuz affuerint palysim vel mortificationem significant calor⁹.

Cum dolor in manu aut in pede fit: eger interrogãd⁹ est si ex pcussione hoc ei accidit aut si aliquid sup ipsuz mẽbrũ cecidit: aut si sup ipsum diu iacuit: aut si ptingit ex cã extrinseca. ¶ Syllanus.

¶ Determinat de dolore qui fit in mẽbris extremis. s. in pedibus vel manibus ⁊ diuidit in duas. primo docet inuestigare qñ fit a causis exterioribus. Secõ ponit curã qñ fit a cã intrinseca. Fa ibi. si aũt. De prima dicit q̃ vbi dolor sit in manu vel pede dz interrogari eger si accidit ex percussiõe vel si aliquid cecidit supra membrũ vel si diu iacuerit supra membrum sicut p̃uenit a cã extrinseca. ¶ Almansor.

¶ Si aũt ab exteriori cã nõ ptigerit: loc⁹ dolẽs pfiderãd⁹ ẽ an sit magis rubeꝰ q̃z reliquuz corpus aut nõ: si. n. toto corpore rubicũdior fuerit ex cali apatis medicamie curãd⁹ erit: ⁊ si mẽbrũ neq̃z fuerit calidũ neq̃z rubeuz. sz iam quotidie

obfuſcaſ ⁊ ſiccaſ aq̄ caſa ab alto ſup ipſū diſtillā da ē ⁊ ex oleo ⁊ cera reſoluta iungēd⁹ ⁊ dimittē dus ſic donec dolor ſedetur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curaz primo qñ fit a cā calida. Secūdo qñ fit ab exiccatione mēbri. Tertio ponit curā qñ fit a materia frigida. Scōa ibi. (Et ſi.) Tertia ibi. (Qō ſi.) De prima dicit q̄ ſi dolor nō fiat a cā exteriori oz cōſiderari locus doloꝛ an ſit rubicūdior reliquo cope. qz ſi ſic oz curari ex medicamine aſtrictiuo calidi. ſ. cum oleis frigidis ⁊ oleo ro. vel viol. ⁊ ſimilibus. ¶ Notandū q̄ in tali caſu ꝓuenit flebotomia ⁊ ſi dolor fuerit in pedibus fiat flebotomia de manibus ⁊ econuerſo. (Et ſi). Ponit curam quando fit ex ſiccatione dicens q̄ ſi membrum non fuerit rubeum vel caliduz ſed cotidie obfuſcatur ⁊ exiccatur debz diſtillari aqua calida ab alto. Ratio quia humectat deide vngere ex oleo ⁊ cera diſſoluta: patet ⁊c̄. ¶ Almanſor.

¶ Qō ſi locus groſſior videatur ⁊ tactu ēt frigidior ſentiaſ frequēter erit fricādus ⁊ aqua caſa i qua ſanſucus ⁊ camo. ⁊ ſticados arabicus cocta fuerint ab alto vt dixim⁹ ſup ipſum erit diſtillāda et ex oleo de cheiri citrinio iungendus: Regimē quoq; ſubtiliandū erit. Ipſe vero vtatur exercitio et in balneo ſudet ſi aūt iſta nō ſuffecerint venter ex his ſoluaſ que humiditates educūt. Membrū preterea ſi tactu ſentiſ frigidū fricetur prius et deinde iungatur ex oleo coſtino et ſambucino ⁊ oleo ō been tepidis ⁊ bis ſimilib⁹. Quod ſi iſta nō ſuffecerint ex vnguentis que in capitulo de paralyſi nominauim⁹ inungendus erit donec ſanetur. ¶ Syllanus.

¶ Ponit curā qſſ dolor ſit a materia frigida. ⁊ diuidit in tres. Primo ponit curā p̄ quedā localia. ſecundo p̄ eōnē. Tertio iterato per localia. Fa ibi. (Si autem.) Tertia ibi. (Membrū.) Prima in duas. Primo ponit curaz p̄ duo localia. Fo per dictam. Fa ibi. (Regimē.) De prima dicit q̄ ſi locus appareret groſſior ⁊ ad tactuz frigidus erit ſepe fricandus vt fiat rarificatio poꝛoꝛ deinde oz fieri embrocatio ex aqua decoctionis camom. ſanſuci ⁊ ſticados arabici. rō qz reſoluit materiā friam. ſecundo dicit q̄ oz iungi cum oleo de keyri citrio. Ad idē ex oleo coſtio vel de lilio ⁊ ſimilibus. rō patet. De ſecunda dicit q̄ regimen ⁊ dieta debet ſubtiliari quo ad q̄ntitatē ratio p̄z. vt calor naturalis reddatur potentior ad reſoluendum. ſecundo dicit qō debet vti multo exercitio. Ratio quia calefacit ⁊ reſoluit. Tertio dicit q̄ debet ſudare in balneo. ratio patet. (Si aūt.) Ponit curam per euacuationez dicens q̄ ſi iſta modo dicta nō ſufficiant debet fieri euacuatio cū medicinis euacuantibus materiam flegmaticaz verbi gratia cum pillulis de hermodactylis vel fetidis vel medicamine de turbith. (Membruz vero.) Ponit iterato curam per localia dicens q̄ ſi membrū ſentitur frigidum debet fricari. deinde inungi ex oleo coſtino ⁊ ſambucino ⁊ de been ⁊ ſimilibus. Secundo dicit q̄ ſi nō ſufficit debet inungi cum vnguentis de quibus dictū eſt in capitulo de paralyſi donec ſequatur ſanitas. Ratio qz ſunt fortiozis virtutis.

¶ Explicit nonus Liber Almanſoris cum expoſitione dñi Syllani de Papia.

¶ Incipit tabula capitulorꝝ nom libri Almanſoris per ordinem cartharuz.

Ca.ō cephalea ⁊ emigranea folium primum.
Ca.ō ſcotomia ⁊ vtigie fo.4
Ca.de phreneſi. 5
Ca.de apoplexia 7
Ca.de ſubet ⁊ lethargia. 8
Ca.de ꝑgelatione. 9
Ca.de paralyſi. 9
Ca.de ſtupoze ⁊ tremoze. 11
Ca.de tortura oꝛis 12
Ca.de ſpaſmo 13
Ca.de epilepſia 14
Ca.de incubo 17
Ca.de melancholia 18
Ca.de catarro 20
Ca.de obtalmia 22
Ca.de vicerib⁹ oculoꝝ 24
Ca.de his q̄ extriſece.cadunt in oculis. 25
Capl'o de albugine que fit in oculo 25
Capl'o de ſcabie palpebre ⁊ ſebel 25
Ca.ō lachrymaliū pruritu.26
Ca.de vngula 26
Ca.de macla ru.in oculo 26
Ca.de lachrymis ocu. 27
Ca.de debilitate viſus 27
Ca.de tumore palpebraꝝ 28
Ca.de pilis inuerſis. 28
Capl'o de aqua deſcendente in oculis 28
Ca.ō noctilopis 29
Ca.de dilatatione pupille 29
Ca. de fiſtulis in angulis lachrymalium 29
Ca.de dolore auris 30
Ca.de vicer q̄ō fit in auf 31
Ca.de ſonitu ⁊ tinitu auriū 31
Ca.de grauedine audit⁹ 32
capl'o.de vermibus auriuz ⁊ paruis animalibus 32
ca.de his que extrinſece cadunt in aurem 32
ca.de fluxu ſang.narium 33
ca.de vicerib⁹ narium. 33
ca.de apatib⁹ nariū. 34
ca.de diminutione olfat⁹ 34
ca.de dolore dentiū. 34
ca.de extractiōe dētiū 35
ca.de ꝑgelatiōe dētiū 36
ca.de mortificatiōe dentiū 36
ca.de chola. 36
capl'o.de gingiuis ſannuinolentis 36
ca.ō caſu vuee 36
ca.de ſāguiſugis q̄ bibūt 37
ca.de his q̄ ītrāt guttur 37
ca.de grauedine lingue. 37
ca.ō magnitudie ligue. 37
ca.de ranula que naſcitur ſub lingua. 38
ca.de apatib⁹ lingue. 38
ca.de ſquinantia. 38
ca. de tuſſi. 39
ca.de aſmate 40
ca.de pleureſi 41
ca.de pleripleumonia 42
ca.de ſputo ſanguis 42
ca.de ptiſi 43
ca.de tremore cordis 44
ca.ō cholirica paſſiōe 45
ca.de debilitate ſtōi 46
ca.ō do.⁊ apate ſtōi 47
ca. de ſingultu 49
ca.de appetitu canino 49
ca.de dolore epatis 50
ca.ō icteritia 51
ca.de hydropiſi 52
ca.de dolore ſplenis 53
ca.de iliaca ⁊ coli.paſ. 54
ca.de fluxu ventris 56
ca.de difficultate vrie. 59
ca.de lapide 60
ca.de apoſtemate q̄ō fit in renibus vel veſica 61
ca.de ardore vrine. 62
ca.de mictu ſa. vſq̄ ſāgu. 62
ca.de fluxu vrine 63
ca.de vermibus qui i vētre generaē 63
ca.de hemoꝛroib⁹ fiſtulis. ⁊ ragadijs in ano. 64
ca.de egreſſione ani ⁊ matricis 65
ca. de ſuperfluitate menſtruoꝝ 66
ca.de prouocatione menſtruoꝝ. 66
ca.de ragadijs vulue 67
ca.de apoſtemate que fit i matrice 67
ca. de viceribus ⁊ cancro matricis 68
ca.de ꝑpocatōe mſicis 68
ca.de mola mſicis 68
ca.de ſterilitate ⁊ pbibitione impꝛegnatiōis 69
ca.ō hernia ⁊ ruptura 70
De podagra ⁊ ſciatica 71
De gſbboſitate 72
De varicib⁹ 73
De elephantia 73
ca.de viceratione exterius in cute renuꝝ 73
ca.de doloꝛibus mēbꝛoꝝ exteꝛioꝝ. 73

FINIS.

¶ Incipiant recepte magistri Petri de Tusignano super nono Almansoris.

In descriptione receptarum cōueniētius ꝓgrue nono Almansoris talis ordo seruet. Primo in vniuersali dicent digestiua humorum tam simplicia q̄ cōposita. Secūdo dicent euacuatiua illoꝝ appropriata tam simplicia q̄ cōposita. Tertio dicet digestiuū cuiuslibet humoris ⁊ illi⁹ eductiuz simul. Quarto ponent doses solutiuoꝝ. Quinto dabitur modus ꝑparationis eoꝝ. Sexto dicent medicine simplices appropriate membris nostri corporis digestiue ⁊ solutiue cuiuslibet humoris ⁊ ducētia virtutes eaꝝ ad membra particularia. Septimo dicent solutiua simplicia ⁊ ꝓposita a determinatis membris. Octauo dicent medicine mēbroꝝ particulariū calefactiue ⁊ infrigidatiue tam simplices q̄ cōposite. Nono incipiam ponere curam cuiuslibet egritudinis iuxta ordinē auctoris addēdo ꝓtinue aliquas ꝓprias ⁊ ꝑticulares receptas vtiles ⁊ exptas. Decimo gradnabo medicias vsitatas addēdo aliquas ꝑticulares opationes eaꝝ ⁊ expositiones quoꝝūdā cōmuniū vocabuloꝝ in medicina. ¶ Tractatus p̄m⁹ de digestiōe humoꝝ. Digerētia cholerā. Medicine simplices digestiue cole sunt hec viola. rosa. endiuia lactuca sempniua portulaca citrullus cucurbita semina cōia frigida. s. cucurbite melonis: cucumeris ⁊ citrulli: sandalus spodiū camphora berber⁹ hyusqam⁹ scariola epatica capillus veneris aqua acetum succus granatoꝝ ⁊ succi frigidi. papauer lentigo aque nenufaris ⁊ similia. Cōposita digerentia cholerā cōia. Sirupus acetosus simpler ⁊ cōposit⁹. oxizachara sirup⁹ violat⁹. Sirupus rosatus. Julep rosat⁹ ⁊ violatus. Sirupus de endiuia. Sirupus de nenufare. Sirupus de fructib⁹. Et similes sirupi dant cū aqua calida simplici vel cū decoctione simpliciū ꝑdictoꝝ. Et q⁹ zucharꝝ parus tendit ad caliditatez q⁹ q̄ tēperatū est in caliditate et frigiditate ⁊ zucharꝝ ru. est calidū i scōo gradu ⁊ ideo sirup. omnes ⁊ maxime debentes digerere cholerā fiunt cū zucal. ⁊ bono ⁊ nō cū ru. Et pōt de nouo cōponi tal⁹ sirup. ℞. endiuie lactuce portulace añ. ℳ. i. iiii. seminū frigidoꝝ añ. ʒ. ſ. papaueris al. ʒ. ii. floꝝ violarꝝ berberoꝝ floꝝ nenufaris rosarꝝ ru. añ. ʒ. i. zucharī ℔. i. fiat sirupus qui est satis alteratiuus. Et si velles habere aliquā subtiliationē cū hoc ad de radices acori cararoꝝ aniſi feni. maratri se. basiliconis ⁊ similia. Potest fieri etiā sirupus digestiuus cholere etiaz ⁊ eductiuus illius vt videbit in tertia parte ꝑncipali ifra. Ali⁹ sirupus optimus. ℞. se. cōiuz. iiii. frioꝝ. ʒ. ii. floꝝ violaruz nenufaris rosarū ru. añ. ʒ. endiuie scariole lactuce añ. ℳ. i. sumitatū papaueris al. ʒ. ſ. vini granatorum. ʒ. iiii. zucharī q̄tū sufficit acetosū cū aceto vini granatorū ⁊ fiat sirupus. Aliꝰ ⁊ breuior. ℞. sirupi violati. ʒ. i. sirupi rosati. ʒ. ſ. vel sirupi endiuie vel sirupi nenufaris vel acetosi simplicis. ʒ. ſ. vel oxizacare. ʒ. ſ. dent vt supra. Nota q⁹ sirup. vbi ponitur multū acetū subtiliat ⁊ ideo q̄ vis alterationē ⁊ subtiliationē vtere eo. Et q̄nto acetuz est magis acetosum ⁊ de subtiliori vino ⁊ potētiori tanto magis subtiliat. ¶ Digerētia flegma. Medicine simplices digestiue flegmatis sunt pulegiū origanū calamentū saluia maiorana mēta saturegia serpillū ruta q̄ gnq̄ radices. s. radix feni. apij petros. asparagi bruſci seminis aniſi feniculi bedeguar hysopus pip. ʒ. ʒ. gariofil. capillus veneris mel acetum sqllitice sqlla. Et possūt quasi enumerari medicine oēs calide ⁊ sicce. sed gſa breuitatis dimittant ⁊ sufficiant. Medicine cōposite flegmatis digestiue sunt oxi. simplex ⁊ cōpositū mel ro. oximel sqlliticum. Sirup. de eup. sirup. herodis cuius descriptio hec ē. ℞. sqlle. ℔. i. se. fen. ʒ. ʒ. aniſi piretri hysopi cinamomi gariofiloꝝ costi acori añ. ʒ. i. pipis amomi cimini añ. ʒ. ii. dauci leuistici ameos cordumenti. añ. ʒ. x. aceti fortis. ℔. i. ſ. mellis ℔. ij. hec oia infundant in aceto ⁊ bulliant ad sufficientiaz ⁊ postea cola ⁊ addat supra dictū mel dispumatū ⁊ spēs ponant i sacculo ⁊ vsui reseruent. Valet q̄ flegma est grossum valde. Valet etiam hydromel descriptione mesue. Et sirup. de calamēto. ⁊ sirup. de ꝓasio. hic etiam est sirup. cōmunis ⁊ bonus. ℞. q̄nq̄ radicū radices raf. añ. ʒ. ij. semis apij. ʒ. ij. se. fe. aniſi petro. carui thimi epithimi añ. ʒ. ſ. seminū cōiuz frigidoꝝ añ. ʒ. i. ſ. scolopēdrie capilli vene. añ. ℳ. i. floꝝ boraginis rosarū viol. añ. ʒ. i. cū bono zucharo fiat sirup. Dant isti sirupi cū aqua calida vel cū decoctione ꝑdictoꝝ simplicium. ¶ Digerētia melliaz. Medicine simplices digestiue melācholie sunt borago buglo. thimū epithimū caparus tamariscus scolopēdria vinum aromaticuz balneum dulce gaudium liquiritia passule polypodiū gramen camedreos cuscute asarū gillana lupinus acoꝝ spica nardi agnus castus amygdale amare lupi fumusterre sicla cicorea rosmarinus pes locuste ⁊ est species zedoarie semen raphani cancer marinus nigella pipinella ⁊ bis silia. Cōposite sunt iste oximel sqliticū mel ro. Sirup. aceto. simplex ⁊ cōpositus. Sirup. de fumoterra ⁊ alij. Et hic sirup. maxime vz in digestione melācholie facte per aduſtionez. ⁊ cū eo multos curaui a q̄rtana sequēte alias febres. ℞. cassedule. i. cicoree lauēdule. i. anthos pipinelle lupuloꝝ q̄nq̄ folij trifolij lingue arietis capilli vene. endiuie cū suis radicibus borag. fumiterre radicis bug. ⁊ floꝝ borag. ⁊ fumiterre epatice bedeguar quercule malo. ⁊ minor. corticū radicuz caparorum recentium corticum radicū tamari. scolopē. cū radicib⁹ añ. ʒ. ii. prunoꝝ sebestē añ. nūero. 25. sene cuscute thimi epithimi feni. añ. ʒ. ſ. ligni. passularū sticados añ. ʒ. ii. ꝑdicta bulliant in aqua simplici ℔. vi. vsqz ad mediū. demum colent ⁊ colature addat succi bugl. succi prunoꝝ dulcium añ. ℔. i. ſ. dissoluant in eis zucharī ℔. ii. mell. ros. ℔. ſ. ⁊ fiat sirup. Et ex his simplicib⁹ multos potes sirupos cōponere ⁊ ꝑdicti sirupi dari debent cuz aqua calida vel cū decoctione ꝑdictoꝝ. Et nota q⁹ thimus ⁊ epithimus nūq̄ debent poni in ebullitione cū aliis rebus q⁹ virtutes eorum exirent in fumos sed q̄n decoctiones facte sunt debent apponi cum decoctiōe ⁊ cū manib⁹ bene fricari malarādo. ⁊ primo modo virtutes remanebunt in decoctionib⁹. Et in solutiuū. ℞. pulueris. benedicte. ʒ. i. esule hermodactyloꝝ. añ. ʒ. ii. aloes. ʒ. ii. masticis. ¶ Tractat⁹ secundus de solutiuis. Solutiua cholerā. ¶ Solutiua simplicia cholere aloes scamo. absinthium eupatorium lupulus mirob. citri. fumusterre. reubar. aqua casei succus ro. casiafi. viola. tamarin. pruna māna pilliū esula cap. ve. basce volubilis succus viol. ⁊ his similia. Cōposita. e⁹ in de suc. ro. pillule cucusticon. materie diagridiate: ⁊ nota q⁹ medicine vsitate cōposite purgantes cholerā etiā alios hūores purgant. Quia ꝑcedentes magistri videntes simul cholerā cōiter dñari in corporib⁹ humanis cōposuerūt cholerā cū purgantib⁹ fla sicut diarob cum reubar. cui⁹ recepta hec est. ℞. turb. al. gūmosi camuloſi. ʒ. i. ʒ. ſ. reubar. ʒ. i. spi. ʒ. ſ. ciamomi gaſ. añ. ʒ. ii. galāge pip. lōgi maci. añ. ʒ. i. diagri. ʒ. iii. ſ. zucha. al. ʒ. xvi. ⁊ cū vino cito. fiat ꝓfectio. fil⁹ medici. purgātes. medicina purgans cholerā. ℞. viol. floꝝ borā. añ. ʒ. i. seminis lactu. scariole portula. tamarin. ana. ʒ. ſ. seminum cōiuz. ʒ. ii. iuiub. sebestē. ana. nūero. xx. prunoꝝ nūero. xx. scolopē. lactu. scari. cap. vene. epatice malue mercurial⁹ fiat ex his decoctio ⁊ i ea dissoluant miroba. ci. ʒ. v. reubar. ʒ. ii. succi casiefi. ʒ. i. ſ. tamari. ʒ. ſ. sirup. vio. ʒ. i. oia fiāt misceātur ⁊ stent simul per diē ⁊ postea colent ⁊ exprimant aliqualiter ⁊ dent in aurora. hec medicina est exhibēda delicatis in q̄bus cholera maxime dominat ⁊ in tēpore estino maxime ⁊ corporib⁹ multū cholericis ⁊ est. i. doſ. alia medicina. ℞. pruna nūero. viii. tamarin. ʒ. i. ⁊ boꝝ decoctio cū aqua fiat in qua infundat. ʒ. i. miro. citri. per diē ⁊ noctem ⁊ bene exprimant ⁊ colent ⁊ colature addat zucharī albi ʒ. i. detur in aurora est enim lenis multū. Ad idez alia cōis ℞. viol. endiuie lact. añ. ℳ. ſ. pruna nūero. v. tamarin. seminū cōiuz passularū cap. ve. floꝝ borag. añ. ʒ. ii. fiat horū decoctio cuz sufficiēti aqua ⁊ predicte decoctioni addat casiefist. ʒ. i. electuarii de succo ro. ʒ. ii. vel reubar. ʒ. ſ. spi. ℨ. i. ⁊ oia misceant cū cinamomo ⁊ aromatizet ⁊ det totum in subſtātia. Solutiua fla. medicie simplices eductiue flegmatis mirob. kebuli emblici belli. salgemma coloquintida

turbith agaricus ftica. ireos been farcoc. ferla cucu. afini. hermodactyli enfor. fgla. afarū pollū vrtic. 33. aqua caulinz zucharū ru. eupatoriam pip hyſopus ficla oppoponacum ariſtol. cartamū centaurea ſerapinz ellebor⁹ ſambucus anacardus piretrū polypodiū lactuca aloes. ¶ Compoſita blancha teodoricon anacardinū benedicta ſtomaticon laxa/tiuz paulinū hierapi. pillule artetice pillule fetu. pillule au. pillule enforbij pillule cochie pillule fine quibus eſſe volo pillule de hermoda. maiores ⁊ minores ⁊ ſilia. Decoctio purgans flegma. ℞. ſcolopē. eupatorij capill. veneris añ. ℳ. i. ſeminis milij feni. epithimi agari. cuſcute petroſil. cartami turbith ſe. apij ſene. añ. ʒ. ij. fiat ex eis decoctio cui addatur benedicte mirobal. chebulor añ. ʒ. 5. oia ſimul maneant per diem. demū coletur ⁊ detur in aurora ⁊ eſt vna doſis cōmunis. Electuariū meū ſolēne quo vtor. ℞. cina. opti. ⁊ electi gario. nu. muſ. añ. ʒ. 5. macis cardamomi li/gni aloes añ. ℈. i. 33. ʒ. i. turbith optimi. ʒ. vi. diagridij. ʒ. iii. zucbari. lib. 5. diſtēperatū cum vino citonior. cuius doſis eſt a. ʒ. iii. vſqz ad. iiii. 5. purgat flegma p̄cipaliter ⁊ aliqd cholere. Et vtandū tēpore magni eſtus eſt ſz in omni alio tempore mirabile eſt. Diarob cuz turbith. ℞. turbith. al. gūmoſi ⁊ cānaloſi. ʒ. i. 33. ʒ. 5. cina. gario. añ. ʒ. ii. galāge pi peris longi macis añ. ʒ. i. diagridij. ʒ. iii. zucbari lb. i. fiat cō/fectio cuz vino citonior ⁊ aqua. doſ. cōis eſt. ʒ. 5. Diarob cum agarico. ℞. agarici. ʒ. i. ſaliſgēme. ʒ. iii. ſpice. ʒ. iii. 5. ci/namo. gario. galāge macis añ. ʒ. ii. diagridii. ʒ. iii. polypodii ʒ. i. 5. zucbari al. lb. 5. ⁊ cum vino citonior ⁊ aqua cōi fiat cōfectio cuius doſ. eſt. ʒ. 5. ¶ Soluentia melancholiam. ℳedicine ſimplices ſolucēs melancholiā ſunt epithimuz ſtica. mirobal. nigri. kebuli polypodiū eſula la. lazuli. la. ar menus calamentū montanū ſene fumuſterre caſiafiſtu. vo/lubilis maior lapulum ellebor⁹ niger ſal indus cartamus ſalgēma ⁊ ſimilia. ¶ Cōpoſita cathartica imperiale diaſene hiera ruffini hieralogodion teodoricon empiſticon hypoq/ſtidos ⁊ ſimilia. Decoctio ſoluens melancholiam. ℞. ſene thimi epithimi cuſcute. añ. ʒ. i. polypodii. ʒ. iiii. florū borag/ginis. ʒ. i. violarū. ʒ. 5. prunorū numero. xxx. paſſulaz. ʒ. i. ſe. aniſi feni. petroſil. apii. añ. ʒ. 5. ſcolopē. capilli vene. ca/medreos eupa. añ. ℳ. i. fiat ex eis decoctio ⁊ in ea diſſol/uant mirobal. indor. ʒ. iiii. kebulor diaſene añ. ʒ. iii. ſucci caſiefiſtule. ʒ. i. la. lazuli ablati. ℈. ii. ſtent oia ſimul per diez. poſtea colent ⁊ dent in aurora ⁊ eſt doſis vna ⁊ magna. ¶ Electuariū qđ pōt dari in oib⁹ egritudinibus in qb⁹ eſt facīēda vniuerſalis euacuatio. ⁊ in ꝓſtipatis ad ꝓſeruationē ſanitatis ante ⁊ poſt cibum ⁊ euacuat choleram ⁊ flegma ⁊ melancholiā ⁊ mundificat ſanguinez ⁊ lenit pectus ⁊ re/monet ventoſitatez. ℞. ſene caſie tamarindor reubarbari violarū polypo. añ. ʒ. 5. ligritie munde penidiarū cādi. añ. ʒ. iiii. oia bulliant in decoctione p̄i⁹ facta de polypo. ʒ. i. 5. ⁊ colata p̄ter caſiā ⁊ tamarindos candi. ⁊ reubarbari ⁊ di/ctam decoctionez ſirupiza cum ſufficienti zucbaro. poſtea adde reliqua ⁊ fiat electuariū. Electuariū aliud. ℞. pulve/ris būdicte. ʒ. i. eſule hermodactyl. añ. ʒ. i. 5. aloes. ʒ. ii. cō/fice cum lb. i. mellis. ¶ Soluētia humores aduſtos. ℳe/dicine ſimplices ſolutiue humorū aduſtorū ſunt de aq̄ caſei ſene mirobal. indi fumuſterre volubilis lupul⁹ reubarba. ⁊ ſimilia. Compoſite ſunt ſicut medicine ex his cōpoſite di/cte diaſene diareubarbarū ⁊ ſimilia. ¶ Soluētia aquoſita/tem. ℳedicine ſimplices educētes aquoſitatē ſunt turbith aloes capilli vene. ſalgēma euforbiū kerua aroſtol. cētau/rea cucumer aſinin⁹ ſucc⁹ corticū ei⁹ ⁊ ſimilia. Cōpoſite ſūt pillule aggregatiue ⁊ ꝓpoſite ex iſtis i ſimplicib⁹ capīis pti/cularibus dare habebis. ¶ Soluentia aquā citrinā. ℳedi/cine ſimplices educētes aquā citrinam ſunt ireos agaricus cucumer aſinin⁹ ſerapinū mezereon eſula es vſtuz ⁊ ſilia. Cōpoſite ſunt pillule de mezereon ⁊ ſimiles compoſite de p̄dictis ⁊ clare habebis in ea. de hydropiſi. ¶ Purgantia ſanguinē. medicine ſimplices purgantes ſanguinē ſunt caſia fiſtu. māna tamarindi tereniabin iuiube bozago capilli vene/ris epatica ſcolopēdria cimbalaria ſempuina vermicularis viole. v. ſpēs mirobal. berberis malua agreſtis ſerū capri/num. ¶ Cōpoſita decoctio lenitiua mundificans ſanguinē a flegmate ⁊ a cholera ⁊ a melancholia. ⁊ ideo q̄ſi in p̄nci/pio cuiuſlibet ſe. ꝓpetit. ℞. violarū florū boraginis añ. ʒ. i. prunorū nūero. xxx. ſebeſtē. xx. capilli veneris ſcolopēdrie ſcario. ana. ℳ. i. ſe. cōiuz. ʒ. i. mirobal. citri. indo. kebu. ⁊ embli. āñ. ʒ. iii. ⁊ fiat deco. ⁊ in ea ponant caſie fiſtule ſirupi vio. añ. ℈ 5. māne. ʒ. v. ⁊ ſtet per diē demū coletur ⁊ detur in aurora ⁊ eſt doſ vna lenis. ¶ Tractatus terti⁹ de dige/rentibus ⁊ ſoluētib⁹ ſimul ⁊ primo cholere. ¶ Digeſtiua humorū ⁊ ſolutiua ſimul. Et primo cholere. ℞. prunorum ſebeſtē añ. numero. c. tamarindorū lb. i. in roba. ʒ. iiii. ſucci roſ. recentiū. ʒ. iii. māne caſieſi. añ. ʒ. iiii. fiat ex iſtis ſirū. cū aqua ⁊ zucbaro ⁊ poſtea funde ſup illū aceti. lb. ii. ſucci gra natorū lb. i. 5. decoque cum facilitate. demū accipe diagri/dii boni. ʒ. vi. tere ⁊ riga i pāno ſubtili ⁊ proice in ſirupo ⁊ decoque ſemp fricando pānū vſqz duz pficiat eius deco. meſue diſtinctiōe. vi. doſ eius eſt. ʒ. iiii. vel circa. ¶ Dige/ſtiuū flegmatis ⁊ ſolutiuū ſimul. ℞. radi. ſe. petro. grami/nis ſcolopēdrie endiuie añ. ℳ. i. radicis ireos hyſopi añ. ʒ. ii. capilli veneris. ℳ. ii. bec bulliant in aqua ſufficiēti ebu litione prima demū addant iſta groſſo modo pulverizata ⁊ bulliant ſimul. ſecūda ebulitione. ℞. miroba. kebulorum ʒ. i. agarici. ʒ. 5. ſalgēma. ℈. ii. polypodii. ʒ. ii. turbith opti. 33. añ. ʒ. iii. deinde liqueſiat in ea ſtomaticon laxativum. ʒ. i. ⁊ cum zucbaro fiat ſirupus longus ſm artem. doſ ē. ʒ. iii. Eodē modo ſumat aliud digeſtiū flegmatis de ſupradi/ctis in prima parte ⁊ dum eſt in ſuo fieri ad ignez ponatur ſolutiuū flegmatis quo vult euacuare: et amen correctum vt infra dicet ⁊ ligatū in petia i dicto digeſtiuo flegmatis quo uſqz dictū digeſtiū ſit pfecte coctū poſtea ſirupizet ⁊ cuz aceto aceroſet ⁊ vſui ſervet. ¶ Digeſtiua melācholie ⁊ ſo lutiua. ℞. radicū caparoū tamariſci añ. ʒ. i. radicū. v. gra/minis añ. ℳ. i. endiuie ſcolopen. añ. ℳ. 5. fumiterre ſca/bioſe lapacii acuti añ. ℳ. ii. cuſcute. ʒ. ii. violarū bora. bu/glo. añ. ʒ. i. bulliant in ſufficienti aqua prima bullitura ⁊ i ſe/cunda bullitione addat folliculoz ſene mirobalanor indoz añ. ʒ. i. tbimi epithimi añ. ʒ. 5. tbimi lauent ⁊ fricent i di/cta decoctione poſtea addat electuarii de ſucco ro. diacato/licon añ. ʒ. i. ⁊ cum zuc. fiat ſirū. longus ſm artez. doſis eſt ʒ. iii. vel circa. Et nota q̄ hos ſirupos potes variare ſm q̄ varias ſolutiua. vide per teipſum. ¶ Tractatus quart⁹ de doſibus ſolutiuor ſimpliciū primo. ¶ Nunc ārto ponēde ſunt doſ ſolutiuorū nō oiuz ſed vſitatorū z magis. ⁊ primo ſimpliciū. ſecūdo ꝓpoſitorū. Scamonee doſ eſt a trib⁹ gra nis vſqz ad. xii. Reubarbari doſ eſt añ. ʒ. i. vſqz ad. iiii. in deco. eſt a. ii. vſqz ad. iiii. caſieſiſt. eſt. a. ʒ. 5. vſqz ad. ii. ber/modactyli a. ʒ. i. vſqz. ad. iii. agari. a. ʒ. i. vſqz. ii. i deco. a. ii. vſqz ad. iiii. lapidis armeni nō loti doſ eſt. a. ʒ. 5. vſqz ad. i. 5. ⁊ loti a. ʒ. i. vſqz ad. ii. lapidis lazuli loti doſ ē a. ʒ. i. vſqz ad. ii. ſed nō loti a. ʒ. 5. vſqz ad. i. ſene doſ eſt. ʒ. ii. vſqz. iiii. iſuſe ät a. ʒ. iiii. vſqz ad. ʒ. i. poplyo. doſ a. ʒ. ii. vſqz ad. vi. mirobalanorū citrinorū doſis eſt a. ʒ. ii. ad. v. iſuſorū ē a. v. vſqz ad. x. kebulorū. ⁊ indorū doſ eſt a. ʒ. ii. vſqz ad. iiij. in fuſorū a. iii. vſqz ad. x. emblicorū doſ ē a. ʒ. i. 5. vſqz ad. v. infuſorū a. v. vſqz ad. xii. Hec ſūt doſ medicinarū maiorū ⁊ mino. ſm ſuiam meſue. Et no. q̄ melius eſt infra ſubſi/ſtere q̄ erquiſitiſſime euacuare potius atteſteris minori q̄ maiori. ſcōo nota q̄ barū medici. aliq̄ alique dant in ſub/ſtantia aliq̄ dant ſolū earū infuſiones aliq̄ ponunt i deco ctionib⁹ ⁊ colant. Q̄ dant in ſuba. requirit minor q̄titas q̄ quādo ponunt in decoctionib⁹ q; magna pars vadit in fumū. ergo maior requirit q̄titas in deco. ⁊ quando ponū tur in infuſione q̄titas minor requirit. Quando medicine ſolutiue infundunt dñt poſt tempus debitū iſuſiōes cola. cum pāno lini vel ſtamina ⁊ digitis bene et primat virtus medicinarū vt virt⁹ medicine remaneat in liquore ⁊ ſuba abiicīda eſt ⁊ iſte modus ſoluendi valde tutus eſt. ¶ Do ſis cōpoſitorū vſitatorū. ¶ Diarob cū turbith doſ eſt a. ʒ. ii. 5. ad. ʒ. vi. diarob cū reubarba. doſ a. ʒ. ii. 5. vſqz ad. vi. Electuarij mei doſis eſt a. ʒ. ii. 5. vſqz ad. v. diarob cū aga/rico doſis eſt a. ʒ. ii. vſqz ad. vi. ¶ Electuariū de ſucco ro. doſis ē a. ʒ. ii. vſqz ad. ʒ. 5. diaprunis. doſis ē ab. ʒ. 5. vſqz ℈. i. bierepicre cōis doſis eſt ab. ʒ. 5. vſqz ad. ʒ. i. Benedicte

dosis est ab.ʒ.ʃ.vsqʒ ad.ʒ.i.¶Blance dosis est a.ʒ.ii. vsqʒ ad.iiij. ¶Stomaticū laratiuū ab.ʒ.ʃ.ad.i. ¶Theodoricū anacardini ab.ʒ.ʃ.vsqʒ ad.i. ¶Pauli ab.ʒ.iij.vsqʒ.vi. pillulaꝝ arteticarū.ʒ.i.pillule de hermodactylis.ʒ.i.pillule auree.ʒ.i.pillule cochie.ʒ.i.¶Catartici imperialis ab.ʒ.ʃ. vsqʒ ad.ii. ¶Diasene ab.ʒ.ʃ. vsqʒ ad.i.biere ruf.a.ʒ.i.ʃ. vsqʒ ad.iii. hierelogodion a.ʒ.ij.vsqʒ ad.iiij. ¶Theodoricon hypsticon a.ʒ.iij. vsqʒ ad. vi. ¶Et nota ꝙ he medicine dū approximāt pro euacuatione humoruʒ debent dari cum aqua decoctionis rerū respicientiū humores quos volumus euacuare qz ex se sunt indifferentes quasi ad mēbrū qlibet ⁊ quasi etiā ad humores. ſʒ nō sic ad humores sicut ad mēbra vt dictū est in secundo capitulo.

¶Tractatus quintus de ꝓparatione medicinarū simplicium ꝓdictarū. ¶Dandus est modus ꝓparationis medicinaruʒ simpliciū ꝓdictarū. ⁊ qz ¶Des. in suo de ꝓsolatiõe amplā fecit doctrinam: ideo cum brevitate transeundū est. ¶Dico ergo ꝙ scamonea quando ꝓparaꝫ decoquit in citonio ⁊ daꝫ cum sirupo ro. vel cum zucha. ro. vel viol. aut aqua decoctionis masticis aut citoniox aut mirobalanox citrinoꝝ. Reubarbarū ꝓparaꝫ cū fero caprino in quo bullita fuit spica nardi aut cū bono vino ⁊ datur cū aliquo ipsox. Et i estate datur cum aqua endivie. Casiafistula datur cū decoctiõe cõmuni. Turbith ꝓparaꝫ cum tertia parte.ʒ. ⁊ datur cuʒ melle ro.ccla. vel nō colato vel cū aqua passularū. nec debet multū cõteri. Agaricus ꝓparaꝫ cum tertia parte salisgẽme vel cum.ʒ. Et datur cū melle ro.col.⁊ debet multum ꝓteri. ¶Hermodactylus ꝓparaꝫ cū masti. cinamomo.ʒ. añ ꝑtes. v.⁊ misceaꝫ: postea datur cuʒ oximelle vel melle ro. col. lap. armenus sic ꝓparaꝫ. primo teratur in vase lapideo vel metallino. deinde lauetur cuʒ aqua dulci vigesies terēdo. demum laueꝫ decies cum aqua ro.⁊ detur cum diabo riginato ⁊ aqua buglose ⁊ vino odorifero. lapis lazuli preparatur vt lapis armen⁹. ¶Sene ꝓparaꝫ cum.ʒ. salisgẽme añ. deinde datur cum decoctione borraginis buglose violarum masti. gaꝛ. cardamomi. polypodiū ꝓparaꝫ cum anisso feni. gaꝛ. cinamomo cimino.ʒ. demū cum aqua mellis datur aut passularū. mirobalani ꝓparaꝫ cum amygdalis dulcibus aut passulis femine fe: ⁊ spica ⁊ dantur cum fero caprino seu succo. fumiterre vel cum decoctione cõi. Et sufficiant hec pp brevitatē. Si vis vlterius quere in mesue.

¶Tractatus sextus de medicinis simplicib⁹ ducentib⁹ virtutes digestiuoꝝ ⁊ solutiuoꝝ ad mēbra. ¶Medicine simplices ducentes virtutes digestiuoꝝ ⁊ solutiuoꝝ ad mēbra in quibus ⁊ a quibus volumus digerere ⁊ euacuare hūores dicēt nūc nam digestiua ⁊ euacuatiua ꝓdicta vniuersaliter indifferēter euacuant a quocūqz mēbro ꝙ admixtionem igit medicinarū simpliciū dicendarū digerent sic humores in vna parte corporis ꝙ nō in alia. Et similiter euacuabunt sic ab vna parte ꝙ nō ab alia. verbi gratia. Oximel digerit flegma absolute ⁊ nō plus in vna parte corpis ꝙ in alia. sed per admixtionē cum nu. mus. peonia cubebis sic digerit flegma in capite ꝙ nō in aliis mēbris. Et si detur cuʒ caparibus ⁊ tamarisco digerit i splene ⁊ sic de aliis mēbris ⁊ ideo he medicine appellari possunt medicine appropriātes vel pticularizantes. ¶Ducentes ad cap. ¶Medicine igitur ducentes virtutes digestiuoꝝ ⁊ solutiuoꝝ ad caput sūt iste nux mus. sticados cubebe peonia poliū maiorana balsamus lignū eius semen eius anacardus thus castoreū folium laudanū melliotū acorus lignū aloes myrrha camedreos camepiteos squilla spi. nardi gentiana hysopus grana pini pip serapinuʒ. ¶Ducentes ad pectus. ¶Medicine ducentes ad pectus ⁊ pulmonē sunt ireos hysopus ligritia passule capill. vene. squilla amygdal. grana pini pulmo vulpis prasium vel zucharū dragagantū psilii fenugre. ordeū crocus ameos cordumeni succ⁹ caulii ius galli antiqui nasturciuʒ riloaloes auela. oppoponacū myrrha serapinū rapha. affodilus arist. olibanū lilium. ¶Ducentes ad epar. ¶Medicine ducētes virtutes aliaꝝ ad epar sunt spica squinantum eupatorium fumusterre cuscute endivia absinthium lactuca aqua ordei sandali spodiū asarū feniculi. anisum amygdale amare folium daucus cinamomū aspagi aqua cicerus kamedreos arnoglossa volubilis ireos laurus aqua casei squilla vinum dulce poliū. ¶Medicine retinētes al'i stomacho. ¶Medicine retinētes virtutē aliaꝝ in stomacho qz nō idigēt medicinis; ducētibus virtutem aliaruʒ ad eum sunt hec galanga coctana mala granata mastix mirtus ⁊ q̄si oia stiptica. ¶Ducētia ad splē. ¶Medicie que facīt venire ad splē. sūt tamariscus scolopēdria caparis rubea tinctox squilla asarus scordeon daucus calamentū spica buchozmarie cortices salicis salgēma sal indus acorus ireos prasium absinthius eupatorium anisum fenic. cuscute agnus castus camepitheos amygdale amare. ¶Ducētes ad renes ⁊ vesicā. ¶Medicine que ducunt ad renes ⁊ vesicaʒ sunt saxifragia milii solis petrosilini macedonici cantarides radices gnqʒ. ſ. fe. petrosi. apij aspagi bruſci. iiij. semina fra. ſ. cucurbite melonis cucumeris citrulli. ¶Ducentes ad matricem. ¶Medicine que ducunt ad matricem sunt pulegiū calamentum salvia iuniperus matricaria mozella ruta pipinella millefolii pētafilon ruta myrrha salvia mēlba rubea tinctox lupini ⁊ omnes ducentes ad renes ⁊ vesicā etiam ducūt ad mīctē. ¶Ducentes ad lūcturas. ¶Medicine que ducunt ad lūcturas sunt squilla asa. ʒ. acor. poliū oppoponacuʒ aqua porr. succus caulium cordumeni scordeon camedreos camepitheos amomum.

¶Tractatus septimus de medicinis euacuantibus a quolibet membro. Et primo a capite. ¶Nunc dicende sunt medicine euacuatiue a quolibet mēbro simplices ⁊ cōposite a capite euacuātes. medicine simplices sunt iste. cologntida: agaricus: sticados: aloes: la. lazuli lapis armenus epithim⁹ squilla sal indus kebuli indi. ¶Composite sūt hec hierapicra diacha hieralogodion theodoricon anacardi. pillule cochie pillule auree. pillule de hiera. ¶Soluētia a pectore. ¶Medicine simplices euacuātes a pectore ⁊ pulmone sunt he. Agaricus hysopus volubilis sarcocolla casiafistula ireos cologntida. ¶Cōposite sunt paulinuʒ diasene pillule de agarico descriptione mesue quas habes infra ca. de tussi. Electuariū meum superius descriptum in scōa parte. ¶Medicine simplices. ¶Soluentia a stomacho. ¶Medicine simplices euacuātes a stomacho ⁊ ab intestinis sunt he. Absinthium aloes mirobalani. Et oēs medicine solū lenitiue sive lambificatiue ⁊ etiam cōpressiue. ¶Cōposite sunt Diapruis stomaticon laratinū catarticū imperiale hierapicra pillule de hierapicra pillule stomatice descriptiõe mesue. Et est hec recepta. ℞. turbith.ʒ.x. masticis.ʒ.iiij. ros.ʒ.iij. aloes boni ad pondus oīum cōfice cum succo absinthij ⁊ i omni tēpore valent. dos est.ʒ.i. ¶Soluentia ab epate. ¶Medicine euacuatiue ab epate simplices. Agaricus aqua casei volubilis maior lupulus reubarba. succus cro. absinthium fumusterre. eupatorii mirobalani citrini tamarindi ireos mezereon serapinū sarcocolla. ¶Cōposite. Diapruis trifera saracenica. pillule de reubarbaro descriptione mesue. q̄ruʒ hec est recepta. ℞. reubarbari.ʒ.iij. succi liquiritie succi absinthij masticis añ.ʒ.i. mirobal. citrinox.ʒ.iij.ʃ. hierepicre ʒ.x. seminis apij feniculi añ.ʒ.ʃ. troscox diarodon.ʒ.iij.ʃ confice cum aqua feniculi. dos. est. ℥.i. datur in fero cuʒ aq̄ casei. ¶Soluētia a splene. ¶Medicine simplices euacuātes a splene. Agaricus sene epithimus elleborus niger calamētum montanū. ¶Cōposite sunt diasene pillule indi descriptione balli vt recitat mesue. ⁊ sunt multū singulares: quorum recepta hec est. ℞. mirobal. indox elli nigri añ.ʒ.v. agarici lapidis lazuli loti pfecte scolopendrie salis indi añ.ʒ. iiij. succi eupatorij spice añ.ʒ.ii. gaꝛ.ʒ.i. hierepicre.ʒ.xii. fiāt pillule cum succo apij. Dosis est.ʒ.vii. dant cū aqua casei.

¶Soluentia a iuncturis. ¶Medicine euacuantes a iuncturis ⁊ membris remotis vt renibus ⁊ vesica simplices sūt. Hermodactylus turbith ⁊ oppopo. salgēma sal indum serapinum euforbium centaurea cucumer asininus elleborus niger polypodium sarcocolla. ¶Cōposite sūt he. Electuarium de succo ro. bñdicta hermodactylata. pillule de bñdicta pillule artetice. katarticū imperiale. ¶Et no. ꝙ nō solū ꝓdicte medicine euacuāt a ꝓdictis mēbris ſʒ et pñt euacuare a qlibet mēbro si deꝛ cū medicis bñtib⁹ vtute ducēdi solutiua vel virtutes eox ad membrū a quo vis euacuare.

¶ Tractatus octauus de medicinis confortatiuis cuiuslibet mẽbri. Et ꝑmo capitis. ¶ Nũc dicẽde sunt medicie mẽbroꝝ confortatiue calide et frigide simplices et compositę. et primo de calidis. Calide medicine simplices confortantes caput sunt iste. Saluia ruta maiorana betonica peonia saturegia camomilla serpillum pulegium calamentum siler montanum feniculus lignum aloes rilobalsamũ carpobalsamum folium thus landanum folia lauri sticados melegetes squilla nux muscata cubebe ambra muscus melilotum. ¶ Compositę sunt. Aurea alexandrina. ¶ Diris arcticon diacastoreon diarodon iulij diantos cum musco.

¶ Frigide medicine simplices caput confortantes sunt. papauer album byrsquiamus lactuca viola camphora mandragora folia mirti folia salicis acetum. ¶ Compositę sunt zucharum rosatum violatuꝝ, diapapauer. ¶ Confortantia pectus ⁊ pulmonem. ¶ Medicine simplices calefacientes pectus ⁊ pulmonem byssopus marubium ireos enula campana camomilla radix altee vua passa squilla lignum balsami myrrha serapinum lilium capilli veneris liquiritia spica ⁊c. ¶ Compositę sunt. diacalamentum diaprassium diabyssop⁹ diayris loboc de pino et similia. ¶ Medicine simplices infrigidantes pectus ⁊ pulmonem sunt iuiube sebesten dragagantum gũmi arabicum: amidum. semẽ papaueris amygdale dulces viole candi mora celsi sandali zucharuꝝ. ¶ Compositę infrigidantes. diapapauer diadragantuꝝ diapenidium sine speciebus zucha. ro. zucha. viola. Confortãtia cor. medicine simplices que cor confortant et calefaciunt melissa borago enula campana gario. cardamomum rosmarinum lignum aloes ambra muscus os de corde cerui crocus mẽta ambre boen corter citri doronici cubebe oꝛimuꝝ garioꝛ. polium. ¶ Medicine simplices temperantes cor que etiam sunt temperata sunt be. iacinctus saphyrus smaragdus belirici aurum argentum buglosa. ¶ Compositę calefacientes cor: sunt diamargariton diacinamomum corialę diamargariton pũr: sarceticon diaboraginatum. Electuarium letificans vide in capitulo de melancholia alman. diantos. Electuarium de lapidibus. Medicine simplices infrigidantes cor camphora viola margarite corall rasura eboris poma odorifera rose spodium sandali omnes karabe nenufa. intum sigillatum coriandruꝝ. ¶ Cõpositę sunt. diarodon abatis sine specieb⁹ zucha. rosa. ⁊ viol. sirupus violatus ⁊ nenufarus. triasandali manus xp̃i perlarũ troci. de bolo ar. Troc. de camphora. Confortantia stomachuꝝ.

¶ Medicine simplices stomachum calefacientes sunt mẽta salula maiorana. absinthium marubium anisum fe. cinnum mastix galanga garioꝛilus. ꝛꝛ. cinamomum macis squilla spica raphanus fenugrecum. ¶ Compositę sunt diatrion pipereon diagalanga rosa nouella mel rosatũ colatũ non colatũ dianisum diaciminum diacalamentũ ⁊ similia. ¶ Medicine simplices stomachum infrigidantes sunt rosa viola plantago lactuca cucurbita melones portulace cucu. citrulli mali granata acetosa citonia pira agrestia acetum ⁊c. ¶ Cõpositę sunt. diacitonitem cum zucharo sine speciebus zuc. rosa. sirupi violati ⁊ triasandali. ¶ Cõfortãtia epar. ¶ Medicine simplices calefacientes epar. spica squinantum cinamomũ assarum eupatoꝛium absinthium fumusterre radicis quinqꝫ capillus veneris feminis feniculi anisi carui ameos costum. ¶ Compositę sunt diaciminum diacosta ro. nouella dianisum diacalamentum. ¶ Medicine simplices infrigidantes epar sunt. endiuia lactuca portulaca epatica viola semina earum aqua ordei sandali solatrum spodiũ camphora quatuoꝛ semina frigida aqua rosata aqua endiuie acetum berberis ⁊ similia. ¶ Cõpositę sunt triasandali zucharum ro. vio. ⁊ similia. ¶ Confortantia splẽ. ¶ Medicine simplices calefacientes splenem sunt. caparis tamariscus cicorea scolopendria aristologia corter medianus frarini coꝛter radicum genestre borago buglosa nasturtium calamentum armoniacum calamus aromaticus ruta thimus epithimus amygdale amare aque frassení anisi fenicarui ameos radices quinqꝫ squilla acetum squillititicum agnus castus lupinus bdelium castoreum. ¶ Compositę sunt diacaparis diacalamentum diaciminum ⁊ similia. ¶ Medicine simplices infrigidantes splenez sunt lactuca endiuia semina earum sandali spodium quatuoꝛ semina frigida acetũ. ¶ Cõpositę sunt diabozaginatum triasandali ⁊ similia. ¶ Medicine temperate electe que possunt administrari pro nocumento stomachi epatis splenis fellis ⁊ intestinorum ⁊ sunt iste camomilla melilotum radix lilij borago nenufarus fumusterre capillus veneris. ⁊ scolopendria. ¶ Confortantia renes. ¶ Medicine simplices calefacientes renes sarifragia milium folis petrosilinum macedonicum eruca semen eius vtrice cucube brodium cicerum rubeorum radices quinqꝫ spica nardi spica celtica squinantum pturia senationes daucus iuniperus grana pini ⁊ similia. ¶ Compositę sunt. diacalamentum electuarium ducis philantropos. ¶ Medicine simplices infrigidantes renes sunt nenufa. semen lactuce portulace endiuie papauer album herba pastoris semina cominunia frigida quatuoꝛ psillium vinum citoniorum plantago et similia.

¶ Compositę sunt. sirupus nenufarinus sirupus acetosus stomatichum frigidum. Et omnia splenem et epar infrigidantia. ¶ Confortantia matricem.

¶ Medicine simplices calefacientes matricem sunt artemisia ruta salula sauina: assa rubea unctoꝛium iuniperus pulegium mentastrum calamentum myrrha oppoponacum lupini spica squinantum galla cinamomum calamus aromati. serapinum et omnes simplices calefacientes renes dicte. ¶ Compositę sunt que dicte sunt supra.

¶ Medicine simplices infrigidantes matricem ⁊ compositę sunt eadem cum medicinis simplicibus ⁊ compositis infrigidantibus renes. ¶ Confortantes iũcturas.

¶ Medicine simplices calefacientes iuncturas bermodactylus. hypericon squilla armoniacum assarum castoreum euforbium storax liquida myrrha nasturtium stercus vaccarum origanum calamentum sinapis grapini corter radicis caparoꝝ artetica camomilla enula. galia raphanus ruta serapinum.

¶ Compositę sunt confectio anacardina electuarium diamarte oximel iuliani oximel squillititicum.

¶ Medicine simplices infrigidantes iuncturas sunt solatrum semperuiua lactuca endiuia mirtus mucillago psillij acetum aqua ros. bolus armenus apium.

¶ Compositę sunt eedem cum infrigidantibus renes que dicte sunt. et etiam sirup⁹ de seminibus frigidis. sirupus limonum et similia.

¶ Tractatus nonus de cura egritudinum particularium a capite vsqꝫ ad pedes secundũ rasim. et primo de soda.

¶ Nunc nono descendendum est ad receptas ꝑticularium egritudinum sequendo ordinem capitulorum alman. Et primo dicemus ea que competunt in supremo ventriculo animalium. ¶ Primo ergo dicemus receptas conuenientes in capitulo sode ⁊ quando est a causa calida. prima est recepta Rasis. que sic componi debet. ℞. aque rosate olei rosati ana. ℥. ij. aceti. ℥. ſ. conquassentur simul et capiti apponantur. et nota ꝙ quando Rasis nominat acetum cũ aliis medicinis liquidis de acero debet solum sumi quarta pars. Et hec regula veritatem habet in omnibus dicendis licet possit sumi quantitas maior. ¶ Nota secũdo ꝙ qꝛ medicine posite a Rasi sunt magis appropriate aliis. ideo medicus semper debet ab illis incipere et quando ille deficiunt ponantur alie similes illis quas ponit Rasis saltem in virtute. ¶ Euacuationum cholere Rasis sic ordinari potest. ℞. ꝓunoꝝ damascenoꝝ numero. x. tamarindoꝝ. ℥. i. corticum mirobalanoꝝ infusoꝝ in decoctione ꝓunoꝝ per vnam noctem. ℥. i. et in mane misce et cum manibus fricentur bene et coletur. postea addatur zucha. ad i. ℥. ſ. ⁊ detur ad bibendũ in aurora calida. Et si infundant mirobalani citrini ꝑ noctẽ. postmodũ exprimat ⁊ detur aq̃ ad bibendũ multum valet. similiter de ꝓunis ⁊ tamarindis. Emplastrum rasis sic ordinatur. ℞. aceti quartam. vnam ſ. se. altbee q̃ntuꝫ sufficit ad incoꝛporandum ⁊ misceantur ⁊ fiat emplastrum liquidum aliqualiter ⁊ extendatur su-

per panno ⁊ capiti apponatur. Et no. ꝙ periculum etiam magnum est multum frigida apponere parti capitis posteriori. sed non est hic ō parte anteriori. ¶ Cura si causa sode sit colera. ¶ Digerentia coleram in capite facientem sodam. ℞. de syrupis digerentibus choleraz in prima parte ⁊ addo sirupum de nenufare quia virtutem portat ad caput vt illos syru. distempera cum decoctione aliquorum simplicium portantium virtutem ad caput dictorum in. vi. parti cula ad idem. ℞. orizachare sirupi endi. ℥. nenufaris aā ℥ 5. misce adinuicem ⁊ detur cum decoctione aliquoruz simplicium portantium virtutem ad caput que etiam sint frigida. Ad idem. ℞. seminum communium quatuor frigidorum. ℥. ii. florum vio. nenufaris ro. rn. an. ℥. i. endi. scariole lactu. aā. ℳ. i. sumitatum papa. al. ℥. 5. vini granatorū ℥. iiii. ⁊ cum zucharo fiat sirup. ⁊ cum aceto vini granatoruz acetosetur. Soluentia choleram a capite: ℞. medicine descriptis superius. in secunda parte habentes soluere choleram que incepit medicina hec purgans coleram cui addas sticados. ℥. ii. quia dirigit eam ad caput. Alie medicine ibi descripte optime sunt si addatur aliquid quod dirigat ad caput. Ad idem. ℞. electuarij de succo ro. ℥. 5. vel diaprunis. ℥. 5. distemperetur cum sirup. nenufarino ⁊ detur in aurora. Epithima infrigidans. ℞. aque ro. ℥. ii. aceti. ℥. 5. conquassentur optime ⁊ fiat epithima super parte coronali capitis. ad idem predictis potest addi succus solatri portulace sempervine. ¶ Ad idem mucilago psilij cum aceto multum valet omnibus morbis capitis calidis. Et nota ꝙ anteq̄z ponantur illa frigida debent euacuationes precessisse stante capite repleto. ¶ Odoriferum confortans cerebrum ab extra rasis frigidum taliter fiat. ℞. florum violarum salicis vel nenufaris an. ℥. i. rose rube. ℥. 5. camphore ℈. i. cere quantum sufficit ⁊ fiat pomum cum aqua rosata Et melius est si fiat ānecera ⁊ ponatur in findone illa pulverizata ⁊ sepe aspersa cum aqua rosata. ¶ Medicamen apponendum post impositionem narcoticorum in nares vel aures ad remouendum stuporem qui sequi posset ⁊ conuenit cuiqz membro cui appositum fuerit narcoticum. ℞. cassie lignee. ℥. i. pulverizetur ⁊ misceatur cum oleo ⁊ in nares vel aures mittantur post emissionem narcoticorum. ⁊ si stupor fuerit inductus misceatur cum castoreo. ℥. 5. croci ℈. i. ⁊ dissoluatur cassia lignea cum istis in oleo de cotto ⁊ mittatur in aures vel nares. ¶ Cura si causa sode sit flegma. Digerentia flegma in capite quando non distillat in soda a causa frigida. ℞. radicum acori ciperi an. ℥. i. aristologie ro. ℥. ii. iteriotis squille. ℥. i. vtriusqz salvie centauree minoris maiorane foliorum lauri betonice rute an. ℳ. i. anisi maratri. se. fiseleos basiliconis an. ℥. 5. liquiritie rase vuarum passarum mundatarum ab arill' an. ℥. i. vtriusqz sticados florum anthos. an. ℥. i. aceti al. ℥. i. mellis ⁊ zucha. al. an. lib. 5. fiat syrupus secundum artem. ⁊ si materia foret multum frigida possunt addi iste species. s. garioflorum cubebarum pipis an. ℥. ii. ⁊ fiet multum acutus ⁊ delectabilis. Ad idem alius syrupus. ℞. syru. de sticados. ℥. i. mellis ro. co. ℥. 5. misce. alius quando materia est multū gros. ℞. orimellis. compositi sirupi de sticados orimellis squillitici an. ℥. 5. sumatur cum ℥. iii. aque decoctionis sticados nuc. musca. salvie ana. ℥. ii. zuchari ru. ℥. ii. ⁊ digeritur cuz digestiuis in prima parte dictis vide ibi. ¶ Digestiuum flegmatis distillantis a capite. ℞. salvie florum cypressi an. ℳ. iii. masti. olib. an. ℥. i. nucis muscate nucis cypressi an. ℥. 5. ligni aloes. ℥. ii. mellis zuchari an. lib. 5. fiat syrup. fm artem. Et not. ꝙ stiptica calida conferunt in isto casu quorum tabulam. xi. capitu. videbis per ordinem. ¶ Sirupꝰ valens passionibus capitis frigidis ⁊ nernorum. ℞. salvie sticados foliorum lauri calamenti hysopi origāi sanfuci mēte radicum acori feni. petrosili. sparagi endiuie ana. ℳ. 5. passularum mundatarum granorum pini seminum communium ro. apij anisi. ana. ℥. 5. cubebarum seminum peonie garioflorum. nucis muscate. ana. ℥. i. 5. spice. ℥. 3. cinamomi piperis calami aromatici an. ℥. 5. liquiritie caparorum an. ℥. iii ex decoctione predictorum cum melle ⁊ zucharo sufficienti fiat syrupus. Et si vis ꝙ sit soluens adde cartami polipodij hermodactylorum ana. ℈. 5. agarici. ℥. vi. salisgemme. ℥. 5. turbit. ℥. ii. ⁊ in petia ligata bullant cum predictis ⁊ acetosetur cum aceto squillitico. ¶ Euacuatiuum flegmatis a capite. ℞. pillularum cochiarum. ℥. ii. pulpe coloquintide ana. ℥. i. conficiantur cum syrup. de sticados vel aqua salvie ⁊ fiant pillule ad modum ciceris ⁊ detur. ℥. i. quia sunt fortes. Ad idem. ℞. pillularum cochiarum. ℥. 5. pillularum de hyerapi. ℥. ii. reficiantur cum syrup. de sticados ⁊ fiant. Ad idem. ℞. pillularum elefaginarum pillularum aurearum pillularum de aloes ⁊ sunt appropriate dosis est. ℥. i. Ad idem. ℞. florum sticados arabici florum boraginis buglose ana. ℥. i. passularum mundatarum ab arillis. ℥. i. ℨ. semi. basilico. ana. ℥. i. anisi. ℥. i. agarici. turbit mundati interius ⁊ exterius an. ℥. 5. corticum mirobalanorum kebulorum infusorum per noctem in decoctō ne predictorum. ℥. i. 5. fricentur de mane fortiter ⁊ colentur ⁊ dentur in aurora. Non placet quia nimis fortiter sufficeret tertia pars eius in vna dosi. Ad idem. ℞. hyerapi. agar. ℥. i. spice croci. an. ℈. i. salisgemme. gra. ii. dissoluantur predicta cum decoctione immediate dicta ⁊ propinentur calida in aurora. ¶ Pillule cochie sim almam. ℞. pulueris picre. ℥. v. coloquinti. ℥. iii. ⁊ ter. partem scamonee. ℥. ii. 5. turbit sticā. an. ℥. v. fiant pillule cum syrupo stica. Dosis est vt supra. Et no. ꝙ in pulvere pigre de qua intendit hec rasis que est secundum gal'. nec ingreditur aliquod solutiuum nisi aloes. omnium alia sunt ad confortandum ⁊ aliorum solutiuorum malitiam reprimendam scamonea autem ponitur ad incitandum virtutem. ¶ Pillule cochie gal. ⁊ quasi equaliter purgant coleram ⁊ flegma. ℞. aloes mast. colo quintide scamonee succi absinthij partes equales ⁊ fiant pillule. ¶ Pomum caldum confortatiuum cerebri frigidi. ℞. ladāi. ℥. 5. ligni alo. stora. calamite an. ℥. i. garioli. nucis muscate semi. basiliconis an. ℥. 5. ⁊ cum aqua ro. in qua sit aliquid de musco fiat pomum. Etsi addatur de ambra plꝰ valet. Item nigella torre facta ligata in panno valet si odoretur. ⁊ no. ꝙ muscus ambra crocus ⁊ similes medicine que ingrediuntur medicinas compositas in parua q̄titate semper debent distemperari cum magna diligentia cum liquoribus verbi gratia si. ℨ. i. musci ingrediatur vnuz pomuz primo distemperetur cum modicissima aq̄ ⁊ bene ⁊ postea dupletur aqua illa quoufqz fuerit bene distēperata ⁊ iterum aqua dupletur. ¶ Digestiuum. ¶ Cura si causa sode sit melancolia. melancolie essentis in capite facientis sodam. ℞. boraginis buglose ana. ℥. i. radi cum acori. radi. ciperi corticum radicum se. petro. an. ℥. i. interiorum squille. ℥. i. salvie sanfuci maiorane foliorum lauri betbonice. melisse. fumiterre an. ℳ. i. anisi mara. semi. basiliconis. an. ℥. 5. seminis liquiritie rase vuarum passarum mundatarum ab arill'. ℥. i. vtriusqz sticados florum anthos an. ℥. flo. bora. flo. bug. an. ℥. i. 5. aceti. ℥. ii. melis zuchari an. lib. 5. fiat sirup. diligenter fm artem. Ad idem. ℞. syrupi de epithimo orimellis simplicis an. ℥. vi. fiat deco. cum aqua bora. salvie stica. nenufaris ⁊ detur in mane. ¶ Euacuantia melancoliam capitis. ℞. hyere rufi. ℥. ii. hyereto godion lapi. lazuli bene abluti. ℨ. ii. se. basili. ℨ. ⁊ cū sirup. de stica. fiant pillule. cuius dosis. ℥. i. vel circa. ad idem. ℞. flo. boraginis sticados ana. an. ℥. 5. liquiritie rase vuarum passarum mundatarum an. ℥. 5. thimi epithimi polypodij quercini folioruz sene an. ℥. 5. anisi seminis basi. an. ℥. ii. fiat decoctio in fero caprino ⁊ in nocte infundantur cortices mirobalā. indo. bene gumosorum. ℥. 5. diasene. ℥. ii. cassie fistule. ℥. 5. ⁊ in mane coletur ⁊ est vna dos. ¶ Si vis alias medicinas solutiuas. Recurre ad secundam partem. ⁊ si vis componere sirup. alios a predictis digerentes hūores i capite potes sumendo simplicia respiciētia caput calida ad digerendū hūores frigidos frigida ad digerendū humo

res calidos ⁊ facere decoctionem ⁊ demum firupizare ꝫ artem. item. ℞. tyriace auree alexandrine an. ℥.ii. misce ⁊ det cū modico bōi vini hoc multū vꝫ ⁊ det bono māe.

¶ Medicina extrinseca in soda frigida emplastrum fm Rasim lene. ℞. ladani. ʒ.iiii. marubij. ʒ.v. milij modicuꝫ tonefacti. ʒ.i. ʒ. terbē. q. sufficit ad incorporādū ⁊ emplastꝝ fiat seu cerotum cum oleo camomille. ¶ Potest ex his etiaꝫ fieri sacculus ⁊ ponatur supra cōsuram sagital' ⁊ prohibet cursum humiditatuꝫ ad partes inferiores ⁊ oculos. ¶ Pōt etiam alia addi si volumus. Item valet etiam emplastrum raſ sed est multum forte qꝛ ingrediuntur ipm calida in ꝗr to. ¶ Aliud ⁊ mediocre. ℞. radicuꝫ cucu. asinini absinthij an. ʒ.ii. aque dulcis olei añ. q. suf. buliant simul super prūnas vsqꝫ ad consumptionem tertie partis. Et de decoctōe fiat embrocatio. ⁊ de suba fiat emplastrum. Auic. mirabilr commendat eum. ¶ Sacculus contra sodam frām lenis. ℞. betonice ficce. ℥.i. flo. boza. melilloti milij modicum tonefacti añ. ʒ.ʒ. florum ānthos. stica. ara. an. ʒ.ii. cōquassentur ⁊ fiat sacculus. alius sacculus fortior. ℞. betōice ficce. rute an. ℥.ʒ. florum anthos. stica. ara. an. ʒ.i. se. basi. se. rute an. ʒ.ʒ. conquassentur ⁊ fiat sacculus. ⁊ no. qꝫ rose nec alia medicina simplicia stiptica non competunt in predictis emplastris sine sacculis qꝛ prohibent resolutionem ꝫ ꝓfortent. ad idem sacculus factus ex milio tonefacto cum quarta parte salis ⁊ flo. camomille. valet multum. ¶ Ad idem ℞. sticados camomille calamenti maiorane foliorum lauri ℥.i. foliorum sene nucis cipressi corticum citri ana. ʒ.ii. cubebarum nucis muscate gaf. an. ʒ.i. macis spice cipi calāi aromatici an. ℥.ii. piperis ni. ʒ.ʒ. cum predictis pulverizatis fiant duo sacculi pro capite. ⁊ si vis fortius calefacere. addatur stercus columbinuꝫ sinapis an. ʒ.iii. castorei euforbij an. ʒ.i. ¶ Unctio fiat cum oleo de lilio nardino costino de castoreo camomellino anetino. Et cū pulveribus ⁊ cera potest fieri vnguentum ⁊ caput vngatur. ¶ Embrocatio etiam potest fieri ex decoctione predictorum ⁊ embrocare caput. ¶ Item lotio cum aqua vite multuꝫ vꝫ. ¶ Sacculus calefactivus ⁊ resolutivus materie frigide. ℞. cort. citri nucum cypressi an. ʒ.i.ʒ. stica. camomille maiorane foliculorum sene an. ℥.ʒ. nucis muscate. cubebarum garioffilorum. spice ana. ʒ.ʒ. stercoris columbini sinapis an. ʒ.i. ℈. laudani ro. an. ℥.ii. ⁊ fiat sacculus. ¶ Ponenda in lixinio de quo caput lauetur. ℞. sticados florum camomille foliculorum sene foliorum lauri. assari maiorane. ana. ℥.ʒ. terantur aliqualiter.

¶ Suffumigatio.

¶ Fumigidium fiat ex thure ligno aloe. mastice. nuce muscata storace calamita.

¶ Vomitus cum aqua raphani. ⁊ orimelle promouetur.

¶ Gargarisma fiat ex decoctione masticis acori liquiritie. passulaꝫ an. ʒ.ʒ. hysopi hireos an. ʒ.ii. piretri saxifragie. ʒʒ. sinapis an. ʒ.i. conquassentur.

¶ Clysteria confortantia.

¶ Clysteria conferentia dicētur capitulo de paralysi ⁊ epilepsia.

¶ Caplim de scotomia ⁊ vertigine.

¶ Diuertentia quando est de materia frigida. Cauterium potentiale. ℞. cantaridaruꝫ abscisis alis ⁊ capitibus: ⁊ cū fermento misceantur ⁊ cum aceto vel aqua ⁊ vite ponant post aures in occipite ad diuertendum qñqꝫ in tibijs. qñqꝫ in naribus.

¶ Vomitiuum.

¶ Vomitiuum bonum. ℞. radicem vnam raphani ⁊ i ea infige ellebori nigri aliquas partes. ⁊ stent per noctem. demum extrahe ptes ellebori a raphano ⁊ bulliat raphanuꝫ in aqua ⁊ colet. ⁊ colature addatur croci. ʒ.i. aceti. ʒ.iiii. ⁊ dentur duo cochlearia ⁊ plus valet si fiat assumpto cibo p duas horas. Et si vis digerere materias que sunt in capite recurre ad receptas prime partis. ¶ Et si vis euacuare recurre ad receptas. c. de cephalea ⁊ emigranea ⁊ ad receptas que dicentur in ca. de paralysi.

¶ Digerētia. ℞. syrupi de sticados. ʒ.i. orimell'. ʒ.ʒ. fiat decoctio simpliciū ducentium ad caput.

¶ Euacuantia.

¶ Euacuātia. pill'e cochie pill'e de hierapicra Gal' ⁊ silia.

¶ Clisteria oferētia i hac passiōe dicēt. c. ō epilesia ⁊ palisi

¶ Gargarismata ⁊ caputpurgia sunt conferentia in declinatione. Gargarisma deponens flegma a capite qō cōpetit solum illis qui non sunt aptiad passiones pulmonis pōt esse tale. ℞. betonice hysopi an. ℥.i. liquiritie rase passularum mundatarum ab arilis an. ʒ.i. piretri radicis ireos recentis an. ʒ.i. se. saxifragie. ʒʒ. an. ʒ.ʒ. mastic. ʒ.i. mell'. ʒ.ii. fiat apozima vsqꝫ ad consumptionem tertie partis. ⁊ fiat bis in die mane ⁊ sero ⁊ teneat patiens in ore diu postea eiciat. valet ad deponendum flegma a capite. item ad idem piretrum positum in vino albo vel aqua calida. vel involutū in pāno lineo subtili ne mordicet retentum in ore valet ad deponendum flegma a capite. ad idem. ℞. sinapis origāi piretri piperis longi saluie an. ℥.i. buliant in vno vrceo aque vsqꝫ ad consumptionem medietatis ⁊ coletur ad idē ℞. piretri piperis macropiperis. ʒʒ. añ. ʒ.ii. sinapis. ʒ. vi. macis radicum ireos calamenti acori an. ʒ.iiii. buliant i aq̄ vrcei. i. vsqꝫ ad consumptionem medietatis ⁊ colature ad datur bierepicre mellis an. ʒ.i. ⁊ fiat gargarisma. ¶ Caputpurgia. ℞. aque maiorane li. i. aceti squilitici. ʒ.ii. ⁊ misceantur. ad idem. ℞. aceti squilitici. lib. i. pulueris origani piretri macropiperis sinapis an. ʒ.ʒ. misceantur ⁊ est forte ad idem ⁊ est expertum. ℞. folia herbe que vocatur morsus galline. i. pinpinella minor. ⁊ fricentur nares nam inde faciet fluere humiditatem. ⁊ nota qꝫ i caputpurgijs ⁊ gargarismis debet appōi aliquid sal' vt cerebrum stimulet. ⁊ si foret oppilatio magna apponatur bauracb vel de cōmuni in maiori quantitate. ¶ Sternutatoria. ℞. rute silvestris condisi an. ʒ.ii. pulverizentur ⁊ cum pēna insufflentur i nares. ad idem. ℞. nigelle sinapis condisi an. ʒ.ii. salis. ʒ.i. pulverizentur ⁊ cum penna sufflētur in naribus educit mās ⁊ calefacit cerebrum. Quando autem est a cā calida primo fiat flebotomia a vena cōi postea a cephalica vltimo de venis frontis. ¶ Ventosatio in spatulis ⁊ in natibus etiam cōfert. euacuentur ⁊ digerantur humores cum predictis in prima pte ⁊ secunda. ¶ Dimittantur omnia calefacientia sanguinem ac ēt multiplicātia illum. ¶ Etiā vomitus i hac calida cā valet. ¶ Clystere. ℞. decoctionis foliorum viole malue blitis mercurialis metretā vnā olei violati. ʒ.iiii. caste bierepicre ana. ʒ.i. salis parum: ⁊ fiat clystere commune.

¶ Capitulum de phreneſi.

¶ In freneſi ⁊ in alijs morbis acutis sicut squinātia sinoche colicha ⁊ similibus incipiemus a solutiuis sepe qꝛ periculum est in mora. Quādoqꝫ tñ exhibemus digestiua quia materia expectat digestionē vel qꝛ fcā sit minoratio. ¶ Digerentia colerā in freneſi. digestiuum ergo freneſis sit digestiuum colere sicut syrupus violatus vel sicut syrupus nenufarinus vel syrupus de papauere albo ⁊ etiam de papauere nigro propter somnum. ¶ Solventia colerā. Solutiuum colere in freneſi debet sic fieri. ℞. solutiui alicuius colere descripti in secunda parte ⁊ misce cuꝫ aliquibus ducentibus ipm ad caput de eis que dicta sunt in serta particula vel sumas de solutiuis dictis ducentibus a capite. in. vii. parte respicientibus coleram. ¶ Clystere lenitiuum. ℞. decoctionis malue blitis mercurialis violarum ordei florum nenufaris metretam vnam trifare saracēice. ʒ.i. diapruꝫ ʒ.i.ʒ. olei viol. ʒ.iii. salis parum ⁊ fiat clystere. ¶ Nota qꝫ tamarindi valent multum qꝛ alterant ⁊ euacuāt cansaꝫ quādo ille passiones vel alie consimiles sunt a cā calida. ⁊ nota quando freneſis est de sanguine medicine posite ab extra debent etiam frigide ⁊ ficce. quādo autem de colera frigide ⁊ humide. ¶ Epithima in freneſi de sanguine. ℞. succi plantaginis lib. i. succi burse pastoris aque ro. ana. ʒ.iiii. aceti. ʒ.ii. ⁊ in istis infundantur pecie ⁊ ponantur super parte anteriori capitis. ad idem. ℞. violarum lactucarum ordei fracti mundati an. ℥.i. corticum papaueris radicis mandragore nenufaris an. ℥.ʒ. seminis insquiami papaueris lactuce añ. ʒ.ʒ. camomille melilloti malue à. ℥.ʒ. ex sufficienti decoctione horum fiat embroca ab alto super comisura coronali cum spongia infusa i ea. ⁊ hoc competit in quocunque tempore. ad idem. ℞. succi semperni ne succi lactuce succi portulace succi solatri an. lib. ʒ. aque ro. ʒ.iiii. aceti. ʒ.ii. misceantur ⁊ fiat vt supra hoc etiam pronocat somnum marime si apponantur succi papaueris. ʒ.iiii. Si vis narcoticare adde de oppio ⁊ succo mā

dragore ℞ si fucci non habentur accipiantur aque que fiunt in alebico. ℞ si vis emplastrum facere adde ad predictas aquas farine ordei. q. sufficit ℞ cum omnibus predictis fiat emplastrum. ℞ nota ꝙ ista frigida vtraq; solum competũt in principio qr quando materia fluxa est ℞ cõfirmata frene si cõpetũt resolutiua vel resolutiua cũ repercussiuis. Catulus parvus lactans remiseratus positus super capite raso valet multum. Et si vis somnum inducere facta emiseratione catuli pone ictus catulum de pulvere insquiami per totum ℞ appone capiti. Ad idem valet colũbus scissus per dorsum Gil'r gallus. fil'r pulmo arietis si capiti apponantur ℞ quando pulmo infrigidatur iteruz calefac bene in aqua calida ℞ reponantur ℞ valet. Et hec valent in quacũq; frenesi qr resolvunt materiam apatis. Embroca etiam optima est. Et hec decoctio qr resolvũt ꝯuis aliqua calida appõ antur. ℞ violarum. mellilotti malue anthos foliorum lauri corticum papaueris añ. M. ii. bulliant in aqua ℞ fiat decoctio. ¶ Unguentum ad somnum. ℞. lactis mulieris lactantis puellã. ʒ. iii. albumina. iiii. ouorum fortiter agitatorum farine papaueris. al. q. sufficiat aceti fortissimi. ʒ. i. ponantur in panno ℞ capiti applicentur. Et si vis potes ceram appõere ℞ facere vnguentum. Ad idem. ℞. olĩ mãdragorati nenufarati ro. vnguenti populeon añ. ʒ. ß. puluis insquiami mandragore corticum nenufaris añ. ʒ. ß. cere. q. suffi. ℞ fiat vnguentum Ad idem ℞ est fortius. ℞. insquiami. ℈. i. opij. tebaici. ʒ. ii. croci. ℈. ß. ℞ incorporentur cũ modico aque ro. ℞ aceti ℞ liniatur frons. Ad idem aqua ro. cum aceto infrigidando testiculos inducit somnum similiter infrigidando collum inducit somnum. Sed mulieribus infrigidando mamillas inducit somnum. similiter infrigidando manus ℞ pedes. ad idẽ ℞. terre sigill. ʒ. iii. misceantur cum aqua ro. ℞ aceto i modum vnguenti ℞ non fit actu frigidum ℞ solum pedes vngas ℞ prouocat somnum. Electuarium ad somnuz. ℞. cõserue violarum conserue nenufaris. añ. ʒ. ß. se. papaueris al. ʒ. i. se. insquiami. ʒ. i. ʒucchari. q. suf. ℞ misceantur omnia sicut ʒucharum ro. ℞ datur cum aqua ordei omni die. tragea ad somnum. ℞. se. lactuce se. papa. al. an. ʒ. ii. se. endiuie. se. portula. ʒ. ß. an. ʒ. i. insquiami. ʒ. i. panis ʒucchari. ʒ. iiii. ℞ fiat tragea grossa. Ad idem. ℞. sẽ. papa. ʒ. i. se. lactu. se. portul. an. ʒ. ii. se. insquiami. ʒ. i. cucubꝫ. mastichis an. ʒ. ß ʒucha. ʒ. iiii. ℞ fiat tragea ℞ hec magis appropriatur capiti Ad idem lac papa. in cibis suis in mane ℞ in sero est bonũ. Item pilule de oppio sunt fortis ℞ sic fiunt. ℞. opij croci: cassie lignee an partes equales dentur vna ꝑ vice vel due ad plus ℞ dantur in casibus vtilibus. ℞ nota ꝙ in frenesi si non est aliud qõ prohibeat primo flebotoma de cephalica deinde flebotoma venas frontis ℞ appone sanguisugas. aut prouoca sanguinem per nares aut ventosas ad spatulas. ℞ scias ꝙ nil melius est in frenesi ꝯ hemorroidas prouocare. prouocatio autem hemorroidarum habebitur in. c. suo vide ibi. ℞ valet fricatio aurium ℞ est vtilis in extremitatibus.

¶ Capitulum de apoplexia.

¶ Distrahentis humiditates a capite excitantia virtutes. ligature extremorum. frictiones eorundem. Extensio digitorum constrictio nasi. sternutatio clamores suffumigatõ cum bdelio galbano. ℞ similia. ¶ Suppositoria ℞ clysteria ℞. mellis cocti. q. sufficit ℞ addatur pulvis euforbij salgẽme vel vitri. diagridii hyerepigre colloquintide agarici añ partes equales. ℞ fiant suppositoria longa ℞ grossa. Item fiant etiam suppositoria ex felle bouis ℞ sapõe albo cũ melle ℞ sine melle ℞ valet in paralysi epilepsia spasmo tremore ℞ stupore ℞ tortura. Item. ℞. agarici euforbij oppoponacis añ. partes equales. ℞ cum melle fiat suppositorium. ¶ Clystere. ℞. centauree coloquintide. an. M. ß. polipodij mercurialis an. M. i. anisi feniculi cimini añ. ʒ. ß. sene. ʒ. iii. rute camomille añ. M. i. ficuum siccarum numero. x. cartami thimi epithimi añ. ʒ. v. fiat decoctio lenta excepta thimo ℞ epithimo de quibus fiat vt supra cui addant olei rute. ʒ. v. agarici turbith. ʒ ß. añ. ʒ. i. hyerepigre. ʒ. i. salis parum ℞ fiat clystere. ℞ aliqualiter forte. ad idem. ℞. camomille rute aneti salvie origani calamenti centauree minoris añ. M. ß. coloquintide. ʒ ß. sticados furfuris sicle mercurialis añ. M. ß. carthami. ʒ. i. fiat decoctio ex predictis cui addatur olei de castoreo. ʒ. iii. hyerepigre. ʒ. iii. mell'. ʒ. ß. salisgẽme. ʒ. i. agarici. ʒ. ß. bñdicte. ʒ. ß. ℞ fiat clystere ℞ hoc forte est. ad idem. ℞. anisi maratri seminis siseleos semis basiliconis añ. ʒ. ß. centauree minoris salvie rute abzotãi calamenti origani añ. ʒ. i. sticados arabici coloquint. ʒ. iii. furfuris. M. ß. fiat decoctio cui addatur mellis anacardi. ʒ. iii olei. ỏ runa. ʒ. iiii. salisgemme. ʒ. ii. hyerepigre. ʒ. i. ellebori ʒ. iii. ℞ fiat clystere ℞ est forte. ℞ si vis clysteria leniora recurras capitulo de paralysi ℞ reperies leniter solventia medio criter ℞ fortiter solventia. ¶ Sternutare facientia. ℞. condisi. ʒ. iii. ß. piperis albi ℞ nigri castorei añ. ʒ. ß. rute campestris. ʒ. i. pulverizentur simul ℞ naribus insufflentur. Ad idem. ℞. nigelle sinapis añ. ʒ. i. aloes. ℈. ii. pulverizentur simul ℞ hoc extrahit humiditates per nasum ℞ est leue. Ad idem. ℞. piretri. ʒ ß. sinapis añ. ʒ. i. pulverizentur simul pl' agitat ꝯ educat. ad idem. ℞. coloquintide eleborꝰ al. añ. ʒ. i. castorei. ʒ. ß. nigelle sinapis piperis an. ℈. ii. pulverizent ℞ naribus insufflentur ℞ est forte multum. nam extricat ℞ superfluitates educit ad extra per nares. ¶ Emplastruz rar est vtile ℞ potest sic fieri. ℞. sinapis. ʒ. vi. castorei. ʒ. ii. aceti ʒ. i. ℞ cum cera oleo de costo. vel de castoreo. vel de euforbio fiat vnguentum vel emplastrum magdaleon. ad idem ℞. galbani serapini oppoponacis añ. ʒ. ii. euforbij se. sinapis castorei trium generum piperis añ. ʒ. ii. sulphuris. ʒ. i. ß. terbentine. ʒ. i. gumme liquefiant cum oleo de costo ℞ fiat magdaleon ℞ extende super corio facto ad formam capitis ℞ est medicamen multum calidus ℞ exiccatiuũ. ¶ Unguentuz. ℞. piretri piperis euforbij castorei an. ʒ. i. sulphuris. ʒ. i. ß. acori costi an. ʒ. ß. siseleos se. basiliconis ana. ʒ. ii. squinanti. ℈. ii. succi rute olei nardini olei camomille olei de lilio an. ʒ. ii. cere. q. sufficit aceti parum ℞ fiat vnguentuz ℞ est valde decens in hoc casu. ad idem. ℞. euforbij piperis hysopi calami aromatici costi castorei glutinis alibat oppoponacis. añ. ʒ. iii. storacis. ʒ. i. ß. cere citrine quantuz sufficit ℞ cum oleo antiquo vel decosto vel oleo calido fiat vnguẽtum. ℞ si addi potest olei de balsamo. ʒ. ß. adhuc erit melius. hoc vnguentum est valde solẽne. ℞ nota ipm qr ipz suz expertus maltotiens.

¶ Capitulum de subet ℞ lethargia ℞ congelatione.

¶ Primo instandum est ad diuertendum. ℞ ꝙ in somno non profundetur ℞ ideo fiant ligature ℞ frictiones extremitatum. plicatio digitorum contorsio nasi depilatio barbe ℞ pectinis clamores magni. ducantur in tristiciam. ℞ videant res que contristari habent etiaz fiant sternutationes cũ predictis in. c. de appoplexia fiãt etiam suppositoria clysteria acuta cum predictis in. c. de appoplexia ℞ fiant vnguenta ℞ emplastra predicta. in. c. ỏ appoplexia. ¶ Et nota ꝙ ista fortia non conueniunt sic in principio sed precedãt aliqua euacuatiua per vomitum vel secessum vel fiat aliquod clystere leue de scriptis in. c. de paralisi. Vomitus fiat cum cãdela vel penna vel manu. Item detur decoctio raphãi cũ orimelle simplici ℞ vomat. Item detur vomitum scriptũ in. c. de scotomia ℞ vertigine. Euacuetur cum pilulis cochijs vel pilulis de hyerapigra. Ꝟ. vel aliqua alia medicina descripta in capitulo de paralysi. Et nota ꝙ iste due passiones. s. subetb ℞ letargia qr conueniunt in causa licet differant ex parte situs. quia letargya est passio partis posteriozis cerebri. ℞ subet est passio partis anteriozis. curantur eodem modo ℞ cum eisdem medicinis. Congelatio vero est passio partis posteriozis. sed est a causa frigida ℞ sicca ℞ lõ in cura eius licet miscere aliqua humida cum calidis ℞ i cura cuiuslibet passionis medicine debent esse fortes qr sunt de materia grossa. ¶ Notandum tamen ꝙ frigidiora possunt applicari ab extra parti anteriori ꝯ parti posteriori ℞ calidiora conferunt plus in congelatione ꝯ subet. ¶ Embroca ad caput. ℞. sticados rosmarini rute origani maiorana foliorum lauri hysopi calamenti bulliant in aqua sufficiẽti vsq; ad consumptionem medietatis ℞ fiat ab alto embrocatio ex predictis. ℞ potest fieri sacculus. ¶ Capitpurgiũ fiat cum aqua maiorane. ℞ possumus facere bullire i ea aliq

calida de ꝓdictis sicut sticados rutā ⁊c. ⁊ si egritudo perse
ueret vt digestiõe idigeat recurre ad caplm ō soda p dige
stiuis ⁊ sil'r enacuatiuis isto mō. q: subet ⁊ letargia fit vt i
plib⁹a mā ptica. ℞. digerētia ptica ⁊ enacuātia illud. ⁊ qa
congelatio si est cū materia fit a materia frigida ⁊ sicca. ℞.
digerentia materiā melancolicam ⁊ enacuantia illam. Cly
stere in congelatione. ℞. mercurial' fumiterre melliſſe sene
polipodij borag is bugloſe anisi maratri añ. ℥.i. furfuris
añ. ℥.ß. fiat decoctio in aq̄ sufficienti ⁊ colet ⁊ addat' cola
ture tereꝛuf. iere logodion an. ʒ.ß. olei rute. ʒ. iiii. salis pau
⁊ fiat clystere. Clysteria conferentia in hac passione dicent
in capitulo de paralysi ⁊ epilepsia. ¶ Capitulum de palysi
tremore tortura ⁊ spasmo de repletione. In cura paralysi ⁊
aliarum egritudum neruorum multiplices medicine cõfe
runt quarum receptas tibi satis plene scribam. Nota tñ q
in principio a leuioribus est inchoandum: in fine vero a for
tioribus. in medio mediocribus vt auic. prima fen. tertij. c.
de cura egritudinum capitis. Medicine conferentes sunt
solutiua digestiua clysteria confortantia neruos assumpta p
os. vnguenta empta ola balnea stuphe embroce. ꝓuocan
tia febrē. enaporatoria gargarismata caput purgia ventose
flebotomia sternutatoria. pillule de oibus dicta. ¶ Medi
cine soluentes sunt triū modoꝝ quedā leuiter soluentes q̄
dā fortiter quedā medio mō. in principio cõpetunt leuiter
soluētes quarū quedā sunt pillule. quedā electuaria quedā
cõfectões. quedā potões quedā puluere incipiēdo a pil
lulis. ¶ Pill'e leuiter soluētes sunt pill'e almansoris descri
pte in. c. de dolore stōi ⁊ sunt leuiter soluētes ibi ponēt eaꝝ
recepta. ⁊ dos earū ⁊ vtiles valde sunt. ¶ Pill'e alie cões
que et' sunt vtiles tpe pestilentie. ℞. ligni aloes calāi aroma
tici rilobalsami gar. nucis mu. ʒß. spice galange croci ciamo
mi carpobal. cardamōi absinthij mente apij petro. feni. sile
ris montani leuistici an. ʒ.ß. myrrhe. ℥. ii. reubar. ad pōd⁹
oium. aloes epatici ad pondus reubar. ⁊ aliarū rerū ⁊ cuꝫ
bono vino fiant pillule grosse ad modū cicerum. dos ē añ.
ʒ.i. vsq; ʒ ad. ii. ⁊ hec etiam cõfortant mēbra nalia alia ⁊ vi
talia. pillule alie cões. ℞. mirrhe croci. ʒ.i. aloes. ʒ. ii. fiant
pillule grosse ad formā cicerū dos est. ʒ.i. vsq; ad. ii. pill'e
mediocriter soluentes. ℞. aromatici serapi oppoponacis
casto. bacharum lauri stica. zedoa. macis anisi mastic. feni.
cardamomi. ʒß. cinamomi. spice nar. gar. galange. nu. mu.
cubebe croci rilo aloes squinati. v. gūm mirobal. an. ʒ.i. tur
bith. ʒ. iiii. aloes ad pondus oium confice cū succo salue vl'
maiorane musci. gra. iiii. ⁊ fiant pill'e. dos est a. ʒ.i. vsq; ad
ʒ.i.ß. pillule alie fetide Alman. in illo. c. ℞. puleris picre
ʒ.r. coloquintide interioris. ʒ.v. euforbij. ʒ.ii.ß. castorei pi
peris asse serapini oppoponaci setaragi indi. ℥.i.' cassie si
napis an. ß. centauree minoris elacterij. succi cucumeris asi
nini an. ʒ.v. gumme in succo rute dissoluantur. ⁊ alia ex eis
conficiatur. fiant pillule. Earū dos est a. ʒ.ß. vsq; ad. i.ß. ⁊
hec requirunt digestionem in materia q: soluūt satis ⁊ mlt
tum. ¶ Pillule alie et' sunt que arabice appellantur ⁊ mul
tum valent in dolore capitis q̄tūcunq; fuerit antiquus. ℞.
aloes. ʒ. iiii. mirobalanoꝝ citrinoꝝ kebulorū emblicorum
belliricoꝝ indoꝝ masticis diagridij affari ro. an. ʒ.i. croci. ʒ
i. castorei. ʒ. iii. cõficiantur cū succo caulū ⁊ fiant pill'e. dos
earum est. ʒ.ß. vsq; ad. i.ß. Expertus sum maxime i dolo
re capitis antiquo nec multū soluūt. ¶ Pillule artetice alie
sunt que appropriant ad artetica friam. ℞. ermodactiloꝝ
turbit agarici an. ʒ.ß. cassie lignee spice nardi gario. rilobal
sami carpobalsami. ʒ.ß. macis galange asse fetide se. fe. sar
fragie se. asparagi bruſci gra. solis ros. salis gēme ā. ß. aloes
ad pondus oium cõficiantur cū succo feni. Dos est. ʒ.i
vsq; ad. ℥. iiii. ¶ Pillule alie securiores ⁊ p me multū ex
perte. ℞. mirobalanoꝝ citrinoꝝ. ʒ.r. aloes. ʒ.ir. ʒʒ. ʒ.ii. pi
peris nigri ⁊ longi an. ʒ.i. sinapis. ʒ.ii. centauree salis idi co
loquintide an. ʒ.ii. pēdion. ʒ.iiii. tēpera cum succo porri ⁊ fi
ant pillule. Dos est. ʒ.i. vsq; ad. i.ß. ¶ Pill'e alie de sera
pino. ℞. se. apij. se. armeli an. ʒ.i. serapini bdelij an. ʒ.ii. ie
re. ʒ.iß. pulpe colloquintide agar et an. ʒ.i. turbith. ʒ. vi. fiāt
pillule cum succo feniculi. Dos est an. ℥.ii. ad. ℥. iiii. Sunt
et' pillule de agarico. ⁊ pill'e aggregatiue vide a mesue de
scriptione. ir. ⁊ iste sufficiāt. ¶ Pillule fortiter soluētes. ℞
euforbij colloquintide agarici serapini bdelij an. ʒ.ii. aloes.
ʒ.v. masticis. ʒ.ii. confice cum succo porri ⁊ fiant pill'e dos
est an. ʒ.ß. vsq; ad. ʒ.i. Earum vsus non placet q: educēdo
intestina excoriant ⁊ nimis calefaciunt ꝓ mesue. ¶ Pill'e
fetide maiores ꝓm mesue. ℞. aloes turbith an. ʒ. vi. sera
pini armoniaci oppoponacis bdelij se. armel. mirobalani
colloquintide interioris an. ʒ. iiii. scamōee. ʒ.ii. cassie hermo
dact. febra castorij euforbij agarici ana. ʒ.i. cinamomi croci
cardamomi spice an. ʒ.ß. gūme infundantur in aqua porri
facta ad capellū fiant pillule grosse aliquantulum dosis ē a.
℥.ii. vsq; ad. ℥. iiii. ¶ Pillule herofaldine. ℞. hermoda
ctylorum. ʒ.ii. aloes. ʒ.ii.ß. diagridij. ʒ.i. coloquintide. ʒ.ii.
euforbij turbith an. ʒ.ß. Dos an. ʒ.i. vsq; ad. ii. Nō placēt
q: soluiua nō sunt bene correcta. ¶ Pillule de oppopōa
co ꝓm mesue distin. ir. vtiles sunt in palisi spāliter ⁊ sūt for
titer soluentes ⁊ vsus earum est tutior q̄ vsus pillularum
de euforbio. vide ibi. alias receptas possem ponere. sz ista
sufficiant. ¶ Electuaria solutiua leuiter. ℞. cinamomi ma
cis nucis mus. carifil. an. ʒ.i. ʒʒ. ʒ.ii. acori. ʒ.iß. turbith. ʒ.ß.
mellis q̄tum sufficit. ⁊ fiat electuarium. ¶ Electuarū aliō
ꝓm mesue alcafboni saporis. vide distin. iii. dosis est an. ʒ.
ii. ad. iiii. ¶ Electuarium diafinicon ad idem descriptum a
mesue distin. iii. ⁊ appellat eum confectio de dactilis bonū
⁊ expertum per me. Dos est an. ʒ.iii. vsq; ad. ʒ. vii. ⁊ eo
vtor audacter. ¶ Confectio de manna ex inuentione. Ph.
posita a mesue distin. iii. mirabil'r valet. vide ibi. ¶ Diera
picra Nicolai etiam est de istis. sed q: amara nō potest rū
pi in forma electuarij: oꝛ q̄ distemperetur. ⁊ ideo ponam
ipam cum potionibus mediocriter soluentibus. ¶ Et nūe
retur inter ista diacassiam. cuius hec est descriptio. ℞. pūo
rum violarum an lib. ß. bulliant in ser. lib. aque vsq; ad cō
sumptionem medietatis ⁊ addantur colature māne cassie.
an. lib. i. tamarindoꝝ. ℥. iii. buliant vsq; ad spissitudinem
demum addantur cādi puluerizati. ʒ. iiß. penidij. ʒ. iii. zu
chari lib. i. sirupi viol' lib. i. ß. fiat el'im. Dosis est an. ʒ.i. vs
q; ad. ʒ.i.ß. ⁊ est medicina ꝓ delicatis. ¶ Electuaria me
dio modo soluentia. primum sit electuarium meum superi
us descriptum in secunda pte de solutiuis fleginatis. aliud
est diacitonitē ꝓm mesue di. iii. vide ibi. ¶ Diasene valde
bonum. ℞. nucis musca. galange gariofili folij macis ligni
aloes cardamomi pipis longi. ʒß. cinamomi an. ʒ.i. sene tur
bit an. ʒ.i.ß. anellanarū mundatarū a cortice exteriori. ʒ.
iii. mellis q̄tum sufficit ⁊ fiat electuarium isto mō. recuren
tur anellane ⁊ incorporentur cum melle ad vltimū vo ad
dantur aromata Dos est an. ʒ. vi. vsq; ad. ʒ.i. ¶ Electua
rium iad idem quod dicitur cesaris ⁊ humores purgat a lō
ge ⁊ citam operationem facit. ℞. macro piperis. ʒß. scamo
nee turbith an. ʒ.ii. se. apij ameos piretri salis tabarzet an.
ʒ.i. zucari. ʒ.ii. fiat electuarium cum vino citoniorum dos
est an. ʒ.iii. vsque ad. ʒ. v. alia dimittatur in hoc ordine. Et
hec sufficiant. ¶ Electuaria fortia. diera hermetis ꝓm me
sue distin. iii. Dos. est an. ʒ.ii. vsque ad. ʒ.iii. diera collogn
tide ꝓm rasim. vide in mesue di. iii. Dos an. ʒ.ii. vsque ad
ʒ.iiii. aliud quod mirabile est in passionibus neruorum ma
xime in paralysi. ℞. castorei mirobalanoꝝ citrinoꝝ an.
ʒ.ii. aloes. ʒ.i.ß. asse myrrhe euforbij an. ʒ.ii. ℥.i. folij cia
momi calami aro. ʒʒ. tamarisci nitri galbani squinanti spice
oppoponacis reubarbari serapini storacis calamite an. ʒ.
i. ℥.ß. sarifragie dauci maratri peucedani apij petrosilij sto
racis rubee sanguinis draconis turis cardamoni maiorane
an. ʒ.iii. agarici masticis salis armo. zedoarie an. ʒ.ß. satura
gie hysopi camedreos pulegij origani balsamite mente aq̄
tice brance vrsine basilicontis diptami rute seminis aristolo
gie longe ⁊ rotunde lauri succi caulis agrestis assari salule
bdelij ana. ℥.ß. epithimi polypodij carpobalsami ana. ℥.
i. radicum laureole caparorum anacardorum saume gen
tiane corticum mandragore ana. gra. rl. absinthij bireos añ
gra. v. mellis quātum sufficit ⁊ fiat electuarium Dosis est
an. ʒ.ii. vsq; ad. ʒ.iii. post fermentationē duorū mensiuꝝ ⁊
dek cū aliqua decoctione respiciente mēbrū a quo vis eua

mare etiam materiã quã vis enacuare. hic etiã poſſet enumerari electuarium qđ diamarte dr̃. poſitũ ab Aurk. ſecũdo canone tractatu prĩo cuius doſis eſt an. ʒ. ii. vſq; ad. iiii. Aduertendũ eſt q; cũ medicinis omnibus ſicut eſt turbith agaricus reubarbarus pñt fieri medicine fortiter ſoluẽtes multiplicãdo q̃titatẽ earum. ꝛ earũ vſus eſt magis tutus q̃ facere alia medicinalia ita fortia que ſemper ſumuntur cũ piculo. ꝛ lõ vitanda ſunt q̃to plus fieri põt. ¶ Cõfectiones leniter ſoluentes. prĩo quo ſcias q; oĩa electuaria ꝓdicta pñt reduci in formã cõfectionũ ſi fiãt cũ zucharo bono ꝛ q; non pñt tot puluereſ ĩcorpari oz q; doſis ſit maior. ¶ Diarob cũ turbith in hoc valet multũ. ℞. turbith albi camilloſi ꝛ gẽmoſi. ʒ. ſ. cinamomi gario. añ. ʒ. ii. galãge pipis macis añ. ʒ. i. diagridij. ʒ. iij. zucharo al. lib. i. ꝛ cũ vino granatorũ aqua ſimplici añ. fiat ꝓfectio. Doſis añ. ʒ. iij. vſq; ad. ʒ. iiii. ¶ Item diarob cũ agarico cuius receptas hẽs in ſa pte de medicis ſolutiſ. ꝛ hec ſufficiãt ĩ multa poſſent addi. ¶ Cõfectões medio mõ ſoluentes potes addere de ſolutiuis ꝛ minuere de alijs nõ ſolutis in recepta diarob cũ turbith ſicut addere turbit ꝛ diagridiũ ꝛ minuere alia. vbi gra. ℞. turbith. ʒ. iiii. ß. ʒ. i. diagridij. ʒ. vi. cinamomi gaſ. galange pipis añ. ʒ. ii. macis. ʒ. i. zucharo i. q. ſuf. cũ aqua ſimplici ꝛ vino citoniorũ añ. ꝛ fiat cõfectio. Bĩr fit diarob cũ reubarbaro. ꝛ vz qñ materia foret mixta ex fl'ate ꝛ cõlera. ℞. reubarbari turbith an. ʒ. iii. ß. ʒ. i. ſ. galange pipis añ. ʒ. i. croci macis ſpice añ. ʒ. i. zucharo lib. iiii. vini citoniorũ lib. ii. fiat confectio. doſ eſt a. ʒ. iii ad. vi. poſſunt ẽt addi diacridij. ʒ. iiii. ꝛ erit fortius. Diarob cũ ſene. ℞. ſene mũde. ʒ. i. cinamomi gaſ. macis maſti. añ. ſ. diagridij. ℈. ſ. ꝛ cũ zucharo fiat confectio cũ vino gra. doſ eſt ab. ʒ. ſ. vſq; ad. ʒ. vii. ꝛ hec ſufficiant. ¶ Pñt ẽt fieri alie confectiones fortiter ſoluentes ſicut diarob cũ turbith ꝛ mezereon ſcamonea collo quintida. Diarob cũ turbith ꝛ euforbio bdello ꝛ filibus ſz qz nõ ſunt in vſu dimitto deſcriptionẽ. Ermeli⁹ eſt ẽt reducere in forma ellij qz melius ꝓſeruãt ꝛ ꝓportionãt ad inuicẽ ꝛ ẽt melius fermẽtãtur. ¶ Potiones leniter ſolutie. ℞. caſſie. ʒ. i. diſtẽperenť cũ decoctione cõi ꝛ aromatizenť cũ cinamomo. Decoctio cõis ſic fit. ℞. ordei. ʒ. iiii. pruno⁹ numero. xii. ligritie tamarindo⁹ aniſi fenic. añ. ʒ. ſ. aq̃ li. iii. buliant ſiſ vſq; ad cõſumptõem tertie partis lẽto igne: alia potõ. ℞. bñdicte. ʒ. i. diſtẽperetur cũ decoctione cõi ꝛ aromatizetur cũ cinamomo. Alia potio ꝛ eſt magis appropriata iſtis paſſionibus. ℞. hierepigre. ʒ. i. diſtẽperet cũ decoctione cõi ꝛ aromatizetur cũ cinamomo. ad idem caſſieſi. ʒ. ſ. ellij ſolutiui mei deſcripti in ſcõa parte de medicis. ʒ. ii. ſ. diſtẽperet cũ decoctione cõi ꝛ aromatizeť cũ cinamomo. ¶ Et no. q; cuilibet predictarũ potionum poteſt addi. ʒ. i. ellij õ ſucco roſa. ꝛ plus ꝛ citi⁹ faciunt operationẽ ſuã nã elli⁹m de ſucco ro. aſſe parum ſolut ſed ſolutiua cito faĉ ſoluere. eſt. n. calcar aliarum medicinarum vt ait meſue. ¶ Potões medio mõ ſoluentes ꝛ vocanť medicine ſalutifere. ℞. caſſie. ʒ. i. agarici. ʒ. i. ʒ. cinamomi an. ʒ. ſ. infundatur agaricus. ʒ. ʒ. cinamomũ in melle ro. co. in mozatorio per diẽ. i. ꝛ bene tere cũ piſtello reubarbari. ʒ. i. ſpice. ʒ. ſ. reubarbar⁹ ꝛ ſpica infundanť in vino bono vel ſero caprio vel aq̃ endiue p diẽ. Deide fiant expreſſiones bone ꝛ ſba abijciať ꝛ caſſia diſtẽperet cũ dicta expreſſione ꝛ decoctione cõi cui addatur ſal gẽme. ii. gra. ꝛ aromatizeť cũ cinamomo ꝛ deť cala. hec medicina conſuenit cõiter ducere ſex vicibus ꝛ purgat mliam caput pectus renes matricem ꝛc. Et educit a neruis ꝛ maxime ſi dimiſſa decoctõe cõi diſtẽperet cũ decoctione reſpicientiũ neruos. ꝛ diuerſificat qz qñq; addit elli⁹m de ſucco roſ. ʒ. i. qñq; ſumit. ʒ. i. caſſie qñ qz ſumitur de agarico ꝛ reubarbaro an. ʒ. ſ. ꝛ hec fiãt ſm diſpõnes corpoꝝ. ꝛ tpe quo reubarbarũ erat in bono foro multũ vtebar hac medicina. ¶ Potõ alia. ℞. bñdicte ʒ. ſ. vel. ʒ. vi. turbith. ʒ. i. ʒ. ſ. diſtẽperet cũ decoctione cõi addať ſalis gẽme pondus gra. v. turbith. ʒ. ſ. ʒ. i. ſalis gẽme ponderis quatuor granoꝝ diſtẽpetur cũ decoctõe cõi vel decoctõe rex portãtiũ virtutẽ ad neruos ſicut decoctio ſticados peonie artetice palitice folij ꝛ ſiliũ pñt multe alie ſiles deſcribi. ¶ Decoctio cõis ex pruno⁹ liquiritie ordeo paſſulis ꝛ tamarindis. ¶ Potões fortes. ℞. hiere hermetis. ʒ. vi. diſtemperet cũ decoctione polypodij ſene cẽ tauree cinamomi prũorũ ordei ꝛ addať electuarij ſucci ro. ʒ. ſ. ꝛ aromatizeť. Ad idez. ℞. hiere colloquintide. ʒ. i. diſtẽperetur cũ decoctione cõi ꝛ aromatizetur cũ nuce muſ. Ad idẽ. ℞. ſeis aniſi feniculi petroſili. aptj añ. ʒ. ſ. ſene tibimi an. ʒ. ii. ℈. ii. paſſularum. ʒ. i. agarici colloquintide ſerapini añ. ℈. ii. caparorũ. ʒ. iii. turbith. ʒ. i. eſule. ℈. i. mezereon. ℈. ſ. polipodij cartami an. ʒ. v. fiat ex eis decoctio lẽto igne ꝛ coleť. ꝛ colature addatur chatartici ĩpialis. ʒ. i. benedicte ʒ. ii. aromatizetur cũ cinamomo. hec medicina ls fortis ſit pp multa ſolutiua que ĩgrediuntur. tñ hec ſolutiua reſoluũtur in fumũ pp ebulitionẽ. ꝛ lõ virtus eius remittť. ¶ Et ſcias q; qñ volumus fortes medicinas melius ĉ eas ſumere in forma pillularum. qz pp longam moꝛã quã in ſtõ trahunt attrahunt humores a remotis. ¶ Et qñcũq; otigerit pillulas trãſglutiri non poſſe. piſtenť ꝛ tribuantur ĩ apoſimate appropriato hũori ꝛ mẽbro a quo vis eũare. ¶ Pilulis leniter ſoluẽs. ℞. aloes. ʒ. i. mirrhe maſticis an. ʒ. ſ. cinamomi gaſ. an. ʒ. ii. croci. ʒ. i. zucharo ad pondus oĩum ꝛ fiat pulus doſ eſt ad libitũ vſq; ad. ʒ. ſ. ¶ Nota q; aloes q̃to magis eſt lotus tanto magis cõfortat ſtõm ꝛ tãto minus ſoluit ꝛ q̃to minus ĉ lotus tãto magis ſoluit ꝛ minus ſtõm confortat. alius q ſatis eſt in vſu ꝛ dať in quacunq; etate ꝛ quacũq; hora qr ẽt datur cũ cibis. ℞. ſene. ʒ. iii. cinamomi. ʒ. i. tartari. i. fecis vini que radeť a pietibus vaſis. ʒ i. pulueriʒantur ꝛ fiat pulus ꝛ ſi vis adde zucharo ad pondus oĩum. doſ ĉ ad placitũ vſq; ad. ʒ. ſ. alius ꝛ ĉ vitim⁹ ℞. ſene epithimi paſſularũ florum boraginis polipodij recẽtis añ ꝑtes equales triturẽtur poſtq̃ polypodiũ fuerit exiccatũ ꝛ cribelentur. Dantur cuꝝ zucharo in eſtate in hieme cũ melle. doſ eſt ad placitum vſq; ad. ʒ. ſ. ¶ Pulueres medio mõ ſoluẽtes. ℞. turbit optimi ꝛ electi ſine cortice exteriori. ʒ. i. ʒuc. ʒ. i. ß. ʒ. ſ. pulueriʒentur ꝛ miſceãtur doſ ĉ. a. ʒ. ii. vſq; ad. ʒ. iiii. datur ĩ mane cũ aqua calida. ꝛ ſi vis ex eo operationẽ fortiorẽ exhibe ĩpm. cũ decoctõe dactilloꝝ hermodactyllorũ ꝛ cinamomi. Iſte pulus mirabiliter ꝓdeſt guttoſis. alius. ℞. foliculorũ ſene. ʒ. ix. ciamomi. ʒ. ii. garioſi. ʒ. ſ. ſ. tartari. ʒ. v. diagridij. ʒ. ſ. fiat pul. doſ ĉ a. ʒ. i. vſq; ad. ʒ. iii. ꝛ ſoluit bñ. alius purgãs flã marie de ſtõ ꝛ epate. ℞. turbith. ʒ. ii. ʒ. ii. k ebulorũ emblicorũ an. ʒ. ſ. ß. ʒ. ii. ſ. ameos dõeſtici. ʒ. ii. ʒuc. al. ʒ. ii. fiat pniſ. doſ eſt a. ʒ. i. vſq; ad. ʒ. iiii. alius maxime efficacie ĩ guttis ꝛ paſſionibus nervoꝝ friſ. ℞. hermodactillo⁹. ʒ. xii. ſ. turbith ſcamonee an. ʒ. x. mirrhe folij an. ʒ. ſ. ß. garioſil. ariſtologie lon. ꝛ ro. ſe. aſparagi bruſci aniſi apij. an. ʒ. ii. ſ. fiat pulus. Detur in mane cũ aqua calida. doſ eius a. ʒ. i. vſq; ad ʒ. i. ſ. alius quo ego vtor maxime efficacie. ℞. ß. ʒ. ſ. an. ʒ. ii. ſaliſgẽme. ʒ. ſ. turbit. ʒ. i. zucharo ad pondus oĩum ei⁹. doſ eſt a. ʒ. i. vſq; ad. ʒ. iii. Multi alij pñt fieri ꝛ de diuerſis ſolutiuis qui nõ bene forent ſecuri ex eo q; ſolutiua non bene coniunguntur in iſtis pulueribus ideo predicti ſufficiant qz ſunt ſecuri valde ꝛ poſſumus eis vti ſecure ꝛ rute. Et nota q; turbit nunq̃ debet multũ conteri ne adhereat ſtõ ꝛ ſemp debet ſecũ. ʒ. amiſceri. agaricus ãt ſemp bene conteri oportet. ¶ Pulueres ſoluẽtes periculoſi ſunt ꝛ lõ dimittendi. Modus tñ apponẽdi ſit talis. ℞. ꝓdiſi. ʒ. iii. diagridij. ʒ. i. ſ. ß. piretri kebulorũ citrinorũ emblicoꝝ maſticis ſpice xiloaloes ſandali albi ꝛ rubei an. ʒ. i. zucharo ad põdus oĩum. eius doſ q̃tũcũq; pua piculoſa ĉ. ſiſ põt fieri de hermodactyloꝝ euforbio aſſa fetida ꝛ filib⁹. Alius. ℞. diagridij. ʒ. ſ. turb. ʒ. ʒ. iii. eleborꝝ albi foliorũ mezereon comectorũ an. ʒ. i. ſ. zucharo ad põdus oĩum ꝛ fiat pulus. Doſis eſt. ℈. ſ. vſq; ʒ. ſ. ꝛ ĉ piculoſus. ꝛ hec ſufficiant de dictis ſolutiuis in dictis paſſionibus. ¶ Digeſtiua ĩ ꝓdictis paſſiõibus ꝛ prĩo ſirupi. Digeſtiuũ principale ĉ ſirup. õ ſit caſtos ſm meſ. diſtinctõe. vi. ꝛ detur cũ decoctõe portante virtutẽ ad mẽbrũ vbi ĉ materia. alind. ℞. cinamomi gariofil. nu. mu. galãge ſpice nardi rilobalſami carpobalſami xilocaſſie amõi carni ſanſuci maſti. ſgnãti celtice aniſi feniculi apij aſſari petroſi. ſticados dauci cuſcute eupatorij ſalute berbe palꝝ ſe. aneti coſti acori ciperi añ. ꝑtes equales fiat õ

c octio ⁊ cū melle sirupizetur ⁊ parū muſci addatur ⁊ fiat
sirup. longuſ quo vtatur sine alia decoctõe mane ⁊ sero stõ
ieiuno. ʒ. iiii. pro qualibet vice. Item nota ꝙ ʒ⁹ oximel di-
gerit in talibus passionibus scõm mesue distinctõe. vi. ℞.
zinian. ʒ. ſ. folij folioꝝ ſalnie ⁊ reliqua vide ibi. Dos. est
ʒ. ii. cū cala/mane ⁊ sero. Aliõ qõ dicitur sirup. herodis. ℞
squille lib. i. 33. se. anisi feni. piretri hysopi cinamomi gario-
fil. costi acori añ. ʒ. i. piperis ciami amõi an. ʒ. ii. dauci. ame
os ieniſtici carui añ. ʒ. x. aceti fortis. lib. i. ſ. mellis. li. ii. hec
oia infundantur i aceto ⁊ buliãt ad ſufficiẽtiã. postea cola ⁊
addatur supradcm̃ mel dispũãtũ ⁊ spẽs ponantur in saccu
lo vsui reseruetur. Dos. ʒ. ii. cũ decoctione portante virtu
tem ad mẽbrũ vbi est materia. Pulnis digestiuus i pdcis
passionibus. ℞. cinamomi. ʒ. iiii. 33. ʒ. ii. pipis. ʒ. i. mirtillo
rũ. ʒ. i. galange nu. muſ. folij cardamomi melegete gario
fil. an. ʒ. ii. sileris mõtani. ʒ. iii. eufragie rute ficce celidonie
an. ʒ. ii. ſ. cribellentur bñ zuchari ad pondus oiũm ⁊ fiat
pulnis. Dos est. ʒ. ii. dare in mãe stõ ieiuno cũ bono vino.
Et diarodon digerit materiã flatica si detur stõ ieiuno dos
est. ʒ. ſ. ¶ Dic possent põi oẽs sirupi digerẽtes materiam
flaticã positi. c. de soda fria. vide ibi ꝙ te illa. ¶ Cõfortãtia
nernos assumpta per os cõferentia factis enacuatiõibus.
¶ Electuariũ anacardinũ descriptum a rasi capitulo ō pa
lisi ⁊ puocat febrez ⁊ facit sudorẽ vide ibi dos ẽ a. ʒ. i. vsq;
ad. ʒ. ii. ieiuno stõ põt bibi parũ vini subtilis sicut ribolium
aliud ⁊ est potio mirabilis que põt dari oi mane a pricipio
vsq; ad finem sine purgatio pcesserit siue nõ q̃ exiccãdo di
gerit ⁊ resoluit ⁊ nernos cõfortat. ℞. ine anisi foliorũ rute
añ. M. ii. bulliant cũ tribus lib. aq̃ vsq; ad lib. i. ſ. ⁊ colet
cuius colature. ℞. ʒ. iii. tiriace antique. ʒ. i. misceat simul ⁊
detur stõ ieiuno. 33. conditum sumptũ stõ ieiuno ẽt valet ⁊
bibere pay p⁹ pdictã decoctõz sine tiriaca ꝓficit multũ. aco
ri cõdit inter cetera valẽt ⁊ omni hora possunt approximari
conditꝰ sicut. 33. vide mesue distinctione q̃rta. ¶ Valz ẽt
diacalamentũ diatrionpiperion vide descriptõẽs a M. esue
distinctione pria. ¶ Tiriaca ãtiqua i passionibus nernoꝝ
de materia frigida valz. Diacimininũ ẽt valet ⁊ quasi oẽs cõ
fectões cale. Et possunt cõpõni addendo aromata plus ⁊
minus ꝓut fuerit necessitas. ¶ De clysteribus lẽitiuis. ℞.
brodij carniũ lib. ii. olei. ʒ. iii. casse vel zuchari. ʒ. i. mellis
ros. colati. ʒ. ii. salis parũ ⁊ fiat clystere ⁊ si vis sume ō bro
dio in minori q̃titate. aliud. ℞. decoctõis malue blitis mer
curial furfuris. lib. ii. olei camomille. ʒ. iii. salis parũ casse
vel benedicte. ʒ. i. fiat clystere põt etiam addi vitellus vn⁹
oui vel duo. pñt addi decoctõi ſ antisi feni. cimini camomil
le ⁊ silia, ⁊ remaneant cõla ⁊ cõferunt in principio clysteria
media. ℞. decoctionis centauree polipodij malue camo-
mille blitis furfuris cartami anisi feni. cimini orbace añ lib.
i. ſ. olei rute. ʒ. iii. benedicte byerepigre añ. ʒ. i. mellis ro.
co. ʒ. ii. salis parũ ⁊ fiat clystere. i his possumus addere se
nugrecum altea mellilotũ ficus sic. ⁊ similia ⁊ remanẽt me
dio mõ soluentia Et nota ꝙ quantitas clysteriorum dz esse
sm q̃titatẽ corpis cui approximantur nam in corpe parue
q̃titatis dz esse parue q̃titatis. ¶ Clysteria fortia. ℞. cen
tauree polipodij colloquintide an. M. i. cartami. ʒ. iiii. anisi
feni. petro. cimini orbace seminis aneti ameos an. ʒ. v. mal
ue mercurialis pitarie calamenti montani origani rute pule
gij an. M. i. ficuũ siccarum numero. x. fiat decoctio lenta in
lib. iiii. aque vsq; ad consumptionẽ tertie ptis ⁊ coletur ⁊
colature addãtur olei rute. ʒ. iii. benedicte casse an. ʒ. i. salis
gẽme. ʒ. ii. agarici turbith an. ʒ. i. ⁊ fiat clystere: alia põt fie
ri valde fortia quibus nõ est vtẽdũ nisi sit necessitas magna
¶ Unguentũ de euforbio mirabile. ℞. olei antiqui mul-
tũ lib. i. cere ru. ʒ. ii. liquefiat cera cum oleo ad ignẽ ⁊ elicia
tur desuper euforbij. ʒ. i. castorei. ʒ. ſ. ⁊ fiat vnguentum
hoc enī mirabile est in passionibus nernoꝝ ⁊ exptus sum.
aliud. ℞. serpẽtes sicut sunt bisse ⁊ amputatis capitibus ⁊
caudis spacio. iiii. digitorũ ⁊ interioribus delectis fac frus-
ta duorũ digitorũ ⁊ põe in olla vitreata habente i medio
vnũ fundum pforatũ super quo ponãtur illa frusta. deide
pone ollam in caldario pleno aqua bulliente quousq; distil
letur pinguedo ad fundũ. postea depõe ollã ab igne ⁊. ℞
sillius pinguedis. ʒ. ii. succi centauree. ʒ. ſ. radicũ caparorũ
piretri euforbij castorei an. ʒ. ſ. cere. q. ſuf. ⁊ fiat vnguentũ
⁊ multuz vz guttis ⁊ doloribus nernorũ. boc ẽt mirabile
est in cõfortatõe nernorũ olea oia. Olea cala in hoc valent
sicut oleum de costo cuius receptã vide a rasi. c. de palysi.
Oleum laurinũ. Oleum anacardinũ. Oleum de lilio. oleuz
de piperib⁹ ⁊ silia. has quatuor receptas vide a mesue di
stinctione. xij. Oleuz vulpinũ mirabiliter ẽt opat. vide me
sue. ¶ Unguentum optimũ. ℞. succi saluie. ʒ. i. absinthij
maiorane apij an. ʒ. ſ. bacharũ lauri inniperi castorei an. ʒ.
vi. marciatõ olei laurini an. ʒ. ii. cere ru. ʒ. v. aceti parum ⁊
fiat vnguentum ⁊ est vtile valde. ¶ Emplastrũ de sinapi
optimũ vide receptã a mesue distinctione. xii. Et recorde-
ris elenare ipam de hora in horam ad videndũ opationez
ne nimis viceret. Emplastra oia in. ca. de apoplexia utilia
sunt in hoc casu. Balnea stufe embroce ⁊ epithimata con
ferunt sed plus cõfert stufa in palysi q̃ balneũ q; stufa pl⁹
consumit q̃ dissoluat balneum ⁊ ecõuerso. fiat stupha ex
artemisa mentastro marubio ruta origano paleuca nastur
cio ⁊ in exitu stuphe dec tyriace antique. ʒ. i. iste herbe pos
sunt poni in stupha super prunis in aqua bulliente ⁊ sic ite-
rius sine alio. ¶ Embrocatio administranda sup caput ⁊
loca nernosa. ℞. florũ camomille. lib. ſ. ine foliorum sal-
uie eupatorij sansuci sticados an. ʒ. iiii. decoquantur i q̃tu-
or. lib. aq̃ vsq; ad. iii. fiat embrocatto ⁊ ẽt potest fieri sicut
emplastrũ cũ herbis istis ad idem. ℞. camomille sticados
eupatorij sansuci origani foliorum lauri an. ptes equales fe
nugreci vz partẽ mediã ⁊ coquatur ⁊ fiat embrocatio. epi
thima ẽt ras descriptũ in. c. de gutta ad guttã. friam valet i
boc casu. ¶ Balnea naturaliter calida sicut sulphurea alu-
minosa ferrea ⁊ similia multũ valent q; exiccant. illas mãs
⁊ confortant nernos. sed p̃mittende sunt eũationes ⁊ alia
regsita. ¶ Balneũ in quo bullierit catulus vulpis euiscera
tus ⁊ canis multũ valet. Et vz balneũ aque maris q; exic-
cat marie si non balneatur caput. fiant ẽt alia balnea artifi-
ciosa cũ aqua dulci que pdictorũ virtutẽ bñt. Nam i aqua
dulci ponũtur ad balneandũ res que exiccãt ⁊ nernos ꝙfor
tant sicut sulphur sinapis ⁊ sterc⁹ colũbinum sal cinis pu
legium sticados artetica palytica ⁊ cõsimilia. ⁊ extinguitur
ferrũ ignitum. neq; pdicta diu bulliant qa virtus resoluere
tur herbarũ. ¶ Et no. ꝙ post balneationẽ standũ ẽ in loco
vbi bene sudare possit. qa aliter materie agitate p balneuz
irent ad extrema ⁊ lederent nernos. ¶ Et nota ꝙ post su-
dorem ⁊ balneationẽ assumere aliqd de predictis cõferen
tibus nernis optimũ ẽ. ⁊ per istum ordinẽ vidi multa bo
na sequi. ¶ Pronocantia febrem ⁊ de his cũ gb⁹ qa picu
lum est aliq̃liter puocare febrẽ marie corpe recepto. iõ sub
tiliter insistendum est. Pronocãtia febrem duplicia sũt nã
quedã sumunt ꝙ os ⁊ qdã approximant ab extra. Assum
pta per os sunt sicut electuaria calida sicut tiriaca antiq̃ mi-
tridatũ cõfectio anacardina scripta supra in. i. c. assa fetida
castoreum sinapis que dant simplicia vel mixta ad duplũ
cũ melle. Que exterius approximant sunt sicut olea calida
Et hoc speciale est. ℞. olei petrolei siue de costo siue lauri-
ni. lib. i. carniũ leonis. ʒ. iiii. bulliant dicte carnes in frusta i
cisa qua quousq; dictũ oleũ sit consumptũ scõm tertiã et⁹
¶ Addidẽ. ℞. alicuius oleoꝝ predictoꝝ lib. i. onoꝝ formi
carũ. ʒ. iii. ⁊ buliant simul vsq; ad cõsumptõem tertie par
tis. ad idem aliud. ℞. alicuius olei predictorum. ſ. lib. i. pi
peris piretri euforbij an. ʒ. ſ. pulnerizentur ⁊ buliãt i pre
dicto oleo vsq; ad consumptionem tertie partis. Modus
operandi est iste inungas pulsus brachiorum ⁊ temporũ
ex isto oleo aliqualiter calefacto ⁊ etiam emunctoria sic sub
ascellas post aures ⁊ inguina ⁊ hypocundrium dextrum
⁊ sinistrum ⁊ virgã pudibunda ⁊ mulieribus mãmillas se
pe in die. ¶ Aliter pone illum cuius febrem vis pronoca-
re in vno loco bene calido ⁊ da comedere res calidas sicut
alliatam vel sinapismum in magna q̃titate vel piperatum
cum bono vino ⁊ potenti. ⁊ postmodum cum aliquo pre
dictorum oleorum facias vnctionez in omnibus locis pre
dictis. ¶ Euaporatoria bona sunt ⁊ maxime quando eua
porantur collũ spodilia parꝫ capitis posterior cerui facies

membrum paralyticum. Et istud est solēne valde. Rx. ine asse calamenti sticados salute añ. ʒ.ij. aceti lb. ʒ. aque. lb. iij. bulliant simul ad consumptionem medietatis demum sumatur lapis molendini ⁊ igniatur ⁊ proiciatur de dicta decoctione super lapide ignito ⁊ evaporetur membrū ⁊ post evaporationem predicte herbe ponantur super membro evaporato ⁊ dimittatur per modum emplastri ⁊ subsequetur effectus optimus. Et expertus sum sepe. nam virtus profundatur ⁊ incidit ⁊ resolvit humores. ⁊ ideo multum valet in sciatica. Valet etiam evaporationum factum de predictis herbis bullitis in aqua si super fumo teneatur locus lesus coopertus bene pānis. hoc etiam valet si super lapide predicto ponatur solum acetum. Et est sciendum ꝙ post fumigationē debet stare in loco calido ꝓpter sudare posse.

¶ De gargarismatibus ⁊ caputpurgijs. ¶ Nota ꝙ gargarismus fit ad. v. intentiones. Primo ad alterandum vt Rx. piretri sinapis stafisagrie acori añ. ʒ.i. piperis. ʒʒ. añ. ʒ. ʒ. bulliant in aqua ⁊ coletur ⁊ addatur colature salis armoniaci castorei añ. ʒ.i. ⁊ fiat gargarisma ⁊ valet ad exiccandum humiditates in ore existentes. ¶ Aliud. Rx. radicum acori. ʒ.ij. piretri. ʒ.iij. sinapis. ʒʒ. añ. ʒ.i. nu. musca. ʒ.ij. ʒ. aceti. ʒ.ii. mellis. ʒ.iiij. aque. lib.ii. bulliāt omnia simul usq; ad consumptionem. Item. Rx. aceti squillitici. lb. ʒ. origani piretri macropiperis sinapis añ. ʒ. ʒ. pulverizentur subtiliter ⁊ misceantur ⁊ fiat caputpurgium. ¶ Secundo fit ad evacuandum vt. Rx. castorei. ʒ.i. panis porcini piperis baccharach pulpe colloquintide enforbij fellis taurini subtiliter exiccati añ. ʒ.ii. omnia pulverizentur subtiliter cuius pulveris accipe. ʒ.ii. aque maiorane. lib. ʒ. ⁊ fiat caputpurgium. mirabiliter enim caput purgat. Et si vis lenius illo fac omnia equaliter bulire simul ⁊ cola. Et aqua maiorane vtere pro gargarismo. ¶ Aliud. Rx. sinapis. ʒ. ʒ. mellis. ʒ.ii. aceti. ʒ. vi. bulliant lente ad ignem ad consumptionem medietatis. deinde accipe huius decoctionis postq̄ colatum fuerit. ʒ.i. aque. ʒ.iii. ⁊ fiat gargarisma. Tertio fit gargarizatio ad abstergendum materias de partibus gule. Quarto fit ad cōstringendum vel ad compingendum catarrū. Quinto fit ad compositas intentiones. Caputpurgium. Rx. enforbij castorei añ. partes equales dissolvantur in oleo ros. in quo bullitum est costum ⁊ de eo distillet in nasum ⁊ multum exiccabit ⁊ bene succedet ei. ¶ Aliud. Rx. colloquintide radicum sicle nigelle granorum armel añ. partes equales bulliant in aqua maiorane ⁊ coletur ⁊ fiat caputpurgiū. Alia si vis quere in capitulo de apoplexia vide ibi.

¶ De flebotomia ⁊ ventosis. Raro competit flebotomia in egritudinibus nervorū ⁊ si accidat evenire quia causa fit ex sanguine tunc competit flebotomia diversiua per angulum vnum vt si paralysis sit in brachio lateris dextri fiat in sinistro ad partes inferiores. Et aliquando ꝓtingit fieri per angulos duos vt si paralysis esset in brachio dextro fiat in sinistro pede ⁊ in hoc operetur prudentia medici. ¶ Ventose sepissime cōferunt. nam aliquando conferunt ad evacuationem materiei causantis paralysim ⁊ tunc competit scarificatio ⁊ maxime quando materia finit ex ventositate. Et ꝙnto materia fuerit ꝑfundior tanto fiat scarificatio profundior. Alij conferunt ad attrahendum spiritus ad membra paralytica postq̄ facta est evacuatio ⁊ tunc nō fiat scarificatio qr spiritus attracti per ventosas exalarent ⁊ evacuarent imo oportet ꝙ fiat appositio alicuius ꝙ faciat crustā vt spiritus illic attracti permaneāt. Et confortetur locus lesus ex sui caliditate ⁊ hec crusta fiat aspergendo picem navalem super membro ventosato vel aliam gūmaz. Et debent apponi ventose cum multo igne ⁊ habere capita valde stricta ⁊ subito elevari ⁊ cum elevate fuerint vel aspgere de p̄ue re predicto vt hec sufficiant in curis egritudinum nervorū. ¶ In quibus nota quot materia faciens spasmum grossior videretur materia faciens paralysim ⁊ qr turbit evacuat a te flegma subtile. ⁊ si misceatur cū. ʒʒ. evacuat flegma grossum ideo maior q̄titas. ʒʒ. debet āmisceri cum turbith in cura spasmi q̄ in cura paralysis. In tremore valet a ꝓprietate cupatorium sticados garyofilata perforata castoreum. In fine paralysis post ventosam in mumia sumach sarcocola cum oleo myrtino. ¶ Nota ꝙ pellis arietis valet vel bos vel equus vel aliud animal vivum subito enisceratum in cura dictarum egritudinum. In cura spasmi de inanitione in facto esse non curatur sed tantum in principio. Libaria debent habere cōditiones quinq; per que cura perficitur. Prima ꝙ sint facilis digestionis. Secūda ꝙ sint facilis penetrationis. Tertia ꝙ sint multi nutrimenti. Quarta ꝙ sint alterativa complexionis qr frigida ⁊ humida. Quatuor sūt cibaria principalia. primū ova sorbilia. secūm vinum. multū lymphatum. tertiū aqua carnis. quartū lac specialiter mulieris ⁊ postea asine. Tripiex est balneum conferens. primū aque dulcis in quo bullierint herbe frigide ⁊ humide. vide salicis nenufaris. secūm lactis. tertium decoctionis carni. Et inter alia humectantia ⁊ phibentia quod maxime confert pinguedini spine ē hoc. Rx. axungie anseris galline medulle vituli añ. ʒ. ʒ. mucilaginis psilij dragaganti gūmi arabici añ. ʒ.iij. olei violacei olei nenufaris añ. ʒ. ʒ. cere q̄tum sufficit aceti parū ⁊ fiat unguentū. ¶ Caplin de epilepsia. ¶ Digerentia i epilepsia. Rx. rute vtriusq; salute. maiorane hysopi ficce añ. M. ʒ. radicum ireos acori ciperi iteriotis squille ameos visci quercini polij origani calamenti aristol. ro. añ. ʒ.ii. semi. anisi maratri siseleos se. basilicontis se. peonie añ. ʒ.iii. liquiritie mundate passularum mundatarū añ. ʒ.i. nu. mus. cubebarū piretri añ. ʒ.i. flox anthos sticados radicum feniculi brusci añ. ʒ. ʒ. succi absinthii succi fumiterre añ. ʒ.i. ʒ. cuz melle ⁊ zucharo sufficientibus. fiat sirup qui acetosetur parum cum aceto squillitico ⁊ propinet cuz decoctione peonie rute nu. mus. Et si velles eius caliditatem remittere eidem scariole coriandri recentis seminū cōmunium añ. ʒ. ʒ. Item potest sumi de sirupis p̄dictis diverentibus flegma in prima parte vel dictis in. c. de paralysi ⁊ cum decoctione rerū valentium a ꝓprietate epilepsiam ꝓponere. ¶ Et nota ꝙ regulariter purgandus est epilepticus in anno sex vicibus: bis in vere bis in autūno: semel in estate semel in hyeme. ¶ Et nota etiam ꝙ quando periodi sunt in aduentu lune vel in augmento est signū ꝙ materia est humida. ⁊ quando veniunt in declinatione lune est signum ꝙ est frigida. ¶ Res valentes a ꝓprietate contra epilepsiam peonia suspensa collo vel interius assumpta. Item ruta frequenter odorata ⁊ succus eius cum modico asse fetide. Item visus quercinus in collo suspensus. Item hysopus. Item pollium montanum. Item cerebrum lupi maxime cande ⁊ capitis. ⁊ fiat ex hac pelle zona ⁊ sūr zona de corio asini. item sanguis muscule cum urina infantis ⁊ corio eius. item piretrum cum melle mixtum. item nardus in collo suspensus. item coagulū leporis potatum. item ossa capitis humani ⁊ maxime partis anteriotis adusta ⁊ pulverizata. item legantur versus ad aurem epilentici. Gaspar fert myrrham thus melchior beltasar aurum. Hec tria qui secum portauerit nomina regum. Solvitur a morbo xp̄i pietate caduco. ¶ Confortantia ⁊ conferentia facta purgatione. tyriaca mitridatum aurea alexandrina pluris arcoticon nicolai dianthos diamargariton mesue elin de gēmis Mes. acori conditi. ¶ Aliud. Rx. pulveris diamantis pulveris diagalanga pulveris rosate novelle añ. ʒ.i. ʒ. pulveris arcoticon fine musco pulveris diamargariton coriandri p̄parati cozalli rubei añ. ʒ. ʒ. corticuz citri cōditum. ʒ.i. ʒ. condi. ʒ. v. carnium vuaruz passularū. ʒ.i. cōserue ro. ru. ꝙserue sticados arabici añ. ʒ.ii. aque ro. q̄tum sufficit zucheri. lb.ii. fiat electuarū. ¶ Aliud ⁊ melius. Rx. aque calide. ʒ.iii. pulveris mastices. ʒ.ii. misceant fiat ⁊ non colent ⁊ potent omni mane ieiuno stomacho qñ epilepsia evenit ex stomacho ⁊ est res singularis. ¶ Aliud. Rx. margaritarū mundatar. ʒ. gaf. galāge nu. mu. cubebe domestice añ. ʒ. ʒ. flox cinami. ʒ.ii. gra. tinctor ligni aloes storacis calamite. añ. ʒ. ʒ. sandali aromatici erici crudi dozonici romani añ. gra. v. se. peonie visci quercini diptami añ. ʒ.i. carnium vuarū passarū pinguiū. ʒ. ʒ. cōserue anthos conserue sticastos arabici ꝙserue boraginis añ. ʒ.ii. zucheri lb. i. ⁊ cū aque ro. fiat electuarū. ¶ Aliud. Rx. pulveris arcoticon fine musco diamargariton añ. lb. ʒ. diambre. ʒ.ii. muscī. ʒ.ii. ⁊ fiat electuarium. ¶ Pulvis optimus. Rx. cina-

o

momi garioſi. galange macis nu. mu. cubebarū. ʒ. ii. trium generum piperis cardami ſe. aniſi feniculi ſe. peonie byſopi ſicce diptami viſci quercini. ʒ. i. croci. ʒ. i. cādi. ʒ. v. zucha ri ℈m tertiam partem omnium ⁊ fiat puluis de quo vtatur in cibis ⁊ omni modo. ¶ Puluis valens a forma ſpecifica ℞. galitria. ʒ. ß. viſci quercini. ʒ. i. tormētile. ʒ. i. ß. ⁊ fiat pul uis de quo adminiſtrent. ʒ. ii. ante aduentuʒ paroxiſmi cū aqua decoctionis peonie. ⁊ nota bene. Uel ſic. ℞. oſſiū ca pitis humani de parte anteriori cōbuſtoruʒ ſeminis peonie añ. ʒ. ß. tormētile viſci quercini añ. ʒ. ii. ⁊ fiat puluis. ¶ Sol uētia in epilepſia. pillule cochie pillule de hierapicra pillule fetide hiera diacollogntidos hiera hermetis hiera galieni. Uel ſic. ℞. hiere galient. ʒ. ii. ß. pulpe collogntide bdelij añ. ℑ. ß. maſticis gra. iij. ſe. peonie. ℑ. ii. cuʒ ſucco rute fiant pil iule groſſe ad formaʒ ciceris. doſ. añ. ʒ. i. ſine. ℑ. ii. ¶ Res que mouent epilepſiam odorate galbanuʒ vel fomentatio apij vel cornu caprini combuſti: omnia hec mouent epilep ſiam. ⁊ etiam cepe alliū porruʒ ſinapis fabe vinum ⁊ fumā tia ad caput. Diuertentia ligaturē extremoꝝ contorſio digi torum ⁊ ꝑpre paruoꝝ tractio naſi auris ⁊ ſimiliū. ¶ Cau teria conferentia ſuper cōmiſſuram coronalem vel in parte poſteriori ⁊ ſunt remedia que deberent fieri quādo alia nō valent. ℙ Primū eſt emplaſtrū raſ. qō ſic fieri dʒ. ℞. fina pis piperis euforbii puluerizatoruʒ ſubtiliter añ. ʒ. i. mellis anacardini ℈tum ſufficit ad incorporandū ⁊ fiat emplaſtrū liquidum ⁊ fluidum. item fiat cauteriuʒ cum melle anacar dino ⁊ cantaridibus abſciſis alis ⁊ capitibus ⁊ fermento ⁊ aceto fortiſſimo. item poteſt fieri ex predictis ſine melle ana cardino. item poteſt fieri ex calce viua ⁊ ſapone nigro añ ⁊ cum ſucco affodilloꝝ incorporetur. ¶ Aliud ⁊ eſt mirabile ⁊ cito operatur. ℞. corticū onoꝝ ⁊ corticeſ primo com primantur manu ⁊ poſt lauent ⁊ fricent pluribus vicibus cum pluribus aquis abiciendo corticeſ furfuraceos. Se cundo lauent cum aceto forti eodem modo. Tertio ſumat terra de qua fit olla in qua vitriolum liquefit ⁊ fiant duo vr ceoli ſe inuicem claudentes ⁊ ponat ad ignem vitriarioꝝ ⁊ ſtent per vnā diē ⁊ vnā noctem. deinde auferant ⁊ re ſoluant in puluerem corticeſ predicti cuius puluerisſuma tur. ʒ. i. argenti ſublimati. ℑ. i. ⁊ cum piſtillo cito miſceant ⁊ ſtatim poſt addatur ſaponis albi tendentis ad nigredinez ʒ. i. ⁊ bene cum piſtillo cōquaſſetur. demū ſumatur ſupra manum ⁊ cum ſalina pila parua fiat. ¶ Poteſt etiam fieri cauterium actuale cum ferro ignito vel argento vel auro.

¶ Et nota ꝙ taliter fiat cauteriuʒ ꝙ non ꝓueniat ad pāni culum cooperientem craneum ⁊ teneatur. cauterium aptū ſaltem per dies quatuor ⁊ melius eſt ſi ſtabit per decem.

Unguentum ad ꝺſolidandū cauterizationem. ℞. ariſtolo gie ireos myrrhe olibani ſarcocolle añ. ß. i. ß. dragagāti gū mi arabici ſanguinis draconis añ. ß. ceruſe lote lithargyrii infuſi in aceto per noctem añ. ʒ. ii. olei ro. ʒ. iiii. cere q̄ntum ſufficit. ⁊ fiat vnguentū. item valet vnguentum de ceruſa.

¶ Pro vomitiuis quando epilepſia eſt a ſtomacho recur re infra capō de appetitu canino. ¶ Pro clyſteribꝫ in epi lētia ⁊ ſuppoſitoriis ſimiliter recurras ſupra ad clyſteria me diocriter ⁊ fortiter ſoluentia deſcripta in capō de paralyſi. Et ad ſuppoſitoria fortia deſcripta in capitulo de ſuberb.

¶ Aliud ⁊ eſt ꝓprium in epilepſia. ℞. radicis ireos ariſto logie ro. añ. ʒ. ß. centauree minoris mēte abſinthii ſaluie ru te byſopi polii montani malue blitis mercurialis añ. ℳ. i. ſe. ſiſeleos ſe. aneti aniſi carui ſe. baſiliconis añ. ʒ. ß. ſe. peo nie. ʒ. i. furfuris pugillum vnum omnia ſimul bulliant i aq̄ ſufficiēti ⁊ colentur ⁊ colature addatur olei, rute. ʒ. iii. melꝛ. ʒ. ii. ſalis cōis. ʒ. ii. hierepicre. ʒ. i. ⁊ fiat clyſtere. ¶ Pro ſternutatoriis recurre ſupra capō de apople. qꝛ ibi ſūt mul ta ⁊ bona in hoc caſu. ℙ Pro gargariſmis ⁊ capatpurgiis re curre ſupra ad ca. de paralyſi ſed ſemp addas peoniā ⁊ ru tam ⁊ aliqd de appropriatis ꝺtra epilepſiā. ¶ Odorifera i epilepſia. ℞. rute ſicce ſubtiliter puluerizate. ʒ. i. ponat in pāno lineo in forma rotūda ⁊ odoret qꝛ bʒ virtutē ſubtiliā di. Ad idem. ℞. gūmi rute agreſtis. ʒ. i. farine ordei. ʒ. ß. aceti q̄ntū ſufficit ad incorporandū ⁊ fiat magdaleon ⁊ odo retur. ¶ Res a quib⁹ ſpāl⁹ eſt cauēdū. ℙ Primū eſt cornuʒ capre ⁊ cornu el⁹ ⁊ eius ſpar neqʒ dʒ haberi ſuffumigatio alicui⁹ ꝑdictoꝝ. Secundū eſt ſuffumigatio galbani ⁊ reten tio eius in ore. Tertiū ſuffumigatio myrrhe. Quartum eſt apiū vinū potens ⁊ filia.

¶ Capl'm de incubo.

¶ Cura incubi fit cura epilepſie ⁊ cum eiſdē medicinis cuʒ quibus curat epilēticꝰ curat incubꝰ. vide in. c. ꝑcedenti.

¶ Capl'm de melancholia.

¶ Melancholicus eſt triplex. ſ. male exiſtimans male pro ferens ore qō exiſtimat ⁊ opere exequens qō exiſtimat ⁊ oiuʒ ponat hec cura. ¶ Sirupi digerētes in paſſione me lancholica. ℞. radicuʒ petroſilii feni. ag. apii endiuie capilli veneris ligue onie camedreos camepitheos abſinthii mel liſſe añ. ℳ. ß. floruʒ boraginis bugloſſe ſticados viol'. añ. ℳ. i. ſe. aniſi carui ameos ſiſeleos ſandaloꝝ ru. ciperi ber beris cuſcute ſquinanti añ. ʒ. iii. ligritie raſe ⁊ mūdate paſ ſulaꝝ mūdataꝝ añ. ʒ. v. thimi epithimi polypodii ſeñ. añ. ʒ ii. mirobal'. citrinoꝝ kebuloꝝ indoꝝ añ. ʒ. iii. gar. cinamomi ſe. baſiliconis añ. ʒ. i. myrrhe croci añ. ℑ. i. prunoꝝ numero x. ſucci boraginis ſucci fumiterre añ. ʒ. iii. ⁊ cū zucharo ſuffi cienti fiat ſirupus ⁊ acetoſet aceto vini vel aceto ſquillitico. Alius ſirupus qñ melācholia eſt in ſplene deſcript⁹ in. c. de dolore ſplenis. vide ibi qꝛ optimus. Alius ſiru. qñ melan cholia eſt facta per aduſtionem. ℞. endiuie ſcariole lactuce añ. ℳ. i. floꝝ viol'. floꝝ nenufaris ro. ru. añ. ʒ. i. ſucci bora ginis ſucci fumiterre ſucci pomoꝝ acetoſoꝝ ſiue ſilueſtriuʒ añ. ʒ. ii. aceti ſquillitici. ʒ. i. ⁊ cū zucharo fiat ſiru. dat cū re bus portātib⁹ virtutē ad caput ⁊ ſplenē ſi ibi eſt radix. Sol uētia in paſſione melācholica. ℞. pillulaꝝ indaꝝ deſcriptōe bali. ℑ. u. pillulaꝝ aggregatiuaꝝ. ʒ. ß. incorporent cū ſucco boraginis ſimul ⁊ fiant. ri. ⁊ eſt vna doſ. Decoctio epithi mi raſis cū pillulis quas ponit que pillule prius debēt dari ante per tres horas ⁊ poſt elapſis tribus horis debet dari decoctio epithimi que talis eſt. ℞. mirobal'. indoꝝ. ʒ. x. po lypodii. ʒ. v. ſene. ʒ. viii. turbith. ʒ. iiii. ſticados paſſularum mūdataꝝ epithimi cretēſis añ. ʒ. x. oia excepto epithimo in tribus libris aque decoquant donec redeant ad. lb. i. ß. po ſtea addat epithimū ⁊ illico ab igne deponat. Cuncꝫ infri gidata fuerit manib⁹ fricata coletur. ¶ Pillule que debēt dari per tres horas ante dictam decoctionē. ℞. agarici. ℑ. ii. aloes ſalis indi añ. ʒ. i. elli nigri partē quar. i. ʒ. ⁊ cū melle vel iulep fiāt pillule. doſ eſt. ʒ. i. ¶ Pillule etiā raſ deſcri pte circa finē ſecūdi capīi valet in hoc. ¶ Pillule alie. ℞. hiere rufini. ʒ. iii. lapis lazuli bene abluti. ʒ. i. miſceant ⁊ cū modico ſirupi de fumoterra fiāt pillule. doſ. ʒ. i. ß. Medi cine. ℞. floꝝ boraginis tamariſci ſticados arabici paſſulaꝝ añ. ʒ. v. decoq̄nt in ſero caprino ⁊ colent ⁊ colature infun dant miroba. ʒ. ii. per noctē ⁊ in mane dulcoret cū zucha ro ⁊ ꝑpinet calida. ⁊ ſi volumus medicinā fortiorē addere poſſum⁹ folliculoꝝ ſene. ʒ. iii. in decoctione ⁊ etiā de poly podio ⁊ etiā de aliis medicinis ſoluētib⁹ melācholiā. De coctio optima que ꝑſernat hominēla melācholia ⁊ lepra ⁊ multis aliis malis diſpoſitionib⁹ ⁊ c. epithimi. ʒ. i. aniſi. ʒ. ii. parū bulliant lento igne in ſero caprino. lb. ß. colet ⁊ cola ture addat zucbari. ʒ. i. ⁊ ꝑpinet in mane. x. dieb⁹ ꝓximis. Approximāda capiti ab extra q̄ cerebrū eſt ſiccū. fiat epi thima ſine lotio ex decoctione pedum ⁊ capitis caſtrati ⁊ ſe. papaueris albi. item valet decoctio ſoliculoꝝ ſene floꝝ bo raginis bugloſſe thimi epithimi añ. Et fiat lotio capitis. itez fiant embrocationes dicte ſuperi⁹ in. c. de phreneſi. itē. ℞. ſucci boraginis ſucci fumiterre añ. lb. ß. ⁊ fiant fomentatio ad caput. Sternutatoria vide ſupra de apoplexia. Electua ria ꝺſerētia in paſſione melācholica. Electuariū raſ deſcri ptū in fine ca. multū valet eius recepta hec eſt. ℞. melliſſe corticū citri garioſ. galie muſcate croci ozētalis maſticis cina momi nu. mu. cardomomi nu. mu. loco eius ponit ſpica been al. ⁊ rub. zedoarie doronie ſe. ocimi maioris ſe. ocimi garioſi. añ. muſci. q. eſt ps decima. vni⁹ partis. demum ſu mant kebu. xx. emblici. xxx. et terant et in. iii. lb. aq̄ coq̄nt donec ad vnā redeant et colent et in colatura ponat mel. lb. i. demū bulliant donec aqua cōſumpta ſit et poſt ex hoc melle cōficiant ꝑdicte ſpecies ꝙ tantū ſit in pondere triplū ad ſpēs et vſui ſeruet. doſ eſt q̄ntitas vni⁹ auella. Et letitia

colozis pulchritudinem bonitatem digestionis ꝓcurare ad canitiem retardat. Electuarium de lapidibus etiam valet diamuscū etiam valet letificans cor etiaz valet. ois a mesue ponuntur. vide ibi.

¶ Capm̄ de catarro.

¶ Digerētia qñ materia est frigida fluens ad pectus. ℞. radicū ireos enu. añ. ʒ.i. hysopi capilli veneris. añ. Ɔ.i. liquiri. passulaz munda. añ. ʒ.i. masticis olibani añ. ʒ.i. nu. mus. nu. cipressi. añ. ʒ.ʃ. ¶ cum ʒucharo fiat sirꝰ. cuius dentur. ʒ.ii. cum decoctione cōtra tussim. ʒ.iij. quaz ponit raſ. recepta cuiꝰ est hec. ℞. iuiubas. xx. sebesten. xxx. passularuz enucleatax. ʒ.x. vio. siccax. ʒ.iiii. liquiri. icise subtiliter. ʒ.v. ficus citri. i. numero. x. coquant̄ in lib. iii. aq̄ quousq; ad vnā redeant ¶ colentur. Alij sunt sirupi digerentes materiam. frigidā a capite fluentez ad pectus qui descripti sunt supra ca. de dolore capitis vide ibi. Solutiua materiā frigidaz de capite. pilule cochie hoc faciunt. Similiter pilule de hiera picra. Valent etiam medicine quasi oēs descripte in ca. de paralysi: vide ibi. Alia medicina potest esse ista. ℞. pilulax cochiarū. ʒ.i.ʃ. agarici. ʒ.ʃ. pulpe colloquintide bdelij añ. Ɔ. ʃ. sal̄sgēme gra. tria. pulverizent̄ subtiliter ¶ misceant̄ ¶ cū hydromelle facto cū aqua salnie incorporent̄ ¶ sint pilule grosse ad q̄titatē ciceris. dos est. ʒ.i.ʃ. Electuarū administrandus in sero in introitu lecti. ℞. cinamomi electi. ʒ.i.ʃ. nu. mu. storacis calamēti añ. ʒ.ʃ. ligni aloes masticis olibani añ. Ɔ.i. ligri. passulax enucleatax añ. ʒ.i. cādi. ʒ.ʃ. zucchari. q. sufficit ¶ fiat ell'n ¶ zucharū liquefiat cū decoctiōe ad pectus supi descripta. dos est. ʒ.ʃ. item trāsglutire in sero quādo intrat in lecto tria grana thuris albi adeo est vtile q̄ nō est sibi cōpar stante catarro grosso. ¶ Pomum laudani ¶ sacculus ad caput ¶ vnguētū. ℞. laudani purissimi. ʒ.i. ligni aloes storacis calamite olibani añ. ʒ.ʃ. nu. mu. nucis cipressi sandarice añ. ʒ.i. nigelle cinamomi garioñ. añ. Ɔ.ii. galie muscate. ʒ.ʃ. myrrhe spice masticis costi. añ. Ɔ.i. abre. Ɔ.ʃ. musci grana tria. pulverizāda pulverizent̄ ¶ pquassentur cum aquore. ¶ vino odorifero ¶ modico cere fiat pomum. Item ex maiori parte p̄dictoꝝ pōt fieri sacculus ad caput. Item posset fieri sacculus ex duabus partibus millij torrefacti ¶ vna parte salis. ¶ Aliud odoramentū. ℞. ligni aloes storacis calamite añ. ʒ.i.ʃ. nucis mu. nucis cipressi olibani costi añ. ʒ.i. nigelle torrefacte. ʒ.ii. pulverizent̄ ¶ ponātur in pāno lineo in forma rotūda ¶ odoret. Unguentum exiccatiuū inuncto capite prius naso. ℞. stercoris colūbini rute agrestis se. sinapis castorei añ. ʒ.i. euforbij. ʒ.ʃ. olei rq̄tū sufficit aceti parū ¶ fiat unguentū. Alia vngūēta ceroti ¶ emplastra ¶ sacculos quere supra ca. de dolore capitis. Sirupi digerētes de materia calida ℥ catarro. ℞. ordei. ʒ.ʃ. seminis papaueris al. ʒ.i. iuiubarū sebestem añ. xx. florū viol. florū nenufaris ro. ru. añ. ʒ.i. zucchari q̄tum sufficit ¶ fiat sirupus ¶ denē de eo. ʒ.ii. cum decoctione ordei. ʒ.iii. ¶ detur in mane calidus vel detē cū decoctione predicta ad pectus. Si vis alios recurre ad primaz partem de sirupis digerentibꝰ choleram. Soluentia in catarro calido. ¶ Pilule de rebarbaro describēde infra. de cuius recepta ponit rasis. vide ibi. Alia medicina pōt esse ista. ℞. florum viola. florū nenufaris añ. ʒ.i. prunorū numero. x. tamarindoꝝ. ʒ.ʃ. ¶ fiat decoctio in aqua. in qua dissoluant̄ medulle casiefi. ʒ.i. Electuarij de succo rosa. ʒ.iii. vel diaprunis. ʒ.iii. ¶ colētur ¶ detur mane calida. Alia. ℞. electuarij de succo ro. ʒ.ʃ. distēperet cū decoctiōe ad pectus superi descripta ¶ detur bono mane calida. Si vis alias medicinas soluētes catarrum requiras ad secundā partem ¶ ibi inuenies multa. Electuarū competens in catarro de materia calida. ℞. diaprunis diadragagāti. ʒ.i. ʒuc. ro. ʒ.ii. penidiax cādi añ. ʒ.i. ¶ misceant̄ cuꝫ sirupo de nenufare ¶ fiat electuariuꝫ. Uel aliter sic. ℞. pulueris diadragagāti. ʒ.ʃ. pulueris diaprunis. ʒ.ii. candi. ʒ.i. penidiax. ʒ.iii. ʒuc. q̄tū sufficit ¶ fiat electuarū. Odorifer̄ in catarro calido. ℞. ro. ru. sanda. al. ¶ ru. añ. ʒ.ii. floꝝ nenufaris floꝝ vio. añ. ʒ.ʃ. spodij. ʒ.ʃ. cāphore gra. iii. boli armeni nucis mus. añ. Ɔ.ii. ¶ cum aq̄ ro. ¶ glutine gūmi arabici ¶ cera alba fiat pomū odoriferum. Caput purgū trahens materias per nares. ℞. armo. ʒ.ʃ. piretri subtiliter pulverizati. ʒ.ii. misceat cuꝫ succo ireos ¶ de eo modicū calefacto ad ignē trahat̄ per nares ¶ mirabiliter trahet catarrū per nasum. Uel aliter sic. ℞. succi ireos ʒ.ʃ. piretri staphisagrie añ. ʒ.ii. pulverizent̄ ¶ misceant̄ et fumat̄ bombix infusus in illis tepidus ¶ ponat̄ in nares et teneat̄ diu. Sacculus. ℞. millij partē. viii. salis partez. iiii. et fiat sacculus vnius palmi. Uel aliter. ℞. boni vini ℔. ii. sal. ℔. i. ¶ bulliant simul parū. deinde ponat̄ in vino ¶ calidus capiti apponat̄. ¶ Capm̄ de oculis. ¶ p̄mo de obtalmia.

¶ Dicto de receptis ꝙferentibꝰ capiti ¶ partibꝰ ei ꝓpter passiones eis supuenientes distinctas fm vnūqōq; ca. Nūc dicendū est de receptis que cōpetunt mēbris oris a cerebro que sunt in eo ꝓpter passiones eis supuenientes. ¶ p̄mo oculis. Et p̄mo ca. Nota p̄mo q̄ tardare administrationem medicaminū ad oculos vsq; ad tres dies est vtile qz aliq̄n ante sole euacuationes sufficiūt vniuersales ¶ particulares in cura obtalmie. Nota q̄ septē sunt herbe oculis ap apropriate portantes virtutez digestiuoꝝ ¶ solutiuoruz ad oculos. ſ. betonica verbena eufragia celidonia. filer montanum feniculus ¶ ruta. Et ideo quando volumus digerere materiā flegmaticā sume digestiuū vnū ex eis que habes supra in. c. de dolore capitis puenientis a flegmate. ¶ adde de p̄dictis herbis. Et ad materiā melācholicā sumꝫ digestiuum. ibi sume ¶ adde de p̄dictis herbis. Similiter fiat de cholerica. Et idem modus seruet̄ de solutiuo. Et nota q̄ diuersiones debent esse cōtinue. ſ. ligando pedes ¶ torquendo digitos fricando extrema ¶ similia. Nota regulaz q̄ nunq̄ debet ꝓuocari sanies in oculis qz statim fieret corrosio in oculis ¶ tunicis eius. Repercussiua cōferētia in p̄ncipio obtalmie calide duo sunt simplicia repercussiua que competunt in p̄ncipio obtalmie. Primū est albumē ouī dispumatuz. Secūdū est lac mulieris ab vbere sumptū. Et scias etiā q̄ lac abstergit rōne sue positatis. ¶ ideo i omni tēpore competit. Et nota q̄ repercussiua nūq̄ dñt esse ita frigida q̄ cōdensent materiā in oculo. ¶ ideo succus solatri nō est cōferens. Secūdo q̄ nō sint magne siccitatis ne dolorem inferant. Hoc etiā est repercussiuū cōferens in p̄ncipio cōpositū. ℞. aque ro. ʒ.i. albuminis vni ouī cōquassati ¶ dispumati misceant̄ simul ¶ vna gutta vel due distillent̄ in oculum. Aliud. ℞. mucilaginis pſilij. ʒ.ii. albumē vnius ouī misceā tur cum lacte mulieris lactantis mulierē qz frigiduz est. ¶ si est dolor magnus fiat mucilago cū decoctione papaueris ¶ faldella bombicis in eadem medicina ponat̄ infusa super oculū ¶ sepe moueat̄ cū deficcat̄. Et si dolor eēt in vltima malitia addat̄ opij gra. iii. Uel sic ¶ vocat̄ sieph albuz. ℞. cerusse lote. ʒ.viij. gūmi arabici. ʒ.iij. opij dragaganti añ. ʒ.ʃ. terant̄ ¶ cribellent̄ subtiliter ¶ cum albumine fiat sieph. De isto facit mentionez raſ in. c. isto de quo cū lacte mulieris distemperato super lapide parno de barberijs fiat collirium. Alius. ℞. achatie sanguinis draconis. añ. ʒ.i. boli armeni. ʒ.ii. fiat pulvis ¶ incorporet̄ cum albumine ouī bene agitati ¶ fiat emplastrum super partibus circūstantibꝰ oculo quando materie fluant ad extra. Aliud ad frontem ¶ sup cilia. ℞. achatie sanguinis draconis añ. ʒ.ii. fiat pulvis ¶ incorporet̄ cum albumine ouī agitati q̄tum sufficit. Et nota q̄ flebotomia cephalice brachij oppositi in p̄ncipio competit. ¶ si necesse est reiterare flebotomiam fiat ex cephalicis vtriusq; manus. Et si materia est fluxa fiat laqueatio venarum temporuz. ¶ aliquādo apponim̄ sanguisugas fronti. ¶ ventosas super nuchaꝫ cum scarificatione. ¶ si illa non sufficiunt facimus canteriū super cōmissuram coronalez de his plene habetur in capō de epilepsia. vide ibi. Conferentia in augmēto ¶ statu obtalmie calide quasi sunt eadez. qz in statu nunquā cōferunt maturativa ¶ hec sūt. Primū est lac mulieris ab vbere sumptuz. Item. ℞. mucilaginis fenugreci mucilaginis dragagāti. añ. ʒ.ii. lactis mulieris. q. sufficit ¶ fiat collirium. Aliud. ℞. cerusse lote. ʒ.ii. sarcocolle nutrite in lacte asine dragaganti opij añ. ʒ.ʃ. gummi arabici croci añ. Ɔ.ʃ. fiat subtilissimus pulvis ¶ incorporetur cum aqua pluuiali ¶ tempore administrationis distemperet̄ cū lacte mulieris. Et nota q̄ aqua pluuialis multum valet ex sui subtilitate in passionibus omnium oculoꝝ. Aliud valēs dolori oculoꝝ. ℞. tucie bene ꝓparate cāphore subtilissime

pulueriza. ℥.i. aque rosate. ℥.i. vini albi. ℥.s. ℞ anteq̃ i oculo ponaℓ debet agitari camphora vt melior fiat pmixtio ℞ p̃o vice ponatur in oculo gutta vna vel due. hec medicina dolorem repercutit ℞ mitigat ℞ resolvit.

¶ Colirius ad oculos quod repperi i margine libri ℞ est secretus magistri petri. ℞. succi feniculi. ℥. iiii. aque rosate. ℥. xx. mellis boni ℞ clari. ℥. xv. misceantur ℞ ponantur in ampulla de vitro munda ℞ stet tribus mensibus ad solem cõtinue remouendum sundum. ℞ hoc fiat sepe. postea de illo colato pone in oculo ℞c.

¶ Epithima raſ quo epithimenℓ frons ℞ palpebre habẽti obtalmiã in quocũq; tempore. ℞. sieph memite raſ. aloes licij sandali rubei sanfel. i. zaneffana indica croci oriẽtalis añ. partes equales fiant ex his pillule. Et cum necesse fuerit resolvatur vna ex eis ex succo coliãdri vl endiuie aut cũ aqua rosata ℞ fiat epithima.

¶ Pulvis citrinus raſis. ℞. sarcocolle. ℥.x. aloes croci añ. ℥.ii. myrrhe. ℥.i. licij. ℥.ii. pulverizenℓ simul ℞ cribellenℓ et valet in fine obtalmie.

¶ Pulvis albꝰ raſis. ℞. sarcocolle albe ℞ pinguis que in lacte mulieris mittatur ℞ dimittaℓ in vmbra donec ericceℓ ℞ optime teratur ℞ omnibus. ℞. ℥. ipsius addaℓ sieph memite. ℥.ij. que iterum trita optime reponanℓ. ℞ cum opus fuerit in oculũ mittanℓ ℞ mirabiliter mitigant dolorem.

¶ Cõferentia in declinatione obtalmie sunt hec. ℞. spongiam infusam in aqua decoctionis camomille ℞ melliloti ℞ eam exprime ℞ super oculo pone. ¶ Nota q̃ medicinarũ oculi alie sunt alteratiue frigide vt succi solatri virge pastoris endiuie lactuce mucillago psilij aq̃ ro. Alie calide vt muscus piper acoꝛ celidonia. Alie ꝯstructiue vt memite aloes crocus rose. Alie exiccatiue vt tucia antimonij climia. Alie lenientes sicut lac mulieris. ℞ albumen ouj mucillago psilij fricatio lazuli. Alie maturatiue sicut aqua feniculi. vene crocus. Alie resolutiue sicut sarcocol. aque feni. Alie stupefactiue sicut succus pomoꝛ mandra. papaueris opium. Et nota q̃ euacuationes vniuersales ℞ specialiter a capite ℞ flebotomia sepe debent reiterari nec vna vel duab⁹ stare ꝑtẽus ℞ hoc nõ solum debet fieri in principio. Sed etiã ꝯferunt in augmento statu ℞ declinatione. In principio obtalmie frigide hec cõferunt. ℞. sacculũ ro. ru. cõquassataꝝ. ℥.i. ℞ infunde i vino albo actu frigido ℞ exprime ℞ pone sup oculum. Item sieph de spica dissolutus in lapide barberij cum aqua feni. iniectum in oculum optimũ est. cuius receptã infra babebis statim. Epithima siue emplastrum ad frontes ℞ palpebras. ℞. aloes succi citrini myrrhe achatie añ. ℥.i. masticis olibani añ. ʒ. fiat pulvis ℞ incoꝛporeℓ cũ albumine ouj agitati q̃tũ sufficit ℞ fiat emplastrũ. Euacuationes vniuersales fiant cũ pillulis cochijs pillulis de hierapi. ℞ hiera galeni ℞ similũ. vide in ca. de dolore capitis digerentia ℞ euacuãtia plene. In augmẽto competit istud ℞ in statu q̃ materia est frigida. ℞. gũmi ara. mucila. fenugre. añ. ℥.ij. sarcoco. nutrite i lacte mulier. spice nardi myrrhe cina. aloes castoꝛei subtilissime pulverizati añ. ℥.s. misceãtur ℞ fiat colirium cum lacte mulieris. feniculus tunc cõpetit q̃libet appꝛoximasset sit ex eo emplastrum cum vitello ouj ℞ cum p̃dictis etiã valet. In declinatione obtalmie frigide ℞ ꝯferunt. Primo debet poni patiens in bal. Item lauef cũ bono vino. Item potatio vini. Item spongia p̃dicta infusa in aqua camomille melliloti hec oia sup oculo sunt ponẽda.

¶ Hic inferius per ordiné scribenℓ medicine rasis ad oculos ꝓpter nõ repetere que sunt pluribus passionibus conferentes. ¶ Sieph album rasis q̃ dicit sieph primus. qr ante omnes medicinas ad oculũ ponit ℞ descriptũ est superius in folio p̃cedenti vbi est hoc signũ. epithima frõtis ꝯstrictiuum est descriptum superius vbi est hoc signum. Pulvis citrinus est descriptus supra vbi est hoc signum aliud. Sieph thuris siue de thure. ℞. thuris. ℥.x. ãmoniaci sarcocolle. ℥.v. croci. ℥.ij. fiat sieph ℞ vtere cum lacte mulieris cum fuerit sanies in oculis ad modum lunule citrine. maturat enim ℞ consolidat vlcera oculorum.

¶ Rasis capitulo de vlceribus oculoꝝ.

¶ Sieph ℥ plumbo. ℞. plũbi vsti antomonij tucie ablute calcecumenon. i. es vstus vel feces metalloꝝ: gũmi arabici añ. ℥. v. opij. ℥.s. ℞ fiat sieph. cũ aqua pluuiali vel albumine ouj. ℞ vtere cũ aqua ro. ℞ albumine ouj quando sanies non est in cornea vel pupilla ℞ q̃ intendis vlcus ꝯsolidare ℞ repleri carne. Rasis. c. de vlceribus oculoꝝ. ¶ Sieph generatiuũ carnis. ℞ climie ablute tucie ablute ceruse antimonij thuris añ. ℥.ii. myrrhe. ℥.i. sarcocolle. ℥.i.s. sãguinis draconis aloes opij añ. ℥.i. fiat sieph ℞ vtere cuꝫ albumine ouj vel aqua feni. facit carnem generare. phibet enim egressio nem vue ℞ vestigium subtiliat. rasis in. c. de vlceribus oculorum. ¶ Sieph alterã. ℞. antimonij sebedenagi. i. lapidis emathitis añ. ℥.x. achatie. ℥.iiii. aloes. ℥.i. ℞ fiat sieph cũ succo rubi. ℞ administreℓ cũ albumine ouj ℞ aqua ro. i oculis distillando cum lapide barberij valet vt sieph precedens. Rasis. c. de vlceribꝰ oculoꝝ. ¶ Sieph rubeũ lapidis ematithis colcotar cõbusti añ. ℥.ii. myrrhe croci añ. ℥.i. piperis longi. ℥.s. aspergaℓ ex vino veteri ℞ fiat sieph. raſ. c. de scabie siue sebel. ¶ Sieph viride. ℞. viride eris. ℥.iii. colcatar. i. vitrioli vsti. ℥.vi. arsenici usti baurach spume maris añ. ℥.i. salis ãmoniaci. ℥.s. ãmoniaci. dissolvanℓ in succo rute ℞ species eis; conspergaℓ ℞ fiat sieph raſ. c. de vngula.

¶ Sieph cõtra maculã rubeam. ℞. arsenici rubei olibani myrrhe ãmoniaci añ. partes equales. fiat sieph cum succo coliandri cum quo distilleℓ in oculo quousq; dolor psenerauerit. Raſ. c. de macula rubea. ¶ Alcohol contra lachrymas ℞c. ℞. tucie. ℥.x. coralli rubei mirobalanoꝝ citrinoꝝ ficcatoꝝ aloes. añ. ℥.ii. piꝑis. ℥.i. ℞ fiat pulvis subtilissimus. Rasis. c. de lachrymis. ¶ Alcohol otra visuꝫ. ℞. tucie ablute ℞ exiccate. s. q̃nquies ignite ℞ extracte i vina pueri virginis. deide iterꝝ ignite ℞ post extincte in aqua ro. ℥.xx. deinde extrahaℓ succus sansuci viridis ℞ per noctem residere p̃mittatur ℞ coletur ex quo tucia cõsperſa dimittatur quousq; ericceℓ ℞ postea teratur. demum sumatur piperis nigri ℞ macropiꝑis. ℥. celidonie. añ. ℥.ii. salis ãmoniaci. ℥.i. postea oia teranℓ ℞ succo teneri feniculi cõspergaℓ ℞ sicca ta iterũ teranℓ ℞ reponanℓ ℞ cum necesse fuerit ponanℓ in oculum. sieph. Rasis. c. de debilitate. ¶ Sieph de fellibꝰ. ℞. fellis gruis fellis sabotbi; m quosdaꝫ est piscis habens rostrum longum sm alios est lucius. fellis bircini accipitris aquile perdicũ omnium añ. vnum. siccũ quoq; p̃o oibus ℥.x. illorum succoꝝ eu foꝛbij collognide serapini añ. ℥.i. trita aggregentur ex succo feniculi ℞ ponanℓ in oculo emeti. i. illius qui non potest videre post occasum ſolis ℞ valet aliq̃liter in principio dilatationis pupille. Rasis. c. de aque descendente in oculum. ¶ Sieph memite. ℞. memite cameDreos corticum thuris myrrhe aloes sarcocolle attramenti aristologie rotunde añ. ℥.i. teranℓ sicut alcohol ℞ vtere.

¶ Capm de vlceribus oculoꝝ.

¶ Fiant primo euacuationes vniuersales ℞ flebotomie sm modum sepius dictum superius ℞ reiterentur sepe ac etiã diuersimode diuersiones. Primo ponitur sieph albũ dissolutum cum lacte mulieris. Et si nõ confert ponitur sieph de thure cum lacte mulieris ℞ fila de bombace posita sup oculo donec sanies sit egressa. Tertio ponitur sieph de plũbo ad generandum carnem ℞ si egreditur vnea amiscetur de alitiri. Quarto vtimur medicinis remouentibus vestigium. ℞ dicentur. c. de albedine. ¶ Nota q̃ tribus modis extrahitur sanies de oculo. primo cum absterſnis sicut cuꝫ hydromelle facto cum aqua pluuiali ℞ melle ro. col. ℞ pãno lini madefacto in dicto hydromelle tepido. Secundum est cum attractiuis sicut sieph de thure quod mirabiliter attrahit adeo q̃ sagittas attrahit ad se ℞ hoc maxime est ratione ãmoniaci. Tertio cum deficcantibus sicut est cuꝫ pulvere tucie extincte pluries. Emplastrum cum mucillaginibus quod maxime valet in his vlceribus. ℞. seminis lini fenugreci añ. ℥.s. ℞ conterantur bene ℞ misceantur cuꝫ lacte asine vel mulieris quantum sufficit ℞ dimittatur per duas horas ℞ postea ab eis distrahantur mucillagines cuꝫ pecia linea subtili forti ℞ cum eis misceatur aliquid croci. quia maturat ℞ resolvit. Et si vis ipsum facere cum aliquali repercussione adde de mucillagine psilij. ℞ si vis cum aliq̃li constrictione pone de mucillagine citrinoꝝ cum eis. he

enim mucillagines debent poni super oculum cum sanies fuerit in cornea tamdiu q̄ sanies fuerit enacuata ⁊ resoluta ⁊ non vlterius ponendo semper de sieph de thure sicut dictum est ter vel quater in die ⁊m q̄ fuerit necessarium ⁊ sic debent enacuari vlcera oculorum. Et nota q̄ hec egritudo est periculosa ⁊ est difficilis cure q̄n̄ prouenit a variolis.

¶ Capitulum de his que cadunt in oculo.

¶ Ducere gummam pini per oculum in hoc valet. et lauare oculum aqua calida ⁊ etiam lac mulieris ab vbere multum valet etiam si necesse est aperto oculo capiatur cum tenaculis paruis ⁊ leuibus. Aliud. ℞. betonice berbene celidonie eufragie hysopi pulegij.

¶ Capitulum de albedine que est in oculis.

¶ Nota q̄ albedo veniens propter cicatricem curam non recipit notam sed quandam palliationem. Defedatio proueniens ab humore flegmatico vel alio modo purgato bene recipit curam ⁊ hoc melius in pueris q̄ in senibus. Et scias q̄ hec egritudo nunq̄ curatur nisi beneficio chirurgie si albedo est subtilis ⁊ in corporibus teneribus assiduatur euaporatio cum aquis calidis ⁊ balneis et sepe administratio sit pulueris post pulueriz̄ationem huius pulueris. ℞. sarcocolle albe ʒucbari tabarzet spuma maris añ. ptes eq̄les. fiat pulus. ⁊ pulueriz̄etur super oculum ⁊ iterum administretur stercus lacerte sarco. candi aleran. añ. ⁊ pulueriz̄entur ⁊ pulueriz̄ata conferunt super oculuʒ. Item pulnis ossis sepie cum lacte mulieris pulueriz̄atus multum valet. Item valet succus lingue passeris ⁊ est herba cum qua hirundines visum recuperant. Item. ℞. stercoris hirundinum exiccati. ʒ. ſ. fani mel. q̄tum sufficit ad incorporandum misceantur ⁊ distemperentur cum aqua feniculi vel saxifragie ⁊ fiat colirium. Item. ℞. spume maris. ʒ. ii. ʒucbari ʒ. iii. ⁊ fiat pulus subtilissimus. Et nota q̄ albugo sepe debet mollificari cum lacte mulieris ab vbere vel cum mucillagine fenugre. cum decoctione malue ⁊ bismalue. postea debent medicari cum medicamine rasis cui nullum potest esse compar sibi in bonitate. Aliud est valens ⁊ est aqua rosismarini facta sub terra ⁊ fit sic. habeatur vitrum mundum ⁊ impleatur floribus rosisma. ⁊ obturetur ⁊ ponatur in estate sub terra. xl. diebus magni estus.

¶ Capitulum de sebel ⁊ scabie.

¶ Primo oportet facere corporis mundificationem cum flebotomia. solutione ventris ⁊ ventosatione ⁊ aliis diuersis. Et si est antiquata oportet vt fricetur oculus cum folio fici vt sanguis egrediatur vel cum alio faciente enacuationem illius sanguinis. deinde lauetur oculus cuʒ aceto et aqua ro. ⁊ emplastretur cum vitello oui ⁊ oleo ro.

¶ Colirium basilicon. ⁊ si res nō est ita antiquata vtatur collirio basilicon cuius est hec recepta. ℞. climie. ʒ. x. aloes. ʒ. viii. piperis macropiperis ziniar. ſ. eruge eris. ʒ. iiii. ban. ʒ. iii. cardamomi gar. spice añ. ʒ. i. salis ām̄onia. ʒ. i. ſ. muſci. ℈. i. camphore. ʒ. ſ. ⁊ terantur ⁊ fiat sieph ⁊ administretur quando necesse fuerit cum lacte mulieris. Aliud colirium quod remouet pruritum ⁊ scabiem oculorum. ⁊ confert sebel ⁊ tenebrositati visus de quo dicit isaac q̄ venditur pondere auri propter eius excellentiam. ¶ Colirium q̄ō venditur pondere auri. ℞. tucie emblicorum ana. ʒ. i. antimonij auſ. ii. croci memite añ. ʒ. i. camphore auſ. ſ. galiemuſca. danic. i. salis ām̄oniaci. ʒ. i. terantur contritione bona in vase lapideo mundo ⁊ proijce super eam aquam plurialem in qua infuse fuerint per dies. ii. ex mirobal. nigris circiter. ʒ. ii. postq̄ fuerint contriti. demuʒ cola aquam ⁊ infunde ex ea parum semper medicinam ⁊ dimitte exiccari. demuʒ funde de aqua predicta ⁊ fiat sicut prius. ⁊ pauliſp effundendo ⁊ triturando vſqʒ ad totius aque consumptionem. deinde fiat colirium cum aqua roſ. ⁊ vino albo. vel fiat alcochol subtilissimus ⁊ administretur vbi oportet. In hoc etiam valet colirium rubeum ⁊ colirium viride. Raſ. vide ibi. Aliud anicēne. ℞. corticū vnius oui recentis dum administratur galliam ⁊ infundatur in aceto forti. ix. diebus. postea exiccetur ⁊ subtilissime pulueriz̄etur ⁊ de illo puluere in oculo ponatur. Et nota q̄ bonum est vti continue rebus mollificantibus partes oculi sicut decoctio fenugre. et similium.

¶ Capitulum de lachrymis cum pruritu.

¶ Epithima ad frontem rasis descriptum in capitulo de obtalmia in augmento de causa calida confert. Aliud valēs ad dolorem oculorum ⁊ lachrymas. ℞. lanam non lotam ⁊ comburatur ⁊ eius cinerem diligenter tere ⁊ ex eo cum albumine oui super frontem ⁊ tēpora lauetur ⁊ statim materie fluxum ⁊ lachrymarum tollit ⁊ amputat. Aliud optimum ad lachrymas ⁊ tenebrositatem. ℞. succi granatoꝝ acetoſorum cocti vſque ad medietatem ⁊ colati lib. ſ. de mum pone super ipsum sieph memite aloes boni puri licij croci añ. ʒ. ii. multe. i. hydromell quod fit ex vino aqua et melle danich. ii. demum pone in vase vitreo ⁊ obtura orificium eius ⁊ dimitte ad solem diebus quatuor. ⁊ vtere in oculis mane ⁊ sero. est enim expertum bonum. Aliud cōferens ardori asperitati egritudinibus assuetis calidis ⁊ ei qui patitur descensum colere ⁊ ei cui videtur vna res duc ℞. sarcocolle in lacte nutrite mulieris diebus pluribus. ʒ. iiij. dragaganti albi olibani scorie ferri margaritarum non perforatarum añ. ʒ. iii. spice inde cimie argenti auri añ. ʒ. i. ſ. amidi cerusse añ. ʒ. ii. tucie subrubee ʒ. iii. tere omnia ⁊ imbibe cum aqua ro. sic conterendo demū fac exiccari demum imbibe in succo granatorum acetoſorum fiat sicut prius. demum cum aqua solatri. demum pone camphore. ʒ. i. ʒucha. tabarzet. ʒ. i. ſ. demum tere vltima contritione et fiat sieph ⁊ vtere cum aqua rosa. ⁊ albumine oui ⁊ lactis mulieris. Aliud pānum corrodens sanguinem ⁊ pruritum remouens ab oculis ⁊ lachrymas stringit. ℞. tucie alexandrine. ʒ. i. tere optime in mortario in lb. i. optimi vini albi acerbi ⁊ mitte aliquātulum de dicto vino cum dicta tucia ⁊ duc optime cōterendo. ⁊ semper adde parum vini ⁊ iterū duc bene. ⁊ tantum sic fiat quousqʒ totum vinum intromittatur. postea mittas in vase rami ⁊ fac bullire ad ignem aliqualiter ⁊ post remoue ab igne ⁊ adde aloes epatici optime pulueriz̄ati. ʒ. ii. duc bene. ⁊ cum fuerit bene fricatum pone in ampulla ⁊ vsui reserua. ⁊ cum necesse fuerit pone ii. vel. iii. guttas in oculo ⁊ stet supinus per duas horas. Et nota q̄ in hac positione sicut in alijs oculorum precedunt enacuationes flebotomia diuersiones ⁊ similia sepe superius dicta.

¶ Capl'm de vngula.

¶ Vngule cura melior est denudatio eius cū ferro si grossa est ⁊ residuum eius consumere cum rebus astringentibus ⁊ abstergentibus ⁊ corrosiuis sicut est sieph viride et sieph de calamento posito a rasi. Si vero subtilis est fiat sine ferro cum predictis ⁊ alijs lenitiuis sicut sunt ista. ℞. stomachorum passerum scorticatoꝝ. ʒ. i. olei medū lie. seminis bombicis quod sufficit ad incorporandum misceatur ad modum vnguenti liquidi. Aliud. ℞. viride eris vitrioli salis ām̄oniaci eris vsti. añ. ℈. i. fellis bircini. ℈. ii. pulueriz̄entur subtiliter ⁊ cum succo maiorane ⁊ modico mellis fiat colirū. Et nota q̄ illa precedunt enacuationes flebotomia diuersiones ⁊ similia sicut in aliis.

¶ Capl'm de macula rubea oculorum vel de alia re.

¶ In principio huius competunt enacuationes flebotomia diuersiones ⁊ similia ventositates in spatulis ⁊ epithima ad frontem Rasis descripte superius ca. de obtalmia alia etiam repercussiua que ponuntur in obtalmia calida in principio ⁊ augumento supra oculum cum bombice. sicut bolus armenus lotum sigillatum chimolea cum albumine oui. Secunda cura post principium. ſ. augmento ⁊ statu distilletur in oculum sanguis pulli columbini aut turturis et capiatur de subtus ale dextre ⁊ sit recens. etiaʒ valet aqua raphani distillata in oculum tepida. Et ab extra ponaꝫ emplastrum de foliis raphani ⁊ passularum cum modico stercoris columbini ⁊ fiat euaporatio cum rebus resolutiuis in capitulo de obtalmia. dictis scilicet fenugre. camo. in elilloto roſ. ⁊ similibus. In fine ponatur in oculo colirium gabrielis et fortius illo est sieph sabeth. Sieph conferens macule rubee. ℞. thuris myrrhe croci et amo. añ. ʒ. i. arsenici. ʒ. ſ. et fiat sieph cum aqua fenic. administretur. Aliud cōferens bonum. ℞. thuris partem. i. et tere vltra contritio-

nem et funde super ipsum ex aqua pluuiali in qua dissoluti sint salis masse salis ãmoniaci ⁊ salisgeme.añ.partis vnius partes tertie conterantur ⁊ distilletur mane et sero. Sieph sabetis. ℞.arsenici loti et sublimati demum loti et fricati cũ aqua cozia.ʒ.iii.sarcocole piperis ãmoniaci.la.lazuli añ.ʒ.i.distilletur et dissoluatur ãmoniacum in aqua dissolutum sit ex sale ãmonia.ʒ.ʃ.et fiat sieph et vtere cum lacte mulieris. ¶De lachrymis. ¶Nota ꝙ lachryme magis contingũt oculis magnis ꝯ parvis et maxime capiti existenti humido. Et nota factis euacuationibus flegmatis ex diuersitatibus. ¶Primo ad tempora et ad frontem repercussiua conferunt.que dicta sunt in capitulo de obtalmia. Secundo resolutiua sicut hoc emplastrum positum super cõmissuram ℞.ladani.ʒ.i.ãmonia.ʒ.i.masticis.ʒ.v.milli mundati torefacti.ʒ.ii.misceantur cum oleo came.et fiat emplastrum in longitudine palmi et latitudine quatuor digitorũ. Tertio conferunt exiccatiua. ℞.tucie.ʒ.ii.pulueriz etur cũ aqua myrrhe ad oculũ ponatur.fortiter exiccat. Uel sic. ℞. pulueris ossium miroba.kebu.combustorum et cũ aqua mẽte fiat colirium. Uel sic. ℞.tucie infuse et ablute cum aqua mirti.ʒ.i.cozal.ai.et ru.ossium miroba.kebulorum combustorum sumach gallarũ aloes masticis olibani opii añ.ℨ.i. pulueriz entur subtiliter et cum aqua infusionis dragagãti. ⁊ gũmi arabici fiat colirium. Item valent in hoc coliria descripta superius de lachrymalibus ⁊ pruritu. vide ibi.

¶Capl'm de visus debilitate.

¶Premissis euacuationibus sepe reiteratis ⁊ phlia si expediret diuersionibus sepe reiteratis administrari potest ytyriaca.ʒ.i.ʃ.cum aqua feni.stomacho ieiuno. Item miroba. kebu.conditi quacunq; hora valet diei. Aliud. ℞. bethoni ce berbe.celido.eufragie hysopi pulegii accori añ.ℨ.ʃ.fileris mõtani.se.feni.ani.coriandri preparati se.maiorane se.basili.macis carda.añ.ʒ.ʃ.cina.ʒʒ.galã.nu.mus.añ.ℨ.i.piperis longi aloes folij masticis spice nardi añ.ℨ.ʃ.corticum citri.ʒ.iij.conserue boza.cõserue anthos añ.ʒ.ii.zucha.ꝯ tũ sufficit ⁊ cum aqua ro.⁊ aqua feni.fiat electuarium de quo sepe vtatur.dos est.ʒ.i.vel.ʒ.i.pro vice.vel circa etiã oculo ponendus est liquor qui egreditur ab epate bircino assato in quo sunt posita multa gra.piperis longi ⁊ bene cõfortat visum. ¶Tyriaca cum aqua feni.multum valet dosis est.ʒ.i.etiam valet fumigium ad oculos factum ex decoctione naporum ⁊ epatis bircini. Item ⁊ hoc plus alijs valet aqua distillata celidonie feni. berbene eufra. maio. rute singulariter vel cõmixte posite in oculo etiam valet colirium rasis quod est superius descriptum ⁊ est alcochol cõtra visum. Item hoc valet. ℞.sileris montani maiorane eufra. rute celi.feni.añ.ʒ.i.ʃ.ʒʒ.spice nardi pip lon.gar.tucie bene preparate sarcocolle nutrite i lacte.ligni aloes añ.ʒ.ʃ.fellis anguille fellis accipitris fellis bircini de quolibet vnum bal.ʒ.ii.mellis ro.co.ʒ.ʃ.pulueriz entur liquefiant misceãtur i estate in sole calido ptinue agitando.⁊ si fuerit hyems fiat super prunas ⁊ reseruetur in vase vitreo ⁊ oculis instilletur.

¶Capl'm de pilis inuersis.

¶Pili inuersi curantur quoq; modis.ſ. adherentia vel inuiscatione canterio ordinez cu acu abbreuiatione palpebre. confectione ⁊ euulsione phibentium. ¶Nota ꝙ fel ericij ⁊ sanguis eius cum casto.⁊ erugine ferri adinuicem incorporata ⁊ reducta ad formam similium lenti vel squamis piscium phibet generationem pilorum maxime si euulso pilo distemperetur cum saliua hominis ieiuni ⁊ ponatur sup loco vnde euulsus est pilus hora vna ⁊ mitigat dolorem. Tumor palpebrarum et inuersatio curatur cum chirurgia sequendo curationum palpebre. ¶Nota palpebre curatur incidendo cutim ⁊ apponendo granum salis ⁊ nitri vbi nota stabat ⁊ postmodum desuper de albumine oui ⁊ cimino. ista omnia habent compleri cum chirurgia: ideo viterius dicendum.

¶Capl'm de aqua descendente in oculũ.

¶In cura imaginamini significati. kate.⁊ initiũ aq̃ ad oculos. ¶Primo ordinet dieta. Secundo euacuet cum appropriatis ⁊ flebotomet si expedit ⁊ diuertatur. Tertio confortetur visus cum his que dicta sunt.c.de debilitate visus vide ibi. Quarto administretur de infrascriptis medicinis clarificantibus ⁊ resoluentibus materiam in oculis existentem sicut est colirium factum ex aqua maiorane feni. rute ro.cõfortãtia tamen cum cinamomo pipere longo spica nucis mus.⁊ vltimo ponatur sieph de fellibus scriptis ℔ a rasi supra rubricam. Aliud. ℞.fellis accipitris bal.añ.ℨ.ii. electuarij al.pip.añ.ℨ.pulueriz entur ⁊ cum aqua raphani fiat colirium. Aliud. ℞.fellis bircini asse fetide.ʒ.i. ponatur in pãno lineo mundo ⁊ fricet subtiliter quousq; totum dissolutum demum addatur bal.ʒ.i. ⁊ fiat colirium. Aliud. ℞. salis ãmoniaci oppoponaci añ.ʒ.i.distemperent cum lacte mulieris ⁊ fiat colirium.⁊ nota ꝙ omnia dicta in.c. vngule multum valent.⁊ odorare maiorana est res singularis multum. Si autem cataracta confirmata fuerit cum acu deponi debet factis euacuationibus ⁊ alijs adhibitis necessarijs.cũ fuerit deposita super oculum ponatur emplastrum factuz de vitello oui conquassatum oleo ro.vel vio. ⁊ stet in loco obscuro ⁊ antro remotus ab omni motu anime ⁊ corporis per dies.iv.⁊ vtatur cõfortantib⁹ visum ⁊ maxime colirio descripto in debilitate visus curat etiam intra balanis conditis.⁊ alia faciat que mandat Auic. videas per te. ¶Nolo. aspicere acute in oculis afini remouet cataractã ⁊ est qdaz mirabile Auenzoar.

¶Capl'm de dilatatione pupille.

¶Fiant primo euacuationes vniuersales. Secõ fiant cõtinue diuersiões sicut canteriũ a pte posteriori laque⁹ i oculos scarificatio auriũ ⁊ filia. Tertio fiãt tolerantia fames. Quarto administretur resoluentia humorem existentem in oculo faciẽtem dilatationez sicut alcohol ex felle hedi cuz succo feni.⁊ pauco sale ãmoniaco aut ex felle birci aut ex felle testudinis aut ex capitib⁹ hirundinum adustorum ⁊ etiam fiat ex melle cuz succo celidonie ⁊ est expertum.super frontem vero ponantur emplastra ⁊ epithimata repercussiua ⁊ resoluẽt ac ẽt sup oculũ.

¶Capitulum de fistulis que in angulis lachrymaliũ sunt.

¶Nõ ꝙ ruta est de rebus mirabilibus ad hanc egritudinem ⁊ proprie facto emplastro ex ea cum expressione granatorum sanans. In hac cura quatuor per ordinez sunt observanda. primum ꝙ fiat ampliatio viceris sic ꝙ funduz videant ⁊ hoc fit cuz spongia vel medulla sambuci vel tritici vel rasorio. fm ꝙ mortificetur caro callosa que est i fundo que est radix fistule ⁊ hoc fit cum canterio actuali vel potẽtiali sicut hoc ℞.arsenici ru.atramenti cantaridarum abscisis alis ⁊ capitibus calcis viue salis ãmoniaci aluminis añ. ℨ.i.pulueriz entur ⁊ incorporentur cum vrina pueri virginis ⁊ desiccetur ad vmbram ⁊ modicum ponatur in fistula qualibet mane ⁊ postea mundificetur locus. Aliud bonum. ℞.ʒʒ.ʒ.iii.viride eris.ʒ.i.pulueriz entur subtiliter ⁊ bulliant in aceti.ʒ.ʃ.vsq; quo veniant ad spissitudinem ⁊ vngantur tente ⁊ ponantur in fistula. Aliud. ℞.foliorũ rute agrimonie celidonie añ.M.ʃ.conquassentur ⁊ bulliant in ℔.ʃ.aque vite vel rute vsquequo redeant ad medietatem ⁊ coletur ⁊ de colatura due gutte vel tres possunt poni qualibet die in fistula. Tertio est mundificatio ⁊ id fit cũ hydromelle facto ex aqua rute ⁊ melle rosa.co. ⁊ etiaz cũ vino calido stiptico vel stipticato cum rosis. Quartum est carnis regeneratio ⁊ potest fieri cuz isto medicamine. ℞. aloes olibani sarcocolle nutrite in aqua feniculi añ.ʒ.ii. olei rosati.ʒ.ii.cere quãtum sufficit ⁊ fiat vnguentum ⁊ potest fieri cum pulvere radicum yreos. Aliud ⁊ multum valet in fistula. ℞.foliorum agrimonie foliorum rute añ.M.ii. conquassentur ⁊ bulliant in.iiii.℔. vini ⁊ coletur ⁊ qualibet die ponatur i fistula. ¶De dolore auris. ¶Recepte ad iecte tractatui egritudinum auris secundum ordinem noni almansoris ⁊ ipsius capitulorum.prima est de dolore que fit in aure. Circa illud capitulum no.primo ꝙ ser sunt conditiones obseruande in his que inciduntur in aurẽ.prima ꝙ istud non sit multũ calidũ nec frigidũ ſ tepidũ. Sa ꝙ fit in parua quantitate.tertia ꝙ stet quo tpe:qz sufficit morari p tres horas.quarta ꝙ anteq; aligd eliciatur primũ sit expulsum.quinta dũ aligd inicia patiẽs stet in latere sano.sexta ꝙ locus sit bene mundificatus cũ dentissimis pp tortuositatem auris. ¶Nõ ꝙ repercussiua nunq; cõpetunt apostatibus au.qz reperuterent ad cerebꝝ.Eo maturatiua apostaz semp

debent habere virtutem exiccatiuam aliqualiter ad cōfer/nationem au. vt ait. g. v. de ingenio sanitatis contra illū me dicum. Maturat. materie calide. ℞. farine frumenti. quā tum sufficit mucillaginis fenugreci mucillaginis se. lini añ. ʒ ſ. pinguedinis gal. vel anguil. cū assatur. ʒ. ij. litbargyri ce ruse olibani pulverizatorum an. ʒ. i. aceti. ʒ. i. ſ. olei iſamini quantum sufficit misceatur ⁊ fiat aliqualiter liquidum em plastrum. ⁊ si materia fuerit frā ponatur plus de mucillagi nibus ⁊ loco ping. gal. vel anguile pinguedo anatis vl' vul turis. ite3 quādo materia ē frā fit emplastrū de cepe deco cto sub cineribus cū butyro. quādo materia est frā hoc vʒ ⁊ est experimentum mef. ℞. colloquintide. ʒ. i. bullāt in oleo. ʒ. vi. vsq3quo redeāt ad. li. ⁊ de illo oleo mitte. ii. gut tas in au. ite3 succus ligni fraxi. cuʒ ponitur supra carbōes fraxinum ⁊ dissolvitur succus ille reservetur i vase ⁊ po nantur tempore necessitatis. ii. gutte. vel. i. experimentum est mirabile. item. ℞. succi ru. ʒ. ii. mell. ʒ. i. casto. ʒ. ii. mi sceatur ad ignem lentum expertuʒ est auic. Balneū in quo ingreditur si materia sit frā fit cum herbis. ſ. de siccadoſ ca mo cimi. baccis lauri. quando causa doloris est ventositas fit sacculus ex betoni. sicca ⁊ multum vʒ. Similiter saccꝰ ex anisso ⁊ cimi. ⁊ debet tonefieri. Ad idem quando dolor multum infestat. ℞. olei. ʒ. i. opij. g. iij. cassie lignee gra. ii. croci. gra. i. ⁊ misceantur. Item filonium cum oleo ro. vel cum lacte quando dolor est frigidus cum fibilo. ℞. olei de amig. ama. ʒ. i. olei de casto. ʒ. ſ. musci. gra. iii. misceatur ⁊ fiat iniectio. Item vʒ ad idem ole. nardinum ole. costinum ole. de lilio ole. de ruta ⁊ potest addi butyrum bene totum ⁊ adeps galline vel āseris. ⁊ in hoc valent lūbuci terrestres ⁊ vermes qui stant sub viceis si assent ⁊ pulverizentur ⁊ misceantur cum oleis predictis. Aliud. ℞. calamē. absinthi cina, origa. sansuci florum lauri añ. M. i. cimi. anisi aneti añ ʒ. ſ. terantur parum ⁊ ex eis decoctis aliqualiter in aqua fit enaporatio ad au. Emplastrum anodinū ⁊ quasi sedatiuū cuiuscunq; doloris. ℞. radicis altee folioꝝm camo. mēlli/loti violarum siccarum an. M. ſ. fabarum farina oꝝ. añ. ʒ. ii. olei camo. olei amig. dulcium añ. ʒ. i. ſ. ⁊ fiat ſm artem empl'm ⁊ est bonum ⁊ conuenies.

¶ Capitulum de vulnere quod fit in aurem.

¶ ℞. armoniaci terbentine cere añ. ʒ. ſ. serapini. ʒ. ii. succi cepe. ʒ. i. ſ. myrrhe casto. añ. ʒ. i. misceantur omnia cū oleo laurino. Empl'm mundificans sanies ab aure. Succus fo lioꝝm olive cū melle iniectus in aure purgat eā a sanie ⁊ ē experimentū auic. Item aqua decoctionis piscū salitoꝝm vel oliuarum salitarū idem facit iniecta in au. ad idem vinū decoctū cum beto. ad idē oximel qñ est materia multū frā Unguentum etiam mundificatiuū viceris mundificata sa/nie. ℞. ſq. ferri frixi in sartagine extincte quoties in aceto semper renouando acetū. ʒ. ii. olei ro. cere an. ʒ. i. ⁊ fiat vn guentū de quo tenta inungat ⁊ ponat in aurē. Ad idez. ℞. ſq. ferri preparate bullat in oleo ro. ii. partium ⁊ iii. aceti. ⁊ de colatura ponant. ii. vel. iii. gutte in aurē. Unguentū con solidatiuum conferens quando puent a materia frā. ℞. myrrhe casto. alo. añ. ʒ. ſ. olei lau. ʒ. i. aceti. ʒ. ſ. cere. q. suf ficit. ⁊ fiat vnguentum. ad idem si fistula sit fcā in auꝝ. ℞. mell. ʒ. ſ. vini ru. ʒ. ii. misceantur ⁊ cū tenta insusa in pdi/ctis mittatur in aurē. ⁊ in hoc vʒ vrina pueroꝝ virginis cū felle tauri. ⁊ oia que dicta sunt in fistula lachrymali ponat/liciniū cum felle tauri ⁊ ponatur in aure. ad idē ⁊ forti'. ℞. scorie ferri. ʒ. ſ. fricetur cū aceto in sartagine. ℞. ⁊ pꝰ modū auri ppinetur pax ad intra. ad idē qñ est dolor. ℞. vini po tentis. ʒ. ii. aque piscium salitorum. ʒ. i. ſ. fundat in aurem quādo est vehemens dolor cū sanie Huic cōferunt ea que dicta sunt in. c. de dolore auris. Suffumigiū factum de sti pitibus fabarū in aqua multum remouet tinnitū ⁊ sonituʒ auris quando cātur a materia frigida fumosa. ad idē valēt prescripta in folio precedenti. vide ibi. aliqñ euenit fibilus ⁊ sonitus ex acuitate sensus auditus ⁊ tunc distilla oleū ro. ō coctum in aceto sorti valde. ad idem vʒ lac mulieris ad idē gra. pini. ʒ. ſ. cast. ʒ. ii. terre viriusqʒ cum aceto ⁊ tepidum distilla in aurē. Et quando fient ex vētositate grossa fiat ista suffumigatio. ℞. aneti. calamen. origa. sansuci rute stica. ca/mo. floꝝm lauri an. M. i. bullant in aqua sufficienti ⁊ fiāt enaporationes ad foramina auris per instrumentū debitū: purgationes semper premittantur.

¶ Capitulum de grauedine auditus.

¶ Oleum laurinum iniectum in aurem quando procedit ex repletiōe. Similiter ole. amig. ama. Similiter ole. bal. ole. iuniperi. ⁊ no. q; ponere gutam olei sinapis de. iii. i. iii. diez in aurem non audientis liberat eū. Hē. narrat in suis consi lijs q; curauit quendam iuuenem a surditate nam fecit eū vti plirisarcoticon postea distillauit in aurem myrrham cū ole. sera. ⁊ lau. ad idem distillentur in au. ea que habent dissoluere ⁊ resoluere humores crudos sicut sunt mel fel sal capre succus rute. ole. aneti. ⁊ similia. ⁊ no. q; purgatio nes ⁊ diuersiones continue sunt in hoc maxime necessarie. ⁊ ideo non sunt dimittende.

¶ Capitulum ad extrahendum vermem de aure.

¶ ℞. vini. ʒ. ii. mell. ʒ. iii. olei ro. ʒ. iii. misceantur cū albu/minibus. ii. ouoꝝm demum lana infundatur in predictis ⁊ impleatur au. de ista lana. postea sub. ista lana extrahat de au. ⁊ post patiens accumbat super au. p. ii. horas. aliō. ℞. olei de absin. olei amig. ama. añ. ʒ. i. pulverizetur aloes mi stum ⁊ in au. pōe ſm regulas predictas. ad idem vʒ distil/latio cucume. asinini in au. ⁊ si ad imponatur diagridij, me lius. ℞. succ. cucu. asinini. ʒ. ii. diagri. ʒ. i. misceantur ⁊ gut/tatim ponatur.

¶ Capitulum de his que figuntur in aure ab exterioribꝰ.

¶ Appositio vetose magne capietis tota au. extrahit oēz rē ō au. ad extrahēdū. aquā ō au. apositio sacli sci ex rebꝰ exic cātibꝰ sicut cimio ani. ⁊ silibꝰ. ite3 ābulare sr vno pede capi te iciato sr au. i q; exit aq̄. ad idē qñq3 sufficit fusio ole. cali doꝝ sicut ol. cāo. ole. ane. de amig. ama. ad idē fiat enapora tio au. cum flo. cāo. se. lini in aqua.

¶ Capitulum de sanguine ex naribus.

¶ Sāguis fluēs ex naribꝰ restrigit ser mōis. prio p frigidā tia, er qbꝰ sanguis igrossat sic lactu. sempni. aq̄. ro. ⁊ acetū ⁊ silia. ⁊ si expedit addat opium. usq. mādra. ⁊ silia. ⁊ tō ad idē pānꝰ line⁹ ifusus i aq̄ ⁊ aceto ⁊ exprssus exposit⁹ circa collū mtū vʒ. silr ifridare spatulas ac et ifridare epar mltū vʒ. epl'are et frōte ex frīs ⁊ ipa. scdo mō restrigit cū stipti cis sic acacia hypoq. bolo ar. coza. al. emathites. terra sigi. ⁊ alijs qz restrigūt orifici. vēaz. ⁊ tō vʒ hoc empl'm. ℞. succi plā. aq̄ rosate an. ʒ. iii. aceti. ʒ. ſ. albumia duo. ouo. terre si/gillate q̄tū sufficit misceat ⁊ fiat empl'm ligdū aliq̄lr. Ua lent trocisci ex pulvere pstrictuo ꝛc. recepta scribit a Me sue ⁊ est talis. ℞. sanguinis draconis gūmi ara. assari anteſ. li. feminis rosarum acacie hypoqstidos spodij balaustie bo li armeni terre sigillate ematbitis coral. rub. an. ʒ. i. ſ. seis papaueris semis portulace comu cerumi adusti cineris gal larū nuces cipressi añ. ʒ. i. pulverizent subtilr ⁊ incorporēt cū succo plātaginis ⁊ fiāt trocisci pñt et reduci i formā ēplastri ⁊ sup tpa apponant. Tertio mō restrigit glutinatiuis cō glutinādo orificia venaz sicut tus mastix dragagātū farina volatilis i molēdino tela aranee ⁊ silia ⁊ hec misceat et cū frigidis ⁊ magis adhereāt. Quarto mō restrigit cū restri gētibꝰ a forma specifica sicut sterꝰ asininū succꝰ eiꝰ cinis eius iteriectꝰ sterꝰ porcinū carabe. portulaca. mēta ⁊ eius succꝰ q diu stetit in inclaustro tela aranee. Et nota q; cū fluxuʒ sanguinis sterꝰ asininū restrigit quocūq; mō approximet sine hemorroidalis sit sine ex vulnere ⁊ marie succus ster coris. Quinto restrigit fluxꝰ sanguis narū cū distrahētibus siue iterueniat euacuatio vt flebotomia cefalice sine epati/ce vel safene vel vene magne q̄ est in spatulis vel alteriꝰ ve ne in pte diuersa sine euacuet vt cū vētosa posita supra mē bro a quo puenit fluxꝰ sine sit epar sine splen ⁊ cū ligamini bus exterioz sicut brachioz coraz mamil lax testiculoz ⁊ p appositionē vtricaz fortiter pungentiū ad extrema. ⁊ sub ascellis ⁊ alijs ptibꝰ corpis. Sexto mō restrigit fluxꝰ sang. cū cauterizātibꝰ iducēdo crustā sup orificijs venaz a qbus manat sanguis sicut attramētū arsenicū calx viua insuffiādo eā i nares. etiā ferrū ignitū si caute ponat. alumē operat a q̄litatibꝰ ⁊ forma specifica ⁊ etiā cauteriza. multū facit lau des aui. de balneo aluminoso i restrigēdo menstrua. Em/

plastratio fiat ⁊ inunctio in temporibus ⁊ fronti er gipso ⁊ albumine ouj comixtis. item sanguis draconis boli armeni terre sigillate añ. pillorum leporis vstorum ⁊ cum albumine ouj misceãtur ⁊ fiat stuellum. item ficla maior apposita super epar ipsuꝫ constringit.

¶ Capitulum de vulneribus que fiunt in interioribus partibus narium.

℞ Recipe medulle vitelli ouj dragaganti gũmi arabici añ. ʒ.ii. olei fisamini. ʒ.i. cere q̃tum sufficit ⁊ fiat vnguentum. Ad consolidandum valet vnguentum de ceruſa scriptuꝫ a Nicolao. Ad idem. ℞. olei amigdalarum dulciuꝫ. ʒ.i. olei rosati. ʒ.ſ. butyri loti adipis galline mucillaginis dragagãti añ. ʒ.ii. cere q̃tum sufficit ⁊ fiat vnguentum ad remotionẽ escare. Ad idem quando egritudo est fortior parũ. ℞. ceruſe. ʒ.i.ſ. merdasengi. ʒ.ſ. plumbi adusti ablati cõtriti. ʒ.ſ. aceti parum. cere quantum sufficit ⁊ cum sufficienti oleo mirtino fiat vnguentum.

¶ Capitulum de hemorroidibus que nascuntur in narib⁹ ⁊ polypo.

¶ Hec sunt corrosiua polipis ⁊ carnis mollis. ℞. arsenici citrini ⁊ calcis viue ⁊ floris eris an. lib.ſ. argenti viui li. ſ. salis armoniaci. ʒ.ii. omnia terrantur ⁊ bulliant in aqua ⁊ tale reſernata redditur corrosiua ⁊ sunt alia corrosiua sicut cauteria potentialia etiam aqua in qua calx fit extincta si i ea extinguit argentũ viuum est corrosiua. removens doloreꝫ post cauteriũ ẽ vitellus ouj cum oleo rosato mixtis rosis. ad idẽ ⁊ est vtile calcis viue ⁊ extincte arsenici citrini an. ʒ.ii. colcotar florum eris aluminis an. ʒ.i. gallarum balaustiarũ añ. ℨ.ii. terantur predicta in mortario ereo ⁊ cum aceto forti multum ⁊ trituratione forti multum fiant trociſci ⁊ cuꝫ necesse fuerit vtere vno illorum trociſcorum distemperando ⁊ põe cum lifulo in nares. aut pulvis insuffletur in nasum. ad idem de expertis. ℞. attramenti ⁊ pulverizent subtiliter mane ⁊ sero insufflent in nares.

¶ Capitulum de amissione odoratus.

¶ Fucus ireos cuꝫ pulvere piretri valet in amissiõe odoratus ab oppilatione iniectus in nares. item oleuꝫ nardinũ in quo fuerit de pulvere euforbij vel castorei vel muſci vel de omnibus similibus. ad idem. ℞. sanſuci camomille foliorum lauri calamenti sticados an. M.ſ. ireos nigelle añ. ʒ.ii. ⁊ cum aqua decoctionis predictarum fiat caputpurgium. ad idem. ℞. pillularum diacastorei. ʒ.i. dissoluantur in ſucco rute aut ficble ⁊ fiat caputpurgium. Et solum ſucci predicti valent. ad ideꝫ. ℞. nigelle colloquintide elebori albi acimi piperis ana partes equales ⁊ fiat pulvis ⁊ insufflet̃ur in nares. ¶ Odorare nigellam torrefactam in panno lineo ligatam multum valet. Ad idem. ℞. ſtoracis calamite nucis muſcate cubebarum garioſi. nigelle ligni aloes spice cinamomi ambre muſci ⁊ cum laudano suſſicienti fiat pomum vt supra dictum est. ad idem fiat suffumigium ad nares de camemilla ⁊ melliloto ruta origano bulitis in aquis ⁊ vino simul.

¶ Capitulum de dolore dentium.

¶ Flebotomia vẽarum labiorum in dolore de materia sanguinea valet premiſſa tamen flebotomia vti hoc medicamen vtile est. ℞. mastices. ʒ.i. saluie. M.i. bulliant in bono vino lib.ſ. donec redeat ad quartam partẽ. Et si dolor fuerit de materia frigida. ſi vero de materia calida bulliat i aceto communiter. tamen ponitur de aceto quantum de vino evacuat ratione masticis flegma mucillaginoſum. stipticat ratione saluie. Aliud. ℞. paſſularum mundatarum a ſuis botris. ʒ.i. dorſorũ alliorum mundatorum añ. ʒ.i. bulliant in vino ⁊ aceto añ. ʒ.iii. ⁊ coletur valet qꝫ evacuat. item aceum decoctionis ſpolij serpentis valet. Item emplastrum factum de ſpolio serpentis valet ⁊ ẽ mirabile. Itẽ aceuꝫ decoctionis coloquintide valet quia evacuat flegma. item valet vinum decoctionis edere. item vinum decoctionis aſſe vel caſia ⁊ fumiterre. Medicamen solemne. ℞. pire tri semi. ſaxifragie subtiliter pulverizatorum añ. ʒ.i. cere albe. ʒ.iii. miſceantur simul ⁊ dens dolorus ponatur in illa cera mitigat acuitatem ⁊ alia evacuat flegma. item valet ſacculus de ſeine saxifragie. item valet radix diptami a tota spẽ ⁊ ideo masticata simſliter ⁊ radix celidonie in dente corroſo vbi est vermis. Ex ſemine inſquiami vel cum ſemine porri vel ſe. sinapis multuꝫ valet in dente corroſo vbi est humor putridus ⁊ corruptus debet fieri mundificatio cum medicina aliqua de predictis. demum ponatur aliqd de aqua ardenti. Pulvis conueniens ad remotionem defedationis dentium. ℞. oſſis ſepie concharum marinaruꝫ albarum ſpuma maris nitri aluminis ariſtologie rotunde radicis cane vſte ordei vſti ſulfuris vſti cinamo. piperis lõgi omnia pulverizentur ⁊ miſceantur cum melle ⁊ postea fricentur dentes. item aqua que diſtillat a vite quando inciditur ſi ex ea dentes lauentur mitigat doloreꝫ dentium. Ad idem ⁊ est expertum lauari ter in menſe cum vino cum quo bulita sit radix titimali preſervat dentes a dolore.

¶ Capitulum de dentibus extrahendis ⁊ cõſtringentib⁹.

¶ Lac titimali malaſatum cum paſta vel cera facta caſſula denti corroſo corrodit ligamentum dentis. sic qꝫ per ſe cadit. Ad idem. ℞. lactis titimali. ʒ.ſ. radicis abrotani. ʒ.iii. radicis titimali. ʒ.ii. melꝫ. quantuꝫ ſufficit ⁊ incorporetur ad ignem ⁊ ponatur ſupra dentem. Medicamen conſtrictivum dentium. ℞. aluminis turis maſticis gallarum cipreſſi florum roriſmarini añ. partes equales bulliant in aq̃ pluuiali in vino ſufficienti ⁊ lauentur dentes ex eo tepido. ad idem. ℞. comu cerui vſti ſalis vſti myrrhe vſte ana. ʒ.ii. ⁊ cum melle fiat decoctio de qua liniantur gingine a parte intrinſeca ⁊ extrinſeca. Et nota qꝫ debet ſibi cauere ab omni maſticatione ⁊ a tangendo ipſum cum manu vel lingua.

¶ Capitulum de congelatione dentium.

¶ Liquiritia ⁊ ſuccus eius removet congelationem dentium ſi maſticetur ad ideꝫ maſticatio portulace ⁊ eius ſemis contriti infuſi in aqua. ad idem maſticatio amigdalaruꝫ dulcium. Item lotio dentis ex aqua ſalita calida. item ex lacte aſinino. item ex decoctione ariſtolo. longe valet abluendo. ad idem lotio dentium ex decoctione granorum lauri.

¶ Capitulum de dentibus qui dolent cum aere frigida tanguntur.

¶ Quodlibet oleum actu⁹ ⁊ potentia calidum dolorem dentium predictum removet. ad idem. ℞. granorum lauri ariſtol. lon. aluminis añ. partes equales bulliant in vino ſufficienti ⁊ ſepe ex eo calido lauentur dentes. ad idem ⁊ fortius ſumatur predicta decoctio ⁊ addatur byerepicre. ʒ.i. ⁊ ex calida lauentur dentes ⁊ continuetur per horam. ad idem valet ſi colluantur bene cum tyriaca. bona ⁊ anti qua ⁊ diu ſtetur qꝫ non apponatur aliquis liquor ibi. ad idẽ diaſinapiſmus ſi teneatur in ore. ad idem valet ſi vngantur dentes cum oleo de ſinapi ⁊ ſumatur predictum oleum ⁊ cum cera fiat caſula vna dentibus multum valet. ⁊ nota qꝫ medicamina dentibus apponenda non debent eſſe multum calida actu.

¶ Recepte de egritudinibus oris ⁊ lingue.

¶ Capitulum primum de vlceribus oris ⁊ puſtulis in lingua.

¶ Capitulum de vlceribus oris.

¶ Abſterſio ginginarum fit cum hydromelle facto ex melle roſ. vel cum vino ru. in quo ſint roſe bulite. Pulvis quem hic ponit raſis conſolidat. Medicamen corrodens materias corruptas in vlceribus. ℞. arſenici rubei calcis aluminis gallarum florum eris ſubtiliter pulverizatorum ana. ʒ.i. infundantur in modico aceti per hebdomadam vnam ⁊ ericcetur ⁊ iſtius medicine ponatur. ℨ.i. per vnã horam ſuper locum vlceratum ⁊ poſtea inungatur locus cum oleo roſato ad ſedandum doloreꝫ ⁊ poſtmodum reiteretur quouſqꝫ materia ſit tota conſumpta medicina conſolidans. ℞. gallarum. ʒ.i. aque roſate lib.ſ. bulliant ſimul vſqꝫ quo quarta pars ſit conſumpta ⁊ coleꝫ ⁊ cum colatura fiat ablutio. ¶ Et nota qꝫ comedere perſica removet etiam fetorem provenientem ex ſtõ. ⁊ qñ vlcera non ſunt multũ pfunda vꝫ decoctio fcã in vino ex iſtis ℞. raſure pgamẽi aluminis gallaꝫ añ. ptes eq̃les ⁊ bulliant. ad idẽ collutio oris ex melle roſato colato mixto cũ ɔcoctõe

cepularum glandium gallarum corticum granatorum ꝛ similium.

¶ Capitulum de fluxu sanguinis ex gingiuis.

¶ Tollo corrodens malam carnem gingiuarum. ℞. florū olive. M. i. ℈. pi etri ꝛ radicum ana. quartā vnā tres. ȝ. albi masticis añ. ȝ. ℈. mellis electi. ȝ. ii. fiat decoctio clarificata vsq; ad quartas tres. ¶ Lotio mundificās gingiuas. ℞. aque camomille. ȝ. i. mellis rosati colati. ȝ. iii. misceant ꝛ cum panno infuso in predictis abluat gingiue vel lauētur cum vino decoctionis rosarum. ¶ Regenerans carnē quā do bene fuerint mundificate. ℞. olibani ligni aloes sarcho colle sanguinis draconis subtiliter pulverizatorum ana. ȝ. i. misceantur simul ꝛ de illo ponatur modicum in gingiua. Ad idem ꝛ etiam confirmans dentem secundum auicēnā. ℞. laudani masticis añ. ȝ. i. camphore subtiliter pulverizatorum grana. vi. misceantur malarādo cum aqua rosarū ꝛ fiat masa ꝛ extendatur super pannum ꝛ ponatur sup gingiuas. ¶ Hic pulvis positus super gingiuas corrodit carnem malam ꝛ mundificat bonam. regenerat carnem ꝛ cō fortat gingiuas. ℞. aluminis iameni. ȝ. ii. salis cotti. ȝ. i. pulverizentur ꝛ ponantur super gingiuas. ¶ Pannus diffusus in aqua distillata foliorū cypressi super gingiuas confortat auget eius partes venit. ¶ Collutio oris prohibens fluxū sanguinis ex gingiuis. ℞. balaustiarum aluminis rosarum arnoglosse cortalarum glandium plantaginis añ. ptes equales buliant in vino rubeo sufficienti ꝛ sufficienter ꝛ colluat os ex eo ꝛ optime valet qz confortat gingiuas ꝛ restringit sanguinem inde fluentem ꝛc. ad idem valet collutio ex decoctione gallarum ꝛ foliorum olive rosarum lentium capitum rosarum ꝛ corticum granatorum. ad idez. ℞. piretri radicis lilij an. ȝ. i. semitatum galarum non perforatarum balaustiarum añ. ȝ. ii. terantur subtiliter ꝛ gingiuis aspergātur ꝛ cum eo fricentur. Ad idem valet si ex predictis sumptis in dosi maiori fiat decoctio in vino rubeo cum quarta parte aceti ꝛ ex ea fiat collutio oris. ¶ Et si est ibi vicus p fundum addatur aluminis due partes ꝛ fiat decoctio. Similiter cum dicta decoctione potest poni mel rosatum colatum pro mundificatione saniei ab vlcere.

¶ Capitulum de casu vuule.

¶ Quando est a materia calida facta flebotomia ꝛ enacuatione vli in principio competunt repercussiua sicut ista. ℞. decoctionis gallarum. ȝ. iiii. diamorō. ȝ. ii. misceantur ꝛ fiat gargarisma. prohibet dilatationem. Item in augmento competit medicamen rosarum factum ex gallis ꝛ sale armoniaco tritis simul. Item decoctio repercussiua facta ex decoctione citri seminis rosarum cum succo barbe bircine ꝛ modico aceti in principio prohibet dilatationem. item gargarisma thuris masticis nucis cipressi cū diamorō. ¶ Quā do est materia frigida in processu valet hoc gargarisma sumie seminis finapis an. ȝ. iii. buliant in aqua sufficienti ꝛ colletur ꝛ addatur colature melle colati ro. ȝ. iiii. ꝛ fiat gargarisma. Ad idem valet gargarisma factum ex oximelle sinapi mollito cuȝ aceto añ partes equales. ad idem valet pro elevatione eius hoc. ℞. balaustiarum aluminis añ. partem vnam camphore partem. ℈. ponatur cum instrumento in vuulam. Ad idem. ℞. anthere. ȝ. i. succi barbe bircine. ȝ. buliant in vino ꝛ ex eo fiat collutio oris. ad idem. ℞. galarum partes duas salis āmoniaci partem mediam pulverizentur ꝛ pōatur ad vuulam. ¶ In infantibus linitio finapitis ex gallā adusta cum aceto multum valet.

¶ Capitulum de sanguisugis ꝛ aliis que ingrediuntur.

¶ Decoctio facta ex rebus amaris interficit sanguisugam ꝛ eam facit remoueri ab adherentia gargarizando. itez medicine ex solutione interficiunt si fiat gargarisma. item pulvis restrictiuus sanguinis consuetus valet ad restringēdū sanguinem postq̄ sanguisuga fuerit remota ꝛ est. ℞. pulueris sanguinis draconis terre sigillate. aloes pilorum leporis añ. fiat pulvis ꝛ ponatur cum instrumento in gutture vbi sit appposita sanguisuga si videri poterit. ad idem p tollendo adherentiam sanguisuge. ℞. aliorum lupinorū colloquintide añ. partem. i. nigelle partem. ℈. sinapis partem. i. ℈. buliant omnia in aceto vini sufficienti sufficienter ꝛ coletur ꝛ colature addatur salis armoniaci. ȝ. iij. ꝛ fiat gargarisma. Ad idem succus salicis gargarizati ex proprietate. ad idem valet gargarismus cum aceto ꝛ assa fetida. ad idē valet si pix liquida misceatur cum aqua ꝛ fiat gargarisma Ad idem valet masticatio allioꝝ ꝛ aperto ore ſtetur ad solem appposita aqua frigida añ os.

¶ Capitulum de his que in guttur ingrediuntur sine sint spine sine ht os.

¶ Modus extrahendi spinam potest esse tribus modis. Primus vt ligetur filus in capite canepe recentis ꝛ qō illa canepa transglutiatur ꝛ non masticetur fortiter ne vna ps ab alia separetur ꝛ quando fuerit in gutture subito extrahantur. Et qz canepa est viscosa ideo talis spina infigit ibi ꝛ extrabitur cum canepa. Vel fiat decoctio cum canepa ꝛ inde fiat gargarisma. Secundus modus est q̄ capiatur de spongia in parua q̄titate ꝛ ligata cum filo in parua q̄titate transglutiatur ꝛ subito inde extrahatur sic cum spongia extrahetur spina. Tertius modus est vt fiat empiastrum de mucillaginibus seminis lini cuȝ butyro ꝛ medulla cassie ꝛ ꝛ oleo amigdalino dulci valet multum. Ad idē valet si per cutiatur in collo fortiter. ad idē valet si vomat fortiter post cibum sumptum ꝛ sepe. Ad idem si fiat gargarisma cum rob vue in quo decocte sint vue ficce vel ficus. Ad idez valet si ficus transglutiantur ligata cum filo modice masticata ꝛ inde subito extrahatur cum dicto filo. Ad idem transglutiatur aliqua corda duplicata ꝛ inde extrahat debito mō.

¶ Capitulum de granitate lingue.

¶ Premantur euacuationes capitis ꝛ flebotomia si expedit fricare linguam cum saluia si expedit facit loqui citius ꝛ competit pueris ꝛ etiam quando lingua paraliticatur. gargarisma factum ex decoctione salvie hysopi acori valet ad faciendum loqui. Piretrum ligatum in pāno si aliqualiter masticetur valet sed si masticetur sine panno pustulas facit in ore. ad idem valet orimel squillitici quando ex eo collinitur os. Ad idez. ℞. condisi. ȝ. i. euforbij. ȝ. ℈. pulverizentur simul ꝛ cum eis fricetur lingua. ad idez. ℞. salis armoniaci piperis sinapis baurach. ȝ. ſarifragie origani sanſuci salis naptici añ. partem. i. pulverizentur subtiliter ꝛ aq̄ calide misceantur ꝛ fiat gargarisma diebus continuis ꝛ est res experta. ad idem. ℞. mellis rosati colati. ȝ. ii. salisgemme. ȝ. ii. misceantur ꝛ lingua sepe collinatur.

¶ Caput de lingua que adeo tumescit q̄ os egreditur.

¶ Gargarisma ex decoctione treos sinapis piretri ꝛ similium valet in hoc. Pulvis fricatus super linguam factus ex pipere. ȝ. piretro ꝛ similibus valet. ad idem gargarisma factum ex decoctione dactyloꝝ ficuum passularum cum vino dulci. ad idem. ℞. orimellis squillitici. ȝ. iiii. rob. vini. ȝ. iii. misceatur ꝛ fiat gargarisma continuum. ad idem decoctio fenugreci passularum feniculi radicis lilij ficuum cui addatur mellis rosati colati. iij. ꝛ fiat gargarisma continuum.

¶ Capitulum de glandula sub lingua ꝛ vocatur ranula.

¶ Troisci positi a Rasi in capitulo de pustula que nascitur in lingua sunt corrodentes hanc glandulam que est apostema ex flegmate. Ad idem. ℞. origani persici corticum granatorum salis ana partes equales pulverizentur ꝛ cum eis fricetur lingua infantis ꝛ est res experta. etiā sola fricatio cum sale aliquando sufficit.

¶ Capitulum de ambobus apostematibus in lingua.

¶ Gargarisma factum ex decoctione piretri se. vtice ire os multum valet in hoc. ¶ Nota tamen si apostema est cum caliditate tunc frigida competunt ꝛ si cum frigiditate calida. ¶ Et nota q̄ in passionibus lingue multum valet flebotomia venarum eius.

¶ Capitulum de squinantia.

¶ Recipe in principio quando materia est calida gargarismus ex succo lactuce valet a complexione ꝛ a forma specifica. Item gargarismus ex decoctione gallarum sumach ꝛ diamoron. Item gargarismus ex decoctione mirtiꝝ torum valet. Item. ℞. sirupi de papavere diamoron. ana. ȝ. ℈. aque rosate. ȝ. ii. misceantur ꝛ fiat gargarismus. Similiter valet tenere pillulas in ore q̄ prohibēt descēsuz rem

matis calidi que posita sunt in.c.de catarro. Ad idem. ℞. aque rosate.ʒ.iiii.aceti.ʒ.i.misceantur ⁊ gargarizatu .Ad idem rob vini in aqua rosata.similiter si ponantur vini granatorum. ¶ In augmento. ℞.liquiritie rase vuarum passarum mundatarum ab arillis.añ.ʒ.ʃ.caricarum pinguiu ʒ.i.seminis psilij seminis citoniorum seminis papaueris albi añ.ʒ.ß.ordei mundati quar.ʃ.mellis.ʒ.ii.fiat decoctio parum clarificata vsq3 ad consumptionez medietatis ⁊ coletur.Ad idem. ℞.diamoron.ʒ.ii.mellis rosati co.ʒ.i.fiat decoctio ficuum liquiritie ordei passularum dactilorum ⁊ fiat gargarisma. ¶ In statu competit oximel diureticuz ⁊ repercutitur materia.Unguentum ab extra maturatiuum ℞.mucillaginis seminis psilij seminis citoniorum añ.ʒ.ii. medulle cassiefistule butiri sine sale añ.ʒ.ʃ. fermenti caricarum pinguium añ.ʒ.i.vel.ʒ.i.olei violati.ʒ.ii.misceatur ⁊ vnguentum fiat. ¶ In squinantia frigida in principio quando materia est frigida grossa competit gargarismus subtilissimus sicut iste. ℞.radicis ireos.ʒ.ʃ.hysopi capilli veneris recentis añ. ℳ.i.liquiritie rase vuarum passarum enucleatarum carycarum añ.ʒ.i.seminis fenugreci seminis lini añ.ʒ.ʃ.ordei mundati quartam.ʃ.mellis electi.ʒ.ii.fiat decoctio parum clarificata vsq3 ad quartas.iii. ¶ In statu ad rumpendum competit oximel squilliticum maturatiuū ab extra. ℞. vnguenti dialtee quar.ʃ. mucillaginis semis fenugreci seminis lini añ.ʒ.ii. medulle cassiefistule butyri recentis fine sale añ.ʒ.ʃ.fermenti caricarū añ.ʒ.i. olei amigdalarum dulcium.ʒ.ii.misceantur. ¶ Pillule superius descripte contra reuma frigidum retente in ore valet.in principio squinantie. Gargarisinus ex decoctione morsus diaboli continue valet. Ad idem. ℞. oximellis compositi.ʒ.ʃ.diamoron.ʒ.ʃ.fiat decoctio ficuum passularuz ireos hysopi.mirti ⁊ apponatur modicum croci. Et si decoctio fiat sine piretro pipere sale ⁊ armoniaco ⁊ nitro erit gargarisma valde fortius aliquo predictorum.

¶ Capitulum de tussi.

¶ Maturatiuum in tussi ficca calida ⁊ aspera sunt sicut sirupus violatus sirupus de papauere de iuiubis aque ꝺcoctionis ordei violarum liquiritie passularum sebesten zuc. al. Euacuatiuum in tali passione. ℞. medulle cassiefi.ʒ.i.ʃ. distemperentur cum predicta decoctione ⁊ addatur in decoctione pruna tamarindi añ.ʒ.ʃ. seminum communium papaueris capilli veneris añ.ʒ.ii. Confectiones valentes diadragagantum lac diapapauer penidij liquiritia pillule bichichie rotunde sub lingua in tussi ficca ⁊ aspera. ¶ Unguentum in tussi ficca ⁊ calida. ℞. mucillaginis psilij mucillaginis dragaganti gummi arabici añ.ʒ.ii. assungie galine medule vituli añ..ʃ.olei violati olei amigdalarum dulcium añ.quar.ʃ.cere q̄tum sufficit ⁊ fiat vnguentuz ad idē ℞.olei violati cere albe añ. q̄tum sufficit ⁊ fiat sparadrapus ad longitudinem vnius palmi ⁊ ad latitudinem medij ⁊ ponatur supra pectus. ¶ In tussi frigida flegmatica quādo materia est flegma grossum in pectore existens causa tussis valet iste sirupus. ℞.radicis ireos radicum enule cāpane añ.quar.ʃ.hysopi capilli veneris recentis añ. ℳ.ii. serpilli calamenti origani psilij. ℳ.i.anisi feniculi seminis vtrice orobi seminis fenugreci seminis lini assi añ.ʒ.i.ordei mundati quar.ʃ.liquiritie rase vuarum passularum mundatarum ab arillis añ.ʒ.ii.mellis zucbari añ.lib.ʃ.fiat sirupus clarificatus vsq3 ad quar.ii. Item valet sirupus ō orobo vel de hysopo ⁊ est extensor bonus. Item sirup. de liquiritia ⁊ sic fiat. ℞.sirupi de hysopo.ʒ.i.de liquiritia.ʒ.ʃ fiat decoctio liquiritie ordei dactylorum passularum cum zucbaro Item sirup. de prasio oximel squilliticum pillule de agarico fm descriptionem mesue ⁊ auicenne cum quibus debet purgari post sirupum. ℞.radicum lilij radicuz ra ⁊ feniculi añ.ʒ.i.agarici.ʒ.i.turbith.ʒ.ʃ.pulpe colloquintide de sarcocolla añ.ʒ.ʃ.hierepicre galieni.ʒ.ii. pulverizentē ⁊ fiant pillule cum succo capillorum veneris ⁊ administrētur in introitu lecti. ¶ Unguentum ad pectus quando est tussis humida de materia flegmatica in pectore. ℞.mucillaginis fenugreci mucillaginis seminis lini añ.ʒ.ii.olei amigdalarum dulcium cere q̄tum sufficit ⁊ fiat sparadrapus in q̄titate vt supra. Ad idem valet bōbix bene carminatus ⁊ madefactus in oleo amigdalarum dulcium ⁊ calefactus ad ignem. ¶ Suffumigium ad idē. ℞. hysopi. ℳ.i.liquiritie passularum mundatarum ab arillis quart.i.ʃ.seminis fenugreci seminis lini añ.quar.ʃ.bulliāt in quatuor libris aque vsq3 quo redeant ad duas libras ⁊ fiat cum tractione dicta in.c.de catarro. ¶ Confectiones cōuenientes loch de pino diapenidon loch sanum ⁊ expertū est diaprasium. Et est fortior alijs loch de squilla diaris vt puto salomonis. Item ius galli antiqui cum quo bulliant semina cartami hysopus ireos passularum seminis vtrice. Item a proprietate multum valet hoc.s.enula crocus pulmo vulpis bene lotus cum vino ⁊ exiccatus ⁊ detur .ʒ.ii. cum bono vino dulci vel cum decoctione predicta.

¶ Capitulum de asmate.

¶ Maturatiua materie asmatis quando est grossa flegmatica sirupus de hysopo sirupus de prasio oximel squilliticū cum aqua decoctionis passularum hysopi ⁊ c.item ad idez ius galli cū q̄ bulliant semina cartami hysopus ireos passule semina vtice cum aqua mellis aut ad supradicta. Item valet pulmo vulpis vt supra. ¶ Confectiones bone in hoc loch de pino loch sanum ⁊ expertum loch de squilla diaprasiuz diaris enula omni modo ⁊ crochus quia ambo valent a forma specifica. Ad idez. ℞.liquiritie.ʒ.i. vue passule lib.ʃ.capilli veneris. ℳ.i.mellis lib.i.ʃ.coquantur iste res in lib.viii.aque vsq3 quo remaneat lib.ii.⁊ cum illa aq̄ temperetur vinum suum. Ad idem sumatur malum granatum dulce ⁊ dividatur in quatuor partes ⁊ in medio ponatur de zucbaro albo pulverizetur ⁊ pomum claudatur ⁊ ponatur sub cineribus demuz grana predicti pomi post q̄ steterit sub cineribus aliquantulum eijciatur in vno vase ⁊ cum cocleari capiatur in ore ⁊ teneatur lambendo.pectus mirabiliter clarificat vocem ⁊ confert tussi. ad idem sumatur ordine duo boli foliorum enule campane cum ficubus maturis siccis. Ad idem si eorum panis.s.coctus cū anisо feniculo ⁊ croco. ¶ Unguentum sive emplastruz supra pectus. ℞.dactylorum pinguium caricarum pinguiū añ.ʒ.ii.radicum malue radicum bismalue an.quar.ʃ.con quassentur fortiter ⁊ bulliant in aqua. ¶ Demuz. ℞.ſter coris columbini termentine refine an.ʒ.i. misceantur omnia in mucillagine psilij seminis lini q̄tum sufficit ⁊ fiat emplastrum ⁊ ponatur super pectus. ¶ Euacuantia pillule al mansoris hic descripte. ad idem pillule de agarico valent multum. ¶ Capitulum de pleuresi.

¶ Quando est in principio de materia ventosa vel subtili pauca vel aquosa calefactorum factum ex duabus partibus milij ⁊ tertia salis multum valet si fiat sacculus ⁊ pōatur super dolorem. Et valet si fiat decoctio cum spongia. ¶ In pleuresi cholerica vel sanguinea digestiuum conueniens in principio. ℞.sirupi violati.ʒ.i.sirupi de liquiritia. ʒ.ʃ.cum duplo aque decoctionis ordei violarum iuiubarum ⁊ zucbaro.item sirupus de papauere valet saltem pter vigilias.ad idem aliud. ℞.endiuie scariole epatice lactuce dulcis capilli veneris recentis ana. ℳ.i.iiii. seminuz frigidorum mundatorum seminis malue bismalue seminis bombicis mundati ana. ʒ.ſ.florum violarum florum nenufaris ana.ʒ.i.zucha.lib.i. ⁊ fiat sirupus clarificatus. ¶ Solutiuum in eodem.solutiuum factum in tussi calida ⁊ ficca ⁊ multum valens est hoc. ℞.medulle casiefistu.ʒ. i.ʃ.distemperentur cum decoctione ordei liquiritie passularum iuiubarum.viol.prunorum añ ⁊ aromatizetur cuz cinamomo.potest addi reubarbarum.ʒ.ʃ.spice.ʒ.i.⁊ pl valet. Confectiones loch de papauere diapenidon diadragantum pillule bichichie retente sub lingua in augmento ⁊ quando materia est grossa matutinum. ℞.sirupi.de hysopo.ʒ.i.ʃ cum aqua predicta. Uel fiat talis. ℞. hysopi capil. veneris recentis ana. ℳ.ii.liquiritie rase vuarum passarum mundatarum ab arill añ.ʒ.ii.ordei.ʒ.i.seminuz quatuor frigidorum mūdato.se.bruſci.se.asparagi fenugreci se.lini añ.ʒ.i.aceu.ʒ.ʃ.mellis quar.i.zucbari quart.iii.fiat sirup. Emplastrum maturatiuum predicte materie. ℞. radicū altee. ℳ.i.florū cinamomi melliloti vio. siccarum

an. ℳ. ʒ. farine seminis lini farine fenugre. an. ʒ. ʒ. farine fabe farine ordei. ʒ. ii. olei amigda. dulciʒ olei anetini olei violarum an. ʒ. i. fiat ex bis omnibus emplastrum. Calefactorium in hac materia. ℞. ordei ozobi an. quart. i. sulfuris ℳ. i. conquassentur simul ⁊ fiat sacculus ad q̄titatem vnius palmi ⁊ bulliant in aqua ⁊ modico ace. ⁊ expresse ponantur supra locum. ℳitigatiū doloris in quacunqʒ pleuresi. ℞. malue bisinalue an. ℳ. i. pistentur ⁊ cū oleo violarum ⁊ aurngia porcina recente per modum emplastri ⁊ ponantur super locum sed non diu teneatur. qz rematuraret materiam. ¶ Solutiuum quando materia est grossa ⁊ digesta. ℞. fic. bora. fic. buglose an. ʒ. ʒ. liquiritie rase vuarum passa. munda. ab arillis an. ʒ. i. cartami mundi. ʒ. ʒ. fiat decoctio in qua dissoluatur cassie. ʒ. i. agarici electi turbit gūmosi mundati interius ⁊ exterius an. ʒ. i. ⁊ fiat colatura vsq̄ ad quar. i. ʒ. Et si vis fortius operari quando materia ē multa vti potes eleboro thimo ⁊ epithimo ⁊ istis similibus. ¶ Capitulū de peripleumōia

¶ Huic competunt recepte que competunt pleuresi quādo est de materia flegmatica ⁊ peripleu. quando est de materia flegmatica ꝙ vt sit in pluribus conuenit. Quando vero peripleumonia est de materia cholerica cōpetunt recepte que competunt pleuresi quando est de materia colica. ¶ Capitulum de sputo sanguinis quomodocunqʒ egrediatur per os in vomitu sanguinis.

¶ Electuarium istud vʒ. ℞. diarodon. diapapauerit trisandali zuchari ro. facu cum ros. siccis citoniorum conditorum cum zucharo sine speciebus añ. quar. ʒ. misceant. ad idem. ℞. conserue rosa. ru. ʒ. i. trisandali. ʒ. ʒ. coralli ru. carabe lapi. emathitis se. portulace se. plantaginis ana. ʒ. i. sanguinis draconis dragagan. gūmi ara. spodij ana. ℳ. i. pulueris zuchari quantum sufficit pulueriʒentur pulueriʒāda subtiliter ⁊ misceantur omnia in modum zuchari rosati. Ad idem trocisci Joannis mesue administrati cum aqua plantaginis quorum rubrica posita est in ca. de tussi. ad idez aque ro. potate succi virge pastoris potati. ad idem efficaciter valet succus plan. cum modico opij. Emplastrum sup stomachum ab extra factum ex succo plantaginis modico aceti ⁊ terra sigillata ⁊ etiam plantago pistata cum modico aceti. emplastrum valens in sputo sanguinis in tussi ⁊ spūalibus. ℞. trocisco. de terra sigillata. ʒ. i. trocisc. de charabe. ʒ. ʒ. pulueriʒentur ⁊ misceantur cum aqua plāta. aqua portu. añ. ʒ. i. ʒ. in ore teneantur lambendo. Et trocisci descripti ⁊ experti in ca. de ventris fluxu infra vide rubricaʒ. ad idez. ℞. tyriace recentis. ʒ. i. ʒ. aceti aque portulace añ. ʒ. i. ʒ. vel ʒ. i. ʒ. Ad idem pulueris lupinorum la. emathitis ⁊ distemperetur cum aqua pluuiali vel portulace pulueriʒentur ⁊ teneat in ore lābendo. Ad idem vtile folia portu. masticata. Ad idem la. emathitis. ʒ. i. cum aqua plan. ʒ. iii. Ad idem grano myrti se. plan. subtiliter pulueriʒatorum. añ. ʒ. ii. aque portu. misceantur ⁊ potetur lābendo Electuarium. ℞. zuchari ro. antiqui. ʒ. i. ʒ. Electuarij constrictiui. ʒ. i. manusxp̄i perlati triansandali diapapaueris añ. ʒ. ʒ. troci. de terra sigillata tro. de charabe. añ. ʒ. i. incorporent cuʒ sirupo mirtino. Ad idem aliud. ℞. pinearum mundatarū ab vtroqʒ cortice. ʒ. i. passularum mundatarum. ʒ. i. ʒ. liquritie subtilissime incise. ʒ. ʒ. 33. ʒ. i. cinamo. ʒ. ii. amigda. dulcium zuc. albi ad pondus omnium ⁊ fiat electuarium vel fiat tragea in forma solida. Loch valens aliud ad idez. ℞. dragagan. ʒ. ʒ. carabe coralli ru. la. emathitis boli ar. ana. ʒ. i. sanguinis draco. origani gummi ara. añ. ʒ. ʒ. semi. portulace semi. planta. coriandri preparati an. ʒ. ʒ. masticis olibani grana tria vuarum passarum pinguium. ʒ. i. aque ro. ʒ. i. aque portu. ʒ. i. zuchari al. lib. i. ⁊ fiat electuarium quo vtatur tenendo in ore lambendo. Unguentum ad pectus hoc vnguentum est singulare quia restringit sanguinem ⁊ non auget tussiʒ sicut illud quod scribit Almansor. ℞. olei ro. olei amigdalarum dulcium olei myrtillorum ana. ʒ. ii. succi citoniorum cere quantum sufficit fiat vnguentum. ad idem. ℞. acatie hypoquistidos sanguinis draconis balaustiarum gallarum masti. ro. ana. ʒ. i. ʒ. i. turbit boli ar. ana. ʒ. i. olei ro. olei mirtini masticini ana. ʒ. ʒ. albuminis vnius ouicere quantum sufficit fiat vnguentuʒ. ¶ Pilule bichichie sub lingua tenende. ℞. dragaganti se. portu. l. paruʒ assate gummi arabici an. ʒ. ʒ. lapidis ematitis antere boli ar. terre sigil. charabe coral. ru. an. ℈. i. mucillaginis psilij. ʒ. i. pluerizentur subtiliter pulueriʒanda ⁊ misceantur cum aq̄ portulace ⁊ fiant bichichie in forma lupini. Siru. constrictiuus ℞. granorum myrti sumach ros. balaustiarum antere corpularum glandium galarum acatie hydoquistidos an. ʒ. ʒ sandalorum al. se. citoniorum spodij ana. ʒ. ii. dragaganti gummi arabici boli ar. sanguinis draconis an. ʒ. i. ʒ. terre sigil. masti. an. ʒ. iii. turis papa. al. ʒ. ii. ʒ. lapidis ematitis ʒ. ʒ. succi plantaginis vini citonio. an. lib. ʒ. despumentur succi ⁊ colentur ⁊ facta decoctione cum aqua pluuiali ⁊ zuc. al. sufficienti fiat siru. Purgatio cum farmaco. ℞. pilularum de agarico. ℈. ii. pilularum cochia. ℈. i. conficiantur simul. resoluentia sanguinem postq̄ fuerit vena consolidata remanente in concauitate pectoris. ℞. tiria. antique. ʒ. i. ʒ. detur cum. ʒ. iii. decoctionis liquiritie ⁊ capilli vene. Ad idem. ℞. tiria. antique. ʒ. i. aceti. ʒ. i. aque ro. ʒ. ii. ⁊ misceatur ⁊c. Ad idem aqua scabiose vʒ. Et nota q̄ si sputum puenit a corruptione. primo facta flebotomia debet fieri purgatio eius quod est causa corrosionis. sed isti raro vel nunq̄ euadunt. ℳedicamen vltimum in oi fluxu sanguinis. ℞. piretri al. iusquiami an. ʒ. v. terre sigillate opij ana. ʒ. ii. se. canapis croci ana. ʒ. i. ℈. i. castorei spice euforbij piretri margaritarum non perforatarum charabe zedoarie dorōci an. ℈ scampho. gra. vi. confice cum melle ro. cocto. quātum sufficit. Dos est a. ʒ. ʒ. vsqʒ ad. ʒ. i. cum aqua plantag. ʒ. i. ʒ. vini subtilissimi. ʒ. ʒ. ¶ Capitulum de phthisi.

¶ Siru. valens phthisicis catarrosis sanguinez spuentib⁹ ℞. liquiritie. ʒ. ii. capilli vene. ʒ. i. anisi papaue. al. pulmonis vulpis se. com munium frigidorum ros. violarum se. feniculi croci puluerum cancrorum fluuialium adustorum an. ʒ. vi. hysopi ficce. ʒ. i. virge pastoris plantaginis an. ℳ. ʒ. seminis cytoniorum se. malue iuiubarum an. ʒ. ii. cubebarum nucis mu. an. ʒ. i. passularum. ʒ. ʒ. pēdij. ⁊ zucha. q. sufficit ⁊ fiat siru. cum aqua pluuiali vel fontis clari ⁊ detur in aurora. purgatio cum farmaco quando esset necessaria sed euitanda quanto plus potest. ℞. pilularum ɔ agarico. ℈. ii. pilularum cochiarum. ʒ. ʒ. incorporentur pulue. Loch valens phthisicis ⁊ consumptis ⁊ educens saniem ⁊ pectus mundificans. ℞. seminis papaueris albi spodij se. lini torrefacti croci amigdalarum dulcium an. ʒ. iii. amidi gūmi arabici dragaganti se. citoniorum se. citruliorū an. ʒ. vi. granorum nasturtij croci amigdalarum amararū babarum an. ℈. i. ʒ. penidiorum. ʒ. v. dissoluantur penidij cū aqua fontium ⁊ fiat loch. potus valens phthisicis loco lactis mundificans pectus ⁊ consolidans vlcus. ℞. radicis ireos. ʒ. ii. hysopi capilli ve. recentium an. ℳ. i. ordei mūdati quartā. i. quatuor se. frigidorum maiorum ⁊ minorū se. malue se. bōbicis mundatorum se. fenugreci iuiubarū sebestē añ. ʒ. ʒ. liquiritie rase vuarum passa. mundata. ab arill. an. ʒ. i. mellis electi quartū. i. zuchari al. quartas. iii. fiat siru. cū aqua pluuiali. Electuarium. ad idem. ℞. radicis ireos recentium infusorum per noctem in sirupo ros. ʒ ii. pulueris dragaganti. ʒ. i. cādij penidiorū an. quar. ʒ. ʒuchari. lb. i. fiat electuarium. ⁊ pōt pōi carnīū testudinis ne moralis ꝓparatoz bene quar. i. mundataz ab arillis. ʒ. ʒ. fiat electuariū. ad idē. ℞. rosa. ru. quar. ʒ. capillorū vene. ʒ. ʒ. passularū pl'ueris dragagāti. ʒ. v. pl'ueris pulmōis vulpis. ʒ. i. feniculi pulueriʒati. ʒ. ʒ. zuchari q̄tū sufficit ⁊ fiat sicut zucharū ros. Unguēta dāda. c. de ethica. ab extra approximāda valēt i hoc casu. itē valet electuariū restauratiuum describendum in capitulo de ethica.

¶ Capitulum de tremore cordis ⁊ syncopi.

¶ In cā calida tremoris trocisci āthoz g dicunt cāphorati valēt maxime dati cū aq̄ ro. electuariū ad idez. ℞. cōserue rosaz ru. ʒ. ʒ. cōserue nenufaris cōserue bugl. an. ʒ. ii. margaritarū. ʒ. i. iacitorū safirorū smaragdorū se. citri. se. acetose coralli ru. an. ℈. i. sanda. al. coriādri ꝓpati spodij dorōci beē al. ⁊ ru. an. ℈. ʒ. ossis ɔ corde cerui ustus. ʒ. ʒ. aq̄ ro. liature auri ⁊ argē. an. ℈. ii. pl'ueriʒēt pulueriʒāda sic zucharz

ro sine igne. Sacculus cordialis ab extra fiat ex istis pulueribus ℞ syndõe ℞ grana. epitima. ℞. aque ro. aque nenu. an lib. i. succi pomorum acetosorum facta residentia. lib. ß. aque bug. aque melisse añ. ʒ. iiii. aceti. ʒ. i. sandali se. citri. se. ace. an. ʒ. i. camphore. ℈. ß. pulueris rosarum. ʒ. ii. ß. ℞ fiat epithima. Odoratinum summe odoratinum factus dictum in. c. de cura doloris capitis prouenientis a causa calida. Sirupus valens in hoc ℞ inleb. ℞. aque ro. succi pomorum acetosorum aque buglose an. quarta. i. zucbari. ii. ß. fiat inleb vsq; ad lib. i. siru. vio. siru. nenufaris siru. diacetosa siru. acetosus. sirupus rosatus. In tremore ℞ syncopa causa frigida trociscí antiorum ℞ sua confecta diamuscum. Ad idem. ℞. margaritarum. ʒ. i. dozonici beē al. ℞ ru. ʒ. florum cinami macis. galange melisse an. ℔. i. gariophi. cubebe buglose ana. ʒ. ß. sandali serici crudi grana tincto rum ligni aloes storacis calamite se. basiliconis an. ℈. ß. radicis buglose. ℈. i. croci. ʒ. ß. corticum citri condisi an. ℈. ii. liquiritie. ʒ. ß. cãdi. ʒ. x. carnium vuarum pas. bene pinguium. ʒ. i. aque buglose. ʒ. ß. aque melisse succi pomorũ dulcium aque ro. de damasco an. ʒ. ß. musci ambre an. ℈. i. zucbari lib. ß. ℞ fiat electuarium. Ad idem vʒ diamargaritondiacamereon simplex vel mixtum. Electuarium de margaritis semper valet in quocũq; tempore ℞ syncopi ℞ ẽsi in quacunq; cã. ℞. dozonici corticum citri flo. boza. rosarũ ru. beē albi. ℞ ru. corallorum rub. limature eboris an. ʒ. ii. spodij macis. gallie muscate charabe ossis de corde cerui. saladorum ru. an. ʒ. i. ß. se. basilico. florum mozelle melisse coriandri cinamomi cubebe cardamomi zedoarie spice nardi ligni aloes sete combuste croci an. ʒ. i. miroba. omnium. ʒ. ß. margaritarũ argentis ffoliati an. ℈. ß. beliricorum iacintorum smarag. saphi. an. ℈. i. melisse buglose an. ℈. ii. ambre. ʒ. ß. camphore. ʒ. i. musci. ʒ. ß. succi pomorum redolentium dispumati succi buglose an. ʒ. ii. ℞ cum zucba. sufficiẽti ℞ aqua ro. ℞ buglo. fiat confectio ponendo super. ii. i. zucbari pro qualibet vice. ʒ. i. pulueris predictorũ. Potus. ℞. aque bug. ʒ. ii. pulueris gaf. ʒ. ß. maluasie. ʒ. i. ℞ misceantur ℞ potetur summo mane per vnam hebdomadam omni die. Ad idẽ. ℞. aque buglo. melisse an. lib. ß. zucbari. ʒ. iiii. fiat inleb vsq; ad lib. i. Epithima ℞ emplastrũ sacculus ℞ sirupus. ℞. aque melisse. aque buglo. an. li. i. aceti. ʒ. ii. gaf. ʒ. ii. croci. ʒ. i. musci. ℈. i. pulueriʒentur ℞ fiat epithima cum sacculo. Ad idem. ℞. laudani quar. i. corticum citri gaf. ʒ. i. musci electi. ℈. i. termẽtine. ʒ. ß. ℞ cum aq̃ boglose fiat emplastrum ℞ ponatur tenue ad q̃titatem vnius palmi super cor fiat sacculus de predictis pulueribus in sindone de grano. sirupi calefacientes valent. sirupus de absinthio de menta ℞ similia. Capitulum de passione coleri ca. ℞. rosarum balaustie gallie musca. an. ℔. i. ß. mentheacatie mirre thuris an. ʒ. i. absinthij. hypoquistidos cipi gariofi. masti. an. ʒ. ß. corallorum al. ℞ ru. spice an. ℈. i. panis vsti. ʒ. ß. camphore. ℈. ß. terãtur predicta grosso modo ℞ bulliant cum vino citoniorum aque ro an. ʒ. vi. vini nigri stiptici. ʒ. viii. aceti. ʒ. ii. ℞ cum spongia infusa ℞ expressa fiat stõi fomentatio. ℞ de predictis fm ebullitionem potest fieri optime ad stomachum. ℞ potest de predictis fieri sacculus ad stomachum. Inunctio sine emplastrum sine sacculus. ℞. olei masticini olei citoniorum olei myrtini an. ʒ. ß. pulueris ro. corallorum ru. mẽthe an. ʒ. ß. gariofi. mirti añ ℈. ii. misce ℞ cum modico aceti ℞ cere quantum sufficit fiat vnguentum. Potest fieri etiam in forma emplastri. Ad idem. ℞. laudani masti. añ. quar. ß. olibani. ʒ. ß. sandalorũ ru. ℞ al. corallorũ ru. sumach berberis añ. ℈. i. anterie acatie hypoquistidos balaustie an. ℈. ß. termentine. ʒ. i. ℞ cuz oleo ro. fiat emplastrum, ad modum scuti ℞ ponatur vnus a parte añ ℞ alius a parte post ℞ ex opposito stomachi ℞ in uolutio pannorum frigidorum infusorum in aqua frigida revolutorum circa guttur. Ad idem. ℞. succi plantaginis aque rosate. quantum sufficit ℞ fiat emplastrum. Experimentum mulierum panis assati ℞ pistetur cui addatur pulueris masti. ʒ. ii. ℞ fiat sacculus ℞ calefactus ad ignem põatur super stomacho. Sirupus valens ad vomitum. ℞. sirupi de mẽtha nime sine speciebus. ʒ. ß. trociscorũ de thure hic descriptorum. ʒ. i. aque ad duplum ℞ calefactuʒ detur in mane remedia auctorũ sunt spãlis ℞ singularia spãli ventosatio diacitonitem sine spẽbus post cibũ retinet vomitum Sili coriandrum preparatum post cibum.

Capitulum de his que stomachum confortant ℞ ciborũ perficiunt digestionem.

In debilitate stomachi a causa frigida. confectiones calide stomatice diaciminum diagalanga diacinamomuʒ diamisum diacitonitem cum speciebus diatrion pipereon fm mesue pliris arcoticon diaolibanum. ʒ ß. conditum tragea facta ex. ʒ ß. cinamomo gariofilis anisso ℞ coriandro. quandoq; additur muscus cum multo zucbaro. Ad idem. ℞. cinamomi. ʒ. ii. ʒ ß. nu. mus. cardamomi galange gariofi. añ ʒ. i. macis ligni aloes añ. ʒ. ß. anisi. ʒ. i. pellicularum intrinsecarum stomachorũ gallinarum bene ablutorum cum vio bono ℞ exicatorum. ʒ. iii. zucbari al. lib. ii. ex bis fiat confectio solida. ad idem. ℞. cinamomi. ʒ iii. galange. ʒ. i. aque rosa. odorifere. ʒ. i. zucbari quantum sufficit ℞ fiat cõfectio ℞ bene restaurat appetitum ℞ ea vtere in delicatis. ad idẽ. ℞. ʒ ß. i. gariofi. galange an. ʒ. ß. piperis coriandri preparati añ. ℈. i. se. anisi se. feni. ameos spice nardi cardamomi an. ʒ. i. ℈. ß. corticum citri conditi. ʒ i. liquiritie rase. ʒ. ii. candi. ʒ. ß. passularum mõdatarum ab arist. ʒ. i. aque ro. odorifere quartam. ß. zucbari q̃tum sufficit ℞ fiat confectio. Pulus stomachum confortans frigidum. ℞. coriandri cinamomi añ. ʒ. ß. trium generum piperis galange gariofi. ʒ ß. an. ʒ. i. ß. anisi se. feni. añ. ʒ. ii. cro. ʒ. i. zucbari al. ad pondus omnium fiat pulus. Ad idem. ℞. cinamomi electi ℞ rasi. ʒ ß. an. ʒ. vi. galange flozum cinamomi an. ʒ. iii. liquiritie rase. ℞ recentis. ʒ. ii. ß. gariofi. ʒ. ii. nu. mu. ʒ. i. macis cardamomi piperis magni an. ʒ. ß. zucbari ad pondus omnium ℞ fiat pulus. isto vtor multum digerentia materiam frigidam stomachi. ℞. orimellis simplicis vel compositi. ʒ. i. mellis rosati co. ʒ. ß. aque absinthij vel feniculi. ʒ. iii. approximetur calidum. Ad idem sirupus de absinthio sirupꝰ de mẽtha sirupus de fumoterre ℞ similes. ad idẽ. ℞. mẽte apij absinthij capillis veneris an. ℔. i. anisi maratri amenos an. ʒ. i. corticum radicis feni. petrosilini an. quar. ß. liquiritie rase passularum an. ʒ. i. aceti. ʒ. i. mellis electi zucbari an. lib. ß. fiat sirupus. Euacuantia materiam frigidam i stomacho. ℞. hierepicre. ʒ. i. turbit. ʒ ß. ℈. ß. i. sumatur ℞ distemperetur cum decoctione communi ℞ aromatizetur cum cinamomo. ad idem pillule de agarico pille de hierapigra pillule inde descriptione bali auctoritate mesue. Stomaticum laratinum stomaticum frigidum confortatiuum ab extra emplastrum ℞ vnguentum rasis etiam ex ingredientibus emplastrum si fiat sacculus. ad idem. ℞. masti. galange zedoarie ameos an. ʒ. ß. mẽthe ficce absinthij ficci añ ʒ. ß. termentine cere an. ʒ. ß. ℞ cum oleo de mastice fiat emplastrum. Ad idem. ℞. olei mast. olei de absinthio an. ʒ. i. olei mirti. ʒ. ß. gariofi. cina. galan. an. ʒ ß. ligni alo. ʒ. ana. ℈. i. cere quantum sufficit aceti parum ℞ fiat vnguentum ℞ cum predictis potest fieri cerotum addendo masticem. Ad idem. ℞. aque mẽthe aque absinthij maluasie ana lib. i. pulueris gariofilorum. mente cinamomi. ligni aloes. galange ana. ʒ. i. ℞ fiat epithima cum quo epithimetur stomacho cum filtro. ℔. Olea de citonijs descriptione auctorum multum valet. Item valet amplecti infantem nudum ad debilitatem digestiue ℞ habere sacculum de plumis bene minuta. Ad idem. ℞. bacbarum lauri masticis ana. ʒ. i. cinamo. ligni aloes ciperi sandalorum cubebarum an. ʒ. ß. mente absinthij ro. ru. añ. ʒ. i. ℈. i. spice ma. coza rub. añ ℈. i. galie muscate. ʒ. i. galange calami aromatici thuris cimi. añ. ℈. ii. laudani. ʒ. ii. ℞ cum sufficienti q̃titate resine ℞ modico olei masticis. fiat cerotum super cozio subtili extendo ad modum scuti. Digerentia materiam mũcam i stomacho liquiritie passularum añ. ʒ. i. boraginis bugloſſe cozicis radicum feni. anisi maratri cuscute añ. ʒ. ß. ʒ. ß. ʒ. vi. mell zuc. añ. lib. ß. ℞ fiat sirupus fm artem. ad idem orimel sgliticum approximatũ cũ aqua boraginis. Vide supra medicinas soluentes mũiam q̃ille hic valent. In stomacho debili a causa calida confectiones trine stomatice triasandali

zuc.ro.violatum. Diacitoniten fine speciebus ℞ quasi stomatice temperate.aromaticum rosatum. Rosata nouella. Diarodon abbatis. ¶ Digerentia materiam colericam in stomacho firu.viola.firu.ro. Oxizacara firu.ō berberis ℞ ille magis deprimit caliditatem aliis.firu.acetosus simplex firu.de endiuia. Ad idem. ℞.endiuie scariole lactucarum añ.℥.5.se.cōmuni frigidor.ʒ.i.absinthij.℥.i.rosarum vio.an.ʒ.i.ordei mundati.℥.i.vini granatorum ʒ.iiij.aceti.ʒ.ij.zuc.q.suffi.℞ fiat firu.clarificatus fm artez. Euacuātia materiam cholericaz de stomacho. Medicine purgantes coleram tam simplices q̄ compposite. Confortantia stomachum calidum ab extra approximatum ℞.c.succi planta ginis aque ro.an.lb.5.aceti.ʒ.i.sandalorum ru.al.cort. ru. coriandri preparati an. ʒ.ij.se. citonio.se.acetose añ.ʒ.i.farine ordei quartam.i.℞ fiat emplm ℞ cane ne diu teneat. Ad idem. ℞.sandalorū al.℞ ru.coriandri preparati se.acetose berberis citoniorum añ.ʒ.ij.succi citonio.ʒ.ij.olei mastl.ʒ.iiij.pulverizentur pulverizanda ℞ buliant lente super calidum cinerem vsq; ad consumptionem succi ℞ coletur ℞ colature addatur cere.q.suffi.℞ fiat vnguentū ℞ de hoc vngas stomachū ℞ ē medicamen notabile. Ad idē fiat sacculus ex illis pulveribꝫ. Ad idē. ℞.aque ro.aque endiuie mente.lb.i.vini cito.acetosorum.ʒ.ij.sandalorum al.℞ ru. coriādri p̄parati corallorum ru.rosarum ru.an.ʒ.ij.cinamꝫ abſinthij añ.℥.5.℞ fiat epithima fine fomentatio.

¶ Capitulum de dolore ℞ apostemate stomachi.

¶ Digerentia ℞ euacuantia quascunq; materias existētes in stomacho habite sunt immediate supra ℞ ideo non repetūtur. Emplastrū apatis calidi.℞.sandalorū ru.al. ros.añ.ʒ.ij.plātaginis portulace abſinthij añ.ʒ.i.5.farine ordei.ʒ.ij. cāphore.ℨ.i.olei ro.olei citoni.añ.ʒ.i.5. predicta adiuuicē buliāt ℞ fiat emplastrū in principio.in augumento fiat predictū emplm cui addatur malue.ʒ.i.masticis squinānti.ʒ.i.5.assungie galline anatis.añ.q.suffi. In statu fiat predictū emplastrū cui addatur apij dactili fenugreci bdellij ace.añ. ex omnibus fiat emplastrū. Ad idē. ℞.ro.violaꝫ añ.℥.i.ciperi squinānti sandalis al.℞ ru.añ.ʒ.ii.camomille melliloti abſinthii.añ.℥.i.farine ordei.ʒ. .radicū malvauisci. ℥.i.olei spice.ʒ.i.olei ro.ʒ.ii.℞ fiat emplastrū fm artem. Emplastrū in principio apatis duri ℞ frigidi ℞ ēt valet in processu. Ad idē. ℞.camomille melliloti cinamomi polii aneti añ.ʒ.5.abſinthii spice añ.ʒ.iii.masti.ʒ.ii.aloes.ʒ.5. thuris ʒ.iii.radicū altee.ʒ.ii.olei ro.ʒ.iiii.℞ fiat emplastrū cū mucillagine altee. Et dū fuerit in augmentatione vel statu addē amoniaci oppopōacis storacis añ.ʒ.5.adipis galline anseris añ.ʒ.i.olei de spica lb.5.℞ fiat emplastrū quod ē resolutiuū valde. Itē emplastrū de melliloto fm mesue vz in omni tēpore. Mitigātia dolorē a cā frigida ℞ ventositate. Carminātia ventositatē vt confortationes calide predicte i mediate supra aqua rute carminata alexādrini cuius hec ē recepta. ℞.cinamo.olei.ʒ.ii.ʒ.i.5.gaf.ʒ.galāge.ʒ.5. nucis mus.ʒ.vi.cardamomi.ʒ.iii.macis.ʒ.ii.piperis.ʒ.5. folii.ʒ.ii.cimini.ʒ.i.5.croci.ʒ.iii.zucha.ʒ.iii.℞ pulvis subtilissimus detur cum vino calido. Ad idē fomentationes calide ab extra sacculis ex sale ℞ millio.ventositatez supra vmbilicum ℞ sumē. Et nota q̄ decoctio mastic.℞ eius assumptio p̄seruat stomachum a malis egritudinibus.

¶ Capitulum de singultu.

¶ In singultu de repletione potus conferentes ℞ p̄fectiones sternutatoria habes supra.c.ō aplia recurre ibi. Aqua quā nominat auctor multū vz. Itē aqua rute supradicta in mane stomacho ieiuno. Itē boc vinū. ℞.diptami subtiliter pulverizati.ʒ.iiii.tyriace.ʒ.i.misceātur ℞ cū bono vino distēperentur ℞ vz in omni dolore stomachi. Itē.33.condi tum valet. Itē. ℞.spice squinānti calami aroma. anisi martri.mentbe absinthii costi añ.ʒ.i.croci ligni aloes.gaf. añ. ℨ.ii.masti.ʒ.i.5.rosarum.ʒ.i.5.opii coriādri preparati se. papaue.casse lignee.ʒ.5.cū mucillagine psilli informentur trociſci vel si vis cum zuc.fiat confectio. Ab extra approximāda sunt emplastra vngtā calida dicta in precedenti.c.similiter ℞ sacculi. Itē appositio ventose supra stomachum. Item fomentatio cuz aqua rute. In singultu de inanitione cū rā sicut curatur ethicus.cum humectantibus ℞ restaurantibus. Pilule multum valentes in singultu a cā calida ℞.spodii endiuie portulace ligni aloes añ.ʒ.i.5.pulpe tamaridoꝝ añ.ʒ.5.raued.elec.ʒ.i.ficiātur cū aceto i forma pilularum. ¶ Capitulum de appetitu canino.

¶ In frigida cā competunt calefacientia ℞ extinguctia vel extergentia materiam frigidam de ore stomachi dicta i.c. de bis que stomachum confortant. Itez valent be pilule. ℞.turbit al.℞ mundi agarici añ.ʒ.i.spice.33.añ.ʒ.5.p vice stomacho ieiuno. Item aqua rute in hoc vz. Item diaciminum in hoc vz ℞ est res singularis. Item vinū antiquū purum ℞ bonū multuz in hoc vz. In cā calida rob de granatis multū vz ℞ omnia frigida stiptica prohibentia dissolutionem in membris ac etiaz valent ea que dicta sunt in cā calida de bis que stomachum confortant. Facientia vomere ℞.radicum rafani silvestris in qua sit virtus ellebori.ʒ. ii.sic fit. ℞.radicem ℞ per foza ℞ in foramine illo ponatur suppositorium ellebori ℞ ponitur rafanus in terra ℞ stat p xx.dies.vel.xl.℞ tunc remanet virtus ellebori ℞ remouetur ſba ellebori ℞ fit elleborus al. Et tūc. ℞.radicis eius rafani sic p̄parati.ʒ.ii.se.atriplicis sinapis añ.ʒ.i. assart.ʒ.5. conquassentur ℞ buliant in lb.i.5.aque dulcis quousqz redeat ad quartam partem ℞ coletur ℞ colature addatur succi mediū cortis sambuci rasi versus partem superiorem ʒ.i.qz quando raditur versus partem anteriorez prouocat vomitum olei sisamini.ʒ.5.℞ bibāt tepidū. Ad idem. ℞. oximellis simplicis.ʒ.ii.aque decoctionis rafani.ʒ.iiii. misceatur ℞ sumatur tepidum. Ad idem. ℞.aceti.ʒ.iii.aque decoctiōis acthori rafani se.atriplicis.ʒ.iiii.℞ bibat tepidū Multa solidiora ℞ fortiora possent fieri sed illa sufficiant.

¶ Caplm ō dolore epatis ℞ apate i inflatiōe epatis.

¶ Sirupi ā oxizacbara firu.de endiuia fi.ro.vio.firu.acetosus simplex. Ad idem. ℞. lactuce scariole rostri porcini vtriusqz epatice ana. ℥.i.endiuie. ℥.iii.quatuor cōmuni frigidorum añ.ʒ.sandalorum al.℞ ru.ʒ.i.vini.ʒ.i. zucbari quantum sufficit ℞ fiat firupus de decoctione predictorum ℞ si esset cum colera grossa addātur radices fenicu. petro. asparagi bruſci ℞ graminis ℞ acetosentur. ¶ Euacuantia. detur medicina purgās coleram respiciens epar vt supra. Ad idem rembarbarum quomodolibet vz. Ad idem. ℞. cassie fistule.ʒ.i.electuarii.de succo rosarum.ʒ.ii.5.distemperentur cum aqua endiuie. Item valent diarob cum rembarbaro. Confectiones ad idem trisandali zucharum rodiarodon fine speciebus ℞ similia. Epithima vnguenta ℞ emplastra. ℞.aque endi.lb.i.aque ro.aque sola. añ. lb.5.aque abſinthii.ʒ.iiii.succi lactuce acori añ.ʒ.iii.pulueris sandalorum al.℞ ru.spodii squinanti rosarum ru. añ.ʒ. ii.cāphore.ℨ.ii.fiat epithima. Emplastrum ad idem. ℞. farine ordei lb.5.ro.ru.ʒ.ii.se.papa.al.ʒ.i.succi abſinthii sine residentia succi solatri añ.ʒ.iii.aceti.ʒ.i.℞ cum oleo ro. fiat emplastrum. Unguentuz. ℞.olei ro.ʒ.ii.olei vio.olei de spica añ.ʒ.i.aceti.ʒ.5.pulueris ro. spodii squinanti sandali al.ru.añ.ʒ.i.cinamomi.ʒ.5.cāphore.ℨ.ii.cere.q.suf. ℞ fiat vnguentum. In frigiditate epatis confectiones. Cōfectiones omnes calefacientes sunt etiā calefacientes epar vt diagalanga diaciminum diacostū dialacca ℞ similia. Digestiuuz. ℞.radicis se.petro.apii asparagi bruſci añ.ʒ.5. eupatorii.ʒ.i.anisi maratri cuscute añ.ʒ.iii.scolopendrie diantos gariofilate añ.℥.i.℞ cum zucharo fiat firupus ℞ acetosetur. Ad idem firu.de eupatorio calamēto de fumo terre oximel composituz firu.de bisantijs firu. de acetosis compositis. Euacuantia diarob cum turbith electuarium solutiuum descriptione superius.c.2.pilule aggregatiue ō agarico ℞ euacuantia ſta ab epate. Epithima emplastrum vnguentum in causa frigida. ℞.ace.ʒ.ii.succi eupatorii sine residētia lb.ii.spice cinamomi añ. ʒ.i.5. ℞ fiat epithima. potest addi aque abſinthii lb.i.5. Emplastrum. ℞. farine ordei.ʒ.ii.florum camomille melliloti añ.℥.5. mucillaginis altee.ʒ.v.ciperi squinānti masti.spice añ.ʒ.ii.sandalorum.calami aromatici eupato.abſinthii añ.ℨ.ii.spodii.ℨ.i. croci.ℨ.5.aceti.ʒ.5.olei ro.ʒ.i.ficuum sicca.numero quatuor.olei de abſinthio olei nardini añ.ʒ.ii.℞ fiāt emplastrū

in daritie epatis. Unguentum. ℞. olei ro. ʒ. ʃ. olei de absinthio olei nardini añ. ʒ. i. sandaloruꝫ alb. ⁊ ru. spodij squinanti cimini añ. ʒ. ʒ. cinamomi. ʒ. i. eupatorij calami aromatici añ. ℈. ij. masticis spice añ. ℈. i. croci. ℈. ʒ. cere. q. suffi. aceti parum ⁊ fiat vnguẽtum.

¶ Capitulum de icterícia.

¶ In icteritia ex opilatione. Sirupus. ℞. scolopendrie lingue ceruine endiuie epatice absinthij cycoree añ. M. ʃ. cu scute. ʒ. i. se. cõlum florum boza. buglo. añ. M. i. capillorum veneris radicum feni. petro. bruſci añ. M. ʒ. ⁊ cum ʒuc. fiat firu. ſm artem qui aromatizetur cum isto pulnere ℞. folij spice lacce casie lignee añ. ʒ. ij. ligenᶜ in pãno lineo ⁊ bulliant in sirupo.

¶ Capitulum de hydropisi.

¶ Digestiuum in hydropisi a calidítate epatis. ℞. lupulorum fumiterre eupatorij scolopendrie cicoree añ. M. i. endiuie scariole ortulane ⁊ siluestris an. M. ij. se. cõlum frigidoruꝫ lacce spice nardi absinthij radi. apij an. ʒ. ʒ. spodij sanda. ru. an. ʒ. i. ʃ. rosarum. ʒ. ij. aceti al. ʒ. iij. cum ʒuc. al. sufficienti fiat firu. circa lb. i. ʃ. Ad idem. ℞. endi. scolopẽ. capilli vene. an. M. ij. se. feni. petro. cuscute an. ʒ. ʃ. spice nardi spice celtice an. ʒ. ij. ʒuc. q. suffi. ⁊ fiat firu. ſm artem. Soluentia in hydropisi cum caliditate epatis. ℞. florũ borra. fumiterre violarum an. ʒ. ʒ. liquiritie munda. iuiubarũ passularum absinthij an. ʒ. ij. pruna numero. viii. spice na. ʒ. i. fiat decoctio in sero caprino ⁊ in decoctione ponatur mi robal. citrinoꝝ. ʒ. ʃ. fricentur ⁊ colentur ⁊ extrahatur medulle cassie fistule pinguis. ʒ. i. reubar. electi. ʒ. i. ⁊ omnia misceãtur. Ad idem. ℞. seri caprini lb. ʃ. radicum ireos recentium mundatarum a cortice. ʒ. ʃ. bulliat simul ad consumptõnem tertie partis ⁊ coletur ⁊ addatur colature ʒuc. ʒ. ʃ. electuarij de succo ro. ʒ. i. Ad idem. ℞. radicũ ireos succi recentis facta residentia. ʒ. i. ⁊ bulliant solum vel cum ʒuc. ⁊ etiam potest sumere cum quo sorbili vel modi co seri caprini. ⁊ multum vꝫ ⁊ expertum ẽ. Ad idem. ℞. florum laureole pulnerizatorum. ʒ. ʃ. infundantur per duos dies naturales in succo citoniorum ⁊ aceto añ. postea incorporẽtur cum firu. ro. ⁊ fiat massa de qua potest dari ad pondus. ʒ. granorum ordei ⁊ ẽ medicina fortis. Ad idem ⁊ ẽ medicina optima. ℞. firu. ro. ʒ. ij. aque decoctionis florum laureole. ʒ. iiij. ⁊ aromatizẽtur cum cinamomo ⁊ cũ illa decipitur infirmus qui dicit se laxatiuum nolle sumere. Ad idem. ℞. radicum ireos recẽtium mundatarum a cortice an. lb. ʃ. ⁊ fiat decoctio ⁊ cum illa decoctione fiat firu. cum ʒuc. vel melle ⁊ iste firu. suffi. in laxando ventrem ⁊ ẽ multum vtilis. Ad idez. ℞. succi prasii depurati ⁊ cũ ʒuc. vel melle sirupizetur ⁊ detur mane prie ⁊ mirabiliter vꝫ. Ad idem. ℞. pillularum ỏ reubar. ℈. ij. pillularum aggrega. ʒ. ʃ. incorporentur. vel adde pillularum de mezereon. ℈. i. ⁊ sunt fortes. Curatio hydropisis per vrinam. ℞. seri caprini. ʒ. iiij. spi. nar. ʒ. iij. bulliant simul lento igne vsqꝫ ad consumptionem quarte partis ⁊ detur omni mane colature per duos dies. nam spica nar. inter cetera prouocat vrinam. Ad idem. ℞. succi cala. facta residentia ⁊ potetur in mane. Ad idem. vrine hominis. ʒ. iij. omni mane potata ẽt vꝫ. Ad idem. ℞. vrine caprine. ʒ. iiij. spice. ʒ. ʃ. mellis. ʒ. ʃ. parum bulliant ⁊ potetur in mane. Ad idem vinum decoctionis flo. anthos multum vꝫ. Confectio. ℞. specieruꝫ pᵗ triasandalis specierum pro diaradon an. ʒ. iij. ⁊ cum ʒuc. fiat ꝯfectio. In hydro. fcã cũ magnis oppilatõibus epatis ⁊ splenis ⁊ maxime ẽ ascite. ℞. radicum se. apij petro. bru. endi. an. M. ʃ. squinanti cuscute liquiritie calamenti origani ireos an. ʒ. ʃ. absinthij ro. ʒuchari bedeguar capilli ve. an. ʒ. vi. flo. buglo. anisi se. eupatorii an. ʒ. ʃ. reubar. masti. aga. an. ʒ. ii. spice folij assari an. ʒ. i. seminum cõmunium milij solis dauci an. ʒ. iij. fumiterre pulegij sandalorum ru. ⁊ al. an. ʒ. i. ʃ. epatis adip. pulnerizatis. ʒ. ʃ. ⁊ si vis in futuro pro splene adde capparoꝝ scolopẽ. corticũ tamarisci corticũ radicũ capparoꝝ corticũ medianoꝝ fraxini an. M. ʃ. thimi epithimi an. ʒ. ij. polipo. ʒ. i. ʃ. ⁊ hec decoctione sufficienti in aqua fabroꝝ cũ lb. i. ʒuc. ⁊ lb. ij. mellis fiat firu. ⁊ acetosetur cũ ace. boni vini aut cũ aceto infusionis mezereon. Pillule ad idẽ sunt pillule aggre. pillule de reubar. pillule mezereon. trocisci de lacha troci. de eupatorio troci. ỏ absinthio. Confectiões dialacca diacurcuma diarodon abbatis. emplastrũ ad idẽ. ℞. olei masti. myrrhe an. ʒ. i. granatoꝝ lauri. ʒ. ij. ciperi costi. an. ʒ. i. ʃ. ster. capiarum ⁊ omnium pulnerizatoꝝ ⁊ exiccatoꝝ an. ʒ. iii. furfu. salis nitri an. ʒ. i. pulnerizentur predicta cũ melle ispissetur ⁊ fiat emplastrũ. Ad idẽ emplastrũ de melliloto ẽ conueniens. Ad idez vngatur cũ oleo fisticoꝝ vel amigda. amaraꝝ. Ad idẽ ficuum caricarũ pinguiũ. ʒ. i. stica. ster. colũbi. ʒ. iiij. spice nar. masti. an. ʒ. i. ⁊ cũ vrina capre. ⁊ modico melᶜ fiat sicut em plastrũ. In tipanite fiat vt supra ⁊ fiãt clysteria carminãtia.

¶ Capitulum de dolore splenis.

¶ Digerentia quãdo ✠ materia est calida. ℞. cor. radi. capa. mediãi corti. tamarisci geneste. an. ʒ. i. endi. scariole portu. scolopen. capil. ve. recentiũ an. M. i. quatuor seminuꝫ cõmuniũ frigidoꝝ munda. se. portu. se. apii se. bru. se. aspa ragi an. ʒ. i. mellis eli. quar. i. ʒuc. q. suffi. ⁊ fiat firu. pᵗ tñ infundantur in aceto cortices per diem. Ad idem vꝫ firu. acetosus oximel simplex ⁊ similia. Soluẽtia quãdo ẽ a materia calida. ℞. flo. tamarisci flo. boza. flo. buglo. an. ʒ. ʃ. vua. pas. mun. ab arilᵗ. ʒ. i. anisi. ʒ. ij. polipo. querci. epithimi. ʒ. ʃ. corti. mirob. indoꝝ ifu. per noctẽ in deco. predictarum. ʒ. i. fricentur de mane fortiter ⁊ colentur ⁊ colatura administretur de mane i auroza. vel loco mirob. dissoluatur in colatura diasene hiera rufini an. ʒ. ij. Et no. ꝙ bibere cũ vasis factis ex lignis tamarisci conseruat ab egritudinib⁹ splenis ⁊ aliis accidentibus malis superuenientibus splen Auẽzoar. Digerentia quãdo materia est frigida. ℞. radicum yreos radi. acori. corticũ radi. feni. petro. an. quar. i. interioꝝ squille. ʒ. i. corticũ radi. capa. medianoꝝ corti. tamarisci fraxini ⁊ genestre an. ʒ. i. scolopẽ. capil. ve. recentis samamunde gariofilate camedreos camepiteos adiãtos. an. M. i. ani. mara. cuscute assari se. portu. an. ʒ. i. liquiritie rase vua. pas. munda. ab arilᵗ. an. ʒ. i. mellᵗ lb. ʃ. ʒuc. ʒ. ij. fiat firu. Ad idez oximel cõpositũ oximel squilliticũ firu. de eupatorio firu. de calamento firu. de scolopendria ⁊ similia. Ad idem firu. descriptus. c. de hydropisi proueniẽte a fortibus oppilationibus. Ad idẽ qñ ẽ melãcolica ⁊ causat melancolicã. ℞. corti. radicũ fe. petro. radi. aco. radi. cipi añ. ʒ. i. radi. rafani radi. apij an. ʒ. ʃ. corticũ capa. mediani corticis tamarisci fraxini geneste an. ʒ. i. germandree scolopendran. M. i. ʃ. eupatorij calamenti absinthij capil. ve. endiuie scariole an. M. i. anisi baratri cuscute se. portula. se. melo. an. ʒ. i. blacte spi. nar. squinãti se. basi. an. ʒ. ij. liquiritie pas. mund. an. ʒ. i. succi boza. succi fumiterre. an. ʒ. ij. flo. boza. flo. bug. stica. ara. an. ʒ. i. ʃ. ⁊ cuꝫ ʒuc. ⁊ melle an. fiat firu. ⁊ acetosetur cum aceto vini in quo prius steterint radices i fuse per vnã noctem. Soluentia quãdo ẽ materia frigida. ℞. tamarisci flo. borag. bug. an. ʒ. ʃ. anisi maratri cuscute an. ʒ. ij. thimi epithimi aga. electi an. ʒ. ʃ. passularuꝫ mun. ab aril. ʒ. i. ⁊ fiat deco. in decoctione dissoluatur hiera rufi. ʒ. ij. lapidis lazuli nouies abluti. ʒ. ʃ. fiat colatura vniᵒ cyathi. Ad idez. ℞. hiera rufini. ʒ. ij. lapi. lazuli nouies abluti pulnerizatorum. ʒ. i. ʃ. misceantur cũ firu. predicto vel oximelle composito ⁊ fiant pillule. dosis est. ʒ. i. Confectiones diacaparis diacalamentum diaciminum ⁊ similia. Unguẽtum. ⁊ empla. ℞. mucil. se. lini fenugre. an. ʒ. i. adipis galline anseris anatis an. ʒ. vi. butyri lou assungie porcine sine sale medulle bouine an. ʒ. ʃ. pulneris corticum tamarisci salicis scolopen. corticum medianꝰ fraxini corti. radicuꝫ capa. foliorum rute calamenti sicci an. ʒ. ij. olei de capparibus. ʒ. ij. aceti parum ce. q. suffi. ⁊ fiat vnguentum. Emplastruꝫ ad idem. ℞. armo. bdelij picis nauallis an. ʒ. i. corticum capa. se. sina. scordeon ster. vaccini ster. ouis ericcatoruꝫ an. ʒ. i. ʃ. mucilla. fenugre. se. psilij an. ʒ. i. pulnerizentur pulnerizanda ⁊ in forti aceto dissoluantur gũme ⁊ cum oleo laurino fiat emplastrum. Ad idem ℞. radicum malue bismalue radi. lilij cepe squille se. li. se. fenugre. carycaruꝫ pinguium uuarum passarum sine aril. an. ʒ. ʃ. infundantur in aceto per noctẽ ⁊ postea bulliant in aqua camemil. lento igne ⁊ omnia ponãtur in sacculo ⁊ sup splenem ponatur mirabi

liter remouet duriciem splenis. Epithima ad idē. ℞. oxi/
mel. simplicis ℔. i. corticū capparoꝝ. ʒ. ij. absint. ʒ. i. pulue/
rizentur ⁊ cuz oximel. bulliant ⁊ epithimetur cū filtro. Ad
idem. ℞. vnguenti dialtee assungie anatis medulle vituli
buti. sine sale an. ʒ. i. olei amig. dulci. ʒ. iiij. cere. q. suffi. ace.
pax ⁊ fiat vnguentū. ¶ Capitulū de colica. Digerētia ma
teriā flegmaticā facientem colicā vel iliacā firupus de absin
thio firu. de calamēto oximel squilli. oxi. cōpositū ⁊ similia.
Soluētia. ℞. cina. ʒ. ij. nu. mu. ligni aloes. spice carda. ma
cis añ. ʒ. ʃ. masticis bacha. lauri macropiperis an. ℈. ij. sca
monee preparate. ʒ. iij. turbit optimi. ʒ. vi. ℥. ʒ. iiij. zucch. ʒ.
iij. fiat confectio solida. dosis ē. ʒ. iij. vsqz ad. ʒ. iiij. Ad idem
℞. diasinicon. ʒ. ʃ. vini. ʒ. ij. misceantur simul hec ē ieuis ⁊
quocūqz tpe pōt approximari. Ad idez. ℞. electuarij mei
supius descripti. c. ʒ. ʃ. ⁊ detur subito. Ad idē. ℞. biere
picre magne. ʒ. i. turbit. ʒ. ʃ. ℥. ℈. i. distēperentur cū. ʒ. iij.
boni vi. vel decoctione cōis. Ad idē. ℞. turbit. ʒ. ij. ℥. ℈. i.
masti. ℈. ʃ. zucchari ad pondus oium fiat pulis. Ad idem
℞. pillularum ilicaꝝ. ʒ. i. vel. ʒ. ʃ. ℔. ℞. diacitonitez solutiui
vel cū speciebus. ʒ. ʃ. Confectiones diacimini diatrion pi/
pereon diagalanga dianisum diacalamentū pluris corticon
tragea cōis ⁊ similia. Itē tyriacha mitridatū cū bono vino.
Ad idē dolore multū infestante. ℞. tyriace. ʒ. i. trifere. ʒ. ...
filonij. ʒ. i. misceantur detur cū vino. Ad idē pro pauperi/
bus alliū cōestū vel ciminū torrefactū pax cum bono vino
añ. ⁊ da post cibuz. Clysteria ⁊ ē ceteris media melioꝝ ⁊ ēt
suppositoria. ℞. se. anisi cimini aneti bacharū lauri ameos
feni. carui an. ʒ. ʃ. origani calamenti rute an. ℳ. ʃ. folioꝝ
ficle mercurialis camemille centauree minoris an. ℳ. ʃ.
castorei. ʒ. i. ʃ. furfuris. ℳ. i. cardamomi polipo. an. ʒ. iij.
aga. ʒ. i. ʃ. bulliant predicta sufficienter ⁊ colentur ⁊ adda/
tur colature olei rute olei aneti añ. ʒ. ij. salis cōis. ʒ. i. biere/
picre cassiei. an. ʒ. ʃ. mel. ʒ. i. ʃ. ⁊ fiat clystere fortiter mul
tum qō non fiat nisi in magna necessitate. Ad idē ius galli ō
crepiti antiqui cū decoctione cartami polipodu cimini aneti
centauree anisi se. an. ℔. ij. ⁊ addatur cassiei. bierepi. an. ʒ.
i. olei rute. ʒ. iii. ⁊ fiat clystere ⁊ est optimum ⁊ est satis le/
ne. Itē valent suppositoria de melle longa ⁊ acuta cū agari
co ⁊ oppoponaco vel esula salgēma ⁊ ster. muris. Clyste
re mollitiuū stante fece ficca. ℞. ɔco. malue maluauisci bli
tis mercurialis se. ij. fenugre. an. ℳ. i. ficnū siccaꝝ nume/
ro. v. ani. se. an. ʒ. ʃ. furfu. ℳ. i. salis. ʒ. ʃ. bierep. cassiei.
an. ʒ. i. olei rute. ʒ. iii. ⁊ fiat clystere. Ad idē. ℞. paritarie.
abrotāi cētauree minoris cala. origani mercurialis an. ℳ.
i. ani. cimini. cartāi an. ʒ. i. polipo. ʒ. i. turbit serapini an. ʒ.
ij. fiat deco. cui addatur cassie bierepi. an. ʒ. i. olei rute olei
aneti. an. ʒ. ij. salis parum ⁊ fiat clystere. Emplastrum vn
guenta ⁊c. Sacculus ex sale ⁊ millo calefactus ⁊ suppositus. Ad idē vento. magne ⁊ posite super vmbilicū. Item
spongia infusa in decoctione predictoꝝ in clysteribus. Itez
sacculus ex se. ij. cimino torrefacto ⁊ furfure grosso. Item
balnea cū her. predictis. Itē emplastra ex predictis. Item
vngūcta. Quādo ē materia calida firu. vio. firu. de endiuia
firu. aceto. orizachara ⁊ similia: Soluētia colerā in hoc va/
lent. Clystere ad mollificandū quādo ē apa. ℞. lactis vac.
℔. i. cassiei. ʒ. i. ⁊ fiat clystere. Itē emplastrū ex mollitiuis
quādo ē dolor ab apate multū vz. Tragea carminans ven
tositatē ⁊ prohibens eā generari. ℞. ʒ. ʒ. ʃ. anisi coriandri
prepa. an. ʒ. ij. galan. cubebe domestice nucis mu. an. ʒ. i.
gaf. ʒ. iii. liquiritie. ʒ. v. zuc. ad pondus oiuz. pulue. pulue
rizanda ⁊ incidanť inciden. ⁊ fiat tragea. ¶ Capm de flu.
ventris. ¶ Frigide medicine simplices stiptice sunt iste su/
mach berbe. ypoqui. balaustia galla acatia rose gūmi arabi
cum luteum armenum lu. sigillatum spodium assum cam/
phora grana granatorū semen portulace acetosa coriandrū
arnoglossa portu. ambra mirti antere sandali coralli sangui.
dra. se. papa. canda equina corizola lambruisca plātago suc
cus eius. semen ēt maxime assum ⁊ similia. Fructus frigi/
di stiptici citonia sorbe excula pira siluestria matia siluestria
comula agresta mora imatura. Sirupi stip. frigidi rob cito
niox sine speciebus. Rob de ribes rob de agre. rob ō cor
nibus firu. mirtinus firu. ro. vel sic. ℞. aque planta. aque
endi. aque ro. ⁊ cū zuc. fiat sirupus sine iuleb. Emplastrū
meū singulare. ℞. succi esulox succi sorbax suc. corticum
granatoꝝ suc. balaustiax an. ʒ. ú. prunox sine ossib⁹ nume/
ro. xxx. vini cito. vini ru. an. ℔. i. olei mir. olei citoni. an. ℔.
ʃ. pulueris mast. colofonie ātere acatie filiginis an. ʒ. i. san.
dra. terre sigil. boli ar. an. ʒ. ʃ. mediāi cortī. castaneaꝝ. ʒ.
vi. ce. q. suffi. aceti parum ⁊ fiat emplastrū frigidū stip. cō
fortatiuū partiū circūstantiū. ℞. suc. plan. vitrū vnū aque
ro. aceti an. ʒ. i. sumach berbe. an. ʒ. ʃ. mirob. omniū boli
ar. an. ʒ. ii. cozal. ru. sanda. al. ⁊ ru. anthere mast. an. ʒ. i. psi
die balau. gal. an. ʒ. ʃ. far. lentium. q. suffi. pulueriz. sub
tiliter ⁊ fiat emplastrū mediocriter liquidū vz mirabiliter
quādo fluxui iungiť mala caliditas. Troci. frigidi stip. tro.
de spodio cū se. acetose troci. de berber. troci. de bala. tro
ci. de terra sigil. troc. de karabe troc. de ramich troc. de bo
lo ar. Confectiones stiptice ⁊ frigide zuc. ro. antiquum tria
san. diacitonitē fine speciebus manuscrpti cū lapidibus. vel
sic fiat. ℞. sandalorum al. ⁊ ru. diarodon abbatis. an. ʒ. ij.
coza. ru. coriandri prepa. an. ℈. ʃ. se. ace. se. cito. an. ℈. i. ci/
namomi. ʒ. ʃ. conserue ro. ru. sic. ʒ. ʃ. aque ro. ʒ. ij. ℥. zuc. q.
suffi. fiat ellm. Medicine simplices calide ⁊ stiptice cimi/
nū assum ameos anisum thus myrrha storax mastix nux
mu. nux cipressi laudanū reubar. assum absinthiū menta li
gnum aloes ciperi gario. caseus vetus assatus ablato sale p
multā ablutionē. coagulū hedi ⁊ lepo. Confectiōes calide
diagalan. diacimini. diacinamomū diacitonitē cū speciebus
tyriacha mitridiamenta. Emplastrū calidū. ℞. anisi cymi
ni nasturtij. assatoꝝ mast. olibani an. ʒ. ij. succi absinthij. ʒ.
i. ʃ. aque ro. vitrū vnū aceti fo. ʒ. i. farine nu. cipressi. q. suf
fi. pulueriz. pulueriz. ⁊ misceantur ⁊ fiat empla/
strū aliqualiter liquidū. Sirup⁹ cū feni. sine se. vz. ℞. rob
de achatia rob de granis mirti rob de citonijs an. ℔. ʃ. pul
ueris boli ar. se. ro. an. ʒ. ʃ. bulliant simul ⁊ sirupizentur ⁊
vtatur cū cibo ⁊ extra cibū qz vz contra flu. ⁊ febrē. Me/
dicina euacuans stipticando conferens fluxui colerico. ℞.
mirob. citri. ʒ. i. ʃ. kebulo. indo. an. ℈. i. reubar. ʒ. i. ℈. i. dra
gaganti. ʒ. ʃ. infundantur in vino cito. ʒ. ij. aque endi. ʒ. i. p
diē ⁊ noctē ⁊ mane exprimatur ⁊ colatura propinetur. Ad
idē. ℞. miclete. ʒ. vi. trociscoꝝ spodij. ʒ. i. misce cum aqua
plumali ⁊ propinetur in mane. Medicamentum vlcera cum
dysenteria p superius. ℞. ydromell. ʒ. iiij. aque ordei. ℈.
vi. detur sepe in die stomacho ieiuno. Et bonū est clystere
lauatiuū. Consolidātia vlcera facta mundificatione. ℞. gū
mi ara. mast. thuris karabe an. ℈. ij. ifozmetur cū firu. ro.
vel cū succo absinthij ⁊ fiant ficut pillule ⁊ sumātur. v. sto
macho ieiuno omni die semel aut bis. Ad idē zucha. ro. ʒ.
i. ʃ. electuarij ostrictiui inferius describendi. ʒ. vi. dragagā
ti. ʒ. ij. troci. de terra sigil. ʒ. i. incozporetur ⁊ det stomacho
ieiuno. ʒ. i. p vice. Troci. expti ⁊ optimi ⁊tra oēm fluxū ⁊
febrē. ℞. thuris san. dra. an. ʒ. ij. ʃ. boli ar. ʒ. i. ematitis ter
re sigil. ʒ. v. balaustie. ʒ. i. ʃ. spi. cina. an. ʒ. i. opij. ʒ. i. kara. ʒ.
i. ʃ. ⁊ fiant tro. ʒ. i. cū suc. portu. aut aqua cis. ⁊ aliqñ adde
aluminis. ʒ. i. ʃ. ⁊ hoc materia fuerit humida multuz ⁊ qz
ostringunt spu. san. in illo ca. feci mentionē. Et scias qz i fin
gulo troci. solū igredie decimanōa ps. ʒ. i. opij ⁊ secure da
ri pñt. Nō qz ista sim. in quocūqz quasi fluxu pferūt pmū
coagulū edi vel lepozis ⁊ dek añ pran. ʒ. i. ⁊ cenā cū. ʒ. ʃ.
aque plan. Fm ē caseus antiquus quo butyrū totū ⁊ sal fue
rit remotū ⁊ dz minutim icidi ⁊ decies cū aqua calida laua
ri malarā. ipm ⁊ postea exicceť ⁊ quōlz vz approximatū.
tertiū ē tyriacha recens. ʒ. i. cū aqua plā. ūrtū ē nastur. assuz
administreť cū aqua plā. aut lacte capri. ⁊ dať bis i die sto
macho ieiuno. ʒ. i. qntū lentes coc. i dua. ages ⁊ postea assa
te in patella cū modico aceto ⁊ pinguedine castrati ⁊ detur
loco cibi. Idē faciunt fabe ꝓparate. sextā ē diacitonitez sine
speciebus añ cibū. Septimū ē lac caprinū a quo butyrū ē ex
tractū in quo sint extincti lapides fluuiales ardentes vel ca
lida vel ferrū. ¶ Scdo notādū qp tria sunt remedia singu
laria q̄ pferūt exterius approximata i quocūqz fluxu. Pri
mū ē appositio bursis vētose sup vmbilicū. Et si fluxus fue
rit fortis ponať. ʒ. i. ʃ. circa vmbilicum ⁊ a quolz alio latere
alia. Scōm ē balneum rute qz multum diuertit. Tertium

ablutio pedū ⁊ tibiaꝝ cū decoctione illius herbe que vocatur calcatrepa ⁊ ē hypericon ⁊ plus valet si lotio fiat vsq; ad coxas. ⁊ lotio radicis salicis ⁊ cordumēi valet loco illi⁹ Clysteria lauatiua i fluxu fiāt ex aqua ordei lb.i. aque melle ʒ.iij. vel fiat ex aqua ordei cū melle ro.co. Ad idem. ℞. ordei. M.ij.ros. M.i. florū camomille. M.v. fiat decoctio ⁊ colature addatur zucha.al. ⁊ ru.ʒ.i. ⁊ si vis q̄ sit sedatiuum doloris addatur olei ro.ʒ.iij. sepi capraꝝ.ʒ.i.ʒ. Clysteria stiptica consolidatiua. ℞. gallarum non perforatarū sumach boli armeni añ.ʒ.i. dragagan. gumi ara. añ. ℈.ij. succi planta. facta residentia.ʒ.vi. adipis renum capraꝝ recentis.ʒ.ij. vitellū vnius ouī ⁊ fiat clystere cū aqua pluuiali vel aqua ferrea ⁊ sit clystere in sūma lb.i. Ad idē. ℞. buyri recentis.ʒ.vi. sanguis draconis.ʒ.ij. ⁊ fiat clystere. vꝫ in quacunq; dyssenteria. Clystere. ℞. ros. myrre balaustiꝝ cū copulaꝝ glādiū rizi gallaꝝ sumach añ. M.i. bulliant in aqua cysterne ⁊ decoctionis ipsius. ℞. lb.i. succi plā.ʒ.ij. olei mirti.ʒ.i.ʒ. vitellū vni⁹ ouī assati sepū capraꝝ.ʒ.i. pulueris dra. gūmi ara. assi boli ar. mast. an.ʒ.ʒ. carte bombacis cōbuste. M.i. ⁊ fiat clysteꝝ. ¶ Caplm ō tenasmōe. ¶ In cura tenasmonis. nota q̄ tenasmon ē nimia voluntas egerēdi cōmodi. vel nullo effectu. ℞. bcoc. fenu. fur. cau. añ. M.i. vnā megetā ⁊ caleāt ⁊ postea infundat filtruꝫ ⁊ eger sedeat. ℈. eo expresso ab aqua ⁊ vꝫ fiat. ex illis calidis fiat sacculus ⁊ sedeat eger sup eo. ad idē fomētatio tasibar. vel cataplas. Suffumigiū optimū ptra tenasmo. ℞. folioꝝ piro. escu. cito. san. dra. boli ar. balau. terre sigi. bulliant oia in vino ⁊ vadat ad asselam cū asselauit prima vice ante q̄ incipiat se exprimere accipiat lapis q̄ sit calefactus igne fortiter ⁊ pisciatur ō isto vino sꝛ lapidē ⁊ ponat lapis sub scāno sꝛ bano ⁊ recipiat annus illū vapore calidū ⁊ sic fiat omni vice postq̄ prima vice asselauit anteq̄ incipiat p̄mere. Licinia longa p̄solidātia ⁊ dolorē sedantia. ℞. thuris optimi myrrhe acacie se. iusq. papa. al. gumi arab. añ.ʒ.ij. cro. boli ar. añ.ʒ.ʒ. pulueriz̄entur ⁊ fiant lici. cū adi. capraꝝ vel castra. Ad idē. ℞. croci tu. gumi ara. añ.ʒ.i. opij. ℈.i.ʒ. ⁊ cū albu. ouī fiant lici. longa. Ela ostrictiua. ℞. gra. myrti balau. rosis corticū granā. añ. M.ʒ. sumach se. aceto. se. planta. antere berberis sanda. al. masti. spodij añ.ʒ.ij. se. papa. al.ʒ.iij. anisi. se. endi. ciperi thuris añ. ʒ.i.ʒ. coriand. infusi in aceto cina. coxa. ru. añ. ʒ.ʒ. acacie hypoquī. amidi cyp̄s. gumi. ara. assi. añ.ʒ.i. terant̄ terenda ⁊ sufficienter p̄dicta coquant̄ in aqua cysterne. deinde inspissent̄ cuꝫ zuc. al. ⁊ fiat el⁹m. posset addi de vino grana. paꝝ. Aliud. ℞. gallaꝝ bala. cupu. glādiū corti. grana. añ.ʒ.i.ʒ. terre sigil. carabe san. al. ⁊ ru. bo. ar. sang. dra. thu. mast. se. papa. al. gūmi ara. assi. pilli assi margaritaꝝ non pforatarū añ.ʒ.i. auellanarum assa. granoꝝ vue añ.ʒ.i. spodii cinamo. añ.ʒ.ʒ. ramich. ro. ciperi ana. ℈.ij. spi. nar. cerui hypoquī. añ.ʒ.ʒ. limatu. eboris vel acuū.ʒ.i. ⁊ cū zuc. al. sufficiēti fiat p̄fectio solida. Experimentū sumatur assis de arbore q̄ dō populus ⁊ bñ caleāt ⁊ ano nudo sedeat sup eā ⁊ q̄n assis incipit tepescere babeat alia calida ⁊ sic tādiu fiat quousq; sentiat calorē ad intra ⁊ si non habeāt illa arbor sumat de abiecte. ¶ Caplm de difficultate mingendi. Primo nota carmen illud. Strā gur guttatim fur nil disurq; p horas. Difficultas vrine q̄ q; ꝫ puenit a casu ⁊ pcussione ⁊ q̄q; ex debilitate expulsiue. q̄q; a repletione. ⁊ illa repletio q̄q; ē ex retētione vrine longa vt cū qs din verecūdia retinuit vrinā. q̄q; ex humoribus vel sanie q̄q; ex lapide. Si ē ex casu ⁊ pcussione fiat p̄mo flebo. basilice ⁊ fiat clyste. fiat effusio aque calide i qua camo. melliloti. rosis bulliuerint ⁊ ab alto sup loco pcusso p duo. horas pliciat. postea vngat locus cū isto vnguento. ℞. myrrhe masti. añ.ʒ.i. olei ro.ʒ.i. olei ane.ʒ.ʒ. cere. q.s. suffi. ⁊ fiat vnguentū. Ad idē vꝫ sacculus de absinthio bullitus in vino al. exp̄ssus positus supra femur ⁊ loco pcusso. Mandetur infirmo q̄ sepe cōetur mingere. Si vero fuerit ex repletione vrine tūc decūbat sup ventrē ⁊ cōprimat fortiter pectē q; tunc ps inferior apte cū vrina egredit. Sꝫ si ex repletione humoruꝫ vel sanies vel sanguinis fuerit be medicine ꝓferant. Medicine cōposite dispgō litontri. vstum nicolai tyriacha antiqua mitridatū. Medicine simplices aque asparagi aque saxifra. rafani tuf cicer ꝛu. cū radicibus. v. aque limonū vꝫ ptra renū ⁊ vesice lapidē. Pulvis op. de quo sumat liquoris diuretici.ʒ.i.p vice. ℞. seminū apii petro. peonie se. genestre saxifra. an.ʒ.ij. se. feni. anisi carui añ.ʒ.ʒ. seminū cōrum.ʒ.ʒ. milii sol.ʒ.i. spi. cinamo. añ.ʒ.i. liqui.ʒ.iij. zuc. al.ʒ.i.ʒ. fiat ex bis pulvis subtilissimus. Notandum ipsum q; optim⁹ ē ⁊ eo pōt vti ptinue. Balneū vꝫ sue fericupri. ℞. folioꝝ caulū malvaui. cresonū nue senatōum paritarie artetice flo. camomil. flo. apii petro. radicū eorūdē an. M.iij. fiat balneū. Clystere fiant ex predictis herbis ⁊ in colatura addatur benedicte.ʒ.ij. cassieꝫ diapi. an.ʒ.ʒ. olei rute.ʒ.iij. ⁊ fiat clystere. Unguētū op. ℞. olei de scorpio. olei costini olei ō lilio olei anet. an ʒ.ʒ. adi. anatis.ʒ.ʒ. paritarie saxifra.ʒ.i. pulueris cimi.ʒ.iij. ce. quā. sufficiāt aceti paꝝ fiat vnguentū. Experiēta accipe totū turbū thauri vnius recens siue bonis tuuenis pfecti ⁊ illud cale. fac ad ignē ⁊ calidū suppone femori ⁊ ē mirabile in pnocādo vrinā. Ad idē vꝫ bei ba que nascit sup rundū nauiū stāntium in aqua salsa co. in vino subtili al. posita super femur. ad idem si ponantur cimices inter pellem ⁊ carnem virge. Nō q; artetica ab intra ⁊ ab extra approximata multū ē pnocatiua. Nō q; oia frangentia lapidē q̄ dicent in sequenti ca. valent ad pnocationē vrine ⁊ p̄dicta in illo ca. ⁊ dicebātur valent ēt ptra lapidē. Aqua diuretica magistri Tadei q̄ mirabilis ē in pnocatione vrine ēt frāgendo lapi. ⁊ removendo dolorē illoꝝ si pfecte fiat qō raro ptingit ⁊ est multum medicina mea. ℞. cresō. M.ij. radicū. v. an. M.i. radicū rafani enu. pencedimi ciperi aco. biringi macedonici radicis filicis radi. valde bone albe ⁊ nigre trite ciceruꝫ. ara. paralyt. pipinel. añ. M.i. milij sol graminis vtriusq; scolopē. capil. vene. saxifra. lenisti. polypo. hypericon melisse pitarie aristo. eufragie betonice caulis agrestis cico. politrici citrac adiāti camedre. camepite. herbe apij añ. M.ij. pi losele ēdi. radicis melote silvestr. añ. M.i. nasturtii filipē. rute silvest. saxi. maioris extremitatum vitis albe corti. genestre corticum radicis rubee tribuloruꝫ maio. añ. M.ij. siseleos iusquiā. thī. epi. polypo. añ.ʒ.ij. milli so.ʒ.iiij. amevos leni. sene cuscute se. cōmunium añ.ʒ.ij. celtice galan. spice añ.ʒ.ʒ. anisi feni. añ.ʒ.iij. cymini cie. scorpi. añ.ʒ.i.ʒ. se. apii ros. an.ʒ.ij. lapidis licis lapi. spongie lapi. hominis vel proci añ.ʒ.i. nucleoꝝ cereseoꝝ ⁊ persicoꝝ ⁊ corti. cancroꝝ adustoꝝ ster. galline ster. colū. squille añ.ʒ.i. ossis mandibule lucii sang. lepo. san. birci. an.ʒ.iiij. se. genestre se. nastur. an. lb.ʒ. saxifrag. ficce lb.i. ⁊ ex istis fiat aq̄ per istum mo. ℞. omnes radi. per se ⁊ minutim incidas ⁊ tere cum pistillo parum eas ⁊ pone ad capellum ⁊ distilla ⁊ serua per se. demum accipe semina ⁊ lapides simul ⁊ fac pulverem ⁊ infunde in tribus vrceis vini al. subtilis ⁊ pone ad capellum ⁊ fac distillare. Post modum oēs istas tres aquas accipe ⁊ simul misce ⁊ vsui reserua. Verum si addatur cum lapi. aque nitr.ʒ.i. adhuc fiet fortior sumatur de ea vitrum vnum vel.ʒ.iij. ⁊ plus tempore necessitatis sed sit semper stūs a cibis vacuus. ⁊ etiam habentes calculum viuntur tempore sanitatis ⁊ in preseruatione a dolore illorum nam in hoc est potissima. Et no. q̄ suffumi. cuꝫ pelle birci in retentione vrine dissoluit eam si non fuerit procedens ab apate vel lapide viam obturātibus aurenzoar. Capitulum de lapide renum ⁊ vesica. Valentia contra lapi. a proprietate la. iudaicus cinis scorpio. lapis spongie la. lincis leporis vsticinis testarum ouoruꝫ a quibus egressus ē pullus sang. birci aqua rafani canda tremula quocūq; modō sumpta. Et no. q̄ qui vsus fuerit comedere vrticas securabitur ab arenulis ⁊ generatiōe lapidis ⁊ ē de expertis aurenzoar. Sirū. ℞. scolopē. capil. ve. tribuli marini saxifra. crete marine pipi. milli so. lenitici endiue an. M.i. radi. aspragi bruscī petro. rafani graminis an.ʒ.i. se. siseleos se. altee se. fenugre. anisi se. an.ʒ.ʒ. se. cōmuniuꝫ.ʒ.i. liquiritie mūdate passularum mun. an.ʒ.i. cicerum ru. M.i. spi. nar.ʒ.ij. ace. squilli.ʒ.ij. mel. electi.ʒ.i. lb.i. ⁊ fiat sir. ⁊ dantur ʒ.ij. pro vice cum.ʒ.iij. aque rafa. vel alia de predictis in.c. precedenti. Ela. ℞. eliī ducis eliī liton. an.ʒ.ij. misceantur det.ʒ.i. cū aqua aliqua diure. ō p̄dictis. aliud. ℞. cina.ʒʒ.

añ.ʒ.5.spi.ʒ.5.carda.ʒ.i.gari.nu.mu.ciperi squin.ani.an.
ʒ.i.piper.lon.ꝛ nl.añ.ʒ.ij.se.melo.ʒ.i.la.spon.la.inda.mẽ
te vste la.licis añ.ʒ.ij.cre.ma.ʒ.i.5.sart.ʒ.5.milij so.ʒ.ij.5.
se.mace.xilo.cãpo.ani.pet.an.ʒ.ij.lig.ʒ.5.radi.spar.℥.
i.5.ꝛ cum lb.iii.ʒuc.fiat electuarium.prius debent inci. ra
di.ꝛ deco.cum ʒuc.ꝛ pistari agitando.deinde species ad
dantur.aliud forte multum.℞.pulue.scorpi.vsti vitri vsti
cine.radi.caul.cine.lepo.sang.birci cine.corti.ouo.a quib⁹
pullus est egressus la.inda.gar.nu.mu.acco.ʒ.i.se.petro.
dau.pule.gumi ara.se.altee.piperis añ.℥.i.5.la.spõ.la.
rẽa.humidi an.ℨ.ij.pulueriʒentur predicta ꝛ confici. cum
mel.dos.est.ʒ.ij.cuʒ aliqua aqua diure.℔o.ꝙ in cura la.
oz admi.mollificatiua ne la.magnus indurescat ex approxi
ma.vim habentium frãgendi.emplm mollificatiuũ qõ ap
proximari oz.℞.mal.bis.se.alt.se.li.ficu.cari.pinguiũ bu
ti.recẽ.ʒ.i.ol.ami.ʒ.ij.ꝛ ex oibus fiat emplm ꝛ ponat.s.
renes si ibi ẽ lapis.vel in feore si in vesica ẽ lapis ꝛ stet per
diem mediam.ꝛ illo remoto iungatur oleo scorpi.vel infra
scripto vnguento.℞.olei scorpi.ʒ.ij.lapi.spõgie cine.cau
de trem'e la.inda.añ.ʒ.5.ce.q.suffi.ꝛ fiat vnguentũ.℣Bal
neum molli.ꝛ mitigatiuum doloris.℞.malue bism.pita
rie abrotãi crete marine se.altee fenugre.se.li.ꝛ bullant
parum in aque suffi.pro balneo ꝛ cum egreditur iungatur
vnguento supradicto.¶Puluis ad idem op.℞.sarif.anisi
petro.piperis apij milij soliis se.sparagi.tere oia ꝛ cribra ꝛ
cũ mel.misce ꝛ da bibere coclear vnũ cũ aqua calida ꝛ est
optimus ꝛ expertus p me.Ad idẽ.Coxigiole.ʒ.v.cice.ru.
ʒ.ij.se.melo.non mundatoꝝ.ʒ.i.bulliat in lb.i.aque dul.
vsq; quo redeat ad.ʒ.vi.ꝛ detur.ʒ.ij.pro vice cũ modico
ʒuc.stomacho ieiuno ꝛ vʒ ptra renulas.¶Pulvis.℞.san.
bir.exiccati.ʒ.i.decꝰ cũ aliqua diuretica aq̃.Et no.ꝙ sic pre
paratur san.bir.primo cibet hircus cũ herbis subtilitatis ꝛ
icisiuis sicut pipi.saxifra.se.melonũ ꝛ similia.postea deco
let hircus primus sanguis ꝛ vltimus ozabijci ʒ℔s retine
ri ꝛ exiccari ad vmbrã.icidi minti sicut nũt troci.ꝛ vsui re
seruet.Et no.ꝙ aliqñ lapis in vesica claudit foramen vesi.
vt nil possit egredi ꝺ vrina ꝛ tũc sũt tria remedia.¶Primũ
ẽ vt ponat digitus in ano ꝛ cõprimat vesica sic ꝙ lapis re
trocedat intus ꝛ remoueat de via vrine.Secõm ꝙ patiẽs
stet supinus ꝛ ꝙ eleuent crura ꝛ ꝑstringant añ ꝛ retro vsq;
quo lapis descẽdat ad fundũ vesice.Tertiũ ẽ ꝙ siriga linia
tur oleo amig.dulc.ꝛ ponat ꝑ collũ virge sic ꝙ pellat la.
ad intra ꝛ ẽ bonũ valde.ℨ bene ponat siriga.¶Caplm ꝺ
apate in renibus ꝛ vesica ꝓfers in primo qñ ẽ de materia
calida.℞.mucil.psilli mucil.se.citonioꝝ añ.ʒ.ii.ole.ro.ʒ.
ii.aque endi.lb.5.se.portu.se.papa.al.añ.ʒ.5.fari.ordꝺ.q.
sufficit ꝛ fiat emplastrũ mediocriter liqdũ cũ.ʒ.5.aceti.Si
sit in primo materia frigida hoc ꝓfert.℞.pulueris ro.ab
sin.añ.ʒ.ii.olei ro.ol.camomil.ol.amig.dulciũ añ.i.5.flo
rũ camo.melli.añ.ʒ.5.farri.ordei.fa.frumen.añ.q.suffi.
ꝛ fiat emplm.Emplm maturatiuũ qñ ẽ de materia calida
℞.radicũ althee malue añ.℥.5.ficuũ caricaꝝ pinguiũ.ʒ.
i.medulle cruris vitu.butyri adipis anatis añ.ʒ.5.olei ca
mo.ol.amig.dulciũ.añ.ʒ.i.5.floꝝ camo.melli.añ.ʒ.5.fa
rine ordei frumenti añ.q.suffi.ꝛ fiat emplm.Sʒ si fuerit
de materia frigida hoc ꝓfert ad maturãdũ.℞.pinguiũ fi
cũ caryceaꝝ.ʒ.ii.radi.lilii.ʒ.i.muci.fenugreci mucil.se.li
ni añ.ʒ.5.ole.amig.dulciũ hydromel.panee comestionis
añ.ʒ.i.farine tritici.q.suffi.ꝛ fiat emplm.Ad idẽ vʒ ẽplm
de melli.fim mesue.facta maturatione ꝓferũt mũdifican
tia ꝛ ꝓsolidãtia q̃ oia scribent in capitulis imediate sequen
tibus.¶Caplm de ardore vrine.℔ó ꝙ ardoꝝ vrine pro
uenit a duplici cã.vna qñ vrina ẽ acuta róne colere pmixte
vel flegmatis salsi ꝛ de illo logt̃ ℔.Alia cã põt esse qñ ẽ vl
cus in vesica ꝛ in viis vrine.qꝛ ʒ non sit vrina acuta trãsiẽs
ꝑ vlcus ardorẽ causat ꝛ de illo logt̃ infra.¶Pulvis rasis op
timus ꝛ exprꝰ ẽ sepe ꝑ me ꝛ vʒ multũ.Itẽ lac amig.dul.
cũ decoctione melonũ vel cũ aqua eius multũ vʒ si decꝰ in
potu stomacho ieiuno.Itẽ vʒ sirupꝰ vio.cũ aqua melonũ.
Emplm sandaloꝝ al.ꝛ ru.spodii sumach mirtilo.añ.ʒ.ii.
acacie hypoq.añ.ʒ.i.se.por.se.cu.se.cucur.añ.ʒ.i.5.succi
plã.aque ro.añ.ʒ.ii.far.or.q.suffi.ꝛ fiat emplm ꝛ ponat
ad renes ꝛ ꝺ.pectẽ.¶Pulvis se.lac.ꝛ portu.cũ ʒuc.ẽ medi
cina expta cuidã viro antiquo q̃no incurrit ter vel quater
istũ morbũ ꝛ liberat i duobus diebus ꝛ de eo sumit cum
oi cibo ꝛ i oi suo potu i magna q̃titate ꝛ ẽ.i.ãoꝝ calide ꝛ
ficce cõplonis i oibus mẽbris eius ꝛ qñ excoriat in capite
virge.iã feci appõi stuelũ ifusũ in aq̃ ro.i qua liq̃factũ fuit
aptũ ꝛ statim cessauit dolor.¶Ca.de mictu sanguinis ꝛ sa
nies et ꝑ pñs ꝺ vlceribus renũ et vesice et viaꝝ vrine.℔o
ta ꝙ mictus sanguinis ʒ possit ꝓcedere a vesica renib⁹ epa
te et aliis mẽbris.rasis hic solũ ponit curã qñ ꝓcedit a reni
bus vel vesica.℔ota ꝙ trociscꝰ de karabe sunt frigidi sti.
ptici ꝙglutinatiui et a ꝓpietate restringunt sang.ꝑ eius fim
plicia.℔ó ꝙ cuchabit.i.karabe lapis ematibites et corall⁹
vʒ a propietate in restringẽdo sang.vndecũq; sinat.Tro
cisci.alkengi sunt vltimi inuatiui i antiquo mictu sang.et in
vlceribus renũ et vesice et viaꝝ vrine nã primo remittunt
malã cõplexionẽ calidã acutoꝝ humoꝝ qꝛ frigidi.Fo mũdi
ficant vlcera ꝙ aptitua que sunt in eis vt se.apti.tertio cõ
solidantia vlcera ꝙ ꝓsolidãtia q̃ sunt in eis et bolus arme.
olibanũ san.dra.gũmi ara.q̃ tria reperiũtur in oi vlcere re
ceptã vide mesue.datur vnus ꝑ vice stomacho ieiuno cũ
aqua melonũ vel mucilagine se.cõiuʒ vel cũ lacte caprino
vel cũ aqua plãtag.Dat et cũ.ʒ.ii.firu.ꝺ papa. et aqua or
dei.Trociscꝰ de terra sigil.et valent et dat cũ aqua plãtag.
Unguẽtũ ad renes et ẽt ad vesicã.℞.olei ro.ʒ.ii.olei mir
ti.succi plantag.añ.ʒ.5.trociscꝰ de terra sigil.trociscꝰ de ka
rabe añ.ʒ.i.aceti.ʒ.ii.cere al.q.suffi.aceti parum et fiat vn
guentum.Aliquãdo requirit in antiquo mictu sang.prius
mundificare postea ꝓsolidare.Mundificatiua solũ ꝛ mun
dificatiua simul ꝛ ꝓsolidãtia ecce ꝑ ordinẽ.firu.mundificãs
solum.℞.capilli vene.recentiũ.℔.iii.liquiritie mundate
ʒ.i.se.melo.mundati.ʒ.i.melꝛ.ʒuc.añ.ʒ.i.5.fiat firu.fm ar
tem longus.De eo datur.ʒ.iiii.quolibet mane.Aliud.℞.
capil.vene.recentis folioꝝ arnoglosse añ.℔.ii.se.me
lo.mundati.ʒ.ii.se.cucu.se.cucurb.citru.mundati.añ.ʒ.i.
se.papa.al.se.citonio.se.altee añ.ʒ.i.5.ʒuc.melꝛ.q.suffi.
ꝛ fm artem fiat firu.Dantur.ʒ.ii.cum aqua melonum.
Electuarium mundificans ꝛ bonum.℞.se.melo.mundati
g.alkẽgi se.altee añ.ʒ.iii.amigd.amar.se.citru.capil.vene.
recentis se.byreos orobi liquiri.munda.añ.ʒ.i.5.se.lactu.
apij baucie añ.ℨ.ii.ꝛ cum ʒuc.fiat electuarium.Datur.ʒ.
i.pro vice bis in die cum aqua melonuʒ ꝛ sine illa.Electua
rium consolidãs.℞.consolide maioris ꝛ mino.añ.ʒ.iii.san
gui.dra.boli ar.thuris mastꝛ.añ.ʒ.ii.acacie myrrhe añ.ʒ.
5.piloꝝ spice nardi.ℨ.i.oragaganti gumi ara.añ.ℨ.ii.
ꝛ cum ʒucharo fiat electuarium.potest etiam fieri firu.ex
istis si res duplentur vel triplentur.Siru.mundificans ꝛ
consolidans.℞.folioꝝ pentafilozũ.℔.iiii.ʒuc.q.suf.
ꝛ fiat sirupus.i.lb.detur.ʒ.ii.cum aqua plant.ꝛ est reme
dium optimum et velociter iuuamentum prestat.Ad idez
firu.factus ex decoctione folioꝝ agrimonie.flo.plant.añ.
cum ʒuc.Electuarium ad idem.℞.liquirit.mund.ʒ.ii.se.
mel.munda.ʒ.5.se.citrulli cucurb.munda.se.papa.al.g.
alkekengi añ.ʒ.i.cinami.mirtilloꝝ añ.ʒ.5.dragagan.gũ
mi arab.infusoꝝ per noctem in aqua ro.amig.dulciuꝝ
excoxtica.pinearum mundatarum añ.ʒ.5.melꝛ.ro.co.ʒ.i.
aque ro.aque planta.an.ʒ.ii.ʒuc.q.suffi.et fiat electuarũ.
Et nõ ꝙ lac caprinum quomodocũq; sumatur ceteris pre
valet et marime si sumatur cũ vno trocisco alkakengi.ʒ.i.
Nam quidam nobilis etatis.lx.annoꝝ vel circa ex solo
medicamine isto fuit liberatus de vlcerib⁹ colli vesice a ser
mensibus citra.Siringamus in vlceribus vesice primo cũ
mundificatiuis sicut aqua mellis aqua ordei decoctio bire
os et similia.Secundo apponimus consolidantia sicut pul
uis sanguinis draconis boli ar.terre sigillate et similium et
istum pulverem ponimus cuʒ lacte vel aliquo liquore.Et
nota ꝙ via virge est tortuosa et ideo caute et sine violentia
siringentur in vlcera.

¶Capitulum de cura emissionis vrine involuntarie.

¶Emplastruʒ siue cero.℞.laudani mast.añ.ʒ.ii.olibani
nu.cipsilli añ.ʒ.ii.ligni alo.sit oia.calami.galãge cinamo.añ.
ʒ.i.terbẽtie.ʒ.ii.oia misceãt cũ pisillo et cũ succo mẽte fiat

emplastrum q̄ apponitur in forma ceroti super corio ponatur super pectē prius pilis abrasis ne accidat enulsio pilorū in remotione. Ad idem ⁊ plus vz in pollutōnem. ℞. succimente lb.ʒ.masti.olib.añ.ʒ.ʒ.nu.ci.ʒ.ij. lig.alo.galange añ.ʒ.i.pulueris cinamo.q.suffi. Et si ē pauper ponatur cymini assi loco cynamo. ⁊ fiat emplastruʒ.mediocriter liquidum. Et potest fieri in forma vnguenti cuʒ cera ⁊ modico aceto ⁊ inungatur pectē. In diabetica passione a caliditate renum. ℞. vnguenti populeon olei ro.olei nenu. olei myrti.añ.ʒ.ʒ.acatie.ʒ.ij.turis.ʒ.i.hypoquisti.ladāi añ.ʒ.i. galarum.ʒ.ʒ.mucila.psilij.ʒ.i.ʒ.aceti.ʒ.ii.cū cera fiat vnguētum. Ad idem vʒ.ad pollutionez plastra plumbi in multis locis perforata infusa per noctem vnam ⁊ diez in aceto posita supra renes ⁊ sit in clericis qui in spmate abundant multum. Aliud vnguentum. ℞.succi lactu.portula.solatri añ. ʒ.i.ʒ.aque ro.ʒ.i.aceti.ʒ.ʒ.farine papa. al.ʒ.i. cere quantum sufficit de quo fiat vnguentum ⁊ inungantur renes.

¶ Cap.de vermibus q̄ in ano ⁊ ventre generantur. Simplices medicine calide interficiētes vermes.alo.turbit colloquinti.oīa genera felliū specialiter felis lup.tau.nuclea.p ficoꝝ lupi.amig.ama.cētaurea costū absinthiū cinamo.rubreos enu. ale. po.se.cauli.abzota.gentia.persi. grami.calamen.santo.siue sticados.g.lauri lumbrici terrestres agrimo.⁊ se.alexandrinū cōiter p̄ualet datur.ʒ.i. vel.ʒ.i.ʒ.cuʒ vino tpe frigido ⁊ cū aliquo succo frigido tpe calido.q̄ calefacit multū. Medicine frigide terra sigil.corīād.succi plāta.radicū arboris granati sumach hypoquist.se.portula.endiuia lactu.amara granata acetosa pomū aranciū.g.citri filigo.cor.cer.vstū lac asine oīa acetosa.q̄ incidunt ⁊ subtiliāt materiā q̄ ē cā vermiū vel materia vermiū ⁊ c. Inungatur circa vmbilicū cū oleo petrolei vʒ ptra vermes q̄ eos interficit.ab extra vnguentū optimū circa vmbilicū. ℞. olei de absinthio olei michaelis scoti olei fell'tauri.aceti añ.ʒ.ʒ.terre sigil.ʒ.ij.ossis de cor.cer.ʒ.i.bierepi.alo.añ.ʒ.i.ʒ.farine lupino.ʒ.ʒ.cere.q.suffi.⁊ vnguentū fiat. Ad oleū michaelis scoti p vermibus optimū. ℞.abzo.domestici.ʒ.ij.absinthij.ʒ.ij.cor.laureole.ʒ.i.stica.ʒ.iij.gentiane.ʒ.i. vermi culorum.ʒ.iij.pficarie.ʒ.iiij.pomi granati corticum radicū canne ana.ʒ.iij.graminis.ʒ.iij.polipodi.ʒ.ij.ʒ.fauine.ʒ.ij. lingue auis.ʒ.ii.ʒ.radi.bacharum lauri añ.ʒ.ʒ.alo.ʒ.i.oīa bulliant in oleo ⁊ aceto ⁊ postea ꝑseruentur tradatur vsui cū fuerit necesse. Aliud. ℞.fermenti.ʒ.i.croci.ʒ.i.aceti.q. suffi.⁊ liqueñat de quo inungantur tēpora ac ēt locus medius in parte superiori capitis vbi est cōmissura nā multū vʒ ad reprimendū ⁊ resolvendū vapores ascendentes adeo q̄ reprimit accidentia mala vermiū optime significat subet ⁊ similia. Ad idē inungantur nares simul cū furcula gutturis cū tyriaca antiqua vel bierapicra. Ad idē vʒ hoc emplastrum q̄ñ ē feb. ℞.suc. vermicularis.ʒ.ii.succi foliorꝝ psilli añ.ʒ.i.aceti fellis tauri añ.ʒ.ʒ.aloes pulpe colloquinti de.se.alexandrini añ.ʒ.i.olei amigdalarum amara.ʒ.ij.farine lupinorum.q.suffi.⁊ fiat emplastrū. Unguentū ꝑsuetum mihi.℞.lig.aloes croci añ.ʒ.ij.farine lupinoꝝ.ʒ.ʒ.felis tauri.ʒ.i.bierepicre.ʒ.v.olei amig.amar. vel michaelis scoti.ʒ.i.terre sigillate cornu cerui vsti sumach añ.ʒ.iiii. cere.q.suffi.aceti fortissimi.ʒ.ij.⁊ fiat vnguentum. Composita tyriaca antiqua pilule de aloes bierepicre aqua graminis distillata est.n.optimus potus. Ad idē q̄ñ ē febris. ℞. ordei.ʒ.iiii.se.gal.graminis añ.ʒ.i.bulliant in aqua sufficiēti vsq̄ ad consumptionem tertie partis coletur ⁊ de illa detur ad potandum ⁊ additur parum aceti non nocet. Et si vermes sunt in ano fiat suppositorium de rebus molestātibus ꝰpulsiuā sicut ō carnibus bene salitis. Et clystere laxatiuū ⁊ eductiuū.⁊ nō q̄ supius debent amara dari vermibus ⁊ p̄ius administrari dulcia ⁊ clyste.de lacte.cōfectio cōsueta mihi. ℞.ligni alo.ʒ.ʒ.ʒ.macis.añ.ʒ.i.cornu cerui vsti.ʒ.ʒ.mēte marubii zedoarie añ.ʒ.i.Ɔ.ʒ.ʒuc. al.lb.ij.dissoluantur predicta in decoctione lupino.⁊ radicis graminis ⁊ fiant formule parue. ¶ Cap. de emorroidibus fistulis ⁊ ragadiis q̄ in ano fiunt. Ad fluxū sang.restringendū trociſci de karabe ʒm mesue dati cū decoctione sumach sanguinē restringunt optime. Ad idē vʒ electuarium de scoria ferri almansoris ʒz sumach in parua quantitatez q: multū restringit. Ad idē trociſci de karabe ʒm almā.ab extra. Ad idē ℞.aloes turis sang.draco.bo.arme.pilorʒ leporis subtiliter incisoꝝ añ.ʒ.ii.pulueriʒentur predicta. demū accipe telam araneā molendini ⁊ cū albumine ouī p̄dicta misceant ⁊ liniat locus vñ sang.emanat.cū vlo medicamine semel restrinxi sang.fuentē ex arteria incisa sub genua parte domestica tibie per.iiii.dies nō poterat restringi a medicina.q p̄fuerā cure lucratus fui duca.xii.⁊ x.brachia pānī pulchri ex curialitate patictis. Ad idē. ℞. balaustiarū ros.gallaꝝ nu.cypressi sumach corticū gra.myrti acatie turis añ.ʒ.ʒ.ꝙquassent aliq̄ntulū ⁊ bulliāt in vino nigro stiptico ⁊ aqua añ.ptibus equalibus ⁊ fiat cataplasma vel fomētatio cū spōgia.ad idē. ℞.olei ro.ʒ.ij.sumach myrti añ.ʒ.i. cere.q.suffi.aneti parū.fiat vnguentū ⁊ inungat locus ad aperiendū hemorroides vt sang.fluat. Nota q̄.v.modis aplūt hemorroides vt inde fluat san. Primo ⁊ ē securior cū flebotomo vt non claudant q: faciliter ꝰsolidant. Inungat isto vnguento qō ē ℞.olei psicoꝝ.ʒ.ij.medulle cbryʒomiloꝝ corticum alliorꝝ añ.ʒ.ij.cere.q.suffi.aceti parū ⁊ fiat vnguentū. Scōo aperiant cū sanguisugis p aliq̄s cānam vt nō vadāt p alia loca q: ille euacuant sang. melancholicū vt ait auic.fen.iiii.primi canonis.i hoc differūt a ventosis. Tertio mō apiunt cū foliis ficus vel cepe ita vt fricentur cū istis foliis fortiter a pte exteriori vsq̄ quo incipiat emittere sanguinē ⁊ ē cōis modus mulierū. Quarto modo cū eo qō ponit Rasis vt pānus de lana infundat in succo cepe ⁊ locus fricetur q: ille succus est multū aperitivus ⁊ iō aperit. Quinto modo conor aperire cū isto vnguento ℞. aloes sucotrini subtiliter pulverizati.ʒ.ij. fellis taurini.ʒ.i. aceti.ʒ.ij.misceātur simul ⁊ cum lana vel filtro in isto liquore infuse fricetur locus. Aliaz medicinam ponit rasis ⁊ est expertum vide ibi. Ad mitigandum doloreʒ hemorroidarum. Nota q̄ tribus modis sedatur dolor hemorroidarū s.resolvendo materiam minorando materiam ⁊ mollificando ⁊ stupefaciendo.⁊ multuʒ vʒ emplastrum hoc ras.c. de epate qō dr emplastrū de epate. ℞.spice masticis cipri squinanti calami aroma.croci mente.deide mastir ⁊ mēta in vino dissoluto cuʒ aliis misceantur ⁊ ex his oībus fiat emplastrū. Ad idē ℞.mucilaginis fenugre.mucillag.se.lini añ.ʒ.ii.butyri sine sale sepi renū cap.añ.ʒ.i.vitelli vnius ouī olei ro.ʒ.ii.cere modicū ⁊ fiat vnguentū. Ad idē. ℞. foliorū lingue auis so.lingue canis so.maiue añ. Ɔ.ii.fenugre.se.lini an.conquassentur ⁊ bulliant in aqua demum ponatur spōgia infusa in illa aqua ⁊ exꝑssa ponatur in ano. Uel fiat sacculus ex dictis herbis ⁊ ponatur in ano. ad idē olei de chamomilis.ʒ.i. olei ro.ʒ.ʒ.pinguedinis anatis butyri loti.an.ʒ.iii.bdelii i predicto oleo dissoluti.ʒ.ii. cere.q. suffi.⁊ fiat vnguentū molle. Ad idē quando est dolor multum infestans. ℞. diaquilon.ʒ.i.olei ro.ʒ.ʒ.vitellū vnius ouī croci opti.añ.Ɔ.i.misce inungatur locus. ad idē quando maximus dolor est. ℞.opii.ʒ.i.dissoluant in aqua ro. deinde accipe stuellū de bombice ⁊ infunde in dicta aqua postea appone ano ⁊ teneat modicū.⁊ statim cessabit ⁊ sepe fui expertus.⁊ nota q̄ lauare anum cum aqua tepida dulci ꝑhibet euenire hemorroidas ad ragadias in ano non sanios as. Si sunt cū adustione valet vnguentū de cerusa. si sunt sine inflāmatōne valet hoc. ℞.mucillaginis psilli.ʒ.i. pinguedinis galline recentis.ʒ.i.⁊.ʒ. vitellum vnius ouī croci.ʒ.i.omnia misceātur ⁊ inungatur locus. ad ragadias sanios as appone medicamen corrosiuū prius descriptum c. de polypo.postea consolida cū sanies cessauerit cum vnguento de cerusa.⁊ seda dolorē cuʒ medicina descripta.c. de polipo. vide ibi receptas. ad hemorroidas apparentes putridas.nota q̄ tales hemorroide possunt curari pluribus modis primo per apertionem venarum ⁊ de illo dictum est. alio modo dolorem sedando ⁊ de illo etiam dictum est. tertio modo q̄ incidat totaliter ⁊ tunc prius purgetur totum corpus aut flebotometur specialiter quando sunt nouelle q: quando sunt antique prius debent restringi postea icidi ⁊ hoc sit multis modis. Uno modo sine dolore quasi.accipe filum sirici vel pilum equi fortem ⁊ ifun-

de in aquā ro. i qua fuerit dissolut ū modicū opii ⁊ albumi ne ou ⁊ ole. ro. ⁊ cū illo frica hemorroidas multis vicib⁹. nā ratione frigiditatis non pcipit dolor pp scissurā illius fi li. ⁊ isto mō curo ēt verrucas. Fo ligat si sunt parue in radi cem si sunt magne in medio ⁊ sic stringat donec incidant. Tertio mō icidunt cū forcipibus ⁊ desup ad mitigādū do lor ponit emplr̄m de vitello ou ⁊ ole. ro. postea intendit ad ꝓsolidādū cū hoc vnguento. ℞. ceruse lote alo. loti ma sti. turis sang. dra. añ. ʒ. ſ. olei ro. ʒ. i. ſ. q. suffi. aceti pau ⁊ fiat vnguentū. Quarto mō icidunt cū medicinis causticis ⁊ est magis periculosum ℞. viride eris anacardi subtiliter pulueriz ati añ. ʒ. i. misceant. ad idē valet medicamē corro siuū descriptū ea. de polipo. Ad fistulas ani fist. ē vlcus cō cauū sordidū strictū exterius ⁊ interius āplum cū callosita te i fundo. ꝑmo ergo intus ponant medicamina corrosiua dicta supius post ꝓsolidātia sp itendēdo mūdificatiōi. Et si expedit mitigātia doloris iā bēs. caueas icisionē cū ferro vt dicit. ¶ Capl̄m de egressiōe ani ⁊ mficis. ¶ Egressio ani fit a duplici causa prima ab humiditate mollificante siue re laxante lacertos retentinos fecum ⁊ tunc cuz digito potest introduci. secundo ab apostemate ani inducente grauitatez ⁊ tunc cum digito non potest introduci. Puluis apponen dus super intestino egresso non apostemato. ℞. sumach. ʒ. ſ. gallarum antere nu. cy. olib. an. ʒ. i. pulueriz ent simul subtiliter ⁊ prius vngatur cum ole. ro. intestinum ⁊ postea addatur puluis iste super eo circunquaqz ⁊ fiat sic omni vi ce qua egreditur intestinum. ad idem valet balne. factum de predictis imo regulariter fiat primo balneum fo inun gatur ol. ro. ⁊ tertio apponatur puluis. quando egreditur anus cū aſate fiat balneum cum aqua ca. bullita cū camo. melilo. mal. bismal. se. li. fenug. aneto postea vngatur cuz oleo ane. postea aspergatur de pulue. predicto. ad exitū ma tricis. Nō. tripler ē situs non naturalis matricis. ſ. assensus ⁊ vocatur prefocatio matric. ad latus ⁊ vocatur precipita tio. a dextra ⁊ vocatur exitus ⁊ de illo vltimo est ꝑ dicēdū. huiusmodi tripler est causa humiditates ibidite in matric. reddentes paralyticam. fa aſa faciens eaz sui grauitate de scendere. Tertia multitudo superfluitatum descendentiuz ad concauitatem matricis. primo debet fieri purgatio tot⁹ corporis cuz medicinis respicientibus tales superfluitates ⁊ cuz vomitu q est melior eōo que fieri possit. ⁊ si expedit flebo. diuersiua. fo ponantur. iii. ventose magne vna pona tur super vmbilico. fa in latere sinistro versus pectē. tertia in latere destro. g. vnā ponit sub mamil. tertio fiat suffumi gatio ad matricē cū isto puluere ℞. tormētille acatie ra. bi storte añ. ʒ. iii. pſidie balau. añ. ʒ. ii. galan. nu. cy. fo. myrte añ. ʒ. v. ⁊ fiat puluis ⁊ aspergatur sup carbones ita vt non percipiat ipse odorem ⁊ fiat ventosis adhuc ꝓmanentibus Quarto odoret redolentia sibi grata sicut muscum ambrā violas ⁊ similia. Quinto balneet se in aqua bullita cū istis. ℞. ro. ru. mirti radi. tasibarbañ ana. M. ij. tormentille ra di. bistorte antere mast. olib. an. ʒ. ſ. matricarie kalendule ficce an. M. i. ase. feti. ʒ. v. conquassentur conquassanda. ⁊ radi. ⁊ herbe bulliant in aqua fabarum sufficienti. Alia ligē tur in sacculo vno ⁊ ille bulliat i vino stiptico postea miscea tur vinum cum illa aqua ⁊ fiat balneum. Sexto cum egre ditur balneum inungatur orificium matricis intus ⁊ extra ⁊ circa renes hoc vnguento. ℞. ole. mirtyni ole. de lilio: olei de masti. añ. ʒ. ij. asse fetide radi. bistorte tormētille añ. ʒ. ij. cere. q. sufficit ⁊ fiat vnguentum. Septimo ponatur sibi suppositorium vel pessariuz tale in collo matricis post exituz a balneo. ℞. asse fetide. ʒ. i. mastic. turis se. mirti ga lange nu. cypressi añ. ʒ. i. pulueriz entur subtiliter ⁊ cū oleo mirtino fiat massa. Octauo vtatur isto ceroto quasi cōtinue posito ab vmbilico. ſ. vsqz ad vuluam ℞. gūmi pini. ʒ. ij. thuris mastic. añ. ʒ. i. gumi cypressi. ʒ. ſ. liquefiant omnia cum oleo de mastice ⁊ fiat cerotum longum vsqz ad quan titatem vnius palmi ⁊ latum ad quantitatem medii palmi. Ad idem. ℞. masti. ʒ. ſ. olib. ʒ. ſ. nu. ci. gallarum mirtillo rum añ. ʒ. i. pſidie balaustia. añ. ʒ. ſ. terben. ʒ. ii. ⁊ cuz oleo masti. fiat cerotum in quantitate predicta.

¶ Capitulum de cura fluxus menstruorum.

¶ Nota ꝙ fluxus mēstruꝝ. supfluoꝝ accidit ex trib⁹. primo quando mēbruz esset rarō dilatatum ⁊ apertū ⁊ relaxatu ʒ naturaliter vel percussione. secundo quando esset multitu do vl̄ acuitas vel fluxibilitas humoꝝ. qō habet cognosci ex receptādo eius in pāno ⁊ lotione pāni post ⁊ ante exiccatio nem inspiciat color qz citrinus arguit sangui. cholericum. albedo flegmaticum. liuiditas aquosum. Tertio ex debili tate retentiue ⁊ fortitudine expulsiue. Ut in pluribus ex ra tione acuitatis sang. Et ideo primo purgetur cholera cum miroba. citri. Medicine posite. c. de vomitu sang. ⁊ de flu xu sang. narium ⁊ de mictu in hoc valent. ℞. pulueris co ralo. ru. ʒ. i. aque plantagi. ʒ. iij. misceant ⁊ potent quādo vadit dormitum nulla cena precedente ⁊ est res mirabilis experta. Ad idem. ℞. sirupi mirtiloꝝ. ʒ. ii. aque plātaginis ʒ. iij. ⁊ potetur quādo vadit dormitū nulla cena ꝑcedente. Suppositoria ⁊ pessaria quando sanguis est cholericꝰ. ℞. fo. planta. M. i. cōquassentur ⁊ supponatur etiam ficus so lus. Ad idem trociscoꝝ de karabe fm̄ io. mesue. ʒ. ii. succi plantagi. ʒ. i. misceant ⁊ fiat pessarium. ad idem valet ster cus asini recens impositus matrici. Emplastra ad idez. ℞. succi plantagi. lb. i. aque eiusdem lb. ſ. aceti. ʒ. ij. corālo. ru. karabe lapidis ematbitis bol ar. mirtilloꝝ copulaꝝ glandi um olibani añ. ʒ. i. terre sigillate. ʒ. i. farine ordei. ʒ. iiij. ⁊ cū oleo mirti. ⁊ oleo citoniꝝ oleo ro. añ. partes equales fiant duo emplastra ⁊ vnum ponatur pectini a parte ante aliud a parte post supra renes. Et ex istis potest fieri balneum. Nota ꝙ fluxus iste etiam potest prouenire ex hemorroidi bus matricis ⁊ tūc curatur sicut curantur hemorroide ani. ¶ Capitulum de ꝓuocatione mēstruoꝝ ⁊ fetus mortui ⁊ his que faciunt ad cōceptionem. Nota ꝙ causa retentio nis est tripler per oppositum cause fluxus menstruorum. Sirupus ad mēstrua prouocanda ⁊ que per os assumunt ℞. rubee. ʒ. ij. radi. asparagi. bruſci radi. ciperi añ. ʒ. i. nepi te valeriane saluie calamenti pulegii añ. M. i. melisse. M. ij. se. siseleos. ʒ. ii. xilobalsami carpobalsami se. melonū mū datorum añ. ʒ. i. spice nar. ʒ. ſ. liquiritie rase vuaruz passa rum mundatarū ab artl̄. añ. ʒ. ʒ. mellis ell. zucha. añ. lb. ſ. fiat sirupus fm̄ arte: longus de quo sumat omni mane. ʒ. iij. hora congrua. Cum sumpserit decēter de illo sirupo su matur benedicta distemperata cum decoctione rubee tin ctoꝝ in dosi debita vt bene purgetur. Post purgationem omni mane sumat vnum vitrum aque rubee tinctoruz di stillate ad capellum. Item vtatur omni mane de artemisia duos bolos ante prandium per longum tempus. Itē vsus trifere magne semen ꝙpij q̄ntitate. ʒ. i. cum brodio cicerum vz multū. Itē potus iste si cōtinuet bis in die ⁊ p vice. ʒ. iiii. multū vz. ℞. ra. rubee tinctoꝝ maioris. ʒ. ſ. seminis si seleos se. fenug. faseoloꝝ cicer nigroꝝ añ. M. i. bulliat in aqua sufficiēti vsqz quo redeat ad quar. part. ⁊ colet ⁊ dul coret colantia illa cū zuc. ⁊ ē multū valida in hoc. Balneuz ℞. artemisie saluie añ. M. iii. folioꝝ costi dulcis folioꝝ malue bismalue brance vrsine añ. M. i. se. malue bismal ue se. baucie se. lini fenugre. cuscute se. sinapis se. lauendu le se. siseleos añ. ʒ. i. ſ. se. petrosili. semi. se. aneti assari dau ci añ. ʒ. ſ. florum camo. florum sambuci florum anthos sti cados añ. ʒ. i. semina ligentur in sacculo conquassate ⁊ om nia bulliant paruz in aqua suffic. ⁊ super sacculo sedeat mu lier in dicto balneo. Pessaria quodammodo dure substan tie. ℞. radi. gentia. pulegii regalis añ. ʒ. ii. nigelle. ʒ. i. carni um ficuum. q. suffi. ad incorporandum. conquassentur cō quassanda ⁊ cū modico mercurialis fiat massa ⁊ illo multū vtor qr non inducit ardorem neqz excoriationē aliquā sicut faciunt aliqua cōster ⁊ fortius fieret massa si fieret cum suc co cucu. asini. Ad idem ⁊ est fortius ℞. radi. gentia. ʒ. ii. colloquintide nigelle añ. ʒ. i. ſ. carnium ficuum. q. suffic. ad incorporandum ⁊ fiat massa cuz succo mercurial̄ vel cucu. asinini. Ad idez ℞. benedict. ʒ. ſ. colloquintide nigelle añ. ʒ. i. misceatur cum succo cucu. asini. ⁊ potest fortificari cuz ell̄o al. Pessaria liquida. ℞. succi cucumeris asini. ʒ. ſ. suc ci mercurial̄. ʒ. ii. misceātur ⁊ intromittatur bombis ⁊ im ponat vulue. Aliud ⁊ vz etiam ad impregnationez. ℞. ra dic. rubee maioris radic. cipi añ. ʒ. ii. artemisie hysopi saluie

calamẽ.pulegij mercurialꝭ añ.℥.i.se.fiseleos.℥.i.nigelle.
℥.ii.pulpe colloquintide.℥.ſ.mellis olei de lilio.añ.℥.ii. ſucci
artemi.℥.i.benedicte.℥.vi.fiat peſſarium ſuffic. pro tribus
vicibus. Emplaſtra. ℞. benedicte.℥.ſ.turbith.℥.ii.nigelle
℥.iii.mell.℥.ſ.ℨ fiat emplaſtrum qđ apponatur in orificio
vulue. Et iterum fiat alind ſuper pecten quod habet molli
ficare vt hoc. ℞. mucil.lini fenugre.añ.℥.i.butyri ſine ſale
℥.i.axungie galline axungie anatis axungie anſeris medulle
vituli añ.℥.ſ.armo.℥.ii.olei amygda.dul.olei liſami.añ.℥
i.cum modico cere fiat vnguentum de quo inungatur ab
vmbilico ℨ a parte retro. Flebotomia ſaphene partis inte
rioris multum valet.ſimiliter ℨ vemoſe. ¶Nota ꝙ nigella ℨ
euforbium ꝓpter acuitatem eorum inducunt ragadias in
matrice faciliter. Ad ꝓuocandũ fetum mortuum nota ꝙ ex
tribus agnoſcit ꝙ fetus eſt mortuus. ¶Primo ex motu mu
lieris de latere ad latus q; ſic fetus mouetur q; non adhe
ret ligamento. Secundo ex fetore mulieris in odore anhelí
tus.naꝫ poſt tres dies fetet. Terno ex longa retentione ma
nus calefacte in aqua calida ſupra ventrem q; ſi fetus non
mouetur eſt ſignum mortis.ℨ in hoc attente agas. Expta
℞. galbani.℈.ij.lactis caprini.℥.i.diſſolnatur galbanum in
lacte ℨ detur ad potandum mirabiliter pronocat. ¶Peſſa
rium ad idez. ℞. belleb.nigri ſaxifragie ariſtol.ro.buchor
marĩ.gra.laureole pul. colloquintide armo.añ.℥.ii. felis
tauri.℥.i.diſſolnatur armo.in ſucco artemiſie ℨ fiat ſuppo
ſitorũ ex iſtis. Cerotũ ad idez fiat cero.ex galbano diſſolu
to in ſucco artemiſie ad ꝙ̃titatem vnius palmi ℨ duorũ di
gitorum in longitudinem.ad idem ℨ fortius. ℞. ſucci rute.
lib.ſ.mirre.℥.iii.coloquin.quantum ſufficit ℨ fiat cerotum
vt prius. ad facilem partum faciendum ſumat pregnãs cũ
tranſierit octo menſes cum dicit ficus ſiccas continue pin
gues aſſatas añ.prandium ℨ cenam ſecundo illo tpe aſcen
dat ℨ deſcendat ſepe ſcalam. Tertio aliquando intrent bal
neum aque dulcis vbi ſint malue biſmalue in tpe predicto
ad facilem ptum in actu partus ad itra. ℞. caſie.℥.iii.bul
liant in bono vino albo ſubtili ſufficienti vſq; ad cõſumptio
nem medietatis ℨ coletur ℨ detur vitrum vnũ cũ aqua ci
cerum ℨ eſt ſecurũ ℨ eo vtor ℨ addo cina.ad idẽ. ℞. aſſa
ri caſto. añ.℥.i.pulverizent ſubtiliꝫ ℨ detur cũ brodio cice
rũ rub. Ad idem. ℞. myrrhe caſto.ſtora.calami añ.℥.ſ.
cia.electi ſauie an.℈.ſ.fiat pulvis ℨ incorporet cuꝫ melle
ad modum pillularũ detur vna pro vice de hora in horã.
Decũbat mulier ſuper vẽtrẽ gẽibus flexis ℨ explicatiſ vm
bilico ℨ ꝓuocetur ſternutatio vel vomitus.q; facile fet⁹ ex
pellit. ¶Nota ꝙ ſi agrimonia ligetur core ꝓpe vulũ ꝓuo
cat fetũ.filꝫ ℨ magnes.imo ſi teneat in manu filꝫ coral.ru.
alligatus core dextre.filꝫ etiam crocus conquaſſat⁹ ℨ ŏ eo
factum ſicut nux alligata core. Mitigantia dolorẽ poſt ptũ
℞. cam.ſe.lini conquaſſetur ℨ fiat ſacꝰ ℨ calefactus ī vi.
calido ponatur ſupra ventrem ad idem. ℞. cepe al.vnum
coquatur in cinere ca.vt piſtet.demũ miſceat ſecũ butyruꝫ
vaccinũ ſine ſale ℨ extendat ſupra pãnũ ℨ applicet vẽtri.

¶Capitulum de bis que facilitant ad conceptionem.

¶Et hec ſunt vtilia q̃ꝰ ipertinentia.ℨ lõ nota ꝙ tria fa
ciunt ad conceptionem purgata matrice vt ſupra. Primuꝫ
eſt delectatio viri cũ muliere ℨ hoc faciat diaſatirõ. Et hoc
etiã ẽ optimum eſt enim in ꝓuocando coitum. ℞. plue. diaſa
tiron.℥.ſ.galã.℈.beẽ al.ru.ſe.bau.cepe an.℈.i. caudarũ
ſtincorum.℥.ſ.conſerue ſticados arabici corticum citri cõ
diti an.℥.ii.cerbellorum paſerũ colũbarũ pax aſſatorũ an.℥.
i.ſiſticorum mundatorũ.℥.ii.ℨ cũ ẓuc.fiat eſt enim de quo co
medat vnum coclear ante prandium ℨ ante cenam qñ va
dit dormitum. Et adde in illo mulieris pulveris triſere ma
gne ſine opio.℥.i. Ad idem anellane cõdite cum ẓucharo ℨ
modico.℈. Ad idem.℈.cõditum. Balneum ad cõfortãdũ
retentiuã matricis. ℞. ſumitatum myrrhe recentis. M.
iiij.folioꝝ valeriane nepite meliſſe artemiſie añ. M.i.ro.
ru. M.ſ.cõquaſſent ℨ fiat balneum poſtq̃ fuerit a men
ſtruis mundificata ℨ detur.℥.i. Et de illo pulvere mane et
ſero ſumat in exitu balnei. ℞. teſticuloꝝ leporis exiccatorũ.
℥.ſ.ſe. ſiſeleos ſe. artemiſie ſe. mercurialis añ.℥.i. raſure
eboris.℥.iij.ẓuc.ad pondus oium ℨ fiat pulvis ℨ paꝫ boni
vini odoriferi bibat poſt ℨ fiat hoc per dies tres continue.
Et poſſet fieri cum ſolo pulvere mixto cum vino. Et poſt
tres dies ponatur hoc peſſarium anteq̃ viro cõiungatur.
℞. teſticuloꝝ leporis ligni aloes raſure eboris añ.℥.ii.con
ficiatur cũ aqua decoctionis cameleõte ſupponat coitio ma
tricis. Et qñ vult ſe viro ꝓiungere amoneat ℨ tũc viro con
iungat ꝑmiſſis q̃ auic.docet ꝑmittere vt mulier bene appe
tat. Et nota ꝙ emiſſio ſeminis ẽ in matricẽ. ſtet vir ſtrictus
cũ muliere ꝙ ipſe. poſt modũ volnat ſe ad latus ℨ imponat
iſtud peſſarũ. ℞. galle nõ pforate.℥.i.ſquinãti.℥.ſ.pulve
rizent ℨ fiat ſaccꝰ oblung. cũ pãno lineo raro ℨ ſubtili.
Balneũ reſtrictiuũ colli matricis ẽ iſtud ℞. folioꝝ quercuſ
ſo.ſorbe folioꝝ meſpiloꝝ armoniaci ſũmitatũ betonice ga
riof.cypreſſi añ. M.i.ſũmitatũ valeriane nepite añ. M.ij.
bulliant herbe in aqua ſufficienti ℨ reliqua ligent in ſaccꝰ
ℨ ẽt bulliant cũ dicto balneo. Ad idẽ. ℞. nuc.cy. gallaꝝ nõ
pforataꝝ gallaꝝ quercus floꝝ ſgnãti ſio.cameleonte añ.℥.
ſ.ro.ru.℥.ij.pilorum lepo.℥.ſ.fiat pulvis ℨ ponatur in pã
no lineo raro ad longitudinem vni⁹ digiti ℨ eius groſſitiez
ℨ infundatur in vino decoctionis floꝝ camo.ℨ in exitu bal
nei iponat collo matricis ℨ fricet. ¶Nota ꝙ ſi vir habet
virgã parvaꝫ ɔz ponere pulvinar ſub ano mulieris ℨ ſi ɔz
eã nimis longam ɔz ponere pulvinar ſub eius coxis. Et an
teq̃ ſe iungat ad actum incitet bene mulierem ad coitum
oſculando tangendo bene mamillas ℨ fricando pitoneum
ℨ ẽ locus medius inter anũ ℨ vulvã. De ludo lingue taceo
ꝓp honeſtatẽ. Cũq̃ fuerit mulier calida ꝙ cognoſcitur ex
ei⁹ anhelitu ꝑmutato ℨ quaſi balbuciendo logt̃ ſe vir actui
exponat ℨ ſit hora q̃ cõpleta ꝓia digeſtio ẽ. Et vir emittat
magnam quantitatem ſe.ℨ ideo debet raro coire q; ſtare
ꝑ dies.xv.vel circa. De his ℨ aliis ſcriptis loquar in meo
tractatu de diſpoſitionibus membrorum generationis.
Experimẽtum ℞. pulveris veretri tauri bene exiccati pul
veris mente añ.confice cum melle ℨ da mane ℨ ſero.℥.i.
mulieri quando vadit dormitum.electuarium de margari
tis deſcriptum ab auic.fen.xxi.c.de preſervatione aborſus
prohibet aborſum quocunq̃ tempore. vide ibi receptam
ℨ iuuamenta.electuarium de margaritis ſm auic.fen.xxi.
c.de regimine vli pregnantis ℞. margaritarum non per
foratarum piretri añ.℥.i.℈.maſtic.añ.ſ.iiij.zedoarie doro
nici ſe.apij caſſie cardamo.vel tapſie nu.mu.cinamo.ana.
℥.ij.been al.ℨ ru.piperis macropiperis ana.℥.iij.cinamo
mi.℥.v.ẓuc.al.ad pondus omnium.ℨ plus.fiat electuari
um.doſis eſt coclear.i.

¶Capitulum de ragadijs vulue ℨ vlceribus eius.

¶Peſſarium mundificatiuũ vlceris putridi matricis ℞.
hyſopi abſinthij ana. M.i. bulliãt in aqua ſufficienti ℨ tũc
ſumatur vit.vnuꝫ mellis ro.co.℥.iij.ℨ miſceatur ℨ injicia
tur in matrice. Ad idem decoctio bireos cum melle. Con
ſolidatiuum ℞. dragaganti gũmi arabici infuſorũ in aqua
roſacea ceruſe lote olibani ſanguinis draco.an.℥.i.lithargy
rij.℥.ſ.olei ro.℥.ij.cere quantum ſufficit ℨ fiat vnguentũ.
ad idem ℞. ceruſe aloes olib.ſanguinis draconis boli ar.
ana.℥.ij.ꝙaſſentur ℨ bulliant in.iiii.℔.lactis caprini vſq;
quo redeant ad medietatem ℨ colentur ℨ iniciatur in ma
tricem. Ad remouendum ardorem valet bombix infuſus
in oleo ro.℔.iii.aqua plantaginis ℨ ſimilia ℨ c.

¶Capitulum de cura apoſtematis matricis. ¶Scias ꝙ
hic cõpetũt medicamina eadem ℨ eodem modo que di
cta ſunt in.c.de apoſtematibus renum ℨ veſice ℨ ideo ibi
recurras. ¶Capitulum de vlceribus ℨ cancris que fiunt
in matrice. ¶Nota ꝙ in plus ſe habet vlcus q̃ cancer qz
vbi cancer ibi vlcus ℨ non econverſo. Quando vlcus eſt
ſine cancro ea que dicta ſunt in.c.de ragadiis hic cõpetunt.
Si autem eſt cancer malum acutum competit ſed oportet
procedere cura paleatina ℨ modicum ſe impedire q; mo
bus eſt incurabilis ℨ maxime in tali loco.

¶Capitulum de ſuffocatione matricis.

¶Nota ꝙ hec paſſio cauſatur ex ſpermate retento ſicut in
viduis vel ex ſanguine menſtruo retento ℨ in illa nunquaꝫ
fit ſpuma in ore ligatio extremitatum ℨ fricatio eorum
dem eductio rerum acutarum ad extrema impoſitio ol

gni in vulua ⁊ commotio labiorum vulue cum eo valet. Et inferius fiāt odoramenta placibilia supius odoramenta displicibilia muscus ipositus in pāno lineo ⁊ appositus collo matricis multū vȝ. Ad idē. ℞. ligni aloes storacis calamite garioffil. an. ȝ. i. musci ambre an. ℈. i. fiat pulvis ⁊ ponat in pāno lineo ⁊ supponat. ad idē vȝ suppositoria dicta i. c. de retentione menstruox. Ad eādem precipitationem matricis ea q̄ dicta sunt ad exitū matricis ⁊ ant hic pferūt maxime qñ ē ab humiditate molliēcante ⁊ similiter balnea ⁊ emplastra stiptica dicta in. c. de fluxu menstruox ⁊ et dicta c. de proficientibus ad ipregnationē. recurre ibi. Et specialiter illō balneū qō icipit balneū restrictiuū colli matricis ℞. folioz quer i. ⁊ sequens. prius tñ fiat purgatio cū benedicta ⁊ liru. descripto supius in. c. de pvocatiōe menstruox.

¶ Capm de mola matricis qcūq; modus distinguit mola ⁊ vera ipregnatio non pinguedine. primo qr fetus post xxx. dies monet ad q̄libet ptē corporis ⁊ mola nō monet p se ad aliq̄ ptē. scdo pedes ⁊ manus aliqñ monstrāt defectū caloris naturalis q̄ nō ē in vera ipregnatiōe. Tertio q̄ mulier in mola non ē fortis sed debilis. ideo nō pōt monere. Quarto qr i mola venter durior ē q̄s in vo pceptu. Quinto fetus portat tpe determinato sed mola nō. ¶ Pessarium eductiū mole. ℞. elleboi al. oppoponaci an. ȝ. ii. felis tauri. ȝ. ii. pulverizētur ⁊ fiat suppositoriū ⁊ multū vȝ. Ad idē valent q̄ dicta sum in pvocatione menstruox ⁊ in eductione fetus mortui ⁊ si vis fortius adde elleboū. ȝ. ii.

¶ Capitulum de hernia siue ruptura.

¶ Emplastrū ad rupturā intestinalē. ℞. glutinis piscīū colofonie an. ȝ. ii. picis nauālis. ȝ. i. ℈. incidantur p frusta ⁊ infundantur in oleo mastichis ⁊ aceto an. equaliter. q. suffic. p diem ⁊ noctem. postea liquefiat in pateka ⁊ coletur ⁊ colature addatur mastichis thuris boli ar. san. ora. dragagāti se nugre. subtiliter pulverizatorum an. ȝ. ii. ⁊ misceantur diu agitando ⁊ fiat emplastrum. Ad idem radices trium cōsolidarum fabe inuerse visci quercini sang. ora. boli. ar. galla rum nu. cypressi. gumi ara. an. ȝ. i. acacie psidie balaustie an. ȝ. ℈. pil. lepo. ȝ. iii. sepi birci. ȝ. i. pi. nauāl. ȝ. ii. cere nove. ȝ. v. ⁊ cum oleo ro. fiat emplastruz ⁊ debet poni super loco ⁊ postea apponi brachale. Et nota q̄ si datur. ȝ. ℈. radi. valeriane pulverizate cum bono vino multum vȝ. Fomentatio ad herniam aquosam. ℞. rute agni casti origani cala. an. M. i. anisi maratri seminis rute seminis fiseleos an. ȝ. i. flo. camo. melilloti an. ȝ. ii. conquassentur ⁊ bulliant in tribus lb. aque vsq; quo redeat ad lb. duas ⁊ coletur ⁊ competit ad resolutionem aque. Emplastrum quod competit postq̄ resoluta fuerit aqua ne redeat. ℞. mastī. ȝ. i. nu. cypressi. ȝ. ℈. dragag. gumi arab. an. ȝ. i. ⁊ cum oleo ros. fiat emplastrum. Sacculus ad herniam ventosam ℞. furfuris ⁊ cimini an. ⁊ fiat sacculus ⁊ bulliat in bono vino al. ⁊ calide apponatur burse. emplastrū ad idem ℞. succi kebuli vini al. an. ȝ. ii. olei camo. ȝ. iiii. melis ro. co. ȝ. i. farine fabarum. q. suffic. ⁊ fiat emplastrum. Regimen quo gentilis dicit se curasse multos ab hernia intestinali. ⁊ iam fuit expertus ⁊ bene successit. primo accipiat pellis vnius castrati depilata ⁊ triturata optime ⁊ ponatur ad capellum ⁊ ex aqua distillata inungatur locus ⁊ statim superius apponat hoc emplastrum. ℞. pi. nauālis aloes hyusquiami aristologie longe been croci radices anagalis maioris an. ȝ. ii. cere al. colofonie ana. ȝ. i. ℈. litargyri galbani mastichis galarum cypressi armoniaci mumie sanguinis draconis oppoponaci ana. ȝ. i. boli armeni. ȝ. iii. ℈. gypsi myrrhe turis terebentine an. ȝ. ii. ℈. visci quercini lb. i. sanguinis humani lb. i. ⁊ fiat emplastrum cum decoctione pellis castrati depilati ⁊ radicis malvarum apponantur ⁊ inde non remoueantur nisi quando renouatur. ⁊ fiat hoc electuariū de quo sumat mane ⁊ sero in quantitate nucis cum vino subtili. ℞. radicis consolide maioris ⁊ minoris an. lb. ℈. boli arme. sang. ora. mumie an. ȝ. i. radic. brusci berbe ⁊ radicis filipēdule an. ȝ. iii. gallarum cypressi. ȝ. ℈. san. draco. ȝ. ii. radicis figili salomonis ⁊ sancte marie cucurbite agrestis an. ȝ. i radicis asparagi. ȝ. iii. colofonie. ȝ. ii. radicis nucleorum lb. ii. sature gie. ȝ. iii. pilorum leporis. ȝ. ii. fiat electuarium. ⁊ sumat ō

ma aqua distillationis die ⁊ nocte. ℞. radicis consolide maioris ⁊ minoris caude equine. an. lb. i. rad. milcētorum. lb. ii. cresonis rad. cucur. agrestis an. lb. ii. herbe ⁊ radicis ñū pendule an. lb. ℈. radicis malvarum lb. ii. fiat aqua per distillationē ⁊ semp iaceat supinus ⁊ curabitur in. i. diebus.

¶ Capitulum de podagra sciatica ⁊ arthetica.

¶ In gutta calida duplici medicina vtimur vna circa locū doloris ne materia fluat ad locum dolorosum alia super loco doloroso. ¶ Prima est. ℞. sumach myrtillorum boli ar. an. ȝ. i. sandali al. ⁊ ru. acacie galarū psidie balaustie an. ȝ. i. aque ro. aque plantaginis an. ȝ. i. ℈. olei ro. ȝ. iii. aceti. ȝ. i. farine lentium vel ordei. q. sufficit ⁊ fiat emplastrum. Emplastrum super loco doloroso mitigando ℞. lactis vaccini. lb. ℈. opii. ȝ. i. panis siliginis fortissime conquassati quātum sufficit ⁊ fiat emplastrum mediocriter liquidum. Ad idem ℞. sandalorum alborum ⁊ rubeorū amidi cerusse lote an. ȝ. ii. seminis papaueris al. ȝ. ℈. cāphore. ℈. i. olei ro. ȝ. iii. butyri sine sale. ȝ. i. ℈. vitellorum duorū ouorum bene agitatorum ⁊ cum cera fiat emplastrum. Ad idē. ℞. olei ro. ȝ. ii. aceti. ȝ. i. agitetur ⁊ locus inungatur. Ad idem solia in squiami calefacta super tegula ⁊ posita super locum doloris mitigant. Ad idem fricetur locus fortiter cū aceto forti. Et nota q̄ fiende sunt euacuatiōes respectu colere ⁊ maxime cum medicina. almansoris qr prima est hic. Fomentatio que debetur in declinatiōe gutte. ℞. florum camo. melilloti an. M. i. ro. ru. M. i. ℈. seminis fenugreci semis lini an. ȝ. ii. furfuris pugillum bulliat in aqua sufficienti sufficiēter que sunt. lb. i. vsq; ad sumptiōem. iii. partis ⁊ coletur ⁊ colature addatur aceti albi. ȝ. ii. Ad guttam frigidā sunt etiam. ii. medicine. vna circa locum alia supra. prima c. ℞. nucis cypressi myrrhe mastichis thuris an. ȝ. ℈. dragaganti gūmi arabici an. ȝ. ii. aque salute. lb. ℈. aque ro. ȝ. i. aceti. ȝ. ℈. fabe lentium quantum sufficit ⁊ fiat emplastrum. Emplastra conferentia in primo mitigantia dolorem. ℞. mucillaginis seminis lini fenugreci an. ȝ. i. butyri sine sale. ȝ. ii. olei iusamini olei ros. an. ȝ. i. ℈. radicis caulū. ȝ. ℈. cere quātum sufficit ⁊ fiat vnguētum ⁊ inungatur locus gutte. Ad idem valet sacculus factus de semine lini cōquassatus bullitus in aqua ⁊ expressus positus super loco guttoso. Ad idē valet stercus vaccinum recens positum super loco doloroso. Ad idem ℞. se. fenugreci cōquassati lb. ℈. aceti. ȝ. ii. bulliant in aqua diu ⁊ in fine addatur mell. ȝ. iii. ⁊ fiat emplastrum. Ad idem ℞. vitellos duorum ouox pulveris hermodactylorum an. ȝ. ℈. misceantur simul ⁊ ponatur super loco. Ad guttam frigidam quando est in declinatione resolutiva ⁊ remollitiva. ℞. diaquilon cum gūmis ⁊ mollificetur cum oleo costino ⁊ extendatur super locum. Ad idem ℞. armo. oppopo. galbani temperatorum in aceto an. ȝ. i. pic. nauāl. ȝ. ℈. maiescentur omnia ⁊ cum oleo costino fiat emplastrum. Ad idem vnguentum de ranis ⁊ ē expertum bonum. ℞. sepi ranarum. ȝ. i. ℈. butyri agripe an. ȝ. i. olei camo. olei aneti. olei casto. an. ȝ. ii. olei ro. ȝ. iiii. olei ō costo fermentum an. ȝ. ii. cere al. ȝ. i. euforbii. ȝ. i. refine. ȝ. ii. ⁊ fiat vnguētum ⁊ inungatur locus. Oleum de ranis p gutta quo vtebat dominus Guido de canoſa p̄o suis guttis. ℞. ranarum excoriatarum numero. i. olei lb. vi. bulliant fortiter in cacabo bono coperto vsque quo rane liquescant ⁊ faciliter confrangantur ⁊ ad consumptionem medietatis olei. demum accipiātur ⁊ pistentur fortiter cū ossibus omnibus quibus pistatis iterum ponantur in prēdictum oleum ⁊ aliquantulum bulliant demum dimittantur infrigidari oleum cum eis postea expriamantur per vnā petiam lineam valde fortiter ⁊ reseruetur oleum ⁊ inungatur locis guttosis. hoc est quidem mirabile ⁊ expertuz. Ad idem valet balneum sulfureum. Ad idem valet oleuz costinum. Ad idem. ℞. foliorū lauri rute maioranē ana. M. i. florum camo. florum anthos vtriusq; sticados an. ȝ. i. conquassentur ⁊ bulliant in aqua sufficienti ⁊ sufficienter cum aqua fiat fomentatio. ¶ Pro purgationibus fiendis in primo recurre ad prima. c. vbi docetur digeri et euacuari humor quilibet ō perse. De sciatica Rasis ponit curā cōpletā. vide ibi. emplm. ℞. pulveris hermodactilox. ȝ. ii.

frigida

Sciatica

mellilo.ʒ.i.camo.ʒ.ſ.ro.rū.ʒ.iij.croc.ʒ.i. vitel. vi. ouo. farine ordei.ʒ.iij.acet.ʒ.i.ſ. incorporent oia cū aqua decoctionis graminis. Et fiat ēplastrū ad oēm dolorē arteticuʒ.

¶ Capitulum de gibbositate. ¶ In principio standū ē ad euacuationē medicine relaxantis musculos cū his que premissimus ⁊ cū aperitiuis incisiuis lenientibus ventrē. ī eta te pueritie facimus mollificantia sepe ⁊ postmodū apponimus emplastra constringentia vt membra ad suū redeant situm postq̄ vidimus gibbositatē. Et fiat mollificatio per dies nouē. Emplastrū stipticū ⁊ restringens apponat supra spondiles ⁊ iaceat puer supinus. ¶ Capitulū de varicib⁹.

¶ Nota q̄ circa varices solū intendo ad euacuationē melācholie. Et vtor flebotomia neq̄ aliqd circa varices oportunum sunt ipedimenti alicuius in vita. si tū curare velles fiat cauteriū supra varices ſm longuʒ vene a qua varices oriunt ⁊ post modū pone emplastrū stipticū supra ne materie noxiter fluant ad varices. aut pone emplastrū solum factum ex farina lupinorū ⁊ bono vino ⁊ similibus ⁊ attende ad superiora membra mandantia ipsa emendando.

¶ Capitulū de elephantia. ¶ Elephantia cātur ex humore grosso ⁊ viscoso ibibito flegmatico vel melācholico. Et curatur cū vomitu spisso ⁊ flebotomia ⁊ emendantur prius mēbra nālia. Nō. lingua arietis ēplastra. ponta sup elephantiā augumētū ꝓhibet ⁊ detumescere facit. Similiter lutū sigillatū diſtēperatū cū aceto forti ꝓpter atē hz iunctū mēbro. tū cura huius ē tediosa nisi in pricipio ⁊ maxime fit mediāte sensatione vt dicit rasis. Et pone empla stiptica q̄ supra sunt dicta in. c. de podagra frigida. Resoluentia sunt sicut oleum de castoreo ⁊ sulphur cum resina pini ⁊ aceto. curat eam si continuetur supra membrum postea salietur.

¶ Caplīn ō vlceratiōe renū q̄ fit exteri⁹ī cute. Preseruat ga :ū oleo ro. mixto cū aceto pax. Si aūt adsint vlcera vnguēta frigida admistrek exiccatia sic vgtū ō cerusa ⁊ silia.

¶ Capitulum de dolore qui fit ī manifestis mēbris.

¶ Anodina dicta superius ⁊ pluries in hoc conferūt oleū camomillinū anetinum de semine lini fenugreci flos camomille se. aneti ⁊ farine ordei ⁊ huiusmodi. Iñ si est purgatio necessaria premittenda ē ex prius. Et si sola mala cōplexio sit contraria apponātur alterativa. Emplastrū mitigatiuum cuiuscunq̄ doloris. ℞. vitelles ouor. v. opii. ʒ.ii. olei camemillini mice panis q̄tū. ſ. ad malaxandum ⁊ fiat emplastrum bene molle ⁊ applicetur membro dolenti.

¶ Contra lumbricos. ℞. abrotāi domestici. ʒ.i. absinthii ʒ.i.ſ. corticū laureole sticados añ. ʒ.ſ. gentiane. ʒ.vi. ferū celo. ʒ.i.ſ. pficarie. ʒ.ii. cētauree maioris ⁊ minoris añ. ʒ.i. radicū moꝛ. ʒ.ii. corticum radicum perfici corticum radicuʒ arundinis añ. ʒ.i.ſ. graminis. ʒ.ſ. polii montani. ʒ.i. ⁊ ʒ.ii. sauine. ʒ.i. lingue auis. ʒ.i. ℈.i. bacharuʒ lauri aloes. ʒ.ſ. bulliant in oleo ⁊ aceto vsq̄ ad aceti consumptionem ⁊ de hoc inunge ventrem ⁊ renes expertum ⁊ bonum. Ad tinitum aurium ⁊ debilitatem auditus. ℞. elleboꝛi al. castoꝛei costi añ. ʒ.ii. rute nitri piperis longi añ. ʒ.i. ℈.i. deide accipe succi radicis que comeditur succi porri olei de spica olei camomille olei amigdala. ana. olei aneti añ. ʒ.i. enfobii. ʒ.ſ. coquantur omnia vsq̄ ad succoꝛum cōsumptionē ⁊ de hoc tepido distillet in aurem. M. A. ¶ Ad difficultatem vrinandi. ℞. alkenkegi. ʒ.ſ. maluasie fiatā. i. deinde distilla per allembicum ⁊ ō illa aqua ponas. ʒ.i. vel. ʒ.i.ſ. in vno cyatho lactis seminū cōlum calidi. ⁊ da in potu. Lixiniū ad tenasmonem ℞. mirte corticum thuris croci opij gallarum corticum granatoꝛum balaustiarum gūmi arabici añ. ʒ.ſ. terantur subtiliter ⁊ conficiantur cum succo plantaginis ⁊ albumine ouī. ¶ Pitbima cordiale. ℞. aque rosate aque bugloſe añ. ʒ.iii. aque melisse. ʒ.ii. pulueris vtriusq̄ sandal rosarum rubearum corticum citri añ. ʒ.i.ſ. lignī aloes ossis ō corde cerui añ. ʒ.i. camphore croci añ. ℈.ſ. quandoq̄ additur pulus basiliconis ⁊ pulus electuarii de gēmis ſm diuersas intentiones. ¶ Pillule in dolore renali ex lapide. ℞. speciꝛum diacolibani. ʒ.i. pillularum ellefanginarum pillularum de serapino añ. ʒ.ſ. agarici preparati. ℈.i.ſ. lapidis lincis. ℈.ii. incoꝛporentur cum aqua cressonum aut paritarie ⁊ fiant pillule. v. ꝓ dragma. ⁊ sunt efficacissime.

¶ Excellentissimi doctoris domini Petri de Tussignano Recepte super nono almāsoris feliciter finiunt Impresse Venetiis per Otinum Papiensem de Luna. Anno salutis. M. cccc xcvii. xii. Kal. Augusti.

a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p. Omnes sunt terni.

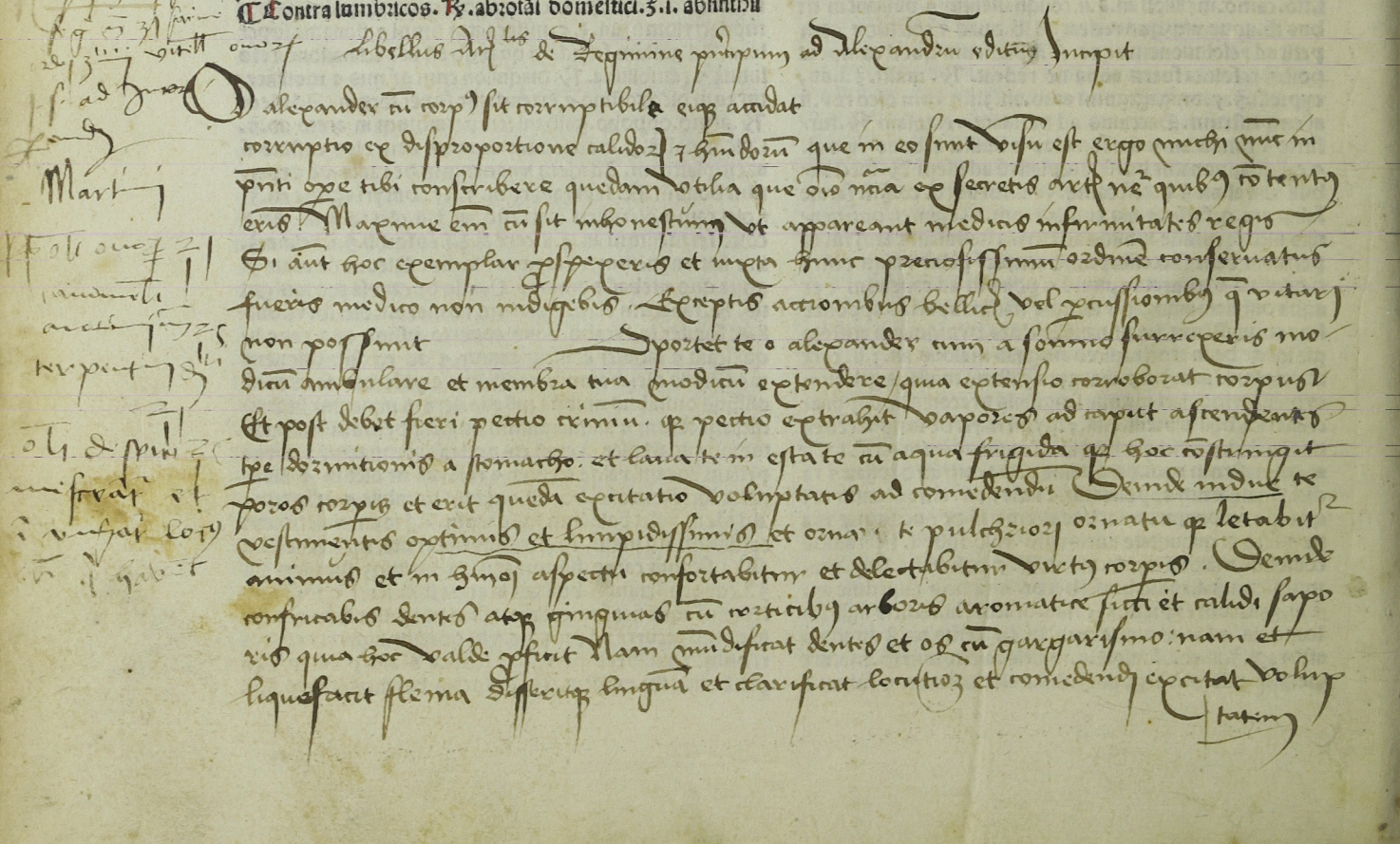

Item de subfumigabis subfumigationibus tpm̃ prit congruit p̃ hoc est valde gfortem capitem
clausuras cerebri et grossiora reddit bracchia atq; totū corpus pinguefat clarificat sanguē et
quiq; sensus et corpus corroborat et vegetat atq; tardare facit canicie / ꝓ dest hec oleum
vngentis optimis odoriferis tpibus quibus sit vngendū et non nisi odoratu anima
refocillat corpus corroborat gaudebit oz et mirabit sanguis p venas. et ecterna anime
ama dilatatur / ꝓ dest hec accipies & q̃ aloes idest clara hepatis q̃ hmōi libris medicinalibꝫ
reperitur et q̃ mirrā rubarbaz et simul claros q̃ q̃ficat valde Subtrahit em̃ flegma
ab oze stomachi et expellat calorem corporis et fugat ventos facitq; bonū odor oris
Item sede cū nobilibus et sapientibus et loque cū illis de ipsorum consuetudine decet et aggredi
decet agere / Cum̃ voluptas comedendi nimis horam q̃suetudinis assit debet cibi
modicus labore movendo corpus equitando vel consimile aliquid agendo q̃ bonum est hec
frangit em̃ ventos et aperit corpus / consumat atq; alleviat Et calore stomachi mendet
et stringit / et liquefacit superfluos humores et flegma / et defendit cibus sup stomachum
calidum et acrem / et expellat te ad comedendū Et cū ponas cibi multi ante te
Inde elige eos mihi desideriū tuū cū pane siligineū fermentato et bene cocto sinapismo
mundato et eis p̃fecte sustentatis / et ꝓpone eis que sunt ꝓponenda et postpone
que sunt postponenda / et si superfluis ni grandis pinguedinis molle pernis deinde
retinens vel detines et sunt leuiora digestioz / Si vero primo comedis duz et
postea molle natū est q̃ confundit oziq; Si vero habuis pinguedinē multa
in digestione cito digerei possint oz vt illa prodant retinens in profundo stomachi
et profundius stomachi calidior ē et fortior ad digerendū Et eo q̃ in eo sunt
spūs carnes cōiuncte sunt et bene expati. eo q̃ eq; calore alij deputantur
Et debes exire mane et ressare a gressione du adhuc voluptas seu
desiderium remanserit comedendi / q̃ ex superfluitate cibi augmentatur pectus
et anhelitus et remanet cibus in ore sinistro stomachi et non in profundo Et
retine tuum tuū a potatione aq̃ sup cibū donec si in in consuetudine venerit
Cena pone aq̃ sup cibū refrigerat vpm et extinguit ignē voluptat
et profundit et gnat impedimentū si multū bibat q̃ nichil deterius est
corpi vel ceit Si aut no potus q̃ bene et mane fundit q̃d calore stomachi
vel corpis vel ab oze Sit in modica et frigida Et cū exeris a prandio
fundi super stramina subtilia atq; mollia deinde dormi spatio bona
hora sine sup latus dextz deinde vertere te sup sinistz et sup istud
spatiū dormitionē tuā p̃ minora vigilando ē ortoz mitiora Et scito q̃
dormito ante prandium macilentū reddit corpus atq; expurgat humiditatē
et post̃ repletionē refert et implet / Et nunc ne cibis comedas donec
stomachi rugositē esse videas purgatū a primo cibo et hoc rugositē esse
desiderium comedendi et subtilitate salive ad os descendentē / Cena si
quis cibus superfuerit labijs corpus necessitate et absq; desiderio comedendi
glutiminet labore seu igne extinguit Cum aut repetis habere
desiderium comedendi statū q̃ misi cibo q̃ mederis mox statū implebit
stomachi humoribꝫ p̃cauis ꝺo attrahit de superfluitate corpis et ingurgitat
cerebrū vapore Et cū deinde fuit appetitus tue sit cibus tepidus esse p̃fecti

corpi tuo

Hoffelner 1862. XX.